

Bundel van de Raadsvergadering van 6 oktober 2016

- 1 Opening van de vergadering
- 2 Vaststelling van de agenda
- 3 Mededelingen
- 4 Vragenhalfuurtje
- 5 Besluitenlijst raadsvergadering 22 september 2016
 - Besluitenlijst raad 22 september 2016
- 6 BENOEMINGEN
- 6.a Benoeming plaatsvervangend lid Regioraad (2016/51)
 - Raadsvoorstel 2016-51 Benoeming plaatsvervangend lid Regioraad
- 7 HAMERSTUKKEN
- 7.a Aanpassing van de begroting 2016 (2016/41)
 - Raadsvoorstel 2016-41 Aanpassing van de begroting 2016.docx
 - Raadsbesluit 2016-41 Aanpassing van de begroting 2016.docx
 - Beantwoording toezegging NB (commissie Burger en Bestuur 15 september 2016)
- 7.b Jaarverslag en jaarrekening 2015 Stichting Openbaar Onderwijs Primair (St. OOP) (2016/38)
 - Raadsvoorstel 2016-38 Jaarverslag en jaarrekening 2015 Stichting OOP.pdf
 - Jaarverslag en jaarrekening 2015 Stichting OOP.pdf
- 7.c Benoeming twee leden Raad van Beheer van Stichting Openbaar Onderwijs Primair (St. OOP) (2016/39)
 - Raadsvoorstel 2016-39 Benoemingen leden Raad van Beheer Stichting OOP.pdf
 - Brief over benoeming leden Raad van Beheer Stichting OOP.pdf
 - CV De heer Castillion.pdf
 - CV Mevrouw Van Noort.pdf
- 7.d Jaarrekening 2015 en begroting 2017 AM Groep (2016/44)
 - Raadsvoorstel 2016-44 Jaarrekening 2015 en begroting 2017 AM Groep
 - Jaarstukken 2015 AM Groep.pdf
 - Begroting 2017 AM Groep.pdf
- 7.e Verslag Archiefinspectie 2015 – mei 2016 (2016/46)
 - Raadsvoorstel 2016-46 Verslag Archiefinspectie 2015 - mei 2016
 - Verslag Archiefinspectie Ouder-Amstel.pdf
- 7.f Prestatie-indicatoren Wmo (2016/43)
 - Raadsvoorstel 2016-43 Prestatie-indicatoren Wmo.pdf
 - Tabel met Wmo prestatie-indicatoren.pdf
 - Monitor Sociaal Domein eerste kwartaal 2016.pdf
 - Samenvatting MSD eerste kwartaal 2016.pdf
 - Memo werkgroep indicatoren sociaal domein met resultaten werkzaamheden.pdf
- 7.g Invoeren bel-parkeren in Amsterdam-Duivendrecht (2016/42)
 - Raadsvoorstel 2016-42 Invoeren bel-parkeren in Amsterdam-Duivendrecht.pdf
- 8 BESPREEKSTUKKEN
- 8.a Evaluatie Fietsnota en Fietsstimuleringsplan (2016/26)
 - Raadsvoorstel 2016-26 Evaluatie Fietsnota en Fietsstimuleringsplan.pdf
 - Fietsstimuleringsplan 2016.pdf
 - Actualisatie Fietsnota Beleidsdeel 2013 per maart 2016.pdf
 - Actualisatie Fietsnota Uitvoeringsnota 2013 per maart 2016.pdf
 - Memo college over Fietsnota en Fietsstimuleringsplan
- 8.b Woonvisie (2016/36)

[Raadsvoorstel 2016-36 Woonvisie.docx](#)
[Woonvisie Ouder-Amstel.pdf](#)
[Factsheet Ouder-Amstel.pdf](#)
[Nota van beantwoording zienswijzen.pdf](#)
[Rapportage Huurdersraadpleging HV Ouder-Amstel.pdf](#)
[Memo college met aanvullende info over Woonvisie](#)
[Bijlage bij memo: Factsheet Wonen in Ouder-Amstel](#)
[Bijlage bij memo: Rapportage Woonruimteverdeling 2015](#)
[Bijlage bij memo: Rapport 'Wonen in de regio Amsterdam'](#)

- 8.c [Beleids- en activiteitenplan onderwijs Ouder-Amstel 2016-2020 \(2016/35\)](#)
[Raadsvoorstel 2016-35 Beleids- en activiteitenplan Onderwijs Ouder-Amstel 2016-2020.pdf](#)
[Beleidsplan Onderwijs 2016-2020.docx](#)
[Brede School Notitie.pdf](#)
[Kaders brede school incl procedure.pdf](#)
[Beantwoording toezegging Schoolgewichten en Meetbaarheid doelstelling](#)
[Bijlage bij beantwoording toezegging Leerling- en schoolgewichten 2010-2014](#)

- 8.d [Erfgoedbeleid 2016-2020 \(2016/40\)](#)
[Raadsvoorstel 2016-40 Erfgoedbeleid 2016-2020.pdf](#)
[Raadsbesluit 2016-40 Erfgoedverordening 2016.docx](#)
[Erfgoedvisie Ouder-Amstel.pdf](#)
[Uitvoeringsprogramma erfgoedbeleid.pdf](#)
[Memo van de Werkgroep cultureel erfgoed.pdf](#)
[Memo college over Raadsbesluit Erfgoedbeleid 2016-2020.pdf](#)
[AANGEPAST RAADSBESLUIT Raadsvoorstel 2016-40 Erfgoedbeleid 2016-2020.pdf](#)
[Belang van behoud van Erfgoed](#)
[Presentatie Erfgoedbeleid 2016-2020 gegeven in de commissie Ruimte](#)
[Brochure 'Erfgoed op de kaart'](#)
[Memo college met beantwoording vragen over erfgoedbeleid](#)

- 8.e [Ontwerpbestemmingsplan Ronde Hoep West 52A \(2016/52\)](#)
[Raadsvoorstel 2016-52 Ontwerpbestemmingsplan Ronde Hoep West 52A](#)
[Kaartje met de wijziging Ronde Hoep West 52A](#)
[Regels ontwerp Ronde Hoep West 52A](#)
[Toelichting ontwerp Ronde Hoep West 52A](#)
[Verbeelding ontwerp Ronde Hoep West 52A](#)

- 9 [Sluiting](#)

Concept besluitenlijst gemeenteraad Ouder-Amstel 22 september 2016

Datum vergadering 22 september 2016	Locatie Gemeentehuis, raadzaal	Aanvang 20.00 uur	Sluiting 22.20 uur
Voorzitter M.T.J. Blankers-Kasbergen (burgemeester; tot en met agendapunt 8.a) G.J. Baerents (agendapunten 9.a en 10)	Griffier A.A. Swets		

Aanwezig:

De dames J. Cace, P.D.A.M. Koek-Baks, C.R. Larson en L.D. Muusses
De heren A. Blom, G.J. Baerents, J.E. Bos, H.E. de Haan, D. Hoekstra, F. Koorn, P. Roos,
M. Severiens en L. de Vré
Wethouders C.C.M. Korrel, J.J. de Maa en M.C. van der Weele
Gemeentesecretaris L.J. Heijlman

Afwezig: mevr. B.M. de Reijke en dhr. B. Wielinga

1. Opening van de vergadering

De voorzitter opent de vergadering.

2. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt vastgesteld.

3. Mededelingen

-

4. Vragenhalfuurtje

De fractie CDA stelt vragen over de brandweer in Ouderkerk en over snel internet in het buitengebied. Deze worden door het college beantwoord.

5. Besluitenlijst raadsvergadering d.d. 16 juni 2016

Besluit: De besluitenlijst wordt vastgesteld.

6. Besluitenlijst raadsvergadering d.d. 30 jun 2016

Besluit: De besluitenlijst wordt vastgesteld.

7. Besluitenlijst raadsvergadering d.d. 14 juli 2016

Besluit: De besluitenlijst wordt vastgesteld.

8. BENOEMINGEN

8.a Benoeming tijdelijk raadslid (2016/47)

Raadsbesluit: Voorgesteld wordt de heer H.E. de Haan te benoemen als tijdelijk raadslid, tot en met 21 december 2016, in de plaats van mevrouw R. Vandenabeele.

De commissie geloofsbrieven, bestaande uit mevr. P.D.A.M. Koek-Baks, de heer G.J. Baerents en de heer L. de Vré, doet verslag van haar bevindingen; deze zijn positief.

Besluit: Het voorstel wordt met algemene stemmen aangekomen; er zijn geen stemverklaringen.

De heer De Haan legt de verklaring en belofte af.

9. BESPREEKSTUKKEN

9.a Voortgangsrapportage 2016 en Begroting 2017 Duo+ (2016/37)

Raadsbesluit: Voorgesteld wordt:

1. Kennis te nemen van de voortgangsrapportage Duo+ (september 2016);
2. In te stemmen met de concept gewijzigde begroting Duo+ 2016 en derhalve geen zienswijze in te dienen;
3. In te stemmen met de concept begroting Duo+ 2017-2020 en derhalve geen zienswijze in te dienen;
4. In te stemmen met de voorgestelde dekking voor de structurele en incidentele lasten van Duo+ en deze te verwerken in de begroting van Ouder-Amstel voor 2016 (begrotingswijziging nr. 10) en 2017 e.v.j. als onderdeel van de begroting 2017;
5. Over te gaan tot het instellen van een bestemmingsreserve "Ontwikkeling Duo+", met een looptijd t/m 2020;
6. Het college te machtigen om op basis van begroting/begrotingswijzigingen van Duo+ te storten in of te onttrekken aan de reserve "Ontwikkeling Duo+", en de raad via de P&C-cyclus hierover te informeren.

D66 dient, samen met GL, PvdA en CDA, het amendement 'Budgetrecht raad bij Duo+ en rapportages' in, waarin wordt besloten het derde en vierde beslispoint van het raadsbesluit te schrappen en te vervangen door:

3. In te stemmen met de concept gewijzigde begroting Duo+ 2017-2020 en daarbij de volgende zienswijze in te dienen:

* De raad van de gemeente Ouder-Amstel kan instemmen met de begroting Duo+ 2017-2020 voor zover het niet gaat om verhoging van de budgetten, zoals genoemd in het raadsvoorstel 2016/37, met name de gevraagde incidentele budgetverhoging voor Duo+ van Euro 444.216,- voor het jaar 2017, Euro 300.896,- voor het jaar 2018 en Euro 70.289,- voor het jaar 2019;

* Het algemeen bestuur wordt gevraagd voor deze verhoging een nieuw voorstel te doen toekomen, met een betere onderbouwing van de genoemde bedragen;

* Het algemeen bestuur wordt gevraagd een structurele kwartaalrapportage aan de raad over de voortgang van Duo+ te bewerkstelligen waarin o.a. de volgende onderwerpen aan de orde komen: de mate waarin de mijlpalen (per onderdeel/soort activiteit en/of kostenpost) van het afgelopen kwartaal behaald zijn (kwalitatief en kwantitatief), gemaakte kosten per onderdeel met aanduiding meer/minder dan begroot, mijlpalen voor het volgende kwartaal;

4. In te stemmen met de voorgestelde dekking voor de structurele en incidentele lasten van Duo+ en deze te verwerken in de begroting van Ouder-Amstel voor 2016 (begrotingswijziging nr. 10) en 2017 en verdere jaren als onderdeel van de begroting 2017, met uitzondering van de gevraagde incidentele budgetverhoging voor Duo+ van Euro 444.216,- voor het jaar 2017, Euro 300.896,- voor het jaar 2018 en Euro 70.289,- voor het jaar 2019;

Het college adviseert positief op het onderdeel over de rapportages en negatief op het onderdeel over de budgetten.

Het college doet de **toezegging** om zo spoedig mogelijk met een analyse/plan van aanpak te komen over Duo+.

De indieners passen het amendement aan, waardoor wordt besloten het derde beslis-punt van het raadsbesluit te schrappen en te vervangen door:

3. In te stemmen met de concept gewijzigde begroting Duo+ 2017-2020 en daarbij de volgende zienswijze in te dienen:

- * De raad van de gemeente Ouder-Amstel kan instemmen met de begroting Duo+ 2017-2020;
- * Het algemeen bestuur wordt gevraagd een structurele kwartaalrapportage aan de raad over de voortgang van Duo+ te bewerkstelligen waarin o.a. de volgende onderwerpen aan de orde komen: de mate waarin de mijlpalen (per onderdeel/soort activiteit en/of kostenpost) van het afgelopen kwartaal behaald zijn (kwalitatief en kwantitatief), gemaakte kosten per onderdeel met aanduiding meer/minder dan begroot, mijlpalen voor het volgende kwartaal;

D66 dient, samen met PvdA en CDA, het amendement 'Reserve "Ontwikkeling Duo+' in, waarin wordt besloten het laatste beslis-punt van het raadsbesluit te schrappen en te vervangen door:

6. Het college te machtigen om op basis van de begroting/ begrotingswijzigingen van Duo+, te onttrekken aan de reserve "Ontwikkeling Duo+" en aan het eind van een kalenderjaar eventueel overgebleven budget dat reeds bedoeld was voor Duo+ terug te storten in deze reserve en de raad via de P&C-cyclus hierover te informeren.

Het college adviseert positief.

GL besluit het amendement mede in te dienen.

D66 dient, samen met GL, PvdA en CDA, de motie 'Dienstverlening Duo+' in, waarin het college wordt opgeroepen te bewaken dat de dienstverlening naar onze inwoners op een goed/normaal peil moet zijn. Dat als er signalen zijn vanuit de gemeenteraad of van inwoners/organisaties/bedrijven komen, direct maatregelen treft om de dienstver- lening op het juiste peil te krijgen. En de genomen acties terug te koppelen aan de ge- meenteraad.

Het college neemt de motie over.

De indieners trekken de motie in.

Ouder-Amstel Anders dient de motie 'Onderzoek naar Duo+' in, waarin het college wordt opgedragen de verantwoordelijkheid te nemen voor de ontstane situatie, een onderzoek te starten waar en hoe genoemde bedragen zijn ontstaan en wie verant- woordelijk is geweest voor het management van deze begroting en hierover binnen vier maanden terug te rapporteren aan de gemeenteraad.

Het college adviseert negatief.

OAA trekt de motie in.

Ouder-Amstel Anders dient de motie 'Toekomstig tekort Duo+' in, waarin het college wordt opgedragen te bepalen dat anders dan vanuit overheidswege bepalende omstan- digheden geen tekorten meer worden gedekt op de Duo+ begroting, periodiek verant- woording af te leggen aan de gemeenteraad en in een vroeg stadium de gemeenteraad te rapporteren over de voortgang in het proces.

Het college adviseert negatief.

OAA trekt de motie in.

Besluit:

- Het gewijzigde amendement 'Budgetrecht raad bij Duo+ en rapportages' wordt aangenomen met de vier stemmen van VVD, OAA en NB tegen. VVD, D66, OAA en NB geven een stemverklaring.
- Het amendement 'Reserve "Ontwikkeling Duo+" wordt aangenomen met de vier stemmen van VVD, OAA en NB tegen. VVD, OAA en NB geven een stemverklaring.
- Het geamendeerde raadsvoorstel wordt aangenomen met de vier stemmen van VVD, OAA en NB tegen. OAA, VVD en NB geven een stemverklaring.

10. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld te Ouder-Amstel op 6 oktober 2016.

de raadsgriffier,

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

Nummer 2016/51

datum raadsvergadering : 6 oktober 2016
onderwerp : Benoeming plaatsvervangend lid Regioraad
portefeuillehouder : Gemeenteraad
datum raadsvoorstel : 4 oktober 2016

Samenvatting

De gemeenteraad van Ouder-Amstel benoemt uit zijn midden een plaatsvervangend lid voor de Regioraad van de Stadsregio Amsterdam. Mevrouw P.D.A.M. Koek-Baks is gestopt, de heer L. de Vré is bereid haar op te volgen.

Wat is de voorgeschiedenis?

Mevrouw P.D.A.M. Koek-Baks heeft zich teruggetrokken als plaatsvervangend lid van de Regioraad. De gemeenteraad van Ouder-Amstel moet in haar plaats een ander raadslid van de gemeenteraad benoemen als plaatsvervangend lid in de Regioraad.

Wat is er aan de hand?

Voor de Regioraad moet een plaatsvervangend lid worden benoemd.

Wat gaan we doen?

U wordt voorgesteld om de heer L. de Vré te benoemen als plaatsvervangend lid van de Regioraad.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Er zijn geen andere kandidaten voorgedragen.

Wat hebben we hiervoor nodig?

N.v.t.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Na de benoeming zal hiervan mededeling worden gedaan aan de Regioraad.

Wat is het vervolg?

N.v.t.

De raad van de gemeente Ouder-Amstel,

Gelezen het voorstel 'Benoeming plaatsvervangend lid Regioraad', d.d. 4 oktober 2016, nummer 2016/51,

BESLUIT :

De heer L. de Vré per heden te benoemen als plaatsvervangend lid in de Regioraad van de Stadsregio Amsterdam, namens de gemeenteraad van Ouder-Amstel.

Ouder-Amstel, 6 oktober 2016

De raad voornoemd,

de raadsgriffier,

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

Nummer 2016/41

datum raadsvergadering : 6 oktober 2016
onderwerp : Aanpassing van de begroting 2016
portefeuillehouder : Wethouder M.C. van der Weele
datum raadsvoorstel : 29 augustus 2016

Begrotingswijzigingen

Wij stellen u voor over te gaan tot vaststelling van de 9e begrotingswijziging van de begroting 2016:

De budgetten uit de begroting 2016 zijn beoordeeld en waar nodig aangepast.

Door de vaststelling van de 9^e wijziging van de programmabegroting 2016 wijzigt het geraamde nadelige begrotingsresultaat 2016 van € 101.643 in € 549.138.

Tevens stellen wij voor om het gewijzigde investeringsschema vast te stellen. De wijziging van het investeringsschema bestaat uit doorgeschoven investeringen voor rioleringen en tractie uit het investeringsschema 2015 en het aanpassen van de investeringen in tractie aan het actuele prijspeil.

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel,
de secretaris, de burgemeester

L.J. Heijlman

M.T.J. Blankers-Kasbergen

9^e wijziging

programmabegroting 2016

In deze begrotingswijziging zijn de financiële gevolgen vastgelegd van het actualiseren van de ramingen in de begroting 2016.

Gebruikelijk is alleen de belangrijkste aanpassingen (> € 10.000) toe te lichten. Ook treft u een overzicht aan van de gewijzigde stortingen/onttrekkingen aan de reserves.

PROGRAMMA 1: SOCIAAL

De inkomsten voor eigen bijdragen Wmo zijn 160.000 lager dan geraamd.

PROGRAMMA 2: RUIMTE

De actuele prognose van aanvragen van bouwvergunningen laat zien dat de legesopbrengst circa € 50.000 lager zal zijn dan in de begroting was geraamd.

De opbrengst van naheffingsaanslagen parkeren wordt € 50.000 hoger geraamd.

Het basispakket voor taken van de Omgevingsdienst is per 1 januari 2016 gewijzigd. Voor Ouder-Amstel betekent dit dat de veehouderijen, die in het verleden door de gemeente moesten worden gecontroleerd, nu door de Omgevingsdienst (moeten) worden gecontroleerd. Er is een inventarisatie gemaakt van de veehouderijen die nog in bedrijf zijn. Het is de bedoeling om deze bedrijven "schoon" over te laten gaan naar de Omgevingsdienst. Hiervoor is € 20.000 noodzakelijk.

PROGRAMMA 3: BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID

-

OVERIGE MUTATIES

-

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

De verwerking van de meicirculaire van het gemeentefonds leidt tot een voordeel van € 15.000.

Voorstel mutaties in de reserves via resultaatbestemming	Storting t.l.v. exploitatie	Onttrekking t.g.v. exploitatie
<p><u>PROGRAMMA 1: SOCIAAL</u></p> <p>-</p>		
<p><u>PROGRAMMA 2: RUIMTE</u></p> <p>De kosten voor groot onderhoud Van der Made waarvoor in de reserve Infrastructurele werken middelen waren gereserveerd worde ten laste van deze reserve gebracht.</p>		452.496
<p>Het restantbudget uit 2015 voor de inrichting van het dorpsplein wordt geraamd ten laste van de reserve dorpspart Duivendrecht</p>		803.155
<p><u>PROGRAMMA 3: BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID</u></p> <p>Een veranderende samenleving vraagt om een andere manier van (samen)werken. We willen een samenleving waarin we met elkaar verbonden zijn, ruimte is voor betrokkenheid en initiatief en waarin we samen optrekken om onze woon-en leefomgeving te verbeteren.</p> <p>Dus meer eigen inbreng en verantwoordelijkheid van de samenleving en een gemeente die participeert en loslaat. Dit is vastgelegd in de visie "Samen maken we Ouder-Amstel".</p> <p>Om uitvoering te geven aan de visie en het uitvoeringsprogramma is budget nodig, dat wordt benut voor het ondersteunen van initiatieven en voor het organiseren van bijeenkomsten. Voorgesteld wordt € 10.000 te reserveren voor 2016 en € 20.000 voor 2017. De kosten kunnen worden gedekt uit de reserve collegeprogramma. Aan de hand van de ervaringen uit de praktijk wordt bekeken of er structureel budget vanaf 2018 nodig is.</p>		10.000
<p>In 2015 is voor het eerst gebruik gemaakt van de zogenaamde begrotingsapp, een digitale begroting in de vorm van een web-app. Doel van de app is de gemeentelijke financiën toegankelijker en beter inzichtelijk te maken zowel qua presentatie als qua inhoud. De kosten worden gedekt uit de reserve collegeprogramma.</p>		7.500
<p>De Erfgoedvisie Ouder-Amstel 2016 wordt binnenkort aan uw raad ter vaststelling aangeboden. Voor het uitvoeren van werkzaamheden uit het uitvoeringsprogramma wordt in 2016 € 2.500 geraamd, ten laste van de reserve collegeprogramma.</p>		2.500

OVERIGE MUTATIES

De storting uit de algemene reserve naar de reserve Dorpshart Duivendrecht uit de primitieve begroting wordt teruggedraaid. Als gevolg van verkoopresultaten en subsidieontvangsten is een bijdrage uit de algemene reserve niet meer noodzakelijk.

In de begroting was uitgegaan van het opheffen van de reserve Infrastructurele werken en het vormen van een voorziening Groot onderhoud wegen. In verband met onder andere wijzigingen in het Besluit begroting en verantwoording wordt de voorziening vooralsnog in 2016 nog niet gevormd en de mutaties als gevolg van het opheffen van de reserve gecorrigeerd.

Beide mutaties leiden tot een verschuiving tussen reserves en zijn per saldo budgettair neutraal.

Totaal		1.273.151
---------------	--	-----------

HERZIENING INVESTERINGSSCHEMA 2016

Omschrijving	Schema conform Programma-begroting	Herziene schema na 9e wijziging	Afschr. termijn	Toelichting
Programma 2: Ruimte				
Aanleg/vervanging riolering: Aanleg vervanging hemelwater riool	45.000	45.000 155.000		Doorgeschoven van 2015
Vervanging schakelkasten		50.000	15	Doorgeschoven van 2014
Vervanging duikers		45.000	40	Doorgeschoven van 2014
Vervanging hemelwaterriool Van der Madeweg		28.015	1	Doorgeschoven van 2015
Vervanging duiker Kon. Wilhelminalaan		21.821	1	Doorgeschoven van 2015
Inrichten grondwatermeetnet		25.515	10	Conform Notitie riolering ineens afschrijven t.l.v. voorziening rioolrechten
Verbeteren rioolsysteem Rondehoep Oost		22.551	15	Doorgeschoven van 2015
Kostenplaats Tractie				
Aankoop/vervanging bestelwagens	88.000	98.000	6	
Aankoop/vervanging bestelwagens		98.000	6	Doorgeschoven van 2015
Totaal investeringsbedragen	133.000	588.902		

De raad van de gemeente Ouder-Amstel,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 29 augustus 2016,
nummer 2016/41,

BESLUIT :

1. De wijziging van de begroting 2016 conform onderstaande overzichten vast te stellen.

Financieel overzicht programma's 2016 (na 9^e wijziging)

PROGRAMMA'S	Begroting 2016		
	Oude raming	Wijziging	Nieuwe raming
Programma Sociaal			
Lasten	13.905.143	0	13.905.143
Baten	-6.401.760	160.000	-6.241.760
Saldo programma Sociaal	7.503.383	160.000	7.663.383
Programma Ruimte			
Lasten	9.087.240	1.555.103	10.642.343
Baten	-5.499.860	-222.237	-5.722.097
Saldo programma Ruimte	3.587.380	1.332.866	4.920.246
Programma Bestuur, dienstverlening en veiligheid			
Lasten	4.555.782	185.000	4.740.782
Baten	-	45.280	-14.736.961
Saldo programma Bestuur, dienstverlening en veiligheid	10.226.459	230.280	-9.996.179

Saldo programma's:			
Programma Sociaal	7.503.383	160.000	7.663.383
Programma Ruimte	3.587.380	1.332.866	4.920.246
Programma Bestuur, dienstverlening en veiligheid	-	230.280	-9.996.179
	10.226.459		
Gerealiseerd totaal van saldo van baten en lasten	864.304	1.723.146	2.587.450
Resultaatbestemming:			
Stortingen in de reserves:			
*Programma Sociaal	39.600	0	39.600
*Programma Ruimte	500.000	0	500.000
*Programma Bestuur, dienstverlening en veiligheid	705.434	-372.704	332.730
Onttrekkingen aan de reserves:			
*Programma Sociaal	-527.149	0	-527.149
*Programma Ruimte	-319.429	-1.282.947	-1.602.376
*Programma Bestuur, dienstverlening en veiligheid	-1.161.117	380.000	-781.117
Gerealiseerd resultaat	-101.643	-447.495	-549.138

2. De wijziging van het investeringsprogramma 2016 vast te stellen.

Omschrijving	Schema conform Programma-begroting	Herziene schema na 9e wijziging	Afschr. Termijn	Toelichting
Programma 2: Ruimte				
Aanleg/vervanging riolering: Aanleg vervanging hemelwater riool	45.000	45.000 155.000		Doorgeschoven van 2015
Vervanging schakelkasten		50.000	15	Doorgeschoven van 2014
Vervanging duikers		45.000	40	Doorgeschoven van 2014
Vervanging hemelwaterriool Van der Madeweg		28.015	1	Doorgeschoven van 2015
Vervanging duiker Kon. Wilhelminalaan		21.821	1	Doorgeschoven van 2015
				Conform Notitie riolering ineens afschrijven t.l.v. voorziening rioolrechten
Inrichten grondwatermeetnet		25.515	10	Doorgeschoven van 2015
Verbeteren rioolsysteem Rondehoep Oost		22.551	15	Doorgeschoven van 2015

Kostenplaats Tractie				
Aankoop/vervanging bestelwagens	88.000	98.000	6	Doorgeschoven van 2015
Aankoop/vervanging bestelwagens		98.000	6	
Totaal investeringsbedragen	133.000	588.902		

Ouder-Amstel, 6 oktober 2016

De raad voornoemd,

de raadsgriffier

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

Geachte raadsleden:

Natuurlijk Belang heeft in de commissie BB van afgelopen donderdag 15 september een vraag gesteld over het waarom van het doorschuiven van een aantal investeringen naar aanleiding van het overzicht "herziening investeringschema 2016" pagina 5 van het raadsvoorstel.

Hierbij ontvangt u schriftelijk het antwoord:

Aanleg vervanging riolering Marijkelaan 45.000 45.000

Werkzaamheden zijn uitgesteld i.v.m. werkdruk overgang Duo+. Uitvoering gereed in 2016.

Aanleg vervanging hemelwater riool 155.000 Doorgeschoven van 2015

Werkzaamheden zijn gekoppeld aan herstraten Dorpsplein, dit werk liep uit naar 2016 waardoor financiële afronding verschoven is naar 2016.

Vervanging schakelkasten 50.000 15 Doorgeschoven van 2014

Werkzaamheden zijn uitgesteld i.v.m. werkdruk overgang Duo+. Uitvoering gereed in 2016.

Vervanging duikers 45.000 40 Doorgeschoven van 2014 en vervanging hemelwaterriool Van der Madeweg 18.015 Doorgeschoven van 2015

Werkzaamheden zijn gekoppeld aan groot onderhoud Van der Madeweg, uitvoering is gestart en gereed in 2016.

Vervanging duiker Kon. Wilhelminalaan 21.821 1 Doorgeschoven van 2015

Werkzaamheden zijn gekoppeld aan hertstraten Bernhardlaan en omgeving. Werkzaamheden waren gestart in 2015 maar nog niet helemaal gereed en financieel afgerond. Conform Notitie riolering ineens afschrijven t.l.v. voorziening rioolrechten

Inrichten grondwatermeetnet 25.515 10 Doorgeschoven van 2015

Werkzaamheden zijn uitgevoerd in een regionale verband. Hierbij is de regio leidend in de planning. Uitvoering gereed in 2016.

Verbeteren rioolsysteem Rondehoep Oost 22.551 15 Doorgeschoven van 2015

Werkzaamheden waren gestart in 2015 maar nog niet helemaal gereed en financieel afgerond.

Nummer 2016/38

datum raadsvergadering	:	6 oktober 2016
onderwerp	:	Jaarverslag en jaarrekening 2015 Stichting Openbaar Onderwijs Primair (St. OOP)
portefeuillehouder	:	Wethouder M.C. van der Weele
datum raadsvoorstel	:	23 augustus 2016

Samenvatting

Hierbij treft u aan het jaarverslag 2015 van de Stichting Openbaar Onderwijs Primair. Op grond van de statuten legt het bestuur van de stichting de jaarrekening ter goedkeuring voor aan de gemeenteraad. Het boekjaar is afgesloten met een positief resultaat van € 47.467. In de begroting 2015 werd een negatief saldo geraamd van € 119.177. Het verschil ligt voornamelijk in het feit dat de stichting terughoudend heeft begroot: er is alleen rekening gehouden met de inkomsten waarvoor door het Rijk beschikkingen waren afgegeven. Het rekeningresultaat komt ten goede aan het eigen vermogen. Dit eigen vermogen bedroeg per 1 januari 2015 € 241.025. Per 1 december 2015 bedroeg het eigen vermogen € 288.492.

Naar het oordeel van de accountant geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen per 31 december 2015 en is het resultaat over 2015 in overeenstemming met het onderwijscontroleprotocol PCW/EZ 2015.

Wat is de voorgeschiedenis?

Per 1 januari 2006 is het bestuur van de openbare school voor basisonderwijs de Grote Beer overgedragen aan de Stichting Openbaar Onderwijs Primair in Diemen.

Ondanks de verzelfstandiging blijft de toezichthoudende rol een verantwoordelijkheid van de gemeente en betreft de volgende zaken:

- Het benoemen van bestuursleden;
- Het goedkeuren van de begroting en de jaarrekening;
- Het goedkeuren van de statutenwijziging van de stichting;
- Het beslissen over de stichting en opheffing van een school;
- Het ingrijpen bij ernstige taakverwaarlozing.

Conform artikel 48, lid 8 van de Wet op het primair onderwijs en artikel 19, lid 6 van de statuten van de stichting brengt het bestuur jaarlijks aan de gemeenteraad verslag uit over de werkzaamheden, waarbij in ieder geval aandacht wordt geschonken aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs. Het verslag wordt openbaar gemaakt. Door de verzelfstandiging heeft de gemeenteraad ervoor gekozen de verbinding tussen de gemeentebegroting en de begroting van het openbaar onderwijs door te knippen en niet meer inhoudelijk verantwoordelijk te zijn voor de begroting en de jaarrekening.

Wat is er aan de hand?

Naar het oordeel van de accountant geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen per 31 december 2015 en is het resultaat over 2015 in overeenstemming met het onderwijscontroleprotocol PCW/EZ 2015.

Financiën

St. OOP heeft in de afgelopen jaren te maken gehad met financiële tekorten. Het resultaat in 2014 en de begroting 2015 gaven een zorgelijk beeld. St. OOP heeft toegelicht bij de behandeling van respectievelijk jaarstukken 2014 en begroting 2015 dat dit onder andere te maken had met:

- De langer durende onzekerheid van rijksmiddelen die zijn toegekend.
- De cijfers die moesten worden gezien in het licht van de (te verwachten) leerlingenaantallen. Er was namelijk sprake van een stijging van het totaal aantal leerlingen en een gematigde stijging van het totaal aantal leerlingen wordt verwacht. Hiermee samenhangend stijgen de baten en de inkomsten en zullen de uitgaven meer in evenwicht raken.
- Onverwachte substantiële groei. Hoge salariskosten zijn het gevolg van de voorfinanciering. Dit geldt voor de locaties Kersenboom, Octopus en Noorderbreedte.
- Onverwachte uitgaven in het kader van de nieuwbouw. Er zijn extra kosten gemaakt voor de nieuwbouw Noorderbreedte en De Grote Beer. O.a. hogere advieskosten, ICT-kosten en kosten voor leermiddelen. Tegenvaller zijn bijvoorbeeld meubilair (achterstallig), ICT, netwerkvoorzieningen. Kosten zijn hierdoor opgelopen.
- Hoge personeelslast in verband met de hoeveelheid relatief oude(re) leerkrachten.

Het boekjaar is afgesloten met een positief saldo van € 47.467. In de begroting 2015 werd een negatief saldo geraamd van € 119.177, om de hierboven genoemde redenen. Het rekeningresultaat komt ten goede van het eigen vermogen van de stichting. Het eigen vermogen bedroeg per 1 januari 2015 € 241.025. Per 1 december 2015 bedraagt het eigen vermogen € 288.492.

Onderstaand overzicht geeft ook aan dat de financiële positie een kentering laat zien ten opzichte van 2014.

Een verdere stijging van de financiële positie wordt door St. OOP voorspeld in het meerjarenperspectief.

Omschrijving	Omschrijving	Norm	2015	2014	2013
Solvabiliteit	Geeft aan de mogelijkheid om alle schulden op lange termijn te voldoen	20% (ondergrens)	24%	23%	36%
Liquiditeit	Geeft aan de mogelijkheid om alle schulden op korte termijn te voldoen	2	1,14	1,05	1,36
Rentabiliteit	Geeft aan hoe de bedrijfsuitvoering is verlopen	0% tot 5%	0,83%	-2,54%	0,9%
Weerstandsvermogen	De hoogte van de reserves onder aftrek van de vaste activa in relatie tot de totale exploitatie	10%	5,02%	4,42%	6,72%

Passend Onderwijs

Voor alle scholen binnen St. OOP is het beleid dat per leerling € 110, het bedrag voor basiszorg, aan het formatiebudget wordt toegevoegd. Hiermee financieren de scholen met name de interne begeleiding op schoolniveau en bovenschools. De overige middelen, € 65 per leerling, zijn bestemd voor extra zorg. De middelen die het schoolbestuur ontvangt worden naar het Samenwerkingsverband verantwoord (inzet, omvang en doelmatigheid).

Huisvesting

Begin 2015 is het nieuwe gebouw van de Grote Beer in Duivendrecht opgeleverd. De school is duurzaam gebouwd met onder andere zonnepanelen, luchtbehandelingssystemen en aardwarmte-installaties. Het schoolbestuur neemt hiermee zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid. De onderhoudskosten zijn echter aanzienlijk gestegen.

De Kersenboom in Diemen is gehuisvest in een gedateerd gebouw. In december 2015 heeft de gemeente besloten tot nieuwbouw voor deze school, welke naar verwachting in het voorjaar van 2017 van start zal gaan.

Personele ontwikkelingen

De personeelskosten hebben een aantal opeenvolgende jaren een aanslag gedaan op de reserves van de stichting. Het besparen op personeelskosten heeft daarom veel aandacht gekregen, wat dit jaar heeft geresulteerd in een besparing van € 35.101. De meerjarenbegroting laat zien dat deze trend de komende jaren zal voortzetten.

Het totale verzuim is in 2015 gedaald van 8,04% naar 6,08%. Het streven is dit percentage binnen afzienbare tijd verder te laten dalen.

31% van het personeel van stichting OOP is 55 jaar of ouder. Een aantal leerkrachten is met pensioen gegaan en de instroom van jonge leerkrachten houdt gelijke tred. Het aantal aanmeldingen voor de lerarenopleiding in Amsterdam is echter in 2016 met ruim de helft teruggelopen. In de toekomst wordt een lerarentekort verwacht. Ook in 2016 vertrekken leerkrachten door verhuizing en pensioen. De ratio leerkracht-leerlingen is eind 2015 gestegen van 1:21 tot 1:24/25. Zolang gezorgd wordt voor voldoende ondersteuning voor de leerkrachten in scholing, interne begeleiding, goede administratieve pakketten en technische ondersteuning, blijft de kwaliteit van het onderwijs op peil of wordt deze beter.

Hoewel het leerlingenaantal op de Kersenboom, De Grote Beer en De Octopus groeit, is op De Venser en 't Palet sprake van krimp. Deze trends gaan niet gelijk met elkaar op, waardoor personeel niet direct kan worden overgeplaatst. Deze groei en krimp vormen voor een kleine stichting als OOP een risico. De samenwerking met Stichting Spirit is in dit opzicht van belang, omdat risico's beter kunnen worden gespreid.

Fusie met Stichting Spirit Basisscholen

Een belangrijk thema is de volgende fase in de intensivering van de samenwerking met de Stichting Spirit Basisscholen. Momenteel werken zij samen binnen de Coöperatie Spirit Primair. De reden hiertoe is het versterken en continueren van het (openbaar) onderwijs in de regio Diemen, Duivendrecht, Weesp en Muiden.

Op 9 juli 2015 is door beide stichtingen een intentieverklaring tot verdergaande samenwerking ondertekend. Verwacht wordt dat in 2017 deze intensieve samenwerking verder worden uitgebreid door het oprichten van een samenwerkingsbestuur.

Door een verdere samenwerking moet de kwetsbaarheid beperkt worden. Een grotere organisatie geeft meer mogelijkheden tot het spreiden van risico's. De samenwerking betekent een vergroting van de omvang van het aantal leerlingen, brede inzetbaarheid van het personeel en vermindering van kosten door een gezamenlijk bestuurskantoor.

Wat gaan we doen?

Geadviseerd wordt om het jaarverslag en de jaarrekening 2015 van de Stichting Openbaar Onderwijs Primair goed te keuren.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Door de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs is de gemeenteraad niet meer inhoudelijk verantwoordelijk voor de jaarrekening. Het beoordelen van de jaarrekening betreft dan ook een globale toets. Slechts bij ernstige taakverwaarlozing of handelen in strijd met de wet kan de gemeenteraad ingrijpen. Van beiden situaties is op dit moment geen sprake. Daarnaast heeft de accountant het jaarverslag en de jaarrekening 2015 van St. OOP goedgekeurd en laat Stichting OOP zien dat de genomen maatregelen positief effect sorteren en dat het perspectief positief is.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Om de Stichting Openbaar Onderwijs Primair het openbaar onderwijs in Duivendrecht goed te laten uitvoeren, is goedkeuring van de jaarrekening, bij bevonden goed functioneren, een logische stap.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Er is overleg geweest tussen portefeuillehouder, beleidsmedewerker en de directeur van de Stichting Openbaar Onderwijs Primair over het jaarverslag. De beslissing van de gemeenteraad over de jaarrekening zal worden medegedeeld aan het stichtingsbestuur en worden gepubliceerd op de website van de gemeente.

Wat is het vervolg?

De gemeenteraad zal op de hoogte gehouden worden van de stappen in een verdere samenwerking met Stichting Spirit.

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel,
de secretaris, de burgemeester

L.J. Heijlman

M.T.J. Blankers-Kasbergen

De raad van de gemeente Ouder-Amstel,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 augustus 2016, nummer 2016/38,

BESLUIT :

het jaarverslag en de jaarrekening 2015 van Stichting Openbaar Onderwijs Primair goed te keuren.

Ouder-Amstel, 6 oktober 2016

De raad voornoemd,

de raadsgriffier,

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

BESTUURSVERSLAG EN JAARREKENING 2015

Stichting Openbaar Onderwijs Primair
Kriekenoord 13,
1111 PT Diemen

info@openbaaronderwijsprimair.nl
www.openbaaronderwijsprimair.nl

versie 9: 28 april 2016

Bestuursverslag en Jaarrekening 2015 – St. OOP

Gewaarmerkt als bijlage bij de brief d.d. 13-5-2016
RSM Netherlands Accountants N.V.

Inhoud

1	Inleiding.....	1
1.1	Jaarverslag 2015 van de Raad van Beheer	1
1.2	Voorwoord directeur-bestuurder	3
2	Organisatie.....	5
2.1	Stichting en organisatie inrichting	5
2.2	Medezeggenschap	5
2.3	Samenwerking OOP Spirit.....	5
3	Onderwijs en kwaliteitszorg	7
3.1	Kwaliteit en kwaliteitszorg	7
3.2	Resultaten.....	7
3.3	Bewegingsonderwijs	7
3.4	Passend onderwijs	8
3.5	Projecten.....	8
4	Personeel.....	9
4.1	Omvang personeelsbestand: mannen en vrouwen	9
4.2	Schoolleiders	9
4.3	Gevoerd beleid	9
4.4	Ziekteverzuim en arbobeleid	9
4.5	Opleiden in de school	10
4.6	Conclusie en beleidsvoornemens.....	10
5	Communicatie, maatschappelijk draagvlak en ouderbetrokkenheid.....	11
5.1	Leerlingenaantallen, ontwikkeling belangstellingspercentage	11
5.2	Klachten	11
6	Financiën, bedrijfsvoering en huisvesting.....	12
6.1	Het gevoerde financieel beleid	12
6.2	Resultaten, toelichting op het resultaat	12
6.3	Kengetallen	12
6.4	Nieuwbouw en onderhoud	13
6.5	Treasuryverslag	13
7	Continuïteitsparagraaf	14
7.1	Kengetallen	14
7.2	Meerjarenbegroting	15
7.3	Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem	16
7.4	Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	16
7.5	Rapportage toezichhoudend orgaan	16
8	Jaarrekening 2015	17
9	Controleverklaring	34
10	Gegevens over de rechtspersoon.....	36

1 Inleiding

1.1 Jaarverslag 2015 van de Raad van Beheer

Samenwerking is het motto van 2015

Nadat in 2013 in de Stichting OOP de scheiding tussen bestuur en toezicht heeft plaatsgevonden in de vorm van een Raad van Beheer (RvB) en een directeur-bestuurder (DB), heeft in 2014 de invulling van de taken en de samenwerking verder vorm gekregen. 2015 heeft vooral in het teken gestaan van het verder invullen van de wijze waarop het toezicht in de praktijk wordt toegepast.

Een ander belangrijk thema is de volgende fase in de intensivering van de samenwerking met de stichting Spirit. De reden hiertoe is het versterken en continueren van het (openbaar) onderwijs in de regio Diemen, Duivendrecht, Weesp en Muiden. Vanuit onze toezichthoudende rol bewaken wij met name dat de juiste vragen vooraf worden gesteld zodat er tijdens dit proces kan worden gecontroleerd of de verwachtingen worden onderbouwd en hoe deze samenwerking wordt vormgegeven.

In dit licht is vermeldenswaard dat op 9 juli 2015 door beide stichtingen een intentieverklaring is ondertekend tot verdergaande samenwerking.

Een doorlopend punt van aandacht blijft het belang van het expliciteren van beleid door de stichting en de bestuurder en de RvB zal daarop toetsen. Uit het oogpunt van transparantie is het zaak om duidelijk te maken waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt, ook al lijken deze in de ogen van de betrokkenen vanzelfsprekend.

Onderwerpen en activiteiten

De taken van de Raad van Beheer zijn geweest naast de goedkeuring jaarverslag 2014 en jaarrekening 2014, de goedkeuring van de begroting 2016, die al een heel ander beeld vertoonde dan die van 2015. Daarnaast de goedkeuring van bestuursformatieplan 2015-2016 met verbeterpunten voor 2015-2016 en de actualisering van de strategische agenda en bijbehorende actielijst.

Zoals al eerder vermeld werken we als Stichting nauw samen met Spiritbasisscholen. Samen hebben we de coöperatie Spirit Primair en werken we hierin samen met de Spirit- afvaardiging in bestuursvorm en met een ledenvergadering.

In 2015 is een overzicht van de nevenfuncties leden Raad van Beheer op onze website gezet, uit het oogpunt van transparantie.

Daarnaast vroegen de ontwikkelingen in de scholenbouw om aandacht, waarvan het toezicht op het afronden nieuwbouw Noorderbreedte en oplevering Grote Beer hoogtepunten waren. Tevens is overleg gevoerd met externen, waaronder het toezicht door onderwijsinspectie, afspraken wethouders onderwijs van de gemeentes Diemen en Ouder-Amstel en, wat door alle betrokkenen boeiend en informatief werd gevonden, het bezoeken in een cyclus van de vijf schoollocaties. Kern van deze bezoeken was het gesprek met diverse vertegenwoordigers van de teams en de schooldirecteur over allerlei onderwerpen, waaronder de samenwerking en communicatie met de directeur bestuurder.

De leden van de Raad van Beheer van Stichting Openbaar Onderwijs Primair met in het kort hun taken:

- Wouter Varkevisser, voorzitter, lid auditcommissie, financiën en werkgeverscommissie
- Marjan Bruins, vicevoorzitter, lid werkgeverscommissie, onderwijskwaliteit en passend onderwijs
- Marcel van Maanen, lid tot oktober 2015, vacature-invulling in voorjaar 2016
- Karin van Noort, lid, personeel en onderwijs, auditcommissie en financiën
- Roy Tjin-Tham-Sjin, lid onderwijs, organisatie en identiteit

Informatievoorziening van de Raad van Beheer

In 2015 heeft de RvB zijn toezichthoudende rol kunnen vervullen op grond van de volgende informatiebronnen:

- bestuursrapportages van DB
- beleidsnotities van DB, bestuursformatieplan, begroting jaarverslag en jaarrekening 2014
- het meerjarig strategisch beleidsplan

- vergaderingen van de coöperatie
- andere bijeenkomsten met de gemeenteraden of vertegenwoordigers daarvan
- accountantsverslag 2014
- verslagen van audit- en renumeratiecommissie
- gesprekken met directeuren van scholen tbv beoordelingsgesprek bestuurder
- gesprekken met directeuren van de stichtingen OOP en Spirit over de verdere intensivering van de samenwerking
- gesprekken op scholen met directeuren en andere leden van staf
- gesprekken met andere gremia, zoals lid Gemeenschappelijke Medezeggenschap Raad
- informatie vanuit de Ver. Toezichthouder Onderwijs Instellingen.

De RvB heeft in het jaar 2015 gemiddeld 1 keer per maand vergaderd met uitzondering van de zomerperiode. Ieder overleg met de directeur-bestuurder is voorafgegaan door een intern overleg ter voorbereiding.

Daarnaast zijn er overleggen van de coöperatie bijgewoond.

In 2015 is er een bijzondere vergadering geweest waarbij de twee raden van beheer van de stichtingen OOP en Spirit zonder bestuurders vrijuit hebben overlegd over de verdere intensivering van de samenwerking.

De RvB heeft de jaarrekening 2014 en de begroting voor 2016 goedgekeurd. De RvB heeft tevens de opdracht aan de accountant RSM vastgesteld. In mei 2015 heeft het gesprek van een afvaardiging van de RvB met de accountant plaatsgevonden.

Toezicht op de directeur-bestuurder, de belangrijkste taak van de RvB is het houden van toezicht op de wijze waarop de DB de stichting bestuurt. In het jaar 2015 is in dit kader een werkgeversgesprek gevoerd met de directeur-bestuurder. Daarnaast komen doelen en de te verwachten resultaten voor het volgende jaar aan de orde. Ten behoeve van de beoordeling heeft de Raad van Beheer zich laten informeren door een delegatie van de directeuren en de GMR.

Toezicht op het financiële beleid was een pijler van onderzoek bij het aantreden van de Raad van Beheer. Het was bekend dat het financiële staat zorgen baarde. Gedurende een aantal jaren overschreden de uitgaven de inkomsten. Ondanks een beleid dat gericht was op het in evenwicht brengen van baten en lasten, bleek in 2015 bij het opstellen van de begroting dat er nog steeds sprake was van een overschrijding. In 2015 is dit onderwerp veelvuldig aan de orde geweest in de vergaderingen van de RvB.

Het is verheugend om te kunnen vaststellen dat de ingezette maatregelen hun vruchten hebben afgeworpen zonder dat de kwaliteit van het onderwijs daardoor in gevaar is gekomen. Het jaar 2015 is afgesloten met een financieel positief resultaat.

Wouter Varkevisser, voorzitter Raad van Beheer
Stichting Openbaar Onderwijs Primair te Diemen en Ouder-Amstel

1.2 Voorwoord directeur-bestuurder

Met het beschrijven van het achterliggende jaar 2015 is door het Ministerie vastgesteld om het jaarverslag en de jaarrekening vanaf nu het "bestuursverslag" te noemen. Dit om de door hen geconstateerde wildgroei van de verschillende verslagen, die schoolbesturen in Nederland inleveren, aan banden te leggen

Als je daar even over nadenkt, gaat het nu dus om het bestuur en hoe die rekenschap aflegt over het afgelopen jaar. Is het dan de bedoeling een verslag te leggen op hoofdlijnen van het reilen en zeilen van de Stichting Openbaar Onderwijs Primair? Ga ik dan de hoogtepunten en soms ook dieptepunten de revue laten passeren? Naar mijn idee gaat het over kinderen en onderwijs, leerkrachten en onderwijs. Misschien zelfs over scholen en natuurlijk over geld, maar bovenal de stand van het onderwijs in een snel veranderend Nederland.

Geld

De jaarrekening neemt altijd een prominente plaats in, in het jaarverslag. De start van een jaar is de begroting. Nou, dat was een stuk arbeid, dat voor nogal wat uitleg zorgde. De begroting 2015, opgesteld in november 2014, gaf een tekort te zien van ruim € 119.000. Hoe kon dat nou was de algemene opmerking van iedereen. De uitleg was simpel. Het Ministerie had door de politieke discussies in het najaar van 2014 wel allerlei ideeën, maar nog geen feitelijke besluiten genomen. Er waren geen behoorlijke beschikkingen afgegeven en dus was er maar één mogelijkheid: dat wat zeker was aan inkomsten en uitgaven, lees verplichtingen, opnemen. Daarnaast alleen een aanname, dat er misschien van alles wat politiek besproken was een extra bate op zou leveren. In de begroting 2015 had ik dan ook een hoofdstukje aan "nieuw geld" gewijd.

Is dat geld er uiteindelijk gekomen? Het antwoord daarop is: inderdaad, het is gekomen en natuurlijk ook een nog stringentere regelgeving voor verantwoording. De prognose van het "nieuwe geld" was begroot op ruwweg € 210.000. Wat is er uiteindelijk van terecht gekomen? De Stichting OOP heeft het jaar afgesloten met een positief resultaat van € 47.467. Als je het geprognosticeerde begrotingstekort 2015 optelt bij het positief resultaat dan komt het verhaal in de begroting 2015 enigszins in de goede richting. Overigens zijn de inkomsten voor groot onderhoud (circa €80.000 van die €210.000) direct opgenomen in de voorziening groot onderhoud.

De vragen van de bezorgde gemeenteraadsleden zijn nu wel beantwoord wat het geld betreft en de begrotingssystematiek. De Stichting mag zich altijd verheugen in twee zeer betrokken, maar ook bezorgde en helpende gemeenteraden en zeer betrokken wethouders van onderwijs.

Schoolgebouwen

In 2014 hebben we een hypermodern nieuw schoolgebouw betrokken in Diemen Noord genaamd "Noorderbreedte". We doen dit samen met ons collega schoolbestuur Spiritbasisscholen. Hier zijn (nu nog) twee scholen en een kinderopvangorganisatie onder een dak gevestigd. Met dit schoolbestuur zijn we samen een coöperatie gestart in 2013 en zijn we in 2015 begonnen met een onderzoek naar een mogelijke fusie. In "Noorderbreedte" voorzien de besturen in gezamenlijke leiding, administratie en zorgondersteuning en wordt één onderwijskundig concept gehanteerd. De groepen met kinderen zijn nog gekoppeld aan de BRIN-nummers. Voor "Noorderbreedte" is het van groot belang dat de hechte samenwerking van twee scholen en schoolbesturen in 2017 uit mag monden in een samenvoeging.

In 2015 hebben we in Duivendrecht ook een hedendaags schoolgebouw in eigen beheer gebouwd. Dit deden we samen met het ASKO schoolbestuur uit Amsterdam. In het gebouw zijn De Grote Beer van OOP en de Bekemaschool van de ASKO gevestigd. In tegenstelling tot "Noorderbreedte" zijn het in Duivendrecht wel echt twee verschillende scholen met twee verschillende onderwijskundige concepten en twee voordeuren. Hier kunnen de ouders nog onderwijskundig en denominatief kiezen.

Al onze nieuwe scholen zijn duurzaam gebouwd met onder andere zonnepanelen, luchtbehandelingssystemen en aardwarmte-installaties. Dat is mogelijk dankzij de zorgzame ondersteuning van de gemeentebesturen waarin onze scholen staan. Hiermee neemt onze stichting zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid. Wel valt op dat de onderhoudskosten voor installaties als gevolg hier van aanzienlijk toenemen.

Leerkrachten

En nu waar het eigenlijk allemaal om gaat. De leerlingen, de leerkrachten en het onderwijs. De leerkrachten zijn het professionele kapitaal van elke onderwijsinstelling. Scholing is een essentieel onderdeel van het op peil houden van de kwaliteit van werken. In samenwerking met de organisatie "Natuurlijk Leren" hebben we in dit 3^e jaar de laatste teams gezamenlijk een traject in laten gaan van "Boeiend Onderwijs", de laatste kennis omtrent didactiek en pedagogiek en hoe leren gaat met de enorme ontwikkeling van "Breindenken". De leeropbrengsten van alle scholen in 2015 waren op of boven het landelijk gemiddelde wat betreft de uitslagen van de CITO's. Het lijkt alsof dit een doel was. Het is echter niets meer dan een stukje dataverzameling als onderbouwing van het beleid van de verschillende scholen om er uit te halen wat er in zit bij de kinderen.

Een aantal leerkrachten is met pensioen gegaan en de instroom van jonge leerkrachten heeft gelijke tred gehouden. De jonge leerkrachten waren het jaar daarvoor al in de organisatie opgenomen als betaalde Lio'ers. Ons programma "Opleiden in School" in samenspraak en samenwerking met de Hogeschool van Amsterdam zorgt voor een constante stroom van stagiaires waardoor de scholen een goed beeld krijgen van het werkvermogen en de kwaliteit van de aanstormende jonge leerkrachten. Een waarschuwing is wel op zijn plaats, want voor 2016 is al duidelijk dat de aanmelding voor de opleiding in Amsterdam met ruim de helft is teruggelopen. Dat terwijl in de regio Groot Amsterdam de pensionering en uitstroom van leerkrachten vele malen hoger is. Een ernstig leerkrachtentekort doemt op aan de horizon. We merken het nu al bij ziektevervangings: opdelen van groepen is al de meest normale zaak geworden. Dit betekent dat wij ons beleid hier op moeten richten.

Voor 2016 is nu al bekend dat een 7-tal personeelsleden wegens pensioen of verhuizing de scholen zal verlaten. De ratio leerkracht : leerlingen is nu eind 2015 gestegen van 1:21 naar 1:24/25. Terwijl er door ongunstige leeftijdsopbouw per leerjaar nu al groepen zijn van rond en boven de 30 leerlingen. Overigens is de Rijksfinanciering gebaseerd op een hogere ratio, namelijk 1:28. Heeft dit invloed op de kwaliteit is een veel gehoorde vraag. Het antwoord is niet eenduidig te geven. Zolang er gezorgd wordt voor voldoende ondersteuning voor de leerkrachten in scholing, interne begeleiding, goede administratieve pakketten en technische ondersteuning, blijft de kwaliteit op peil en wordt deze zelfs beter.

We zijn er trots op dat we in onze organisatie een netwerk hebben van goed opgeleide en betrokken interne begeleiders, directeuren die gezamenlijk en apart op verantwoorde wijze leiding geven aan hun scholen, een systeembeheerder voor technische ondersteuning en mensen die conciërge-taken en administratieve taken op zich nemen.

Vooruitblik

Voor 2016-2017 staat de nieuw te bouwen school De Kersenboom op de rol. De bedoeling is dat in 2018 de kinderen ook daar, net zoals op Octopus, Noorderbreedte en Grote Beer, in een hypermodern gebouw met een gezond binnenklimaat, onderwijs kunnen krijgen.

St.OOP is tevens druk doende met Passend Onderwijs verantwoordingsvol te implementeren met opbrengst gericht werken en handelen van leerkrachten. Het aandeel van jonge leerkrachten binnen de stichting neemt toe. Gelukkig met behoud van kennis en goed overdragen van werk door de oudere vertrekkende leerkrachten. De ouders worden via allerlei media zoals websites en Digiduif geïnformeerd en betrokken bij de ontwikkeling van de organisatie.

Alan Bains
Directeur-bestuurder St.OOP.

2 Organisatie

2.1 Stichting en organisatie inrichting

Stichting Openbaar Onderwijs Primair (OOP) bestaat sinds 1 januari 2005. De stichting vormt het bevoegd gezag van de openbare basisscholen in Diemen en Duivendrecht. In Duivendrecht staat onze school De Grote Beer. In Diemen staan vier scholen: De Venser, De Octopus, Noorderbreedte ('t Palet) en De Kersenboom. Formeel is de Kersenboom een dislocatie van De Venser. Later in dit verslag gaan wij nader in op deze constructie.

De missie van de stichting luidt als volgt:

De Stichting Openbaar Onderwijs Primair heeft tot doel alle kinderen van 4-12 jaar, zonder onderscheid naar afkomst, domicile en levensovertuiging, kwalitatief hoogwaardig onderwijs te bieden. Het onderwijs is gericht op een ononderbroken ontwikkeling van cognitieve, emotionele en sociale vaardigheden en sluit zoveel mogelijk aan bij de talenten en mogelijkheden van elke individuele leerling.

Sinds 1 januari 2013 heeft de stichting een nieuwe bestuursstructuur. De dagelijkse leiding ligt in handen van de directeur-bestuurder. Het intern toezicht wordt verzorgd door de Raad van Beheer, bestaande uit vijf leden. De RvB is actief betrokken bij de vorming van de hoofdlijnen van het beleid.

2.2 Medezeggenschap

Conform de Wet Medezeggenschap Onderwijs (WMS) heeft de stichting een gezamenlijke medezeggenschapsraad, waarin personeelsleden en ouders vertegenwoordigd zijn. De GMR is de gesprekspartner van de directeur-bestuurder met op een aantal onderwerpen advies- of instemmingsrecht. Naast deze onderwerpen kan de GMR ongevraagd advies uitbrengen. Belangrijke thema's binnen de GMR waren in 2015 het opstellen van een beleidsrijke begroting, en de samenwerking met stichting Spirit Basisscholen.

Analoog aan de GMR kent iedere school een eigen medezeggenschapsraad.

2.3 Samenwerking OOP Spirit

Sinds enkele jaren is OOP in gesprek met stichting Spirit basisscholen over het bundelen van de krachten. Hiermee verwachten beide partners efficiënter en effectiever te kunnen werken. De samenwerking is anno 2015 geconcretiseerd in een aantal elementen.

- Beide stichtingen participeren in een coöperatieve vereniging.
- Beide bestuursbureaus zijn in één gebouw gehuisvest en delen hun ondersteuning.
- Basisschool De Kersenboom, weliswaar een openbare dependance van de Venser, wordt in gezamenlijkheid geëxploiteerd.
- De basisscholen 't Palet en De Duif werken verregaand samen binnen brede school Noorderbreedte.

OOP en Spirit overwegen om hun samenwerking te versterken. In 2015 hebben beide stichtingen besloten tot een verkenning van de mogelijkheden van een fusie. Daarbij brengen wij uiteraard ook in beeld welke voor- en nadelen verbonden zijn aan een fusie.

In het najaar van 2015 is een projectorganisatie ingericht om de verkenning uit te voeren. Naast een stuurgroep zijn er verschillende werkgroepen ingesteld. De werkgroepen hebben de opdracht om specifieke vragen te beantwoorden op de volgende terreinen:

- Personeel en werkgeverschap
- Financiën, exploitatie en risicofactoren
- Het onderwijsproces en de kwaliteitszorg

Vanzelfsprekend is samengaan geen doel op zich: de som der delen moet sterker zijn dan beide partijen afzonderlijk. We willen inzichtelijk maken wat de meerwaarde van een fusie is. Daarbij maken we onderscheid in vier belangengroepen: scholen, beide besturen, de betrokken gemeenten, en ouders en leerlingen. Voor iedere belangengroep moet in het fusiebesluit duidelijk zijn welke toegevoegde waarde de fusie heeft.

Naar verwachting wordt in de loop van het voorjaar van 2016 duidelijk welke vervolgstappen mogelijk en wenselijk zijn. In dit licht is de evaluatie en mogelijke heroverweging van de fusietoets van groot belang.

3 Onderwijs en kwaliteitszorg

Vanzelfsprekend is het geven van onderwijs de kernactiviteit van stichting OOP. Dit gebeurt uiteraard in de scholen. In dit hoofdstuk gaan we in op de bijzonderheden van het onderwijs per school, de kwaliteitszorg en de opbrengsten. Bijzondere aandacht geven we aan het passend onderwijs en het bewegingsonderwijs.

3.1 Kwaliteit en kwaliteitszorg

De kwaliteit van het onderwijs staat voor OOP en haar scholen voorop. In algemene zin betekent dit dat wij eraan werken om ieder kind tot een zo hoog mogelijk niveau op te leiden, passend bij zijn of haar capaciteiten.

Binnen stichting OOP wordt sinds 2013 op alle scholen handelingsgericht gewerkt om zo goed mogelijk in te spelen op de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. Opbrengsten zoals geregistreerd in het leerlingvolgsysteem (LVS) zijn daarbij een middel om te evalueren of de inzet van de leerkrachten en teams heeft opgeleverd wat we graag willen. Dat is onder andere dat kinderen zich op hun eigen niveau ontwikkelen.

De analyses van de verschillende scholen worden bij het bestuur aangeleverd in de zogenaamde kwaliteitskaarten. In de kwaliteitskaart worden de volgende gegevens verzameld.

- Per basisvak per leerjaar de gemiddelde vaardigheidsscore, de groei in vaardigheidsscore en of het resultaat voldoet aan de norm die de inspectie stelt.
- Voor alle toetsen een dwarsdoorsnede van de scores. Daarbij wordt gekeken of de verdeling van de scores in de jaargroepen past binnen de normaalverdeling van de landelijke norm.
- Om een groepsresultaat op een toets dieper te analyseren kan gebruik gemaakt worden van een groepsanalyse (verloop van de gemiddelde vaardigheidsscore door de jaren heen van een groep). Of een weergave van de vaardigheidsgroei van alle kinderen.
- Een trendanalyse om de verschillende opeenvolgende jaargroepen met elkaar te vergelijken. Dit vertelt ons of een onvoldoende score op een toets door een groep de weergave is van een trend of een van een incident.
- De maatregelen die genoemd zijn in de opbrengstvergaderingen in de teams en die deel uitmaken van het jaarplan van de scholen.

De opbrengsten van scholen worden in de teams geanalyseerd. Succes en plannen die daaruit volgen worden gedeeld in het bovenscholens IB-overleg. Wanneer opbrengsten voor een vak op meerdere scholen teruglopen kan dat aanleiding zijn voor een school overstijgende aanpak. Er zijn op het gebied van leerkracht-handelen, rekenen en begrijpend lezen pilots gehouden.

De effecten van, en lessen die worden getrokken uit deze pilots, zijn in het IB-netwerk besproken, zodat alle scholen kunnen profiteren van de pilots.

3.2 Resultaten

In tegenstelling tot andere jaren, geven we geen overzicht van de gecorrigeerde gemiddelde score op de CITO-eindtoets. Wij zijn van mening dat dit recht doet aan het verminderde belang dat ook landelijk wordt gehecht aan deze toets. Om toch inzicht te geven in de resultaten van onze scholen, tonen wij hier de schooladviezen zoals die in 2015 aan de leerlingen uit onze groepen 8 zijn uitgebracht.

	't Palet	Venser	Octopus	Kersenboom	Grote Beer
VWO	3	3	5	5	10
HAVO/VWO	2	0	3	7	0
HAVO	4	2	7	0	5
VMBO T	7	10	10	3	8
VMBO	3	6	7	0	2
Kader	7	2	7	0	4

3.3 Bewegingsonderwijs

OOP hecht waarde aan goed bewegingsonderwijs voor alle leerlingen. De gemeente Diemen deelt dit standpunt. Concreet uit zich dit in het feit dat voor de scholen in Diemen 50% van de loonkosten van

het personeel dat bewegingsonderwijs verzorgt, door de gemeente wordt vergoed. De andere helft wordt betaald uit de reguliere Rijksbekostiging.

In Duivendrecht geldt deze regeling niet. Desondanks kiest OOP ervoor om de leerlingen van De Grote Beer even veel bewegingsonderwijs te bieden als op de andere scholen binnen het bestuur. De Grote Beer draagt uit de lumpsum de helft van de kosten hiervoor. De andere helft komt voor rekening van het bestuur. Jaarlijks bedraagt dit circa € 18.000.

3.4 Passend onderwijs

Vanaf 1 augustus 2014 is de wetgeving Passend Onderwijs in werking getreden. In algemene zin is het doel van passend onderwijs om voor zo veel mogelijk leerlingen een bij de ondersteuningsbehoefte van het kind aansluitend onderwijsaanbod te bieden. Dit geldt ook voor kinderen met een zwaardere ondersteuningsbehoefte, dat wil zeggen de kinderen die toelaatbaar zijn op het SBO en SO. Voor deze leerlingen blijft plaatsing op speciale onderwijsvormen mogelijk. Daarnaast is het mogelijk om met behulp van een zogeheten 'arrangement' deze leerlingen met aanvullende ondersteuning in het regulier basisonderwijs te bedienen.

Organisatorisch zijn de scholen in Diemen aangesloten bij het samenwerkingsverband Amsterdam-Diemen. Onze school in Duivendrecht is aangesloten bij samenwerkingsverband Amstelronde. De werkwijze van beide samenwerkingsverbanden is in hoofdlijnen gelijk. Er is voor gekozen zo veel mogelijk geld ter beschikking te stellen aan de scholen. Hiermee kunnen de scholen de ondersteuning in de school versterken. Bij verwijzingen naar het SBO of SO betaalt de verwijzende basisschool de bijbehorende kosten. Wel verschilt het bedrag per leerling tussen beide samenwerkingsverbanden.

Voor alle scholen binnen OOP, dus binnen beide samenwerkingsverbanden voeren wij het beleid dat per leerling €110, het bedrag voor basiszorg, wordt toegevoegd aan het formatiebudget personeel. Hiermee financieren de scholen met name de interne begeleiding op schoolniveau en bovenschools. De overige middelen, zijn bestemd voor extra zorg. Dit bedrag verschilt per samenwerkingsverband.

Voor de Diemense scholen was dat voor 2015 de eerste 7 maanden € 39 per kind en de laatste 5 maanden € 69 per kind. Wegens een positief resultaat is het nogmaals verhoogd in 2016 voor het cursusjaar 2015-2016 met € 18 met terugwerkende kracht (tot 1 augustus 2015). Dit laatste is opgenomen als een vordering op 2015 inkomsten.

Voor Amstelronde was het bedrag € 175 per kind. Er is dus €65 per leerling beschikbaar voor extra zorg.

In beginsel zijn de directeurs zelf verantwoordelijk voor de inzet van deze middelen. Middelen die niet worden besteed aan extra ondersteuning, worden opgenomen in een bestemmingsreserve (Diemen) danwel een bestemmingsfonds (Duivendrecht), zodat zij herkenbaar beschikbaar blijven voor toekomstige inzet. De middelen, die het schoolbestuur ontvangt per jaar worden apart verantwoord naar het Samenwerkingsverband over inzet, omvang en bovenal doelmatigheid.

In Diemen hebben de schoolbesturen voor alle scholen afspraken gemaakt over de realisatie van Passend Onderwijs. Hierbij gaat het zowel om aanname- en plaatsingsbeleid, als om de extra ondersteuning (inclusief overplaatsing van leerlingen) als om de financiën. De uitvoering wordt begeleid door de onafhankelijke adviseur Passend Onderwijs. Zij werkt voor alle 4 de schoolbesturen in Diemen. Zij bespreekt regelmatig met iedere school de stand van zaken en adviseert concreet over de ondersteuning aan individuele leerlingen binnen Diemen.

3.5 Projecten

De schoolleiders zijn al in 2013, samen met de schoolleiders van Spirit Basisscholen, gestart met een professionaliseringstraject onder leiding van Jan Jutten: 'Boeiend Onderwijs'. Het doel van dit traject is om de schoolleiders handvatten te geven om meer opbrengst gericht te werken in de scholen.

4 Personeel

4.1 Omvang personeelsbestand: mannen en vrouwen

Om goed onderwijs te kunnen bieden, heeft OOP uiteraard ook personeel nodig. Er zijn 88 personen in dienst (peildatum 31/12/2015): 71 vrouwen en 17 mannen. Deze mensen vervullen samen 67,8 FTE. Dit is in zowel personen als FTE's een vermindering ten opzichte van 2014. Deze verandering is via natuurlijk verloop tot stand gekomen.

Zoals bij een onderwijsorganisatie verwacht mag worden, is het overgrote deel van het personeel belast met lesgevende taken: 75 personen (57,4 FTE). De rest van het personeel bestaat uit schoolleiders, de directeur-bestuurder en onderwijsondersteunend personeel.

Een belangrijk deel van ons personeel (28 personen, ofwel 31%) was op de peildatum 31 december 2015, 55 jaar of ouder.

4.2 Schoolleiders

Binnen onze scholen zijn 6 werknemers actief als lid van een schooldirectie: twee mannen en vier vrouwen. Twee schoolleiders zijn binnen OOP actief op detacheringsbasis vanuit Spirit. In 2015 zijn er geen wervingsprocedures gevoerd voor deze functies.

4.3 Gevoerd beleid

Sinds enkele jaren voert OOP werkgelegenheidsbeleid. Dat wil zeggen dat iedereen met een vaste aanstelling de garantie heeft dat hij of zij deze baan zal behouden, tenzij op basis van vrijwilligheid anders wordt afgesproken. Dit betekent ook dat OOP (extra) voorzichtig moet zijn met het verlenen van vaste aanstellingen. Hiervoor is het noodzakelijk om goed zicht te hebben op de ontwikkeling van het aantal leerlingen. De werkgelegenheid is immers rechtstreeks afhankelijk van het aantal leerlingen in de toekomst.

Het bestuur heeft besloten om aan alle personeelsleden een ontwikkelings-assessment aan te bieden. De uitkomsten hier van zijn bedoeld als input voor de individuele kwaliteitsontwikkeling. Dit aanbod is verplicht voor alle startende personeelsleden (met minder dan drie jaar werkervaring), voor alle overige leerkrachten is het aanbod vrijblijvend.

De Wet Werk en Zekerheid (WWZ) is vooralsnog niet geldig voor het openbaar onderwijs en dus ook niet voor OOP. Dat betekent dat OOP (nog) relatief flexibel is in het tijdelijk aanstellen van personeel, bijvoorbeeld in de vervanging van zieke leerkrachten.

4.4 Ziekteverzuim en arbobeleid

Het ziekteverzuim heeft de speciale aandacht van bestuur en directie. Door adequaat om te gaan met personeelsleden die tijdelijk minder belastbaar zijn, wordt geprobeerd dreigend ziekteverzuim te voorkomen.

Het totale verzuim is in 2015 gedaald is van 8,04% (2014) naar 6,08%. Dit is een aanzienlijke daling, waardoor het verzuim binnen de stichting min of meer in lijn komt van het landelijke beeld. De daling wordt deels veroorzaakt doordat een aantal langdurig zieke medewerkers uit dienst is gegaan. Ook hebben wij de indruk dat de directe aanpak van onze nieuwe arbodienst vruchten afwerpt.

In 2014 is OOP voor de arbodienstverlening overgestapt naar "De Arbobotler". Deze dienst levert begeleiding op maat voor zieke werknemers. Daarnaast wordt veel aandacht besteed aan preventie. Op individuele basis is een aantal dossiers van langdurig verzuim opgepakt. Samen met alle betrokkenen wordt onderzocht of het nog mogelijk en wenselijk is dat deze werknemers in hun huidige functie terugkeren.

Hoewel de daling een duidelijke verbetering is, kan het bestuur hier niet tevreden mee zijn. Ziekte is – naast bijzonder vervelend voor de betrokken werknemer – een verstoring van het onderwijsproces. Daarmee ontstaat een zekere relatie tussen verzuim en de kwaliteit van het onderwijs.

In 2015 heeft de stichting subsidie van het Europees Sociaal Fonds (ESF) toegekend gekregen voor het uitvoeren van een programma rond duurzame inzetbaarheid en gezondheidsbevordering.

4.5 Opleiden in de school

Al ruim 10 jaar werkt OOP samen met de pabo-opleidingen van de Hogeschool van Amsterdam en van de IPabo. Hierdoor kunnen wij jaarlijks zo'n 12 lio-stagiaires binnen onze scholen verwelkomen. Na hun afstuderen vormen deze stagiaires een belangrijke bron voor de vervulling van vacatures. Door deze constructie verwacht het bestuur ook de komende jaren te kunnen voorzien in de behoefte aan nieuw personeel.

4.6 Conclusie en beleidsvoornemens

Het ziekteverzuim is binnen OOP nog steeds te hoog. Dit is in belangrijke mate niet-werk gerelateerd. Dit neemt niet weg dat wij er naar streven dit verzuim op afzienbare termijn te verlagen. Hierover zijn met de Arbobutler goede afspraken gemaakt. Deze zullen wij in het najaar van 2016 samen met de GMR evalueren.

5 Communicatie, maatschappelijk draagvlak en ouderbetrokkenheid

Geen enkel schoolbestuur is los te zien van haar maatschappelijke context. Het verzorgen van onderwijs is immers bij uitstek een functie die in relatie staat tot de maatschappij. Dit heeft invloed op de inhoud van het lesprogramma, maar zeker ook op de pedagogisch-didactische benadering van de leerling.

5.1 Leerlingenaantallen, ontwikkeling belangstellingspercentage

Het aantal leerlingen is om verschillende redenen belangrijk voor onze scholen en voor de stichting als geheel. In de eerste plaats is het aantal leerlingen het voornaamste gegeven waarop de Rijksbesteding gebaseerd wordt. Als afgeleide daarvan betekent een stabiel leerlingenaantal dat wij de werkgelegenheid voor onze medewerkers kunnen garanderen. Ook is het realiseren van een sterke schoolorganisatie eenvoudiger bij een zekere 'kritische massa'. Veel taken zijn immers niet of beperkt afhankelijk van het aantal leerlingen. Ook zien wij het als waardering voor ons werk als relatief veel ouders kiezen voor onze scholen.

Onderstaande figuur toont de aantallen leerlingen van onze scholen, steeds per 1 oktober.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	verschil
De Octopus	388	344	314	299	300	295	-93
Venser	175	165	165	161	160	140	-35
Kersenboom	21	52	78	114	146	173	152
't Palet	203	249	228	211	187	194	-9
De Grote Beer	263	271	260	256	253	257	-6
<i>Totaal</i>	1050	1081	1045	1041	1046	1059	9

Apart vermeld de combinatie Noorderbreedte.							
<i>Noorderbreedte (Duif en Palet)</i>	661	650	603	588	554	557	-104

We zien dat het totale aantal leerlingen tussen 2010 en 2015 aanzienlijk afnam. Deze daling voltrok zich vooral voor 2013, daarna het aantal leerlingen vrijwel constant.

In 2015 was er weer sprake van –beperkte- groei. Met uitzondering van De Kersenboom hebben alle scholen in 2015 minder leerlingen dan in 2010. Mede gezien het feit dat het totale aantal leerlingen in ons werkgebied vrijwel constant is, zien wij dit als een zorgelijke ontwikkeling. Waar nodig gaan wij met de schoolleiders in gesprek om deze trend te keren.

5.2 Klachten

In het jaar 2015 heeft een aantal ouders zich met een klacht gemeld bij het bestuur. Het gaat zowel om klachten over het functioneren van leerkrachten als over leerlinggedrag. De klachten bij het bestuur komen automatisch via de schooldirectie binnen. Onder meer door intensieve extern ingehuurde trainingen en begeleiders en veel overleggen met ouders zijn de problemen grotendeels opgelost. We gaan er vanuit dat dit blijvend is.

Wij beschouwen klachten als een signaal dat wij kunnen gebruiken om de kwaliteit van onze scholen te verbeteren.

6 Financiën, bedrijfsvoering en huisvesting

6.1 Het gevoerde financieel beleid

In het verleden kende OOP (aanzienlijke) negatieve exploitatieresultaten. Vanzelfsprekend is dit niet acceptabel of houdbaar met het oog op het voortbestaan van de stichting.

In 2014 en 2015 is, in samenspraak met de directeuren en met de GMR, een beleidsrijke begroting opgesteld. Hierin is gestructureerd aansluiting gemaakt tussen de beleidsvoornemens en de inzet van middelen.

Daarnaast is in 2015 aanvullende training aan de directeuren gegeven, zodat zij meer in staat zijn om zowel beleid als bedrijfsvoering binnen de financiële kaders (c.q. grenzen) te voeren.

Doordat de stichting momenteel weer "zwarte cijfers" schrijft, doet de mogelijkheid zich voor om het eigen vermogen aan te vullen, zodat het weerstandsvermogen op een passend niveau komt. Daarnaast biedt dit ruimte om (verder) te investeren in de kwaliteit van het onderwijs.

6.2 Resultaten, toelichting op het resultaat

Het jaar 2015 is afgesloten met een positief resultaat van € 47.467. Dit wijkt sterk af van het begrotingsresultaat (€119.000 negatief). Dit hangt voor een belangrijk deel samen met de defensieve strategie die bij het opstellen van de begroting gehanteerd is. In de begroting waren alleen bedragen opgenomen waarvan met zekerheid vastgesteld kon worden dat ze daadwerkelijk verwacht mochten worden. In de toelichting op de begroting hebben wij destijds aangegeven dat weliswaar nog aanvullende bijdragen verwacht mochten worden (met name samenhangend met het Herfstakkoord), maar dat nog niet bekend was hoe en wanneer dat er uit zou komen te zien.

Een tweede belangrijke verklaring is dat de stichting onverwacht een aantal incidentele uitkeringen en vergoedingen heeft ontvangen. Een belangrijk voorbeeld hier van is de vergoeding door de gemeente Diemen van de huur voor tijdelijke lokalen van De Kersenboom (circa € 25.000 in 2015).

De derde verklaring is dat de begroting voor 1 december 2014 is opgesteld, zoals wettelijk van ons verwacht wordt. Op dat moment waren de bekostigingstarieven voor het schooljaar 2015-2016 nog niet bekend. Deze tarieven worden altijd in de loop van het voorjaar door het Rijk bekend gemaakt.

6.3 Kengetallen

telling per 1 okt		1.059	1.046	1.041
Omschrijving		2015	2014	2013
1 Solvabiliteit	Eigen vermogen gedeeld door balanstotaal	23,94%	22,86%	35,65%
2 Liquiditeit	Vlottende activa gedeeld door kortlopende schulden	1,14	1,05	1,36
3 Rentabiliteit	Exploitatieresultaat gedeeld door alle baten	0,83%	-2,54%	0,90%
4 Weerstands-vermogen	Eigen vermogen gedeeld door de totale baten	5,02%	4,42%	6,72%
5 Rijksbijdrage per leerling	Rijksbijdrage gedeeld door het aantal leerlingen per 1 oktober	4.993	4.696	4.950
6 Personele last per leerling	Personeelslasten gedeeld door het aantal leerlingen per 1 oktober	4.296	4.383	4.388
7 Verhouding lasten onderling	Personeelskosten gedeeld door totale lasten	79,85%	82,03%	81,65%
	Afschrijvingskosten gedeeld door totale lasten	1,60%	1,65%	1,74%
	Huisvestingskosten gedeeld door totale lasten	6,89%	5,77%	6,48%
	Overige kosten gedeeld door totale lasten	11,66%	10,54%	10,13%
	Totaal	100%	100%	100%
8 Kapitalisatie-factor	Balanstotaal minus gebouwen en terreinen gedeeld door totale baten	20,97%	19,35%	18,84%

De solvabiliteit: dit kengetal geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om op lange termijn alle schulden te voldoen. Voor solvabiliteit geeft de commissie Don een ondergrens van 20% als aanbeveling. De solvabiliteit van de stichting is dit jaar van 22,86% naar 23,94% gestegen. Ook de liquiditeit per 31 december 2015 (1,14) is t.o.v. voorgaand jaar verbeterd.

De rentabiliteit over 2015 is een positief percentage.

De kapitalisatiefactor, die wordt gebruikt om te beoordelen of de beschikbare middelen besteed worden aan het onderwijsproces, bedraagt 20,97%(2014: 19,35%;2013:18,8%). Deze is iets toegenomen. De kengetallen geven een situatie aan waarbij de organisatie, die vorig jaar inteerde op het eigen vermogen en op haar liquide middelen, een positieve ommezwaai heeft gemaakt in haar financiële positie. In de continuïteitsparagraaf wordt toegelicht waarom de stichting verwacht dat deze positieve ontwikkeling zich voort zal zetten.

6.4 Nieuwbouw en onderhoud

Vanaf 2010 zijn veel van onze scholen gehuisvest in nieuwe of gerenoveerde gebouwen. Begin 2015 is het nieuwe gebouw van De Grote Beer opgeleverd.

De Kersenboom is momenteel gehuisvest in een gedateerd gebouw. In december 2015 heeft de gemeente definitief besloten tot nieuwbouw voor deze school. Naar verwachting kan in het voorjaar van 2017 de feitelijke bouw beginnen, waarna de school een jaar later, in de zomer van 2018, kan verhuizen.

Het groot onderhoud heeft plaatsgevonden conform het meerjarig onderhoudsplan. Als gevolg van de nieuwbouw van veel scholen is momenteel weinig groot onderhoud nodig. Wel heeft opvallend veel klein onderhoud plaatsgevonden. Het bestuur gaat met de schoolleiders in gesprek over deze stijging.

Een opvallend en tegenvallend effect van de nieuwbouw is dat de kosten voor abonnementen op het onderhoud aan installaties sterk gestegen is. In veel gevallen gaat het om installaties die bijdragen aan de energiezuinige exploitatie van de gebouwen, zoals ventilatie met warmteterugwinning. Hierdoor zijn weliswaar de energiekosten gedaald, maar de totale exploitatiekosten niet of nauwelijks.

6.5 Treasuryverslag

De directeur-bestuurder van de stichting is zelfstandig bevoegd tot het aangaan van financiële verplichtingen, binnen de daarvoor door de Raad van Beheer gestelde grenzen. Gestreefd wordt om de toekende (rijks-)middelen jaarlijks nagenoeg volledig in te zetten ten bate van de exploitatie, rekening houden met te plegen investeringen op langere termijn. Voor het aangaan van verplichtingen dient rekening gehouden te worden met de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. De directeur-bestuurder is gemandateerd om binnen het financieel beleidsplan en het managementstatuut het financieel beleid uit te voeren.

In de vergadering van 8 juli 2015 is na afloop het Treasurystatuut vernieuwd conform de richtlijnen. Dit op aandringen van de accountant omdat het vigerende Treasurystatuut dateerde uit 2007.

De liquide middelen die niet direct ingezet hoeven te worden voor de uitvoering van de lopende exploitatie worden op een spaarrekening "geparkeerd" met een hopelijk hoge rendementswaarde. Het rentepercentage daalt echter al vanaf begin 2012 en bedraagt op dit moment minder dan 1%.

7 Continuïteitsparagraaf

7.1 Kengetallen

KENGETAL (stand 31/12)	2015	2016	2017	2018
Personele bezetting in FTE				
- Management/ Directie	4,00	4,00	4,00	4,00
- Onderwijzend Personeel	57,45	57,45	57,45	57,45
- Overige medewerkers	6,40	6,40	6,40	6,40
Leerlingenaantallen	1.059	1.065	1.072	1.082

Ontwikkeling leerlingenaantallen

Op de eerstvolgende teldatum, 1 oktober 2016, verwachten we over de 5 scholen (inclusief De Kersenboom) een totaal van 1.065 leerlingen, dit is iets meer dan het leerlingenaantal van 1 oktober 2015. Voor de komende twee jaren verwachten we dat het leerlingaantal nog (licht) zal stijgen.

Ontwikkeling personeelsbestand

In het overzicht zijn de personeelsleden opgenomen die in dienst zijn van de stichting OOP. Er is geen rekening gehouden met personeelsleden die werkzaamheden verrichten voor OOP, maar in dienst zijn van derden (m.n. stichting Spirit).

De verjonging van het personeelsbestand, als gevolg van uitstroom van oudere medewerkers in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd of vroegpensioen, heeft zich in dit schooljaar verder voortgezet.

Afgezet tegen de ontwikkeling van de leerlingenaantallen en de voorgenomen samenwerking met Spirit in 2017, gaan we ervan uit dat we met het huidige personeelsvolume invulling kunnen geven aan de formatie, ook voor de komende jaren. Uit de kengetallen blijkt daarom een ongewijzigde personeelsbezetting voor de komende jaren.

7.2 Meerjarenbegroting

ACTIVA	2015	2016	2017	2018
VASTE ACTIVA				
Materiële VA	436.411	421.918	365.138	313.180
TOTAAL VASTE ACTIVA	436.411	421.918	365.138	313.180
VLOTTENDE ACTIVA	768.537	723.716	953.601	1.108.197
TOTAAL ACTIVA	1.204.948	1.145.634	1.318.738	1.421.377

PASSIVA	2015	2016	2017	2018
EIGEN VERMOGEN				
Algemene Reserve	235.604	243.744	369.250	541.125
Bestemmingsreserves	52.888	52.000	52.000	52.000
VOORZIENINGEN	197.917	235.516	285.547	218.744
LANGLOPENDE SCHULDEN	46.219	43.786	41.353	38.920
KORTLOPENDE SCHULDEN	672.320	569.700	569.700	569.700
TOTAAL PASSIVA	1.204.948	1.145.634	1.318.738	1.421.377

Staat / Raming van Baten en Lasten

BATEN	2015	2016	2017	2018
Rijksbijdrage				
Personeel	4.463.767	4.304.086	4.405.449	4.549.096
Materieel	823.971	766.688	819.809	833.854
Overige overheidsbijdragen				
personeel	105.699	68.918	79.491	83.215
materieel				
Overige baten				
Personeel	29.612	13.000	13.000	13.000
materieel	321.992	294.012	268.599	210.987
TOTAAL BATEN	5.745.041	5.446.704	5.586.347	5.690.151

LASTEN	2015	2016	2017	2018
Personeelslasten				
FP scholen	3.882.685	3.813.025	3.798.908	3.858.573
bovenschools	378.686	245.452	240.356	243.687
Pers. kosten	288.238	282.996	344.711	344.711
Afschrijvingen	91.091	93.765	75.036	67.417
Huisvestingslasten	392.672	416.157	411.192	411.192
Overige lasten	664.491	588.169	591.137	593.196
TOTAAL LASTEN	5.697.863	5.439.564	5.461.341	5.518.777

SALDO BATEN EN LASTEN	47.178	7.140	125.006	171.375
Saldo financiële Bedrijfsvoering	289	1.000	500	500
TOTAAL RESULTAAT	47.467	8.140	125.506	171.875

Voor de raming van 2016 is de goedgekeurde begroting van 2016 gebruikt. In de begroting 2016 is het concept-formatieplan 2016-2017 verwerkt. De begrotingen voor 2017 en 2018 zijn gebaseerd op 2016 en op de verwachte ontwikkeling in leerlingaantallen.

Een grote onzekerheid in de begroting is de ontwikkeling van het fusietraject voor 2017, de hoogte van de kostenbesparingen die dit op zal leveren en het tijdstip waarop deze zich voor zullen doen. Mogelijk treden deze besparingen niet meteen op, omdat een fusie ook kosten met zich meebrengt. Daarom is de meerjarenbegroting opgesteld alsof er geen sprake zal zijn een fusie of verandering van de samenwerking.

7.3 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

De totale financiële controle van rekeningen en betalingen ligt bij ons administratiekantoor OOG onderwijs. Vanuit het bestuurskantoor worden de rekeningen gecontroleerd en ter betaling voorgelegd aan de administrateur van het ondersteuningskantoor. De accountant controleert en de accountants van de beide gemeenten waarin onze scholen staan hebben in het kader van openbaar onderwijs eveneens een controlerende taak.

7.4 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Bij de beschrijving voor de komende jaren van de belangrijkste risico's blijft de leegstand van schoollokalen een van de belangrijkste. De lasten van beheer en onderhoud gebouwen blijken sinds enige tijd al niet meer in de pas te lopen met de inkomsten. De komende jaren zal dit, met name door de exploitatie van de nieuwe brede scholen in 2015 en 2016, zeker nog meer uit de pas lopen indien wij niet kunnen zorgdragen voor een maximale bezettingsgraad. Met name de vele technische aspecten zoals warmte-koud installaties en zonnepanelen en luchtbehandelingssystemen zorgen voor een verhoging in beheer en onderhoudskosten, die niet verdisconteerd zitten in de materiële instandhoudingskosten beheer en onderhoud.

Daarnaast zijn de personele lasten altijd een risico. Een risico is de groei van het leerlingenaantal op De Kersenboom, De Grote Beer en De Octopus. Door het T-1 financieringsstelsel loopt de rijksvergoeding steeds achter op de werkelijke loonkosten. Een risico is echter ook de daling van het leerlingenaantal. Op De Venser en 't Palet is het personeel nog nodig, maar het leerlingenaantal daalt. Er zal dus het komend jaar personeel overgeplaatst moeten worden naar scholen waar ruimte in de formatie is. Dat is jammer genoeg niet tegelijkertijd, maar daar zit een tijdsruimte tussen. Voor een kleine stichting als OOP spelen deze risico's sterker. Een grotere organisatie kan deze risico's beter spreiden.

Dit probleem met de hoge personele lasten heeft een aantal opeenvolgende jaren een aanslag gedaan op de reserves van OOP. Daarom is de stichting druk doende geweest de loonkosten zover mogelijk terug te brengen en beheersbaar te maken. Deze ontwikkeling is ook in het formatieplan voor volgende schooljaar zichtbaar.

Daarnaast blijft de samenwerking met de stichting Spirit voor ons van groot belang. Deze samenwerking is al enige tijd geleden ingezet en mondde uit in een Coöperatie Spirit Primair u.a. Verwacht wordt dat in 2017 deze intensieve samenwerking omgezet zal worden in een nog hechtere vorm dan de Coöperatie. Met deze samenwerking kunnen beide stichtingen hun risico's beter spreiden.

7.5 Rapportage toezichthoudend orgaan

De leden van de Raad van Beheer controleren de directeur-bestuurder en accorderen jaarrekening en jaarverslag na overleg met de accountant. De rapportage is opgenomen in het eerste hoofdstuk van dit jaarverslag.

8 Jaarrekening 2015

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De grondslagen voor de jaarrekening zijn gebaseerd op het Burgerlijk Wetboek (Boek 2, titel 9) en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De gegevens van dit hoofdstuk zijn ontleend aan "OCW-voorschrift Jaarverslaggeving" voor de sector Primair Onderwijs.

Continuïteit

De jaarrekening en het jaarverslag van de stichting OOP over 2014 gaven een situatie aan, waarbij de organisatie inteerde op het eigen vermogen en op haar liquide middelen. De stichting is druk doende geweest de kosten zover mogelijk terug te brengen en beheersbaar te maken. De jaarrekening 2015 laat het positieve resultaat van deze inspanningen zien. De meerjarenbegroting en het formatieplan voor volgende schooljaar geven aan dat deze trend zich voort zal zetten.

Om deze reden zijn de gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de stichting OOP.

Waardering van de activa en de passiva

Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde tenzij hieronder anders vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar de vastgestelde periode plaats op basis van de verwachte economische levensduur. Hiervoor worden de volgende termijnen onderscheiden:

ICT /Hard- en software:	5 - 10 jaar
Leermiddelen:	9 jaar
Meubilair:	15 - 20 jaar
Overige inventaris:	5 - 20 jaar

Voor de ondergrens van activeren wordt € 500 gehanteerd.

Vlottende activa

De vlottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, eventueel onder aftrek van een noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Reserves

De algemene reserve wordt gevormd door de cumulatieve overschotten c.q. tekorten op de exploitatierekening. Het saldo is vrij besteedbaar.

De Reserve Passend onderwijs is gevormd uit de extra gelden van het SWV Amsterdam-Diemen, die bovenop de €110 voor basisondersteuning zijn verstrekt, maar nog niet zijn besteed.

De bestemmingsreserve privaat wordt gevormd door gelden van ouders en de daaruit gefinancierde uitgaven. Het gaat daarbij om de ouderbijdragen en bijdragen voor schoolreisjes, schoolkamp en TSO. Deze gelden worden de meeste scholen beheerd door de Ouderraad en TSO-organisatie.

Pensioenen

De stichting heeft een pensioenregeling. De regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan het bedrijfstakpensioenfonds. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de stichting en worden in de balans opgenomen in een voorziening.

De stichting OOP heeft de pensioenen ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds ABP (het bedrijfstakpensioenfonds voor overheid en onderwijs). Daarbij worden de opgebouwde aanspraken steeds in het betreffende kalenderjaar gefinancierd door middel van kostendekkende premiebetalingen. De dekkingsgraad van het betrokken bedrijfstakpensioenfonds bedraagt ultimo 2015 volgens opgave van het fonds 97,2%. Op basis van de uitvoeringsovereenkomst heeft de Stichting geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan de toekomstige premies.

Vorzieningen

Vorzieningen worden in de balans opgenomen voor concrete risico's, verplichtingen of te verwachte verliezen, die op de balansdatum bekend zijn maar waarvan de omvang onzeker is, en voor kostenequalisatie. Aan voorzieningen wordt gedoteerd ten laste van de exploitatierekening en de werkelijke kosten worden rechtstreeks ten laste van deze voorzieningen gebracht.

De dotatie aan de voorziening groot onderhoud geschiedt aan de hand van het meerjaren-onderhoudsplan.

Een Voorziening voor Duurzame Inzetbaarheid is niet opgenomen, omdat er geen afspraken met personeelsleden zijn gemaakt en er dus geen concrete verplichting bestaat.

Langlopende schulden

De langlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend, en nog te betalen bedragen.

Resultaatbepaling

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben en worden gesplitst over de scholen waarop zij betrekking hebben.

De bovenschools gemaakte kosten worden gedekt door ABB gelden en rente inkomsten. Het restant wordt gedekt door een verhoudingsgewijze bijdrage uit het PAMB-budget (Personeel en Arbeidsmarkt Beleid-budget) van de scholen.

Resultaatbestemming

Het exploitatieresultaat wordt gemuteerd op de algemene reserve.

Het resultaat dat ontstaat door het niet volledig besteden van de extra bijdragen van het Samenwerkingsverband Amsterdam-Diemen wordt gemuteerd op de bestemmingsreserve Passend Onderwijs Amsterdam-Diemen.

Het resultaat dat ontstaat door meer of minder uitgaven van de bijdragen van ouders wordt gemuteerd op de bestemmingsreserve privaat.

Toelichting kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

BALANS PER 31 DECEMBER 2015
(na resultaatbestemming)

	31 december 2015 EUR	31 december 2014 EUR
1 Activa		
Vaste activa		
1.2 Materiële vaste activa	436.411	384.128
	436.411	384.128
Vlottende activa		
1.5 Vorderingen	358.191	369.826
1.7 Liquide middelen	410.346	300.577
	768.537	670.403
TOTAAL ACTIVA	1.204.948	1.054.531

	31 december 2015 EUR	31 december 2014 EUR
2 Passiva		
2.1 Eigen vermogen	288.492	241.025
2.2 Voorzieningen	197.917	124.175
2.3 Langlopende schulden	46.219	48.652
2.4 Kortlopende schulden	672.320	640.679
TOTAAL PASSIVA	1.204.948	1.054.531

Staat van baten en lasten over 2015

	2015	Begroting	2014
	EUR	EUR	EUR
Baten			
Rijksbijdragen	5.287.738	4.738.403	4.911.978
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	105.699	72.234	68.731
Overige baten	351.604	141.509	468.905
Totaal baten	5.745.041	4.952.146	5.449.614
Lasten			
Personeelslasten	4.549.609	4.150.212	4.584.710
Afschrijvingen	91.091	65.232	92.481
Huisvestingslasten	392.671	312.251	322.749
Overige lasten	664.492	545.630	589.091
Totaal lasten	5.697.863	5.073.324	5.589.031
Saldo baten en lasten	47.178	-121.177	-139.417
Financiële baten	289	2.000	1.211
Totaal resultaat	47.467	-119.177	-138.206

Kasstroomoverzicht over 2015

	2015 EUR	2014 EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	47.178	-139.417
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	91.091	92.480
Mutaties voorzieningen	73.742	-46.425
<i>Verandering in vlottende middelen</i>		
Vorderingen	11.635	-60.337
Schulden	31.641	126.897
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	255.287	-26.802
Ontvangen interest	289	1.211
Kasstroom uit operationele activiteiten	255.576	-25.591
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringsmateriële vaste activa	143.374	109.543
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-143.374	-109.543
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Nieuw opgenomen leningen	0	48.652
Aflossingen	-2.433	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-2.433	48.652
Mutatie liquide middelen	109.769	-86.482
<u>Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:</u>		
Stand per 1 januari	300.577	387.059
Stand per 31 december	410.346	300.577
Mutatie boekjaar	109.769	-86.482

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1.2 Materiële vaste activa

	Inventaris en apparatuur
	1.2.2
	EUR
<hr/>	
Stand per 1 januari 2015	
Verkrijgingsprijs	2.102.602
Cum. Afschrijvingen	<u>1.718.474</u>
Boekwaarde	384.128
Mutaties	
Investeringsen	143.374
Afschrijvingskosten	<u>91.091</u>
Saldo	52.283
Stand per 31 december 2015	
Verkrijgingsprijs	2.245.976
Cum. afschrijvingen	<u>1.809.565</u>
Boekwaarde	<u><u>436.411</u></u>

1.5 Vorderingen

		31-12-2015	31-12-2014
		EUR	EUR
1.5.1	Debiteuren	11.382	44.679
1.5.2	OCW	252.370	253.838
1.5.7	Overige overheden	30.024	0
1.5.7	Overige vorderingen	47.468	57.274
1.5.8	Overlopende activa	16.947	14.035
	Totaal vorderingen	358.191	369.826
	Overige vorderingen		
1.5.7.1	Personeel	1.458	1.264
1.5.7.2	Overige	46.010	56.010
	Overige vorderingen	47.468	57.274
	Overlopende activa		
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	16.658	12.989
1.5.8.3	Overige overlopende activa	289	1.046
	Overlopende activa	16.947	14.035

1.7 Liquide middelen

		31-12-2015	31-12-2014
		EUR	EUR
1.7.1	Kasmiddelen	1.612	1.951
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	408.734	298.626
	Totaal liquide middelen	410.346	300.577

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

2.1 Eigen vermogen

	Saldo 1-1-2015 EUR	Bestemming resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Saldo 31-12-2015 EUR
2.1.1 Algemene reserves	244.247	-8.643		235.604
2.1.3 Bestemmingsreserves	-3.222	56.110	0	52.888
Eigen vermogen	241.025	47.467	0	288.492
Bestemmingsreserves				
Reserve Passend Onderwijs Amsterdam-Diemen publiek	0	38.348	0	38.348
Reserve privaat	-3.222	17.762	0	14.540
Bestemmingsreserves	-3.222	56.110	0	52.888

De Reserve Passend onderwijs is gevormd uit de extra gelden van het SWV Amsterdam-Diemen, die bovenop de €110 voor basisondersteuning zijn verstrekt, maar nog niet zijn besteed.
De Reserve privaat geeft het vermogen weer, dat is opgebouwd uit gelden van ouders.

Voorzieningen

	Saldo 1-1-2015 EUR	Dotaties 2015 EUR	Onttrekk. 2015 EUR	Saldo 31-12-2015 EUR
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	42.100	1.751	6.501	37.350
2.2.3 Overige voorzieningen	82.075	97.563	19.071	160.567
Voorzieningen	124.175	99.314	25.572	197.917

Onder de overige voorzieningen is de voorziening groot onderhoud opgenomen.
De voorziening onderhoud is gebaseerd op een meerjarige onderhoudsvisie en heeft in belangrijke mate een langlopend karakter. In 2015 is de eenmalige bate Buitenonderhoud van het Rijk (€80.563) gedoteerd aan de onderhoudsvoorziening.

	<u>Looptijd voorzieningen</u>		Totaal
	Kortlopend deel < 1jr	Langlopend deel > 1 jr	
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	2.350	35.000	37.350
2.2.3 Overige voorzieningen	47.400	113.167	160.567
Voorzieningen	49.750	148.167	197.917

Langlopende schulden

	Saldo 1-1-2015 EUR	Aflossingen 2015 EUR	Saldo 31-12-2015 EUR	Looptijd > 1 jr EUR	Looptijd > 5 jaar EUR
2.3.5 Overige langlopende schulden	48.652	2.433	46.219	43.786	34.054
Langlopende schulden	48.652	2.433	46.219	43.786	34.054

Dit betreft een lening van de Gemeente Diemen ter financiering van zonnepanelen. De lening heeft een looptijd van 20 jaar en is rentevrij door de gemeente verstrekt in het kader van een duurzaamheidsprogramma van de gemeente.

Kortlopende schulden

	31-12-2015 EUR	31-12-2014 EUR
2.4.3 Crediteuren	17.134	103.030
2.4.4 OCW	0	0
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen	236.670	217.507
2.4.8 Schulden ter zake van pensioenen	45.518	59.133
2.4.9 Overige kortlopende schulden	218.373	101.624
2.4.10 Overlopende passiva	154.625	159.385
Kortlopende schulden	672.320	640.679
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
2.4.7.1 Loonheffing	205.834	186.418
2.4.7.3 Premies sociale verzekering	30.836	31.089
Belastingen en premies sociale verzekeringen	236.670	217.507
Overlopende passiva		
2.4.10.5 Vakantiegeld	139.926	149.485
2.4.10.6 Accountants- en administratiekosten	14.600	9.900
Overige	99	
Overlopende passiva	154.625	159.385

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voor de zonnepanelen van De Noorderbreedte is aan de Coöperatie Spirit Primair U.A. een subsidie toegekend door de Rijksdienst van Ondernemend Nederland voor de categorie Zon in fase 4 van de subsidieregeling SDE. Deze subsidie heeft een looptijd van 1 oktober 2014 tot en met 30 september 2029. In deze periode zal maximaal € 66 x 772,650 Mwh = € 50.995 uitgekeerd worden aan de coöperatie. De stichtingen OOP en Spirit hebben beiden een 50% aandeel in deze coöperatie.

In deze jaarrekening is geen voorziening voor Duurzame Inzetbaarheid opgenomen, omdat hieromtrent geen afspraken met personeelsleden zijn gemaakt.

Model G Verantwoording subsidies

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

G2 Subsidies met verrekeningsclausule

G2A Niet van toepassing

G2B Niet van toepassing

13-5-2016

Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

BATEN

Overheidsbijdragen

	2015	2014
	EUR	EUR
3.1 Rijksbijdragen		
3.1.1 Rijksbijdragen OCW	4.816.075	4.541.977
3.1.2 Niet-geoormerkte subsidies OCW	264.999	320.046
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	206.664	49.955
Rijksbijdragen OCW	5.287.738	4.911.978
3.2 Overige overheidsbijdragen en - subsidies		
3.2.2 Overige overheidsbijdragen en - subsidies	105.699	68.731
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	105.699	68.731
3.5 Overige baten		
3.5.1 Verhuur	69.102	40.847
3.5.2 Detachering personeel	24.516	14.030
3.5.5 Ouderbijdrage	117.945	135.283
3.5.6 Overige	140.041	278.745
Overige baten	351.604	468.905

LASTEN

	2015	2014
	EUR	EUR
4.1 Personeelslasten		
4.1.1 Lonen en salarissen	4.440.672	4.580.285
4.1.2 Overige personele lasten	288.238	253.157
4.1.3 Af: uitkeringen	179.301	248.732
Personeelslasten	4.549.609	4.584.710
Lonen en salarissen		
4.1.1.1 Bruto lonen en salarissen	3.616.044	3.693.844
4.1.1.2 Sociale lasten	423.701	423.139
4.1.1.3 Pensioenpremies	400.927	463.302
4.1.1 Lonen en salarissen	4.440.672	4.580.285
Overige personele lasten		
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	1.751	6.345
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	206.501	161.476
4.1.2.3 Overig	79.986	85.336
Overige personele lasten	288.238	253.157
4.2 Afschrijvingen		
4.2.2 Materiële vaste activa	91.091	92.481
Afschrijvingen	91.091	92.481
4.3 Huisvestingslasten		
4.3.1 Huur	63.683	93.033
4.3.3 Onderhoud	54.474	40.660
4.3.4 Energie en water	47.748	73.013
4.3.5 Schoonmaakkosten	109.709	87.988
4.3.6 Heffingen	3.223	7.810
4.3.8 Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	97.563	7.000
4.3.7 Overige	16.271	13.245
Totaal huisvestingslasten	392.671	322.749
4.4 Overige lasten		
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	258.820	212.553
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	405.672	376.538
Totaal overige lasten	664.492	589.091

Specificatie honorarium			
4.4.1.1	Onderzoek jaarrekening	16.701	14.224
		<u>16.701</u>	<u>14.224</u>
5	Financiële baten en lasten		
		2015	2014
		EUR	EUR
5.1	Rentebaten	289	1.211
	Financiële baten en lasten	<u>289</u>	<u>1.211</u>

Verplichte toelichting
Overzicht verbonden
partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code act.	Eigen Vermogen 31 dec 15	Exploitatie Saldo 2015	Omzet 2015	Verklaring art. 2:403 BW ja/nee	Deelname	Consolidatie ja/nee
Coöperatie Spirit Primair U.A.	Coöperatie U.A.	Diemen		0	0	0	nvt	50%	nee

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen

Vermelding bezoldiging topfunctionarissen-bestuurders met dienstbetrekking

Functie	Voorzitter J/N	Naam	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in fte	Beloning	Belastb. vaste en var onk	Voorz. Beloning betaalbaar op termijn	Uitk. Einde dvt
Directeur- bestuurder	N	A.Bains	1-8-1999		1,0	84.901	0	11.680	

Vermelding bezoldiging topfunctionarissen-bestuurder-toezichthouders

Functie	Voorzitter J/N	Naam	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in fte	Beloning	Belastb. vaste en var onk	Voorz. Beloning betaalbaar op termijn	Uitk. Einde dvt
Toezichthouders	J	W. Varkevisser	nvt			2.042			
	N	M.van Maanen	nvt			1.125			
	N	K. van Noort	nvt			1.361			
	N	R. Tjin- Tham-Sjin	nvt			1.125			
	N	M. Bruins	nvt			1.125			
						6.778			

Vermelding gegevens van eenieder van wie de bezoldiging de norm te boven gaat (WNT 4.2)

Niet van
toepassing

Overige gegevens

Voorstel resultaatbestemming

Het exploitatieresultaat volgens de staat van baten en lasten over 2015 bedraagt € 47.467.
Het resultaat wordt als volgt aan het eigen vermogen toegevoegd:

Algemene reserve	-8.643
Reserve Passend Onderwijs Amsterdam-Diemen	38.348
Reserve privaat	17.762
	<u>47.467</u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Na afloop van het boekjaar hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die belangrijk zijn voor de interpretatie van de cijfers in de jaarrekening.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: De Raad van Beheer en directeur-bestuurder van de Stichting Openbaar Onderwijs Primair te Diemen

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2015 van Stichting Openbaar Onderwijs Primair te Diemen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wetten regelgeving opgenomen bepalingen.

Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2 van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidcriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het gehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbaar Onderwijs Primair per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 393, lid 5 onder e en f van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Jaarverslag van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015 is opgesteld, en of de in artikel 392, lid 1 onder b tot en met h van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 391, lid 4 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Haarlem, 13 mei 2016

RSM Netherlands Accountants N.V.

drs. W.J.O. Castricum
Registeraccountant

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

10 Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer 41478
Naam instelling Stichting Openbaar Onderwijs Primair

Adres Kriekenoord 13
Postadres
1111 PT
Postcode / Plaats Diemen
Telefoon 020-6952135
Fax geen
E-mail a.bains@openbaaronderwijsprimair.nl
Internetsite www.openbaaronderwijsprimair.nl

Contactpersoon L. van der Burg
Telefoon 020-6400982
Fax 020-4535265
E-mail l.van derburg@oog.nl

Brin	Naam	Sector
08EW	OBS De Octopus	PO
08GE	OBS De Grote Beer	PO
10BA	OBS De Venser	PO
10BA02	BS De Kersenboom	PO
23EL	OBS 't Palet	PO

13-5-2016

Nummer 2016/39

datum raadsvergadering	:	6 oktober 2016
onderwerp	:	Benoeming twee leden Raad van Beheer van Stichting Openbaar Onderwijs Primair (St. OOP)
portefeuillehouder	:	Wethouder M.C. van der Weele
datum raadsvoorstel	:	29 augustus 2016

Samenvatting

De Raad van Beheer van Stichting Openbaar Onderwijs Primair (St. OOP) kent als bestuursmodel een Raad van Beheer en de Directeur-bestuurder is belast met het bestuur van de stichting. Op grond van de statuten van de stichting is de gemeenteraad op grond van haar toezichhoudende verantwoordelijkheid belast met de benoeming van bestuursleden.

St. OOP heeft besloten om met ingang van 1 april 2016 mevrouw K. van Noort en de heer H.A.G. Castillion voor te dragen voor benoeming tot lid van de Raad van Beheer van de stichting. Voorgesteld wordt om de voordracht over te nemen.

Wat is de voorgeschiedenis?

Per 1 januari 2006 is het bestuur van de openbare school voor basisonderwijs de Grote Beer overgedragen aan de Stichting Openbaar Onderwijs Primair in Diemen.

Ondanks de verzelfstandiging blijft de toezichhoudende rol een verantwoordelijkheid van de gemeente en betreft de volgende zaken:

- Het benoemen van bestuursleden;
- Het goedkeuren van de begroting en de jaarrekening;
- Het goedkeuren van de statutenwijziging van de stichting;
- Het beslissen over de stichting en opheffing van een school;
- Het ingrijpen bij ernstige taakverwaarlozing.

Directe aanleiding is het vertrek van dhr. Van Maanen als lid van de Raad van Beheer St. OOP. Deze vacature diende vervuld te worden en heeft tevens een interne verschuiving tot gevolg.

Wat is er aan de hand?

Op basis van artikel 18, lid 2 van de statuten van de stichting is de gemeenteraad op grond van haar toezichhoudende verantwoordelijkheid belast met de benoeming van bestuursleden van St. OOP.

Op 19 januari 2016 heeft de Raad van Beheer van St. OOP besloten om op voordracht van de benoemingsadviescommissie mevrouw K. van Noort met ingang van 1 april 2016 als lid van de Raad van Beheer voor te dragen voor benoeming voor een periode van twee jaar. Zij voorziet in de vrijgevallen plek door het vertrek van de heer M.R. van Maanen.

Op 22 maart 2016 heeft de Raad van Beheer besloten om op voordracht van de benoemingsadviescommissie de heer H.A.G. Castillion met ingang van 1 april 2016 als lid van de Raad van Beheer voor te dragen voor benoeming voor een periode van vier jaar, op grond van artikel 12, lid 1 van de statuten van de stichting. Hij voorziet in de vacature die is ontstaan door het intern verschuiven van mevrouw Van Noort.

Wat gaan we doen?

Voorgesteld wordt om de voordracht tot benoeming van mevrouw Van Noort en de heer Castillion als leden van de Raad van Beheer van St OOP over te nemen.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Mevrouw Van Noort was reeds lid van de RvB en had het einde van haar zittingstermijn bereikt. Mevrouw Van Noort wordt weer door de RvB voorgedragen omdat zij over competenties beschikt op HR-gebied, met daarbij de nodige ervaring in haar eigen werkpraktijk rond het samengaan van organisaties. Zij fungeert vaak als luis in de pels en stelt de juiste vragen. De RvB wil haar graag in haar midden houden omdat zij ook het proces van de verdere integratie van de stichtingen OOP en Spirit (in welke vorm dan ook) vanaf het begin heeft meegemaakt.

De heer Castillion is voorgedragen door de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) en voldoet volgens de GMR aan alle voorwaarden vanuit het profiel (bijlage) en statuten en zou ook een waardevolle aanvulling zijn voor de RvB vanuit zijn achtergrond en werkervaring als controller. Aan de definitieve voordracht is een gesprek tussen de heer Castillion en directeur-bestuurder Alan Bains voorafgegaan en dat was een positief gesprek.

In de vacaturetekst (bijlage) staat vermeld dat de kandidaat bij voorkeur een of meer kinderen heeft die naar een van de aangesloten scholen gaan. Dhr. Castillion heeft kinderen die naar OBS de Octopus in Diemen gaan en mw. Van Noort heeft een kind die in het verleden naar een aangesloten school ging en inmiddels naar een school voor voortgezet onderwijs gaat.

Beide voordrachten genieten volledige steun van de benoemingsadviescommissie, de GMR en de huidige Raad van Beheer.

De relevante artikelen 11 en 12 van de statuten, als vastgesteld oktober 2013 vermelden met betrekking tot het benoemen van leden van de Raad van Beheer:

Artikel 11.

1. De Raad van Beheer bestaat uit maximaal vijf (5) leden, die bij voorkeur woonachtig zijn in het voedingsgebied van de scholen.
2. De Gemeenteraad benoemt op basis van een openbaar gemaakt profiel:
 - a. twee (2) leden op voordracht van de oudergeleding van de medezeggenschapsorganen vertegenwoordigd via de GMR;
 - b. drie (3) leden op voordracht van de Raad van Beheer zelf.

Tevens wordt onder dit artikel, lid 5 & 6 vermeld dat:

5. Personen in dienst van de stichting of van de Gemeente kunnen geen lid van de Raad van Beheer zijn.
6. Het lidmaatschap van de Raad van Beheer is onverenigbaar met het lidmaatschap van de GMR en het lidmaatschap van het College of van de Gemeenteraad.

Artikel 12.

1. De leden van de Raad van Beheer worden voor vier (4) jaar benoemd. De leden kunnen na afloop van hun zittingsperiode terstond, maar ten hoogste eenmaal worden herbenoemd.

2. De Raad van Beheer stelt in haar eerste vergadering een rooster van aftreden op dat recht doet aan de verdeling volgens het bepaalde in artikel 11 tweede lid van deze statuten.
3. In afwijking van het eerste lid van dit artikel wordt in het eerste rooster van aftreden bepaald welke leden van de Raad van Beheer na twee (2) jaar aftreden.
4. In een vacature wordt zo spoedig mogelijk voorzien.

Er zijn geen bezwaren op grond van de in de statuten opgenomen artikelen (11 en 12) tegen de voordracht van dhr. Castillion en mw. Van Noort. Derhalve wordt voorgesteld in te stemmen met de voordracht van het bestuur van St. OOP om:

- mw. K. van Noort als lid van de Raad van Beheer te benoemen met ingang van 1 april 2016 voor een periode van 2 jaar;
- dhr. Castillion als lid van de Raad van Beheer te benoemen met ingang van 1 april 2016 voor een periode van 4 jaar.

Wat hebben we hiervoor nodig?

De brief van de voorzitter van de Raad van Beheer van St OOP, dhr. Varkevisser, waarin de betreffende kandidaten worden voorgedragen voor benoeming, cv's van de kandidaten, profielschets en vacaturetekst (bijlagen).

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

De Raad van Beheer van St. OOP wordt over het besluit van de gemeenteraad geïnformeerd.

Wat is het vervolg?

Bij positief besluit door de gemeenteraad op 6 oktober 2016 worden de twee leden per 1 april 2016 benoemd als lid van de Raad van Beheer van St OOP.

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel,
de secretaris, de burgemeester

L.J. Heijlman

M.T.J. Blankers-Kasbergen

De raad van de gemeente Ouder-Amstel,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 29 augustus 2016, nummer 2016/39,

BESLUIT :

- In te stemmen met de voordracht van het bestuur van Stichting OOP om mevrouw. K. van Noort te benoemen als lid van de Raad van Beheer met ingang van 1 april 2016 voor een periode van 2 jaar;
- In te stemmen met de voordracht van het bestuur van Stichting OOP om de heer Castillion te benoemen als lid van de Raad van Beheer met ingang van 1 april 2016 voor een periode van 4 jaar.

Ouder-Amstel, 6 oktober 2016

De raad voornoemd,

de raadsgriffier,

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Ouder-Amstel
Postbus 35
1190 AA Ouderkerk aan de Amstel

Datum: 8 juni 2016
Betreft: benoeming Raad van Beheer leden st. OOP
Kenmerk: 2016

Geacht College,

Hierbij delen wij u mede dat de Raad van Beheer van st. Openbaar Onderwijs Primair in haar vergadering d.d. 19 januari 2016 heeft besloten op voordracht van de benoemingsadviescommissie mw. K. van Noort als lid van de Raad van Beheer van st. OOP met ingang van 1 april 2016 voor te dragen voor benoeming voor een periode van twee jaar. Zij voorziet in de opengevallen plek door het vertrek van dhr. M.R. van Maanen.

Tevens heeft de Raad van Beheer in haar vergadering d.d. 22 maart 2016 op voordracht van de benoemingsadviescommissie dhr. Castillon als lid van de Raad van Beheer van st. OOP met ingang van 1 april 2016 voor te dragen voor een periode van vier jaar. Dhr. Castillon is op voordracht van de GMR. Hij voorziet in de vacature die is ontstaan door het intern verschuiven mevrouw Van Noort

Op grond van artikel 7, lid 2 van de stichtingsakte wordt hij benoemd voor een periode van 4 jaar.

Bijgesloten treft u de beide c.v.'s aan van de voor te dragen leden.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens Stichting Openbaar Onderwijs Primair

Wouter Varkevisser
Voorzitter Raad van Beheer

Henri Castillion

Doelstelling

Ik zoek een uitdagende werkomgeving waar men weet om te gaan met de veranderende eisen van de maatschappij en oog heeft voor de belangrijke positie die de werknemers daar in moeten innemen. Vanuit mijn functie wil ik graag een belangrijke bijdrage leveren aan de uitvoering van het commerciële beleid binnen een dynamische onderneming.

Persoonlijke gegevens

Henri Andre Guillaume Castillion
Geboren: 1 september 1965 te Amsterdam

Alleenstaand, 4 kinderen

Adres: Hollywoodlaan 96, 1325 HT Almere
Telefoon: 06-23 35 85 03

 <https://nl.linkedin.com/in/henricastillion>

Werkervaring

2010 – 2016 **Sanoma bv** Hoofddorp

s a n o m a

Sanoma bv maakt deel uit van de beursgenoteerde Sanoma Group: een media- en educatiebedrijf dat informatie en entertainment verzorgt voor miljoenen mensen in een aantal Europese landen. In Sanoma bv zijn groep staffuncties ondergebracht die alle Europese Sanoma business units ondersteunen.

Risk & Compliance Officer SMN

De Risk & Compliance Officer Sanoma Media Netherlands is een veelzijdige functie waarin veel rollen zijn ondergebracht. De belangrijkste taken en verantwoordelijkheden zijn:

- Internal Control programma SMN.
 - Opzetten, beheren en evalueren van dit programma.
 - Het Internal Control programma behelst o.a. het opzetten, beheren en evalueren van een Risk Control Framework voor de processen: Sales, Procurement, Logistics & Distribution, Human Resource en Finance.
 - Functioneel Beheerder GRC tool BWISE.
- Business Continuity Management.
 - Opzetten, beheren en evalueren Business Continuity Plan locatie Hoofddorp.
 - Lid Business Continuity Management Team.
 - Coördineren en afstemmen BHV en Incident Response Plannen overige afdelingen met het BCP.
- Information Security beleid
 - Conform de ISO 27002 normering (opzetten en bewaken)
 - Lokale richtlijnen opstellen en monitoren naleving daarvan.
 - Opvolgen incidenten.
- Incident Management.
 - Eerste aanspreekpunt bij incidenten.
 - Centrale Coördinator in het geval van een incident.
 - Verantwoordelijk voor de Incident Management tool.
- Local Compliance Officer.
 - Eerste aanspreekpunt voor compliance gerelateerde zaken.
 - Ondersteunen bij de uitrol van compliance trainingen (Code of Conduct, Anti-bribery, Fair Competition policy, Privacy & Information Security)
 - Onderzoeken van kleine incidenten en periodiek rapporteren aan de Group Compliance Officer.
 - Periodiek rapporteren aan de Compliance Sub group en de Ethics & Compliance Committee

Vicevoorzitter Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan geeft aan de hand van het jaarverslag, de bevindingen van het interne toezicht en andere stukken een oordeel over het handelen van het fondsbestuur en over de beleidskeuzes voor de toekomst.

Lid Risicomanagement groep

De Risicomanagement groep is verantwoordelijk voor de werking van het risicomanagement proces (FIRM, FOCUS). Periodiek worden de belangrijkste risico's en de werking van de belangrijkste beheersingsmaatregelen gerapporteerd aan het fondsbestuur. Daarnaast wordt er samen met het dagelijks Bestuur en het Bestuursbureau opvolging gegeven aan nieuwe inzichten en wijzigingen.

Sanoma Media Netherlands is het grootste mediabedrijf van Nederland. Met sterke merken hebben ze een stevige marktpositie in alle onderdelen van de mediabranche: publiekstijdschriften, televisiezenders, events, customer media, e-commerce, sites en apps. Het portfolio bestaat uit uiteenlopende A-merken, waaronder AutoWeek, Donald Duck, Flow, Kieskeurig, Libelle, LINDA., Margriet, Net 5, NU.nl, SBS6, SchoolBANK, Startpagina, Tina, Viva, vtwonen en Veronica.

Teamleider afdeling Advertising Care

De afdeling Advertising Care is als Shared Service Center het (commerciële) verlengstuk voor de afdeling Sales naar de externe en interne klanten voor alle backoffice activiteiten op het gebied van multimediale advertentievormen.

- Dagelijkse leiding over 10 medewerkers
- Verantwoordelijk voor de aansturing en bewaking van werkprocessen binnen het team, zodanig dat de werkzaamheden op een klantgerichte en commerciële wijze efficiënt en effectief worden afgehandeld.
- Voorstellen en implementeren van mogelijke verbeteringen in de efficiency en effectiviteit van de afdelingswerkprocessen.
- Signaleren van proces- en systeem issues en storingen, prioriteitstelling en het doen van voorstellen voor oplossingen aan Manager Advertising Care en ICT, conform de werkwijze en instructies van ICT, zodanig dat dit leidt tot effectief en efficiënt werkende geautomatiseerde systemen.
- Opstellen van managementrapportages over de (commerciële) resultaten van de operationele werkzaamheden ten behoeve van Manager Advertising Care zodat inzicht wordt verkregen over de voortgang van processen en resultaten en eventueel bijsturingsmaatregelen kunnen worden genomen.
- Draagt zorg voor een adequate bezetting, opleiding, inzet en motivatie van het team, binnen de kaders van geldende procedures en het budget zodat de capaciteiten binnen het team afgestemd zijn op de uit te voeren werkzaamheden.

Teamleider afdeling Klant Contact Management

De afdeling Customer Care behandelt meer dan 1,1 miljoen klantcontacten af die via telefoon, e-mail en post binnenkomen.

- Dagelijkse leiding over 15 medewerkers (indirect aan 45 medewerkers)
- Verantwoordelijk voor de commerciële omschakeling van de afdeling klantenservice.
- Lid van Stuurgroep voor SAP implementatie op de afdeling.
- Reorganisatie Customer Care 2004 resulterend in outsourcen van een gedeelte van de werkzaamheden.
- Aanspreekpunt voor outsource partner.

- Projectleider ITO certificatie: Certificaat behaald in 2005. *Dit is een keurmerk voor organisaties die klantenservice verlenen via de telefoon en internet (e-mail en webforms).*

2000 – mei 2001 **Informatique** Bergschenhoek
 Informatique computers en componenten verkoopt computercomponenten en assembleert eigen merk computers. Verkoop geschied via winkelverkoop, telefonische verkoop, accountmanagement en een commerciële website.

Hoofd Verkoop

- Omzet groei gerealiseerd van 38%.
- Lid van het management team.
- Een pure Retail organisatie klaargestoomd voor de B2B markt.
- Accountmanagement geïntroduceerd.
- Inkoop- en Marketing afspraken gemaakt die een besparing van 500K op jaarbasis opleverden.

1997–1999 **06 Software Centre (Misco)** Amstelveen

Hoofd Verkoop

- Verantwoordelijk voor Sales en E-Commerce. Customer Service Desk opgezet.
- Joint venture met Global Direct Mail Corp. in 1997 uitgevoerd.
- Omzet groei gerealiseerd van 110% op jaarbasis.
- Verkoopteam uitgebreid van 10 naar 25 verkopers, inclusief 5 accountmanagers (buitendienst).

1993–1999 **06 Software Centre** Amstelveen

Senior Account manager / Call center Manager

- Vervanger van Sales Manager.
- Coaching en begeleiding nieuwe verkopers.
- “Telemarketing Trofee” Pieterman & Partners, aanmoedigingsprijs.
- Beheer over Aspect callcenter.

1991–1993 **06 Software Centre** Amstelveen

Account manager

- Telefonisch verkoper van automatiseringsproducten.

1990–1991 **Comsoft Computers** Amsterdam

Account manager

- Winkelverkoper van automatiseringsproducten.

1984–1989 **Sociale Verzekeringsbank** Amsterdam

Beoordelaar/betaalbaar steller AOW/AWW

- Beoordelen en toekennen van AOW/AWW aanvragen.

Opleidingen

2011	ISACA - Certified Information Systems Auditor (CISA)
2006	NCOI Hoger Management - Leiderschap & Veranderingsmanagement
1999	Pietermans & Partners - Coaching & Werkplek begeleiding
1994	ISW/Opleidingen - NIMA Sales-B
1993	NIMA-A diploma
1991	ECABO - Applicatiebeheerder
1990	Middenstandsdiploma
1983	HAVO diploma

de Mensenzaak

organisatieadvies en coaching
Karin van Noort

sinds '04

De Mensenzaak (eigen onderneming)

hoofd HRM:

Hogeschool van Amsterdam
Rabobank Haarlem

organisatieadviseur & coach:

Stork, Spiritgroup, Media Catalyst, Erasmusziekenhuis, Euroforum
Directieleden, medisch specialisten, HR adviseurs

managementtrainer:

Mltros, oa Performance management en
ontwikkeling & uitvoering managementleergang
UPC, Rabobank International, ROC Alkmaar

projectleider fusie, HRM en beleidsontwikkeling:

diverse Rabobanken

projectlid ICT innovatie project voor leerlingen en docenten:

Camera Works

'01 – '07

hoofd HRM/organisatieadviseur Rabobank Schagen

Ontwerp en begeleiding bankbreed transformatieproces, gericht op
klantbediening, effectiviteit en professionaliteit. Zeer succesvol qua
commercieel resultaat, kostenreductie en organisatiecultuur

'97 – '00

senior HR consultant Rabobank Nederland

Adviseur /procesbegeleider op HRM & organisatieontwikkeling bij 20
banken w.o. cultuurverandering, 6 fusie-en integratieprocessen:
tevens teamleider van 6 HR consultants.

Bijgedragen aan landelijke projecten: functiewaardering en
salarisvorming, ondernemerschap, managementontwikkeling en
visievorming Rabobankgroep

'92 – '97

hoofd HRM Slotervaartziekenhuis Amsterdam, Gemeente Amsterdam

leiding geven aan HR afdeling (18 FTE), herinrichting administratieve
organisatie, voorbereiding reorganisatie, privatisering en projectleiding
personele sanering, o.a. collectieve uitstroom 100 medewerkers

'88 - '92

teamleider HRM Slotervaartziekenhuis

'84 – '88

diverse HR functies

SER Den Haag,
Tropeninstituut Amsterdam
GAB Utrecht

personeelsadviseur- en beheer
recruitment/uitzending van expats
begeleiding werkzoekenden

vervolg profiel van Karin van Noort

PERIODE	PROFESSIONELE OPLEIDING & TRAINING
'11	Teamontwikkeling m.b.v. organisatieopstellingen (gepland)
'10	Leergang voor interim managers in het onderwijs, APS
'08	Strategie en maatschappelijk verantwoord ondernemen door Woningcorporaties, Aedes
'07	Coachen met kracht van het enneagram
'07	Certificatie Management Development Institute (M.D.I.) Onderzoeksmethode naar gedrag en drijfveren
'03-'04	Persoonlijke Effectiviteit en Strategisch Denken
'03	Coach opleiding
'98-'99	NLP opleiding
'97	Academie voor ondernemerschap, Groningen, Leergang veranderingsmanagement
'95	Leergang Management voor de gezondheidszorg
'90-'91	Voortgezette Opleiding Organisatie, Management & Beleid
'80-'83	HBO opleiding Mens & Arbeid, Tilburg
'76-'79	Heao, Zwolle

geb. 1957/58?

Referenties op aanvraag

Nummer 2016/44

datum raadsvergadering : 6 oktober 2016
onderwerp : Jaarrekening 2015 en begroting 2017 AM Groep
portefeuillehouder : M.T.J. Blankers-Kasbergen
datum raadsvoorstel : 12 juli 2016

Samenvatting

AM Groep heeft de jaarrekening 2015 en de conceptbegroting 2017 ingediend. De gemeenteraad kan haar gevoelens en zienswijzen kenbaar maken ten aanzien van de begroting en de jaarrekening.

Wat is de voorgeschiedenis?

De jaarrekening 2015 en de begroting 2017 zijn in een vergadering met het bestuur besproken. De stukken worden aangeboden aan de colleges en gemeenteraden van de betreffende gemeenten. De colleges en gemeenteraden kunnen een zienswijze kenbaar maken.

Wat is er aan de hand?

De colleges en gemeenteraden kunnen hun zienswijze ten aanzien van de jaarrekening 2015 en begroting 2017 kenbaar maken. Daarna zal het bestuur van de AM werkorganisatie de begroting vaststellen.

Jaarrekening 2015

Financiële resultaten

Het resultaat over 2015 vóór mutaties in de bestemmingsreserve komt uit op een bedrag van € 919.000. In dit bedrag zitten grote incidentele baten en lasten als gevolg van de organisatie. Zo diende de voorziening voor groot onderhoud vrij te vallen in verband met de voorgenomen verkoop van het pand aan de Hoofdweg, een incidentele bate van € 966.000. Daar staat tegenover een voorziening van € 513.000 voor het uitvoeren van het sociaal plan. Onder andere hierdoor kan geen goede vergelijking tussen de begroting en de jaarrekening worden gemaakt.

Indien het resultaat wordt gezuiverd van deze incidentele baten en lasten is het resultaat voor mutaties in reserves € 434.000.

In de begroting was een resultaat begroot van € -289.000 vóór mutaties in reserves. Het resultaat vóór mutaties in reserves is dus € 723.000 hoger dan begroot. De belangrijkste oorzaken zijn:

- Terughoudendheid in de uitgaven in verband met de onzekerheid over de toekomst van AM Groep en de huisvesting;
- Hogere verhouding rijksbijdrage/loonkosten Wsw dan was begroot onder andere door meer begeleid werken en hogere subsidie;
- Lagere netto toegevoegde waarde.

Naast de incidentele lasten die hierboven zijn beschreven zijn in deze jaarrekening mutaties in de reserves verwerkt. Deze vloeien voort uit enerzijds de afspraken omtrent de omvang van de algemene reserves en anderzijds vloeien zij voort uit het uitvoeringsplan dat is goedgekeurd door de deelnemende gemeenten (zie blz. 28).

Sociale resultaten

Het aantal Wsw medewerkers in werken op locatie, detacheren en begeleid werken in een percentage van het totaal is in 2015 vrijwel gelijk gebleven ten opzichte van 2014, terwijl een lichte toename was begroot. Per eind 2015 was 80,5% van de Wsw medewerkers extern werkzaam. Het begrote percentage was 84%.

Daarnaast heeft AM Groep de taakstelling van 438 fte met een realisatie van gemiddeld 436,9 fte vrijwel geheel gerealiseerd.

Het percentage van het aantal Wsw medewerkers in begeleid werken is uitgekomen op 13,4% (58,5 fte). Dit is iets hoger dan de begrote 12,6% (55 fte).

Bestemming resultaat

Aangezien de egalisatiereserve geheel is gevuld hoeft deze niet te worden aangevuld.

Voorgesteld wordt om het resultaat toe te voegen aan het sociaal herinvesteringsfonds. En vervolgens medio 2016 de omvang van de reserves te heroverwegen nadat er een uitgebreide inventarisatie heeft plaatsgevonden van de risico's van AM Groep en het benodigde werkkapitaal. Aan de hand van de risico-inventarisatie die, met de accountant van AM Groep, wordt gemaakt naar aanleiding van het uitvoeringsplan kan dan een reële omvang van de toekomstige reserves worden vastgesteld.

Begroting 2017

Zoals in het uitvoeringsplan is benoemd gaat de werkorganisatie, naast de Wsw, de Participatiewet uitvoeren voor de doelgroep met een loonwaarde tot 70% van het Wettelijk Minimum Loon. Het jaar 2017 is het eerste volle jaar dat de werkorganisatie deze taken uitvoert. De kosten die de uitvoering van de doelgroep tot 70% met zich meebrengt worden ook in het jaar 2017 gedekt uit de reserves zoals dit ook in het uitvoeringsplan is vastgesteld. De uitvoering van de Wsw wordt gedekt uit het Wsw budget dat gemeenten doorzetten naar de werkorganisatie. In 2017 betalen de gemeenten wel de loonkostensubsidie aan de werkorganisatie op basis van de vastgestelde loonwaarde. De bedoeling is dat de gemeenten hierdoor op het BUIG budget gaan besparen en dat die besparing op de BUIG hoger is dan de kosten die de werkorganisatie maakt en de loonkostensubsidie tezamen.

De begrote kosten die de werkorganisatie heeft begroot in 2017 voor training, plaatsing en begeleiding ten behoeve van deze doelgroep bedragen € 1.391.000. Zoals hiervoor gemeld worden deze kosten gefinancierd uit de reserves van de werkorganisatie. Hiervoor gaat de werkorganisatie overeenkomstig het uitvoeringsplan 280 klanten uit deze doelgroep in een zes-weekse periode trainen. Conform het uitvoeringsplan is het doel voor 2017 om 140 klanten aan een betaalde baan met loonkostensubsidie te helpen. Daarnaast is begroot dat er 17,5 fte in beschut werk worden geplaatst. Naar verwachting worden in 2017 in totaal 185 klanten uit de Participatiedoelgroep begeleid naar en in een gesubsidieerde baan.

Doordat de werkorganisatie nieuwe taken krijgt voor de doelgroep tot 70% van het WML kunnen de totale overheadkosten van de werkorganisatie anders worden verdeeld. Dit heeft een positief effect op de uitvoering van de Wsw. Het begrote resultaat voor de Wsw komt in deze begroting uit op een bedrag van € 299.000. Dit is € 1.038.000 hoger dan het bedrag dat hiervoor in de meerjarenbegroting van 2016 was opgenomen.

Dit resultaat kon worden gerealiseerd door enerzijds een aantal verbeteringen in de bedrijfsvoering die een kostenverlaging teweeg brengen zoals die ook in de begrotingswijziging 2016-1 zijn vermeld, maar anderszijds ook doordat de kosten van overhead over een grotere groep kan worden verdeeld (zie pag 16).

Het aantal Wsw medewerkers daalt naar verwachting van 402 fte in 2016 naar 382 fte in 2017. Deze afname wordt gerealiseerd door natuurlijk verloop. De rijksbijdrage per standaard eenheid (se) Wsw daalt naar verwachting met € 500 tot een bedrag van € 24.917. Deze daling is onderdeel van de bezuinigingen zoals deze eerder door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn aangekondigd.

De resultaten die in de begroting worden vermeld zijn de resultaten op de Wsw. De kosten voor de Participatiewet-doelgroep worden immers in de begroting gedekt. Deze resultaten komen overeenkomstig hetgeen hierover in het uitvoeringsplan is vastgelegd ter beschikking aan de gemeenten volgens de verdeelsleutel zoals deze in de GR is vastgelegd (aantal Wsw plaatsen per 31 december van elk jaar).

Wat gaan we doen?

Voorgesteld wordt kennis te nemen van de programmaverantwoording 2015 en de begroting 2017 van AM Groep en af te zien van het kenbaar maken van een zienswijze.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

N.v.t.

Wat hebben we hiervoor nodig?

N.v.t.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

N.v.t.

Wat is het vervolg?

Nadat de gemeenteraden de mogelijkheid hebben gehad om een zienswijze in te dienen, wordt de definitieve begroting in oktober 2016 vastgesteld door het bestuur van de AM Werkorganisatie.

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel,
de secretaris, de burgemeester

L.J. Heijlman

M.T.J. Blankers-Kasbergen

De raad van de gemeente Ouder-Amstel,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12 juli 2016, nummer 2016/44,

BESLUIT :

Af te zien van het indienen van een zienswijze op de begroting 2017 AM werkorganisatie en de jaarrekening AM Groep.

Ouder-Amstel, 6 oktober 2016

De raad voornoemd,

de raadsgriffier,

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

Jaarstukken AM Groep 2015

AM Groep

Hoofdweg 583, 2131 MT HOOFDORP

Postbus 53, 2130 AB HOOFDORP

Telefoon : 023 - 5661566

Email : info@amgroep.nl

KvK nummer : 34328759

Inhoudsopgave	Pagina
Jaarstukken	
Jaarverslag	
Programmaverantwoording	1 t/m 4
De paragrafen	5 t/m 10
Weerstandvermogen	
Risico paragraaf	
Onderhoud kapitaalgoederen	
Verbonden partijen	
Financiering	
Bedrijfsvoering	
Kengetallen	11 t/m 13
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2015	14
Programmarekening 2015	15
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	16 t/m 19
Toelichting op de balans per 31 december	20 t/m 24
Toelichting op de programmarekening	25 t/m 28
Sisa gegevens voor de indicator C	29
Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	
Resultaatbestemming	
Bijlagen	
Staat van activa	Bijlage 1
Staat van leningen	Bijlage 2
Verdeling bijdrage deelnemende gemeenten	Bijlage 3

Jaarverslag

Programma verantwoording

Organisatie AM Groep

AM Groep voerde in 2015 de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) uit voor de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn (verder te noemen de deelnemende gemeenten). Voor de uitvoering van de wet is in 1971 de gemeenschappelijke regeling (GR) Werkvoorzieningschap Amstelland en Meerlanden opgericht, handelend onder de naam AM Groep. Het dagelijks bestuur van de GR wordt gevormd door de wethouders Sociale Zaken van de vijf deelnemende gemeenten. Het algemeen bestuur wordt eveneens gevormd door deze wethouders. De dagelijkse verantwoording en leiding van de organisatie ligt bij de algemeen directeur. Voor de realisatie van haar doelstelling (ontwikkelen van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt) had AM Groep in 2015 de beschikking over onder andere de volgende werksoorten:

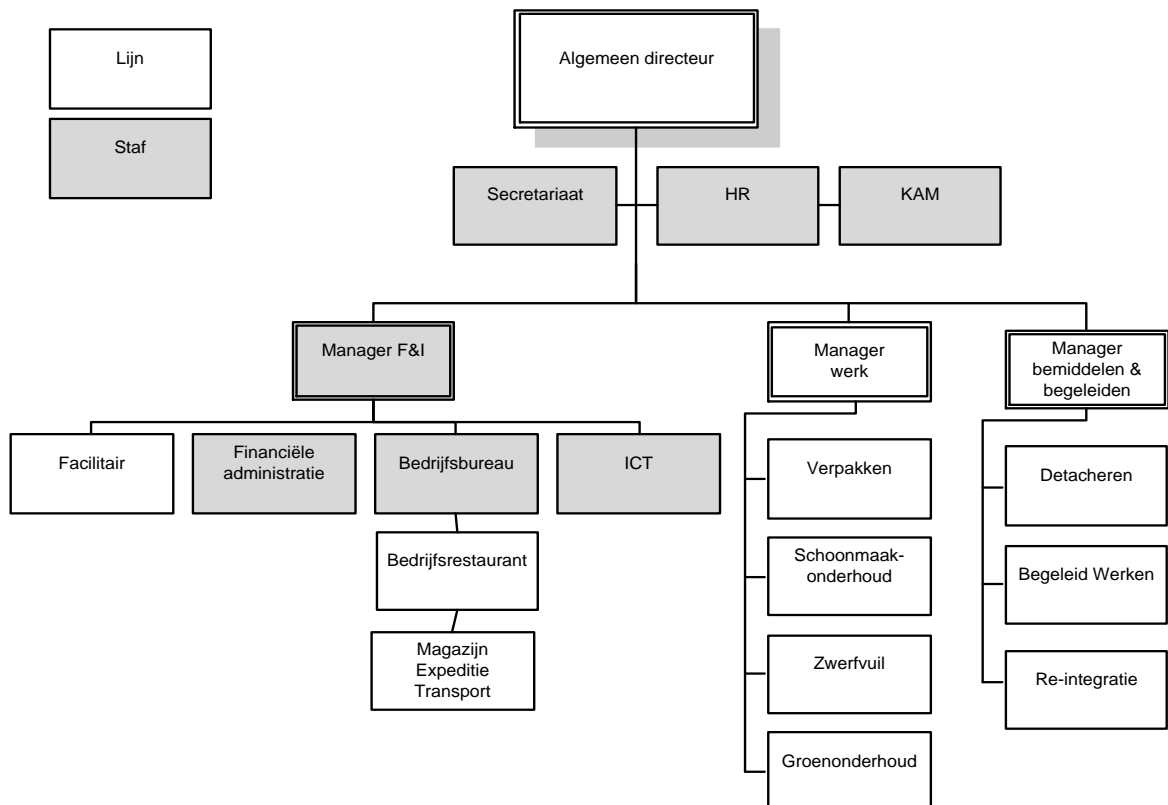
- Verpakken
- Magazijn, Expeditie, Transport
- Facilitaire dienstverlening
- Groenvoorziening
- Schoonmaakonderhoud
- Detachering in groep en individueel (met een veelvoud aan werksoorten)
- Begeleid werken (met een veelvoud aan werksoorten)

Deze werkzaamheden worden uitgevoerd in twee bedrijfsonderdelen te weten

- Bedrijfsonderdeel werk (bo werk)
- Bedrijfsonderdeel bemiddelen en begeleiden (bo b&b)

Onderstaand wordt het organisatieschema van AM Groep weergegeven.

Organogram AM Groep

AM Groep wordt omgevormd

Ontwikkelingen toekomst AM Groep

De raden van de deelnemende gemeenten hebben in december 2015 het uitvoeringsplan voor de AM Werkorganisatie en de aanpassing van de Gemeenschappelijke regeling goedgekeurd. De aanpassingen in de GR vormen de gemeenschappelijke regeling werkvoorzieningsschap Amstelland en de Meerlanden om in de gemeenschappelijke regeling Amstelland en Meerlanden Werkorganisatie. In het nieuwe statuut wordt de GR omgevormd naar een uitvoerings-organisatie. De GR is aangepast aan de nieuwste wetgeving op het gebied van de gemeenschappelijke regelingen en schept de nieuwe GR mogelijkheden om de participatie doelgroep tot 70% loonwaarde te kunnen bedienen. Daarnaast schept de nieuwe GR ruimte om ook de doelgroep van 70% tot 100% loonwaarde te kunnen plaatsen (optioneel).

In het uitvoeringsplan is beschreven hoe de uitvoering van de diverse doelgroepen verder vorm gegeven gaat worden en wat de gevolgen daarvan zijn voor de AM Werkorganisatie. Zo is in het plan onder andere vastgelegd dat de AM Werkorganisatie naar twee locaties verhuist en het bestaande pand aan de Hoofdweg 583 wordt verkocht. Tevens is beschreven hoe de nieuwe organisatie er uit zal gaan zien en wat de personele gevolgen zijn. De financiële gevolgen van het plan zijn, voor zover noodzakelijk, in deze jaarrekening opgenomen. De plannen veroorzaken grote mutaties in de voorzieningen en reserves. De belangrijkste mutaties worden hieronder beschreven.

- Door de verkoop van het pand dient de voorziening voor groot onderhoud vrij te vallen
- De reorganisatie veroorzaakt personele verplichtingen.
- Kosten met betrekking tot omvorming naar AM Werkorganisatie. Aangezien dit nog geen harde verplichting betreft, kan conform de BBV nog geen voorziening worden gevormd. Daarom is een bestemmingsreserve voor de verwachte kosten opgenomen.

Begin 2016 is gestart met een 11 tal projectgroepen om de AM Werkorganisatie te implementeren zodat per 1 juli 2016 een "warme" start kan worden gemaakt met de nieuwe doelgroep.

Uitvoering Wet sociale werkvoorziening (Wsw)

De deelnemende gemeenten hadden in 2015 een budgettoekenning die goed was voor een gezamenlijke taakstelling van 508,0 se (standaard eenheden). Doordat een aanzienlijk aantal Wsw plaatsen wordt ingevuld bij andere SW bedrijven (in 2015 71,1 se gemiddeld) resulteerde dit voor AM Groep in een taakstelling van 436,9 se. Daarnaast kreeg AM Groep nog een taakstelling van 16,4 se van gemeenten die niet tot het werkgebied van AM Groep behoren. De totale taakstelling voor AM Groep was derhalve 453,3 se. In 2015 zijn gemiddeld 446,3 se gerealiseerd. Hierdoor was er een onderrealisatie van totaal 7,0 se. De onderrealisatie werd veroorzaakt doordat de uitstroom hoger was dan door het Ministerie was berekend voor de deelnemende gemeenten. De lagere bezetting vormt bij de gemeenten in 2015 een voordeel in het participatiebudget.

In onderstaande tabel worden de taakstelling en realisatie per gemeente inzichtelijk gemaakt. De daarin genoemde taakstelling (524,4) is inclusief de taakstelling bij andere SW bedrijven (71,1 se).

Overzicht van de taakstelling en realisatie per gemeente in 2015					
Gemeente	Gem. realisatie 2015 bij AM Groep (se)	Gem. realisatie 2015 bij andere SW's (se)	Totaal gem. realisatie in (se)	Taakstelling (se)	Over- / onderrealisatie
Aalsmeer	40,3	1,0	41,3	42,8	-1,5
Amstelveen	87,6	19,7	107,4	106,5	0,8
Haarlemmermeer	237,5	47,2	284,8	285,9	-1,2
Ouder-Amstel	9,7	1,6	11,2	13,8	-2,6
Uithoorn	54,7	1,6	56,4	58,9	-2,5
AM gemeenten	429,9	71,1	501,0	508,0	-7,0
Andere gemeenten	16,4		16,4	16,4	0,0
Eindtotaal	446,3	71,1	517,4	524,4	-7,0

Over 2015 is er, anders dan voorheen, geen terugbetalingsverplichting bij onderrealisatie. In 2015 werd de informatie van andere SW bedrijven, die nodig is om de realisatie af te stemmen op de taakstelling, onregelmatig ontvangen. Daardoor verliep op dit punt de afstemming van de realisatie ook moeizaam, dit had weer gevolgen voor de realisatie van AM Groep. De hierboven genoemde realisatie bij andere SW bedrijven kan daardoor afwijken van de definitieve afrekening van die SW bedrijven. Dit zal naar verwachting alleen leiden tot een lagere realisatie ten gunste van de betreffende gemeenten en dus meer overschot voor de gemeenten.

In onderstaande tabel wordt de eindstand weergegeven van de Wsw-medewerkers bij andere SW bedrijven uit de deelnemende gemeenten. Per 1 januari 2016 vinden hier weer mutaties plaats in verband met verhuizingen in 2014. Door dezelfde subsidie systematiek als onderdeel van de participatiewet worden Wsw medewerkers die in een jaar verhuizen, financieel overgedragen per 1 januari van het tweede jaar na verhuizing.

Overzicht bezetting in se bij andere SW bedrijven van inwoners uit de deelnemende gemeenten per 31-12-2015.

SW bedrijf	Aalsmeer	Amstelveen	Haarlemmermeer	Ouder-Amstel	Uithoorn	Eindtotaal
Paswerk (Haarlem)	1,0		35,5			36,5
Pantar (Amsterdam)	0,0	11,6	4,3	1,0	0,6	17,4
DWI (Amsterdam)		4,9	2,8	0,6		8,2
Inclusief Groep (Nunspeet)		1,1				1,1
SWA (Alphen)					1,0	1,0
Maregroep (Voorhout)			3,9			3,9
Sluis groep (Woerden)		1,0				1,0
De Zuidhoek			0,5			0,5
Eindtotaal	1,0	18,5	47,0	1,6	1,6	69,7

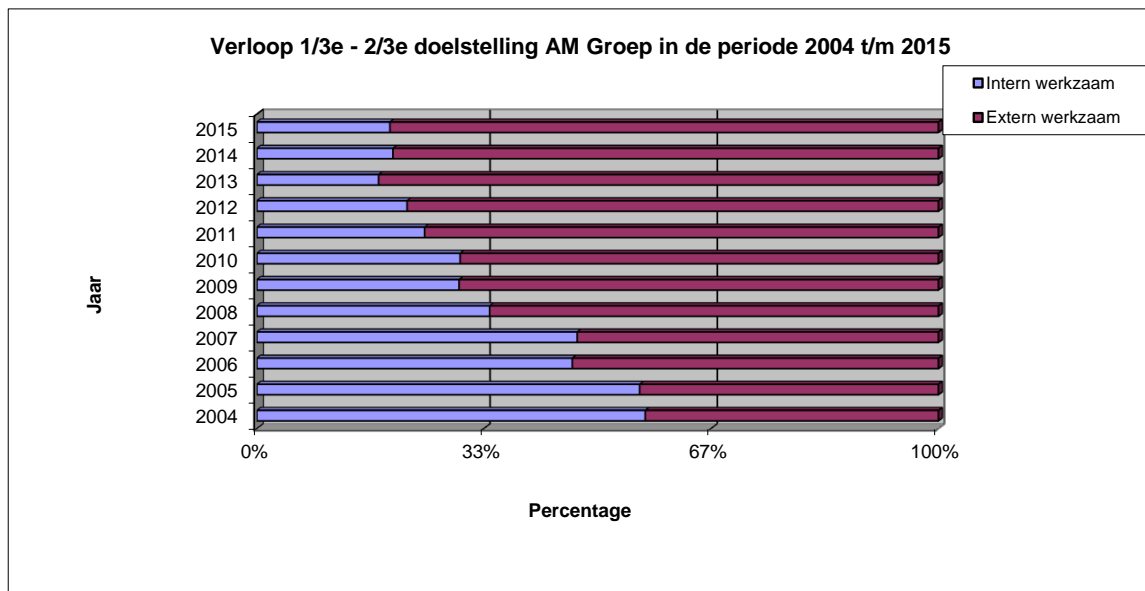
Realisatie doelstelling 1/3e – 2/3^e

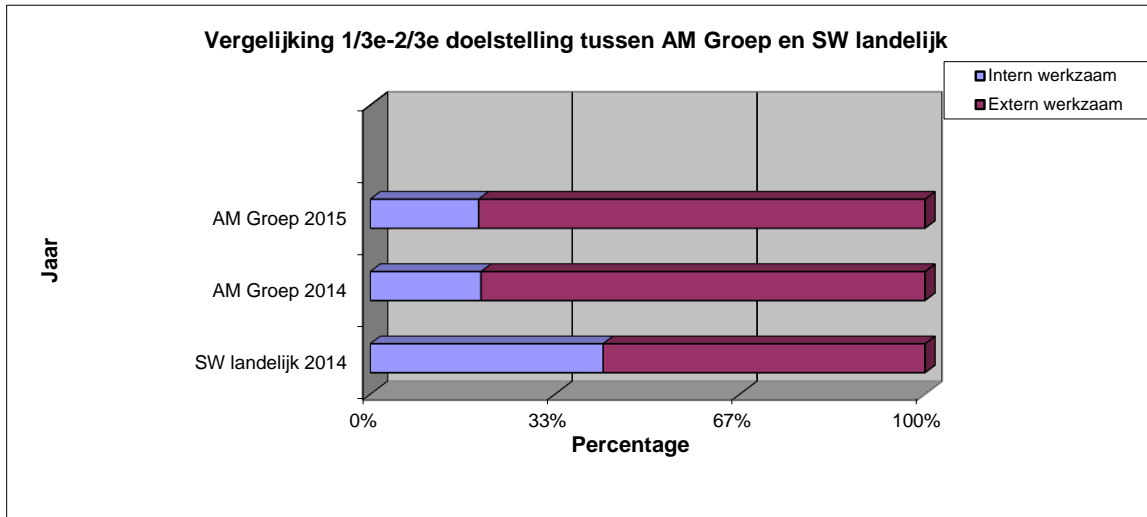
Eén van de doelstellingen van AM Groep van de afgelopen jaren was om 1/3e van de medewerkers binnen het SW bedrijf werkzaam te hebben en 2/3e buiten het SW bedrijf, in werken op locatie (wol) (groen en schoonmaak), detachering of begeleid werken. Sinds september 2008 is deze doelstelling gerealiseerd. Voor 2015 is het percentage interne plaatsingen vrijwel gelijk gebleven. Wel heeft er een verschuiving plaatsgevonden van medewerkers die van werken op locatie waren geplaatst naar detacheringen. De doelstelling voor 2015 was om 16,0% van de medewerkers binnen het SW bedrijf werkzaam te hebben en 84,0% buiten het SW bedrijf. Deze doelstelling is niet gerealiseerd. Van de bezetting per 31 december was 19,5% intern geplaatst. Desondanks kan met dit resultaat worden vastgesteld dat AM Groep hiermee ook in 2015 een unieke positie binnen de SW branche heeft kunnen behouden (gemiddelde in de branche is 42% intern geplaatst, bron: Bedrijfsvergelijking SW-bedrijven Cedris). De doelstelling voor begeleid werken van 12,6% in 2015 is behaald. Dit percentage kwam uit op 14%. Dit heeft direct geleid tot een verbetering van het financiële resultaat in 2015. De omstandigheden voor beleid werken lijken eind 2015 iets gunstiger dan het voorgaande jaar.

In onderstaande grafiek wordt het verloop in deze doelstelling vanaf 2004 weergegeven. In de daaropvolgende grafiek wordt de verdeling naar intern / extern werkzaam voor AM Groep weergegeven per eind 2015 en ter vergelijking de cijfers per eind 2014 als gemiddelde voor de branche (recentere branchecijfers zijn niet beschikbaar).

Overzicht plaatsingen in aantallen fte en percentage per 31-12-2015

	2015	
	aantal fte	percentage
Intern werkzaam	83	19,5%
Extern werkzaam	342	80,5%
Totaal	426	100,0%

Ontwikkeling leerwerkbedrijf

Al enige jaren werkt AM Groep aan de ontwikkeling van de Wsw medewerkers als belangrijkste doel van het personeelsbeleid binnen de organisatie. Een belangrijk instrument hiertoe is het Ontwikkel Traject Plan OTP. In 2015 zijn er 382 OTP gesprekken met Wsw medewerkers gevoerd.

Voor het ondersteunen van de ontwikkeling van medewerkers is in 2010 Dariuz geïmplementeerd. Dit instrument brengt de competenties en de ontwikkeling hierin van de Wsw medewerkers in kaart. Hierdoor kan gericht gewerkt worden aan minder ontwikkelde competenties. Het ontwikkelplan is sinds 2013 geheel geïntegreerd in Dariuz waardoor de plannen sneller en kwalitatief beter kunnen worden gemaakt. De basis voor het ontwikkel traject plan (OTP) is het Dariuz assessment. Dariuz wordt overigens ook ingezet voor andere doelgroepen binnen AM Groep.

Opleidingen en trainingen 2015

In 2015 hebben zowel AM Groep als de medewerkers wederom veel geïnvesteerd in opleidingen en trainingen. Onderstaand een overzicht van de gevolgde opleidingen onderverdeeld in vier categorieën zoals hieronder vermeld.

Soort opleiding / training	Aantal trainingen gevolgd
Veiligheid	141
Dariuz	9
Vakopleidingen	5
Persoonlijke ontwikkeling	<u>108</u>
Totaal opleidingen / trainingen	263

SISA verantwoording

De sisa verantwoording is vanaf 2015 voor de verantwoording aan het Ministerie niet meer verplicht. Om toch te voldoen aan de verantwoordingsplicht van en naar de gemeenten is besloten de sisa systematiek inclusief controlewerkzaamheden in stand te houden voor de indicator c (gemiddelde bezetting op basis van 12 einde maandgemiddelden). De sisa bijlage vindt u op pagina 30 van deze jaarverantwoording.

Financiële realisatie

Voor financiële informatie en verschillen tussen programmabegroting en realisatie wordt verwezen naar de programmarekening in de volgende hoofdstukken.

Onderstaand is het overzicht algemene dekkingsmiddelen weergegeven.

	Rekening 2015	Begroting na wijziging 2015	Primaire begroting 2015	Rekening 2014
Dividend (resultaat AM Werk B.V.)	5.000	50.000	60.000	31.000
Saldo financieringsfunctie	-8.000	-3.000	-3.000	-8.000
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0

Paragrafen

Weerstandsvermogen

Beleid betreffende weerstandsvermogen

Omtrent het weerstandsvermogen heeft het algemeen bestuur op 28 juni 2006 besloten dat AM Groep een egaliseriereserve mag opbouwen ter dekking van onverwachte tegenvallers in de bedrijfsvoering met een minimum van € 1.000.000 en een maximum van 20% van de exploitatiekosten (begroting).

Zodra het weerstandsvermogen onder het minimumbedrag komt, wordt de gemeentelijke bijdrage binnen de begrotingshorizon verhoogd zodat het minimumbedrag van € 1.000.000 binnen de begrotingshorizon wordt bereikt.

De egaliseriereserve dient ter dekking van risico's in de bedrijfsvoering waarvoor geen voorzieningen mogen worden gevormd. Dat wil zeggen, risico's waarvan geen uitspraken kunnen worden gedaan ten aanzien van de omvang van het risico en het verschijnen van het risico. Het betreffen hier dus onverwachte fluctuaties in de bedrijfsvoering, zoals onverwacht hogere kosten of onverwacht lagere bedrijfsopbrengsten. De egaliseriereserve dient ter dekking van de gevolgen hiervan voor de korte termijn, dat wil zeggen de termijn die nodig is tussen het ontstaan van het tekort en de periode die nodig is om de oorzaak weg te nemen, dan wel de periode die nodig is om van de gemeenten een hogere gemeentelijke bijdrage te ontvangen. Voor de aard en de omvang van de risico's wordt verwezen naar de risicoparagraaf (verderop in dit hoofdstuk). In 2009 heeft het bestuur van AM Groep besloten dat er geen aparte bestemmingsreserve zal worden opgebouwd voor de verplichting met betrekking tot vakantiegeld en vakantiedagen. Uitgangspunt van het bestuur is dat de egaliseriereserve van voldoende omvang is om dat risico te dekken en dat het samenvallen van alle risico's tegelijkertijd theoretisch is.

De hoogte van de egaliseriereserve is, zoals hiervoor aangegeven, door het algemeen bestuur vastgesteld op maximaal 20% van de exploitatiekosten (bedrijfs- en financieringslasten) van de begroting. Voor de begrotingswijziging 2015-1 is dit maximaal 20% van € 16.633.000 = € 3.327.000 en minimaal € 1.000.000. De huidige reserve omvat € 3.456.000. Daarom wordt in de jaarrekening het verschil ad € 129.000 onttrokken aan deze reserve als onderdeel van de resultaat verdeling.

Medio 2016 zal het bestuur van de AM Werkorganisatie opnieuw het gewenste weerstandsvermogen bepalen. Hiertoe is het managementteam van de nieuwe organisatie inmiddels gestart met het opstellen van een geactualiseerd risicoregister.

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de opbouw en omvang van de egalisatiereserve in de afgelopen jaren.

<u>Jaar</u>	Bijdrage gemeenten in de egalisatie- reserve	Door AM Groep zelf toegevoegde exploitatieresultaten	<u>Totaal</u>
2001	0	46.000	46.000
2002 (gem. bijdrage 2001)	312.000	207.000	519.000
2003 (gem. bijdrage 2002)	250.000	361.000	611.000
2004 (gem. bijdrage 2003)	250.000	0	250.000
2005 (gem. bijdrage 2004)	98.000	609.000	707.000
2006 (gem. bijdrage 2005)	125.000	191.000	316.000
2007 (gem. bijdrage 2006)	250.000	212.000	462.000
2008	0	576.000	576.000
2009	0	100.000	100.000
2010	0	131.000	131.000
2011	0	65.000	65.000
2012 Onttrekking	0	-236.000	-236.000
2013 Onttrekking	0	-65.000	-65.000
2014 Onttrekking	0	-26.000	-26.000
Totaal t/m 2014	1.285.000	2.171.000	3.456.000
2015 onttrekking	0	-129.000	-129.000
Totaal t/m 2015	1.285.000	2.042.000	3.327.000

Risico paragraaf

Risico's in de bedrijfsvoering

Om inzicht te verschaffen in de financiële positie van AM Groep is deze risico paragraaf opgenomen.

De grootste risicofactoren worden in het algemeen gevormd door de commerciële activiteiten binnen AM Groep en de ontwikkelingen in de rijksbijdrage (correctie voor loonontwikkeling en bezuinigingen).

De opbrengst kan door onverwachte mutaties in het klantenbestand of opdrachten en/of gewijzigde ordergrootte vrij sterk toe- of afnemen. Als klanten failliet gaan, vormen de daarvoor speciaal aangekochte machines en gereedschappen naast het omzetverlies ook een financieel risico.

De rijksbijdrage voor AM Groep kan onverwacht worden beïnvloed door o.a. ontwikkelingen in het landelijk aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen of bezuinigingen vanuit het Ministerie van SZW. Voor 2015 is er geen sprake van onverwachte negatieve ontwikkelingen. Echter voor de komende jaren is er in het kader van de Participatiewet sprake van een aanzienlijke negatieve ontwikkeling voor de Wsw exploitatie van AM Groep. Voor 2016 is een verlies begroot van -€ 576.000 (primaire begroting). Ook in de jaren daarna zal de Wsw exploitatie verliezen veroorzaken. Enerzijds wordt AM Groep geconfronteerd met een dalende subsidie per fte van circa € 3.000 in 2020 en anderzijds met een daling van de populatie met 4-6% per jaar, hetgeen zal leiden tot deze tekorten.

De primaire begroting moet nog worden bijgesteld op basis van de taken die worden uitgevoerd door de AM Werkorganisatie. De omvorming naar de AM Werkorganisatie moet hier besparingen opleveren voor de Wsw exploitatie. Aan de ene kant door besparingen op de Wsw exploitatie (lagere kosten) en aan de andere kant door een hogere dekking van overheadkosten door de uitbreiding van de taken naar de participatiedoelgroep tot 70% loonwaarde. In het kader van de omvorming van AM Groep naar de AM Werkorganisatie wordt een nieuwe risico-inventarisatie gemaakt waarmee de omvang van het weerstandsvermogen zal worden heroverwogen. Deze risico-inventarisatie zal in het tweede kwartaal van 2016 gereed zijn, waarna het ter besluitvorming aan het bestuur zal worden voorgelegd.

Door deze ontwikkeling, het aanwezig zijn van voldoende eigen vermogen en het feit dat gemeenten via de GR garant staan voor de exploitatie van de AM Werkorganisatie/AM Groep is deze jaarrekening op basis van continuïteitsgrondslagen opgesteld.

Verzekeringen

Alle activa zijn verzekerd tegen brand- en inbraakschade op basis van vervangingswaarde. Nieuwe motorvoertuigen zijn all-risk verzekerd. Vanaf 5 jaar oud zijn de motorvoertuigen WA verzekerd. Een bedrijfsschadeverzekering is afgesloten evenals een WA-verzekering, respectievelijk tegen gevolgschade en wettelijke aansprakelijkheid, waaronder een beperkte product aansprakelijkheid.

De belangrijkste verzekerde waarden zijn:	Bedragen x € 1.000
Uitgebreide gevaren:	
Gebouwen, inventaris en machines	15.742
Autopark:	
WA + inzittenden + WA chauffeur voor auto's ouder dan 5 jaar	
WA + casco + inzittenden + WA chauffeur voor auto's van 5 jaar en jonger	
Bedrijfschade:	
Verzekerd bedrag	1.200
Wettelijke aansprakelijkheid:	
Per gebeurtenis (max. 2 per jaar)	2.500
Computerverzekering	465
Bestuurders en commissarissen aansprakelijkheidsverzekering	
Per aanspraak / per jaar	1.000

Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen die in bezit zijn van AM Groep zijn goed onderhouden. AM Groep bezit alleen gebouwen, installaties en terreinen die zich bevinden aan de Hoofdweg 583 te Hoofddorp. Voor het gebouw aan de Hoofdweg is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld dat doorloopt tot 2030. De jaarlijks terugkerende onderhoudskosten zijn opgenomen onder de posten onderhoud gebouwen, onderhoud installaties en onderhoud terreinen. De kosten van incidenteel groot onderhoud zijn over de periode tot 2030 verdeeld en leiden tot een jaarlijkse toevoeging aan de onderhoudsvoorziening van € 74.000. De kosten worden in het jaar van uitvoering ten laste gebracht van deze voorziening.

Omdat het voornemen bestaat het pand op korte termijn te verkopen is een voorziening voor groot onderhoud niet langer nodig. Het gereserveerde bedrag van € 965.598 komt dan ook in 2015 vrij te vallen en is in mindering gebracht op de overige bedrijfskosten.

Verbonden partijen

Overzicht van verbonden partijen

	% deelneming	Waardering
AM Werk BV	100%	€ 18.000

De aandelen AM Werk B.V. zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

AM Werk B.V.

AM Werk B.V. is opgericht door AM Groep. Via AM Werk B.V. worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Sinds 2001 het in dienst nemen van niet-gesubsidieerd personeel voor AM Groep.
- AM Werk B.V. is 100% aandeelhouder van AM Werk Reïntegratie B.V. AM Werk Reïntegratie B.V. voerde tot en met 2014 reïntegratie activiteiten uit. Per 31 december 2014 zijn de activiteiten van AM Werk Reïntegratie B.V. beëindigd. De resterende activiteiten zijn ondergebracht bij AM Groep.

Financiering

Op 12 november 2010 heeft het algemeen bestuur van AM Groep het aangepaste treasury-statuut vastgesteld. Op 24 april 2012 is een tijdelijke wijziging doorgevoerd dat leningen mogen worden aangegaan bij een AA+ instelling, in verband met een algehele downgrade van private financiële instellingen in Europa.

Risico profiel:

AM Groep heeft m.b.t. de treasury-activiteiten een beperkt risicoprofiel. Er wordt een prudent beleid gevoerd ten aanzien van de treasury-functie. De treasury-functie dient alleen de publieke taak. Voor zover sprake is van uitstaande gelden, wordt dit alleen gedaan door tussenkomst van een bank met AA+ rating. Uitzettingen worden alleen gedaan d.m.v. kasgeld, rekening-courant verhoudingen, spaarrekening en deposito's. Op de balansdatum is geen sprake van risico's m.b.t. koersen en/of valuta. Er wordt geen gebruik gemaakt van derivaten. Er zijn geen garanties verstrekt. Vanaf december 2013 valt AM Groep onder het schatkistbankieren. Dit betekent dat AM Groep vanaf december 2013 de liquide middelen bij de schatkist moet plaatsen. AM Groep bleef in 2015 binnen de voor haar geldende vrijstelling van gemiddeld € 250.000 per kwartaal aan tegoeden buiten de schatkist.

Realisatie geplande treasury-activiteiten

In 2015 waren er geen geldleningen gepland. Er zijn ook geen vaste geldleningen opgenomen.

Renterisiconorm

Het renterisico blijft de komende 5 jaar ruim binnen de normen die worden gesteld door de wet FIDO (20% met een minimum van € 2.500.000).

Kasgeldlimiet

In onderstaande tabel wordt de berekening weergegeven van de kasgeldlimiet over 2015. De limiet is in 2015 niet overschreden.

Omvang begroting na wijziging bw 2015-1	€16.633.000
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag (wettelijk)	8,2%
Kasgeldlimiet in bedrag	€ 1.364.000

Bedrijfsvoering

Personeel

Samenstelling personeelsbestand.

Het personeelsbestand van personen werkzaam bij AM Groep is opgebouwd volgens de onderstaande tabel.

Dienstverbanden werkzaam bij AM Groep

	Aantal personen per 31-12-2015	Aantal fte per 31-12-2015	Gemiddelde bezetting fte 2015
Wsw dienstverbanden	435	366,0	378,4
Niet-gesubsidieerden *	39	34,9	36,1
Maatwerkcontracten	6	4,6	7,8
Totaal dienstverbanden	480	405,5	422,3
Wsw begeleid werken	69	59,6	58,2

* Een groot deel van het niet-gesubsidieerde personeel dat werkzaam is bij AM Groep wordt daar gedetacheerd via AM Werk BV. Naast de hierboven vermelde groepen zijn er personen werkzaam bij AM Groep vanuit een leerwerktraject, stage (MBO en HBO), stage vanuit de doelgroep en taakstraffers. Er wordt beperkt gebruik gemaakt van inhuurkrachten.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim van werknemers in de verschillende werknemersgroepen bij AM Groep wijkt sterk af door de aard van de betreffende groep medewerkers. Daarom wordt het verzuim per groep medewerkers apart geregistreerd. In onderstaande tabel wordt het verzuim in beeld gebracht volgens de methode van het Wsw ARBO convenant. Tevens wordt de benchmark van de landelijke SW bedrijven vermeld. De meetmethode volgens Wsw ARBO convenant wijkt af van de methode die AM Groep voor intern gebruik hanteert, maar is hier gebruikt voor de vergelijkbaarheid met andere SW bedrijven. Het verzuim binnen de SW branche is hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde bij reguliere bedrijven. Dit wordt veroorzaakt door de doelgroep die bij de SW bedrijven werkt. Het verzuim bij AM Groep voor de groep Wsw is ten opzichte van het landelijk gemiddelde iets lager. Desondanks wil AM Groep het verzuim verder omlaag brengen. In 2015 is er veel aandacht geweest voor het terugdringen van verzuim. Zo zijn in 2015 de random huisbezoeken voortgezet en wordt er bij een verzuimmelding een formulier gebruikt met gerichte vragen die de leidinggevende moet invullen. Daarnaast zijn er met frequent verzuimende medewerkers regelmatig verzuimgesprekken geweest. Toch is het verzuim, in 2015 gestegen ten opzichte van 2014. Een duidelijke oorzaak hiervan hebben we niet kunnen vaststellen.

Tabel ziekteverzuim volgens meetmethode ARBO convenant

	2012	2013	2014	2015	Benchmark 2015 (landelijke SW bedrijven)
Wsw	10,5	10,9	10,6	11,6	13,4
Niet-gesubsidieerden	5,6	6,0	2,2	3,9	5,3
Gewogen gemiddelde	9,2	9,8	9,9	11,0	12,5

Financieel beheer

Maandlijks wordt het management team (mt) geïnformeerd over de stand van zaken binnen AM Groep op sociaal en financieel gebied als geheel en per bedrijfs onderdeel. Hierbij wordt een maandrapportage met sociale kengetallen en financiële gegevens voor de 15^e van de maand volgend op de maand waarop de gegevens betrekking hebben, gerapporteerd.

Per kwartaal wordt een uitgebreidere versie van het maandverslag opgesteld met vooral meer sociale kengetallen.

Het bestuur van AM Groep en de deelnemende gemeenten worden geïnformeerd over de stand van zaken door middel van een kwartaalrapportage met sociale en financiële kengetallen. De financiële kengetallen zijn vooral toegespitst op een totaaloverzicht van AM Groep en de sociale kengetallen vooral op de informatie per gemeente.

Automatisering

In 2008 is een integraal bedrijfsinformatiesysteem in gebruik genomen waarin vrijwel alle bedrijfsprocessen worden ondersteund.

In dit pakket worden de volgende processen ondersteund:

- Detachering
- Relatiebeheer
- Reïntegratie
- Productie
- HRM
- Financieel
- Salarissen
- Urenverantwoording

Naast dit systeem zijn aparte applicaties in gebruik voor:

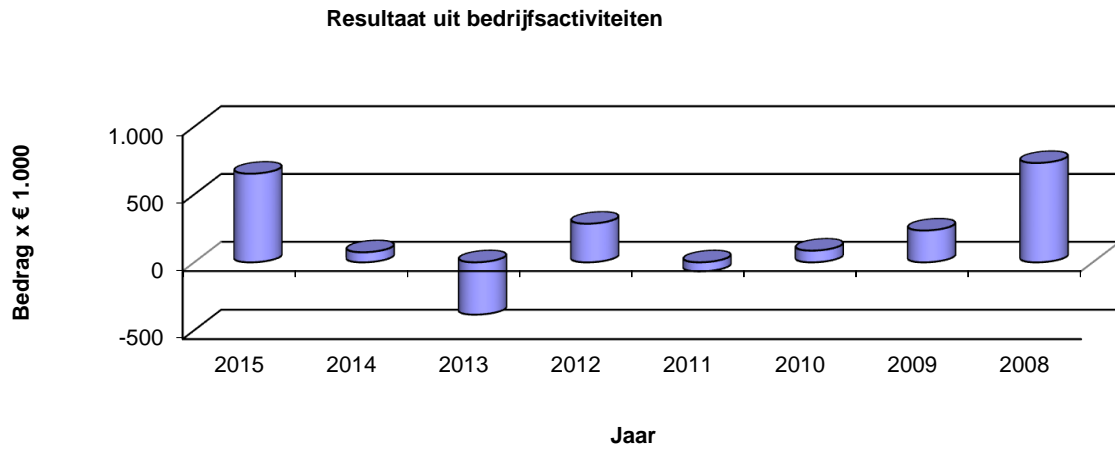
- Aanwezigheidsregistratie
- Groenvoorziening en schoonmaak
- Kantoorautomatisering (Microsoft Office)
- Eyeworks voor beeldbestek
- Kassa voor het bedrijfsrestaurant
- Dariuz
- Document Management Systeem

Tussen deze systemen vindt op beperkte schaal informatie-uitwisseling plaats door middel van bestandsuitwisseling.

Begin 2015 werd duidelijk dat het in gebruik zijnde ERP systeem na 2015 niet langer ondersteund zou worden. Tevens bleek de leverancier een risicofactor te vormen voor de continuïteit van de dienstverlening. Daarom is in het eerste kwartaal onderzoek gedaan naar alternatieven. In het tweede kwartaal is een aanbesteding gedaan. Begin derde kwartaal is gestart met de implementatie van een nieuw integraal ERP systeem waarin alle processen, workflows en documenten kunnen worden verwerkt. Het nieuwe systeem is per 1 januari 2016 succesvol in gebruik genomen en alle data en documenten van het oude systeem zijn overgezet naar het nieuwe systeem. Per 31 december is het oude ERP systeem stilgelegd en van onze systemen verwijderd (er is ook geen raadpleegfunctie meer).

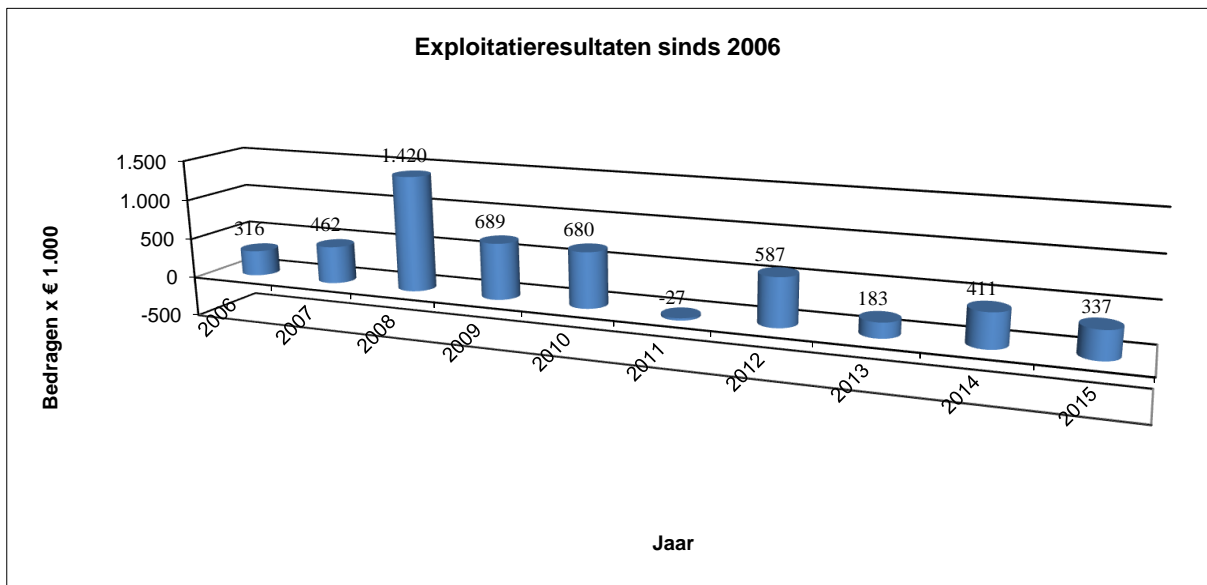
Ook in 2015 is het beheer van de ICT omgeving volledig uitbesteed aan een ICT dienstverlener.

Kengetallen

Jaar	2015	2014	2013	2012	2011
Bedrijfsresultaat	-10.781	-11.890	-12.475	-12.173	-12.897
Loonkosten Wsw	<u>11.434</u>	<u>11.964</u>	<u>12.090</u>	<u>12.457</u>	<u>12.830</u>
Resultaat uit bedrijfsact.	653	74	-385	284	-67

	Rekening 2015	Begroting na wijziging 2015	Rekening 2014
Aantal fte begeleid werken	58,2	55,0	46,7
Verhouding loonkosten Wsw / Rijksbijdrage (in %)	98%	101%	98%
Aantal Wsw-dienstverbanden per 31 december	435,0	455,0	487,0
Aantal personen begeleid werken per 31 december	<u>69,0</u>	<u>64,0</u>	<u>61,0</u>
Totaal personen	504,0	519,0	548,0
Aantal gerealiseerde dienstverbanden fte's (gemiddeld)	378,4	383,0	414,0
Aantal gerealiseerd begeleid werken fte's (gemiddeld)	<u>58,2</u>	<u>55,0</u>	<u>46,7</u>
Gerealiseerde fte's gemiddeld	436,6	438,0	460,7
Toeslag factor fte's > se's	<u>9,7</u>	<u>10,0</u>	<u>10,7</u>
Gerealiseerde se's	446,3	448,0	471,4
Taakstelling gemeenten bij AM Groep in se	453,3	453,3	458,0
Rijksbijdrage per gerealiseerde fte	26.798	26.511	26.726

Vijf jaren AM Groep in kengetallen

	2015	2014	2013	2012	2011
Aantal personen dienstverband Wsw per 31 dec.	435,0	470,0	465,0	487,0	488,0
Aantal personen begeleid werken 31 december	69,0	66,0	59,0	61,0	52,0
Aantal fte's dienstverband Wsw gemiddeld jaar	378,4	403,4	406,8	414,0	431,6
Aantal fte's in begeleid werken gemiddeld jaar	58,2	51,5	50,1	46,7	40,4
Aantal niet-gesubsidieerden professionals gemiddeld per jaar (fte)	33,9	38,3	41,8	41,3	43,6
Aantal niet-gesubsidieerden productie gemiddeld per jaar (fte)	2,2	5,5	8,7	9,1	9,3
Verhouding niet-gesubsidieerde professionals / Wsw-personeel (fte) in %	9,0%	9,5%	10,3%	10,1%	9,4%
Totaal uren Wsw (x 1.000):					
op basis van 36 uur dienstverbanden fte	708	755	763	779	815

	2015		2014		2013	
	Uren	%	Uren	%	Uren	%
Aanwezigheidsuren						
Productieve uren Wsw	461.020	64,7	502.342	65,5	502.568	64,5
Indirect productieve uren Wsw	54.239	7,6	60.837	7,9	65.775	8,4
Improductieve uren Wsw	2.148	0,3	2.809	0,4	4.041	0,5
Afwezige uren						
Ziekte-uren Wsw	82.678	11,6	87.176	11,4	88.622	11,4
Overige afwezige uren Wsw	<u>112.432</u>	<u>15,8</u>	<u>113.578</u>	<u>14,8</u>	<u>118.239</u>	<u>15,2</u>
Totaal	712.517	100,0	766.742	100,0	779.245	100,0

	2015	2014	2013	2012	2011
Exploitatieresultaat in € per productief Wsw-uur	1,99	0,53	-0,54	0,32	-0,77
Voorraden in % van de netto omzet	0,0%	0,4%	0,6%	0,7%	0,8%
Vaste activa in % van het langlopend vermogen	10,7%	15,3%	23,1%	27,6%	33,2%
Eigen vermogen in % van het totaal vermogen	82,6%	73,7%	68,0%	66,3%	62,2%
Boekwaarde vaste activa per fte	2.098	2.757	4.041	5.032	5.628
Toegevoegde waarde (x € 1.000)	4.624	4.846	5.149	5.495	5.709
Stijging respectievelijk daling t.o.v. voorgaand jaar in %	95	94	94	96	99
Indexcijfers (2007 = 100 = 5,640)	82	86	91	97	101
In % van bedrijfs- en financieringslasten	29,4%	28,4%	28,7%	30,0%	29,3%
Rijksbijdrage (x € 1.000)	11.700	12.158	12.211	12.492	13.305
Stijging respectievelijk daling t.o.v. voorgaand jaar in %	96,2%	99,6%	97,8%	93,9%	103,1%
Indexcijfers (2007 = 100 = € 11.163)	105	109	109	112	119
Per fte werkelijke bezetting	28.761	29.887	29.498	28.575	29.006
Per standaard eenheid (se) gebudgetteerde bezetting	25.811	26.546	26.662	25.587	25.917
Wsw-loonkosten (x € 1.000)	11.434	11.964	12.090	12.830	12.912
In % van rijksbijdrage	97,7%	98,4%	99,0%	102,7%	97,0%
In % van totale kosten	72,8%	70,1%	67,4%	68,6%	68,4%
Per fte	30.217	29.658	29.720	31.539	31.191
Loonkosten niet-gesubsidieerden (x € 1.000)	2.380	2.616	2.665	2.819	2.781
In % van Wsw-loonkosten	20,8%	21,9%	22,0%	21,1%	22,0%
Nadelig bedrijfsresultaat (x € 1.000)	10.781	11.890	12.475	12.898	12.826
Indexcijfers (2007 = 100 = 10.905)	98,9%	109,0%	114,4%	111,6%	118,3%
Per fte dienstverband (excl. bw)	28.491	29.474	30.666	28.204	29.949
Voordelig/nadelig exploitatieresultaat (x € 1.000)	919	268	-264	-406	479
(voor mutatie best. reserve)					
In % van het totaal vermogen	10,6%	3,2%	-3,0%	1,7%	-4,2%
In % van de toegevoegde waarde	19,9%	5,5%	-5,1%	2,9%	-7,4%
In % van de rijksvergoeding	7,9%	2,2%	-2,2%	1,3%	-3,3%
Per fte dienstverband (excl. bw)	2.429	664	-649	-998	1.157
Voordelig/nadelig exploitatieresultaat (x € 1.000)	337	411	183	587	-28
(na mutatie best. reserve)					
Per fte dienstverband (excl. bw)	891	1.019	450	1.443	-68

Jaarrekening

Balans per 31 december

Omschrijving	Bedragen x € 1.000	
	2015	2014
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	776	1.094
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen	18	18
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	0
Totaal vaste activa	794	1.112
Vlottende activa		
Voorraden		
Overige grond- en hulpstoffen	0	23
Gereed product en handelsgoederen	0	0
Totaal voorraden	0	23
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	259	504
Vorderingen op groepsmaatschappijen	0	91
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen		
Overige vorderingen	701	762
Totaal uitzettingen	960	1.357
Overlopende activa		
De van Europese of Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	102	0
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	54	119
Totaal overlopende activa	156	119
Liquide middelen		
Kassaldi	1	2
Banken	6.762	5.867
Totaal liquide middelen	6.763	5.869
Totaal vlottende activa	7.879	7.368
Totaal activa	8.673	8.480

Aldus opgemaakt
Datum: maart 2016

Directeur dhr. A.W. van den Hoed

Controller dhr. A.P. van Abswoude

Omschrijving

Omschrijving	Bedragen x € 1.000	
	2015	2014
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	3.327	3.456
Bestemmingsreserves	3.501	2.379
Resultaat na reserve mutaties en voor resultaat bestemming	337	411
Totaal eigen vermogen	7.165	6.246
Voorzieningen	203	891
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	68	125
Totaal vaste schulden van één jaar of langer	68	125
Totaal vaste passiva	7.436	7.262
Vlottende passiva		
Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar		
Overige schulden	1.232	1.213
Totaal vlottende schulden korter dan 1 jaar	1.232	1.213
Overlopende passiva		
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
	5	5
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen		
	0	0
Totaal overlopende passiva	5	5
Totaal vlottende passiva	1.237	1.218
Totaal passiva	8.673	8.480

Aldus vastgesteld in bestuursvergadering
Datum: 20 april 2016

Voorzitter, dhr. Drs. A.J.H.T.H. Reinders

Secretaris dhr. A.W. van den Hoed

Programmarekening (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting na wijziging 2015	Primaire begroting 2015	Rekening 2014
Opbrengsten				
Omzet	5.127	5.269	5.309	5.530
Mutatie voorraad ger.prod./onderh.werk	0	0	0	0
Som der bedrijfsopbrengsten	5.127	5.269	5.309	5.530
Grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk	503	602	777	684
Netto toegevoegde waarde	4.624	4.667	4.532	4.846
Overige bedrijfsopbrengsten	307	65	75	334
Netto-opbrengsten	4.931	4.732	4.607	5.180
Kosten				
Loonkosten Wsw personeel	8.542	8.639	7.883	8.998
Sociale lasten Wsw personeel	2.321	2.358	2.150	2.420
Uitvoeringsk. en loonk. subsidies begeleid werk	571	724	816	546
Subtotaal lonen Wsw personeel	11.434	11.721	10.849	11.964
Overige kosten gesubsidieerd personeel	346	412	392	374
Loonkosten niet-gesubsidieerd personeel	2.380	2.391	2.510	2.616
Overige kosten niet-gesubsidieerd personeel	49	68	110	57
Afschrijving materiële en immateriële activa	289	351	407	489
Rente	8	3	3	8
Overige bedrijfskosten	342	1.533	1.624	1.349
Diverse lasten	864	104	104	213
Onvoorziene uitgaven	0	50	50	0
Subtotaal bedrijfs- en financieringslasten	15.712	16.633	16.049	17.070
Bedrijfsresultaat (nadelig)	-10.781	-11.901	-11.442	-11.890
Rijks/gemeentelijke bijdrage	11.700	11.612	10.610	12.158
Resultaat vóór reserve mutaties en vóór resultaat bestemming	919	-289	-832	268
Mutatie in algemene reserve	-129	0	0	-26
Mutatie in bestemmingsreserve huisvesting	-32	-34	-34	-137
Mutatie in bestemmingsreserve frictiekosten	-536	0	0	-90
Mutatie in sociaal herinvesteringsfonds	31	0	0	110
Mutatie in bestemmingsreserve reorganisatie	1.248	0	0	0
Totaal mutatie bestemmingsreserve en algemene reserve	582	-34	-34	-143
Resultaat na reserve mutaties en vóór resultaat bestemming	337	-255	-798	411
In het bovenstaande overzicht zijn de volgende algemene dekkingsmiddelen begrepen:				
Dividend (resultaat AM Werk B.V.)	5	14	14	41
Saldo financieringsfunctie	-8	-3	-3	-8
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0

Bestemming resultaat:

Voorgesteld wordt het resultaat na reserve mutaties en voor resultaatbestemming van € 337.000 toe te voegen het sociaal herinvesteringsfonds. Dit voorstel is nog niet verwerkt in de jaarrekening.

Toelichting behorende bij de programmaverantwoording 2015 en waarderingsgrondslagen

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten hebben in december 2015 besloten AM Groep om te vormen tot de de AM Werkorganisatie (werknaam). Hiertoe is de gemeenschappelijke regeling aangepast in een bedrijfsvoering organisatie. De AM Werkorganisatie gaat naast de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening ook de participatiedoelgroep met een loonwaarde <70% van het minimumloon reïntegreren. Hiertoe wordt er een omvangrijke reorganisatie ingezet, die per 1 juli 2016 moet leiden tot een doelmatige organisatie die de nieuwe uitdaging kan waarmaken. De kosten van de reorganisatie alsmede de initiële kosten voor de omvorming en opstart van de nieuwe organisatie zijn als bestemmingsreserve in deze jaarrekening opgenomen. Tevens is besloten het pand aan de Hoofdweg 583 te gaan verlaten en te verkopen. Als gevolg daarvan valt de voorziening voor groot onderhoud vrij. Ook deze vrijval is opgenomen in deze jaarrekening.

Algemeen

Doelstelling en voornaamste activiteiten

AM Groep voert de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) uit voor de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn. Voor de uitvoering van de wet is in 1971 de gemeenschappelijke regeling (GR) Werkvoorzieningsschap Amstelland en de Meerlanden opgericht, handelend onder de naam AM Groep en statutair gevestigd te Hoofddorp. Vanaf 1 januari 2016 is de gemeenschappelijke regeling omgevormd naar de AM Werkorganisatie.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Afwijking indeling t.o.v. BBV

De indeling zoals die is voorgeschreven in de BBV is voor zowel voor de balans als de programma-rekening niet goed toepasbaar voor een SW bedrijf en daarom ook niet voor AM Groep. Om deze reden is van die indeling afgeweken maar waar mogelijk wel de terminologie van de BBV aangehouden voor een beter inzicht.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor de opstelling van de programma verantwoording

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. Personele lasten zijn verantwoord in overeenstemming met het normenkader van de Beleidsregels Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Dividendopbrengsten van deelnemingen moeten conform BBV verantwoord worden in het jaar waarin het recht op het ontvangen van dividend ontstaat. Omdat het bij AM Werk B.V. gebruikelijk is dat 50% van het resultaat aan AM Groep toekomt, is het dividend over 2015 in het huidige boekjaar verantwoord. In de programmarekening van AM Groep is sprake van één programma. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. AM Groep heeft geen afgeleide financiële instrumenten.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Balans

Materiële vaste activa

De waardering van deze activa vindt plaats op de verkrijgingprijs verminderd met de afschrijvingen. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn vermeld in onderstaand overzicht. De activeringsgrens voor investeringen is € 1.500. Met uitzondering van grond vindt afschrijving plaats op basis van een vast percentage. De activa worden lineair afgeschreven.

Voor de afschrijving op investeringen die samenhangen met de aanwending van de bestemmingsreserve vindt een onttrekking aan die reserve plaats.

De termijnen zijn globaal:

Grond	geen
Terreinvoorzieningen	15 jaar
Grond-, weg- en waterbouwkunde	15 jaar
Bedrijfsgebouwen	20 of 40 jaar
Semipermanente gebouwen	10 jaar
Machines, apparaten en installaties	3, 5 of 10 jaar
Overige materiële activa	3 of 10 jaar
Vervoersmiddelen	5 jaar

De uit de activastaat berekende afschrijvingsbedragen kunnen afwijken in percentage af van de vermelde percentages als gevolg van investeringen die in de loop van het jaar plaatsvinden en activa die in de loop van het jaar geheel afgeschreven raken.

De afschrijvingstermijn in jaren is afhankelijk van de verwachte levensduur of gebruiksduur.

Grondslagen van de financiële verslaglegging (vervolg)

Financiële vaste activa

Het betreft hier deelnemingen in andere bedrijven c.q. organisaties. De deelnemingen zijn opgenomen tegen verkrijgingsprijs van de aandelen. De uitzetting betreft een borgsom voor de huur van het bedrijfspand. Deze is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorraden

De voorraden zijn van gering belang en zijn daarom vanaf 2015 niet meer opgenomen op de balans, de inkopen worden nu rechtstreeks afgeboekt op het project waarvoor de inkopen zijn gedaan.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor dubieuze debiteuren wordt in verband met de oninbaarheid van de vorderingen een voorziening gevormd. Deze voorziening wordt bepaald op basis van individuele beoordeling.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Algemene (egalisatie)reserve

De egalisatiereserve wordt gevormd door de gemeentelijke bijdragen voor zover deze niet nodig zijn voor de dekking van een nadelig saldo en de voordelige exploitatieresultaten. Deze reserve dient ter afvlakking van toekomstige nadelige saldi. Deze reserve heeft een minimale omvang van € 1.000.000 en wordt gemaximeerd op 20% van de bedrijfskosten uit de begroting 2015 + begrotingswijziging nr. 1. (AB besluit 28 juni 2006). Deze bedrijfskosten beslaan de bedrijfs- en financieringslasten. In de loop van 2016 wordt de omvang van deze algemene reserve heroverwogen aan de hand van een geactualiseerde risico analyse.

Bestemmingsreserve huisvesting

De bestemmingsreserve afschrijvingen is gevormd uit de voordelige exploitatieresultaten van voorgaande jaren, die samenhangen met het rijksbudget. De bestemming heeft conform de voorschriften, in het belang van de uitvoering van de sociale werkvoorziening, plaatsgevonden. Deze reserve is opgebouwd in de jaren 1989 tot en met 1993 en was indertijd bestemd voor een grote verbouwing aan het gebouw Hoofdweg 583 te Hoofddorp. De kosten van die verbouwing zijn geactiveerd en hierop wordt jaarlijks afgeschreven ten laste van de exploitatie. Hiertegenover staat een jaarlijkse onttrekking aan de bestemmingsreserve. De onttrekkingen aan de bestemmingsreserve komen ten gunste van het resultaat na reservemutaties vóór resultaat bestemming. In verband met de verkoop van het pand i.v.m. de reorganisatie is de bestemmingsreserve huisvesting naar het resultaat overgebracht. In 2015 heeft de laatste onttrekking plaatsgevonden. De hiermee gerelateerde activa zijn ook geheel afgeschreven.

Overige bestemmingsreserves

De overige bestemmingsreserves dienen ter besteding voor het aangegeven doel. In de toelichting op de balans worden doel en samenstelling nader beschreven.

Resultaat na bestemming

Dit betreft het resultaat na reserve mutaties en voor resultaatbestemming van het lopende boekjaar. Dit bedrag zal, na vaststelling van de jaarrekening, in het volgende boekjaar worden verwerkt overeenkomstig het opgenomen voorstel voor de resultaatbestemming.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is. Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen Algemeen (vervolg)

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening dient ter dekking van toekomstig gepland groot onderhoud. De samenstelling van de onderhoudsvoorziening is vastgelegd in een onderhoudsplan. Gezien de mogelijke opheffing van AM Groep en de daarmee samenhangende verkoop van het gebouw is er in 2015 terughoudend onderhoud gepleegd. In verband met de geplande verkoop van het pand is het saldo van de onderhoudsvoorziening vrijgevallen ten gunste van het resultaat (in mindering gebracht op de overige bedrijfskosten).

Voorzieningen personeel

De voorziening personeel i.v.m. reorganisatie is opgenomen i.v.m. de omvorming van AM Groep naar AM Werkorganisatie en is gevormd om de ermee gepaard gaande kosten voor de uitvoering van het sociaal statuut te kunnen financieren.

De voorziening transitievergoeding vormt een voorziening voor de te betalen transitievergoedingen wanneer langdurig zieken uit dienst gaan.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

De leningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Het gaat hier om schulden met een looptijd langer dan één jaar.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Deze verplichtingen omvatten de binnen één jaar vervallende schulden.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Hieronder zijn begrepen verplichtingen, die voortvloeien uit contracten met een looptijd van langer dan één jaar (aangegane investeringsverplichtingen) en de financiële waarde van de vakantiegeld verplichting en de nog niet genoten vakantiedagen. Deze mogen op grond van de BBV niet in de balans worden opgenomen.

Programmarekening

Algemeen

De programmarekening van de GR is meer gedetailleerd dan het BBV voorschrijft. De GR heeft hier bewust voor gekozen. De programmarekening komt tegemoet aan de sturingsmechanismen van het bestuur en de verantwoordingsbehoeften van de gemeenten.

Netto omzet

Netto omzet is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten exclusief de over de omzet geheven belastingen en onder aftrek van kortingen inclusief de mutatie in de voorraad gereed product en onderhanden werk.

Kosten grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk

De direct aan orders toegerekende kosten van grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk worden berekend op basis van vaste verrekenprijzen voor zover deze uit de voorraad worden geleverd of inkoopprijs voor rechtstreekse inkopen.

Rijksbijdrage

De rijksbijdrage wordt berekend op basis van afspraken met de deelnemende gemeenten voor eigen inwoners en advies van VNG / Cedris voor medewerkers van buiten de regio. Aan de eigen gemeente factureert AM Groep de werkelijke bezetting in se tegen het normtarief van de toekenning van de rijksbijdrage in het participatie budget. Voor de overige gemeenten factureert AM Groep de gemiddelde bezetting tegen het advies tarief van VNG / Cedris.

Pensioenlasten

AM Groep kent de volgende twee pensioenregelingen; ABP voor de ambtenaren en PWRI voor de Wsw medewerkers. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Toelichting op de balans per 31 december

Vaste activa**Materiele vaste activa**

Specificatie investeringen met een economisch nut (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 1-1-2015	Investerings	Afschrijvingen	Desinvestering	Boek waarde per 31-12-2015
Grond en terreinen	460	0	0	0	460
Bedrijfsgebouwen	139	0	77	0	62
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	54	0	17	0	37
Machines, apparaten en installaties	210	0	114	0	96
Overige materiële vaste activa	55	0	29	0	26
Vervoermiddelen	176	0	81	0	95
Stand per 31 december	1.094	0	318	0	776

Voor de afschrijving op investeringen die samenhangen met de aanwending van de bestemmingsreserve vindt een onttrekking aan de bestemmingsreserve huisvesting plaats.

Voor een specificatie van de investeringen naar categorie wordt verwezen naar de staat van activa en afschrijvingen (bijlage 1). In 2015 zijn geen investeringen gedaan. De desinvesteringen die in 2015 gedaan zijn hadden een boekwaarde van € 0. Zie bijlage 1.

Toelichting op de balans per 31 december

Financiële vaste activa

Specificatie van de kapitaalverstrekingen aan deelnemingen (bedragen x € 1.000)	1-1-2015	bij	af	31-12-2015
AM Werk B.V.	18	0	0	18
Totaal kapitaalverstrekingen	18	0	0	18

De kapitaalverstreking aan AM Werk B.V. betreft een 100% deelneming.

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer (bedragen x € 1.000)	1-1-2015	bij	af	31-12-2015
Remak borgsom	0	0	0	0
Totaal overige uitzettingen	0	0	0	0

In 2013 is door het Openbaar Ministerie beslag gelegd op de huurpenningen van Remak Beheer, waarvan AM Groep de locatie Uithoorn huurt. Aangezien verwacht wordt dat de borgsom niet zal worden terugbetaald, is dit in 2013 ten laste van het resultaat gebracht. In deze situatie is in 2015 geen verandering gekomen.

Uitlopende activa

Voorraden

	Bedragen x € 1.000	
	2015	2014
Grond- en hulpstoffen	0	23
Gereed product en handelsgoederen	0	0
Totaal voorraden	0	23

Voor waardering van de voorraden wordt verwezen naar de grondslagen. In 2015 is de omvang van de voorraden verder gedaald. Daarom is besloten geen voorraden meer op de balans op te nemen, maar de inkoop rechtstreeks af te boeken op de projecten waarvoor de inkoop is gedaan.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen	259	504
Vorderingen op groepsmaatschappijen	0	91
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0
Overige vorderingen	701	762
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	960	1.357

De overige vorderingen betreffen handelsdebiteuren. De afname op 31 december wordt veroorzaakt door het moment van betalen door klanten. Per 11 maart 2016 bedraagt de post openstaande debiteuren m.b.t. het voorgaand boekjaar € 29.080.

Toelichting op de balans per 31 december

Bedragen x € 1.000
2015 2014**Liquide middelen**

Kas			1	2
Banken			6.762	5.867
Totaal liquide middelen			6.763	5.869

Overlopende activa

De van Europese of Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (bedragen x € 1.000)	1 jan.	Toevoegingen	besteding	31 dec.
Sectorplan Wsw	0	102	0	102
Totaal	0	102	0	102

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

Belastingen			1	9
Verzekeringen			5	27
Fietsprivéregeling			4	6
Abonnementen			35	33
Vooruit betaalde kosten			9	42
Nog te ontvangen			0	2
Totaal			54	119

Totaal overlopende activa

156 119

Vaste passiva**Eigen vermogen**

	1 jan.	Resultaat- bestemming	31 dec.
Algemene (egalisatie)reserve (bedragen x € 1.000)	3.456	-129	3.327

De vrijval wordt veroorzaakt doordat de begrote bedrijfslasten in 2015 lager waren dan in 2014 begroot. Deze reserve wordt berekend op basis van die lasten (zie ook de toelichting bij de grondslagen).

Bestemmingsreserve (bedragen x € 1.000)	1 jan.	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	Bestemming resultaat vorig boekjaar	31 dec.
Bestemmingsreserve huisvesting	32	0	32	0	0	0
Bestemmingsreserve frictiekosten	125		536	0	411	0
Bestemmingsreserve sociaal herinvesteringsfonds	2.222	140	109	0	0	2.253
Bestemmingsreserve reorganisatie	0	1.248	0	0	0	1.248
Totaal	2.379	1.388	677	0	411	3.501

Toelichting op de balans per 31 december

	1 jan.	Af: Bestemming	Bij: Resultaat boekjaar	31 dec.
Resultaat na bestemming (bedragen x € 1000)	411	411	337	337

Toelichting bij de bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve huisvesting is in 1995 aangewend ter dekking van de afschrijvingskosten, samenhangend met de gepleegde investeringen uit deze reserve. Vrijval vindt uitsluitend plaats ter dekking van de afschrijvingskosten van deze investeringen. In 2015 heeft de laatste onttrekking plaatsgevonden. De aan deze gerelateerde activa zijn in 2015 geheel afgeschreven.

Bestemmingsreserve frictiekosten: In het kader van de nieuwe Wsw wet worden aan Wsw medewerkers zo regulier mogelijke arbeidsplaatsen geboden. Hierdoor ontstaat een beweging van medewerkers van binnen naar buiten. Een andere aanpak binnen de organisatie zal mogelijk tot frictiekosten leiden. Deze reservering is bedoeld om te voorzien in deze kosten. In 2015 is het resultaat uit 2014 aan deze reserve toegevoegd in verband met de toen verwachte beëindiging van AM Groep. Bij het opstellen van deze jaarrekening is de vergoeding voor de voorziening personele kosten van AM Werk B.V. en de vorming van de reorganisatievoorziening in AM Groep ten laste van deze bestemmingsreserve gebracht.

Het sociaal herinvesteringsfonds is ingesteld om resultaten van AM Groep te besteden binnen het kader van de Wsw (bijvoorbeeld wachtlijst problematiek of taakstellings-fluctuaties). Het fonds wordt gevuld uit het overschot van AM Groep en de bonus begeleid werken. Een specificatie per gemeente staat vermeld op bijlage 3. De bestedingen in 2015 betreffen voornamelijk bestedingen op grond van opgaven van de betreffende gemeente.

Bestemmingsreserve reorganisatie: Deze reserve is ingericht met het oog op de omvorming van AM Groep naar de AM Werkorganisatie. Deze reserve omvat de extra initiële kosten die gemaakt worden voor de vorming van de AM Werkorganisatie. De motivatie en de omvang van deze reserve is opgenomen in het uitvoeringsplan AM Werkorganisatie.

Voorzieningen

Specificatie voorzieningen (bedragen x € 1.000)	1 jan.	bij	af: besteding	af: vrijval	31 dec.
Onderhoudsvoorziening	891	0	0	891	0
Voorziening personeel ivm reorganisatie ambtelijk personeel	0	148	0	0	148
Voorziening transitievergoeding	0	55	0	0	55
Totaal voorzieningen	891	203	0	891	203

Toelichting bij de voorzieningen

Onderhoudsvoorziening: De onderhoudsvoorziening dient ter dekking van groot onderhoud van gebouwen en terreinen en is gebaseerd op het onderhoudsplan 2014-2043. Voor onderhoud zijn de volgende bedragen in het plan opgenomen (afgerond op € 1.000) waarop de voorziening is gebaseerd. De kosten voor onderhoud korter dan een jaar worden jaarlijks ten laste van de exploitatie gebracht. Doordat in 2015 besloten is het pand aan de Hoofdweg 583 te gaan verkopen is er geen noodzaak meer voor de uitvoeren van dit onderhoud. Daarom valt deze voorziening in 2015 vrij ten gunste van de exploitatie.

(Zie ook de toelichting bij de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen, pagina 8).

Voorziening personeel i.v.m. reorganisatie: Deze voorziening betreft de kosten voor de financiering van het sociaal plan. De voorziening betreft de te verwachten kosten die gemaakt moeten worden is gebaseerd op de verwachte reële kosten voor transitie, afvloeiing en aanvullingen volgens het sociaal statuut (ambtenaren).

Voorziening transitievergoeding: deze voorziening dient ter dekking van verwachte transitievergoeding. De omvang is bepaald aan de hand van langdurig zieken (langer dan 200 dagen ziek) met de verwachte uitstroomkans en percentage en de daarbij behorende transitievergoeding gebaseerd op de lengte van het dienstverband.

Toelichting op de balans per 31 december

	Bedragen x € 1.000	
	2015	2014
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen		
Saldo per 1 januari	125	272
Aangetrokken geldleningen	0	0
Af: Aflossingen boekjaar	57	-147
Saldo per 31 december	68	125

Zie voor de specificatie bijlage 2.

Het bedrag aan rentelasten over deze leningen over 2015 bedraagt € 6.000.

Vlottende passiva

	Bedragen x € 1.000	
	2015	2014
Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Overige schulden		
Schulden aan openbare lichamen	50	207
Schulden aan groepsmaatschappijen	333	0
Crediteuren	221	288
Belastingen	527	637
Overige schulden	101	81
Totaal vlottende schulden korter dan één jaar	1.232	1.213

In schulden aan groepsmaatschappijen is opgenomen het bedrag dat AM Groep aan AM Werk BV verschuldigd is in verband met de te verwachten kosten van het sociaal plan bij AM Werk B.V.

Overlopende passiva

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	1 jan.	toevoeging	vrijval / besteding	31 dec.
Vooruitontvangen overig	5	0	0	5
Totaal	5	0	0	5

	Bedragen x € 1.000	
	2015	2014
Totaal overlopende passiva	5	5

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen:

Het vakantiegeld over de periode juni tot en met december van het boekjaar bedraagt (incl. werkgeverslasten soc. verzekeringen) (x €1.000)	552	591
Saldo verlofuren (x € 1.000)	568	652
Verplichtingen huur	52	106

In de post niet uit de balans blijvende verplichtingen vakantiegeld is een bedrag van € 82.000 opgenomen voor medewerkers van AM Werk B.V. In de post niet uit de balans blijvende verplichtingen vakantiedagen is een bedrag van € 81.000 opgenomen voor medewerkers van AM Werk B.V.

De verplichtingen huur betreffen doorlopende huurovereenkomsten van de locaties Amstelveen en Uithoorn.

Bovengenoemde kosten mogen niet op de balans worden opgenomen volgens de regelgeving BBV.

Grondverplichtingen

17.606 m ² grond à	23,49
10.154 m ² grond à	4,54
27.760 m² grond	Totaal

Hiervan is een gedeelte, groot 10.154 m², bestemd voor agrarische doeleinden. Wanneer in de toekomst AM Groep bedoeld terrein aanwendt voor uitbreiding van het bedrijf, zal alsnog een bedrag aan de gemeente Haarlemmermeer verschuldigd zijn aan grond in vierkante meters, te vermenigvuldigen met de als dan voor handel en nijverheid geldende grondprijs per vierkante meter, te verminderen met de betaalde koopprijs van € 4,54 per m².

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen belangrijke bijzondere gebeurtenissen te vermelden na balansdatum.

Toelichting op de programma rekening

Omschrijving	Bedragen x € 1.000			Rekening 2014
	Rekening 2015	Begroting na wijziging 2015	Primaire begroting 2015	

Begrotingsrechtmatigheid.

Jaarlijks wordt een begroting opgesteld in maart van het jaar voorafgaand aan het boekjaar, daarna wordt in principe één begrotingswijziging ingediend aan het begin van het boekjaar. Bij AM Groep is sprake van één programma.

Overschrijdingen op de begroting hebben plaatsgevonden op de posten:

Lagere NTW	€	222.000
Diverse lasten (kosten reorganisatie)		723.000

De lagere NTW t.o.v. de begroting is een gevolg van de lagere omzet dan begroot bij b&b. De overschrijding op de lasten past binnen het bestaande beleid en werd gecompenseerd door onder-uitputting van andere begrotingsposten (grotendeels direct gerelateerd), dan wel hogere opbrengsten / baten. Het bestuur wordt elk kwartaal op de hoogte gebracht van de afwijkingen op de begroting door middel van een uitgebreid kwartaalverslag.

De kosten voor de reorganisatie betreffen de reservering voor de kosten van het sociaal statuut (ambtenaren AMG) (€ 148k), de nog te betalen kosten aan AM Werk BV i.v.m. de kosten van het sociaal plan (€ 365k) en de kosten van de voorbereiding/uitwerking AM Werkorganisatie (€ 211k).

Opbrengsten

Omzet en netto toegevoegde waarde

Stafafdelingen

Omzet	276	258	168
Af: Grond en hulpstoffen en uitbesteed werk	<u>12</u>	<u>2</u>	<u>0</u>
Toegevoegde waarde	264	256	168

Bedrijfsonderdeel d&o

Omzet	0	0	153
Af: Grond en hulpstoffen en uitbesteed werk	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>10</u>
Toegevoegde waarde	0	0	143

Bedrijfsonderdeel werk

Omzet	2.196	2.400	2.728
Af: Grond en hulpstoffen en uitbesteed werk	<u>399</u>	<u>403</u>	<u>513</u>
Toegevoegde waarde	1.797	1.997	2.215

Bedrijfsonderdeel b&b

Omzet	2.655	2.611	2.481
Af: Grond en hulpstoffen en uitbesteed werk	<u>92</u>	<u>197</u>	<u>161</u>
Toegevoegde waarde	2.563	2.414	2.320

Totaal

Omzet	5.127	5.269	5.309	5.530
Af: Grond en hulpstoffen en uitbesteed werk	<u>503</u>	<u>602</u>	<u>777</u>	<u>684</u>
Toegevoegde waarde	4.624	4.667	4.532	4.846

De toegevoegde waarde is met € 222.000 afgenomen t.o.v. 2014. In procenten is dit een afname van -4,6%. De belangrijkste oorzaak van de afname van de NTW is de lagere omzet bij het bedrijfsonderdeel werk. Deze omzet daling kon deels worden gecompenseerd door lagere directe kosten en hogere omzet bij het bedrijfsonderdeel b&b, waardoor de netto toegevoegde waarde slechts met € 222.000 afnam. Het wegvallen van werk heeft ook in de overige bedrijfskosten geleid tot lagere kosten.

Specificatie verschillen in de NTW t.o.v. voorgaand jaar per bedrijfsonderdeel

Stafafdelingen	96
Bedrijfsonderdeel d&o	-143
Bedrijfsonderdeel werk	-418
Bedrijfsonderdeel b&b	243
Totaal verschil t.o.v. voorgaand jaar	-222

Toelichting op de programma rekening

Omschrijving	Bedragen x € 1.000			Rekening 2014
	Rekening 2015	Begroting na wijziging 2015	Primaire begroting 2015	
Overige bedrijfsopbrengsten				
Overhead AM Werk B.V. / AM Werk Reïntegratie B.V.	48	0	0	72
Resultaat AM Werk B.V.	5	50	60	41
Overige diverse baten AM Groep	152	15	15	221
Overige diverse baten AM Groep (bijdrage sectorplan)	<u>102</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	307	65	75	334
Kosten				
Lonen Wsw personeel				
Loonkosten Wsw personeel	8.542	8.639	7.883	8.998
Sociale lasten Wsw personeel	1.474	1.482	1.341	1.526
Pensioenpremie	847	876	809	894
Uitv. kosten en loonk. subs. begeleid werken	<u>571</u>	<u>724</u>	<u>816</u>	<u>546</u>
Totaal loon en begeleid werken kosten Wsw	11.434	11.721	10.849	11.964
Aantal fte dienstverband Wsw (gemiddeld)	378,4	383,0	344,5	406,8
Aantal fte begeleid werken Wsw (gemiddeld)	58,2	55,0	62,0	50,1
Analyse van de verschillen ten opzichte van voorgaand jaar:				
De daling van de lonen Wsw personeel ten opzichte van 2014 wordt veroorzaakt door:				
Lagere bezetting bezetting; 28,4 fte	-628			
Loonontwikkeling	<u>172</u>			
Subtotaal	-456			
Lagere sociale lasten en pensioenpremies	-99			
Hogere kosten begeleid werken	<u>25</u>			
Subtotaal	-74			
Totaal ontwikkeling loonkosten	-530			
Overige kosten gesubsidieerd personeel				
Vervoerskosten Wsw	173	179	164	178
Eigen bijdrage	-8	-10	-10	-8
Bedrijfsgeneeskundige zorg	55	69	63	56
Opleidingen	42	80	106	54
Overige personeelskosten	84	94	69	79
Kosten andere doelgroepen	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>15</u>
Totaal overige kosten gesubsidieerd personeel	346	412	392	374
<i>Overige kosten gesubsidieerd personeel per fte (in €)</i>	<i>914</i>	<i>1.076</i>	<i>1.037</i>	<i>927</i>
Loonkosten niet-gesubsidieerd personeel				
Lonen ambtelijk personeel	387	378	330	428
Sociale lasten ambtelijk personeel incl. pensioen	<u>101</u>	<u>101</u>	<u>97</u>	<u>120</u>
Subtotaal loonkosten ambtelijk personeel	488	479	427	548
Loonkosten overig niet-gesubsidieerd personeel				
Lonen overig niet-gesubsidieerd personeel	1.892	1.903	2.137	2.068
Personeelkosten door derden berekend	<u>0</u>	<u>9</u>	<u>-54</u>	<u>0</u>
Sub totaal kosten overig niet-gesubsidieerd personeel	1.892	1.912	2.083	2.068
Totaal loonkosten niet-gesubsidieerd personeel	2.380	2.391	2.510	2.616
Aantal fte leiding en staf niet-gesubsidieerden	36,1	38,0	36,9	38,3

De kosten van ambtelijk personeel en overig personeel moeten worden gezien in samenhang met elkaar. Vanaf 2001 worden nieuwe functionarissen die niet tot de doelgroep behoren, aangenomen in AM Werk B.V., van waaruit zij worden gedetacheerd naar AM Groep. Hierdoor hebben zij niet de ambtelijke status. Het verschil in de totale loonkosten ten opzichte van 2014 (-€ 236.000) wordt veroorzaakt door bezettingsverschillen (2,2 ftelager), algemene loonontwikkeling, verschil instroom ten opzichte van uitstroomsalaris en verschillen in sociale lasten en incidentele looncomponenten.

Toelichting op de programma rekening

Omschrijving	Bedragen x € 1.000			Rekening 2014
	Rekening 2015	Begroting na wijziging 2015	Primaire begroting 2015	
Overige kosten niet-gesubsidieerd personeel	49	68	110	57

Wet normering en bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

In het kader van de WNT is in onderstaande tabel de beloning van de topfunctionarissen vermeld. De leden van het algemeen en het dagelijks bestuur ontvangen geen bezoldiging vanuit de GR. Hier zijn de bestuurders vermeld die op 31 december 2015 een bestuursfunctie bekleeden. De norm voor 2015 is € 178.000.

Functie	Algemeen directeur	Voorzitter dagelijks en alg. bestuur	Lid dagelijks en alg. bestuur	Lid dagelijks en alg. bestuur	Lid dagelijks en alg. bestuur	Lid dagelijks en alg. bestuur
Voorzitters-clausule van toepassing	nee	nee	nee	nee	nee	nee
Naam	Dhr. A.W. van den Hoed	Dhr. Drs. A.J.H.T.H. Reinders	Mevr. Mr. M. Veeningen	Dhr. A. Verburg	Dhr. Ing. M.D. Polak	Mevr. Drs. J.J. de Maa
Ingangsdatum dienstverband / bestuurlid	1-9-2001	1-5-2014	1-5-2014	1-5-2014	1-5-2014	1-5-2014
Einddatum dienstverband	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Omvang dienstverband	Fulltime	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Beloning 2015	€ 136.000	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen 2015	€ 3.500	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn 2015	€ 12.700	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Motivatie overschrijding van de norm	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
WNT-maximum 2015	€ 178.000	€ 26.700	€ 17.800	€ 17.800	€ 17.800	€ 17.800
Beloning 2014	€ 127.100	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen 2014	€ 3.400	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn 2014	€ 14.000	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt

In het kader van transparantie heeft AM Groep er voor gekozen de vergoeding voor Dhr van den Hoed uit te splitsen in de verschillende componenten van de vergoeding. Dhr. Van den Hoed is een interim topfunctionaris die niet in dienst is van AM Groep, maar wordt ingehuurd via AM Werk B.V.

Afschrijvingen materiële en immateriële vaste activa

Afschrijving materiële activa	289	351	407	489
Voor een specificatie zie bijlage 1.				

Rente

Rentelasten vaste geldleningen	6	6	6	13
Overige rentebaten/rentelasten	<u>2</u>	<u>-3</u>	<u>-3</u>	<u>-5</u>
Totaal rentelasten	8	3	3	8

Specificatie van de overige bedrijfskosten

Huren	83	82	78	69
Onderhoudskosten	-305	703	786	686
Energieverbruik	149	209	217	174
Belastingen en verzekeringen	115	155	148	134
Indirecte productiekosten	4	4	10	3
Magazijn- en expeditiekosten	0	1	1	0
Verkoopkosten	21	57	87	39
Algemene bedrijfskosten	<u>275</u>	<u>322</u>	<u>297</u>	<u>244</u>
Totaal overige bedrijfskosten	342	1.533	1.624	1.349

De vrijval van de onderhoudsvoorziening (saldo eind 2015 was € 891k) is in mindering gebracht op de onderhoudskosten, waardoor er een creditbedrag in de kosten ontstaat. De onderhoudskosten zouden zonder deze vrijval € 661k zijn.

Toelichting op de programma rekening

Omschrijving	Bedragen x € 1.000			Rekening 2014
	Rekening 2015	Begroting na wijziging 2015	Primaire begroting 2015	
Diverse lasten algemeen	141	104	104	213
Diverse lasten reorganisatie	<u>723</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal diverse lasten	864	104	104	213

De kosten voor de reorganisatie betreffen de reservering voor de kosten van het sociaal statuut (ambtenaren AMG) (€ 148k), de nog te betalen kosten aan AM Werk BV i.v.m. de kosten van het sociaal plan (€ 365k) en de kosten van de voorbereiding/uitwerking AM Werkorganisatie (€ 211k).

Onvoorziene uitgaven	0	50	50	0
Rijks / gemeentelijke bijdrage	11.700	11.612	10.610	12.158
Resultaat vóór reserve mutaties en vóór resultaat bestemming	919	-289	-832	268
Mutatie in algemene reserve	-129	0	0	-26
Mutatie in bestemmingsreserve huisvesting	-32	-34	-34	-137
Mutatie in bestemmingsreserve frictiekosten	-536	0	0	-90
Mutatie in sociaal herinvesteringsfonds	31	0	0	110
Mutatie in bestemmingsreserve reorganisatie	<u>1.248</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal mutatie bestemmingsreserve en algemene reserve	582	-34	-34	-143

De mutatie in de algemene reserve is gedaan omdat deze reserve in 2015 boven de 20% van de (begrote) kosten uitkwam (zie ook de toelichting bij het weerstandsvermogen pagina 6).

De onttrekking aan de bestemmingsreserve betreft het bedrag aan afschrijvingen van investeringen die in het verleden zijn gedaan uit de bestemmingsreserve, alsmede bestedingen in het kader van het sociaal herinvesteringsfonds en andere bestemmingsreserves. De dotatie € 141.000, betreft de bonus begeleid werken over het jaar 2013, die in 2015 is uitbetaald door het Rijk.

Resultaat na mutaties bestemmingsreserve	337	-255	-798	411
---	------------	-------------	-------------	------------

In onderstaand overzicht worden de in de programmarekening verwerkte incidentele baten en lasten weergegeven.

		Rekening 2015	
Incidentele baten:	Bonus begeleid werken 2013	141	
	Bijdrage sectorplan (uitvoeringsplan)	101	
	Vrijval voorziening onderhoud	<u>966</u>	1.208
Incidentele lasten:	Diverse lasten (uitvoeringsplan)	210	
	Voorziening personeel i.v.m. reorganisatie	<u>513</u>	723

Overige gegevens

Controle verklaring van een onafhankelijk accountant:

De controle verklaring van een onafhankelijk accountant is op de volgende pagina toegevoegd.

Resultaat bestemming:

Voorgesteld wordt het resultaat na reserve mutaties en voor resultaatbestemming van € 337.000 toe te voegen aan het sociaal herinvesteringsfonds. Dit voorstel is nog niet verwerkt in de jaarrekening.

Verantwoording Wsw 2015 op basis van Sisa methodiek

Prestatie-indicator C Wsw 2015

Gerealiseerde dienstverbanden en arbeidsovereenkomsten BW in 2015 door AM Groep (7150)

cbs code	Gemeente	se gemiddeld
358	7.150 Aalsmeer	40,29
362	7.150 Amstelveen	87,64
394	7.150 H'meer	237,54
437	7.150 Ouder amstel	9,66
451	7.150 Uithoorn	54,75
363	7.150 Amsterdam	6,93
392	7.150 Haarlem	4,44
402	7.150 Hilversum	1,00
736	7.150 Ronde venen	1,00
37	7.150 Stadskanaal	0,89
479	7.150 Zaanstad	1,00
375	7.150 Beverwijk	0,89
453	7.150 Velzen	0,15
637	7.150 Zoetermeer	0,08
7150	AM Groep	446,27

Staat van activa en afschrijvingen boekjaar 2015

Activa omschrijving	Aanschaf- waarde 1-1	Invest- ering	Desinvest- ering	Aanschaf- waarde 31- 12	Afschr. Perc.	Af- schrijving begin jaar	Af- schrijving jaar	Af- schrijving terug	Af- schrijving einde jaar	Boek- waarde begin jaar	Boek- waarde einde jaar
Grond en Terreinen 0%	459.642	0	0	459.642	0	0	0	0	0	459.642	459.642
Bedrijfsgebouwen 2.50%	1.400.260	0	0	1.400.260	0	1.400.068	192	0	1.400.260	192	0
Bedrijfsgebouwen 4%	177.678	0	0	177.678	0	177.678	0	0	177.678	0	0
Bedrijfsgebouwen 5%	3.641.940	0	0	3.641.940	0	3.580.516	48.945	0	3.629.461	61.424	12.479
Bedrijfsgebouwen 6,67%	191.468	0	0	191.468	0	154.739	12.765	0	167.504	36.729	23.964
Bedrijfsgebouwen 10%	505.894	0	1.835	504.059	0	473.023	7.706	1.835	478.894	32.871	25.166
Bedrijfsgebouwen 20%	49.513	0	0	49.513	0	41.838	7.085	0	48.923	7.675	590
Bedrijfsgebouwen 33%	116.291	0	0	116.291	0	116.291	0	0	116.291	0	0
Totaal bedrijfsgebouwen	6.083.043	0	1.835	6.081.208		5.944.153	76.693	1.835	6.019.011	138.891	62.199
Grond, weg en waterbouwkundige werken 0%	187.948	0	0	187.948	0	187.948	0	0	187.948	0	0
Grond, weg en waterbouwkundige werken 6,67%	222.144	0	0	222.144	0	179.493	14.810	0	194.303	42.650	27.841
Grond, weg en waterbouwkundige werken 10%	37.794	0	0	37.794	0	26.869	2.185	0	29.054	10.925	8.740
Totaal grond, weg en waterbouwkundige werken	447.886	0	0	447.886		394.310	16.995	0	411.305	53.575	36.581
Vervoermidd 20%	919.380	0	69.349	850.031	0	743.507	80.317	69.349	754.475	175.873	95.556
Vervoermidd 33,33%	4.924	0	4.924	0	0	4.924	0	4.924	0	0	0
Totaal vervoermidd.	924.304	0	74.273	850.031		748.431	80.317	74.273	754.475	175.873	95.556
Machines, apparaten en installaties 0%	165.779	0	0	165.779	0	165.779	0	0	165.779	0	0
Machines, apparaten en installaties 6.67%	48.493	0	0	48.493	0	48.493	0	0	48.493	0	0
Machines, apparaten en installaties 10%	360.385	0	67.041	293.343	0	317.676	18.428	67.041	269.062	42.709	24.281
Machines, apparaten en installaties 20%	561.960	0	101.211	460.749	0	431.054	623.784	101.211	392.218	130.905	68.531
Machines, apparaten en installaties 33,33%	317.259	0	76.466	240.793	0	279.914	33.333	76.466	236.781	37.346	4.012
Totaal machines, apparaten en installaties	1.453.875	0	244.718	1.209.156		1.242.916	675.545	244.718	1.112.333	210.960	96.824
Overige materiele vaste activa 10%	335.452	0	27.576	307.875	0	302.857	8.689	27.576	283.970	32.594	23.905
Overige materiele vaste activa 20%	131.675	0	54.946	76.729	0	109.499	20.426	54.946	74.979	22.176	1.750
	467.127	0	82.522	384.604		412.356	29.115	82.522	358.949	54.770	25.655
Totaal vaste activa	9.835.877	0	403.348	9.432.527		8.742.166	878.665	403.348	8.656.073	1.093.711	776.457

Staat van leningen (bedragen x € 1.000)

Verstrekker	Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag lening	Jaar van de laatste aflossing	Rente-percentage	Rente boekjaar	Restant leningen begin boekjaar	In het jaar opgenomen leningen	Aflossing boekjaar	Restant bedrag van de lening	Aflossing komend boekjaar	Langlopende schuld
BNG	Lening nr. 1	1.815	2014	4,21	3	0	0	0	0	0	0
BNG	Lening nr. 2	453	2015	6,65	6	23	0	23	0	0	0
BNG	Lening nr. 3	681	2017	4,80	4	102	0	34	68	34	34
Totaal		2.949			13	125	0	57	68	34	34

Overzicht sociale herinvesteringsreserve die ter beschikking staan van de deelnemende gemeenten

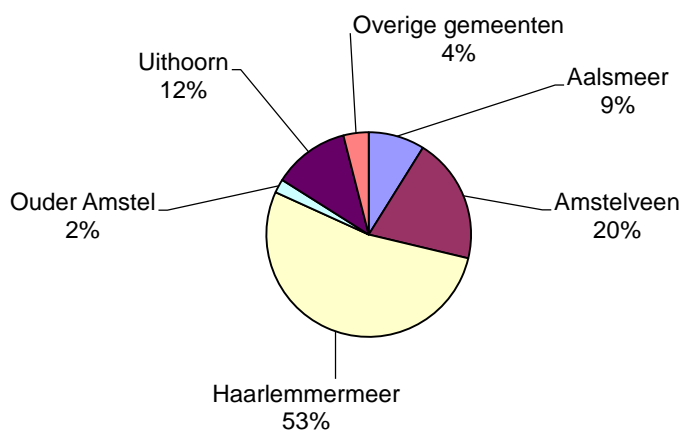
Gemeente	Beginstand 1-1-2015	Besteed in 2015	Toegevoegd in 2015	Totaal ter beschikking van de gemeente eind 2015
Aalsmeer	154.941	13.616	16.590	157.915
Amstelveen	622.309	30.425	45.990	637.874
Haarlemmermeer	1.250.876	43.251	57.360	1.264.985
Ouder Amstel	37.457	3.328	5.670	39.799
Uithoorn	155.899	18.472	15.300	152.727
Totaal	2.221.482	109.092	140.910	2.253.300

De toevoeging in 2015 bestaat uit de bonus begeleid werken over 2013 € 140.910.

Overzicht aantal fte per gemeente per 31-12-2015

	Aantal fte per 31-12-2015
Aalsmeer	40,1
Amstelveen	89,6
Haarlemmermeer	239,5
Ouder Amstel	9,8
Uithoorn	54,4
Overigen	18,0
Totaal	451,4

Verdeling van de bezetting (fte) per 31 december 2015 naar declaratiegemeente in %

Aan : De leden van het bestuur van de AM Werkorganisatie (werknaam)
Van : de algemeen directeur
Betreft : primaire begroting 2017
Datum : 10 juni 2016

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u onze primaire begroting 2017 en de meer jaren begroting voor de periode 2018 - 2021.

Zoals in het uitvoeringsplan is benoemd gaat de werkorganisatie, naast de Wsw, de Participatiewet uitvoeren voor de doelgroep met een loonwaarde tot 70% van het Wettelijk Minimum Loon uitvoeren. Het jaar 2017 is het eerste volle jaar dat de werkorganisatie deze taken uitvoert. De kosten die de uitvoering van de doelgroep tot 70 % met zich meebrengt worden ook in het jaar 2017 gedekt uit de reserves zoals dit ook in het uitvoeringsplan is vastgesteld. De uitvoering van de Wsw wordt gedekt uit het Wsw budget dat gemeenten 1:1 doorzetten naar de werkorganisatie. In 2017 betalen de gemeenten wel de loonkostensubsidie aan de werkorganisatie op basis van de vastgestelde loonwaarde. De bedoeling is dat de gemeenten hierdoor op het BUIG budget gaan besparen, en dat die besparing op de BUIG hoger is dan de kosten die de werkorganisatie maakt en de loonkostensubsidie tezamen.

Participatiewet met een loonwaarde tot 70%

De begrote kosten die de werkorganisatie heeft begroot in 2017 voor training, plaatsing en begeleiding ten behoeve van deze doelgroep bedragen € 1.391.000. Zoals hiervoor gemeld worden deze kosten gefinancierd uit de reserves van de werkorganisatie. Hiervoor gaat de werkorganisatie overeenkomstig het uitvoeringsplan 280 klanten uit deze doelgroep in een zes weekse periode trainen. Conform het uitvoeringsplan is het doel voor 2017 om 140 klanten aan een betaalde baan met loonkostensubsidie te helpen. Daarnaast is begroot dat er 17,5 fte in beschut werk worden geplaatst. Naar verwachting worden in 2017 in totaal 185 klanten uit de Participatiedoelgroep begeleid naar en in een gesubsidieerde baan.

Wsw

Doordat de werkorganisatie nieuwe taken krijgt voor de doelgroep tot 70 % van het WML kunnen de totale overheadkosten van de werkorganisatie anders worden verdeeld. Dit heeft een positief effect op de uitvoering van de Wsw. Het begrote resultaat voor de Wsw komt in deze primaire begroting 2017 uit op een bedrag van € 299.000. Dit is € 1.038.000 hoger dan het bedrag dat hiervoor in de meerjarenbegroting van 2016 was opgenomen.

Dit resultaat kon worden gerealiseerd door enerzijds en aantal verbeteringen in de bedrijfsvoering die een kostenverlaging teweeg brengen zoals die ook in de begrotingswijziging 2016-1 zijn vermeld, maar anderzijds ook doordat de kosten van overhead over een grotere groep kan worden verdeeld. Voor een uitgebreide toelichting verwijs ik graag naar de toelichting op de begroting vanaf pagina 16. In dat hoofdstuk wordt een vergelijking gemaakt met de bijgestelde begroting 2016-1. Daarbij dient u er rekening mee te houden dat de werkorganisatie pas in de 2^e helft van 2016 actief is in de nieuwe rol.

Het aantal Wsw medewerkers daalt naar verwachting van 402 fte in 2016 naar 382 fte in 2017. Deze afname wordt gerealiseerd door natuurlijk verloop. De rijksbijdrage per standaard eenheid (se) Wsw daalt naar verwachting met € 500 tot een bedrag van € 24.917. Deze daling is onderdeel van de bezuinigingen zoals deze eerder door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn aangekondigd.

Meerjarenperspectief

Ook het meerjaren perspectief is met de hiervoor genoemde aanpassingen en de uitwerking van het uitvoeringsplan aanzienlijk verbeterd. Werd in de meerjarenbegroting 2016 die de werkorganisatie eerder presenteerde voor 2020 nog een verlies begroot van € 1.204.000, wordt in deze meerjaren begroting voor dat zelfde jaar een positief resultaat egroot van € 129.000. Deze verbetering van € 1.333.000 wordt zoals eerder aangegeven gerealiseerd door enerzijds kosten besparingen en anderzijds de doorbelasting naar de bredere doelgroep.

Gelijktijdig wordt in 2020 voor de uitvoering van de doelgroep Participatiewet met een loonwaarde tot 70 % een bedrag van € 3.383.000 begroot. Dit bedrag is de bijdrage van de gemeenten in de uitvoering van de Participatiewet. Voor 2020 is begroot dat 355 fte een dienstverband hebben met loonkostensubsidie, dit zijn circa 448 personen. Voor deze personen wordt naar verwachting een loonkostensubsidie verstrekt van circa € 3.395.000 (prijsspeil minimumloon 2016 € 23.462). De totale kosten voor de gezamenlijke gemeenten bedragen dus € 3.383.000 + € 3.395.000 = € 6.778.000. Hier staat een verwachte besparing op de BUIG tegenover van $448 \times € 15.500 = € 6.944.000$ (prijsspeil 2016 € 15.500). Voor de gemeenten een uiteindelijke besparing van € 166.000. Tevens zijn er naar verwachting 448 personen die moeilijk aan het werk komen bemiddeld naar een baan.

Daarnaast mag niet onvermeld blijven dat er voor dat jaar op de uitvoering Wsw een verbetering is begroot van € 1.333.000 ten opzichte van eerdere begrotingen.

De resultaten die in de begroting worden vermeld zijn de resultaten op de Wsw. De kosten voor de P- doelgroep worden immers in de begroting gedekt. Deze resultaten komen overeenkomstig hetgeen hierover in het uitvoeringsplan is vastgelegd ter beschikking aan de gemeenten volgens de verdeelsleutel zoals deze in de GR is vastgelegd (aantal Wsw plaatsen per 31 december van elk jaar).

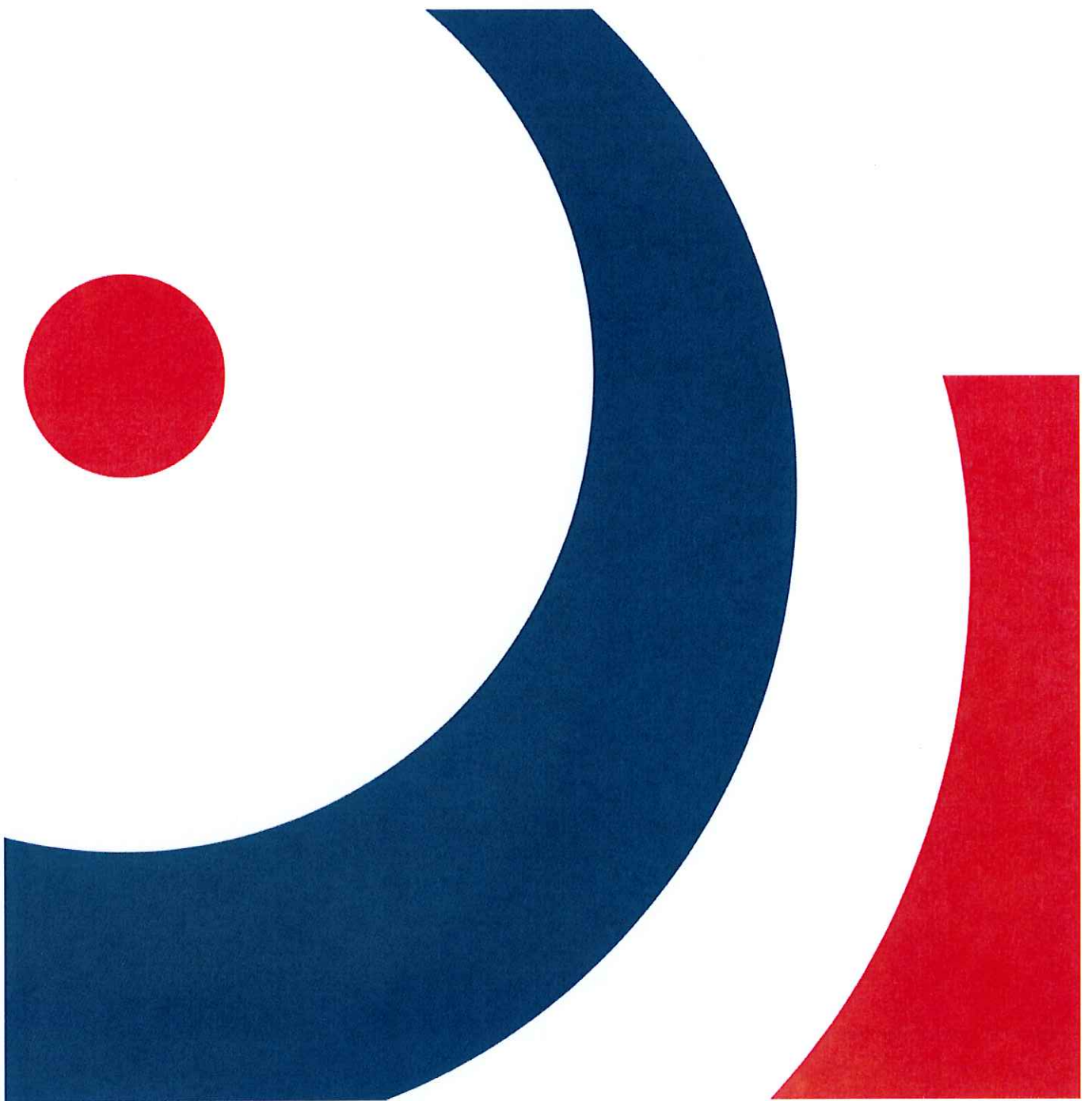
Vanzelfsprekend zijn wij bereid tot een verdere toelichting van deze primaire begroting.

Met vriendelijke groet,
AM Groep

Anton van den Hoed
algemeen directeur

Begroting 2017

AM Werkorganisatie (werknaam)

Begroting 2017

AM Werkorganisatie (werktitel)

AM Werkorganisatie

Hoofdweg 583, 2131 MT HOOFDDORP

Postbus 53, 2130 AB HOOFDDORP

Telefoon: 023-5661566

Email: info@amgroep.nl

Internet: www.amgroep.nl

Inhoudsopgave

	Pagina
Voorwoord	1-2
Programma begroting 2017	3
Diverse overzichten	
Risico paragraaf	4
Financiering	4
Staat van vaste activa 2017 met toelichting	5 en 6
Onderhoud kapitaalgoederen	6
Overzicht van de incidentele baten en lasten	6
Staat van leningen, staat van voorzieningen en reserves met toelichting	7 en 8
Weerstandvermogen	8
Overzicht van verbonden partijen met toelichting	9
Overzicht personeelssterkte	10
Verdeling gemeentelijke bijdrage en Wsw subsidie	11 t/m 12
Meerjaren prognose	13
Toelichting meerjaren prognose	14 en 15
Bijlagen	
Toelichting bij de programma begroting 2017	bijlage 1 16 t/m 26
Specificatie van de programma begroting	bijlage 1 27 t/m 31

Algemene toelichting

In deze primaire begroting zijn de comptabiliteitsvoorschriften BBV 2004 integraal toegepast. Verder zijn de gegevens die voor een (externe) begroting niet van belang zijn, mede om concurrentieoverwegingen, weggelaten. Deze begroting is opgesteld op basis van diverse gesprekken met budgethouders binnen de werkorganisatie. Aan de begroting liggen eveneens deelplannen ten grondslag op basis waarvan hier de kosten en opbrengsten zijn berekend.

Ontwikkeling gemeenschappelijke regeling AM Werkorganisatie (werknaam)

De raden van de deelnemende gemeenten hebben in december 2015 besloten dat AM Groep zal worden omgevormd naar de AM Werkorganisatie (werktitel). De werkorganisatie gaat, naast de uitvoering van de Wsw, ook een deel van de participatiewet uitvoeren voor zover het klanten betreft met een loonwaarde tot 70% van het minimum loon. Daarnaast is de mogelijkheid geschapen dat de werkorganisatie optioneel ook andere doelgroepen kan bedienen voor de deelnemende gemeenten. Om tot een doelmatige organisatie te komen is er begin 2016 een reorganisatie ingezet die er toe moet leiden dat de werkorganisatie per 1 juli 2016 van start gaat met de nieuwe doelgroep. De werkzaamheden zullen vanaf die datum worden uitgevoerd vanuit twee vestigingen, één in het gebied Amstelland en één in de Haarlemmermeer.

Voorbehoud voor deze begroting

Deze begroting is medio mei 2016 opgemaakt. In deze begroting is uitgegaan van de uitgangspunten die medio mei 2016 bekend waren. Een nadere toelichting op de mogelijke gevolgen van de economische ontwikkelingen, de Participatiewet en de bezuinigingen van het Rijk is gegeven in de risico paragraaf. Belangrijk is om hier te melden dat het resultaat sterk afhankelijk is van de rijksbijdrage. Door het nieuwe verdeelmodel wordt een voorlopige inschatting van de rijksbijdrage voor de Wsw eind 2016 bekend, medio 2017 is pas het definitieve budget bekend. De rijksbijdrage is afhankelijk van het aantal wsw medewerkers landelijk in 2016. Bij grotere uitstroom landelijk kan de rijksbijdrage per Wsw standaard eenheid (se) hoger worden, bij lagere uitstroom kan die lager worden.

Begroot resultaat 2017

Het resultaat voor 2017 is begroot op een winst van € 299.000. Dit positieve resultaat is een direct gevolg van de uitbreiding van de doelgroep en een aantal verbeteringsmaatregelen die doorgevoerd zijn in het kader van de omvorming naar de werkorganisatie. Door de uitbreiding van de doelgroep en de afspraken die gemaakt zijn ten aanzien van de doorbelasting van kosten naar de verschillende producten worden de overheadkosten die op de Wsw doelgroep drukken verlaagd.

Rijksbijdrage

Vanuit de historie werd door het Rijk de ontwikkeling in de loonkosten van de Wsw medewerkers automatisch en structureel gecompenseerd in de rijksbijdrage. Echter sinds 2010 heeft het Rijk de compensatie niet of zeer beperkt toegekend. Hierdoor is de omvang van de rijksbijdrage, die een grote invloed heeft op de exploitatie, een onzekere factor geworden.

In 2012 heeft het kabinet besloten de Wsw, Wwb en de Wajong samen te voegen tot één regeling, de Participatiewet. Deze wet is per 1 januari 2015 ingevoerd. Gelijktijdig zijn er bezuinigingen aangekondigd op deze regelingen met een omvang van in totaal € 1,8 miljard (voor AM Groep is dit ten opzichte van 2010 circa € 1,9 miljoen per jaar in 2020). In dit bedrag zijn nog niet de financiële gevolgen als gevolg van het teruglopen in het aantal Wsw plaatsen meegenomen. Deze nieuwe wet en de bezuinigingen hebben grote gevolgen voor de exploitatie van de AM Werkorganisatie. Zo veroorzaakt de terugloop in taakstelling een daling van de netto toegevoegde waarde en zal een lagere rijksbijdrage per werkplek gevolgen hebben op de exploitatie van de Werkorganisatie in 2017 en de jaren daarna. Deze negatieve trend vanuit de Wsw is omgebogen doordat de deelnemende gemeenten de Werkorganisatie de doelgroep participatiewet tot 70% loonwaarde hebben toegewezen.

Omdat vanaf 2015 de Wsw subsidie niet meer vast staat in relatie tot de taakstelling, maar is gebaseerd op berekende uitstroom, is de verwachte werkelijke bezetting een belangrijk gegeven voor de gemeenten geworden in het kader van de beheersing van de budgetten. Daarom is de verwachte bezetting t/m 2020 per gemeente berekend op basis van pensionering en verwachte overige uitstroom. Aan de hand van deze bezetting is op pagina 12 een overzicht gegeven van de verwachte bezetting per gemeente in 2017 en de daarbij berekende Wsw subsidie per gemeente voor 2017.

Invloed van de economische situatie op de Werkorganisatie

De economische teruggang die zich eind 2008 heeft ingezet en nog steeds aanwezig is, lijkt op dit moment (mei 2016) te zijn weggeëbd en weinig invloed te hebben gehad op de omzet van de werkorganisatie. Door de portfolio van werksoorten en klanten heeft de werkorganisatie minder last van terugloop in werk. Wel heeft AM Groep sinds 2014 last van de steeds meer beperkte middelen bij opdrachtgevers, waaronder gemeenten, waardoor prijsdruk ontstaat. Dit heeft vanaf 2014 zijn weerslag op de omzet van AM Groep.

Daarnaast veroorzaakt de recente wetgeving op het gebied van arbeid (wet werk en zekerheid) bij werkgevers grote terughoudendheid om mensen uit de doelgroep in dienst te nemen. Dit heeft zijn weerslag in het aantal begeleid werken plekken of de kans dat een werkgever een tijdelijk dienstverband wil omzetten in een vast dienstverband.

In deze begroting is geen rekening gehouden met mogelijke negatieve gevolgen van de economische ontwikkeling op de exploitatie van de werkorganisatie. Mogelijke negatieve gevolgen voor de begroting van bovenstaande risico's zijn voor de korte termijn gedekt door middel van de algemene reserve.

Programma begroting 2017

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	begroting 2017		begroting 2016-1		Rekening 2015
Opbrengsten					
Netto omzet	€	5.266 €	€	4.945 €	5.171
Mutatie voorraad gereed product / o.h. werk	€	- €	€	- €	44-
Totaal bedrijfsopbrengsten	€	5.266 €	€	4.945 €	5.127
Totaal directe kosten	€	426 €	€	362 €	503
Netto toegevoegde waarde	€	4.840 €	€	4.583 €	4.624
Overige bedrijfsopbrengsten	€	66 €	€	66 €	307
Netto opbrengsten	€	4.906 €	€	4.649 €	4.931
Bedrijfskosten					
Loonkosten Wsw personeel	€	7.695 €	€	8.126 €	8.542
Sociale lasten Wsw personeel	€	2.105 €	€	2.182 €	2.321
Uitvoeringsk. en loonkostensubsidies begeleid werken	€	791 €	€	720 €	571
Totaal loonkosten Wsw	€	10.591 €	€	11.028 €	11.434
Loonkosten participatie doelgroep <70%	€	740 €	€	87 €	-
Overige personeelskosten doelgroep	€	400 €	€	380 €	346
Loonkosten niet-gesubsidieerd personeel	€	2.954 €	€	2.536 €	2.380
Overige personeelskosten niet-gesubsidieerd personeel	€	45 €	€	48 €	49
Afschrijvingskosten activa	€	96 €	€	219 €	289
Rente lasten / rente baten	€	1 €	€	2 €	8
Overige bedrijfskosten	€	1.257 €	€	1.295 €	342
Diverse lasten	€	104 €	€	104 €	863
Onvoorzien uitgaven	€	50 €	€	50 €	-
Subtotaal bedrijfs- en financieringslasten	€	16.238 €	€	15.749 €	15.711
Bedrijfsresultaat (nadelig)	€	11.332-	€	11.100-	10.780-
Rijks/gemeentelijke bijdrage	€	10.240 €	€	10.828 €	11.700
Resultaat vòòr bestemming	€	1.092-	€	272-	919
Mutatie in bestemmingsreserve vrijval	€	1.391 €	€	476 €	697
Mutatie in bestemmingsreserve dotatie	€	- €	€	- €	1.279-
Totaal mutatie bestemmingsreserve	€	1.391 €	€	476 €	582-
Exploitatieresultaat Wsw na mutaties in bestemmingsreserve	€	299 €	€	204 €	337

Aldus opgemaakt
Datum: juni 2016

Algemeen Directeur, dhr. A.W. van den Hoed

Controller, Dhr. A.P. van Abswoude

Aldus vastgesteld in openbare bestuursvergadering
Datum: 1 juli 2016

Voorzitter, dhr. Drs. A.J.H.T.H. Reinders

Secretaris, Dhr. A.W. van den Hoed

Risico paragraaf

Deze begroting is opgesteld met de stand van informatie per medio mei 2016.

In het tweede kwartaal van 2016 is een risico analyse gemaakt voor het jaar 2017. De achtergrond van deze risico analyse is het vaststellen van de omvang van een algemene reserve. De risico analyse geeft een bedrag van € 1.966.000 aan aanwijsbare risico's. De accountant heeft geadviseerd daarboven een bedrag van € 500.000 als marge toe te voegen aan dit berekende risico. Het bestuur heeft in de vergadering van 1 juli 2016 deze risico analyse vastgesteld en de bedrag van de algemene reserve voor 2017 vastgesteld op € 2.466.000.

Financiering

In 2016 heeft het Bestuur van de werkorganisatie opnieuw het treasury-statuut vastgesteld.

Risico profiel

De werkorganisatie heeft met betrekking tot de treasuryactiviteiten een beperkt risicoprofiel. Er wordt een prudent beleid gevoerd ten aanzien van de treasuryfunctie. De treasuryfunctie dient alleen de publieke taak. Voor zover sprake is van uitstaande gelden, wordt dit alleen gedaan via schatkist bankieren bij het Rijk en door een beperkte (€ 250.000) rekening-courant verhouding met de BNG. Op de balansdatum is geen sprake van risico's met betrekking tot koersen en/of valuta. Er wordt geen gebruik gemaakt van derivaten. Er zijn geen garanties verstrekt.

Geplande treasury-activiteiten voor 2016 en 2017

Voor 2016 en 2017 zijn geen treasury-activiteiten voorzien.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het renterisico in de periode 2016 t/m 2019. Op pagina 7 is de staat van leningen opgenomen. Met de opnamen uit de egalisatie reserve in de jaren 2016-2017 zal ook de liquiditeit afnemen. Echter door het vaststellen van de algemene reserve, blijft er voldoende liquiditeit voor een gezonde bedrijfsvoering.

Berekening renterisiconorm en renterisico's van de vaste schuld periode 2015 t/m 2018

(Bedragen x € 1.000)

	2016	2017	2018	2019
	begroot	begroot	begroot	begroot
Renterisico op vaste schuld				
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0	0	0	0
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld (o/g)	0	0	0	0
3b. Nieuw verstrekte lange leningen (u/g)	0	0	0	0
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	0	0	0	0
5. Betaalde aflossingen	34	34	0	0
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	0	0	0	0
7. Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	0	0	0	0

Renterisiconorm

8. Begrotingstotaal	15.749	16.238	16.501	16.715
9. Het bij ministeriële regeling vastgesteld perc.	20%	20%	20%	20%
10. Renterisiconorm 20% van 8; minimaal € 2.500.000	3.150	3.248	3.300	3.343

Toets Renterisiconorm

10. Renterisiconorm	3.150	3.248	3.300	3.343
7. Renterisico op vaste schuld	0	0	0	0
11. Ruimte(+)/Overschrijding(-) (10 - 7)	3.150	3.248	3.300	3.343

Staat van vaste activa 2017

Omschrijving actief	Aanschafwaarde per 1-1	Investering in lopend jaar	Aanschafwaarde per 31-12	Afschrijvingspercentage	Afschrijving t/m begin lopend jaar	Afschrijving lopend jaar	Afschrijving t/m eind lopend jaar	Boekwaarde 1-1	Boekwaarde 31-12	Boekwaarde gemiddeld
€	€	€	€	0,00%	€	€	€	€	€	€
Grond en Terreinen 0%	459.642	-	459.642	0,00%	-	-	-	459.642	459.642	459.642
Bedrijfsgebouwen 2,50%	1.400.260	-	1.400.260	2,50%	1.400.260	-	1.400.260	-	-	-
Bedrijfsgebouwen 4%	177.678	-	177.678	4,00%	177.678	-	177.678	-	-	-
Bedrijfsgebouwen 5%	3.641.940	-	3.641.940	5,00%	3.639.643	-	3.639.643	2.297	2.297	2.297
Bedrijfsgebouwen 6,67%	191.468	-	191.468	6,67%	183.250	-	183.250	8.218	8.218	8.218
Bedrijfsgebouwen 10%	504.059	-	504.059	10,00%	490.876	-	490.876	13.183	13.183	13.183
Bedrijfsgebouwen 20%	49.513	-	49.513	20,00%	49.513	-	49.513	-	-	-
Bedrijfsgebouwen 33%	116.291	-	116.291	33,00%	116.291	-	116.291	-	-	-
Totaal bedrijfsgebouwen	6.081.208	-	6.081.208	€	6.057.511	-	6.057.511	23.697	23.697	23.697
Grond, weg en waterbouwkundige werken 0%	187.948	-	187.948	0,00%	187.948	-	187.948	0	0	0
Grond, weg en waterbouwkundige werken 6,67%	222.144	-	222.144	6,67%	209.187	-	209.187	12.957	12.957	12.957
Grond, weg en waterbouwkundige werken 10%	37.794	-	37.794	10,00%	31.239	-	31.239	6.555	6.555	6.555
Totaal grond, weg en waterbouwkundige werken	447.886	-	447.886	€	428.374	-	428.374	19.512	19.512	19.512
Vervoermidd. 20%	974.031	68.000	1.042.031	20,00%	844.249	81.000	905.249	129.782	136.782	64.763
Vervoermidd. 33,33%	-	-	-	33,33%	-	-	-	-	-	64.763
Totaal vervoermidd.	974.031	68.000	1.042.031	€	844.249	81.000	905.249	129.782	136.782	129.507
Machines, apparaten en installaties 0%	165.779	-	165.779	0,00%	165.779	-	165.779	-	-	-
Machines, apparaten en installaties 6,67%	48.493	-	48.493	6,67%	48.493	-	48.493	-	-	-
Machines, apparaten en installaties 10%	376.343	8.000	384.343	10,00%	294.038	1.000	295.038	82.305	89.305	85.805
Machines, apparaten en installaties 20%	525.749	25.000	550.749	20,00%	466.711	6.000	472.711	59.038	78.038	68.538
Machines, apparaten en installaties 33,33%	317.793	10.000	327.793	33,33%	269.958	10.000	279.958	47.835	47.835	47.835
Totaal machines, apparaten en installaties	1.434.156	43.000	1.477.156	€	1.244.979	17.000	1.261.979	189.177	215.177	202.177
Overige materiele vaste activa 10%	311.875	45.000	356.875	10,00%	298.004	14.000	312.004	13.871	44.871	29.371
Overige materiele vaste activa 20%	86.729	4.000	90.729	20,00%	81.554	4.000	85.554	5.175	5.175	5.175
Totaal overige materiele vaste activa	398.604	49.000	447.604	€	379.558	18.000	397.558	19.046	50.046	34.546
Totaal vaste activa	9.795.527	160.000	9.955.527	€	8.954.671	96.000	9.050.671	840.856	904.856	869.081

Toelichting bij de staat van vaste activa

Deze staat geeft een overzicht van de werkelijk per 31 december 2015 geactiveerde duurzame bedrijfsmiddelen en de in 2016 begrote duurzame bedrijfsmiddelen. In de kolom "Investeringen in lopend jaar" zijn de in 2017 begrote investeringen (volgens investeringsplan) opgenomen. De laatst genoemde investeringen worden, voor de berekende afschrijvingskosten, verondersteld medio het begrotingsjaar te worden gedaan. De afschrijvingskosten uit deze staat zijn in de begroting opgenomen onder het hoofdstuk afschrijvingskosten. De gemiddelde boekwaarde, plus het benodigd kapitaal voor het vaste gedeelte van de vlottende activa, minus het eigen vermogen, dient als basis voor de berekende rentelasten.

Onderhoud kapitaalgoederen

Er zijn geen kapitaalgoederen meer in het bezit van de werkorganisatie waar groot onderhoud op moet worden gepleegd. De kosten van het reguliere jaarlijks terugkerende onderhoud is opgenomen in de exploitatiebegroting.

Overzicht van de Incidentele baten en lasten

In deze begroting zijn geen incidentele baten of lasten opgenomen

Staat van leningen

		Bedragen x € 1.000							
Verstrekker	Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag lening	Jaar van de laatste aflossing	Rente-percentage	Rente boekjaar	Restant leningen begin 2017	In het jaar 2017 opgenomen leningen	Aflossing 2017	Restant bedrag van de lening
BNG	Lening nr. 3	681	2017	4,80	6	34	0	34	0
Totaal		681			6	34	0	34	0

Staat van voorzieningen en reserves

		Bedragen x € 1.000						
Rubriek	Omschrijving	Saldo volgens rekening	Vermeerdering in begrotingsjaar		Vermindering in begrotingsjaar		Overboeking naar best. reserve	Saldo einde verslag per.
		1	2		3		4	5
		2015	2016	2017	2016	2017		
6.01	Voorziening personeel i.v.m. reorganisatie	€ 148	€ -	€ -	€ 15-	€ 30-	€ -	€ 103
6.01	Voorziening transitievergoeding	€ 55	€ -	€ -	€ 10-	€ 45-	€ -	€ -
6.02	Bestemmingsreserve soc. herinvesteringsfonds	€ 2.253	€ 1.252	€ -	€ 476-	€ 1.391-	€ 861	€ 2.499
6.02	Bestemmingsreserve reorganisatie	€ 1.248	€ -	€ -	€ 1.100-	€ 148-	€ -	€ -
6.03	Algemene reserve	€ 3.327	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 861-	€ 2.466
	Totaal voorz. en reserves	€ 7.031	€ 1.252	€ -	€ 1.601-	€ 1.614-	€ -	€ 5.068

Toelichting bij de staat van leningen

Gezien de liquiditeitspositie van de werkorganisatie zullen er geen vaste geldleningen worden aangetrokken in 2016 en 2017. In 2017 wordt de laatste geldlening afgelost.

Toelichting bij de staat van reserves en voorzieningen

De voorziening personeel i.v.m. reorganisatie is een voorziening die is gevormd om de personele gevolgen van de transitie van AM Groep naar de werkorganisatie ten aanzien van het ambtelijk personeel op te vangen. Deze voorziening zal in de komende 5 jaar afbouwen. Voor de transactiekosten van het overige staf en leidinggevend personeel (niet ambtelijk) is een voorziening getroffen bij AM Werk B.V.

De voorziening voor transitievergoeding voorziet in de dekking van mogelijke transitievergoedingen in het komende jaar, aan de hand van concrete (verzuim) gevallen.

De bestemmingreserve reorganisatie is gevormd aan de hand van het uitvoeringsplan. Deze voorziening dekt de extra kosten die de transitie van AM Groep naar de werkorganisatie met zich meebrengen.

De algemene reserve is gevormd aan de hand van de bedragen die de risico inventarisatie met zich meebrengt. Dit bedrag dient jaarlijks te worden herzien aan de hand van een geactualiseerde risicoanalyse.

De bestemmingsreserve sociaal herinvesteringsfonds is gevormd in de afgelopen jaren vanuit de resultaten van AM Groep. De toevoeging betreft het resultaat uit 2015 en de bonus begeleid werken vanuit de realisatie begeleid werken die gerealiseerd is in 2014. De onttrekkingen betreffen de financiering van de nieuwe taken in het kader van de participatiedoelgroep met een loonwaarde tot 70% zoals dit is opgenomen in het uitvoeringsplan. Het resterende bedrag staat op termijn ter beschikking van de deelnemende gemeenten op basis van de saldo per gemeente dat is ontstaan door de toevoegingen in de afgelopen 15 jaren dat deze reserve is ontstaan.

Weerstandsvermogen

Beleid betreffende weerstandsvermogen

Omtrent het weerstandsvermogen heeft het algemeen bestuur op 19 mei 2016 besloten dat de werkorganisatie een algemene reserve mag opbouwen op basis van de risico inventarisatie die jaarlijks wordt bijgesteld aan de nieuwe situatie. Deze algemene reserve is bedoeld om eventuele verliezen te dekken die worden veroorzaakt door het optreden van gebeurtenissen zoals die in de risico analyse zijn opgenomen. Verliezen die uit andere oorzaken ontstaan worden, evenals winsten, jaarlijks direct met de deelnemende gemeenten verrekend. De risico analyse en het daarmee gemoeide risicobedrag wordt jaarlijks door het bestuur van de werkorganisatie vastgesteld.

Voor 2017 is de omvang van de risico's is berekend op een bedrag van € 1.966.000. Met een voorgestelde marge van € 500.000 is de reserve vastgesteld op een bedrag van € 2.466.000.

Overzicht van verbonden partijen

	% deelneming	Waardering
AM Werk B.V.	100%	€ 18.000

Toelichting bij het overzicht van verbonden partijen

AM Werk B.V.

AM Werk B.V. is opgericht door AM Groep. AM Werk B.V. dient als personeels BV voor het niet-gesubsidieerde personeel van AM Groep. Daarnaast worden in AM Werk B.V. op dit moment gesubsidieerde dienstverbanden aangegaan in het kader van de Participatiewet

De aandelen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs.

AM Werk Reïntegratie B.V.

Medio 2016 zal AM Werk Reïntegratie opnieuw worden geactiveerd. In deze BV zal het tijdelijke werkgeverschap voor de participatie doelgroep worden gerealiseerd.

Prognose voor het begrotingsjaar 2017

	Werkelijke bezetting per 31 december 2015				Begroting 2017				Voorlopige begroting 2018				
	WVSW	NG leiding en staf	NG productie	P wet beschuit	P wet dienstverband	P wet dienstverband	P wet dienstverband	P wet dienstverband	WVSW	NG leiding en staf	NG productie	P wet beschuit	P wet dienstverband
Beëindigingsvoering	37,0	19,0	2,0						450,0	25,0	25,0		90,0
Bo.vakwvd	472,0	19,0	2,0						450,0	25,0	25,0		90,0
Totaal	509,0	37,0	2,0						900,0	50,0	50,0		180,0

Verspreiding van de Wvsw medewerkers naar trade op de verkijsder in aantal personen en percentage

Staf	31,0	6,2%
Ontwikkeling	84,0	16,7%
Beschuit	52,0	10,3%
WOL	178,0	35,0%
Delta groep	88,5	17,6%
Delta individueel	71,5	14,2%
BW	503,0	100,0%

Totaal bezetting in fte

Totaal AM Werkorganisatie (fte)

	Werkelijke bezetting per 31 december 2015				Begroting 2017				Voorlopige begroting 2018			
	WVSW	NG leiding en staf	NG productie	P wet beschuit	P wet dienstverband	P wet dienstverband	P wet dienstverband	WVSW	NG leiding en staf	NG productie	P wet beschuit	P wet dienstverband
Beëindigingsvoering	25,8	15,1	2,0					382,0	14,3	14,3		72,0
Bo.vakwvd	389,7	19,8	2,0					382,0	36,8	36,8		72,0
Totaal FTEs	415,5	32,9	2,0					764,0	51,1	51,1		144,0
Totaal SE naar SE	9,3							9,0				17,5
Totaal SE %	436,2	32,9	2,0					773,0	51,1	51,1		161,5

Taakstelling SE

411,0

Verspreiding van de Wvsw medewerkers naar trade op de verkijsder in aantal fte en percentage

Staf	25,8	6,1%
Ontwikkeling	65,3	15,9%
Beschuit	46,7	11,3%
WOL	151,5	36,8%
Delta groep	74,3	18,1%
Delta individueel	52,0	12,6%
BW	425,5	100,0%

Totaal bezetting in fte

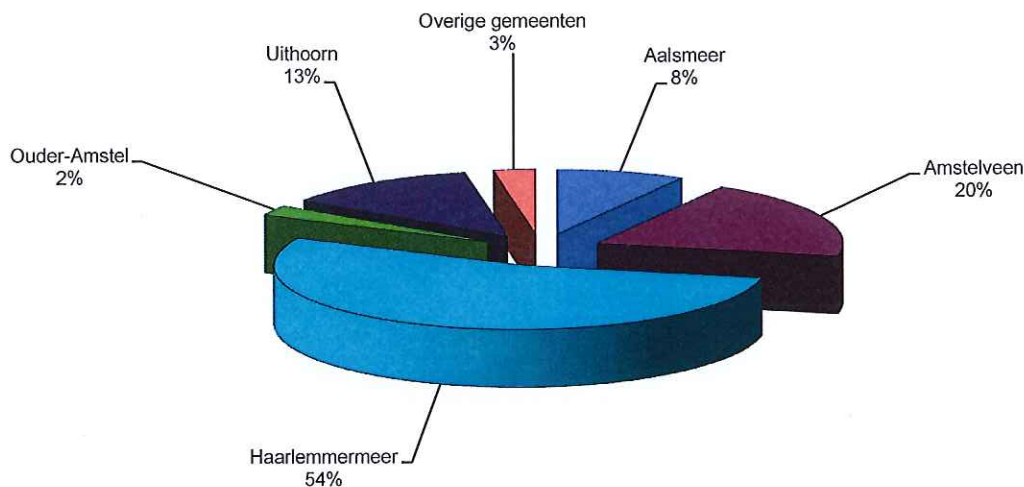
Verdeling van het begrote resultaat ten gunste van het sociaal herinvesteringsfonds naar gemeenten na vaststelling van de jaarrekening 2017

Gemeente van herkomst	Aantal fte begroot	Gemeentelijke bijdrage		
		Begroting	Begroting	Rekening
		2017	2016-1	2015
Aalsmeer	34,0	€ 26.000	€ -	€ -
Amstelveen	80,0	€ 61.000	€ -	€ -
Haarlemmermeer	216,0	€ 165.000	€ -	€ -
Ouder-Amstel	10,0	€ 8.000	€ -	€ -
Uithoorn	51,0	€ 39.000	€ -	€ -
Overige gemeenten	11,0	nvt	€ -	€ -
Totaal	402,0	€ 299.000	€ -	€ -

Toelichting bij de gemeentelijke bijdrage in de exploitatiekosten

Zoals in het uitvoeringsplan voor de inrichting van de werkorganisatie is vastgelegd worden de resultaten van de werkorganisatie jaarlijks verdeeld naar de deelnemende gemeenten. Aangezien de kosten die gemaakt worden voor de Participatie doelgroep apart worden doorbelast is dit resultaat het resultaat uit de Wsw doelgroep. Dit resultaat wordt verdeeld op basis van de daadwerkelijke bezetting van het aantal fte Wsw per 31 december van het jaar zoals dit is vastgelegd in de GR artikel 23 lid 1.

Verdeling van het aantal Wsw medewerkers naar gemeente van herkomst

Wsw subsidie per gemeente

Door de invoering van de Participatiewet is het Wsw budget niet geoormerkt opgenomen in het participatiebudget. Gemeenten zijn vrij in de vaststelling van de eigen taakstelling. In deze begroting is uitgegaan van de verwachte bezetting in 2017 op basis van het bekende verloop (pensioneringen) en verwachte extra verloop (Wao/Wia, ondergrens, overlijden en spontane beëindigingen). In onderstaand overzicht wordt de verwachte bezetting vertaald in de Wsw subsidie op basis van de virtuele bedragen die in 2017 door het Ministerie zijn opgegeven. Voor 2017 is gerekend met een bedrag van € 24.917 per se. Hiermee kan het verwachte beslag van de Wsw op het participatiebudget zichtbaar worden gemaakt. Wij vermelden hier nadrukkelijk dat de verwachte gemiddelde bezetting is gebaseerd op inschattingen op basis van gegevens die bekend zijn per medio 2016. Mogelijk dat het Rijk in september 2016 en mei 2017 nog wijzigingen doorvoert in het bedrag op se of het aantal toegekende se.

Overzicht van de verwachte bezetting in 2017 in standaard eenheden (se) bij de werkorganisatie met de daarbij behorende subsidie bedragen (exclusief Wsw geïndiceerden in dienst bij andere SW bedrijven).

Gemeente van herkomst	Aantal se begroot 2017	Wsw subsidie Begroting 2017
Aalsmeer	35,0	€ 872.000
Amstelveen	82,0	€ 2.043.000
Haarlemmermeer	219,0	€ 5.457.000
Ouder-Amstel	10,0	€ 248.000
Uithoorn	53,0	€ 1.321.000
Overige gemeenten	12,0	€ 299.000
Totaal	411,0	€ 10.240.000

Meerjaren prognose 2018 - 2021

Omschrijving	BEDRAGEN X € 1.000						
	Rekening 2016	Begroting 2016-1	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Opbrengsten							
Netto omzet	5.127 €	4.945 €	5.266 €	5.364 €	5.525 €	5.698 €	5.880 €
Totaal bedrijfsopbrengsten	5.127 €	4.945 €	5.266 €	5.364 €	5.525 €	5.698 €	5.880 €
Kosten grond- en hulpstoffen	503 €	362 €	426 €	416 €	401 €	389 €	377 €
Kosten uitbesteed werk	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €
Totaal directe kosten	503 €	362 €	426 €	416 €	401 €	389 €	377 €
Netto toegevoegde waarde	4.624 €	4.583 €	4.840 €	4.948 €	5.124 €	5.309 €	5.503 €
Overige bedrijfsopbrengsten	307 €	66 €	66 €	66 €	66 €	66 €	66 €
Netto opbrengsten	4.931 €	4.649 €	4.906 €	5.014 €	5.190 €	5.375 €	5.569 €
Kosten							
Overige personeelskosten kosten doelgroepen	346 €	380 €	400 €	412 €	427 €	442 €	457 €
Loonkosten P doelgroep	- €	87 €	740 €	1.044 €	1.458 €	1.849 €	2.255 €
Loonkosten niet-gesubsidieerd personeel	2.380 €	2.536 €	2.954 €	3.199 €	3.483 €	3.778 €	4.083 €
Overige personeelskosten niet-gesubsidieerd personeel	49 €	48 €	45 €	49 €	54 €	59 €	64 €
Afschrijvingskosten activa	289 €	219 €	96 €	106 €	109 €	136 €	136 €
Rente lasten / rente baten	8 €	2 €	1 €	- €	- €	- €	- €
Overige bedrijfskosten	342 €	1.295 €	1.257 €	1.398 €	1.447 €	1.497 €	1.546 €
Diverse lasten	863 €	104 €	104 €	104 €	104 €	104 €	104 €
Onvoorzien uitgaven	- €	50 €	50 €	50 €	50 €	50 €	50 €
Subtotaal overige exploitatielasten	4.277 €	4.721 €	5.647 €	6.362 €	7.132 €	7.915 €	8.695 €
Bedrijfsresultaat	654 €	72- €	741- €	1.348- €	1.942- €	2.540- €	3.126- €
Rijksbijdrage	11.700 €	10.828 €	10.240 €	9.651 €	8.998 €	8.431 €	8.052 €
Loonkosten Wsw	11.434 €	11.028 €	10.591 €	10.139 €	9.583 €	9.145 €	8.694 €
Exploitatieresultaat ("-" = verlies)	266 €	200- €	351- €	488- €	585- €	714- €	842- €
Mutaties in bestemmingsreserve	919 €	272- €	1.092- €	1.836- €	2.527- €	3.254- €	3.768- €
Mutaties in bestemmingsreserve in verband met de uitvoering P wet	582- €	476 €	1.391 €	- €	- €	- €	- €
Bijdrage gemeente in uitvoering P wet	- €	204 €	299 €	202 €	271 €	383 €	405 €
Exploitatieresultaat na mut. in bestemmingsreserve	337 €	204 €	299 €	184 €	189 €	129 €	282 €
Dekking van het exploitatieresultaat							
Gemeentelijke bijdrage in de uitvoering van de Wsw (-/ is tegede voor gemeenten)	- €	204- €	299- €	184- €	189- €	129- €	282- €
Totaal dekking resultaat	- €	204- €	299- €	184- €	189- €	129- €	282- €
Kengetallen							
Rijksbijdrage / se	26.125 €	25.417 €	24.917 €	24.666 €	24.413 €	24.157 €	24.399 €
Begroete bezetting Wsw in fte	455	417	402	383	361	342	323
Begroete bezetting ng medewerkers leiding / staf	38,1	35,7	34,0	32,4	30,5	28,9	27,3

Toelichting bij de meerjaren prognose 2018 - 2021

Algemeen

Voor de ontwikkeling in prijzen is voor de jaren 2018 t/m 2021 gerekend met een percentage van 1,0% per jaar. Voor loonontwikkeling is gerekend met 1,5% per jaar. Voor de ontwikkeling van de rijksbijdrage is gerekend met 1%.

Gegevens waarvan de ontwikkeling niet bekend is of waar geen specifiek beleid op is gericht, zijn behoudens de verwachte inflatie, als vaste bedragen opgenomen en worden niet nader toegelicht.

Algemeen.

De meerjarenbegroting van de werkorganisatie geeft een geheel ander beeld dan de eerdere meerjarenbegrotingen van AM Groep. Enerzijds geeft de nieuwe doelgroep een betere dekking van de overheadkosten die kunnen worden doorberekend in de tarieven van de Participatiedoelgroep, en anderzijds zijn er in 2016 besparingen gerealiseerd op o.a. huisvesting en ICT die structureel van aard zijn en daarmee ook op de langere termijn tot een beter resultaat leiden.

Deze beide factoren maken dat het resultaat van de werkorganisatie aanzienlijk beter is dan van AM Groep waar alleen de Wsw werd uitgevoerd. Zo werd in de primaire begroting voor 2016 nog een jaarlijks tekort begroot dat opliep tot € 1.204.000 in 2020, waar nu een overschot wordt begroot van € 129.000.

Een belangrijke factor in deze ontwikkeling is dat de werkorganisatie vanaf 1 juli 2016 de participatiedoelgroep met een loonwaarde tot 70% gaat bedienen. Deze extra werkzaamheden leiden tot een hogere dekking van de overheadkosten, die zoals afgesproken, aan de gemeente kunnen worden doorbelast. Volgens deze begroting leidt dat er toe dat in 2020 355 fte op een of andere manier een dienstverband heeft met loonkostensubsidie. Dit zijn circa 448 bijstandsuitkeringen niet hoeven te worden verstrekt (355 fte zijn circa 448 personen). Met een gemiddelde bijstand van € 15.500 (prijsspeil 2016) geeft dit een besparing op de BUIG van € 6.944.000. De kosten die hier tegenover staan voor de gemeente (een bijdrage voor begeleiding en loonkosten subsidie die moet worden verstrekt) zijn circa € 6.778.000 (prijsspeil 2016 kosten min loon € 23.462). Dat geeft naar verwachting een directe besparing van € 166.000 voor de gemeenten. Hiermee zijn dan wel 537 langdurig bijstandsgerechtigden aan het werk. Daarnaast kan als besparing voor de gemeenten worden genoemd het verschil tussen het tekort zoals begroot voor AM Groep en het resultaat

van de werkorganisatie in 2020 zoals begroot in deze meerjarenbegroting (€ 1.333.000) (van tekort van € 1.204.000 naar een overschot van € 129.000).

De eventueel gerealiseerde overschotten zullen, zoals dit is geregeld in het uitvoeringsplan, ter beschikking worden gesteld van de gemeenten.

Het WSW bestand loop in de periode tot 2021 naar verwachting terug van 417 fte in 2016 naar 323 fte in 2021

Netto toegevoegde waarde

Zoals bekend is de belangrijkste factor in de exploitatie, naast het Wsw budget, de netto toegevoegde waarde (NTW). Vanaf 2018 ontwikkelt deze gelijk aan de hand van het aantal dienstverbanden (Wsw en p wet beschut en p wet begeleiding). In de omzet is gerekend met een prijsontwikkeling van 1,5% per jaar. Hierbij is rekening gehouden met een normale economische ontwikkeling.

De NTW is een belangrijke onzekere factor in de realisatie van het resultaat. Hoewel de verwachte NTW per jaar daarom moeilijk is te begroten, zal het gemiddelde van de hier genoemde percentages over de jaren heen redelijkerwijs kunnen worden gehaald.

Overige bedrijfsopbrengsten

Het betreffen hier diverse baten alsmede de winstuitkering en overheadbijdragen van AM Werk B.V.. De verwachte overige bedrijfsopbrengsten ontwikkelen zich naar verwachting constant.

Overige personeelskosten doelgroepen

Deze kosten ontwikkelen zich lineair aan het aantal dienstverbanden (Wsw + p wet), Daarnaast zijn deze kosten verhoogd met inflatiecorrectie.

Salariskosten P doelgroep

De salariskosten P doelgroep ontwikkelen zich aan de hand van de verwachte aantal dienstverbanden in elk der jaren, verhoogd met een verwachte loonontwikkeling van 2,0% per jaar, verminderd met de verwachte loonkostensubsidie.

Kosten niet-gesubsidieerd personeel

De begrote bedragen zijn met ingang van 2018 verhoogd in verhouding met de verwachte ontwikkeling in de omvang van de Wsw en p doelgroep en jaarlijks met 2,0% verhoogd voor loonontwikkeling.

Toelichting bij de meerjaren prognose 2018 - 2021

Overige personeelskosten niet-gesubsidieerd personeel

De begrote bedragen volgen de ontwikkeling van loonkosten voor niet gesubsidieerden.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten op vaste activa zijn berekend vanuit het investeringsplan 2016-2021. De afschrijvingskosten zijn gebaseerd op een investeringsniveau van € 160.000 tot € 170.000 vanaf het jaar 2018.

Rente lasten / rente baten

Er is voldoende werkkapitaal om normale bedrijfsvoering te financieren

Overige bedrijfskosten

Deze kosten zijn waar nodig verhoogd evenredig met de ontwikkeling van het aantal dienstverbanden (Wsw + P wet) en waar nodig verhoogd met de inflatiecorrectie van 1%.

Rijksbijdrage

De bijdrage van het Rijk is berekend vanuit de verwachte rijksbijdrage per standaard eenheid (se) in de betreffende jaren (2017 € 24.917, 2018 € 24.666, 2019 € 24.413, 2020 € 24.157, 2021 € 24.399). Deze bedragen zijn gebaseerd op de voor 2016 aangekondigde rijksbijdrage. Tevens is er van uit gegaan dat de deelnemende gemeenten de Wsw subsidie voor elke gerealiseerde plaats 1 op 1 overdragen aan de werkorganisatie.

Loonkosten Wsw

De personele bezetting is in het jaar 2017 begroot op 402 fte's. In de daarop volgende jaren daalt de bezetting naar verwachting jaarlijks met circa 4 tot 5% per jaar (gebaseerd op de uitstroom als gevolg van pensionering plus extra uitstroom). In de loonkosten is een loonontwikkeling opgenomen van 1,5% vanaf 2018. De bezetting zal afhankelijk zijn van het feitelijke natuurlijk verloop van de Wsw doelgroep, één en ander onder voorbehoud van verdere bezuinigingen van het Rijk en gemeenten.

Onttrekking aan bestemmingsreserve

De onttrekkingen aan de sociaal herinvesteringsreserve is voor 2016 en 2017 gebaseerd op de afspraken in het uitvoeringsplan.

Toevoeging / onttrekking aan de algemene reserve

Overeenkomstig de afspraken uit het uitvoeringsplan wordt er een algemene reserve opgebouwd die afhankelijk is van de jaarlijks op te

stellen risico analyse. De toevoegingen en onttrekkingen aan deze reserve worden niet in de meerjarenbegroting opgenomen. Andere reserves worden niet meer aangehouden. Eventuele overschotten op de exploitatie worden ter beschikking gesteld aan de gemeenten. Tekorten worden aangevuld door de gemeenten.

Gemeentelijke bijdrage voor de Wsw

De gemeentelijke bijdrage voor de uitvoering van de Wsw is in de meerjarenbegroting berekend op een verwacht bedrag -/- € 184.000 in 2018, € -/-189.000 in 2019, € -/- 129.000 in 2020 en € -/- 282.000 in 2021. Dit betekent dus dat deze bedragen ter beschikking komen van de gemeente.

Toelichting bij de programma begroting 2017 (bedragen x € 1.000)

Algemeen

In deze toelichting worden de verschillen in de kosten en opbrengsten tussen de begroting 2017 en de gewijzigde begroting 2016-1 nader toegelicht. Per post uit de programma begroting (pagina 2) worden de verschillen toegelicht. Veelal wordt verwezen naar de specificatie van de posten, die zijn opgenomen op de pagina's 25 tot en met 29. In de kolom begroting 2016 zijn de bedragen opgenomen uit de begrotingswijziging 2016-1.

Omvorming AM Groep naar AM Werkorganisatie (werktitel)

De colleges van de deelnemende gemeenten hebben december 2015 besloten dat de Gemeenschappelijke regeling Werkvoorziening Amstelland en de Meerlanden wordt omgevormd tot de gemeenschappelijke regeling werkorganisatie. De werkorganisatie gaat naast de uitvoering van de Wsw ook de participatie doelgroep met een loonwaarde tot 70 % bedienen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid voor gemeenten ook voor andere doelgroepen een overeenkomst te sluiten met de werkorganisatie, de nieuwe organisatie treedt in werking op 1 juli 2016. De periode tussen de besluitvorming en 1 juli 2016 wordt gebruikt voor implementatie en omvorming van de nieuwe organisatie. De werkorganisatie wordt gehuisvest op twee locaties, één in Amstelland en één in de Haarlemmermeer. In deze begroting zijn de kosten en de investeringen die worden gedaan in verband met de omvorming niet meegenomen. Die kosten zijn bij besluit van de vorming van de werkorganisatie goedgekeurd en worden uit de bestemmingsreserve gefinancierd (zie uitvoeringsplan). Deze hebben daardoor geen invloed op de exploitatie van werkorganisatie in 2017.

Risico's in de begroting

Per 1 januari 2015 is de Participatiewet ingevoerd. Bij de invoering van deze wet zijn een aantal bestaande regelingen zoals de Wsw, Wwb en Wajong, in één wet ondergebracht. Gelijk met de invoering van deze wet zijn er door het Rijk aanzienlijke bezuinigingen aangekondigd en ingeboekt. Deze bezuinigingen lopen landelijk op tot 1,8 miljard euro per jaar in 2020 voor de hier genoemde regelingen tezamen. Voor de werkorganisatie betekent dat een afname van de subsidie van circa € 1,9 miljoen ten opzichte van 2010. In de nota van toelichting op de wijzigingen in de Participatiewet is te lezen dat de rijksbijdrage voor de Wsw jaarlijks daalt met € 500 naar € 22.700 per se in 2020 (bijna 20% lager dan de rijksbijdrage in 2010). De bedragen van de andere jaren zijn geschat op basis van deze informatie. Voor 2017 zijn wij uitgegaan van een subsidiebedrag van € 24.917. Onduidelijk is of en in hoeverre het rijk de loonkosten ontwikkeling compenseert zoals dat in het verleden gebruikelijk was. In deze begroting zijn we er van uitgegaan dat deze kosten niet worden gecompenseerd.

Ontwikkeling leerwerkbedrijf

In de afgelopen 13 jaar heeft de AM Groep zich ontwikkeld van "klassiek" sociaal werkvoorzieningsbedrijf naar een leerwerkbedrijf, waar ontwikkeling, door- en uitstroom van medewerkers centraal staan. Inmiddels is de OTP (Ontwikkel Traject Plan) systematiek volledig ingeburgerd en is arbeidsontwikkeling in het dagelijks handelen van de leidinggevenden en medewerkers verweven. In 2010 en 2011 is een kwaliteitsslag gemaakt in de professionalisering van de leidinggevenden die vooral gericht is op het competentiegericht ontwikkelen van de medewerkers. Zo is het gebruik van Dariuz in de gehele organisatie ingebed. In 2012 is deze kwaliteitsslag verder voortgezet door middel van het integreren van de verschillende processen voor reïntegratie en ontwikkeling voor verschillende doelgroepen tot 1 proces voor alle doelgroepen. Dit alles heeft er toe geleid dat de werkorganisatie als ontwikkel bedrijf significant beter scoort dan andere SW organisaties waar het gaat om het aantal plaatsingen van medewerkers bij werkgevers. Nu ook de participatiedoelgroep met een loonwaarde tot 70% is toegevoegd aan het werkpalet van de werkorganisatie kunnen de gemeenten ook voor deze doelgroep gebruik maken van het netwerk en de kennis van de werkorganisatie

Door en uitstroom

In de aanloop naar de invoering van de nieuwe Wsw in 2008 is door het Ministerie het beleidsuitgangspunt gehanteerd dat de Wsw doelgroep zo veel als mogelijk dient te werken in een zo regulier mogelijke werkomgeving. Op grond hiervan heeft AM Groep, evenals vele andere SW organisaties, het beleid ingezet om het werken buiten de beschermde omgeving van het leerwerkbedrijf te bevorderen. Inmiddels heeft het beleid van de afgelopen jaren er toe geleid dat meer dan 80% (2015) van de medewerkers buiten de beschutte werkomgeving van de werkorganisatie werkzaam is in detacheren, werken op locatie (wol = groen en schoonmaak) en begeleid werken. Voor 2016 is de inzet dat dit percentage verder groeit en vanaf 2017 stabiel te houden rond 87%. Daarnaast streeft de werkorganisatie er naar dat hiervan eind 2017 18% van de medewerkers in begeleid werken te hebben geplaatst. Ook voor 2017 is de beweging van binnen naar buiten, het belangrijkste speerpunt voor de Wsw doelgroep in de bedrijfsvoering. Deze beweging heeft belangrijke gevolgen voor de ontwikkeling van kosten en opbrengsten.

Toelichting bij de programma begroting 2017 (bedragen x € 1.000)

Verdere uitgangspunten bij het opstellen van deze begroting

Bij het opstellen van deze begroting zijn wij er van uit gegaan dat de volledige taakstelling Wsw van de gemeenten die vrij beschikbaar is, wordt overgedragen aan de AM Werkorganisatie tegen de daarvoor geldende rijksbijdrage. Er is nog geen rekening gehouden met de overdracht van Wsw medewerkers van deelnemende gemeenten die nu werken bij andere SW bedrijven in de regio of elders in het land.

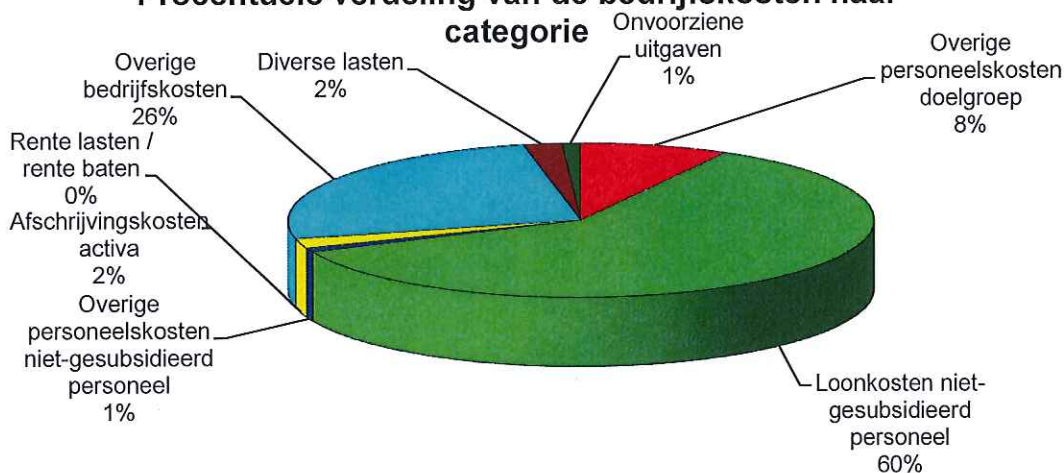
Begroting algemeen

Het begrote exploitatieresultaat voor 2017 bedraagt € 299.000. Dit is € 95.000 hoger dan de bijgestelde begroting 2016-1 en € 1.038.000 hoger dan het bedrag dat voor 2017 was opgenomen in de meerjaren begroting zoals deze in de (primaire) begroting voor 2016 was opgenomen. Het verschil ten opzichte van de begroting 2016-1 wordt veroorzaakt door toename van het aantal klanten uit de participatiedoelgroep. Doordat de kosten van de organisatie kunnen worden doorbelast aan een grotere doelgroep dalen de kosten voor de Wsw aanzienlijk. Daarnaast zijn ook de maatregelen om de kosten te verlagen zoals lager huisvesting en ICT en lagere bezetting voor de Wsw doelgroep mede oorzaak voor de verbetering in de exploitatie. Het resultaat komt ten goede aan de gemeenten. In deze toelichting wordt een vergelijking gemaakt met de begrotingswijziging 2016-1. Omdat die begroting uit twee delen bestaat (AM Groep Wsw 1^e half jaar en werkorganisatie Wsw plus participatiewet 2^e half jaar) is de vergelijking niet altijd reëel.

Gemeentelijke bijdrage

Naar het zich laat aanzien zal er in 2017 een positief resultaat ontstaan. Zoals besloten bij de invoering van het uitvoeringsplan werkorganisatie wordt een eventueel positief resultaat ter beschikking gesteld van de deelnemende gemeenten. Aangezien de kosten van de participatie doelgroep volledig worden verrekend, bestaat het resultaat van de werkorganisatie uit resultaat uit de Wsw. Wij stellen dan ook voor te zijner tijd het verwachte resultaat te verdelen op basis van het aantal Wsw plekken per 31 december 2017 zoals in de Gemeenschappelijke Regeling is geregeld.

Procentuele verdeling van de bedrijfskosten naar categorie

Opbrengsten

Omzet, materiaalkosten en netto toegevoegde waarde

	Begroting 2017	Begroting 2016-1	Vershil t.o.v. 2016-1
--	----------------	------------------	-----------------------

De netto toegevoegde waarde (NTW) wordt gevormd door de gefactureerde omzet voor productie en detacheringen verminderd met materiaal-verbruik en uitbesteed werk (waaronder eventuele inhuur van medewerkers in de productie) die nodig zijn voor de realisatie van de betreffende werkzaamheden.

	4.840 €	4.583 €	257
--	---------	---------	-----

De NTW neemt ten opzichte van de begroting 2016-1 toe met een bedrag van € 257.000 (+5,6%). Ten opzichte van de realisatie 2015 is er sprake van een toename van € 211.000 (4,6 %). De toename wordt veroorzaakt enerzijds door een terugloop in het aantal Wsw plaatsen (5,7%) als gevolg van invoering van de Participatiewet waardoor nieuwe instroom in de Wsw niet meer mogelijk is, en anderzijds is er sprake van een toename van het aantal geplaatste participatiewet medewerkers dat wordt gedetacheerd. Het risico van het niet realiseren van de omzet als gevolg van grote klantmutaties is in de risicoanalyse opgenomen.

Hierna is een grafiek opgenomen van de ontwikkeling van de NTW sinds 1997.

Toelichting bij de programma begroting 2017 (bedragen x € 1.000)

Overige bedrijfsopbrengsten

Dit betreffen de diverse baten. Deze post blijft gelijk ten opzichte van de begroting 2016-1.

	Begroting 2017	Begroting 2016-1	Vershil t.o.v. 2016-1
€	66	66	-

Deze post bestaat voornamelijk uit opbrengsten van AM Werk B.V. De opbrengsten van deze BV zijn naar verwachting stabiel.

Loonkosten Wsw medewerkers

De loonkosten zijn berekend vanuit de voor 2017 begrote gemiddelde bezetting, vermenigvuldigd met de werkelijke loonkosten per 1 januari 2016, verhoogd met de verwachte loonkostenstijging over 2016 (2,0%) en 2017 gemiddeld 1,0% (loonstijging medio 2017 2,0%).

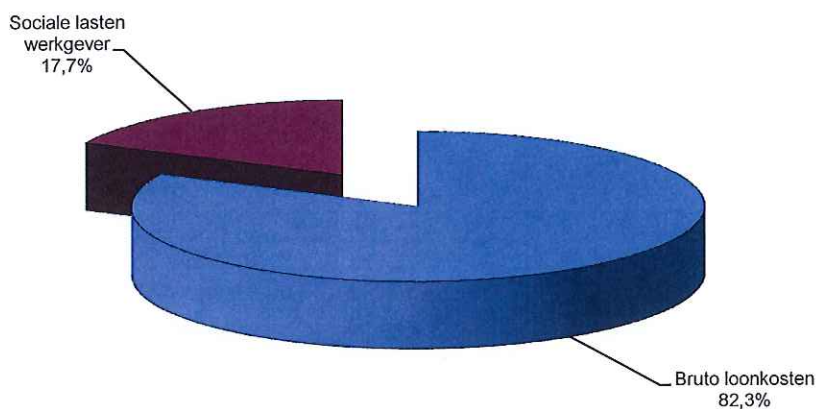
De bezetting voor 2017 is begroot op 402 fte's (411 se's). Het gemiddelde begrote aantal fte neemt ten opzichte van 2016 af met 15,0 fte. Het verschil in de loonkosten ten opzichte van de begroting 2016-1 is € 437.000 en wordt veroorzaakt door:

- Lagere verwachte bezetting (3,6% lager)
- Algemene loonontwikkeling
- Sociale premies
- Verschuiving van te verstrekken subsidie begeleid werken naar loonkosten van Wsw medewerkers.

	Begroting 2017	Begroting 2016-1	Vershil t.o.v. 2016-1
€	10.591	11.028	437-

Toelichting bij de programma begroting 2017 (bedragen x € 1.000)

Verdeling werkgeverslasten loonkosten Wsw

Kosten

Overige personeelskosten doelgroep

Voor een specificatie wordt verwezen naar pagina 27. Deze kosten nemen toe met € 20.000 ten opzichte van de begroting 2016-1. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

- De kosten woon-werkverkeer (reiskosten) nemen met € 20.000 toe als gevolg van de toename van de p doelgroep. Met name voor de groepsgewijze aanpak.
- De kosten voor bedrijfsgeneeskundige zorg nemen af met € 2.000 af.
- De kosten voor werkkleding nemen toe € 2.000 in verband met de toename van de p doelgroep.

	Begroting 2017	Begroting 2016-1	Vershil t.o.v. 2016-1
€	400	380	€ 20

Toelichting bij de programma begroting 2017 (bedragen x € 1.000)

Kosten (vervolg)

Loonkosten participatiedoelgroep

De loonkosten voor de participatiedoelgroep nemen met € 669.000 toe ten opzichte van de begroting 2016-1. Deze toename is het gevolg van het bedienen van de participatiedoelgroep met een loonwaarde tot 70% vanaf 1-7-2016. De bezetting voor detachingsplekken voor de participatiedoelgroep zal naar verwachting toenemen van een gemiddelde bezetting van 10 fte in 2016 naar gemiddeld 52 fte in 2017. Daarnaast zal het aantal fte voor beschutte werkplekken P doelgroep toenemen van 2,5 fte gemiddeld in 2016 naar 14 fte in 2017. Bij elkaar dus een toename van 53,5 fte. In het begrotingsbedrag is de verwachte loonkostensubsidie verwerkt (gerekend is met 50% loonkostensubsidie voor de detachingsplekken en 70% subsidie voor beschutte plekken). De toename van de omzet voor beide groepen is verwerkt in de ntw.

	Begroting 2017	Begroting 2016-1	Vershil t.o.v. 2016-1
€	740	€ 87	€ 653

Loonkosten etc. niet-gesubsidieerd personeel

Het betreft hier personeel met een ambtelijke status evenals leidinggevend en stafpersoneel dat sinds 2001 wordt aangenomen in AM Werk B.V. en wordt gedetacheerd naar de werkorganisatie.

	Begroting 2017	Begroting 2016-1	Vershil t.o.v. 2016-1
€	2.954	€ 2.536	€ 418

De salariskosten zijn gebaseerd op de voor 2017 begrote bezetting van niet-gesubsidieerden, tegen de salariskosten per 1 januari 2016, verhoogd met de verwachte loonontwikkeling in 2016 (2,14%) en de verwachte gemiddelde loonontwikkeling in 2017 (1%) (2,0% loonstijging medio 2017 is 1,0% gemiddeld). De voor 2017 begrote normale bezetting van niet-gesubsidieerden neemt toe met gemiddeld 4,5 fte ten opzichte van de begroting 2016-1. Dit is een gevolg van de toename van het aantal klanten uit de P doelgroep, zoals dit is opgenomen in het uitvoeringsplan.

De loonkosten van niet-gesubsidieerd personeel nemen met € 418.000 toe. Deze toename kan als volgt worden verklaard:

- Salaris kosten voor ambtelijk personeel nemen met € 1.000 af.
- De loonkosten van het overig niet-gesubsidieerd personeel nemen toe met € 318.000 als gevolg van hogere bezettingen, loonontwikkeling en ontwikkeling in premies.
- De doorberekende kosten van intern gedetacheerd personeel neemt toe met € 101.000. Dit is een gevolg van de afspraken die zijn gemaakt om vanaf 1-7-2016 Wsw medewerkers die intern zijn geplaatst intern door te belasten. Deze doorbelasting veroorzaakt ook een hogere netto toegevoegde waarde. Voor de begroting is deze wijziging budgettair neutraal.

De overige kosten binnen deze categorie blijven gelijk.

Toelichting bij de programma begroting 2017 (bedragen x € 1.000)

Kosten (vervolg)

Overige personeelskosten niet-gesubsidieerd personeel

Het betreffen hier de kosten van woon-werkverkeer, opleiding, werkkleding etc. deze kosten nemen af met € 3.000.

	Begroting 2017	Begroting 2016-1	Vershil t.o.v. 2016-1
€	45	48	3-

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten zijn berekend op basis van de aanwezige investeringen per ultimo 2015, aangevuld met de geplande investeringen in 2016 en 2017. Voor investeringen in 2017 is uitgegaan van een gemiddelde investeringsdatum van medio het jaar.

	Begroting 2017	Begroting 2016-1	Vershil t.o.v. 2016-1
€	96	219	123-

- De afschrijvingskosten nemen met € 123.000 af ten opzichte van de begroting 2016-1.

De afname wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat er na een eenmalige extra afschrijving in 2016 op computerapparatuur in de tweede helft van 2016 geen afschrijvingskosten meer zijn op deze apparatuur. Deze apparatuur moest in verband met de verhuizing en als gevolg daarvan andere ict structuur versneld worden afgeschreven. Daarnaast wordt er vanaf 1-7-2016 niet meer afgeschreven op het oude pand (in de eerste helft van 2016 nog wel). Deze twee wijzigingen veroorzaken de grootste afname in de afschrijvingskosten.

Rente lasten / rente baten

Het betreft hier de berekende rente over de vaste activa, vermeerderd met het benodigde vermogen voor werkkapitaal, verminderd met eigen vermogen en langlopende voorzieningen.

	Begroting 2017	Begroting 2016-1	Vershil t.o.v. 2016-1
€	1	2	1-

De rentelasten nemen af met € 1.000 als gevolg van de aflossingen op de vaste geldleningen. In 2016 en 2017 worden geen nieuwe leningen afgesloten. Tegenover de rentelasten op vaste geldleningen staan vrijwel geen rentebaten op tegoeden bij de bank. Dit is het gevolg van het schatkistbankieren. In 2017 is de laatste vaste geldlening volledig afgelost. Wij gaan er van uit dat de bestemmingsreserve van voldoende omvang is om te voorzien in de benodigde werkkapitaal en kapitaal voor investeringen.

Toelichting bij de programma begroting 2017 (bedragen x € 1.000)

Kosten (vervolg)

	Begroting 2017	Vershil t.o.v. 2016-1	Vershil t.o.v. 2016-1
--	-------------------	--------------------------	--------------------------

Overige bedrijfskosten

Deze begrotingspost omvat de volgende kostengroepen:

Huur, onderhoud, energieverbruik, belasting, verzekering en algemene kosten. Een uitgebreide specificatie van de kostensoorten vindt u op pagina 28 en 29.

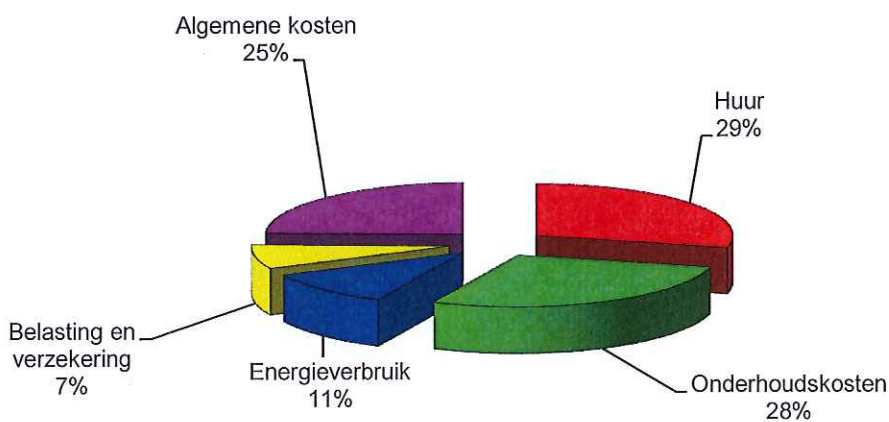
€	1.257	€	1.295	€	38-
---	-------	---	-------	---	-----

In de volgende grafiek zijn de overige bedrijfskosten verdeeld naar de diverse subcategorieën uitgedrukt in een percentage van de totale kosten van deze categorie.

Deze kostencategorie neemt per saldo af met € 38.000 ten opzichte van de begroting 2016-1. De belangrijkste mutaties worden hierna kort toegelicht.

Huur gebouwen en overige bedrijfsmiddelen: Deze nemen toe met € 135.000. de toename zit voornamelijk in de toename van de huur en servicekosten voor twee bedrijfspanden. In 2016 zijn deze kosten voor een half jaar begroot. In 2017 voor het gehele jaar.

Verdeling van de overige bedrijfskosten naar categorie

Toelichting bij de programma begroting 2017 (bedragen x € 1.000)

Overige bedrijfskosten (vervolg)

De **onderhoudskosten** nemen met € 91.000 af. De afname ten opzichte van de begroting 2016-1 wordt grotendeels veroorzaakt door afname van onderhoud gebouwen en installaties met € 28.000, onderhoud ICT hard en software €30.000, onderhoud machines € 3.000, onderhoud inventaris € 4.000 en vervoermiddelen met € 2.000 en schoonmaakkosten € 26.000. De afname van de kosten van onderhoud gebouwen, installaties terreinen en van ICT en schoonmaak hangen samen met de besparingen ten gevolge van de inrichting van de AM Werkorganisatie. De besparing zijn voor de helft al ingeboekt in de begrotingswijziging 2016, In deze begroting wordt de rest van de besparing ingeboekt.

De kosten voor **energie** nemen af met € 14.000 als gevolg van kleinere huisvesting. Hoewel we naar 2 locaties gaan is de huisvesting kleiner. Dat zal een besparing op de energiekosten opleveren. Daarnaast dalen de brandstofkosten voor de auto's vanwege de lagere brandstofprijzen. De kosten voor **belasting en verzekering** nemen met € 42.000 af. Dit is een gevolg van het verlaten van het eigen pand (geen OZB meer) en er is geen brandverzekering op het pand meer nodig. Bij het begroten van deze bedragen zijn we er van uit gegaan dat het pand aan de Hoofdweg wordt verkocht.

De **overige algemene kosten** nemen met € 26.000 af. Ontwikkelingen binnen deze kostencategorie zijn:

- Afname van de kosten voor inkoop € 1.000.
- Afname van de portokosten € 8.000 (meer digitale verzending).
- Toename van de kosten geluidsinstallatie € 1.000 (2 locaties)
- Afname in de kosten van kantoorbenodigdheden € 2.000 (minder afdrukken).
- Afname kosten personeelskrant € 1.000.
- Afname kosten voor abonnementen en contributies € 4.000.
- Afname van de kosten voor vergader- en representatiekosten € 11.000.

De overige kosten binnen deze categorieën blijven gelijk aan die van de aangepaste begroting 2016 (bw2016-1).

Voor een specificatie wordt verwezen naar pagina 28.

Diverse lasten	Begroting	Begroting	Vershil t.o.v.
Het betreffen hier incidentele - niet bij de hiervoor genoemde posten te rubriceren - kosten.	2017	2016-1	2016-1
Hierbij valt te denken aan:			
- Advieskosten;	€ 104	€ 104	€ -
- Boekverliezen op activa;			
- Voorraad- en waarderingsverschillen etc.			
Deze begrotingspost blijft gelijk.			

Onvoorziene uitgaven	Begroting	Begroting	Vershil t.o.v.
De begrote post "onvoorziene uitgaven" blijft gelijk.	2017	2016-1	2016-1
	€ 50	€ 50	€ -

Toelichting bij de programma begroting 2017 (bedragen x € 1.000)

Kosten (vervolg)	Begroting 2017	Begroting 2016-1	Vershil t.o.v. 2016-1
Rijksbijdrage	€ 10.240	€ 10.828	€ 588-

De rijksbijdrage is gebaseerd op het verwachte aantal arbeidsplaatsen in het jaar 2017 (omgerekend naar standaard eenheden (se)), vermenigvuldigd met een bedrag per se. Het bedrag per se is een virtueel bedrag dat in de aanloop van de Participatiewet is vastgelegd. Dit bedrag is bijgesteld voor de toegekende loonontwikkeling in de periode sinds de vaststelling van die bedragen. De rijksbijdrage neemt af met € 588.000. De afname wordt veroorzaakt door de verwachte afname van de bezetting als gevolg van natuurlijk verloop in 2016 en 2017.

De verwachte gemiddelde bezetting die de werkorganisatie zal hebben in 2017 is berekend op 402 fte (411,0 se). De rijksbijdrage is begroot op € 24.917 per se. Dit bedrag is gebaseerd op het in 2016 toegekende bedrag per se, verlaagd met de aangekondigde bezuinigingen op de rijksbijdrage (€ 500 per se per jaar). Hierna is een overzicht opgenomen met de ontwikkeling van het budget en de loonkosten per fte sinds 2006. Uit deze grafiek is de ontwikkeling af te lezen van de rijksbijdrage in relatie tot de loonkosten Wsw. In de loop der jaren is de rijksbijdrage per se, d.m.v. ingrepen in het subsidiesysteem, meerdere keren substantieel verlaagd.

Nadrukkelijk wordt hier opgemerkt dat de omvang van de rijksbijdrage en de daarbij behorende taakstelling gebaseerd is op aannames die op het moment van opstellen van de begroting reëel zijn. Extra ingrepen in de taakstelling of de hoogte van de rijksbijdrage zullen directe gevolgen hebben voor de begroting van der werkorganisatie.

Toelichting bij de programma begroting 2017 (bedragen x € 1.000)

Ontwikkeling van de rijksbijdrage per standaard eenheid (se) ten opzichte van de loonkosten Wsw per fte sinds 2006

	Jaar	Rijksbijdrage per se	Loonkosten Wsw per fte	Ter dekking van bedrijfskosten
Realisatie	2006	€ 24.624	€ 25.097	€ 473-
Realisatie	2007	€ 25.428	€ 25.722	€ 294-
Realisatie	2008	€ 26.437	€ 26.106	€ 331
Realisatie	2009	€ 27.175	€ 27.100	€ 75
Realisatie	2010	€ 26.982	€ 26.956	€ 26
Realisatie	2011	€ 25.767	€ 27.182	€ 1.415-
Realisatie	2012	€ 26.046	€ 27.039	€ 993-
Realisatie	2013	€ 26.109	€ 26.455	€ 346-
Realisatie	2014	€ 25.791	€ 25.969	€ 178-
Realisatie	2015	€ 26.239	€ 26.189	€ 50
Begroting	2016-1	€ 25.375	€ 26.463	€ 1.088-
Begroting	2017	€ 24.914	€ 26.345	€ 1.431-
Raming	2018	€ 24.691	€ 26.481	€ 1.790-
Raming	2019	€ 24.435	€ 26.565	€ 2.130-
Raming	2020	€ 24.177	€ 26.761	€ 2.584-

Ontwikkeling rijksbijdrage per se ten opzichte van loonkosten Wsw per fte

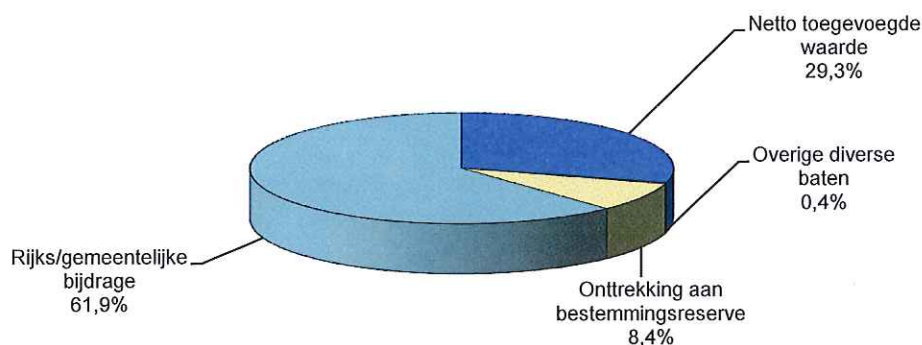
Toelichting bij de programma begroting 2017 (bedragen x € 1.000)

Rijksbijdrage (vervolg)

De rijksbijdrage voor 2017 is als volgt berekend:

Het verwachte bedrag voor 2017 is € 24.917 per se. Het bedrag per se wordt vermenigvuldigd met het verwachte toegekende aantal se's van 411,0. Dit geeft een totale verwachte rijksbijdrage van € 10.240.000.

Verdeling inkomsten AM Groep naar categorie

Mutatie bestemmingsreserve

De onttrekking aan de bestemmingsreserve vindt plaats op basis van de afspraken in het uitvoeringsplan. Daarin is geregeld dat de kosten die gemaakt worden voor het bedienen van de nieuwe doelgroep de eerste anderhalf jaar gefinancierd worden uit het sociaal herinvesteringsfonds. De toename in deze kosten wordt veroorzaakt doordat het bedrag in 2016 slechts een half jaar omvat. Daarnaast wordt de doelgroep in 2017 ook groter. De kosten betreffen de directe als ook de indirecte (doorbelaste) kosten, een en ander zoals geregeld in het uitvoeringsplan.

	Begroting 2017	Begroting 2016-1	Vershil t.o.v. 2016-1
€	1.391	€ 476	€ 915

Resultaat werkorganisatie

Het verwachte resultaat van de werkorganisatie omvat per saldo het resultaat op de Wsw, omdat de kosten voor de P wet verrekend zijn met het sociaal herinvesteringsfonds. Dit verwachte resultaat komt volledig ten goede aan de deelnemende gemeente en zal op basis van de verdeelsleutel voor de Wsw aan de gemeenten ter beschikking gesteld worden.

	Begroting 2017	Begroting 2016-1	Vershil t.o.v. 2016-1
€	299	€ 204	€ 95

Gemeentelijke bijdrage

Voor 2017 is geen gemeentelijke bijdrage in de exploitatie voorzien.

	Begroting 2017	Begroting 2016-1	Vershil t.o.v. 2016-1
€	-	€ -	€ -

Specificatie van de programma begroting 2017

		Begroting 2017	begroting 2016-1	Rekening 2015
Op de pagina's 27 tot en met 31 wordt een specificatie gegeven van de kosten en opbrengsten die in de programma begroting (pagina 2) zijn opgenomen. De regels die zijn gemerkt met *** worden op pagina 2 weergegeven.				
Code BBV	<u>Opbrengsten</u>			
	86/87			
	Netto omzet			
3.4	87000 ***	€ 4.546.000	€ 4.699.000	€ 4.789.626
3.4	87001 ***	€ 70.000	€ 42.000	€ -
3.4	87002 ***	€ 650.000	€ 64.000	€ -
3.4	87022 ***	€ -	€ 140.000	€ 381.099
3.4	86000 ***	€ -	€ -	€ -
3.4	***	€ -	€ -	€ 44.000-
3.4	86/87	€ 5.266.000	€ 4.945.000	€ 5.126.724
	40			
	Kosten grond- en hulpstoffen			
3.4.3	4000 ***	€ 426.000	€ 362.000	€ 502.578
3.4.3	4005		€ -	€ -
3.4.3		€ 426.000	€ 362.000	€ 502.578
	Netto toegevoegde waarde	€ 4.840.000	€ 4.583.000	€ 4.624.146
	Overige bedrijfsopbrengsten			
4.2	9620	€ -	€ -	€ -
3.4		€ 16.000	€ 16.000	€ 258.682
3.4		€ 50.000	€ 50.000	€ 48.000
	***	€ 66.000	€ 66.000	€ 306.682

Specificatie van de programma begroting 2017

		Begroting 2017	begroting 2016-1	Rekening 2015	
<u>Kosten</u>					
Lonen en soc. lasten Wsw personeel					
20 Lonen Wsw personeel					
1.1	20000	Bruto lonen incl. vakantiegeld	€ 7.802.000	€ 8.126.000	€ 8.542.112
1.1	20001	Belastingkorting LIV	€ 107.000-	€ -	€ -
1.1	20305	Loonkosten subsidies	€ -	€ -	€ -
1.1		** Totaal lonen Wsw personeel	€ 7.695.000	€ 8.126.000	€ 8.542.112
1.1	2010	Sociale lasten bedrijfsvereniging	€ 1.422.000	€ 1.482.000	€ 1.473.623
1.1	2030	Pensioenpremie	€ 683.000	€ 700.000	€ 847.505
1.1		** Totaal sociale lasten Wsw personeel	€ 2.105.000	€ 2.182.000	€ 2.321.128
20 Overige loonkosten Wsw					
1.1	2090	Ontvangen WAO uitkeringen	€ -	€ -	€ -
1.1	2323	Verstekte loonsubsidie	€ 791.000	€ 720.000	€ 570.778
1.1		** Totaal overige loonkosten Wsw	€ 791.000	€ 720.000	€ 570.778
1.1		*** Tot. lonen en soc.lasten Wsw pers.	€ 10.591.000	€ 11.028.000	€ 11.434.018
Overige personeelskosten doelgroep					
21 Vervoerskosten doelgroep					
3.4.3	2100	Vervoerskosten Wsw / GGA	€ 214.000	€ 194.000	€ 173.386
3.4.3	2160	Eigen bijdrage vervoerskosten	€ 8.000-	€ 8.000-	€ 8.250-
3.4.3		** Subtotaal vervoerskosten doelgroep	€ 206.000	€ 186.000	€ 165.136
23 Overige kosten doelgroep					
3.4.3	2300	Bedrijfsgeneeskundige zorg	€ 58.000	€ 60.000	€ 56.354
3.4.3	2320	Scholing en opleiding	€ 50.000	€ 50.000	€ 42.215
3.4.3	23401	Boetes	€ 2.000	€ 2.000	€ 434
3.4.3	23500	Werkkleding doelgroep	€ 22.000	€ 20.000	€ 21.350
3.4.3	23600	Bijzondere voorz., ontp. personeel, etc.	€ -	€ -	€ -
3.4.3	23700	Overige kosten, ambtsjubilea etc.	€ 26.000	€ 26.000	€ 28.937
3.4.3	2510	Kosten persoonsontwikkeling (Dariuz licenties en certificering)	€ 36.000	€ 36.000	€ 31.826
3.4.3		** Overige kosten doelgroep	€ 194.000	€ 194.000	€ 181.116
		*** Totaal overige personeelskosten doelgroep	€ 400.000	€ 380.000	€ 346.252
Loonkosten P doelgroep					
3.0	25904	Loonkosten P wet beschut	€ 342.000	€ 85.000	€ -
3.0	25909	Loonkosten P wet detacheringen	€ 1.274.000	€ 125.000	€ -
3.0	25990	Loonkostensubsidie P wet doelgroep	€ 876.000-	€ 123.000-	€ -
3.0		*** Totaal kosten andere doelgroepen	€ 740.000	€ 87.000	€ -
Loonkosten etc. niet-gesubsidieerd personeel					
1.1	2600	Bruto salarissen ambtenaren	€ 341.000	€ 341.000	€ 387.304
1.1	2610	Soc.lasten bedrijfsver. / pseudo premie ambt.	€ 24.000	€ 25.000	€ 26.270
1.1	2630	Pensioenpremies ambtenaren	€ 43.000	€ 43.000	€ 51.313
1.1	26400	Werkgeversbijdrage ZVW ambtenaren	€ 21.000	€ 21.000	€ 23.346
1.1	26420	Loonsubsidies, premiekortingen en overige kosten	€ -	€ -	€ -
3.0	28003	Doorber. loon overige niet-gesubsidieerden	€ 2.323.000	€ 2.005.000	€ 1.892.157
3.0	28004	Doorber. kosten WWB medewerkers	€ -	€ -	€ -
3.0	28009	Doorberekende kosten derden	€ -	€ -	€ -
3.0	2679	Doorberekende kosten WSW (intern)	€ 202.000	€ 101.000	€ -
		*** Totaal loonkosten niet-gesubsidieerd personeel	€ 2.954.000	€ 2.536.000	€ 2.380.390

Specificatie van de programma begroting 2017

		Begroting 2017	begroting 2016-1	Rekening 2015	
Overige pers. kosten niet-gesubsidieerd personeel					
1.1	2870	Vergoeding reis- en verblijfkosten	€ 5.000	€ 6.000	€ 4.098
1.1	2871	Studiekosten	€ 34.000	€ 34.000	€ 26.005
1.1	2872	Aanstellingskosten	€ 5.000	€ 6.000	€ -
1.1	2874	Kosten werkkleding	€ 1.000	€ 2.000	€ 1.494
1.1	2879	Overige kosten niet-gesubs., jubilea, FPU etc.	€ -	€ -	€ -
1.1	2879	Overige kosten ontvangen WIA uitkeringen	€ -	€ -	€ 16.909
1.1	***	Totaal overige pers. kosten niet-gesubs. personeel	€ 45.000	€ 48.000	€ 48.506
Afschrijvingen					
2.3	4100	Afschr. Grond- weg- en waterbouwkundige werker	€ -	€ 4.000	€ 16.995
2.3	4105	Afschrijving bedrijfsgebouwen	€ -	€ 10.000	€ 76.692
2.3	4120	Afschrijving machines, apparaten en installaties	€ 17.000	€ 95.000	€ 102.715
2.3	4130	Afschrijving vervoermiddelen	€ 61.000	€ 85.000	€ 79.267
2.3	4135	Afschrijving overige mat. activa	€ 18.000	€ 25.000	€ 13.153
2.3	4140	Afschrijving immateriele activa	€ -	€ -	€ -
2.3	***	Totaal afschrijvingskosten	€ 96.000	€ 219.000	€ 288.822
Rente lasten/rente baten					
2.1	4150	Rente vaste geldleningen	€ 2.000	€ 3.000	€ 8.410
2.1	4160	Rente rekening-courant te betalen	€ -	€ -	€ -
2.1	4165	Rente rekening-courant te ontvangen	€ 1.000-	€ 1.000-	€ 106-
2.1	***	Totaal rente lasten / rente baten	€ 1.000	€ 2.000	€ 8.303
Overige bedrijfskosten					
41 Huur					
3.4	4170	Huur gebouwen	€ 295.000	€ 180.000	€ 57.547
3.4	4.190	Servicekosten huisvesting	€ 56.000	€ 28.000	€ -
3.4	4180	Huur overige bedrijfsmiddelen	€ 12.000	€ 20.000	€ 25.816
3.4	**	Subtotaal huur	€ 363.000	€ 228.000	€ 83.363
42 Onderhoudskosten					
3.4.3	4200	Onderhoud terreinen	€ -	€ 12.000	€ 23.347
3.4.3	4205	Onderhoud gebouwen	€ 40.000	€ 33.000	€ 26.642
3.4.3	4210	Onderhoud installaties	€ 1.000	€ 23.000	€ 56.927
3.4.3	4220	Onderhoud / kleine aanschaf machines	€ 37.000	€ 40.000	€ 42.926
3.4.3	4220	Onderhoud / kleine aanschaf ICT hard en software	€ 142.000	€ 172.000	€ 241.204
3.4.3	4230	Onderhoud / kleine aanschaf inventaris	€ 3.000	€ 7.000	€ 6.462
3.4.3	4235	Onderhoud vervoermiddelen	€ 52.000	€ 54.000	€ 56.009
6.0	4250	Bijdrage onderhoudsfonds	€ -	€ -	€ 891.598-
3.4.3	4260	Schoonmaakkosten	€ 79.000	€ 104.000	€ 133.185
3.4.3	**	Subtotaal onderhoudskosten	€ 354.000	€ 445.000	€ 304.896-
43 Energieverbruik					
3.1	4300	Electriciteit	€ 34.000	€ 39.000	€ 35.827
3.1	4310	Gas	€ 53.000	€ 57.000	€ 64.352
3.4	4320	Water	€ 5.000	€ 6.000	€ 3.519
3.1	4350	Benzine / oliën	€ 46.000	€ 50.000	€ 45.062
3.1	**	Subtotaal energieverbruik	€ 138.000	€ 152.000	€ 148.760

Specificatie van de programma begroting 2017

		Begroting 2017	begroting 2016-1	Rekening 2015
44	Belasting en verzekering			
3.4.3 4400	Onroerende zaak belasting	€ -	€ 32.000	€ 19.985
3.4.3 4420	Waterschaps- en polderlasten	€ 4.000	€ 6.000	€ 1.955
3.4.3 4430	Milieubelasting, rioolbelasting	€ 8.000	€ 9.000	€ 9.319
3.4.3 4435	Motorrijtuigenbelasting	€ 27.000	€ 28.000	€ 27.666
3.4.3 4450	Brand- en bedrijfsschadeverzekering	€ 12.000	€ 15.000	€ 12.332
3.4.3 4460	W.A. Verzekering / Wegam/ bestuurders aanspr.	€ 8.000	€ 8.000	€ 7.662
3.4.3 4470	Motorrijtuigenverzekering	€ 26.000	€ 26.000	€ 22.745
3.4.3 4471	Transport-, electronica- en overige verzekeringer	€ 9.000	€ 12.000	€ 12.108
3.4.3	** Subtotaal belasting en verzekering	€ 94.000	€ 136.000	€ 113.771
45/48	Algemene kosten			
450	Indirecte productiekosten			
3.4.3 4500	Hulpstoffen	€ 1.000	€ 2.000	€ 917
3.4.3 4502	Gereedschappen	€ 3.000	€ 2.000	€ 3.191
3.4.3 4503	Stempels en matrijzen	€ -	€ -	€ -
3.4.3	* Subtotaal indirecte productiekosten	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.108
451	Magazijn- en expeditiekosten			
3.4.3 4510	Vracht op inkopen	€ -	€ 1.000	€ 704
3.4.3 4515	Vracht op verkopen	€ -	€ -	€ -
3.4.3	* Subtotaal magazijn- en expeditiekosten	€ -	€ 1.000	€ 704
452-454	Verkoopkosten			
3.4.3 4525	Reclamekosten	€ 50.000	€ 50.000	€ 18.498
3.4.3 4543	Incasso kosten / oninbare vorderingen	€ 2.000	€ 2.000	€ 880
3.4.3 4545/47	Overige verkoopkosten	€ -	€ -	€ -
3.4.3	* Subtotaal verkoopkosten	€ 52.000	€ 52.000	€ 19.378
46/47	Overige algemene kosten			
3.4.3 4600	Telefoonkosten	€ 32.000	€ 32.000	€ 24.345
3.4.3 4605	Bank- en girokosten	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.098
3.4.3 4610	Portokosten	€ 8.000	€ 16.000	€ 16.273
3.4.3 4615	Kosten geluids- en omroepinstallatie	€ 4.000	€ 3.000	€ 1.668
3.4.3 4630	Kantoorbenodigdheden	€ 15.000	€ 17.000	€ 14.275
3.4.3 4642	Kosten personeelskrant	€ 5.000	€ 6.000	€ 4.854
3.4.3 4650	Abonnementen en contributies	€ 18.000	€ 22.000	€ 17.723
3.4.3 4660	Advertentiekosten	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.193
3.4.3 4680	Accountantskosten	€ 30.000	€ 30.000	€ 27.500
3.4.3 4690	Vergoeding van reiskosten	€ 30.000	€ 30.000	€ 17.186
3.4.3 4700	Vergader- en representatiekosten	€ 42.000	€ 53.000	€ 34.125
3.4.3 4720	Kosten Federatie	€ 15.000	€ 15.000	€ 12.410
3.4.3 4725	Kosten bedrijfshulpverlening	€ 10.000	€ 10.000	€ 4.177
3.4.3 4740	Kosten bedrijfsrestaurant	€ 19.000	€ 19.000	€ 15.932
3.4.3 4750	Ondernemingsraad	€ 20.000	€ 20.000	€ 81.907
3.4.3 4830	Diverse algemene kosten onvoorzien	€ -	€ -	€ -
3.4.3	* Subtotaal overige algemene kosten	€ 252.000	€ 277.000	€ 276.666
**	Totaal algemene kosten	€ 308.000	€ 334.000	€ 300.856
***	Totaal overige bedrijfskosten	€ 1.257.000	€ 1.295.000	€ 341.854
	Diverse lasten			
	Diverse lasten			
	Diverse lasten o.a. bestaande uit:			
3.4.3 9520	Advieskosten	€ -	€ -	€ 23.535
3.4.3 9650	Diverse lasten t.b.v toevoeging aan best. reserve	€ -	€ -	€ 117.456
3.4.3 9650	Voorraadkosten	€ -	€ -	€ -
3.4.3 9509	Overige diverse lasten	€ 104.000	€ 104.000	€ 722.000
**	Subtotaal diverse lasten	€ 104.000	€ 104.000	€ 862.991

Specificatie van de programma begroting 2017

		Begroting 2017	begroting 2016-1	Rekening 2015
3.4.3	Onvoorziene uitgaven			
	*** Onvoorziene uitgaven	€ 50.000	€ 50.000	€ -
	Totaal bedrijfs- en financieringslasten	€ 5.647.000	€ 4.721.000	€ 4.277.118
	Rijksbijdrage			
4.1.1 96	*** Rijksbijdrage	€ 10.240.000	€ 10.828.000	€ 11.699.996
	Onttrekking aan bestemmingsreserve	€ 1.391.000-	€ 476.000-	€ 697.000-
	Toevoeging aan bestemmingsreserve	€ -	€ -	€ 1.279.181
2.3	*** Onttrekking aan bestemmingsreserve	€ 1.391.000-	€ 476.000-	€ 582.181
6.0	*** Onttrekking / toevoeging aan egalisatiereserve	€ 299.000	€ 204.000	€ 336.679
4.2.2 96	*** Gemeentelijke bijdrage	€ -	€ -	€ -

Nummer 2016/46

datum raadsvergadering : 6 oktober 2016
onderwerp : Verslag Archiefinspectie 2015 – mei 2016
portefeuillehouder : M.T.J. Blankers-Kasbergen
datum raadsvoorstel : 29 augustus 2016

Samenvatting

De gemeente Ouder-Amstel vormt een archief (archiefbescheiden, hier verder ook informatie genoemd) vanuit de taken en werkprocessen die voortvloeien uit verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Het college van burgemeester en wethouders heeft de wettelijke zorg voor de informatie. Die houdt in dat de gemeente in staat moet worden gesteld om haar informatie te bewaren en te beheren in duurzaam toegankelijke staat.

Met de Wet revitalisering generiek toezicht ligt de verantwoordelijkheid voor een gedegen informatie- en archiefbeheer bij de gemeente. De gemeentearchivaris inspecteert en doet verslag. Dit verslag wordt voorgelegd aan het college, de raad en de provincie. De provincie grijpt in indien het verslag hiertoe aanleiding geeft.

Wat is de voorgeschiedenis?

Het college van burgemeester en wethouders is belast met de zorg voor de archiefbescheiden. De gemeentesecretaris houdt op basis van de artikelen 9 tot en met 14 van de Archiefverordening gemeente Ouder-Amstel 2010 toezicht op het beheer van de informatie voor zover niet overgebracht naar de archiefbewaarplaats. De gemeentesecretaris is tevens formeel belast met het beheer van de naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden (artikel 3 van het Besluit Informatiebeheer gemeente Ouder-Amstel 2010); overigens wordt hierbij in dit verslag een kanttekening geplaatst. Conform artikel 14 van de Archiefverordening gemeente Ouder-Amstel 2010 brengt de gemeentesecretaris eenmaal per twee jaar verslag uit over (het toezicht op) het informatie- en archiefbeheer. Het informatiebeheer wordt uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling DUO+, een samenwerking met de gemeenten Uithoorn en Diemen.

Op basis van afspraken tussen de gemeente Ouder-Amstel en Stadsarchief Amsterdam heeft Ouder-Amstel het toetsen van de informatiebeheersituatie en het opstellen van een verslag hierover belegd bij de gemeentelijke archiefinspectie van Amsterdam (Stadsarchief Amsterdam).

Wat is er aan de hand?

De Archiefinspectie heeft een aantal aanbevelingen gedaan ter verbetering van de kwaliteit van de analoge en digitale archivering.

Het verslag bevat de volgende aanbevelingen:

Inzake en naar aanleiding van de interne gemeentelijke regelgeving (KPI 1 pagina 4 en 5 van het verslag):

- Actualiseer de Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer
- Regel het toezicht op het informatiebeheer

Inzake de interne kwaliteitszorg en het toezicht daarop (KPI 2 pagina 5 en 6):

- Neem een besluit ten aanzien van het te hanteren kwaliteitssysteem
- Zorg dat de verslaglegging over het (toezicht op het) informatiebeheer periodiek plaats vindt.

Inzake de ordening en toegankelijkheid, duurzaamheid, en authenticiteit en context van de informatie (KPI 3 pagina 6 en 7):

- Zorg dat ook originele digitale informatie in (beheer-)overzichten wordt opgenomen
- Zorg informatie(dragers) aan de duurzaamheidseisen voldoen.

Specifieke eisen gesteld aan digitale archiefbescheiden (KPI 4 pagina 7 en 8):

- Ga na of de gehele digitale beheeromgeving op orde is.

Inzake de vervanging van informatie (KPI 5 pagina 8 en 9):

- Zorg dat de digitale vervanging van informatie in de lopende werkprocessen geregeld wordt.

Inzake de overbrenging van blijvend te bewaren informatie naar de archiefbewaarplaats (KPI 6 pagina 9):

- Breng de daar voor in aanmerking komende archieven, na bewerking, over naar de archiefbewaarplaats.

Wat gaan we doen?

Wij stellen u voor kennis te nemen van het verslag. Wij gaan op basis van de aanbevelingen een werkplan vaststellen zodat wij verbeteringen kunnen aanbrengen in zowel de analoge als de digitale archivering.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Indien de aanbevelingen niet opgepakt worden bestaat het risico dat de gemeente Ouder-Amstel geen verantwoording af kan leggen of bewijs kan leveren aan de hand van de eigen informatie. Dit kan verstrekkende gevolgen hebben, bijvoorbeeld bij een WOB verzoek.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Duo+ en het college van burgemeester en wethouders worden betrokken bij de te nemen stappen. Resultaten vanuit het verslag op het archieftoezicht en de KPI's worden ook gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl.

Wat is het vervolg?

Er wordt in het vierde kwartaal van 2016 een werkplan vastgesteld met een planning om te komen tot de benodigde verbeteringen.

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel,
de secretaris, de burgemeester

L.J. Heijlman

M.T.J. Blankers-Kasbergen

De raad van de gemeente Ouder-Amstel,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 29 augustus 2016,
nummer 2016/46,

BESLUIT :

Kennis te nemen van het verslag van de Archiefinspectie 2015 – mei 2016 en het college op te dragen een werkprogramma op te stellen waarin de aanbevelingen worden opgevolgd.

Ouder-Amstel, 6 oktober 2016

De raad voornoemd,

de raadsgriffier,

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

From: "Gemeente Ouder-Amstel" <Gemeente@ouder-amstel.nl>
To: "kofax duoplus" <kofax@duoplus.nl>
Date: 19-7-2016 08:50:14
Subject: FW: concept archiefinspectieverslag Ouder-Amstel

Van: Harry Kranenkamp
Verzonden: maandag 18 juli 2016 13:52
Aan: Gemeente Ouder-Amstel <Gemeente@ouder-amstel.nl>
Onderwerp: concept archiefinspectieverslag Ouder-Amstel

Graag een nieuwe zaak van maken.

Groet,
Harry

Van: Jonker, Albert de [mailto:A.de.Jonker@amsterdam.nl]
Verzonden: maandag 18 juli 2016 11:50
Aan: Harry Kranenkamp <Harry.Kranenkamp@duoplus.nl>
Onderwerp: RE: concept archiefinspectieverslag Ouder-Amstel

Beste Harry,

Bijgaand het definitieve verslag en de aanbiedingsbrief. Ik neem aan dat ook in dit geval toezending in digitale vorm voldoende is?

Met vriendelijke groet,

Albert de Jonker
Archiefinspecteur

Stadsarchief Amsterdam

* a.de.jonker@amsterdam.nl
t 020-2511746
Vijzelstraat 32 (Herengracht 482), Amsterdam
(Postbus 51140, 1007 EC Amsterdam)

Op dit bericht is een proclaimer van toepassing:
amsterdam.nl/proclaimer

Van: Harry Kranenkamp [mailto:Harry.Kranenkamp@duoplus.nl]
Verzonden: donderdag 14 juli 2016 14:59
Aan: Jonker, Albert de
Onderwerp: RE: concept archiefinspectieverslag Ouder-Amstel

Beste Albert,

Hierbij het verslag retour met enkele aanvullingen/aanpassingen. Luuk Heijlman is nog steeds de gemeentesecretaris van Ouder-Amstel dus dat is akkoord.

Ik zie het definitieve verslag graag spoedig tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Harry Kranenkamp
Adviseur a.i. DIV/DMS Duo+
(0297) 51 32 32

Aanwezig: maandag, dinsdag en donderdag

Disclaimer
Duo+ is de uitvoeringsorganisatie van en voor de gemeenten Ouder-Amstel, Diemen en Uithoorn. Dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bestemd, dan stel ik het op prijs als u mij dit meldt.

Van: Jonker, Albert de [mailto:A.de.Jonker@amsterdam.nl]
Verzonden: donderdag 14 juli 2016 12:12
Aan: Harry Kranenkamp <Harry.Kranenkamp@duoplus.nl>
Onderwerp: concept archiefinspectieverslag Ouder-Amstel

Beste Harry,

Bijgaand stuur ik je het concept-verslag, graag ontvang ik als het kan op korte termijn je reactie zodat we dit kunnen afronden. Is de heer L.J. Heijlman nog steeds gemeentesecretaris? Zo nee, heb je dan de juiste gegevens voor mij?

Met vriendelijke groet,

Albert de Jonker
Archiefinspecteur

Stadsarchief Amsterdam

19-7-2016

* a.de.jonker@amsterdam.nl

* 020-2511746

Vijzelstraat 32 (Herengracht 482), Amsterdam
(Postbus 51140, 1007 EC Amsterdam)

Op dit bericht is een proclaimer van toepassing:

amsterdam.nl/proclaimer

Gemeente Amsterdam Stadsarchief

Bezoekadres
Vijzelstraat 32
(Herengracht 482)
Amsterdam

Postbus 51140
1007 EC Amsterdam
Telefoon 2511511
stadsarchief.amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 51140, 1007 EC Amsterdam

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Ouder-Amstel,
t.a.v. de heer L.J. Heijlman,
gemeentesecretaris
Postbus 35
1190 AA Ouderkerk aan de Amstel

Datum	14 juli 2016
Ons kenmerk	
Uw kenmerk	
Behandeld door	A. de Jonker, a.de.jonker@amsterdam.nl, tel. (020)2511746
Kopie aan	
Bijlage	1
Onderwerp	Verslag inzake het (toezicht op het) informatiebeheer

Geachte heer Heijlman,

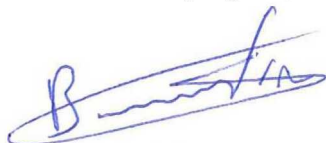
Conform de offerte van Stadsarchief Amsterdam aan de gemeente Ouder-Amstel van 20 augustus 2014 heeft de gemeente Ouder-Amstel aan het Stadsarchief Amsterdam opdracht gegeven om de informatiebeheersituatie bij uw gemeente te toetsen en hierover een verslag op te stellen. Bijgaand treft u het verslag aan. Deze informatie dient als het verslag aan uw college zoals bedoeld in artikel 14 van de Archiefverordening Gemeente Ouder-Amstel 2010, en tevens als verantwoordingsdocument aan de raad conform artikel 8 van deze verordening.

Op grond van de Verordening systematische toezichtinformatie Noord-Holland, dient elk jaar toezichtinformatie te worden geleverd aan gedeputeerde staten. Volgens afspraak tussen gemeentelijke en provinciale toezichthouders kan dit verslag daartoe dienst doen.

Verder breng ik onder uw aandacht dat het verslag gebruikt kan worden voor het publiceren van informatie daaruit op de website www.waarstaatjegemeente.nl.

Ik hoop u met deze brief en dit verslag voldoende op de hoogte te hebben gebracht. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer A. de Jonker.

Met vriendelijke groet,

Drs. A.G. de Vries MBA
Gemeentearchivaris

Bijlage bij de brief van Stadsarchief Amsterdam aan de gemeentesecretaris van Ouder-Amstel d.d. 14 juli 2016

Verslag aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Ouder-Amstel inzake het (toezicht op het) informatie- en archiefbeheer van de gemeente Ouder-Amstel, naar de stand van zaken op 14 juli 2016

Inhoud:

Managementsamenvatting	1
Inleiding	3
Verslag	4
Overzichten volgens de Archief-KPI's	12
Bijlage	20

Managementsamenvatting

De gemeente Ouder-Amstel vormt een archief (archiefbescheiden, hier verder ook informatie genoemd) vanuit de taken en werkprocessen die voortvloeien uit verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Het college van burgemeester en wethouders heeft de archiefwettelijke zorg voor de informatie. Die houdt in dat de gemeente in staat moet worden gesteld om haar informatie te bewaren en te beheren in duurzaam toegankelijke staat. Het gaat dan om alle informatie, ongeacht de vorm (analoog of digitaal) of de leeftijd (lopende of afgehandelde dossiers/zaken). Het gemeentelijk informatiebeheer dient zo te worden ingericht en uitgevoerd dat de gemeente aan de archiefwettelijke eisen voldoet. Wanneer het informatiebeheer op orde is

- wordt een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering mogelijk gemaakt,
- kent de gemeente haar rechtspositie en die van anderen,
- is het mogelijk volledig verantwoording af te leggen voor het gemeentelijk handelen, en
- kan de blijvende bewaring van (cultuur-)historisch belangrijke informatie worden gegarandeerd

Het informatiebeheer wordt per 16 januari 2016 uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling DUO+, een uitvoeringssamenwerking met de gemeenten Uithoorn en Diemen.

De gemeentesecretaris ziet erop toe dat de gemeentelijke informatie goed wordt beheerd. De gemeentesecretaris brengt hierover volgens de Archiefverordening gemeente Ouder-Amstel 2010 tweejaarlijks verslag uit aan burgemeester en wethouders – de geplande actualisering van de Archiefverordening gaat uit van een jaarlijks verslag conform de praktijk van de laatste jaren. Deze toezichttaak is uitbesteed aan de gemeentelijke archiefinspectie van Amsterdam (Stadsarchief Amsterdam). Het onderhavige verslag dient als zodanig. Het behandelt achtereenvolgens:

- de interne gemeentelijke regelgeving
- de interne kwaliteitszorg en het toezicht daarop
- de ordening en toegankelijkheid, duurzaamheid, en authenticiteit en context van de informatie
- digitale informatie in het bijzonder
- de vernietiging, vervanging en vervreemding van informatie
- de overbrenging van blijvend te bewaren informatie naar de archiefbewaarplaats
- de archiefruimte en de archiefbewaarplaats / het e-depot
- het beheer, en met name de ter beschikking stelling, van informatie die is overgebracht naar de archiefbewaarplaats

- maatregelen bij calamiteiten, veiligheid
- middelen en mensen

Het verslag bevat de volgende aandachtspunten en aanbevelingen:

Inzake en naar aanleiding van de interne gemeentelijke regelgeving:

- *Actualiseer de Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer ten einde misverstanden weg te nemen ten aanzien van de verantwoordelijkheid voor het beheer van enerzijds de niet-overgebrachte en anderzijds de overgebrachte informatie, alsmede ten aanzien van het toezicht op het beheer; neem in het besluit een bepaling op ten aanzien van de vervanging van informatie*
- *Regel, gezien het aflopen van de overeenkomst met Stadsarchief Amsterdam, de uitvoering van wettelijke toezichttaken (toezicht op het informatiebeheer)*

Inzake de interne kwaliteitszorg en het toezicht daarop:

- *Neem een besluit ten aanzien van het te hanteren kwaliteitssysteem voor informatiebeheer en zorg dat hierin aan alle aspecten van informatiebeheer (zoals vastgelegd in de Archief-KPI's en het onderhavige verslag) aandacht wordt besteed*
- *Zorg dat de verslaglegging over het (toezicht op het) informatiebeheer aan burgemeester en wethouders periodiek plaats blijft vinden*

Inzake de ordening en toegankelijkheid, duurzaamheid, en authenticiteit en context van de informatie:

- *Zorg dat ook originele digitale informatie in (beheer-)overzichten wordt opgenomen*
- *Zorg, wat betreft blijvend te bewaren informatie, dat digitale informatie dragers aan de duurzaamheidseisen voldoen, voor zover dat nu al niet het geval is*

Specifieke eisen gesteld aan digitale archiefbescheiden:

- *Ga na of de gehele digitale beheeromgeving op orde is, mede op basis van de resultaten van de te houden RODIN audit*
- *Daarvan maakt nadrukkelijk onderdeel uit het treffen van maatregelen ten aanzien van de lange termijnbewaring van digitale informatie, waaronder conversie/migratie*

Inzake de vervanging van informatie:

- *Zorg dat de digitale vervanging van informatie in de lopende werkprocessen (inkomende, interne, uitgaande stukken) geregeld wordt, in het kader van de eerder geadviseerde digitale archivering*

Inzake de overbrenging van blijvend te bewaren informatie naar de archiefbewaarplaats:

- *Breng de daarvoor in aanmerking komende archieven, na bewerking, over naar de archiefbewaarplaats.*

Inleiding

De gemeente Ouder-Amstel is conform de Archiefwet 1995 verplicht om de archiefbescheiden, hier verder ook aangeduid met 'informatie', in duurzaam toegankelijke staat te brengen en te bewaren. ('Archiefbescheiden' is alle informatie die wordt gevormd in het kader van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.) Dit maakt een soepele bedrijfsvoering mogelijk en zorgt dat de rechtspositie van de gemeente en haar relaties helder is. Verder kan op basis daarvan verantwoording worden afgelegd over het eigen handelen en wordt de informatie met cultuur-historische waarde veilig gesteld.

Het college van burgemeester en wethouders is belast met de zorg, de bestuurlijke verantwoordelijkheid, voor de archiefbescheiden. De gemeentesecretaris houdt op basis van de artikelen 9 tot en met 14 van de Archiefverordening gemeente Ouder-Amstel 2010 toezicht op het beheer van de informatie voor zover niet overgebracht naar de archiefbewaarplaats. De gemeentesecretaris is tevens formeel belast met het beheer van de naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden (artikel 3 van het Besluit Informatiebeheer gemeente Ouder-Amstel 2010); overigens wordt hierbij in dit verslag een kanttekening geplaatst. Conform artikel 14 van de Archiefverordening gemeente Ouder-Amstel 2010 brengt de gemeentesecretaris eenmaal per twee jaar verslag uit over (het toezicht op) het informatie- en archiefbeheer. Het informatiebeheer wordt uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling DUO+, een samenwerking met de gemeenten Uithoorn en Diemen.

Op basis van afspraken tussen de gemeente Ouder-Amstel en Stadsarchief Amsterdam, vastgelegd in de offerte van Stadsarchief Amsterdam d.d. 20 augustus 2014, heeft Ouder-Amstel het toetsen van de informatiebeheersituatie en het opstellen van een verslag hierover belegd bij de gemeentelijke archiefinspectie van Amsterdam (Stadsarchief Amsterdam). Hiertoe hebben de heren Richard van den Belt en Albert de Jonker, archiefinspecteurs, op 23 mei 2016 tijdens een archiefinspectiebezoek een interview gehouden met de heren Harry Kranenkamp, adviseur DIV/DMS, en Niels van der Sluis, adviseur I en A, werkzaam bij DUO+. Voorafgaand aan het bezoek is een vragenlijst met 'archief-KPI's' (zie hieronder) opgestuurd die door mevrouw Mary Sandifort-Hendriksen, senior medewerker Postintake en Archief (PiA) van DUO+, vóór het bezoek ingevuld en voorzien van uitgebreide documentatie geretourneerd is. Tijdens het bezoek is aanvullende documentatie opgevraagd. Het onderhavige verslag is gebaseerd op de mondeling en schriftelijk ontvangen informatie.

Bij de behandeling van de onderwerpen volgt dit verslag de zogenoemde 'archief-KPI's' (kritische prestatie indicatoren). Dit is een vragenlijst die de Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft opgesteld in samenwerking met archiefspecialisten van gemeenten. Aan het einde van het verslag zijn overzichten opgenomen van de KPI's met antwoorden waaruit snel is op te maken in hoeverre aan de wettelijke voorschriften voldaan wordt.

Dit verslag is, om mogelijke feitelijke onjuistheden te corrigeren, schriftelijk in concept voorgelegd aan Harry Kranenkamp en aan Niels van der Sluijs. Daarna is het verslag definitief vastgesteld.

Verslag

KPI 1: Lokale regelgeving

De Archiefverordening gemeente Ouder-Amstel 2010 en het Besluit Informatiebeheer gemeente Ouder-Amstel 2010 zijn sinds het uitbrengen van het vorige verslag, februari 2015, niet gewijzigd. Dat betekent dat deze regelgeving waar nodig – zie het vorige verslag – nog niet is aangepast. Harry Kranenkamp heeft aangegeven dat dit een aandachtspunt is. Volgens planning moet de aangepaste regelgeving vóór eind 2016 vastgesteld zijn. De archiefinspecteurs hebben gewezen op de beschikbaarheid van vernieuwde modellen voor archiefverordening en besluit informatiebeheer, die zijn opgesteld door brancheorganisatie BRAIN. In het aangepaste besluit zal ook de vervanging van informatie (zie KPI 5) geregeld dienen te worden.

Per 16 januari 2016 werken de gemeenten Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel ambtelijk samen, volgens de Gemeenschappelijke regeling DUO+. DUO+ voert voor Ouder-Amstel bedrijfsvoerings- en uitvoeringstaken uit conform artikel 5 van deze regeling; ook de informatiebeheertaak hoort hierbij. Deze wordt uitgevoerd door cluster Postintake en Archief (PiA). De beleidstaak, met uitzondering van informatiebeleidsvorming (informatiemanagement, adviseurs digitaal werken) is bij de gemeenten gebleven. Het uitvoerende personeel is overgegaan naar DUO+. De PiA-taken zijn centraal georganiseerd maar de uitvoering daarvan gebeurt deels decentraal. Harry Kranenkamp geeft aan dat qua ICT de organisatie 'er steeds meer klaar voor is'. Zo werkt het zaakstelsel InProces technisch prima. In InProces worden alle zaken digitaal gearchiveerd, met een duidelijk onderscheid in de vier archiefvormers (de drie gemeenten en DUO+ zelf). Het komt nog weleens voor dat een document onder de onjuiste archiefvormer wordt gearchiveerd. Dit wordt op korte termijn technisch opgelost. Beleidsdossiers zijn gearchiveerd onder de gemeente in kwestie.

Artikel 27, derde lid, van de Gemeenschappelijke regeling DUO+ bepaalt dat de archivaris van de deelnemers belast is met het toezicht op de bewaring en beheer van de archiefbescheiden van de gemandateerde taken. Formeel heeft de gemeente Ouder-Amstel echter geen archivaris benoemd. Wel heeft de gemeente, zie hieronder, de toezichttaak uitbesteed en een archiefbewaarplaats aangewezen.

De gemeente besteedt taken uit. Het beheer van (de informatie in) de archiefbewaarplaats is belegd bij Stadsarchief Amsterdam. Met deze organisatie zijn ook twee andere overeenkomsten gesloten. Een overeenkomst over het uitvoeren van wettelijke toezichttaken, d.d. 20 augustus 2014, voor het uitvoeren van twee inspecties; deze overeenkomst loopt na het afronden van de onderhavige inspectie af. En een overeenkomst over het bewerken en digitaliseren van bouw- en woningtoezichtdossiers, van 20 december 2012 en 19/26 september 2013. Daarnaast zijn er contracten voor archiefvernietiging (met een gecertificeerd bedrijf, Sortiva te Wognum) en optreden bij calamiteiten (met VANWAARDE DocumentenWacht b.v.). Bij deze overeenkomsten wordt rekening gehouden met de wettelijk bepaalde eindverantwoordelijkheid ten aanzien van de zorg voor en het beheer van de informatie. Er is een nog te ondertekenen contract met A.J. van Deudekom B.V., voor de opslag van kort te bewaren informatie. Het contract zoals dat er nu ligt roept enkele vragen op, over de verzekering van het opgeslagen materiaal (pagina 2 van het contract, onder 'Voorwaarden' en over de mogelijkheid tot openbare verkoop (artikel 30 van de Veemcondities die op het contract van toepassing zijn). Harry Kranenkamp bevestigt dat de juridische afdeling van de gemeente in samenwerkingsovereenkomsten met private partijen bepalingen opneemt over het archiefbeheer; dit staat niet in een dienstvoorschrift maar is een ongeschreven regel.

Op 23 februari 2015 heeft de gemeentelijke archiefinspectie van Amsterdam aan de gemeentesecretaris van Ouder-Amstel verslag uitgebracht en er daarbij op gewezen dat het verslag aan het college, en door het college aan de raad dient te worden aangeboden. Hetzelfde geldt voor het onderhavige verslag. De periodieke verslaglegging dient te worden voortgezet, ook na beëindiging van de uitbesteding aan de gemeentelijke archiefinspectie van Amsterdam.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- *Neem een besluit ten aanzien van het te hanteren kwaliteitssysteem voor informatiebeheer en zorg dat hierin aan alle aspecten van informatiebeheer (zoals vastgelegd in de Archief-KPI's en het onderhavige verslag) aandacht wordt besteed*
- *Zorg dat de verslaglegging over het (toezicht op het) informatiebeheer aan burgemeester en wethouders periodiek plaats blijft vinden*

KPI 3: Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid van de archiefbescheiden

Harry Kranenkamp schetst het proces van postbehandeling en dossiervorming per 1 februari 2016 (in DUO+ verband). Het centrale (zaak)systeem dat daarvoor gebruikt wordt is InProces. Dit is ingericht volgens de i-Navigator en voldoet aan de eisen van NEN 2082. Dat betekent dat er standaard zaaktypen worden gebruikt en dat er een metadataschema aanwezig is (vanuit de I-Navigator). Het systeem is zo generiek mogelijk ingericht.

De gemeente werkt aldus volledig digitaal. Analoge documenten worden gedigitaliseerd maar nog niet vervangen (zie verderop in dit verslag). De post komt centraal binnen, in Uithoorn, en wordt gescand en geregistreerd. Analoge documenten gaan niet meer het werkproces in maar worden bewaard in 'dagdozen'. In InProces worden documenten geregistreerd als onderdeel van een zaak en vervolgens naar de behandelaar gestuurd. De behandelaar kan het zaaktype nog wijzigen. Harry Kranenkamp signaleert dat behandelaars veel opgestelde documenten niet binnen een zaak plaatsen; medewerkers van cluster PiA kijken mee om te zorgen dat behandelaars het systeem juist gebruiken. Lastig is dat de medewerkers van PiA verder alleen inzage hebben in afgehandelde dossiers. Maar veel dossiers worden door de behandelaars onterecht niet op afgehandeld gezet dus controle, bijvoorbeeld op volledigheid, is dan niet mogelijk; dossiervorming en dus ook volledigheid van een dossier zijn een verantwoordelijkheid van de behandelaar. Via de i-Navigator is duidelijk welke documenten er in een dossier horen. Uiteraard komen ook e-mails in InProces. Deze komen bij voorkeur via de info-postbus binnen. Uitgaande stukken worden opgesteld via de sjablonengenerator. Uitgaande stukken worden meestal nog in papieren vorm, 'nat' ondertekend, verzonden waarbij een digitaal exemplaar wordt gearchiveerd. De gemeente Ouder-Amstel wil, zoals de gemeente Uithoorn dat heeft gedaan, een besluit niet-ondertekenen nemen voor de desbetreffende stukken.

Het informatiebeheer is geregeld in diverse interne voorschriften. Daaronder 'Postproces Beleid en werkafspraken', 'Ingekomen (digitale) post (informatiefase)' (voor behandelaars), en een aantal andere, gebundelde, archiveringsrichtlijnen voor de behandelaar. Ook is er een Vernietigingsprocedure archief Ouder-Amstel.

Door het verplicht stellen van InProces is duurzame toegankelijkheid van de informatie die daarin wordt gearchiveerd gegarandeerd. Althans, wanneer alle procedures worden gevolgd. Dit gebeurt aldus Harry Kranenkamp nog niet volledig, zie ook de opmerkingen hierboven. Behandelaars hebben een cursus gevolgd en er is een planning opgesteld voor verdere (bij)scholing. Dit is een management-verantwoordelijkheid en het is nodig dat die serieus genomen wordt. Wel is er voldoende commitment.

Tot 1 februari 2016 gold een hybride situatie, waarbij als origineel aan te merken informatie in verschillende vormen (analoog én digitaal) werd opgeslagen / gearchiveerd, deels dubbel en deels zonder dat de status altijd duidelijk was. Deze situatie behoort grotendeels tot het verleden. Per 1 februari wordt, in DUO+ verband, in principe alleen nog digitaal gearchiveerd. Uitzondering zijn de ingekomen analoge documenten die worden gedigitaliseerd maar waarvoor nog geen vervanging is geregeld. Dit neemt niet weg dat het informatiebeheer als geheel nog steeds gaat over digitale én analoge informatie want tot 1 februari 2016 werden wat betreft informatie met een bewaartermijn van 8 jaar of langer papieren dossiers gevormd ('papier is leidend').

Er zijn diverse overzichten van en nadere toegangen op de analoge informatie, op diverse niveaus (archiefbestanddelen, dossiers, zaken), zowel van informatie die nog in behandeling is als van afgehandelde en naar de archiefbewaarplaats overgebrachte informatie. Deze leveren tezamen een volledig, actueel en (door onderlinge verbanden) samenhangend overzicht op. Deels gelden de overzichten ook voor de digitaal opgeslagen informatie. Van origineel digitale informatie zijn overzichten aanwezig voor zover het de hardware en software betreft, maar een overzicht gericht op de inhoud en het beheer van de informatie ontbreekt. Van de informatie in InProces is een overzicht aanwezig.

De wettelijke eisen voor de duurzaamheid van blijvend te bewaren informatie(dragers) en verpakkingsmaterialen zijn bekend bij de gemeente. Er zijn duurzaamheidscertificaten aanwezig. Het is onduidelijk of voorzieningen zijn getroffen ten aanzien van de duurzaamheid van de digitale informatie.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- *Zorg dat ook originele digitale informatie in (beheer-)overzichten wordt opgenomen*
- *Zorg, wat betreft blijvend te bewaren informatie, dat digitale informatie(dragers) aan de duurzaamheidseisen voldoen, voor zover dat nu al niet het geval is*

KPI 4: Specifieke eisen gesteld aan digitale archiefbescheiden

Het Referentiekader Opbouw Digitaal Informatiebeheer (RODIN) geeft aan waaraan een digitale beheeromgeving moet voldoen. Het gaat onder andere om duurzame, open opslagformaten en om het vaststellen van een bewaarstrategie om informatie in de tijd leesbaar en interpreteerbaar te houden. Daarvan maken conversie en migratie, het overzetten van informatie naar een nieuwe situatie, deel uit. De gemeente Ouder-Amstel werkt niet op basis van RODIN. Wel zullen later dit jaar de bij DUO+ betrokken archiefinspecties (van het Noord-Hollands Archief en van Stadsarchief Amsterdam) een RODIN audit uitvoeren bij DUO+, naar aanleiding van de beoogde vervanging van analoge correspondentie. Het is momenteel onduidelijk of beleid is of wordt vastgesteld ten aanzien van het digitale informatiebeheer, en of aan RODIN voldaan wordt.

De functionele eisen qua inhoud, structuur, verschijningsvorm en gedrag in verband met de authenticiteit van de digitale informatie zijn vastgesteld en geïmplementeerd voor zover het InProces betreft. Het zaakstelsel InProces is 100% NEN 2082 gecertificeerd. Een overzicht van vastgelegde metadata is aanwezig.

Als opslagformaat van tekstdocumenten in InProces is PDF/A in gebruik; alle documenten worden ook in hun oorspronkelijke formaat opgeslagen. Het is niet volledig duidelijk welke opslagformaten in gebruik zijn voor niet-tekstdocumenten en documenten in andere systemen dan InProces, en of die aan een open standaard voldoen.

Volgens Harry Kranenkamp past de gemeente bij de archivering van origineel digitale informatie geen compressietechnieken toe. Het is hem niet bekend of van encryptie gebruik

wordt gemaakt. De omzetting van informatie in InProces naar de nieuwe versie daarvan (zoals in gebruik genomen door DUO+) wordt door hem niet als een conversie of migratie gezien maar als een update, waarvoor geen verklaring nodig is. Hij meldt dat er een sanering van applicaties plaats vindt. Daarbij zijn afspraken gemaakt over conversie/migratie. In voorkomende gevallen zullen verklaringen worden opgesteld.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- *Ga na of de gehele digitale beheeromgeving op orde is, mede op basis van de resultaten van de te houden RODIN audit*
- *Daarvan maakt nadrukkelijk onderdeel uit het treffen van maatregelen ten aanzien van de lange termijnbewaring van digitale informatie, waaronder conversie/migratie*

KPI 5: Vernietiging, vervanging en vervreemding van archiefbescheiden

Vernietiging

De gemeente is bekend met de wettelijke voorschriften voor de vernietiging van informatie, die plaats vindt op basis van de Selectielijst gemeentelijke en intergemeentelijke organen vanaf 1 januari 1996 (actualisatie 2012). Dat betekent dat de gemeente bewaartermijnen aanhoudt volgens deze lijst. De voorbereiding en uitvoering van de vernietiging van informatie zijn een verantwoordelijkheid van cluster PiA. Hiervoor is een procedure opgesteld. Deze gaat nadrukkelijk over analoge én digitale informatie. Lijsten met te vernietigen informatie worden vóór vernietiging ter beoordeling voorgelegd aan de gemeentelijke archiefinspectie van Amsterdam.

De gemeente Ouder-Amstel vernietigt in principe jaarlijks de informatie die daarvoor in aanmerking komt, op basis van een algemene machtiging van burgemeester en wethouders aan de gemeentesecretaris d.d. 21 september 2010. Van de vernietiging worden verklaringen opgesteld. Voor de vernietiging van informatie in bouw- en omgevingsdossiers (met in ieder geval de activiteit bouwen) geldt een doorlopende verklaring van vernietiging d.d. 21 januari 2013, hetgeen verband houdt met de voorbereiding van deze dossiers voor digitale vervanging (zie hieronder). Voor de uitvoering van de vernietiging is een gecertificeerd bedrijf, Sortiva te Wognum, ingehuurd.

Per 2017 wordt een nieuwe selectielijst en –methodiek van kracht. Gezien de geheel andere opzet moet de implementatie serieus worden aangepakt. De gemeente is per verklaring van 7 maart 2016 akkoord gegaan met het ontwerp van deze lijst: de Ontwerpselectielijst gemeente en intergemeentelijke organen 2017.

Vervanging

Vervanging houdt in dat originele informatie één op één op een andere drager wordt gezet met juiste en volledige weergave van het origineel, waarna dit origineel vernietigd wordt en de nieuwe drager met de informatie de status van origineel krijgt. De gemeente Ouder-Amstel (DUO+) scant weliswaar ingekomen analoge documenten maar niet als vervanging: de scans hebben alleen kopie-status en de analoge exemplaren moeten bewaard worden. De digitale vervanging van deze documenten is in voorbereiding (Handboek digitale vervanging archiefbescheiden DUO+, concept 26 oktober 2015). In verband hiermee zullen de bij DUO+ betrokken archiefinspecties een audit op de digitale beheeromgeving uitvoeren. Wanneer deze vervanging geregeld is kan de gemeente volledig digitaal archiveren, en kan het principe 'digitaal is leidend' worden waargemaakt.

Momenteel wordt al wel de digitale vervanging van bouw- en woningtoezichtdossiers gedateerd vanaf 1918 voorbereid. Hiertoe zijn overeenkomsten met Stadsarchief Amsterdam

afgesloten, d.d. 20 december 2012 en 19/26 september 2013. Werkzaamheden worden uitgevoerd in de scanstraat die Stadsarchief voor dit doel heeft opgezet. Harry Kranenkamp bevestigt dat het college van burgemeester en wethouders achter de keuze staat om de bouw- en woningtoezichtdossiers te vervangen (hetgeen impliceert dat de originelen vernietigd worden). Voor de vervanging is door Stadsarchief Amsterdam al een concept-handboek opgesteld. Het stadsarchief Amsterdam maakt pas op de plaats met vervanging. Ouder-Amstel volgt in deze het Stadsarchief Amsterdam, aldus Harry Kranenkamp.

De gemeente laat taken uitvoeren door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Deze werkt en archiveert volgens afspraak volledig digitaal en heeft de vervanging van analoge documenten geregeld. Het college van burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel dient hierover nog een besluit te nemen. Een model daarvoor is toegestuurd.

Vervreemding

De laatste 5 jaar heeft geen vervreemding van archiefbescheiden plaats gevonden, volgens schriftelijke opgave van Mary Sandifort-Hendriksen.

Aandachtspunt/aanbeveling:

- *Zorg dat de digitale vervanging van informatie in de lopende werkprocessen (inkomende, interne, uitgaande stukken) geregeld wordt, in het kader van de eerder geadviseerde digitale archivering*

KPI 6: Overbrenging van de archiefbescheiden naar de openbare archiefbewaarplaats

Blijvend te bewaren archiefbescheiden moeten na 20, maar uiterlijk na 30 jaar overgebracht worden. De archiefbescheiden die daarvoor in aanmerking komen zijn deels overgebracht naar de archiefbewaarplaats (Stadsarchief Amsterdam). Hiervan zijn verklaringen opgesteld. Niet overgebracht zijn:

- Bouw-, sloop en omgevingsdossiers; de dossiers worden na bewerking digitaal vervangen en in digitale vorm overgebracht
- Vervallen analoge hinderwetvergunningen; deze worden in 2016 overgebracht volgens afspraak met de interbestuurlijk toezichthouder en de gemeentelijke archiefinspectie
- Woning- en persoonskaarten. Deze zijn gedeeltelijk verfilmd. Volgens afspraak met de interbestuurlijk toezichthouder en de gemeentelijke archiefinspectie wordt hiervoor een plan van aanpak opgesteld. Afronding vindt gefaseerd plaats in het tijdvak 2017-2018

De reden dat de informatie tot op heden niet is overgebracht is het belang ervan voor de bedrijfsvoering. Het gaat hier overigens om een opschorting van overbrenging waarvoor geen machtiging door gedeputeerde staten is geregeld zoals wettelijk bepaald. De interbestuurlijk toezichthouder is op de hoogte.

Er zijn nog geen origineel digitale archiefbescheiden overgebracht. Ouder-Amstel beschikt over een e-depot (Stadsarchief Amsterdam).

Aandachtspunt:

- *Breng de daarvoor in aanmerking komende archieven, na bewerking, over naar de archiefbewaarplaats*

KPI 7: Archiefruimte, archiefbewaarplaats en e-depot

De gemeente Ouder-Amstel heeft in het gemeentehuis, Vondelstraat 1 te Ouderkerk aan de Amstel, twee interne archiefruimten in gebruik, op zolder en op de begane grond; daarnaast

is in de kelder een derde ruimte aanwezig waarin op termijn te vernietigen informatie is opgeslagen. Er is informatie extern geplaatst, namelijk bij A.J. van Deudekom B.V. Dit betreft informatie met een korte bewaartermijn. De archiefruimte op zolder voldoet niet aan de eisen. Deze is door de vorige toezichthouder, de toenmalige provinciale archiefinspectie, gedoogd gezien de toezegging van de gemeente Ouder-Amstel dat de daar geplaatste blijvend te bewaren informatie op termijn wordt overgeplaatst naar de archiefruimte op de begane grond. Dit is gebeurd door middel van verhuizingen eind 2015 en begin 2016, aldus Harry Kranenkamp. De archiefruimte op de begane grond voldoet aan de eisen zoals geconstateerd door de provinciale archiefinspectie in april 2007 en bevestigd in het archiefinspectierapport van de provinciale archiefinspectie d.d. 3 september 2009.

De gemeente Ouder-Amstel heeft de archiefbewaarplaats van Amsterdam, Vijzelstraat 32 te Amsterdam (gebouw De Bazel), aangewezen als archiefbewaarplaats. Hier is tevens een e-depot voorziening voor het beheer van over te brengen origineel digitale informatie aanwezig. Overgebrachte archiefbescheiden zijn geplaatst in depots die zich bevinden op de 5^e, 6^e en 7^e verdieping van het gebouw De Bazel. Zowel archiefbewaarplaats als e-depot voldoen aan de wettelijk gestelde (o.a. bouwkundige) eisen.

KPI 8: Ter beschikking stelling van naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden

Wat betreft de overgebrachte archiefbescheiden zijn de op basis van het advies van de gemeentearchivaris aan de openbaarheid gestelde openbaarheidsbeperkingen afdoende gemotiveerd in de verklaring van overbrenging opgenomen. Met de openbaarheid van milieu-informatie is voldoende rekening gehouden. Er zijn geen archiefbescheiden overgebracht die langer dan 75 jaar in openbaarheid zijn beperkt.

KPI 9: Calamiteiten en veiligheid

Er is een intern calamiteitenplan voor de archieven in het gemeentehuis vastgesteld. Dit wordt jaarlijks geactualiseerd, laatstelijk juni 2016. Daarnaast is een contract afgesloten met VANWAARDE DocumentenWacht b.v. (hierna genoemd DocumentenWacht), d.d. 3 juni 2004, dat jaarlijks wordt verlengd. Daarin is onder andere opgenomen dat DocumentenWacht de ontruiming regelt. Dat impliceert, aldus mevrouw Sandifort-Hendriksen die hierover navraag heeft gedaan bij DocumentenWacht, het opslaan van te ontruimen archiefbescheiden (noodopslag).

KPI 10: Middelen en mensen

De gemeente Ouder-Amstel en Stadsarchief Amsterdam – als beheerder van de (informatie in de) archiefbewaarplaats en toezichthouder – hebben gedetailleerde gegevens beschikbaar over de inzet van mensen en middelen ten behoeve van het informatiebeheer en het toezicht daarop. Daaruit blijkt ten eerste dat de medewerkers ruim aan de eisen voldoen en ten tweede dat het werk- en denkniveau hoog genoeg is om de taken naar behoren te kunnen uitvoeren. Medewerkers van de drie DUO+ gemeenten worden voor alle drie de gemeenten ingezet en dat levert voordelen op bijvoorbeeld voor de continuïteit.

Hoewel de personeelsbezetting in principe voldoende is zijn kleine achterstanden ontstaan in dossiervorming en in de vernietiging van informatie die daarvoor in aanmerking komt. Deze achterstanden zijn dankzij de inhuur van tijdelijk personeel grotendeels weggewerkt, aldus Harry Kranenkamp.

Per brief van 29 februari 2016 hebben gedeputeerde staten als interbestuurlijk toezichthouder kanttekeningen geplaatst bij het informatiebeheer. Zij hebben het informatiebeheer als redelijk adequaat bestempeld. Harry Kranenkamp meldt dat de brief nog niet in het college en de raad aan de orde is geweest. Dit gaat wel gebeuren.

Het toezicht op het beheer van de niet overgebrachte informatie is formeel belegd bij de gemeentesecretaris zij het dat hierbij kanttekeningen te plaatsen zijn zoals eerder in dit verslag is gebeurd. Het jaarlijks toetsen van de informatiebeheersituatie en de verslaglegging daarover, is nu nog belegd bij de gemeentelijke archiefinspectie van Amsterdam. Dit wordt uitgevoerd door twee gemeentelijke archiefinspecteurs van de gemeente Amsterdam die hiervoor samen volgens afspraak tussen beide gemeenten op jaarbasis 44 uren beschikbaar hebben.

Overzichten volgens de archief-KPI's

De volgende overzichten geven aan in hoeverre de gemeente aan de 'archief-KPI's' (kritische prestatie indicatoren) voldoet. Dit is een uitgebreide meervoudige vragenlijst die de Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft opgesteld in samenwerking met archiefspecialisten van gemeenten. De antwoorden op de vragen geven aan in hoeverre een gemeente voldoet aan de wet- en regelgeving op het terrein van het informatiebeheer. Enerzijds leveren de archief-KPI's aan de gemeenten een middel om te bezien in hoeverre de informatiehuishouding op orde is. Anderzijds wordt het via een dergelijke standaard-lijst mogelijk om gemeenten onderling te vergelijken, een van de doelen van de website Waarstaatjegemeente.nl. Ook wordt de informatieverstrekking aan gedeputeerde staten als interbestuurlijk toezichthouder vergemakkelijkt en is direct duidelijk waar in de ogen van deze toezichthouder sprake is van taakverwaarlozing.

De cijfers vóór de rubrieksaanduidingen en in de linkerkolom verwijzen naar de desbetreffende KPI-vraag. De aanduiding TVW (taakverwaarlozing) in de rechterkolom geeft aan in welke gevallen de interbestuurlijk toezichthouder van mening is dat taakverwaarlozing aan de orde is wanneer hieraan niet of deels is voldaan. In die kolom staat tevens vermeld óf sprake is van taakverwaarlozing.

Het beheer van de informatie die niet is overgebracht naar de archiefbewaarplaats

KPI 1. Lokale regelingen

1.1.a 1.1.b 1.2.a 1.2.b	Actuele door de gemeenteraad vastgestelde archiefverordening inzake archiefzorg en toezicht op het informatiebeheer, die is meegedeeld aan gedeputeerde staten	Ja	TVW: nee
1.3	Actueel, vastgesteld besluit informatiebeheer inzake het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden	Ja	
1.4	Treffen van voorzieningen omtrent de archiefbescheiden bij opheffing, samenvoeging, splitsing of overdracht van taken	Ja	TVW: nee
1.5.a	Treffen van voorzieningen omtrent de zorg voor de archiefbescheiden bij de instelling van gemeenschappelijke regelingen	Ja	
1.5.b	Register van gemeenschappelijke regelingen aanwezig	Ja	
1.6	Vastgestelde mandaatregeling inzake bevoegdheden archiefzorg	Ja	
1.7	Dienstverleningsovereenkomsten bij uitbesteden van archiefbeheer(staken)	Ja	

KPI 2. Kwaliteitssysteem archiefbeheer

2.1.a	Kwaliteitssysteem archiefbeheer aanwezig	Deels	TVW: deels
2.2	Gekwalificeerde gemeentearchivaris benoemd	Nee	TVW: nee
2.3	Verslag toezicht archiefbeheer aan b en w	Ja	

KPI 3. Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid archiefbescheiden

3.1	Actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht van archiefbescheiden aanwezig	Deels	TVW: deels
3.2	Vastlegging van metadata op grond van metadataschema:	Ja	TVW: nee
3.2.a.1	■ de inhoud, structuur en verschijningsvorm	Ja	TVW: nee
3.2.a.2	■ wanneer, door wie en uit hoofde van welke taak een stuk is opgemaakt	Ja	TVW: nee
3.2.a.3	■ de samenhang met andere archiefbescheiden	Ja	TVW: nee
3.2.a.4	■ de uitgevoerde beheeractiviteiten	Ja	TVW: nee
3.2.a.5	■ de besturingsprogrammatuur/toepassingsprogrammatuur	Ja	TVW: nee
3.3	Archiveringssysteem waarborgt toegankelijkheid voldoende	Ja	TVW: nee
3.4	Gebruik duurzame materialen en gegevensdragers (analoog)	Ja	TVW: nee
3.5	Gebruik duurzame verpakkingsmaterialen bij opslag	Ja	TVW: nee
3.6	Systeem voor duurzaamheid (bewaarstrategie) aanwezig	Deels	

KPI 4. Digitale archiefbescheiden in het bijzonder

4.1	Werken op basis van RODIN (Referentiekader Opbouw Digitaal Informatiebeheer).	Nee	
4.2	Functionele eisen gesteld voor inhoud, structuur, verschijningsvorm en gedrag van digitale archiefbescheiden	Ja	TVW: nee
4.3	Aanvullende metagegevens	Nee	
4.4	Opslagformaten die aan open standaarden voldoen	Ja	TVW: nee
4.5	Voorzieningen voor compressie en/of encryptie	Nee (compressie); niet bekend (encryptie)	TVW: mogelijk
4.6.a	Tijdige migratie/conversie	Onbekend?	TVW: mogelijk
4.6.b	Opmaken van verklaring van conversie/migratie	Onbekend?	TVW: mogelijk

KPI 5. Vernietiging, vervanging en vervreemding van archiefbescheiden

5.1.a	Gebruik gemeentelijke selectielijst	Ja	TVW: nee
5.1.b			
5.1.c	Gebruik facultatieve stukkenlijst	Nee	
5.2.a	Tijdige vernietiging van archiefbescheiden waarvan de	Ja	TVW:

	bewaartermijn is verstreken		nee
5.2.b	Opmaken van verklaringen van vernietiging	Ja	TVW: nee
5.3.a	Wordt vervanging toegepast?	Nee	
5.3.b	Indien 'ja': met juiste en volledige weergave van de gegevens in de te vervangen archiefbescheiden?	N.v.t.	TVW: nee
5.3.c	Opmaken van verklaring tot vervanging	N.v.t.	TVW: nee
5.4	Zijn er in de afgelopen 5 jaar archiefbescheiden vervreemd?	Nee	

KPI 6. Overbrenging van archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats

6.1.a	Tijdige overbrenging van archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats na maximaal 20 jaar	Deels	TVW: deels
6.2	Opmaken verklaringen van overbrenging	Ja	TVW: nee
6.3	Machtiging tot opschorting van overbrenging aangevraagd bij gedeputeerde staten	Nee	TVW: ja

KPI 7. Archiefruimten

7.3.a	Archiefruimte voldoet aan de archiefwettelijke eisen	Ja	TVW: nee
7.3.b	Te bewaren archiefbescheiden worden in de archiefruimten bewaard	Ja	TVW: nee

KPI 9. Rampen, calamiteiten en veiligheid

9.1	Archiefbescheiden onderdeel van rampenplan	Ja	
9.2.a	Calamiteitenplan en ontruimingsplan archiefruimten aanwezig	Ja	
9.2.b	Verzamelpaats aangewezen voor te ontruimen archiefbescheiden	Ja	

KPI 10. Middelen en mensen

10.1	Middelen gereserveerd voor informatiebeheer	Voor 2016: € 39.000 voor overgebracht archief. € 67.000 voor niet overgebracht archief uitgezonderd scholings- en loonkosten informatiebeheerders PiA.
10.2.a	Personeelsformatie informatiebeheer	Formatie afdeling Bedrijfsvoering, Team Interne Dienstverlening, cluster Postintake en Archief: 3 fte medewerkers archief, 3,2 fte medewerkers postintake; bij de afdeling Bedrijfsvoering, Team Informatisering en Automatisering: 3 fte adviseur DIV en DMS, 1,8 fte medewerkers DIV en DMS (formeel per 01-01-2016)

10.2.b	Achterstanden in wettelijk verplichte werkzaamheden:	Ja
10.2.c	Aanmerkingen provinciale toezichthouder t.a.v. situatie zoals aangegeven onder 10.2.a en 10.2.b	Ja?
10.3.a	Kan kwaliteitsniveau personeel t.a.v. beheer en dienstverlening aangegeven worden	Ja
10.3.b	Kunnen alle soorten wettelijk verplichte werkzaamheden naar behoren worden gedaan	Ja
10.3.c	Aanmerkingen provinciale toezichthouder t.a.v. situatie zoals aangegeven onder 10.3.a en 10.3.b	Ja?
10.4	Personeelsformatie t.a.v. intern toezicht	44 uur op jaarbasis (jaarlijkse toets en verslag), verder niet gespecificeerd

Het beheer van de (informatie in de) archiefbewaarplaats

Dit overzicht is gebaseerd op het overzicht zoals opgenomen in het Archiefinspectieverslag over de jaren 2014-2015 van de gemeentearchivaris van Amsterdam aan het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam. Het is aangepast gelet op het beheer van de overgebrachte archiefbescheiden van de gemeente Ouder-Amstel in de archiefbewaarplaats van Amsterdam.

KPI 1. Lokale regelingen

1.1.a	Actuele door de gemeenteraad vastgestelde archiefverordening die is meegedeeld aan gedeputeerde staten	Ja	TVW: nee
1.3.a	Actueel Instellingsbesluit Stadsarchief Amsterdam	Ja	
1.6.a	Vastgestelde mandaatregeling	Ja	
1.7.a	Bij uitbesteden van archiefbeheer(staken) is in de desbetreffende overeenkomsten rekening gehouden met de gemeentelijke eindverantwoordelijkheid	Ja	

KPI 2. Interne kwaliteitszorg

2.1.a	Kwaliteitssysteem archiefbeheer	Ja	TVW: nee
2.1.c	Beheer voldoet aan de eisen van het kwaliteitssysteem	Ja	TVW: nee
2.2.a 2.2.b	Gekwalificeerde gemeentearchivaris benoemd	Ja/nee	TVW: nee
2.4.a	Verslag beheer archiefbewaarplaats	Ja	

KPI 3. Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid

3.1.a	Actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht van archiefbescheiden	Ja	TWV: nee
3.2.a	Vastlegging beschrijving metagegevens in metagegevensschema	Ja	TWV: nee
	In het overzicht (Scope) worden vastgelegd:		
3.2.a.1	■ de inhoud, structuur en verschijningsvorm	Ja	TWV: nee
3.2.a.3	■ de samenhang met andere archiefbescheiden	Ja	TWV: nee
3.2.a.4	■ de uitgevoerde beheeractiviteiten	Ja	TWV: nee
3.2.a.5	■ de besturingsprogrammatuur/toepassingsprogrammatuur	Ja	TWV: nee
3.3.a	Beheersysteem waarborgt toegankelijkheid voldoende	Ja	TWV: nee
3.4.a	Gebruik duurzame materialen en gegevensdragers	Ja	TVW: nee
3.5.a	Gebruik duurzame verpakkingsmaterialen bij opslag	Ja	TVW:

			nee
3.6.a	Systeem voor duurzaamheid (bewaarstrategie papier)	Ja	
	Systeem voor duurzaamheid (bewaarstrategie digitaal)	Ja	

KPI 4. Digitale archiefbescheiden in het bijzonder

4.2.a	Functionele eisen qua inhoud, structuur, verschijningsvorm en gedrag i.v.m. authenticiteit zijn vastgesteld en geïmplementeerd	N.v.t.	TVW: nee
4.3.a	Aanvullende metagegevens	N.v.t.	TVW: nee
4.4.a	Opslagformaten voldoen aan open standaarden tenzij dit redelijkerwijs niet kan worden verwacht	N.v.t.	TVW: nee
4.5.a 4.5.b 4.5.c	Voorzieningen getroffen ingeval van compressie en/of encryptie die voldoende beveiligd zijn; encryptiesleutel is verstrekt	N.v.t.	TVW: nee
4.6.a	Maatregelen getroffen zodat tijdige conversie/migratie plaats vindt	N.v.t.	TVW: nee
4.6.b	Van conversie/migratie wordt verklaring opgesteld	N.v.t.	TVW: nee

KPI 5. Vervanging en vervreemding van archiefbescheiden

5.3.a 5.3.b	Vervanging toegepast met juiste en volledige weergave van de gegevens in de te vervangen archiefbescheiden	Nee, n.v.t.	TVW: nee
5.3.c	Verklaring van vervanging opgesteld en besluit op juiste wijze bekend gemaakt	N.v.t.	TVW: nee
5.4.a	Zijn er in de afgelopen 5 jaar archiefbescheiden vervreemd	Nee, n.v.t.	TVW: nee

KPI 6. Overbrenging van archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats

6.2.a	Opmaken verklaringen van overbrenging	Ja	TVW: nee
-------	---------------------------------------	----	-------------

KPI 7. Archiefbewaarplaatsen en e-depots

7.1.a	Aanwijzing als gemeentelijke archiefinstelling	Ja	
7.1.b	Instelling werkt op basis van kwaliteitszorgsysteem	Ja	
7.1.c	Deelname aan landelijke benchmarking	Ja	
7.2.a	Aanwijzing als gemeentelijke archiefbewaarplaats	Ja	TVW: nee
7.2.a	Gemeentelijke archiefbewaarplaats voldoet aan de eisen	Ja	TVW: nee
7.2.b	Daadwerkelijk gebruik als archiefbewaarplaats	Ja	TVW: nee
7.2.c	Plannen archiefbewaarplaats goedgekeurd door GS	Ja	TVW: nee

7.4.a	Beschikking over e-depot	Ja	
7.4.b	Daadwerkelijk gebruik als e-depot	Ja	

KPI 8. Terbeschikkingstelling van naar de archiefbewaarpplaats overgebrachte archiefbescheiden

8.1.a	Archiefbescheiden zijn kosteloos te raadplegen	Ja	TVW: nee
8.1.b	Mogelijkheid op eigen kosten afbeeldingen te (laten) maken	Ja	TVW: nee
8.1.c	Regels voor gemaakte kosten	Ja	TVW: nee
8.2.a	Motiveren toekennen van beperkingen van de openbaarheid	Ja	TVW: nee
8.2.b	Overleg met archiefvormer over het beperken van de openbaarheid	Ja	TVW: nee
8.2.c	Toepassen van AW art. 15a bij toekennen openbaarheidsbeperkingen aan milieu-informatie	Ja	
8.2.d	Openbaarheidsbeperkingen opnemen in verklaring van overbrenging	Ja	TVW: nee
8.3	Machtiging tot opschorting van openbaarmaking na 75 jaar aangevraagd en ontvangen van GS	N.v.t.	TVW: nee
8.4.a	Opstellen van regels voor afwijzing van raadpleging en gebruik wegens slechte materiële staat	Deels	
8.4.b	Motiveren van afwijzing van verzoek tot raadpleging	Ja	
8.5.a	Uitlening voor bepaalde tijd aan archiefvormer	Ja	
8.5.b	Inhoudelijke en financiële voorwaarden stellen aan uitlening aan externe instelling	Ja	TVW: nee
8.6.a	Reglement voor bezoek aan studiezaal aanwezig	Ja	
8.6.b	Gebruik van kwaliteitshandvest	Ja	
8.6.c	Deelname aan monitor dienstverlening	Ja	
8.7	Digitale toegang tot archievenoverzicht en bezoekersreglement	Ja	

KPI 9. Rampen, calamiteiten en veiligheid

9.1.a	Regionaal risicoprofiel met aandacht voor veiligstellen cultureel erfgoed	Nee	
9.2a	Calamiteitenplan en ontruimingsplan archiefbewaarpplaats	Ja	
9.2b	Aanwijzing verzamelplaats ontruimde archiefbescheiden	Deels	
9.3a	Deelname aan regionaal veiligheidsnetwerk erfgoedinstellingen	Nee	
9.3b	Deelname aan incidentenregistratie	Nee	

KPI 10. Middelen en mensen

10.1.a	Begroting Stadsarchief Amsterdam 2014	€11.100.000
10.2.a	Personeelsformatie t.a.v. beheer en dienstverlening	98 fte

10.2.b	Achterstanden in wettelijk verplichte werkzaamheden:	Nee
10.2.c	Aanmerkingen provinciale toezichthouder t.a.v. situatie zoals aangegeven onder 10.2.a en 10.2.b	Nee
10.3.a	Kan kwaliteitsniveau personeel t.a.v. beheer en dienstverlening aangegeven worden	Ja
10.3.b	Kunnen alle soorten wettelijk verplichte werkzaamheden naar behoren worden gedaan	Ja
10.3.c	Aanmerkingen provinciale toezichthouder t.a.v. situatie zoals aangegeven onder 10.3.a en 10.3.b	Nee
10.4	Personeelsformatie t.a.v. intern toezicht	2,25 fte

Albert de Jonker, 14 juli 2016

Bijlage

Overzicht van geraadpleegde documentatie:

- Gemeenschappelijke regeling DUO+ (Staatscourant 15 januari 2015, nr. 1342)
- Brief van Gedeputeerde Staten (interbestuurlijk toezichthouder) van 29 februari 2016
- Interne procedures: 'Postproces Beleid en werkafspraken'; 'Ingekomen (digitale) post (informatiefase)' (voor behandelaars); archiveringsrichtlijnen voor de behandelaar; Vernietigingsprocedure archief Ouder-Amstel, d.d. mei 2016
- Notitie over opslagformaten van documenten die in InProces worden opgeslagen
- Overzicht van in InProces vast te leggen metadata
- Akkoordverklaring met de Ontwerpselectielijst gemeente en intergemeentelijke organen 2017, van 7 maart 2016
- Handboek digitale vervanging archiefbescheiden DUO+, concept 26 oktober 2015
- Opslagcontract Gemeente Ouder-Amstel met A.J. van Deudekom B.V.; met bijlage Veemcondities Amsterdam-Rotterdam
- Intern calamiteitenplan voor de archieven, van juni 2016

Ook is documentatie geraadpleegd die door de gemeente al beschikbaar was gesteld naar aanleiding van het opstellen van het vorige verslag.

Nummer 2016/43

datum raadsvergadering : 6 oktober 2016
onderwerp : Prestatie-indicatoren Wmo
portefeuillehouder : C.C.M. Korrel-Wolters
datum raadsvoorstel : 12 juli 2016

Samenvatting

De gemeenteraad heeft begin dit jaar de werkgroep indicatoren sociaal domein ingesteld. Deze raads werkgroep heeft aan de hand van het in 2015 vastgestelde Wmo-beleidsplan een methodiek ontwikkeld voor het koppelen van (prestatie)indicatoren aan beleidsdoelstellingen in het sociaal domein. Op basis van de geformuleerde uitgangspunten is een overzicht met prestatie-indicatoren voor de Wmo opgesteld. De werkgroep heeft aan het college gevraagd om het overzicht met prestatie-indicatoren verder te voorzien van gegevens (waaronder streefcijfers) en deze -als een addendum bij het Wmo-beleidsplan- ter vaststelling aan de gemeenteraad aan te bieden.

Wat is de voorgeschiedenis?

Bij de behandeling van het Beleidsplan Wmo 2015 t/m 2018 (verder: het Wmo-beleidsplan) in september 2015, heeft de gemeenteraad aangegeven behoefte te hebben aan meer mogelijkheden in het sociaal domein om te kunnen sturen en effecten van beleid te kunnen monitoren. In dit kader is afgesproken om een raads werkgroep in te stellen om op basis van het vastgestelde Wmo-beleidsplan een methodiek en werkwijze voor het sociaal domein te ontwikkelen.

Begin 2016 is de werkgroep indicatoren sociaal domein ingesteld door de raad. De werkgroep is in de periode februari t/m maart drie maal bij elkaar gekomen. De werkgroep heeft uitgangspunten geformuleerd en een concreet overzicht met indicatoren voor het Wmo-beleidsplan opgesteld. De raads werkgroep heeft middels een notitie verslag uitgebracht aan de gemeenteraad. De werkgroep is aan de hand van het Wmo-beleidsplan gekomen tot een methodiek en werkwijze die bijdraagt aan het concreter maken van resultaten door het toepassen beschikbare gegevens.

Wat is er aan de hand?

In het Wmo-beleidsplan zijn per thema (3) een aantal resultaten benoemd. In totaal zijn in het Wmo-beleidsplan 34 resultaten opgenomen. Om te kunnen monitoren en sturen op deze resultaten is het belangrijk om hier meetbare informatie oftewel indicatoren aan te koppelen. De raads werkgroep hanteert als uitgangspunt dat het aantal indicatoren overzichtelijk en beperkt moet blijven en dat gebruik gemaakt wordt van al beschikbare informatie/gegevens (zoals via waarstaatjegemeente.nl, cliënttevredenheidsonderzoek, eigen systemen, jaarverslagen gesubsidieerde instellingen).

In de systematiek wordt een onderscheid gemaakt tussen monitorinformatie en prestatie-indicatoren. In het sociaal domein gaat het vaak om complexe maatschappelijke begrippen waar het een duidelijke belang vanuit gemeentelijk beleid ligt, maar de invloed van het gemeentelijke beleid beperkt en indirect is. Indien de invloed van de gemeente beperkt en indirect is, kan meetbare informatie een beeld bieden hoe het is gesteld met dit onderwerp en of er trend waarneembaar zijn. Er is dan sprake van zgn. monitorinformatie.

Indien het resultaat wel (deels) te beïnvloeden is door gemeentelijk beleid zijn er prestatie-indicatoren aan gekoppeld en tevens een ambitieniveau (behouden, verhogen of verlagen) en streefcijfer.

Wat gaan we doen?

De werkgroep heeft aan het college gevraagd om het overzicht met prestatie-indicatoren verder te voorzien van gegevens (waaronder streefcijfers) en deze voor te leggen aan de gemeenteraad voor besluitvorming, als een addendum bij het al vastgestelde Wmo-beleidsplan. Verder wordt aan het college gevraagd om deze methodiek en werkwijze in de toekomst ook toe te passen bij andere strategische beleidsnotities en grotere beleidsterreinen.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

De streefcijfers zijn realistisch en zo veel mogelijk afgestemd op de lokale situatie en mogelijkheden. Waar nodig en gewenst dient het bereik of effect te worden vergroot.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Uitgangspunt voor de voorgestelde streefcijfers is dat deze kunnen worden gerealiseerd binnen de voor het Wmo-beleidsplan beschikbare middelen.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Er zal met de betrokken instellingen overleg gevoerd worden over hoe de streefcijfers gehandhaafd/bereikt gaan worden in de komende periode.

Wat is het vervolg?

Het overzicht met Wmo-indicatoren zal jaarlijks worden geactualiseerd en samen met de resultaten van het cliëntervaringsonderzoek naar de raad worden gestuurd.

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel,
de secretaris, de burgemeester

L.J. Heijlman

M.T.J. Blankers-Kasbergen

De raad van de gemeente Ouder-Amstel,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12 juli 2016, nummer 2016/43,

BESLUIT :

Het overzicht Wmo prestatie-indicatoren met streefcijfers vast te stellen als addendum bij het Beleidsplan Wmo 2015 t/m 2018.

Ouder-Amstel, 6 oktober 2016

De raad voornoemd,

de raadsgriffier,

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

3. Zelf- en samenredzaamheid								
3.1 Bevorderen leefbaarheid, sociale samenhang en zelfredzaamheid								
Resultaten	Indicator	Bron	OA	<25K	NED	soort informatie	ambitieniveau	streefcijfer
In beide dorpskernen zijn voldoende ontmoetingsmogelijkheden aanwezig waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en hun sociale netwerk kunnen versterken	Het percentage inwoners dat zich vaak eenzaam voelt	Burgerpeiling (waarsaatjegemeente.nl; onderdeel Maatschappelijke participatie)	2%	2%	2%	monitorinformatie		
	Het percentage inwoners dat vindt dat zij te weinig contact heeft met andere mensen.	Burgerpeiling (waarsaatjegemeente.nl; onderdeel Maatschappelijke participatie)	7%	7%	8%	monitorinformatie		
Voor kwetsbare doelgroepen (met name ouderen) is het aanbod voldoende laagdrempelig en draagt het bij aan het bevorderen van de zelfredzaamheid	Aantal unieke ouderen dat meedoet aan groepsactiviteiten bij Coherente	Jaarverslag Coherente	450	-	-	prestatie-indicator	verhogen	500
Individuele dienstverlening aan ouderen, gericht op het bevorderen van de zelfredzaamheid en het langer zelfstandig wonen van ouderen, wordt gestimuleerd en waar nodig gefaciliteerd	Aantal uitgevoerde klussen door Belklus	Jaarverslag Belklus	132	-	-	prestatie-indicator	behouden	130
3.2 Stimuleren en ondersteunen van vrijwillige inzet								
Vrijwilligers(organisaties) worden ondersteund door het bieden van informatie, voorlichting en deskundigheidsbevordering	Waardering van vrijwilliger(s)organisaties voor de ondersteuning	In 2016 zal i.s.m. Coherente een behoefte- en tevredenheidsonderzoek worden gedaan onder vrijwilligers(organisaties)	-	-	-	prestatie-indicator	n.t.b.	n.t.b.
	Hoeveel vrijwilligers worden er bereikt met het ondersteuningsaanbod (aantal deelnemers workshops en korte cursussen)	Jaarverslag Coherente	35	-	-	prestatie-indicator	verhogen	50
Vrijwilligerswerk wordt gestimuleerd en systematisch gepromoot	Het percentage inwoners dat vrijwilligerswerk doet	Burgerpeiling (waarsaatjegemeente.nl; onderdeel Maatschappelijke ondersteuning en zorg)	47%	44%	40%	monitorinformatie		
	Het percentage inwoners dat in de toekomst zeker vrijwilligerswerk wil (blijven) doen	Burgerpeiling (waarsaatjegemeente.nl; onderdeel Maatschappelijke ondersteuning en zorg)	32%	29%	27%	monitorinformatie		
3.3 Ondersteuning mantelzorgers								
Er is een breed ondersteuningsaanbod beschikbaar gericht op het ondersteunen van mantelzorgers bij hun zorgtaken en het voorkomen van overbelasting	Het percentage inwoners dat mantelzorg verleent	Burgerpeiling (waarsaatjegemeente.nl; onderdeel Maatschappelijke ondersteuning en zorg)	40%	42%	31%	monitorinformatie		
	Het percentage inwoners dat zich belemmerd voelt in zijn of haar dagelijkse activiteiten door het geven van zorg aan een hulpbehoevende naaste	Burgerpeiling (waarsaatjegemeente.nl; onderdeel Maatschappelijke ondersteuning en zorg)	44%	39%	42%	monitorgegevens		
Ter ondersteuning en waardering ontvangen mantelzorgers een jaarlijkse blijk van waardering	Aantal personen aan wie jaarlijkse blijk van waardering is verstrekt	Jaarverslag Mantelzorg & Meer	252	-	-	prestatie-indicator	verhogen	300
Het ondersteuningsaanbod is voldoende bekend bij mantelzorgers	Aantal ingeschreven mantelzorgers bij Mantelzorg & Meer	Jaarverslag Mantelzorg & Meer	186	-	-	prestatie-indicator	verhogen	250
Overbelasting van mantelzorgers wordt zoveel mogelijk voorkomen door de inzet van diverse vormen van respijtzorg (tijdelijk overnemen zorg door vrijwilligers, kortdurend verblijf en dagbesteding)	Aantal inwoners waar de zorg tijdelijk wordt overgenomen door vrijwilligers (respijtzorg)	Jaarverslag Mantelzorg & Meer	20	-	-	monitorinformatie		
	Aantal inwoners met een indicatie voor dagbesteding en/of kortdurend verblijf	Gemeente	20	-	-	monitorinformatie		
Mantelzorgers worden zoveel mogelijk betrokken bij het in kaart brengen van de zorgvraag en het opstellen van een integraal ondersteuningsplan voor de cliënt	Percentage Wmo-clienten dat aangeeft dat de mantelzorgers -voor zover aanwezig- worden betrokken bij het onderzoek	Dit zal worden meegenomen in het Wmo cliëntvervalsionderzoek vanaf 2017	-	-	-	prestatie-indicator	ntb	ntb
3.4 Toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten								
De toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimte voor mensen met een beperking wordt bevorderd	Percentage inwoners dat vindt dat de straten, paden en trottoirs in de buurt goed begaanbaar zijn	Burgerpeiling (via GMSD)	59%	64%	64%	monitorgegevens		
4. Ondersteuning op maat								
4.2 Informatie, advies en cliëntondersteuning								
Informatie over het totale aanbod aan voorzieningen is voor iedereen beschikbaar en toegankelijk (digitaal, schriftelijk, telefonisch en persoonlijk gesprek) en wordt actief aangeboden aan ouderen (preventief huisbezoek)	Aantal ouderen waarbij een preventief huisbezoek is afgeleid	Jaarverslag Coherente	138	-	-	prestatie-indicator	behouden	130
Informatie en advies zijn in de eigen omgeving (op dorpskernniveau) beschikbaar via het Zorgadviespunt, de ouderenadviseur en het algemeen maatschappelijk werk	Gemiddeld aantal bezoekers per maand	SDU	120	-	-	prestatie-indicator	verhogen	150
Clïëntondersteuning is beschikbaar voor iedereen met een ondersteuningsbehoefte en is gericht op het versterken van de regie van de cliënt (en zijn omgeving) ten einde de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen	Aantal cliënten op aanvraag ondersteund door MEE Amstel en Zaan	Verantwoording MEE Amstel & Zaan	28	-	-	prestatie-indicator	behouden	28
	Percentage mensen die zich gemeld hebben met hulpvraag dat wist dat ze gebruik konden maken van een onafhankelijke cliëntondersteuning	Clïëntvervalsionderzoek Wmo	19%	-	-	prestatie-indicator	verhogen	35%
4.3 Algemene voorzieningen								

Waar mogelijk worden algemene voorzieningen ontwikkeld die vrij toegankelijk zijn voor een brede doelgroep als volwaardig alternatief voor maatwerkvoorzieningen	Aantal mensen dat gebruik maakt van HHT diensten thuis	Gemeente	10	-	-	prestatie-indicator	verhogen	25
Algemene voorzieningen worden zoveel mogelijk aangeboden in de directe omgeving (dicht bij de zorgvrager), zijn laagdrempelig en sluiten zo veel mogelijk aan op het welzijnsaanbod	Gemiddels aantal deelnemers Co's kamer	Jaarverslag Coherente	25	-	-	prestatie-indicator	behouden	25
Bij algemene voorzieningen worden waar mogelijk vrijwilligers en mantelzorgers ingeschakeld en betrokken								
3.4 Maatwerkvoorzieningen								
Maatwerkvoorzieningen zijn beschikbaar voor mensen die onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat tot participatie en dat niet met inzet van eigen kracht, gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen kunnen oplossen	Aantal cliënten per 10.000 inwoners met een maatwerkarrangement Wmo	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	325	466	569	monitorinformatie		
De ondersteuning is primair gericht op het herstellen of versterken van de zelfredzaamheid en versterken van het eigen netwerk	Percentage van de Wmo-clënten die het (helemaal) eens zijn met de stelling "Door de ondersteuning die ik krijg kan ik mij beter redden"	Cliëntervaringsonderzoek Wmo	82,0%			monitorinformatie		
Burgers die in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening hebben keuzevrijheid zowel bij het kiezen van een zorgaanbieder als bij de keuze tussen zorg in natura of een persoonsgebonden budget	Percentage van alle Wmo-klanten cliënten die een pgb hebben	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	7,0%	12,2%	13,5%	monitorinformatie		
Er is een sluitend aanbod van maatwerkvoorzieningen waarbij de gewenste kwaliteit tegen een zo scherp mogelijke prijs wordt ingekocht	Percentage van de inwoners die ondersteuning krijgen en (helemaal) eens zijn met de stelling "Ik vind de kwaliteit van de ondersteuning die ik krijg goed"	Cliëntervaringsonderzoek Wmo	80,0%	-	-	prestatie-indicator	behouden	80,0%
	Percentage van de inwoners die ondersteuning krijgen en (helemaal) eens zijn met de stelling "De ondersteuning die ik krijg past bij mijn hulpvraag"	Cliëntervaringsonderzoek Wmo	82,8%	-	-	prestatie-indicator	behouden	82,8%
De toegang tot maatwerkvoorzieningen verloopt via het Zorgadviespunt en is klantvriendelijk, integraal en afgestemd op de individuele situatie	Percentage van de inwoners die contact hebben opgenomen met de gemeente i.v.m. een hulpvraag en (helemaal) eens zijn met de stelling "Ik wist waar ik moest zijn met mijn hulpvraag"	Cliëntervaringsonderzoek Wmo	65,4%	-	-	prestatie-indicator	behouden	65,4%
	Percentage van de inwoners die contact hebben opgenomen met de gemeente i.v.m. een hulpvraag en (helemaal) eens zijn met de stelling "De medewerker en ik hebben in het gesprek samen naar oplossingen gezocht"	Cliëntervaringsonderzoek Wmo	59,4%	-	-	prestatie-indicator	verhogen	70,0%
5. Maatschappelijke zorg aan kwetsbare inwoners								
5.1 Voorkomen en bestrijden maatschappelijke uitval								
Voor kwetsbare burgers zijn er voldoende laagdrempelige voorzieningen waar een beroep op gedaan kan worden en die zijn gericht op herstellen van de zelfredzaamheid en participatie ter voorkoming van overlast en maatschappelijke uitval	Aantal basistractanten maatschappelijk werk Vita	Jaarverslag Vita Amstelland	86	-	-	monitorinformatie		
Vrijwilligers en zorgverleners zijn in staat om risico's en signalen van (dreigende) maatschappelijke uitval en sociaal isolement te herkennen en weten waar deze signalen gemeld kunnen worden	Het percentage inwoners (18+) dat als 'kwetsbaar' aangemerkt kan worden. Kwetsbare personen zijn mensen waarbij de participatie én kwaliteit van bestaan onder het landelijk gemiddelde liggen.	Burgerpeiling (via GMSD; onderdeel Maatschappelijke ondersteuning en zorg)	16%	20%	21%	monitorinformatie		
Op basis van signalen wordt de problematiek levensbreed in kaart gebracht en de betrokkene(n) toegeleid naar zorg/hulpverlening waarbij het uitgangspunt is: zo vroeg mogelijk, zo kort mogelijk en zo licht mogelijk								
De hulpverlening (informeel en professioneel) is integraal (alle leefgebieden) en systeemgericht (gericht op het functioneren van het huishouden als geheel)	Aantal huishoudens in beeld bij het Kernteam	Gemeente	109 (eind 2015)	-	-	monitorinformatie		
De hulpverlening is gericht op het versterken van de zelfredzaamheid, het bevorderen van maatschappelijke participatie en het voorkomen van uitval, overlast en zorgafhankelijkheid								
5.2 Voorkomen en bestrijden huiselijk geweld en kindermishandeling								
Huiselijk geweld en kindermishandeling worden zo veel mogelijk voorkomen door het bestrijden van risicofactoren en publiekvoorlichting	Percentage inwoners dat weet waarvoor Veilig Thuis is	Geen bron beschikbaar (VT is regionaal beleid)						
Advies en informatie zijn beschikbaar voor burgers en professionals via Veilig Thuis, het regionale Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK).	Aantal ontvangen adviesaanvragen huiselijk geweld en kindermishandeling	Rapportage Veilig Thuis	3 (Q1 2016)	-	-	monitorinformatie		
Huiselijk geweld en kindermishandeling worden vroegtijdig gesignaleerd door vrijwilligers- en professionele organisaties. Hiervoor wordt de bekendheid met en de toepassing van de meldcode gefaciliteerd en gestimuleerd.								
Zorg en hulpverlening worden zo vroeg mogelijk ingezet. Waar mogelijk wordt het instrument Tijdelijk Huisverbod hiervoor ingezet.	Aantal oplegde Tijdelijk huisverboden	Gemeente	2	-	-	monitorinformatie		
Bij de hulpverlening wordt de samenhang tussen de aanpak van huiselijk geweld en die van kindermishandeling gewaarborgd.	Aantal meldingen van huishoudens zonder kinderen	Rapportage Veilig Thuis	5 (Q1 2016)	-	-	monitorinformatie		
	Aantal meldingen van huishoudens met kinderen	Rapportage Veilig Thuis	11 (Q1 2016)	-	-	monitorinformatie		

5.3 Opvang en Beschermd wonen							
Met Amsterdam worden afspraken gemaakt over het beschikbare aanbod voor opvang en beschermd wonen <u>en de toegang hiernaar</u>	Aantal inwoners op wachtlijst voor een plaats beschermd wonen	Centrumgemeente Amsterdam	0 (eind 2015)	-	-	monitorinformatie	
Er wordt een adequate aansluiting georganiseerd van de lokale zorgstructuur naar de centrale toegang voor <u>Opvang en Beschermd wonen bij Amsterdam</u>	Aantal burgers met indicatie beschermd wonen	Centrumgemeente Amsterdam	2 (eind 2015)	-	-	monitorinformatie	

Betekenis

Resultaten

Indicator

Bron

OA

<25K

NED

soort informatie

ambitieniveau

streefwaarde

Dit zijn de resultaten zoals benoemd in het Wmo-beleidsplan 2015 t/m 2018. In totaal zijn 34 resultaten, verdeeld over 3 thema's opgenomen in het Wmo-beleidsplan.

Meetbare informatie die beschikbaar is via diverse systemen en waarmee uitgedrukt wordt hoe het is gesteld met het resultaat danwel de onderliggende problematiek.

Dit is de bron waar de informatie uit afkomstig is

Waarde voor Ouder-Amstel

Gemiddelde waarde gemeenten kleiner dan 25.000 inwoners (waarstaatjegemeente.nl)

Gemiddelde waarde alle deelnemende gemeenten (waarstaatjegemeente.nl)

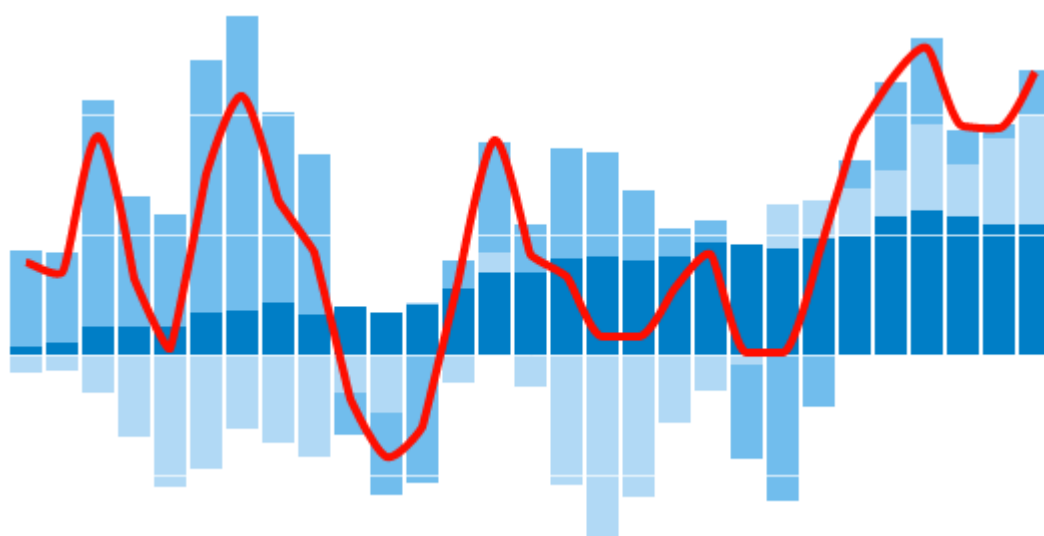
Er wordt onderscheid gemaakt tussen monitorinformatie en een prestatie-indicator. Bij monitorinformatie gaat het om informatie die niet direct beïnvloed wordt door de gemeenten. Een prestatie-indicator is (gedeeltelijk) het resultaat van het beleid.

Aan prestatie-indicatoren is een ambitieniveau gekoppeld (behouden, verhogen of verlagen)

De streefwaarde is de waarde die aan het einde van de planperiode wordt beoogd

MONITOR SOCIAAL DOMEIN (MSD)

Gemeente Ouder-Amstel

2016 Eerste Kwartaal

Monitor Sociaal Domein (MSD) Eerste kwartaal 2016

	Voorzieningen per Beleidsterrein	Stand 1-1-2016	Instroom - Uitstroom 1-1-2016 tot 31-3-2016		Stand 31-3-2016	Instroom - Uitstroom 1-4-2016 tot 30-6-2016		Stand 30-6-2016	Instroom - Uitstroom 1-7-2016 tot 30-9-2016		Stand 30-9-2016	Instroom - Uitstroom 1-10-2016 tot 31-12-2016		Stand 31-12-2016
	Participatie													
1.1	Aantal Bijstandsuitkeringen	170	10	12	168									
1.2	Trede 1	7			6									
1.3	Trede 2	63			67									
1.4	Trede 3	26			43									
1.5	Trede 4	67			41									
1.6	Trede 5	19			21									
1.7	Bijzondere Bijstand	54			32									
1.8	Individuele Inkomensvoetstuk	46			12									
1.9	Begeleid Schuldhulpverlening	19			21									
	Jeugdhulp													
2.1	Jeugdopvoedhulp	17			(17)									
2.2	Jeugd GGZ (incl. dyslexie)	118			(118)									
2.3	Jeugd AWBZ (ZIN)	8			(8)									
2.4	Jeugd AWBZ (PGB's)	16			(16)									
2.5	Jeugdbescherming	15			(15)									
	WMO													
3.1	Onderzoeken/ gesprekken ¹													
3.2	Rolstoelvoorzieningen	6			7									
3.3	Woonvoorzieningen - aanpassingen	9			8									
3.4	Vervoersvoorzieningen	6			6									
3.5	Hulp bij huishouden ² (ZIN)	234			229									
3.6	Hulp bij huishouden (PGB's)	19			15									
3.7	HHT Diensten Thuis	0			0									
3.8	Begeleiding ³ (incl. ADL ⁴) (ZIN)	61			83									
3.9	Begeleiding (incl. ADL) (PGB's)	15			11									
3.10	Kortdurend verblijf	1			1									

¹ Vanaf 2de kwartaal 2016

² Lopende zaken

³ Individuele begeleiding en groepsbegeleiding (dagbesteding)

⁴ Algemeen dagelijkse levensverrichtingen

	Kernteam 2016 Eerste kwartaal	Stand 1-1-2016	Periode 1-1 tot 31-3-2016	Stand 31-3-2016	Periode 1-4 tot 30-6-2016	Stand 30-6-2016	Periode 1-7 tot 30-9-2016	Stand 30-9-2016	Periode 1-10 tot 31-12-2016	Stand 31-12-2016
4.1	Totaal aantal casussen (4.2 – 4.4 – 4.7)⁵	109		99						
4.2	Aantal (her)aanmeldingen		19							
4.3	waarvan: (her)aanmeldingen binnen 24 maanden (terugval)		3							
4.4	waarvan: afgewezen (her)aanmeldingen		10							
4.5	Aantal besproken casussen met inzet casusregisseur/ gezinsplan waarvan:		9							
4.6	aantal besproken casussen waarbij kind/jeugdige centraal staat		5							
4.7	Aantal afgesloten casussen met inzet casusregisseur waarvan:		19							
4.8	- “afschaling” (naar eerstelijnspartner)		8							
4.9	- “opschaling” (naar gecertificeerde instelling)		2							
4.10	- “waakvlam” (casusregisseur blijft situatie op afstand volgen)		9							
4.11	Aantal “eigen kracht conferenties”		0							
4.12	Aantal keren inzet Casusregisseur (incl. gezinsplan)		9							
	Coherente/ Zorgadviespunt		1							
	Altra		1							
	Spirit		1							
	MEE		0							
	GGD Vangnet & Advies		2							
	Vita Algemeen Maatschappelijk Werk		2							
	Blijf Groep		2							
	Praktijkondersteuner Huisartsen		0							
4.13	Aantal keren Melder van een casus		19							
	JBRA		2							
	Veilig Thuis		2							
	Ons tweede thuis		0							
	Sociale zaken		0							
	RIBW		0							
	ZAP		2							
	SMW/Altra		0							
	VITA		1							
	Eigen Haard		5							
	Coördinator kernteam		2							
	GGD-JGZ		1							
	GGD M-GGZ		1							
	MEE-AZ		1							
	School		2							
	Politie		0							
	SHG		0							

⁵ Zowel inclusief als exclusief gezinsplan

Financiële Realisatie Participatiewet 2016 Eerste Kwartaal

Inkomsten/ Uitgaven	2016 (Geraamd)	Specificaties	Realisatie Q1	Realisatie Q2	Realisatie Q3	Realisatie Q4	Cumulatief Q1+Q2+Q3+Q4
Totaal beschikbaar ⁶	548.000						
Participatiebevordering	158.000		44.500				44.500
Trede 5	75.000	Arbeidsbemiddeling/ Social2Use Uitstroompremie Loonkostensubsidie	18.500				18.500
Trede 4	57.000	Participatiebanen en premie Garantiebanen Scholingskosten	0				0
Trede 3	26.000	"Kracht van Ouder-Amstel"	26.000				26.000
Trede 1 en 2	10.000	Vrijwilligerswerk Coherente	0				0
Generieke producten	50.000		8.500				8.500
Kinderopvang	5.000		0				0
Overige	45.000	Reiskosten No-risk Polis Medisch advies Forfaitaire vergoedingen SHV	8.500				8.500
Wsw	340.000	Beschut werken Detacheringen Begeleid werken	85.000				85.000
Totaal uitgaven			138.000				138.000

Inkomsten/ Uitgaven	2016 (Geraamd)	Specificaties	Realisatie Q1	Realisatie Q2	Realisatie Q3	Realisatie Q4	Cumulatief Q1+Q2+Q3+Q4
Totaal beschikbaar	2.430.000						
Inkomensdeel	2.236.000	(incl. IOAW en IOAZ)	532.000				532.000
Bijzondere Bijstand	110.000		19.500				19.500
Inkomenstoeslag	29.000		7.500				7.500
Schuldhelpverlening	50.000		7.000				7.000
Totaal uitgaven			566.000				566.000

⁶ Conform begrotingsaanpassing 2de nieuwsbrief

Financiële Realisatie Jeugd 2016 Eerste Kwartaal

Inkomsten/ Uitgaven	2016 (Geraamd)	Specificaties	Realisatie Q1	Realisatie Q2	Realisatie Q3	Realisatie Q4	Cumulatief Q1+Q2+Q3+Q4
Totaal beschikbaar ⁷	2.037.000						
Bovenregionaal (Totaal)	1.549.000		(400.000)				
Jeugd- en opvoedhulp	584.000	Pleegzorg Residentiële hulp Crisis Jeugdhulp plus	(162.000)				
GGZ hulp	705.000	Generalistische basishulp Gespecialiseerde hulp Dyslexie	(176.000)				
AWBZ hulp	90.000	Begeleiding, Persoonlijke verzorging Kortdurend verblijf	(31.000)				
PGB's	170.000	Begeleiding, Persoonlijke verzorging Kortdurend verblijf	(31.000)				
(Veiligheids)Regionaal (Totaal)	250.000		(45.000)				
Jeugdbescherming Jeugdreclassering	220.000	Gezinsgericht werken	(45.000)				
Acute Hulp	30.000		(0)				
DUO niveau (Totaal) Ambulante Jeugdhulp	238.000		(43.000)				
Generalistische ambulante jeugdhulp	136.000	Signs of Safety Thuis op School Triple P	(34.000)				
Specialistisch ambulante jeugdhulp	102.000		(9.000)				
Totaal uitgaven			(488.000)				

⁷ Conform begrotingsaanpassing 2de nieuwsbrief (excl. Uitvoeringskosten)

Financiële Realisatie WMO 2016 Eerste Kwartaal

Inkomsten/ Uitgaven	2016 (Geraamd)	Specificaties	Realisatie Q1	Realisatie Q2	Realisatie Q3	Realisatie Q4	Cumulatief Q1+Q2+Q3+Q4
Totaal beschikbaar ⁸	1.467.000						
Bestaande WMO voorzieningen (Totaal)	1.087.000		243.500				243.500
Rolstoelvoorziening	60.000	Duwrolstoel Handbewogen rolstoel Electrische rolstoel	7.000				7.000
Woningaanpassing	100.000		11.500				11.500
Vervoersvoorzieningen	90.000	Gesloten buitenwagen Scootmobiel	10.500				10.500
Hulp bij huishouden (ZIN)	780.000		198.000				198.000?
Hulp bij huishouden (PGB)	57.000		16.500				16.500
Nieuwe WMO voorzieningen (Totaal)	380.000	Individuele begeleiding Groepsbegeleiding Kortdurend verblijf	59.000				59.000
Begeleiding + kortdurend verblijf							
Totaal uitgaven			302.500				302.500

⁸ Conform begrotingsaanpassing 2de nieuwsbrief

Samenvatting

Monitor Sociaal Domein 2016 Eerste Kwartaal

Algemeen

Met de afronding van 2015 hebben we voor het eerst integraal zicht op het gemeentelijke zorgprofiel rondom participatie, zorg en jeugdhulp. Dat geldt ook over de bestedingen die hiermee gepaard gaan. De bestedingen 2015 lijken op basis van de informatie eerste kwartaal vooralsnog ook van toepassing op 2016. Hierdoor is een aanpassing in de tweede nieuwsbrief noodzakelijk geworden ten aanzien af van de oorspronkelijke raming 2016.

Vanwege de veranderingen rondom de levering van bronbestanden en de technische imperfecties die hiermee gepaard gaan, beschikken we (nog) niet over aantallen en bestedingen voor jeugdhulp. Het aanleveren van aantallen en bestedingen inzake WMO en participatiewet verloopt naar wens.

Participatiewet

De eind 2015 ingezette trend dat de groei van het aantal bijstandsuitkeringen in Ouder-Amstel stabiliseert, wordt in het eerste kwartaal 2016 doorgezet. Aan het eind van het eerste kwartaal tellen we 168 bijstandsuitkeringen. (Gelet op potentiële instroominformatie zal het aantal in het tweede kwartaal vermoedelijk weer stijgen).

De stabilisering is mede veroorzaakt door een actiever werkgelegenheidsbeleid, c.q. extra investeringen ter hoogte van € 50.000,- met name op het gebied van directe bemiddeling (loonkostensubsidie) en nazorg/ herplaatsing. Tegelijkertijd is de begroting met nogmaals € 50.000,- verhoogd ter compensatie van landelijke bezuinigingen en het wegvallen van de meeneemregeling.

Het activeringsproject “De kracht van Ouder-Amstel” voor de doelgroep die verder wegstaat van de arbeidsmarkt is voor 2016 nog een keer verlengt. In 2017 moet opnieuw worden aanbesteed. Diemen en Ouder-Amstel (en sinds kort ook Uithoorn) bundelen hier de krachten. (Het in de monitor vermelde bedrag geldt trouwens voor het hele jaar).

In het eerste kwartaal is ook een update van de participatieladder beschikbaar gekomen. Opvallend is dat er ten opzichte van de vorige meting meer klanten in trede 3 verblijven en minder in trede 4. Algemeen is de afstand van de doelgroep tot de arbeidsmarkt dus groter geworden. De gemeente zal zoeken naar instrumenten om ook voor deze personen een passend aanbod te kunnen doen.

Jeugd

In 2015 is inzichtelijk geworden wat de aantallen en de bestedingen in de jeugdhulp in Ouder-Amstel zijn. Op dit moment gaan wij er van uit dat deze gegevens ook richtinggevend zijn voor 2016. Konden wij in 2015 nog beschikken over regionale gegevens die inzicht gaven in de verplichtingen van Ouder-Amstel. In 2016 moeten wij deze gegevens uit de eigen administratie kunnen halen. Op dit moment is DUO+ nog bezig de eigen administratie hierop aan te passen. Daarom kunnen we nog niet beschikken over actuele aantallen en bestedingen in de jeugdhulp over het eerste kwartaal 2016. De gepresenteerde aantallen en bestedingen in de monitor zijn trendmatige gemiddelden ten aanzien van het begrotingsjaar 2015. De verwachting is dat wij binnen enkele weken zicht hebben op de gewenste cijfers. Wij hebben op dit moment geen aanwijzingen dat er grote afwijkingen zijn in vergelijking met 2015.

Ook als wij beschikken over de juiste monitor gegevens in de Jeugdhulp blijven er risico's bestaan van onverwachte afwijkingen in het budget. Een kwart van de gemeentelijke bestedingen wordt gereserveerd voor vijf van de ruim 170 jongeren die in de afgelopen periode een door de gemeente gefinancierde voorziening heeft aangeboden gekregen. (Het betreft diensten in het kader van Jeugdzorg Plus en residentiële hulp). In 2016 worden tenminste twee trajecten voor twee jongeren beëindigd, maar het is te vroeg om dit in een financieel voordeel te vertalen.

Het werken met Ouder-Kind coaches en de pilot met een praktijkondersteuners huisartsen (POH-er) zijn nieuwe initiatieven die de relatie met scholen en medische sector met betrekking tot de toegang moeten versterken. Ook wordt hierdoor een verbinding gelegd tussen het preventieve jeugdhulpbeleid en specialistische jeugdhulp; met als doel het opzetten van integrale en preventieve arrangementen waardoor de kosten voor dure zorg op termijn worden beperkt. Op dit moment kunnen we de effecten van deze initiatieven nog niet terugzien in de monitor sociaal domein.

WMO

De aantallen "Hulp bij het huishouden" en de nieuwe voorziening "begeleiding" wijken in het eerste kwartaal 2016 niet opzichtelijk af van de aantallen in 2015. De begroting 2016 is aangepast aan de achterblijvende uitgaven. Inmiddels wordt door diverse onderzoeken bevestigd dat onderbesteding in de WMO verklaard kan worden doordat een groot aantal personen de (grotendeels vóór 2015) ontvangen indicaties niet of niet volledig hebben verzilverd. De verwachting is wel dat de behoefte aan individuele voorzieningen in de toekomst door vergrijzing weer gaat toenemen.

Aan
Gemeenteraad

Van
Werkgroep indicatoren sociaal
domein

Datum
2 mei 2016

Betreft
Resultaten werkzaamheden werkgroep indicatoren sociaal domein

Inleiding

In het fractievoorzittersoverleg van 21 januari jl. is besloten een werkgroep indicatoren sociaal domein in te stellen, nadat in de tweede helft van 2015 dit idee was ontstaan en de belangstelling onder de fracties was geïnventariseerd.

De werkgroep indicatoren sociaal domein bestond uit de volgende leden:

Barbara de Reijke, raadslid VVD
Luuk de Vré, raadslid CDA
Paulette Koek-Baks, raadslid OAA
Dirk-Jan Hoekstra, raadslid PvdA
Rebecca Vandenabeelde, raadslid D66
Marian van der Weele, Rineke Korrel en Jacqueline de Maa, wethouders (wisselend)
Jan Kempers, Inge Wiedijk en Jurgen Woudwijk, ambtelijke organisatie
Anke Swets, griffier

De werkgroep is drie keer bij elkaar gekomen, te weten op 9 februari, 16 februari en 22 maart. Op de eerste avond was een externe begeleider/deskundige aanwezig.

In dit memo worden de resultaten van de werkgroep beschreven, volgend uit hetgeen tijdens de bijeenkomsten is besproken en tussentijds door de ambtelijke organisatie is uitgewerkt.

Conform de afspraak in het fractievoorzittersoverleg wordt dit memo toegestuurd aan de gemeenteraad. Op deze wijze zijn de resultaten van de werkgroep inzichtelijk.

De werkgroep informatievoorziening heeft aanbevolen om de resultaten t.z.t. te combineren met de resultaten van de andere twee werkgroepen die er zijn, vanwege de overlap die er tussen zit. Op die manier ontstaat één eindproduct.

Opdracht van de werkgroep

De opdracht van de werkgroep is samengevat: antwoord vinden op de vraag hoe en onder welke voorwaarden meetbare gegevens, prestatie-indicatoren en/of streefcijfers kunnen worden opgenomen in beleidsplannen die de raad vaststelt.

De werkgroep is ingesteld door de raad naar aanleiding van het vaststellen van het WMO beleidsplan in september 2015. Daarom is in de werkgroep ingezoomd op dit beleidsterrein. De methodiek en werkwijze zijn uit te breiden naar andere velden in het sociaal domein en naar andere beleidsterreinen.

Werkwijze en uitgangspunten

De werkgroep heeft ervoor gekozen concreet invulling te geven aan de opdracht aan de hand van het in 2015 vastgestelde WMO beleidsplan. Er bestond minder behoefte om vanuit een abstracter kader (van visie naar uitvoering) tot een werkwijze te komen.

De werkgroep heeft de volgende uitgangspunten besproken:

- Er moeten duidelijke definities komen over de verschillende begrippen, zoals indicatoren, streefcijfers, monitorinformatie enz.
- Het aantal streefcijfers of indicatoren moet overzichtelijk en beperkt blijven en ze dienen gekoppeld te zijn aan een doelstelling.
- De werkgroep gaat geen nieuw beleid bepalen, geen nieuwe kaders stellen. Het gaat erom, bij het huidige beleid (de benoemde doelstellingen) indicatoren en streefcijfers te bepalen; sommige cijfers zijn te beïnvloeden door gemeentelijk beleid, andere niet.
- De meetgegevens moeten voor de gemeente beschikbaar zijn. Denk hierbij aan bronnen als "waar staat je gemeente", monitoringsformatie uit de eigen systemen, landelijk bekende onderzoeken en gegevensbronnen enz.
- De werkwijze zoals door de werkgroep aan de hand van het WMO beleidsplan wordt afgesproken kan als voorbeeld/methode dienen voor andere, volgende beleidsplannen.
- Niet alle beleidsplannen zijn geschikt om meetgegevens of indicatoren in op te nemen, maar daar waar duidelijke doelstellingen geformuleerd zijn die door cijfers of andere gegevens ondersteund worden, wordt verwacht dat ze opgenomen worden in het beleidsplan.

Resultaten van de werkgroep

Voor het in 2015 vastgestelde WMO beleidsplan heeft de werkgroep gekeken naar beschikbare (periodieke) monitoringsgegevens. Deze gegevens zijn gekoppeld aan de diverse te bereiken resultaten die in het WMO beleidsplan worden benoemd.

Dat heeft geresulteerd in de bijgevoegde tabel met WMO prestatie-indicatoren. In deze tabel staan de volgende gegevens:

- Resultaten: dit zijn de resultaten zoals ze in het WMO-beleidsplan worden benoemd.
- Monitoregegevens: dit is een beschrijving van de gegevens die gevonden kunnen worden in (periodieke) bronnen.
- Bron: dit is de bron waar de monitoregegevens vandaan komen.
- Huidig cijfer: dit is het getal of percentage dat nu geldt voor de gemeente Ouder-Amstel.
- Benchmark: dit is een vergelijking met een andere gemeente, bijvoorbeeld Uithoorn, of een vergelijking met kleine gemeenten of matig stedelijk gebied.
- Beïnvloedbaarheid: dit is informatie over of het cijfer te beïnvloeden is door gemeentelijk beleid, en zo ja, hoe.
- Streefcijfer: dit kan later worden ingevuld; niet overal zullen cijfers te geven zijn; soms is er sprake van een trend die is aan te geven.

Vervolg

De werkgroep ziet de werkwijze en opzet die zij heeft gehanteerd voor het WMO beleidsplan ook als een bruikbare werkwijze voor andere beleidsplannen in het sociaal domein en op andere beleidsterreinen.

In de kern komt het erop neer dat in de beleidsplannen heldere doelstellingen worden geformuleerd, en dat deze doelstellingen daar waar mogelijk worden voorzien van meetgegevens, nulmeting en indicatoren (beïnvloedbaar en niet beïnvloedbaar). De bronnen waar de gegevens vandaan komen dienen beschikbaar te zijn voor de gemeente.

De werkgroep is aan de hand van het WMO beleidsplan gekomen tot een methodiek en werkwijze die bijdraagt aan het concreter maken van resultaten door het toepassen van meetgegevens en indicatoren.

De werkgroep vraagt aan het college om in de komende periode de tabel met WMO prestatie-indicatoren verder te voorzien van gegevens (waaronder streefcijfers) en deze voor te dragen aan de gemeenteraad voor besluitvorming, als een addendum bij het al vastgestelde WMO beleidsplan.

Verder wordt aan het college gevraagd om deze methodiek en werkwijze in de toekomst ook toe te passen bij andere strategische beleidsnotities en grotere beleidsterreinen.

Tenslotte

Met dit memo en de bijlage heeft de werkgroep indicatoren sociaal domein haar werkzaamheden afgerond. De werkgroep hoopt hiermee een zinvolle bijdrage te hebben geleverd aan de zoektocht naar bruikbare indicatoren in het sociaal domein en op andere beleidsterreinen.

Zoals aan het begin gesteld, heeft de werkgroep informatievoorziening aanbevolen om de resultaten t.z.t. te combineren met de resultaten van de andere twee werkgroepen die er zijn, vanwege de overlap die er tussen zit. Op die manier ontstaat één eindproduct.

Nummer 2016/42

datum raadsvergadering	:	6 oktober 2016
Onderwerp	:	Invoeren bel-parkeren in Amsterdam-Duivendrecht
Portefeuillehouder	:	Wethouder C.C.M. Korrel-Wolvers
datum raadsvoorstel	:	29 augustus 2016

Samenvatting

Met het invoeren van bel-parkeren biedt de gemeente een extra mogelijkheid aan parkeerders in Amsterdam-Duivendrecht om, naast het card-only principe, hun parkeergeld te betalen. Om het bel-parkeren mogelijk te maken zal de parkeerbelastingverordening 2014, de Tarieventabel en de Parkeerverordening 2014 moeten worden aangepast om de mogelijkheid van het mobiel parkeren moeten noemen. Om het bel-parkeren in Amsterdam-Duivendrecht uit te voeren zal de gemeente aansluiten bij het Servicehuis Parkeer- en Verblijfsrechten (SHPV). Dit is een coöperatie van gemeenten die een landelijke voorziening biedt voor het vastleggen en ontsluiten van parkeer- verblijfsrechten met als doel om voor deze gemeenten de uitvoering van het parkeerbeleid efficiënter, effectiever en publieksvriendelijker te kunnen inrichten.

Wat is de voorgeschiedenis?

Op 1 mei 2014 heeft de gemeenteraad besloten betaald parkeren in te voeren in Amsterdam-Duivendrecht. Gevolg van deze maatregel is dat er twintig parkeerautomaten zijn geplaatst met het dip-and-go systeem (card only). De parkeerbelasting bedraagt € 0,85 per uur. Er geldt een maximale parkeerduur van drie uur. Inmiddels is het betaald parkeren regime geëvalueerd.

Wat is er aan de hand?

Uit de parkeerevaluatie is gebleken dat de gevestigde bedrijven in Amsterdam-Duivendrecht grote voorstanders zijn van het invoeren van bel-parkeren. In steeds meer steden kunnen parkeerders hun parkeerbelasting betalen door bel-parkeren. Dit bel-parkeren is het parkeren middels het aanmelden van de parkeeractie via de mobiele telefoon. De parkeerbelasting wordt dan voldaan via de telefoon, sms of internet. De parkeerder dient zich aangemeld te hebben bij een provider alvorens te kunnen bel-parkeren. Deze manier van het voldoen van parkeerbelasting brengt grote voordelen mee voor de parkeerders.

Wat gaan we doen?

Introductie bel-parkeren

Bij digitaal parkeren meldt de parkeerder de parkeeractie aan en af door middel van bellen of sms-en met de mobiele telefoon of met een app op de smartphone bij zijn parkeerprovider. Dit zijn bedrijven waar de parkeerder zich heeft aangemeld met zijn persoonlijke gegevens (o.a. rekeningnummer, telefoonnummer en kenteken). Bij het aanmelden van de parkeeractie door de parkeerder wordt hij door de provider herkend. De parkeerder geeft bij het parkeerder wordt hij door het vermelden van het betreffende zonenummer dat op de parkeerautomaten staat aangegeven.

Hierbij komt ook de beperking van betalen voor maximaal drie uur achtereenvolgende parkeren te vervallen, zowel bij bel-parkeren als bij betalen aan de parkeermeter. Een andere mogelijkheid is via het GPS-signaal. Zodra de parkeerder zich afmeldt bij zijn provider wordt dit ook direct geregistreerd in dit register. Op basis van deze registratie kan de gemeente de handhaving uitvoeren.

Om het bel-parkeren formeel mogelijk te maken dienen de Verordening Parkeerbelastingen 2016, de daarbij behorende Tarieventabel en de Parkeerverordening 2016 vastgesteld te worden.

College

Naast het vaststellen van bovengenoemde verordeningen heeft het college, ten behoeve van de invoering van het bel-parkeren, het Uitwerkingsbesluit betaald parkeren Ouder-Amstel 2016 vastgesteld. Ook zal zij een overeenkomst aangaan met SHPV zodat de invoering van het bel-parkeren door hen wordt gefaciliteerd en in samenwerking met de gemeente wordt uitgevoerd.

Tarieventabel

Het gevolg van de invoering van het bel-parkeren is de aanpassing van de tarieventabel die onderdeel uitmaakt van de Verordening Parkeerbelastingen. Door de invoering van het mobiel parkeren is het mogelijk om langer dan drie uur achter elkaar de parkeerbelasting te betalen. Om te voorkomen dat het tarief van € 0,85 een te grote aantrekkende werking heeft op parkeerders die het bedrijventerrein niet als herkomst of eindbestemming hebben, wordt voorgesteld het uurtarief van € 0,85 dat blijft gelden voor de eerste drie uur, met ingang van het vierde uur te verhogen naar € 2,75 per uur.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Bel-parkeren

Het bel-parkeren biedt vele voordelen voor de parkeerder;

- De parkeerder betaalt snel en veilig via de mobiele telefoon;
- De parkeerder betaalt achteraf en hoeft dus niet meer vooraf in te schatten hoe lang hij gaat parkeren;
- De parkeerder hoeft niet meer terug te rennen naar de auto omdat de parkeertijd bijna voorbij is;
- De parkeerder heeft geen parkeerticket meer nodig. De handhaving vindt digitaal plaats, op basis van het kenteken.

Naast de voordelen voor de parkeerder zal het huidige aantal bezwaarschriften tegen opgelegde naheffingsanslagen dalen. Momenteel gaat een deel van de bezwaarschriften over de veronderstelling waarin de parkeerder verkeert dat als ze mobiel betaald hebben, ze de parkeerbelasting voor het gebied Amsterdam-Duivendrecht voldaan hebben. In werkelijkheid hebben zij betaald voor het gebied Amsterdam, waar het bel-parkeren al tot de mogelijkheden behoort, omdat er een verbinding is gemaakt met de parkeerautomaat die gevestigd is in het betaald parkeren gebied in Amsterdam. Uiteraard is dit de verantwoordelijkheid van de parkeerder zelf. Met het invoeren van het bel-parkeren in Amsterdam-Duivendrecht komt deze overtreding minder snel voor.

Tarieventabel

Het tarief van € 2,75 na drie uur parkeren is hoger dan die op het Amsterdamse gedeelte van het ABP. Daar geldt een tarief van € 0,10 voor de eerste drie uur en € 2,40 voor ieder daarop volgend uur. Door hogere tarieven te hanteren dan die gelden op het Amsterdamse gedeelte van het ABP worden parkeerverschuivingen richting Amsterdam-Duivendrecht voorkomen.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Parkeerbelastingverordening/Parkeerverordening/Uitwerkingsbesluit

Een aanpassing en vaststelling van de Parkeerbelastingverordening, Parkeerverordening en het Uitwerkingsbesluit betaald parkeren 2016 waarin het bel-parkeren na aanpassing als betalingsmogelijkheid wordt genoemd. Daarnaast worden alle parkeerautomaten voorzien van eenzelfde code, aangezien het één zone betreft, zodat de parkeerder weet welke code hij moet gebruiken om te kunnen bel-parkeren.

Tarieventabel

Er wordt voorgesteld het tarief voor de eerste drie uur € 0,85 te laten en met ingang van het vierde uur het tarief te verhogen naar € 2,75 per uur.

Financiën

Het tarief dat SHPV hanteert per gereguleerde parkeerplaats is € 1,75. Amsterdam-Duivendrecht heeft 1750 gereguleerde parkeerplaatsen, dus het bedrag dat jaarlijks in rekening wordt gebracht is € 3062,50. Ook draagt de gemeente twee procent van de inkomsten uit het bel-parkeren af aan SHPV. Als we uitgaan van de opbrengst over 2015 en ervan uitgaan dat zeker de helft van de parkeerders overgaat op bel-parkeren dan zal dit bedrag dat overgedragen wordt aan SHPV neerkomen op € 2000,- per jaar.

Daarnaast betaalt de gemeente aan SHPV jaarlijks een vergoeding voor de dienstverlening die SHPV voor de gemeente verricht. Amsterdam-Duivendrecht heeft onder de 2000 gereguleerde parkeerplaatsen dus de bijdrage aan SHPV bedraagt € 1000,-.

De totale jaarlijkse kosten aan SHPV bedragen € 6062,50. Deze kosten worden gedekt uit de opbrengsten van het betaald parkeren.

Het SHPV regelt de maandelijkse financiële afwikkeling tussen de provider en gemeente. SHPV stuurt betalingspecificaties aan de providers (op basis van gegevens uit NPR) en sluis de geïnde parkeergelden maandelijks door naar de gemeente.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

De bedrijven zullen geïnformeerd worden middels een informatiebrief. Hetzelfde geldt voor de ORAM en de OVOA. Daarnaast zal de parkeerder attent worden gemaakt op het bel-parkeren door informatieteksten bij de parkeerautomaten. Ook worden er informatieborden in het gebied geplaatst waarop de mogelijkheid van het bel-parkeren wordt genoemd. Dit wordt afgestemd met de afdeling communicatie. De vaststelling van de wijziging van de Parkeerbelastingverordening, Parkeerverordening en het Uitwerkingsbesluit wordt gepubliceerd in het Weekblad en op de website. Er heeft afstemming plaats gevonden met de gemeente Amsterdam voor wat betreft de tariefwijziging.

Wat is het vervolg?

De verwachting is dat het bel-parkeren begin 2017 is ingevoerd.

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel,
de secretaris, de burgemeester

L.J. Heijlman

M.T.J. Blankers-Kasbergen

De raad van de gemeente Ouder-Amstel;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 29 augustus 2016, nummer 2016/42;

gelet op de artikelen:

149 van de Gemeentewet

156 van de Gemeentewet

219 van de Gemeentewet

225 van de Gemeentewet

234 van de Gemeentewet

Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen

Parkeerverordening Ouder-Amstel 2016;

BESLUIT :

bel-parkeren in Amsterdam-Duivendrecht in te voeren door het vaststellen van de Parkeerbelastingverordening 2016 en de Parkeerverordening 2016:

Verordening op de heffing en de invordering van parkeerbelastingen Ouder-Amstel 2016

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- a parkeren: hetgeen daaronder wordt verstaan in lid 2 van artikel 225 van de Gemeentewet.
- b bedrijf: elk in de maatschappij als zelfstandige eenheid optredend organisatorisch verband waarin krachtens arbeidsovereenkomst of krachtens publiekrechtelijke aanstelling arbeid wordt verricht c.q. de zelfstandige die voor de voorziening in het bestaan is aangewezen op arbeid in het eigen bedrijf of zelfstandig beroep, c.q. een niet-commerciële organisatie die hieraan door het college van burgemeester en

wethouders is gelijkgesteld; alles met dien verstande dat bedrijven en beroepen worden beschouwd als één beroep indien de vestigingsadressen dezelfde zijn of het een aaneengesloten bebouwing betreft, dan wel sprake is van een (juridische) constructie waaruit moet worden geconcludeerd dat het in wezen één bedrijf of beroep betreft, tenzij het tegendeel wordt aangetoond.

- c college: het College van Burgemeester en Wethouders van gemeente Ouder-Amstel.
- d RVV 1990: het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens van 26 juli 1990, Stb. 459.
- e houder van een motorrijtuig: degene op wiens naam het voor het motorvoertuig opgegeven kenteken in het register krachtens de Wegenverkeerswet 1994 is ingeschreven of degene die het motorvoertuig op grond van een contract van huurkoop of vruchtgebruik (lease) onder zich heeft.
- f motorvoertuigen: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van het RVV 1990.
- g openbare weg: alle voor het openbaar verkeer openstaande wegen of paden met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.
- h parkeerapparatuur: parkeermeters, **voor het betalen van de parkeerbelasting ingerichte mobiele telefoons**, parkeerautomaten met inbegrip van verzamelparkeermeters, **centrale computer** en hetgeen naar maatschappelijke opvatting onder parkeerapparatuur wordt verstaan.
- i **centrale computer: een computer van de gemeente dan wel een computer van het bedrijf waarmee de gemeente een overeenkomst heeft gesloten, bestemd voor de registratie van parkeerbewegingen in het kader van het verlenen van diensten op het gebied van betaald parkeren met gebruik van een mobiele telefoon of ander communicatiemiddel.**
- j parkeervergunning: een door Burgemeester en Wethouders verleende vergunning, krachtens welke het is toegestaan een motorvoertuig te parkeren op daartoe aangewezen parkeerplaatsen op de openbare weg.
- k parkeerbelasting: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 225 van de Gemeentewet.

- l tarieventabel: de bij deze verordening behorende tabel waarin opgenomen de tarieven voor de verschillende parkeerbelastingen.
- m vergunninghouder: de natuurlijke persoon of rechtspersoon aan wie een vergunning is verleend.
- n vergunningperiode: een door het college van burgemeester en wethouders vast te stellen periode waarin de parkeervergunning geldig is.
- o zelfstandige woonruimte: woonruimte achter één eigen afsluitbare toegang, die door één huishouden wordt bewoond zonder afhankelijk te zijn van wezenlijke voorzieningen buiten die woonruimte. Voor deze verordening wordt onder zelfstandige woonruimte tevens verstaan: woonboten op een reguliere plaats.
- p werkdag: maandag, dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam 'parkeerbelastingen' worden de volgende belastingen geheven:

- a een belasting ter zake van het parkeren van een motorvoertuig op een bij, dan wel krachtens deze verordening in de daarin aangewezen gevallen door het college van burgemeester en wethouders te bepalen plaats, tijdstip en wijze.
- b een belasting ter zake van het parkeren van een van gemeentewege verleende vergunning voor het parkeren van een motorvoertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.

Artikel 3 Belastingplicht

- 1 De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt geheven van degene die het motorvoertuig heeft geparkeerd.
- 2 Als degene die het motorvoertuig heeft geparkeerd wordt mede aangemerkt:
 - a degene die de belasting voldoet, dan wel te kennen geeft of heeft gegeven de belasting te willen voldoen.
 - b zolang geen voldoening van de belasting genoemd in artikel 2, onderdeel a, heeft plaatsgevonden: de houder van het voertuig, met dien verstande dat
 - 1^e als een voor ten hoogste drie maanden aangegane huurovereenkomst

wordt overgelegd waaruit blijkt wie ten tijde van het parkeren ingevolge deze overeenkomst de huurder van het motorvoertuig was, niet de houder maar de huurder wordt aangemerkt als degene die het motorvoertuig heeft geparkeerd.

2^e alleen voor kentekenplichtige motorvoertuigen: als blijkt dat een ander in het kentekenregister had moeten staan ingeschreven, die ander wordt aangemerkt als degene die het motorvoertuig heeft geparkeerd.

3 De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt niet geheven van degene die op de voet van het tweede lid, onderdeel b, is aangemerkt als degene die het motorvoertuig heeft geparkeerd, als deze aannemelijk maakt dat ten tijde van het parkeren een ander tegen zijn wil van het motorvoertuig heeft gebruik gemaakt en dat hij dit gebruik redelijkerwijs niet heeft kunnen voorkomen.

4 De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, wordt geheven van degene die de vergunning heeft aangevraagd.

Artikel 4 Maatstaf van heffing, belastingtarief en belastingtijdvak

De maatstaf van heffing, het belastingtarief en het belastingtijdvak zijn vermeld in de bij deze verordening behorende en daarvan deel uitmakende tarieventabel.

Artikel 5 Wijze van heffing

1 De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt geheven door voldoening op aangifte. Als voldoening op aangifte wordt aangemerkt het bij de aanvang van het parkeren in werking stellen van de parkeerapparatuur **en/of door middel van het al dan niet elektronisch in werking stellen van parkeerapparatuur** op de daartoe bestemde wijze en met inachtneming van de door het college gestelde voorschriften.

2 De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, wordt geheven door voldoening op aangifte.

Artikel 6 Ontstaan van de belastingschuld

- 1 De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, is verschuldigd bij de aanvang van het parkeren.
- 2 De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, is verschuldigd op het tijdstip waarop de vergunning wordt verleend. Voor de berekening van de parkeerbelastingen wordt een gedeelte van een eenheid van de maand voor een gehele maand gerekend.

Artikel 7 Wijze van heffing en termijnen van betaling

- 1 De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, **wordt geheven bij wege van voldoening op aangifte, en wel door middel van het, bij aanvang van het parkeren, op de door het college van burgemeester en wethouders voorgeschreven wijze betalen van geld met behulp van parkeerapparatuur en/of door middel van het al dan niet elektronisch in werking stellen van parkeerapparatuur. Van de verschuldigde belasting per tijdseenheid wordt op of via de parkeerapparatuur of in de daarbij geleverde gebruiksaanwijzing kennis gegeven.**
- 2 De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, moet overeenkomstig de aangifte worden betaald op het tijdstip waarop de vergunning wordt verleend.
- 3 Een naheffingsaanslag moet, inclusief de kosten van de naheffingsaanslag zoals bedoeld in artikel 10, en voor zover van toepassing verhoogd met de andere kosten zoals bedoeld in artikel 10, terstond worden betaald.
4. Indien de belastingplicht met betrekking tot de belasting, bedoeld in art. 1, onderdeel b, in de loop van vergunningperiode eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing over zoveel volle kalendermaanden als er in die periode na het tijdstip van de beëindiging van de belastingplicht nog resteren. De Parkeerverordening Ouder-Amstel 2014 geeft de voorwaarden bij de beëindiging van de vergunning.

Artikel 8 Bevoegdheid tot aanwijzing parkeerplaatsen

De aanwijzing van de plaats waar, het tijdstip en de wijze waarop tegen betaling van de belasting bedoeld in artikel 2 mag worden geparkeerd geschiedt door het college.

Artikel 9 Bevoegdheid tot gebruik wegsleepregeling

Als na het aanbrengen van de naheffingsaanslag 24 uren zijn verstreken kan het motorvoertuig naar een door de in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aangewezen plaats worden overgebracht en in bewaring worden gesteld.

Artikel 10 Kosten naheffingsaanslag

- a. De kosten van de naheffingsaanslag ter zake van de belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, zijn vermeld in de bij deze verordening en daarvan deel uitmakende tarieventabel.
- b. Het bedrag van de voor de wielklem en voor het overbrengen en bewaren in rekening te brengen kosten, wordt in een voor bezwaar vatbare beschikking vastgesteld.

Artikel 11 Vrijstelling van het betalen van parkeerbelastingen

Het parkeren van de volgende gebruikers wordt niet gereguleerd en zijn derhalve vrijgesteld van het parkeren van parkeerbelastingen als bedoeld in artikel 2 van deze verordening:

- a. Gehandicapte, voor zover deze beschikt over een duidelijk zichtbaar aangebrachte geldige Europese Gehandicaptenparkeerkaart
- b. als zodanig herkenbare politievoertuigen
- c. als zodanig herkenbare brandweervoertuigen
- d. als zodanig herkenbare ambulances
- e. als zodanig herkenbare dierenambulances

Artikel 12 Kwijtschelding

Bij de invordering van de parkeerbelastingen wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 13 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college kan nadere regels vaststellen met betrekking tot de heffing en de invordering van de parkeerbelasting.

Artikel 14 Inwerkingtreding en citeertitel

1. De Verordening op de heffing en de invordering van parkeerbelastingen Ouder-Amstel 2014 wordt ingetrokken op het moment van inwerkingtreding van de Verordening op de heffing en de invordering van parkeerbelastingen Ouder-Amstel 2016.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van de achtste dag na die van bekendmaking.
3. Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening parkeerbelastingen 2016 Ouder-Amstel'.

Tarientabel

Behorende bij de Verordening parkeerbelastingen Ouder-Amstel.

I Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning, zoals bedoeld in art. 2 onderdeel a

E.	Bewonersvergunning	€ 20,00 per zes maanden en pro-rata
meer bij een langere periode
F.	Bedrijfsvergunning	€ 29,00 per maand
G.	Buffervergunning	€ 29,00 per maand
H.	Specifieke vergunning (voorheen P+R vergunning)	€ 29,00 per maand

II Tarieven voor parkeren bij parkeerapparatuur

- B. Het tarief voor het parkeren bij parkeerapparatuur als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, bedraagt: € 0,85 voor de eerste drie uur en € 2,75 voor ieder volgend uur.

III Kosten Naheffingsaanslag

De kosten voor een Naheffingsaanslag bedragen € 55,90 + het tarief voor 1 uur parkeren in het gebied waar het voertuig staat geparkeerd.

Het tarief voor het overbrengen van een voertuig naar de bewaarplaats aan de Daniël Goedkoopstraat bedraagt € 103,38 op maandag tot-en-met vrijdag tussen 06:00 en 18:00 uur. Voor het bewaren van een voertuig op de bewaarplaats wordt éénmalig een bedrag van € 225,00 in rekening gebracht.

Toelichting Verordening Parkeerbelastingen Ouder-Amstel 2016

In de verordening parkeerbelastingen is de toepassing van betaald parkeren geregeld, zoals bedoeld in artikel 225 van de gemeentewet. In artikel 2 van deze verordening zijn de vormen van parkeerbelastingen zoals die in de gemeentewet zijn opgenomen letterlijk weergegeven.

Artikel 1. Definities

Bij het definiëren van termen is zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de definities uit andere regelgeving. Indien sprake is van hogere regelgeving (wetten) wordt daar naar verwezen. Indien definities aansluiten bij andere gemeentelijke regelgeving, wordt deze zoveel mogelijk gelijkkluidend geformuleerd. Ook is zoveel mogelijk aangesloten bij termen die in dit kader gebruikelijk zijn.

Artikel 2. Belastbaar feit

In het systeem van betaald parkeren is het – anders dan wel eens verondersteld wordt – niet zo, dat de parkeervergunningen een vorm van ontheffing zijn om niet te hoeven betalen. Het is mogelijk om plaatsen aan te wijzen waar uitsluitend met vergunningen mag worden geparkeerd, maar het is ook mogelijk om plaatsen aan te wijzen waar parkeervergunningen niet geldig zijn, maar uitsluitend 'aan de meter' moet worden betaald. Voor fiscale handhaving (i.c. het uitschrijven van naheffingsaanslagen) is het echter vereist dat iedereen die wil parkeren moet kunnen betalen aan ten minste de parkeermeter. Parkeert iemand zonder vergunning op een (fiscale) E9 plaats, dan krijgt deze geen naheffingsaanslag, maar een 'Mulderbon', ofwel een boete in het kader van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften. Burgemeester en wethouders stellen de vergunningperiode vast. Deze kan per type vergunning verschillen.

Artikel 3. Belastingplicht

In dit artikel is beschreven wie de belastingplichtige is. Voor het betalen aan de meter is dat de kentekenhouder of ieder ander die de belasting wil betalen. De kentekenhouder is, enkele uitzonderingen daargelaten, aanspreekbaar op het betalen van de parkeerbelastingen. Parkeervergunningen worden aan een (rechts-)persoon verstrekt.

Artikel 4. Maatstaf van heffing, belastingtarief en belastingtijdvak

Het betreft hier de hoogte van het tarief en over welke periode dat wordt betaald. Deze zijn vastgelegd in de tarieventabel. Voor de vergunningen is dit de vergunningperiode van de betreffende vergunning (ongeacht het moment in de periode dat deze wordt aangevraagd). Voor betalen aan de meter betreft het een uurtarief. Er kan ook in kleinere eenheden worden betaald. Men is dus niet verplicht om een uur parkeertijd (of een veelvoud daarvan) af te nemen.

De tarieven zijn gebaseerd op de wens het streven om het parkeren in de gemeente kostendekkend te reguleren. Voor de prijs van parkeervergunningen is aansluiting gezocht bij de tarieven van Stadsdeel Oost van de gemeente Amsterdam. Het tarief aan de meter is een afgeleide daarvan. Met de voorgestelde tarieven is de exploitatie het eerste jaar negatief en de jaren daarna positief.

Artikel 5. Wijze van heffing

In dit artikel is beschreven hoe de belasting moet worden betaald. Conform het gestelde in art 225 van de gemeentewet is het aan het college om hier invulling aan te geven.

Artikel 6. Ontstaan van de belastingschuld

De inhoud van dit artikel is evident.

Artikel 7. Wijze van heffing en termijnen van betaling

Wanneer moet er betaald worden? **De parkeerbelasting kan vooraf of achteraf worden voldaan. Met mobiel parkeren wordt achteraf betaald.** De naheffingsaanslag (en de hierbij komende kosten) moet 'terstond' worden betaald. Dit is een mogelijkheid en zeker van toepassing als van de wielklem gebruikt wordt gemaakt. In Ouder-Amstel is dat niet het geval en moet naheffingsaanslag worden betaald via de aanslag die men thuis ontvangt.

In bijzondere gevallen kan op aanvraag restitutie plaatsvinden indien de vergunning tussentijds wordt beëindigd. Hierbij kan worden gedacht aan een bedrijfsvergunningen, indien de bedrijfsvestiging voor het einde van de vergunningperiode feitelijk wordt opgeheven. Zie hiervoor verder de Parkeerverordening Ouder-Amstel 2014.

Artikel 8. Bevoegdheid tot aanwijzing parkeerplaatsen

In artikel 225 van de Gemeentewet is aangegeven dat parkeerbelastingen kunnen worden toegepast bij de belastingverordening dan wel krachtens de belastingverordening in de daarin aangewezen gevallen door het college te bepalen plaats, tijdstip en wijze. Het laten aanwijzen van de plaatsen waar betaald parkeren van toepassing is door het college is ingegeven door het feit dat voor een adequate regulering het belangrijk is dat wijzigingen snel kunnen worden doorgevoerd. Het aanwijzen van parkeerplaatsen waar een fiscaal regime geldt, geschiedt in het "Aanwijzingsbesluit", terwijl de tijden dat betaald parkeren van kracht is en de wijze waarop moet worden betaald is gereld in het "Uitwerkingsbesluit".

Artikel 9. Bevoegdheid tot gebruik wegsleepregeling

Of daadwerkelijk wordt gesleept is aan de handhaver. In ieder geval wordt met dit artikel de mogelijkheid geboden. De kosten verbonden aan het wegslepen en in bewaring houden van het motorvoertuig zijn opgenomen in de legestabel van deze verordening.

Artikel 10. Kosten naheffingsaanslag

In tegenstelling tot het begaan van een verkeersovertreding, zoals te hard rijden of parkeren in een blauwe zone zonder parkeerschijf, krijgt degene die niet of te weinig betaalt geen administratieve boete ('Mulderbon') maar een naheffingsaanslag. Dit komt voort uit het feit dat bij niet of te weinig betalen, men belasting ontduikt. De hoogte voor de naheffingsaanslag zijn de kosten die gemoeid zijn met het invorderen van de gederfde belastinginkomsten.

Het vaststellen van de hoogte van de naheffingsaanslag is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Het bedrag is echter aan een maximum gebonden. De hoogte daarvan wordt jaarlijks vastgesteld middels een koninklijk besluit. Boven op dat bedrag mag 1x het uurtarief worden gerekend.

De hoogte van een 'Mulderbon', worden jaarlijks vastgesteld door het openbaar ministerie. De boete voor verkeersovertredingen zijn nu hoger dan voor het niet betalen van belastingen. Op het moment van schrijven bedraagt deze € 90,-. De gemeente ontvangt hier geen inkomsten van.

Artikel 11. Vrijstelling van het betalen van parkeerbelastingen

De hoogte van de belastingtarieven is vrij. Er is noch sprake van een maximum, noch van een minimum bedrag. Wel zijn er grenzen aan de mogelijkheden om tarieven te differentiëren. Dit kan op basis van locatie van de parkeerplaats, ruimte die het voertuig inneemt, het tijdstip van het parkeren en/of de parkeerduur. Andere zaken, zoals de kleur van het voertuig, de herkomst van de persoon, het al dan niet gehandicapt zijn, wel of geen voertuig van de gemeente zijn, zijn geen basis om een ander tarief te hanteren. Wel kan de gemeente groepen aanwijzen waarvan zij het parkeren niet wil reguleren, dus die ook geen belasting hoeven te betalen. Het is daarbij wel zaak dat de voertuigen herkenbaar zijn en dat sprake is van gelijke behandeling van gelijke gevallen. De jurisprudentie is daar strikt in. Stel dat de gemeente de gemeentelijke hoveniers vrijstelling wil geven, dan moet zij dat voor alle hovenierbedrijven doen.

Artikel 12. Kwijtschelding

Kwijtschelden is het achteraf vrijstellen van de belastingverplichting. Dat past niet in het bepaalde in artikel 11. Vandaar dat geen kwijtschelding wordt verleend.

Artikel 13. Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Zie ook de toelichting bij artikel 8. De invulling van de wijze waarop parkeerbelastingen worden geïnd is ook een bevoegdheid van het college. Met dit artikel wordt daar invulling aan gegeven.

Artikel 14. Inwerkingtreding en citeertitel

Evident.

Parkeerverordening Ouder-Amstel 2016

Gelet op:

de gemeentewet art. 147

de gemeentewet art. 225

Afdeling I Definities en begripsomschrijvingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- q parkeren: hetgeen daaronder wordt verstaan in lid 2 van artikel 225 van de Gemeentewet.
- r bedrijf: elk in de maatschappij als zelfstandige eenheid optredend organisatorisch verband waarin krachtens arbeidsovereenkomst of krachtens publiekrechtelijke aanstelling arbeid wordt verricht c.q. de zelfstandige die voor de voorziening in het bestaan is aangewezen op arbeid in het eigen bedrijf of zelfstandig beroep, c.q. een niet-commerciële organisatie die hieraan door het college van burgemeester en wethouders is gelijkgesteld; alles met dien verstande dat bedrijven en beroepen worden beschouwd als één beroep indien de vestigingsadressen dezelfde zijn of het een aaneengesloten bebouwing betreft, dan wel sprake is van een (juridische) constructie waaruit moet worden geconcludeerd dat het in wezen één bedrijf of beroep betreft, tenzij het tegendeel wordt aangetoond.
- s college: het College van Burgemeester en Wethouders van gemeente Ouder-Amstel.
- t RVV 1990: het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens van 26 juli 1990, Stb. 459.
- u houder van een motorrijtuig: degene op wiens naam het voor het motorvoertuig opgegeven kenteken in het register krachtens de Wegenverkeerswet 1994 is ingeschreven of degene die het motorvoertuig op grond van een contract van huurkoop of vruchtgebruik (lease) onder zich heeft.
- v motorvoertuigen: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van het RVV 1990.

- w openbare weg: alle voor het openbaar verkeer openstaande wegen of paden met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.
- x parkeerapparatuur: parkeermeters, voor het betalen van de parkeerbelasting ingerichte mobiele telefoons, parkeerautomaten met inbegrip van verzamelparkeermeters, centrale computer en hetgeen naar maatschappelijke opvatting onder parkeerapparatuur wordt verstaan.
- y centrale computer: een computer van de gemeente dan wel een computer van het bedrijf waarmee de gemeente een overeenkomst heeft gesloten, bestemd voor de registratie van parkeerbewegingen in het kader van het verlenen van diensten op het gebied van betaald parkeren met gebruik van een mobiele telefoon of ander communicatiemiddel.
- z parkeervergunning: een door Burgemeester en Wethouders verleende vergunning, krachtens welke het is toegestaan een motorvoertuig te parkeren op daartoe aangewezen parkeerplaatsen op de openbare weg.
- aa parkeerbelasting: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 225 van de Gemeentewet.
- bb vergunninghouder: de natuurlijke persoon of rechtspersoon aan wie een vergunning is verleend.
- cc vergunningperiode: een door het college van burgemeester en wethouders vast te stellen periode waarin de parkeervergunning geldig is.
- dd zelfstandige woonruimte: woonruimte achter één eigen afsluitbare toegang, die door één huishouden wordt bewoond zonder afhankelijk te zijn van wezenlijke voorzieningen buiten die woonruimte. Voor deze verordening wordt onder zelfstandige woonruimte tevens verstaan: woonboten op een reguliere plaats.
- ee werkdag: maandag, dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag.

Afdeling II Wijze van Reguleren

Artikel 2. Regulering parkeren

1. Regulering van het gebruik van parkeerplaatsen geschiedt op basis van of krachtens deze verordening door middel van het toepassen
 - a. van parkeerbelastingen, zoals bedoeld in lid 1 van art 225 Gemeentewet.
 - b. van een parkeerduurbeperking op basis van bord E10 Bijlage I RVV1990, ook bekend als "blauwe zone".

Afdeling III Parkeren met vergunningen

Artikel 3. Het verlenen van de vergunning

Het college kan op een schriftelijke aanvraag een parkeervergunning verlenen.

Artikel 4. Nadere regels door het college

Het college kan nadere voorschriften en/of beperkingen vaststellen met betrekking tot:

- a. het maximaal aantal uit te geven parkeervergunningen per vergunninggebied;
- b. het verlenen, het intrekken en het ontzeggen van vergunningen;
- c. het locatie(s) waar de vergunning geldig is;
- d. het gebruik van vergunningen;
- e. de geldigheidsduur van een parkeervergunning;
- f. de restitutie van parkeerbelasting.

Artikel 5. Gegevens

De vergunning bevat in ieder geval de volgende gegevens:

- a. de periode waarvoor de vergunning geldt;
- b. het gebied waarvoor de vergunning geldt;
- c. de naam van de vergunninghouder en/of het kenteken of een ander kenmerk van het motorvoertuig waarvoor de vergunning is verleend;
- d. de voorschriften en beperkingen die aan de vergunning verbonden zijn.

Artikel 6. Overschrijven en wijzigen van de vergunning

1. De vergunning is niet overdraagbaar.
2. Vergunninghouder is verplicht elke wijziging in de omstandigheden die relevant zijn voor het verlenen van een vergunning, onmiddellijk aan burgemeester en wethouders kenbaar te maken.
3. Wijziging van het voertuig of van het kenteken van het voertuig, van bedrijfsnaam of –adres van vergunninghouder dienen onmiddellijk aan burgemeester en wethouders te worden doorgegeven.

Artikel 7. Volgorde van vergunningverlening en wachtlijst

1. Op de aanvraag van een parkeervergunning wordt in volgorde van ontvangst beschikt.
2. Indien het aantal aanvragen groter is dan het vergunningplafond voor het betreffende vergunninggebied wordt de aanvraag op een wachtlijst geplaatst.
3. De volgorde waarin de aanvraag op de wachtlijst wordt geplaatst, is de volgorde van ontvangst van de volledige aanvraag.
4. Burgemeester en Wethouder kunnen besluiten om voor een vergunninggebied per vergunningsoort een aparte wachtlijst bij te houden.
5. De aanvrager wordt van de wachtlijst verwijderd, indien:
 - a. de aanvrager daarom verzoekt;
 - b. de aanvrager een parkeervergunning wordt verleend in het eigen vergunninggebied;
 - c. blijkt dat bij de aanvraag om de vergunning onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens niet tot plaatsing op de wachtlijst zou hebben geleid;
 - d. niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden voor de aangevraagde vergunning, gesteld bij of krachtens deze verordening.

Artikel 8. Diefstal, verlies of vermissing

1. In geval van verlies of vermissing van een vergunning op kenteken kan maximaal 1 x per vergunningsperiode een duplicaatvergunning worden verstrekt.
2. In geval van diefstal van vergunningen wordt slechts een duplicaat verstrekt indien van de diefstal aangifte is gedaan bij de gemeente of de politie en tegen overlegging van het proces-verbaal.
3. Alle kosten, verbonden aan de uitgifte van duplicaatvergunningen zijn voor rekening van de vergunninghouder.
4. In geval van verlies/vermissing van de vergunning op naam, wordt er geen duplicaat verstrekt.

Afdeling III Parkeren met ontheffingen

Artikel 9. Nadere regels door het college

Het college kan nadere voorschriften en/of beperkingen vaststellen met betrekking tot:

- a. het maximaal aantal uit te geven parkeerontheffingen per ontheffinggebied;
- b. het verlenen, het intrekken en het ontzeggen van ontheffingen;
- c. het locatie(s) waar de ontheffing geldig is;
- d. het gebruik van ontheffingen;
- e. de geldigheidsduur van een parkeerontheffing.

Artikel 10. Gegevens

De ontheffing bevat in ieder geval de volgende gegevens:

- a. de periode waarvoor de ontheffing geldt;
- b. het gebied waarvoor de ontheffing geldt;
- c. de naam van de ontheffinghouder en/of het kenteken of een ander kenmerk van het motorvoertuig waarvoor de ontheffing is verleend;
- d. de voorschriften en beperkingen die aan de ontheffing verbonden zijn.

Artikel 11. Overschrijven en wijzigen van de ontheffing

1. De ontheffing is niet overdraagbaar.
2. Ontheffinghouder is verplicht elke wijziging in de omstandigheden die relevant zijn voor het verlenen van een ontheffing, onmiddellijk aan burgemeester en wethouders kenbaar te maken.
3. Wijziging van het voertuig of van het kenteken van het voertuig, van bedrijfsnaam of –adres van ontheffinghouder dienen onmiddellijk aan burgemeester en wethouders te worden doorgegeven.

Artikel 12. Volgorde van ontheffingverlening en wachtlijst

1. Op de aanvraag van een parkeeronthefing wordt in volgorde van ontvangst beschikt.
2. Indien het aantal aanvragen groter is dan het ontheffingplafond voor het betreffende ontheffinggebied wordt de aanvraag op een wachtlijst geplaatst.
3. De volgorde waarin de aanvraag op de wachtlijst wordt geplaatst, is de volgorde van ontvangst van de volledige aanvraag.
4. Burgemeester en Wethouder kunnen besluiten om voor een ontheffinggebied per ontheffingsoort een aparte wachtlijst bij te houden.
5. De aanvrager wordt van de wachtlijst verwijderd, indien:
 - a. de aanvrager daarom verzoekt;
 - b. de aanvrager een parkeeronthefing wordt verleend in het eigen ontheffinggebied;
 - c. blijkt dat bij de aanvraag om de ontheffing onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens niet tot plaatsing op de wachtlijst zou hebben geleid;
 - d. niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden voor de aangevraagde ontheffing, gesteld bij of krachtens deze verordening.

Artikel 13. Diefstal, verlies of vermissing

1. In geval van verlies of vermissing van een ontheffing op kenteken kan maximaal 1 x per kalenderjaar een duplicaatontheffing worden verstrekt.
2. In geval van diefstal van ontheffingen wordt slechts een duplicaat verstrekt indien van de diefstal aangifte is gedaan bij de gemeente of de politie en tegen overlegging van het proces-verbaal.
3. Alle kosten, verbonden aan de uitgifte van duplicaatontheffingen zijn voor rekening van de ontheffinghouder.

Afdeling IV Verbodsbepalingen

Artikel 14.

1. Het is verboden om enig voertuig, niet zijnde een motorvoertuig op 2 of meer wielen, of een voertuig op 3 of meer wielen met een kenteken, te plaatsen of te laten staan op een parkeerplaats welke onder een regime van parkeerbelastingen is gebracht, **uitgezonderd het gedeelte zuidzijde Van der Madeweg te Amsterdam-Duivendrecht.**
2. Het is verboden een fiets, een bromfiets of enig ander voorwerp op zodanige wijze tegen of bij parkeerapparatuur te plaatsen of te laten staan, dat daardoor een normaal gebruik daarvan wordt belemmerd of verhinderd.
3. Het is verboden op een parkeerplaats voor uitsluitend vergunninghouders te parkeren:
 - a. zonder vergunning;
 - b. in strijd met de aan de vergunning verbonden voorwaarden.
4. Het is verboden parkeerapparatuur op andere wijze dan voorgeschreven door Burgemeester en Wethouders, in werking te stellen.
5. Burgemeester en Wethouders kunnen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste en derde lid van dit artikel.

Afdeling IV Strafbepaling

Artikel 15.

Overtreding van het bepaalde in afdeling III van deze verordening wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de eerste categorie.

Afdeling V slotbepalingen

Artikel 16. Inwerkingtreding en citeertitel

1. De Parkeerverordening Ouder-Amstel 2014 wordt ingetrokken op het moment van inwerkingtreding van de Parkeerverordening Ouder-Amstel 2016.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van de achtste dag na die van bekendmaking.
3. Deze verordening kan worden aangehaald als "Parkeerverordening 2016".

Toelichting op de Parkeerverordening Ouder-Amstel 2016

In de parkeerverordening regelt de gemeenteraad de mogelijkheid dat het college parkeervergunningen gaat verstrekken als vorm van parkeerbelastingen.

Artikel 1. Definities

Bij het definiëren van termen is zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij hetgeen bepaald is in de definities uit andere regelgeving. Indien sprake is van hogere regelgeving (wetten) wordt daarnaar verwezen. Indien definities aansluiten bij andere gemeentelijke regelgeving, wordt deze zoveel mogelijk gelijkloidend geformuleerd. Ook is zoveel mogelijk aangesloten bij termen die in dit kader gebruikelijk zijn.

Artikel 2. Reguleren parkeren

Met dit artikel stelt de raad kaders aan de vormen van parkeerregulering die in de gemeente kan worden toegepast. De eerste vorm is parkeerbelasting, zoals dat wordt toegepast in Amstel Business Park, maar ook in de kern Ouderkerk aan de Amstel waar regulering plaats vindt met het bord E9 bijlage I RVV 1990 (= Parkeren uitsluitend vergunninghouders). Ook deze plaatsen worden onder een fiscaal regime geplaatst.

De andere vorm van parkeerregulering is de parkeerduurbeperving, beter bekend onder de naam blauwe zone.

Voor de vaste gebruikers van een dergelijk gebied maak het niet bar veel uit hoe de regulering plaats vindt. Zij parkeren met een vergunning (parkeerbelastingen) of een ontheffing (blauwe zone). De naam en verschijningsvorm is anders, het principe voor het verlenen niet. De verschillen in de reguleringsvorm zijn vooral merkbaar voor de bezoeker.

Artikel 3. Het verlenen van de vergunning

Met dit artikel krijgt het college de bevoegdheid om parkeervergunningen te verlenen. Niet alleen vanuit het duaal stelsel is dit de aangewezen weg. Het is niet werkzaam als voor iedere vergunning een raadsbesluit nodig is.

Artikel 4. Nadere regels door het college

Artikel 4 is een opsomming van de regels die nader door het college kunnen worden bepaald. Het college heeft door het mixen van en variëren met de genoemde elementen de mogelijkheid om ondermeer:

- Verschillende parkeerproducten te ontwikkelen. Hiermee is de gemeente in staat om, binnen de grenzen van de wet, doelgroepen beleid te voeren. Denk bijvoorbeeld aan de specifieke P+R vergunning of buffervergunning.
- Snel en adequaat in te spelen op gewijzigde omstandigheden door de geldigheid van de vergunning in tijd of locatie te verruimen of te beperken. Op die wijze kan effectief worden gestuurd op de parkeerdruk als dat op basis van onderzoek of klachten nodig mocht blijken.

De bevoegdheid van het college om parkeerplaatsen aan te wijzen waar betaald parkeren van kracht is, en de wijze te bepalen waarop parkeerapparatuur in werking moet worden gesteld is geregeld in de verordening parkeerbelastingen.

Artikel 5. Gegevens

Het is evident dat een vergunning de noodzakelijke gegevens moet bevatten om effectief te zijn. Er moet onderscheid worden gemaakt tussen de vergunning en het vergunningbewijs. Dit laatste is hetgeen de automobilist achter zijn ruit plaatst. Deze kan zijn voorzien van alle in dit artikel genoemde gegevens, maar kan zich ook beperken tot minder tot geen gegevens. In het laatste geval worden deze opgevraagd in een database. De vergunning zelf plaatst men niet achter de ruit, maar is het 'schrijven' waarin alle vereiste gegevens vermeld staan.

Artikel 6. Overschrijven en wijzigen van de vergunning

Door de parkeervergunning niet overdraagbaar te maken (artikel 6) wordt (legale) handel in vergunningen voorkomen. Ook wordt de vergunninghouder verplicht om relevante wijzigingen door te geven, zodat ten alle tijden kan worden gezien of de vergunninghouder nog aan de criteria voldoet.

Artikel 7. Volgorde van vergunningen op de wachtlijst

In een gebied kunnen niet onbeperkt vergunningen worden verstrekt. Parkeerregulering zou in dat geval geen effect hebben. Het aantal parkeerplaatsen op de openbare weg is richtinggevend voor het aantal vergunningen dat kan worden verstrekt. Indien het aantal aanvragen de beschikbare capaciteit overschrijdt, is het voor een eerlijke verdeling van de ruimte nodig dat de mogelijkheid van een wachtlijst bestaat. Dat wil niet zeggen dat deze te allen tijde actief is.

Artikel 8 Diefstal, verlies of vermissing

Een parkeervergunning is een waardedocument. Dit artikel gaat in op wat er moet gebeuren bij diefstal, verlies of vermissing van vergunningen. Door een vergunning "kwijt" te raken wordt het mogelijk om twee auto's voor de prijs van één te laten parkeren. Door de in dit artikel genoemde beperkingen wordt het op deze wijze frauderen met vergunningen beperkt.

Artikelen 9 - 13

Voor ontheffingen (indien een blauwe zone wordt toegepast) geldt het zelfde als voor vergunningen. Om die redenen zijn de artikelen in Afdeling III een kopie van die van Afdeling II, maar met het woord 'vergunning' vervangen door 'ontheffing'. Let op dat een equivalent van artikel 3 ontbreekt. Dit komt omdat de bevoegdheid tot het verlenen van ontheffingen op basis van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW) reeds bij het college ligt. De artikelen 9 - 13 zijn in deze verordening opgenomen om aan burgers, bestuurders en ambtenaren duidelijkheid te ver-

strekken over de regels die gelden bij het verlenen van ontheffingen bij blauwe zones. Dat deze regels zijn geformuleerd wil overigens niet zeggen dat een grootscheepse blauwe zone daadwerkelijk moet worden toegepast.

Artikel 14. Verbodsbepalingen

Dit regelt de verbodsbepalingen. Door de hier gebruikte formulering is het behalve auto's ook toegestaan dat allerhande brommobielen, quads en invalidervoertuigen van deze parkeerplaatsen gebruik maken. Voorwaarde is dat deze voertuigen zijn voorzien van een kenteken. Uiteraard geldt ook voor hen de betalingsverplichting. Het parkeren van motorfietsen blijft ook mogelijk op fiscale plaatsen, het parkeren van brommers, bromscooters etc. echter niet.

Artikel 15. Strafbepaling

Het begaan van een overtreding als genoemd in art. 14 kan leiden tot een gevangenisstraf of een geldboete. Een geldboete van de eerste categorie bedraagt in oktober 2013 maximaal € 380,-. Voor het zonder parkeerschijf of ontheffing parkeren op een blauwe zone wordt bestraft volgens de daarvoor geldende boete (2013 € 85 + € 7).

Artikel 16. Citeertitel

Evident.

Ouder-Amstel, 6 oktober 2016

De raad voornoemd,

de raadsgriffier,

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

Nummer 2016/26

datum raadsvergadering : 6 oktober 2016
onderwerp : Evaluatie Fietsnota en Fietsstimuleringsplan
portefeuillehouder : Wethouder C.C.M. Korrel-Wolters
datum raadsvoorstel : 10 mei 2016

Samenvatting

Bij de vaststelling van de Fietsbeleidsnota in 2013 is afgesproken dat deze na twee jaar geïnventariseerd zou worden. Hierbij vindt uw raad een overzicht wat de gerealiseerde stand van zaken is per maart 2016, zowel qua beleidsdeel als de uitvoeringsnota. Het alléén op orde krijgen van de fietsinfrastructuur is niet voldoende om mensen ook meer op de fiets te krijgen. In de Collegeagenda 2014–2018 van Ouder-Amstel is daarom aangekondigd een Fiets stimuleringsplan op te stellen. Het fietsstimuleringsplan heeft als doel om het fietsen onder een grotere groep mensen te stimuleren, in de periode 2016-2025, met een tussenstand per 2020. Bij zowel de Nota Fietsbeleid als bij het Fiets stimuleringsplan wordt uitgegaan van budgetneutraliteit. Dit betekent dat de kosten van de implementatie voor de uitvoering vooral afkomstig zullen zijn uit bestaande budgetten, in cofinanciering met de subsidiebronnen van de Vervoerregio Amsterdam.

Wat is de voorgeschiedenis?

Eind 2013 is de Fietsbeleidsnota vastgesteld, om het fietsbeleid een extra impuls te geven en het fietsgebruik te bevorderen. Alle uitvoeringsmaatregelen zouden daarbij uit de bestaande budgetten worden gerealiseerd. Afgesproken is om na twee jaar te kijken, hoe de fietsbeleidsnota (en de uitvoeringsnota) zou zijn uitgevoerd. In de evaluatie van de Fietsbeleidsnota vindt uw raad een overzicht wat per maart 2016 is gerealiseerd.

Het alléén op orde krijgen van de fietsinfrastructuur is niet voldoende om mensen ook meer op de fiets te krijgen. In de Collegeagenda 2014–2018 van Ouder-Amstel is daarom afgesproken om een Fiets stimuleringsplan op te stellen. Dit fiets stimuleringsplan heeft als doel om het fietsen aantrekkelijker te maken. Er wordt uitgegaan van een budgetneutraal stimuleringsplan. Dit betekent dat de kosten van de implementatie vooral afkomstig zullen zijn uit bestaande budgetten, waaronder de subsidiebronnen van de Vervoerregio Amsterdam.

Wat is er aan de hand?

Op het gebied van fietsinfrastructuur beleid is vooral de Investeringsagenda Fiets van de Stadsregio/Vervoerregio Amsterdam een belangrijke beleidsmatige ontwikkeling.

Qua uitvoeringnota springen vooral de volgende grote maatregelen in het oog:
- het opheffen van het verkeersveiligheidsknelpunt kruising De Flinesstraat/
Holterbergweg;

- het inrichten van een fietspad in twee richtingen aan de westzijde van de Spakler-Weg.;
- het starten met de aanleg van een nieuwe school-thuis fietsverbinding in het kader van het Dorpshart Duivendrecht;

Verder is een overeenkomst gesloten met de provincie Noord-Holland voor de aanleg van een nieuwe fietsonderdoorgang tussen Hogereinde Noord en Hogereinde Zuid in 2017.

De actualisatie geeft een goed beeld van de uitvoering van de Fietsbeleidsnota. Omdat de vernieuwing van fietsinfrastructuur vaak afhankelijk is van de uitvoering van een groter infrastructuurproject, zoals bijvoorbeeld het Dorpshart Duivendrecht of de reconstructies van de Van der Madeweg en de Randweg, lopen de fietsmaatregelen bij vertraging van het hoofdproject zelf ook vertraging op.

Voor het stimuleringsplan zijn beleidsdoelen geformuleerd voor 4 soorten van fietsgebruik:

- boodschappen doen;
- schoolverkeer;
- woon-werkverkeer
- recreatief fietsgebruik

Voor de diverse beleidsdoelen zijn ook specifiek meetbare doelen geformuleerd en is aangegeven wat daarvoor de benodigde inzet zal zijn. Er is daarbij in een bijlage aangegeven wat de te bepalen "nulpunten" bij de doelstellingen zijn.

Wat gaan we doen?

We gaan verder met de uitvoering van de (geëvalueerde Fietsbeleidsnota). Verder brengen wij - samen met maatschappelijke partners - het fiets stimuleringsbeleid ten uitvoer.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

De Fietsbeleidsnota is een goed middel gebleken om de focus te blijven houden op de maatregelen voor de bevordering van investeringen in en van maatregelen voor de routes voor het fietsverkeer. Nog niet alles is binnen de periode van (ruim) twee jaar na de vaststelling van de Fietsbeleidsnota gerealiseerd, maar dat was bij de vaststelling ook niet het doel.

Het Fietsstimuleringsplan zal een zelfde functie vervullen voor het bevorderen van het gebruik van de fiets. Daarvoor zijn ook meetbare doelstellingen geformuleerd, die wij als gemeente in 2020 en 2025 behaald willen hebben.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Voor zowel de Fietsnota als het fietsstimuleringsbeleid geldt dat zij zoveel als mogelijk is met behulp van bestaande budgetten en subsidiestromen gerealiseerd moeten worden. Daarnaast zal voor de uitvoering van het fiets stimuleringsbeleid een samenwerking met diverse maatschappelijke groeperingen en instanties - onder wie bijvoorbeeld scholen, ondernemers/winkeliers, Coherente e.d. - worden aangegaan: de gemeente kan dit beleid niet alleen realiseren.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

De geactualiseerde Fietsbeleidsnota en het Fiets stimuleringsplan zijn aan de werkgroepen RBOVV en ROV van Coherente en de Fietsersbond voorgelegd en hun adviezen zijn hierin verwerkt.

Met de overige (beoogde) partners zal binnen de bestaande c.q. geplande overlegroendes over de uitvoering en samenwerking hierin worden gesproken. Naast de bestaande, algemene communicatiekanalen zal per uitvoeringsonderdeel en doel de meest passende vorm van communicatie worden bepaald.

Wat is het vervolg?

We gaan verder uitvoering geven aan ons ons fietsbeleid.

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel,
de secretaris, de burgemeester

L.J. Heijlman

M.T.J. Blankers-Kasbergen

De raad van de gemeente Ouder-Amstel,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.10 mei 2016, nummer 2016/26,

BESLUIT:

de evaluatie Fietsnota en het Fietsstimuleringsplan vast te stellen.

Ouder-Amstel, 6 oktober 2016

De raad voornoemd,

de raadsgriffier,

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

KIES BEWUST, NEEM DE FIETS

FIETSSTIMULERINGSPLAN GEMEENTE OUDER-AMSTEL 2016

Inhoudsopgave

Leeswijzer	2
1 Inleiding	3
1.1 Waarom een Fietsstimuleringsplan in de gemeente Ouder-Amstel?	3
1.2 Beleidsuitgangspunt: Fietsbeleidsnota 2013	3
2 Beleidsdoelen	4
2.1 Doelen per invalshoek	4
2.2 Meten is weten	5
3 Uitwerking beleidsdoelen	6
3.1 Boodschappen doen	6
3.2 Schoolverkeer	6
3.3 Woon-werkverkeer	8
3.4 Recreatief fietsverkeer	9
4 Gedrag beïnvloedende maatregelen	10
4.1 Sociale media en digitale hulpmiddelen	10
4.2 Fietsveiligheid bevorderen	10
4.3 Handhaving	10
5 Financiën	11
Bijlage I Bepalen nulpunten bij de doelstellingen	13
Bijlage I.1 Boodschappen doen	13
Bijlage I.2 Schoolverkeer	17
Bijlage I.3 Woon-werkverkeer	18
Bijlage I.4 Recreatief fietsverkeer	19
Bijlage II Analyse verkeersveiligheid	24

Leeswijzer

In dit Fietsstimuleringsplan worden doelen en maatregelen besproken die het beleid nastreeft, namelijk om het fietsen binnen de gemeente Ouder-Amstel te stimuleren. Hoofdstuk 2 benoemt naast de hoofddoelstelling ook diverse beleidsdoelen die zo 'smart' mogelijk benoemd zijn. (Smart staat voor: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdsgebonden.) De beleidsdoelen krijgen voor zover nodig een nulmeting, die in de komende maanden worden gehouden. Vervolgens worden in hoofdstuk 3 deze doelen uitgewerkt tot acties. Hoofdstuk 4 benoemt hulpmiddelen die algemeen gericht zijn op het stimuleren van de fiets, zoals de sociale media, een ongevallenanalyse en handhaving. Tenslotte worden de financiële consequenties behandeld in hoofdstuk 5.

1 Inleiding

1.1 Waarom een Fietsstimuleringsplan in de gemeente Ouder-Amstel?

In 2013 is de Fietsbeleidsnota gemeente Ouder-Amstel 2013 vastgesteld. In dit plan, inclusief de Uitvoeringsnota, zijn tal van maatregelen aangekondigd ter verbetering van met name de fietsinfrastructuur. Deze nota geactualiseerd en geëvalueerd per maart 2016. Uit de evaluatie blijkt dat veel maatregelen uitgevoerd zijn of op het punt staan uitgevoerd te worden. Als deze actiepunten uit de Fietsbeleidsnota zijn uitgevoerd, kunnen we stellen dat de fietsinfrastructuur van de gemeente in grote lijnen op orde is.

Echter is alléén het op orde krijgen van de fietsinfrastructuur niet voldoende om mensen op de fiets te krijgen. Veel inwoners van de gemeente gebruiken (onbewust) de fiets niet, maar pakken gewoontegetrouw de auto naar de winkel, sportschool of werk (ook voor de korte afstanden).

Daarom wil de gemeente het fietsgebruik stimuleren. In de Collegeagenda 2014 – 2018 van Ouder-Amstel is aangekondigd een Fietsstimuleringsplan op te stellen.

Om het fietsen onder een grotere groep mensen te stimuleren, is het onderliggend plan voor de komende jaren bedoeld. Dit Fietsstimuleringsplan heeft als doel om het fietsen aantrekkelijker te maken. Hoe meer mensen de fiets voor de kortere afstanden gebruiken, hoe minder mensen gebruik maken van de (vervuilende) auto. Dit heeft zowel een positief effect op de volksgezondheid als op de leefomgeving.

De collegeagenda gaat uit van een budgetneutraal stimuleringsplan. Dit betekent dat de kosten van de implementatie vooral afkomstig zullen zijn uit bestaande budgetten, waaronder de subsidiebronnen van de Vervoerregio Amsterdam. Daarnaast is het voorstelbaar dat de maatregelen zonder veel extra middelen te realiseren zijn, indien de overige partners in het Fietsbeleid – onder wie scholen, ondernemers, Coherente – ook een deel hiervan uitvoeren. Breed maatschappelijk draagvlak voor het Fietsstimuleringsbeleid is belangrijk. Eén voorbeeld hiervan: het zullen de ouders zijn, die ervoor kiezen om hun kinderen vaker met de fiets naar school te laten gaan in plaats van met de auto te brengen.

Het Fietsstimuleringsplan heeft als planhorizon het jaar 2025, met als tussentijds ijkpunt het jaar 2020.

1.2 Beleidsuitgangspunt: Fietsbeleidsnota 2013

Voor het opstellen van een Fietsstimuleringsplan is het van belang dat er goed inzicht is in de kennis van de huidige situatie. Als onderlegger van dit Fietsstimuleringsplan is dan ook de Fietsbeleidsnota 2013, geactualiseerd en geëvalueerd per maart 2016, gebruikt. Ook heeft er overleg plaatsgevonden met de Fietsersbond en de RBOVV/ROV. Dit overleg had als doel om te achterhalen welke onderwerpen met betrekking tot de aspecten fietsinfrastructuur, fietsvoorzieningen en flankerende onderwerpen de meeste prioriteit hebben bij deze belangenorganisaties.

Op basis van de resultaten uit de literatuurstudie van het rijks-, provinciaal en gemeentelijke beleid uit de hoofdstukken 2 tot en met 4 van de Fietsbeleidsnota en samen met de input van het overleg met betrokken belanghebbende partijen, zijn door de gemeente Ouder-Amstel beleidsdoelen vastgesteld. Deze doelen zijn de komende jaren de richtlijn bij het nemen van maatregelen ter stimulering van het fietsgebruik.

2 Beleidsdoelen

2.1 Doelen per invalshoek

De hoofddoelstelling van dit fietsstimuleringsplan is:

"Het stimuleren van het fietsgebruik:

- *ter verlichting van de autodruk (in winkelgebieden en bij scholen);*
- *ter verbetering van de vitaliteit en economische situatie van de dorpen (uit onderzoek blijkt dat 70 fietsers per week evenveel omzet leveren als 100 automobilisten);*
- *ter verbetering van de individuele lichamelijke gezondheid (fietsen: meer bewegen is gezonder);*
- *ter verbetering van het milieu (vermindering van CO2 en roetuitstoot is beter voor de luchtkwaliteit);*
- *ter versterking van de sociale beleving en veiligheid van en in de openbare ruimte."*

Om de hoofddoelstelling te kunnen verwezenlijken zijn beleidsdoelen geselecteerd die het meest kunnen bijdragen aan het stimuleren van het fietsgebruik in de gemeente Ouder-Amstel. Beleidsdoelen zijn concrete, meetbare doelen, die een uitwerking vormen van de hoofddoelstelling aan de hand van verschillende invalshoeken (deelonderwerpen).

De beleidsdoelen zijn geordend naar 4 soorten van fietsgebruik en komen overeen met de invalshoeken uit de Fietsbeleidsnota 2013:

- boodschappen doen;
- schoolverkeer;
- woon-werkverkeer; en
- recreatief fietsgebruik.

Beleidsdoelen bij de invalshoek *Boodschappen doen*:

- 10% meer fietsen in de winkelcentra van Ouderkerk aan de Amstel en Duivendrecht in 2020 t.o.v. een meetpunt in 2016¹; voor 2025 ligt dit percentage op 15% t.o.v. 2016. Tegelijkertijd daalt het autogebruik in de genoemde winkelcentra in 2020 t.o.v. een meetpunt in 2016.²
- In de nieuw te ontwikkelen kern (De Nieuwe Kern, DNK) zal voor ontsluiting van het winkelcentrum de nadruk liggen op bereikbaarheid per fiets en in 2^e instantie op bereikbaarheid per auto.

Beleidsdoelen bij de invalshoek *Schoolverkeer*:

- Vanaf 2020 gaat 75% van de kinderen vanaf groep 5 (zonder jongere schoolgaande broer/zus) met de fiets naar school.
- Alle scholen binnen de gemeente doen mee met het praktisch schoolverkeersexamen.
- Elke kruising van een schoolroute over een gebiedsontsluitingsweg kent een fietsveilige oversteek.
- De gemeente neemt jaarlijks pull- en pushmaatregelen³ ten aanzien van de deugdelijkheid van de fiets.

Beleidsdoelen bij de invalshoek *Woon-werkverkeer*:

- De gemeente promoot actief doelgerichte (regionale) campagnes om bij korte verplaatsingen (tot 7,5 km) het gebruik van de fiets te overwegen.

¹ Bij een gelijkblijvend verkoop vloeroppervlak, zie reden bijlage I.1.

² Door een dalend autogebruik kan beter bepaald worden dat de groei van het fietsgebruik komt ten gunste van de auto en niet door externe factoren.

³ Pullmaatregelen: het op orde krijgen van een deugdelijke fiets; pushmaatregelen: het bestraffen van ondeugdelijke fietsen.

- De gemeente stimuleert de fiets als voor- en natransport van het OV-gebruik, door minimaal 5% meer stallingsplaatsen aan te bieden als de huidige maximale vraag.
- Met iedere onderneming in de gemeente met meer dan 100 werknemers wordt overleg gepleegd om te komen tot een duurzaam mobiliteitsplan.
- De gemeente heeft (zo mogelijk met de partnerorganisaties Diemen, Uithoorn en DUO+) in 2019 beleid tot het (financieel) stimuleren van de elektrische fiets of scooter voor de eigen werknemers.

Beleidsdoelen bij de invalshoek *Recreatief fietsverkeer*:

- De gemeente faciliteert en geeft bekendheid aan recreatieve fietsroutes.
- Het fietsgebruik naar recreatieve bestemmingen (sportschool/voetbalveld/tennisbaan/zwembad) is in 2020 met 5% gestegen t.o.v. een meetpunt in 2016; in 2025 is het fietsgebruik met 10% gestegen t.o.v. 2016.

2.2 Meten is weten

Diverse beleidsdoelen uit hoofdstuk 2 hebben een specifieke meetbaar doel geformuleerd. Om een goed beeld te krijgen of deze doelen gehaald zijn, is het noodzakelijk de huidige stand van zaken goed te kennen. Daartoe zal er dus een nul-meting moeten plaats vinden. Daarna moeten in 2020 en 2025 de metingen worden herhaald, en kan worden bepaald of de doelstellingen gehaald zijn.

De betreffend beleidsdoelen worden per invalshoek behandeld.

In bijlage I is een uitwerking te vinden van de beleidsdoelen die een specifieke nulmeting behoeven.

3 Uitwerking beleidsdoelen

Nu de diverse doelstellingen van dit Fietsstimuleringsplan zijn bepaald en de noodzakelijke meetpunten zijn genomen, waaraan de doelstellingen getoetst kunnen worden, kunnen de acties worden bepaald die genomen moeten worden om tot het doel te komen.

In onderstaande paragrafen wordt daartoe per invalshoek de beleidsdoelen verder uitgewerkt in concrete acties.

3.1 Boodschappen doen

De beleidsdoelen bij boodschappen doen gaan uit van een toename van het fietsgebruik. Een toename is niet alleen goed voor het milieu en voor het ruimtegebruik in de verschillende winkelcentra, het is ook goed voor de stimulering van de economie en voor de winkeliers. Want in tegenstelling tot wat de winkeliers vaak denken geven fietsers per week gemiddeld meer geld uit aan boodschappen dan automobilisten⁴. Dit komt omdat fietsers meerdere keren per week naar de winkels komen en uiteindelijk een hogere omzet leveren dan klanten per auto. Winkeliers zullen moeten overtuigd worden en zich er ook voor inzetten dat fietsend naar de winkel gaan, een goede optie is, die gestimuleerd moet worden.

Om de beleidsdoelen te bereiken zullen er diverse middelen worden aangewend:

Acties	Opmerkingen
<u>Bijeenkomst met ondernemers</u>	De ondernemers/winkeliers zullen moeten worden overtuigd dat het voor hen economisch voordelig is als de klanten per fiets komen. Mogelijk moet dit (het eerste jaar) meerdere keren gebeuren.
<u>Infrastructuur op orde</u>	De infrastructuur moet in eerste instantie gericht zijn op de fiets en daarna pas op de auto. Met name de fietsparkeerplaatsen bij supermarkten zijn belangrijk. Daarnaast moet geïnventariseerd worden of de routes naar de winkelcentra voor fietsers geen bottlenecks of missing-links bevatten.
<u>Acties in samenwerking met winkeliers</u>	Door samenwerking is er meer draagvlak en wordt het doel eerder bereikt. Winkeliers kunnen zorgen voor een financiële prikkel bij de consument. Acties kunnen zijn: <ul style="list-style-type: none">• Uitdelen van 1 euro-kortingsbon aan fietsers die de fiets stallen• Fietspieten-actie tijdens Sinterklaas• Sparen voor fietstassen• Etc., etc. Initiatieven vanuit winkeliersverenigingen zijn hierbij zeer welkom.
<u>Ontwerpopdracht DNK</u>	Bij uitwerking van De Nieuwe Kern ziet de gemeente toe op een goede fietsbereikbaarheid van een eventuele winkelcentrum. Door een winkelcentrum op een voor de fiets goed bereikbare locatie te situeren en voldoende aandacht te geven aan fietsstallingsmogelijkheden, wordt het fietsgebruik gestimuleerd.

3.2 Schoolverkeer

In Ouder-Amstel wordt ernaar gestreefd dat kinderen lopend of fietsend naar school gaan. De afgelopen jaren is samen met scholen –met name in Duivendrecht– al het nodige gedaan aan het realiseren van een veilige, autoluwe schoolomgeving.

⁴ Zie onder meer: <http://www.fietsberaad.nl/library/repository/bestanden/nScansVKOmzet.pdf> en <http://www.verkeersnet.nl/3923/winkelier-heeft-meer-aan-fietsers-dan-aan-automobilisten/>

Dit beleid heeft echter niet in voldoende mate geleid tot een hoger fietsgebruik. Ouders die hun kinderen met de auto naar school brengen, zorgen zelf nog steeds voor veel verkeersveiligheidsproblemen en parkeeroverlast bij de scholen. Verder vertonen zij niet het gewenste voorbeeldgedrag voor hun kinderen waarbij ze laten zien dat de fiets een goed vervoermiddel is. Kinderen vinden het vaak heerlijk om te fietsen. Hiermee samenhangend is het natuurlijk belangrijk dat bij alle scholen veilige situaties ontstaan. Met de onderstaande acties wordt bevorderd dat zoveel mogelijk kinderen zelfstandig naar school toe gaan, door auto's op afstand te houden. De nadruk ligt bij gedragsverandering bij leerlingen en ouders, waarbij als beleidsdoel wordt aangehouden dat 75 % van de kinderen vanaf groep 5 op de fiets naar school gaat.

Om dit te bereiken zullen er diverse middelen worden aangewend:

Actie	Opmerking
<u>Infrastructuur op orde in de schoolomgeving</u>	Met name geldt hiervoor: het fysiek scheiden van (parkerende) auto's, voetgangers en fietsers. Het probleem bij scholen is vaak, dat voetgangers, fietsers en (parkerende) auto's zich in een korte tijd binnen een klein gebied bevinden en daar door elkaar heen 'krioelen'. Door scheiding van bv. pleiningangen of uitstapplaatsen voor auto's (kiss & ride) en fietsers wordt de veiligheid bevorderd en de angst weggenomen om de kinderen met de fiets te brengen.
<u>Infrastructuur op orde op routes</u>	Fietsroutes naar scholen moeten geïnventariseerd en verkeersveilig worden. De gemeente kan dit bij de scholen promoten en op grond van de uitslagen de belangrijkste routes vaststellen. Zie bijlage I.2. Met scholen, verkeersouders en ouderverenigingen worden de schoolroutes besproken en wordt bepaald of en welke maatregelen er genomen kunnen worden ter verbetering.
<u>Verkeersveiligheids examen op elke school</u>	Momenteel doet elke school mee aan het verkeersveiligheidsexamen. De gemeente houdt aandacht –voor zover nodig– dat de scholen ook in de toekomst hieraan blijven meedoen.
<u>Deugdelijke fiets (pull-maatregel)</u>	Door een ondeugdelijke fiets wordt het fietsgebruik afgeremd. De gemeente kan in overleg met scholen (maar ook met sportscholen of –verenigingen) jaarlijks een fietscontrole houden. Met bv. een fietsenmaker en een politieagent kunnen er acties worden gehouden voor een goede fiets (licht-, remmencontrole, etc.).
<u>Deugdelijke fiets (push-maatregel)</u>	De politie houdt controleacties bij fietsverkeer (bv. in de donkere maand november). Door (aangekondigde) fietscontroles kan het fietsgebruik afgeremd worden ("Ik ga maar niet met de fiets, want het licht doet het niet"). Als het echter ná of gelijktijdig met de bovengenoemde actie is, kan het weer stimulerend werken.
<u>Interactie met Ouders</u>	Een essentiële factor is betrokkenheid van de ouders bij de doelstelling van 75% uit groep 5 en hoger gaan met de fiets naar school. De verkeersouders en ouderraad van de scholen zijn daarbij belangrijke partners. Voorgesteld wordt om per kern regelmatig met deze partners te overleggen over de realisatie van de doelstelling en de randvoorwaarden die daarvoor nodig zijn.

3.3 Woon-werkverkeer

Forenzen hebben vaak vastgeroeste patronen die maar moeilijk te doorbreken zijn. Deze doelgroep moet zich bewust worden dat er meer vervoerswijzen mogelijk zijn of slimme combinaties, waaronder de (E-)fiets of 'auto en fiets'.

Beter Benutten Vervolg is een landelijk programma om een aantal routes met grote vertragingen en filevorming voor het autoverkeer te ontlasten en daarmee het aantal sterk vertraagde ritten terug te dringen. Voor Ouder-Amstel zijn dit met name de rijkswegen A10 en A2.

Het stimuleren van het gebruik van de fiets door werknemers vormt hierbij een belangrijke oplossingsrichting. Samen met werkgevers worden plannen gemaakt om het fietsgebruik onder hun werknemers te vergroten. Als blijkt dat de basis-infrastructuur daarvoor tekort schiet, kan daar vanuit de infrastructuur in worden geïnvesteerd, zoals opgenomen in de Fietsnota 2013 (deel 2: uitvoeringsnota).

Vervolgens kunnen fietsers ertoe worden verleid om van deze routes gebruik te maken. Denk daarbij aan maatregelen als een belonings- of een spaarsysteem, een stimuleringsprogramma vanuit de werkgever en/of overheid of een regeling voor de aanschaf van een (elektrische) fiets.

Om de beleidsdoelen te bereiken zullen er diverse middelen worden aangewend:

Actie	Opmerking
<u>Regionale campagnes</u>	Actief meedoen in het kader van de fietsstimuleringsacties van SRA. Acties kunnen zijn: <ul style="list-style-type: none">• Rij2op5 (ga 2 van de 5 werkdagen op de fiets).• Korting op aanschaf (e-)fiets.• Trappen naar je baas!• Fietsen scoort• Etc.
<u>Voor- en natransport voor het OV</u>	De gemeente zorgt voor genoeg en toegankelijke fietsenstallingsplaatsen bij OV-overstappunten. Er wordt een inventarisatie gehouden naar het gebruik van de fietsenstallingen op de volgende locaties: <ul style="list-style-type: none">• Bushalte Burg. Stramanweg- Jacob van Ruijsdaelweg- Hogereinde Zuid/Noord;• Duivendrecht: Stationsplein, Kerkplein Het aantal stallingsplaatsen wordt daarop afgestemd.• Bij de bushaltes in Duivendrecht komen per halte eenvoudige fietsenstalmogelijkheden P.S. Op station Duivendrecht worden fietsenstallingen geplaatst via de 'Investeringsagenda Fiets' van de SRA. Op metrostation Van der Madeweg worden fietsenstallingen meegenomen in Reconstructie Van der Madeweg, zie 'Actualisatie Fietsbeleidsnota 2013, Uitvoeringsnota'.
<u>Overleg grote bedrijven</u>	Van bedrijven met meer dan 100 werknemers wordt een mobiliteitsplan gevraagd. De gemeente kan hier in overleg op aandringen. Met een mobiliteitsplan kunnen bedrijven gericht actie voeren op de mobiliteit van hun werknemers. Door de mobiliteit duurzamer te maken, geven bedrijven blijk van een maatschappelijk verantwoord ondernemerschap.

Fietsstimulering/
mobiliteitsplan
gemeente

Om het goede voorbeeld te geven stimuleert de gemeente de eigen werknemers met de (e-)fiets te komen. Nu de gemeente met Uithoorn, Diemen en DUO+ een samenwerking is aangegaan, kan mogelijk in breder verband (financiële) stimulering plaatsvinden.

3.4 Recreatief fietsverkeer

De beleidsdoelen bij recreatief fietsverkeer hebben een dubbel aandachtsveld: het stimuleren van fietsgebruik als recreatiemiddel en het stimuleren van de fiets naar een recreatieve bestemming. Om dit te bereiken zullen er diverse middelen worden aangewend:

Actie

Bekendheid geven
aan recreatieve
fietsroutes

Opmerking

Bij de te realiseren TIP's (Toeristisch Informatie Punten, gevestigd in Café De Vrije Handel, Boerderij Polderzicht en mogelijk het Historisch Museum) zal informatie verstrekt worden over recreatieve fietsroutes. De TIP's zullen naast andere toeristische informatie ook de fietsroutes promoten.

Toeristisch
Overstap punt

Bij de Ouderkerkerplas komt een Toeristisch Overstap Punt of TOP. TOP's zijn speciaal ingerichte plekken van waaruit men kan fietsen (en wandelen) via bewegwijzerde en beschreven routes. Zo ontdekt men de mooiste plekken van de regio. Toeristische Overstap punten zijn eenvoudig met de auto te bereiken, vandaar de locatie aan de Ouderkerkerplas. Bij het Toeristisch Overstappunt komt een informatiepaneel te staan, waarop de bewegwijzerde fiets- en wandelroutes staan vermeld. Het herkenningspunt van de TOP is een groene informatiezuil waarop ook allerlei bezienswaardigheden, recreatieve voorzieningen en leuke activiteiten in de omgeving staan vermeld.

Blijven faciliteren
recreatieve
fietsroutes

In samenwerking met Amsterdam, de ANWB en evt. de Vervoerregio de bestaande fietsroutes blijven faciliteren met bewegwijzering en informatiepanelen.

Promotie om per
fiets naar de
sportaccommoda-
tie te gaan

Zoals het brengen naar school, brengen veel ouders hun kinderen ook per auto naar een sportvereniging. Vanuit de sportverenigingen kan hier aandacht aan gegeven worden. De gemeente kan zorgdragen dat de routes naar de sportvoorzieningen voor fietsers geen bottlenecks of missing-links bevatten.

4 Gedrag beïnvloedende maatregelen

Naast de acties zoals in bovenstaand hoofdstuk beschreven, zijn er algemene promoties, die niet onder een specifieke invalshoek vallen. Te noemen zijn acties met behulp van de sociale media en andere digitale hulpmiddelen, het bevorderen van de fietsveiligheid en ook de handhaving.

4.1 Sociale media en digitale hulpmiddelen

Sociale media en applicaties op de smartphone zijn uitstekende middelen om het contact tussen de fietser en de gemeente te vereenvoudigen, maar ook om een actieve online gemeenschap te ontwikkelen waar ideeën kunnen ontstaan en mensen elkaar kunnen enthousiasmeren. Mensen zijn eerder geneigd te geloven wat mensen uit hun eigen netwerk beweren dan wat de overheid vertelt.

Er zijn goede ervaringen met twitteraccount @OuderAmstelNL. Mogelijk kan introductie van @OuderAmstelFietst een initiatief zijn om mensen te promoten van de fiets gebruik te maken. Ook facebook kan ingezet worden en het gebruik van instagram. Via die kanalen kunnen we regelmatig ideeën ophalen of mensen op de hoogte brengen van onze plannen.

Een andere stimulans kan bestaan uit 'gamification': door een spelelement toe te voegen kunnen mensen extra gemotiveerd raken om vaker te gaan fietsen. Een van de mogelijke apps is de regionaal ontwikkelde Ring Ring app⁵ van de ondernemers te IJburg. Hiermee worden de gereden fietskilometers bijgehouden. Als er in IJburg aankopen worden gedaan, zijn er op vertoon van de app diverse kortingen mogelijk.

4.2 Fietsveiligheid bevorderen

Op de website van Fietsberaad is een webtool geplaatst, waar de gemeenten de ongevallen met fietsers kunnen analyseren. In bijlage II is hiervan een korte analyse opgenomen over de fietsverkeersveiligheid binnen de gemeente.

Uit de analyse komt naar voren dat de meeste fietsongevallen gebeuren op de Gebiedsontsluitingswegen (GOW). Binnen de bebouwde kom vallen er iets meer ongevallen dan buiten de bebouwde kom. Het zijn met name deze wegen, waar in het kader van de fietsroutes naar scholen ook aandacht is gevraagd voor veiligheid op de kruispunten. Bij de inventarisatie van de schoolroutes zal de gemeente ook de ongevallenkaart (zie figuur in bijlage) hierop onderzoeken.

Naast schoolgaande kinderen is er in de toekomst verder meer aandacht nodig voor de veiligheid van ouderen in het verkeer, zoals ook is aangegeven de Fietsbeleidsnota.

4.3 Handhaving

Handhaving is niet iets dat direct met fietsstimulering in verband wordt gebracht. Toch kan handhaving bijdragen aan meer veiligheid en een overzichtelijker straatbeeld (leefbaarheid). Het laatste geldt bij met name fietsparkeren; het eerste is bijvoorbeeld de (reeds genoemde) fietsverlichtingsactie in de herst-/ wintermaanden. Daarnaast gaat handhaving/controle de fietsendiefstal tegen, hetgeen weer positief is voor fietsstimulering.

Handhaving moet nooit op zichzelf staan. Het is altijd een combinatie van de 3 E's: Engineering, Enforcement en Education (dus maatregelen op het gebied van infrastructuur, handhaving en educatie).

Binnen deze trits kan de handhaving een belangrijke bijdrage leveren aan het stimuleren van de fiets.

⁵ Zie website: <http://halloijburg.nl/ringring/>

5 Financiën

Getracht is het fietsstimuleringsplan zodanig vorm te geven dat het budgetneutraal uitgevoerd kan worden. Dit is natuurlijk niet helemaal mogelijk, maar veel van de acties kunnen in de reguliere werkzaamheden meegenomen worden. Hieronder staan de ingeschatte kosten/uren van de actiepunten uit hoofdstuk 3 en van waaruit deze betaald kunnen worden.

Actie (op jaarbasis)	Concreet	Budget
Boodschappen doen Bijeenkomst met ondernemers	Overleg (3x 2 uur)	Regulier (uurbasis)
Infrastructuur op orde	Fietstellingen (totaal 8 uur in 2016) Route inventarisatie (8 uur)	Extra uren (BOA of DUO+ medewerker) Regulier (uurbasis)
Acties in samenwerking met winkeliers	Actie door winkeliersverenigingen	--
Ontwerpopdracht DNK	Lopend overleg intern	Regulier (uurbasis)
Schoolverkeer Infrastructuur op orde in de schoolomgeving	Onderzoek/analyse en oplossingen (8 uur) Uitvoering	Regulier (uurbasis) Extra geld/meeliften
Infrastructuur op orde op routes	Overlegmoment scholen (6 x 3 uur) Uitwerken schoolroutes (8 uur) Analyse en oplossing knelpunten (20 uur) Uitvoering	Regulier (uurbasis) Regulier (uurbasis DUO+ medewerker) Regulier (uurbasis) Extra geld/meeliften
Verkeersveiligheidsexamen op elke school	Actie door scholen	--
Deugdelijke fiets (pull-maatregel)	Actie door scholen/politie/fietsenmaker	--
Deugdelijke fiets (push-maatregel)	Actie door politie	--
Interactie met ouders	Meenemen bij overlegmoment scholen	
Woon-werk verkeer Regionale campagnes	Acties door SRA/Bedrijfsverenigingen	--
Voor- en natransport voor het OV	Inventarisatie/fietstellingen (4 uur) Uitvoering	Extra uren (BOA of DUO+ medewerker) Extra geld/meeliften
Overleg grote bedrijven	Overleg (? uur)	Regulier (uurbasis)
Fietsstimulering/mobiliteitsplan gemeente	Beleidsontwikkeling (20 uur)	Extra uren (P&O?/Verkeer)

Recreatief fietsverkeer

Bekendheid geven recreatieve fietsroutes	Actie TIP's	--
Blijven faciliteren recreatieve fietsroutes	Actie gemeente/ANWB/Vervoerregio	Regulier (uurbasis)
Promotie om per fiets naar de sportaccommodatie te gaan	Fietstellingen (totaal 8 uur in 2016) Route inventarisatie (8 uur) Campagnes door sportvoorzieningen	Extra uren (BOA of DUO+ medewerker) Regulier (uurbasis) --

Resumerend:

De (financiële) belasting als uitvoering van het Fietsstimuleringsplan is:

- Reguliere uren Beleidsmedewerker Verkeer: ca. 50 uur
- Eenmalige tellingen (BOA of DUO+ medewerker): ca. 20 uur
- Reguliere uren DUO+ medewerker: ca. 10 uur
- Mobiliteitsplan gemeente (P&O?): ca. 20 uur
- Uitvoering PM, zo mogelijk meeliften met andere werkzaamheden

Bij uitvoering van werkzaamheden zal ook gelet worden op eventuele mogelijkheden van subsidies, die veelal bij fysieke fietsprojecten door hogere overheden beschikbaar worden gesteld.

Bijlage I Bepalen nulpunten bij de doelstellingen

Bij de volgende beleidsdoelen wordt een nulpunt bepaald. De doelen zijn geordend volgens de beschrijving van hoofdstuk 2.1.

Bijlage I.1 Boodschappen doen

Het betreft het beleidsdoel:

- 10% meer fietsen (in 2020) en 15% (in 2025) met een dalend autogebruik.

De volgende stappen zijn hiervoor gezet:

1. De gebieden worden bepaald;
2. Het aantal m² winkelvloeroppervlak (in bvo of vvo⁶) per gebied wordt bepaald;
3. De telmaand wordt vastgesteld, met daarin drie relevante (doorsnee-) momenten van een week; tijdens de tellingen wordt het weerbeeld genoteerd;
4. Het aantal geparkeerde fietsen en auto's wordt op de genoemde momenten geteld.

ad. 1. Het gebied moet duidelijk en logisch afgebakend zijn. Enerzijds moet voorkomen worden dat er veel woonstraten meegenomen worden in de telling, anderzijds mag het gebied niet te klein zijn, zodat winkelend publiek buiten het telgebied de auto parkeert. Er worden drie gebieden onderscheiden:

- Ouderkerk aan de Amstel Centrum
- Ouderkerk aan de Amstel Sluisplein
- Duivendrecht Winkelcentrum

Hieronder staan de grenzen van de gebieden (en deelgebieden) aangegeven. De deelgebieden maken het tellen overzichtelijker, maar hebben in principe geen verdere functie.

Gebied I: Ouderkerk aan de Amstel Centrum

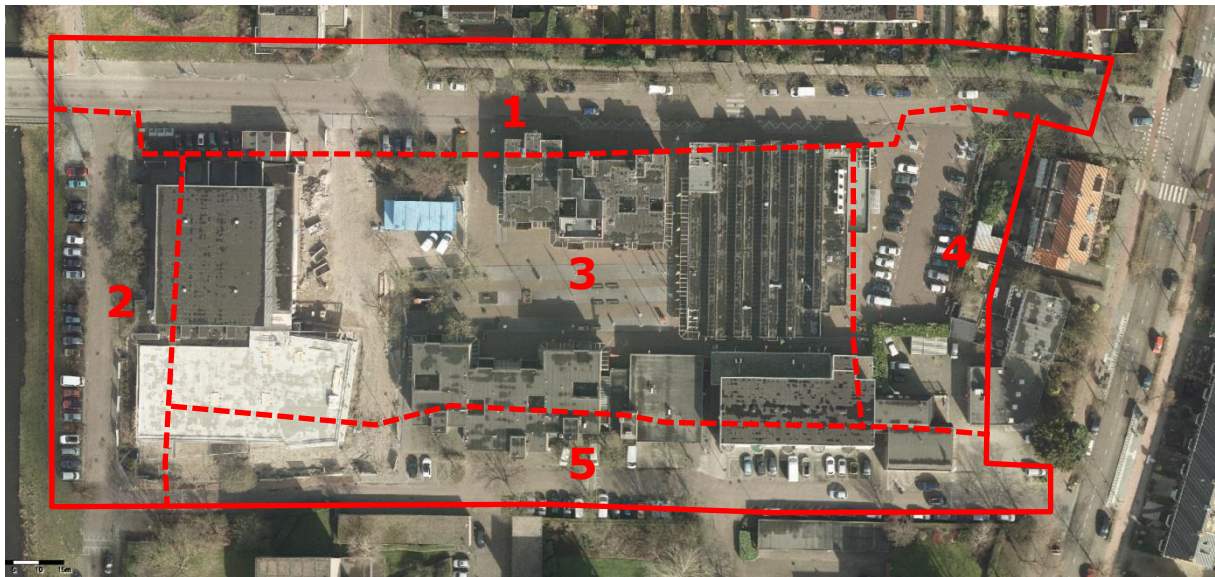

⁶ bvo = bruto vloeroppervlak; vvo = verkoop vloeroppervlak

Gebied II: Ouderkerk aan de Amstel Sluisplein

Gebied III: Duivendrecht Winkelcentrum

- ad. 2. Het bepalen van het bruto of verkoop vloeroppervlak is nodig, omdat men niet kan verwachten dat bij bv. een dalend winkelareaal het aantal fietsen in het centrum alsnog zou stijgen. Of andersom dat het fietsgebruik gestegen is, slechts doordat er nieuw winkelareaal is toegevoegd. In 2020 en 2025 dient het aantal m² vloeroppervlak opnieuw te worden vastgesteld en zo nodig gecorrigeerd naar 2016. De oppervlakten van leegstaande winkels moeten worden uitgesloten.
- ad. 3. Omdat het fietsgebruik wisselend is in de seizoenen, dienen de metingen in 2016, 2020 en 2025 in dezelfde maand te gebeuren. Vanzelfsprekend geldt dit ook voor het moment van de week. Telmomenten worden niet gedaan tijdens evenementen of feestdagen. Omdat het weerbeeld bepalend is voor het fietsgebruik dient in 2020 en 2025 zo mogelijk geteld te worden onder dezelfde weersomstandigheden.

- ad. 4. Als in 2016 geteld is tijdens een mooie droge dag en in 2020 is de geplande dag zeer regenachtig, kan beter op dat moment de telling een week worden verschoven (maar wel op dezelfde weekday en tijdstip).
- ad. 5. De telgegevens van de verschillende week-momenten kunnen worden gemiddeld en afzonderlijk worden weergegeven. Bij voorkeur worden 3 tellingen in een week gehouden. In 2020 en 2025 worden de tellingen herhaald en vergeleken met 2016. Hieronder is een voorbeeld-tellijst weergegeven.

Gebied I: Ouderkerk aan de Amstel Centrum

Datum:

tijdstip:

Weersomstandigheid:

	# gestalde fietsen	# auto's
Deelgebied 1		
Deelgebied 2		
Deelgebied 3		
Deelgebied 4		
Deelgebied 5		
Deelgebied 6		
Totaal		

Gebied II: Ouderkerk aan de Amstel Sluisplein

Datum:

tijdstip:

Weersomstandigheid:

	# gestalde fietsen	# auto's
Sluisplein		

Gebied III: Duivendrecht Winkelcentrum

Datum:

tijdstip:

Weersomstandigheid:

	# gestalde fietsen	# auto's
Deelgebied 1		
Deelgebied 2		
Deelgebied 3		
Deelgebied 4		
Deelgebied 5		
Totaal		

Bijlage I.2 Schoolverkeer

Het betreft de beleidsdoelen:

- 75% van de kinderen vanaf groep 5 gaat per fiets naar school.
- Alle scholen doen mee met het school-verkeersexamen.
- Elke kruising van een schoolroute over een Gebiedsontsluitingsweg (GOW) kent een fietsveilige oversteek.

De eerste 2 doelen zijn inventariserend van aard. In een eenvoudige klassikale enquête kan duidelijk worden hoe de kinderen naar school komen en aan de schoolleiding kan gevraagd worden of de scholen meedoen met het verkeersexamen.

Het laatste genoemde doel vraagt een uitgebreidere aanpak. Eerst dienen de schoolroutes bekend te worden; daarna kunnen deze gelegd worden over het categoriseringsplan van de gemeente en kan gekeken worden of de routes fietsveilige oversteeken over GOW hebben.

De volgende stappen worden hiervoor gezet:

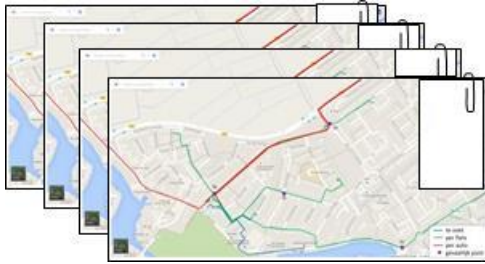
1. De scholen worden betrokken bij het (enquête)onderzoek. De gemeente zorgt voor instructies en (blanco) straatnaamplattegronden;
2. Door de leerlingen wordt de wijze van vervoer aangegeven en op kaart de route gezet die genomen wordt van huis naar school. Tevens kunnen gevaarpunten worden aangegeven met beschreven wat het knelpunt inhoud;
3. De routes van de hele klas worden in één gezamenlijke kaart gezet, in verschillende kleuren voor voetgangers, fiets en auto;
4. De gemeente neemt de bundeling van de verschillende klassen op zich en bepaalt zo de belangrijkste schoolroutes;
5. De oversteken van deze schoolroutes over GOW alsmede de aangegeven 'gevaarpunten' worden geanalyseerd en van verbeteringen voorzien.

ad. 2. en 3. De leerlingen (vanaf groep 5) geven klassikaal aan hoe de route van huis naar school is, en met welk vervoermiddel. Dit wordt op een grote kaart ingetekend.

Daarnaast worden de punten aangegeven die ze gevaarlijk vinden. Op een lijstje kan door de docent geschreven worden wat het knelpunt is.

De school verzamelt alle kaarten en knelpuntenlijsten en geeft die aan de gemeente.

ad. 4. De gemeente maakt van alle kaarten één overzichtskaart.

ad. 5. In een vergelijking met de categorisering van de gemeente worden de oversteken over Gebiedsontsluitingswegen en de eventueel ervaren knelpunten aangegeven en er een oplossing voor gemaakt.

Een inventarisatie maken en oplossingen voorstellen is het begin van het veiliger maken van schoolroutes, en daarmee het stimuleren van de fiets. Het vervolg –de uitvoering van de voorgestelde oplossingen– is een noodzakelijke tweede stap, waarvoor budgetten beschikbaar gesteld moeten worden. Hoewel getracht wordt zoveel als mogelijk eventuele infrastructurele aanpassingen te laten meeliften met andere noodzakelijke wegwerkzaamheden, is het niet onwaarschijnlijk dat er in de toekomst geld beschikbaar gesteld zal moeten worden voor het realiseren van de maatregelen.

Daarnaast zal er tijd geïnvesteerd moeten worden in acties om de ouders te bereiken en om hen te beïnvloeden ten gunste van het gebruik van de fiets. Naast dat zij overtuigd moeten zijn van de veiligheid van de school-thuisroutes en van de gunstige invloed van de grotere zelfstandigheid op de ontwikkeling van hun kinderen, zal van hen bijvoorbeeld ook een vast gedragspatroon gevraagd worden: dus bijvoorbeeld ook “nee” zeggen kinderen op een regenachtige dag vragen om met de auto weggebracht te worden.

Bijlage I.3 Woon-werkverkeer

Het betreft het beleidsdoel:

- *De gemeente stimuleert de fiets als voor- en natransport van het OV-gebruik.*

De volgende stappen worden hiervoor gezet:

1. De gebieden worden bepaald; dit geldt in Ouderkerk aan de Amstel vooral voor de bushalte Burgemeester Stramanweg – Jacob van Ruijsdaelweg en in Duivendrecht bij de stations Duivendrecht en Van der Madeweg ;
2. Het aantal stallingsplaatsen wordt geteld;
3. Het aantal fietsen/bromfietsen wordt op drie representatieve werkdagen tussen 10:00 en 11:00 uur geteld;
4. Het aantal stallingsplaatsen moet (meer dan) 5% boven het maximaal aantal getelde fietsen liggen. Als dit niet het geval is wordt actie ondernomen dit aan te vullen.

Bijlage I.4 Recreatief fietsverkeer

Het betreft het beleidsdoel:

- *5% meer fietsgebruik naar recreatieve bestemmingen in 2020; 10% in 2025.*

De volgende stappen zijn hiervoor gezet:

1. De gebieden worden bepaald;
2. De telmaand wordt vastgesteld, met daarin drie relevante (doorsnee-) momenten van een week; tijdens de tellingen wordt het weerbeeld genoteerd;
3. Het aantal geparkeerde fietsen wordt op de genoemde momenten geteld;

ad. 1. Hier worden de gebieden aangegeven die geteld worden.

Sporthal Bindelwijk, Ouderkerk aan de Amstel

Sportpark SV en Amstelbad, Ouderkerk aan de Amstel

Tennispark Zuidermeer, Ouderkerk aan de Amstel

Axel Koenders FitService, Ouderkerk aan de Amstel

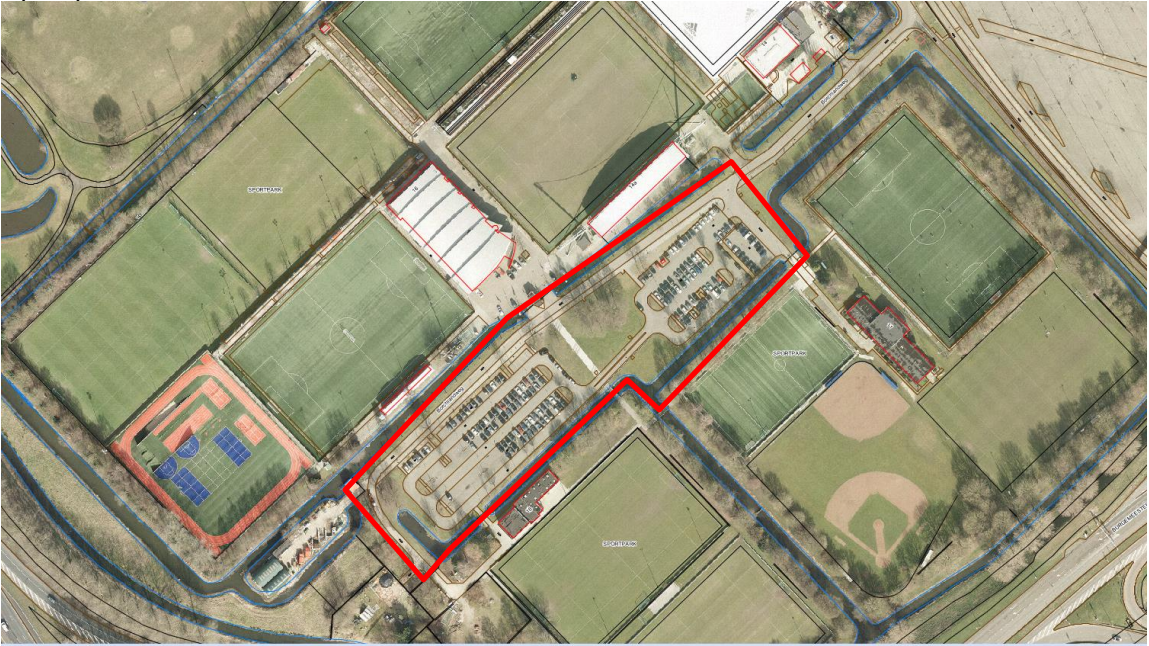
Sportpark De Hoop (SV CTO'70), Duivendrecht

Sportzaal Dorpshuis, Duivendrecht

Sportpark De Toekomst, Duivendrecht

ad. 3. Hieronder is een voorbeeld-tellijst weergegeven.

Plaats **Duivendrecht**

Locatie V Sportpark De Hoop (SV CTO'70)
 Weersomstandigheid:

dag / datum tijdstip	Aantal fietsen		Gemiddeld aantal fietsen
dag : ..: .. uurdag : ..: .. uur	
Sportpark De Hoop (SV CTO'70)			

Locatie VI: Sportzaal Dorpshuis
 Weersomstandigheid:

dag / datum tijdstip	Aantal fietsen		Gemiddeld aantal fietsen
dag : ..: .. uurdag : ..: .. uur	
Sportzaal Dorpshuis			

Locatie VII: Sportpark De Toekomst
 Weersomstandigheid:

dag / datum tijdstip	Aantal fietsen		Gemiddeld aantal fietsen
dag : ..: .. uurdag : ..: .. uur	
Sportpark De Toekomst			

Plaats **Ouderkerk aan de Amstel**

Locatie I Sporthal Bindelwijk
 Weersomstandigheid:

dag / datum tijdstip	Aantal fietsen		Gemiddeld aantal fietsen
dag : ..: .. uurdag : ..: .. uur	
Bindelwijk			

Locatie II: Sportpark SV en Amstelbad
 Weersomstandigheid:

dag / datum tijdstip	Aantal fietsen		Gemiddeld aantal fietsen
dag : ..: .. uurdag : ..: .. uur	
Sportpark SV en Amstelbad			

Locatie III: Tennispark Zuidermeer
 Weersomstandigheid:

dag / datum tijdstip	Aantal fietsen		Gemiddeld aantal fietsen
dag : ..: .. uurdag : ..: .. uur	
Tennispark Zuidermeer			

Locatie IV: Axel Koenders FitService
 Weersomstandigheid:

dag / datum tijdstip	Aantal fietsen		Gemiddeld aantal fietsen
dag : ..: .. uurdag : ..: .. uur	
Axel Koenders FitService			

Bijlage II Analyse verkeersveiligheid

Uit de analyse van de gemeente Ouder-Amstel komen de volgende zaken naar voren:

Er zijn tussen 2010 – 2014 (de meest recente gegevens) 21 ongevallen met fietsers geregistreerd. Dit heeft zich voorgedaan op 16 verschillende locaties (zie figuur op de volgende bladzijde).

De afloop van de ongevallen zijn:

- Letselschade/dodelijk: 18
- uitsluitend materiele schade⁷: 3

De botstypes zijn:

- Enkelvoudig⁸: 2
- Fiets/auto: 12
- Fiets/overig: 7

In totaal vielen er 23 fietsslachtoffers. De leeftijd van de slachtoffers is:

- <16 jaar: 2
- 17 < 49 jaar: 11
- > 50 jaar: 10

Uit de beschikbare gegevens blijkt dat de meest ongevallen gebeuren tussen fiets en auto, die (voor de fiets) een letselschade of dodelijke afloop hebben. De meeste slachtoffers zijn volwassen, waarvan bijna de helft ouder is dan 50 jaar.

Het aantal ongevallen per type weg:

- Gebiedsontsluitingsweg: 16
- Erftoegangsweg: 5

Aantal ongevallen en komgrens:

- Binnen de bebouwde kom: 11
- Buiten de bebouwde kom: 10

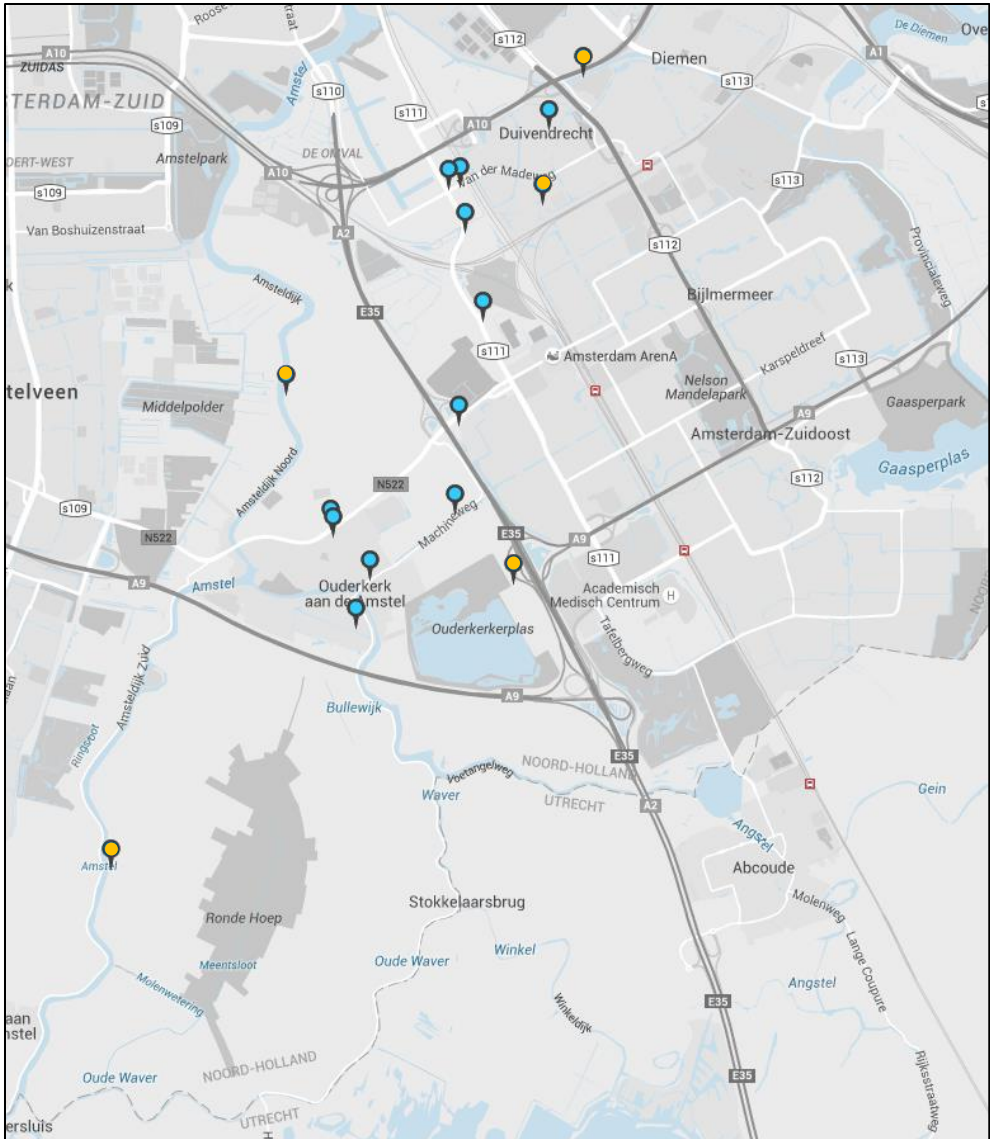
Als de locaties onderzocht worden, blijkt dat de meeste ongevallen op gebiedsontsluitingswegen binnen en buiten de bebouwde kom plaatsvinden (blauwe ballons).

De bovenstaande gegevens over elkaar gelegd geeft de volgende tabel:

	GOW	ETW	Totaal
Bibeko	9 (43%)	2 (10%)	11 (52%)
Bubeko	7 (33%)	3 (14%)	10 (48%)
Totaal	16 (76%)	5 (24%)	21 (100%)

⁷ De registratiegraad van fietsongevallen met uitsluitend materiele schade (ums-ongevallen) is zeer laag. De genoemde aantallen betreffen alleen de door de politie geregistreerde ongevallen en geven dus een lager aantal dan de werkelijkheid is.

⁸ Ook de registratiegraad van enkelvoudige fietsongevallen is laag (enkelvoudig = waar geen tegenpartij bij betrokken is, dus tegen een paaltje, boom of trottoirrand, o.i.d.)

Figuur: locaties van de ongevallen in Ouder-Amstel (2010-2014)

WEES VERSTANDIG, NEEM DE FIETS

FIETSBELEIDSNOTA GEMEENTE OUDER-AMSTEL 2013

Geactualiseerd en geëvalueerd per maart 2016

Inhoudsopgave

Leeswijzer	1
1 Inleiding	2
1.1 Waarom Fietsbeleid in de gemeente Ouder-Amstel?	2
1.2 Wat de gemeente kan doen om fietsgebruik te bevorderen	2
1.3 Opzet van de nota	3
1.4 Uitvoeringsnota	3
1.5 Actualisatie maart 2016	4
2 Nationaal Fietsbeleid	5
2.1 Rijksbeleid	5
2.2 Kennis- en belangenorganisaties	6
2.2.1 Fietsberaad (fietsberaad.nl)	6
2.2.2 Fietsersbond (fietsersbond.nl)	6
2.2.3 Kennisplatform verkeer en vervoer (kpvv.nl)	6
2.2.4 CROW, Kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur (crow.nl)	6
2.2.5 Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (swov.nl)	7
2.2.6 Nationale Onderzoeksagenda Fietsveiligheid (noaf.nl)	7
2.2.7 Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB (anwb.nl)	7
3 Provinciaal- en Regionaal Fietsbeleid	8
3.1 Provincie Noord-Holland	8
3.2 Stadsregio Amsterdam	8
3.3 Fietsersbond Amsterdam	10
3.4 Gemeente Amstelveen	11
3.5 Stadsdeel Amsterdam Zuidoost	12
3.6 Gemeente Diemen	13
4 Gemeentelijke beleid fietsverkeer: vier hoofdaspecten	14
4.1 Boodschappen doen	14
4.2 School – thuisverkeer	15
4.3 Woon – werkverkeer	16
4.4 Toerisme en recreatief fietsverkeer	17
5 Overige aspecten fietsbeleid	19
5.1 Verkeers- en sociale veiligheid	19
5.2 Fietsen en gezondheid	20
5.3 Handhaving fietswrakken, weesfietsen	21
5.4 Fietsendiefstal	21
5.5 Fietsvoorzieningen, waaronder opladen elektrische fiets	22
5.6 Fietscomfort	22
5.7 Fietsverlichting en technische staat fiets	23
5.8 Verkeerseducatie en praktisch fietsexamen	23
5.9 Fietsen en ouderen	24
5.10 Gladheidsbestrijding	24
6 Evaluatie Fietsbeleid	25

Leeswijzer

Hieronder vindt u de oorspronkelijke tekst van de 'Fietsbeleidsnota Gemeente Ouder-Amstel 2013'. De nota is tekstueel en lay-out technisch aangepast (o.a. specifiekere hoofdstukindeling) ten behoeve van de leesbaarheid, maar is qua inhoud niet gewijzigd.

In de nota is per onderdeel een 'actualisatie maart 2016' toegevoegd, waarmee de meest recente stand van zaken wordt weergegeven. Indien er geen actualisatie wordt vermeld, dan is de situatie ongewijzigd ten opzichte van de vaststelling van de Fietsbeleidsnota in november 2013. De actualisatie is in grijze kaders tussen de oorspronkelijke tekst weergegeven.

Op grond van de (geactualiseerde) Fietsbeleidsnota, inclusief het uitvoeringsdeel, is een evaluatie geschreven, die als nieuw hoofdstuk (hfdst. 6) is toegevoegd. Hierin is als samenvatting een overzicht gegeven van wat tot nu toe met de aanbevelingen vanuit 2013 is gedaan of wordt gedaan.

1 Inleiding

1.1 Waarom Fietsbeleid in de gemeente Ouder-Amstel?

De gemeente Ouder-Amstel heeft op diverse beleidsterreinen onderwerpen als gezondheid, milieu, sport, recreatie en toerisme hoog in het vaandel staan. In dat kader neemt de fiets een bijzondere plaats in als goedkoop, duurzaam en de gezondheid bevorderend vervoermiddel.

Op de korte en middellange afstand (4 tot 8 km, bij elektrische fietsen aanzienlijk meer) heeft de fiets sterk de voorkeur boven het gebruik van de auto, gelet op bijvoorbeeld de luchtkwaliteit, het verbruik van fossiele brandstoffen en het belang van voldoende bewegen. Om die reden wil de gemeente Ouder-Amstel het fietsgebruik bevorderen en daartoe een samenhangend beleid maken.

Ouder-Amstel heeft door haar ligging alles in zich om een fietsgemeente bij uitstek te zijn. Veel van de ons omringende gemeenten, die over voorzieningen beschikken waarvan een belangrijke aantrekkingskracht uitgaat op onze inwoners, liggen op fietsafstand van de kernen Ouderkerk aan de Amstel en Duivendrecht.

Voorbeelden hiervan zijn het uitgaansgebied Zuidoost en het Stadshart Amstelveen (muziek, film, winkels enz.) maar ook middelbare scholen en medische voorzieningen. Binnen de kernen zelf zijn de afstanden tussen woningen en winkels, kinderopvang, basisscholen en sport uitstekend per fiets af te leggen. Daarnaast beschikt Ouder-Amstel over een schitterend buitengebied, waarin het goed recreëren op de fiets is.

1.2 Wat de gemeente kan doen om fietsgebruik te bevorderen

Toename van het gebruik van de fiets gaat niet vanzelf en het vervoer per auto is binnen de dorpskernen van onze gemeente zelfs een geduchte concurrent van het fietsvervoer. Daar zijn verschillende oorzaken voor te noemen.

Tijdens een onderzoek onder 1349 ANWB-leden, die over een fiets beschikken, die werden gevraagd naar de belangrijkste reden waarom ze die niet gebruikten, antwoordde 90%: slecht weer. Op de tweede plaats met 87% staat het argument: zware boodschappen. 9% van de ondervraagde leden geeft aan dat de angst dat de fiets gestolen kan worden reden is, om de fiets te laten staan. Andere argumenten om niet te fietsen zijn: weinig tijd/ander vervoermiddel is sneller (59%) en 'als ik me onveilig voel, bijvoorbeeld in het donker' (27%). Daarnaast heeft de auto veelal nog een hogere maatschappelijke status dan de fiets, hoewel vooral onder jongeren daar ten dele een kentering in begint te komen.

De factor "het weer" laat zich op lokaal niveau slecht beïnvloeden, hoewel er daar – net als op veel andere gebieden – vooral sprake is van een gevoel of een idee. Onder veel Nederlanders heerst het idee dat Nederland een zeer nat klimaat heeft, maar dat is een misvatting. Gemiddeld valt er gedurende 7% van de tijd in Nederland neerslag in de vorm van regen, sneeuw, ijzel of hagel en dat staat gelijk aan ongeveer één uur en veertig minuten aan neerslag per dag. Gemiddeld kun je dus gedurende 22 uur en twintig minuten per dag gedurende droog weer fietsen. Flexibele werktijden, die het mogelijk maken om bij regen een half uurtje later van huis te gaan, zouden dus al een verschil kunnen maken.

Er zijn echter factoren, die we als gemeente wél kunnen beïnvloeden, zoals:

- verbetering van de verkeersveiligheid van de fietser
- goed onderhouden, comfortabele fietsroutes
- een goede bewegwijzering
- goede fietsenstalvoorzieningen
- oplaadpunten voor de steeds populairder wordende elektrische fiets
- het stimuleren van fietsverhuur

De bedoeling van deze fietsnota "Wees verstandig pak de fiets" is om een samenhangend beleid te ontwikkelen ten aanzien van bovengenoemde factoren.

1.3 Opzet van de nota

Nationaal, regionaal en lokaal beleid.

Het gaat bij het ontwikkelen van lokaal beleid ook om aansluiting bij nationaal en regionaal fietsbeleid, waarvan wij in deze nota in de hoofdstukken 2 en 3 de hoofdpunten hebben beschreven. Wat betreft het regionale beleid hebben wij ons niet alleen georiënteerd op de Stadsregio maar ook op het fietsbeleid van de aangrenzende gemeenten Amstelveen en Diemen en het stadsdeel Amsterdam Zuidoost, dat aansluit bij het fietsbeleid van de rest van Amsterdam.

De hoofdbeleidsvoornemens op lokaal niveau worden in hoofdstuk 4 uiteengezet in een aantal aanbevelingen gericht op de functies:

- boodschappen doen
- school/woon verkeer
- woon-werkverkeer, en
- het recreatief fietsgebruik

In hoofdstuk 5 worden aanbevelingen gedaan en de samenhang met ander gemeentelijk beleid bepaald op het gebied van:

- verkeers- en sociale veiligheid, verlichting en groenonderhoud, fietspaaltjes, wegherinrichting, onderhoud fietspaden, gebruik van de elektrische fiets;
- gezondheid en fietsen, meer bewegen;
- fiets parkeren, weesfietsen
- fietsdiefstal
- fietsvoorzieningen
- fietscomfort
- fietsverlichting/technische staat fiets
- verkeerseducatie
- gladheidsbestrijding

1.4 Uitvoeringsnota

Naast beleidsontwikkeling bevat deze Fietsbeleidsnota een uitvoeringsnota, die is gebaseerd op een uitgebreide knelpunteninventarisatie. De knelpunten zijn voor een deel afkomstig uit een inventarisatie van de werkgroepen RBOVV en ROV van de Stichting Coherente en zijn voor een ander deel gebaseerd op klachten en ervaringen die bekend zijn binnen de gemeentelijke organisatie. De knelpunten zijn onderverdeeld in een probleemstelling, oplossingen en aanbeveling. Het constateren en oplossen van knelpunten is een continue aangelegenheid.

De verkeerscommissie, die bestaat uit vertegenwoordigers van de politie, brandweer en overige nood- en hulpdienst alsook van de gemeentelijke afdelingen Beheer Openbare

Ruimte en Ruimtelijke Ordening en Vergunningen, speelt hierin een belangrijke rol. Maandelijks worden hierin nieuwe aanvragen en plannen alsook ontvangen klachten op het gebied van verkeer en vervoer vanuit de verschillende disciplines besproken, waarna de gemeentelijke afdelingen hierover advies uitbrengen aan het college van burgemeester en wethouders.

Naar mate het uitvoeringsprogramma vordert, zullen projecten worden voltooid en kunnen er nieuwe projecten ontstaan. Door het uitvoeringsprogramma periodiek, bijvoorbeeld jaarlijks, aan te passen en ter informatie aan de raad aan te bieden, kan de gemeenteraad op de hoogte blijven van de uitwerking en toepassing van het vastgestelde beleid.

Voor het tot stand komen van deze nota is overleg gevoerd met: de Stadsregio Amsterdam (contactpersoon: Martijn Sargentini), de Verkeerscommissie en leden van de werkgroepen RBOVV en ROV van de Stichting Coherente. Daarnaast hebben wij ambtelijk gesproken met omliggende gemeenten en hebben wij kennis genomen van hun fietsnota's.

1.5 Actualisatie maart 2016

In het coalitieakkoord 2014-2018 is voor wat betreft langzaam verkeer afgesproken dat het gebruik van de fiets wordt gestimuleerd voor korte afstanden, inclusief schoolvervoer. De taak van de overheid is vooral om hierbij te zorgen voor routes die veilig gebruikt *kunnen* worden en waar nodig hierover communicatie te laten plaats vinden. De verantwoordelijkheid voor het gebruik ligt primair bij de weggebruikers zelf. De prioriteiten van het fietsbeleid worden waar mogelijk bespoedigd.

Daarnaast is participatie een speerpunt van de coalitie: in samenhang met bedrijven, met scholen, verkeersouders, Coherente en andere betrokkenen het fietsen in Ouder-Amstel stimuleren en veilig(er) maken. Dit onderdeel wordt verder uitgewerkt in een "Fietsstimuleringsplan".

2 Nationaal Fietsbeleid

2.1 Rijksbeleid

De nationale overheid heeft zich tot in de jaren '90 van de vorige eeuw intensief ingezet om het fietsverkeer een eigen plek te geven in het nationale verkeer- en vervoersbeleid. Op basis van het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer kwam er een Masterplan Fiets, dat in 1997 is afgerond met een uitvoerige evaluatie. Deze is hier te downloaden: <http://www.fietsberaad.nl/library/repository/bestanden/Eindrapport%20Masterplan%20Fiets.pdf>

Sindsdien is het stimuleren van het gebruik van de fiets nog steeds een doelstelling van het Rijk (zie onder meer de Nota Mobiliteit) maar is er wel meer sprake van een faciliterende rol op afstand. De praktische uitvoering wordt aan de decentrale overheden overgelaten en het Rijk zet zich vooral in op de terreinen van kennisontwikkeling en kennisverspreiding, waartoe onder meer het Fietsberaad is opgesteld. Daarnaast worden bepaalde fietsroutes ook nu nog meegenomen bij Rijksinfrastructuurplannen, zoals de aanleg van een nieuw fietspad onderlangs de A10, langs de Weespertrekvaart, in het kader van de Rijkswegverbreding Schiphol – Amsterdam – Almere (SAA).

In de dagelijkse verkeerspraktijk gaat er vooral veel invloed uit van het beleid inzake Duurzaam Veilig (Verkeer) en de daartoe opgestelde richtlijnen en handboeken van het CROW. Binnen Duurzaam Veilig Verkeer draait het om het voorkomen van ongelukken, oftewel preventie door een duurzaam veilige weginrichting. Vrijwel alle wegbeheerders in Nederland (onder wie Ouder-Amstel) hebben zich aan het (basis)programma van Duurzaam Veilig (Verkeer) verbonden.

Specifiek voor fietsers is bij Duurzaam Veilig (Verkeer) de wegcategorisering en de bijbehorende maximumsnelheid van belang, omdat hierdoor de plaats van de fietser op de weg wordt bepaald: op een erf en een erftoegangsweg binnen de bebouwde kom gelden relatief lage snelheden van maximaal 15 km/u en maximaal 30 km/u. Het langzaam verkeer en het gemotoriseerd verkeer maakt bij deze lage maximumsnelheden gezamenlijk gebruik van één rijbaan. Vanaf een snelheid van 50 km/u krijgt de fietser op de weg een eigen plaats, in de vorm van een fietspad of fiets(suggestie)strook.

Door de landelijke uniforme weginrichting, die bij deze wegcategorisering hoort, is het belang van verkeersborden, die de maximumsnelheid aangeven geringer, omdat de bestuurder aan de hand van de weginrichting kan herkennen welke maximumsnelheid van toepassing is. De verkeersborden worden hierbij zonaal toegepast, zodat met minder verkeersborden kan worden volstaan. De CROW-richtlijnen en handboeken geven aan de wegontwerpers richtlijnen, hoe de weg hierbij het beste kan worden ingericht. Ze geven daarbij bijvoorbeeld de afstanden weer, waarop snelheidsremmende voorzieningen moeten worden toegepast. Het is hierbij een veelgehoord misverstand dat de richtlijnen de wegbeheerder zouden verplichten om de weg zo in te richten dat er niet harder dan de vastgestelde maximumsnelheid gereden kan worden. Met de vele verschillende types auto's die bestaan is dat per definitie niet mogelijk. In de praktijk blijkt overigens dat de juiste toepassing van de richtlijnen in veel gevallen maatwerk is, dat relatief hoge eisen stelt aan de deskundigheid van wegontwerpers. Omdat zich lokaal tal van bijzondere verkeerssituaties kunnen voordoen, is het voor de lokale wegbeheerder mogelijk om gemotiveerd op bepaalde punten van de hoofdregels van Duurzaam Veilig (Verkeer) af te wijken. Zo kan het bijvoorbeeld zo zijn dat al aanwezige bebouwing, die niet of alleen tegen hoge kosten te verwijderen of aan te passen zijn, een volledige toepassing van Duurzaam Veilig (Verkeer) niet mogelijk maakt.

2.2 Kennis- en belangenorganisaties

Er zijn in Nederland verschillende kennis- en belangenorganisaties actief die zich bezig houden met het uitdragen van kennis en ervaring op (onder meer) fietsgebied en het behartigen van de belangen van de fietser.

2.2.1 Fietsberaad (fietsberaad.nl)

Het Fietsberaad is een kenniscentrum voor fietsbeleid. De doelstelling van het Fietsberaad is de ontwikkeling, verspreiding en uitwisseling van praktijkgerichte kennis voor fietsbeleid. Uitgangspunt is de kennisbehoefte van medewerkers, bestuurders en volksvertegenwoordigers van decentrale overheden. Daarnaast moeten de activiteiten van het Fietsberaad bijdragen aan de volgende doelstellingen uit de Nota Mobiliteit:

- De stimulering van het gebruik van de fiets als hoofdvervoermiddel en als schakel in de keten
- Het terugdringen van fietsendiefstal
- De reductie van het aantal verkeersslachtoffers

Het Fietsberaad is in 2001 opgericht op initiatief van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. In het Fietsberaad zitten circa 20 (vak)mensen, in principe op persoonlijke titel. Het Fietsberaad komt circa vier keer per jaar bijeen en beslist op hoofdlijnen over de uit te voeren projecten. Het Fietsberaad is ondergebracht bij het Kennisplatform Verkeer en Vervoer (KpVV).

2.2.2 Fietsersbond (fietsersbond.nl)

De Fietsersbond beschouwt zichzelf als dé belangenbehartiger van 13,5 miljoen fietsers in Nederland en zet zich sinds 1975 in voor meer en betere mogelijkheden om te fietsen. De Fietsersbond kent 35.000 leden, 150 lokale afdelingen en 1500 actieve vrijwilligers, die zich ervoor inzetten dat de belangen van fietsers overal in Nederland meetellen. Op het landelijk bureau in Utrecht werken meer dan 40 professionals aan onderzoek, lobby, publiciteit en consumentenvoorlichting.

De Fietsersbond zet zich in voor alle zaken die het fietsen veiliger en plezieriger maken en werken onder meer aan:

- comfortabele en snelle fietsroutes
- meer en betere stallingen
- aanpak van fietsdiefstal
- grotere verkeersveiligheid voor fietsers

2.2.3 Kennisplatform verkeer en vervoer (kpvv.nl)

Het Kennisplatform verkeer en vervoer (KpVV) is er voor alle decentrale overheden: gemeenten, provincies, stadsregio's, waterschappen en hun koepels. En meer specifiek voor beleidsambtenaren, managers en bestuurders die lokaal en regionaal verkeers- en vervoersbeleid maken en realiseren. Het doel van het KpVV is een bijdrage leveren aan het competentier maken van de overheid op het gebied van mobiliteit.

Het KpVV is een kenniscentrum dat doelgericht en flexibel inspeelt op de behoeften van de decentrale overheden. Twee terreinen waarop het KpVV een bijzondere positie inneemt, zijn: collectief vervoer en fiets, voor deze laatste in de vorm van het Fietsberaad.

2.2.4 CROW, Kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur (crow.nl)

Het CROW bedenkt slimme en praktische oplossingen voor vraagstukken over infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer in Nederland. Dat gebeurt samen met externe professionals die kennis met elkaar delen en toepasbaar maken voor de praktijk.

Het CROW is een onafhankelijke kennisorganisatie zonder winstoogmerk die investeert in kennis voor nu en in de toekomst. Zij streeft naar de beste oplossingen voor vraagstukken van beleid tot en met beheer in infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer en werk en veiligheid en verspreidt die kennis vervolgens via haar publicaties. Dit zijn onder meer de handboeken voor wegontwerpers maar ook speciale publicaties die meer gedetailleerd ingaan op een deelonderwerp, zoals fietsoversteken op rotondes, een fietsparkeerwijzer, het meten van fietscomfort, stillere en schonere bromfietsen enz.

2.2.5 Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (swov.nl)

De Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV is het nationale wetenschappelijke instituut voor verkeersveiligheidsonderzoek. Het is de missie van de SWOV om met kennis uit wetenschappelijk onderzoek bij te dragen aan de verbetering van de verkeersveiligheid.

De SWOV is een inhoudelijk onafhankelijk, wetenschappelijk instituut. Kennis van de SWOV is openbaar en wordt beschikbaar gesteld aan een ieder, die zich beroepsmatig bezighoudt met verkeer en verkeersveiligheid in Nederland.

Specifiek voor de fietsveiligheid doet het SWOV onderzoek naar de vraag hoe fietsers ondanks hun grote fysieke kwetsbaarheid, toch op een veilige manier aan het verkeer kunnen deelnemen? Om die vraag te beantwoorden doet het SWOV onderzoek naar de sterke en zwakke punten van fietsers, de fiets als voertuig, de interactie met overige verkeersdeelnemers en de invloed van de fietsomgeving. De SWOV neemt hiertoe ook deel aan de Nationale Onderzoeksagenda Fietsveiligheid (NOaF).

2.2.6 Nationale Onderzoeksagenda Fietsveiligheid (noaf.nl)

De NOaF is een dynamisch samenwerkingsverband van organisaties die de verkeersveiligheid voor fietsers willen vergroten door wetenschappelijk onderzoek. In principe kunnen alle organisaties die aan dit criterium voldoen lid worden. De leden toetsen of aan het criterium 'wetenschappelijk' wordt voldaan. Met organisaties worden ook onderdelen van organisaties bedoeld, zoals faculteiten of laboratoria. De leden van de NOaF kunnen met meerderheid van stemmen standpunten innemen over nut en noodzaak van wetenschappelijk onderzoek naar aspecten van de fietsveiligheid. NOaF-leden hoeven zich niet te conformeren aan deze standpunten. De NOaF is geen rechtspersoon. Het samenwerkingsverband wordt gefaciliteerd door KpVV-Fietsberaad

2.2.7 Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB (anwb.nl)

De ANWB werd op 1 juli 1883 opgericht. Twee jaar later werd de naam veranderd in Algemene Nederlandsche Wielrijders-Bond, waar de afkorting ANWB vandaan komt. Sinds de vereniging formeel 'toeristenbond' heet (1905), hebben de letters ANWB geen betekenis meer.

De bond houdt zich al sinds het eind van de negentiende eeuw niet alleen maar bezig met fietsers, maar ook met automobilisten, wandelaars, ruiters, motorrijders, watersporters, wintersporters en kampeerders. De ANWB had op 1 januari 2008 bijna 4 miljoen leden en is daarmee de grootste vereniging van Nederland. Zichtbaar in het Nederlandse landschap zijn de talloze wegwijzers van de ANWB, waaronder vanaf 1919 de paddenstoelen (en meer recent, de fietsroutebordjes), gericht op fietsers en wandelaars.

3 Provinciaal- en Regionaal Fietsbeleid

3.1 Provincie Noord-Holland

De provincie wil het fietsen bevorderen, omdat het gezond, milieuvriendelijk en goedkoop is. Op korte afstand is het vaak ook de snelste vervoerwijze. De provincie investeert daarom extra in fietsverbindingen en fietsvoorzieningen. Omdat de gemeente Ouder-Amstel deel uitmaakt van de Stadsregio Amsterdam, is de rol van de Provincie bij ons beperkt tot de Burgemeester Stramanweg, waarvan de Provincie de wegbeheerder is.

Actualisatie maart 2016: in april 2015 is een overeenkomst gesloten tussen de provincie Noord-Holland en de gemeenten Amstelveen en Ouder-Amstel betreffende de vervanging van de Provinciale Amstelbrug met flankerende maatregelen in de beide gemeenten. Bij de vervanging van de brug, wordt de fietsstrook aan de noordzijde van de brug verbreed, zodat deze voldoet aan de eisen voor een fietspad in twee richtingen. In Ouder-Amstel zal verder (met financiële steun van de Stadsregio Amsterdam) een fietsonderdoorgang tussen het Hogereinde Noord en -Zuid, direct parallel aan de Amstel, worden aangelegd. Er wordt bij de vervanging op ingezet dat de tijdelijke brug, die tijdens de vervanging ten noorden van de Amstelbrug wordt aangelegd, ook gebruikt kan worden door lokaal autoverkeer, ten behoeve van de ondernemers en horeca aan weerszijden van de brug. De veiligheid van fietsers mag ook bij de tijdelijke brug niet in het gedrang komen.

3.2 Stadsregio Amsterdam

De rol van de Stadsregio Amsterdam is voor ons belangrijk. Deze wil het fietsgebruik in de regio stimuleren, met name in het woon-werkverkeer. Daarom werkt de Stadsregio aan de realisatie van een regionaal fietsnetwerk, dat aansluit op alle belangrijke OV-knooppunten in de regio.

Voor het Regionaal Verkeer- en Vervoerplan (RVVP) is in 2011 een geactualiseerde versie van het regionale fietsnetwerk vastgesteld. Dit netwerk is een toetsingskader bij de aanvraag van subsidies voor fietsprojecten in de regio. Het voornaamste doel is om op korte termijn (tot 2015) alle ontbrekende delen van regionale routes van het fietsnetwerk te realiseren. Behalve de ontbrekende delen is ook een inventarisatie gemaakt van de kwaliteit van de bestaande delen van het fietsroutenetwerk.

Binnen het regionale fietsnetwerk zijn er bepaalde routes die woon- en werkgebieden over langere afstanden verbinden. De Stadsregio wil hier snelfietsroutes van maken. Dit zijn snelle, comfortabele fietsroutes bedoeld voor het woon-werkverkeer. Voor deze snelfietsroutes heeft het Rijk in het verleden een eenmalige subsidie beschikbaar gesteld. Binnen de Stadsregio heeft dit geleid tot het realiseren van de route Zaandam - Amsterdam. Voor de toekomst staat de route Hoofddorp - Schiphol - Aalsmeer gepland.

De Stadsregio Amsterdam ziet voor de fiets vooral ook een rol weggelegd als voor- en natransport van (hoogwaardig) openbaar vervoer. De Stadsregio Amsterdam heeft daartoe de kwaliteit en capaciteit van alle fietsvoorzieningen bij OV-haltes in de regio in kaart gebracht. Het onderzoek vond plaats op meer dan 300 R-nethaltes in de regio, de NS-stations en de metrohaltes van Amsterdam. Er zijn kwaliteitseisen ontwikkeld en er werd bekeken in hoeverre de voorzieningen op maat zijn voor de betreffende locatie.

Uit de resultaten bleek dat er op een aantal locaties onvoldoende plekken zijn om de fiets te stallen en dat de rekken soms te weinig beschermen tegen beschadiging en diefstal.

De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in het uitvoeringsprogramma van het Regionaal Verkeers- en Vervoerplan en de kwaliteitseisen zijn gebruikt in de productformule voor R-nethaltes en de subsidievoorwaarden. In Ouder-Amstel zijn de afgelopen jaren vanuit diverse financieringsbronnen (o.a. Provincie, NS en Stadsregio) de fietsenstallingen bij de R-net bushalte aan de Jacob van Ruisdaelweg (in Ouderkerk aan de Amstel) en op het Kerkplein en het Stationsplein (beiden nabij station Duivendrecht) geheel vernieuwd en uitgebreid.

In 2012 heeft de Stadsregio de subsidiebedragen voor fietsenstallingen fors verhoogd. Gemeenten hebben hierdoor de mogelijkheid hun stallingsmogelijkheden uit te breiden en te verbeteren. Het is de bedoeling om hier gebruik van te maken bij de vernieuwing van de fietsenstalmogelijkheden bij metrostation Van der Madeweg (Duivendrecht).

Actualisatie maart 2016: om de ontwikkeling van het fietsgebruik in de regio te stimuleren heeft de Regioraad van de Stadsregio Amsterdam op 16 juni 2015 de Investeringsagenda Fiets vastgesteld. Hierin wordt de ambitie voor de fiets tot en met 2025 benoemd. De Stadsregio wil de komende 10 jaar zo'n 200 miljoen euro investeren in onder andere fietsinfrastructuur, fietsparkeermogelijkheden en verkeersveiligheid voor fietsers. Mede dankzij de opmars van de elektrische fiets, kan de fiets nu op afstanden tot 15 kilometer als vervanging dienen voor auto en openbaar vervoer, als er goede fietsroutes zijn. Door goede stallingsmogelijkheden bij tram- en bushaltes en trein- en metrostations kan de fiets in combinatie met openbaar vervoer ook een alternatief zijn voor de auto op langere afstanden. In Ouder-Amstel zijn nu ook bij niet-R-net haltes nieuwe fietsenklemmen geplaatst.

De maatregelen uit de Investeringsagenda Fiets bestaan onder meer uit het verbeteren van de fietsinfrastructuur in de regio, fietsparkeren in stadscentra en bij de haltes van OV-stations. Daarnaast is er aandacht voor verkeersveiligheid, innovaties, onderzoek en gedragsmaatregelen. De projecten uit de Investeringsagenda gaan tussen 2015 en 2025 in uitvoering. Het doel hierbij is om groei van het fietsgebruik in de regio verder te stimuleren en de verkeersveiligheid te verbeteren. Om gemeenten te helpen meer zwakke schakels in het regionale fietsnetwerk te verbeteren, financiert de Stadsregio hier de komende tien jaar extra aan mee.

Een netwerk van hoogwaardige, snelle fietsroutes behoort nog steeds tot de ambities van de Investeringsagenda Fiets. Deze routes bestaan uit vrij liggende fietspaden. Met name tussen Amsterdam en gemeenten in de regio, maar ook tussen regiogemeenten onderling. De fietspaden moeten goede verharding, bewegwijzering en zo min mogelijk obstakels hebben. Ook moeten ze geschikt zijn voor recreatie en toerisme. Samen met gemeenten en provincies wordt nu per fietscorridor begonnen met de uitwerking van deze routes.

Ouder-Amstel is nauw betrokken geweest bij het opstellen van de Investeringsagenda Fiets. Daarbij zijn vooral de onderwerpen uit de Fietsnota ingebracht, naast de (nog uit te werken) plannen voor De Nieuwe Kern. Grotere projecten in Ouder-Amstel die door de Stadsregio worden ondersteund zijn de fietsonderdoorgang nabij de Amstelbrug en het (door Amsterdam) dubbelzijdig maken van het fietspad aan de westzijde van de Spaklerweg. Daarnaast zijn door ons ook projecten aangedragen, die vallen onder de term "verbetering zwakke schakels". Hiervoor komt jaarlijks meer dan voorheen geld voor beschikbaar. Omdat een uitgangspunt van de Fietsnota van Ouder-Amstel is geweest dat de fietsmaatregelen meeliften met de overige investeringen in de infrastructuur, betekent dit dat we de aanvraag gaan doen, op een moment dat deze maatregelen aan de orde zijn.

Voor wat betreft "nieuwe verbindingen" is juist voor de toekomstige, hoogwaardige fietsverbindingen over de langere afstanden al het kaartbeeld geformuleerd, waarop het ambitieniveau voor de komende periode staat. Daar staan de routes op tussen Zuidoost en Centrum Amsterdam langs/via Duivendrecht alsmede een route van Amstelveen via Ouder-Amstel naar Zuidoost. Dit zijn de pijlen op de kaart (zie volgende bladzijde).

Ze zijn nu nog indicatief, de Vervoerregio werkt dit de komende jaren steeds verder uit met gemeenten op basis van gevorderde plannen. Pas op het moment dat meer duidelijk is over de inrichting van De Nieuwe Kern kan hierop aangesloten worden.

Verder is binnen Stadsregioverband begonnen met een herijking van de regionale verkeerseducatie.

De Stadsregio Amsterdam (SRA) zal in 2016 worden omgevormd tot een Vervoerregio Amsterdam, waar naast de 16 gemeenten mogelijk ook de provincies Noord-Holland en Flevoland en de gemeenten Almere en Lelystad deel van uit zullen maken. In deze versie van de Nota worden de termen Stadsregio Amsterdam en Vervoerregio Amsterdam nog door elkaar als sysoniemen van elkaar gebruikt.

3.3 Fietsersbond Amsterdam

De **Fietsersbond Amsterdam** is de lokale afdeling van de Nationale Fietsersbond en komt op voor de belangen van de fietsers in Amsterdam en omgeving. Hoewel Amsterdam internationaal bekend staat als fietsstad, zijn de belangen van fietsers niet automatisch veilig gesteld. Het blijft zaak - zo leert de ervaring van de Fietsersbond - om het beleid van de gemeente en de stadsdelen kritisch te volgen en de fiets hoog op de politieke agenda te krijgen. De afdeling Amsterdam kent twee betaalde beleidsmedewerkers en een leger aan vaste vrijwilligers.

De beleidsmedewerkers adviseren ambtenaren van de verschillende stadsdelen over met name infrastructurele zaken (nieuwe fietspaden, wegomleggingen, etc.). Verder houden zij zich bezig met o.a. antidiefstal-campagnes, fietsbevorderingscampagnes e.d. Ook ondersteunen de betaalde krachten leden van de afdeling als die in hun buurt op willen komen voor de belangen van fietsers. Amstelveen en Diemen hebben hun eigen afdeling, gerund door enkele enthousiaste vrijwilligers die proberen dáár de belangen van fietsers te behartigen. In Ouder-Amstel wordt zij vertegenwoordigd door leden van de werkgroepen RBOVV (Duivendrecht) en ROV (Ouderkerk aan de Amstel).

Actualisatie maart 2016: Met financiële steun van de Stadsregio Amsterdam zijn er in 2015 bij de Fietsersbond medewerkers aangesteld, om de kleinere gemeenten met hun deskundigheid op fietsgebied te ondersteunen. De Fietsersbond Amsterdam werd daarom standaard, met toezending van alle stukken, uitgenodigd voor de vergaderingen van de verkeerscommissie van Ouder-Amstel.

Zij bepaalde zelf of zij deelnam of schriftelijk adviseerde. Hierdoor was de Fietsersbond onder meer betrokken bij de nieuwe infrastructuur (waaronder de fietsroutes naar en van de scholen) in het Dorpshart Duivendrecht en het gemengd gebruik van het voetgangersgedeelte van de Kerkstraat in Ouderkerk aan de Amstel. Ook heeft zij de Stadsregio Amsterdam geadviseerd over alle door ons ingediende projecten voor de uitvoeringsparagraaf van de Investeringsagenda Fiets. Deze ondersteuning is per eind maart 2016 door de vervoerregio weer stopgezet. Of deze inzet kan worden vervangen door vrijwilligers hangt af van de beschikbaarheid hiervan en hun deskundigheid.

3.4 Gemeente Amstelveen

Door de gemeente Amstelveen is een Nota Fiets 2006 – 2015 opgesteld, die in oktober 2011 is geëvalueerd. De hoofddoelstellingen hiervan zijn:

- verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving
- vergroting van de sociale en verkeersveiligheid
- verbetering van de volksgezondheid
- vergroten van de bereikbaarheid van bedrijven en voorzieningen
- vergroten ontplooiingsmogelijkheden
- terugdringen aantal fietsendiefstallen

Daarbij waren er drie meetbare prestatie indicatoren vastgesteld. Het marktaandeel fiets in de verplaatsingen groeit van 24% naar 27%; het aantal fietsslachtoffers met ernstig letsel per 1000 inwoners is in 2015 met 20% gedaald en het aantal geregistreerde fietsendiefstallen is in 2015 met 30% gedaald.

In oktober 2011 is deze Nota Fiets geëvalueerd. Daarbij werd geconstateerd, dat Amstelveen zich in de periode 2006 – 2011 vooral heeft gericht op het realiseren van hoogwaardige fietsenstallingen. Dit heeft geleid tot de aanschaf van het type "Tulip". (Hetzelfde type als bij ons bijvoorbeeld bij de R-net halte in Ouderkerk aan de Amstel en bij NS Duivendrecht is gerealiseerd).

Daarnaast zijn er door Amstelveen nieuwe fietspaden en fiets(suggestie)stroken aangelegd, onder meer ter realisatie van de nog ontbrekende fietsverbindingen uit het regionale fietsnetwerk. Op grond van de Nota Fiets streeft Amstelveen naar het ideaalbeeld van geasfalteerde fietspaden. Daar waar er veel kabels en leidingen onder het fietspad liggen is er in Amstelveen voornamelijk sprake van toepassing van tegelfietspaden.

Eén van de belangrijkste pijlers van de Nota Fiets was het in de voorrang zetten en opwaarderen van een aantal fietsroutes in Amstelveen, waaronder een "fietsnelweg" tussen de Sacharovlaan en de gemeentegrens met Amsterdam. Slechte ervaringen met de verkeersveiligheid van de ingestelde voorrangregeling van deze fietsroute, heeft ertoe geleid dat dit onderdeel door Amstelveen weer is terug gebracht naar de oude situatie, waarin de fietser niet langer automatisch voorrang heeft.

De Nota Fiets is een groot voorstander van rotondes, mits ze goed zijn uitgevoerd en voldoende gedimensioneerd. Ze zijn zeer verkeersveilig en fietsers kunnen zo met voorrang een kruispunt oversteken en hoeven dus niet te wachten. Bij verkeerslichten worden in Amstelveen verschillende detectievormen toegepast, die de groenfase voor fietsers kunnen verlengen. Ook mogen fietsers op plekken waar dit kan, rechts afslaan door rood heen. Op de plekken, waar dit is toegestaan, zijn hiertoe vaste of oplichtende borden geplaatst. De ervaringen met wachttijdvoorspellers in Amstelveen zijn matig: veelal wacht de fietser niet af tot de teller helemaal op nul staat, maar gaan al eerder rijden.

Op kruispunten waar de verkeerslichten ook beïnvloed kunnen worden door het openbaar vervoer, zijn de wachttijd voorspellers verder niet betrouwbaar. Amstelveen gaat ze daarom niet meer toepassen. De evaluatie uit oktober 2011 geeft geen concrete informatie over de stand van zaken met betrekking tot de hoofddoelstellingen en de drie prestatie indicatoren, anders dan de vermelding dat deze door krappe budgetten deze doelstellingen waarschijnlijk niet gehaald gaan worden.

Actualisatie maart 2016: het college van B en W van Amstelveen zet in haar Uitvoeringsprogramma Verkeer 2015- 2018 extra in op nieuwe projecten om het fietsgebruik te stimuleren. Daarnaast wordt verder gewerkt aan het verbeteren van de verkeersveiligheid en de verkeersafwikkeling. Vanwege de afwezigheid van een treinstation vindt Amstelveen het belangrijk om goed via de weg bereikbaar te zijn. Het stimuleren van het fietsgebruik kan daarbij helpen. 'Als een klein percentage extra op de fiets stapt, kan dat al veel schelen voor de verkeersdruk.'

Het fietsgebruik in Amstelveen is nu nog relatief laag. B&W van Amstelveen willen dit percentage verhogen. In het Uitvoeringsprogramma is 6 miljoen (bijna de helft) bestemd voor verbetering van het fietspadennet. Een groot deel van dit bedrag, krijgt de gemeente terug via subsidieregelingen van de Stadsregio. Het streven is om een fietsnetwerk van veilige en comfortabele hoofdfietsroutes te realiseren, waarbij kruispunten geen of slechts een beperkte hindernis vormen.

Daarnaast gaat de gemeente Amstelveen door met het van asfalt (of aaneengesloten beton) voorzien van fietspaden. Verder worden obstakels zoals paaltjes verwijderd en worden bredere fietspaden en fietsstroken gerealiseerd. Ook worden wachttijden bij kruispunten geminimaliseerd door bijvoorbeeld kruispunten met verkeerslichten te vervangen door rotondes met voorrang voor fietsers.

3.5 Stadsdeel Amsterdam Zuidoost

De fietsnota van het stadsdeel Amsterdam Zuidoost, "ZO op de fiets!", uit begin 2010 is een doorvertaling van het Meerjarenbeleidsplan Fiets 2007-2010 "Kiezen voor de fietser" van de centrale stad Amsterdam. Dat plan schetst voor heel Amsterdam de ambities en het overkoepelende beleidskader. De Fietsnota van het stadsdeel Zuidoost bevat beleidsuitgangspunten en biedt een raamwerk voor het nemen van gerichte maatregelen.

Zo wordt ten aanzien van Fietsroutenetwerk voorgesteld om dit uit te breiden met onderliggende fietsroutes, zodat deze worden beschermd tegen opheffen en kwaliteitsverslechtering. Bij het ontwerpen van nieuwe, of het aanpassen van bestaande fietsvoorzieningen wordt gestreefd naar een optimaal kwaliteitsniveau conform de kwaliteitseisen van het Hoofdnet Fiets.

De fietsverbindingen die in de oude situatie al deel uitmaakten van het Hoofdnet Fiets gaan volledig onderdeel uitmaken van het Regionale Fietsnetwerk, zodat deze routes (blijven) bestaan uit vrijliggende fietspaden en gebruik kan worden gemaakt van subsidiemogelijkheden van de Stadsregio Amsterdam. Alle fietspaden krijgen een straatnaam. Lange, doorgaande routes worden, voor zover mogelijk, niet opgeknipt in verschillende namen. Op elk (fiets)kruispunt worden straatnaambordjes geplaatst.

Daarnaast geeft de Fietsnota van Zuidoost weer hoe wordt omgegaan met strooien, onderhoud en melden van onderhoudsklachten, fietsparkeren, omleidingen, aanleg kabels en leidingen en fietsendiefstal e.d. Waar nodig worden, op basis van de ongevalmonitor van de centrale stad, acties ondernomen om objectief verkeersonveilige locaties veiliger te maken en het Stadsdeel wil actief participeren in verkeersveiligheid campagnes van de centrale stad gericht op fietsers en bromfietzers.

In aansluiting op het doelgroepenbeleid van de Centrale Stad, gaat het stadsdeel meer aandacht schenken aan het stimuleren van fietsen binnen verschillende specifieke doelgroepen. Ook gaat het Stadsdeel onderzoek doen naar de kansen voor lokale initiatieven voor aanvullende diensten als fietsmakers en fietsverhuurbedrijven in de winkelcentra in Amsterdam Zuidoost.

Actualisatie maart 2016: voor heel Amsterdam geldt het Meerjarenplan Fiets 2012 – 2016, een uitvoeringsplan van het overkoepelend beleidskader Mobiliteitsaanpak Amsterdam (MAA). Het fietsbeleid wordt momenteel verder uitgewerkt, onder meer op de onderwerpen fietsparkeren, het Plusnet Fiets 2.0 en het Afwegingskader Verkeersnetten/actualisatie van het beleidskader Hoofnetten. "ZO op de fiets" is het geldende beleidskader voor zover er nog geen stedelijk beleid is.

3.6 Gemeente Diemen

De gemeente Diemen heeft geen fietsnota maar wel een (recent vastgestelde) Notitie Fietsparkeren, ter opvolging van een fietsparkeernota uit 1996. In de Notitie Fietsparkeren wordt verder een verband gelegd met het regionaal beleid ten aanzien van fietsparkeren (RVVP) en het lokale verkeerscirculatieplan en wegategorisering. Ook wordt er een link gelegd met de thema's handhaving en gezondheid. Verder wordt in de notitie uitgebreid ingegaan op de locaties van fietsenstallingen, de aan de stalling te stellen technische eisen en de verschillende types aan fietsenstallingen die beschikbaar zijn.

Actualisatie maart 2016: Diemen heeft alleen een beleidsnotitie over fietsparkeren. Het overige verkeersbeleid staat elk jaar in de programmabegroting van Diemen en in het Uitvoeringsprogramma van de Stadsregio Amsterdam.

4 Gemeentelijke beleid fietsverkeer: vier hoofdaspecten

Er is door de gemeente de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in het verbeteren van de fietsvoorzieningen, zowel in Ouderkerk aan de Amstel als in Duivendrecht. Voorbeelden hiervan zijn: de aanleg van de fietsknooppuntenroute, de aanleg van de rotondes nabij de Benningbrug, de aanleg van de fietspaden op de Jacob van Ruisdaelweg en fietsstroken op Hoofdenburgsingel, de afsluiting van de Korte Brug tijdens school(begin- en eind) tijden, de fietsoversteken van de Rozenburglaan, de aanleg van fietsvoorzieningen op het bedrijventerrein Molenkade, en fietsparkeervoorzieningen bij de R-nethalte en het Station Duivendrecht.

Ouder-Amstel wil de komende jaren haar beleid voeren van uit deze vier invalshoeken:

- boodschappen doen
- school verkeer
- woon-werkverkeer, en
- het recreatief fietsgebruik

4.1 Boodschappen doen

Door de gemeente uitgevoerde economische analyses hebben laten zien dat qua detailhandel Ouderkerk aan de Amstel en Duivendrecht echte "boodschappen dorpen" zijn en geen winkelgebieden. Dit betekent dat de aankopen vooral gericht zijn op de dagelijkse levensbehoeften, zoals eten en drinken, maar dat men voor andere zaken de omringende gemeenten bezoekt, die over echte winkelcentra beschikken of dat men gebruik maakt van het internet, om daarna de goederen thuis te laten bezorgen. Dit laatste geldt vooral ook voor veel goederen, die zelf digitaal zijn: muziek, video, digitale boeken en software e.d. Deze focus op de dagelijkse levensbehoeften betekent – ook gelet op de gemiddelde gezinsgrootte - dat het qua omvang van de boodschappen heel goed mogelijk is om deze met de fiets (of als men dichtbij de winkels woont: lopend) te doen, zeker als men deze (bijna) dagelijks doet.

Onafhankelijk onderzoek heeft uitgewezen dat consumenten, of ze nu per auto of per fiets komen, op weekbasis voor het zelfde bedrag aan dagelijkse boodschappen doen. Consumenten die met de fiets boodschappen doen, komen namelijk veel vaker in de winkel.

De vraag is, op welke manier de gemeente het gebruik van de fiets voor het boodschappen doen, kan stimuleren. Wij hebben weinig greep op de hoeveelheid tijd die consumenten beschikbaar hebben of willen stellen voor het boodschappen doen. Door het stimuleren van een goede bereikbaarheid van de winkels per fiets en door het creëren van goede fietsenstalvoorzieningen bij de winkels kunnen we wel een bijdrage leveren aan het gemak waarmee met de fiets boodschappen gedaan kan worden. Door er verder voor te zorgen dat er een zekere mate van spreiding aanwezig is van bijvoorbeeld supermarkten kan de gemeente eraan bijdragen dat de afstand tussen woning en winkel beperkt blijft.

Aanbevelingen:

- creëren van goede fietsenstalvoorzieningen nabij de winkels;
- continueren van het stimuleringsbeleid om in Ouderkerk aan de Amstel zowel een supermarkt en andere winkels in de Dorpskern als op het Sluisplein te behouden;
- zorgen voor een goede bereikbaarheid per fiets van het Dorpshart Duivendrecht;
- bevorderen van goede en veilige fietsrelaties tussen winkels en woongebieden;
- in samenwerking met de winkeliers de mogelijkheid en effectiviteit onderzoeken van een reclamecampagne om vaker met de fiets boodschappen te doen.

Actualisatie maart 2016: in het kader van het Dorpshart Duivendrecht is er ruime aandacht besteed aan het fietsparkeren. Ook komt er een nieuwe fietsroute langs het Dorpsplein (zie ook het uitvoeringsprogramma).

4.2 School – thuisverkeer

Voor het school-thuisverkeer van jongeren geldt dat dit tot op zekere leeftijd in zeer belangrijke mate afhangt van de ideeën en opvattingen, als ook het feitelijk gedrag, van hun ouders-verzorgers. De meeste kinderen wonen op een afstand van 1 tot 2 km van school: een afstand die prima te lopen of te fietsen is. Toch komt (landelijk) maar tweederde deel met de fiets of lopend en wordt ca. 30% met de auto gebracht.

Volgens het Dashboard duurzame en slimme mobiliteit over Schoolmobiliteit van het Kennisplatform verkeer en vervoer blijkt dat de beleving van ouders van de verkeersonveiligheid een belangrijke verklaring vormt voor het met de auto halen en brengen van de kinderen. Op basis van de ongevallencijfers is daar geen aanleiding toe. Hoewel het verkeer steeds drukker is geworden, nam het aantal dodelijke ongevallen met kinderen tussen de 5 en 14 jaar de afgelopen tien jaar geleidelijk af. Hetzelfde geldt voor het aantal kinderen dat zwaar of licht gewond raakte.

Een belangrijke randvoorwaarde is dus dat de school-thuisroute door de ouders als veilig wordt ervaren. Vanuit hun verantwoordelijkheid en liefde voor hun kinderen, zullen ouders niet snel geneigd zijn om hun kinderen toe te staan om met de fiets naar school te gaan of hen hierbij te begeleiden, via een route waarvan zij vinden dat die onveilig is. (Hierbij kan er een verschil optreden tussen de ervaring van veiligheid en de werkelijkheid hiervan, maar dat het onveiligheidsgevoel toeneemt terwijl de objectieve veiligheid juist ook toeneemt, is een algemene trend in Nederland). Daarnaast speelt een rol dat veel ouders een druk bestaan hebben c.q. dit zo ervaren en daarom niet de tijd nemen om kinderen lopend of met de fiets naar school te begeleiden.

Naast het nadeel van veel korte autoritten zorgt dit ook voor een relatief grote onzelfstandigheid van kinderen in het verkeer. Hierdoor ontstaat een vicieuze cirkel dat het vaker nodig is om de kinderen met de auto naar een activiteit te brengen, dat de gewenning en ontwikkeling van kinderen in het verkeer achterblijft en dat de ervaring van verkeersonveiligheid ook groter wordt. En doordat meer kinderen met de auto worden gebracht, wordt het bij de ingang van de school juist onveiliger, door de grote hoeveelheden auto's en parkeer manoeuvres. Het is dus belangrijk om deze vicieuze cirkel te doorbreken, door te stimuleren dat kinderen weer vaker zelfstandig of begeleid met de fiets of lopend naar en van school gaan. Het werkt het bevorderend om hier op zo jong mogelijke leeftijd mee te beginnen.

Behalve op de infrastructuur (fietspaden, schoolgebouwen e.d.) en de rol van de ouders moet daarnaast worden ingezet op een goede verkeertoerusting van de kinderen zelf. De wet stelt geen minimumleeftijd waarop men op de fiets aan het verkeer mag deelnemen. Het is goed als kinderen in een veilige omgeving vanaf jonge leeftijd al leren om te fietsen (eventueel op een aangepaste fiets met bijvoorbeeld zijwiel, als het evenwicht en motoriek daar om vragen). Die eis van een veilige omgeving weegt hierbij wel heel erg streng: het moet hier gaan om een beschermde, afgescheiden omgeving, waar in het geheel geen auto's komen en waar het kind zich volledig op het leren fietsen kan concentreren. Een (woon/winkel)erf of een trottoir zijn dus geen geschikte locaties hiervoor maar bijvoorbeeld een schoolplein, waar geoefend kan worden in het kader van praktisch verkeersonderwijs, wel.

Daarnaast dienen er bij de scholen goede fietsenstallingen aanwezig te zijn. Dit is een (eerste) verantwoordelijkheid van de schoolbesturen zelf.

Aanbevelingen:

- zo veel mogelijk creëren van fietsroutes die niet alleen objectief veilig zijn, maar die ook subjectief als veilig worden ervaren;
- ouders stimuleren om hun kinderen te begeleiden om hen actief te leren wat een veilige manier is om van de school-thuisroute gebruik te maken;
- bij de scholen zelf verschillende en van elkaar gescheiden plaatsen creëren waar fietsers en waar auto's bij de school aan komen, en deze keuzes ook leidend te maken bij het ontwerp voor het schoolgebouw (locaties schoolingangen, fietsenstallingen e.d.);
- blijven inzetten op praktisch verkeersonderwijs op o.a. de scholen en hier zo vroeg mogelijk mee te beginnen;
- stimuleren goede fietsenstalvoorzieningen bij de scholen.

Actualisatie maart 2016: het bevorderen van het gebruik van de fiets voor de (binnen de kernen korte) afstand tussen school en thuissituatie blijft een uitdaging: veel ouders geven nog steeds de voorkeur aan het wegbrengen en ophalen met de auto, in plaats van met de fiets. Voor de nieuwe scholen in Duivendrecht zijn gescheiden routes gecreëerd voor fietsers en auto's, maar omdat de nieuwe woningbouw later plaatsvindt dan de nieuwbouw van de scholen, kan een deel daarvan nog niet worden aangelegd. Het is het plan om deze aanleg van gescheiden infrastructuur waar mogelijk in de tijd naar voren te halen en op andere plaatsen (o.a. Astronautenweg) tijdelijke, gescheiden fietsinfrastructuur aan te leggen. De scholen hebben zelfstandig beslist over het ontwerp van hun schoolgebouwen: de gemeente heeft hier geen bevoegdheid. Op verzoek van de diverse scholen wordt hier regelmatig gehandhaafd op het parkeren rondom de school. In verband met de gefaseerde uitvoering van het dorpshart Duivendrecht is er lamngs de Astronautenweg een tijdelijke fietspad aangelegd.

Het was de bedoeling om in februari 2016 samen met Veilig Verkeer Nederland een gezamenlijke bijeenkomst voor verkeersouders te houden met alle scholen in Ouder-Amstel. Dit is wegens te weinig belangstelling niet doorgegaan. Nu is het de bedoeling om later in 2016 een overlegronde met de scholen te hebben over veilige schoolroutes en het nieuwe Fietsstimuleringsplan.

4.3 Woon – werkverkeer

In de vakliteratuur wordt aangegeven dat de fiets tot een afstand van ca. 8 km een goed alternatief kan zijn voor de auto; in de praktijk blijkt deze afstand flexibel te zijn en kan deze voor gemotiveerde fietsers oplopen tot 15 km of meer. Met gebruikmaking van een elektrische fiets of e-bike of (elektrische) scooter/brommer kan de eerstgenoemde afstand gemakkelijk worden verdrie- of verviervoudigd. De regionale fietsroutes van de Stadsregio zijn ook bedoeld om het fietsgebruik op deze afstand te stimuleren.

Met het woon-werkverkeer kan het fietsverkeer naar en van de middelbare scholen in de omgeving van onze gemeente grotendeels gelijk gesteld worden, zij het dat scholieren gelet op hun leeftijd in de meeste gevallen nog geen auto mogen rijden en pas na het behalen van een bromfietscertificaat vanaf hun 16^e jaar een (elektrische) scooter of brommer mogen berijden. Voor een e-bike geldt de voorwaarde van een apart certificaat (nog) niet.

Voor zover de routes van het woon- werkverkeer buiten onze gemeente zijn gelegen, hebben wij daar weinig directe invloed op. Maar we kunnen er wel voor zorgen dat deze routes binnen onze eigen gemeente zo snel en zo veilig mogelijk zijn. De nadruk ligt opzettelijk eerst op snel, omdat de gemiddelde woon-werkfietser overwegend geïnteresseerd is in de snelste c.q. kortste route. Hij/zij zal in de praktijk zo min mogelijk willen omrijden en zal hierbij stukken afsnijden, als dit in afstand/fietstijd scheelt.

Deze fietser is hierbij bereid bewust bepaalde risico's te nemen, zoals fietsen in een voetgangersgebied, het fietsen in twee richtingen op een enkelvoudig fietspad, het fietsen aan de verkeerde kant van de weg, het negeren van een rood licht enz. Ook bij het maken van een wegontwerp of bij het instellen van een tijdelijke omleidingsroute e.d. moet hier in het bijzonder goed op worden gelet, zodat ervoor kan worden gezorgd dat de snelle en kortste route ook verkeersveilig is. Daarnaast is het fietscomfort van een fietsroute belangrijk. Een fietsroute met veel verkeerslichten of met een gebrekkige verharding werpt extra barrières op.

Voor het woon-werkverkeer is verder de rol van de bedrijven als werkgevers belangrijk. Zij kunnen hun werknemers stimuleren om gebruik te maken van de bestaande (nationale) belastingvoordelen voor het aanschaffen van een (elektrische) fiets. Er wordt (onder meer door Mra-Elektrisch en het Kennispunt voor verkeer en vervoer) op dit moment bedrijfspakketten, c.q. regelingen ontwikkeld om bedrijven te stimuleren om mee te doen aan het bevorderen van het gebruik van de elektrische fiets. Met het oog op het invoeren van het betaald parkeren op het Amstel Businesspark zijn in samenwerking met Stichting Verkeeradvies dit najaar (2013) drie "opstapdagen" voor de elektrische fiets georganiseerd, zodat bedrijven kunnen kiezen voor het verstrekken van een elektrische fiets in plaats van een parkeervergunning aan hun werknemers.

Aanbevelingen:

- (bijdragen aan) het creëren van snelle en veilige woon-werk fietsroutes;
- Bedrijven stimuleren om gebruik te maken van initiatieven op het gebied van fietsen en e-bikes.

Actualisatie maart 2016: in het kader van de reconstructie van de Spaklerweg wordt het fietspad aan de westzijde van de Spaklerweg voor een groter gedeelte heringericht als een fietspad in twee richtingen. Ook wordt het fietsknelpunt op de kruising Spaklerweg/ De Flinesstraat heringericht door dit verder uit te buigen richting OfficeCentre e.d. De fietsroute via de Buitensingel is tijdens de werkzaamheden in het kader van OV-SAAL opgehouden voor fietsverkeer. (zie ook de uitvoeringsnota). Er vindt verder regelmatig overleg plaats met de werkgroepen RBOVV/ ROV van Coherente. In de aanloop naar het "betaald parkeren" op Amsterdam-Duivendrecht en ten behoeve van de evaluatie "betaald parkeren", zijn met de bedrijfsverenigingen (ORAM, OVOA, VAZO) informatiebijeenkomsten gehouden, waarbij het gebruik van elektrische fietsen en – scooters en het openbaar vervoer gepromoot is. Met de Bascule is naar aanleiding van de hoge parkeerdruk door ondermeer de werknemers afgesproken dat zij een mobiliteitsplan zal maken. Het stimuleren van het fiets- en OV-gebruik zal hierin terugkomen.

4.4 Toerisme en recreatief fietsverkeer

Op zich kent onze gemeente al veel en goede mogelijkheden voor het recreatief fietsverkeer. Er zijn bewegwijzerde fietsroutes via de ANWB- en de fietsknooppuntenroutes. In Ouderkerk aan de Amstel is het mogelijk om – aan de rand van de polder de Ronde Hoep – fietsen voor recreatief gebruik te huren. We staan goed op de kaart van de Stadsregio Amsterdam op de Fiets. Ook zijn er diverse horecagelegenheden waar men tijdens de fietstocht kan pauzeren. Voor recreatief fietsverkeer is de snelheid van de route van ondergeschikt belang. Wat wel telt, is de veiligheid en de rust van de fietsroute en, natuurlijk, het uitzicht.

In het Bestuursakkoord Amstelscheg is afgesproken dat er beleid komt dat is gericht op het behoud van de aantrekkelijkheid van het gebied, door actieve ontwikkeling van ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit. In het bijzonder wordt gezocht naar kansen voor recreatieve functies die bijdragen aan het metropolitaanse landschap.

Om de recreatie in het gebied te bevorderen, wordt daarnaast gestreefd naar betere verbindingen tussen stad en land. En naar aanvullende recreatieve verbindingen binnen het landelijk gebied. Daarbij moet uiteraard goed gelet worden op de effecten van deze verbindingen op flora en fauna. In het kader daarvan zal een samenhangend verkeersplan worden ontwikkeld voor de gehele Amstelscheg en voor alle gebruikers.

Er is één specifieke vorm van recreatief fietsgebruik, die tot klachten over overlast en onveiligheid leidt en dat is over de (groepen) racefietsers die onder meer door de dorpskern razen en zich vaak niet storen aan zaken als verkeerslichten, (de plaats op) rotondes, boodschappen doend publiek enz. Voor de goede orde: het betreft hier geen georganiseerde wedstrijden of tijdritten, waarvoor een vergunning nodig is, maar individueel georganiseerde groep racefietsers. Het betreft hier zaken, waarvan de handhaving door de politie dient plaats te vinden.

Er is door ons voor dit probleem bij herhaling de aandacht van de politie gevraagd, waarbij onder meer de suggestie is gedaan om regionaal (want dit probleem speelt uiteraard niet alleen in Ouder-Amstel) een aantal motoragenten in te zetten, zodat er nog enige vorm van controle plaats vindt, maar de politie heeft laten weten dat de racefietsers de maximumsnelheid van 30 km niet overschrijden en – vanwege de intensiteit die hiervoor nodig is - geen prioriteit te geven en geen capaciteit beschikbaar te kunnen stellen voor het tegengaan van overige verkeersovertredingen door racefietsers.

Aanbevelingen:

- In stand (doen) houden van recreatieve fietsroutes en de bewegwijzering hiervan;
- In stand houden (ruimtelijke) beleving buitengebied;
- Deelnemen aan opstellen verkeersplan Amstelscheg.

Actualisatie maart 2016: de gemeente gaat het overleg aan met de lokale wielersportvereniging, om de overlast van groepen wielrijders te bespreken.

5 Overige aspecten fietsbeleid

Naast deze vier hoofdaspecten zijn er nog meer aspecten van gemeentelijk beleid, die een rol spelen bij het fietsbeleid. Deze spelen echter niet zozeer een rol als een zelfstandig beleidsonderdeel maar meer als onderdeel van een ander beleidsveld. Daarmee wordt echter niet gezegd dat ze daarmee minder belangrijk (kunnen) zijn. Vandaar dat zij in dit hoofdstuk apart benoemd worden.

5.1 Verkeers- en sociale veiligheid

Qua verkeersveiligheid wordt er allereerst uitgegaan van de hierboven geschetste uitgangspunten van Duurzaam Veilig Verkeer, die ook de basis hebben gevormd voor het besluit tot de wegategorisering in Ouder-Amstel en het beleid ten aanzien van bromfietseren op het fietspad c.q. de rijbaan. Bij een weg(her)inrichting of wegwerkzaamheden en bij het nemen van tijdelijke maatregelen, zoals het instellen van wegomleidingen, wordt door de verkeerscommissie altijd de gevolgen voor de fietser getoetst en worden indien nodig aanvullende eisen gesteld. Zo is bijvoorbeeld bepaald dat de Buitensingel ook ten tijde van de werkzaamheden aan het spoor door ProRail altijd beschikbaar moet zijn voor fietsers.

Door de inbreng van de diverse deskundigheden, wordt in de verkeerscommissie de afwezigheid van een vertegenwoordiger van de (Amsterdamse) fietsersbond op dit moment niet als een actief gemis ervaren. Maar indien de (Amsterdamse) Fietsersbond bereid is tot de afvaardiging van een ter zake deskundige vertegenwoordiger, zou (eventueel gedurende een proefperiode) de meerwaarde hiervan wederzijds onderzocht kunnen worden.

Aanbeveling:

- Huidig beleid voortzetten;
- Vertegenwoordiger (Amsterdamse) fietsersbond (eventueel gedurende proefperiode) deel uit laten maken van verkeerscommissie.

Actualisatie maart 2016: zoals benoemd in paragraaf 3.3 zijn er van april 2015 tot en met maart 2016 bij de Fietsersbond medewerkers aangesteld, om de kleinere gemeenten met hun deskundigheid op fietsgebied te ondersteunen.

Omdat fietsers landelijk gezien een fors aandeel vormen van de verkeersslachtoffers (30% van de verkeersdoden en ruim 50% van de ernstig gewonden). Het aandeel ernstig gewonden onder fietsers stijgt sinds 2000. Reden voor de Minister van Infrastructuur en Milieu om in de Beleidsimpuls Verkeersveiligheid, die in 2012 is vastgesteld, de focus te leggen op o.a. de doelgroep fietsers. Omdat de meeste ongevallen met fietsers plaatsvinden op lokale wegen, hebben de Minister en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat alle gemeenten in 2013 een lokale aanpak 'veilig fietsen' vaststellen. De aanzet hiertoe (onder meer in de vorm van een webtool) wordt op dit moment (november 2013) landelijk geïntroduceerd. Het is om die reden nog niet inzichtelijk welke consequenties hier voor ons aan verbonden kunnen zijn.

Aanbeveling:

- Deelnemen aan VNG-lokale aanpak.

Actualisatie maart 2016: de statistische informatie uit de webtool worden gebruikt in het nieuw op te stellen Fietsstimuleringsplan.

Een bijzonder aspect van de verkeersveiligheid wordt gevormd door de introductie van elektrische fietsen; deze rijden sneller dan "trap-fietsen" hetgeen vooral onveilig kan zijn voor die ouderen, die over een verminderde reactiesnelheid beschikken. Stichting Coherente heeft aangegeven bereid te zijn om voor hen een begeleide introductiecursus te organiseren. Dit kan voor de ouderen een periode van gewenning en het aanleren van nieuwe vaardig- c.q. "handig"heden opleveren.

Aanbeveling:

- Mogelijkheid cursus elektrische fiets nader bespreken met Stichting Coherente.

Actualisatie maart 2016: door Coherente is mede met subsidie van de gemeente een aantal keren een workshop voor gebruikers van een elektrische fiets gehouden, die ook gericht was op het stimuleren van beweging door senioren. In Duivendrecht bleek hiervoor meer animo te bestaan dan in Ouderkerk aan de Amstel. Eén reden hiervoor kan zijn de instructies die al door rijwielhandel De Haan worden gegeven bij aankoop van een e-fiets. In 2016 wordt de voorlichting door Coherente met een nieuwe aanpak georganiseerd.

Sociale veiligheid is daarnaast ook een belangrijk aspect voor fietsers. Vooral op afgelegen wegen en in fietstunneltjes kan gemakkelijk sociale onveiligheid ontstaan. In het kader van de verbreding van de Rijkswegen (SAA) wordt in het bijzonder ook aan de sociale veiligheid van de fietstunnels aandacht geschonken. Daarnaast wordt het openbaar groen langs fietspaden sterk terug gesnoeid of vervangen door laagblijvend groen. Bij de renovatie van de Van der Madeweg en het gelijknamige metrostation is het plan om uitzicht-belemmerende muurtjes af te breken en een vernieuwde, sociaal veiliger lift in het metrostation aan te brengen. Verlichting bevordert ook de sociale veiligheid: de straatverlichting wordt momenteel procesmatig vervangen door verlichtingsarmaturen die een meer natuurlijke kleur geven en een betere gezichtsherkenning opleveren.

Langs de Holterbergweg-Spaklerweg (tussen Burg. Stramanweg en het Amsterdamse metrostation) kan het 's avonds (buiten evenementen) sociaal onveilig aanvoelen. Daarnaast kent het gehele buitengebied, onder meer de polder de Rondehoop en de Amstelscheg, een lage bevolkingsdichtheid. Objectieve cijfers of er hierdoor ook werkelijk sociale onveiligheid aanwezig is ontbreken. Voor de individuele fietser is het door altijd samen met iemand anders te fietsen relatief eenvoudig om de sociale veiligheid zowel objectief als subjectief te vergroten.

Aanbeveling:

- Huidig c.q. in uitvoering zijnde beleid voortzetten.

5.2 Fietsen en gezondheid

Fietsen is een goede en goedkope manier om in eigen tijd, ongebonden en ongeorganiseerd te kunnen sporten. Dit is belangrijk, omdat veel inwoners onvoldoende bewegen. Uit de meest recente GGD-monitor Ouder-Amstel (2010) blijkt dat 45% van de inwoners van 19 jaar en ouder overgewicht heeft. 30% beweegt te weinig en geen zelfdiscipline en angst voor blessures zijn daar belangrijke redenen voor. 10% van deze groep geeft aan hulp te willen bij het meer in beweging komen.

Via het project Fitaal worden er als pilot routes in de directe omgeving van Ouderkerk aan de Amstel uitgezet, waar inwoners onder begeleiding kunnen wandelen, joggen en hardlopen. Deze routes starten vanaf herkenbare punten, zijn gemarkeerd en er kan gelopen worden onder deskundige begeleiding. Het is bovendien ook bedoeld als een 'sociaal gebeuren', mensen kunnen met elkaar praten en voor verschillende niveaus zijn verschillende mogelijkheden.

In het project wordt voorgesteld dat in een later stadium er eventueel meer routes ontwikkeld worden, ook bijvoorbeeld voor fietsers of mensen op skeelers.

Er zijn ook al diverse fietsroutes aanwezig, die ook laagdrempelig zijn. Een rondje Rondehoep fietsen hoeft niet op een snelle racefiets van honderden euro's of meer maar kan in principe op iedere fiets. Een fietstochtje langs de Amstel naar de Albert Cuypmarkt is 10 km. En met de fiets ben je net zo snel of sneller in hartje Amsterdam dan met het openbaar vervoer. Het buitengebied van Ouderkerk aan de Amstel is ook heel aantrekkelijk voor degene die met een (race)fiets langere afstanden wil afleggen. En je kunt natuurlijk ook fietsen naar en van je werk.

Bij het stimuleren van het fietsen is een mentale impuls waarschijnlijk nog belangrijker dan de aanleg of bewegwijzering van nieuwe routes, bijvoorbeeld door het oprichten van een fietsgroepje, die een paar keer per week de diverse routes gaan verkennen of eens gezamenlijk een veel langere fietstocht gaan ondernemen.

Aanbeveling:

- Fietsen onderdeel maken van het project Fitaal.

Actualisatie maart 2016: In 2016 wordt de sportnota geactualiseerd, sport & bewegen in de openbare ruimte zal een van de thema's worden.

5.3 Handhaving fietswrakken, weesfietsen

In de Algemene Plaatselijke Verordening zijn bepalingen opgenomen, om te voorkomen dat de openbare ruimte en fietsenstallingen vol komen te staan met fietswrakken, weesfietsen e.d. en om overige overlast door het parkeren van fietsen tegen te gaan. Daarnaast controleert de politie van tijd tot tijd de grotere fietsenstallingen, zoals bij de Zuidtangenthalte en het station Duivendrecht, op de aanwezigheid van vermiste c.q. gestolen fietsen.

Aanbeveling:

- huidig beleid voortzetten.

Actualisatie maart 2016: door de gemeentelijke handhaving worden regelmatig fietswrakken verwijderd, (vooral) uit de grotere fietsstallingen.

5.4 Fietsendiefstal

Er zijn bij de gemeente geen cijfers van fietsendiefstal binnen Ouder-Amstel bekend. Er zijn daarom ook geen knelpunten bekend. De voor de hand liggende conclusie is, dat op de plaatsen met de grootste consequenties van fietsen ook de meeste diefstallen plaats vinden. Door op deze punten een type stalling (Tulp) te introduceren waarbij de fiets gemakkelijk met een extra ketting of slot aan het rek bevestigd kan worden, is een belangrijke verbetering. Voor overige maatregelen zou er een vorm van betaald fietsparkeren moeten komen, waardoor er extra beheermaatregelen kunnen worden getroffen. Dege-nen die bereid zijn om voor het parkeren van de fiets te betalen, kunnen nu al een fietskluis huren. Het is de bedoeling om in 2014 met steun van de Stadsregio ook bij het metrostation Van der Madeweg nieuwe fietsenstalvoorzieningen te plaatsen.

Aanbeveling:

- Huidig beleid voortzetten.

5.5 Fietsvoorzieningen, waaronder opladen elektrische fiets

Fietsvoorzieningen op het gebied van fietsverkoop, fietsverhuur en reparaties worden overgelaten aan het particulier initiatief. In Duivendrecht is er momenteel geen mogelijkheid aanwezig om een fiets te kopen, te huren of om een fiets te laten repareren. De dichtstbijzijnde mogelijkheden hiervoor zijn in Amsterdam (NS Bijlmer) of in Diemen. In Ouderkerk aan de Amstel is er een fietswinkel gevestigd in de dorpskern aan het Hogereinde Zuid, waar men ook terecht kan voor fietsreparatie en -onderhoud en elektrische fietsen. Voor de huur van fietsen voor recreatief fietsen in het Groene Hart kan men terecht bij een boerderij aan de Polderweg, net ten zuiden van de A9.

Elektrische fietsen kunnen, zeker als ze voorzien zijn van een verwijderbare accu, met de bijgeleverde kabel overal waar een gewoon stopcontact aanwezig is, worden opgeladen. De actieradius van een fiets met volledig opgeladen accu is (mede afhankelijk van type/merk en ouderdom) al gauw 40 km of (veel) meer, ook afhankelijk van de mate waarin men zelf mee trapt. Er zijn websites met oplaadpunten in Nederland en er is een tijdlang in Nederland een (niet geslaagde) proef geweest om acculaders in supermarkten e.d. te plaatsen.

Voor het (nood)geval dat men op een tijdstip dat alle openbare voorzieningen gesloten zijn, met een lege accu komt te staan, is het handig om bijvoorbeeld bij publieke gebouwen of bij fietswinkels e.d. een of meer buitenstopcontacten hiervoor aan te wijzen c.q. aan te leggen, en deze dan bekend maken via de daarvoor beschikbare websites.

Aanbeveling:

- oplaadpunten voor elektrische fietsen creëren bij openbare gebouwen, fietsenhandelaren hiertoe uitnodigen.

Actualisatie maart 2016: op particulier initiatief zijn er een aantal buiten oplaadmogelijkheden gecreëerd. Vanwege de oplaadtijd is dit in de praktijk het meest zinvol op plekken waar men (wat) langer verblijft, zoals horecagelegenheden. Er is geen landelijk dekkende website voor oplaadpunten. In principe kan men de elektrische fiets met de eigen kabel via ieder standaardstopcontact opladen.

5.6 Fietscomfort

Fietscomfort kan verschillende zaken inhouden. Het kan betekenen dat je als fietser ongehinderd c.q. zo min mogelijk gehinderd door stoplichten of oversteken kunt door fietsen. Het kan ook inhouden en rustige fietsroute, weg van het autoverkeer. En het kan ook slaan op de kwaliteit van de verharding van het fietspad. Of dat men gevrijwaard is van onverwachte paaltjes. Een ander voorbeeld betreft verkeerslichten. In de drukte van de nabijheid van Amsterdam is het een illusie om te denken dat men ieder stoplicht kan vermijden, maar er zijn wel lange stukken, zoals langs de Amstel of in de Rondehoop waar dit wel het geval is. Het zou bijvoorbeeld ideaal zijn indien langs de gehele Holterbergweg en Spaklerweg, tussen AMC en Amstelstation aan één kant van de weg een doorgaande fietsroute in twee richtingen aanwezig zou zijn. Langs de Amstel kan men vandaar af doorfietsen naar de Stopera en verder.

Een echt rustige fietsroute, helemaal weg van het autoverkeer bestaat niet in onze nabije omgeving. Ook op wegen die officieel zijn gesloten voor alle verkeer behalve bestemmingsverkeer komt men nog veel auto's tegen. Dit komt door de aanwezigheid van woningen, bedrijven en de rekbaarheid van het wettelijke begrip "bestemmingsverkeer".

De paaltjes in fietsroutes staan op dit moment vooral op een negatieve wijze in de belangstelling en er is een grote roep om alle paaltjes in de Stadsregio maar te verwijderen. Daarbij gaat men voorbij aan het doel van veel paaltjes, namelijk juist om de fietser te vrijwaren van een negatieve invloed van autoverkeer. Het is wel gewenst dat de paaltjes ook in het donker en bij slecht weer, goed opvallen, bijvoorbeeld door ze uit te rusten met reflectoren. Via het gemeentelijk meldpunt kan men ook melding maken van paaltjes die men onnodig of gevaarlijk vindt.

Bij de kwaliteit van de verharding wordt vaak gesteld dat asfalt de voorkeur verdient boven tegels als de verharding van een fietspad. Dit is betrekkelijk, in de zin dat als er een keurig glad asfaltvlak ligt, dit wel zo aanvoelt maar men kan ook met een strak tegelpad dit doel bereiken. Indien er kabels en leidingen onder een fietspad liggen, zal de verharding van tijd tot tijd moeten worden opgebroken en de kwaliteit die men dan terug krijgt, is niet altijd vergelijkbaar, noch bij asfalt noch bij tegels. Dankzij de wijkgerichte aanpak kunnen kuilen en verzakkingen ook snel na de melding worden gerepareerd. Bij grote wegreconstructies zal in de toekomst vaker voor toepassing van asfalt worden gekozen.

Aanbeveling:

- mogelijkheid doorgaande fietsroute AMC – Amstel bespreken met Amsterdam;
- fietspaaltjes voorzien van reflectoren;
- daar waar mogelijk vaker asfalt toepassen als verharding fietspad.

Actualisatie maart 2016: de doorgaande fietsroute AMC-Amstel is als beleidsdoel ook door de Stadsregio Amsterdam overgenomen en wordt op het grondgebied van Ouder-Amstel momenteel gerealiseerd (Spaklerweg). Fietspaaltjes zijn zoveel mogelijk verwijderd. Ook het Groengebied is door ons gevraagd om hieraan mee te doen. Voor toepassen asfaltverharding: zie de uitvoeringsnota.

5.7 Fietsverlichting en technische staat fiets

De veiligheid op de fiets wordt bevorderd door de aanwezigheid van fietsverlichting en een goede technische staat van de fiets. Dit is de individuele verantwoordelijkheid van de fietsbezitter. De verkeerscommissies van de basisscholen voeren jaarlijks een controle uit van de technische staat van de fietsen van hun leerlingen en brengen de ouders op de hoogte van de bevindingen.

Aanbeveling:

- jaarlijkse fietscontrole op school blijven uitvoeren.

Actualisatie maart 2016: In februari 2016 heeft nog een controle plaatsgevonden door de politie. Onder het motto: "Ik val op" werden in plaats van boetes fietslampjes en folders uitgedeeld aan mensen met een ondeugdelijke verlichting.

5.8 Verkeerseducatie en praktisch fietsexamen

Nog belangrijker dan een veilige weginrichting is een veilig verkeersgedrag. Het gedrag van fietsers staat over het algemeen slecht bekend. Gedragsbeïnvloeding van de fietser is dan ook een van de grootste uitdagingen. Vandaar dat op alle basisscholen in ieder geval in de hogere klassen verkeerseducatie wordt gegeven en wordt deelgenomen aan het praktisch verkeersexamen.

Aanbeveling:

- Vanuit de gedachte, dat het belangrijk is om hiermee zo vroeg mogelijk mee te beginnen, voordat zich al allerlei routines hebben ontwikkeld, kan overwogen worden om – voorover dit nog niet gebeurd – met de scholen en de naschoolse opvang de mogelijkheden te onderzoeken om ook in de lagere klassen c.q. bij de naschoolse opvang aandacht te besteden aan (praktische) verkeerseducatie.

Actualisatie maart 2016: in de loop van 2016 zal samen met de scholen worden nagedacht over verkeerseducatie en fietsstimulering e.d.

5.9 Fietsen en ouderen

Actualisatie maart 2016:

De gedragsbeïnvloeding en verkeerseducatie van ouderen wordt aan de deze nota toegevoegd, omdat het belang hiervan steeds toeneemt. Uit de ongevalsgegevens blijkt dat de toename van verkeersslachtoffers voor een groot deel voortkomt uit ongevallen waar ouderen bij betrokken zijn. De oorzaken hiervan zijn de grotere lichamelijke kwetsbaarheid en functiestoornissen als gevolg van de ouderdom, waardoor zij vaak kwetsbaarder zijn dan zij zelf beseffen.

Naast praktische zaken (van het instellen van de juiste zadelhoogte tot de keuze van het meest geschikte vervoermiddel) zal ook het bewust worden van de persoonlijke beperkingen en risico's hierbij een belangrijke rol spelen. Gezocht zal worden hoe wij dit onderdeel van ons verkeersveiligheidsbeleid het beste kunnen oppakken. De educatiebijeenkomsten door Coherente ten aanzien van het gebruik van de fiets zijn er een goed voorbeeld van hoe op deze ontwikkeling ingespeeld kan worden.

5.10 Gladheidsbestrijding

Het seizoen voor de gladheidsbestrijding van de gemeente Ouder-Amstel loopt van 1 november tot en met maart. De gemeente bestrijdt de gladheid volgens een beleidsplan en vastgestelde routes (zie bijlagen). De gemeente Ouder-Amstel strooit preventief, d.w.z. bij opkomende gladheid.

De gladheid wordt in eerste aanleg bestreden tussen 04.00 uur en 23.00 uur op de rijwegen en fietspaden die van primair belang zijn, te weten:

- bus route
- ontsluitingswegen
- de wegen in het buitengebied
- de fietspaden
- uitruk van de brandweer

Bij extreme gladheid (ijzel en langdurige sneeuwval) wordt ook buiten de genoemde tijden de gladheid bestreden. Overdag tussen 07.45 uur en 16.30 uur wordt de gladheid op de overige rijwegen bestreden.

6 Evaluatie Fietsbeleid

Het fietsbeleid van de gemeente Ouder-Amstel bestaat uit 4 hoofdaspecten, te weten:

- boodschappen doen
- school verkeer
- woon-werkverkeer
- recreatief fietsgebruik

Vanuit deze hoofdaspecten zijn in de oorspronkelijke nota 2013 aanbevelingen gedaan om het beleid vorm te geven. Daarnaast is in een uitvoeringsnota een lijst met (veelal) infrastructurele maatregelen gemaakt om het fietsbeleid ook 'op straat' gerealiseerd te krijgen. Veel van deze lijst met maatregelen zijn of worden uitgevoerd of zijn om diverse redenen uitgesteld of afgewezen.

In onderstaand overzicht zijn de aanbevelingen per hoofdaspect en de maatregelen uit de uitvoeringsnota met de huidige stand van zaken kort weergegeven.

Aanbeveling/maatregel	Stand van zaken
Boodschappen doen	
Fietsenstalvoorzieningen nabij de winkels	Bij Dorpshart Duivendrecht is ruime aandacht aan fietsparkeren besteed
Continueren winkelstimuleringsbeleid in O'kerk	<i>Zie Fietsstimuleringsplan</i>
Bereikbaarheid fiets van Dorpshart D'drecht	Nieuwe fietsroute langs Dorpsplein
Goede en veilige fietsrelaties tussen woon- en winkelgebieden	Blijvende aandacht
Reclamecampagne 'boodschappen per fiets'	<i>Zie Fietsstimuleringsplan</i>

School – thuisverkeer	
Creëren objectief en subjectief veilige schoolroutes	Blijvende aandacht
Ouders stimuleren hun kinderen te begeleiden	<i>Zie Fietsstimuleringsplan</i>
Uit-/instaplocaties voor auto en fietsen bij schoolplein scheiden	In Duivendrecht: in definitieve fase gescheiden locaties, tijdelijk fietspad langs Astronautenweg
Praktisch verkeersonderwijs stimuleren	<i>Zie Fietsstimuleringsplan</i>
Goede fietsenstallingen bij de scholen	1 ^e verantwoordelijkheid scholen; in D'drecht aandacht aan geschonken

Woon – werkverkeer	
Creëren snelle en veilige woon-werk routes	<i>Zie Uitvoeringsplan</i>
Bedrijven stimuleren t.g.v. de fiets	<i>Zie Fietsstimuleringsplan</i>

Toerisme en recreatief fietsverkeer	
In stand houden recreatieve fietsroutes	Blijvende aandacht
In stand houden beleving buitengebied	Blijvende aandacht / overleg met wielersport
Deelnemen/opstellen verkeersplan Amstelscheg	Er is nog geen verkeersplan opgesteld

Overige aspecten fietsbeleid	
Verkeers- en sociale veiligheid	Beleid voortzetten
Vertegenwoordiger Fietsersbond	Heeft deelgenomen aan Verkeerscommissie, maar is weer gestopt
Deelnemen aan VNG-lokale aanpak	Meenemen in het <i>Fietsstimuleringsplan</i>
	Heeft Coherente een aantal keer ge-

Cursus elektrische fiets	houden; heeft voor 2016 een andere opzet
Fietsen onderdeel maken van het project Fitaal	Zie actualisatie Sportnota 2016
Handhaving fietswrakken, weesfietsen	Huidig beleid voortzetten
Fietsendiefstal	Huidig beleid voortzetten
Oplaadpunten elektrische fietsen creëren	Voorname bij Horeca
Mogelijkheid doorgaande fietsroute AMC – Amstel bespreken met Amsterdam	Is door SRA overgenomen, wordt momenteel gerealiseerd
Fietspaaltjes voorzien van reflectoren of verwijderen	Worden zoveel mogelijk verwijderd
Asfalt toepassen	Zie uitvoeringsnota
Fietscontrole op scholen	Jaarlijks blijven uitvoeren
Verkeerseducatie/verkeersveiligheid	Met scholen samenwerken op het gebied van verkeers educatie en fietsstimulering. Oppakken verkeerseducatie /gedragsbeïnvloeding/verkeersveiligheid ouderen.
Gladheidsbestrijding	Beleid handhaven

Aanbeveling/maatregel		Stand van zaken
<i>Knelpunten Duivendrecht</i>		
A	De Flinesstraat/Spaklerweg	Wordt begin 2016 gereconstrueerd
B	Oversteek Rijksweg / Randweg	Wordt in 2016 gereconstrueerd
C	Telstarweg – Satellietbaan	Nieuwe fietsroute gepland, echter tijdelijke situatie bij scholen vraagt aandacht
D	Handhaven Buitensingel als hoofdfietsroute	Is door projectorganisatie OV/SAAL meegenomen
E	Onderhoud De Slinger	Wordt bij werkzaamheden meegenomen (geasfalteerd)
F	Doorgaande fietsroute AMC – Stopera	Fietsroute langs Spaklerweg wordt 2-zijdig uitgevoerd (1 ^e helft 2016)
G	Fietsparkeren metrostation Van der Madeweg	Wordt meegenomen met project reconstructie Van der Madeweg
H	Fietsroutes Amsterdam ZO – Centrum	Fietsoversteek Rozenburglaan verbeteren i.k.v. reconstructie in 2016
I	Sociale onveiligheid fietstunnels A10	Zijn aangepast

<i>Knelpunten Ouderkerk aan de Amstel</i>		
A	Oversteek Burg. Stramanweg bij Amstelbrug	Met prov. Noord-Holland overeenkomst gesloten voor ongelijkvloerse oversteek
C	Kruising Dorpsstraat/Kerkstraat	Fiets te gast in voetgangersgebied Kerkstraat
D	Korte Brug of Kerkbrug	Afgesloten bij begin- en eindtijden school
E	Verkeersgedrag op rotondes (nabij Benninghbrug)	Hoogteverschil tussen fiets- en voetpad verminderd, klachten worden onderzocht
F	Jan Benninghweg	Momenteel in voorbereiding, uitvoering naar verwachting in 2018
G	Oversteken Machineweg (nabij Sluisvaart en Korte Dwarsweg)	Komgrens verplaatst; voor fysieke maatregelen geen budget
H	Bepaalde wegbreedte Rondehoop Oost/West	Wegversmallingen weer verwijderen
I	Verkeersgedrag Wielrenners	Overleg voeren met wielersport
J	Fietsbrug over de Amstel langs de A9	Geen externe middelen beschikbaar

In de afgelopen jaren zijn de meeste van de genoemde maatregelen opgepakt. Veel knelpunten met name in Duivendrecht worden in 2016 uitgevoerd, andere punten worden in lopende of nog te starten projecten meegenomen. Wat betreft het uitvoeringsprogramma kunnen we zeggen dat er een goede voortgang in zit.

Een specifiek knelpunt, die ook genoemd wordt in het coalitieakkoord en collegeagenda 2014-2018 is knelpunt J van Ouderkerk aan de Amstel, namelijk de fietsbrug over de Amstel langs de A9. Zoals beschreven in de actualisatie maart 2016, lijkt de meerprijs van enkele miljoenen euro's voor een breder viaduct ten behoeve van een fietspad te hoog om door de gemeente alleen gedragen te kunnen worden. De provincie Noord-Holland, de stadsregio Amsterdam als ook de gemeente Amstelveen hebben niet het voornemen hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

Wat betreft de aanbevelingen uit de beleidsnota zijn dit over het algemeen zaken die doorlopend aandacht vragen. Diverse aanbevelingen behoeven specifieke aandacht om weggebruikers tot gedragswijziging aan te zetten. Achter deze aanbevelingen staat als stand van zaken: 'zie Fietsstimuleringsplan'.

Het is namelijk een wens uit het coalitieakkoord om het gebruik van de fiets te stimuleren voor korte afstanden, inclusief schoolvervoer. Om dit te bereiken is in de collegeagenda 2014-2018 afgesproken een Fietsstimuleringsplan op te stellen, die tegelijk met de onderhavige evaluatie Nota Fietsbeleid tot stand zal komen. Uitgangspunt hierbij is dat de financiële middelen uit bestaande budgetten gedekt zullen worden.

Doel van dit fietsstimuleringsbeleid is meervoudig:

- Verbeteren milieu;
- Stimuleren volksgezondheid;
- Minder druk op de openbare ruimte.

Het Fietsstimuleringsplan is met inbreng van de RBOVV, de ROV en de Fietsersbond tot stand gekomen.

WEES VERSTANDIG, NEEM DE FIETS

FIETSBELEIDSNOTA GEMEENTE OUDER-AMSTEL 2013

DEEL 2 UITVOERINGSNOTA

Geactualiseerd en geëvalueerd per maart 2016

Inhoudsopgave

Leeswijzer	2
1 Beschrijving fietsstructuur en knelpunten fietsroutes Duivendrecht	3
1.1 Fietsstructuur	3
1.2 Knelpunten in Duivendrecht.....	4
2 Fietsstructuur en knelpunten in Ouderkerk aan de Amstel	15
2.1 Fietsstructuur	15
2.2 Knelpunten in Ouderkerk aan de Amstel.....	15

Leeswijzer

Hieronder vindt u de oorspronkelijke tekst van de 'Fietsbeleidsnota Gemeente Ouder-Amstel 2013, Deel 2 Uitvoeringsnota'. De nota is tekstueel en lay-out technisch aangepast (o.a. specifiekere hoofdstukindeling) ten behoeve van de leesbaarheid, maar is qua inhoud niet gewijzigd.

In de nota is per onderdeel een 'actualisatie maart 2016' toegevoegd, waarmee de meest recente stand van zaken wordt weergegeven. Indien er geen actualisatie wordt vermeld, dan is de situatie ongewijzigd ten opzichte van de vaststelling van de Fietsbeleidsnota in november 2013. De actualisatie is in grijze kaders tussen de oorspronkelijke tekst weergegeven.

Een evaluatie van deze uitvoeringsnota is verwerkt in het hoofdrapport, te weten de Fietsbeleidnota Gemeente Ouder-Amstel 2013, Geactualiseerd en geëvalueerd per maart 2016.

1 Beschrijving fietsstructuur en knelpunten fietsroutes Duivendrecht

1.1 Fietsstructuur

Langs de 50 km/u wegen te Duivendrecht bevinden zich of vrijliggende fietspaden of is er voor de fietsers een alternatieve route beschikbaar. In 1999 is besloten dat brom- (en snor-)fietsen verplicht gebruik maken van deze fietspaden. Soms liggen deze fietspaden maar aan één zijde van de weg, waarop het (brom)fietsverkeer in beide richtingen plaats vindt.

Op de 30 km/u wegen en op de Buitensingel (60 km/u), mengen de fietsers zich met het gemotoriseerde verkeer, conform de landelijk vastgestelde richtlijnen voor de inrichting van wegen volgens de principes van Duurzaam Veilig Verkeer. Sinds deze principes landelijk worden toegepast, heeft zich in Nederland een forse daling in het aantal verkeersslachtoffers voorgedaan. Dit hoeft echter niet altijd te betekenen dat een volgens de principes van duurzaam veilig verkeer ingerichte 30 km/u weg ook door de fietsende gebruikers gevoelsmatig als veilig wordt ervaren.

Een en ander houdt ook verband met de leeftijd van de fietsers: kinderen in de basisschoolleeftijd hebben nog niet het overzicht en de coördinatie van volwassenen. In principe is hier bij het uitgangspunt van de menging van langzaam verkeer en gemotoriseerd verkeer rekening gehouden, maar er kan (ook binnen duurzaam veilig verkeer) soms toch aanleiding bestaan om langs een 30 km/u weg naar een basisschool een afzonderlijke fietsvoorziening te treffen of de weg nabij de school opvallend anders in te richten als een schoolzone.

Omdat we niet in ideale wereld leven, kan duurzaam veilig verkeer soms ook betekenen, dat als er (tijdelijk of langdurig) een verkeersonveilige situatie aanwezig is, die niet is op te lossen, er op wordt gelet dat daarbij niet een vals gevoel van veiligheid wordt opgewekt: als iets onveilig is, dan is een verhoogde aandacht van de weggebruikers juist gewenst en moet voorkomen worden dat deze situatie ten onrechte wel veilig lijkt. Maar de algemene doelstelling is uiteraard dat van een verkeersroute voor alle weggebruikers, en zeker voor de meest kwetsbare verkeersdeelnemers, zonder nadere maatregelen te hoeven treffen, veilig gebruik gemaakt kan worden en dat dit ook langdurig het geval is.

Voor fietsers zijn er (in Duivendrecht en in Ouderkerk aan de Amstel) twee afzonderlijke bewegwijzeringen: die van de ANWB en die van de fietsknooppuntroute.

Actualisatie maart 2016: recent is de landelijk dalende trend qua verkeersslachtoffers gestopt en is er weer sprake van een toename, vooral onder ouderen. Dit betekent niet dat de behaalde winst qua verkeersveiligheid nu verdwenen is, maar er zullen aanvullende maatregelen genomen moeten worden om deze winst vast te houden en verder te vergroten.

1.2 Knelpunten in Duivendrecht

A De Flinesstraat/Spaklerweg

Probleemstelling:

Objectief, gemeten naar het aantal verkeersongevallen c.q. verkeersconflicten, is het belangrijkste verkeersveiligheidsknelpunt voor fietsers in Duivendrecht de kruising van de De Flinesstraat met de Spaklerweg.

Dit weggedeelte is in technisch beheer en onderhoud bij de gemeente Amsterdam, vanwege het grote belang dat Amsterdam heeft bij de verkeers(auto)route Holterbergweg – Spaklerweg. Technisch beheer en onderhoud betekenen concreet dat Amsterdam de maatregelen moet treffen (en betalen) die nodig zijn om duurzaam veilig van deze weg inclusief het fietspad gebruik te maken. De gemeente Ouder-Amstel is de juridisch wegbeheerder, wat betekent dat zij aan Amsterdam toestemming moet geven om maatregelen en werkzaamheden aan de weg uit te voeren en juridisch gezien het laatste woord heeft bij een wegontwerp.

De gemeente Ouder-Amstel heeft dit knelpunt al meerdere keren onder de aandacht gebracht van Amsterdam, die hier de technisch wegbeheerder is en van de Stadsregio Amsterdam. In 2000 heeft – mede om deze reden – eerder een herinrichting van de De Flinesstraat plaatsgevonden, waarmee toen echter niet volledig het beoogde resultaat is bereikt.

Afbeelding 1: kruising De Flinesstraat – Spaklerweg

Oplossing:

Een mogelijke oplossing, waarmee veel verkeersonveiligheid kan worden opgelost, kan zijn het instellen van eenrichtingsverkeer op de De Flinesstraat. Hierbij dient dan ook de slechte verkeersdoorstroming op de De Flinesstraat te worden opgelost, die ontstaat bij laden en lossen. Een minder ingrijpende maatregel is een herinrichting van het fietspad ter hoogte van de aansluiting van de De Flinesstraat op de Spaklerweg: door het verder "uitbuigen" van het fietspad kan het zicht op het (brom-)fietsverkeer worden verbeterd.

Aanbeveling 2013: Gemeente Amsterdam verzoeken om een herinrichtingsontwerp te maken voor het "uit-buigen" van het fietspad. Onderzoeken op welke wijze en termijn de doorstroming op de De Flinesstraat effectief (dus met toepassing van handhaving) kan worden verbeterd. Na uitvoering van deze maatregelen op dit deel van de De Flinesstraat eenrichtingsverkeer instellen.

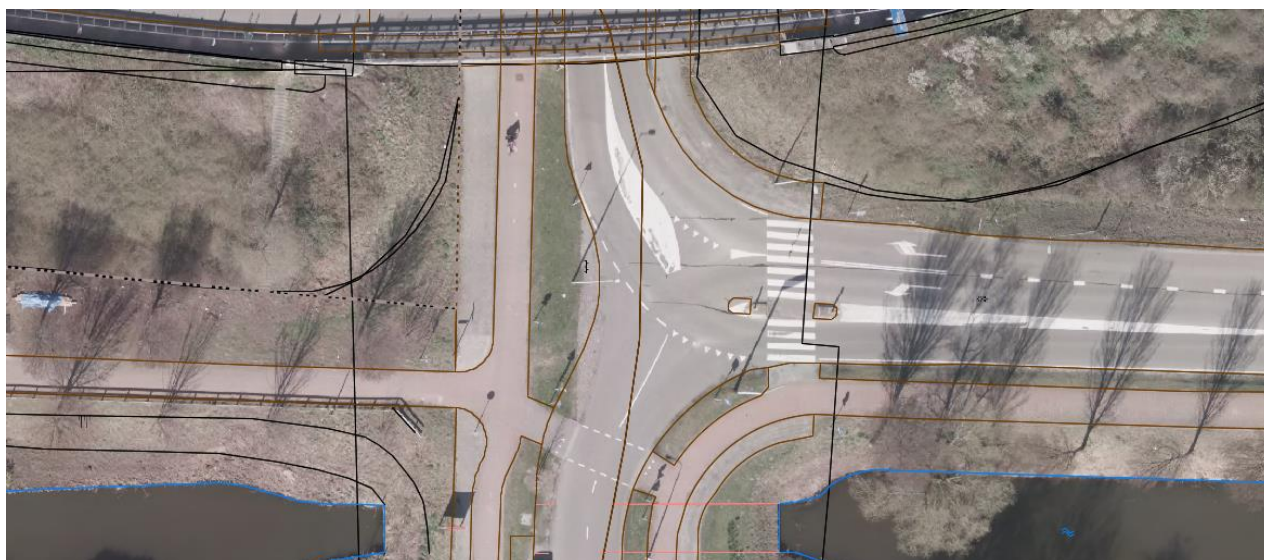
Actualisatie maart 2016: sinds het invoeren van "betaald parkeren" is de doorstroming in de De Flinesstraat verbeterd, ook omdat er nu meer handhaving plaats vindt. In nauw overleg met de gemeente Amsterdam is binnen de context van De Nieuwe Kern bezien of het wenselijk is om de De Flinesstraat als geheel opnieuw in te richten. Zowel vanuit verkeersoogpunt als in financieel opzicht is dit niet gewenst. In het kader van de reconstructie van de Spaklerweg zal de aansluiting van de De Flinesstraat op de Spaklerweg verder worden uitgebogen, in westelijke richting, zodat ook voor vrachtverkeer ter plaatse van de kruising het zicht op de fietsers in twee richtingen sterk wordt verbeterd.

B Oversteek Rijksweg nabij de kruising met de Randweg

Probleemstelling:

Ten tijde van de aanleg van de A10 is de verkeerssituatie in Duivendrecht (soms ingrijpend) gewijzigd. Aan het begin van de Rijksweg moeten gebruikers van het fietspad aan de oostzijde op ongeveer 10 meter afstand voor de kruising met de Randweg de Rijksweg oversteken naar het fietspad aan de westzijde. Daarna moeten ze onder het viaduct doorrijden, om vervolgens weer een weg over te steken (Duivendrechtsekade) voordat ze door kunnen fietsen naar de Weesperzijde, die een belangrijke fietsroute richting Amsterdam is. Hoewel dit veilig is, is dit wel omslachtig en omrijden voor de fietsers.

Voetgangers aan de oostzijde van de Rijksweg kunnen wel rechtstreeks via een voetgangersoversteekplaats van de Randweg oversteken. Het komt daarom voor dat fietsers van deze voetgangersoversteekplaats (oneigenlijk) gebruik maken waardoor wel verkeersonveilige situaties ontstaan.

Afbeelding 2: Kruising Rijksweg – Randweg

Oplossing:

Een oplossing kan zijn om dit fietspad aan de oostkant van de Rijksweg onder het viaduct door te trekken. Om deze oplossing Duurzaam Veilig aan te leggen moet de gehele kruising Randweg/Rijksweg aangepast worden. Ter wille van de verkeersveiligheid dient het recht doorgaande verkeer via de Rijksweg/ Duivendrechtsekade voorrang te krijgen op het verkeer op de Randweg. Ook moet ervoor gezorgd worden dat het verkeer dat vanuit Amsterdam onder het viaduct doorrijdt, tijdig zicht heeft op overstekende fietser. Dit stelt dan aanvullende eisen aan de inrichting van de kruising Randweg/Rijksweg conform de eisen van Duurzaam Veilig Verkeer.

Zo zal er in het midden een vluchtheuvel aangelegd moeten worden, waarbij de Randweg als geheel verbreed zal moeten worden. Dit project is inmiddels in het najaar van 2013 ingediend voor 100% subsidie op grond van de zogenaamde hulpimpuls van de Stadsregio Amsterdam.

Aanbeveling 2013:

Een civieltechnisch ontwerp met kostenraming laten maken voor de aanpassing van de kruising en het doortrekken van het fietspad.

Actualisatie maart 2016: door de verkeerscommissie is deze verkeerssituatie nader bekeken, naar aanleiding van de aanmelding van dit project voor een bijdrage van de Stadsregio Amsterdam. Hierbij is gebleken dat er onder het viaduct van de A10 onvoldoende ruimte beschikbaar is om aan de oostzijde van de Rijksweg én een fietspad én een voetpad aan te leggen. Dit zou betekenen dat fietsers richting Amsterdam hier de Rijksweg zullen moeten blijven oversteken. Ondermeer de werkgroep RBOVV van Coherente is echter van mening dat het dan eerder de voorkeur verdient om aan de oostzijde van de Rijksweg onder het viaduct fietsers en voetgangers gezamenlijk gebruik te laten maken van de daar beschikbare ruimte.

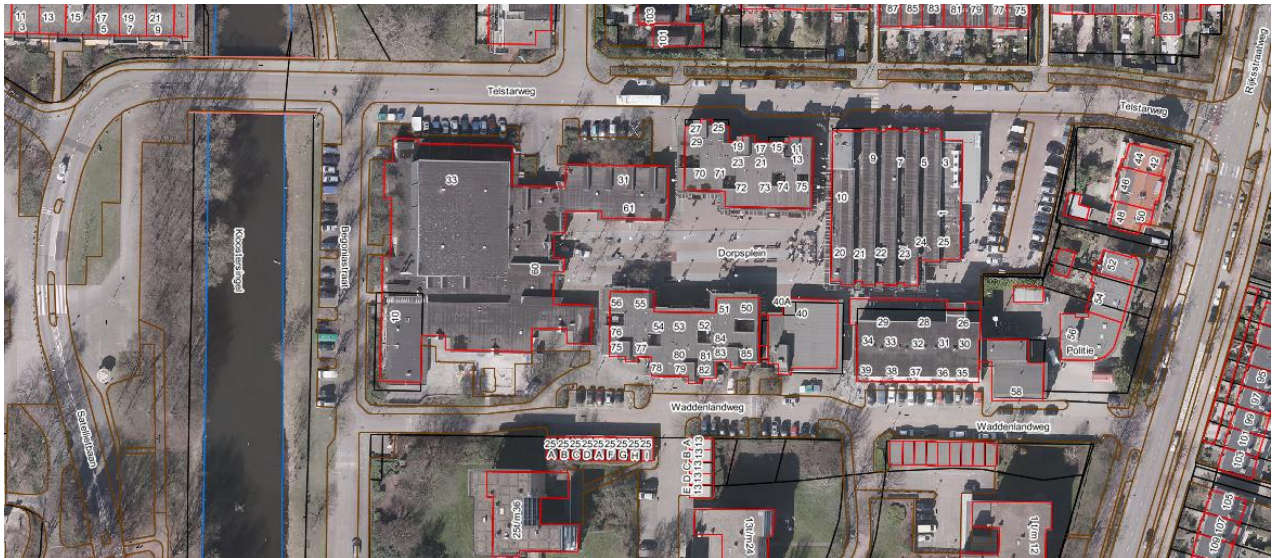
Bij de reconstructie van de kruising Rijksweg/Randweg (in 2016) zal deze situatie opnieuw bekeken worden. Indien gekozen wordt om deze oversteek niet te handhaven, dan zal zorgvuldig onderzocht moeten worden hoe de nieuwe fietsoversteek van de Randweg – mede met het oog op de zichtlijnen - verkeersveilig ingericht kan worden en hoe fietsers en voetgangers samen veilig van de beschikbare ruimte onder het viaduct gebruik kunnen maken. Indien wordt gekozen om de oversteek te handhaven, dan zal hier een duidelijker en veiliger verkeerssituatie moeten worden gecreëerd. Hierbij zal benadrukt worden dat de route Duivendrechtsekade – Randweg de hoofdroute voor het autoverkeer is. Bij deze reconstructie zal de werkgroep RBOVV om advies gevraagd worden.

C Telstarweg – Satellietbaan

Probleemstelling:

De route Telstarweg- Satellietbaan is in het kader van de wegcategorisering in 2001 aangewezen als een 30 km/u weg. Dit is toen onder meer gebeurd, omdat veel (schoolgaande) fietsers van deze weg gebruik maken. Uit in 2007 uitgevoerde verkeersmetingen blijkt dat 95% van de auto's deze maximumsnelheid niet overschrijdt en de 5% die wel te hard rijdt, rijdt niet harder dan 40 km per uur. De route Satellietbaan – Telstarweg is een doorgaande route voor het autoverkeer, waaronder – tot 2014 – voor de lijnbus door Duivendrecht.

Ook loopt deze weg langs het winkelcentrum Duivendrecht, waar twee laad- en losplaatsen voor het bevoorradend vrachtverkeer zijn, en veel in- en uitparkeerbewegingen plaatsvinden. Hierdoor maakt het verkeer op deze weg een onveilige indruk. In 2003 zijn ten behoeve van de schoolgaande kinderen een fietsoversteekplaats over de Satellietbaan en een fietspad tussen deze fietsoversteekplaats en het fietspad de Slinger aangelegd. In 2012 is de verlichting op het kruispunt Rijksweg – Telstarweg uitgebreid, in verband met aanrijdingen die bij regenachtig weer hebben plaatsgevonden tussen de afslaan lijnbus en doorgaande fietsers op het fietspad langs de Rijksweg.

Afbeelding 3: Telstarweg

Oplossing:

Binnen het plan Dorpshart Duivendrecht zal er ook nieuwbouw van de scholen gaan plaatsvinden. Ten opzichte van de huidige ligging schuiven de scholen op in de richting van de Zonnehofflats. Het plan is om tegelijk hiermee ten zuiden van het Dorpsplein via de Waddenlandweg, met een nieuwe brug over de Kloostersingel en een nieuwe oversteek van de Satellietbaan, een directe langzaam verkeer route naar de nieuwe scholen aan te leggen. Voor de uitwerking hiervan is opdracht verleend aan een adviesbureau.

Afbeelding 4: Nieuwe langzaam verkeersverbinding ten zuiden van Dorpsplein

De Telstarweg zal gebruikt blijven kunnen worden door fietsers, bijvoorbeeld voor de fietsers die naar Reigersbos en de Zonnehofflats fietsen. Ook geeft de Lunaweg aansluiting op het fietspad de Slinger, onder meer voor degenen die naar het bedrijventerrein fietsen of via het bedrijventerrein naar Amsterdam. Of er in dat geval nog aanpassingen aan de Telstarweg wenselijk zijn, en zo ja, welke, zal ook door het adviesbureau onderzocht worden.

Aanbeveling 2013:

Uitkomsten van het verkeersonderzoek van het adviesbureau betrekken bij de besluitvorming betreffende het project Dorpshart Duivendrecht.

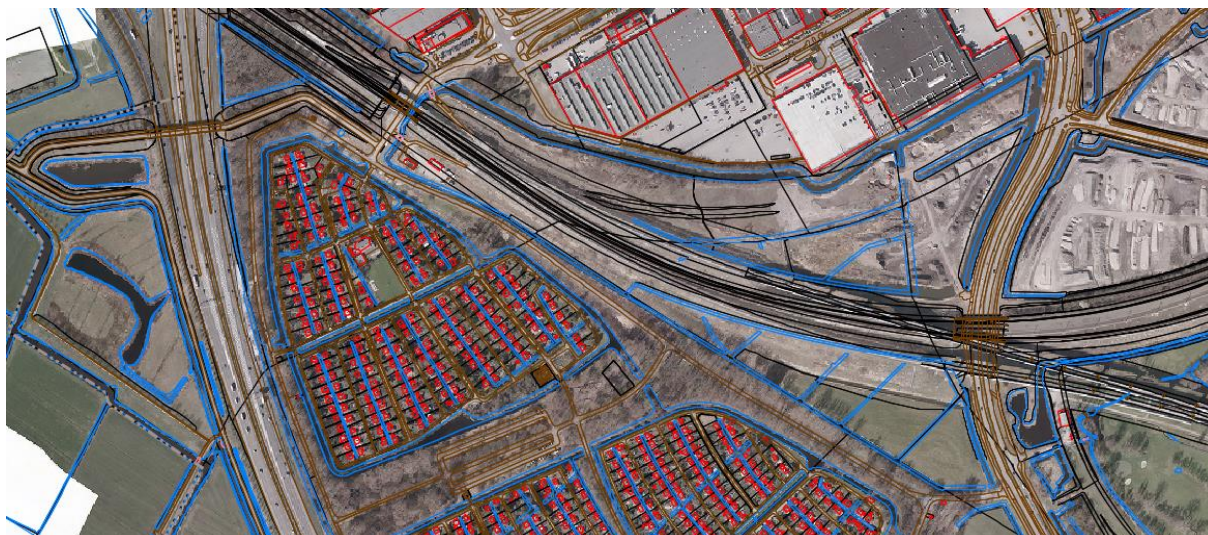
Actualisatie maart 2016: in het kader van het Dorpshart Duivendrecht is de nieuwe fietsroute naar de scholen ontworpen, via het Wadenland en een brug over de Kloostersingel, naar de fietsenstallingen aan de achterzijde van de scholen. In september 2015 is met de herinrichting van het Dorpsplein en de Waddenlandweg begonnen en deze zal in mei 2016 voltooid zijn. De aanleg van de nieuwe fietsroute loopt (vanwege vertraging in de woningbouw) in de tijd echter achter bij de al gerealiseerde nieuwbouw van de basisscholen aan de Astronautenweg. Deze nieuwbouw ligt verder af van de oversteek bij de kruising Satellietbaan/Astronautenweg dan voorheen, toen fietsers direct na de oversteek het schoolplein op konden.

In de nieuwe, tijdelijke situatie is dit niet meer mogelijk en moesten fietsers en auto's zich mengen op de Astronautenweg. Hoewel dit in overeenstemming is met de uitgangspunten van de 30 km/u inrichting van een weg, gaat dit in de praktijk niet goed samen met het parkeren en het veelvuldige aan- en weggrijden van de auto's rond de begin- en eindtijden van de scholen. Om die reden is er langs de Astronautenweg een tijdelijk, vrijliggend fietspad aangelegd, dat dienst zal doen totdat de permanente nieuwe fietsroute is gerealiseerd.

D In stand houden Buitensingel als hoofdfietsroute

Probleemstelling:

De Buitensingel ligt vlak langs het talud van de spoorlijn. De Buitensingel is onderdeel van een belangrijke fietsroute binnen Amsterdam. In het kader van het versterken van de openbaar vervoersverbinding Schiphol – Amsterdam – Almere – Lelystad (OV-SAAL) zal deze spoorlijn verbreed worden. In het kader van een fysieke verbreding van het spoortalud zullen hier de komende jaren tal van werkzaamheden worden uitgevoerd. De Buitensingel zal hierbij onderdeel worden van het werkterrein van de aannemer. Tijdens inspraakavonden is ervoor gepleit de Buitensingel op te nemen in de winterse strooiroute.

Afbeelding 6: de Buitensingel

Oplossing:

Bij de vergunningverlening voor de uitvoering van werkzaamheden de eis stellen, dat de Buitensingel en de onderdoorgang van het spoor ter plaatse van Ankesteyn voortdurend open moeten blijven voor fietsverkeer.

In gevallen waarin dit niet nodig is, dient er een alternatief van vergelijkbare kwaliteit worden aangeboden. Bij de recente heiwerkzaamheden voor de zogenaamde palenmatras is met de toepassing van stelconplaten een alternatieve, tijdelijke en goed verlichte fietsroute aangelegd. Omdat Amsterdam de strooiwerkzaamheden ter plaatse uitvoert, zal over het strooien met deze gemeente worden overlegd.

Na afloop van de OV-SAAL werkzaamheden zal de Buitensingel aangepakt worden, waarbij er gestreefd gaat worden naar het bereiken van een lagere verkeerssnelheid.

Aanbeveling 2013:

Bij vergunningverlening de eis stellen dat bij de uitvoering van werkzaamheden de Buitensingel en de onderdoorgang van het spoor ter plaatse van Ankesteyn voortdurend open moeten blijven voor fietsverkeer. Na afloop werkzaamheden, lagere verkeerssnelheid bereiken op de Buitensingel. Met Amsterdam overleggen over strooien Buitensingel.

Actualisatie maart 2016: genoemde eis is gesteld en door de OV-SAAL projectorganisatie is naast de Buitensingel, die nodig was voor bouwverkeer, een alternatief fietspad van stelconplaten aangelegd. Na afloop van de werkzaamheden zal de schade aan de Buitensingel als gevolg van het gebruik als werkterrein weer hersteld worden en zal de Buitensingel worden opengesteld voor al het verkeer. In het kader van de uitwerking van De Nieuwe Kern zal ook de toekomstige verkeersfunctie van de Buitensingel aan de orde komen.

E Onderhoud De Slinger

Probleemstelling:

Een regelmatig terugkerende klacht van onder meer de werkgroep RBOVV van Coherente en inwoners van Duivendrecht, betreft het onderhoud van het fietspad De Slinger. In Diemen is (het verlengde van) dit fietspad van een asfaltverharding voorzien. In Duivendrecht bestaat de Slinger voor het grootste gedeelte uit tegels, waarbij er kuilen, verzakkingen en verschuivingen tussen de tegels kunnen optreden. Voor een deel van het fietspad komt dit ook, omdat de tegels hier niet kruiselings liggen, maar parallel aan elkaar. Dit alles maakt de Slinger oncomfortabel en onveilig voor fietsers. Door de werkgroep RBOVV is daarom gevraagd om de Slinger ook van een asfaltverharding te voorzien.

Vanuit een oogpunt van wegbeheer bestaan er bezwaren tegen het aanbrengen van een asfaltverharding, omdat er onder grote delen van de Slinger kabels en leidingen liggen van de nuts- en teleumbedrijven. Bij reparaties of uitbreiding c.q. vernieuwing van de kabels en leidingen moet dan de asfaltverharding worden opgebroken. Na afloop hiervan zal - met het oog op zettingen - in ieder geval tijdelijk van een klinkerverharding worden voorzien. Dit is minder comfortabel. Ook zijn asfaltreparaties relatief duur.

Afbeelding 7: Fietspad de Slinger tussen Diemen en Amstel Businesspark

Oplossing:

De Slinger is één van de belangrijkste hoofdfietsroutes van Duivendrecht en behoort comfortabel en veilig te zijn. Alle kabels en leidingen verleggen naar en plek naast het fietspad – indien fysiek mogelijk - is echter de meest ingrijpende en duurste oplossing. Indien grotere gedeeltes van de Slinger in één keer opnieuw aangelegd moeten worden, kan – indien technisch en financieel haalbaar - besloten worden om hier de kabels en leidingen wel te laten verleggen en dit deel van het fietspad wel in asfalt uit te voeren.

Een betegeld fietspad kan op zich ook net zo goed functioneren als een geasfalteerd fietspad. Gelet op de slappe veenbodem zijn incidentele verzakkingen daarbij echter niet uit te sluiten. Het beheer en onderhoud van de wegen is onderverdeeld in wijkbeheer. Hierin kan worden georganiseerd, dat een medewerker van de buitendienst tot taak krijgt om regelmatig preventief een visuele inspectie van het fietspad uit te voeren. Daarnaast dient uiteraard snel gereageerd te worden op signalen van onze inwoners. Indien bepaalde gedeeltes van het fietspad – bijvoorbeeld omdat ze op afwijkende wijze bestraat zijn – tot veel klachten aanleiding geven, kan dit gedeelte mogelijk versneld vernieuwd worden.

Aanbeveling 2013:

Indien dit technisch en financieel haalbaar is, overgaan tot een geleidelijke transformatie van de Slinger tot een geasfalteerd fietspad. Door wijkbeheer regelmatig een preventieve visuele opname van de Slinger laten plaatsvinden. Gedeeltes fietspad waarover veel klachten zijn, versneld vernieuwen.

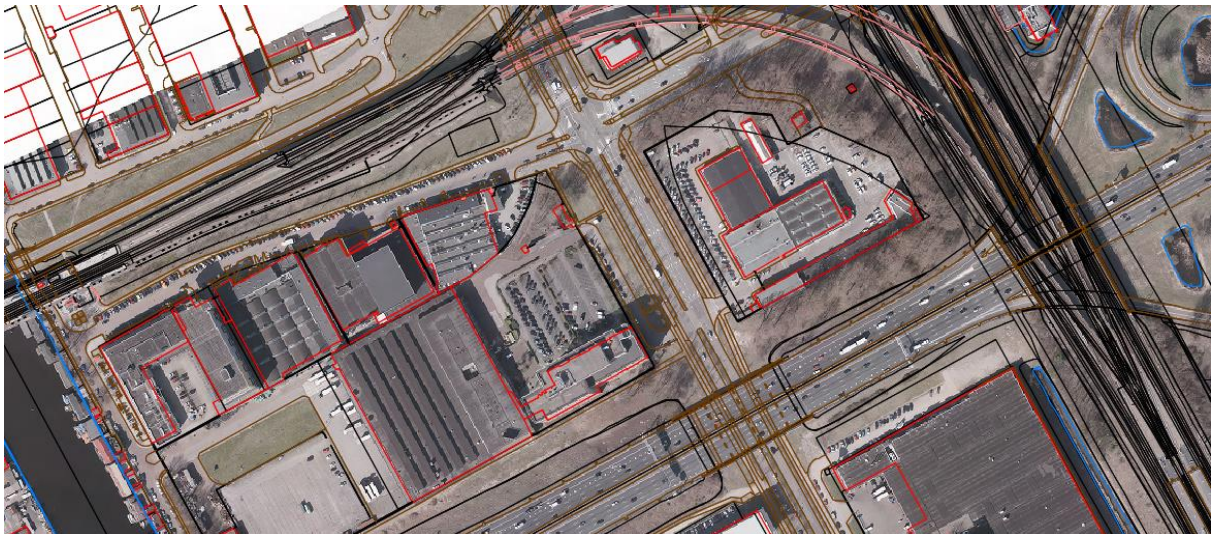
Actualisatie maart 2016: in het kader van wegbeheer zijn er verschillende keren klein onderhoud uitgevoerd aan de Slinger. Het onderwerp "ásfaltering" komt meermalen ter sprake in het overleg tussen de werkgroep RBOVV en de gemeente. Het is bekend, dat er bij velen de wens leeft om de uitvoering naar voren te halen. In het kader van de Investeringsnota Fiets van de Vervoerregio is gepland dat in 2018 het vooronderzoek naar de mogelijkheid van deze asfaltering gestart wordt. Voor de eventuele realisatie is nu door de Vervoerregio een bijdrage van € 350.000,= gereserveerd. Vanwege het principe van co-financiering betekent dit, dat hiervoor ook capaciteit en financiële middelen van de gemeente (namelijk de resterende 30% van de subsidiale kosten) beschikbaar moeten worden gesteld

F Doorgaande fietsroute in twee richtingen AMC – Stopera

Probleemstelling:

Vanaf het AMC richting Amsterdam ligt aan de westzijde van de Muntbergweg en Holterbergweg in Amsterdam Zuidoost en Duivendrecht een vrijliggend fietspad in twee richtingen. Over dit vrijliggend fietspad kan tot aan de Van der Madeweg over de gehele lengte worden gefietst, zonder dat men de Muntbergweg of Holterbergweg hoeft over te steken.

Ter hoogte van de Van der Madeweg moet de fietser met bestemming Amsterdam echter de weg oversteken en aan de oostzijde van de Spaklerweg zijn weg vervolgen. Ter hoogte van het spoorviaduct nabij de Omval moet de fietser vervolgens weer oversteken. Vervolgens kan hij via een fietsroute (Weesperzijde en Amstel) in twee richtingen langs de Amstel door fietsen (langs het Amstelhotel en Carré) tot aan de Stopera.

Afbeelding 8: Spaklerweg op het grondgebied van Ouder-Amstel

Oplossing:

Voor de fietser zou het een verhoging van het fietscomfort zijn – en daarmee tot een verhoging van het fietsgebruik kunnen leiden – indien in één keer aan dezelfde zijde van de weg tussen het AMC en de Stopera gefietst zou kunnen worden. Dit idee is ambtelijk besproken met het Stadsdeel Oost-Watergraafsmeer en met de Stadsregio. Van beide zijden is positief gereageerd op het idee.

Voor de uitvoering van deze route is het nodig dat ter plaatse (op grondgebied van Duivendrecht en van Amsterdam Oost) fietspaden worden verbreed en dat op een aantal kruisingen (onder meer bij de Van Marwijk Kooijstraat) de verkeersregelinstanties worden aangepast. Ook de consequenties voor de verkeersveiligheid (op kruisingen moeten automobilisten rekening houden met fietsverkeer uit twee richtingen) zullen vooraf onderzocht moeten worden.

Aanbeveling: Idee van de tweezijdige fietsroute ambtelijk en bestuurlijk nogmaals onder de aandacht brengen van de gemeente Amsterdam (stadsdeel Oost) en de Stadsregio Amsterdam.

Actualisatie maart 2016: in het kader van de reconstructie van de Spaklerweg wordt in de periode januari – juni 2016 langs een groot deel (het gedeelte tussen Van der Madeweg en Van Marwijk Kooijstraat) van de Spaklerweg het fietspad aan de westzijde van de weg verbreed naar een tweezijdig fietspad. Ook de verkeersregelinstanties zijn hierop aangepast. Het resterende gedeelte fietspad langs de Spaklerweg, (grotendeels gelegen in Amsterdam) zal in een volgende fase aangelegd gaan worden.

G Fietsparkeren bij metrostation Van der Madeweg

Probleemstelling:

Er zijn nog maar zeer beperkte mogelijkheden om bij het metrostation Van der Madeweg veilig de fiets te stallen. Veel fietsenrekken, die door fietsendieven kapot geknipt waren, zijn een paar jaar geleden door de technisch wegbeheerder, Amsterdam Oost, verwijderd, maar niet vervangen. Van de aanwezige betonnen fietskluisen is niet bekend of deze nog wel worden gebruikt.

Om het gebruik van de fiets als voor- en natransport te stimuleren, is het beslist noodzakelijk dat men zijn fiets veilig kan parkeren bij het metrostation. Omdat de fietsenstalling zich buiten het metrostation bevindt, wordt dit aspect niet meegenomen bij de renovatie van de oostlijn van de metro: deze stopt als het ware bij de onderste trede van de trap.

Over de renovatie van de omgeving van het metrostation is in de loop der jaren al meerdere keren gesproken met de gemeente Amsterdam, maar in de praktijk heeft die (nog) niet tot het beoogde resultaat geleid. De gemeente neemt nu hiertoe het voortouw, in het kader van de reconstructie van de Van der Madeweg maar de uitvoering hiervan is gepland voor de 2^e helft 2014. In het kader hiervan zullen er ook nieuwe fietsvoorzieningen naar voorbeeld van station Duivendrecht worden aangelegd.

Afbeelding 9: Metrostation Van der Madeweg

Oplossing:

Door de Stadsregio Amsterdam wordt op dit moment 95% subsidie verleend op de plaatsing van nieuwe fietsenstallingen nabij metrostations e.d. De Stadsregio heeft ambtelijk bevestigd dat de fietsenstalling Van der Madeweg in principe hiervoor in aanmerking komt. Omdat de omgeving van het metrostation in technisch beheer bij Amsterdam Oost is, zou deze de informatie ten aanzien van de benodigde capaciteit dienen te verzamelen en de 5% eigen bijdrage moeten betalen.

Aanbeveling 2013:

Vernieuwing fietsenstalling aanmelden voor subsidie bij de Stadsregio Amsterdam

Actualisatie maart 2016: de vernieuwing van de fietsenstallingen zal deel uitmaken van het project reconstructie Van der Madeweg. Door de afdeling Verkeer en Openbare Ruimte van Amsterdam (de technisch wegbeheerder) zal een subsidieverzoek worden ingediend bij de Vervoerregio.

H Fietsroutes tussen Diemen/Amsterdam Zuidoost en Amsterdam Centrum

Probleemstelling:

In Amsterdam Zuidoost en in Diemen zijn er concentraties van tijdelijke studenten huisvesting. Deze gaan meestal op de fiets naar de universiteit en stad. In opdracht van de Academie van de stad hebben studenten van de Hogeschool van Amsterdam onderzoek gedaan naar de meest gebruikte fietsroute tussen de (tijdelijke) studentenhuusvestinglocaties in Amsterdam Zuidoost/Diemen en Amsterdam Centrum. De studenten hebben de meest gebruikte fietsroutes onderzocht, alsook hoe deze door de studenten gewaardeerd worden en welke knelpunten er op de routes zijn.

92% van de studenten geven aan de Weespertrekvaart-route te nemen als ze naar het centrum van Amsterdam gaan, omdat zij dit de kortste route vinden.

Deze fietsroute begint op Daalwijkdreef (Spinozacampus) in Amsterdam Zuidoost, door Bergerwijkpark (Diemen) over naar het Reigerspad (Diemen), dan met een scherpe bocht naar rechts naar de Rozenburglaan (Duivendrecht/Amsterdam-Oost), vervolgens linksaf naar de Weesperzijde langs de Weespertrekvaart, en vervolgens via het Julianaplein linksaf langs het Amstel station. De route werd gewaardeerd met een 7. Algemene knelpunten zijn vooral sociale veiligheid (meer verlichting) en bewegwijzering.

Afbeelding 10: Rozenburglaan te Duivendrecht

Oplossing:

Voor het (korte) gedeelte van de fietsroute in Duivendrecht zijn geen specifieke knelpunten genoemd. Hieruit blijkt onder meer dat onze herinrichting van de fietsoversteek vanuit Diemen over de Rozenburglaan succesvol is geweest.

In principe is de fietsroute naar Diemen al aangegeven via de ANWB-bewegwijzering. Indien deze fietsroute eventueel een eigen bewegwijzering krijgt, dan is het belangrijk om hier ook medewerking aan te verlenen. Vanwege de straatverlichting langs de Rozenburglaan is op ons grondgebied de sociale veiligheid op orde.

Aanbeveling 2013: Te zijner tijd meewerken aan een afzonderlijke bewegwijzering van deze studentenfiets-route.

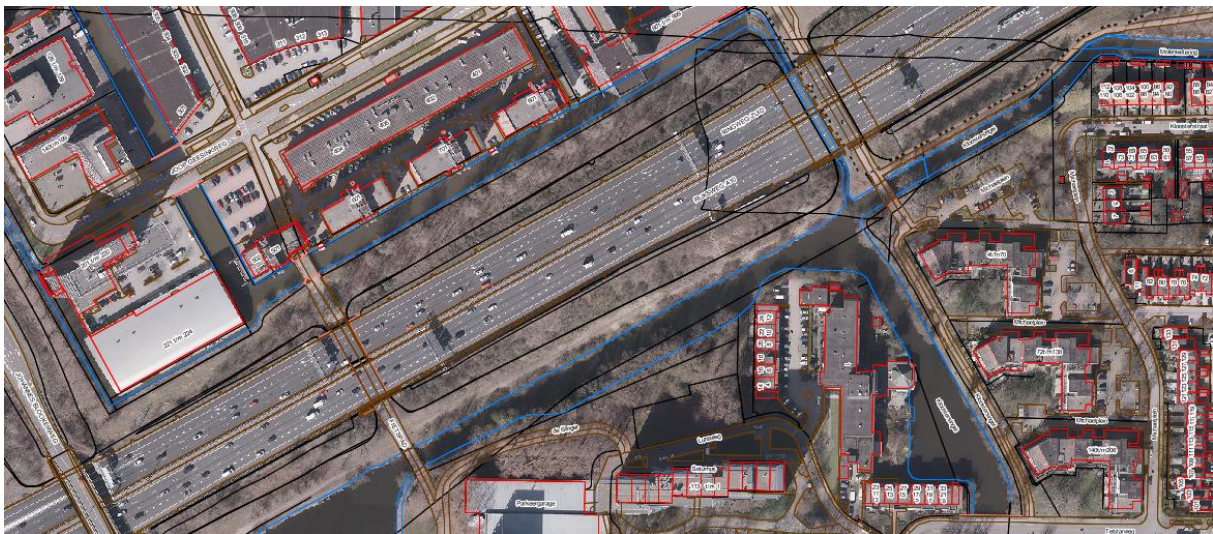
Actualisatie maart 2016: er is een nieuw verkeersveiligheidsknelpunt gesignaleerd: Door ons is in 2007 de oversteek van de Rozenburglaan in de fietsroute Diemen – Amsterdam aangepast met het oog op de verkeersveiligheid van overstekende fietsers. In de tweede helft van 2014 is de fietsbrug op deze fietsroute door Diemen vervangen.

Wegens technische beperkingen was het niet mogelijk de nieuwe fietsbrug hierbij op de oude plaats aan te leggen. Hierdoor is ook de fietsoversteek van de Rozenburglaan gewijzigd en is deze weer onveiliger geworden. Sinds de vernieuwing van de brug hebben zich op de oversteek drie aanrijdingen tussen een (snor)fietser en een auto plaats gevonden. De Rozenburglaan zal in 2016 worden gereconstrueerd. Aan Diemen is verzocht om een verkeerskundig ontwerp te maken om de verkeersveiligheid van de oversteek weer te herstellen. Dit knelpunt is ook aangemeld bij de Stadsregio Amsterdam in het kader van de investeringsnota fiets.

I Sociale onveiligheid van de fietstunnels van de A10

Probleemstelling:

De sociale veiligheid van de fietstunnels van de A10 (van de Slinger en de Spoetnikbaan) op de gemeentegrens met Amsterdam liet ernstig te wensen over. Het betrof hier vooral de begroeiing vlakbij deze fietstunnels en de verlichting in de fietstunnels zelf.

Afbeelding 11: Fietstunnels de Slinger en Spoetnikbaan

Oplossing:

In het kader van de snelwegverbreding Schiphol – Amsterdam – Almere is bij Rijkswaterstaat nadrukkelijk de aandacht gevraagd voor deze problematiek. Dit is ook gebeurd omdat de fietstunnels door de snelwegverbreding veel langer zullen worden.

Bij de snelwegverbreding zal de verlichting van deze twee fietstunnels worden verbeterd en de in- c.q. uitgangen zullen zo geconstrueerd worden, dat fietsers niet onopgemerkt bij deze in- c.q. uitgangen opgewacht kunnen worden. Het fietspad tussen de Randweg en de Spoetnikbaan zal verlengd worden tot aan de Slinger. De begroeiing naast het fietspad naar de fietstunnels zal regelmatig laag moeten worden gehouden.

Aanbeveling 2013:

Toeziens op de goede uitvoering van de werkzaamheden door Rijkswaterstaat. Begroeiing nabij de fietstunnels laag houden.

Actualisatie maart 2016: bij de verbreding van de A10 zijn ook de fietstunnels aangepast en deze zijn nu sociaal veilig.

2 Fietsstructuur en knelpunten in Ouderkerk aan de Amstel

2.1 Fietsstructuur

Langs de 50 km/u wegen te Ouderkerk aan de Amstel bevinden zich of vrijliggende fietspaden of fietsstroken of er is voor de fietsers een alternatieve route beschikbaar. (Dit is uitgezonderd een gedeelte van de Jan Benningweg – zie onder knelpunten).

Op de 30 km/u wegen mengen de fietsers zich met het gemotoriseerde verkeer, conform de landelijk vastgestelde richtlijnen voor de inrichting van wegen volgens de principes van Duurzaam Veilig Verkeer. Sinds deze principes landelijk worden toegepast, heeft zich in Nederland een forse daling in het aantal verkeersslachtoffers voorgedaan. Dit hoeft echter niet altijd te betekenen dat een volgens de principes van duurzaam veilig verkeer ingerichte 30 km/u weg ook door de fietsende gebruikers gevoelsmatig ook als veilig wordt ervaren. Zie hiervoor wat bij de fietsstructuur van Duivendrecht is opgemerkt. Op de Machineweg (80 km/u) worden geen fietsers toegelaten. Fietsers maken gebruik van een aparte voorziening (het Langeveldpad, het fietspad langs de Machine-tocht).

Op de polderwegen, de Binnenweg, Holendrecht(zij)weg, de Amstel(zij)weg, de Rondehoep Oost, de Rondehoep West, de Waver, de Holendrechteweg, Polderweg en de Korte Dwarsweg buiten de bebouwde kom geldt een maximumsnelheid van 60 km/u.

Vanwege (in de meeste gevallen) de ligging op een veen(dijk) kennen deze wegen een beperkte breedte en belasting. Hierdoor is een inrichting conform Duurzaam Veilig Verkeer in veel gevallen hier niet mogelijk. Behalve woon-werk/school/winkelverkeer van de aanwezige (meest agrarische) bedrijven, worden deze wegen vooral gebruikt door recreatief fietsverkeer; zowel door toerfietsers als door wielrenners. De Korte Dwarsweg is onderdeel van een regionale fietsroute. In het gebied rond de Ouderkerkerplas en in de Amstelscheg ten noorden van de Burgemeester Stramanweg liggen veel fietspaden voor recreatief gebruik. Ouderkerk aan de Amstel kent – net als Duivendrecht – twee afzonderlijke bewegwijzeringen voor fietsers: die van de ANWB en die van de fietsknooppunten.

2.2 Knelpunten in Ouderkerk aan de Amstel

A Oversteek Burgemeester Stramanweg en Amstel nabij Amstelbrug

Probleemstelling:

De Burgemeester Stramanweg is de provinciale weg N522 en vormt – naast de hoofdontsluiting van Ouderkerk aan de Amstel – een belangrijke verkeersverbinding tussen Amstelveen en het (uitgaansgebied) Amsterdam Zuidoost. Het is ook de hoofdroute voor een 4-tal regionale buslijnen, waaronder de R-netlijn 300 (voorheen de Zuidtangent). In verband hiermee is de verkeersregelinstantie nabij de Amstelbrug (en ook die nabij de kruising met de Jacob van Ruisdaelweg) zo ingesteld, dat het verkeer op de Burgemeester Stramanweg langer en vaker voorrang krijgt. Fietsers die de Burgemeester Stramanweg moeten oversteken kunnen niet altijd het geduld opbrengen om te wachten tot zij groen licht krijgen. Dit is des te gevaarlijker, omdat de aanwezigheid van de hoge Amstelbrug het zicht op het verkeer vanuit de richting van Amstelveen ontnemt.

Een ander punt, wat vooral de Provincie Noord-Holland een doorn in het oog is, is het gebruik als “alternatieve fietsroute” van het voetpad aan de zuidzijde van de brug door fietsers, die zich snel tussen de twee Ouderkerk-en aan weerszijden van de rivier willen verplaatsen. De reguliere route voor dit laatste bestaat uit het achtereenvolgens oversteken van de Burgemeester Stramanweg, de Amstelzijde en weer de Burgemeester Stramanweg. Dit brengt een dusdanig lange extra reisduur met zich mee dat het gebruik van het voetpad als “alternatieve fietsroute” erg aantrekkelijk is.

Vanwege de fysieke scheiding tussen de rijbaan voor het gemotoriseerd verkeer en bedoeld voetpad, is dit "alternatief" gebruik eerder hinderlijk dan verkeersonveilig.

Afbeelding 12: Amstelbrug te Ouderkerk aan de Amstel.

Oplossing:

Voor de gesignaleerde problemen zijn er maar twee oplossingen: handhaven of een aanpassing van de infrastructuur. Omdat fietsen niet kentekenplichtig zijn, zou handhaving alleen in de vorm van een menselijke handhaver plaats kunnen vinden. Deze moet daarnaast vrijwel 24 uur per dag aanwezig zijn. Het is duidelijk dat dit niet haalbaar is.

Omdat de Amstelbrug het einde van zijn technische levensduur heeft bereikt, is in opdracht van de Provincie Noord-Holland (de weg- en brugbeheerder) door een adviesbureau, in samenwerking met vertegenwoordigers van de Provincie, betrokken gemeenten, Waternet, de Stadsregio en inwoners een ontwerp gemaakt voor een nieuwe Amstelbrug. Daarbij is ook aandacht besteed aan bovenomschreven problemen.

Bij het ontwerp is door de Provincie uiteindelijk ervoor gekozen om de kruising Hoger Einde/Burgemeester Stramanweg ongelijkvloers uit te gaan voeren en het gebruik van het voetpad aan de zuidzijde van de brug fysiek onmogelijk te gaan maken. Een voorstel, om ook aan de zuidzijde van de brug een fietspad aan te leggen is door de Provincie afgewezen. De Provincie heeft hierbij de daaraan verbonden extra kosten afgewogen tegen het verwachte beperkte gebruik ervan, wegens het ontbreken aan de zuidzijde van een directe fietsroute, die verder gaat dan alleen de twee Ouderkerk-en. Hetzelfde uitgangspunt wordt gehanteerd voor de Amstelveense zijde van de brug, waar nu al een ongelijkvloerse kruising aanwezig is. Het zal voor fietsers na de realisatie van de nieuwe Amstelbrug (ca. 2017/18) dus niet langer mogelijk zijn om gelijkvloers de Burgemeester Stramanweg over te steken.

De gemeente Ouder-Amstel wacht nog op een nader verkeerskundig ontwerp van deze ongelijkvloerse oversteek, om te kunnen vaststellen of deze voldoet aan de eisen van verkeersveiligheid en van het comfort, dat nodig is wil deze ongelijkvloerse kruising ook daadwerkelijk gebruikt gaan worden. Anders is het risico aanwezig dat fietsers nog steeds zullen proberen gelijkvloers de Burgemeester Stramanweg over te steken.

Aanbeveling 2013:

Het (Provinciaal) verkeerskundig ontwerp van de ongelijkvloerse kruising afwachten en ter advisering voorleggen aan de verkeerscommissie.

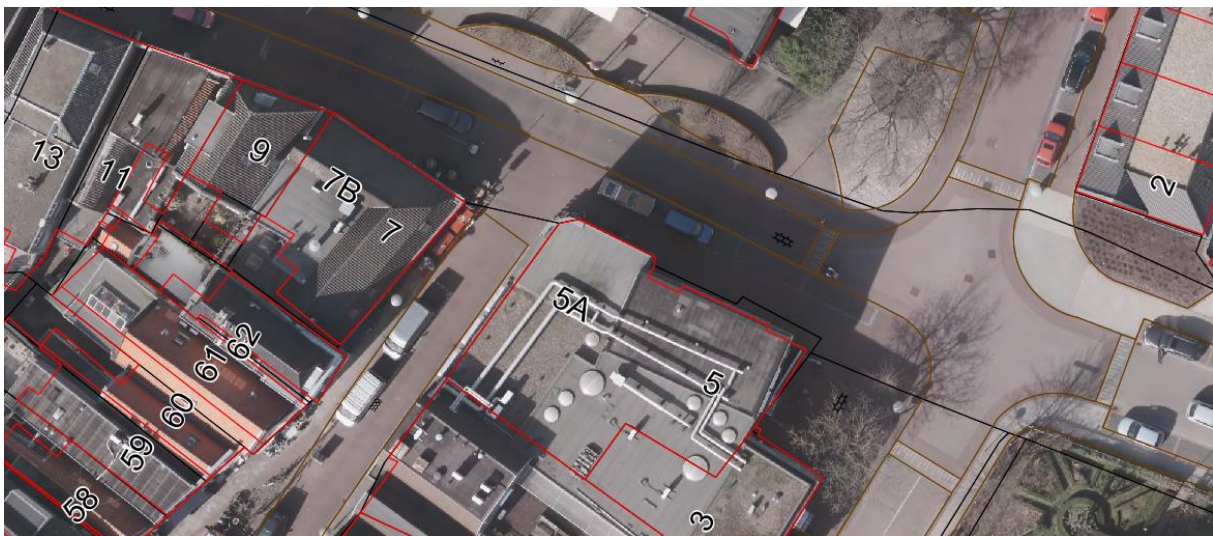
Actualisatie maart 2016: er is met de Provincie Noord-Holland een overeenkomst gesloten voor onder meer de aanleg van een fietsonderdoorgang tussen Hogereinde Noord en Hogereinde Zuid in het kader van de vernieuwing van de Amstelbrug. Er komt aan de noordzijde van de te vernieuwen brug een breder fietspad in twee richtingen. In de periode 2016-2017 zullen door de Provincie Noord-Holland en gemeenten Ouder-Amstel en Amstelveen deze maatregelen worden voorbereid en uitgevoerd. De brug blijft tijdens de werkzaamheden bereikbaar voor fietsers en voetgangers en openbaar vervoer, en de bereikbaarheid voor lokaal autoverkeer zal uitgewerkt gaan worden. De werkgroep tijdelijke bereikbaarheid zal hierbij in een vroeg stadium worden betrokken.

C Kruising Dorpsstraat/Kerkstraat

Probleemstelling:

Als gevolg van de geparkeerde auto's c.q. bij laden- en lossen op de hoek Dorpsstraat/Kerkstraat is er voor fietsers komende vanuit de Kerkstraat een beperkt zicht op het verkeer in de Dorpsstraat. Een oplossing zou zijn geweest, het opheffen van één of meerde parkeervakken in de Dorpsstraat ten noorden van deze kruising. Omdat het hier een boodschappengebied betreft, ligt het opheffen van parkeerplaatsen erg gevoelig bij de winkeliers. Verder leeft al langer de wens van de daar gevestigde winkeliers om het gedeelte Kerkstraat tussen de Dorpsstraat en 't Kampje in te richten als voetgangers gebied, met een terras e.d., om de aantrekkingskracht van de dorpskern te vergroten.

Bij wijze van proef is dit deel van de Kerkstraat halverwege 2013 aangewezen als voetgangersgebied. Deze proef gaat nog geëvalueerd worden, maar wat al duidelijk is dat fietsers – hoewel ze maar in beperkte mate hoeven om te rijden – dit niet doen, maar zich tussen de hekjes heen wringen.

Afbeelding 14: Kruising Dorpsstraat/Kerkstraat

Oplossing:

Tijdens de evaluatie zal een en ander besproken worden met de winkeliers. Waarschijnlijk zullen de hekjes deels verplaatst moeten worden. Voordeel van de huidige situatie is dat fietsers niet zomaar de Dorpsstraat op kunnen schieten en daarom beter opletten.

Aanbeveling 2013:

Bij evaluatie aanwijzing voetgangersgebied verplaatsen hekken of andere oplossing bespreken met winkeliers.

Actualisatie maart 2016: als uitkomst van de evaluaties is de Kerkstraat als voetgangersgebied ook opengesteld voor medegebruik door fietsverkeer "te gast". De aanwezige nietjes verhinderen dat fietsers vanuit de Kerkstraat zonder op te letten de Dorpsstraat in fietsen. Het medegebruik door fietsers van dit deel van de Kerkstraat verloopt goed. Aan de zijde van 't Kampje moet nog een fysieke voorziening worden getroffen om het inrijden door auto's tegen te gaan. Hiervoor wordt nog een keuze van de meest geschikte oplossing gemaakt.

D Korte Brug of Kerkbrug

Probleemstelling:

De Korte Brug of Kerkbrug en Kerkstraat zijn fysiek niet ingericht voor het gelijktijdig gebruik door gemotoriseerd verkeer en fietsers. De Kerkbrug is een Rijksmonument en heeft een beperkte breedte. De Kerkstraat heeft eveneens een beperkte breedte en ligt ingeklemd tussen de Joodse begraafplaats en de (diakonie) huisjes. Door de smalle weg-breedte en het menselijk onvermogen c.q. de onwil om als verkeersdeelnemers voldoende met elkaar rekening te houden, komen de fietsers als de zwakste verkeersdeelnemers vaak letterlijk in de knel. Een eerder voorstel voor een derde, fietsbrug over de Bullewijk, tussen Kerkbrug en Benninghbrug in, bleek in 2004 niet langer op steun van de gemeenteraad te kunnen rekenen.

Afbeelding 15: Kerkbrug en Kerkstraat

Oplossing:

Omdat de Kerkbrug een monument is en dit deel van de dorpskern is aangemerkt als Beschermd Dorpsgezicht is een aanpassing van de wegstructuur en de brug op het moderne verkeer niet mogelijk. Omdat het hier een belangrijke school-thuisroute betreft voor onder meer leerlingen in de basisschoolleeftijd, vindt er rond de school (begin- en eind)tijden een fysieke afsluiting van de Kerkbrug en Kerkstraat plaats.

Aan het einde van de afsluiting, rijdt het autoverkeer vaak wel met relatief hoge snelheid over de brug. Dit maakt deel uit van de algemene "verruwing" in het verkeer. Hiervoor is nog geen oplossing bekend.

Voor het gedurende de gehele dag weren van het gemotoriseerd verkeer van de Kerkbrug is thans geen maatschappelijk of politiek draagvlak aanwezig. De gemotoriseerde verkeersdeelnemers maken bezwaar tegen het – door hen als onnodig ervaren – moeten omrijden via de Jan Benninghbrug. Hiervoor is geen oplossing voorhanden.

De winkeliers in de Dorpsstraat en het HEZ stellen – op basis van hun ervaring met een tijdelijk experiment met éénrichtingsverkeer op de Kerkbrug – dat zij hierdoor een aanzienlijke omzetschade zouden ondervinden.

Door het nog aantrekkelijker maken van dit boodschappengebied, bijvoorbeeld door het uitvoeren van de visie die verwoord is in het tweede deel van het Centrumplan Ouderkerk, zou dit omzetverlies mogelijk kunnen worden voorkomen of beperkt.

Aanbeveling 2013:

De huidige afsluiting ten tijde van de school(begin- en eind)tijden continueren. Ten tijde van de uitvoering van de visie uit het tweede deel van het Centrumplan Ouderkerk het maatschappelijk en politiek draagvlak voor het weren van gemotoriseerd verkeer van de Kerkbrug opnieuw onderzoeken.

Actualisatie maart 2016: de afsluiting ten tijde van de schoolbegin- en eindtijden is voor onbepaalde tijd vastgesteld. Momenteel wordt het project Centrumplan 't Kampje opgesteld, waarbij het maatschappelijk en politiek draagvlak voor het weren van gemotoriseerd verkeer van de Kerkbrug opnieuw wordt onderzocht.

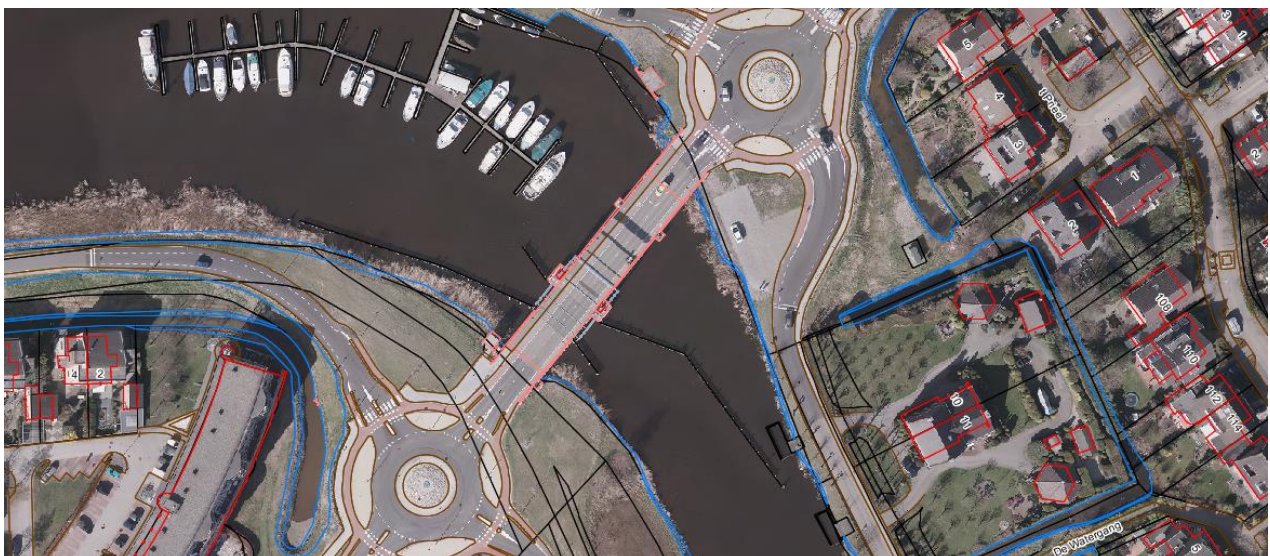
E Verkeersgedrag op rotondes (nabij Benningbrug)

Probleemstelling:

Fietsers hebben de neiging om op tijden met relatief weinig autoverkeer de fietspaden van de rotondes te negeren en rechtdoor over de rotonde te fietsen. Zij snijden hiermee een stuk van hun route af en hoeven ook hun snelheid niet te verminderen, zoals wel moet op het officieel voor de fietsers ingerichte deel van de rotonde. Bij het rechtdoor oversteken van de rotonde kunnen zij in conflict komen met gemotoriseerd verkeer, dat zij niet hebben zien aankomen. Dit probleem doet zich vooral voor op de rotondes nabij de Jan Benningbrug. Een soortgelijk probleem op de andere rotondes in Ouderkerk aan de Amstel is het rechtdoor oversteken van de rotondes door voetgangers. Een ander probleem is dat bijvoorbeeld bij het inhalen op het fietspad, maar ook eenzijdig, zich op de rotondes ongelukken voordoen als gevolg van het hoogteverschil tussen fietspad en voetpad.

Oplossing:

Het betreft – net zoals bij de roodlicht negatie bij het Hogereinde Zuid – om bewust en risico inschattend gedrag van fietsers. Dit is niet door verkeerseducatie of een voorlichting, die tot een gedragsverandering zou kunnen leiden, op te lossen. De rotondes zijn juist aangelegd om hier de verkeerssnelheid te verminderen, primair van het gemotoriseerd verkeer, maar ook van het (brom)fietsverkeer, vanwege het slechte zicht op het verkeer aan de overzijde van de Benningbrug.

Afbeelding 16: Rotondes bij de Benningbrug

Het eventueel verbreden van de fietspadgedeeltes (die conform de CROW-breedtenorm zijn aangelegd) zou mogelijk dit verkeersonveilig gedrag iets verminderen maar is alleen tegen hoge kosten.

Ook is dit tegenovergesteld aan het doel, dat verkeerdeelnemers op de rotonde hun snelheid matigen. Bij handhaving geldt opnieuw het probleem dat dit èn in persoon èn vrijwel 24 uur per dag moet plaatsvinden, wat dit niet uitvoerbaar maakt.

Het hoogteverschil tussen fietspad en voetpad zal lager gemaakt kunnen worden.

Aanbeveling 2013:

Het huidige ontwerp van de rotonde niet aanpassen, behalve voor wat betreft het hoogteverschil tussen voetpad en fietspad. De eventuele gevolgen van het risicovolle verkeersgedrag voor risico van de betreffende verkeersdeelnemer laten komen.

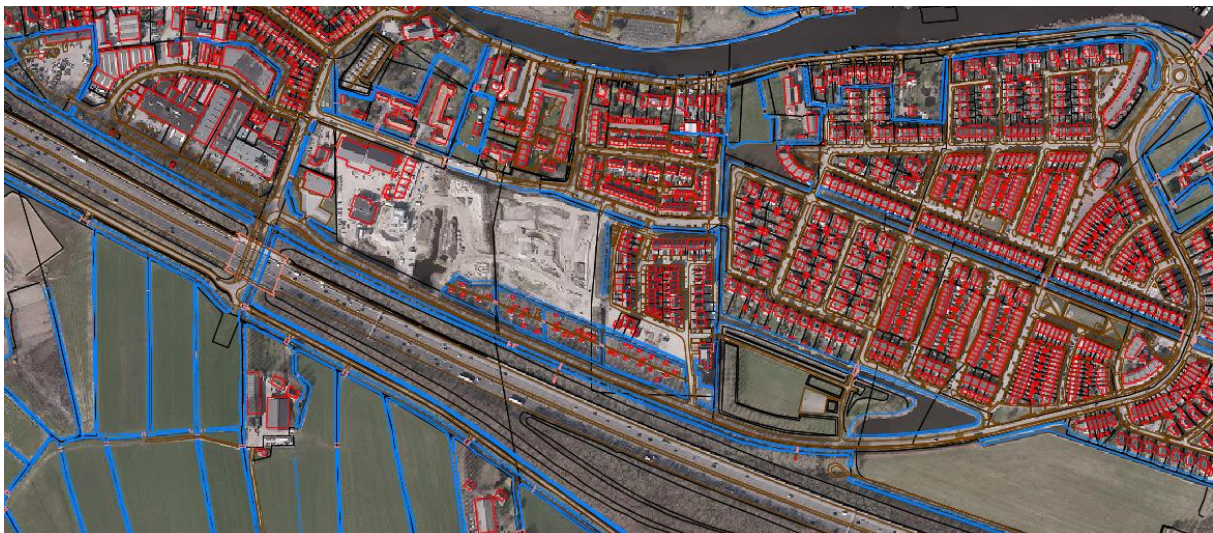
Actualisatie maart 2016: het hoogteverschil tussen het fietspad en voetpad op de rotonde is verminderd. In december 2015 hebben zich waarschijnlijk 2 aanrijdingen met fiets en auto voorgedaan, waarbij de toedracht nog wordt onderzocht.

F Jan Benninghweg

Probleemstelling:

De Jan Benninghweg is slechts over het eerste gedeelte (tussen Benningbrug en Meerkoet) voorzien van een fietsvoorziening van 1 meter breed. Ten tijde van de aanleg voldeed dit aan de norm voor een fietsstrook en daarom zijn er ook fietssymbolen in het asfalt aanwezig. Naar de huidige normen dient een fietsstrook echter tenminste 1,50 meter breed te zijn. Het zijn thans dus fietssuggestiestroken, die de aandacht van het verkeer vestigen op de aanwezigheid van fietsers.

Op het laatste deel van de Benninghweg, tussen Meerkoet en Ambachtenstraat, waar langs de weg geen bebouwing aanwezig is, ontbreekt deze fietsvoorziening. Dit weggedeelte is met een verkeersbord gesloten verklaard voor fietsers. Fietsers trekken zich in het algemeen hier weinig van aan. Er is vastgesteld, dat het (vracht)autoverkeer op dit weggedeelte soms aanzienlijk harder rijdt dan 50 km/u.

Afbeelding 17: Jan Benninghweg

Oplossing:

In het kader van de ontwikkeling van Tuindorp Oud Zuid is door het extern adviesbureau geadviseerd om de Jan Benninghweg tussen Meerkoet en Ambachtenstraat te reconstrueren, en om hier snelheidsremmende voorzieningen en fietsstroken aan te leggen. Hierbij zal het wegprofiel verbreed moeten worden.

Bezien kan worden of het dan ook mogelijk is om het wegprofiel van het weggedeelte tussen Meerkoet en Benninghbrug te verbreden, zodat de aanwezige fietsvoorziening kan worden verbreed naar bijvoorbeeld 1,50 meter. Ook is geadviseerd om de onderbroken asstreep op het midden van de weg te verwijderen, zodat het verkeer meer afstand gaat houden van de fietsstrook. Er wordt hier regelmatig geklaagd over een te hoge verkeerssnelheid.

De planning was om de reconstructie van de Jan Benninghweg tussen Meerkoet en Ambachtenstraat uit te voeren na afloop van de bouw van Ouderkerk Zuid, die was gepland voor 2010. De gedachte hierachter was dat de nieuwe weg tijdens de bouw beschadigd zou raken door het zware bouwverkeer.

Als gevolg van de algemene financiële crisis, en vooral de crisis op de woningmarkt, is de uitvoering van de nieuwbouw door de ontwikkelaar echter sterk gefaseerd en vertraagd. Het is ook nu niet duidelijk wanneer de bouw werkelijk afgerond zal zijn. In de jaarplanning van de afdeling Beheer Openbare Ruimte zit momenteel onvoldoende ruimte om dit project eventueel vervroegd uit te voeren.

Aanbeveling 2013:

Jan Benninghweg tussen Meerkoet en Ambachtenstraat herinrichten conform advies, na voltooiing nieuwbouw Ouderkerk Zuid. Snelheidsmetingen uitvoeren op weggedeelte tussen Meerkoet en Benninghbrug en aan de hand daarvan maatregelen overwegen. Bezien of dit gedeelte Jan Benninghweg gelijk met het andere gedeelte aangepakt kan worden.

Actualisatie maart 2016: ter plaatse van het Zwanenwater is bij de oversteek al een verkeersdrempel aangelegd. De reconstructie van de Jan Benninghweg tussen Coen van Boshuizenlaan en Ambachtenstraat wordt momenteel voorbereid. In het kader hiervan wordt aan de noordzijde van de Jan Benninghweg een fietspad in twee richtingen aangelegd en komt er ter plaatse van de Coen van Boshuizenlaan een fietsoversteek. De uitvoering, na oplevering van de woningbouw, wordt verwacht in 2018.

G Oversteken Machineweg (nabij Sluisvaart en Korte Dwarsweg)

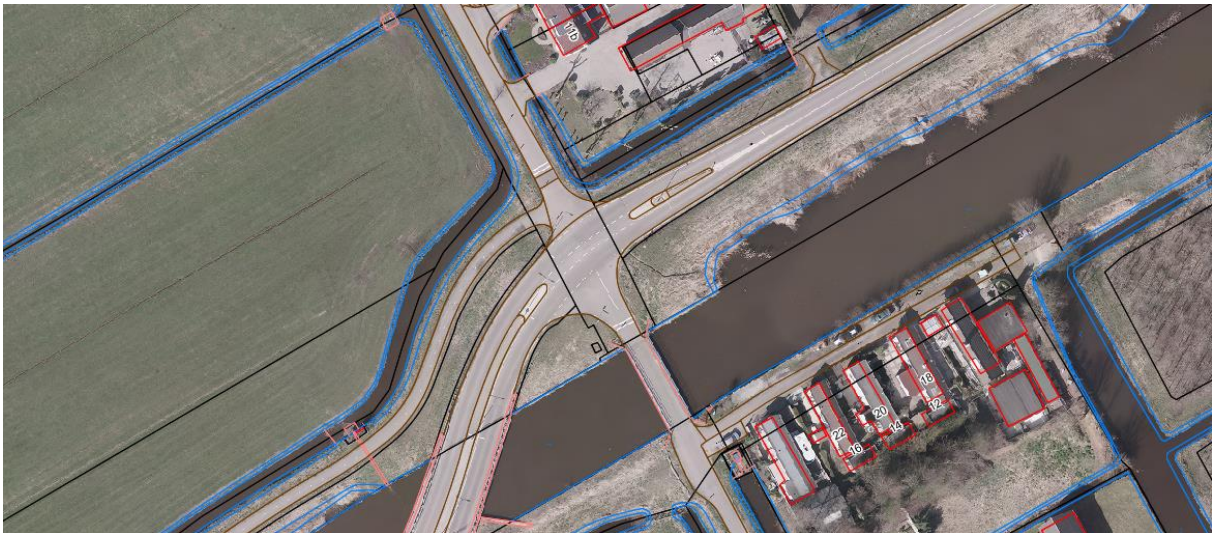
Probleemstelling:

Ter hoogte van Sluisvaart en de Hoge Dijk wordt door het autoverkeer op de Machineweg relatief vaak harder gereden dan de 50 km/u die hier is toegestaan. Het uitzicht ter hoogte van Sluisvaart op het verkeer komend vanuit de polder (en vice versa) is ook slecht door de aanwezigheid van de Hoge Dijk. De bebouwde komgrens ligt nu op de dijk.

De Korte Dwarsweg is onderdeel van een regionale fietsroute. De verkeerssnelheid op de Machineweg ter plaatse is 80 km/u. Door de aanwezigheid van een brug over de Machineweg en een schuine bocht in de Machineweg, is voor overstekende fietsers het overzicht op de weg niet optimaal. In combinatie met de functie van de regionale fietsroute is dit dubbel ongewenst.

Afbeelding 18: Machineweg ter plaatse van Hoge Dijk en Sluisvaart

Afbeelding 19: Kruising Machineweg/Korte Dwarsweg

Oplossing:

In beide gevallen is de oplossing het aanpassen van fysieke fietsstructuur. Dit kan door het verplaatsen van de bebouwde kom en het aanbrengen van snelheidsremmende voorzieningen, om de verkeerssnelheid te verlagen. Om het zicht op de overstekende fietsers ter plaatse van de Korte Dwarsweg te verbeteren, kan dit kruispunt worden uitgevoerd als een plateau. Hiertoe is door college en gemeenteraad besloten. Tegelijk komen er ook extra snelheidsremmende voorzieningen bij de uitgang van Sluisvaart, waartoe al eerder is besloten. De uitvoering hiervan is gepland voor 2014. Het onderdeel Machineweg/Korte Dwarsweg is aangemeld voor de hulpimpuls van de Stadsregio.

Aanbeveling 2013:

Aanpassen bebouwde kom Machineweg en aanleggen van aanvullende verkeersremmende voorzieningen, waaronder een plateau aan te leggen op de kruising Machineweg/Korte Dwarsweg, op de Hoge Dijk en bij Sluisvaart.

Actualisatie maart 2016: vanwege een tegenvallende hoogte van de BDU-bijdrage van de zijde van de Vervoerregio en het ontbreken van een eigen budget hiervoor, is deze maatregel nog niet uitgevoerd. Wel is de bebouwde komgrens verplaatst. De financiering van de maatregel wordt opnieuw met de Vervoerregio besproken.

H Beperkte wegbreedte Rondehoep Oost/West e.d.

Probleemstelling:

Veel wegen buiten de bebouwde kom (Rondehoep Oost/West, Holendrechteweg enz.) zijn beperkt van breedte en, omdat ze op een (relatief smalle) veendijk liggen, kunnen ze ook niet eenvoudig verbreed worden.

Oplossing:

Voor de reconstructie van 60 km/u wegen buiten de bebouwde kom, is een gemeentelijke handleiding vastgesteld. Deze wegen worden te allen tijde met een rijloper uitgevoerd van 2,6 meter. Hierdoor wordt de weg visueel versmald en dit remt de snelheid van het gemotoriseerd verkeer. Bij de bredere wegen blijft er dan ruimte over voor een suggestiestrook aan beide zijden van ongeveer 1 meter. Deze ruimte wordt door fietsers gebruikt en door automobilisten sneller geaccepteerd als ruimte voor de fietsers. Hierdoor worden de verkeersstromen beter geleid. Dit verhoogt de verkeersveiligheid.

Omdat de wegen in het poldergebied over het algemeen erg smal zijn, ontstaat er snel bermschade. Deze schade wordt beperkt door de bermen te verharderen. Bij wegen met een lage intensiteit gebeurt dit met grasbetonblokken. Hier groeit het gras doorheen, en blijft het groene karakter behouden. Wegen met een hogere verkeersintensiteit worden uitgevoerd met bermasfalt met een ribbel print. Deze wordt uitgevoerd in afwijkende kleur, zodat mensen deze niet toe gaan rekenen aan de wegbreedte wat een snelheid verhogend effect heeft. Beide bermbeveiligingsvoorzieningen zijn fietsvriendelijk, en veroorzaken geen hinderlijke of gevaarlijke situaties voor fietsers. Dit komt bovendien het comfort en de veiligheid van de fietsers ten goede. Zonder deze maatregelen zou het asfalt aan de randen kunnen gaan afbrokkelen.

Aanbeveling 2013:

Bestaand beleid continueren.

Actualisatie maart 2016: om het sluipverkeer op de Rondehoep Oost terug te dringen, zijn op een aantal locaties wegversmallingen aangelegd, met daarnaast een extra verbreding om een vrije doorgang voor fietsers te creëren. In de praktijk blijkt het vrij vaak voor te komen dat fietsers deze wegversmalling (ondanks de markering en paaltjes) te laat zien en hier tegenop rijden in plaats van ernaast, wat tot eenzijdige fietsongevallen leidt. Bij de plannen voor de renovatie van dit weggedeelte wordt momenteel de mogelijkheid bezien om in de nieuwe situatie de wegversmallingen niet terug te laten komen en alternatieve maatregelen te nemen.

I Verkeersgedrag Wielrenners

Probleemstelling:

Het komt frequent voor dat wielrenners zich de gehele weg toe-eigenen. Dit geldt vooral voor de grote groepen wielrenners, die op zomerse dagen en masse door de dorpskern rijdt. Omdat ze volop gefocust zijn op de snelheid en/of op de groepsdynamiek, schiet er weinig aandacht over voor de overige verkeersdeelnemers.

Vaak rijdt er vooraan een soort "verkenner", die instructies naar achteren toeroept. Maar op tijd stoppen voor bijvoorbeeld overstekende voetgangers is voor een dergelijke grote groep snelle fietsers niet altijd goed mogelijk.

Afbeelding 20: Wielrenners in actie.

Oplissing:

Afgezien van door middel van handhaving, is hier geen oplossing voor voorhanden. Het is een aantal keer gemeld bij de korpschef, maar deze geeft dit een lage prioriteit.

Aanbeveling 2013:

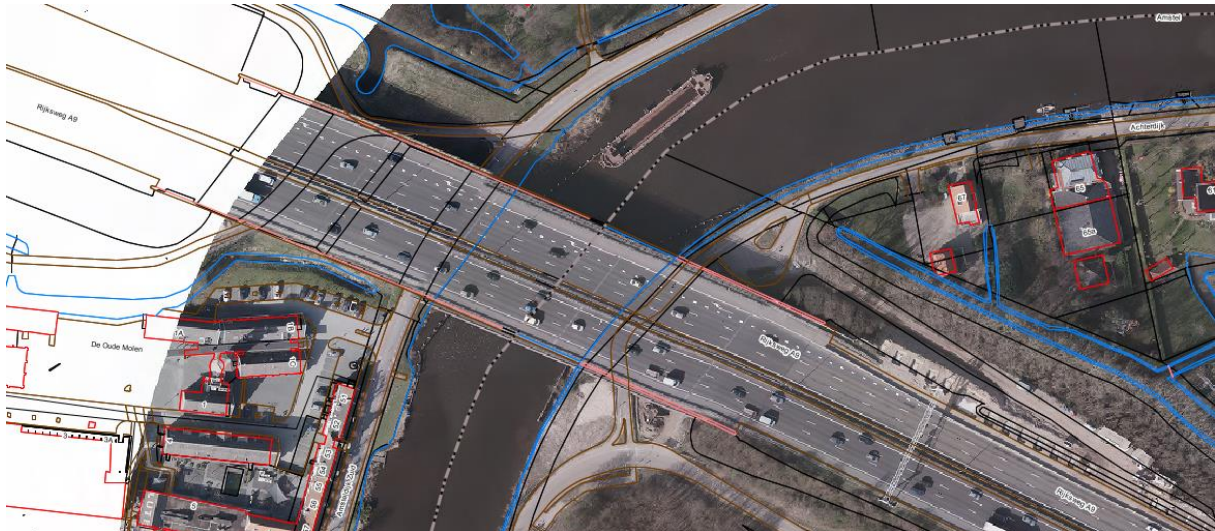
Bij voortduring onder de aandacht brengen van de politie.

Actualisatie maart 2016: het onderwerp is in 2014 uitgebreid met de politie besproken in de verkeerscommissie. Hierbij is vastgesteld dat de wielrenners binnen de dorpskern de maximumsnelheid van 30 km/u niet overschrijden. Het enige waar dus formeel door de politie op gehandhaafd kan worden zijn duidelijke verkeersovertredingen, zoals het recht oversteken op rotondes. Als dit wordt geconstateerd, zal daar op gehandhaafd worden. Dit is echter dusdanig tijdsintensief dat voor een gerichte handhaving hiervan geen politieformatie aanwezig is. De gemeente gaat daarom het overleg aan met de wielersport, om de mogelijkheden te bespreken.

J Fietsbrug over de Amstel

Probleemstelling:

Het huidige viaduct van de A9 over de Amstel is dusdanig breed dat – als men de klim met de fiets naar boven ervoor over heeft – men hier als fietser de Amstel kan oversteken. Voor fietsers richting Amstelveen en verder scheelt dit een stuk omrijden via de dorpskern naar de Amstelbrug in de Burgemeester Stramanweg. Een tweede, reguliere fietsbrug over de Amstel zou hiervoor een uitkomst kunnen zijn.

Afbeelding 21: Wenslocatie fietsbrug over de Amstel

Oplossing:

In het kader van de snelwegverbreding Schiphol – Amsterdam – Almere gaat het viaduct van de A9 over de Amstel verbreed worden. In het kader daarvan is voor de aanleg van deze fietsbrug over de Amstel de aandacht gevraagd van de Minister. Naar aanleiding hiervan heeft Rijkswaterstaat een berekening gemaakt van de hieraan verbonden kosten. Ook is aangegeven dat - indien uiterlijk ca. 1 jaar voordat de verbreding van het viaduct plaats vindt de fietsbrug planologisch en financieel geregeld is - de aanleg ervan bij de verbreding van het viaduct meegenomen kan worden. De verbreding van de A9 staat nu gepland voor 2015/2016.

De Minister heeft echter aangegeven – mede gelet op de noodzakelijke bezuinigingen op het project SAA – hier geen geld voor beschikbaar te willen stellen. De kosten zijn van een niveau, dat deze ook niet uit het gemeentelijk budget kan worden gefinancierd.

Aanbeveling 2013:

Betere tijden afwachten. In dat geval kan aan de Minister gevraagd worden, om het standpunt betreffende de fietsbrug te herzien.

Actualisatie maart 2016: door Rijkswaterstaat is aangeboden om op kosten van de gemeente een iets breder viaduct over de Amstel aan te leggen, waardoor er ook ruimte zou zijn voor fietsverkeer. De kosten van deze brug (enkele miljoenen) zijn te hoog om alleen door de gemeente gedragen kunnen worden. Omdat de brug vooral van regionaal nut zou kunnen zijn, is in het kader van het Investeringsprogramma dit project ingediend bij de Vervoerregio Amsterdam.

Ambtelijk is inmiddels vernomen dat deze – gelet op het verwachte geringe aantal gebruikers - hiervoor geen middelen beschikbaar zal stellen. Zij ziet de fietsroute over de Amstelbrug langs de Burgemeester Stramanweg en Oranjebaan als de regionale fietsroute, ook in recreatief opzicht.

Ook de provincie Noord-Holland en de gemeente Amstelveen zullen hiervoor geen financiële middelen beschikbaar stellen.

Aan
Gemeenteraad

Van
Burgemeester en wethouders

Datum
28 september 2016

Kopie

Betreft
Opmerkingen en vragen Fietsnota en Fietsstimuleringsplan

Verkeersveiligheid voetgangersoversteekplaats Hendrick van Avercampweg:

Deze wordt dit najaar meegenomen bij het onderzoek naar verkeersveiligheidsknelpunten op school-thuisroutes.

Asfalteren fietspaden Rijksstraatweg:

In het meerjarenprogramma van Duo+ is onder meer een onderzoek opgenomen naar de mogelijkheid van het asfalteren van alle fietspaden in Ouder-Amstel. De voorbereidingen van dit onderzoek beginnen in 2021 (in dit jaar zou het onderzoek dan moeten plaatsvinden, voornamelijk in het kader van kabels en leidingen) en de uitvoering zou dan plaats moeten vinden in 2022.

Asfalteren De Slinger:

In het meerjarenprogramma van Duo+ en in de investeringsagenda Fiets van de Stadsregio Amsterdam is een verkenning naar asfaltering opgenomen in 2018. Vooruitlopend daarop inventariseert Duo+ nog dit jaar de aanwezigheid van kabels en leidingen. Vervolgens zal worden gekeken wat de mogelijkheden zijn voor het fietswegdek.

Participatie RBOVV/ROV in behandeling fietsprojecten in de verkeerscommissie:

De leden van de verkeerscommissie zijn geselecteerd op hun deskundigheid met betrekking tot verkeerszaken. De RBOVV/ROV is een belangenorganisatie en geen kennisorganisatie. Mede op verzoek van de RBOVV/ROV is daarom een tijdlang iemand van de Fietsersbond toegevoegd aan de verkeerscommissie. Daarbij bleek dat het voor vrijwilligers van de fietsersbond vaak moeilijk bleek om beschikbaar te zijn op de tijden dat deze wordt gehouden.

De financiering door de Stadsregio van de beleidsmedewerker, die wel beschikbaar kon zijn, is helaas door de Stadsregio Amsterdam stop gezet.

Zoals voorheen zijn wij zonder meer bereid om projecten op het gebied van fietsen voor advies voor te leggen aan de Fietsersbond. Daarnaast wordt RBOVV/ROV betrokken bij herinrichtingsprojecten.

Beïnvloeden verkeersgedrag wielrenners door verkeersbord:

Wij zullen aan de Fietsersbond vragen of er elders ervaring is opgedaan met de beïnvloeding van het verkeersgedrag van wielrenners door het plaatsen van bebording. Voor de goede orde: de wielrenners in de Dorpsstraat rijden in het algemeen niet harder dan de maximumsnelheid van 30 km per uur.

Nummer 2016/36

datum raadsvergadering : 6 oktober 2016
onderwerp : Woonvisie
portefeuillehouder : Wethouder C.C.M. Korrel-Wolvers
datum raadsvoorstel : 23 augustus 2016

Samenvatting

De gemeentelijke Woonvisie 2012 – 2015 is aan opvolging toe, mede om in te spelen op actuele ontwikkelingen zoals de gewijzigde Woningwet, nieuwe Huisvestingswet en de veranderingen op de woningmarkt. De nieuwe woonvisie beschrijft hoe de gemeente omgaat met de volkshuisvesting. De voorliggende woonvisie is tot stand gekomen na overleg met de belangrijkste stakeholders. Daaropvolgend is eenieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen ten aanzien van het concept naar voren te brengen. In dit voorstel worden de zienswijzen uiteengezet en onze reactie daarop gegeven. Belangrijke thema's in de woonvisie zijn: stimuleren doorstroming op de woningmarkt, huisvesting doelgroepen (jongeren, starters, ouderen en statushouders), verduurzamen woningvoorraad, verhouding woningvoorraad sociale huur en vrije sector en waar mogelijk faciliteren van particulieren initiatieven voor collectief opdrachtgeverschap.

Wat is de voorgeschiedenis?

De gemeentelijke woonvisie 2012 – 2015 is aan opvolging toe. Het opstellen van een nieuwe woonvisie is op dit moment belangrijker dan voorheen vanwege een aantal ontwikkelingen en wetwijzigingen. Dit betreft:

- Door de wijziging van de **Woningwet** in 2015 is het belang van gemeentelijk woonbeleid toegenomen. Op basis van het woonbeleid moeten corporaties nu een bod uitbrengen over hoe zij een bijdrage gaan leveren aan de ambities en doelen uit dat beleid. Dit bod is weer de basis om prestatie afspraken met de corporaties te maken.
- De inwerkingtreding van de **Huisvestingswet 2014**: Hierdoor is onder andere de beleidsvrijheid, met betrekking tot het toewijzen van woningen aan ingezetenen van de gemeente, afgenomen van 70% naar 25%.
- Toenemende schaarste op de regionale woningmarkt en thema's als "scheefwonen", veranderende woonvormen (o.a. langer zelfstandig wonen) en de toenemende taakstelling voor het huisvesten van statushouders.
- Toegenomen aandacht voor verduurzaming van de woningvoorraad (eind 2015 is een motie aangenomen waarin wordt gevraagd om aandacht voor het thema "duurzaamheid" in de woonvisie).

De woonvisie die voorligt, is tot stand gekomen na gesprekken met belangrijke stakeholders zoals Eigen Haard, Huurdersvereniging Ouder-Amstel en de ondernemersvereniging Ouder-Amstel. Op 5 juli 2016 heeft het college een conceptbeleid vastgesteld, wat van 13 juli tot en met 13 augustus ter inzage heeft gelegen. Eenieder heeft in die periode zienswijzen naar voren kunnen brengen ten aanzien van dat concept. Deze zienswijzen zijn verwerkt, waarna bijgevoegde woonvisie voorligt voor besluitvorming. De belangrijkste stakeholders zijn rechtstreeks geïnformeerd over het concept en de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen.

Wat is er aan de hand?

Ten aanzien van het concept zijn zienswijzen ingediend door de Huurdersvereniging Ouder-Amstel, Eigen Haard, Woonzorg Nederland en Buurtdorp Ouderkerk. Een overzicht van deze zienswijzen (inclusief de volledige zienswijzenbrieven) en de reactie daarop, zitten in de bijlagen.

De gemeenten Uithoorn en Diemen hebben aangegeven dat de inhoud van de concept woonvisie geen aanleiding geeft tot het indienen van zienswijzen. Van de overige regiogemeenten en stakeholders hebben we geen reactie ontvangen.

Wat gaan we doen?

Door een woonvisie vast te stellen, geeft de gemeente invulling aan de hierboven genoemde ontwikkelingen. De concept woonvisie bevat de volgende speerpunten:

1. Realisatie van levensloopbestendige woningen zodat ouderen en mensen met een zorgbehoefte langer thuis kunnen blijven wonen.
2. Stimuleren doorstroming op de woningmarkt door meer woningen te bouwen in het middensegment vrije sectorhuur en het verleiden van scheefwoners (o.a. door het project "van groot naar beter").
3. Labelen van woningen voor de doelgroep starters.
4. Verduurzamen van de woningvoorraad door hierover afspraken te maken met Eigen Haard over hun woningvoorraad en particulieren te informeren over de mogelijkheden tot verduurzaming.
5. De verhouding van sociale woningen en vrije sector (30-70) wordt gehandhaafd om een substantiële betaalbare woningvoorraad te behouden. Hiermee wordt voorzien in een lokale en regionale behoefte.
6. Jongeren, starters, ouderen die langer zelfstandig thuis blijven wonen en statushouders aanmerken als doelgroepen waarop wordt ingezet bij de toewijzing van sociale huurwoningen.
7. Waar mogelijk faciliteren van particulieren initiatieven zoals collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) en particulier opdrachtgeverschap (PO).

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Wanneer we geen woonvisie vaststellen, ontbreekt de basis voor het maken van afspraken met corporaties. Daarnaast is de woonvisie een belangrijk kader voor initiatieven van andere ontwikkelaars. Zonder dit sturingsinstrument hebben we geen kader en kunnen we onvoldoende sturen op hoe ontwikkelaars en corporaties moeten bijdragen aan onze ambities op het thema wonen. De argumenten bij bovengenoemde speerpunten zijn uitgewerkt in de woonvisie.

Wat hebben we hiervoor nodig?

De woonvisie schept een kader voor toekomstige ontwikkelingen en is de basis voor op te stellen prestatieafspraken met Eigen Haard. De uitvoering vindt plaats binnen bestaande formatie. Ontwikkelingen worden bekostigd door ontwikkelaars en corporaties, die zich aan genoemde kaders moeten houden.

Daarnaast kan het zijn dat er kosten voortvloeien uit te maken prestatieafspraken. Deze kosten zijn afhankelijk van de onderhandelingen daarover en daarom op dit moment nog niet bekend. Eventuele kosten komen in een voorstel daarover terug.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Enieder is in de gelegenheid gesteld om zienswijzen in te dienen (bekendmaking door publicatie). Stakeholders (die tevens input hebben geleverd) en omliggende gemeenten hebben daarvoor een expliciet verzoek ontvangen. Na vaststelling van de woonvisie wordt deze gepubliceerd.

De raad van de gemeente Ouder-Amstel,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 augustus 2016,
nummer 2016/36,

BESLUIT :

de Woonvisie vast te stellen.

Ouder-Amstel, 6 oktober 2016

De raad voornoemd,

de raadsgriffier,

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

Ouder-Amstel

klaar voor de toekomst

Woonvisie
Gemeente Ouder-Amstel

Ouder-Amstel

Klaar voor de toekomst

Woonvisie
Gemeente Ouder-Amstel

BMC Advies
Mr. W. (Wobbe) van der Meulen
Ing. J.J.M. (Marijn) Calkhoven
Datum: 15 augustus 2016

INHOUD

PREAMBULE	3		
		Veranderende omgeving vraagt om actualisatie	3
		De vorige Woonvisie	3
		Actuele woonvisie nodig	3
		Ambitie van de gemeente Ouder-Amstel op het gebied van 'wonen'	4
		Wat wil de gemeente met de woonvisie?	4
		Looptijd woonvisie	4
SAMENVATTING	6		
1.		WONEN IN BEWEGING	7
	1.	Demografische ontwikkelingen	7
	2.	Maatschappelijke ontwikkelingen en Woningwet 2015	8
	3.	Regionale Woningmarkt	9
	4.	De relatie met de corporatie(s)	11
	5.	Ontwikkelingen in wonen en zorg	15
	6.	Duurzaamheid	18
	7.	Betaalbaarheid	19
	8.	Bijzondere doelgroepen op de woningmarkt (zoals ouderen, jongeren, statushouders)	20
	9.	Particuliere initiatieven	21
2.		WONEN IN DE GEMEENTE OUDER-AMSTEL	23
	1.	Wonen in de gemeente Ouder-Amstel	23
	2.	Wonen in Ouderkerk aan de Amstel	27
	3.	Wonen in Duivendrecht	28
	4.	Wonen in Waver	29
3.		DE AGENDA VAN DE TOEKOMST	30
	1.	Wonen in de toekomst	30
	2.	Afstemming van vraag en aanbod	30
	3.	Burgerparticipatie	32
	4.	Ladder duurzame verstedelijking	32
	5.	Toekomstige Ontwikkelingsmogelijkheden Ouder-Amstel in de regionale context	33
	6.	De Nieuwe Kern (en andere gebieden)	35
	7.	Uitvoeringsprogramma	37
BIJLAGE 1.		BEGRIPPENLIJST	38
BIJLAGE 2.		DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELINGEN	40
BIJLAGE 3.		BEKNOPTTE OMGEVINGSSCHETS	44

Preambule

Veranderende omgeving vraagt om actualisatie

De wereld op het gebied van wonen is de laatste tijd nogal in beweging geweest. Met het aannemen van de Woningwet 2015 door de Tweede en Eerste Kamer ligt er nu een nieuw kader, waarbinnen gemeenten, corporaties en huurdersorganisaties moeten opereren en gezamenlijk moeten optrekken. Gezien alle veranderingen is er juist daarom nu een geactualiseerde woonvisie nodig. Het gemeentebestuur van de gemeente Ouder-Amstel heeft de noodzaak om tot een actuele woonvisie te komen nadrukkelijk uitgesproken. De gemeente wil afwegingen kunnen maken op basis van beleid met de woonvisie in de hand.

De context is fundamenteel en permanent gewijzigd en dat leidt tot nieuwe inzichten ten aanzien van onder andere:

- de nieuwe rol en taken die gemeenten hebben gekregen in wet- en regelgeving (denk aan decentralisaties, de Woningwet 2015 en Huisvestingswet);
- het willen en moeten inspelen op ontwikkelingen;
- de ontwikkelingen rondom specifieke doelgroepen, zoals langer thuiswonende ouderen, starters, middeninkomens en statushouders;
- de steeds sneller (en soms ook ingrijpender) wijzigende omstandigheden waaronder geopereerd moet worden. Dat maakt dat ook de kaders met grotere regelmaat moeten worden bijgesteld.

De vorige Woonvisie

De Woonvisie 2012-2015 was met name bedoeld om structuur aan te brengen in het woonbeleid en om aan te geven waar de gemeente Ouder-Amstel zich vooral op richt op het beleidsterrein van het wonen. Met de grote veranderingen die zich toen al aandienen is er gekozen voor een 'niet dichtgetimmerd' woonbeleid, maar voor algemene kaders, waarbinnen wel een aantal accenten (aandachtsgroepen en duurzaamheid bijvoorbeeld) zijn aangebracht. Ook deze woonvisie is niet gericht op 'dichttimmeren', maar wil wel op onderdelen concretere accenten aanbrengen. Vooral om het voor de corporatie(s) in het werkgebied mogelijk te maken om hun volkshuisvestelijke voornemens ('het bod') daarop te laten aansluiten.

De ambitie was in de vorige woonvisie gericht op behoud van de positie in de Stadsregio Amsterdam (hierna Stadsregio of SRA), maar ook op het zorgen van een betaalbare woningvoorraad. Binnen het wettelijk kader heeft Ouder-Amstel slechts geringe invloed op de regionale woningmarkt. Tegelijkertijd kent Ouder-Amstel wel een relatief grote verhuisrelatie met Amsterdam. Amsterdam is in trek bij jonge éénpersoonshuishoudens, terwijl Ouder-Amstel weer in trek is bij huishoudens in de gezinsvormende fase. Dat wordt vooral veroorzaakt door het woonmilieu van Ouder-Amstel, namelijk kleinschalig en veel eengezinswoningen dichtbij de stad.

Deze ambitie is in de nu voorliggende woonvisie niet veranderd. Wel is er op een aantal punten aanscherping van het beleid. Dat geldt met name ten aanzien van het vaststellen van doelgroepen ten behoeve van de toewijzingsmogelijkheden. Ook onderwerpen als het langer zelfstandig thuis blijven wonen van ouderen, beschermd wonen voor kwetsbare groepen, het huisvesten van statushouders en duurzaamheid worden verder toegespitst.

Actuele woonvisie nodig

Het meest recente woonbeleid van de gemeente Ouder-Amstel had een looptijd van 2012 tot en met 2015. Het beleid is niet tussentijds geactualiseerd. Door het

ontbreken van bijzondere ontwikkelingen op het gebied van wonen en grootscheepse nieuwbouwplannen, was die noodzaak er ook niet. Een actuele woonvisie is inmiddels door alle veranderingen, wel degelijk nodig. Niet alleen voor nu, maar zeker ook voor de toekomst. Het hebben van een (actuele) woonvisie betekent concreet dat:

- er prestatieafspraken met corporaties en huurders-organisaties kunnen komen;
- er een helder intern beslissingskader is;
- het mogelijk is om aan te geven wat er van woningcorporatie(s) wordt verwacht en bijvoorbeeld wat ze in de ogen van de gemeente ten aanzien van niet-DAEB-vastgoed (DAEB: diensten van algemeen economisch belang) wel zouden moeten kunnen doen;
- het eenvoudiger onderhandelen en/of afstemmen wordt bij het komen tot een regionale (woon)agenda;
- het mogelijk is om ten aanzien van statushouders beslissingen te kunnen nemen;
- ingrijpen op bijvoorbeeld zaken als 'scheefwonen' mogelijk is;
- het met een richtinggevend kader met een aantal scenario's eenvoudiger is om in de toekomst te kunnen inspelen op veranderingen die zich kunnen voordoen.

Ambitie van de gemeente Ouder-Amstel op het gebied van 'wonen'

De gemeente heeft een aantal *woonambities* die zich vertalen in:

- passend wonen, waarbij doorstroming wordt bevorderd;
- voldoende aanbod in de regio;
- een duurzaam (toekomstbestendig) woningaanbod, overeenkomstig de aangenomen motie van 12 november 2015;
- kwalitatief goede woningen, levensloopbestendig en met voldoende diversiteit in het aanbod;
- leefbare wijken;
- ruimte voor nieuwe woonvormen (bijvoorbeeld kangoeroe woningen).

Wat wil de gemeente met de woonvisie?

De gemeente Ouder-Amstel wil een actuele woonvisie en daarmee:

- kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen en vraagstukken;
- een sturingsinstrument in handen hebben in de relatie tussen gemeente en corporaties en welke verantwoordelijkheden waar liggen;
- inzicht verkrijgen in de mogelijkheden tot duurzaam (ver)bouwen;
- sturen op innovatieve oplossingsrichtingen voor knelpunten zoals scheefwonen, het scheiden van wonen en zorg en de kloof tussen de huur- en koopsector;
- sturen ten aanzien van trends en ontwikkelingen.

Looptijd woonvisie

De woonvisie wordt niet aan een bepaalde periode gebonden. Wel wordt deze woonvisie na vier jaar geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd.

Proces totstandkoming woonvisie

De gemeente Ouder-Amstel heeft in 2009 de nota 'Burgerparticipatie – participatie is een keuze' aangenomen. Daarin is een prominente plek ingeruimd voor de participatieladder. Bij het opstellen van de woonvisie zijn vooral de eerste twee treden van de ladder aan de orde. Daarbij gaat het om informeren en raadplegen. Dit beleid is daarom tot stand gekomen na gesprekken met de belangrijkste stakeholders waaronder Eigen Haard en de Huurdersvereniging Ouder-Amstel en inspraak overeenkomstig de Inspraakverordening.

Daarnaast is de gemeenteraad geconsulteerd in februari 2016 gevraagd om richting te geven aan een de belangrijkste thema's uit deze woonvisie, namelijk de thema's:

- toewijzing woningen aan doelgroepen;
- huisvesting statushouders;
- verhouding sociale woningvoorraad en vrije sectorwoningen;
- duurzaamheid.

De uitkomsten van deze consultatie zijn verwerkt in deze woonvisie.

Samenvatting

Binnen de gemeente Ouder-Amstel staan er ten aanzien van het thema wonen vier punten hoog op de agenda, namelijk:

1. het vaststellen van doelgroepen (waarop beleid gevoerd wordt);
2. het zorgen voor doorstroming;
3. duurzaamheid;
4. het langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen van ouderen.

1. Doelgroepen

De gemeente heeft de volgende doelgroepen benoemd:

- Jongeren - om de vitaliteit, maar ook om bepaalde voorzieningen binnen de gemeente te behouden;
- Starters – voor een gemêleerde bevolkingssamenstelling en ook om bepaalde voorzieningen te behouden;
- Ouderen die langer zelfstandig thuis blijven wonen – Dit is ook landelijk een speerpunt, ook vanwege vergrijzing, maar ook om doorstroming te vergroten (oudere bewoners die in een grote woning 'bezet' houden, verleiden om naar een kleinere woning met een beter aansluitend voorzieningenniveau te verhuizen).

2. Doorstroming

De gemeente heeft doorstroming als belangrijk punt op de agenda gezet, omdat we er belang aan hecht dat er voor jongeren en starters voldoende woningen beschikbaar komen. Oudere bewoners blijven vaak lang in hun (te) grote woning wonen, terwijl die beter geschikt is voor starters. Tevredenheid over de woonomgeving en betaalbaarheid spelen bij die keuze een belangrijke rol. De gemeente wil graag met woningcorporaties en huurdersorganisatie verkennen welke mogelijkheden er zijn.

3. Duurzaamheid

Wat de gemeente Ouder-Amstel betreft vormt duurzaamheid steeds meer een structureel element van het bestuurlijk besluitvormingsproces. Met deze woonvisie als basis gaan we met Eigen Haard en Woonzorg Nederland prestatieafspraken maken voor de korte en lange termijn, waarbij duurzaamheid een belangrijk thema is. Hierbij zal ook de huurdersorganisatie worden betrokken. Er moet wel onderscheid gemaakt worden tussen de huur- en de koopmarkt. Woningcorporaties hebben landelijke afspraken gemaakt ten aanzien van duurzaamheid. Die afspraken gelden niet voor de particuliere eigenaar. Daardoor is het sturen over verduurzaming van de particuliere woningvoorraad lastiger. Desondanks zijn er mogelijkheden om duurzaamheid bij particuliere bewoners te stimuleren door het verbeteren van de informatie over verduurzaming. De gemeente zal dit doen door middel van het energieloket.

4. Het langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen van ouderen

De trend om langer zelfstandig thuis te (kunnen) blijven wonen staat als aandachtspunt hoog op de landelijke politieke agenda. Daar gelden bepaalde voorwaarden bij en zijn ook vaak voorzieningen bij nodig. In overleg met de woningaanbieders (woningcorporaties en particulier) wordt gekeken op welke wijze het "zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen" gefaciliteerd kan worden.

1. Wonen in beweging

1. Demografische ontwikkelingen

Demografische ontwikkelingen zijn van grote invloed op het woonbeleid. Voor deze woonvisie is vooral geput uit de voorhanden zijnde gegevens van het CBS, de site 'waar staat je gemeente' en uit de 'monitor betaalbare voorraad 2015' van de Stadsregio Amsterdam.

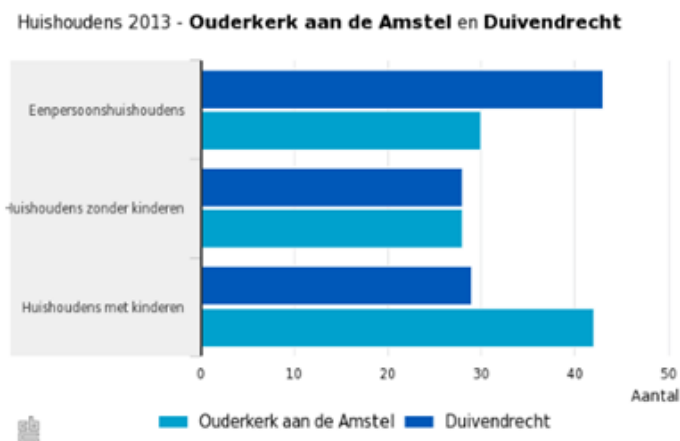
De gemeente Ouder-Amstel heeft 13.350 inwoners. Met een *grijze druk* van ruim 31%, die daarmee ruim 5% hoger ligt dan het landelijk gemiddelde, behoort Ouder-Amstel tot een gemeente waar relatief veel ouderen wonen. Door de babyboom na de Tweede Wereldoorlog neemt het aandeel senioren naar verwachting het komende decennium sterk toe. In 2030 zal naar verwachting de helft van de bevolking binnen de gemeente Ouder-Amstel ouder zijn dan 65 jaar (hierbij is nog geen rekening gehouden met de te ontwikkelen De Nieuwe Kern).

De gemeente Ouder-Amstel kent de afgelopen jaren een redelijk evenwichtig migratiesaldo. Ten opzichte van het gemiddelde in Nederland zijn er jaarlijks per 1000 inwoners zo'n 1% meer mensen die vertrekken uit Ouder-Amstel dan in andere gemeenten in ons land. Daartegenover staat dat er eveneens een gelijk aantal personen zicht huisvest binnen de gemeente. In de bijlage is hiervan een grafiek opgenomen waarin zichtbaar is dat het aantal vertrekkende personen en het aantal mensen dat zich huisvest binnen de gemeente Ouder-Amstel in evenwicht is.

De afgelopen jaren is er altijd een uitstroom geweest van jongeren vanwege werk, studie of een wooncarrière. Ook kent de gemeente jaarlijks een vertrekoverschot in de leeftijdscategorie 50 tot 65 jaar.

De ruim 13 duizend inwoners zijn verdeeld over ongeveer 5.874 huishoudens die wonen in 5.781 woningen. 57% van deze woningen zijn koopwoningen. De sociale huurvoorraad bedraagt 36% (28% is bezit van corporaties en 8% particulier). De overige 7% zijn vrijesector huurwoningen. Van de totale woningvoorraad is 63% een eengezinswoning. De gemiddelde WOZ waarde betreft € 294.000,- en is daarmee ruim € 80.000,- hoger dan het landelijk gemiddelde. Ruim een derde van de huishoudens binnen de gemeente is alleenstaand.

Door een veranderende huishoudsamenstelling zal het aantal eenpersoonshuishoudens de komende jaren naar verwachting toenemen (bron: Nationaal Kompas Volksgezondheid, versie 4.17, 23 juni 2014) . Dit betekent concreet een andere woningvraag waarbij een ander woningaanbod noodzakelijk is. Ook heeft dit gegeven effect op de zorgvraag. De tabel in Figuur 1 toont de verschillen in de woonkernen.

Figuur 1: Huishoudsamenstelling Ouder-Amstel, Bron; CBS

In de gemeente Ouder-Amstel werden per 1000 woningen in 2012 zo'n 3,5 nieuwbouwwoningen gebouwd. Dit is bijna de helft ten opzichte van het landelijk gemiddelde. In 2013 is dit aantal gestegen naar 18,6 per 1000 woningen (bron: waarstaatjegemeente.nl). Voor Ouder-Amstel betekent deze stijging dat er op basis van een aantal demografische ontwikkelingen een andere benadering van de woningmarkt gewenst is. Met name een gedifferentieerde bevolkingsopbouw en een verscheidenheid aan woningaanbod zijn belangrijke pijlers voor de komende jaren binnen de gemeente Ouder-Amstel.

De sociaaleconomische omstandigheden zijn goed in Ouder-Amstel. Er is een hoog gemiddeld inkomen per huishouden (€ 43.200 t.o.v. € 34.500 landelijk) en een relatief laag percentage lage inkomens (7,0% t.o.v. 10,0% landelijk). Inkomen heeft invloed op de mogelijkheid om te kunnen participeren en om zelf hulpbronnen in te kunnen schakelen.

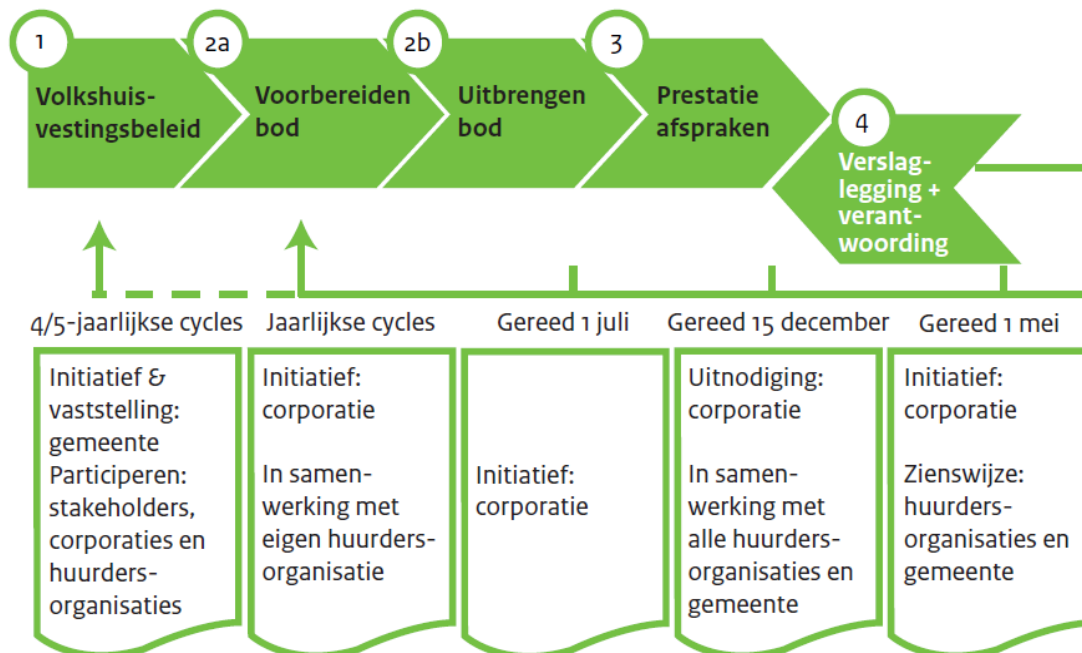
2. Maatschappelijke ontwikkelingen en Woningwet 2015

Bezuinigingen, de veranderende rol van de gemeenten in de wet- en regelgeving en demografische ontwikkelingen (zoals vergrijzing en schaarste aan woningen voor middengroepen) zijn ook voelbaar in Ouder-Amstel. Deze ontwikkelingen bepalen mede de 'context' en hebben hun weerslag op de inwoners en de woningmarkt. De gemeente betreft bij de vele opgaven de verwachtingen van de samenleving (van burger- naar overheidsparticipatie). Dit biedt kansen om de opgaven die er liggen in gezamenlijkheid op te pakken om het gewenste maatschappelijke effect te bereiken. Het is aan de gemeente om verbinding te maken met de inwoners, ondernemers, de zorg, maatschappelijke instellingen en medeoverheden. Het is voor de gemeente de kunst om hierin op de verschillende speelvelden en niveaus te schakelen en te verbinden. Sterk (be)sturen is alleen mogelijk wanneer het bestuur zich laat leiden door een heldere strategie, die hier (in deze woonvisie) vanuit een integrale blik op wonen is vormgegeven.

Met de Woningwet 2015 komt er een nieuwe verhouding tussen gemeenten en corporaties. In de beknopte omgevingschets (bijlage 2) wordt daar dieper op ingegaan. Daarbij wordt ook op een aantal vlakken de verbinding gelegd met andere thema's. Uiteraard betekent dit dat er in de woonvisie aan de veranderingen aandacht moet worden besteed. Specifieke aandacht moet er in de woonvisie worden besteed aan het al dan niet mogelijk zijn van investeren in niet-DAEB-activiteiten (zie begrippenlijst in bijlage I) door corporaties (koop- en dure huurwoningen, ook in het middensegment) en het betrekken als volwaardig partner bij het maken van prestatieafspraken van de huurdersorganisatie(s). Bij de relatie met de corporaties komen in de woonvisie ook aspecten als

scheefwonen, doorstroming, sociale aspecten van de wijk (leefbaarheid) en het huisvesten van statushouders aan de orde.

In de Woningwet 2015 is een nieuwe beleidscyclus om te komen tot prestatieafspraken opgenomen. Deze ziet er als volgt uit:

Figuur 2: Beleidscyclus prestatieafspraken

Op basis van het gemeentelijk volkshuisvestingsbeleid maakt de corporatie haar voornemens kenbaar (het bod). De gemeente streeft ernaar samen met de corporatie en de huurdersorganisatie tot prestatieafspraken te komen.

De gemeente Ouder-Amstel wil met de corporaties en de huurdersorganisatie invulling geven aan dit nieuwe proces. Dat zal echter niet meteen op alle vlakken gaan zoals hierboven omschreven. Het is een levend en groeiend proces, waarbij alle betrokken partijen moeten wennen aan hun nieuwe rol en positie. Daar is enige tijd mee gemoeid.

3. Regionale Woningmarkt

De gemeente Ouder-Amstel is onderdeel van de regio Amsterdam. Een regio die nationaal en internationaal aantrekkelijk is als vestigingsplaats om te wonen, werken en studeren. Een groot deel van de migrerende huishoudens gaat naar of komt uit de regio. De lokale woningmarkt van Ouder-Amstel kan dan ook niet los worden gezien van de regionale woningmarkt. De door de Stadsregio Amsterdam opgestelde 'monitor betaalbare woningvoorraad 2015' en door de Metropoolregio Amsterdam opgestelde 'Ruimtelijke Economische Agenda' dienen op een aantal vlakken als onderbouwing voor gemaakte en/of te maken keuzes.

De ligging in de regio Amsterdam levert een aantal voordelen als de aantrekkingskracht van de stad, een diversiteit aan werkgelegenheid, opleidingen en culturele voorzieningen op. Een gevolg van een grote aantrekkingskracht is de grote vraag naar woningen. Vooral in het betaalbare en middensegment is de vraag groter dan het aanbod.

In het kader van de Woningwet 2015 zal de gemeente Ouder-Amstel met het oog op de woningmarkt een aantal strategische keuzes moeten maken. Regiovorming is er daar één van. Vanaf 1 januari 2016 kunnen gemeenten gezamenlijk en in samenspraak met corporaties een voorstel doen voor een

woningmarktregio. Dat is een aaneengesloten gebied van meerdere gemeenten die samenhangen vanuit de woningmarkt en tezamen ten minste 100.000 huishoudens omvatten. Wordt er voor 1 januari 2017 geen keuze gemaakt, dan beslist de minister. Door de gemeenten in de MRA wordt aan de minister verzocht om de woningmarktregio op schaal van de MRA aan we te wijzen.

Binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA), worden afspraken gemaakt over de invulling van 'boven lokale' vraagstukken. Dit om in te kunnen blijven spelen op veranderingen op gebieden als de arbeidsmarkt, de economie, de woningmarkt en vervoersstromen, waar de afgelopen jaren ingrijpende veranderingen hebben plaatsgevonden. De MRA (en daarmee de 39 overheden die zich in de MRA hebben verenigd) wil tot de Europese top blijven behoren op sociaal-economisch gebied. Bij 'de agenda van de toekomst' gaan we daar in hoofdstuk 3 paragraaf 5 verder op in.

Naast dat de gemeente Ouder-Amstel onderdeel uitmaakt van de regio Amsterdam, en daarmee regionale invloeden implementeert in haar eigen woonbeleid, is er door Provinciale Staten in september 2010 een provinciale woonvisie 'Goed Wonen in Noord-Holland 2010-2020' vastgesteld. In deze visie staat als doelstelling: "in 2020 beschikken de inwoners van Noord-Holland over voldoende woningen met een passende kwaliteit en in een aantrekkelijk woonmilieu". Om deze doelstelling te bereiken zijn vier Regionale Actieprogramma's (RAP's) opgesteld, waarbij de regio's nauw betrokken zijn. Het doel van de RAP's is om te komen tot regionale woningbouwprogrammering, waarbij op regionaal niveau de afstemming tussen vraag en aanbod centraal staat. Een regionaal programma biedt een robuust kader voor lokale differentiatie in woonproducten, doelgroepen en locatietypen. Als gemeenten en regio's van elkaar weten wat de plannen zijn en daar afspraken over maken, kunnen unieke lokale kansen beter benut worden, zonder dat er ongewenste concurrentie ontstaat.

De Provinciale Woonvisie bestrijkt een periode van 10 jaar. Binnen deze periode zal twee keer een ronde van RAP's worden doorlopen. Elke ronde beslaat vijf jaar, met halverwege een evaluatie. De onderwerpen waarover in de RAP's afspraken worden gemaakt, worden afgeleid van de speerpunten uit de Provinciale Woonvisie.

SPEERPUNTEN PROVINCIALE WOONVISIE 2010-2012

1. Verbeteren van de afstemming tussen vraag en aanbod voor alle consumenten, en specifiek voor de doelgroepen die minder kansen hebben op het vinden van een geschikte woning.
2. Verbeteren van de mate waarin woonvoorzieningen in de woonomgeving aansluiten bij de vraag van bewoners.
3. Verbeteren van de duurzaamheid van het woningaanbod en de woonomgeving

Bron: Plan van Aanpak RAP's Wonen, Gedeputeerde Staten, november 2010

Voor de gemeente Ouder-Amstel zijn de onderwerpen uitgewerkt in de RAP Stadsregio Amsterdam, waarbij het actieprogramma van de eerste ronde (2011-2014) inmiddels voltooid is en in 2016 wordt gewerkt aan de tweede ronde. De onderwerpen staan in onderstaande figuur weergegeven. Waarbij moet worden opgemerkt dat de primaire afspraken een verplichtend karakter hebben.

Figuur 3: Speerpunten RAP

Bron: Oplegnotitie, bij actieprogramma regionale woningmarkt 2011 – 2014, SRA januari 2012

4. De relatie met de corporatie(s)

In Ouder-Amstel zijn meerdere corporaties actief. Eigen Haard, Woonzorg Nederland en Stadgenoot. Vanwege het gering aantal woningen (12) dat Stadgenoot in onze gemeente bezit, is besloten om met hen (nog) geen prestatieafspraken te maken. Woonzorg Nederland bezit 126 woningen in onze gemeente en bedient een belangrijke doelgroep. Het is daarom wenselijk om met hen prestatieafspraken te maken.

Eigen Haard is de grootste (sociale huur) woningaanbieder in de gemeente en het spreekt voor zich dat met hen prestatieafspraken worden gemaakt. In totaal bezit Eigen Haard in Ouder-Amstel ruim 1.650 woningen. Eigen Haard kent een mutatie van jaarlijks circa 100 woningen in Ouder-Amstel; dit komt neer op een mutatiegraad van 6%. In totaal is de afgelopen 10 jaar ongeveer 30% van de verhuringen naar Amsterdammers gegaan (specifiek voor Duivendrecht is dit 40%), 5% naar bewoners uit Diemen en bijna 60% ging naar mensen uit de eigen gemeente. De resterende 5% ging naar mensen elders buiten de gemeente. *(bron: Wijkvisie Ouder-Amstel, Eigen Haard).*

De komende jaren zal de focus van Eigen Haard vooral liggen op het kwalitatief verbeteren van de bestaande voorraad door grootschalig onderhoud (inclusief isolatie) en/of sloop-nieuwbouw. De komende jaren zal er op enkele locaties sloop en nieuwbouw plaatsvinden. Naast de nieuwbouw ten behoeve van de vergroting van het aanbod levensloopbestendige woningen voor ouderen, is het ook gewenst delen van de voorraad voor gezinnen en kleine huishoudens te vernieuwen. Een gedeelte van de opgave kan worden gerealiseerd door bestaande woningen zonder lift van een lift te voorzien, maar ook renovatie behoort tot de mogelijkheden bij bestaande eengezinswoningen. *(bron: Wijkvisie Ouder-Amstel, Eigen Haard).*

Hieronder is een aantal voor de gemeente centrale thema's benoemd, waarover Ouder-Amstel in gesprek is, dan wel wil komen met Eigen Haard.

Naast het maken van afspraken met corporaties, is deze woonvisie een instrument om afspraken te maken met particuliere ontwikkelaars.

Scheefwonen

In Ouder-Amstel wonen relatief weinig mensen met een laag inkomen. Opvallend is het aandeel midden- en hogere inkomens in de sociale huur. Circa 40% van de zittende huurders heeft een midden- of hoger inkomen. Hierdoor is in Ouder-Amstel sprake van scheefwonen.

Wanneer is er sprake van scheefwonen:

"De term 'scheefwonen' wordt gebruikt voor huurders met een relatief hoog inkomen die in een sociale huurwoning wonen. Sociale huurwoningen hebben meestal een huurprijs die onder de marktprijs ligt en zijn vooral bedoeld voor mensen met een lager inkomen, zodat ook zij betaalbaar kunnen wonen. Ook scheefwoners profiteren van een relatief lagere huur, terwijl daar op basis van hun inkomen geen noodzaak (meer) voor zou bestaan" (bron: Aedes).

Scheefwonen kan verstorend werken, zeker als het gevolgen heeft voor andere groepen binnen de gemeente en het doorstroming in de weg staat (denk daarbij bijvoorbeeld aan kapitaalkrachtige ouderen, die een eengezinswoning bewonen, maar wel zouden kunnen doorstromen naar een (kleiner) appartement). De druk op sociale huurwoningen blijft onverminderd groot, omdat mede door economische omstandigheden en de toenemende taakstelling voor het huisvesten van statushouders de vraag toeneemt en er tegelijkertijd door (weliswaar zeer geringe) verkoop en harmonisatie (het optrekken van de prijs) bij het leegkomen van een sociale huurwoning er minder sociale huurwoningen over blijven in Ouder-Amstel. In de volgende subparagraaf worden de maatregelen beschreven die worden genomen om doorstroming te op gang te helpen.

Overigens hoeft scheefwonen niet altijd verstorend te werken. Door scheefwonen kan ook een gedifferentieerde samenstelling van wijken ontstaan. In het Zonnehoeftgebied is scheefwonen bijvoorbeeld niet per definitie een probleem.

Uit de monitor betaalbare woningvoorraad 2015 blijkt hoe de woningvoorraad in de Stadsregio Amsterdam wordt bewoond door de verschillende inkomensgroepen. Dit biedt inzicht in de functies die de verschillende segmenten van de woningmarkt vervullen voor de diverse inkomensgroepen.

Niet iedereen woont passend naar het inkomen. Soms is dit een bewuste keuze, maar vaak is dit ook ontstaan als gevolg van inkomensgroei (of inkomensdaling) in de loop der tijd en er geen passend alternatief kon worden gevonden. Op basis van de door het Rijk vastgestelde toewijzingsgrens van € 35.937 voor sociale huurwoningen van corporaties wordt doorgaans gesproken over (goedkoop) scheefwonen als huishoudens met een inkomen boven deze grens een sociale huurwoning bewonen. In bijlage 2 is een tabel (figuur 7) opgenomen die voor de deelregio Zuid van de MRA de verhoudingen toont van inkomenscategorieën ten opzichte van de woningcategorieën.

In ca. 76% van de Amsterdamse sociale huurvoorraad van corporaties wonen mensen met lage inkomens. In nog eens ca. 13% van diezelfde sociale voorraad wonen 'de' middeninkomens. In deelregio Zuid (waar Ouder-Amstel onder valt) is het aandeel lagere inkomens lager (68%) en het aandeel lage midden- en hogere inkomens in een sociale huurwoning hoger dan Amsterdam (32 tegenover 24 %) en iets hoger dan in de andere deelregio's. Het is aannemelijk dat dit deels het gevolg is van een te beperkte voorraad middensegment huur en koop in deelregio Zuid, waardoor de 'scheefwoners' (volgens de 'toewijzingsdefinitie') lastig kunnen doorstromen. Tevens blijkt uit de monitor duidelijk dat de vrije sectorhuur in alle deelregio's een functie vervult voor zowel de middeninkomens als de hogere inkomens.

Naast goedkoop is er ook sprake van duur scheefwonen in de vrije sectorhuurvoorraad. In dat geval wonen mensen met een te laag inkomen in een 'te' dure woning.

Doorstroming

Voldoende doorstroming op de woningmarkt biedt niet alleen een oplossing voor scheefwonen. Het kan eveneens nieuwkomers verleiden zich te vestigen in de gemeente en jongeren een kans bieden, doordat er met regelmaat voldoende aanbod beschikbaar is. Om doorstroming op gang te helpen is niet een eenduidige oplossing voorhanden. Samenwerking tussen gemeente, huurdersorganisatie en woningcorporatie is nodig om op dit vlak resultaten te boeken. Kennis van elkaars standpunten is daarvoor een belangrijk vertrekpunt.

Het middensegment vrije sectorhuur, dat een belangrijke rol vervult als 'smeerolie' op de woningmarkt, is de grote ontbrekende schakel, zowel in de voorraad als in het aanbod en verdient veel meer aandacht. Het aanbod in dit segment moet worden vergroot en om ook scheefwoners te verleiden dient het een goede prijs-kwaliteitsverhouding te hebben. Dit zal niet alle scheefwoners over de streep trekken – met name de oudere huurder die goed (zij het vaak te groot) en goedkoop woont zal lastig te verleiden zijn. Extra aanbod in dit segment schept tevens meer mogelijkheden voor starters en nieuwkomers die niet terecht kunnen in de sociale huur en niet willen of niet kunnen kopen.

Inzet van de regeling 'Van groot naar beter' kan hierbij een stimulans zijn. Doel van deze regeling is om grote woningen vrij te krijgen voor grote gezinnen die te klein wonen. Kleine huishoudens die in grote woningen wonen worden gestimuleerd om te verhuizen naar een beter passende kleinere woning. Hierdoor komen grote woningen vrij voor grote gezinnen. Onder voorwaarden kunnen verhuizers een verhuiskostenvergoeding ontvangen en tevens is er de garantie dat de nieuwe huur niet hoger zal zijn dan de huidige huur. Gemeente en corporatie leggen in de prestatieafspraken vast hoe deze regeling wordt uitgevoerd en wat ieders rol daarin is.

Maatregelen als inkomensafhankelijke huurverhoging, seniorenmakelaars en tijdelijke contracten zijn eveneens maatregelen die ingezet kunnen worden om mensen te stimuleren en te verleiden te verhuizen. Die hebben alleen kans van slagen als er ook oog is voor voldoende betaalbare alternatieven en uiteindelijk op langere termijn een meer evenwichtige opbouw van de voorraad.

De problematiek voor doorstromers en gezinnen is op zich minder urgent. Maar in de doorstroming die op gang gebracht kan worden door het bouwen voor deze groep ligt wel een van de sleutels voor het vergroten van de kansen voor starters. In de bestaande kernen van de gemeente Ouder-Amstel is zeer beperkt ruimte voor grootschalige nieuwbouw. De huidige en aankomende projecten bieden genoeg ruimte voor de behoefte voor eigen inwoners (bron: Wijkvisie

Ouder-Amstel, Eigen Haard). Om tevens te voorzien in de regionale woningbehoefte, zal ruimte moeten worden gezocht in grotere uitleglocaties als De Nieuwe Kern.

Ook voor de huurdersorganisatie is doorstroming een belangrijk punt. Ook zij hecht aan het kunnen blijven huisvesten van verschillende doelgroepen (jongeren, starters, gezinnen en ouderen). Zij constateert bij oudere huurders wel de wens om een (te grote) eengezinswoning te verlaten voor een comfortabeler en kleiner appartement, maar heeft tegelijkertijd oog voor de beperkingen in de portemonnee.

De Europese Commissie heeft 'staatssteun'-grenzen gesteld aan de maximale huurprijs van corporatiewoningen en bepaald wat het maximum-inkomen bij toewijzing van zo'n woning mag zijn. Daarnaast heeft de Nederlandse overheid, om invulling hieraan te geven bepaald dat corporaties 90% van hun woningen moeten toewijzen aan woningzoekenden met een inkomen beneden de € 39.874 (prijsspeil 2016). Deze zogenaamde 90 % regeling is tijdelijk gewijzigd tot 1 januari 2021) naar een 80-10-10-regel. Deze houdt het volgende in:

- 80% van de woningen toewijzen aan huurder(s) met een inkomen tot € 35.739 (de primaire doelgroep);
- 10% van de woningen toewijzen aan huurder(s) met een inkomen van € 35.739 tot € 39.874 (de middeninkomens);
- 10% van de woningen vrij toewijzen, met voorrang voor urgenten.

De 90% regeling (tijdelijk 80/10/10 tot 2020) zorgt ervoor dat de primaire doelgroep (woningzoekenden met een inkomen onder de € 35.739) meer kans krijgt op een sociale huurwoning. Aan de andere kant zorgt de regeling ervoor dat inkomens boven de € 35.739 (middeninkomens) niet meer in aanmerking komen voor een sociale huurwoning. Eigen Haard verhuurde in Ouder-Amstel in 2009 27% aan inkomens boven de € 33.000 (de toen geldende inkomensgrens). Met ingang van 1 januari 2011 mocht Eigen Haard nog maar 10% verhuren aan deze categorie. Gevolg was dat middeninkomens buiten de boot vielen; men verdiende te veel voor een sociale huurwoning en te weinig om een redelijke hypotheek te financieren. In de bestaande voorraad liggen er mogelijkheden om een deel van het bezit bij mutatie naar de vrije sector te harmoniseren. Op deze manier komt een deel vrij voor middeninkomens, wat de doorstroming ook ten goede komt. Deze ruimte ligt voornamelijk in Ouderkerk aan de Amstel. Door invoering van de (tijdelijke) 80/10/10 regeling per 1 juli 2015 is deze ruimte feitelijk nog vergroot.

[Het verband tussen scheefwonen en doorstromen](#)

In een woningmarkt zoals die van de regio Amsterdam, waar de druk op het betaalbare woningaanbod hoog is, is het belangrijk dat de betaalbare voorraad die er is beschikbaar komt (en blijft) voor huishoudens die er recht op hebben gezien hun inkomen.

De logische gedachte lijkt dan om scheefwonende huishoudens door te laten stromen naar duurder woningen en zo het sociale huuraanbod aanzienlijk te verruimen. In de onderstaande analyse is de strikte toewijzingsgrens van € 35.739 gehanteerd. Wanneer gekeken wordt naar combinaties van inkomen, leeftijd en opleiding van de huurders van de sociale voorraad in de regio Amsterdam blijkt dat het grootste deel (58%) van de voorraad wordt bewoond door 'oudere' huurders (35-plus) met een laag inkomen en naar verwachting weinig perspectief op inkomensgroei. Dit zijn de 'blijvers', zij zullen de sociale voorraad naar alle waarschijnlijkheid niet verlaten. De groep die de beste potentie heeft om door te stromen, de jonge huurders met een midden- of hoog inkomen of juist met een laag inkomen en een hoge opleiding, is maar klein

(respectievelijk 6% en 5%). Dit is de groep die de stap naar een duurdere woning nog niet heeft gezet. De verwachting is bovendien dat het grootste deel van hen uit zichzelf zal vertrekken.

De grootste groep scheefwoners (22%) wordt gevormd door de 'oudere' huurders met een midden/hoog inkomen. In deelregio Zuid (waar Ouder-Amstel onder valt) is deze groep groter (28%) dan in Amsterdam (20%) en deelregio Noord (25%). Voor een deel van deze groep, zeker voor de middeninkomens in deelregio Zuid, zijn de alternatieven beperkt of zijn er eenvoudigweg geen alternatieven voorhanden. Bovendien is een groot deel van deze groep boven de vijftig jaar en zal niet meer in groten getale verhuizen. De nieuwe woning moet voor deze groep heel wat extra kwaliteiten bieden om de stap te zetten en de hogere woonlasten die daarbij horen te accepteren. Dit neemt niet weg dat het zinvol kan zijn om gericht in te zetten op het verleiden van deze groepen, maar de verwachting is niet dat het op korte termijn leidt tot voldoende aanbod om de toenemende vraag op te vangen. De gemeente wil samen met corporatie en huurdersorganisatie bezien welke oplossingen er mogelijk zijn. Zie met betrekking tot deze groep ook paragraaf 5 onder 'Doorstroming ouderen in grote eengezinswoningen'.

Sociale aspecten van de wijk (leefbaarheid)

Leefbaarheidsproblematiek in Ouderkerk aan de Amstel is er nauwelijks. Uit de veiligheidsindexen blijkt dat de criminaliteit en overlast in Duivendrecht steeds minder worden. Uit deze veiligheidsindex, in het deel dat zich richt op het veiligheidsgevoel, geven inwoners nog wel aan dat er verbeteringen zijn ten aanzien van de openbare ruimte zoals tunnels, groen, stations, toegangsroutes van en naar Duivendrecht. Het is daarom van belang om bij nieuwbouw, renovatie, herinrichting fysieke ruimte aandacht te hebben voor veiligheid. In het Zonnehofgebied gebeurt dit reeds. Eigen Haard is hierbij betrokken.

De gemeente en Eigen Haard willen daarom ook gezamenlijk de komende jaren meer inzetten op leefbaarheid in relatie tot de openbare ruimte, in het bijzonder in het Zonnehofgebied.

Het huisvesten van doelgroepen en statushouders

In de vorige woonvisie zijn bewust geen doelgroepen benoemd. De situatie was toen echter wezenlijk anders dan nu. Niet alleen is het woonruimteverdelingssysteem ingrijpend gewijzigd (van 70 naar 25% lokaal toewijzen), ook is het contingent statushouders dat moet worden gehuisvest aanmerkelijk toegenomen. Met het aanwijzen van doelgroepen kan beter worden gestuurd op de woonruimteverdeling. De gemeente heeft daarom de volgende doelgroepen benoemd: Jongeren, starters, ouderen die langer zelfstandig thuis (moeten) blijven wonen en statushouders (waarvoor daarnaast ook een taakstelling is opgelegd).

5. Ontwikkelingen in wonen en zorg

Landelijke trends

Het aantal ouderen in Nederland blijft voorsnog toenemen. Met dat ouder worden neemt ook het aantal mensen met 'beperkingen' toe. Ook zien we met het klimmen der jaren er in toenemende mate één-persoons-huishoudens 'overblijven'. Tegelijkertijd blijven mensen, mede door afnemende intramuralisering, langer 'thuis' wonen.

Naast het langer (zelfstandig) thuis wonen van ouderen is ook beschermd wonen een belangrijk thema de komende jaren. Bij beschermd wonen gaat het om het bieden van onderdak en begeleiding aan personen met een psychische

aandoening (voorheen ZZP GGZ categorie C). Het gaat om personen bij wie op participatie gerichte ondersteuning vanuit een beschermende woonomgeving centraal staat.

De wijziging van de Wmo (per 01-01-2015) en de decentralisaties van de AWBZ naar de Wmo zijn van grote invloed op het gemeentelijk beleid. In de praktijk betekent dit dat er een duidelijke scheiding is tussen enerzijds zorg en ondersteuning aan zelfstandig wonende mensen via de Wmo 2015 en de Zvw (extramuraal) en anderzijds de zware langdurige zorg in een instelling via de Wlz (intramuraal). Door invoering van deze regelingen maakt 'wonen' voor ouderen die (nog) zelfstandig kunnen wonen niet langer onderdeel uit van de financieringsstructuur van de zorg. Het voert te ver om in het kader van de woonvisie uitgebreid op alle achtergronden in te gaan, maar het heeft ingrijpende gevolgen voor het beleidsterrein 'wonen'.

Specifiek Ouder-Amstel

Op 24-09-2015 heeft de gemeente Ouder-Amstel het Beleidsplan WMO 2015-2018 vastgesteld. Daarin zijn de visie en de belangrijke uitgangspunten ten aanzien van maatschappelijke ondersteuning van Ouder-Amstel opgenomen. Ondersteuning wordt zoveel mogelijk in de eigen woon- en leefomgeving georganiseerd. Doelstelling is dat inwoners die niet in staat zijn zichzelf te handhaven in de samenleving in een veilige omgeving worden opgevangen. Herstellen van zelfredzaamheid en terug naar zelfstandig wonen staan voorop.

In essentie heeft de gemeente in beleidsplan (voor zover relevant voor wonen) vastgesteld dat:

- *De gemeente leefbaarheid, sociale samenhang en zelfredzaamheid wil bevorderen*
Voor wonen betekent dit dat mensen om langer thuis te kunnen blijven wonen moeten kunnen rekenen op een veilige leefomgeving met voldoende voorzieningen en een infrastructuur die ontmoetingsmogelijkheden en groepsactiviteiten aan ouderen kan aanbieden (zoals via Coherente, de Zonnebloem en het Rode Kruis);
- *De gemeente de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten wil bevorderen*
Voor wonen betekent dit dat de woonsituatie zodanig moet zijn, dat deelname aan het dagelijks leven en volwaardige participatie niet wordt belemmerd. Dat betekent dat erin de omgeving van woningen voor ouderen en mensen met een beperking voldoende voorzieningen aanwezig moeten zijn, dan wel dat deze voorzieningen eenvoudig bereikbaar zijn;
- *De gemeente maatschappelijke uitval wil voorkomen*
Voorkomen is beter dan genezen. In de buurt, bij de sportvereniging, maar evenzeer bij de woningcorporatie worden vaak de eerste signalen opgevangen met betrekking tot problemen, met name multidisciplinaire problemen. De gemeente staat een integrale aanpak en afstemming van de benodigde zorg voor. Voor wonen betekent dit dat een nauwe afstemming met de woningcorporaties van nog grote belang wordt. Vooral om dat een toename van ouderen en een toenamen van multidisciplinaire problemen wordt voorzien.

Voor de andere beleidsuitgangspunten uit het beleidsplan WMO 2015-2018, die wonen minder direct raken, verwijzen wij naar het beleidsplan zelf.

Beschermde Wonen

Voor het bieden van beschermd wonen kan aanleiding bestaan indien iemand er vanwege psychische problematiek niet in slaagt om zelfstandig te wonen zonder de directe nabijheid van 24 uur per dag toezicht of ondersteuning. Tot nu toe

wonen veel mensen die zich vanwege psychische problemen niet zelfstandig kunnen handhaven in regionale instellingen voor beschermd wonen (RIBW). Beschermd wonen is vanaf 2015 overgeheveld van de AWBZ naar de Wmo. De individuele gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bieden van beschermde woonvormen. Aangezien de middelen naar centrumgemeente Amsterdam gaan, is afgesproken om voor maatschappelijk opvang (dak- en thuislozen) en beschermd wonen de centrumgemeenteconstructie in te handhaven. De regiogemeenten hebben Amsterdam gemandateerd om de toegang en opvangvoorzieningen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen te organiseren. Het is de verwachting dat de middelen op termijn naar de individuele gemeenten gaan. Vanwege de specialistische voorzieningen en het beperkt aantal cliënten voor Ouder-Amstel blijft een regionale samenwerking ook dan nodig. Inmiddels heeft Amsterdam als centrumgemeenten in overleg met de regiogemeenten een beleidskader voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen opgesteld. Speerpunten hierin zijn preventie en -waar mogelijk- uitstroom naar een passende en zo zelfstandig mogelijke woonvorm. De gemeente dient afspraken te maken met de woningcorporaties over 'uitplaatsing' uit de instellingen en 'instroom' in een reguliere woning of een alternatieve woonvorm.

Nieuwe woonvormen

De gemeente vindt het belangrijk om samen met corporaties en huurdersorganisatie te verkennen welke mogelijkheden er zijn in Ouder-Amstel om nieuwe woonvormen te introduceren. De gemeente wil daar graag mee aan de slag. Hierbij kan worden gedacht aan kangoeroe-woningen of woongroepen, waar ouderen en/of jongeren gezamenlijk wonen en waar bijvoorbeeld een deel van de zorgtaken kunnen worden opgepakt door de jongeren. Ook andere gemeenschappelijke woonvormen behoren tot de mogelijkheden. Belangrijk is dat de bewoners zelf een stem hebben bij de invulling van het wonen. Het aanbieden van gemeenschappelijk wonen voor ouderen kan de eenzaamheid voorkomen of verminderen, burenhulp vergroten en een bijdrage leveren aan doorstroming. Daarbij hoeft het ook niet alleen te gaan om huurwoningen. Mengvormen van koop en huur zijn mogelijk. De gemeente is voorstander van experimenteren op dit gebied. Initiatieven als van 'buurtdorp Ouderkerk' worden dan ook door de gemeente van harte ondersteund.

Standpunten gemeente bij langer zelfstandig wonen

In overleg met de woningaanbieders (woningcorporaties en particulier) wordt gekeken op welke wijze het "zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen" gefaciliteerd kan worden. Daarbij is vanuit de gemeente levensloopbestendig bouwen een voorwaarde. Daardoor hoeven mensen minder snel te verhuizen en hoeven er minder kosten gemaakt te worden aan het aanpassen van de woning. Belangrijk aandachtspunt hierbij is de beschikbaarheid van voor langer thuiswonen geschikte woningen. Dat geldt voor mensen met lagere inkomens (die voornamelijk zijn aangewezen op de woningcorporaties), maar zeker ook voor mensen met middeninkomens, waarvoor er op dit moment nauwelijks geschikte woningen beschikbaar zijn.

Te voorzien is dat er echter een toename zal komen van (kleine) woningaanpassingen. Dat geldt zowel voor woningen van woningcorporaties, als voor woningen van particulieren. Als mensen langer in dezelfde woning blijven wonen en steeds meer problemen krijgen, zijn meer aanpassingen aan de bestaande woningen nodig. Ook hier is het uitgangspunt van de gemeente dat dit levensloopbestendig dient te gebeuren. Dat zal de ene keer op individuele basis zijn, maar soms zal ook, vanwege schaalgrootte voordelen, collectieve aanpassing nadrukkelijker in beeld komen.

Intramurale woonzorgvoorzieningen

Voor intramurale zorgvoorzieningen is als uitvloeisel van de regelgeving en het verder scheiden van wonen en zorg een afbouw van het aantal zorgplekken te voorzien. In Duivendrecht is de intramurale voorziening in 2016 gesloten. Intramurale zorg valt niet onder verantwoordelijkheid van de gemeente, maar op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz) onder die van het Rijk. Verdere mogelijkheden tot het realiseren van nieuwe woonzorgvoorzieningen zijn in de Ouder-Amstel beperkt. Er is in de periode van dit woonbeleid geen uitbreiding van het aantal zorgwoningen te verwachten. Wel zal upgrading of transformatie aan de orde kunnen zijn. Hiervoor zal het initiatief vooral van de eigenaren van de betreffende complexen afkomstig moeten zijn.

Doorstroming ouderen in grote eengezinswoningen

Door de huurdersorganisatie is als specifiek aandachtspunt benoemd het doorstromen van ouderen in een (relatief) grote eengezinswoning, naar een kleiner appartement. Dat kan door de ouderen te verleiden met hulp bij het verhuizen, de comfortaspecten te benadrukken (woonkwaliteit, betere energieprestaties, kleiner woonoppervlak dus minder 'onderhoud' etc.). Ook het veel nadrukkelijker dan nu het geval is onder de aandacht brengen van de mogelijkheden die er op dit vlak zijn is van belang. De gemeente Ouder-Amstel onderzoekt met de corporaties graag de mogelijkheden die er zijn. Zie hiervoor ook paragraaf 4 onder 'het verband tussen scheefwonen en doorstroming.'

6. Duurzaamheid

Duurzaamheid is meer en meer een element waarop de aandacht gevestigd moet worden. Met deze woonvisie als basis zal Ouder-Amstel met corporaties en de huurdersorganisatie prestatieafspraken gaan maken voor de korte en lange termijn, waarbij duurzaamheid een belangrijk thema is.

Bij de bestaande woningvoorraad wordt gestreefd naar minimaal energielabel B. Voor nieuwbouwwoningen geldt sinds 1 januari 2015 een energieprestatiecoëfficiënt (EPC) van 0,4, die gelijk staat aan energielabel A. Voor De Nieuwe Kern wordt hierover separaat een doelstellingen geformuleerd in de structuurvisie.

Eigen Haard bezit bijna 1700 wooneenheden in de gemeente dat is bijna 30 % van het totaal aantal woningen. Onderstaande tabel toont een overzicht van de huidige percentages per energielabel en laat zien dat de gemeente Ouder-Amstel en Eigen Haard een mooie uitdaging tegemoet zien op het gebied van duurzaam energieverbruik.

Overzicht energielabels Ouder-Amstel			
Energielabel	Totaal gemeente*	Eigen Haard 2015	Eigen Haard 2019
Label A	10 %	11 %	14 %
Label B	14 %	20 %	21 %
Label C	45 %	34 %	35 %
Label D	9 %	21 %	21%
Label E	10 %	10 %	8 %
Label F	11 %	3 %	1 %
Label G	0 %	1 %	0 %

* Op basis van informatie energielabel atlas

Figuur 4: Overzicht energielabels Ouder-Amstel

Door 'slim samenwerken' kan Ouder-Amstel een goede stap voorwaarts maken op het gebied van duurzaamheid en het inperken van energieverbruik. Een goed voorbeeld hiervan is een mogelijke samenwerkingsproject met Eigen Haard zoals in het kader van Stroomversnelling met Nul-op-de-Meter woningen. Met als doel

om de bestaande woningvoorraad energieneutraal en klaar voor de toekomst te maken.

Voor wat betreft duurzaamheidsambities voor de sociale huurvoorraad zal Ouder-Amstel de reeds gemaakte afspraken binnen de SRA volgen. Kijkend naar de particuliere woningvoorraad zal de gemeente onderzoeken of zij in de vorm van subsidies kan bijdragen aan het verduurzamen van de woningen. Daarnaast zal de gemeente woningeigenaren informeren over de mogelijkheden.

Met dit woonbeleid wordt ook aandacht gevraagd voor duurzaam energie- en materiaalgebruik en duurzame energieopwekking, niet alleen omdat minder energieverbruik en gebruik van duurzame energie past binnen het rijksbeleid, maar ook omdat minder energieverbruik een verlaging van de energiekosten als gevolg heeft, naast een verhoging van het wooncomfort. De eisen in wet- en regelgeving hebben er al voor gezorgd dat nieuwbouw steeds duurzamer wordt. De gemeente beziet of er binnen de mogelijkheden van een project gezocht moet worden naar maatregelen op het gebied van duurzaamheid. Concreet betekent dit dat bij de ontwikkeling en realisatie van wonen en werken in bijvoorbeeld 'De Nieuwe Kern', duurzaam en energieneutraal bouwen een belangrijk uitgangspunt is. Ouder-Amstel hanteert als uitgangspunt bij renovatieprojecten dat minimaal energielabel-B moet worden nagestreefd (zoals eerder gesteld, gelden voor nieuwbouwwoningen en De Nieuwe Kern afwijkende normen en doelstellingen).

Duurzame ontwikkeling is naast het voorzien in de behoeften van de huidige generatie zonder daarmee voor toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien ook aandacht voor het milieu en het verminderen van energieverbruik. Het is de sleutel tot een evenwichtige en toekomstbestendige ontwikkeling. Om aan de voortdurende veranderde vraag naar woningen te kunnen voldoen is het noodzakelijk om flexibel en levensloopbestendig te (her)bouwen. Ook dat is duurzaamheid. Niet meer specifiek bouwen voor één doelgroep, maar ervoor zorgen dat verschillende aandachtsgroepen over een lange reeks van jaren gebruik kunnen maken van dezelfde woning. Een voorbeeld daarvan zijn senioren en jonge starters, omdat zij veel overeenkomsten lijken te hebben als het gaat om woonwensen:

- lage woonlasten;
- huren heeft de voorkeur;
- beperkt woonoppervlak;
- dichtbij voorzieningen.

In het verlengde van en naast het uitvoeringsprogramma 'Route naar versnelling en opschaling' van de regio Amsterdam en Amstel Meerlanden heeft Ouder-Amstel als ambitie om dit woonbeleid op zichzelf een duurzame status mee te geven. Wat concreet betekent dat met deze woonvisie een kader geschetst wordt voor de komende jaren en niet specifiek is toegespitst. Hiermee is het voor Ouder-Amstel mogelijk om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de woningmarkt. Waarmee vraag en aanbod zo veel mogelijk op elkaar afgestemd kan worden. 'Slim Samenwerken' is daarbij uitgangspunt met als doel om elkaar te versterken.

De meer inhoudelijke uitgangspunten met betrekking tot duurzaamheid binnen Ouder-Amstel zijn vastgelegd in een *Duurzaamheidsnota*. Specifieke informatie voor burgers en bedrijven zal beschikbaar komen via het regionale Energieloket.

7. Betaalbaarheid

De woningen in Ouder-Amstel zijn over het algemeen van goede kwaliteit. De sociale huurwoningen hebben hoge WWS punten en dat maakt, samen met de nieuwe regels voor passend toewijzen, dat de woningen moeilijk bereikbaar zijn,

voor mensen die een beroep moeten doen op huurtoeslag. De corporatie kan de huren wel lager vaststellen om de woningen betaalbaar te houden voor de doelgroep (aftoppen), maar het is de vraag of ze dat zullen doen. Dat betekent dat voor veel mensen (met een inkomen onder € 21.950 een-/tweepersoonshuishoudens en de € 29.825 drie of meer persoonshuishoudens) een (nieuwe) sociale huurwoning in Ouder-Amstel onbereikbaar en onbetaalbaar wordt. Gevolg is dat er voornamelijk huishoudens met middeninkomens zich daadwerkelijk nog zouden kunnen vestigen in de gemeente. De gemeente vindt het belangrijk om bewoners met laag inkomen te kunnen blijven huisvesten en streeft daarom naar het behoud van de sociale woningvoorraad.

8. Bijzondere doelgroepen op de woningmarkt (zoals ouderen, jongeren, statushouders)

In de vorige woonvisie zijn bewust geen doelgroepen benoemd. De situatie was toen echter wezenlijk anders dan nu. Niet alleen is het woonruimteverdelingssysteem ingrijpend gewijzigd (van 70 naar 25% lokaal toewijzen), ook het contingent statushouders dat moet worden gehuisvest is aanmerkelijk toegenomen. Met het aanwijzen van doelgroepen kan beter worden gestuurd op de woonruimteverdeling. De gemeente heeft daarom de volgende doelgroepen benoemd:

Jongeren

In de gemeente is een veelheid aan voorzieningen aanwezig, gericht op verschillende doelgroepen. Vanwege de nog steeds toenemende vergrijzing is er relatief veel inzet op voorzieningen voor ouderen. Deze vergrijzing zal de komende decennia nog van grote invloed zijn. Om de diversiteit, maar tegelijkertijd ook de vitaliteit, binnen de gemeente te behouden is het noodzakelijk om naast voldoende woonruimte, ook voldoende voorzieningen voor jongeren binnen de gemeente te behouden. Investeren in de jeugd, die heeft tenslotte de toekomst, is en blijft nodig.

Starters

Van het begrip 'starters' bestaan veel definities, wij hanteren hier de volgende: 'degenen die voor de eerste maal een woning huren of kopen'. Dat wil zeggen dat het gaat om:

- starters beginnend in een huur- of koopwoning;
- en tevens, de zogenoemde 'koopstarters' namelijk degenen die al zelfstandig wonen in een huurwoning en doorstromen naar een koopwoning;
- hetzelfde geldt voor degenen die hun eigen huurwoning kopen.

Kort samengevat is een aantal oorzaken aan te wijzen waardoor het voor starters lastig is een woning te vinden:

- De woningproductie (van zowel huur- als koopwoningen) is ver achtergebleven bij de geplande en wenselijk geachte productie.
- Een combinatie van lage woningproductie, een lage rentestand en maximale belastingaftrekmogelijkheden heeft de prijzen van bestaande woningen fors opgedreven.
- Door de sterk gestegen huizenprijzen is er een (te) grote kloof ontstaan tussen huren en kopen, waardoor de doorstroming van huur- naar koopwoningen sterk is gestagneerd. Dit heeft ook weer gevolgen voor starters die op zoek zijn naar een huurwoning.
- Er is onvoldoende passend aanbod voor startende huishoudens.

Vanwege de behoefte aan een gemêleerde bevolkingssamenstelling en ook om bepaalde voorzieningen te behouden vindt Ouder-Amstel het van belang starters als aparte doelgroep te benoemen en daar voor de toekomst samen met

huurdersorganisatie en woningcorporaties op in te zetten. In hoofdstuk 2 wordt de positie van starters verder uitgewerkt.

[Ouderen die langer zelfstandig thuis blijven wonen](#)

In dit hoofdstuk in paragraaf 5, 'ontwikkelingen in de zorg', is hier al veel over geschreven. Dit landelijke speerpunt staat ook voor de gemeente Ouder-Amstel op de agenda. Niet alleen omdat de vergrijzing dit noodzakelijk maakt, maar ook om doorstroming te vergroten (oudere bewoners die in een grote woning 'bezet' houden, verleiden om naar een kleinere woning met een beter aansluitend voorzieningenniveau te verhuizen). Verhuizing naar een kleiner, comfortabeler appartement, met de mogelijkheid om zorg en ondersteuning thuis te faciliteren (afsluiten zorgabonnement) maakt dat ouderen langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Ook aan dit onderwerp wordt in Hoofdstuk 2 meer aandacht geschonken.

[Statushouders](#)

In de jaren 2015 en 2016 is het contingent statushouders dat in de gemeente Ouder-Amstel moet worden gehuisvest sterk toegenomen. Dat heeft de druk op de betaalbare woningvoorraad vergroot. De gemeente hecht bij het voldoen aan de taakstelling voor het huisvesten van statushouders aan een evenwichtige verdeling bij de toewijzing tussen de eigen inwoners, nieuwe inwoners en statushouder. Daarbij vindt de gemeente het voor een goede integratie belangrijk dat statushouders zoveel mogelijk komen te wonen in de bestaande wijken van onze gemeente. Daarom is het gewenst om hen bij voorkeur te huisvesten in de bestaande sociale huurwoningen. Daarbij is voldoende differentiatie van groot belang, dat biedt meteen kansen om integratie te bevorderen. Gemeente en corporatie(s) zullen daar scherp op blijven. Vanwege de druk op de woningmarkt worden alternatieven (nieuwbouw of transformatie) niet uitgesloten, mits daarbij rekening wordt gehouden met bovenstaande uitgangspunt om de integratie te bevorderen.

9. Particuliere initiatieven

Al jaren zijn er mensen die hun eigen huis volgens hun eigen woonwensen willen bouwen, ook in de stedelijke gebieden. Onder bewoners neemt de behoefte naar particuliere initiatieven toe. Deze particuliere initiatieven, gericht op woningbouw, zijn bekend onder het Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) en Particulier Opdrachtgeverschap (PO). Bij dergelijke particuliere initiatieven zijn kaveleigenaren verantwoordelijk voor de bouw van hun woning en starten gelijktijdig het bouwproces.

De vraag naar particulier opdrachtgeverschap is actueel nog altijd erg in trek. Niet alleen in de landelijke maar ook in de stedelijke gebieden bestaat veel behoefte aan kavels waarop burgers een woning volgens hun eigen woonwensen kunnen realiseren. Het aandeel woningen dat in particulier opdrachtgeverschap is gebouwd, blijft echter achter bij die behoefte, vooral in de Randstad. Hoewel de behoefte toeneemt, is de beschikbare bouwgrond hiervoor in de gemeente beperkt.

Met dit actuele woonbeleid wil Ouder-Amstel particuliere woningbouw initiatieven, daar waar mogelijk (gelet op beperkte beschikbare bouwgrond), stimuleren en faciliteren binnen de bestaande kernen. Te denken valt aan initiatieven als:

- woningbouw (particuliere ontwikkelaars en kleinschalige eigenbouw);
- wonen en zorg (waaronder nieuwe woonvormen);
- particuliere verhuur;
- wonen en werken (de combinatie van wonen met kantoor/praktijk aan huis).

Voor wat betreft de kansen voor CPO en PO in De Nieuwe Kern, wordt in deze woonvisie geen uitspraak gedaan. Deze kansen zijn immers afhankelijk van de lopende gesprekken met de grondeigenaren in dat gebied (waarvan de gemeente er één is met een zeer beperkt aandeel van de grond).

Individuele woonwensen en samenhang in de woonomgeving

Particulier opdrachtgeverschap onderscheidt zich van de grootschalige, projectmatige woningbouw doordat de burger zowel opdrachtgever voor als gebruiker van de woning is. Op deze manier heeft de burger meer mogelijkheden om zijn eigen woonwensen te realiseren. De burger bepaalt bijvoorbeeld zelf met welke partijen hij zijn woning wil bouwen en heeft ook meer zeggenschap over het woningtype en de architectuurstijl. Bij deze vorm van woningbouw bestaat een spanningsveld tussen het vervullen van de individuele woonwensen op de eigen kavel en het waarborgen van een samenhangend beeld van de woonomgeving binnen de gemeente.

2. *Wonen in de gemeente Ouder-Amstel*

1. **Wonen in de gemeente Ouder-Amstel**

De gemeente Ouder-Amstel heeft ruim 13.350 inwoners (Bron: CBS 2015). Daarvan woont ongeveer 37% in Duivendrecht en 63% in Ouderkerk aan de Amstel. Gemiddeld wonen er 540 mensen per km² in de gemeente. Ter vergelijking: in Diemen zijn dat er 2.000 en in Amstelveen 1.900. Ouder-Amstel is aanmerkelijk 'groener' dan deze gemeenten.

Ouder-Amstel kent uiteenlopende woonmilieus. Dit komt voornamelijk door de geografische ligging van de gemeente ten opzichte van de omliggende gebieden. Binnen de gemeente komen een landelijk woonmilieu en een meer stedelijke omgeving samen. Dat resulteert voor de gemeente Ouder-Amstel in een gedifferentieerde en prettige woonomgeving.

Met Ouderkerk aan de Amstel (landelijke ligging met bekende horecavoorzieningen en cultuurhistorie), Duivendrecht (dorp in de stad) en Buurtschap de Waver (landelijke ligging) en in de toekomst met de ontwikkeling van De Nieuwe Kern biedt de gemeente Ouder-Amstel ruimte aan een diverse bevolkingsamenstelling.

Ouder-Amstel ligt in de regio Amsterdam en maakt deel uit van de Metropoolregio Amsterdam. Een regio die nationaal en internationaal aantrekkelijk is als vestigingsplaats om te wonen, werken en studeren. Een groot deel van de migrerende huishoudens (die uit Ouder-Amstel vertrekken of zich in Ouder-Amstel vestigen) gaat naar of is afkomstig uit de regio. De lokale woningmarkt van Ouder-Amstel staat dan ook niet op zichzelf. Deze is onlosmakelijk verbonden met de regionale woningmarkt. Daarom wordt hier eerst kort ingegaan op de regionale woningmarkt alvorens verder in te gaan op de lokale woningmarkt.

Regionale kenmerken in vogelvlucht

De belangrijkste kenmerken van de regio zijn:

- een goede bereikbaarheid (Schiphol, OV, auto);
- de aantrekkingskracht van een (hoofd)stad;
- een bijzondere landschappelijke setting (Ronde Hoep);
- diversiteit aan en veel werkgelegenheid;
- aanwezigheid van allerlei opleidingsmogelijkheden en
- aanwezigheid van diverse (maatschappelijke en culturele) voorzieningen.

Welke positie neemt Ouder-Amstel in, in de regio?

De gemeente Ouder-Amstel ligt ingesloten tussen het grootstedelijk gebied van Amsterdam en dat van Amstelveen. Duivendrecht ligt in het grootstedelijk gebied van Amsterdam. Ouderkerk aan de Amstel en het buurtschap Waver liggen in het groene, landelijke gebied Amstelscheg. Daar neemt het aantal agrarische bedrijven af en staat het open karakter onder druk.

Door de ligging hebben de inwoners van Ouder-Amstel toegang tot een veelheid aan regionale voorzieningen. Daar wordt dan ook veel gebruik van gemaakt.

Ouder-Amstel is ook een belangrijke speler op het terrein van werkgelegenheid. Dit komt onder andere door de strategische ligging van het Amstel Business Park (ongeveer 700 bedrijven en 10.000 werknemers). Er in de gemeente meer arbeidsplaatsen dan inwoners. Tegelijkertijd is ook een groot deel van de beroepsbevolking buiten de gemeente werkzaam. Door deze beide zaken zijn er grote woon-werkverkeer bewegingen.

De aanwezigheid van goede werk- en opleidingsvoorzieningen in de regio resulteert in een continue toestroom van (vooral) jongeren, uit binnen- én buitenland naar de regio (vooral richting Amsterdam en Schiphol). Door de uitstroom van huishoudens in gezinsvormende fase (die zich vaak als starter in Amsterdam gevestigd hebben) uit Amsterdam, groeit ook de bevolking in de overige delen van de regio. Dat levert een toenemende druk op de woningmarkt op, want die aantrekkingskracht levert (blijvend) een grote vraag naar woningen. Dat geldt ook voor Ouder-Amstel. Vooral in het betaalbare en midden segment is de vraag aanmerkelijk groter dan het aanbod. Dit heeft vervolgens invloed op de prijsbepaling van woningen.

Jongeren en studenten (18-35 jarigen) zijn hoofdzakelijk op Amsterdam gericht en doen vooral daar een beroep op de woningmarkt. De huishoudens die vanuit Amsterdam naar de regio doorstromen zijn wat ouder dan de instromers in Amsterdam. Het grootste deel van deze groep is tussen de 30 en 50 jaar. Het zijn vooral meerpersoonshuishoudens al dan niet met kinderen. Een groot deel daarvan gaat op zoek naar een woning in Stadsregio Zuid, waartoe Ouder-Amstel behoort. Het grootste percentage dat Ouder-Amstel instroomt, bestaat dan ook uit huishoudens in de leeftijdscategorie 30-50 jaar. Dit mechanisme, waarbij instroom van jongere huishoudens plaatsvindt in een grote stad en huishoudens in de gezinsvormende fase deels vertrekken naar voorstedelijke gebieden, wordt ook wel de 'roltrap' genoemd.

Kortweg betekent bovenstaande dat Ouder Amstel aantrekkelijk is en blijft voor doorstromers in de gezinsvormende fase, die vanuit Amsterdam op zoek zijn naar een eengezinswoning. Dit geeft met name druk in het betaalbare en middensegment. Woningen op de (sociale) huurmarkt komen slechts beperkt beschikbaar en de doorstroming is niet groot. In de koopsector heeft deze aantrekkelijkheid een prijsopdrijvend effect.

[De woningvoorraad in de Stadsregio](#)

In de regio Amsterdam, waar de gemeente Ouder-Amstel onderdeel van uit maakt, wonen in totaal ruim 727.000 huishoudens. Deze zijn verdeeld over ruim 704.000 zelfstandige woningen. Deze cijfers tonen aan dat de woningmarkt in de SRA op gespannen voet staat. De opbouw van de voorraad verschilt tussen de deelregio's. Zo heeft Amsterdam een relatief grote sociale huurvoorraad (58%), die van deelregio Noord (35%) en deelregio Zuid (30%) is kleiner.

Voor een betaalbare woning zijn de lage inkomens en een deel van de lage middeninkomens grotendeels aangewezen op de sociale huurvoorraad die hoofdzakelijk in bezit is van woningcorporaties.

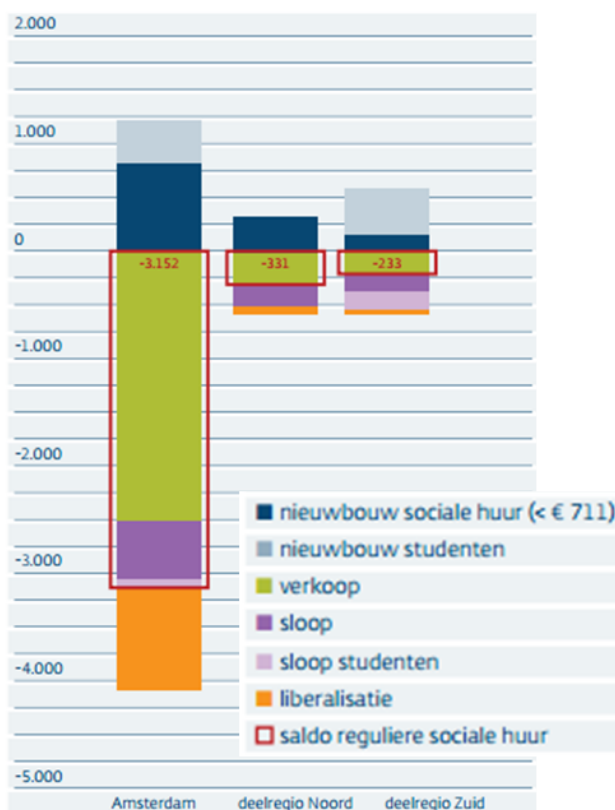
De term woningvoorraad duidt het totaal aantal koop- en huurwoningen dat in gemeente of regio beschikbaar is. Vaak wordt gesproken over een betaalbare voorraad. De betaalbare voorraad bestaat uit die segmenten van de woningvoorraad die bereikbaar is voor huishoudens (doelgroepen) die op grond van hun inkomen recht hebben op c.q. aangewezen zijn op een betreffend deel van de betaalbare voorraad. Voor de afbakening van doelgroepen en die betaalbare voorraad is in deze woonvisie onderstaande tabel het uitgangspunt.

segment	maximale huur/koopprijs	Doelgroep	
Goedkope sociale huur (tot aftoppingsgrens)	< € 618,24	Primaire doelgroep	€ 21.950 (éénpers. hh) € 29.900 (meerpers. hh)
Sociale huur	< € 711	Lage inkomens	< € 34.911
Goedkope koop	< € 152.000		
Middeldure vrije sector huur	€ 711 – € 872	Lage middeninkomens	€ 34.911 – € 43.786
Betaalbare koop	€ 152.000 – € 200.000		

Bron: Ministerie BZK. Berekening koopklassen en vrije sectorhuur door Wonen Amsterdam

Figuur 5: Grenzen betaalbare voorraad en doelgroepen

Bij tabel 2.1 hoort een belangrijke toelichting op twee punten. Ten eerste moet rekening worden gehouden met het feit dat het maximale grenzen betreft. Dat betekent dat voor een huishouden met een laag middeninkomen net boven de € 34.911 (prijspeil 2015. Prijspeil 2016 is 35.739) een huur van tegen de € 872 waarschijnlijk niet meer betaalbaar is. Ten tweede hebben meerpersoonshuishoudens doorgaans hogere uitgaven waardoor zij minder overhouden voor hun woonuitgaven. Zo zal een middeldure huurwoning van ca € 872 redelijk betaalbaar zijn voor een alleenstaande met een laag middeninkomen, maar voor een gezin is dit moeilijker op te brengen.

Bron: Monitor betaalbare voorraad 2015 Stadsregio Amsterdam

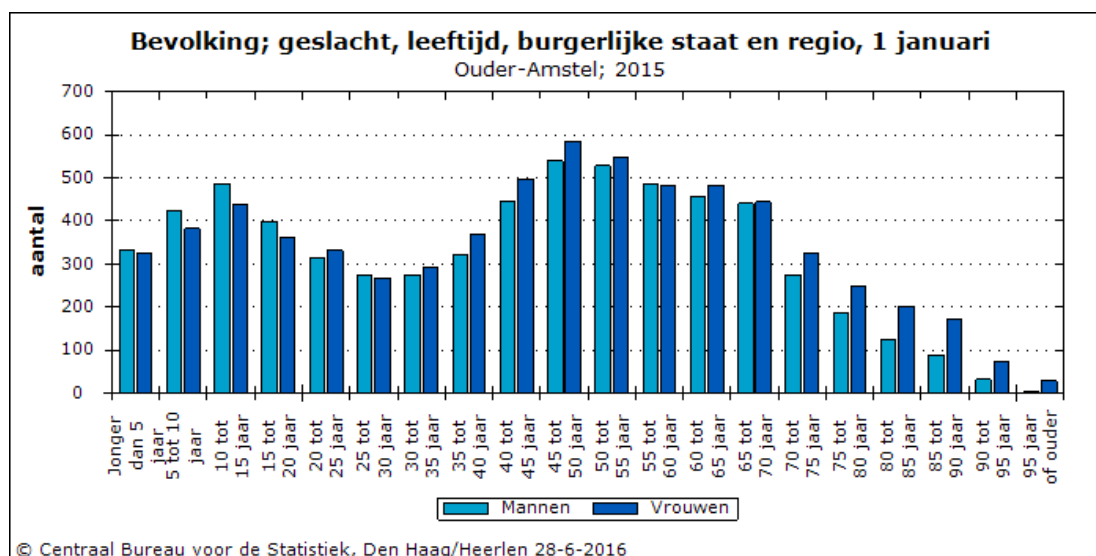
Figuur 6: Mutaties in de sociale huurvoorraad per deelregio 2014

Voor een betaalbare woning zijn de lage inkomens vooral aangewezen op de corporatievoorraad. Figuur 2.10 toont aan dat de sociale woningvoorraad van corporaties de laatste jaren aanzienlijk afgenomen is, met name door verkoop en liberalisatie van woningen. Daar staat tegenover dat door verkopen en liberalisaties de voorraad binnen het middensegment huur en - koop juist toeneemt.

De woningmarkt en de bevolkingsopbouw

Bevolkingsopbouw en -ontwikkeling

Ouder-Amstel en in het bijzonder Duivendrecht is sterker vergrijsd dan de rest van Nederland. Het aandeel 65-plussers neemt de komende jaren ook nog eens fors toe (Bron: *Nationaal Kompas Volksgezondheid, CBS Bevolkingsprognose voor 2013-2060*). De groei zit vooral in de actieve ouderen van 65-74 jaar. Rond 2020 gaat het aandeel zorgbehoevende ouderen van 75 jaar en ouder toenemen. Vergrijzing en ontgroening veroorzaken op termijn stagnatie in de groei van de bevolking, misschien juist wel in Ouder-Amstel. Figuur 7 toont de bevolkingsopbouw in de gemeente naar leeftijdsgroepen en maakt daarbij een onderscheid in man/vrouw. Bij deze prognose is overigens nog geen rekening gehouden met De Nieuwe Kern.

Figuur 7: Bevolking naar leeftijdsgroepen en geslacht, 1 januari 2015

Goed te zien is dat het aantal inwoners van 20 tot 35 jaar lager ligt. Dit komt doordat men op die leeftijd vaak naar Amsterdam verhuist en zich daarna weer in de regio vestigt.

Hoe houden we Ouder-Amstel vitaal?

De bouw mogelijkheden voor de gemeente Ouder-Amstel zijn in de bestaande kernen te beperkt om de groei van het aantal huishoudens en de vraag van buiten op te kunnen vangen. Dat vraagt om goede afstemming van de te bouwen woningen op de meest dringende vraagstukken. In de huidige markt is het afzetten van (huur) woningen geen probleem. Tevens benadrukt dit het belang van de ontwikkeling van De Nieuwe Kern.

Op basis van het behoefte onderzoek van Compaenen uit 2010 bleek dat vooral bij kleine(re) huishoudens als starters en senioren het moeilijk hebben op de woningmarkt.

Starters

Starters hebben het moeilijk in Ouder-Amstel. De beschikbaarheid van voor hen geschikte woningen is het grote knelpunt. De woningen zijn in principe wel voorhanden, maar komen niet vrij. Het belang om starters en jongeren voor de gemeente te behouden hangt nauw samen met de bevolkingsontwikkeling in de gemeente. Er is een bovengemiddelde vergrijzing te voorzien voor de komende jaren. Natuurlijk wil Ouder-Amstel een goede basis voor langer thuiswonende ouderen (blijven) bieden. Daarnaast zal er wel meer moeten gaan gebeuren om Ouder-Amstel vitaal te houden. Het benoemen van jongeren en starters tot

aandachtsgroep voldoet niet meer. Om te kunnen vitaliseren is het zaak om jongeren en starters als doelgroep te benoemen en om ze ook daadwerkelijk te gaan bedienen. Werkgelegenheid en op jongeren en starters gerichte voorzieningen in de gemeente (dan wel in de directe nabijheid) is hierbij een belangrijke randvoorwaarde. Met de corporatie kunnen, in het kader van de doelgroep benadering, afspraken gemaakt worden over labeling en toewijzing van de woningen.

De problematiek voor doorstromers en gezinnen is minder urgent. Bij hen kan wel de sleutel tot het vergroten van kansen voor starters liggen. Door te bouwen of om te bouwen voor doorstromers en gezinnen kan doorstroming op gang gebracht worden. Op dit moment is er binnen de gemeente maar zeer beperkt ruimte voor (grootschalige) nieuwbouw. Wel kan er samen met de corporatie gezocht worden naar mogelijkheden om doorstroming van ouderen naar voor hen interessante (kleinere) woningen die minder 'onderhoud' vergen. Daarmee komen eengezinswoningen vrij, waar gezinnen in kunnen, die op hun beurt mogelijk weer een starterswoning achterlaten die beschikbaar komt voor jongeren/starters.

Het is voor de gemeente ondoenlijk om, met afgenomen beleidsvrijheid die voortkomt uit de wijziging van de Huisvestingswet, vraag en aanbod optimaal op elkaar te laten aansluiten. De vraag overtreft vele malen het aanbod. Er zal nog ruimte nodig zijn om mensen van binnen de gemeente grenzen te huisvesten. Wel zijn er op termijn mogelijkheden om verder uit te breiden. Deze ruimte zal gezocht moeten worden in grotere uitleglocaties als het De Nieuwe Kern.

Ouderen die langer thuis blijven wonen

Bij de ontwikkelingen wonen en zorg is beschreven waar de gemeente op inzet. De gemeente werkt op dit gebied nauw samen met zorginstellingen en de corporaties. Toegankelijkheid en levensloopbestendigheid zijn de centrale issues. De corporaties zijn actief bezig met zaken als:

- het wegwerken van hoogteverschillen in de algemene ruimte;
- het ophogen van galerijen;
- het verbeteren van de verlichting in de openbare ruimte;
- het plaatsen van automatische deuropeners in de openbare ruimte.

Complexen waar veel ouderen wonen worden door corporaties toegankelijk gehouden. Vanuit de gemeente doen wij dat ten aanzien van de openbare ruimte. Met de corporaties wordt ook nagedacht over en samengewerkt aan de herinrichting van het centrum van Duivendrecht en de mogelijkheden om het aanbod voor ouderen daar te vergroten. Bij het ontwikkelen van 'De Nieuwe Kern' kan vanaf het beginstadium rekening gehouden worden met levensloop bestendig bouwen.

2. Wonen in Ouderkerk aan de Amstel

Ouderkerk aan de Amstel en Duivendrecht typeren zich als twee kernen met een verschillend karakter. Elk gebied verdient specifieke aandacht op de punten waarop de gemeente haar identiteit wil versterken. Dat betekent voor Ouderkerk aan de Amstel vooral het benadrukken van de hoogwaardige woonkwaliteit in een groene omgeving. Grootschalige ontwikkellocaties zijn er niet. De nadruk zal dan ook vooral in de toekomst liggen op herstructurering, inbreiding en renovaties. De woningen zullen aan de eisen van de tijd moeten worden aangepast. Daarover zullen met particuliere eigenaren en corporaties afspraken moeten worden gemaakt. Kwaliteitsslagen in levensloopbestendigheid en duurzaamheid zullen daar een belangrijk element van uit maken.

De woningvoorraad in Ouderkerk aan de Amstel bestaat hoofdzakelijk uit koopwoningen. Dit zijn veel rij- en hoekwoningen (40%) en vrijstaande woningen / tweekappers (22%). De WOZ-waarde ligt grotendeels boven de € 350.000. In de koopsector in Ouderkerk aan de Amstel zijn nauwelijks woningen te vinden, waarvan de waarde onder de € 250.000 ligt. De sociale huurvoorraad in Ouderkerk bedraagt ca. 30% van de totale voorraad. Koopwoningen zijn relatief duur en starters en ouderen met een bescheiden inkomen zijn veelal aangewezen op de voorraad beschikbare huurwoningen.

Uit onderzoek van Companen (2010) bleek al dat het aantal huishoudens met een minimuminkomen in de gemeente fors onder het landelijk en provinciaal gemiddelde ligt. Dat betekent echter niet dat er voor deze groep geen woningen in Ouder-Amstel beschikbaar (meer) hoeven te zijn. Er is blijvend behoefte aan goedkope huurwoningen om te voorzien in de regionale behoefte. Het blijft nodig om het aantal vrijkomende woningen in de huidige voorraad voor de primaire doelgroep te behouden. Dat kan enerzijds door te bouwen voor de doorstroming, anderzijds door met arrangementen te komen waarmee bepaalde doelgroepen (zoals ouderen die nog alleen of gezamenlijk een grote eengezinswoning bewonen, maar wel kleiner willen en kunnen gaan wonen) kunnen worden verleid om door te stromen. Om dit enige schaal te geven is structureel overleg en het maken van afspraken hierover met de corporaties noodzakelijk.

In Ouderkerk aan de Amstel liggen mogelijkheden om vrijkomende woningen bij mutatie naar de vrije sector te harmoniseren. Daarmee zouden woningen vrij kunnen komen voor de middeninkomens. Als gevolg echter van nieuwe regelgeving in Woningwet, zijn de mogelijkheden van de corporaties hiertoe aanzienlijk ingeperkt. Dit betekent dat middeninkomens buiten de boot dreigen te vallen. Met een middeninkomen wordt te veel verdiend om voor een sociale huurwoning in aanmerking te komen en te weinig om een redelijke hypotheek te kunnen verkrijgen.

Voor de gemeente is het belangrijk om met particulieren beleggers te verkennen welke mogelijkheden er voor hen zijn om in dit segment (woningen voor middeninkomens) te investeren, bijvoorbeeld bij projecten waar woningen worden gesloopt en opnieuw worden gebouwd. Zijn partijen daar niet in geïnteresseerd, dan kan de gemeente alsnog met de corporaties in overleg treden. De gemeente moet in voorkomende gevallen echter wel een markttoets uitvoeren om er zeker van te zijn dat marktpartijen niet willen en kunnen investeren en dat de corporatie de meest aangewezen partij is om deze woningen te bouwen.

3. Wonen in Duivendrecht

In Duivendrecht wisselen hoog- en laagbouw elkaar af. De woningen zijn relatief nieuw en groot.

De woningvoorraad bestaat voor een groot deel (38%) uit appartementen in de huursector. 34% van de woningvoorraad bestaat uit eengezinswoningen. Dit zijn vooral koopwoningen. Het aantal vrijstaande woningen of twee onder eenkappers is 3%. Ruim 61% van de woningvoorraad bestaat in Duivendrecht uit huurwoningen.

Doordat het nieuwere woningen betreft die goed onderhouden zijn, is de staat van onderhoud van de woningen in Duivendrecht door de bank genomen beter dan in Ouderkerk. Ook is door de corporatie (Eigen Haard) veel geïnvesteerd in beheersmaatregelen.

De samenstelling van het bezit (groot en goedkoop) en de geografische ligging (nabij Amsterdam Zuidoost) maken Duivendrecht aantrekkelijk.

Over het algemeen scoort Duivendrecht goed in de meeste statistieken op de verschillende leefbaarheidsindicatoren. Rondom het Zonnehof is echter sprake van toenemende gevoelens van onveiligheid rondom de flats, vooral 's avonds. Ook vindt men dat de buurt vervuult. Daarbij speelt ook de inrichting van de fysieke omgeving een rol. De parkeergarages zijn groot en anoniem en er is geen sociale controle. 's Nachts worden de garages dan ook gemeden door de bewoners. (*Bron: jaarplan 2015 Eigen Haard*). Gemeente en Eigen Haard zetten zich reeds in om het veiligheidsgevoel in het Zonnehofgebied te vergroten en zullen zich hiervoor blijven inzetten. Hierover worden concrete afspraken gemaakt met alle betrokken partijen.

De ligging nabij Amsterdam kan een belangrijke beweegreden zijn voor verschillende doelgroepen om zich hier te vestigen. Daarbij zal speciale aandacht nodig zijn voor de doelgroep ouderen. De verwachting is, dat er vanuit die doelgroep voldoende belangstelling zal zijn om zich in dit gebied te vestigen. De (toekomstige) nabijheid van (zorg)voorzieningen en een programma dat voorziet in zorg- en levensloopbestendige woningen geeft hier aanleiding voor. Daarnaast is het vanwege diversifiëring ook belangrijk om mogelijkheden te gaan bieden voor doorstromers én voor starters. Dat vergroot diversiteit en de levendigheid van het gebied.

4. Wonen in Waver

Waver is een buurtschap aan de Oude Waver binnen de gemeente. Het buurtschap ligt helemaal aan het zuidpuntje van de polder de Ronde Hoep aan de gemeente De Ronde Venen vastgeplakt. Voor de Waver geldt dat de bestaande sociale huurvoorraad op peil gehouden wordt. De Waver kent een hechte gemeenschap, waar de verhuigeneigdheid gering is. Mede naar aanleiding van het bestuursakkoord Amstelscheg is woninguitbreiding hier niet waarschijnlijk.

3. De Agenda van de toekomst

1. Wonen in de toekomst

Ouder-Amstel streeft nu en in de komende jaren naar gezonde, gedifferentieerde en toegankelijke woonmilieus met een woningaanbod voor iedereen: jong en oud, samenwonenden en alleenstaanden, gezinnen, 'zelfredzamen', 'zorgbehoevenden', autochtonen en statushouders. Al die verschillende doelgroepen hebben eigen wensen en behoeften. Vanzelfsprekend kunnen niet alle wensen worden ingewilligd.

Het woonbeleid richt zich op behoud van deze verscheidenheid aan woonmilieus. Over het algemeen vertegenwoordigt Ouder-Amstel een meer dorps woonmilieu vanwege de overwegend kleinschalige bebouwing en aanwezigheid van het landelijk gebied. Desalniettemin kan er op sommige plekken iets meer ingezet worden op stedelijkheid. Bij nieuwe ontwikkelingen is het daarom van belang dat rekening gehouden wordt met het schaalniveau en de bebouwingstypologie van de omgeving waarin de ontwikkeling plaatsvindt.

In het verlengde van de visie 2020; Ouder-Amstel, Betrokken, Levendig en Krachtig straalt deze woonvisie de dynamiek uit die de komende jaren nodig is om de gemeente Ouder-Amstel met haar inwoners te laten functioneren in een sterker wordende Metropool Amsterdam. De Visie 2020 geeft duidelijk de richting aan die gebruikt kan worden om Ouder-Amstel richting 2020 te laveren. Met deze woonvisie sluit Ouder-Amstel aan bij de visie 2020 om voor verschillende doelgroepen de komende jaren passende woonruimte te (kunnen blijven) bieden.

2. Afstemming van vraag en aanbod

De gemeente Ouder-Amstel streeft naar een kwalitatief goede en gedifferentieerde samenstelling van de woningvoorraad, die aansluit bij de diversiteit in de vraag vanuit de verschillende groepen van bewoners. De veranderingen van de afgelopen tijd vragen om meer keuzevrijheid voor de consument op de huur- en koopmarkt. Een continue afstemmen van *vraag* en *aanbod* vraagt om flexibiliteit.

Een vraaggericht aanbod moet de mismatch tussen *vraag* en *aanbod* verkleinen en zo de doorstroom naar het meer geschikt en/of gewenst woonmilieu vergroten. Oftewel, een vraaggericht aanbod bevordert het passend wonen. De definitie van passend wonen is afhankelijk vanuit welke invalshoek dit benaderd wordt. Bewoners, corporaties en gemeente hebben ieder een andere gedachte bij passend wonen. Een volledige overeenstemming lijkt onhaalbaar. Het is van belang oog te hebben voor de verschillende invalshoeken. En daar waar belangen samen komen, zorgen voor een goede afstemming tussen *vraag* en *aanbod*.

Vanuit de invalshoek van doorstroming op de woningmarkt is het belangrijk om te bepalen welke doelgroep(en) in Ouder-Amstel kansen biedt voor doorstromen. Omdat zij de verhuisketen kunnen verlengen (senioren bijvoorbeeld) of omdat zij bij gebrek aan beter, vertrekken naar een andere gemeente dan wel regio (gezinnen bijvoorbeeld). Om hier tijdig op te anticiperen is kennis van de beoogde doelgroep(en) essentieel. Hun wensen, belemmeringen en voorwaarden bepalen immers de 'vraag' kant en daarmee de inzet van instrumenten.

De focus op de 'aanbod' kant zou gericht moeten zijn op de groep(en) potentiële doorstromers die wil verhuizen om passend te kunnen wonen. Deze groep is het meest kansrijk om te verleiden en te bewegen. Daarom wil de gemeente meer aandacht besteden aan die bewoners, waar de persoonlijke omstandigheden tot die verhuisgeneigdheid kunnen leiden. Dit zijn bewoners die een volgende stap in hun persoonlijke leven willen dan wel moeten zetten. Zij zijn vaak degenen die verhuis geneigd zijn. Denk aan:

- samenwonende tweeverdieners (van huur naar koop);
- jonge gezinnen (groter huis, rustige wijk);
- ouderen (kleinere, praktische woning);
- sociale stijgers (luxere woning).

Om de uiteindelijke *vraag* en *aanbod* kant van de woningmarkt goed op elkaar af te stemmen is het eveneens goed om ook externe factoren in ogenschouw te houden. Externe factoren kunnen invloed hebben op de korte- en langere termijn en daarmee op de *vraag* en *aanbod* binnen de woningmarkt. Externe factoren hebben te maken met:

- overheidsbeleid;
- migratie gemeente/regio;
- economie;
- arbeidsmarkt;
- krimp.

Om resultaten te behalen zijn een goede continue afstemming met de belangrijkste stakeholders; corporaties en huurderorganisaties, concrete prestatieafspraken voor de korte en lange termijn een voorwaarde. Maar ook voldoende mate van flexibiliteit in gemeentelijk beleid zal bijdragen aan het afstemmen van *vraag* en *aanbod*. En daarmee aan een kwalitatief goede en gedifferentieerde samenstelling van de woningvoorraad binnen Ouder-Amstel.

Uitgangspunt van beleid blijft een verdeling van 30% sociaal en 70% vrije sector voor de woningvoorraad in Ouder-Amstel. Door de Europese Beschikking Staatssteun kunnen veel inkomens niet meer gebruik maken van de sociale huurwoningen, die dat eerder wel konden. Omdat wij ook de middeninkomens als aandachtsgroep zien, zijn wij van mening dat ook de middeninkomens gebruik moeten kunnen maken van onze kernvoorraad. De kernvoorraad moet daarom niet alleen bestaan uit betaalbare huurwoningen (=sociaal) maar ook uit middeldure huurwoningen. Daarmee is de kernvoorraad een belangrijk onderdeel van dit woonbeleid en de nog op te stellen prestatieafspraken.

Deze verdeling geldt niet voor De Nieuwe Kern omdat hierover op het moment van vaststelling van deze woonvisie gesprekken met de grondeigenaren gaande zijn. Hierin is ook het type woningen onderdeel van gesprek.

3. Burgerparticipatie

Het uitgangspunt in deze woonvisie is dat bewoners zoveel mogelijk de mogelijkheid wordt geboden om in hun eigen huisvestingsbehoefte te voorzien of dit zelf te organiseren. Om het zelf organiserend vermogen en de eigen kracht van burgers te versterken worden nieuwe initiatieven gestimuleerd (o.a. kluswoningen, (collectief) particulier opdrachtgeverschap, en transformatieprojecten). Voor gemeente, corporaties, ontwikkelaars, bouwers en particuliere verhuurders bestaat de uitdaging uit het verbreden van de keuzemogelijkheden voor de woonconsument.

In het verlengde van deze woonvisie is er een jaarlijkse cyclus voor het maken van zowel globale- als meer specifieke prestatieafspraken in een driehoek van gemeente, woningcorporatie(s) en huurderorganisatie(s). Met name woningcorporaties en huurderorganisaties hebben een continue actueel beeld van de belangen, verwachtingen en wensen van de inwoners binnen Ouder-Amstel. Door deze partners te consulteren bij het tot stand komen van deze woonvisie wordt indirect burgerparticipatie toegepast.

De formele rol van al zittende huurders is in het samenspel om te komen tot prestatieafspraken al wel geregeld, maar met name de rol van de toekomstige bewoners (kopers en huurders) is nog niet echt ingevuld.

Daarnaast wordt de gemeente Ouder-Amstel bij het maken en uitvoeren van beleid over zorg en werk onder andere geadviseerd door de Adviesraad Sociaal Domein Ouder-Amstel. Hierin zitten inwoners van Ouder-Amstel met kennis op het gebied van het sociaal domein (o.a. Wmo en Wwb). Zij vertegenwoordigen de behoeften en belangen van de mensen die hiermee te maken hebben.

4. Ladder duurzame verstedelijking

Om zorgvuldig ruimtegebruik te stimuleren, dienen provincies en gemeenten de benutting van ruimte te motiveren in de belangrijkste ruimtelijke besluiten. Daartoe is artikel 3.1.6 lid 2 in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) geïntroduceerd. Op grond van deze bepaling dienen overheden nieuwe stedelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw, te motiveren met behulp van drie opeenvolgende stappen uit de *ladder duurzame verstedelijking*.

In de geest van de ladder duurzame verstedelijking heeft de gemeente Ouder-Amstel als algemene beleidsregel dat het landelijk gebied zoveel mogelijk bespaard blijft van nieuwe bebouwing en dat bebouwing alleen is toegestaan in de bebouwde gebieden door middel van inbreiding en/of herstructurering.

De ladder duurzame verstedelijking komt aan bod als er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling. Daarbij moeten een drietal treden worden doorlopen:

1. *aantonen van een regionale behoefte;*
2. *toetsen of de ruimtelijke ontwikkeling binnenstedelijk opgelost kan worden en*
3. *aantonen dat de locatie multimodaal ontsloten is of kan worden.*

Met het oog op de Woningwet 2015 en het daarbij definiëren van een woningmarktregio is het belangrijk om de ladder duurzame verstedelijking in ogenschouw te nemen. De woningmarktregio kan van invloed zijn op mogelijke toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen door en binnen Ouder-Amstel. Cruciaal is dat wordt beschreven dat er een actuele regionale behoefte bestaat aan de voorgenomen stedelijke ontwikkeling én dat niet elders in de regio in 'bestaand stedelijk gebied' in deze behoefte kan worden voorzien.

Voor het bepalen van de regionale behoefte is een zorgvuldige begrenzing van het onderzoeksgebied én een gedegen concreet (markt)onderzoek van belang waarbij ook de regionale aanbodzijde in kaart moet worden gebracht. Alleen een visie, ambitie of beleid voor een bepaald gebied is ongeschikt als onderbouwing van de regionale behoefte. Ook regionale afspraken voor de verdeling van de toekomstige programmering van functies voldoen niet.

Als kan worden beschikt over een (concrete) actuele regionale woonvisie, kan deze worden ingezet als een geschikt instrument voor een optimale regionale programmering en locatiekeuze. Dit sluit aan bij de essentie van de Ladder-methodiek, waarborgt een zorgvuldig ruimtegebruik en biedt eventueel de beste garantie tegen en in juridische procedures.

5. Toekomstige Ontwikkelingsmogelijkheden Ouder-Amstel in de regionale context

De consultatie met de belangrijkste stakeholders (woningcorporatie en huurderorganisatie) heeft uitgewezen dat de gemeente Ouder-Amstel te kampen heeft met een drietal cruciale knelpunten:

- Doorstroming
- Langer thuis blijven wonen van ouderen (wonen & zorg)
- Beschikbaarheid van betaalbare (huur)woningen voor mensen met een inkomen tot 35.000 euro per jaar.

Deze knelpunten kunnen niet worden opgelost met grote nieuwbouwprojecten binnen de huidige woonkernen (Ouderkerk aan de Amstel en Duivendrecht), maar maken wel een (her)oriëntatie op alternatieven noodzakelijk. Er zijn namelijk binnen de gemeentegrenzen weldegelijk mogelijkheden tot verdere ruimtelijke ontwikkeling. 'De Nieuwe Kern' heeft potentie als gebied voor wonen en werken en kan een waardevolle bijdrage kan leveren voor zowel de gemeente Ouder-Amstel als de regio. Daarnaast kunnen bovenstaande knelpunten worden aangepakt door er bij de inrichting van dat gebied op voorhand rekening mee te houden.

Daarom wil de gemeente verder onderzoeken in hoeverre er mogelijkheden zijn om bovenstaande knelpunten aan te pakken door op de vraag afgestemde woonruimte te kunnen realiseren. Niet alleen binnen de huidige woonkernen, maar ook in 'De Nieuwe Kern'.

Aanknopingspunten daarvoor zijn te vinden in de ruimtelijk-economische agenda 2016-2020 van de Metropoolregio Amsterdam (hierna MRA). Een van de zeven daarin opgenomen ontwikkelrichtingen is 'ruimte geven aan wonen en werken'.

Aangezien de MRA de sterkste economische regio in Nederland is en dat ook graag wil blijven, is er een actieagenda opgesteld voor de komende periode. Doel is ruimte voor vernieuwing en een van de middelen is versterking van de onderlinge samenwerking (tussen 39 verschillende overheden). Daartoe heeft de MRA-regio een aantal prioriteiten en ontwikkelrichtingen.

Relevant in het kader van deze woonvisie en specifiek ten aanzien van de toekomstige ontwikkelmogelijkheden van 'De Nieuwe Kern' zijn onderstaande prioriteiten en ontwikkelrichtingen uit de MRA actie-agenda:

- Er is tot 2040 ruimte nodig voor ruim 250.000 nieuwe woningen, vooral in de aantrekkelijke stedelijke milieus en op goed bereikbare plekken. Er zijn betaalbare vrije sectorhuurwoningen nodig, maar ook woningen en woonmilieus die aansluiten bij de vraag van senioren en alleenwonenden. Dit betekent dat er een adaptieve strategie voor woningbouw moet worden gevolgd, gebaseerd op de marktvraag;
- Er is een gezamenlijke en radicale aanpak van leegstand nodig, door transformatie van vastgoed en gebieden die niet meer aansluiten op de vraag, door belemmeringen weg te nemen, voorwaarden te scheppen en te investeren, naast een gezamenlijke programmering, waarbij slim omgegaan wordt met geluids-, milieu- en natuurcontouren.

De invulling ten aanzien van wonen en werken is in de MRA-agenda als volgt:

- a) Wat is er aan de hand
- b) Waar kiezen we voor
- c) Acties: wat gaan we doen?

A – Wat is er aan de hand? (MRA –actieagenda)

De MRA is een gewilde plek om te wonen, het aantal inwoners en banen groeit sneller dan in de rest van het land. De vraag naar (passende) woonruimte is groot. Jongeren zijn vooral op zoek naar woonruimte in of nabij de grote steden, vergrijzing en veranderingen in de zorg leiden tot andere woon- en zorgbehoeften. De druk op de woningmarkt zal leiden tot een toenemende vraag naar goedkopere woningen (betaalbaarheid is een aandachtspunt). Demografische veranderingen zorgen ook voor andere eisen aan het woningbestand. Gezinnen blijven meer in grote steden wonen en gezinsverduunning en vergrijzing stellen andere eisen aan woning en woonomgeving. Zo is er behoefte aan kleinere woningen en woonconcepten met zorgfuncties vlakbij de woning. Naast nieuwbouw, blijft transformatie een mogelijkheid. Dat wat er in de MRA ruimtelijke economische agenda wordt geschetst past naadloos op wat er in Ouder-Amstel speelt. Met name daar waar het gaat om revitalisering (jongeren/starters), betaalbare sociale huurwoningen en het langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen van ouderen.

B – Waar kiezen we voor? (MRA –actieagenda)

Het is van groot belang dat de woningbehoefte binnen de regio goed wordt ingevuld. De regio heeft de (vaak jonge en hoogopgeleide) nieuwkomers die de motor vormen van de economie hard nodig. Tegelijk moeten ook andere inwoners met andere woonwensen een plek kunnen vinden. Het gaat erom dat de juiste woningen op de juiste plekken worden gebouwd en zorgen voor een hoogwaardige leefomgeving en voor goede verbindingen met het openbaar vervoer. Ingezet wordt op:

- Verdere verdichting binnen bestaand stedelijk gebied
- Meer nadruk op transformatie van overbodig bedrijfs- en kantoor vastgoed naar woon/werk ruimte

Volgens de demografische prognoses zijn tot 2040 250.000 nieuwe woningen nodig in de MRA. Daarom zijn alle nu bekende locaties nodig, die eerder zijn aangewezen voor woningbouw.

Daarbuiten niet, ter bescherming van het (groene) landschap. In beginsel valt Ouder-Amstel buiten 'de bekende locaties', zij het dat Amsterdam er wel weer onder valt. Gezien de dringende woningbehoefte gaat de gemeente aan de slag met positionering en verdere invulling van woningbouw in 'De Nieuwe Kern'.

C - Acties: wat gaan we doen? (MRA –actieagenda)

De stand van zaken en keuzes leiden tot de volgende concrete acties (voorzover relevant voor deze woonvisie):

- **Bouwen en aanpassen (transitie)** wordt voortaan op MRA-niveau gedaan en per deelregio uitgewerkt. De provincie coördineert. Alle MRA-gemeenten geven aan welke binnenstedelijke locaties in de komende 4 tot 10 jaar ter beschikking komen. Diversiteit onder bewoners is wenselijk en daarom zet de MRA in op voldoende betaalbare woningen in de huursector (zowel sociale huur als middensegment). De gemeenten maken hierover afspraken met corporaties.
- De mogelijkheden voor **transformatie en herstructureren** van overbodige kantoren en bedrijventerreinen wordt maximaal benut. De MRA-gemeenten passen bestemmingsplannen aan om grotere flexibiliteit mogelijk te maken. Dan gaat het bijvoorbeeld over het omzetten van leegstaande winkelpanden en slecht functionerende wijkwinkelcentra naar woon/werkruimte. De MRA partners nemen het initiatief om rond wonen en vliegen een voorstel te doen richting Rijk en luchtvaartsector, teneinde de schijnbare tegenstelling tussen beide te overbruggen.

Ten aanzien van bouwen en aanpassen komt de inzet die de MRA voorstaat overeen met de wensen die er leven in de gemeente Ouder-Amstel. De Woningwet 2015 maakt het maken van afspraken over het middensegment met corporaties wel bijzonder lastig. De gemeente zal een keuze moeten maken over de rol die ze hierbij aan corporaties wil toekennen.

Ook de gemeente Ouder-Amstel is een van de 39 overheden binnen de MRA, het ligt dan ook voor de hand dat gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die onderdeel uitmaken van de MRA met zich mee brengt. Daarbij is de MRA actieagenda 2016-2020 geen eindpunt, maar juist een nieuw vertrekpunt. De MRA biedt de gemeente Ouder-Amstel kansen. Vanuit de MRA moet dan nog wel een vertaalslag worden gemaakt naar het lokale niveau (*dicht bij burger, afgestemd op woonwensen, passend binnen het karakter van Ouder-Amstel (rekening houdend met de verschillende kernen), met ruimte voor een diversiteit aan doelgroepen, met aandacht voor duurzaamheid, etc.*)

6. De Nieuwe Kern (en andere gebieden)

Ontwikkelingen rondom De Nieuwe Kern biedt voor de gemeente Ouder-Amstel een mogelijkheid om een gedifferentieerd woonaanbod te creëren, meer sociale huurwoningen te ontwikkelen, te voldoen aan de taakstelling voor het huisvesten van statushouders, in te spelen op de woonbehoefte van starters en langer thuisblijven wonende ouderen (levensloopbestendigheid).

Komende jaren moet een flink aantal woningen gebouwd worden in de Metropool Regio Amsterdam. Dit is een verantwoordelijkheid van de gemeenten binnen deze Regio. De gemeente Ouder-Amstel neemt daarin ook haar verantwoordelijkheid door met de ontwikkeling van 'De Nieuwe Kern' de bouw van enkele duizenden woningen mogelijk te gaan maken.

Eind 2013 heeft de gemeenteraad van Ouder-Amstel een Nota van Uitgangspunten vastgesteld voor de ontwikkeling van De Nieuwe Kern. In de periode van deze woonvisie (2016-2020) wordt verder gewerkt aan de planvorming voor De Nieuwe Kern. Vooralnog is het uitgangspunt daarbij dat de gemeente geen actief grondbeleid voert, maar de planvorming doet in gezamenlijkheid met de grondeigenaren. De uitkomst daarvan krijgt vorm in een structuurvisie die vertaald wordt in één of meerdere bestemmingsplannen (of een omgevingsplan overeenkomstig de toekomstige Omgevingswet).

Bij de vaststelling van de Nota van Uitgangspunten heeft de gemeenteraad van Ouder-Amstel het maximum aantal woningen op 4.500 bepaald. Daarmee ontstaat er een derde kern in Ouder-Amstel, die qua omvang groter is dan Duivendrecht en kleiner dan Ouderkerk aan de Amstel. Voor de gemeente betekent De Nieuwe Kern een forse uitbreiding van het aantal inwoners in de gemeente. De Nieuwe Kern is zo groot van omvang dat er verschillende woonmilieus en verschillende woonvormen in kunnen en zullen worden gecreëerd.

Afhankelijk van de ruimtelijke invulling van het plangebied, dichtheden en typologieën wordt het programma bepaald. De ligging van De Nieuwe Kern in een stedelijk gebied heeft hierin een belangrijke rol, en bepaalt de mate van stedelijkheid. De Nieuwe Kern is niet vergelijkbaar met de woonkern Ouderkerk aan de Amstel en slechts in beperkte mate met Duivendrecht. Er zal in De Nieuwe Kern meer ruimte zijn voor een stedelijk woonmilieu dan een groen en kleinschalig woonmilieu, om aansluiting te kunnen zoeken met de directe omgeving. Naar verwachting zullen er daarom meer appartementen worden gerealiseerd dan grondgebonden woningen.

De woningen worden zowel in de koop- als huursector aangeboden. In ieder geval zal er ruimte zijn voor de middeldure sector en lagere inkomens via de sociale huur. Het bepalen van de prijsklasse en (procentuele) verdeling is afhankelijk van de marktsituatie en financiële haalbaarheid van de woningbouwontwikkeling. Uitspraken daarover worden op projectniveau gedaan en niet in deze woonvisie, omdat de planvorming van De Nieuwe Kern daarvoor nog niet ver genoeg is en omdat de financiële haalbaarheid een harde eis vormt welke nu nog niet kan worden overzien.

Bovenstaande betekent dat het college van burgemeester & wethouders en de gemeenteraad niet op basis van deze woonvisie, maar in later stadium apart zullen besluiten over de programmering van De Nieuwe Kern. Daarbij kan tevens een beleidskeuze worden gemaakt die inhoudelijk op onderdelen afwijkt van dit woonbeleid, als dat voor een succesvolle ontwikkeling van De Nieuwe Kern nodig blijkt.

Andere gebieden

Naast de grootschalige ontwikkelingen bij De Nieuwe Kern zijn er ook in andere gebieden ontwikkelingen. Denk aan de gedeeltelijke transformaties op ABP (inclusief Entrada), waar ook een aanmerkelijk aantal woningen mee gemoeid is. Ook op kleinere locaties, zoals in het centrum van Ouderkerk aan de Amstel en het manege gebiedje zullen ontwikkelingen plaatshebben. Daarnaast hebben en houden we blijvend aandacht voor kleinschalige vernieuwingslocaties in de al bestaande kernen.

7. Uitvoeringsprogramma

Omschrijving	In samenwerking met	Tijdspad
<u>SAMENWERKING</u>		
Beoordelen bod corporaties	Eigen-Haard / huurdersorganisatie	Tussen 1 juli en 15 dec. (jaarlijks)
Prestatieafspraken maken met daaraan gekoppelde prestatie-indicatoren	Corporatie(s)	Uiterlijk 15 december (jaarlijks)
Betrekken huurdersorganisatie bij maken prestatieafspraken	huurdersorganisatie	continue
Actieve betrokkenheid SRA en MRA		continue
Keuze woningmarktregio		Voor 1-1-2017
<u>BESTAANDE WONINGVOORRAAD</u>		
Bevorderen doorstroming	Eigen Haard en huurdersorganisatie	continue
Stimuleren 'van groot naar beter'	Eigen Haard, Woonzorg Nederland en huurdersorganisatie	continue
<u>SOCIALE ASPECTEN VAN DE WIJK</u>		
Inzetten leefbaarheid in het Zonnehofgebied	Eigen Haard en huurdersorganisatie	2016-2020
Ondersteunen nieuwe woonvormen		continue
Stimuleren langer zelfstandig thuis wonen	Corporaties, zorginstellingen en huurdersorganisatie	continue
<u>DUURZAAMHEID</u>		
'nul op de meter'	Eigen Haard	2016-2020
Onderzoek stimuleringssubsidie particuliere woningeigenaren		2016-202
<u>NIEUWBOUW</u>		
Ondersteunen particuliere woningbouw initiatieven		2016-2020
Onderzoek naar en positionering van nieuwbouw i.h.k.v. MRA in DNK		2016-2020
Transformatie kantoren		2016 - 2020

Bijlage 1. Begrippenlijst

Aandachts-groep	Een groep personen die bijzonder veel aandacht behoeft
Doelgroep	Een groep personen waar de gemeente beleidsmatig specifieke (en soms extra) inzet op pleegt. Het verschil met een aandachtsgroep is dat voor een doelgroep actief beleid wordt gevoerd en beleidsinstrumenten worden ingezet.
DAEB	(Diensten van Algemeen Economisch Belang) diensten van een woningcorporatie waarvoor staatsteun mag worden ontvangen
Niet-DAEB	Onder de niet-DAEB activiteiten vallen alle activiteiten die niet aan één van de drie criteria voldoen: 1. Huisvesten van huishoudens met een inkomen < € 33.614; 2. Maatschappelijk vastgoed dat is opgenomen in de gelimiteerde lijst uit de Europese beschikking; 3. Overige DAEB activiteiten; bijv. infrastructuur en leefbaarheid.
Doorstromer	Iemand die zijn/haar huidige woning verruilt voor een andere, vaak grotere en duurdere woning
Kangoeroe woning	Een kangoeroewoning is een zelfstandige woonvorm voor iemand die afhankelijk is van zorg. Het zijn eigenlijk twee zelfstandige woningen: de buidel- en de hoofdwoning. De woningen zijn verbonden met een tussendeur of tussentrap. Hierdoor kan een mantelzorger makkelijk hulp bieden. De woningen heten ook wel woonzorgcombinaties.
Labelen woning	Een woning specifiek beschikbaar stellen voor een bepaalde doelgroep.
Nul op de Meter woning	Bij een Nul Op de Meter woning zijn de in- en uitgaande energiestromen voor ruimteverwarming en eventueel ruimtekoeling, warm tapwater gebruik, ventileren, het gebruik van alle huishoudelijke apparatuur (incl. verlichting) en opwekking van energie op jaarbasis in balans, zodat de som nul is, onder standaard klimaatcondities zoals die gelden in Nederland en bij standaard gebruik van de woning, zoals vastgelegd in de ontwerpprojectpunten onderbouwd door Nederlandse normen.
Starter	Iemand die zich voor het eerst op de woningmarkt begeeft voor het huren/kopen van een woning
Statushouder	Verblijfsgerechtigde vreemdeling die ingevolge de Vreemdelingenwet als vluchteling is toegelaten dan wel beschikt over een op grond van een asielaanvraag verleende vergunning of over een voorwaardelijke vergunning tot verblijf
Woningmarkt regio	Een samenhang van een aantal gemeenten die op het thema Wonen een regio vormen van tenminste 100.000 huishoudens
WWS punten	Waarderingsystematiek om de huurprijs van een woning te berekenen

	Voor meer informatie: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huurwoning/inhoud/puntensysteem-huurwoning
90 % regeling	De Europese Commissie heeft 'staatssteun'-grenzen gesteld aan de maximale huurprijs van corporatiewoningen en bepaald wat het maximum-inkomen bij toewijzing van zo'n woning mag zijn. Daarnaast heeft de Nederlandse overheid, om invulling hieraan te geven bepaald dat corporaties 90% van hun woningen moeten toewijzen aan woningzoekenden met een inkomen beneden de € 39.874 (prijspeil 2016)
80/10/10 regeling	Huurders met een inkomen boven € 39.874 (2016) komen in principe niet in aanmerking voor een huurwoning met een huurprijs onder € 710,68 (prijspeil 2016). Een corporatie mag tot tien procent van het aantal woningen nog toewijzen aan een huurder met een inkomen boven deze gestelde inkomensgrens. Deze toewijzingsregel van 90% is tot 1 januari 2021 gewijzigd in de 80-10-10-regel: <ul style="list-style-type: none"> • 80% van de woningen toewijzen aan huurder(s) met een inkomen tot € 39.874 (de primaire doelgroep); • 10% van de woningen toewijzen aan huurder(s) met een inkomen van € 35.739 tot € 39.874 (de middeninkomens); • 10% van de woningen vrij toewijzen, met voorrang voor urgenten. De 80-10-10-regel geldt tot 1 januari 2021.
SRA	Stadsregio Amsterdam: Een formeel samenwerkingsverband van 16 gemeenten:. Deze gemeenten werken samen aan verbetering van de bereikbaarheid, de leefbaarheid, de economische ontwikkeling en de ruimtelijke ontwikkeling van dit gebied en dragen daarmee bij aan de doelstellingen van het grotere gebied van de Metropoolregio. De Stadsregiogemeenten vormen feitelijk het geografische hart van de Metropoolregio Amsterdam. De Stadsregio stemt de uitvoering van taken af met de omliggende gemeenten en de 2 provincies binnen het samenwerkingsverband van de MRA. Voor meer informatie: https://www.stadsregioamsterdam.nl
MRA	Metropoolregio Amsterdam: Het informele samenwerkingsverband van 36 gemeenten, de provincies Noord-Holland en Flevoland en de Stadsregio Amsterdam. Het metropoolgebied omvat het grondgebied van het noordelijk deel van de Randstad: de MRA strekt zich uit van IJmuiden tot Lelystad en van Purmerend tot Haarlemmermeer. Voor meer informatie: http://www.metropoolregioamsterdam.nl
RAP	Regionale Actie Programma is een instrument om een bovenliggend doel vanuit de Provinciale Woonvisie 2010-2020 te bereiken.

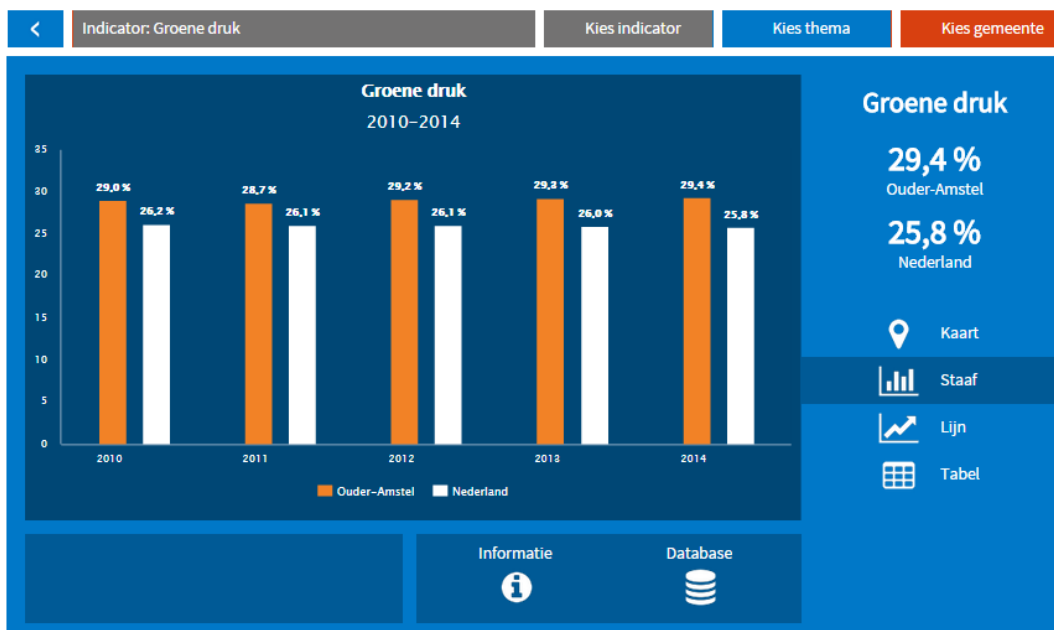
Bijlage 2. Demografische ontwikkelingen

Figuur 1: Cijfers *Grijze druk* gemeente Ouder-Amstel

Bron:

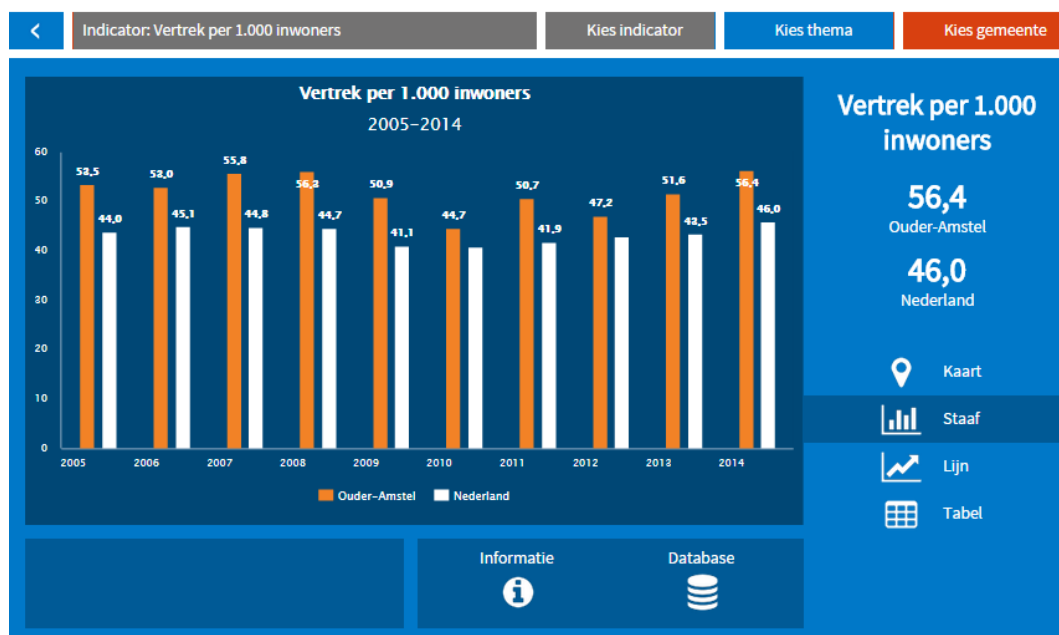
De grijze druk is het percentage inwoners 65 jaar en ouder ten opzichte van 15 tot 64-jarigen. Te zien is dat bijna een derde van de inwoners binnen de gemeente Ouder-Amstel een leeftijd heeft van 65 jaar of ouder. Dit ten opzichte van een landelijk gemiddelde van iets meer dan een kwart. Wat opvalt is dat er vanaf 2010 een stijgende lijn in zit, dit betekent concreet dat het percentage ouderen toeneemt.

Figuur 2: Cijfers *Groene druk* gemeente Ouder-Amstel

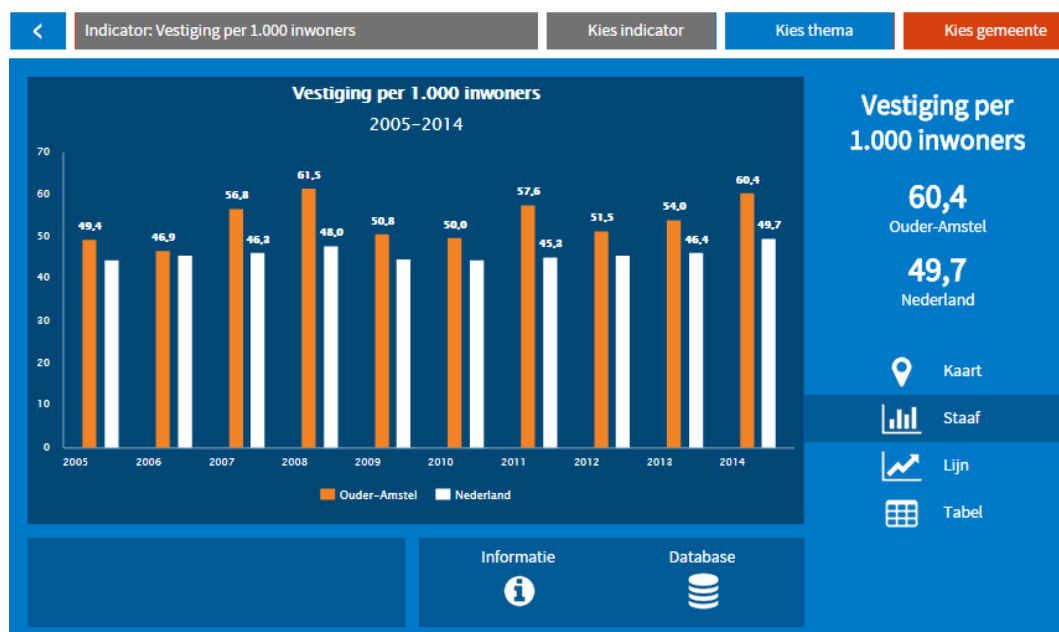
Bron:

De groene druk is het percentage inwoners dat jonger dan 14 jaar is ten opzichte van de groep 15-64 jarigen. In de gemeente Ouder-Amstel is dat bijna 30 % van het totaal aantal inwoners en scoort daarmee bijna 5% hoger dan het landelijk gemiddelde. Wat hierbij opvalt is dat dit percentage de afgelopen jaren nagenoeg gelijk is gebleven, wat kan duiden op een stagnatie in groei.

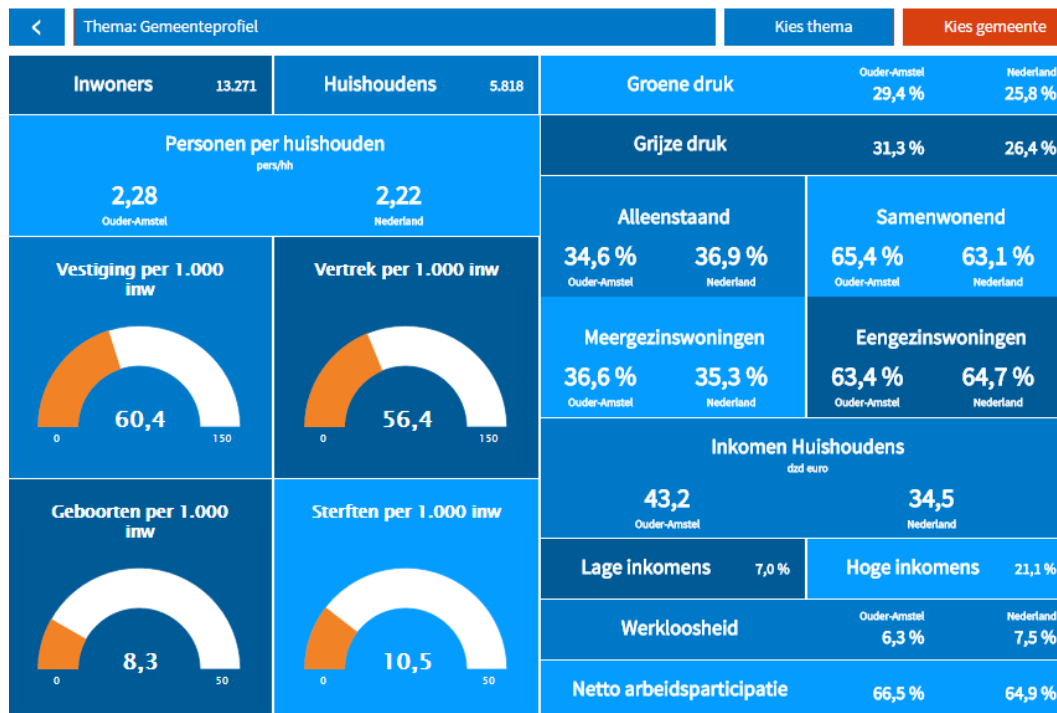
Figuur 3: Cijfers Vertrek per 1000 inwoners gemeente Ouder-Amstel Bron:

Bovenstaande staafdiagram geeft het aantal personen aan per 1000 inwoners dat per jaar vertrekt uit de gemeente Ouder-Amstel. Wat opvalt is dat dit aantal al jaren een tiental hoger ligt dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 4: Cijfers Vestiging per 1000 inwoners gemeente Ouder-Amstel Bron:

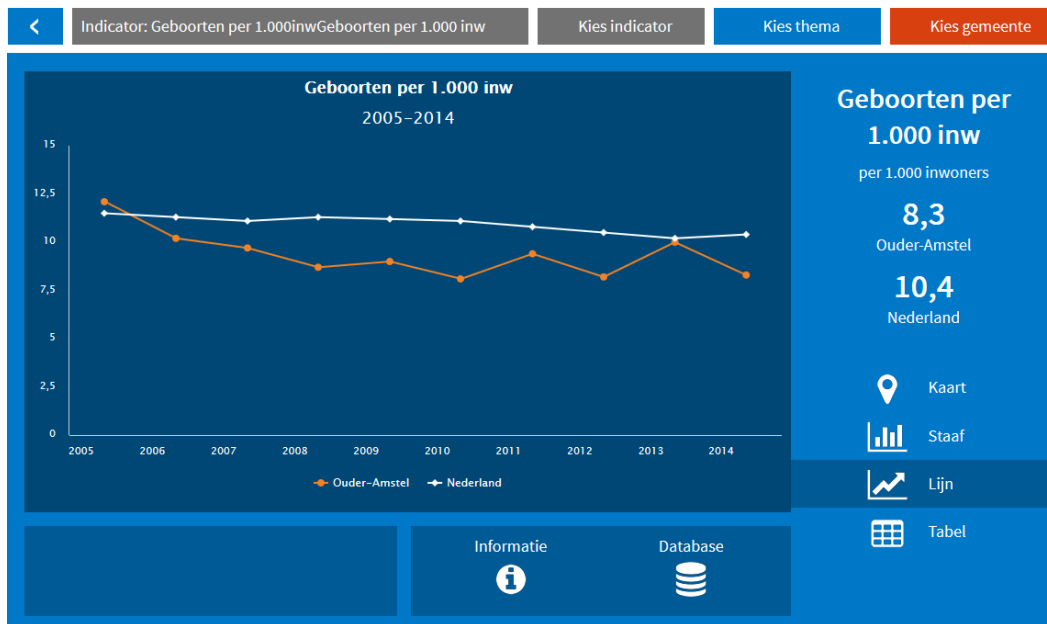
Wat hierbij opvalt is dat het aantal mensen dat zich huisvest in de gemeente een golfbeweging kent. Sinds 2012 zit er weer een stijgende lijn in het aantal mensen dat komt wonen binnen de gemeente. Opvallend is dat Ouder-Amstel ieder jaar hoger scoort dan het landelijk gemiddelde. Waarmee voorzichtig geconcludeerd kan worden dat de gemeente kenmerken heeft die mensen aantrekt.

Figuur 5: Cijfers Gemeenteprofiel Ouder-Amstel **Bron:**

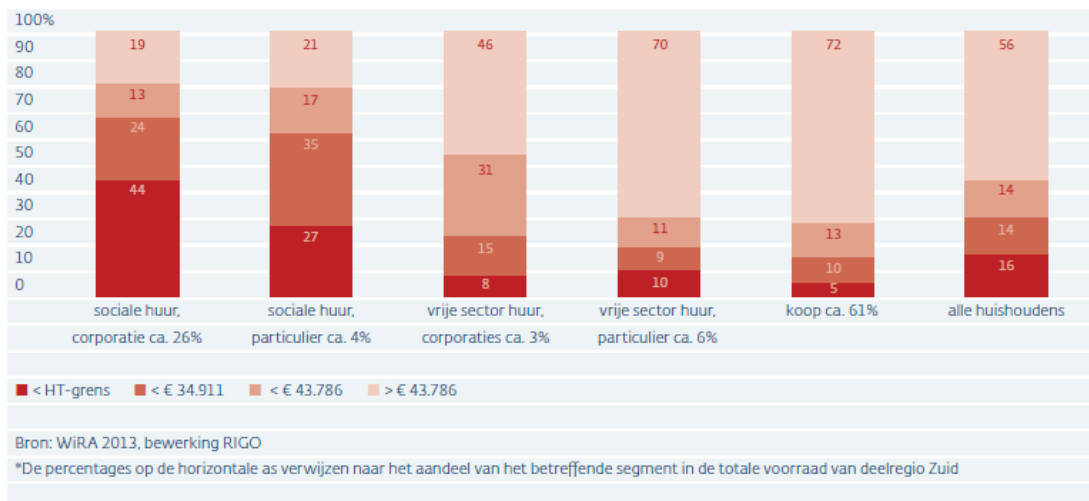
Bovenstaand schema geeft een overzicht van het gemeenteprofiel van Ouder-Amstel. Opvallend hieraan is dat het gemiddelde inkomen per huishouden erg hoog ligt. Het totaal inkomen per huishouden ligt bijna 10.000 euro per jaar hoger dan gemiddeld in Nederland. Daarbij is het percentage hoge inkomens binnen Ouder-Amstel tweemaal zo hoog dan het landelijk gemiddelde.

Daarbij valt op dat er binnen de gemeente een relatief laag werkloosheidscijfer bestaat. Ruim een procentpunt lager dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 6: Cijfers Geboorte Ouder-Amstel Bron: waarstaatjegemeente.nl

Opvallend is dat binnen de gemeente Ouder-Amstel het geboortecijfer al jaren onder het landelijk gemiddelde ligt en dat sinds 2013 een verdere afname waarneembaar is. Dit in combinatie met een *Grijze druk* heeft invloed op woon- en leefklimaat en onder ander de levensvatbaarheid van voorzieningen.

Figuur 7: Bewoning, inkomenscategorieën per segment; deelregio Zuid Bron: WiRA 2013

Figuur 7 toont voor de deelregio Zuid van de MRA de percentages van inwoners in een bepaalde inkomenscategorie ten opzichte van de woningcategorieën. Te zien is dat opgeteld 32% van de inwoners die in een sociale huurwoning wonen van een corporatie een inkomen hebben van boven de € 34.911,- en daarmee dus in feite schief wonen.

Bijlage 3. Beknopte omgevingschets

In hoofdstuk 1 is kort aangegeven dat de context waarbinnen gemeenten ten aanzien van 'wonen' (maar beslist ook op andere vlakken) moeten acteren fundamenteel en permanent is gewijzigd. Hieronder worden een aantal wezenlijke elementen aangeroerd, zonder hierin volledig te willen zijn. Uiteraard hebben ook de recente decentralisaties invloed op 'wonen'. Het voert echter te ver om daar in dit kader ook uitgebreid op in te gaan. Bovengenoemde wijzigingen in de context hebben geleid tot nieuwe inzichten:

- De nieuwe rol en de stevigere positie die de gemeente heeft gekregen in het wettelijk kader van de Woningwet 2015 heeft consequenties voor haar handelen. Ook de positie van de woningcorporaties is veranderd door de inwerkingtreding van de Woningwet. Diverse stakeholders staan aan de lat voor de realisatie van initiatieven. De gemeente krijgt de belangrijke rol van regisseur; daaruit vloeien taken en verplichtingen voort. Vanuit de landelijke overheid wordt het proces nauwlettend gevolgd en zijn er hoge verwachtingen ten aanzien van de invulling van die nieuwe taken en rollen.
- Om afspraken met woningcorporaties te kunnen maken is een woonvisie onontbeerlijk. Zonder woonvisie kan de gemeente een corporatie niet aanspreken als deze niet bijdraagt aan het volkshuisvestelijk beleid van de gemeente. De verwachting van de landelijke politiek hierbij is dat de gemeente het voortouw neemt bij het opstellen van een woonvisie en die ook regelmatig actualiseert.
- Zonder woonvisie zijn corporaties vrijgesteld van het maken van prestatieafspraken. De gemeente Ouder-Amstel heeft nadrukkelijk aangegeven dat de woonvisie de basis moet zijn voor het maken van prestatieafspraken. Dat kan in onze ogen alleen als er sprake is van een woonvisie die is afgestemd op de kaders van de Woningwet 2015 en gebaseerd is op de meest recente demografische onderzoeken. Daarbij is het van belang dat er breder gekeken wordt dan naar de gemeente Ouder-Amstel op zich, waarbij ook de regionale demografische ontwikkelingen moeten worden betrokken.
 - In de Woningwet 2015 wordt aangegeven dat gemeenten kunnen verzoeken te worden aangemerkt als regio. Het doel van de minister is om te komen tot een situatie waarin elke toegelaten instelling één regionaal werkgebied als kerngebied heeft, waarin zij volledig actief mag zijn. Beperking tot een regionale schaal versterkt de lokale (regionale) binding van de toegelaten instelling en bevordert het overleg met gemeenten en huurders in dat gebied, zonder dat gemeenten in andere gebieden haar eveneens kunnen aanspreken op een bijdrage aan de volkshuisvestingsopgaven. Deze bepaling kan in Ouder-Amstel vervelende gevolgen hebben als hier niet (tijdig) op wordt geacteerd. Het is noodzakelijk om bij de goede regio te 'zitten'. Het gaat hier overigens om een andere regionale indeling dan de reeds bestaande 'bestuurlijke' regio-indeling.
 - Regionale verbinding is ook anderzijds wenselijk. Hoewel het niet verplicht is om een door GS goedgekeurde regionale woonvisie te hebben, kan dat wel voordelen opleveren. Dat geldt bijvoorbeeld ten aanzien van het doorlopen van de ladder van duurzame verstedelijking, waarbij het maken van regionale afspraken wel verplicht is.
 - De Woningwet heeft ook voor in de regio werkzame woningcorporatie(s) aanmerkelijke gevolgen. Zij mogen een heleboel zaken die zij in het verleden wel mochten, vanaf de inwerkingtreding van de wet niet meer of alleen nog onder zeer strikte voorwaarden doen. Dat geldt met name ten aanzien van niet-DAEB-vastgoed (dure huur en bedrijfsruimten kan/mag alleen na markttoets gemeente en als andere partijen het niet

willen/kunnen doen), werkzaamheden buiten het werkgebied, maatschappelijk vastgoed (alleen gelimiteerde lijst), leef- baarheid (beperkt in bedrag). De gemeente zal in haar woonvisie iets moeten vastleggen over de rol die zij voor corporaties ziet weggelegd (wel/geen commercieel vastgoed, welke soorten maatschappelijk vastgoed et cetera).

- In de Woningwet is ook vastgelegd dat prestatieafspraken voortaan niet alleen met corporaties, maar tegelijkertijd ook met de huurdersorganisaties moeten worden gemaakt. Huurdersorganisaties zijn niet overal even professioneel georganiseerd, maar zijn m.b.t. het maken van prestatie- afspraken volgens de wet wel een volwaardige en gelijk waardige partner. Daarmee is het van belang om ook de huurdersorganisaties vroegtijdig te betrekken bij het opstellen van de woonvisie, zodat tijdig kan worden kennisgenomen van de punten die voor de huurdersorganisatie(s) in Ouder-Amstel van belang zijn.
- Een degelijke onderbouwing van vraag en aanbod (woning- vraag/schaarste) is vereist. Inzichtelijk moet worden gemaakt worden welke (regionale) behoefte er bestaat aan nieuwe, meer en/of andersoortige woningen. Dit kan alleen op basis van objectieve gegevens over de ontwikkeling van de woningbouwbehoefte en die gegevens ontbreken op dit moment. Vanuit de 'Provinciale Woonvisie. Goed Wonen', 'Regionaal Actie Programma Wonen 2012-2015' en een al wat oudere 'gemeentelijke woonvisie' zijn deze gegevens op dit moment echter onvoldoende actueel. Ook hiervoor is nader demografisch onderzoek noodzakelijk.
- Ook voor Ouder-Amstel geldt de opdracht/taakstelling van de statushouders. Hoewel de corporaties tot op heden wellicht de meeste statushouders goed in de wat grotere gemeenten in de omgeving hebben kunnen huisvesten, blijft de eigenstandige verantwoordelijkheid van Ouder-Amstel op dit gebied gewoon bestaan en heeft de gemeente ook de verplichting om hieraan invulling te geven.
- Het huidige kabinet stuurt op het langer thuis laten wonen van ouderen. Dat heeft gezorgd voor veel veranderingen, ook (en misschien zelfs wel juist) bij gemeenten. Ten aanzien van het langer thuis wonen moet de gemeente aandacht hebben (en houden) voor vele aspecten en ook voor de verschillende doelgroepen binnen de gemeente. Ouder-Amstel heeft inmiddels wel een aantal dure zorgappartementen voor ouderen met voldoende vermogen, maar wanneer zijn dat er voldoende? En welke voorzieningen biedt Ouder-Amstel voor de nu nog grote groep ouderen met enkel AOW en geen of slechts een zeer gering aanvullend pensioen? Inzicht in dat soort gegevens is ook van belang om keuzes te kunnen maken. Demografisch onderzoek kan daaraan ondersteunend zijn.
- Voor starters op de woningmarkt of jongeren die het huis uit willen, maar wel zelfstandig in Ouder-Amstel willen (blijven) wonen is Ouder-Amstel een lastige woningmarkt. In de woonvisie kan een aanzet gegeven worden voor het verkennen van nieuwe concepten. Met het aantrekken van starters en jongeren blijft de gemeente dynamisch, wat van belang is voor het wonen, maar ook voor het verenigingsleven en de sociale verbanden in de gemeente.
- Evenals de starters hebben ook de middeninkomens het moeilijk in Ouder-Amstel. In het middensegment zijn relatief weinig woningen beschikbaar. Ook hier kan de woonvisie een aanzet geven voor het verkennen van nieuwe concepten. Naast de hierboven beschreven dynamiek kan doorstroming een belangrijk argument zijn om hier toch iets diepgravender onderzoek naar te doen.
- Hoewel de fysieke mogelijkheden om (sterk) uit te breiden voor de gemeente Ouder-Amstel beperkt zijn, hoeft dat niet per se te conflicteren met nieuwe ontwikkelingen. Het doseren, faseren en uitspreiden van

nieuwbouw, het transformeren van vastgoed en het op een andere manier kijken naar renovatie en her-, ver- en nieuwbouwprojecten kan mogelijkheden bieden waaraan tot op heden (nog) niet gedacht is.

Fact sheet Wonen in Ouder-Amstel

Kerncijfers

In Ouder-Amstel wonen in 2015 5874 huishoudens (5775 in 2013). Het aandeel alleenwonenden (35%) is hoger dan gemiddeld in Stadsregio Zuid (33%). De bevolking is er wat ouder, 52% van de huishoudens is 55 jaar of ouder (49% in SRA Zuid). Het aandeel sociale huur (36%) woningen is hoger dan gemiddeld (30% in SRA Zuid). Meer dan de helft van de huishoudens (57%) heeft een koopwoning. Het gaat vaak om eengezinswoning (63%). De inkomens liggen relatief hoog, 46% heeft een inkomen boven 1,5x modaal (47% in 2013). Het woningsegment is niet veranderd ten opzichte van 2013.

	Ouder-Amstel	SRA-Zuid	SRA-Noord	Amsterdam*
totaal huishoudens (abs. bron: CBS/OIS)	5.874	146.519	143.602	390.181
Woningvoorraad (abs. bron: CBS/OIS)	5.781	146.347	142.903	417.090
Aantal respondenten enquête	533	6.177	5.736	18.705
<i>huishoudentype (%)</i>				
alleenwonenden	35	33	33	45
stel zonder kinderen	26	26	28	23
eenoudergezin	6	6	8	8
stel met kinderen	31	33	30	19
<i>leeftijd (%)</i>				
18-34 jaar	13	14	14	24
35-54 jaar	34	38	37	39
55-75 jaar	41	37	37	30
75 jaar en ouder	11	12	12	7
<i>inkomen (%)**</i>				
primaire doelgroep (tot huurtoeslaggrens)	18	18	23	34
pr. doelgroep tot EU-grens (€34.911)	19	16	18	18
EU-grens tot €44.657	14	15	14	11
€44.657 – 1,5x modaal (€52.000)	5	7	8	4
1,5x modaal – 2x modaal (€70.000)	15	16	17	10
meer dan 2x modaal (> €70.000)	31	29	21	23
<i>woningsegment (%)**</i>				
sociale huur, corporatie	28	24	32	43
sociale huur, particulier	8	6	3	15
vrije sector huur, corporatie	4	3	3	3
vrije sector huur, particulier	3	6	3	9
koopwoning	57	61	60	31
<i>Woningtype (%)</i>				
eengezinswoning	63	63	70	19
meergezinswoning	30	31	25	74

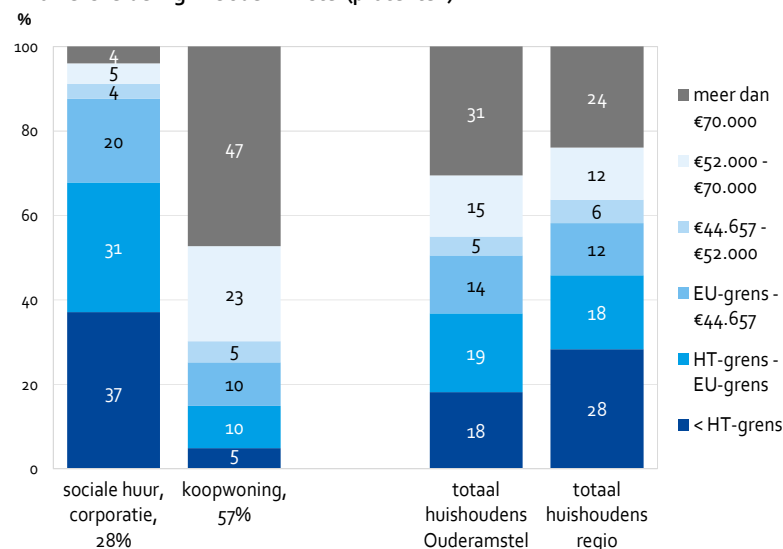
*In Amsterdam zijn alleen de huishoudens aangeschreven die in een woning uit de woningvoorraad wonen. In totaal gaat het om 390.181 bewoonde adressen. Huishoudens in woonboten, bedrijfsgebouwen en andere niet-woningen vallen buiten het onderzoek net als meerdere huishoudens op één adres. Het aandeel alleenwonenden is in het onderzoek daarmee ook lager dan in de huishoudenstatistiek van OIS (45% i.p.v. 53%).

** Zie voor de definitie van de inkomens- en huurgrenzen het rapport 'Wonen in de regio Amsterdam 2015'.

Bewoning woningvoorraad

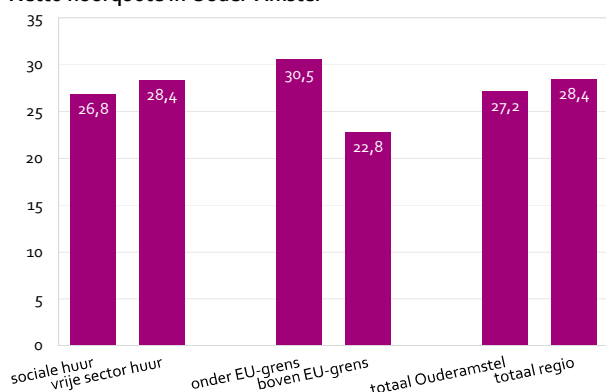
De huishoudens met een koopwoning hebben vaak een hoger inkomen dan gemiddeld in Ouder-Amstel. Gemiddeld heeft 31% een inkomen van meer dan 2x modaal, in de koopvoorraad is dit 47%. Het aandeel koopwoningbezitters met een inkomen beneden modaal is 15% (37% gemiddeld in Ouder-Amstel). Huurders van corporatiewoningen hebben vaker een inkomen beneden de huurtoeslaggrens (37%) dan gemiddeld in Ouder-Amstel (18%) en de regio (28%). In 2013 had 46% van de koopwoningbezitters een inkomen van meer dan 2x modaal (31% gemiddeld in Ouder-Amstel).

Inkomensverdeling in Ouder-Amstel (procenten)

Betaalbaarheid

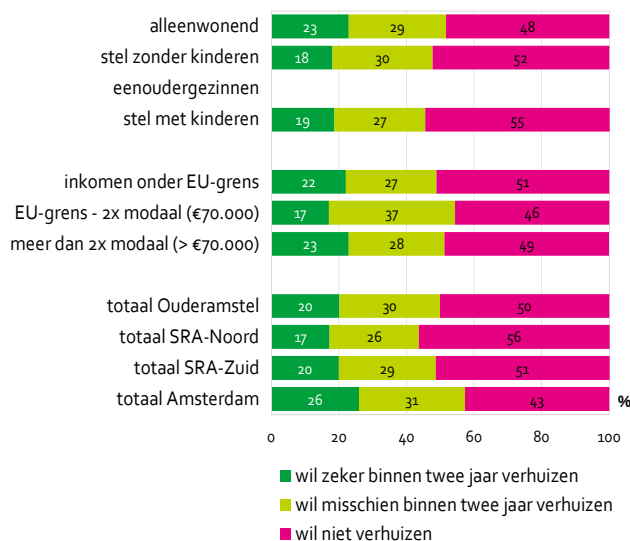
Netto huurquote in Ouder-Amstel

Gemiddeld wordt in Ouder-Amstel 27,2% van het netto inkomen uitgegeven aan huur. Dat is iets minder dan gemiddeld in de regio (28,4%). In 2013 lag dit aandeel voor Ouder-Amstel hoger, op 28,8%. Voornamelijk huishoudens met een inkomen onder de EU-grens hebben een hoge huurquote, namelijk 30,5%.

Verhuigeneigdheid

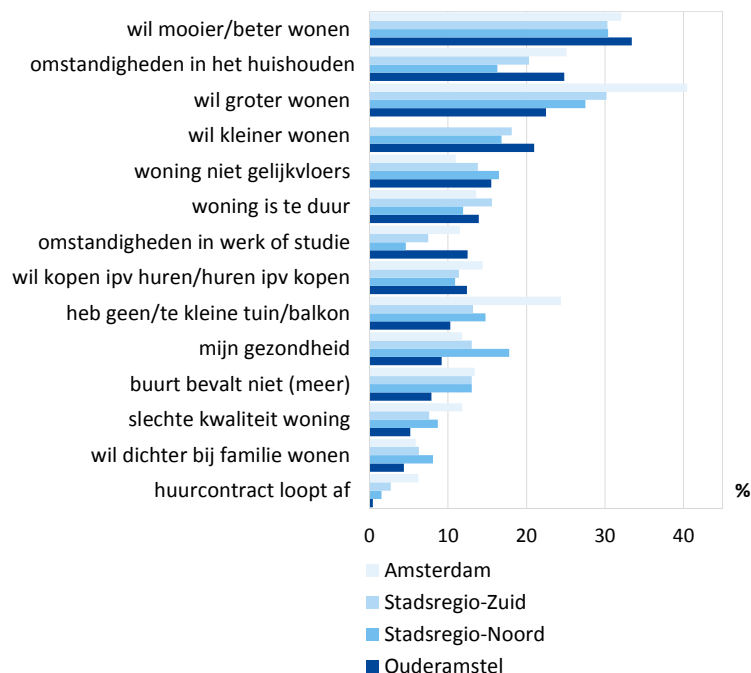
Verhuigeneigdheid Ouder-Amstel

De helft van de huishoudens in Ouder-Amstel heeft verhuisplannen, 20% wil zeker verhuizen, 30% misschien (totaal 50% verhuigeneigd, naar schatting 2900 huishoudens). Dit is iets meer dan in 2013 (47% verhuigeneigd). Alleenwonenden (52%) willen vaakst verhuizen, stellen met kinderen minder vaak dan gemiddeld (46%). Huishoudens met een modaal tot 2x modaal inkomen willen vaker verhuizen (54%) dan gemiddeld.

Verhuisredenen

Verhuisredenen van verhuiscandidate in Ouder-Amstel (procenten)

Bewoners in Ouder-Amstel willen vaak verhuizen om mooier of beter te kunnen wonen (33%), door omstandigheden in het huishouden (25%), of groter (23%) of kleiner (21%) te gaan wonen. De kwaliteit van de woning of de buurt komt minder vaak voor. Slechts 5% geeft aan dat de kwaliteit van de woning slecht is, en 8% geeft aan dat de buurt niet bevalt. In 2013 gaven veel verhuiscandidate aan te willen verhuizen door de wens om mooier te gaan wonen (31%), omstandigheden in het huishouden (22%) en financiële redenen (22%). In 2015 vindt 14% dat de woning te duur is.

Verhuiscandidate

Ongeveer de helft (55%, naar schatting 1600 huishoudens) van huishoudens in Ouder-Amstel die willen verhuizen, wil in de eigen gemeente blijven. Dit aandeel lag in 2013 wat hoger, op 60%. Ongeveer een derde (27%, 32% in 2013) geeft aan naar elders in de regio te willen verhuizen, en 18% (9% in 2013) wil naar elders buiten de regio.

Ongeveer 500 huishoudens in de regio, van buiten Ouder-Amstel, hebben interesse om naar deze gemeente toe te verhuizen. De totale belangstelling voor Ouder-Amstel komt daarmee op naar schatting 2100 huishoudens. Dit aantal is indicatief, en bevat zowel huishoudens die zeker willen verhuizen, als huishoudens die misschien willen verhuizen. Huishoudens hebben vaker de voorkeur voor een meergezinswoning (1200), dure koop (600), en zelfbouw (600).

Verhuiscandidate

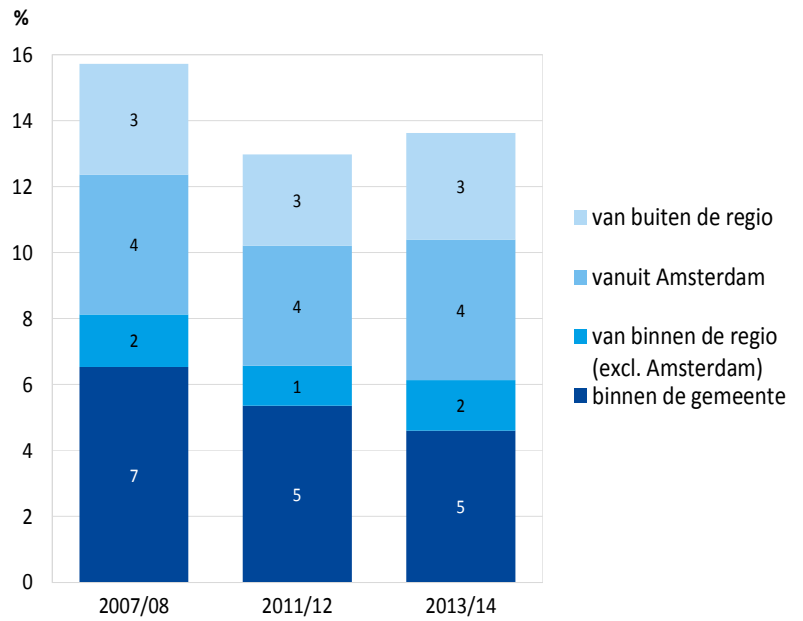
	abs.	%
voorkeur verhuiscandidate hh. in Ouder-Amstel:		
bij voorkeur eigen gemeente	1600	55
bij voorkeur naar elders, binnen de regio	800	27
bij voorkeur naar elders, buiten de regio	500	18
totaal verhuiscandidate hh. met voorkeur voor		
Ouder-Amstel	2100	-
eengezinswoning		
meergezinswoning	1200	55
goedkope koop, tot €249.000		
middeldure koop, €249.000 - €350.000	200	11
dure koop, €350.000 en meer	100	7
sociale huur, huur tot €711,-	600	29
middeldure huur, €711-€971,-	400	21
dure huur, €971 en meer	200	10
dure huur, €971 en meer		
	0	1
bij voorkeur nieuwbouw		
bij voorkeur oudbouw	400	17
	500	22
zelfbouw		
	600	27
kluswoning		
	300	16

Verhuizingen

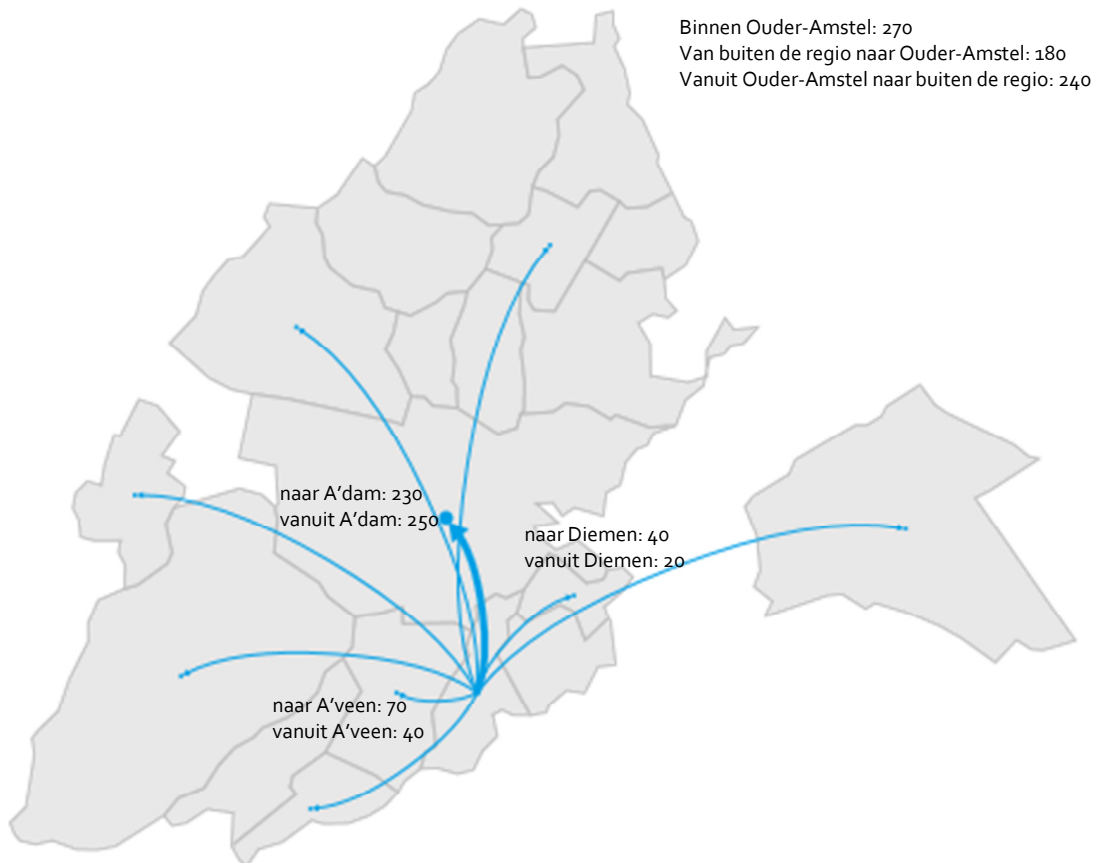
Verhuizingen naar Ouder-Amstel

In 2013/2014 is 14% van de huishoudens in Ouder-Amstel verhuisd. Dit is iets meer dan in de periode 2011/2012 (13%), maar lager dan in 2007/2008 (16%). Vooral de verhuizingen tussen gemeenten in de regio zijn weer op gang gekomen in 2013/2014. Huishoudens verhuizen vooral minder binnen de gemeente ten opzichte van 2007/08, toen was het aandeel verhuizingen binnen Ouder-Amstel 7%. Vooral gezinnen zonder kinderen met een bovenmodaal inkomen zijn weer vaker verhuisd (80 verhuisde gezinnen, ten opzichte van 60 in de periode 2011/2012, of 4,1 procentpunt meer).

Er zijn 270 huishoudens binnen Ouder-Amstel zelf verhuisd in 2013/2014. De instroom kwam vooral uit Amsterdam (250), en Amstelveen (40). De instroom van buiten de regio is ook aanzienlijk (180 huishoudens). Huishoudens die vertrokken uit Ouder-Amstel gingen naar Amsterdam (230), Amstelveen (70), Diemen (40), of naar buiten de regio (240). Per saldo ontvangt Ouder-Amstel huishoudens uit Amsterdam en Amstelveen vertrekken er huishoudens naar elders buiten de regio.

Verhuizingen vanuit Ouder-Amstel

De woonbuurt

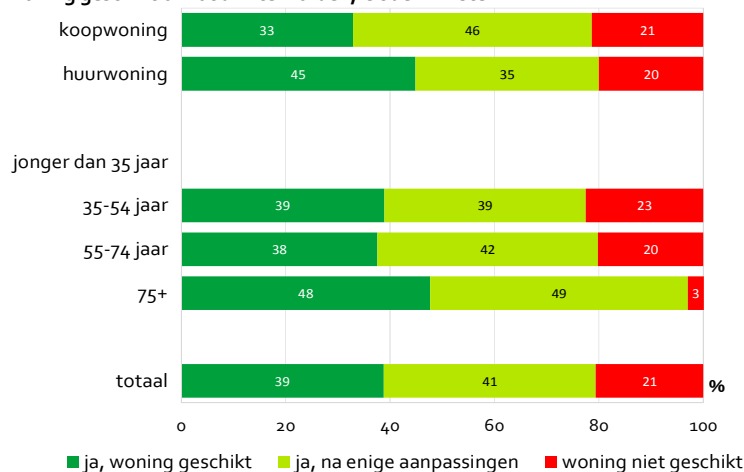
Wat maakt uw buurt aantrekkelijk?

Bewoners in Ouder-Amstel zijn meer tevreden over hun woning en buurt dan gemiddeld in de regio. Ze geven een 7,9 aan hun woning (7,6 gemiddeld) en een 7,8 aan hun buurt (7,5 gemiddeld). In 2013 gaven bewoners een 8,0 aan hun woning en een 7,6 aan hun buurt. Het meest voorkomende woonmilieu is "woonwijk" (49%), gevolgd door "gevarieerd" (15%) en "rustig stedelijk" (14%). Bewoners waarderen hun buurt vanwege de rust, het groen, en (de nabijheid van) Amsterdam, winkels, en openbaar vervoer.

Wonen en ouder worden

Woning geschikt om oud in te worden, Ouder-Amstel

De meeste huishoudens in Ouder-Amstel vinden hun woning geschikt om oud in te worden na enige aanpassingen (41%), of denken dat hun woning al geschikt is (39%). Eenentwintig procent acht de woning echt ongeschikt. Dit zijn naar schatting 1200 huishoudens. Deze 'ongeschikte' woningen zijn zowel in de koop- als in de huursector te vinden. Jonge huishoudens vinden hun woning minder vaak geschikt dan oudere huishoudens. De buurt wordt in het algemeen wel geschikt geacht, 91% geeft dit aan. Oudere en jongeren huishoudens denken hier niet anders over.

'Wonen in de regio Amsterdam 2015'

De resultaten zijn gebaseerd op het onderzoek 'Wonen in de regio Amsterdam' gehouden in 2015 en 2013. Het onderzoek bestaat uit een enquête onderzoek onder huishoudens in de regio Amsterdam en een verhuizingenbestand op basis van registraties.

Het verhuizingenbestand bevat alle verhuisde huishoudens in de periode 2013/2014, 2011/2012 en 2007/2008. Deze verhuizingen zijn gekoppeld aan alle huishoudens die aan het eind van deze periode woonachtig waren in de regio.

Colofon

Onderzoek, Informatie en Statistiek
Oudezijds Voorburgwal 300
1012 GL Amsterdam
www.amsterdam.nl

Auteurs

Hester Booi, Dragana
Stojmenovska, Annika Smits,
Maurice Hendriks, Jessie Bakens,
Anne Huijzer
h.booi@amsterdam.nl
Telefoon 020 251 0474

Nota van beantwoording zienswijzen

Zienswijzen	Reacties
Huurdersvereniging Ouder-Amstel	
<p>1 In verband met de doorstroming op de woningmarkt, sluit de huurdersvereniging zich aan bij het voorstel om het instrument "Van Groot naar Beter" in te voeren in onze gemeente. Dit zal ook wat hen betreft onderdeel van gesprek zijn bij de te maken prestatieafspraken. Tevens doet de huurdersvereniging een voorstel voor nieuw te bouwen appartementen aan 't Kampje die de doorstroming op gang moeten brengen.</p>	<p>Toepassing van het instrument "Van Groot Naar Beter" in onze gemeente is ook voor ons inzet bij de prestatieafspraken. In de woonvisie wordt dit instrument reeds benoemd om de doorstroming op de woningmarkt te stimuleren. Deze zienswijze heeft daarom niet geleid tot een wijziging van de woonvisie.</p> <p>De invulling, waaronder het voorstel om maatwerk te verrichten in plaats van de "standaard verhuisvergoeding", maakt onderdeel uit van de prestatieafspraken. Over deze concrete invulling nemen wij geen bepalingen op in de woonvisie. Uiteraard staan wij wel open voor alternatieven (voor de standaard verhuisvergoeding) bij de toepassing van het instrument.</p> <p>Concrete plannen zoals (nieuw)bouw aan de rand van 't Kampje (waar mogelijk ook ruimte voor wonen in komt), nemen wij mee in de gesprekken met de ontwikkelende partij en worden niet zo gedetailleerd opgenomen in de woonvisie.</p>
<p>2 De huurdersvereniging pleit voor huisvesting van jongeren in leegkomende zorggebouwen, met behoud van inschrijfduur.</p>	<p>Huisvesting van jongeren in de gemeente is een blijvend punt van aandacht voor de gemeente. Alhoewel het een lastig onderwerp is om te realiseren zijn er ook successen te onderkennen, zo is er recent een omgevingsvergunning verleend voor een studentenhotel (formeel geen permanent wonen) in een al langer leegstaand pand op het ABP. Jongerenhuisvesting op het ABP wordt met uitvoering van deze vergunning een (nieuw) feit.</p> <p>De gedachte om leegstaande zorggebouwen (en bedrijfspanden) te transformeren tot (tijdelijke) woningen, sluit aan bij onze standpunten daarover in de woonvisie. Die mogelijkheden daartoe zullen nadrukkelijk worden onderzocht. Omdat deze zienswijze aansluit bij het bepaalde in de woonvisie, behoeft dit geen aanpassing.</p> <p>Tot slot merken we nog op dat we voor het huisvesten van jongeren meer opties openhouden dan slechts woningen in getransformeerde gebouwen.</p>

Zienswijzen		Reacties
3	In verband met een goede integratie van statushouders is de huurdersvereniging het met ons eens dat het belangrijk is dat de statushouders in bestaande buurten en wijken worden gehuisvest.	De zienswijze ten aanzien van het huisvesten van statushouders sluit aan bij hetgeen daarover is bepaald in de woonvisie. Deze zienswijze behoeft geen aanpassing van de woonvisie.
4	De huurdersvereniging is blij met handhaving van de verhouding 30% - 70% ten aanzien van woningen in de sociale huur en vrije sector. Zij benoemen enkele ontwikkelingen waardoor zij vrezen dat deze verhouding in gevaar komt. Het behoud van dit evenwicht vinden zij daarom een belangrijk bespreekpunt bij het opstellen van de prestatieafspraken.	De huurdersvereniging merkt terecht op dat de woningvoorraad sociale huurwoningen in procenten is afgenomen. Desondanks is de verhouding 30-70 nog intact. Wij delen de zorg van de huurdersvereniging. Het waarborgen van deze verhouding is daarom ook voor ons een belangrijk thema bij de prestatieafspraken. Deze zienswijze heeft niet geleid tot een wijziging van de woonvisie.
5	Doorstroming van scheefwoningers is voor de huurdersvereniging eveneens een bespreekpunt bij de op te stellen prestatieafspraken. Daarbij pleiten zij voor een "financiële overgangsregeling".	De zienswijze ten aanzien van het stimuleren van doorstroming van scheefwoningers komt overeen met het bepaalde in de woonvisie. De zienswijze behoeft daarom geen aanpassing van de woonvisie en is onderwerp van gesprek bij het opstellen van de prestatieafspraken.
6	Ten aanzien van duurzaamheid wil de huurdersvereniging graag dat er prestatieafspraken worden gemaakt voor de korte en langere termijn. Tevens merken zij op dat nieuwbouwwoningen in het algemeen over een A-label beschikken.	Duurzaamheid is een onderwerp dat zeer na aan het hart ligt. Zij wil zeker onderzoeken of het mogelijk is prestatieafspraken te maken over duurzaamheid en hoe deze er uit zouden kunnen zien. Terecht merkt de huurdersvereniging op dat nieuwbouwwoningen (doorgaans) over een label A beschikken (bij nieuwbouwwoningen is een energieprestatiecoëfficiënt (EPC) van 0,4, wat gelijk staat aan label A, immers verplicht). De tekst in de woonvisie is hierop aangepast.
Eigen Haard		

Zienswijzen		Reacties
7	In de zienswijzen geeft Eigen Haard aan een analyse, in hoeverre het huidige woningaanbod aansluit op de vraag van de groep senioren in de gemeente, te missen. Zij pleiten voor een kwalitatief en kwantitatief onderzoek om gericht in beeld te brengen welke behoefte aan alternatieve woonvormen ontstaat. Eigen Haard wil graag op basis van deze uitkomsten de mogelijkheden bekijken van het 'ombouwen' van een klein deel van de flats in het Zonnehofgebied naar bijvoorbeeld groepswonen voor senioren, of mogelijk het uitbreiden van de specifieke voorrang labels voor senioren.	<p>Deze zienswijze heeft betrekking op een te houden vervolgonderzoek en behoeft daarom geen aanpassing van de woonvisie.</p> <p>In 2015 is een regionaal woonwensenonderzoek uitgevoerd, waarvan resultaten per gemeente bekend zijn. Daarnaast heeft de Huurdersvereniging recent een huurdersraadpleging gehouden. Deze onderzoeken geven reeds inzicht in de woonbehoeften. Bij het opstellen van de prestatieafspraken zullen we met Eigen Haard en de huurdersvereniging beoordelen of er nader onderzoek nodig is en maken we afspraken over de planning en bekostiging.</p>
8	Eigen Haard stelt het volgende: "U definieert (lage) middeninkomens als de groep met een bruto jaarinkomen tot € 43.786. Dit bedrag is gerelateerd aan de grens die de rijksoverheid ook gebruikt voor de inkomensafhankelijk huurverhoging. Wij sluiten ook aan op deze grens, maar hanteren daarnaast ook de grens van € 50.000. Wij hebben deze grens gebaseerd op het feit of iemand met een dergelijk inkomen ook kan kopen als alternatief voor de huur. Daarbij hebben we gekeken naar de gemiddelde verkoopprijzen in de gemeente. In Duivendrecht blijken de gemiddelde verkoopprijzen een stuk lager te liggen dan in Ouderkerk aan de Amstel. Vandaar dat wij specifiek voor Duivendrecht de grens van 43.786 (afgerond € 44.000) aanhouden en voor Ouderkerk aan de Amstel € 50.000. Aan de laatste inkomenscategorie hebben we een maximale huur van € 1000 gekoppeld, welke betaalbaar is voor deze groep."	<p>In de woonvisie hanteren wij inderdaad de inkomensgrens die door de rijksoverheid wordt gebruikt. Deze bedraagt overigens € 35.739.</p> <p>Het is een bekend probleem dat hierdoor de groep huishoudens met een middeninkomen buiten de boot vallen. Dit benoemen wij ook in de woonvisie als een aan te pakken knelpunt. In de op te stellen prestatieafspraken maken we daarom jaarlijks afspraken over de te hanteren inkomensgrens, rekening houdend met vraag en aanbod op de woningmarkt. Verschillende inkomensgrenzen voor beide kernen, vinden wij daarbij een goede suggestie.</p> <p>Omdat de tekst in de woonvisie een beschrijving is van de door het rijk gebruikte inkomensgrenzen, behoeft dit geen aanpassing van de woonvisie.</p>
9	Eigen Haard geeft aan het instrument "Van Groot naar Beter" al enige tijd elders in te zetten met wisselend succes. Het blijkt namelijk behoorlijk arbeidsintensief te zijn om hier echt resultaat (lees extra doorstroming) mee te realiseren. Eigen Haard wil dan ook graag samen met ons kijken hoe deze maatregel nog efficiënter kan worden ingezet.	<p>Het is ons bekend dat het instrument wisselend succes heeft. Wij gaan bij de prestatieafspraken daarom ook graag in gesprek over een alternatieve inzet van het instrument.</p> <p>Zie verder de reactie bij zienswijze 1.</p>

Zienswijzen		Reacties
10	<p>In de woonvisie wordt het belang van het aanbieden van middensegment genoemd als één van de smeermiddelen om de doorstroming op gang te brengen. Eigen Haard ziet dat in eerste instantie door het liberaliseren van een beperkt deel van de bestaande sociale huurvoorraad in plaats van toevoegen nieuwbouw. Corporaties hebben daarbij door de nieuwe Woningwet veel minder mogelijkheden om nieuwbouw vrij sector huur (niet-DAEB) te ontwikkelen.</p>	<p>Wij zijn het eens met deze stelling en zien dit met belangstelling terug in het scheidingsvoorstel van Eigen Haard, waarbij het uitgangspunt van 70-30 gehandhaafd dient te blijven. Dit behoeft geen wijziging van de woonvisie.</p>
11	<p>Ten aanzien van de ambitie om de bestaande woningvoorraad verduurzamen, merkt Eigen Haard op dat dit afhankelijk is van een aantal factoren, namelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De bouwtechnische staat van woningen. Niet elk complex leent zich ervoor om maatregelen te nemen op dat gebied. Bijvoorbeeld bij complexen met een zwakke fundering kunnen zware ingrepen vaak niet toegepast worden. Eigen Haard is nu bezig met een pilot project in Amsterdam. Afhankelijk van deze uitkomst kunnen ze bepalen in welke complexen dit nog meer mogelijk is. • De instemming van een meerderheid van de huurders die Eigen Haard nodig heeft om een complex grondig aan te pakken. Dit blijkt in de praktijk lang niet altijd te lukken. • Eigen Haard is voor dergelijk grote investeringen in complexen mede afhankelijk van overheidssubsidies. Naast rijkssubsidies, krijgen ze in het pilot project in Amsterdam ook subsidie van de gemeente. Eigen Haard hoort graag of de gemeente Ouder-Amstel daarvoor ook subsidies ter beschikking wil en kan stellen. 	<p>Wij begrijpen dat de genoemde factoren van invloed zijn op het verduurzamen van de woningvoorraad. De uitkomsten van de pilot bij het project in Amsterdam, nemen wij graag mee in de te maken prestatieafspraken over duurzaamheid.</p> <p>In de gemeente Ouder-Amstel is geen subsidie beschikbaar voor verduurzaming van de woningvoorraad.</p> <p>Rekening houdend met de genoemde factoren die van invloed zijn op het verduurzamen van de woningvoorraad, blijft de ambitie uit de woonvisie op dit onderdeel ongewijzigd.</p>
Woonzorg Nederland		

Zienswijzen		Reacties
12	Prestatieafspraken: Woonzorg Nederland gaat graag met de Gemeente in gesprek voor wat betreft het maken van prestatieafspraken. Als landelijke categorale corporatie met een gering bezit in Ouder-Amstel zal maatwerk daarbij wenselijk c.q. noodzakelijk zijn.	Wij zijn het eens met deze stelling en hebben inmiddels contact met Woonzorg Nederland voor het opstellen van prestatieafspraken. De tekst in de woonvisie is hierop aangepast.
13	Voor wat betreft de regeling 'Van Groot naar Beter', zoals ook vermeld op pagina 13, staat Woonzorg Nederland hier welwillend tegenover en gaat graag hier nader op in gedurende de dialoog van prestatieafspraken. Daarbij maken zij kenbaar dat vanwege hun doelgroep, senioren, zij aan het einde van de 'productielijn' zijn gepositioneerd. Concreet houdt dit onder andere in dat het behouden van de oude huur (m.a.w. geen huursprong) voor Woonzorg Nederland significante consequenties kan hebben op de financiële exploitatie van hun vastgoed	Wij zijn verheugd met het feit dat Woonzorg Nederland ten aanzien van dit onderwerp wil meedenken en hierover prestatieafspraken wil maken. Tevens realiseren wij ons dat de mogelijkheden, gelet op de doelgroep, beperkt zijn. In het uitvoeringsprogramma is aangegeven dat we over de inzet van dit instrument ook met Woonzorg Nederland in gesprek gaan.
14	Vanwege de doelgroep van Woonzorg Nederland verwachten zij slechts in beperkte mate een bijdrage te kunnen leveren aan het huisvesten van statushouders in Ouder-Amstel.	Wij begrijpen die stelling van Woonzorg Nederland. Dit onderwerp wordt daarom minimaal meegenomen bij de op te stellen prestatieafspraken en behoeft geen aanpassing van de woonvisie.
Buurtdorp Ouderkerk		
15	Buurtdorp Ouderkerk geeft in de zienswijzen aan dat het hen opvalt dat de werkelijke oplossingen voor de mismatch in woonwensen en woonmogelijkheden, het verschil tussen vraag en aanbod vooral gezocht worden in 'De Nieuwe Kern'. Daarbij stellen zij tevens dat voor een aantal huidige bewoners van met name Ouderkerk, daar niet de oplossing voor tussen nu en 10 jaar ligt. Zij willen ons focussen op de mogelijkheden in Ouderkerk.	De stelling dat "de oplossing <u>vooral</u> wordt gezocht in De Nieuwe Kern" is onjuist. De oplossing wordt <u>ook</u> in de DNK gezocht. Het is een gegeven feit dat ontwikkellocaties in Ouderkerk zeer schaars zijn waardoor er geen andere optie is dan ook over de grenzen van de bestaande kernen heen te kijken. Deze zienswijze leidt niet tot een wijziging van de woonvisie.

Zienswijzen	Reacties
<p>16 De doelgroep benadering spreekt Buurtdorp Ouderkerk aan, met name voor het langer thuis wonen van ouderen. In de zienswijzen stelt Buurtdorp Ouderkerk dat ze te weinig visie zien op het faciliteren van de combinatie van wonen en zorg, rekening houdend met het doorzetten van de demografische ontwikkeling. Daarbij stellen zij te begrijpen dat de intramurale zorg een zaak is van andere instanties, maar dat de gemeente nu meer verantwoordelijk is dan voorheen.</p>	<p>In de visie onderstrepen wij het belang van het langer thuis wonen, wat aansluit bij het Rijksbeleid. De verdere invulling daarvan zal een belangrijk onderwerp van gesprek zijn bij het opstellen van prestatieafspraken met Woonzorg Nederland en Eigen Haard.</p>
<p>17 Buurtdorp Ouderkerk stelt dat de nadruk in het uitvoeringsprogramma wordt gelegd op de woningcorporatie Eigen Haard. Andere partijen zoals ondernemers en investeerders, particulieren, worden elders, genoemd maar zijn niet terug te vinden in de verdere uitwerking van de visie.</p>	<p>Het maken van prestatieafspraken met Woonzorg Nederland wordt opgenomen in de woonvisie.</p> <p>De woonvisie betreft echter niet die mate van concreetheid dat daarin wordt geschreven over gesprekken met individuele ondernemers en investeerders. Uiteraard dient deze visie als leidraad voor de gesprekken die wel met hen worden gevoerd.</p>
<p>18 Volgens Buurtdorp Ouderkerk is het probleem van het scheef wonen niet voldoende uitgewerkt voor wat betreft de situatie waarin ouderen wel naar een kleinere woning zouden willen verhuizen maar alleen als de huur niet te veel afwijkt van hun huidige situatie. De reactie van de huurdersvereniging Ouder-Amstel gaat hier ook op in en hun visie op dit probleem wordt ondersteund door Buurtdorp Ouderkerk.</p>	<p>Zie reactie op zienswijze 1.</p>
<p>19 Buurtdorp Ouderkerk stelt dat een goed overzicht van potentiële bouwplaatsen in Ouderkerk zeer welkom is. Het bevorderen van particulier initiatief door PO of CPO wordt wel genoemd maar zien we niet terug in de verdere uitwerking van de visie.</p>	<p>Een dergelijk overzicht kunnen wij verstrekken aan Buurtdorp Ouderkerk. Wij willen ook periodiek met hen in gesprek over de eventuele mogelijkheden voor PO en CPO op ontwikkellocaties.</p> <p>Daarbij maken we op voorhand duidelijk dat de mogelijkheden voor PO en CPO zeer beperkt zijn vanwege het ontbreken van beschikbare bouwgrond.</p> <p>Dat is ook de reden dat we in de woonvisie niet concreter kunnen worden ten aanzien van dat punt.</p>

Zienswijzen		Reacties
20	Buurdorp Ouderkerk stelt het volgende: "Het is heel goed dat de gemeente wil meewerken aan het onderzoeken van de mogelijkheden om in combinatie koop- en huur woningen te ontwikkelen. Interessant zou zijn om ook de mogelijkheden van het wonen met diverse doelgroepen te onderzoeken. Dat sluit ook aan bij uw visie om met name statushouders zich niet geïsoleerd te laten vestigen maar op plekken waar contact met de huidige bevolking vanzelfsprekend is."	In de woonvisie wordt gesproken over een "verkenning" in plaats van een onderzoek. Hoewel dit dicht bij elkaar ligt, willen we wel deze nuance benoemen om de verwachting goed te managen. De verkenning waarover gesproken wordt op pagina 17 heeft inderdaad betrekking op het wonen van diverse doelgroepen. Dit behoeft geen aanpassing van de tekst in de woonvisie.
21	Volgens Buurdorp Ouderkerk wordt door de opstellers van deze nota aangedrongen op nader onderzoek naar de woonwensen van de huidige bewoners. Zij pleiten ook voor zo'n onderzoek, mede vanwege een succesvolle voorlichtingsavond die zij hebben georganiseerd. Dat geeft volgens hen aan dat het onderwerp leeft bij de bevolking. Alleen is hierdoor nog niet helder welke woonwensen er leven. In z'n algemeenheid kan volgens Buurdorp Ouderkerk worden gesteld dat mensen wel willen verhuizen maar dat de mogelijkheden om naar een kleiner (koop)appartement te gaan, te gering zijn.	<p>Ten aanzien van dit punt is nuance op zijn plaats. In de concept woonvisie wordt nergens <i>aangedrongen</i> op "nader onderzoek naar de woonwensen van de huidige bewoners". Het is overigens ook niet aan de stellers om daarop aan te dringen, aangezien het een door het college vastgestelde conceptvisie is. In de conceptvisie wordt wel enkele malen gewezen op mogelijke vervolgonderzoeken, maar niet ten aanzien van de woonwensen. Hier is namelijk recent onderzoek naar gedaan door de Stadsregio Amsterdam.</p> <p>Ten aanzien van de verhuisbereidheid merken we op dat de Huurdersvereniging recent een huurdersraadpleging geeft gehouden, waaruit de genoemde verhuisbereidheid niet onmiskenbaar is gebleken (zie pagina 15 en 16 van die rapportage).</p> <p>Ondanks dat we de verhuisbereidheid niet groter willen maken dan uit onderzoeken is gebleken, zijn wij wel van mening dat we moeten investeren in het "over de streep trekken" van de mensen met enige verhuisbereidheid, wanneer dat goede doorstroming op de woningmarkt als gevolg heeft. Daarom zetten we ook in op instrumenten zoals Van Groot naar Beter.</p>
	Eigen, particulier initiatief kost veel investering zowel financieel maar vooral wat betreft energie. Buurdorp Ouderkerk vraagt of het mogelijk is om met de gemeente in gesprek te gaan over hoe we elkaar kunnen ondersteunen.	Ja dat is mogelijk, zie ook de reactie op zienswijze 19.

In de bijlagen zijn kopieën van een factsheet over Ouder-Amstel uit het woonwensenonderzoek van de SRA en het rapport van de huurdersraadpleging toegevoegd.

NEE Geen ongeadresseerd reclamedrukwerk, géén Huis aan Huis bladen

NEE Geen ongeadresseerd reclamedrukwerk JA Wel Huis aan Huis bladen

84

100

116

NEE Geen ongeadresseerd reclamedrukwerk, géén Huis aan Huis bladen

NEE Geen ongeadresseerd reclamedrukwerk, géén Huis aan Huis bladen

86

102

118

NEE Geen ongeadresseerd reclamedrukwerk, géén Huis aan Huis bladen

NEE Geen ongeadresseerd reclamedrukwerk JA Wel Huis aan Huis bladen

NEE Geen ongeadresseerd reclamedrukwerk, géén Huis aan Huis bladen

88

Amsterdam
Juni 2016

120

NEE Geen ongeadresseerd reclamedrukwerk, géén Huis aan Huis bladen

Huurdersraadpleging HV Ouder-Amstel

90

122

Rapportage
door Jurriën Schuurman

92

124

NEE Geen ongeadresseerd reclamedrukwerk, géén Huis aan Huis bladen

NEE Geen ongeadresseerd reclamedrukwerk JA Wel Huis aan Huis bladen

94

126

 WOONBOND
KENNIS - EN ADVIESCENTRUM

Colofon

Huurdersraadpleging
HV Ouder-Amstel
Juni 2016

Woonbond
Kennis- en Adviescentrum
Nieuwe Achtergracht 17
1018 XV Amsterdam
tel. 020 551 77 00
fax 020 551 77 99
info@wka-centrum.nl
www.wka-centrum.nl
Twitter: @WKAcentrum
Facebook:
www.facebook.com/
woonbondkennisenadvies

samenstelling
Jurriën Schuurman

© **auteursrechten**
Alle rechten voorbehouden

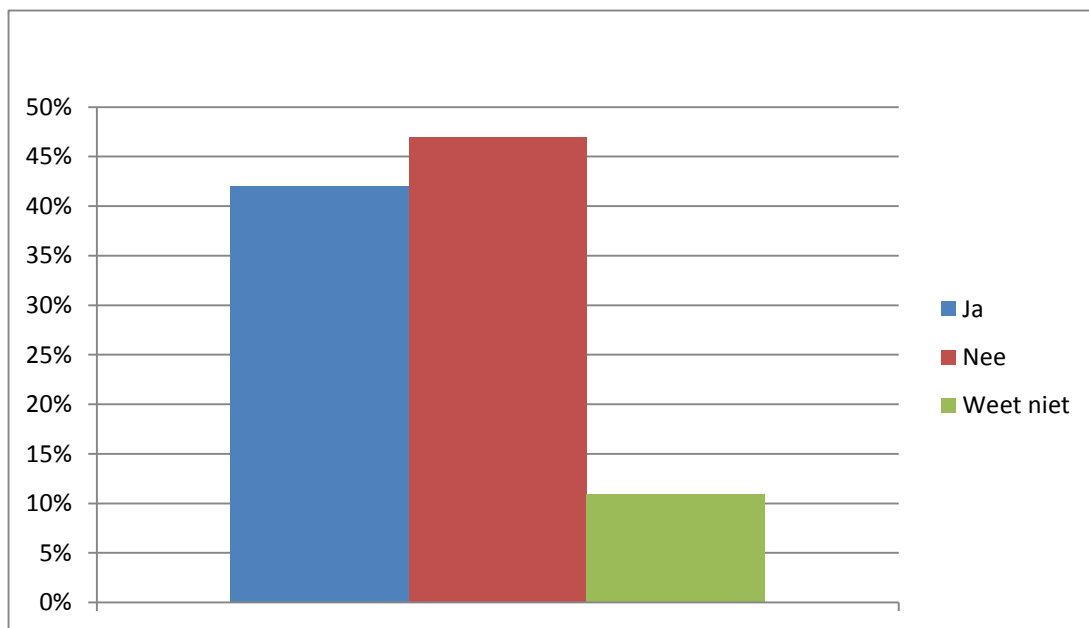
Inhoud

Is uw woning toegankelijk met een rolstoel?	4
Is uw woning toegankelijk met een rollator?	5
Is uw huidige woning naar uw mening geschikt om daarin oud te worden? Met andere woorden: Is uw huidige woning toekomstbestendig?	6
Wilt u binnen vijf jaar verhuizen?.....	7
Hoe lang wilt in u in uw huidige woning blijven wonen?.....	8
Wilt u binnen twee jaar verhuizen?	9
Zoekt u actief naar een andere woning?.....	10
Wilt u hieronder aangeven wat voor u de verhuisredenen of woonwens is?	11
Hoeveel huur bent u bereid per maand voor uw woonwens te betalen?	13
Is de huur die u bereid bent te betalen meer dan de huidige huur of minder dan de huidige huur?	14
Zou u er interesse in hebben te verhuizen naar een kleinere woning als de huur van de kleinere woning hetzelfde was als dat u nu betaalt?	15
Zou u er interesse in hebben te verhuizen naar een kleinere woning als de huur van de kleinere woning lager was dan dat u nu betaalt?	16
Wonen er in uw huidige huurwoning andere mensen die op zoek zijn naar een andere woning? Het kan bijvoorbeeld gaan om inwonende kinderen, uw partner of een volwassene die tijdelijk inwoont?	17
Aantal andere volwassenen met verhuiscwensen	18
Aantal inwonende kinderen met verhuiscwensen	18
Wat is uw oordeel over het flatgebouw wat betreft de volgende zaken?	19
Is er in uw complex een lift aanwezig?	20
In welke mate bent u het eens met de onderstaande uitspraken?	21
Is er geuroverlast van buiten de woning?	22
Is er geuroverlast van andere woningen?	23
Wat is uw oordeel over uw verhuurder wat betreft de volgende zaken?	24
Heeft u de website van uw verhuurder wel eens bezocht?	25
Kon u op de website vinden waar u naar zocht?	26
Hoe tevreden was u in het algemeen met de inhoud van de website?	27
Wat is uw oordeel over de kwaliteit van de dienstverlening van uw verhuurder?	28
Heeft u in de afgelopen 12 maanden op een van de volgende manieren contact gehad met uw verhuurder? Meer antwoorden mogelijk.	29
Hoe tevreden bent u op de manier waarop de medewerker(s) u te woord hebben gestaan?	31
Was de informatie die u heeft ontvangen begrijpelijk?.....	32
Weet u of er in uw buurt een bewonerscommissie actief is die opkomt voor de belangen van de huurders?.....	33
Bent u bekend met het werk van de bewonerscommissie in uw buurt?	34
Bent u bekend met de website van de bewonerscommissie in uw buurt?	35
Aan welke onderwerpen zou de bewonerscommissie naar uw mening met name aandacht moeten schenken? Meer antwoorden mogelijk.....	36
Wat is uw mening over de bewonerscommissie in uw buurt wat betreft de volgende zaken?.....	38
Wilt u hieronder aangeven in welk gebied u woont?	39
Heeft u nog vragen of opmerkingen over de enquête of heeft u onderwerpen die u bij Huurdersvereniging Ouder-Amstel of uw bewonerscommissie onder de aandacht wilt brengen?	40

Tabellen en grafieken

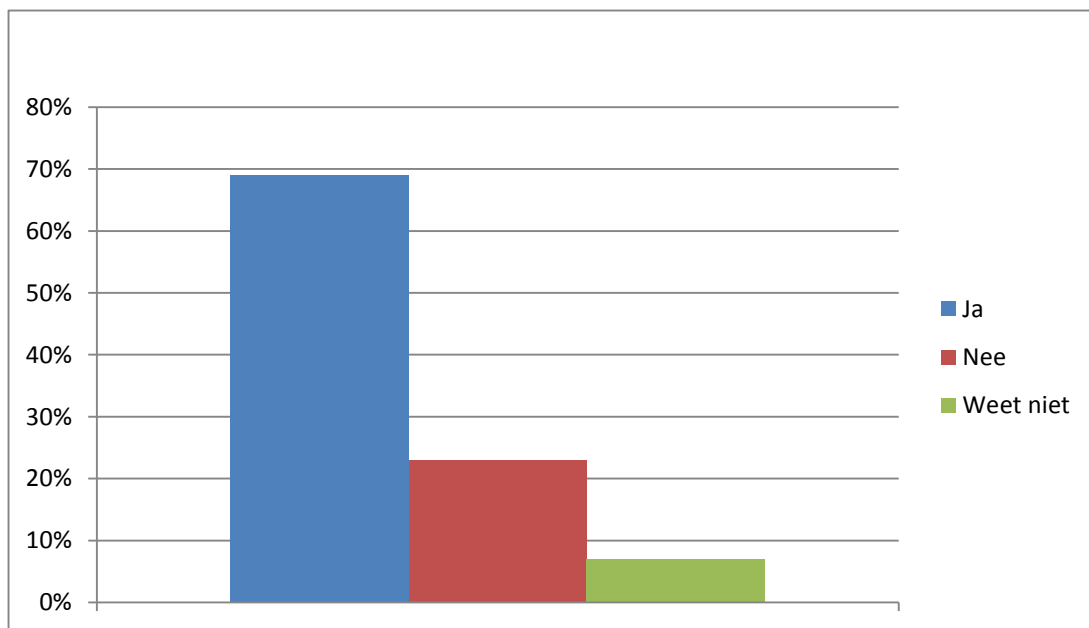
Is uw woning toegankelijk met een rolstoel?

Ja	70 42%
Nee	79 47%
Weet niet	18 11%
Totaal	167 100%

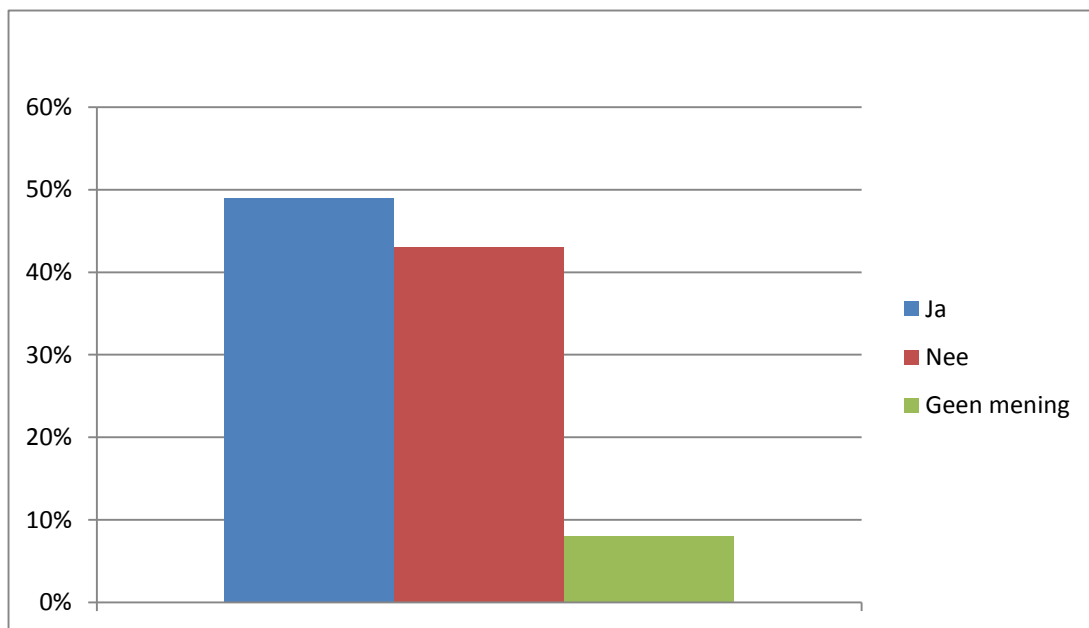
Is uw woning toegankelijk met een rollator?

Ja	116 <i>69%</i>
Nee	39 <i>23%</i>
Weet niet	12 <i>7%</i>
Totaal	167 <i>100%</i>

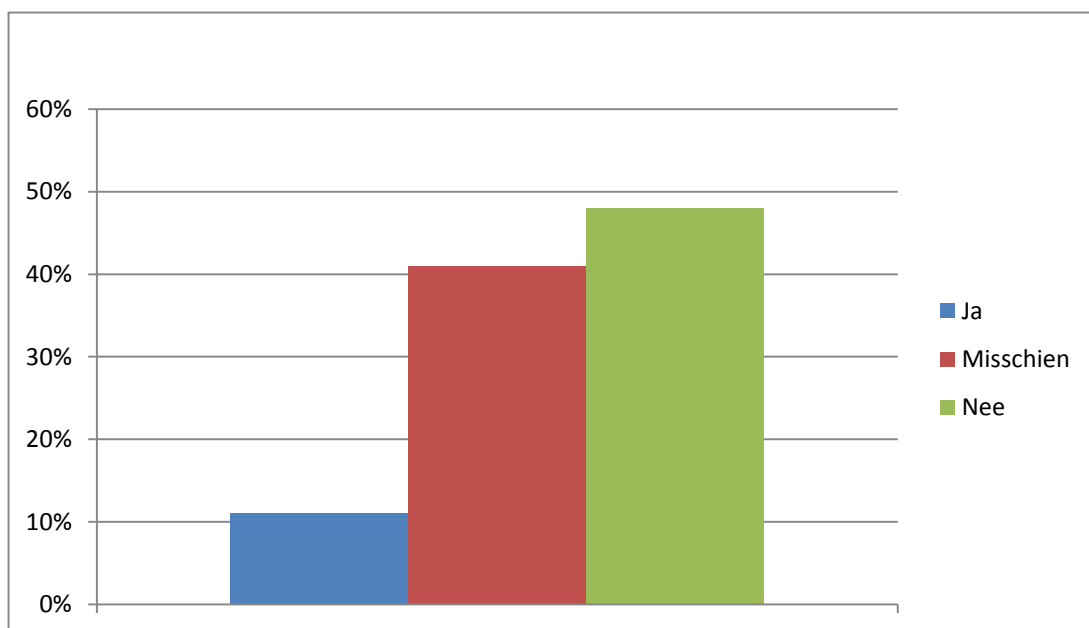
Is uw huidige woning naar uw mening geschikt om daarin oud te worden? Met andere woorden: Is uw huidige woning toekomstbestendig?

Ja	82 49%
Nee	72 43%
Geen mening	13 8%
Totaal	167 100%

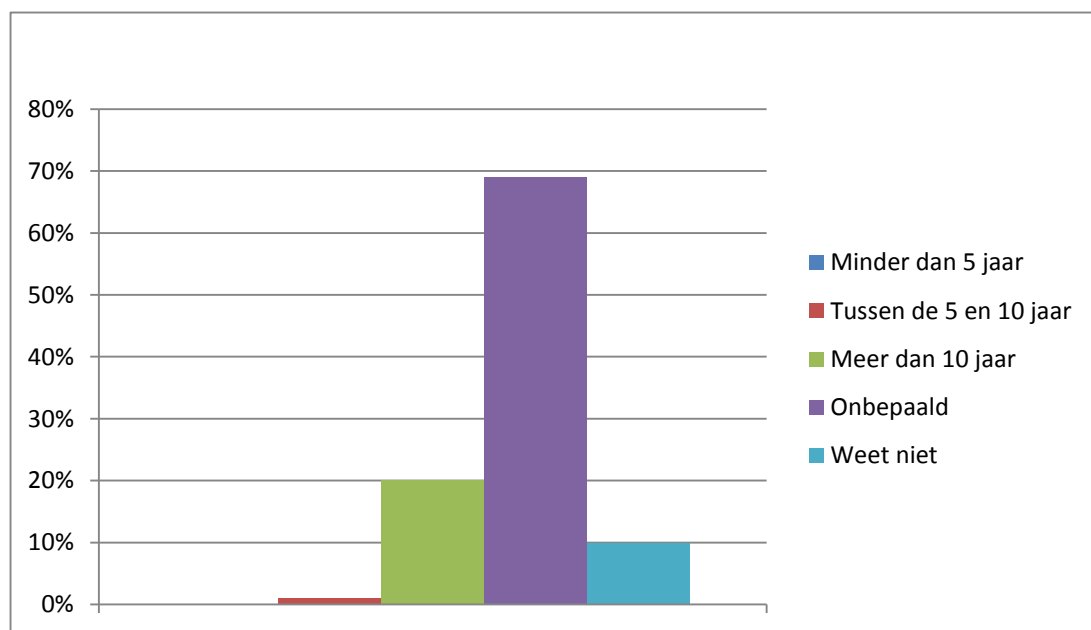
Wilt u binnen vijf jaar verhuizen?

Ja	19 <i>11%</i>
Misschien	68 <i>41%</i>
Nee	80 <i>48%</i>
Totaal	167 <i>100%</i>

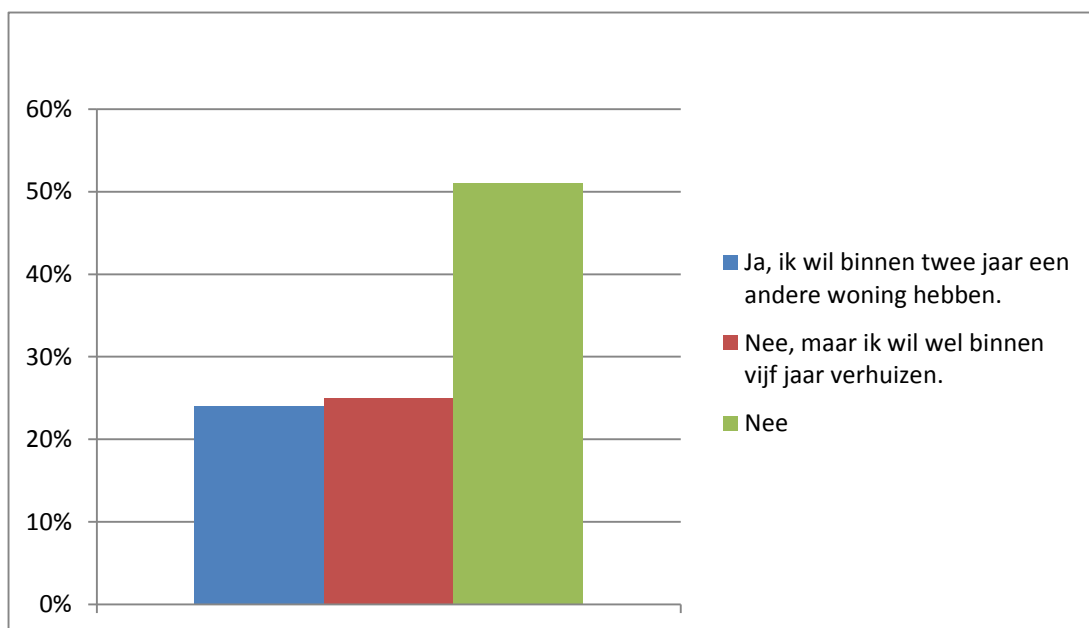
Hoe lang wilt in u in uw huidige woning blijven wonen?

Minder dan 5 jaar	- -
Tussen de 5 en 10 jaar	1 1%
Meer dan 10 jaar	16 20%
Onbepaald	55 69%
Weet niet	8 10%
Totaal	80 100%

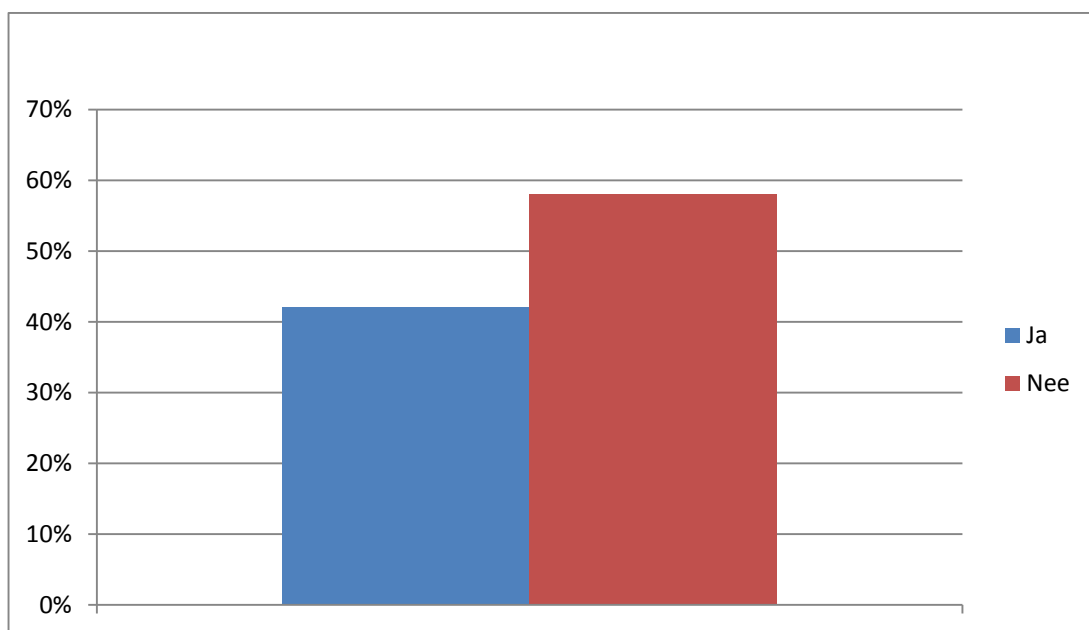
Wilt u binnen twee jaar verhuizen?

Ja, ik wil binnen twee jaar een andere woning hebben.	21 24%
Nee, maar ik wil wel binnen vijf jaar verhuizen.	22 25%
Nee	44 51%
Totaal	87 100%

Zoekt u actief naar een andere woning?

Ja	18 42%
Nee	25 58%
Totaal	43 100%

Wilt u hieronder aangeven wat voor u de verhuisredenen of woonwens is?

Mijn woning bevat niet meer.	2 5%
Mijn woning is te groot.	12 28%
Mijn woning is te klein.	6 14%
Ik ben ontevreden over de kwaliteit van de woning.	3 7%
Ik ben ontevreden over het onderhoud aan de woning.	2 5%
Ik wil een koopwoning.	12 28%
Ik wil een woning zonder trappen.	8 19%
Mijn woning is te duur in relatie tot de kwaliteit.	5 12%
Ik kan de huur niet meer opbrengen.	3 7%
Ik weet niet of ik de huur over een paar jaar nog op kan brengen.	11 26%
Ik wil een energiezuiniger woning.	4 9%
Ik wil naar een woning voor senioren.	13 30%
Ik wil verhuizen vanwege werk of studie.	1 2%
Ik wil verhuizen om medische redenen.	4 9%
De gezinssituatie is veranderd.	6 14%
Ik vind de buurt niet prettig.	1 2%
Ik heb problemen met mensen om mij heen.	2 5%
Ik wil graag naar een andere specifieke wijk.	3 7%
Anders	11 26%
Totaal	43

Andere verhuisredenen

Ik wil een huis met tuin voor mijn kinderen. en de bushalte is zo ver van mijn huis, dat maakt mijn supermarkt zo moeilijk met de fiets

Verdiene te veel voor sociale huur

Wil weer kunnen stoken! Stookkosten zijn hier achterlijk duur (5.000 EUR bijvoorbeeld) ik woon op parterre en heb door de bomen geen zonlicht meer waardoor ik bij somber weer de verlichting aan moet doen. Bovendien word ik hier chagrijnig van omgevingslawaaï van de A10 stijgt, de geluidswanden helpen niet.

Ik wil over een aantal jaren vermoedelijk een tuin (ik heb nu een balkon) meer natuur, liever kopen: iets opbouwen ipv geld weggooien, niet financieel investeren in de woning en meer naar je zin maken omdat hey een huurwoning is en huren alleen maar stijgen. omdat het

lift vaak stuk of buiten gebruik de laatste tijd, ik gebruik een rollator.

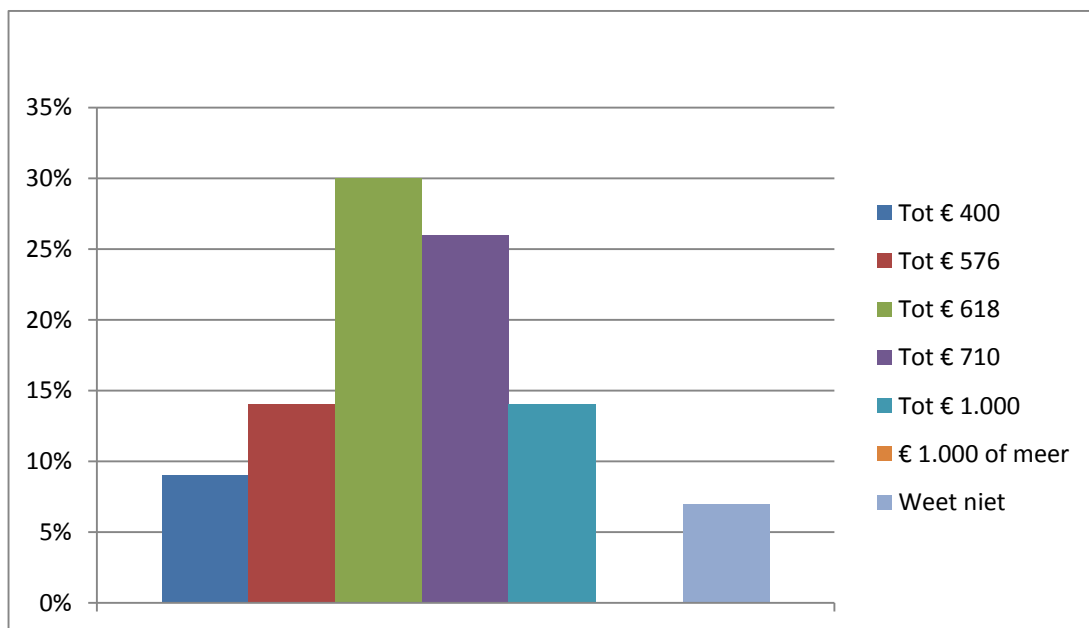
ik heb te veel groen voor mijn woning, waardoor ik in de zomer met bewolkt weer het licht aan heb. Ik houd zo van de zon en van mijn balkon met planten dat ik er nu gezondheidsproblemen door krijg. Bovendien is bewezen dat de kwaliteit van de bomen erg slecht is. Zelfs een medewerker van de groenvoorziening heeft al eens gezegd dat er te veel groen is in Duivendrecht.

Flats Rembrandt van Rijnweg

ontevreden over algemeen onderhoud van flat.

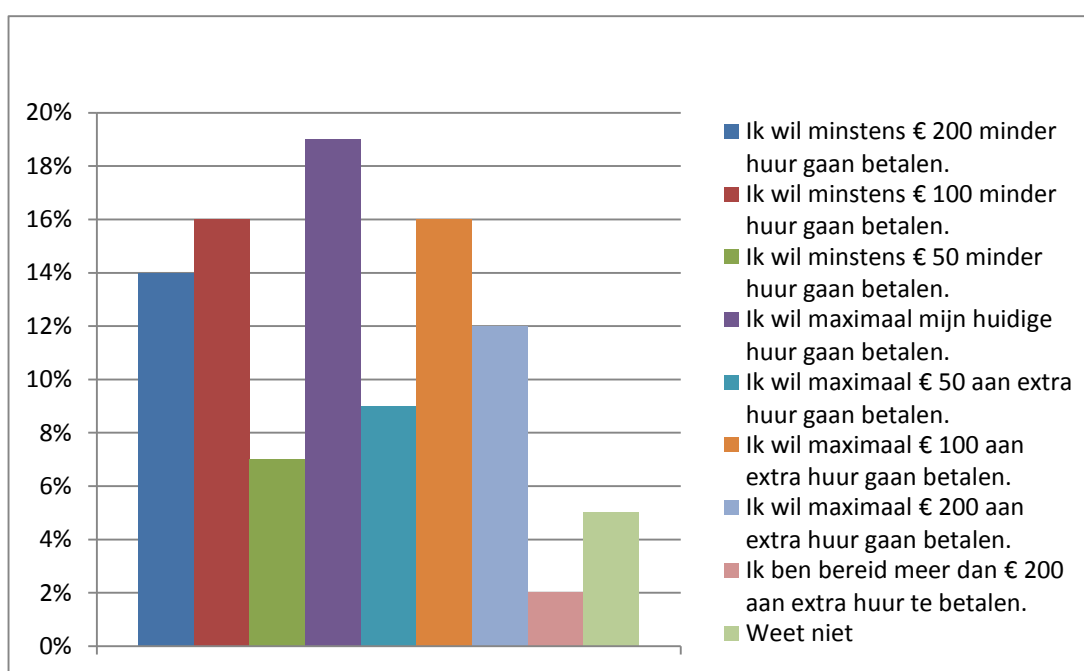
Hoeveel huur bent u bereid per maand voor uw woonwens te betalen?

Tot € 400	4 9%
Tot € 576	6 14%
Tot € 618	13 30%
Tot € 710	11 26%
Tot € 1.000	6 14%
€ 1.000 of meer	- -
Weet niet	3 7%
Totaal	43 100%

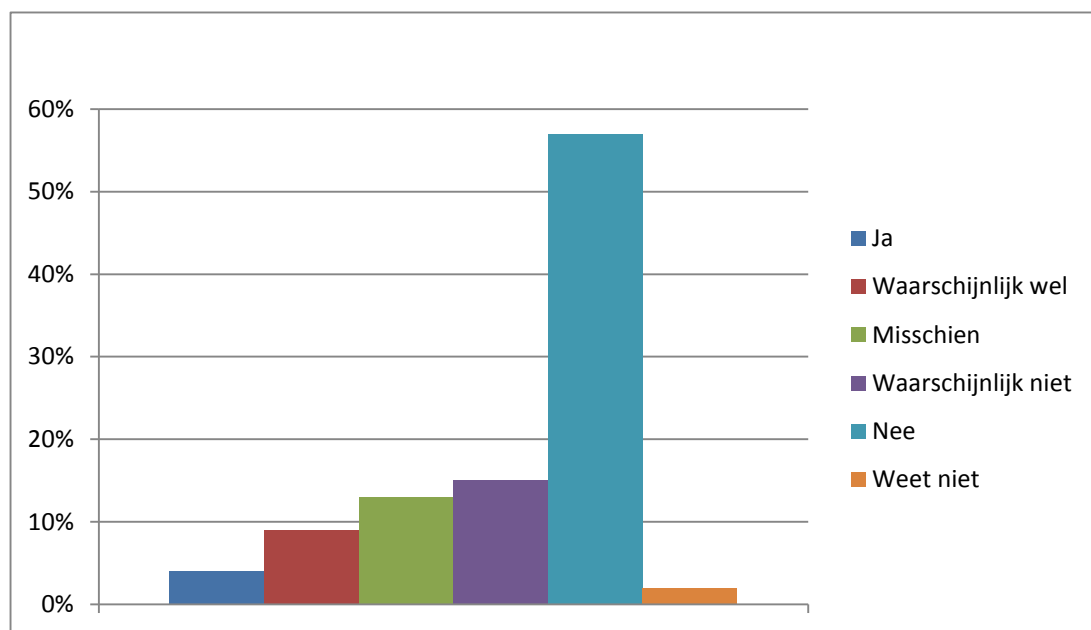
Is de huur die u bereid bent te betalen meer dan de huidige huur of minder dan de huidige huur?

Ik wil minstens € 200 minder huur gaan betalen.	6 14%
Ik wil minstens € 100 minder huur gaan betalen.	7 16%
Ik wil minstens € 50 minder huur gaan betalen.	3 7%
Ik wil maximaal mijn huidige huur gaan betalen.	8 19%
Ik wil maximaal € 50 aan extra huur gaan betalen.	4 9%
Ik wil maximaal € 100 aan extra huur gaan betalen.	7 16%
Ik wil maximaal € 200 aan extra huur gaan betalen.	5 12%
Ik ben bereid meer dan € 200 aan extra huur te betalen.	1 2%
Weet niet	2 5%
Totaal	43 100%

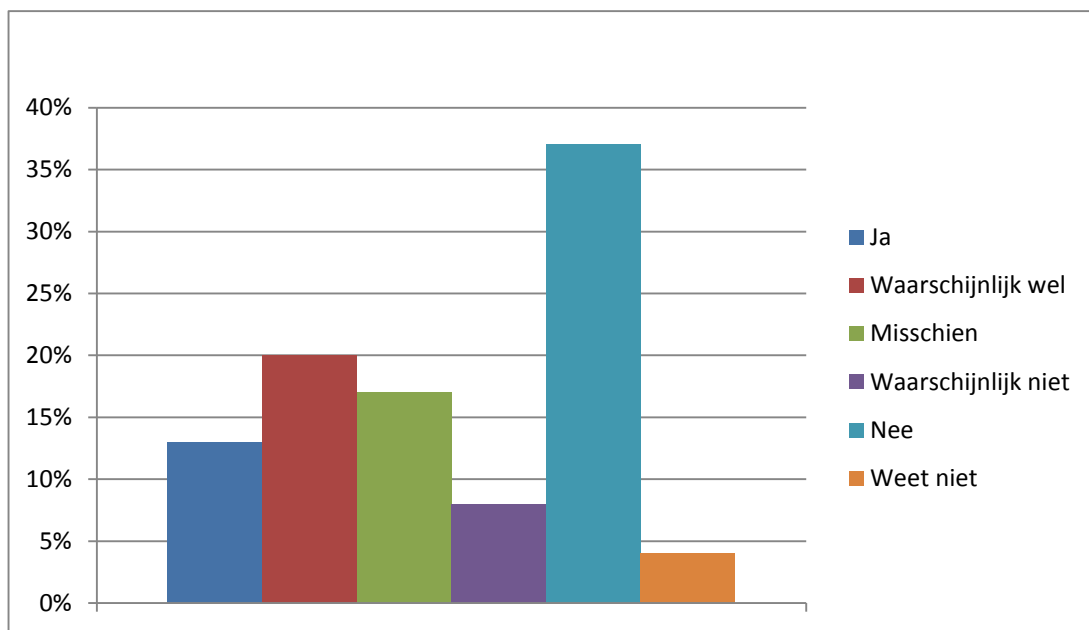
Zou u er interesse in hebben te verhuizen naar een kleinere woning als de huur van de kleinere woning hetzelfde was als dat u nu betaalt?

Ja	6 4%
Waarschijnlijk wel	15 9%
Misschien	22 13%
Waarschijnlijk niet	25 15%
Nee	95 57%
Weet niet	4 2%
Totaal	167 100%

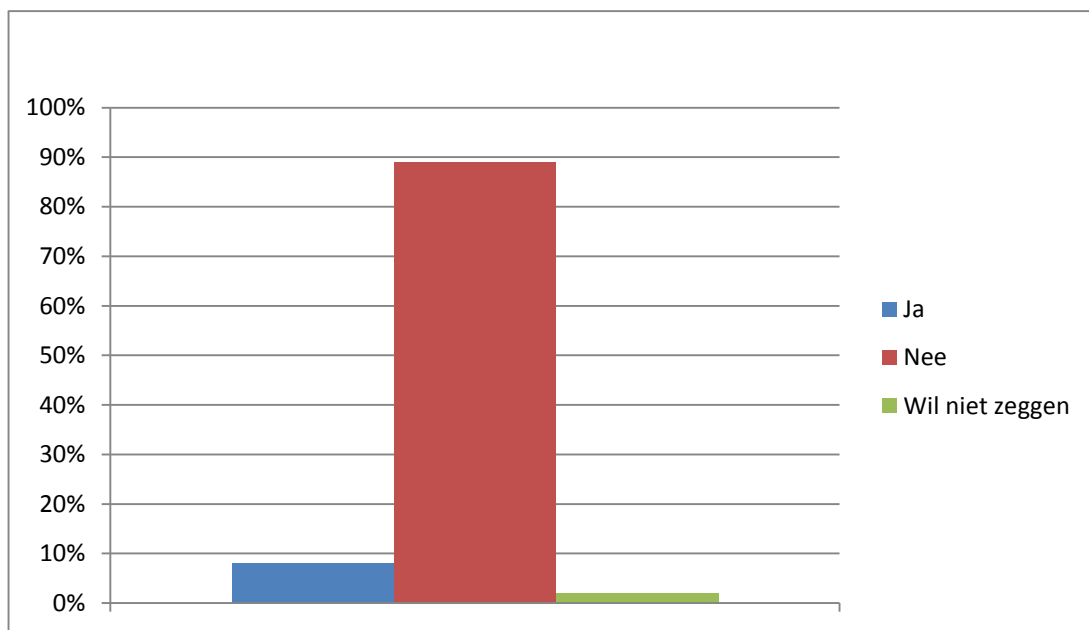
Zou u er interesse in hebben te verhuizen naar een kleinere woning als de huur van de kleinere woning lager was dan dat u nu betaalt?

Ja	22 13%
Waarschijnlijk wel	34 20%
Misschien	29 17%
Waarschijnlijk niet	13 8%
Nee	62 37%
Weet niet	7 4%
Totaal	167 100%

Wonen er in uw huidige huurwoning andere mensen die op zoek zijn naar een andere woning? Het kan bijvoorbeeld gaan om inwonende kinderen, uw partner of een volwassene die tijdelijk inwoont?

Ja	14 8%
Nee	149 89%
Wil niet zeggen	4 2%
Totaal	167 100%

Aantal andere volwassenen met verhuishwensen

1 volwassene	9 75%
2 volwassenen	3 25%
Totaal	12 100%

Aantal inwonende kinderen met verhuishwensen

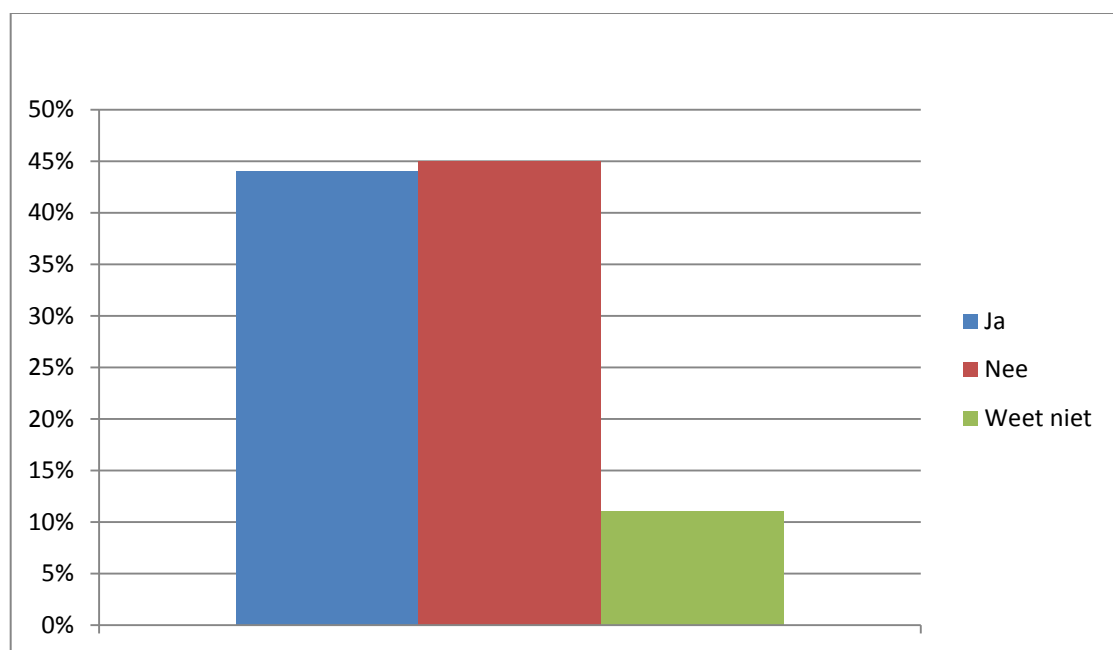
1 inwonend kind	11 100%
Totaal	11 100%

Wat is uw oordeel over het flatgebouw wat betreft de volgende zaken?

	slecht	on- voldoende	niet voldoende, niet onvoldoende	vol- doende	goed	geen mening	To-taal
De hal	2 1%	7 4%	19 11%	25 15%	31 19%	83 50%	167 100%
De postvakken	2 1%	4 2%	16 10%	37 22%	28 17%	80 48%	167 100%
De bel en/of intercom	5 3%	11 7%	18 11%	33 20%	23 14%	77 46%	167 100%
Het trappenhuis	8 5%	8 5%	17 10%	27 16%	25 15%	82 49%	167 100%
De berging	1 1%	8 5%	27 16%	38 23%	20 12%	73 44%	167 100%
De galerij	2 1%	3 2%	21 13%	19 11%	17 10%	105 63%	167 100%
Het schoonmaken van de algemene ruimtes	2 1%	4 2%	20 12%	39 23%	20 12%	82 49%	167 100%
Het onderhoud van de buitenzijde van het gebouw	9 5%	17 10%	29 17%	21 13%	14 8%	77 46%	167 100%
De uitstraling van het gebouw	8 5%	20 12%	17 10%	17 10%	30 18%	75 45%	167 100%
De toegankelijkheid van het gebouw	2 1%	6 4%	25 15%	27 16%	31 19%	76 46%	167 100%
De totale kwaliteit van het flatgebouw	3 2%	6 4%	26 16%	26 16%	27 16%	79 47%	167 100%

Is er in uw complex een lift aanwezig?

Ja	74 44%
Nee	75 45%
Weet niet	18 11%
Totaal	167 100%

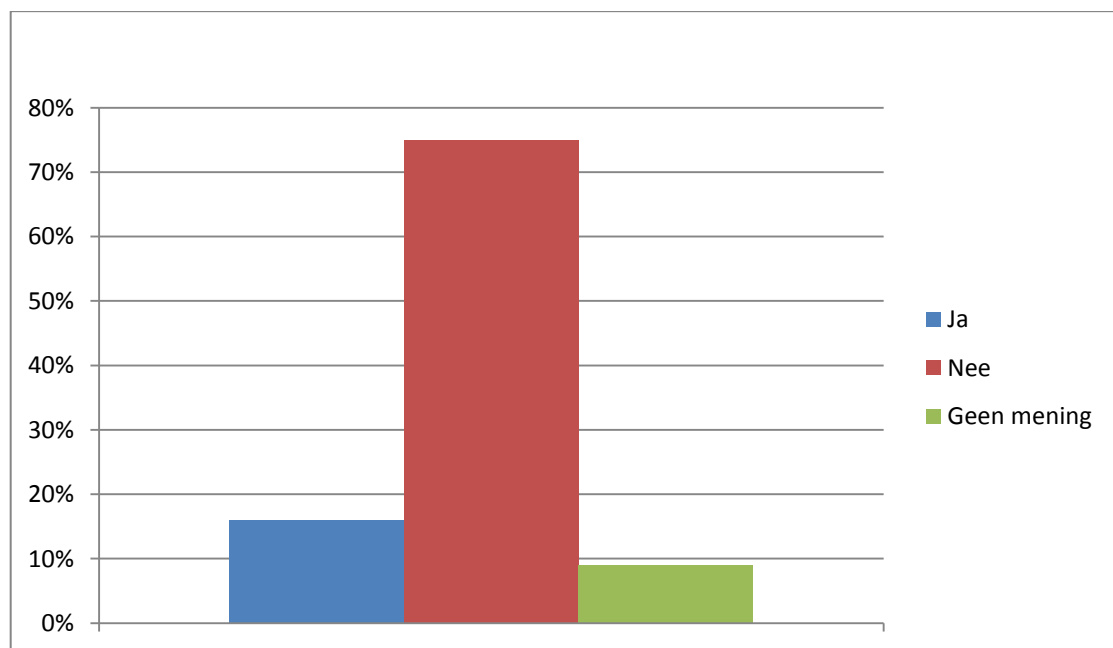

In welke mate bent u het eens met de onderstaande uitspraken?

	zeer mee oneens	oneens	niet eens, niet oneens	eens	zeer mee eens	geen mening	Totaal
De lift is schoon	3 4%	6 8%	19 26%	30 41%	12 16%	4 5%	74 100%
De lift ruikt fris	7 9%	10 14%	23 31%	22 30%	8 11%	4 5%	74 100%
De lift is groot	7 9%	18 24%	10 14%	22 30%	13 18%	4 5%	74 100%
De lift gaat vaak	1 1%	7 9%	15 20%	26 35%	14 19%	11 15%	74 100%
De lift heeft weinig storingen	7 9%	10 14%	18 24%	21 28%	11 15%	7 9%	74 100%

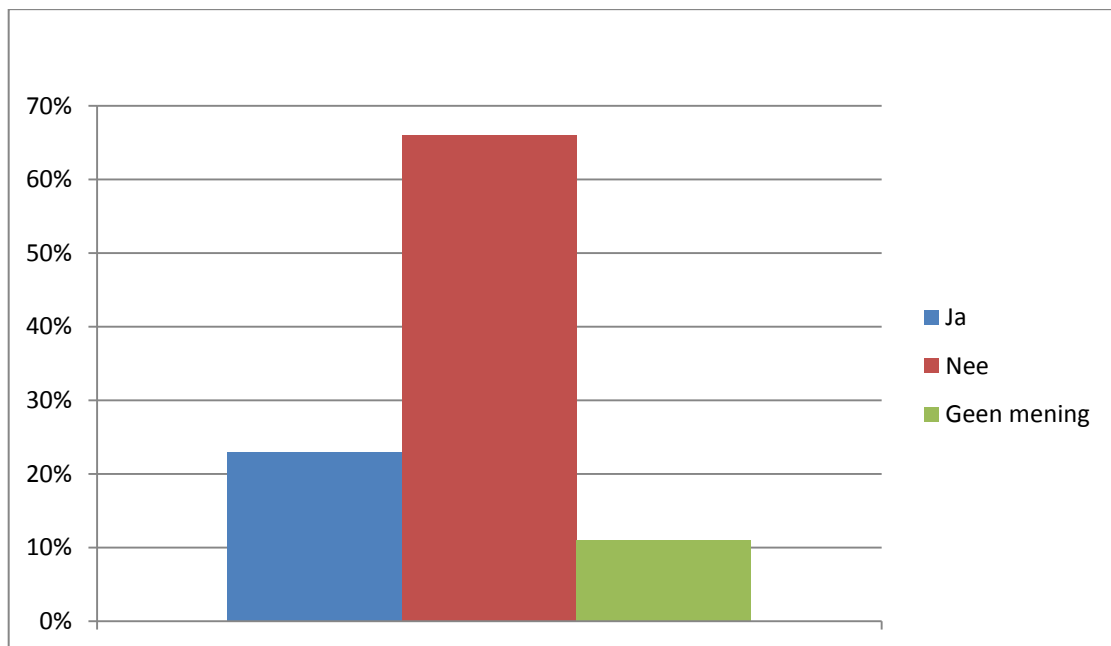
Is er geuroverlast van buiten de woning?

Ja	27 16%
Nee	125 75%
Geen mening	15 9%
Totaal	167 100%

Is er geuroverlast van andere woningen?

Ja	38 23%
Nee	111 66%
Geen mening	18 11%
Totaal	167 100%

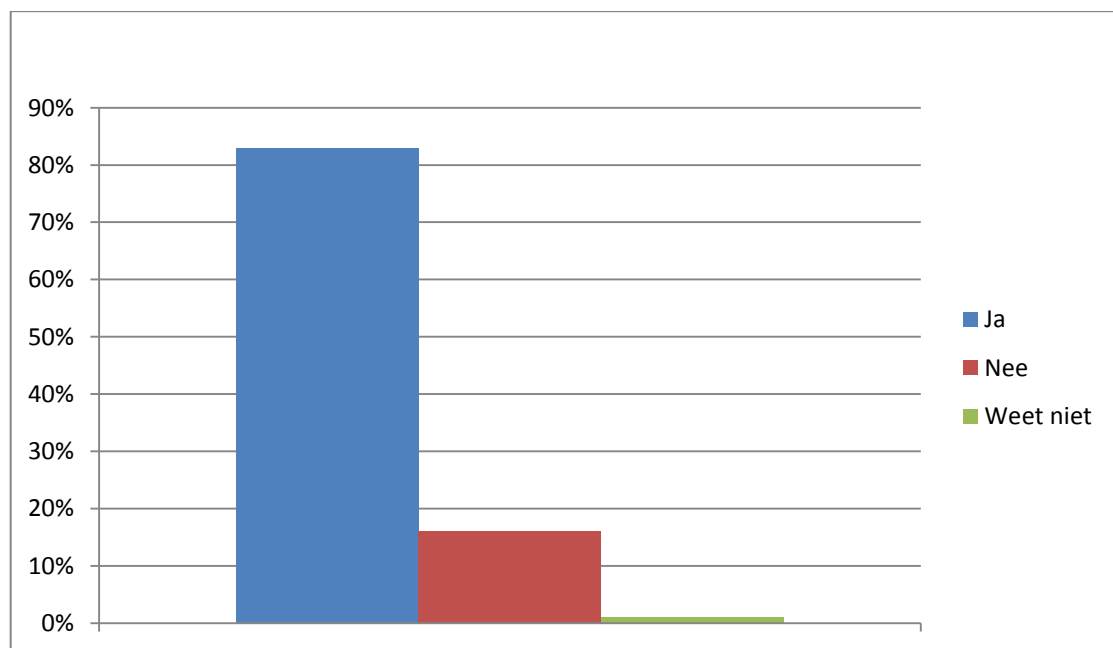

Wat is uw oordeel over uw verhuurder wat betreft de volgende zaken?

	slecht	onvoldoende	niet voldoende, niet onvoldoende	voldoende	goed	geen mening	Totaal
De snelheid waarmee uw verhuurder reparatieverzoeken afhandelt	8 5%	26 16%	37 22%	58 35%	19 11%	19 11%	167 100%
De kwaliteit van de uitgevoerde reparaties	2 1%	13 8%	37 22%	63 38%	24 14%	28 17%	167 100%
De controle door uw verhuurder op de uitgevoerde reparaties	24 14%	25 15%	43 26%	21 13%	4 2%	50 30%	167 100%
De bereikbaarheid van uw verhuurder overdag aan de balie	6 4%	17 10%	26 16%	25 15%	6 4%	87 52%	167 100%
De telefonische bereikbaarheid van uw verhuurder overdag	7 4%	18 11%	41 25%	57 34%	19 11%	25 15%	167 100%
De bereikbaarheid van uw verhuurder buiten kantooruren	11 7%	13 8%	31 19%	18 11%	2 1%	92 55%	167 100%

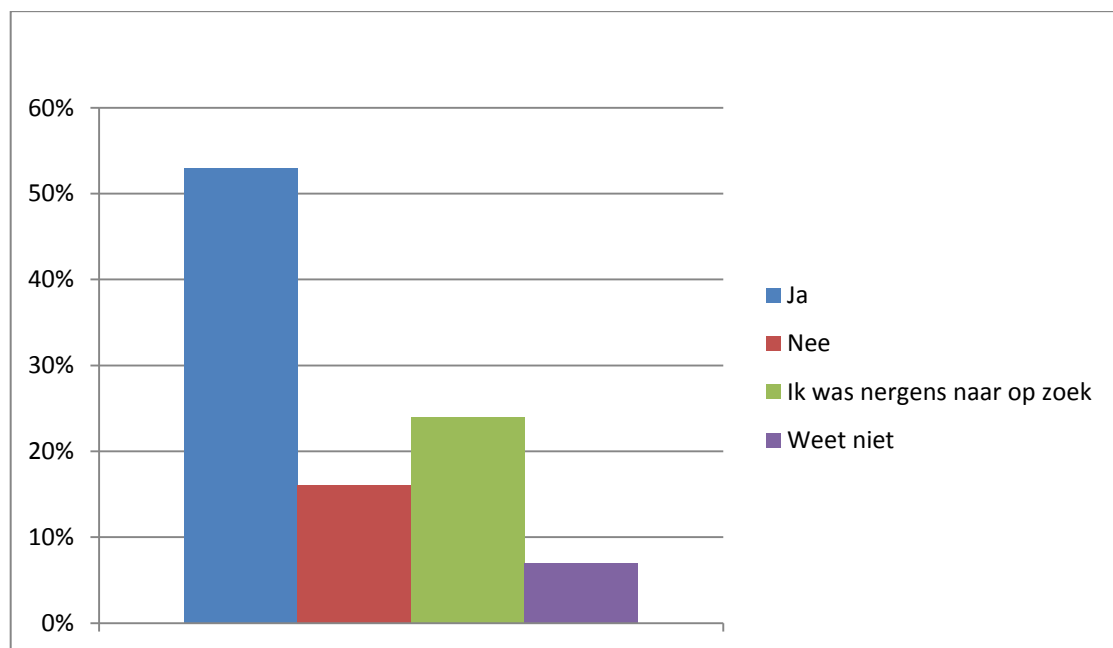
Heeft u de website van uw verhuurder wel eens bezocht?

Ja	139 <i>83%</i>
Nee	27 <i>16%</i>
Weet niet	1 <i>1%</i>
Totaal	167 <i>100%</i>

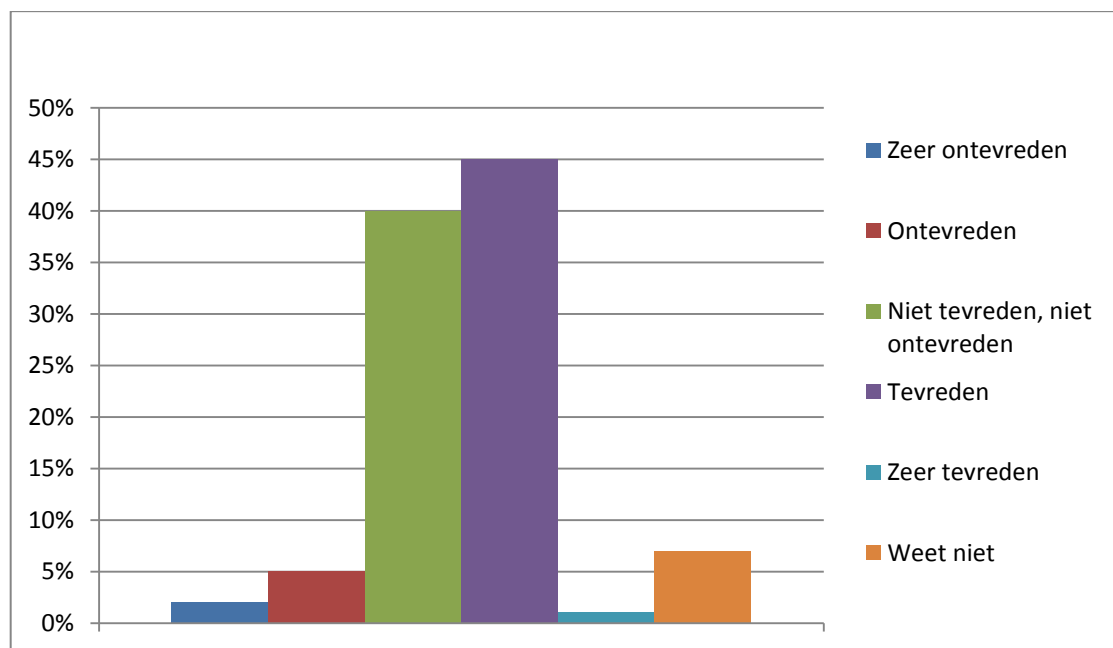
Kon u op de website vinden waar u naar zocht?

Ja	73 53%
Nee	22 16%
Ik was nergens naar op zoek	34 24%
Weet niet	10 7%
Totaal	139 100%

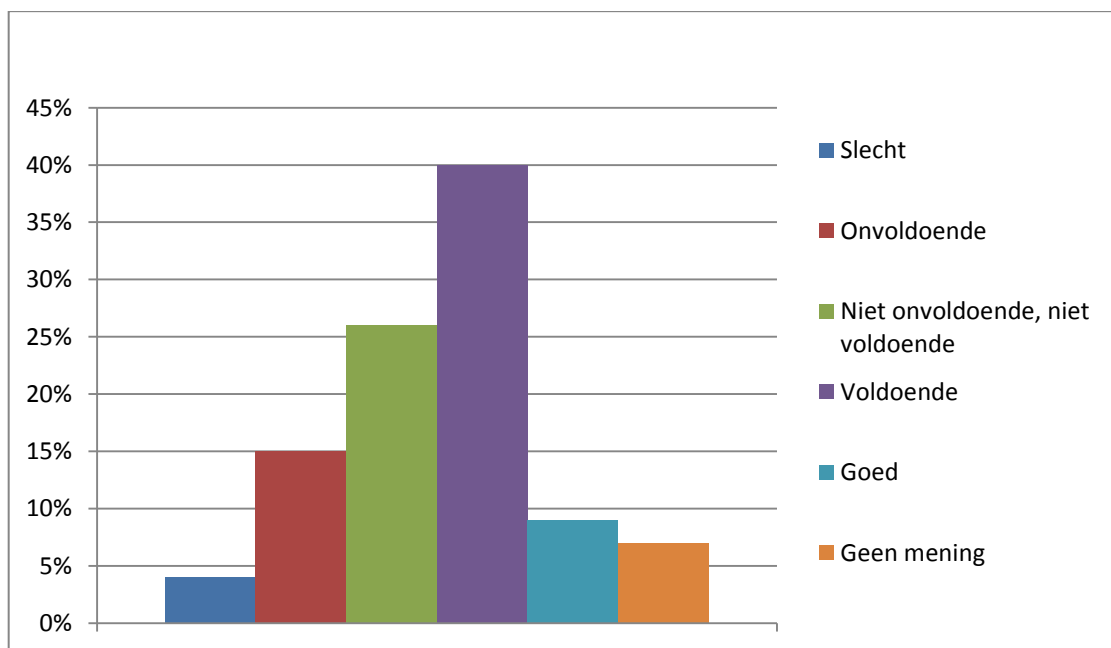
Hoe tevreden was u in het algemeen met de inhoud van de website?

Zeer ontevreden	3 2%
Ontevreden	7 5%
Niet tevreden, niet ontevreden	55 40%
Tevreden	63 45%
Zeer tevreden	1 1%
Weet niet	10 7%
Totaal	139 100%

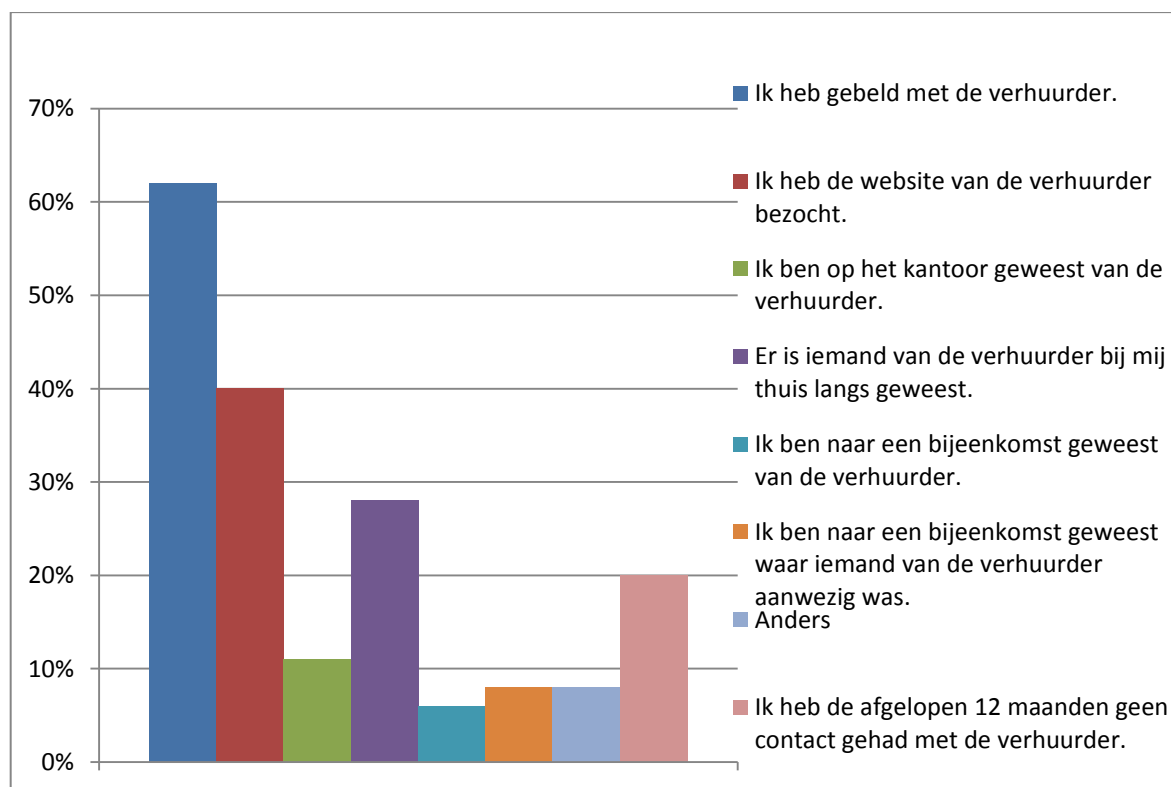
Wat is uw oordeel over de kwaliteit van de dienstverlening van uw verhuurder?

Slecht	6 4%
Onvoldoende	25 15%
Niet onvoldoende, niet voldoende	43 26%
Voldoende	67 40%
Goed	15 9%
Geen mening	11 7%
Totaal	167 100%

Heeft u in de afgelopen 12 maanden op een van de volgende manieren contact gehad met uw verhuurder? Meer antwoorden mogelijk.

Ik heb gebeld met de verhuurder.	103 62%
Ik heb de website van de verhuurder bezocht.	67 40%
Ik ben op het kantoor geweest van de verhuurder.	18 11%
Er is iemand van de verhuurder bij mij thuis langs geweest.	47 28%
Ik ben naar een bijeenkomst geweest van de verhuurder.	10 6%
Ik ben naar een bijeenkomst geweest waar iemand van de verhuurder aanwezig was.	13 8%
Anders	13 8%
Ik heb de afgelopen 12 maanden geen contact gehad met de verhuurder.	34 20%
Totaal	167

Andere manieren van contact

Mail

klachten vochtdoorslag muren

Ik zag mijn verhuurder ooit alleen de huur bedrijf

email

Gemild.. maar geen antwoord

er scheen een afspraak te zijn die ik niet heb gemaakt met de verhuurder

Ik heb 3 mnd gelden een klacht ingediend maar nog niets over gehoord.

proberen van het opzetten bewonerscommissie

email

Gechat

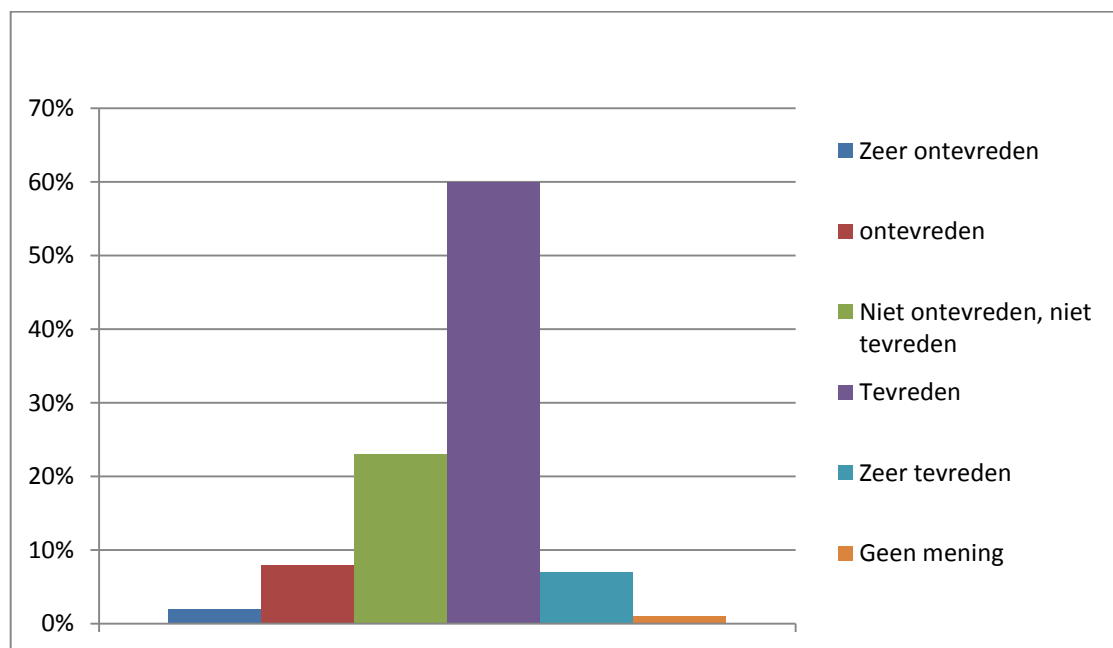
via de mail

Werkzaamheden door andere partijen. Zonnepanelen, sloten.

Huurbetaling

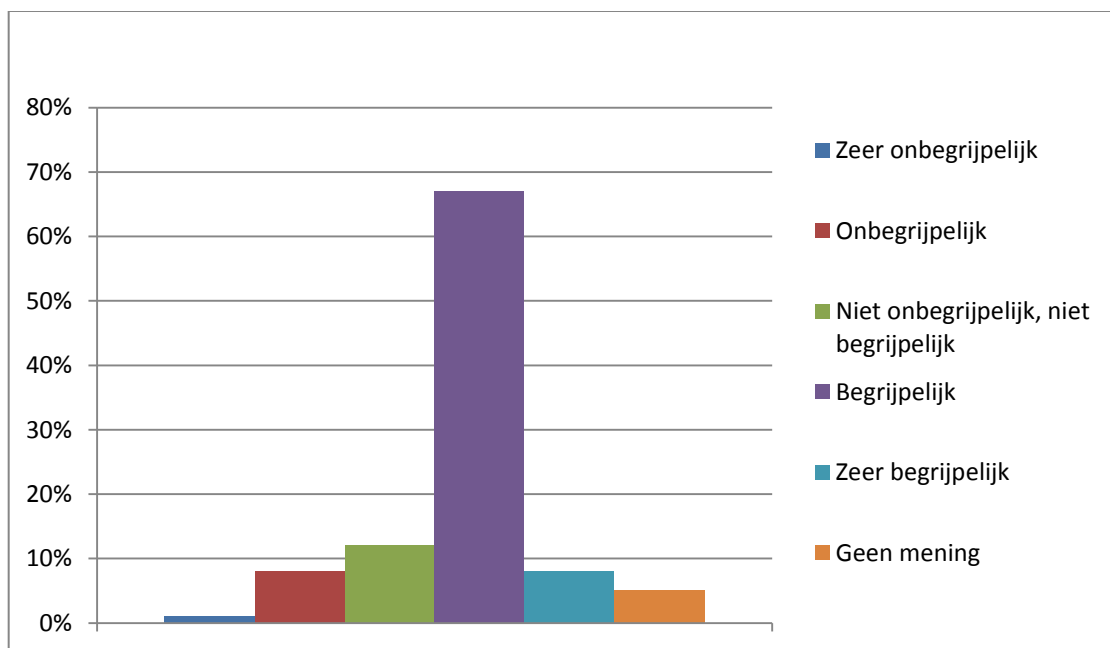
Hoe tevreden bent u op de manier waarop de medewerker(s) u te woord hebben gestaan?

Zeer ontevreden	2 2%
ontevreden	10 8%
Niet ontevreden, niet tevreden	27 23%
Tevreden	72 60%
Zeer tevreden	8 7%
Geen mening	1 1%
Totaal	120 100%

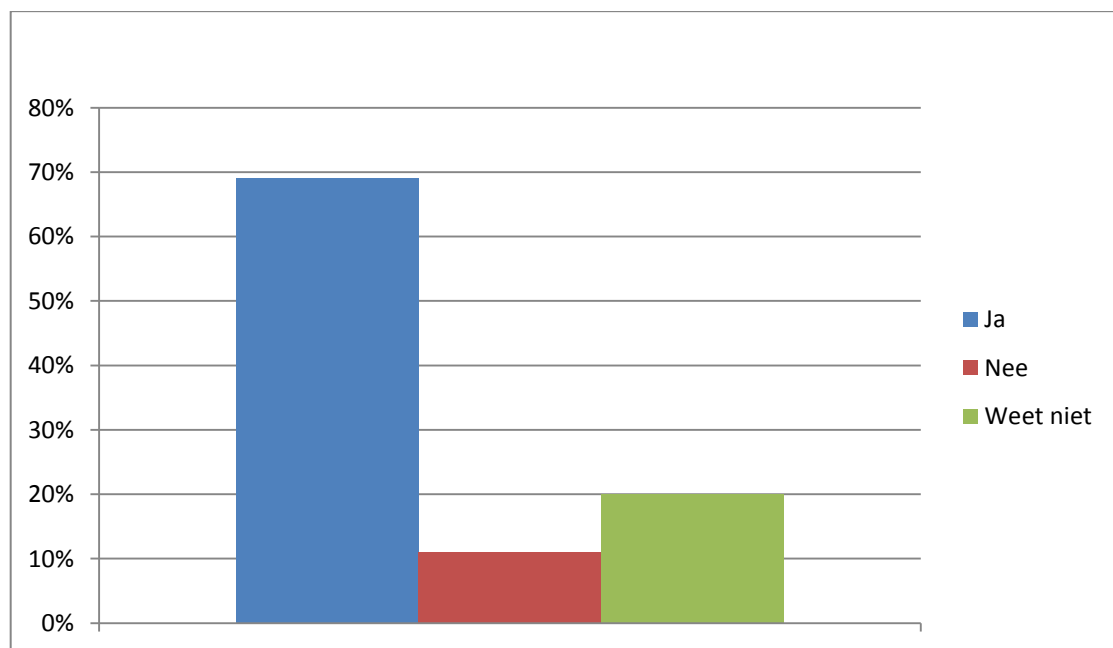
Was de informatie die u heeft ontvangen begrijpelijk?

Zeer onbegrijpelijk	1 1%
Onbegrijpelijk	10 8%
Niet onbegrijpelijk, niet begrijpelijk	15 12%
Begrijpelijk	86 67%
Zeer begrijpelijk	10 8%
Geen mening	6 5%
Totaal	128 100%

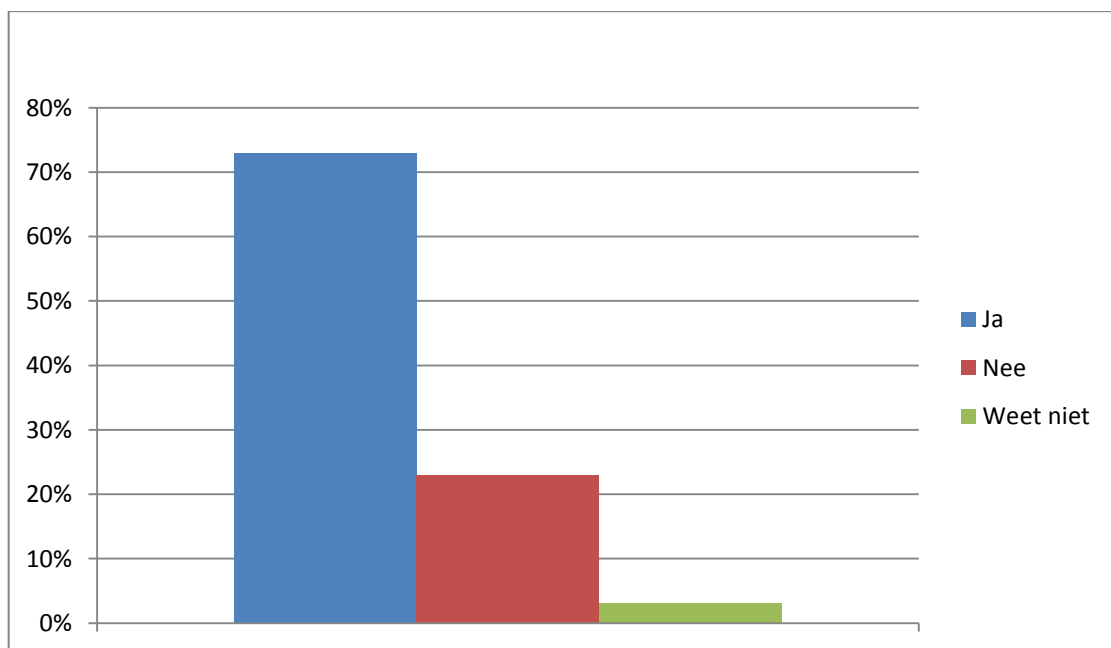
Weet u of er in uw buurt een bewonerscommissie actief is die opkomt voor de belangen van de huurders?

Ja	116 <i>69%</i>
Nee	18 <i>11%</i>
Weet niet	33 <i>20%</i>
Totaal	167 <i>100%</i>

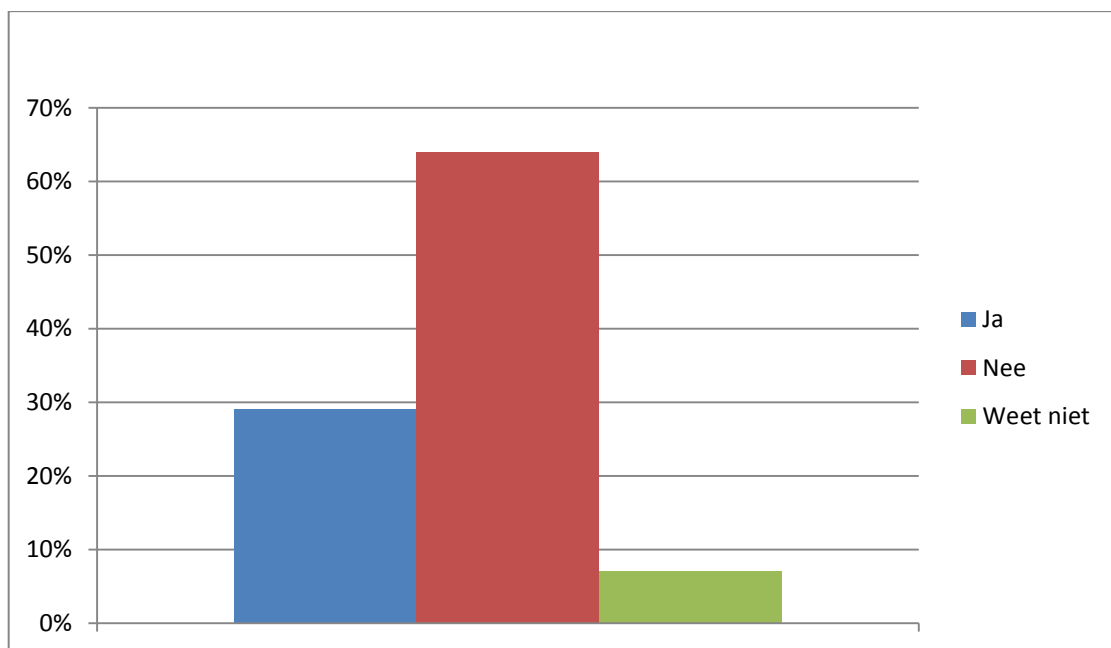
Bent u bekend met het werk van de bewonerscommissie in uw buurt?

Ja	85 73%
Nee	27 23%
Weet niet	4 3%
Totaal	116 100%

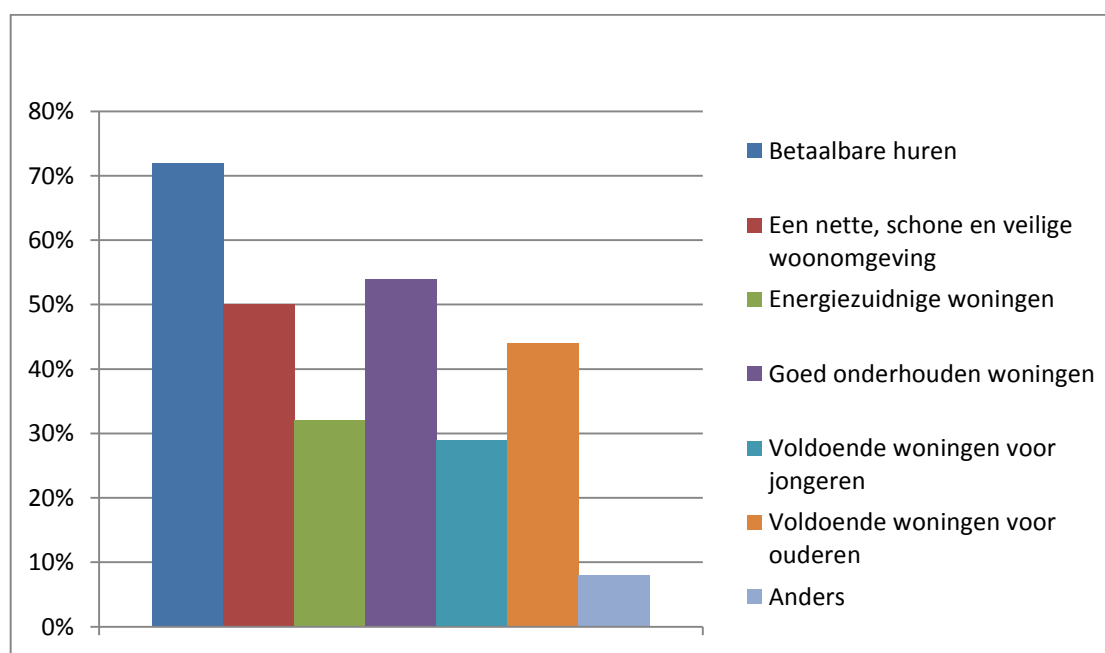
Bent u bekend met de website van de bewonerscommissie in uw buurt?

Ja	34 29%
Nee	74 64%
Weet niet	8 7%
Totaal	116 100%

Aan welke onderwerpen zou de bewonerscommissie naar uw mening met name aandacht moeten schenken? Meer antwoorden mogelijk.

Betaalbare huren	84 72%
Een nette, schone en veilige woonomgeving	58 50%
Energiezuidnige woningen	37 32%
Goed onderhouden woningen	63 54%
Voldoende woningen voor jongeren	34 29%
Voldoende woningen voor ouderen	51 44%
Anders	9 8%
Totaal	116

Andere belangrijke onderwerpen

Overlast en onderhoud groen.
veiligheid

Stookkosten.

Rolstoelwoningen
stopzetten van huurverhoging zgn
scheefwoners

Weet niet

stukken tuin en parkeerproblemen

mogelijkheid tot kopen huurwoning

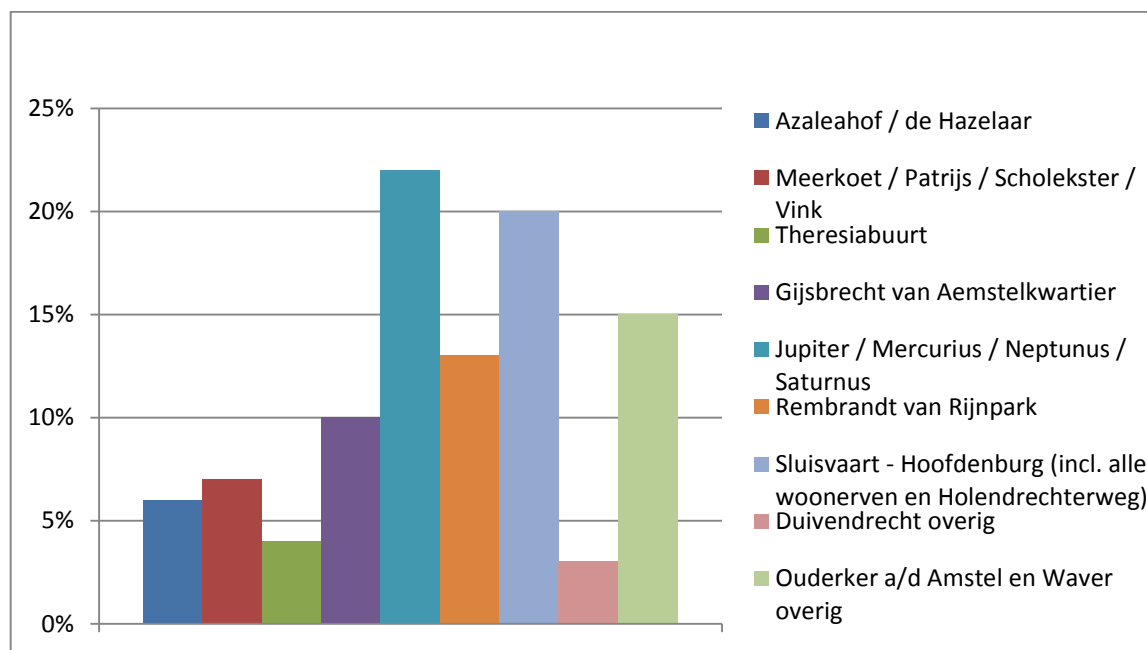
verspilling van electra teveel verlichting in de
hal

Wat is uw mening over de bewonerscommissie in uw buurt wat betreft de volgende zaken?

	slecht	onvoldoende	niet voldoende, niet onvoldoende	voldoende	goed	geen mening	totaal
Het functioneren van de bewonerscommissie in zijn algemeenheid	- -	3 3%	15 13%	37 32%	20 17%	41 35%	116 100%
Het resultaat van het overleg van de bewonerscommissie met de verhuurder	2 2%	3 3%	21 18%	29 25%	14 12%	47 41%	116 100%
De invloed van de bewonerscommissie op plannen in uw wijk of buurt	2 2%	6 5%	25 22%	28 24%	8 7%	47 41%	116 100%
De informatie de bewonerscommissie aan de huurders	4 3%	3 3%	21 18%	32 28%	19 16%	37 32%	116 100%
De bereikbaarheid van de bewonerscommissie	1 1%	5 4%	14 12%	33 28%	19 16%	44 38%	116 100%

Wilt u hieronder aangeven in welk gebied u woont?

Azaleahof / de Hazelaar	10 6%
Meerkoet / Patrijs / Scholekster / Vink	12 7%
Theresiabuurt	7 4%
Gijsbrecht van Aemstelkwartier	17 10%
Jupiter / Mercurius / Neptunus / Saturnus	37 22%
Rembrandt van Rijnpark	21 13%
Sluisvaart - Hoofdenburg (incl. alle woonerven en Holendrechteweg)	33 20%
Duivendrecht overig	5 3%
Ouderker a/d Amstel en Waver overig	25 15%
Totaal	167 100%

Heeft u nog vragen of opmerkingen over de enquête of heeft u onderwerpen die u bij Huurdersvereniging Ouder-Amstel of uw bewonerscommissie onder de aandacht wilt brengen?

Langdurig parkeren van recreatievoertuigen. Probleem van opbergen fietsen. Overlast honden uitlaten in plantsoenen.

Invloed op de beslissingen van de Gemeente oa mbt overlastgevende evenementen zoals Dancefeesten voor 10.000 mensen met enorme geluidsoverlast en aantasting van het groengebied; de bewoners hebben aangegeven dit soort evenementen niet te willen, evenmin willen wij geen Cirque du Soleil bij de Ouderkerkerplas.

er wordt in de enquête alleen gevraagd naar flatgebouwen maar er zijn ook veel eengezinswoningen die gehuurd worden Huurdersvereniging: meer informatie over huurprijzen en huurverhogingen voor gepensioneerden, chronisch zieken etc. Wat met woningen die boven de sociale huurgrens zijn uitgekomen? Zijn dat nog steeds sociale huurwoningen of is dat nu in ene vrije sector, en hoe zit het met de jaarlijkse huurverhoging, afgestemd op inkomen, voor deze woningen? En de mogelijkheid huurtoeslag te krijgen? Graag meer en betere informatie hierover.

Algemeen onderhoud onvoldoende, verlichting, veel lampen defekt er kijkt niemand naar. Waarom vervangen lampen niet bij de schoonmaakploeg.

Er is nog steeds asbest aanwezig in de woning, gaat hier nog iets mee gebeuren? Ik woon in een geliberaliseerde vrije sector woning, maar er word wel elk jaar een opgave opgevraagd bij de belastingdienst, volgens mij is dit niet toegestaan?

graag zouden we van de verhuurder willen weten wat ze van plan zijn te gaan doen met de thersiastraat en de andere straten er gaan verschillende praatjes in de ronde dat deze woningen ook op de nominatie staan om gesloopt te gaan worden er zijn zat huurders die toch nog wel wat aan deze woningen willen doen maar omdat je niks hoort van de verhuurder zeggen ze dat als ze plat gaan er geen geld meer in willen steken zou reuze jammer zijn maar begrijpelijk daar zouden we als huurders toch wel graag enige antwoord op willen hebben

Kwaliteit van de ramen en deuren tav inbraakpreventie

stookkosten verrekening en afhandeling klachten door de verhuurder deugen niet. omgeving van de flats ondanks diverse inspraakavonden enz. door toenemende parkeerdruk (blauwe zone e vrij parkeren) achteruit gegaan ten opzichte van het verleden. ook groen en verzorging groen, door schoolnieuwbouw behoorlijk verwaarloosd. fietspaden die niet beginnen, en niet eindigen in het zonnehofgebied is echt belachelijk

Duivenoverlast!!!

Parkeren voor de flat Saturnus, er wordt te weinig gecontroleerd of alle bewoners hun auto in de garage zetten. Er zijn er die er dagen achtereen staan, waardoor andere bewoners hun auto niet even kunnen parkeren om hun boodschappen naar boven te brengen. En alle fietsen die maar voor de flat worden neergegooid. In de garage staan trouwens auto's waarvan de eigenaar geen "sleutel" heeft om binnen te komen, dit is echter mogelijk omdat het systeem nog steeds niet is aangepast. Men kan nu met zoveel auto's als met wil de garage in. Ergenis!!!!!!!!!!

onderhoudscontract/ bezoek 1 per jaar is niet geweest

Vreemd dat ik wonende ben in ouderkerk. Op de klapproos. En deze vragenlijst gericht is op flat bewoners in duivendrecht e.o Mvg

Ik zit zelf in de bewoners commissie

de terugkoppeling van gestelde vragen van huurders is er totaal niet dat zou wel een aandachtspunt mogen zijn

Aanvulling. In deze flat kun je goed blijven wonen, ook met een slechte gezondheid Alleen als je afhankelijk gaat worden van een rolstoel ,is dit niet meer mogelijk. Vanuit de slaapkamer aan de galerijkant kan je niet met de brancard naar buiten, dit moet dan via het raam en de brandweer, omdat ook de lift te klein is om plat vervoerd te worden. Deze ervaring heb ik zelf meegemaakt.

Wat meer vaart in het onderzoek naar de stookkosten steken. Ik zit vanaf december al in de kou!
Het zou wenselijk zijn als de uitslag van de enquête algemeen bekend wordt gemaakt? Het
achteruitgaande woongenot dat door burens veroorzaakt wordt en waar, ogenschijnlijk, niets aan
gedaan wordt!

meer controle op het werk wat wordt uitgevoerd door div firma's

wij willen heel graag zonwering bij de lift op 8 hoog en verwarming in de badkamer

Ik kon de vragen over de toelichting van de flat niet invullen aangezien we in een eensgezinswoning
wonen. Het is goed dat jullie een enquête houden dan weten jullie wat er speelt bij de bewoners !

Er werden vragen gesteld over 'het complex' maar ik woon in een tussenwoning/rijtjeshuis dus heb ik
veel vragen niet kunnen beantwoorden.

Nee

Ontzettend blij met mijn woning vooralsnog, dus ik laat onderstaande opmerkingen louter als
suggesties achter ter verbetering van de service: - Met de redelijke grootschalige huurverhoging per 1
juli 2016 zou ik graag begrijpen wat hier tegenover staat. - Er is mij te weinig duidelijk over het
periodieke onderhoud en de huidige functionaliteit van CV ketel en andere belangrijke huishoudelijke
apparaten (afzuigkap bijvoorbeeld), dat maakt me onzeker. - De zogeheten "periodieke
onderhoudsbeurt" in april hield niet meer in dan een onderzoekje naar "zitten alle kranen nog op hun
plek", er moesten weer interne meldingen worden gemaakt voor grotere problemen. - Mij is nooit iets
verteld over het gemiddelde gasgebruik in de woning (een stuk hoger dan ik dacht, zo blijkt uit de
eerste jaarafrekening van mijn leverancier). - De hal/gallerij en het trappenhuis lijken minder te worden
bijgehouden dan voorheen, en in de hal is er vrijwel geen zuurstof (geheel dicht, geen ventilatie).

Ik heb de mogelijkheid gemist van Niet Van Toepassing, is iets anders als geen mening.

Er zijn momenteel 2 tuinmannen actief: 1 voor het groen buiten de parkeergarage, 2, 1 voor het grote
groen op de parkeergarage, maar deze laatste mag niet de andere stroken groen boven de
parkeergarage doen. Ook de 1e tuinman mag dat niet, dus waar blijft dan de derde tuinman, die dat
wel mag doen????

Er wordt door wvb plaatsen van inbraakvrije sloten en buitenverlichting aangeboden voor 2,50 euro
inde maand. geplaatst door stichting Zone3.

De achtergang van mijn tuin, dat is zo hoog ik kom met veel moeite met mijn fiets achter, ik vind dat
zeker een aandachtspunt. Ik heb minder kracht in de benen en dan word het moeilijk.

Duivenoverlast

Hoe kan iets anoniem zijn als je e-mail gevraagd wordt?

Er is veel behoefte in Ouderkerk aan de Amstel voor betaalbare seniorenwoningen !

De betaalbaarheid van de huren!!!!

Deze vragenlijst is nvt op mijn situatie. Woon in nieuwbouw ouderkerk en niet in flat oid

Veel vragen over wonen in flat: is nvt voor mij Geen vragen over evt kopen vd de huurwoning Vragen
over dienstverlening verhuurder erg oppervlakkig: huren worden hoger, dienstverlening/onderhoud
wordt steeds minder

Hoe wordt de isolatiewaarde van de woning berekend. Nu is het D. In de winter is de binnenmuur steen
koud, We stoken ons een ongeluk. Woning is slecht geïsoleerd. Moet eerder een E of F waarde hebben.
Waarom is de woning Sluisvaart # nog een sociale huurwoning. Het punten-totaal is boven de 140.

Volgens de regels dus geen sociale huurwoning. Waarom worden wij gestraft voor iets waar we niets
aan kunnen doen. Een andere woning krijg ik niet (inkomen te hoog). Een hypotheek om een woning te
kopen krijgen we niet. Kortom als gepensioneerde kunnen we nergens heen, om de waan ideeën van
minister Blok te ontlopen. Alles komt nog verder op slot. Zijn maatregelen is een ordinaire nivellering
van de midden groep om deze om zeep te helpen. Mijn pensioen staat al jaren stil, maar de huur is de
afgelopen jaren wel 23% gestegen. Waanzinnig.

Het opknappen van de badkamers van 32 jaar oude woningen.

De bewonerscommissie moet een actielijst met punten bijhouden en steeds controleren of dit al door

de verhuurder is uitgevoerd. Regelmatig een nieuwsbrief sturen met actiepunten en afspraken met de verhuurder naar de bewoners.

dat eigenhaard nooit terug belt en je nooit iemand waarover je belt te spreken krijgt. diegene die je aan de telefoon krijgt weten totaal niet hoe de flats hier er uitzien en werken. als je over iets steeds zelf maar terug belt krijg je steeds andere antwoorden zodat je nog niets weet.

Ik denk dat diverse (oudere e/o alleenstaande ouderen etc.) veelal wel willen verhuizen in Duivendrecht, maar er zijn geen (aangepaste) woningen etc. voor minder dan wel gelijke huurprijzen! Dus: verplaatsen in Duivendrecht en wellicht Oudekerk, maar niet verder uit de buurt. Hoeveel grote-woningen zouden er wel niet vrij komen. Maar ja, de politiek weet het zo goed e/o beter. Een goede-nieuwe-woning voor dezelfde prijs e/o minder zou een zegening voor veel andere sociaal aangewezenen zijn. Maar de woningbouw verenigingen en vanzelfsprekend de politiek. Met minister Blok voorop. Hij is namelijk de grootste SCHEEFWONER van Nederland. Hij heeft met zijn inkomen van plusminus € 200.000,00 een koopwoning van plusminus € 200.000,00. Dan durf in het ook wel uit te spreken. De toekomst zal het leren!

ik zou graag willen dat er dat er is naar de buiten verlichting word gekeken, het is zo vel dat ik van het licht van de burens niet kan slapen ondanks al mijn verduistering . b.v.d.

De vorig jaar aangeboden vloerisolatie tegen huurverhoging van €7,50. De vloer zou niet geïsoleerd zijn terwijl mij al vanaf 1988 punten in rekening worden gebracht voor vloerisolatie. Mijn vraag hierover bij EH bleef onbeantwoord. Ben ook benieuwd wanneer woningen Hoofdenburg aan de beurt zijn voor renovatie badkamers en dan niet tegen huurverhoging. Dank.

Ik vul dit in voor mijn moeder. Mijn moeder heeft een aow, waardoor er op haar rekening niet voldoende geld altijd staat. Het mooie van jullie vond ik, dat ik een mail kreeg met daarin het verzoek het geld alsnog over te maken. Dat doe ik dan direct omdat mijn moeder op een andere rekening wel genoeg heeft staan. Vervolgens krijg ik een telefoontje van jullie met de vraag wat de reden was. Daarna een mail met het verzoek genoeg geld op de rekening te hebben en daarna weer een telefoontje. Ik vind dit belachelijk. Ze heeft misschien één dag achterstand. Wauw! Ik ben hier echt heel boos over.

Woonbond Kennis- en Adviescentrum

Nieuwe Achtergracht 17

1018 XV Amsterdam

tel. 020 551 77 00

fax 020 551 77 99

info@wka-centrum.nl

www.wka-centrum.nl

Twitter: @WKAcentrum

Facebook:

www.facebook.com/

[woonbondkennisenadvies](http://woonbondkennisenadvies.nl)

Aan
De gemeenteraad

Van
Burgemeester en wethouders

Datum
28 september 2016

Kopie

Betreft
Aanvullende info n.a.v. behandeling Woonvisie in commissie

20 september 2016 is de Woonvisie besproken in de commissie Ruimte, Burger en Bestuur. Naar aanleiding van deze behandeling komen wij graag nog op vier punten terug, namelijk:

1. Woonwensenonderzoek;
2. Het proces om te komen tot prestatieafspraken;
3. Evaluatie beleid
4. De 80-10-10-regeling en de mogelijkheid om daarmee extra woningen aan inwoners van de gemeente toe te wijzen;

1. Woonwensenonderzoek

Tijdens de commissievergadering is, overeenkomstig de zienswijzen van Buurtdorp Ouderkerk, gesproken over een te houden woonwensenonderzoek dat zich niet alleen richt op huurders van Eigen Haard. Een dergelijk onderzoek heeft echter in 2015 plaatsgevonden. Dit onderzoek is in de bijlagen toegevoegd. Mocht blijken dat er op enig moment aanvullend onderzoek gewenst is, is het aan te bevelen om daarbij rekening te houden met hetgeen reeds is onderzocht.

2. Proces prestatieafspraken

Met de wijziging van de Woningwet is de governance aanzienlijk verbeterd. Een door de gemeenteraad vastgestelde woonvisie maakt het mogelijk SMART-geformuleerde en bindende afspraken te maken met de corporaties (Eigen Haard en Woonzorg Nederland), in samenspraak met de huurdersverenigingen. Bij de prestatieafspraken benomen we een gezamenlijke ambitie voor vier jaar die wordt vertaald naar jaarlijkse concrete afspraken. Deze prestatieafspraken worden jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

Zoals tijdens de behandeling in de commissie reeds is aangegeven, worden eventuele kosten voor uitvoering van de woonvisie inzichtelijk wanneer er een concreet voorstel voor de prestatieafspraken ligt.

De prestatieafspraken moeten jaarlijks door de corporaties vóór 15 december aan de minister worden gestuurd. De vaststelling van de woonvisie staat gepland op 6 oktober. Dat is later dan onze aanvankelijke planning, en dat betekent dat het voor de prestatieafspraken van komend jaar niet mogelijk is dat de raad daar formeel tijdig een besluit over kan nemen. De volgende gemeenteraadvergadering is op 15 december. We zijn gebaat bij instemming over de prestatieafspraken op 15 december. Daarom stellen wij het volgende voor:

- Voorafgaand aan de bestuurlijke gesprekken over de prestatieafspraken, ontvangen alle fracties een concept van de prestatieafspraken.
- De fracties geven de portefeuillehouder input mee voor de gesprekken c.q. de onderhandelingen over de prestatieafspraken.

- Wanneer de prestatieafspraken geen financiële consequenties hebben en passen binnen de kaders van de woonvisie, worden de prestatieafspraken vóór 15 december aan de minister gestuurd, zonder een besluit daarover van de raad.
- Wanneer de prestatieafspraken wel financiële consequenties hebben en/of niet passen binnen de kaders van de woonvisie, wordt hierover wel een besluit van de raad gevraagd en worden de prestatieafspraken zo snel mogelijk na besluitvorming op 15 december aan de minister gestuurd. In dat geval worden in het raadsvoorstel alternatieven geschetst voor een aantal precare thema's (die met de huurdersverenigingen en corporaties zijn besproken).

3. Evaluatie beleid

Tijdens de commissievergadering is gevraagd naar een tussentijdse evaluatie van de woonvisie. Met de corporaties worden jaarlijks prestatieafspraken waarbij de resultaten van het voorgaande jaar als uitgangspunt dienen. Hierdoor wordt er jaarlijks stil gestaan bij de voortgang. Ondanks dat dit slechts betrekking heeft op thema's die het corporatiebezit raken, geeft dit voldoende tussentijds inzicht in de voortgang. Bij eventuele onverwachte omstandigheden kan alsnog worden overgegaan op een tussentijdse evaluatie.

4. 80-10-10 regeling

Bij de behandeling is gevraagd of de 80-10-10 regeling kan worden benut om meer woningen toe te wijzen aan inwoners van de eigen gemeente. De 80-10-10 regeling regelt dat corporaties passend moeten toewijzen op basis van inkomen. In de regeling is inderdaad opgenomen dat 10% mag worden toegewezen aan urgenten.

De 80-10-10 regeling gaat niet over de lokale voorrang, dat is namelijk geregeld in de Huisvestingswet en -verordening. Op basis daarvan kan 25% van de woningen worden toegewezen met lokale voorrang, 25% met regionale voorrang en moet 50% worden toegewezen zonder enige voorrang. Woningen die worden toegewezen op basis van een urgentie, vallen onder de 25% lokale voorrang.

Hoewel beide regelingen mede betrekking hebben op urgenten, kan met de ene regeling (80-10-10 regeling) niet worden geregeld dat er meer woningen aan eigen inwoners worden toebedeeld (hetgeen waarover de andere regeling gaat).

Fact sheet Wonen in Ouder-Amstel

Kerncijfers

In Ouder-Amstel wonen in 2015 5874 huishoudens (5775 in 2013). Het aandeel alleenwonenden (35%) is hoger dan gemiddeld in Stadsregio Zuid (33%). De bevolking is er wat ouder, 52% van de huishoudens is 55 jaar of ouder (49% in SRA Zuid). Het aandeel sociale huur (36%) woningen is hoger dan gemiddeld (30% in SRA Zuid). Meer dan de helft van de huishoudens (57%) heeft een koopwoning. Het gaat vaak om eengezinswoning (63%). De inkomens liggen relatief hoog, 46% heeft een inkomen boven 1,5x modaal (47% in 2013). Het woningsegment is niet veranderd ten opzichte van 2013.

	Ouder-Amstel	SRA-Zuid	SRA-Noord	Amsterdam*
totaal huishoudens (abs. bron: CBS/OIS)	5.874	146.519	143.602	390.181
Woningvoorraad (abs. bron: CBS/OIS)	5.781	146.347	142.903	417.090
Aantal respondenten enquête	533	6.177	5.736	18.705
<i>huishoudentype (%)</i>				
alleenwonenden	35	33	33	45
stel zonder kinderen	26	26	28	23
eenoudergezin	6	6	8	8
stel met kinderen	31	33	30	19
<i>leeftijd (%)</i>				
18-34 jaar	13	14	14	24
35-54 jaar	34	38	37	39
55-75 jaar	41	37	37	30
75 jaar en ouder	11	12	12	7
<i>inkomen (%)**</i>				
primaire doelgroep (tot huurtoeslaggrens)	18	18	23	34
pr. doelgroep tot EU-grens (€34.911)	19	16	18	18
EU-grens tot €44.657	14	15	14	11
€44.657 – 1,5x modaal (€52.000)	5	7	8	4
1,5x modaal – 2x modaal (€70.000)	15	16	17	10
meer dan 2x modaal (> €70.000)	31	29	21	23
<i>woningsegment (%)**</i>				
sociale huur, corporatie	28	24	32	43
sociale huur, particulier	8	6	3	15
vrije sector huur, corporatie	4	3	3	3
vrije sector huur, particulier	3	6	3	9
koopwoning	57	61	60	31
<i>Woningtype (%)</i>				
eengezinswoning	63	63	70	19
meergezinswoning	30	31	25	74

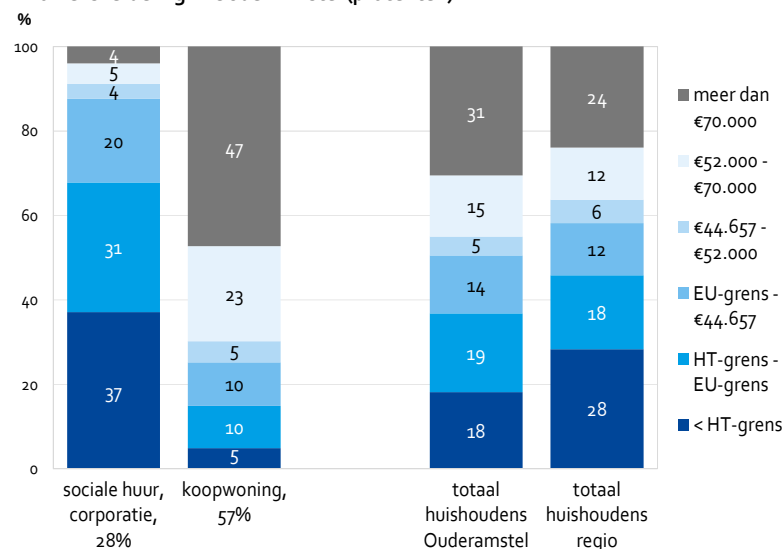
*In Amsterdam zijn alleen de huishoudens aangeschreven die in een woning uit de woningvoorraad wonen. In totaal gaat het om 390.181 bewoonde adressen. Huishoudens in woonboten, bedrijfsgebouwen en andere niet-woningen vallen buiten het onderzoek net als meerdere huishoudens op één adres. Het aandeel alleenwonenden is in het onderzoek daarmee ook lager dan in de huishoudenstatistiek van OIS (45% i.p.v. 53%).

** Zie voor de definitie van de inkomens- en huurgrenzen het rapport 'Wonen in de regio Amsterdam 2015'.

Bewoning woningvoorraad

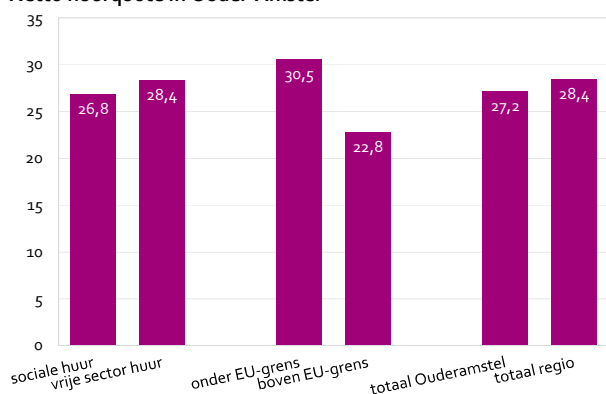
De huishoudens met een koopwoning hebben vaak een hoger inkomen dan gemiddeld in Ouder-Amstel. Gemiddeld heeft 31% een inkomen van meer dan 2x modaal, in de koopvoorraad is dit 47%. Het aandeel koopwoningbezitters met een inkomen beneden modaal is 15% (37% gemiddeld in Ouder-Amstel). Huurders van corporatiewoningen hebben vaker een inkomen beneden de huurtoeslaggrens (37%) dan gemiddeld in Ouder-Amstel (18%) en de regio (28%). In 2013 had 46% van de koopwoningbezitters een inkomen van meer dan 2x modaal (31% gemiddeld in Ouder-Amstel).

Inkomensverdeling in Ouder-Amstel (procenten)

Betaalbaarheid

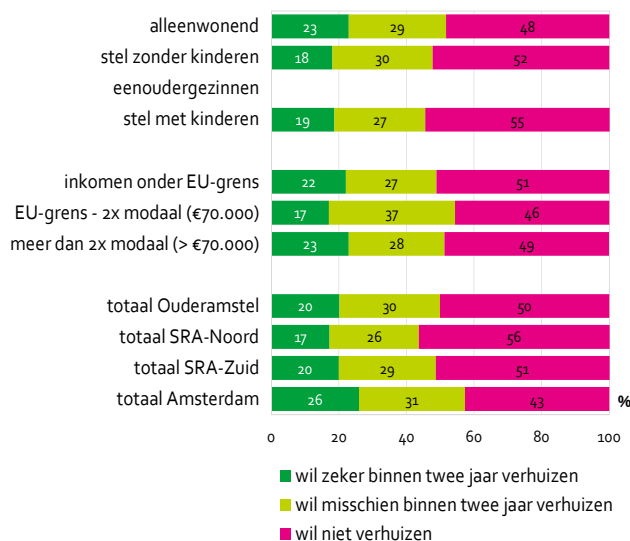
Netto huurquote in Ouder-Amstel

Gemiddeld wordt in Ouder-Amstel 27,2% van het netto inkomen uitgegeven aan huur. Dat is iets minder dan gemiddeld in de regio (28,4%). In 2013 lag dit aandeel voor Ouder-Amstel hoger, op 28,8%. Voornamelijk huishoudens met een inkomen onder de EU-grens hebben een hoge huurquote, namelijk 30,5%.

Verhuigeneigdheid

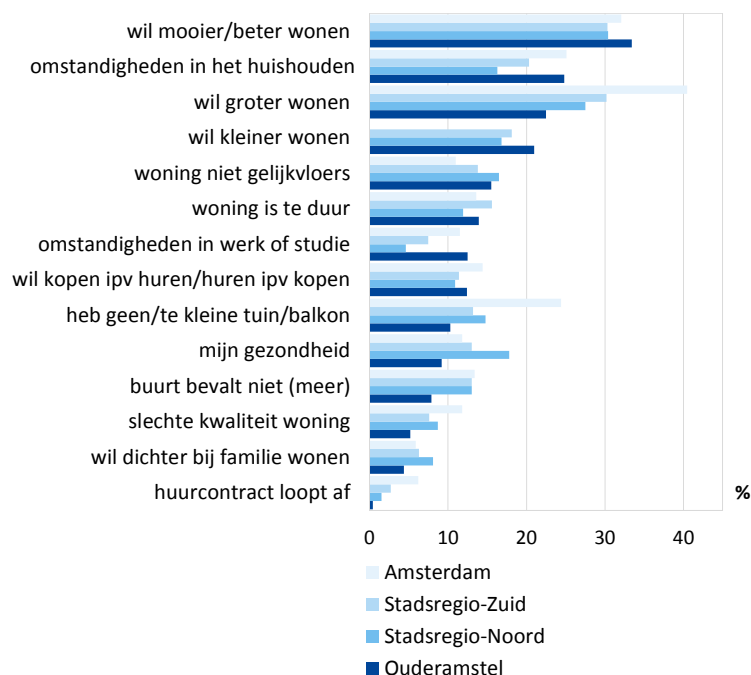
Verhuigeneigdheid Ouder-Amstel

De helft van de huishoudens in Ouder-Amstel heeft verhuisplannen, 20% wil zeker verhuizen, 30% misschien (totaal 50% verhuigeneigd, naar schatting 2900 huishoudens). Dit is iets meer dan in 2013 (47% verhuigeneigd). Alleenwonenden (52%) willen vaakst verhuizen, stellen met kinderen minder vaak dan gemiddeld (46%). Huishoudens met een modaal tot 2x modaal inkomen willen vaker verhuizen (54%) dan gemiddeld.

Verhuisredenen

Verhuisredenen van verhuigeneigden in Ouder-Amstel (procenten)

Bewoners in Ouder-Amstel willen vaak verhuizen om mooier of beter te kunnen wonen (33%), door omstandigheden in het huishouden (25%), of groter (23%) of kleiner (21%) te gaan wonen. De kwaliteit van de woning of de buurt komt minder vaak voor. Slechts 5% geeft aan dat de kwaliteit van de woning slecht is, en 8% geeft aan dat de buurt niet bevalt. In 2013 gaven veel verhuigeneigden aan te willen verhuizen door de wens om mooier te gaan wonen (31%), omstandigheden in het huishouden (22%) en financiële redenen (22%). In 2015 vindt 14% dat de woning te duur is.

Verhuishwensen

Ongeveer de helft (55%, naar schatting 1600 huishoudens) van huishoudens in Ouder-Amstel die willen verhuizen, wil in de eigen gemeente blijven. Dit aandeel lag in 2013 wat hoger, op 60%. Ongeveer een derde (27%, 32% in 2013) geeft aan naar elders in de regio te willen verhuizen, en 18% (9% in 2013) wil naar elders buiten de regio.

Ongeveer 500 huishoudens in de regio, van buiten Ouder-Amstel, hebben interesse om naar deze gemeente toe te verhuizen. De totale belangstelling voor Ouder-Amstel komt daarmee op naar schatting 2100 huishoudens. Dit aantal is indicatief, en bevat zowel huishoudens die zeker willen verhuizen, als huishoudens die misschien willen verhuizen. Huishoudens hebben vaker de voorkeur voor een meergezinswoning (1200), dure koop (600), en zelfbouw (600).

Verhuishwensen

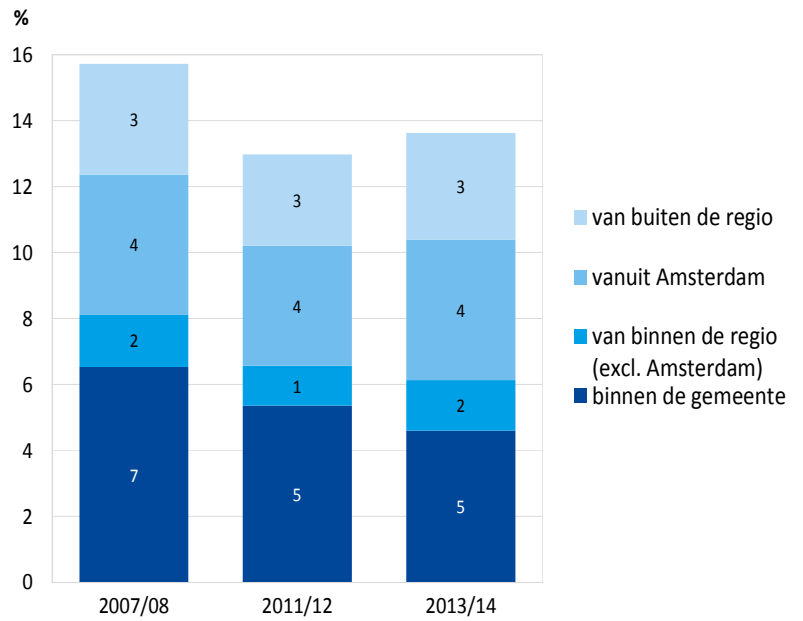
	abs.	%
voorkeur verhuigeneigde hh. in Ouder-Amstel:		
bij voorkeur eigen gemeente	1600	55
bij voorkeur naar elders, binnen de regio	800	27
bij voorkeur naar elders, buiten de regio	500	18
totaal verhuigeneigde hh. met voorkeur voor		
Ouder-Amstel	2100	-
eengezinswoning		
meergezinswoning	900	44
	1200	55
goedkope koop, tot €249.000		
middeldure koop, €249.000 - €350.000	200	11
dure koop, €350.000 en meer	100	7
sociale huur, huur tot €711,-	600	29
middeldure huur, €711-€971,-	400	21
dure huur, €971 en meer	200	10
	0	1
bij voorkeur nieuwbouw		
bij voorkeur oudbouw	400	17
	500	22
zelfbouw		
kluswoning	600	27
	300	16

Verhuizingen

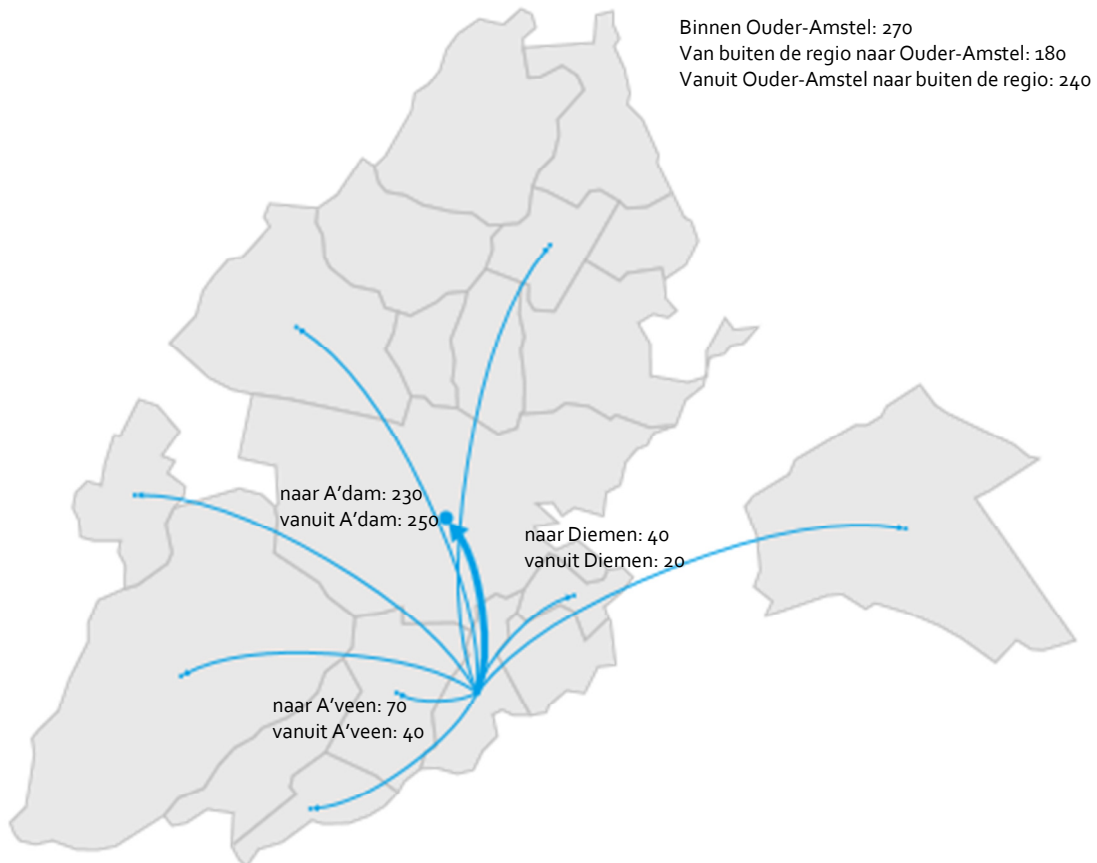
Verhuizingen naar Ouder-Amstel

In 2013/2014 is 14% van de huishoudens in Ouder-Amstel verhuisd. Dit is iets meer dan in de periode 2011/2012 (13%), maar lager dan in 2007/2008 (16%). Vooral de verhuizingen tussen gemeenten in de regio zijn weer op gang gekomen in 2013/2014. Huishoudens verhuizen vooral minder binnen de gemeente ten opzichte van 2007/08, toen was het aandeel verhuizingen binnen Ouder-Amstel 7%. Vooral gezinnen zonder kinderen met een bovenmodaal inkomen zijn weer vaker verhuisd (80 verhuisde gezinnen, ten opzichte van 60 in de periode 2011/2012, of 4,1 procentpunt meer).

Er zijn 270 huishoudens binnen Ouder-Amstel zelf verhuisd in 2013/2014. De instroom kwam vooral uit Amsterdam (250), en Amstelveen (40). De instroom van buiten de regio is ook aanzienlijk (180 huishoudens). Huishoudens die vertrokken uit Ouder-Amstel gingen naar Amsterdam (230), Amstelveen (70), Diemen (40), of naar buiten de regio (240). Per saldo ontvangt Ouder-Amstel huishoudens uit Amsterdam en Amstelveen vertrekken er huishoudens naar elders buiten de regio.

Verhuizingen vanuit Ouder-Amstel

De woonbuurt

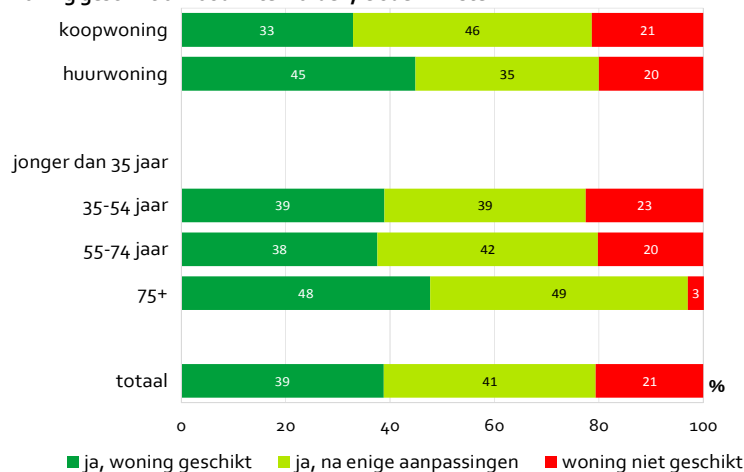
Wat maakt uw buurt aantrekkelijk?

Bewoners in Ouder-Amstel zijn meer tevreden over hun woning en buurt dan gemiddeld in de regio. Ze geven een 7,9 aan hun woning (7,6 gemiddeld) en een 7,8 aan hun buurt (7,5 gemiddeld). In 2013 gaven bewoners een 8,0 aan hun woning en een 7,6 aan hun buurt. Het meest voorkomende woonmilieu is "woonwijk" (49%), gevolgd door "gevarieerd" (15%) en "rustig stedelijk" (14%). Bewoners waarderen hun buurt vanwege de rust, het groen, en (de nabijheid van) Amsterdam, winkels, en openbaar vervoer.

Wonen en ouder worden

Woning geschikt om oud in te worden, Ouder-Amstel

De meeste huishoudens in Ouder-Amstel vinden hun woning geschikt om oud in te worden na enige aanpassingen (41%), of denken dat hun woning al geschikt is (39%). Eenentwintig procent acht de woning echt ongeschikt. Dit zijn naar schatting 1200 huishoudens. Deze 'ongeschikte' woningen zijn zowel in de koop- als in de huursector te vinden. Jonge huishoudens vinden hun woning minder vaak geschikt dan oudere huishoudens. De buurt wordt in het algemeen wel geschikt geacht, 91% geeft dit aan. Oudere en jongeren huishoudens denken hier niet anders over.

'Wonen in de regio Amsterdam 2015'

De resultaten zijn gebaseerd op het onderzoek 'Wonen in de regio Amsterdam' gehouden in 2015 en 2013. Het onderzoek bestaat uit een enquête onderzoek onder huishoudens in de regio Amsterdam en een verhuizingenbestand op basis van registraties.

Het verhuizingenbestand bevat alle verhuisde huishoudens in de periode 2013/2014, 2011/2012 en 2007/2008. Deze verhuizingen zijn gekoppeld aan alle huishoudens die aan het eind van deze periode woonachtig waren in de regio.

Colofon

Onderzoek, Informatie en Statistiek
Oudezijds Voorburgwal 300
1012 GL Amsterdam
www.amsterdam.nl

Auteurs

Hester Booi, Dragana
Stojmenovska, Annika Smits,
Maurice Hendriks, Jessie Bakens,
Anne Huijzer
h.booi@amsterdam.nl
Telefoon 020 251 0474

MK2015

Rapportage Woonruimteverdeling 2015

Stadsregio Amsterdam

platform
woningcorporaties
noordvleugel randstad

Inhoudsopgave

Inleiding	pagina 3
Samenvatting en conclusies	pagina 4
<hr/>	
1	
Verhuringen in de sociale huursector	pagina 5
<hr/>	
2	
Woningzoekenden	pagina 6
<hr/>	
3	
Reacties en aanbiedingsresultaat	pagina 6
<hr/>	
4	
Nieuwe huurders	pagina 7
<hr/>	
5	
Actief woningzoekenden versus geslaagden	pagina 8
<hr/>	
6	
Woon- en inschrijfduur	pagina 8
<hr/>	
7	
Verhuisbewegingen	pagina 9
<hr/>	
Woonruimteverdeling 2015 in tabellen	pagina 10

Inleiding

In de jaarlijkse rapportage woonruimteverdeling wordt verslag gedaan over de resultaten van de woonruimteverdeling in de Stadsregio Amsterdam over het jaar 2015. De rapportage gaat over de verhuring van reguliere sociale huurwoningen (corporatiewoningen met een huur onder de 710,68 euro, prijspeil 2015) en niet over studentenwoningen en vrije sector huurwoningen. De cijfers zijn afkomstig van WoningNet, aangevuld met gegevens van Woningbouwvereniging Oostzaanse Volkshuisvesting in Oostzaan en De Vooruitgang in Volendam¹.

In het najaar van 2016 wordt de monitor betaalbare voorraad uitgebracht. De monitor betaalbare voorraad gaat over de positie van de lage en middeninkomens op de woningmarkt. In deze rapportage worden voorraad en doelgroep en vraag en aanbod op de woningmarkt met elkaar in verband gebracht. Ook geeft de monitor een breder beeld van alle verhuringen van de corporaties².

In deze rapportage woonruimteverdeling treft u allereerst een conclusie aan over de woonruimteverdeling in 2015 en daarna een toelichting per onderwerp, met een analyse op het niveau van de drie deelregio's³. Tenslotte treft u per onderwerp de tabellen en figuren aan, die ingaan op de ontwikkelingen op zowel deelregionaal als gemeentelijk niveau.

- 1 De WOV en de Vooruitgang bieden hun woningen niet aan via WoningNet.
- 2 In de monitor betaalbare voorraad wordt gekeken naar alle verhuringen van de corporaties in de Stadsregio Amsterdam, en naar de woningvoorraad in zijn algemeen. In de rapportage woonruimteverdeling gaat het alleen over de verhuringen van sociale huurwoningen van de corporaties, via WoningNet. In 2014 maakten de verhuringen van sociale huurwoningen 38 procent uit van het totaal van de verhuringen van de corporaties, deze rapportage gaat dus alleen over dit deel van de verhuringen.
- 3 In de Stadsregio Amsterdam worden drie deelregio's onderscheiden: Noord, Zuid en Amsterdam. Onder deelregio Noord vallen de gemeenten Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang (per 1 januari 2016 zijn de gemeenten Edam-Volendam en Zeevang samengevoegd). Onder deelregio Zuid vallen de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn.

Samenvatting en conclusie

Vanaf 2012 is er een stabilisatie te zien in het aantal verhuringen van sociale huurwoningen van corporaties in de Stadsregio Amsterdam en is er een einde gekomen aan de jarenlange daling. De druk op de sociale huursector blijft echter groot, het aantal actief woningzoekenden neemt toe en de gemiddelde inschrijfduur die nodig is om een sociale huurwoning te bemachtigen blijft hoog. Daarnaast zijn er meer woningen verhuurd aan voorrangskandidaten, waaronder statushouders. Meer verhuringen aan voorrangskandidaten betekent dat er minder woningen beschikbaar zijn voor overige woningzoekenden.

In 2015 is 58 procent van de sociale huurwoningen aangeboden met een huur onder de tweede aftoppingsgrens. In 2014 was dit nog 54 procent. Daarnaast worden woningen afgetopt door corporaties, om de betaalbaarheid voor de laagste inkomens te verbeteren. Er zijn echter verschillen te zien tussen de deelregio's. In Noord en Amsterdam groeide het aandeel woningen tot de tweede aftoppingsgrens in het aanbod. In Zuid daalde het aandeel verder, na een korte opleving in 2014. Het aandeel woningen tot de tweede aftoppingsgrens is in deelregio Zuid (43 procent), lager dan in Noord (66 procent) en Amsterdam (58 procent).

Starters op de woningmarkt zijn relatief jong en zoeken actiever dan doorstromers. Bij de geslaagde woningzoekenden ligt de gemiddelde leeftijd hoger en is het aandeel doorstromers groter. Hoe hoger de leeftijd, hoe meer inschrijfduur een huishouden heeft kunnen opbouwen. Bovendien kon tot 1 juli 2015 ook de woonduur meegeteld worden om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning. Om ook 'spoedzoekers' een kans te geven op de woningmarkt is het loten geïntroduceerd. Bij loting nemen vooral de kansen van de (jonge) actief woningzoekenden toe. Dat blijkt uit het feit dat bij de geslaagden het aandeel jongeren hoger is. Het gemiddelde aantal reacties op een lotingwoning is met 1.027 hoger dan het aantal reacties op niet-loting woningen (208).

Mede door de toename van verhuringen aan statushouders is er meer instroom van buiten de Stadsregio dan in voorgaande jaren. Deze nieuwe huurders zijn relatief jong, vaker alleenstaand en behoren voor het grootste deel tot de primaire doelgroep⁴ van de lage inkomens.

De verhuizingen tussen Amsterdam en de andere deelregio's zijn constant gebleven in vergelijking met voorgaande jaren.

4 In 2015 zijn de grenzen voor de primaire doelgroep als volgt: alleenstaanden niet gepensioneerd 21.950 euro, meerpersoonshuishoudens niet gepensioneerd 29.800 euro, alleenstaanden gepensioneerd 21.950 euro en meerpersoonshuishoudens gepensioneerd 29.825 euro.

Verhuringen in de sociale huursector

Constant aantal verhuringen in de sociale huursector

In 2015 zijn 10.444 sociale huurwoningen verhuurd aan nieuwe huurders. In de periode van 2002 tot en met 2015 nam het aantal verhuringen in de Stadsregio af met 42 procent. Van ruim 17.000 sociale huurwoningen in 2002 naar 10.444 in 2015. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door de afname van het aantal verhuringen in Amsterdam (53 procent). In de deelregio's Noord en Zuid is deze afname veel kleiner, respectievelijk 13 en 9 procent. Vanaf 2012 is het aanbod echter gestabiliseerd en nauwelijks verder afgenomen.

Meer directe bemiddeling

In de Stadsregio is in 2015 32 procent van de woningen verhuurd via directe bemiddeling⁵, de overige woningen zijn verhuurd via WoningNet. In Amsterdam zijn in 2015 procentueel meer woningen direct bemiddeld dan in de deelregio's Noord en Zuid. In 2015 is in alle deelregio's gemiddeld tien procent meer direct bemiddeld dan in voorgaande jaren. Dit kan voor een deel verklaard worden door de toename van het aandeel verhuringen aan statushouders. Statushouders zoeken niet zelf via een woning, maar worden direct bemiddeld door de gemeente en corporatie.

12 procent van het aanbod wordt verloot

Een deel van de corporaties in de Stadsregio verloot woningen. In 2013 is loten geïntroduceerd om spoedzoekers een kans te geven op de woningmarkt, zonder dat zij hierbij afhankelijk zijn van hun inschrijfduur. Afgesproken is gemiddeld 15 procent woningen van het aanbod in WoningNet te verloten, met een maximum van 20 procent per gemeente. In 2015 zijn in totaal

794 woningen verloot, dit is 12 procent van het totale aantal woningen dat door de betrokken corporaties is verhuurd⁶.

Mutatiegraad

In 2015 is de mutatiegraad⁷ voor de gehele Stadsregio 4,3 procent, dit is iets hoger dan in 2014. Het aantal verhuringen blijft gelijk, maar de omvang van de voorraad nam iets af (door verkoop en liberalisatie). De doorstroming lijkt dus iets toe te nemen. In Amsterdam en deelregio Noord is een lichte toename te zien van de mutatiegraad en in deelregio Zuid een kleine daling.

Huren afgetopt door corporaties

Woningen worden verhuurd in de verschillende huurklassen, in deze rapportage zoomen we in op de hoogste aftoppingsgrens⁸. Deze grens is 618,24 euro in 2015. In de Stadsregio is in 2015 58 procent van de woningen aangeboden met een huurprijs onder de hoogste aftoppingsgrens. In 2014 was dit nog 54 procent. Dit geeft echter geen volledig beeld: ook bij verhuur kiest een aantal corporaties ervoor de huren af te toppen op basis van het inkomen van het huishouden. Het werkelijke percentage woningen dat verhuurd wordt onder de hoogste aftoppingsgrens ligt dan ook hoger⁹. Het percentage woningen dat in 2015 onder de hoogste aftoppingsgrens is aangeboden verschilt per deelregio; van 43 procent in Zuid, 58 procent in Amsterdam en 66 procent in Noord.

5 Er is sprake van directe bemiddeling als een corporatie een woning direct aan een woningzoekende verhuurt, zonder dat deze woning is aangeboden op WoningNet. De reden dat corporaties direct bemiddelen is dat bijzondere doelgroepen extra ondersteuning nodig hebben bij het vinden van een passende woning.

6 Niet alle corporaties in de Stadsregio doen mee aan het verloten van woningen, het percentage is daarom berekend over het aantal verhuringen van de corporaties die wel woningen verloten.

7 De mutatiegraad is de verhouding tussen het aantal verhuurder

sociale huurwoningen ten opzichte van het aantal sociale huurwoningen in bezit van corporaties.

8 De aftoppingsgrens markeert het deel van de huur waarboven geen of weinig huurhuurslag wordt verstrekt. In 2015 is de hoogste aftoppingsgrens voor één- en tweepersoonshuishoudens 576,87 euro en voor drie en meerpersoonshuishoudens 618,24 euro.

9 De cijfers over het percentage woningen dat bij de verhuring is afgetopt worden gepresenteerd in de monitor betaalbare voorraad, die verschijnt in het najaar van 2016.

Woningzoekenden

Meer woningzoekenden door vervallen woonduur

In 2015 hebben meer dan 100.000 huishoudens zich (opnieuw) ingeschreven bij WoningNet. Normaal gesproken zijn er jaarlijks rond de 30.000 nieuwe inschrijvingen. De oorzaak van het hoge aantal nieuwe inschrijvingen is het afschaffen van woonduur en de daarbij behorende communicatie en de overgangsregeling¹⁰. Er is ook een toename te zien in het aantal actief woningzoekenden¹¹. In 2015 zijn er ruim negenduizend meer actief woningzoekenden dan in 2014 (totaal in 2015: 83.591). Vanaf 2011 lag het aantal actief woningzoekenden gemiddeld rond de 75.000 huishoudens.

Het percentage actief woningzoekenden is ten opzichte van de totaal ingeschreven woningzoekenden in 2015 in alle deelregio's lager dan in voorgaande jaren. Dit komt door de toename van het totaal aantal ingeschreven woningzoekenden in 2015. Mensen schrijven zich in om hun woonduur om te zetten naar inschrijfduur, maar zijn vaak nog niet actief op zoek naar een woning. Starters zijn actiever dan doorstromers; 23 procent van de ingeschreven starters is actief zoekend, ten opzichte van 16 procent van de doorstromers.

Lang niet alle woningzoekenden zijn even actief. Meer dan de helft van de 'actieven' heeft in het hele jaar 2015 minder dan 10 reacties verzonden op een woning. Ouderen zijn minder actief op de woningmarkt. Zo heeft van de 65-plussers 83 procent minder dan 10 reacties ingezonden. De leeftijdsgroep tussen 23 en 35 jaar is het meest actief. Van deze groep heeft 58 procent meer dan 10 reacties ingezonden. Jongeren tot 23 zijn juist weer iets minder actief, vermoedelijk omdat ze vanwege hun korte inschrijfduur nog weinig kans op een woning hebben.

10 Vanaf 1 juli 2015 is de woonduur door de invoering van de nieuwe huisvestingswet komen te vervallen. De woonduur van ingeschreven woningzoekenden is omgezet naar inschrijfduur. Er is in 2015 Stadsregio breed een communicatiecampagne ingezet om nog niet ingeschreven woningzoekenden te wijzen op deze verandering in de wetgeving.

Reacties en aanbiedingsresultaat

Gemiddeld aantal reacties stijgt

Het gemiddelde aantal reacties per woning (exclusief loting) is in de Stadsregio in 2015 ten opzichte van 2014 toegenomen naar 208 reacties per woning. In 2014 lag het gemiddelde op 164 reacties. In 2007 reageerden nog 120 woningzoekenden op een woning. In Amsterdam ligt het gemiddelde hoger dan in de deelregio's Noord en Zuid. Het gemiddelde aantal reacties op lotingwoningen ligt hoger dan die op niet-lotingwoningen; gemiddeld reageren 1.027 woningzoekenden op een lotingwoning.

De achtste kandidaat accepteert de woning

In 2015 heeft gemiddeld de achtste kandidaat op de rangorde lijst de woning geaccepteerd. Dit is ten opzichte van 2014 een lichte daling en houdt in dat er minder wordt geweigerd dan voorheen. In Amsterdam is in 2015 een daling te zien na een aantal jaren van stijging (van kandidaat 10 naar kandidaat 9) en in de deelregio's Noord en Zuid schommelt de acceptatie rond kandidaat 6 op de rangorde lijst.

11 Een woningzoekende is een actief woningzoekende als hij minimaal éénmaal per jaar reageert op het woningaanbod op WoningNet.

Nieuwe huurders

Toename verhuringen aan doorstromers en voorrangskandidaten

In 2015 is 44 procent van de sociale huurwoningen verhuurd aan doorstromers. Dat is in alle drie de deelregio's een lichte toename ten opzichte van 2014. Tot en met 2008 werd meer dan de helft van de woningen verhuurd aan doorstromers, vanaf 2008 zijn starters in de meerderheid bij de verhuringen in deelregio Noord. Vanaf 2012 is het aandeel verhuringen aan starters in alle deelregio's groter dan het aandeel doorstromers.

In 2015 zijn 3.404 woningen verhuurd aan voorrangskandidaten, dit is 33 procent van het totaal aantal verhuringen. Ten opzichte van 2014 is dit een stijging van 700 verhuringen (20 procent). Voorrangskandidaten zoeken deels zelf via WoningNet en worden deels direct bemiddeld. Stadsvernieuwingskandidaten zijn de grootste groep binnen de voorrangskandidaten, gevolgd door statushouders. Vooral in deze twee groepen is het afgelopen jaar een toename te zien geweest.

In Amsterdam worden relatief de meeste woningen verhuurd aan voorrangskandidaten. In alle deelregio's neemt het aantal verhuringen (zowel absoluut als procentueel) aan voorrangskandidaten toe, ook exclusief de verhuringen aan stadsvernieuwingskandidaten. In deelregio Zuid is de toename van het aantal verhuringen aan voorrangskandidaten in verhouding het grootst: van 22 procent in 2014 naar 31 procent in 2015. Dit komt vooral door de toename van de verhuringen aan statushouders.

12 34.911 euro is in 2015 de grens in de Europese beschikking, corporaties moeten 90 procent van de sociale huurwoningen toewijzen aan huishoudens met een inkomen onder deze grens.

71 procent van de woningen toegewezen aan eigen inwoners

Door de nieuwe Huisvestingswet krijgen gemeenten minder ruimte om bindingseisen te stellen aan nieuwe huurders van een sociale huurwoning. Vanaf 1 juli 2015 mag maximaal 50 procent van de woningen met voorrang toegekend worden aan inwoners met binding aan de regionale woningmarkt en daarvan mag de helft (25 procent van het totaal) met voorrang toegewezen worden aan inwoners met binding aan de eigen gemeente. Een aantal gemeenten maakt gebruik van de mogelijkheid om een deel van de woningen met voorrang toe te wijzen aan de eigen inwoners. Ook zonder deze voorrang wordt echter een groot gedeelte van de woningen lokaal toegewezen. Veel woningzoekenden zijn georiënteerd op het aanbod aan sociale huurwoningen in de eigen gemeente. In de Stadsregio is gemiddeld 71 procent van de woningen verhuurd aan woningzoekenden afkomstig uit de eigen gemeente, maar dit verschilt wel sterk per gemeente.

Merendeel sociale huurwoningen toegewezen aan de primaire doelgroep

In 2015 is 97 procent van de sociale huurwoningen in de Stadsregio verhuurd aan een huishouden met een inkomen onder de 34.911 euro¹². Dit percentage is gelijk in alle deelregio's. 81 procent van de verhuurde woningen in de Stadsregio is toegewezen aan een huishouden in de primaire doelgroep¹³. In Amsterdam zijn procentueel meer woningen verhuurd aan huishoudens in de primaire doelgroep dan in de deelregio's Noord en Zuid.

In 2015 zijn 334 woningen verhuurd aan huishoudens met een inkomen boven de 34.911 euro, voor het grootste deel zijn dit verhuringen aan voorrangskandidaten (ruim 60 procent). De helft van deze huishoudens met een hoger inkomen dan 34.911 euro is direct bemiddeld door de corporatie. Van de 334 huishoudens met een inkomen boven de 34.911 hebben er 130 een inkomen tot 38.500 euro. Dit zijn voornamelijk gezinnen, voor wie op WoningNet een hogere inkomensgrens geldt.

13 In 2015 zijn de grenzen voor de primaire doelgroep als volgt: alleenstaanden niet gepensioneerd 21.950 euro, meerpersoonshuishoudens niet gepensioneerd 29.800 euro, alleenstaanden gepensioneerd 21.950 euro en meerpersoonshuishoudens gepensioneerd 29.825 euro.

Actief woningzoekenden versus geslaagden

Slaagkans voor langer ingeschreven woningzoekenden groter en voor jonge starters een kans door loting

Om inzicht te geven in de slaagkansen van woningzoekenden, vergelijken we de actief woningzoekenden en de geslaagde woningzoekenden (zowel op lotingwoningen als niet-lotingwoningen).

Een groot deel van de woningzoekenden in de stadsregio Amsterdam is alleenstaand (60 procent), bij de geslaagden is dit 64 procent. Driekwart van de actief woningzoekenden maakt deel uit van de primaire doelgroep en 3 procent heeft een inkomen boven de 34.911 euro. Bij de geslaagden behoort 81 procent tot de primaire doelgroep en ook hier heeft 3 procent een inkomen boven de 34.911 euro. Bij de geslaagden voor een lotingwoning behoort zelfs 87 procent tot de primaire doelgroep.

Bij de actief woningzoekenden is 64 procent een starter en 36 procent een doorstromer. Doorstromers zijn vaak ouder en hebben een langere inschrijf- of woonduur en dus meer kans op een woning. Overigens kunnen starters ook een hogere leeftijd hebben. Bijvoorbeeld mensen die net gescheiden zijn. Van alle sociale huurwoningen gaat 56 procent naar een starter en 44 procent naar een doorstromer. Dat een hogere leeftijd meer kans geeft op een woning blijkt wel uit de cijfers. Het aandeel ouder dan 65 jaar onder de woningzoekenden is maar 6 procent. Bij de geslaagde woningzoekenden ligt dit aandeel op ruim 18 procent.

Bij de verdeling in leeftijdsklassen zien we meer verschillen tussen de actief woningzoekenden en de geslaagden: in verhouding is de actief woningzoekende jonger dan de geslaagde: bij de actief woningzoekenden is 27 procent 25 jaar of jonger en bij de geslaagden is dit 16 procent. Bij zowel de actief woningzoekenden (36 procent) als de geslaagden (43 procent) is de leeftijdsklasse 35-64 jaar het grootst.

Bij loten heeft iedereen gelijke kansen. 80 procent van de lotingwoningen wordt uiteindelijk toegewezen aan een starter. Ruim drie kwart van de woningzoekenden die een woning via loten bemachtigd is jonger dan 35 jaar. Jongeren zoeken dus vaker via loten en slagen vaker via loten. Loting is voor deze groep de kans om sneller een woning te bemachtigen.

14 Vanaf 1 juli 2015 mogen corporaties 10 procent extra toewijzen aan huishoudens met een inkomen tot 38.950 euro (prijspeil 2015).

Woon- en inschrijfduur

Wisselende wacht- en zoektijden

Woningzoekenden bouwen woon- en/of inschrijfduur op. Doorstromers laten een zelfstandige woning achter in de Stadsregio of Almere, starters niet. Met ingang van 1 juli 2015 is de woonduur vervallen en kunnen ook de doorstromers alleen nog reageren met hun inschrijfduur.

De gemiddelde inschrijfduur om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning in de Stadsregio is 8,7 jaar in 2015. Deze gemiddelde inschrijfduur was in 2014 ook 8,7 jaar. Per deelregio zijn er verschillen: in Noord en Zuid is een lichte toename te zien en in Amsterdam een lichte afname. De gemiddelde woonduur stijgt in alle drie de deelregio's met ongeveer twee jaar.

De trend van de stijging van de inschrijfduur zet zich door in de deelregio's Noord en Zuid. In Amsterdam is de inschrijfduur weliswaar afgenomen, maar nog steeds is een stijging te zien ten opzichte van 2013 en eerdere jaren.

Binnen de gemiddelde inschrijfduur is een grote spreiding: 19 procent van de woningzoekenden vindt een woning met een inschrijfduur van minder dan 4 jaar en 11 procent heeft een inschrijfduur van 16 jaar of meer.

Starters zoeken gemiddeld langer naar een woning dan doorstromers. De zoektijd¹⁵ voor starters (gemiddeld 4,8 jaar) is in bijna alle gemeenten hoger dan die van doorstromers (gemiddeld 2,7 jaar). De gemiddelde zoektijden schommelen van jaar tot jaar en per deelregio; bij de doorstromers tussen 2,1 en 3,2 jaar en bij de starters tussen 3,9 en 5,3 jaar.

15 De zoektijd bestrijkt de periode tussen de datum waarop een woningzoekende voor het eerst heeft gereageerd op WoningNet en de datum waarop een andere woning wordt geaccepteerd. De zoektijd is daarmee niet per se gelijk aan de wachttijd van een woningzoekende, omdat het kan voorkomen dat een woningzoekende wacht met reageren totdat hij denkt dat zijn kansen op de woningmarkt gunstig zijn.

Verhuisbewegingen

Meer instroom van buiten de Stadsregio

In de Stadsregio is 29 procent van de nieuwe huurders verhuist buiten de eigen gemeente, dit is 4 procentpunt meer dan in 2014. Maar tegelijkertijd is de instroom van elders toegenomen van 9 procent naar 13 procent (van alle verhueringen). Dat komt vooral door de toename van het aantal statushouders. Van de 1.389 nieuwe huurders van buiten de regio, waren er 712 statushouder.

De verhuizingen tussen Amsterdam en de andere deelregio's zijn constant gebleven in vergelijking met voorgaande jaren. Veel gemeenten hebben de belangrijkste verhuisrelatie met Amsterdam, of een van de buurgemeenten uit de eigen deelregio. Tussen deelregio Noord en Zuid vindt weinig uitwisseling plaats.

In 2015 zijn 1.097 stadsvernieuwingsurgente geherhuisvest, het grootste deel hiervan verhuist binnen de eigen gemeente. Van de stadsvernieuwingsurgente die wel naar een andere gemeente verhuizen, blijven de meeste binnen de eigen deelregio en ook hier wordt nauwelijks verhuist tussen de deelregio's Noord en Zuid. Van en naar Amsterdam is de beweging iets groter.

Woonruimteverdeling 2015 in tabellen

1	
Verhuringen in de sociale huursector	pagina 11
2	
Woningzoekenden	pagina 17
3	
Reacties en aanbiedingsresultaat	pagina 20
4	
Nieuwe huurders	pagina 22
5	
Actief woningzoekenden versus geslaagden	pagina 28
6	
Woon- en inschrijfduur	pagina 31
7	
Verhuisbewegingen	pagina 35

Verhuringen in de sociale huursector

FIGUUR 1.0
Kengetallen 2013 - 2015 woonruimtebemiddeling Stadsregio Amsterdam

	deelregio Noord			deelregio Zuid			Amsterdam			Stadsregio totaal		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Aantal zelfstandige sociale huurwoningen in corporatiebezit (1)	-	46.640	46.463	-	34.284	32.969	-	168.184	164.014	-	249.108	243.446
Verhuringen sociale huur (2)	2.862	2.496	2.650	1.352	1.944	1.744	5.864	6.027	6.050	10.078	10.467	10.444
% verhuurd onder hoge eftoppingsgrens	59%	60%	66%	50%	54%	43%	49%	52%	58%	52%	55%	58%
% verhuurd onder huurtoeslaggrens	41%	40%	44%	50%	36%	57%	51%	48%	42%	48%	45%	42%
Mutatiegraad sociale huur (%)	6%	5%	6%	4%	6%	5%	3%	4%	4%	4%	4%	4%
Aantal actief woningzoekenden (3)	9.942	10.475	11.374	8.243	9.017	9.706	44.192	47.459	53.761	69.168	74.463	83.591
Aantal actief woningzoekenden van buiten de Stadsregio	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.791	7.512	8.750
Doorstromers	3.721	3.950	4.753	2.897	3.311	3.804	16.777	17.761	21.077	23.946	25.575	30.437
Starters	6.221	6.525	6.621	5.346	5.706	5.902	27.415	29.698	32.684	45.222	48.888	53.154
% actief van het totaal	19%	20%	15%	21%	22%	17%	26%	28%	22%	23%	24%	20%
Verhuringen aan voorrangskandidaten (incl sv)	715	430	614	324	419	548	1.581	1.846	2.241	2.394	2.695	3.404
Verhuringen aan sv-kandidaten	107	77	127	63	103	76	608	776	876	778	956	1.079,00
als % van de totale verhuringen (incl sv)	17%	18%	23%	25%	22%	31%	27%	31%	37%	24%	26%	33%
als % van de totale verhuringen (excl sv)	13%	14%	18%	20%	16%	27%	17%	18%	23%	16%	17%	22%
Aantal verlate woningen	192	209	103	41	129	150	300	505	3764	533	843	794
als % van de totale verhuringen	11%	13%	6%	5%	9%	13%	9%	12%	14%	9%	11%	12%
Gemiddelde inschrijfduur bij acceptatie (in jaren)	8	9	9	8	8	9	8	9	8	8	9	9
Gemiddelde zoektijd bij acceptatie (in jaren) - starters	3,9	4,3	4,9	4,4	4,1	4,1	4,5	5,3	5	4,3	4,9	4,8
Gemiddelde woonduur bij acceptatie (in jaren)	1,9	2,0	2,2	2,0	2,0	2,2	1,6	1,7	1,9	1,7	1,8	2,0
Gemiddelde zoektijd bij acceptatie (in jaren) - doorstromers	2,4	2,1	2,5	2,8	2,6	2,7	3	3,2	3	2,8	2,8	2,7
Gemiddeld aantal reacties per woning	136	189	159	114	151	174	179	255	242	158	221	208
Aanbiedingsresultaat	6	6	7	6	6	6	9	10	9	8	9	8

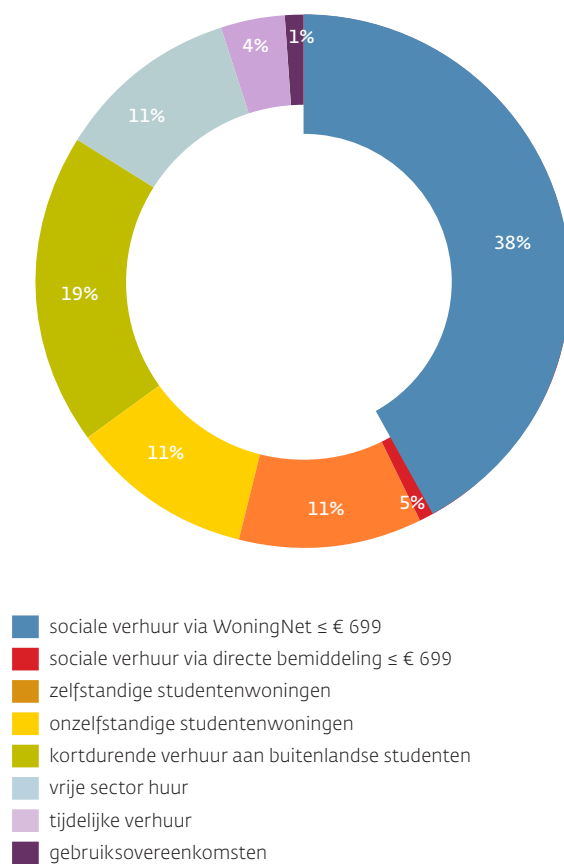
1 bron: databank AFWC/SWZW. In 2014 zijn de cijfers herberekend, zonder de studentenwoningen en de vrije sectorwoningen. Over de eerdere jaren zijn deze cijfers niet beschikbaar.

2 2013 is exclusief de verhuringen in Edam-Volendam en Oostzaan, in 2014 en 2015 zijn de verhuringen van de Vooruitgang en de WOV wel meegenomen.

3 Stadsregio totaal is optelling woningzoekenden uit de deelregio's en woningzoekenden van buiten de stadsregio.
overige cijfers: WoningNet

Verhuringen in de sociale huursector

FIGUUR 1.1
Verhuringen corporaties in 2014, gehele Stadsregio

Bron: eigen opgave corporaties, WoningNet

FIGUUR 1.2

Verhuringen* via de media van WoningNet en directe bemiddeling, per gemeente

	verhuringen via de media incl nieuwbouw	verhuringen via directe bemiddeling	totaal aantal verhuringen	directe bemiddeling als % van het totaal
Aalsmeer	104	26	130	20%
Amstelveen	366	116	482	24%
Amsterdam	3.927	2.123	6.050	35%
Beemster	33	10	43	23%
Diemen	104	20	124	16%
Edam-Volendam	15	14	29	48%
Haarlemmermeer	391	230	621	37%
Landsmeer	33	6	39	15%
Oostzaan	8	-	8	0%
Ouder-Amstel	91	22	113	19%
Purmerend	407	213	620	34%
Uithoorn	220	54	274	20%
Waterland	81	13	94	14%
Wormerland	106	24	130	18%
Zaanstad	1.081	432	1.513	29%
Zeevang	12	15	27	56%
deelregio Noord	1.776	727	2.503	29%
deelregio Zuid	1.276	468	1.744	27%
totaal	6.979	3.318	10.297	32%

* Exclusief de verhuringen van de Woningbouwvereniging Oostzaanse Volkshuisvesting en de Vooruitgang in Volendam

FIGUUR 1.3

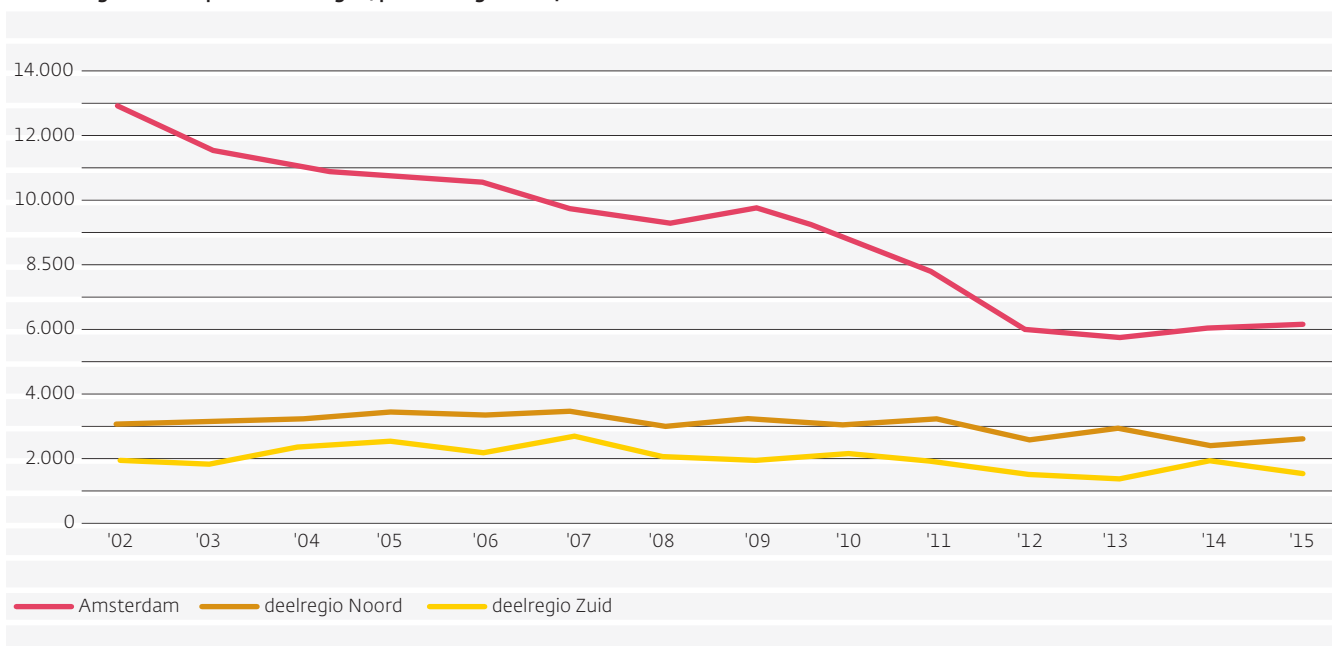
Aantal verhuringen van corporatiewoningen met een huurprijs onder de 710 euro, per gemeente en deelregio

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aalsmeer	300	143	216	224	94	87	123	144	130
Amstelveen	585	659	618	736	533	514	308	754	482
Amsterdam	9.657	9.276	9.659	8.809	7.643	6.050	5.864	6.027	6.050
Beemster	28	34	43	50	52	29	44	29	43
Diemen	141	159	105	91	113	110	128	110	124
Edam-Volendam*	106	170	133	110	113	122	226	95	99
Haarlemmermeer	1.166	739	641	704	703	503	472	530	621
Landsmeer	61	59	57	27	48	35	44	101	39
Oostzaan*	58	66	85	94	39	96	73	86	85
Ouder-Amstel	20	40	46	57	85	67	125	84	113
Purmerend	1.040	868	857	795	857	608	685	654	620
Uithoorn	418	301	290	230	321	189	196	322	274
Waterland	96	136	100	88	77	140	122	89	94
Wormerland	136	108	135	145	116	140	147	116	130
Zaanstad	1.909	1.595	1.703	1.758	1.787	1.521	1.482	1.306	1.513
Zeevang	33	26	45	31	36	42	39	20	27
deelregio Noord	3.429	3.036	3.119	3.061	3.125	2.733	2.862	2.496	2.650
deelregio Zuid	2.668	2.067	1.955	2.079	1.849	1.470	1.352	1.944	1.744
Stadsregio	15.754	14.379	14.733	13.949	12.617	10.253	10.078	10.467	10.444

* Voor de gemeenten Edam-Volendam en Oostzaan inclusief de verhuringen van de Vooruitgang en Woningbouwvereniging Oostzaanse Volkshuisvesting

FIGUUR 1.4

Verhuringen van corporatiewoningen, per deelregio vanaf 2002

FIGUUR 1.5

Aantal verlate woningen per categorie en als percentage van het totaal aantal verhuurde woningen

	loting voor iedereen	loting voor doorstromers	totaal verlate woningen	totaal verhuurde woningen via media van de betrokken corporaties	loting als % van de verhuurde woningen
Aalsmeer	20	3	23	98	23%
Amstelveen	38	7	45	327	14%
Amsterdam	503	38	541	3.764	14%
Beemster	1	-	1	31	3%
Diemen	14	-	14	100	14%
Edam-Volendam	-	-	-	14	-
Haarlemmermeer	17	-	17	364	5%
Landsmeer	2	-	2	108	2%
Oostzaan	-	-	-	2	-
Ouder-Amstel	9	-	9	94	10%
Purmerend	20	5	25	321	8%
Uithoorn	38	4	42	215	20%
Waterland	-	-	-	63	-
Wormerland	-	-	-	105	-
Zaanstad	63	11	74	1.023	7%
Zeevang	1	-	1	14	7%
deelregio Noord	87	16	103	1.679	6%
deelregio Zuid	136	14	150	1.198	13%
Stadsregio totaal	726	68	794	6.643	12%

FIGUUR 1.6

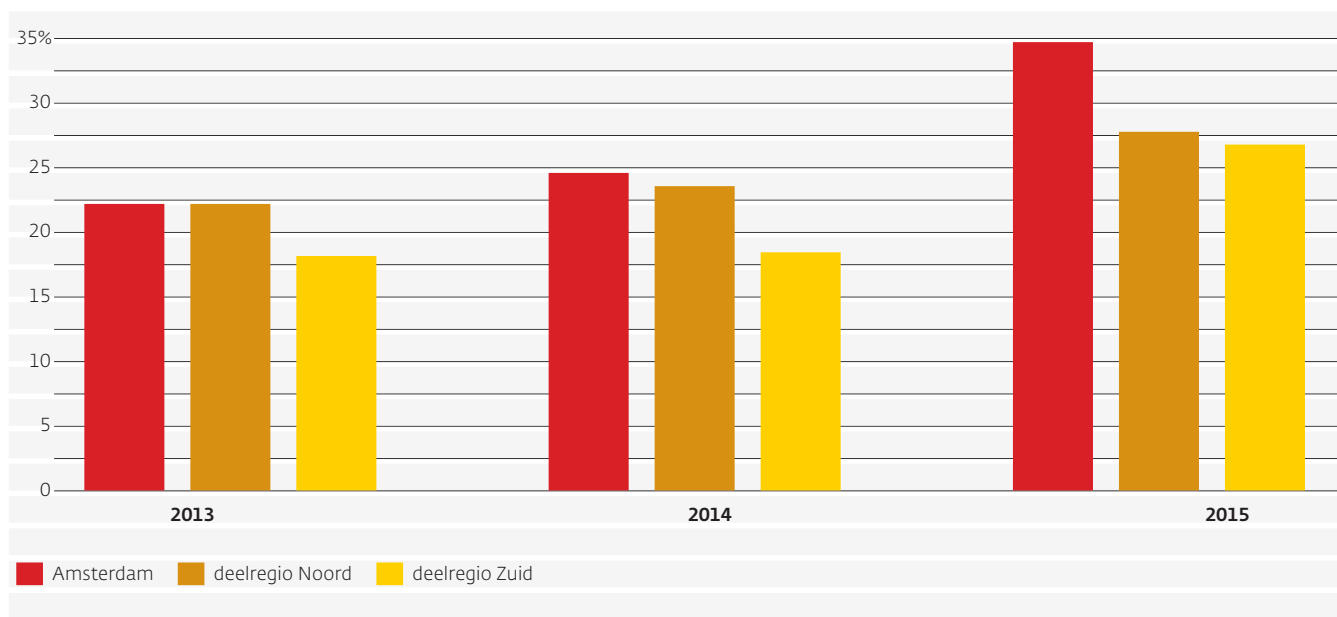
Mutatiegraad sociale huurwoningen 2015, per gemeente

	verhuuring sociale huur	aantal zelfstandige sociale huurwoningen in corporatiebezit*	mutatiegraad sociale huur*	mutatiegraag sociale huur in 2014
Aalsmeer	130	2549	5,1%	5,2%
Amstelveen	482	9.591	5,0%	7,5%
Amsterdam	6.050	164.014	3,7%	3,6%
Beemster	43	843	5,1%	4,0%
Diemen	124	2.624	4,7%	4,1%
Edam-Volendam	99	2.199	4,5%	4,9%
Haarlemmermeer	621	12.548	4,9%	4,1%
Landsmeer	39	1.086	3,6%	8,7%
Oostzaan	85	1.047	8,1%	8,5%
Ouder-Amstel	113	1.700	6,6%	4,8%
Purmerend	620	13.193	4,7%	5,5%
Uithoorn	274	3.957	6,9%	8,0%
Waterland	94	2.020	4,7%	4,7%
Wormerland	130	1.994	6,5%	5,7%
Zaanstad	1.513	23.550	6,4%	5,1%
Zeevang	27	531	5,1%	4,4%
deelregio Noord	2.650	46.463	5,7%	5,4%
deelregio Zuid	1.744	32.969	5,3%	5,7%
Stadsregio	10.444	243.446	4,3%	4,2%

* Bron: databank AFWC/PWNR, exclusief vrije sectorwoningen, onzelfstandige woningen en studentenwoningen

FIGUUR 1.7

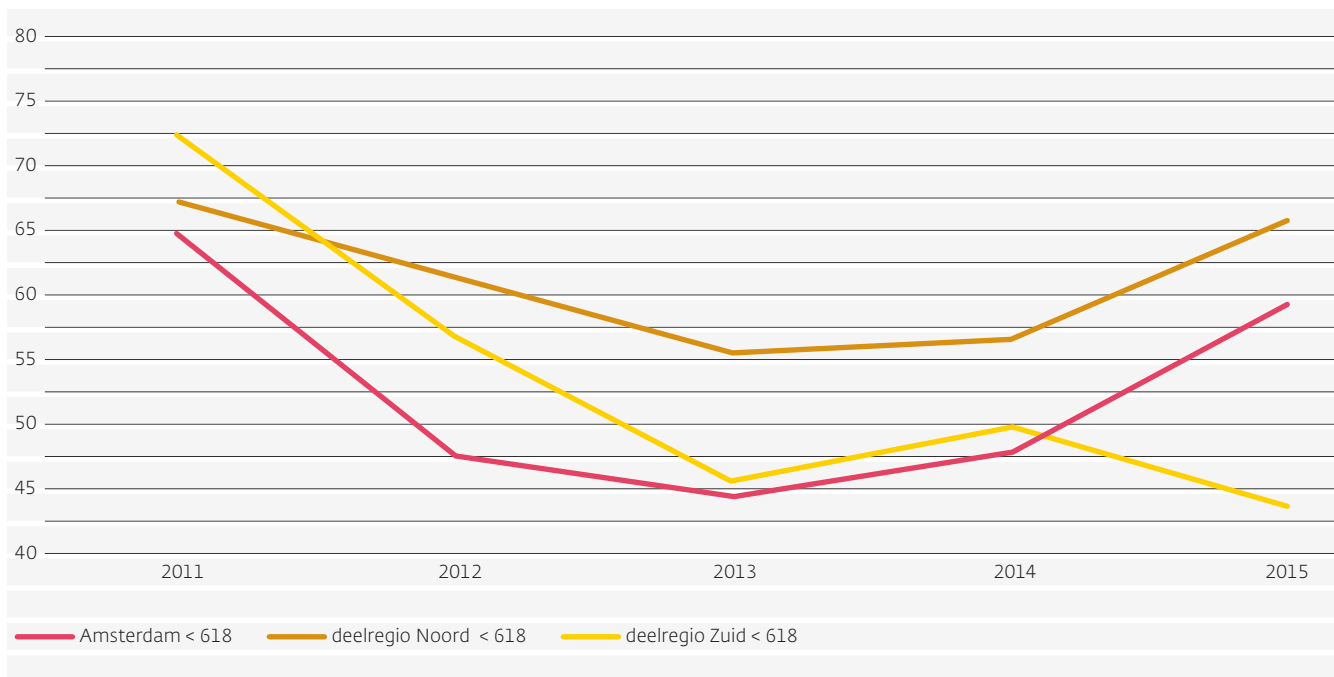
Directe bemiddeling als percentage van de totaal nieuwe verhuringen bij WoningNet

FIGUUR 1.8

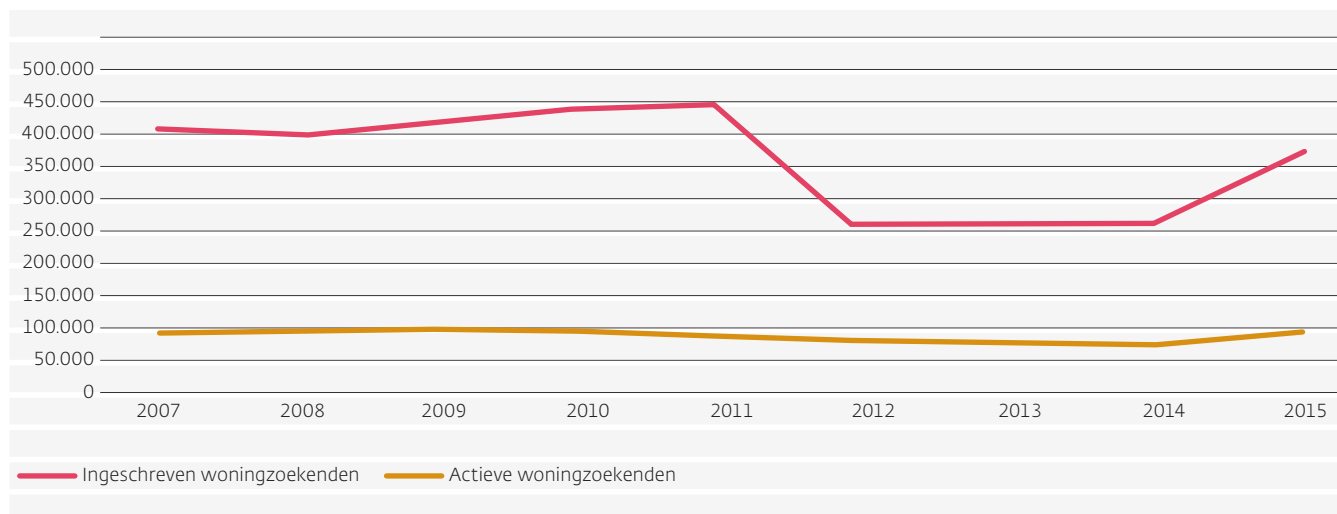
Verhuringen van woningen onder de hoge aftoppingsgrens, in percentage

(exclusief woningen die naderhand worden afgetoet en directe bemiddeling niet bekend bij WoningNet)

Woningzoekenden

FIGUUR 2.1
Ingeschreven woningzoekenden en actieve woningzoekenden

FIGUUR 2.2
Actief woningzoekenden* in 2015, per gemeente, naar starters en doorstromers

	doorstromer	starter	totaal actief woningzoekenden	% actief
Aalsmeer	261	477	738	15%
Amstelveen	1.012	1.596	2.608	16%
Amsterdam	21.077	32.684	53.761	22%
Beemster	53	90	143	11%
Diemen	512	848	1.360	21%
Edam-Volendam	70	134	204	15%
Haarlemmermeer	1.423	2.114	3.537	17%
Landsmeer	63	191	254	11%
Oostzaan	23	62	85	10%
Ouder-Amstel	158	275	433	15%
Purmerend	1.128	2.000	3.128	14%
Uithoorn	438	592	1.030	15%
Waterland	135	267	402	9%
Wormerland	255	248	503	13%
Zaanstad	2.981	3.572	6.553	16%
Zeevang	45	57	102	12%
Elders**	803	7.947	8.750	19%
deelregio Noord	4.753	6.621	11.374	15%
deelregio Zuid	3.804	5.902	9.706	17%
Stadsregio totaal	30.437	53.154	83.591	20%

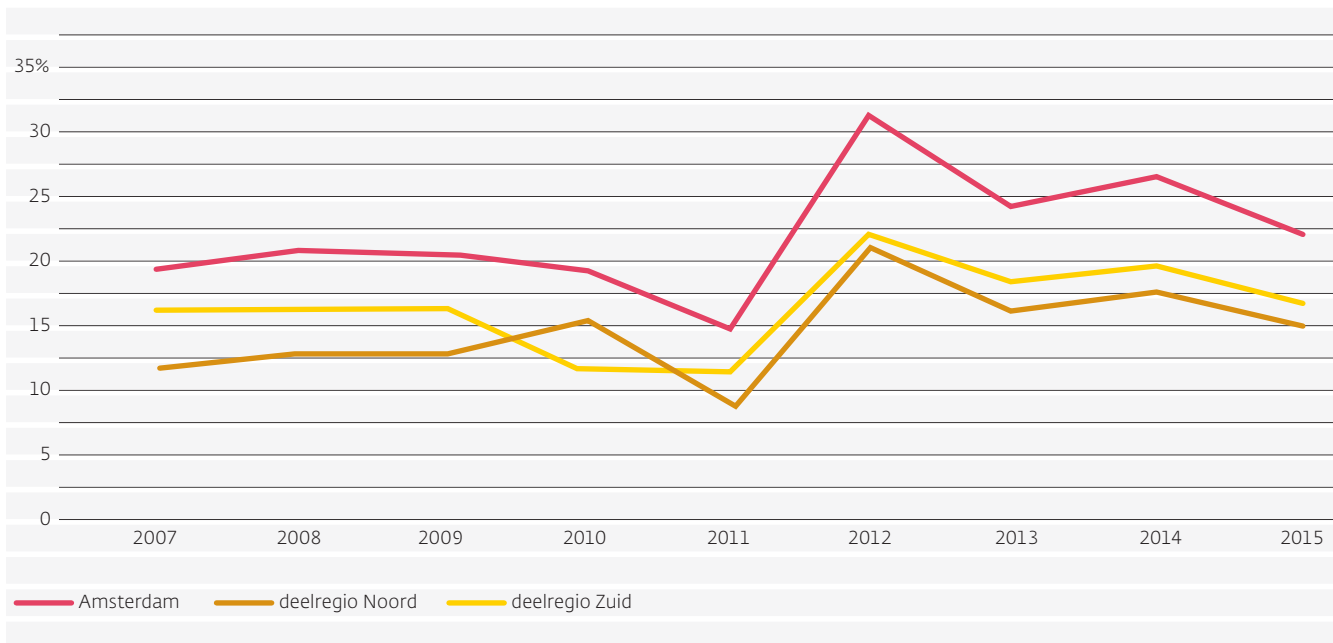
* Betreft uitsluitend actief woningzoekenden ingeschreven bij WoningNet.

** Elders betekent dat de woningzoekende afkomstig is van buiten de Stadsregio Amsterdam.

Een doorstromer van buiten de Stadsregio is afkomstig uit Almere.

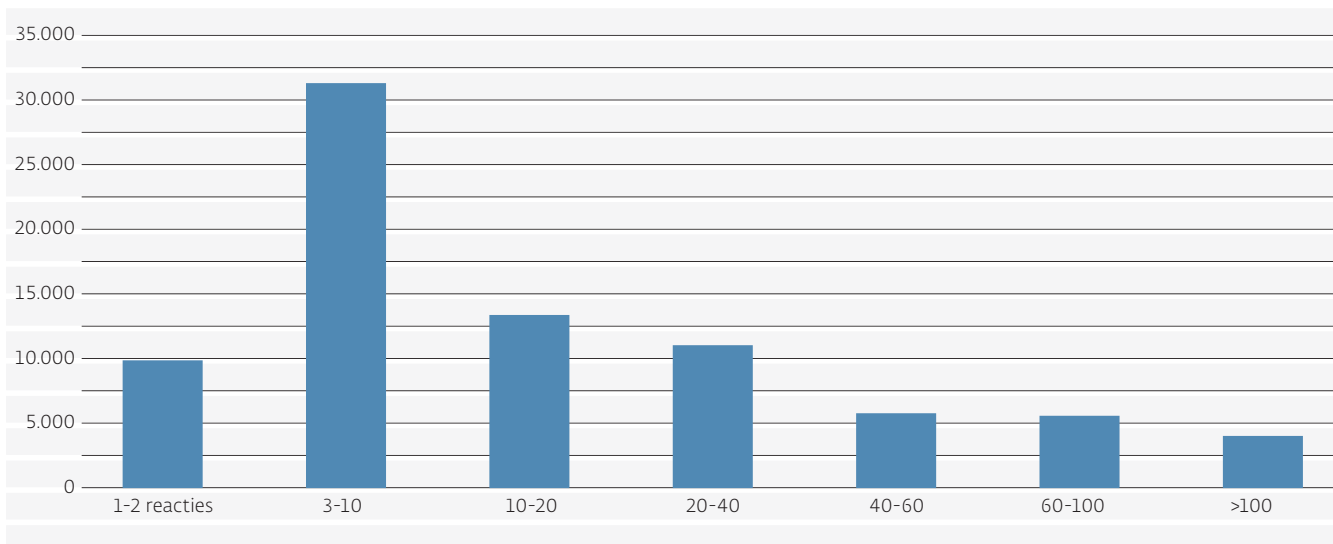
FIGUUR 2.3

Actief woningzoekenden als percentage van de totaal ingeschreven woningzoekenden 2007 - 2014

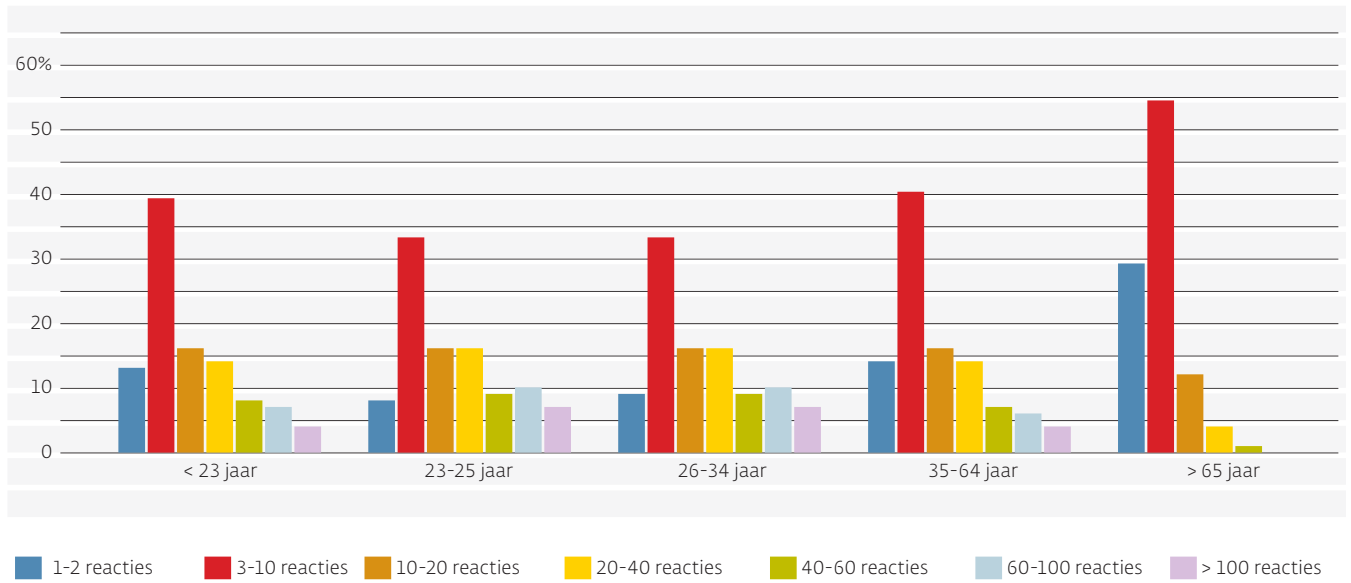
FIGUUR 2.4

Aantal actief woningzoekenden naar aantal reacties

FIGUUR 2.5

Aantal actief woningzoekenden naar aantal reacties en leeftijd

Reacties en aanbiedingsresultaat

FIGUUR 3.1

Het gemiddelde aantal reacties per woning

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013**	2014**	2015**
Aalsmeer	68	91	96	86	74	124	92	167	177
Amstelveen	116	136	155	178	157	160	159	179	201
Amsterdam	139	163	167	180	143	157	146	180	242
Beemster	86	66	67	108	42	53	60	97	89
Diemen	128	123	169	217	138	152	147	207	226
Edam-Volendam	66	74	72	68	50	65	92	80	128
Haarlemmermeer	98	97	96	105	103	87	76	115	136
Landsmeer	-	-	-	259	86	118	131	115	259
Oostzaan*	-	-	-	-	-	55	15	181	144
Ouder-Amstel	74	87	117	113	73	67	111	152	188
Purmerend	102	108	124	123	93	105	107	135	164
Uithoorn	52	72	92	122	83	113	119	144	173
Waterland	57	63	48	67	43	63	71	142	152
Wormerland	59	70	80	77	73	114	87	118	148
Zaanstad	75	95	91	86	75	129	123	150	160
Zeevang	42	50	50	71	56	82	71	113	106
deelregio Noord	78	94	95	95	76	114	146	140	159
deelregio Zuid	93	107	120	134	112	117	111	150	174
Stadsregio totaal	120	141	146	155	123	140	134	164	208

* Tot en met 2011 werden er in Oostzaan geen woningen aangeboden via WoningNet

** Vanaf 2013 is het gemiddeld aantal reacties per woning exclusief de reacties op lotingswoningen

FIGUUR 3.2

Gemiddeld aantal reacties voor loting-woningen en niet-lotingwoningen

	niet-loting woningen			loting woningen		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Aalsmeer	92	167	177	80	121	189
Amstelveen	159	179	201	140	177	575
Amsterdam	146	180	242	679	865	1230
Beemster	60	97	89	235	389	1403
Diemen	147	207	226	297	511	837
Edam-Volendam	92	80	128	288	332	-
Haarlemmermeer	76	115	136	330	284	257
Landsmeer	131	115	259	-	-	359
Oostzaan	15	181	144	453	-	-
Ouder-Amstel	111	152	188	460	788	1036
Purmerend	107	135	164	415	601	783
Uithoorn	119	144	173	77	185	270
Waterland	71	142	152	263	238	-
Wormerland	87	118	148	-	-	-
Zaanstad	123	150	160	383	556	826
Zeevang	71	113	106	317	304	473
deelregio Noord	111	140	159	383	556	809
deelregio Zuid	113	150	174	182	195	446
Stadsregio totaal	134	164	208	535	686	1027

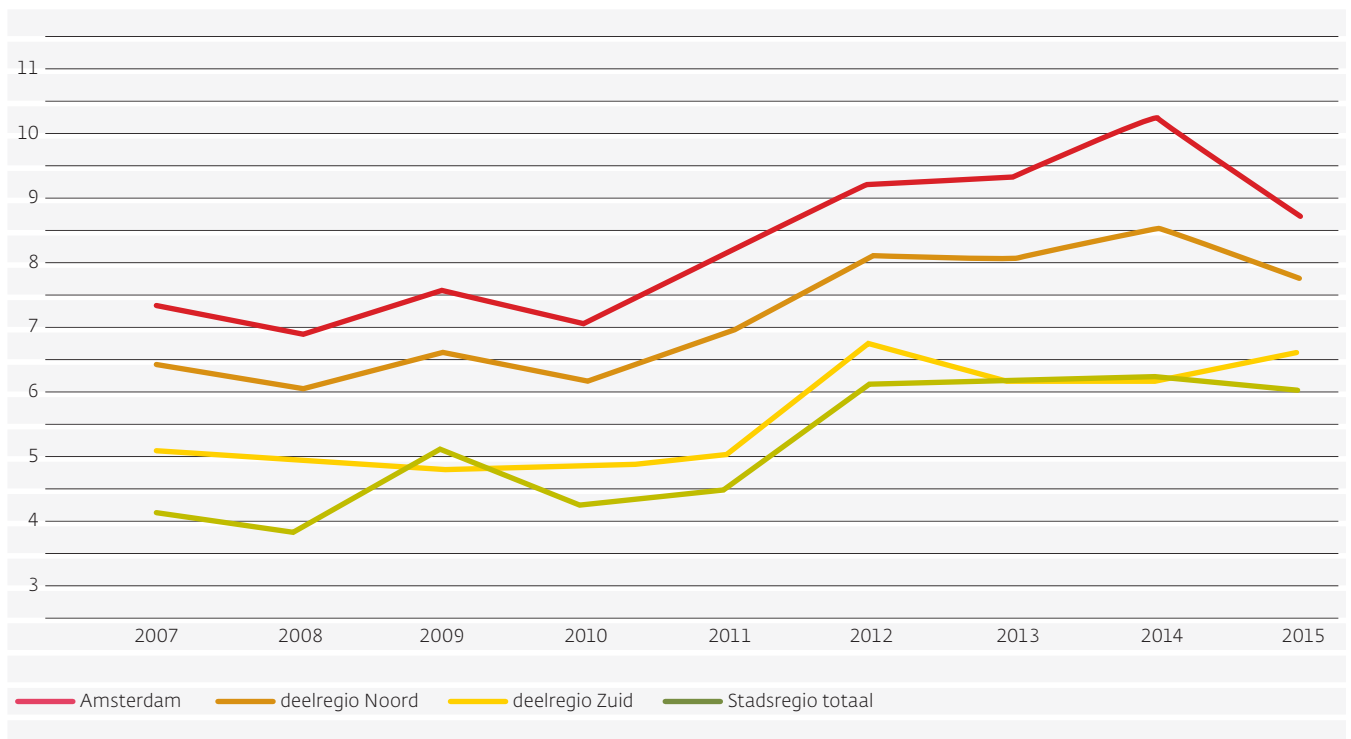
FIGUUR 3.3

Gemiddeld aanbiedingsresultaat per deelregio en gemeente
2013 - 2015

	aanbiedingsresultaat		
	2013	2014	2015
Aalsmeer	5,4	5,5	6,1
Amstelveen	5,6	6,9	7,1
Amsterdam	9,4	10,2	8,7
Beemster	8,2	3,2	2
Diemen	10	8,4	8,3
Edam-Volendam	4,5	4,4	4,8
Haarlemmermeer	4,7	4,7	4,7
Landsmeer	4,6	5,7	4,2
Oostzaan	5,8	3,2	3
Ouder-Amstel	4,1	8,1	5,2
Purmerend	5,5	5,5	4,7
Uithoorn	8,4	7,2	6,5
Waterland	7,5	7,6	7,3
Wormerland	4,5	3,7	3,4
Zaanstad	6,6	6,8	7,9
Zeevang	3,6	4,5	5,3
deelregio Noord	6,1	6,2	6,6
deelregio Zuid	6	6,2	6,1
Stadsregio	8,1	8,5	7,8

FIGUUR 3.4

Gemiddeld aanbiedingsresultaat per deelregio

Nieuwe huurders

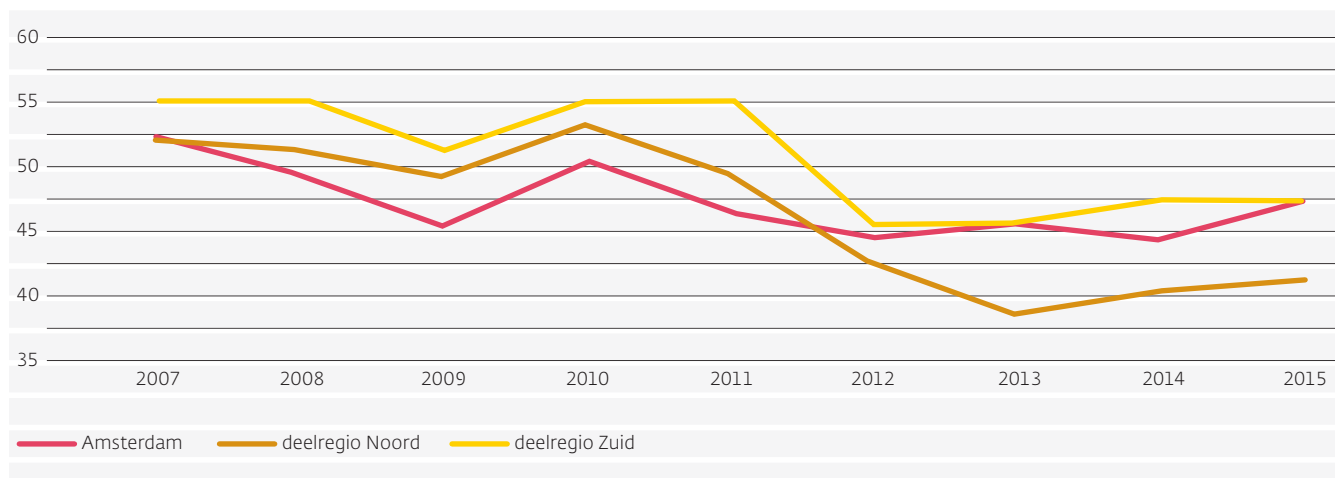
FIGUUR 4.1

Nieuwe huurders in de sociale huursector naar label starter/doorstromer (inclusief voorrangskandidaten), weergegeven in procenten

	2013		2014		2015	
	doorstromers	starters	doorstromers	starters	doorstromers	starters
Aalsmeer	38	62	40	60	35	65
Amstelveen	49	51	46	54	49	51
Amsterdam	38	62	40	60	41	59
Beemster	25	75	21	79	47	53
Diemen	50	50	47	53	58	42
Edam-Volendam	50	50	53	47	45	55
Haarlemmermeer	42	58	53	47	46	54
Landsmeer	39	61	36	64	36	64
Oostzaan	41	59	44	56	67	33
Ouder-Amstel	54	46	42	58	40	60
Purmerend	48	52	48	52	45	55
Uithoorn	41	59	44	56	47	53
Waterland	34	66	52	48	45	55
Wormerland	50	50	43	57	51	49
Zaanstad	44	56	42	58	47	53
Zeevang	26	74	45	55	37	63
deelregio Noord	45	55	44	56	47	53
deelregio Zuid	45	55	47	53	47	53
Stadsregio	41	59	42	58	44	56

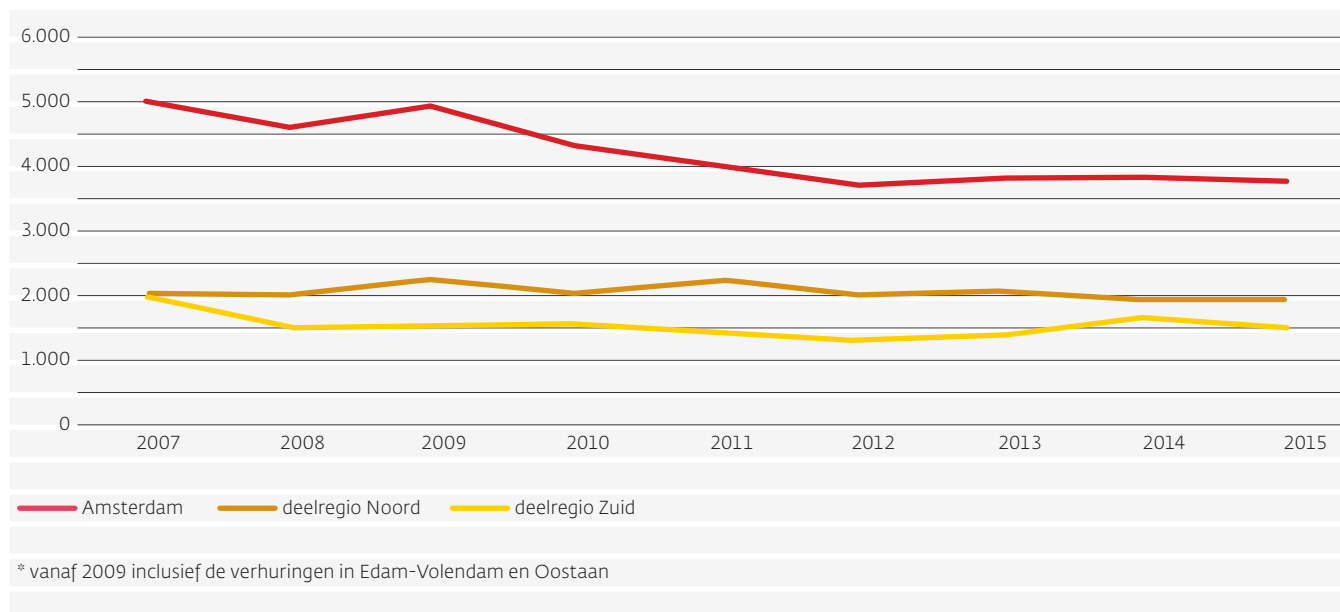
FIGUUR 4.2

Doorstromers als percentage van de nieuwe huurders in de sociale huursector

FIGUUR 4.3

Nieuwe verhuringen aan starters, in aantal verhuringen (2007-2015)*

FIGUUR 4.4
Nieuwe huurders in de sociale huursector naar voorrangstatus in 2015

	sv-kandidaten ¹	status- houders ²	sociaal / medisch ³	uitstroom instellingen ⁴	maatwerk- regeling ⁵	maatwerk als % van het totaal	overig voorrang	totaal voorrang	totale verhuringen	Als % van het totaal
	aantal verhuringen									
Aalsmeer	3	16	22	-	4	3%	1	46	130	35%
Amstelveen	19	37	51	11	25	5%	-	143	482	30%
Amsterdam	876	572	242	231	273	5%	47	2.241	6.050	37%
Beemster	1	2	5	-	-	-	-	8	43	19%
Diemen	1	11	9	-	3	2%	-	24	124	19%
Edam-Volendam	1	7	14	-	2	2%	5	29	99	29%
Haarlemmermeer	17	89	45	53	43	7%	-	247	621	40%
Landsmeer	1	2	6	-	1	3%	-	10	39	26%
Oostzaan	-	6	2	-	4	5%	-	12	85	14%
Ouder-Amstel	4	8	6	-	1	1%	-	19	113	17%
Purmerend	5	36	98	22	1	-	-	162	620	26%
Uithoorn	32	13	13	-	6	2%	-	64	274	23%
Waterland	1	3	8	-	-	-	-	12	94	13%
Wormerland	20	9	5	2	3	2%	-	39	130	30%
Zaanstad	98	89	91	23	42	3%	-	343	1.513	23%
Zeevang	-	2	2	1	-	-	-	5	27	19%
deelregio Noord	127	156	231	48	47	2%	5	614	2.650	23%
deelregio Zuid	76	174	146	64	87	5%	1	548	1.744	31%
totaal	1.079	902	619	343	408	4%	53	3.404	10.444	33%

1 Stadsvernieuwingskandidaten zijn huishoudens die vanwege sloop of renovatie hun woning moeten verlaten. Zij krijgen een voorrangstatus die is afgestemd met de sloop- of start renovatiedatum.

2 Statushouders zijn personen die op basis van Rijksregelingen verblijfsrechtig zijn in Nederland. Het Rijk stelt vast hoeveel statushouders gemeenten moeten huisvesten. Deze cijfers gaan over het aantal huishoudens en niet over het aantal personen dat gehuisvest is.

3 Urgent op basis van sociale of medische gronden.

4 Urgent op basis van uitstroom uit een maatschappelijke instelling na afronding van een hulpverleningstraject. Over het aantal toewijzingen aan deze groep urgenten worden lokaal afspraken gemaakt tussen gemeenten, de instellingen voor maatschappelijke opvang en corporaties.

5 Een corporatie kan maximaal vijf procent van haar leegkomende woningen verhuren door middel van de zogeheten maatwerkregeling. Hieronder vallen het oplossen van diverse knelpunten zoals burenoverlast, leefbaarheid en dergelijke.

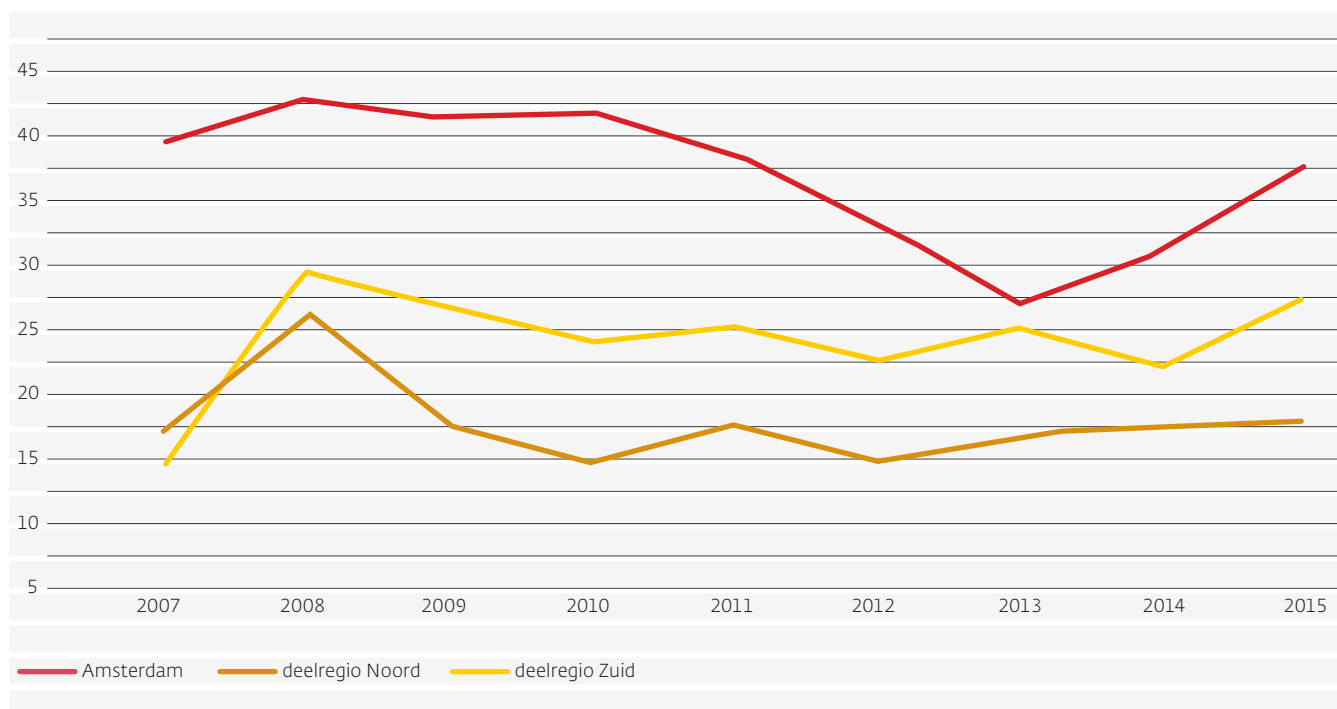
FIGUUR 4.5

Voorrangskandidaten als percentage van het totaal aantal verhuringen

		verhuringen aan voorrangskandidaten (incl. sv)	verhuringen aan sv-kandidaten	als % van de totale verhuringen (incl. sv)	als % van de totale verhuringen (excl. sv)
deelregio Noord	2013	489	107	17	13
	2014	430	77	18	14
	2015	614	127	23	18
deelregio Zuid	2013	324	63	25	20
	2014	419	103	22	16
	2015	548	76	31	27
Amsterdam	2013	1.581	608	27	17
	2014	1.846	776	31	18
	2015	2.241	876	37	23
Stadsregio totaal	2013	2.394	778	24	16
	2014	2.695	956	26	17
	2015	3.404	1.079	33	22

FIGUUR 4.6

Verhuringen aan voorrangskandidaten (incl. sv) als percentage van de totale verhuringen

FIGUUR 4.7

Aantal verhuurde woningen die aangeboden zijn met het label voorrang voor eigen inwoners

lokale beleidsruimte volgens het convenant, in procenten	aantal woningen aangeboden met het label voorrang voor eigen inwoners	gelabelde woningen, als percentage van het totale aantal verhuringen	aantal woningen verhuurd aan eigen inwoners	verhuurd aan eigen inwoners, als percentage van het totale aantal verhuringen	totale verhuringen
Aalsmeer	50	-	51	39%	130
Amstelveen	50	95	236	49%	482
Amsterdam	20	-	4.670	77%	6.050
Beemster	70	22	23	53%	43
Diemen	50	5	53	43%	124
Edam-Volendam	50	7	80	81%	99
Haarlemmermeer	30	49	387	62%	621
Landsmeer	70	-	24	62%	39
Oostzaan	70	-	52	61%	85
Ouder-Amstel	70	76	76	67%	113
Purmerend	30	15	413	67%	620
Uithoorn	50	-	131	48%	274
Waterland	70	81	53	56%	94
Wormerland	70	59	95	73%	130
Zaanstad	30	-	1.023	68%	1.513
Zeevang	70	7	17	63%	27
deelregio Noord	nvt	191	1.780	67%	2.650
deelregio Zuid	nvt	225	934	54%	1.744
Stadsregio totaal	nvt	416	7.384	71%	10.444

FIGUUR 4.8
Percentage nieuwe huurders per inkomensgroep**

	primaire doelgroep*	< € 34.911 (incl. primair)	> € 34.911	% onder € 34.911	% toewijzing aan primaire doelgroep	totaal inkomen bekend	
Aalsmeer	115	12	127	2	98%	89%	129
Amstelveen	369	89	458	14	97%	78%	472
Amsterdam	4908	869	5.777	192	97%	82%	5.969
Beemster	33	8	41	-	100%	80%	41
Diemen	90	25	115	3	97%	76%	118
Edam-Volendam***	21	7	93	5	95%	21%	98
Haarlemmermeer	476	110	586	10	98%	80%	596
Landsmeer	30	7	37	2	95%	77%	39
Oostzaan***	7	1	80	5	94%	8%	85
Ouder-Amstel	81	29	110	3	97%	72%	113
Purmerend	482	116	598	13	98%	79%	611
Uithoorn	207	49	256	15	94%	76%	271
Waterland	69	17	86	6	93%	75%	92
Wormerland	95	27	122	7	95%	74%	129
Zaanstad	1184	248	1.432	56	96%	80%	1.488
Zeevang	23	2	25	1	96%	88%	26
deelregio Noord	1944	433	2.514	95	96%	75%	2.609
deelregio Zuid	1.338	314	1.652	47	97%	79%	1.699
totaal	8190	1616	9.943	334	97%	80%	10.277

* De inkomensgrenzen van de primaire doelgroep zijn afhankelijk van de leeftijd van de hoofdbewoner en de gezinssamenstelling.

De inkomensgrenzen van de primaire doelgroep worden toegelicht in de verklarende woordenlijst aan het eind van de rapportage.

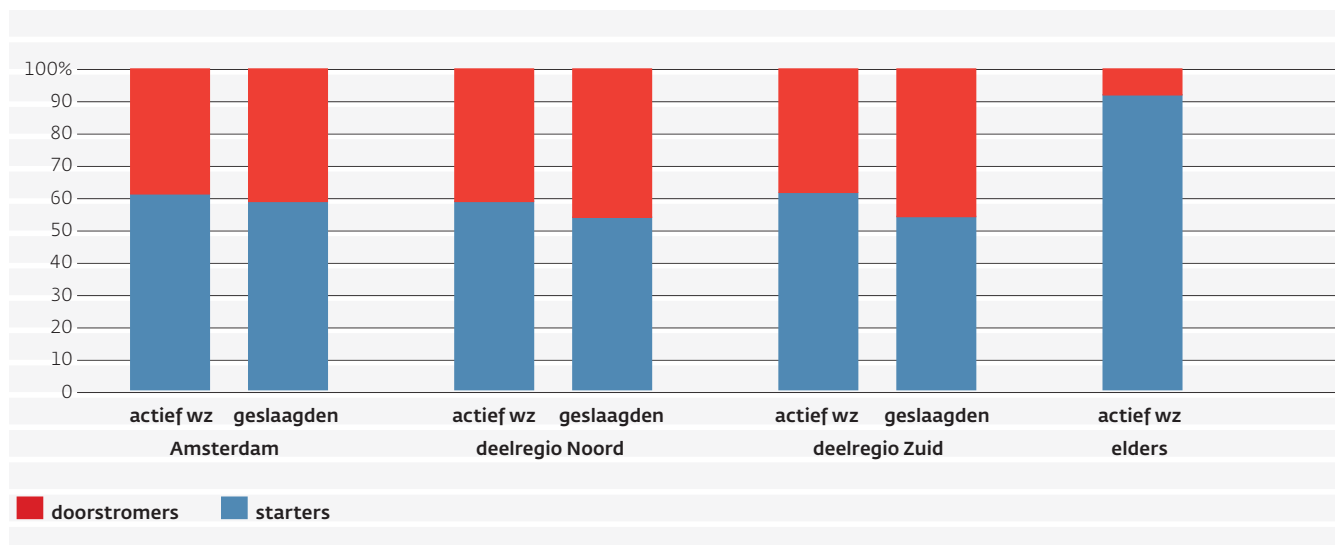
** In deze tabel zijn alleen de verhuringen meegenomen waarvan het inkomen van de nieuwe huurder bekend is. Bij verhuringen via instellingen is het inkomen niet bekend in WoningNet.

*** Voor de verhuringen van de Vooruitgang en de WOV is niet bekend hoeveel woningen er verhuurd zijn in de primaire doelgroep

Actief woningzoekenden versus geslaagden

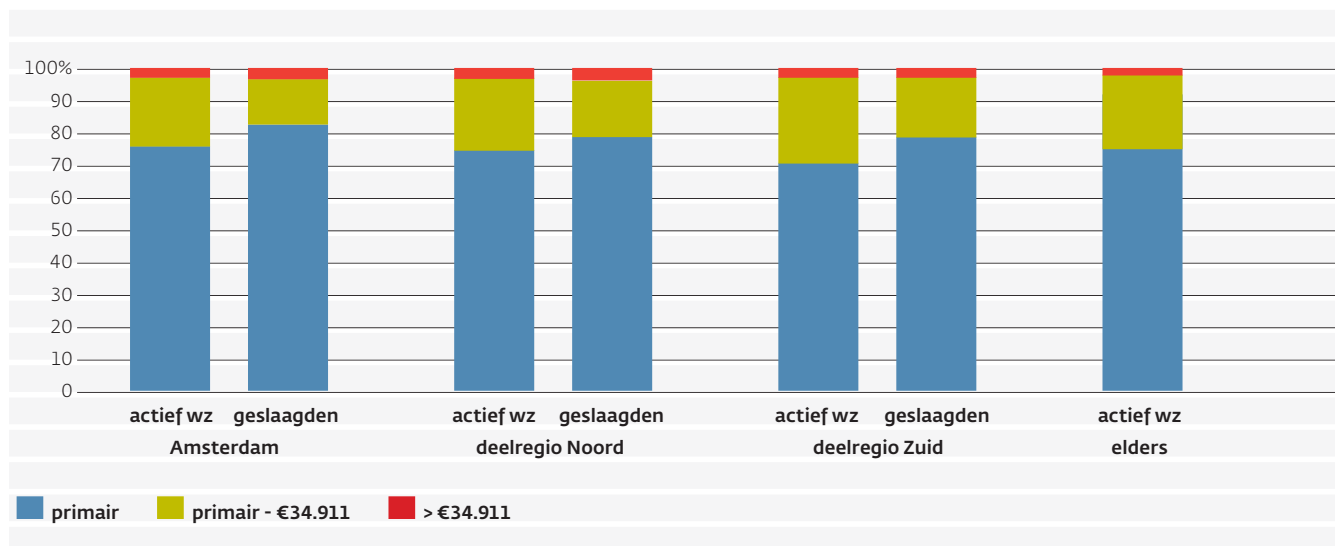
FIGUUR 5.1

Actief woningzoekenden en geslaagden naar starters en doorstromers, per deelregio en afkomstig van elders

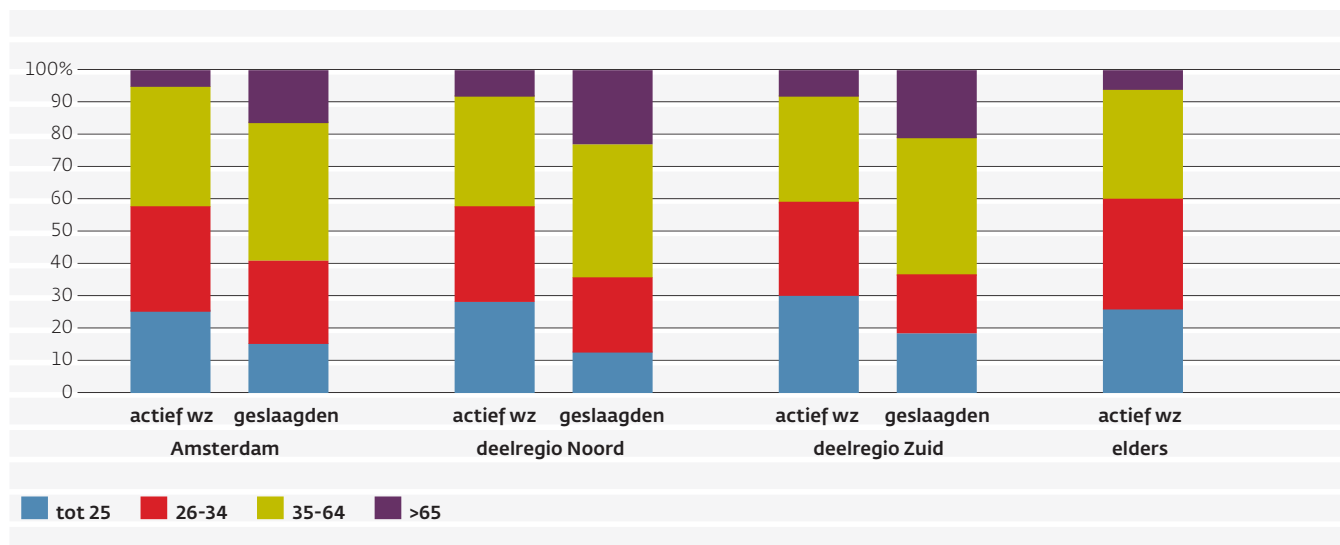
FIGUUR 5.2

Actief woningzoekenden en geslaagden naar inkomensklasse per deelregio en afkomstig van elders, in procenten

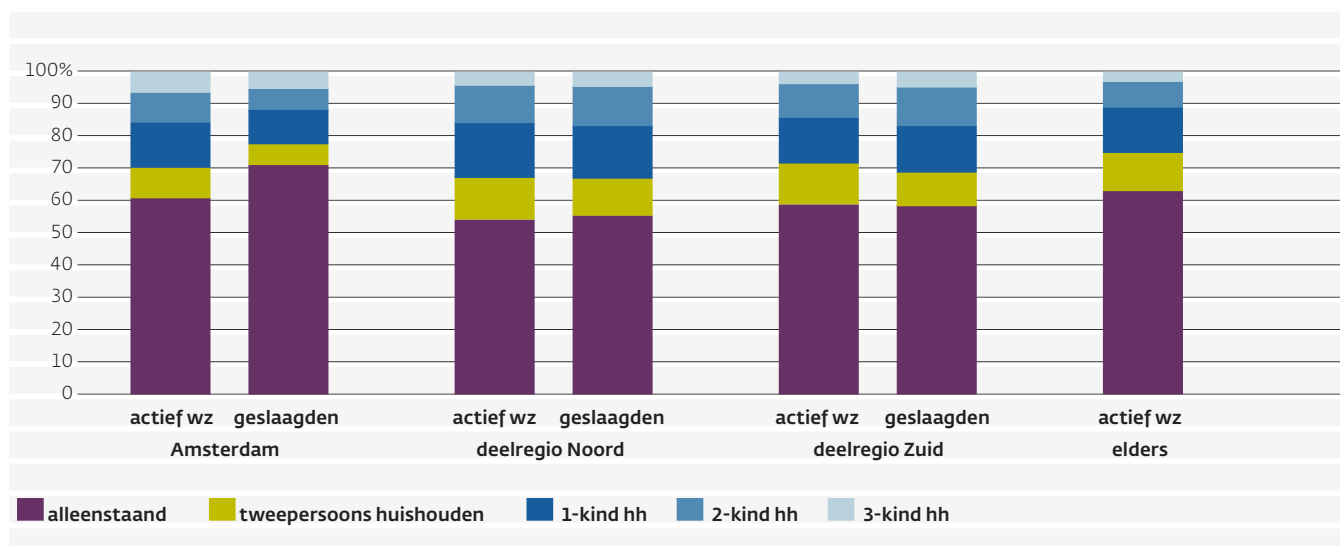
FIGUUR 5.3

Actief woningzoekenden en geslaagden naar leeftijdsklasse per deelregio en afkomstig van elders, in procenten

FIGUUR 5.4

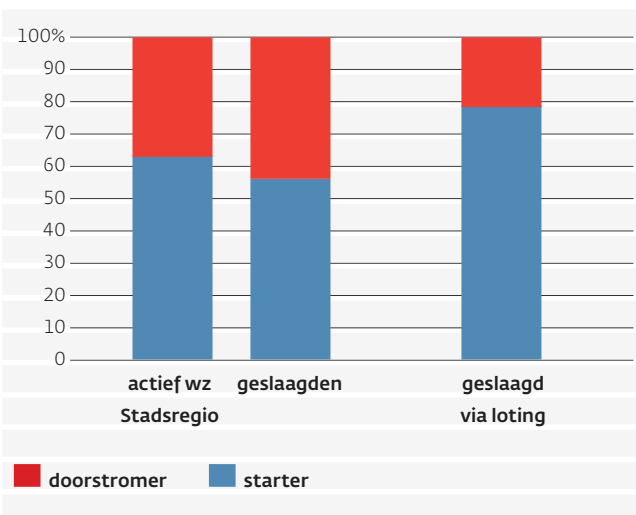
Actief woningzoekenden en geslaagden naar huishoudensamenstelling per deelregio en afkomstig van elders, in procenten

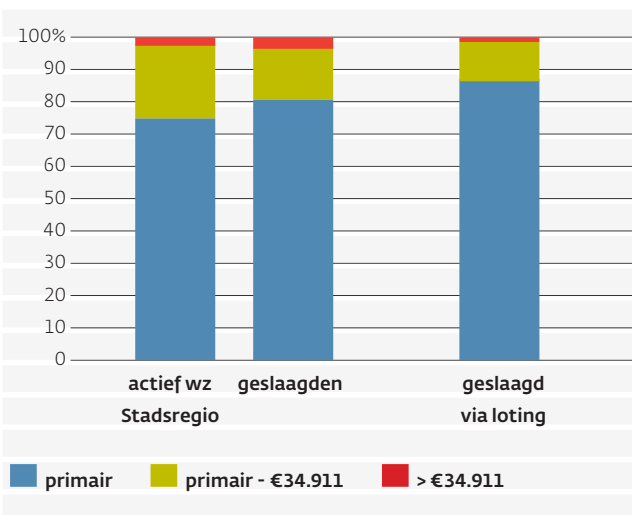
FIGUUR 5.3

Actief woningzoekenden, geslaagden en geslaagden via loting naar starters en doorstromers, inkomensgroep, leeftijd en huishoudensamenstelling

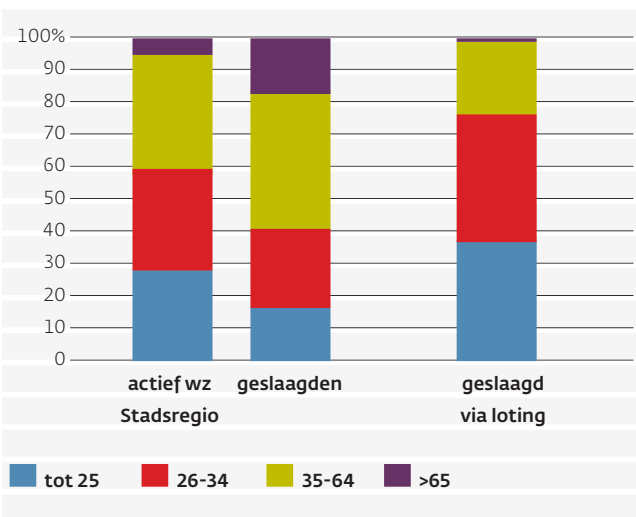
Naar starters en doorstromers

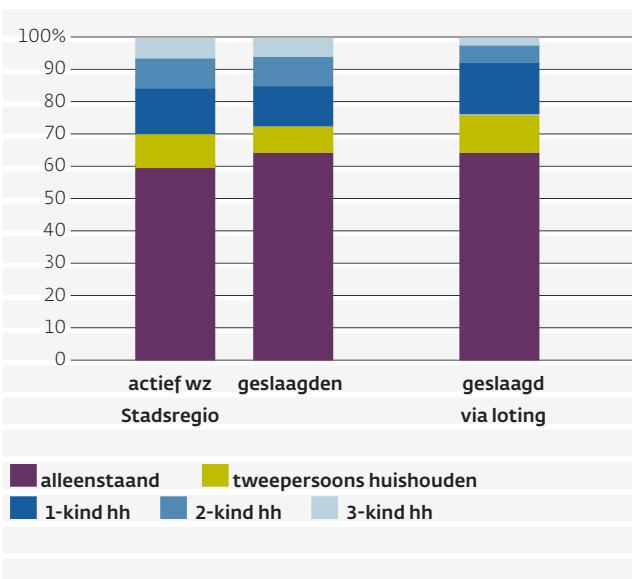
Naar inkomensgroep

Naar leeftijd

Naar huishoudensamenstelling

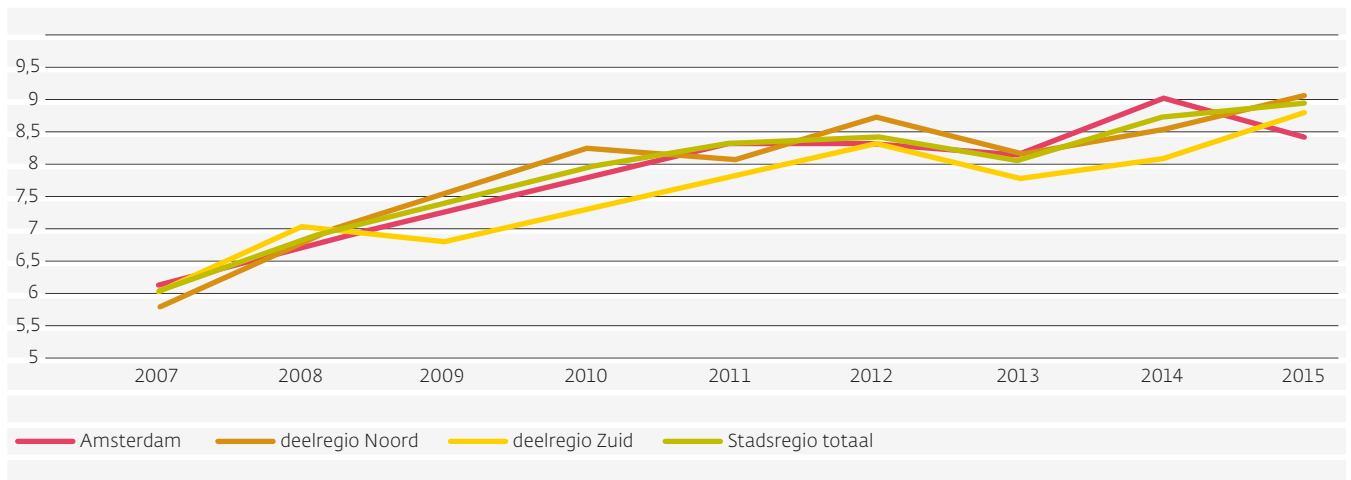

Woon- en inschrijfduur

FIGUUR 6.1
Gemiddelde woon- en inschrijfduur per deelregio

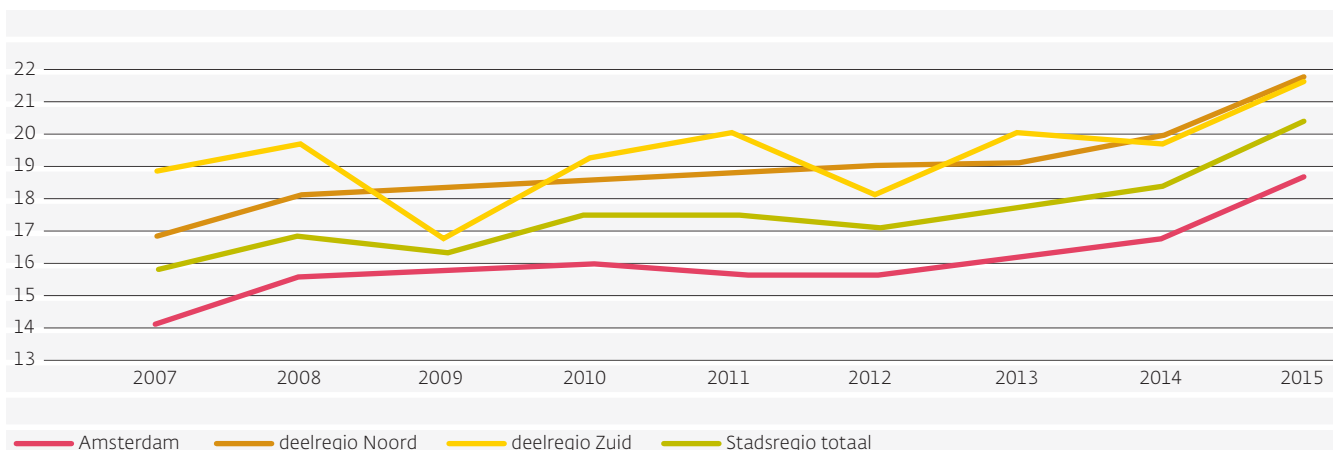
		Gemiddelde inschrijfduur bij acceptatie (in jaren)	Gemiddelde woonduur bij acceptatie (in jaren)
deelregio Noord	2013	8,2	19
	2014	8,5	19,8
	2015	9	21,7
deelregio Zuid	2013	7,8	19,8
	2014	8,1	19,7
	2015	8,9	21,6
Amsterdam	2013	8,2	16,1
	2014	9	16,7
	2015	8,4	18,8
Stadsregio totaal	2013	8,1	17,5
	2014	8,7	18,2
	2015	8,7	20,3

FIGUUR 6.2
Ontwikkeling inschrijfduur bij acceptatie, in jaren

FIGUUR 6.3

Ontwikkeling woonduur bij acceptatie, in jaren

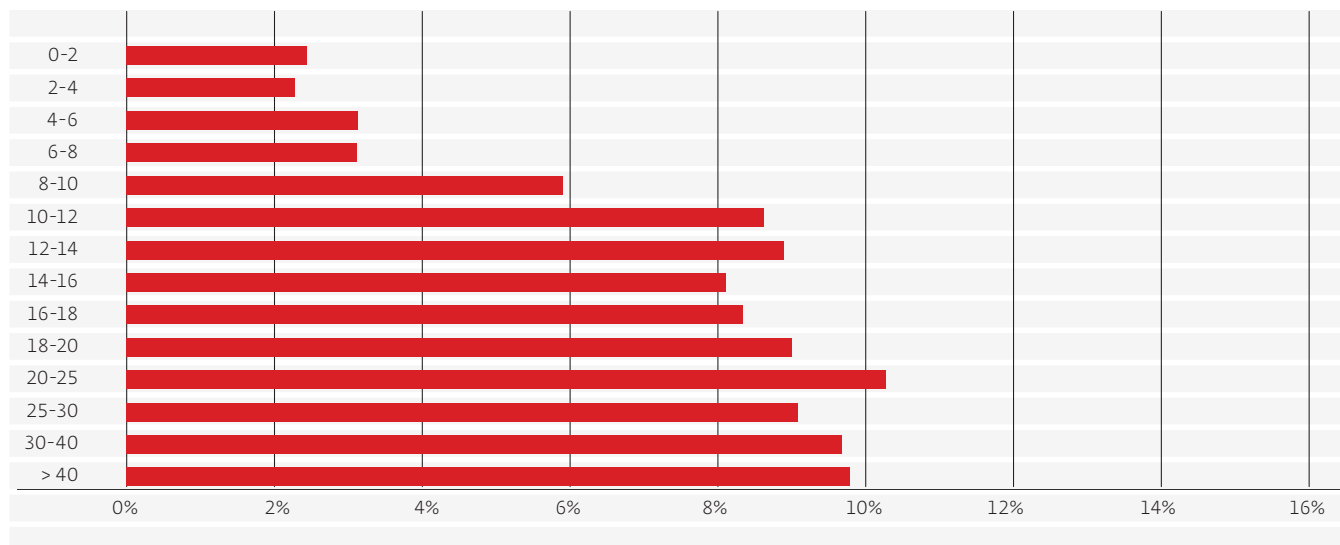
FIGUUR 6.4

Gemiddelde woon- en inschrijfduur bij acceptatie (in jaren)

	gemiddelde woonduur bij acceptatie			gemiddelde inschrijfduur bij acceptatie		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Aalsmeer	28,7	22,4	18,9	7,9	7,3	7,9
Amstelveen	21,4	17	20,9	8,9	8,5	8,9
Amsterdam	16,1	16,7	18,8	8,2	9	8,4
Beemster	15	31,5	20,8	5,1	5,9	5,8
Diemen	17,2	19,1	21,5	9,8	9,7	10,9
Edam-Volendam	17,5	19,5	27,1	4,6	8	8,9
Haarlemmermeer	21,2	23,4	24,6	6,9	7,3	9,3
Landsmeer	20,3	13,9	22,3	11,9	8,3	11,7
Oostzaan	10,3	21,8	20,7	*	8,7	9,9
Ouder-Amstel	19	19,9	17,5	6,6	6,7	6,9
Purmerend	18,4	20,7	23,7	9,7	9,3	9,6
Uithoorn	14,1	16,9	17,5	8,3	8,8	9,3
Waterland	13,2	20,1	27,6	6,1	7,4	9
Wormerland	17,8	18,3	22,2	7,6	7,7	8,6
Zaanstad	20,7	19,5	19,9	8,6	8,6	9
Zeevang	15,5	8,2	24,9	5	5	7,9
deelregio Noord	16,5	19,8	21,7	7,3	8,5	9
deelregio Zuid	19,8	19,7	21,6	8,1	8,1	8,9
Stadsregio totaal	17,8	18,2	20,3	7,7	8,7	8,7

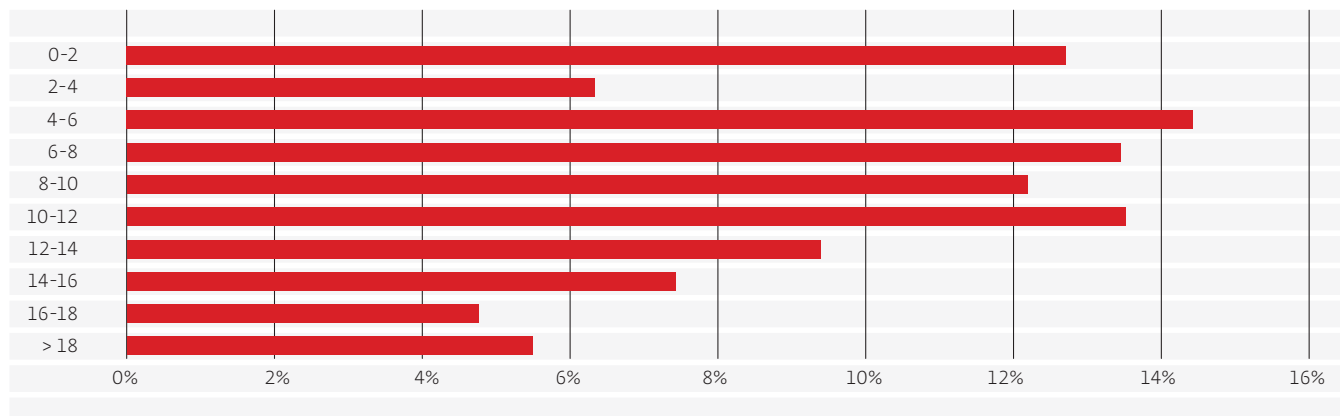
FIGUUR 6.5

Spreiding gemiddelde woonduur bij acceptatie van een sociale huurwoning, in jaren

FIGUUR 6.6

Spreiding gemiddelde inschrijfduur bij acceptatie van een sociale huurwoning, in jaren

FIGUUR 6.7

Gemiddelde zoektijd doorstromers en starters, in jaren

	gemiddelde zoektijd doorstromers	zoektijd als % van de woonduur	gemiddelde zoektijd starters	zoektijd als % van de inschrijfduur
Aalsmeer	4,6	24%	4,4	56%
Amstelveen	2,5	12%	3,4	38%
Amsterdam	3	16%	5	60%
Beemster	2,8	13%	1,8	31%
Diemen	5	23%	6,8	62%
Edam-Volendam	2,5	9%	3,9	44%
Haarlemmermeer	1,9	8%	4,1	44%
Landsmeer	3	13%	7,7	66%
Oostzaan	-	-	2,6	26%
Ouder-Amstel	2,3	13%	2,9	42%
Purmerend	2,5	11%	3,5	36%
Uithoorn	2,5	14%	5	54%
Waterland	2,4	9%	3	33%
Wormerland	1,2	5%	4,4	51%
Zaanstad	2,6	13%	5,5	61%
Zeevang	1,3	5%	3,6	46%
deelregio Noord	2,5	12%	4,9	54%
deelregio Zuid	2,7	13%	4,1	46%
Stadsregio totaal	2,7	13%	4,8	55%

FIGUUR 6.8

Gemiddelde zoektijd doorstromers en starters in jaren, per deelregio (2013-2015)

	gemiddelde zoektijd doorstromers			gemiddelde zoektijd starters		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Deelregio Noord	2,4	2,1	2,5	3,9	4,3	4,9
Deelregio Zuid	2,8	2,6	2,7	4,4	4,1	4,1
Amsterdam	3	3,2	3	4,5	5,3	5
Stadsregio Totaal	2,8	2,8	2,7	4,3	4,9	4,8

verhuisbewegingen

FIGUUR 7.1

Nieuwe huurders in de sociale huursector naar herkomst en bestemming in 2015

→ Bestemming w/z naar gemeente	deelregio Noord										deelregio Zuid							Amsterdam	
	Beemster	Edam-Vol.	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zaanstad	Zeevang	totaal Noord	Aalsmeer	Amstelveen	Diemen	H'meer	Ouder-Amstel	Uithoorn	totaal Zuid	Amsterdam	totaal Stadsregio
↓ Herkomst w/z naar gemeente	23	-	-	-	7	-	-	-	1	31	-	-	-	-	-	-	-	2	33
Edam-Volendam	-	80	-	-	2	1	-	2	1	86	-	-	-	-	-	-	-	2	88
Landsmeer	-	-	24	1	2	-	-	1	-	28	-	-	-	-	-	1	1	5	34
Oostzaan	-	-	-	-	52	1	-	8	-	61	-	-	-	-	-	-	-	1	62
Purmerend	10	2	2	2	-	413	8	4	37	2	478	1	4	2	3	3	13	58	549
Waterland	1	2	-	-	6	53	-	-	-	62	-	1	2	-	-	3	3	6	71
Wormerland	-	-	-	-	4	6	-	95	29	134	1	-	-	-	-	1	4	4	139
Zaanstad	1	-	-	3	16	-	13	1.023	-	1.056	4	5	1	6	4	20	82	1.158	24
Zeevang	-	2	-	-	-	3	-	-	17	22	-	-	-	-	-	-	2	2	24
totaal deelregio Noord										1.958									
deelregio Zuid																			
Aalsmeer	-	-	-	-	1	-	-	3	-	4	51	8	1	9	-	10	79	9	92
Amstelveen	-	-	-	-	1	-	-	8	-	9	7	236	2	4	1	21	271	48	328
Diemen	-	1	1	1	5	1	-	6	-	15	1	2	53	3	3	63	70	148	148
Haarlemmermeer	-	-	-	-	5	-	1	12	-	18	10	7	3	387	2	11	420	49	487
Ouder-Amstel	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	-	76	1	80	9	90
Uithoorn	-	-	-	-	4	-	-	2	-	6	7	20	-	5	1	131	164	19	189
totaal deelregio Zuid										1.077									
Amsterdam	2	4	9	17	104	23	13	315	4	491	29	140	55	91	22	65	402	4.670	5.563
Elders	5	8	3	7	44	8	4	67	2	148	18	58	6	111	10	24	227	1.014	1.389
totaal	43	99	39	85	620	94	130	1.513	27	2.650	130	482	124	621	113	274	1.744	6.050	10.444
% uit eigen gemeente / deelregio*	81%	62%	61%	67%	56%	73%	68%	63%	74%	39%	49%	43%	62%	67%	48%	62%	77%	77%	71%
In 2014	62%	78%	54%	65%	66%	67%	70%	70%	74%	39%	62%	51%	64%	52%	38%	64%	83%	83%	75%
In 2013	68%	82%	61%	79%	67%	69%	62%	69%	75%	59%	52%	44%	62%	71%	45%	65%	84%	84%	76%
In 2012	66%	89%	69%	88%	64%	66%	55%	67%	74%	61%	43%	42%	68%	76%	39%	63%	86%	86%	76%

1 Bron: databank AFWC/SWZW. In 2014 zijn de cijfers herberekend, zonder de studentenwoningen en de vrije sectorwoningen. Over de eerdere jaren zijn deze cijfers niet beschikbaar.

2 2013 is exclusief de verhuuringen in Edam-Volendam en Oostzaan, in 2014 en 2015 zijn de verhuuringen van de Vooruitgang en de WOV wel meegeenomen.

3 Stadsregio totaal is optelling woningzoekenden uit de deelregio's en woningzoekenden van buiten de stadsregio.

overige cijfers: WoningNet

Inkomens- en huurgrenzen per 1-1-2015

Aftoppingsgrenzen huurtoeslag per 1-1-2015	
Personen jonger dan 23	€ 403,06
1- en 2-persoonshuishoudens vanaf 23 jaar	€ 576,87
3- en meerpersoonshuishoudens vanaf 23 jaar	€ 618,24
Huurtoeslaggrens	€ 710,68
Inkomensgrenzen primaire doelgroep (huurtoeslag) geheel 2015	
Alleenstaand, niet gepensioneerd	€ 21.950
Meerpersoons, niet gepensioneerd	€ 29.800
Alleenstaand, gepensioneerd	€ 21.950
Meerpersoons, gepensioneerd	€ 29.825
Inkomensvrijstelling thuiswonende kinderen jonger dan 23 jaar	

Inkomens- en huurgrenzen per 1-1-2016

Aftoppingsgrenzen huurtoeslag per 1-1-2016	
Personen jonger dan 23	€ 409,92
1- en 2-persoonshuishoudens vanaf 23 jaar	€ 586,68
3- en meerpersoonshuishoudens vanaf 23 jaar	€ 628,76
Huurtoeslaggrens	€ 710,68
Inkomensgrenzen primaire doelgroep (huurtoeslag) geheel 2016	
Alleenstaand, niet gepensioneerd	€ 22.100
Meerpersoons, niet gepensioneerd	€ 30.000
Alleenstaand, gepensioneerd	€ 22.100
Meerpersoons, gepensioneerd	€ 30.050
Inkomensvrijstelling thuiswonende kinderen jonger dan 23 jaar	

**Rapportage woonruimteverdeling
Stadsregio Amsterdam 2015**

Mei 2016

Auteurs

Cathelijn Groot
Jeroen van der Veer

Ontwerp en productie

LandofPlenty (Antoin Buissink)

Omslagbeeld

Max Kisman

Opdrachtgevers

Stadsregio Amsterdam
Postbus 626
1000 AP Amsterdam
020 – 527 3700
www.stadsregioamsterdam.nl

**platform
woningcorporaties
noordvleugel randstad**

Platform Woningcorporaties Noordvleugel Randstad
Postbus 9959
1006 AR Amsterdam
020 – 346 0360
www.pwnr.nl

in opdracht van:

Wonen in de regio Amsterdam

Ymere

© Onderzoek, Informatie en Statistiek

platform
woningcorporaties
noordvleugel randstad

In opdracht van: Stadsregio Amsterdam, Platform Woningcorporaties Noordvleugel
Randstad, gemeente Almere, Ymere

Projectnummer: 15088

H. Booi

A. Smits

M. Hendriks

D. Stojmenovska

Bezoekadres: Oudezijds Voorburgwal 300

Telefoon 020 251 0474

Postbus 658, 1000 AR Amsterdam

www.ois.amsterdam.nl

h.booi@amsterdam.nl

Amsterdam, april 2015

Inhoud

Samenvatting	4
Inleiding	7
1 Ontwikkeling huishoudens en woningvoorraad	9
1.1 Ontwikkeling huishoudens: vergrijzing in de regio	9
1.2 Ontwikkeling woningvoorraad: afname sociale huur	11
1.3 Verdeling van de inkomensgroepen en de woningsegmenten	12
1.4 Sociale huurwoningen vaker bewoond door de doelgroep	17
1.5 Huishoudens met een inkomen onder de EU-grens minder vaak in sociale huur	20
1.6 Blijvers en vlotters: meeste bewoners sociale huur zijn blijvers	21
1.7 Geschiktheid van de woning: meer bewustzijn over ouder worden in de huidige woning?	23
2 Betaalbaarheid	24
2.1 Huurlasten zijn toegenomen	24
2.2 Hypotheeklasten zijn afgenomen	26
3 Verhuizingen	28
3.1 Verhuizingen in 2013/2014: verhuisdynamiek komt weer op gang	28
3.2 Verhuizingen tussen gemeenten veranderen van patroon	30
4 Verhuisgeneigdheid en woonwensen	32
4.1 Verhuisgeneigdheid gelijk gebleven	32
4.2 Sterkere voorkeur voor de eigen gemeente	35
4.3 Weer meer interesse in koopwoningen	36
4.4 Zelfbouw: een blijvend segment?	38
5 Vraagdruk	39
6 De woonbuurt	42
6.1 Tevredenheid over de woning en de buurt: iets minder tevreden over de woning, iets meer tevreden over de buurt	42
6.2 'Woonwijk' meest voorkomende woonmilieu, 'rustig stedelijk' wonen meest geliefd	43
6.3 Buurt is vooral aantrekkelijk vanwege de rust, het groen en winkels	45

Samenvatting

900.000
huishoudens
in de regio
Amsterdam

De regio Amsterdam groeit en is populair, het aantal huishoudens neemt toe. In 2015 wonen er 896.601 huishoudens in de Stadsregio Amsterdam, Almere en Haarlem, een groei van 7,6% ten opzichte van 2009 (+3,3% ten opzichte van 2013). De regio vergrijst, ondanks de toenemende instroom van jongeren. Dit onderzoek 'Wonen in de regio Amsterdam 2015' laat zien hoe de huishoudens in de regio Amsterdam wonen en wat hun woonwensen zijn. Het geeft daarmee handvatten voor toekomstig woonbeleid, maar ook inzicht in de gevolgen van woonbeleid. Vanuit de landelijke overheid zijn er de afgelopen jaren verschillende maatregelen voor de woningmarkt van kracht geworden. De leencapaciteit voor hypotheeklen is ingeperkt en de mogelijkheden voor huurverhogingen in de sociale huursector zijn uitgebreid. De economie trekt aan en ook de woningmarkt lijkt sinds 2014 weer op te leven na een periode van stilstand. Deze ontwikkelingen hebben duidelijke gevolgen voor de regionale woningmarkt.

Belangstelling voor wonen in de regio Amsterdam neemt toe

De belangstelling voor de regio Amsterdam vanuit de rest van Nederland en het buitenland is toegenomen. In de periode 2013/2014 is de instroom in de regio met 13% gegroeid ten opzichte van 2011/2012. Vooral in Amsterdam stroomden meer huishoudens van buiten in. Het zijn vooral jongeren in de leeftijd 18-26 en 27-34 die vaker naar de regio toe komen.

Verhuisdynamiek in de regio neemt toe, vooral in de koopsector

Ook de verhuisdynamiek binnen de regio is weer op gang gekomen. Vooral de belangstelling voor de koopsector is weer toegenomen. Er wordt weer meer verhuisd, maar het totaal aantal verhuizingen is (nog) niet op het niveau van voor de crisis (2007/2008). Niet iedereen profiteert van het herstel. Het zijn vooral jongeren en huishoudens met een hoger inkomen die vaker verhuizen. In de woonwensen van huishoudens is het herstel terug te zien in de redenen die huishoudens opgeven om al of niet te verhuizen. De onzekerheid op de woningmarkt en het niet kunnen verkopen van de huidige woning worden weinig minder vaak genoemd als reden om niet te verhuizen. Ook geven huishoudens vaker aan te willen verhuizen om groter of mooier te kunnen wonen, vooral buiten Amsterdam.

22% is
recent
verhuisd

Vertrek uit de stad verandert van patroon

Door het herstel op de koopmarkt hebben hogere inkomens weer de mogelijkheid om een volgende stap in de wooncarrière te zetten. Vooral gezinnen met een hoger inkomen verruilen de woning in de stad voor het wonen in de regio. De verhuisstromen van Amsterdam naar Stadsregio Zuid en Haarlem zijn toegenomen. De verhuisstromen naar Stadsregio Noord en Almere, waar vaker huishoudens met een lager of middeninkomen heen verhuizen, zijn niet toegenomen. De groeikernen Almere, Purmerend en Haarlemmermeer hebben lang een overloopfunctie gehad voor Amsterdam. Deze functie lijkt niet meer vanzelfsprekend te zijn. In 2013/2014 verhuisden er bijvoorbeeld meer huishoudens van Almere naar Amsterdam dan andersom. Ook in Haarlemmermeer was dit het geval. Het zijn vooral jongeren uit deze plaatsen die naar Amsterdam toe trekken. Nog steeds verhuizen veel gezinnen uit Amsterdam naar deze gemeenten, maar minder dan voorheen.

Druk op de woningmarkt in alle segmenten

Met de toenemende verhuisdynamiek binnen de regio en de toestroom van huishoudens van buiten de regio blijft de druk op de woningmarkt in alle segmenten groot. Het herstel op de koopwoningmarkt heeft er toe geleid dat de druk in het koopsegment is toegenomen. Ook de druk op het (sociale) huursegment blijft groot. De regio Amsterdam is een gebied met een hoge marktdruk en hoge prijzen. De mogelijkheden voor de lagere middeninkomens op de woningmarkt zijn beperkt, zij hebben beperkt toegang tot het sociale segment, maar kunnen een markt woning vaak niet betalen.

Minder sociale huurwoningen, minder 'scheefwoners'

In 2015 wonen minder huishoudens dan voorheen in een sociale huurwoning. De sociale huurvoorraad is afgenomen. Tegelijkertijd wordt deze voorraad doelmatiger bewoond. Er wonen minder huishoudens met een inkomen boven de toewijzingsgrens (tot €34.911) in een sociale huurwoning (huur tot €711, prijspeil 2015). Dat betekent dat het aandeel 'scheefwoners' is afgenomen. Huishoudens met een inkomen net boven de toewijzingsgrens kunnen vaak geen alternatief buiten de sociale huur betalen (volgens de Nibud-normen). Vanaf 1 juli 2015 is de toewijzingsgrens verruimd naar €38.950,-. Het aandeel 'goedkoop scheefwonen' ligt daarmee nog wat lager.

Overigens wonen ook in andere segmenten op de woningmarkt meer huishoudens met een inkomen tot de toewijzingsgrens voor sociale huur. Dat komt doordat deze groep absoluut en relatief is gegroeid, van 41% naar 45% van het totaal aantal huishoudens. Deze groei wordt veroorzaakt door een inkomensachteruitgang van middelbaar en lager opgeleiden en de groei van de groep gepensioneerden.

Dynamiek lage inkomens neemt af

In 2011/2012 nam de verhuisdynamiek van hoge inkomens af als gevolg van de crisis. De verhuisdynamiek van lage inkomens nam juist iets toe. Zij verhuisden vaker en profiteerden van de inkomensstoets in de sociale huursector, waarmee de doelgroep beperkt werd. Dit voordeel was van korte duur. De verhuisdynamiek van lage inkomens nam weer af in 2013/2014. Dit lijkt vooral het gevolg van minder verhuisc Bewegingen buiten de sociale huur van deze groep. Het aantal verhuringen in de corporatiesector bleef op peil.¹

Vrije sector huurvoorraad neemt toe

De vrije sector huur groeit. Liberalisatie van sociale huurwoningen draagt in belangrijke mate hieraan bij. De vrije sector huur is een klein segment in de woningmarkt, ca. 9%. Daar staat tegenover dat 7% van de woningzoekenden een woning in de vrije sector huur zoekt. De vrije sector huur is echter een belangrijk segment voor toetreders op de woningmarkt in de regio Amsterdam: starters en instroom van buiten. De vrije sector huur wordt door veel bewoners als een tijdelijke oplossing gezien, zeker de vrije sector huur bij particulieren. Een groot deel, 78% van de huishoudens, wil verhuizen, tegenover 52% gemiddeld. De dynamiek in dit segment is dan ook groot.

45%
inkomen
onder EU-
grens

9%
vrije sector
huur-
woning

¹ Platform Woningcorporaties Noordvleugel Randstad (2015). *Rapportage woonruimteverdeling Stadsregio Amsterdam 2014*, in opdracht van Stadsregio Amsterdam.

29%
netto
huurquote

Ontwikkeling betaalbaarheid

Voorals huishoudens die in een huurwoning wonen, zien de betaalbaarheid afnemen. Het aantal huishoudens met een inkomen tot de EU-grens (€34.911 bruto huishoudinkomen per jaar) in de vrije sector huur is gestegen. De woonlasten zijn vooral in de vrije sector huur flink gestegen, de netto huurquote bedraagt soms meer dan 40%.² Ook veel huishoudens met een laag middeninkomen (€34.911 tot €44.657 bruto per jaar) geven aan in de sociale huur te willen wonen. Deze is voor hen echter beperkt toegankelijk. Het middensegment (huur vanaf €710,68) kan een alternatief bieden, mits dat betaalbaar is. Het vrije sectoraanbod van woningcorporaties lijkt deze middeninkomens beter te bedienen dan het aanbod in de particuliere vrije sector. Binnen de huursector zijn het vooral jongeren en gezinnen met een laag inkomen (EU-grens) die een hoge huurquote hebben.

Tot slot

De recente ontwikkelingen in de Amsterdamse koopmarkt vertonen grote overeenkomsten met de periode voor de crisis. De (dreigende) oververhitting van de woningmarkt speelt nu nog alleen in de populaire delen van Amsterdam, met name binnen de ring A10. Delen van de Stadsregio Zuid en Haarlem gaan mee in deze dynamiek. Stadsregio Noord, Almere en Amsterdamse buurten buiten de ring A10, laten nog geen of slechts een matig herstel zien. De vraag is of ook andere delen van de regio komende jaren zullen profiteren van het herstel.

De sociale huursector krimpt en wordt doelmatiger bewoond. De dynamiek in de sociale huursector is daarmee veranderd. Het is nog onduidelijk welke gevolgen de inzet van bijvoorbeeld tijdelijke jongerencontracten en de inkomensafhankelijke huurverhogingen zullen hebben op de doorstroming in de sociale huursector op de langere termijn. Middeldure huur is in meerdere opzichten smeerolie van de regionale woningmarkt en biedt voor veel huishoudens een (vaak tijdelijke) oplossing. De betaalbaarheid in de vrije huursector staat echter onder druk.

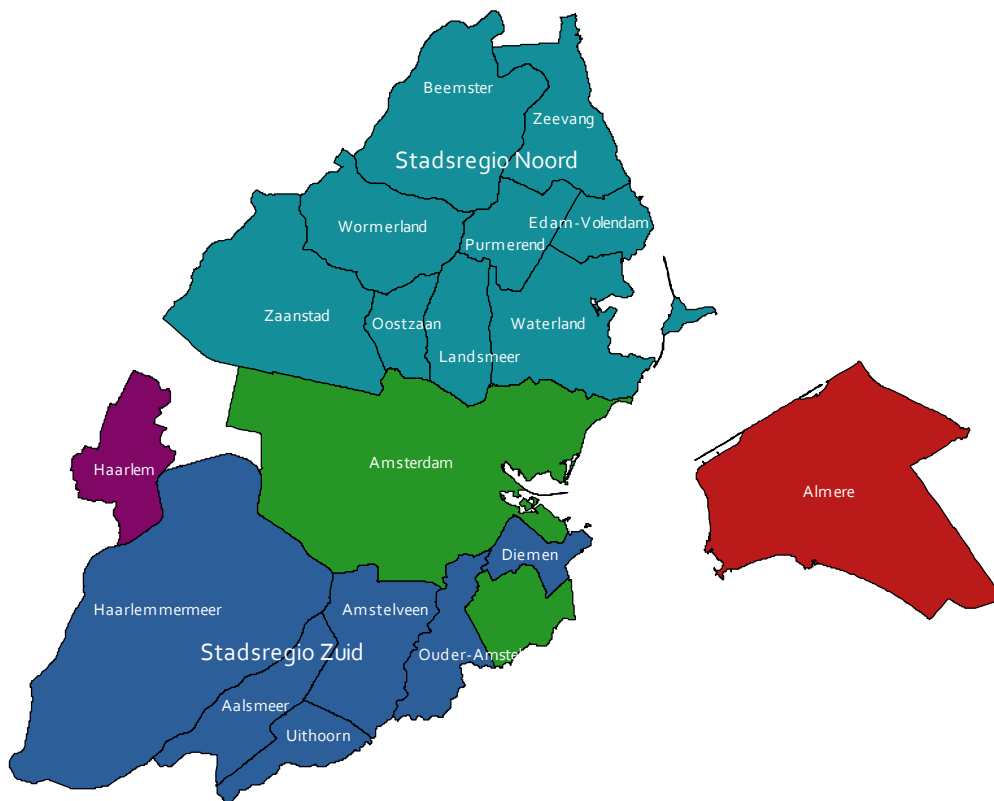
Een goed functionerende woningmarkt is een woningmarkt met goed op elkaar aansluitende segmenten en deelgebieden. Hoe beter de segmenten en deelregio's op elkaar aansluiten, hoe beter de doorstroming. Door de populariteit van de regio is de vraagdruk op alle woonsegmenten hoog. Aandachtspunt in de regionale woningmarkt blijft de toegankelijkheid en de beschikbaarheid van woningen voor lagere en middeninkomens. Het in beeld hebben en houden van de woonsituatie, woonlasten en woonwensen in WiRA is een goede graadmeter voor de stand van de regionale woningmarkt.

² de netto huurquote is het aandeel van het netto inkomen dat huishoudens aan huur betalen, minus de huurtoeslag.

Inleiding

In dit rapport worden de eerste resultaten uit het onderzoek 'Wonen in de regio Amsterdam 2015' gepresenteerd. Dit onderzoek bestaat uit een grootschalige enquête, waaraan in totaal ruim 30.000 respondenten hun medewerking hebben verleend. Huishoudens worden daarin gevraagd naar hun huidige en vorige woonsituatie, hun woonlasten en woonwensen. Daarnaast bevat het onderzoek een verhuizingenbestand, opgebouwd uit registratiedata. Dit bestand bevat gegevens over alle verhuizingen in de regio Amsterdam in de periode 2013/2014, aangevuld met kenmerken (huishoudsamenstelling, leeftijd, inkomen, opleiding, etc.) van alle huishoudens. Aan het onderzoek hebben alle gemeenten van de Stadsregio Amsterdam (Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Edam-Volendam, Haarlemmermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland, Zaanstad, Zeevang³), Almere, en Haarlem meegedaan.⁴ Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de Stadsregio Amsterdam, de gemeente Almere en de woningcorporaties verenigd in het Platform Woningcorporaties Noordvleugel Randstad.

De regiegemeenten die onderdeel zijn van het regionaal woononderzoek Amsterdam

³ Zeevang is per 1 januari 2016 gefuseerd met Edam-Volendam; in het onderzoek 'Wonen in de regio Amsterdam' is het nog meegenomen als aparte gemeente.

⁴ Weesp is ook onderdeel van het onderzoek, maar wordt in deze rapportage buiten beschouwing gelaten.

Naast dit rapport, dat op hoofdlijnen de belangrijkste conclusies uit het onderzoek laat zien, zijn er fact sheets per gemeente beschikbaar die de lokale situatie weergeven in het regionale perspectief. In het bijbehorende tabellenrapport staan de resultaten van alle achterliggende analyses waarop het rapport en de fact sheets zijn gebaseerd.

Daarnaast publiceert de afdeling Wonen van de gemeente Amsterdam en de Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties rapportages over het Amsterdamse deel van het onderzoek. De data van 'Wonen in de regio Amsterdam' zijn beschikbaar voor vervolganalyses.

Het onderzoek is een eerste vervolgmeting op het onderzoek 'Wonen in de regio Amsterdam' dat in 2013 voor het eerst werd uitgevoerd. In dit rapport wordt veel aandacht besteed aan de ontwikkelingen sinds 2013. In Amsterdam wordt het onderzoek 'Wonen in Amsterdam' sinds 1995 tweejaarlijks uitgevoerd, dit regionale onderzoek sluit aan op dit Amsterdamse onderzoek. Van het verhuizingenbestand zijn drie periodes beschikbaar: 2007/2008, 2011/2012 en 2013/2014.

Dit rapport geeft een overzicht van de ontwikkelingen in de bevolking en de woningvoorraad in de regio Amsterdam. Daarbij wordt ingegaan op de woonlasten en betaalbaarheid van het wonen in de regio. Er wordt inzicht gegeven in de vraagdruk op verschillende segmenten van de woningmarkt. Op basis van registratiedata is de werkelijke verhuisdynamiek in kaart gebracht. Vervolgens wordt ingegaan op de verhuisgeneigdheid en woonwensen van huishoudens in de regio. Ook de huidige en gewenste woonbuurt worden nader belicht.

1 Ontwikkeling huishoudens en woningvoorraad

1.1 Ontwikkeling huishoudens: vergrijzing in de regio

Er wonen bijna 900.000 huishoudens in de regio. Ongeveer de helft van de huishoudens woont in Amsterdam. De Stadsregio Noord en Stadsregio Zuid zijn vergelijkbaar van grootte (respectievelijk 143.600 en 146.500 huishoudens). Ook Almere (81.700) en Haarlem (75.900) liggen in huishoudenaantal relatief dicht bij elkaar.

De regio is gegroeid met 7,6%. Per deelregio ging het om een groei van het aantal huishoudens van 5,5% (Haarlem) tot 8,8% (Almere).

Tabel 1.1 Huishoudens naar deelgebied, 2009-2015

	2009	2013	2015	toename 2009-2015
Stadsregio Noord	135.805	140.328	143.602	+5,7
Stadsregio Zuid	137.097	142.264	146.519	+6,9
Amsterdam	413.207	432.059	448.899	+8,6
Almere	75.096	79.847	81.709	+8,8
Haarlem	71.891	73.841	75.872	+5,5
totaal	833.096	868.339	896.601	+7,6

bron: CBS/bewerking OIS

900.000
huishoudens
in de regio
Amsterdam

Voor de enquête 'Wonen in de regio Amsterdam' is een steekproef getrokken onder zelfstandig wonende huishoudens. Studenten die in een onzelfstandige studentenkamer wonen en tehuusbewoners zijn niet ondervraagd. De antwoorden op de vragen die in de enquête zijn gesteld, zijn representatief voor alle zelfstandig wonende huishoudens in de regio.

Steekproef

De steekproeven voor dit onderzoek worden aangeleverd door de gemeenten. Men is gevraagd een steekproef te leveren van personen, met maximaal één persoon per adres, niet zijnde een inwonend kind. Tehuisbewoners en bewoners ouder dan 85 jaar vallen buiten de steekproef. Studenten in zelfstandige studentenwoningen maken wel deel uit van de steekproef. Studenten in *onzelfstandige* eenheden vallen er grotendeels buiten omdat zij geen eigen adres hebben.

Het enquêtebestand wordt gewogen naar het totaal aantal huishoudens in de gemeente (of deelgebied daarbinnen). In de meeste gemeenten is het aantal bewoonde adressen gelijk aan het aantal huishoudens en gelijk aan het aantal woningen. Daarmee is het mogelijk uitspraken te doen over de woningvoorraad. In grotere gemeenten loopt dit echter niet altijd gelijk op. Met name in Amsterdam is hier sprake van. Hier wonen vaker meerdere huishoudens op één adres en wonen huishoudens vaker buiten de woningvoorraad (bijvoorbeeld in woonboten of bedrijfsgebouwen), waarmee het aantal huishoudens groter is dan de woningvoorraad. Daarnaast is de leegstand van woningen relatief groot in Amsterdam. In Amsterdam is daarom de keus gemaakt alleen huishoudens aan te schrijven die in een woning uit de woningvoorraad wonen (in plaats van alle bewoonde adressen). Het gaat om 390.200 huishoudens, 58.700 minder dan het totaal aan huishoudens in Amsterdam. Er wordt in Amsterdam gewerkt met twee wegen: één die opweegt naar de huishoudens van bewoonde woningen en één die opweegt naar de woningvoorraad (inclusief leegstand). In deze regionale rapportage wordt aangesloten op de Amsterdamse werkwijze, waarbij de Amsterdamse cijfers over de woningvoorraad over de hele woningvoorraad gaan, en in de overige gemeenten over de *bewoonde* woningvoorraad.

Ontwikkeling samenstelling huishoudens

In Amsterdam zijn veel eenpersoonshuishoudens (45%).⁵ Ook Haarlem heeft veel alleenwonenden (41%). In de andere delen van de regio ligt dit aandeel op 30%-33%. Ongeveer een derde deel van de huishoudens in Stadsregio Noord, Stadsregio Zuid en Almere is een (tweeouder)gezin met kinderen. In Amsterdam is dit aandeel lager (19%), net als in Haarlem (22%).

In de Stadsregio Noord en Stadsregio Zuid neemt het aandeel alleenwonenden toe. Dit heeft deels te maken met de vergrijzing. Het aandeel huishoudens van 75+, die vaker alleen wonen vanwege het overlijden van de partner, neemt toe. In Stadsregio Noord en Stadsregio Zuid is hun aandeel 12%, ook in Haarlem wonen veel ouderen (12%). In Amsterdam en Almere is de vergrijzing nog beperkt (7% van de huishoudens is 75 jaar en ouder). Alle regio's vergrijzen langzaam, met uitzondering van Amsterdam, waar de verschillen tussen 2013 en 2015 verwaarloosbaar zijn.

⁵ In de huishoudenstatistiek van OIS is dit aandeel hoger, 53%. Dit komt omdat in het onderzoek voor Amsterdam met een selectie van alle huishoudens wordt gewerkt, alleen huishoudens die in een zelfstandige woning wonen. Relatief veel eenpersoonshuishoudens in Amsterdam vallen hiermee buiten het onderzoek.

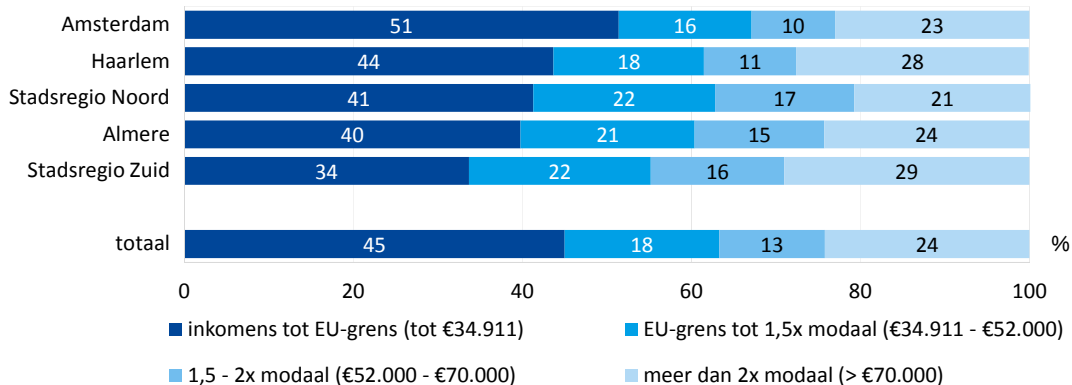

45%
inkomen
onder EU-
grens

Bijna de helft van de huishoudens heeft een inkomen onder €34.911, de inkomensgrens tot waar huishoudens toegang hebben tot de sociale huursector (de EU-grens), zie figuur 1.2.⁶

Amsterdam heeft een grote groep huishoudens met een laag inkomen, 51% van de huishoudens heeft een inkomen onder de EU-grens. In de Stadsregio Zuid is deze groep relatief klein, 34%. In de andere delen van de regio vormt deze groep ongeveer 40% van de huishoudens.

Figuur 1.2 Inkomensgroepen (bruto jaarinkomen per huishouden), 2015

bron: enquête

Ten opzichte van 2013 nam het aandeel huishoudens met een inkomen onder de EU-grens toe, toen 41% van de huishoudens een inkomen onder de EU-grens had. In vrijwel alle gemeenten is het aandeel inwoners met een inkomen onder de EU-grens gestegen met gemiddeld vier procentpunten. De groei van het aandeel inkomens onder de EU-grens heeft deels te maken met de vergrijzing. Wanneer huishoudens met pensioen gaan, gaat dit soms gepaard met een inkomensdaling. Daarnaast is de financiële positie van middelbaar en lager opgeleiden verslechterd, zij hebben iets minder vaak inkomen uit betaald werk dan in 2013 en lijken daarmee met een inkomensdaling te maken te hebben.

Het aandeel huishoudens met een inkomen hoger dan 2x modaal (meer dan €70.000 bruto huishoudinkomen per jaar) is gestegen van 21% in 2013 naar 24% in 2015. Deze stijging is vooral te zien bij de stellen (met en zonder kinderen) tot 65 jaar. Ook het aandeel hoger opgeleiden is toegenomen in de regio. Deze groep heeft relatief vaak een hoger inkomen.

1.2 Ontwikkeling woningvoorraad: afname sociale huur

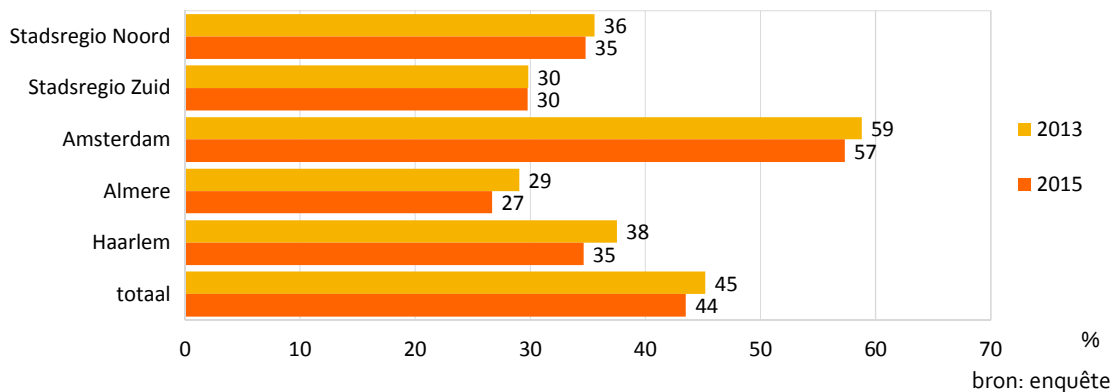

44%
sociale huur-
woning

Ongeveer vier op de tien huishoudens in de regio woont in een sociale huurwoning (corporatie en particuliere huur samen). In Amsterdam is de sociale huurvoorraad groot en woont 55% van de huishoudens in een sociale huurwoning. In de regio's buiten Amsterdam ligt dit aandeel lager, op 25%-34%. Terwijl het aandeel lage inkomens groeit, neemt het aandeel sociale huurwoningen af.

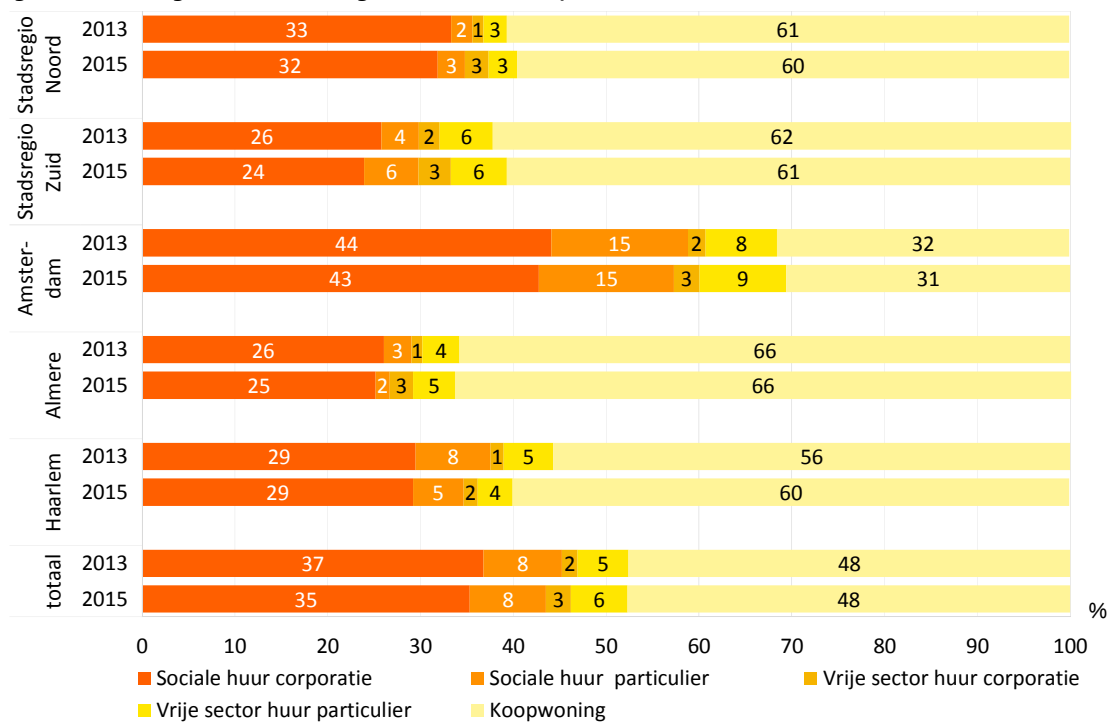
⁶ Sinds 2011 stelt de Europese Commissie als voorwaarde bij staatssteun aan woningcorporaties dat deze alleen terecht komt bij mensen die het echt nodig hebben. In een Ministeriële Regeling is daarom een toewijzingsnorm opgenomen; 90% van de vrijkomende woningen moet worden toegewezen aan huishoudens met een inkomen tot €34.911. Dit geldt voor woningen met een huurprijs < € 711 (prijspeil 2015, afgerond). Vanaf 1 juli 2015 mogen corporaties 10% extra toewijzen aan huishoudens met een inkomen tot €38.950,-. De verhoogde inkomensgrens geldt voor maximaal 5 jaar.

Figuur 1.3 Sociale huurwoningen (corporatie en particulier), 2013 – 2015

De afname van de sociale huur gaat gepaard met een toename aan vrije sector huur, zowel van corporaties als van particuliere verhuurders. Het aandeel huishoudens dat in een koopwoning woont, blijft nagenoeg gelijk.

Figuur 1.4 Woningvoorraad naar segment, 2013-2015 (procenten)

1.3 Verdeling van de inkomensgroepen en de woningsegmenten

De bestaande woningvoorraad vormt de basis van waaruit het aanbod vrij komt voor de verschillende inkomensgroepen. De vergelijking tussen de inkomensgroepen en woningsegmenten geeft een theoretische indicatie van de ruimte die verschillende inkomensgroepen op de woningmarkt hebben. Dit betekent niet dat de diverse inkomensgroepen ook daadwerkelijk aanspraak kunnen maken op deze woningen. Het aanbod dat daadwerkelijk beschikbaar komt is vooral bepalend voor woningzoekenden.

In figuur 1.5 wordt de ontwikkeling naar inkomensverdeling en de woningsegmenten in de regio weergegeven. In onderstaande kader zijn de grenzen weergegeven van de inkomensgroepen en de grenzen van de woonsegmenten die voor hen betaalbaar zijn op basis van hun inkomen.

Woonsegmenten en inkomensgroepen

Woonsegment	€ kale huur / WOZ	inkomensgroep (€ bruto per jaar)	€ netto per maand
sociale huur	huur tot €710,68	lage inkomens tot huur-toeslaggrens (HT-grens)	€1438 (1-pers. hh.) €1775 (meerpers. hh)
goedkope koop	WOZ tot €152.000	lage inkomens HT-grens tot EU-grens (€34.911)	€1438 (1-pers.)/€1775 (meerpers.) tot €2056
betaalbare vrije sector huur	huur tot €872	lage middeninkomens	
betaalbare koop	WOZ tot €209.000	EU-grens tot €44.657	€2056 - €2572
middeldure vrije sector huur	huur tot €971	middeninkomens	
middeldure koop	WOZ tot €249.000	€44.657 tot 1,5x modaal (€52.000)	€2573 - €2921
dure huur	huur vanaf €971	hoge middeninkomens 1,5x	€2921 - €3593
dure koop 1	WOZ tot €350.000	modaal – 2x modaal (€52.000 tot €70.000)	
dure koop 2	WOZ vanaf 350.000	hoge inkomens 2x modaal en meer (€70.000 en meer)	€3593 en meer

bron: Gemeente Amsterdam, Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties (2016). *Wonen in Amsterdam 2015, Eerste resultaten woningmarkt* en Stadsregio Amsterdam, Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties en Rigo research en advies (2015). *Monitor betaalbare voorraad 2015 Stadsregio Amsterdam*.

groei lage inkomens, afname goedkope voorraad

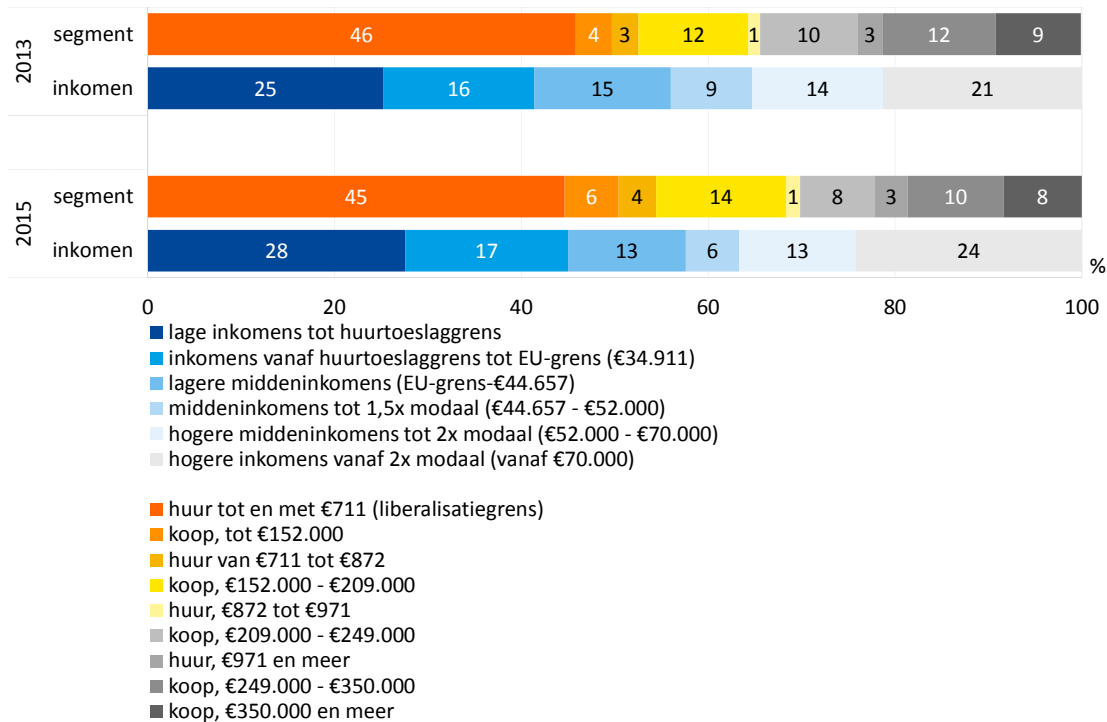
De ruimte voor lage inkomens op de woningmarkt is afgenomen. De sociale huur (huur tot €711) en goedkope koop (tot €152.000,-) is bereikbaar voor huishoudens met een inkomen tot de EU-grens. De sociale huurvoorraad is kleiner geworden, maar de goedkope koopvoorraad is iets gegroeid. Het aandeel van de woningmarkt dat betaalbaar is voor de laagste inkomens is daarmee op het niveau van de regio gelijk gebleven. De markt voor lage inkomens (inkomen tot EU-grens) is wel krappere geworden om dat de inkomensgroep gegroeid is. De omvang van de groep lage middeninkomens is afgenomen. Het betaalbare segment voor hen (huur tot €872,- en koop tot €209.000) is iets gegroeid. Voor hen is de ruimte iets toegenomen.

In 2013 was de voorraad sociale huur en goedkope koop in alle deelgebieden nog groter dan het aandeel huishoudens met een inkomen onder de EU-grens. In 2015 is dit in Stadsregio Zuid en Haarlem niet meer het geval. Hier is het aandeel lage inkomens gelijk (Haarlem, 44% lage inkomens, 44% sociale huur en goedkope koop) of groter dan de goedkope woningvoorraad (Stadsregio Zuid, 34% lage inkomens, 33% sociale huur en goedkope koop). Huishoudens met een laag middeninkomen (€ 34.911-€ 44.657) zijn aangewezen op de betaalbare woningvoorraad (vrije sector huur € 711-€872 of koop tot €209.000). Zij zijn voornamelijk aangewezen op de koopsector, de betaalbare huursector is beperkt van omvang.

Wel is de betaalbare vrije sector huur gegroeid in omvang ten opzichte van 2013. In Stadsregio Noord en Zuid is ook de betaalbare koop gegroeid. In de meeste deelgebieden is de betaalbare voorraad groter dan de groep lage middeninkomens. In Amsterdam is dit niet het geval, hier is de betaalbare voorraad (11%) gelijk aan de omvang van de groep lage middeninkomens (eveneens 11%).

Huishoudens met een inkomen tot 1,5x modaal (bruto huishoudinkomen per jaar €52.000) kunnen een middeldure huurwoning (tot €971,-) of betaalbare koopwoning (tot €249.000,-) betalen. In alle deelregio's is het aandeel van deze voorraad groter dan het aandeel inkomens tot 1,5x modaal, maar is de ruimte voor hen wel geslonken. Met name in Amsterdam en Haarlem is de ruimte voor deze middeninkomens beperkt.

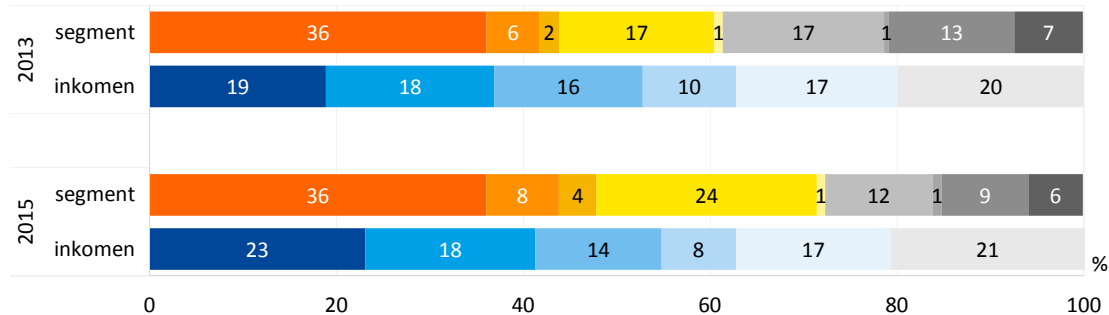
Figuur 1.5 Verdeling huishoudens naar inkomensgroepen en verdeling woningvoorraad naar segmenten, 2013-2015
totaal regio Amsterdam

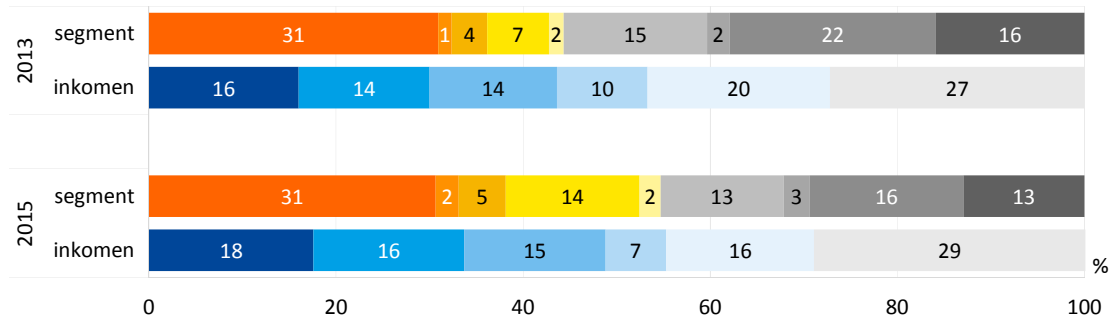
bron: enquête

Figuur 1.5 Verdeling huishoudens naar inkomensgroepen en verdeling woningvoorraad naar segmenten, 2013-2015 (vervolg)

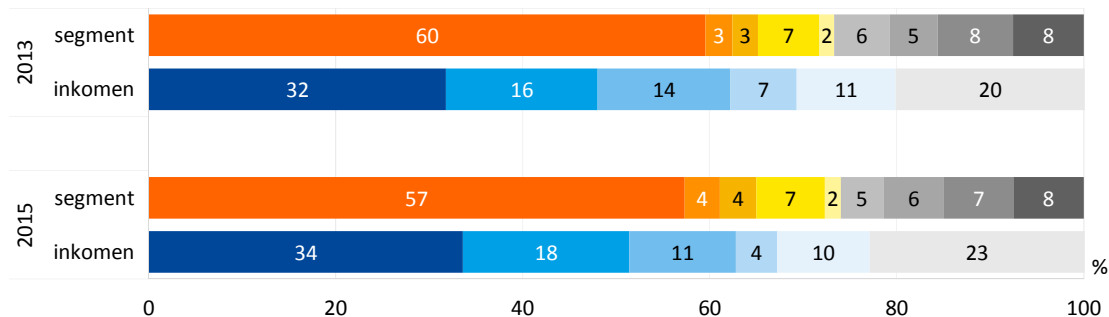
Stadsregio Noord

Stadsregio Zuid

Amsterdam

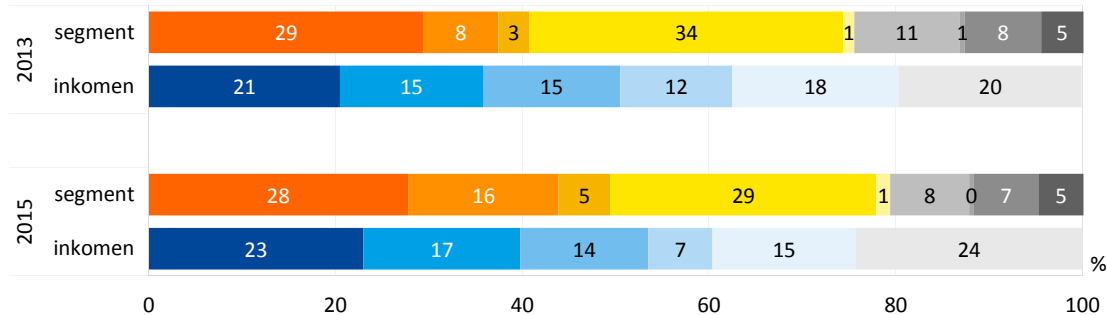
- lage inkomens tot huurtoeslaggrens
- inkomens vanaf huurtoeslaggrens tot EU-grens (€34.911)
- lagere middeninkomens (EU-grens-€44.657)
- middeninkomens tot 1,5x modaal (€44.657 - €52.000)
- hogere middeninkomens tot 2x modaal (€52.000 - €70.000)
- hogere inkomens vanaf 2x modaal (vanaf €70.000)

- huur tot en met €711 (liberalisatiegrens)
- koop, tot €152.000
- huur van €711 tot €872
- koop, €152.000 - €209.000
- huur, €872 tot €971
- koop, €209.000 - €249.000
- huur, €971 en meer
- koop, €249.000 - €350.000
- koop, €350.000 en meer

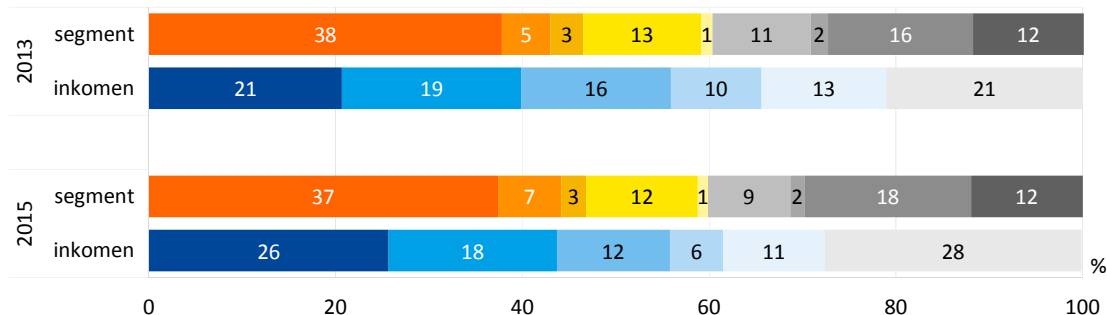
bron: enquête

Figuur 1.5 Verdeling huishoudens naar inkomensgroepen en verdeling woningvoorraad naar segmenten, 2013-2015 (vervolg)

Almere

Haarlem

- lage inkomens tot huurtoeslaggrens
- inkomens vanaf huurtoeslaggrens tot EU-grens (€34.911)
- lagere middeninkomens (EU-grens-€44.657)
- middeninkomens tot 1,5x modaal (€44.657 - €52.000)
- hogere middeninkomens tot 2x modaal (€52.000 - €70.000)
- hogere inkomens vanaf 2x modaal (vanaf €70.000)

- huur tot en met €711 (liberalisatiegrens)
- koop, tot €152.000
- huur van €711 tot €872
- koop, €152.000 - €209.000
- huur, €872 tot €971
- koop, €209.000 - €249.000
- huur, €971 en meer
- koop, €249.000 - €350.000
- koop, €350.000 en meer

bron: enquête

1.4 Sociale huurwoningen vaker bewoond door de doelgroep

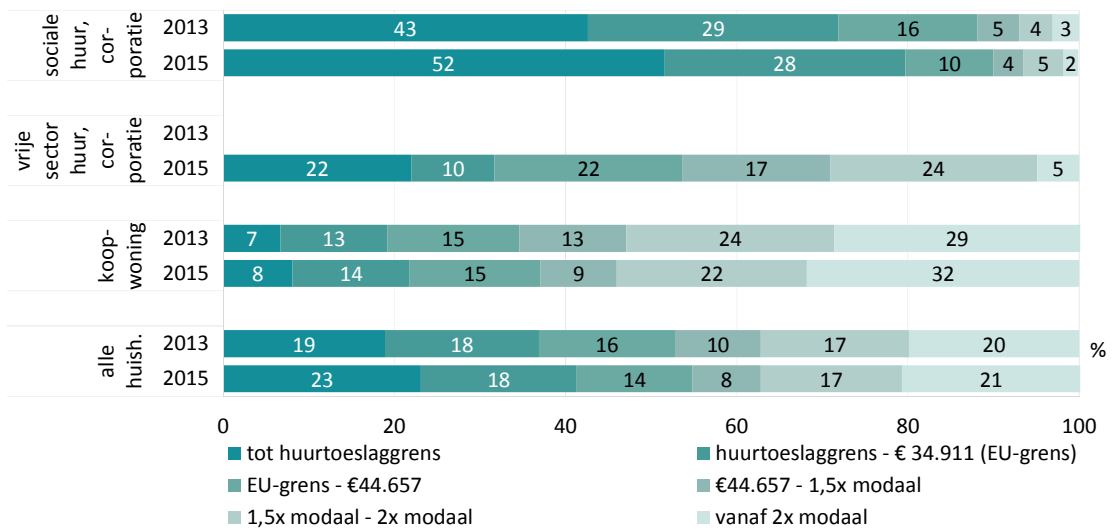
Sociale
corporatie-
huur: 81%
inkomen
onder EU-
grens

Corporatiewoningen met een sociale huur worden ten opzichte van de situatie in 2013 vaker bewoond door de doelgroep, huishoudens met een inkomen onder de EU-grens. Dat betekent dat volgens de 'strikte toewijzingsdefinitie' minder huishoudens goedkoop schiefwonen. Een deel van de huishoudens met een inkomen boven de EU-grens behoort echter tot de doelgroep van de sociale voorraad, een deel van het corporatieaanbod mag immers worden toegewezen aan hogere inkomens (20%).⁷ In 2013 had 75% een inkomen onder de EU-grens in 2015 is dit 81%. In Stadsregio Noord gaat dit van 72% naar 80%, in Stadsregio Zuid van 67% naar 73%, in Amsterdam van 77% naar 82% en in Haarlem van 74% naar 86%. In Almere lag dit aandeel al hoog en nam ook iets toe (van 82% naar 87%). De sociale voorraad krimpt en wordt 'doelmatiger' bewoond. Ook de inkomensdaling van middeninkomens (EU-grens tot 1,5x modaal ofwel €34.911 - €52.000) draagt bij aan deze verschuiving. Het inkomensniveau van huishoudens in een vrije sector huurwoning in eigendom van particulieren ligt in het algemeen hoger dan in vrije sector huurwoningen van corporaties. In de koopsector liggen de inkomens in de regel het hoogst. In Stadsregio Noord en Almere heeft ongeveer een derde deel van de koopwoningbezitters een inkomen boven 2x modaal; in Stadsregio Zuid, Amsterdam en Haarlem ligt dit aandeel hoger (41%-45%). Het prijsniveau van de woningen ligt hier dan ook hoger.

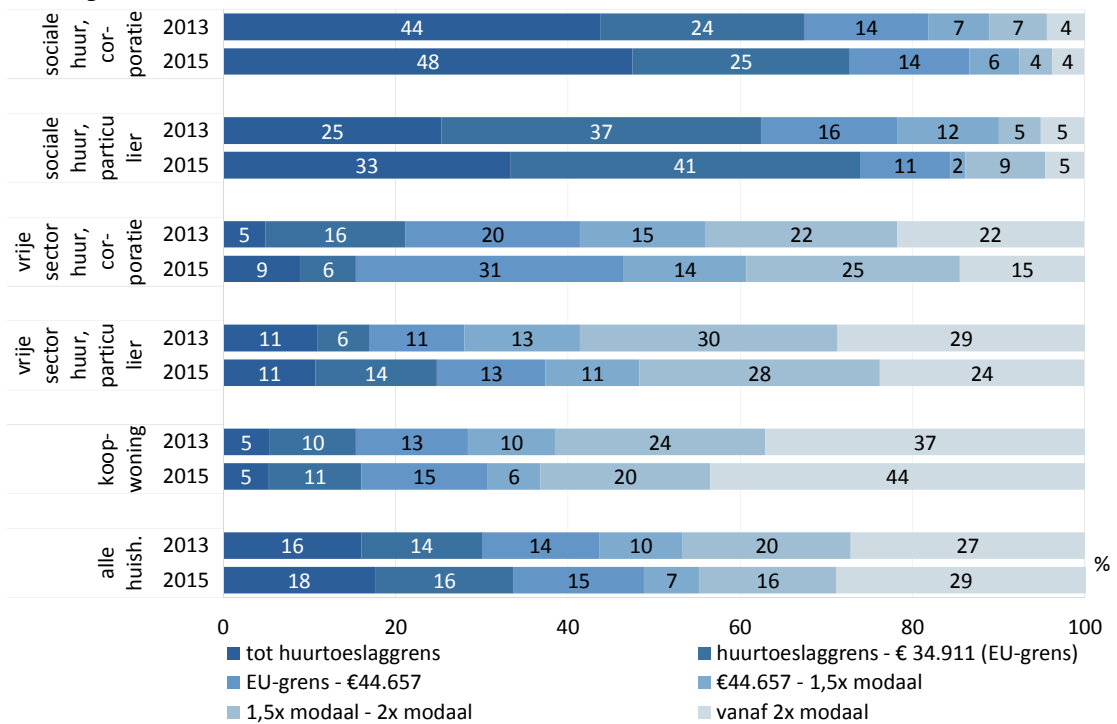
⁷ Vanaf 1 juli 2015 mogen corporaties tijdelijk 10% extra toewijzen aan huishoudens met een inkomen tot €38.950.

Figuur 1.8 Inkomensgroepen per woonsegment naar deelregio, 2013-2015*

Stadsregio Noord

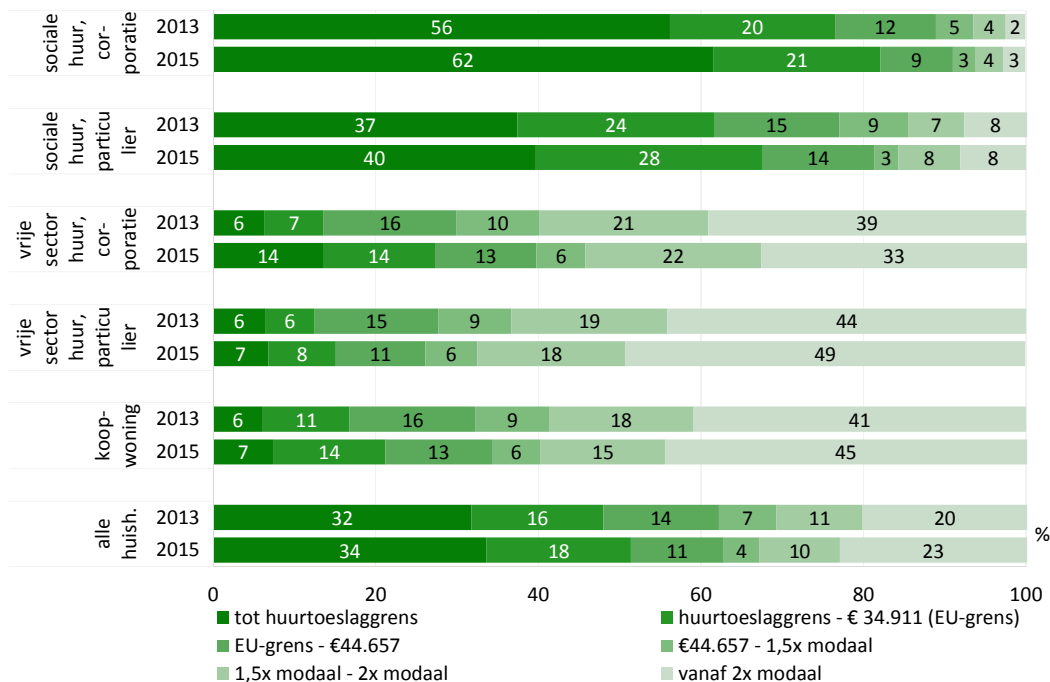
Stadsregio Zuid

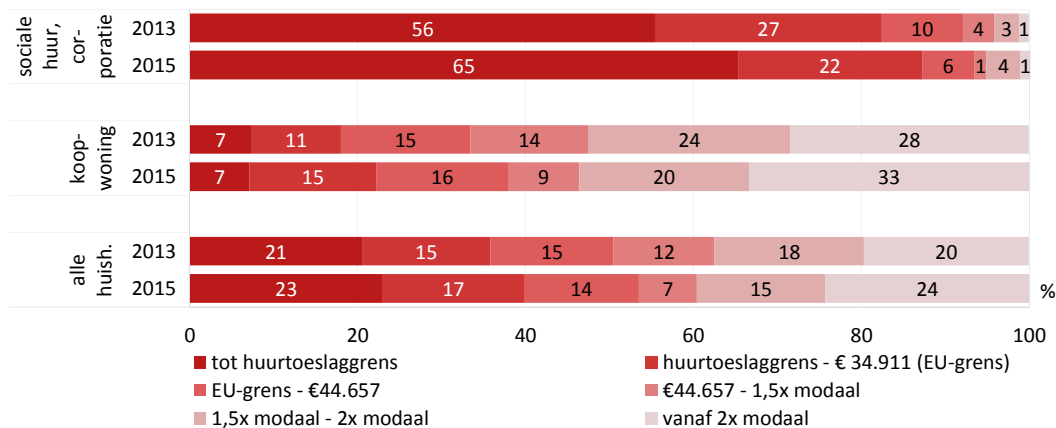
* De optelling van de percentages in de figuur kunnen afwijken van de tekst, vanwege afrondingsverschillen.

Figuur 1.8 Inkomensgroepen per woonsegment naar deelregio, 2013-2015 (vervolg)

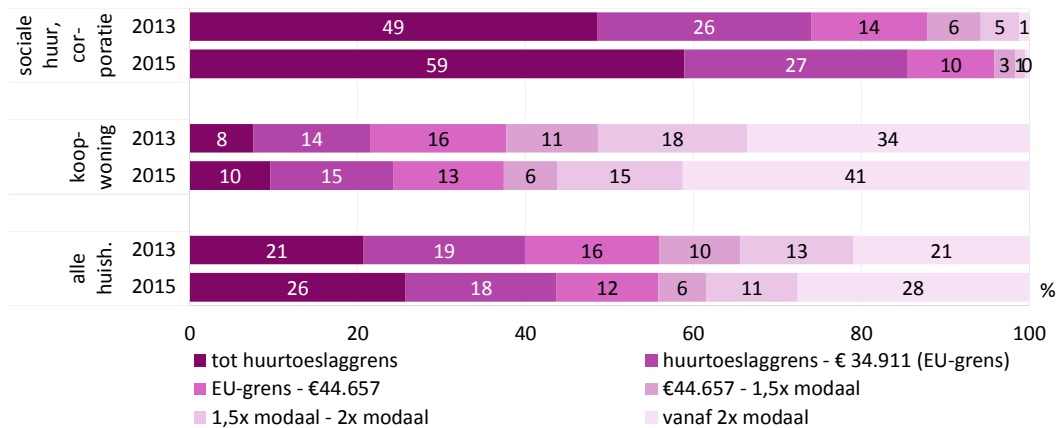
Amsterdam

Almere

Haarlem

bron: enquête

1.5 Huishoudens met een inkomen onder de EU-grens minder vaak in sociale huur

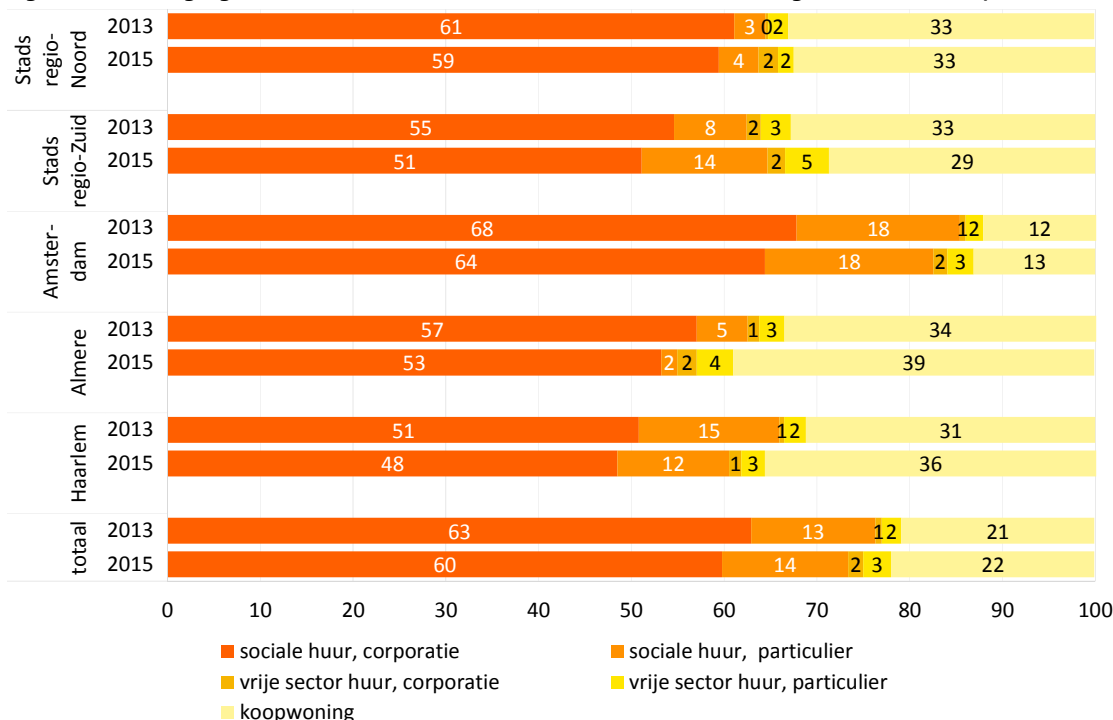

Hoewel sociale corporatiewoningen vaker dan in 2013 worden bewoond door de doelgroep (inkomen onder de EU-grens), wonen huishoudens met een inkomen beneden de EU-grens minder vaak in een corporatiewoning met een sociale huur. In 2013 woonde 63% van de huishoudens met een inkomen onder de EU-grens in een sociale corporatiewoning, in 2015 is dit 60%. Beide ontwikkelingen kunnen tegelijk plaats vinden omdat de sociale voorraad krimpt en de doelgroep groeit.

Huishoudens met een inkomen onder de EU-grens zijn ten opzichte van 2013 vaker in de vrije sector en in de koopsector te vinden. In 2013 was 61% van de recent verhuisde huishoudens uit de doelgroep naar een sociale huurwoning van een corporatie verhuisd. In 2015 is dit aandeel afgenomen tot 51%. Huishoudens met een inkomen onder de EU-grens zijn in plaats daarvan vaker naar een vrije sectorhuurwoning verhuisd, vaak met een huurprijs net boven de liberalisatiegrens.

De toename van de lage inkomens in de koopsector is met name een gevolg van een inkomensdaling van zittende bewoners.

Figuur 1.9 Woningsegment van huishoudens met een inkomen onder de EU-grens, 2013-2015 (procenten)

bron: enquête

Hoe wonen ouderen?

Ouderen wonen vaak in een sociale huurwoning die zij huren bij een woningcorporatie (48% van de 75+ers). In Amsterdam ligt dit aandeel nog wat hoger, 64%. De 55-74 jarigen wonen minder vaak dan de 75+ers in een sociale huurwoning van een corporatie (37%); zij hebben vaker een koopwoning (47%). In de gebieden buiten Amsterdam is het eigenwoningbezit hoger, tussen de

56% (Almere) en 70% (Haarlem). De woonlasten van deze oudere eigenwoningbezitters zijn vaak laag. Dat 75+ers vaker huren dan 55-74 jarigen komt niet omdat zij van een koopwoning overgestapt zijn op een huurwoning, zij huurden in het verleden ook al. In de toekomst zal het aandeel ouderen met een koopwoning waarschijnlijk toenemen. Een deel zal overstappen op een huurwoning, maar de meeste ouderen blijven waarschijnlijk in hun huidige woning wonen.

Hoe wonen middeninkomens?

Ruim de helft (57%) van de huishoudens met een middeninkomen (EU-grens – €52.000) heeft een koopwoning (niet in figuur, zie tabellenrapport). Vooral in Almere (77%) en Stadsregio Noord (67%) is het eigenwoningbezit van deze groep hoog. In Amsterdam wonen middeninkomens minder vaak in een koopwoning (43%), zij wonen relatief vaak in een sociale huurwoning van een corporatie (30%). De woningprijzen in Almere en Stadsregio Noord liggen lager dan in de andere delen van de regio. In deze gebieden is het voor middeninkomens eerder mogelijk om een woning te kopen. In Amsterdam is een woning kopen vaak niet mogelijk vanwege de hogere prijzen en is deze groep aangewezen op de middeldure huur (tot €971), wanneer zij een nieuwe woning zoeken.

De woonsituatie van de lage middeninkomens (EU-grens - €44.657) wijkt niet veel af van de totale groep middeninkomens. Ook zij hebben vaak een koopwoning (55%). Zij wonen daarnaast iets vaker in een corporatiewoning met een sociale huur (25%) dan de inkomensgroep daarboven (18% van de huishoudens met een inkomen tussen €44.657 – €52.000). Met name voor deze groep lage middeninkomens is de corporatiesector een belangrijk segment. Nu deze groep geen directe toegang meer heeft tot het sociale huursegment, is het de vraag of de vrije sector huur deze rol kan overnemen. Wanneer dit niet het geval blijkt, zullen middeninkomens eerder uitwijken naar goedkopere delen van de regio.

1.6 Blijvers en vlotters: meeste bewoners sociale huur zijn blijvers

De sociale huursector bedient grofweg twee groepen. De eerste groep bestaat uit mensen die permanent zijn aangewezen op sociale huur. Dit zijn huishoudens met een laag inkomen waarvan het inkomen naar verwachting niet meer zal groeien ('blijvers'). Daarnaast zijn er de 'vlotters' die naar verwachting nog een inkomensgroei zullen doormaken. Dit zijn met name jongeren, studenten, een groot deel van hen zal naar verwachting (kunnen) doorstromen naar een markt woning. Om inzicht te krijgen in het functioneren van de sociale corporatiesector wordt in deze paragraaf ingegaan op deze 'blijvers' en 'vlotters'.

De meeste huurders van een corporatiewoning met een sociale huur zijn ouder dan 35 jaar en hebben een inkomen onder de EU-grens (donkergroen in de grafiek). De verwachting is dat deze groep (grotendeels) blijvend op de sociale huursector is aangewezen. Het aandeel van deze groep is toegenomen in het sociale segment.

Daarnaast is er een relatief grote groep die ouder is dan 35 jaar, maar wel boven de EU-grens verdient (lichtgeel in de grafiek). Daarvan heeft het grootste deel een inkomen net boven de EU-grens. Hoewel er gezien de leeftijd niet direct verwacht mag worden dat deze groep in groten getale zal verhuizen naar de marktsector, is hun aandeel wel afgenomen ten opzichte van 2013. Dit kan door verhuizingen zijn gekomen, maar ook door inkomensdaling bij deze groep.

Huishoudens jonger dan 35 jaar verhuizen vaker, en hebben een grotere kans nog een inkomensontwikkeling door te maken. Een deel van de lager opgeleide huishoudens, jonger dan

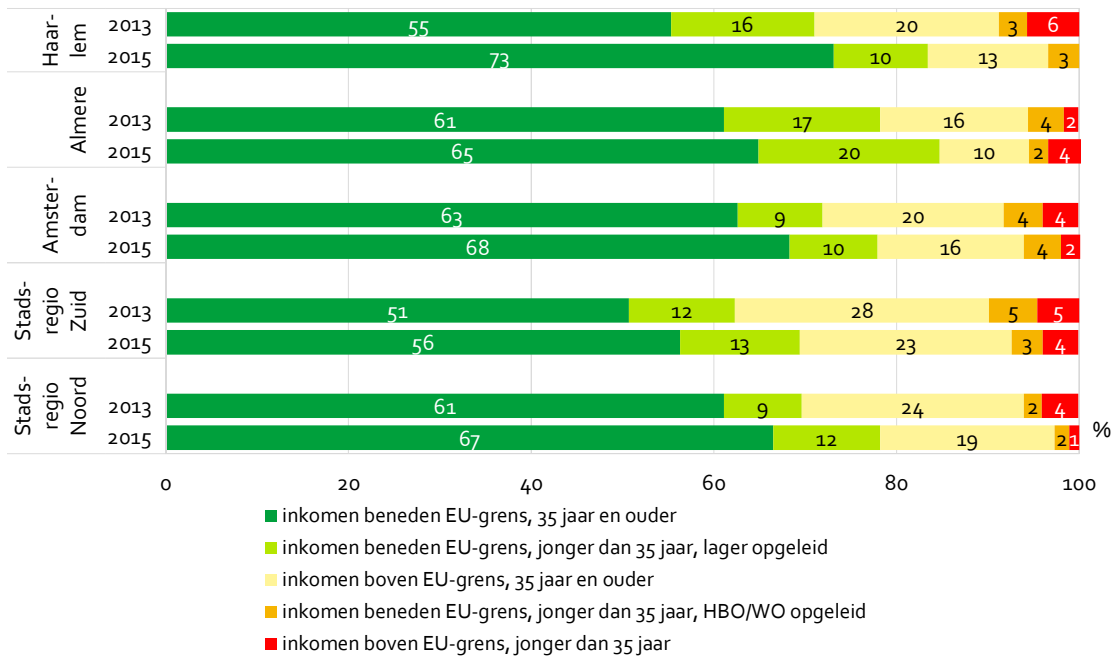
35 jaar met een laag inkomen (lichtgroen) zal bijvoorbeeld nog wel een inkomensontwikkeling doormaken. Dan is de verwachting dat zij door zullen stromen naar een marktwoning. Een deel zal blijvend aangewezen zijn op de sociale huursector.

Van de huishoudens jonger dan 35 jaar met een HBO/WO diploma en een laag inkomen (oranje), is sterker te verwachten dat zij nog inkomensstijging zullen doormaken. Voor hen is een sociale huurwoning vaak een tussenstation naar een marktwoning. De groep die hier gebruik van maakt, vormt geen grote groep in de sociale huur, het gaat om 2%-4%.

Jonge huishoudens met een inkomen boven de EU-grens (rood) zijn niet de doelgroep van de sociale huur, zij vormen een kleine groep in deze sector. Ten opzichte van 2013 is het aandeel van deze groep afgenomen.

De verwachting is dat met de huidige inkomensregels de groep 'blijvers' in de sociale huur verder toeneemt.

Figuur 1.10 Sociaal-economische status van huurders van sociale corporatiewoningen, 2013-2015

bron: enquête

1.7 Geschiktheid van de woning: meer bewustzijn over ouder worden in de huidige woning?

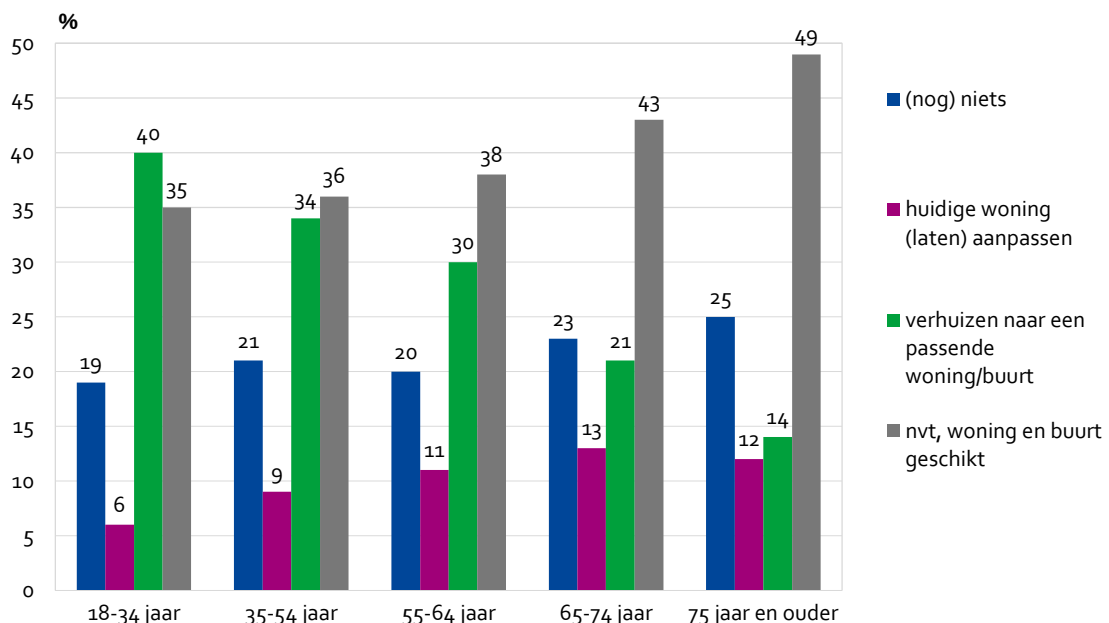
40% vindt woning geschikt om oud in te worden

87% vindt de buurt geschikt

De zorg verandert. Verzorgingshuizen worden gesloten en ouderen blijven langer zelfstandig wonen. Niet alle woningen zijn hier echter geschikt voor. Ongeveer 40% van de huishoudens vindt de huidige woning geschikt om oud in te worden. Woningen worden minder vaak geschikt gevonden om oud in te worden dan in 2013, mensen geven vaker aan dat er aanpassingen nodig zijn. Hoe ouder, hoe vaker bewoners aangeven dat hun woning geschikt is. Meer dan de helft van de 75+ers geeft aan dat hun woning geschikt is.

Bewoners vinden over het algemeen dat de buurt wel geschikt is om oud in te worden. Hier geldt ook dat hoe ouder, hoe vaker men aangeeft dat de buurt geschikt is (91% van de 65-74 jarigen en 94% van de 75+ers geeft aan dat de buurt geschikt is). Wanneer de woning en/of buurt niet geschikt is om oud in te worden, geven bewoners vaak aan dat ze daar (nog) niets aan gaan doen. Hoe ouder, hoe minder geneigd de bewoners zijn om te verhuizen naar een passende woning/buurt als hun woning en/of buurt niet geschikt is.

Figuur 1.11 Wanneer uw woning en/of buurt niet geschikt is om oud in te worden, wat wilt u daar aan doen?
Naar leeftijdsgroepen

bron: enquête

2 Betaalbaarheid

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de betaalbaarheid van het wonen. Hiervoor wordt gekeken naar de huur- en hypotheekquotes. Dit is het bedrag dat huishoudens kwijt zijn aan huur- of hypotheeklasten (minus de huurtoeslag of hypotheekrente-aftrek) ten opzichte van hun inkomen.

2.1 Huurlasten zijn toegenomen

29%
netto
huurquote

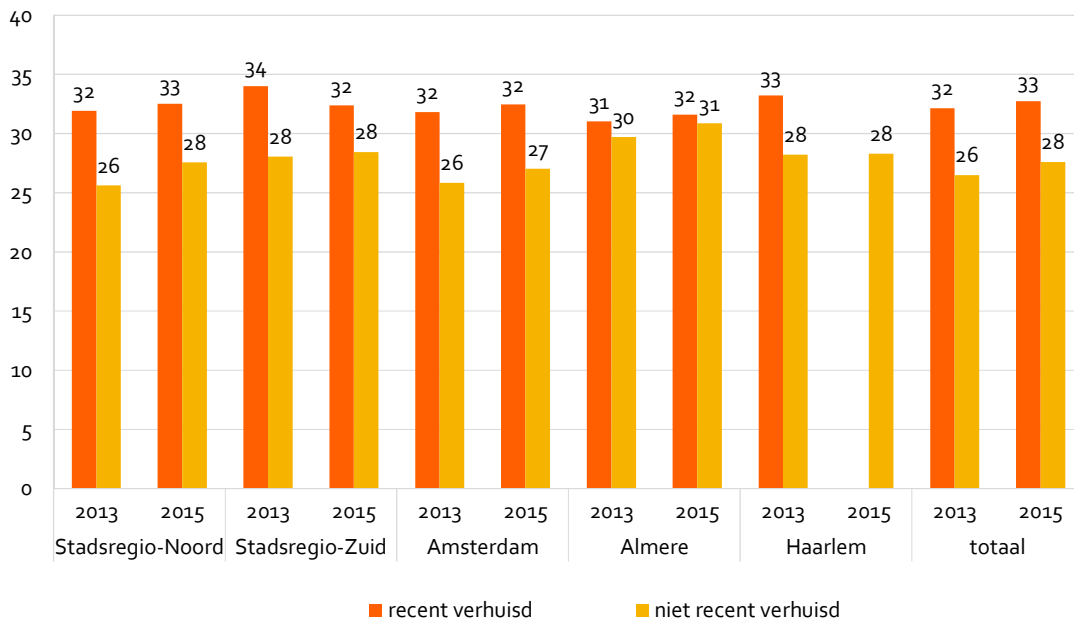
Gemiddeld zijn huurders ongeveer 29% van hun netto inkomen kwijt aan huur (na aftrek van de huurtoeslag). In Stadsregio Noord is dit iets toegenomen ten opzichte van 2013 (van 27% naar 29%). In de andere deelregio's was er ook een toename, maar deze was kleiner (1 procentpunt).

Lage inkomens hebben een iets hogere huurquote dan hogere inkomens, maar de huurtoeslag dempt dit verschil (zonder huurtoeslag was het verschil groter geweest). Wanneer een huishouden met een laag inkomen in de vrije sector huurt, dan is er geen recht op huurtoeslag.

Lage inkomens komen niet snel terecht in de vrije sector, vanwege de inkomenseisen die verhuurders stellen. Maar iemand die al in de vrije sector huurt, wiens inkomen achteruit gaat, kan in een dergelijke situatie terecht komen. In Amsterdam woont ongeveer 2% van de inkomens onder de EU-grens in de vrije sector en dit aandeel is gestegen. In de andere deelregio's speelt dit veel minder. Sociale huurders met een inkomen onder de EU-grens zijn in Amsterdam gemiddeld 30% van hun inkomen kwijt aan huur terwijl huurders met een inkomen onder de EU-grens in de vrije sector gemiddeld 50% van hun inkomen kwijt zijn aan huur.

Huishoudens die recent verhuisd zijn, betalen vaak een hogere huur en hebben een hogere huurquote dan zittende huurders. In 2015 hadden zittende huurders een huurquote van 28%; recent verhuisde huishoudens komen uit op een quote van 33%. Ten opzichte van 2013 is de quote van beide groepen toegenomen. In de meeste deelgebieden is dit patroon te zien. Almere vormt hier op een uitzondering: hier liggen de quotes van recent verhuisde huishoudens en zittende huurders dicht bij elkaar. De huurquote van zittende huurders in Almere ligt relatief hoog (31%), die van recent verhuisde huurders relatief laag (32%).

Figuur 2.1 Gemiddelde huurquote naar deelregio voor recent verhuisde (woonduur < 2,5 jaar) en niet recent verhuisde huishoudens, 2013-2015*

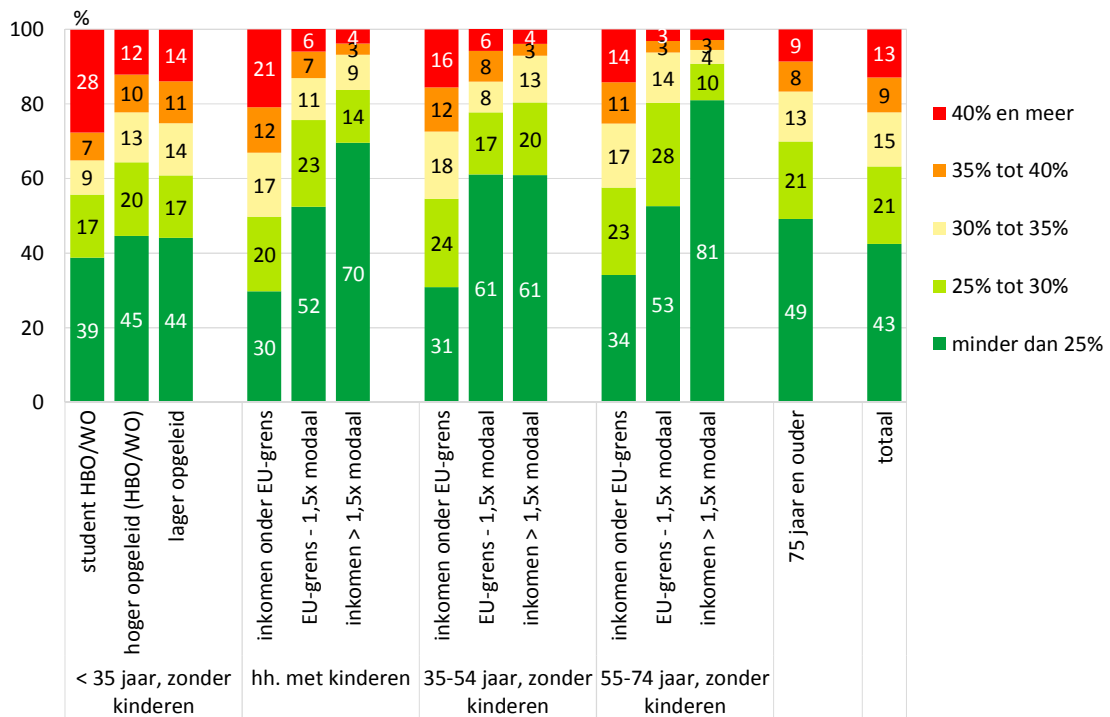
bron: enquête

* In de enquête van 2015 waren minder dan 50 respondenten recent naar een huurwoning in Haarlem verhuisd. Daarmee is het aantal te klein om een representatieve huurquote voor deze groep weer te geven.

Een huishouden zonder kinderen heeft vaak minder aanvullende maandelijkse lasten, dan een huishouden met kinderen. Ook kan een huishouden met een hoger inkomen, makkelijker een hoge huurquote dragen dan een huishouden met een lager inkomen, omdat er in absolute termen meer inkomen overblijft nadat de huur is betaald. In onderstaande figuur is daarom de huurquote weergegeven in klassen en naar verschillende huishoudtypen. Studenten hebben gemiddeld de hoogste huurquote, gevolgd door gezinnen met kinderen met een laag inkomen. Hoe hoger het inkomen, hoe lager de huurquote. Een huurquote van 25% is voor veel huishoudens betaalbaar. Bij een inkomen van €1000,- per maand blijft er dan €750,- over voor alle andere uitgaven.⁸ Voor een alleenstaande (zonder zorgkosten) is dit goed betaalbaar. Voor een gezin met meerdere kinderen is dit erg krap. Huishoudens met kinderen met een inkomen onder de EU-grens (€2056,- netto per maand) hebben echter vaak een hogere huurquote dan 25%. De huur van hun woning beslaat een groot deel van hun budget. Een netto huurquote van meer dan 40% komt regelmatig voor. Dit betekent dat bij een inkomen van €2000,- netto per maand er minimaal €800,- aan nettohuur wordt besteed. Er blijft dan nog €1200,- over voor alle andere kosten.

⁸ Groot, C. de, F. Schilder, F. Daalhuizen, F. Verwest (2014). *Kwetsbaarheid van regionale woningmarkten. Financiële risico's van huishoudens en hun toegang tot de woningmarkt*. Planbureau voor de Leefomgeving.

Figuur 2.2 Huurquote in klassen naar huishoudengroep, 2015 (procenten)

bron: enquête

2.2 Hypotheeklasten zijn afgenomen

19%
netto
hypotheek-
quote

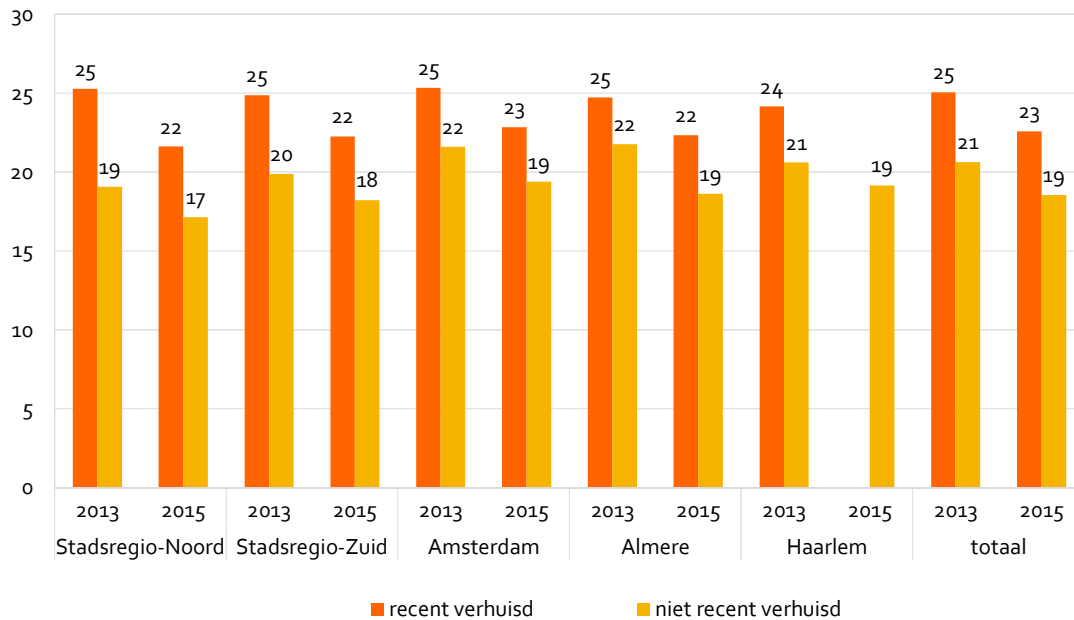
De hypotheeklasten zijn gedaald ten opzichte van 2013. In 2013 had 16% van de huishoudens een koopwoning met bruto hypotheeklasten onder de €711,- per maand, in 2015 is dit 18%. Het aandeel huishoudens met hoge hypotheeklasten, meer dan 971 bruto per maand, ging van 15% naar 13%. In alle regio's behalve in Haarlem is een toename te zien van het aandeel lage hypotheeklasten, en een afname van de hoge en in mindere mate middelhoge hypotheeklasten. Dit is terug te zien bij alle inkomensgroepen.

De netto hypotheekquote (hypotheeklasten na belastingaftrek als aandeel van het netto inkomen) is eveneens iets gedaald ten opzichte van 2013, van 21% naar 19% (niet in figuur, zie tabellenbijlage). Met name in Stadsregio Noord (van 20% naar 17%) en Amsterdam (van 22% naar 20%) is dit het geval. Lage inkomens (onder de EU-grens) met een koopwoning hebben een hypotheekquote van 22%-26%, de hoogste inkomens hebben een hypotheekquote tussen 14%-18%.

Recent verhuisde kopers hebben een hogere hypotheekquote dan kopers die niet recent zijn verhuisd (23% versus 19%, zie figuur 2.3). Zowel bij de recent verhuisden als bij de zittende huishoudens is de hypotheekquote afgenomen. Huishoudens hebben de afgelopen jaren meer afgelost op hun hypotheek, waarmee de quote van niet verhuisde huishoudens is afgenomen. De hypotheeknormen bij nieuwe hypotheekleningen zijn strenger geworden, ook dit kan leiden tot een daling in de hypotheekquotes. De lage hypotheekrente leidt ook tot lagere hypotheeklasten bij nieuwe en recent overgesloten hypotheekleningen.

In Amsterdam en Almere liggen de quotes iets hoger dan in Stadsregio Noord en Stadsregio Zuid, maar de verschillen tussen de deelgebieden zijn beperkt.

Figuur 2.3 Gemiddelde hypotheekquote naar deelregio voor recent verhuisde (woonduur < 2,5 jaar) en niet recent verhuisde huishoudens, 2013-2015*

bron: enquête

* In de enquête van 2015 waren minder dan 50 respondenten recent naar een koopwoning in Haarlem verhuisd. Daarmee is het aantal te klein om een representatieve hypotheekquote voor deze groep weer te geven.

3 Verhuizingen

3.1 Verhuizingen in 2013/2014: verhuisdynamiek komt weer op gang

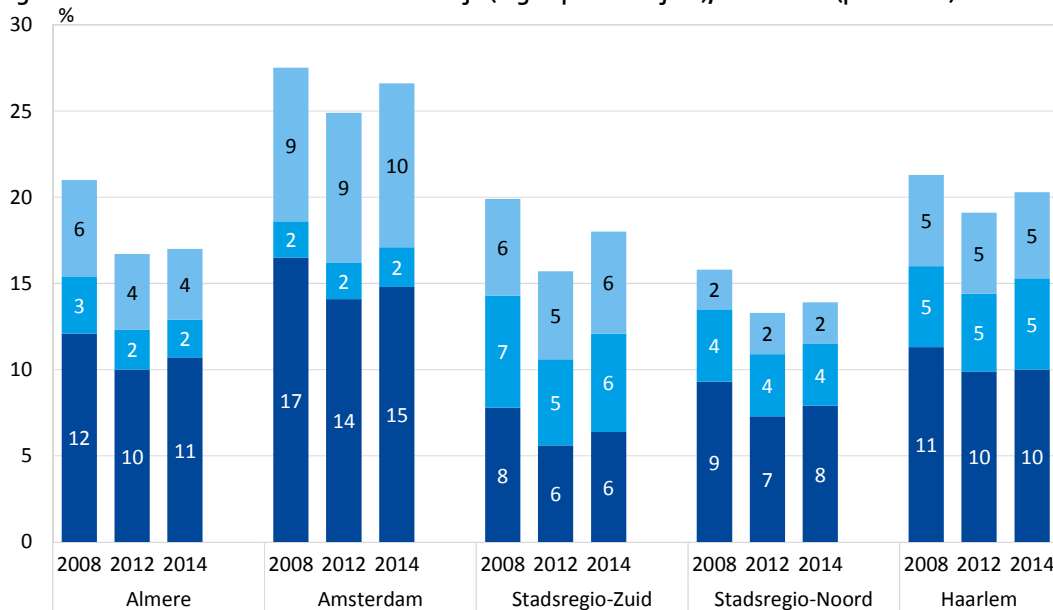

22% is
recent
verhuisd

Het onderzoek 'Wonen in de regio Amsterdam 2015' bestaat, naast een enquête-onderzoek, uit een verhuizingenbestand. Dit bestand is samengesteld met CBS-data over huishoudens en verhuizingen in de regio Amsterdam. Het bevat alle huishoudens in de regio op een peildatum, en geeft informatie over eventuele verhuizingen van huishoudens in de twee jaar die daaraan voorafgingen. Er zijn drie periodes beschikbaar: huishoudens op 31/12/2008 en hun verhuizingen in 2007 en 2008, huishoudens op 31/12/2012 en hun verhuizingen in 2011 en 2012 en huishoudens op 31/12/2014 en hun verhuizingen in 2013 en 2014. In dit hoofdstuk zijn data van het verhuizingenbestand geanalyseerd.

De belangstelling voor de regio neemt weer toe; in de periode 2013/2014 is de instroom van buiten de regio met 13% toegenomen ten opzichte van 2011/2012. De verhuisdynamiek komt weer op gang, maar is (nog) niet op hetzelfde niveau als in de periode 2007/2008. In 2013/2014 is 22% van de huishoudens recent verhuisd, in 2011/2012 was dit 20% en in 2007/2008 23%. In Amsterdam is de verhuisdynamiek het sterkst hersteld: in 2007/2008 was 28% van de huishoudens recent verhuisd, in 2011/2012 was dit afgenomen tot 25% en in 2013/2014 verhuisde weer 27% van de huishoudens. In Almere is het herstel gering, in 2007/2008 was 21% recent verhuisd, in 2011/2012 en in 2013/2014 was dit 17%. Ook in Stadsregio Noord was het herstel beperkt.

Figuur 3.1 Huishoudens die recent verhuisd zijn (afgelopen twee jaar), 2008-2014 (procenten)

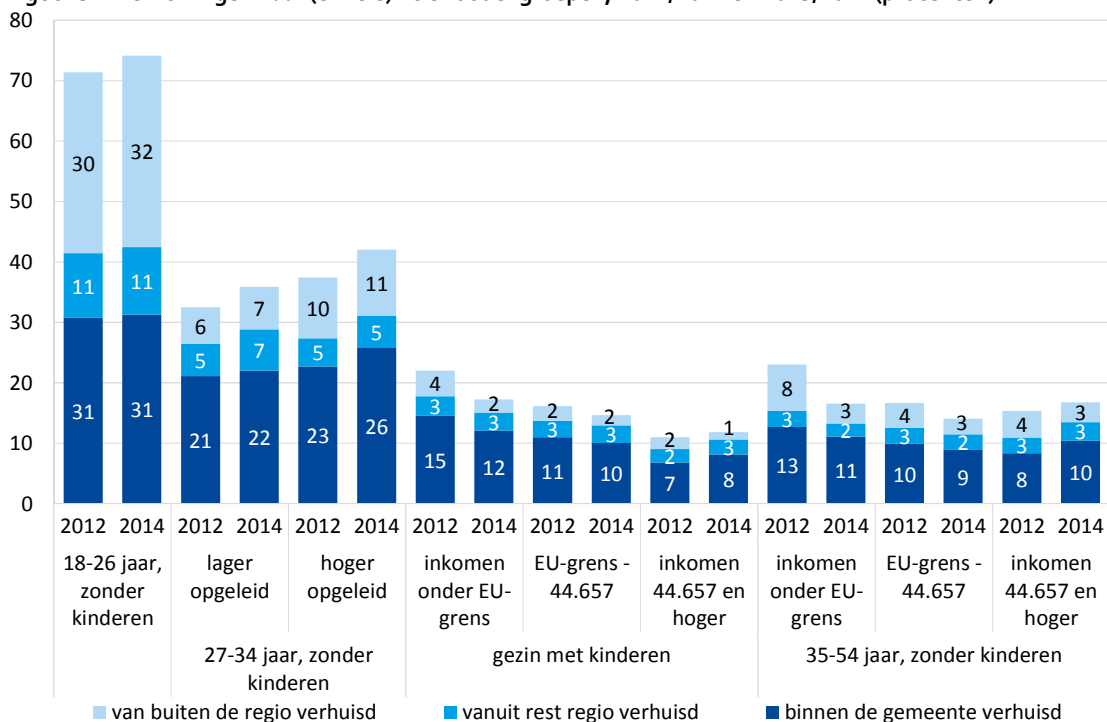
■ recent van buiten de regio gekomen ■ recent binnen de regio verhuisd ■ recent binnen eigen gemeente verhuisd

bron: CBS/bewerking OIS

Om de verhuizingen van verschillende groepen huishoudens inzichtelijk te maken is er een huishoudenindeling gemaakt waarin verschillende leeftijdsgroepen worden onderscheiden. Bij de jongeren wordt er een onderscheid gemaakt naar opleidingsniveau, boven de 35 jaar wordt een onderscheid gemaakt naar inkomensniveau. Ook worden gezinnen apart weergegeven. Jongeren (18-26 jaar) verhuizen het meest en hun verhuisdynamiek is toegenomen. In 2011/2012 was 72% van de jongeren recent verhuisd, in 2013/2014 is dit toegenomen tot 74%. Ook de leeftijdsgroep van 27-34 jaar is vaker verhuisd. Huishoudens met een laag inkomen of een laag middeninkomen, met of zonder kinderen, zijn minder vaak verhuisd dan in 2011/2012. Voor hen is er nog geen herstel waarneembaar en is de dynamiek zelfs afgenomen. Ook in absolute aantallen is deze groep minder vaak verhuisd. Huishoudens met een inkomen vanaf €44.657,- verhuisden wel vaker dan in 2011/2012, zowel binnen de eigen gemeente als tussen gemeenten binnen de regio.

De grotere instroom in de regio bestaat voornamelijk uit jongeren, in 2013/2014 kwamen er 26.660 jonge huishoudens (tot en met 26 jaar) naar de regio toe. In 2011/2012 waren dat er 23.300. De meeste jongeren gaan naar Amsterdam (19.750 huishoudens van 26 jaar en jonger in 2013/2014), maar de toename was het sterkst in Stadsregio Zuid (van 3.260 in 2011/2012 naar 4.070 in 2013/2014).

Figuur 3.2 Verhuizingen naar (enkele) huishoudengroepen, 2011/2012 en 2013/2014 (procenten)

bron: CBS/bewerking OIS

In bovenstaande grafiek zijn de huishoudens van 55 jaar en ouder niet weergegeven. Huishoudens van 55 jaar en ouder verhuizen weinig. Ongeveer 5% van hen is in de periode 2013/2014 verhuisd. De meeste verhuizingen van deze groep vinden binnen de eigen gemeente plaats. Wanneer 55+ers wel over de gemeentegrenzen heen verhuizen dan is dit vaker vanuit Amsterdam naar elders dan andersom. Dit geldt zowel voor 55+ers met een lager inkomen als met een hoger inkomen.

3.2 Verhuizingen tussen gemeenten veranderen van patroon

De verhuisdynamiek tussen de deelgebieden in de regio is toegenomen. Dit is bijna overal het geval. De meeste uitwisseling is er met Amsterdam. Het aantal huishoudens dat tussen andere deelgebieden dan Amsterdam verhuist, bijvoorbeeld tussen Stadsregio Noord en Stadsregio Zuid, blijft beperkt.

Vanuit Amsterdam is de verhuisstroom naar Stadsregio Zuid toegenomen (zie tabel 3.3). Ook verhuisden er meer Amsterdammers naar Haarlem. Het gaat hierbij vaak om gezinnen met een hoger inkomen. De gezinnen met een hoger inkomen vertrokken in 2013/2014 ook vaker uit de regio naar elders in Nederland (bijvoorbeeld Utrecht) dan in 2011/2012.

De verhuisstroom van Amsterdam naar Almere en van Amsterdam naar Stadsregio Noord is afgenomen. Vanaf de jaren '70 is Almere een overloopgemeente geweest voor Amsterdam, maar de uitstroom van Amsterdam naar Almere neemt al enige tijd af. In de periode 2013/2014 is sprake van een omkering; voor het eerst verhuisden er meer huishoudens van Almere naar Amsterdam (1430) dan andersom (1250). Het zijn vooral jongeren die naar Amsterdam vertrekken. Gezinnen vertrekken nog altijd wel vaker uit Amsterdam naar Almere dan andersom. Ondanks de verminderde instroom groeit Almere nog wel. Dit is een gevolg van natuurlijke aanwas.

In de groeikern Haarlemmermeer was al in 2011/2012 sprake van een negatief migratiesaldo met Amsterdam. Dit zet in 2013/2014 door: er verhuisden meer huishoudens vanuit Haarlemmermeer naar Amsterdam (1.070) dan dat er vanuit Amsterdam naar Haarlemmermeer vertrokken (960; netto +110 huishoudens naar Amsterdam).

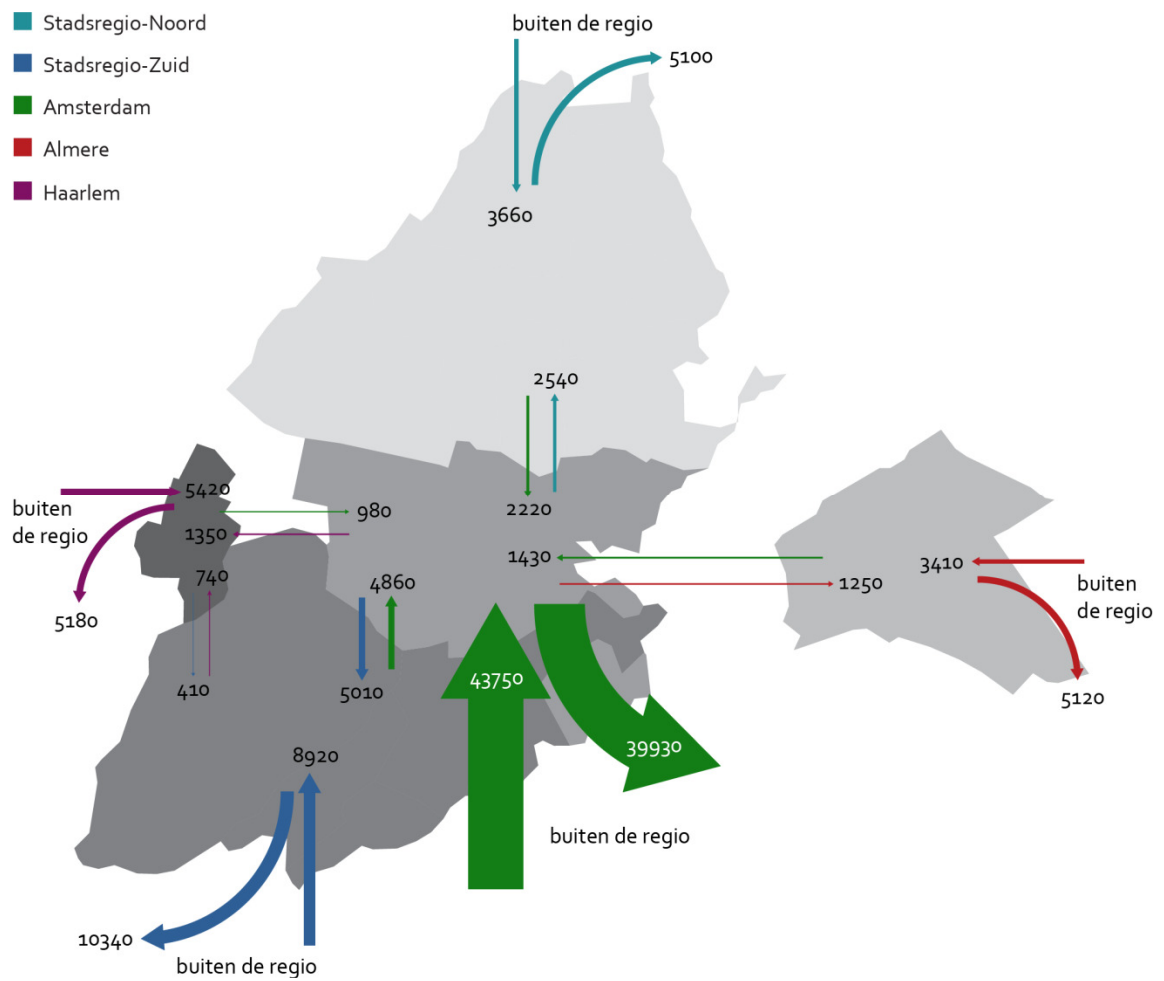
Tabel 3.3 Verhuizingen huishoudens in de regio Amsterdam, 2013/2014 en 2011/2012 (aantallen)

2013/2014 huidige woongemeente	vorige woongemeente						rest Neder- land	buiten- land	totaal
	Almere	Amster- dam	Stads- regio Zuid	Stadsregio Noord	Haarlem				
Almere	8.730	1.250	290	140	60	2.220	1.190	13.890	
Amsterdam	1430	66.230	4.860	2.220	980	25.410	18.340	119.470	
Stadsregio Zuid	370	5.010	11.180	390	410	4.910	4.010	26.260	
Stadsregio Noord	180	2.540	340	13.060	140	2.100	1.560	19.910	
Haarlem	90	1.350	740	180	7.630	4.090	1.330	15.400	
rest Nederland	3.020	12.130	4.370	2.720	3.280				
buitenland	2.100	27.800	5.970	2.380	1.900				
totaal	15.920	116.300	27.750	21.090	14.390				

2011/2012 huidige woongemeente	vorige woongemeente						rest Nederland/ buitenland*	totaal
	Almere	Amster- dam	Stads- regio Zuid	Stadsregio Noord	Haarlem			
Almere	8.020	1.310	270	140	50		3.550	13.340
Amsterdam	1.080	60.940	4.140	1.830	850		38.300	107.140
Stadsregio Zuid	230	4.460	9.470	170	380		7.510	22.220
Stadsregio Noord	130	2.680	240	11.620	100		3.440	18.210
Haarlem	70	1.060	620	110	7.290		4.870	14.020
rest NL/ buitenland	4.090	36.840	9.060	4.650	4.840			
totaal	13.620	107.290	23.800	18.510	13.510			

* In 2011/2012 werd geen onderscheid gemaakt naar rest Nederland en buitenland. bron: CBS/bewerking OIS

Figuur 3.4 Verhuisstromen in de regio Amsterdam, 2013/2014 (visualisatie van tabel 3.3)

bron: CBS/bewerking OIS

4 Verhuisceneidheid en woonwensen

In dit hoofdstuk wordt gekeken of huishoudens in de regio Amsterdam verhuiscplannen hebben en zo ja, wat voor woning zij dan zoeken. Het werkelijke verhuiscgedrag komt in grote lijnen overeen met deze geuite woonwensen. Ongeveer een derde deel van de huishoudens met concrete verhuiscplannen, verhuisc ook werkelijk binnen twee jaar.⁹

4.1 Verhuisceneidheid gelijk gebleven

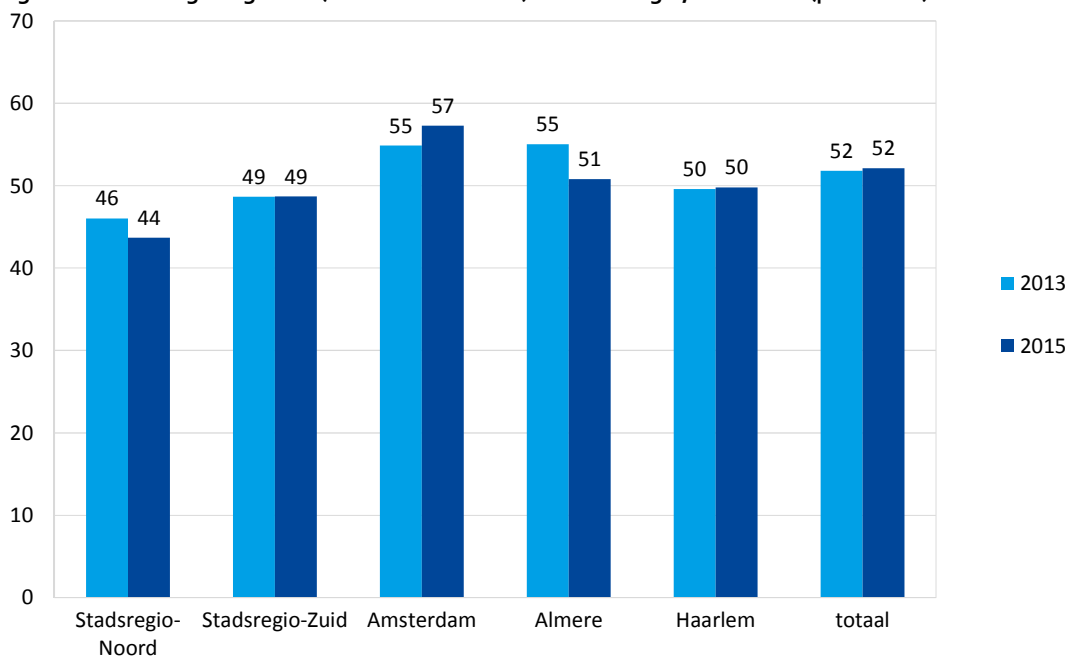

52%
verhuisc-
eneid

De verhuisceneidheid is gelijk gebleven aan die in 2013, 52% van de huishoudens wil (misschien) binnen twee jaar verhuizen in 2015. Bijna een kwart van alle huishoudens (23%) wil zeker verhuizen, 29% misschien. De resultaten zoals hierna besproken, gaan uit van de totale groep verhuisceneiden, inclusief de huishoudens die misschien willen verhuizen.

In Amsterdam is de verhuisceneidheid het hoogst (57%) en iets hoger dan in 2013 (55%). In Stadsregio Noord en Almere nam de verhuisceneidheid iets af. De afname in Stadsregio Noord is vooral te zien bij de lage inkomens. In Almere nam de verhuisceneidheid bij verschillende inkomensgroepen iets af. In de andere deelregio's bleef de verhuisceneidheid gelijk.

Figuur 4.1 Verhuisceneidheid (zeker en misschien) naar deelregio, 2013-2015 (procenten)

bron: enquête

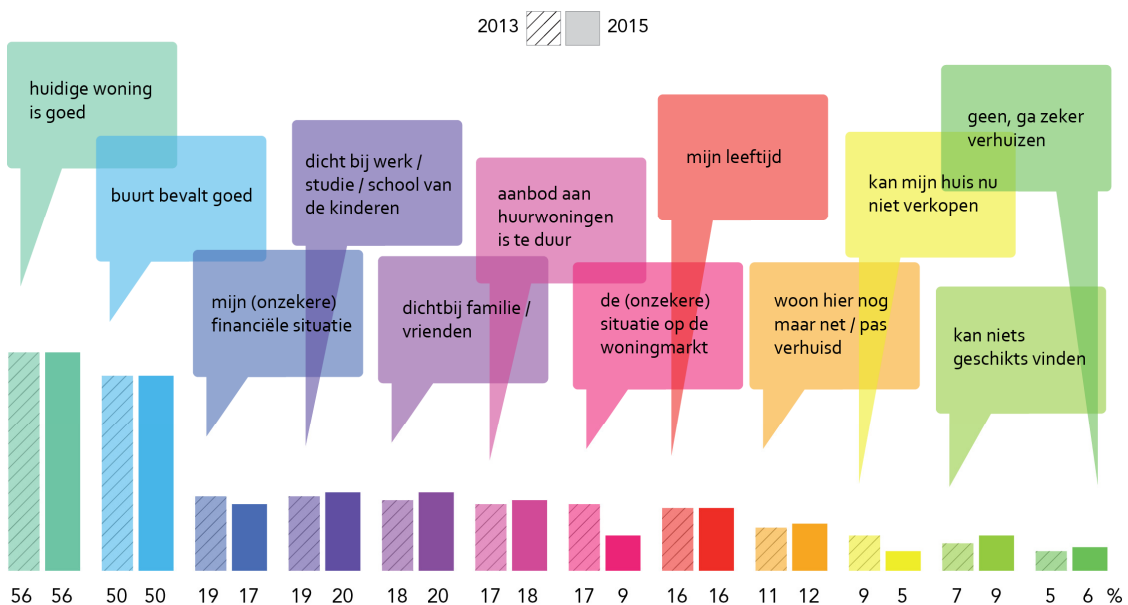
⁹ Groot, C. de, D. Manting, S. Boschman (2008). *Verhuiscwensen en verhuiscgedrag in Nederland, een landsdekkend onderzoek*. Planbureau voor de Leefomgeving.

Bewoners van een koopwoning zijn het minst verhuisgeneigd (45%). Daarna volgen de bewoners van een corporatiewoning met een sociale huur (54%). Huishoudens die een particuliere sociale huurwoning huren, willen vaker verhuizen (66%). Dit patroon is vergelijkbaar met 2013. Huishoudens die in de vrije sector huren bij een woningcorporatie, willen iets minder vaak verhuizen en dit is ook afgenomen ten opzichte van 2013 (van 66% naar 62%). Huurders in de vrije sector die bij een particulier huren willen zeer vaak verhuizen, 78% geeft dit aan.

Redenen om *niet* te verhuizen

De meeste huishoudens vinden dat hun huidige woning voldoet en/of dat de buurt goed bevalt. Dit zijn de belangrijkste redenen dat huishoudens geen behoefte hebben aan een verhuizing.

Figuur 4.2 Redenen om niet te verhuizen (procenten)

bron: enquête

In 2013 gaven veel huishoudens aan niet te (kunnen) verhuizen vanwege de crisis op de woningmarkt. In 2015 is dit minder het geval. De onzekerheid op de woningmarkt en het niet kunnen verkopen van de eigen woning worden veel minder vaak genoemd als reden om niet te verhuizen. Dit geldt ook op het niveau van de deelregio's. Wel blijft de eigen financiële situatie nog wel een barrière om te verhuizen, in Amsterdam is deze reden om niet te verhuizen weinig afgenomen en ook in Zaanstad blijft dit veel genoemd (respectievelijk 19% en 20% in 2015). Vooral voor gezinnen met kinderen met een laag inkomen is de financiële situatie een belangrijke reden om niet te verhuizen, 27% van de gezinnen met een laag inkomen geeft aan dat dit een rol speelt. In 2013 was dit percentage gelijk. Bij de gezinnen met kinderen met een hoger inkomen is het aandeel dat deze financiële reden noemt als reden om niet te verhuizen, wel afgenomen.

Gezinnen geven vaker dan in 2013 aan dat ze niet willen verhuizen omdat ze nu dichtbij werk/studie/school wonen. Voor ruim een derde van de gezinnen is dit een reden om niet te

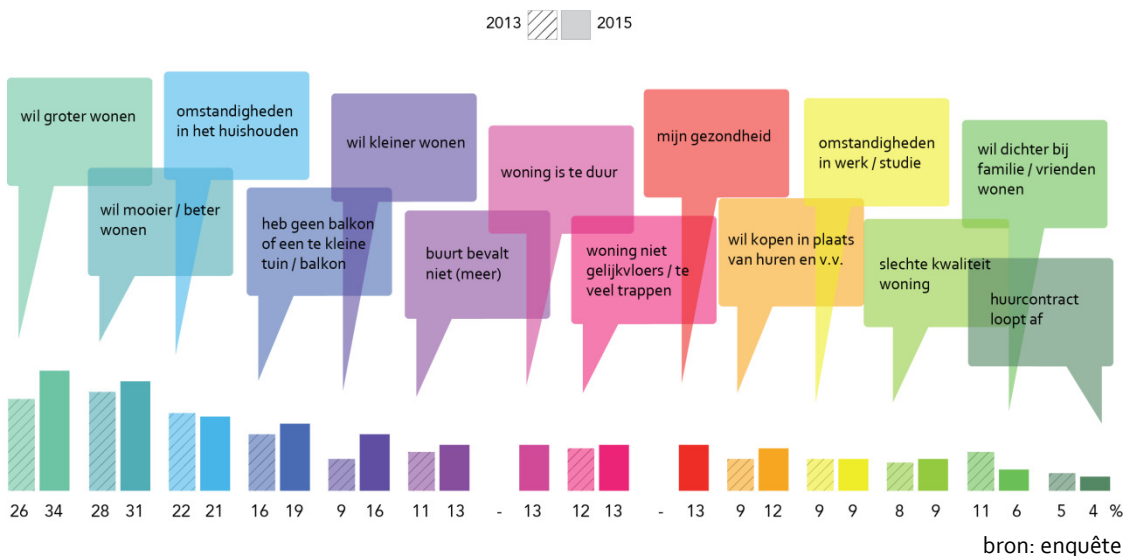
verhuizen. Zij zijn wellicht vaker 'gesetteld' geraakt (ook de gezinnen die de verhuizing vanwege de crisis hebben uitgesteld) en zien van een verhuizing af.

Ouderen geven vaak aan niet te willen verhuizen vanwege hun leeftijd, voor de helft van de 75+ers is dit een belangrijke reden. Ten opzichte van 2013 wordt dit iets minder vaak genoemd (van 55% naar 52%). Ouderen geven in 2015 iets vaker aan dat zij willen blijven, omdat zij nu dicht bij familie en vrienden wonen (van 13% naar 17%). De nabijheid van familie lijkt daarmee iets belangrijker te zijn geworden.

Redenen om *wel* te verhuizen

In 2015 werden meer verschillende redenen om te verhuizen genoemd dan in 2013. De huishoudens die willen verhuizen zoeken meer kwaliteit: ze willen vaker groter wonen, een (grotere) buitenruimte bij de woning of een woning van betere kwaliteit dan de verhuiscandidate huishoudens in 2013. Ook willen verhuiscandidate vaker dan in 2013 overstappen naar een koopwoning.

Figuur 4.3 Redenen om wel te verhuizen, 2013-2015 (procenten)

Met name buiten Amsterdam is de behoefte om beter of mooier te willen wonen toegenomen. Tegelijkertijd is ook de prijs van de huidige woning vaak genoemd als reden, vooral in Stadsregio Noord en Zuid geven verhuiscandidate vaak aan te willen verhuizen omdat hun huidige woning te duur is.

Huishoudens die groter willen gaan wonen zijn vooral gezinnen met een inkomen onder de EU-grens en jongeren.

Ouderen geven vaker dan in 2013 aan te willen verhuizen omdat de huidige woning te veel trappen heeft en/of niet gelijkvloers is. Ook geven zij vaker aan dat de huidige woning te groot is. Voor de helft van de verhuiscandidate 75-plussers is de eigen gezondheid reden om te verhuizen.

4.2 Sterkere voorkeur voor de eigen gemeente

69%
in eigen
gemeente
blijven

Verhuisgeneigde huishoudens willen vaker dan in 2013 in de eigen gemeente blijven, in 2013 gold dat voor 63% van de huishoudens, in 2015 was dat 69%. Deze toename is overal in de regio te zien, het sterkst in Amsterdam (van 67% naar 77%). Het zijn vooral jongeren tot 35 jaar die vaker aangeven in de eigen gemeente te willen blijven, dit aandeel is toegenomen van ongeveer 60% naar ongeveer 70%. Ook ouderen (75+) willen over het algemeen in de eigen gemeente blijven. Onder hen is het aandeel gestegen van 73% naar 82%.

Per saldo is de voorkeur voor Amsterdam binnen de regio iets afgenomen, omdat men liever in de eigen gemeente blijft, ook Amstelveen en Haarlem kunnen op iets minder interesse van buitenaf rekenen. Bij de verhuizingen (hoofdstuk 3) is er juist een toename te zien in de verhuizingen tussen gemeenten binnen de regio.

Huurders geven vaker aan in de eigen gemeente te willen verhuizen dan eigenwoningbezitters. Voor bewoners van sociale corporatiewoningen ligt het aandeel op 76%, bij eigenwoningbezitters op 62%.

Verhuisgeneigden die aangeven weg te willen uit hun huidige gemeente, geven vaak aan buiten de regio te willen gaan wonen. Dit geldt het sterkst voor verhuisgeneigden in Amsterdam (64% van de verhuisgeneigden die weg willen uit Amsterdam). In Stadsregio Noord is dit aandeel het kleinst (39%). In Stadsregio Noord geven verhuisgeneigden relatief vaak aan naar een andere gemeente binnen Stadsregio Noord te willen verhuizen (19%) of naar Amsterdam (29%). In Stadsregio Zuid en Amsterdam wordt Haarlem vaak genoemd. Opvallend is dat ook vanuit Almere er relatief veel interesse is voor Haarlem (10% van de verhuisgeneigden die weg willen uit Almere). In 2013 was dit aandeel lager (3%) en ook uit de cijfers van de gerealiseerde verhuizingen blijkt dat de interesse voor Haarlem vanuit Almere beperkt is (zie hoofdstuk 3).

Figuur 4.4 Gewenst deelgebied van verhuisgeneigden die weg willen uit hun huidige woonplaats naar huidig deelgebied, 2015 (procenten)

huidig deelgebied:	gewenst deelgebied:						buiten de regio	totaal
	Stadsregio Noord	Stadsregio Zuid	Amsterdam	Almere*	Haarlem			
Stadsregio Noord	19	7	29	0	5	39	100	
Stadsregio Zuid	0	13	25	2	10	51	100	
Amsterdam	9	14	-	4	9	64	100	
Almere	2	6	16	6	10	60	100	
Haarlem**	-	-	-	-	-	-	-	
totaal	7	11	15	3	9	56	100	

* 6% van de verhuisgeneigden in Almere die hebben aangegeven weg te willen uit Almere, gaven vervolgens toch aan in Almere te willen wonen.

** In Haarlem waren er te weinig respondenten die aangaven weg te willen uit Haarlem.

bron: enquête

De meeste verhuisgeneigden geven aan in de eigen gemeente te willen blijven, maar dit is niet altijd mogelijk. In de enquête is daarom gevraagd wat respondenten als tweede voorkeur hebben. Ruim de helft van de huishoudens die in de eigen gemeente willen blijven, geeft aan geen andere locatie te overwegen. Respondenten die wel een alternatief opgeven, noemen vaak een aangrenzende gemeente.

Bewoners van de kleinere gemeenten in Stadsregio Noord geven als tweede keus vaak aan naar Amsterdam te willen. Van de verhuisgeneigden die liever in de eigen gemeente blijven, geeft veertien procent Amsterdam als tweede keus op en negen procent Purmerend. Zaanstad wordt minder vaak genoemd (4%). Elf procent noemt een andere plaats, vaak een kleine plaats in de Stadsregio Noord.

Vanuit Aalsmeer, Ouder-Amstel en Uithoorn wordt het alternatief vaak in Amstelveen gezocht, 26% van de verhuisgeneigden die liever in de eigen gemeente blijven geeft dit aan. Amsterdam (9%) en Haarlemmermeer (4%) worden relatief weinig genoemd.

Amsterdammers die het liefst in de stad blijven wonen, zoeken het alternatief in Haarlem (14%) of Amstelveen (10%).

4.3 Weer meer interesse in koopwoningen

49%
voorkeur
kopen

De voorkeur voor een koopwoning is toegenomen ten opzichte van 2013, van 46% naar 49%. Deze toename was er in alle deelregio's, behalve Haarlem. Huishoudens die in of naar Haarlem willen verhuizen, willen minder vaak kopen dan in 2013.

Bijna een derde deel van de verhuisgeneigden geeft aan een sociale huurwoning te zoeken (ongeacht of zij hier met hun inkomen toegang toe hebben). In Stadsregio Noord en Almere wordt wat vaker een sociale huurwoning gezocht. In Stadsregio Noord en Almere is de markt voor dure huur klein, ook de vraag naar dure koop is beperkt.

De vraag naar middeldure huur is iets afgenomen ten opzichte van 2013, van 7% naar 5%. Dit is in alle deelgebieden te zien, uitgezonderd Haarlem.

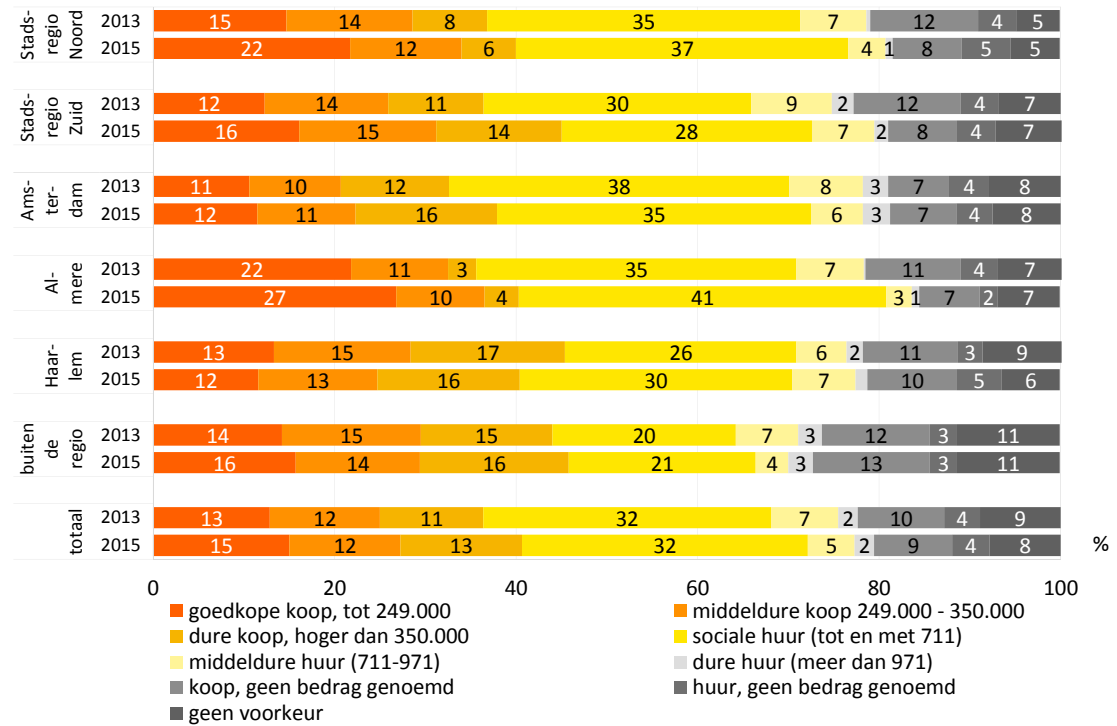
Het zijn vooral huishoudens tot 55 jaar met een hoge inkomen die een koopwoning zoeken (+/- 80% van hen heeft een voorkeur voor kopen), maar de toename zit vooral bij de gezinnen met kinderen met een middeninkomen: in 2013 gaf 54% aan te willen kopen, in 2015 is dit 62%.

Er is zowel meer belangstelling voor het goedkopere als het duurdere segment. Er is niet meer belangstelling gekomen voor middensegment koop (€249.000-€350.000).

Van de verhuisgeneigden wil 32% een huurwoning met een huur onder de liberalisatiegrens (sociale huurgrens). Dit percentage is gelijk gebleven aan dat van 2013. Binnen de huishoudengroepen is echter wel een verschuiving: lage inkomens geven minder vaak aan een sociale huurwoning te zoeken dan in 2013, zij kijken ook wat vaker naar een koopwoning.

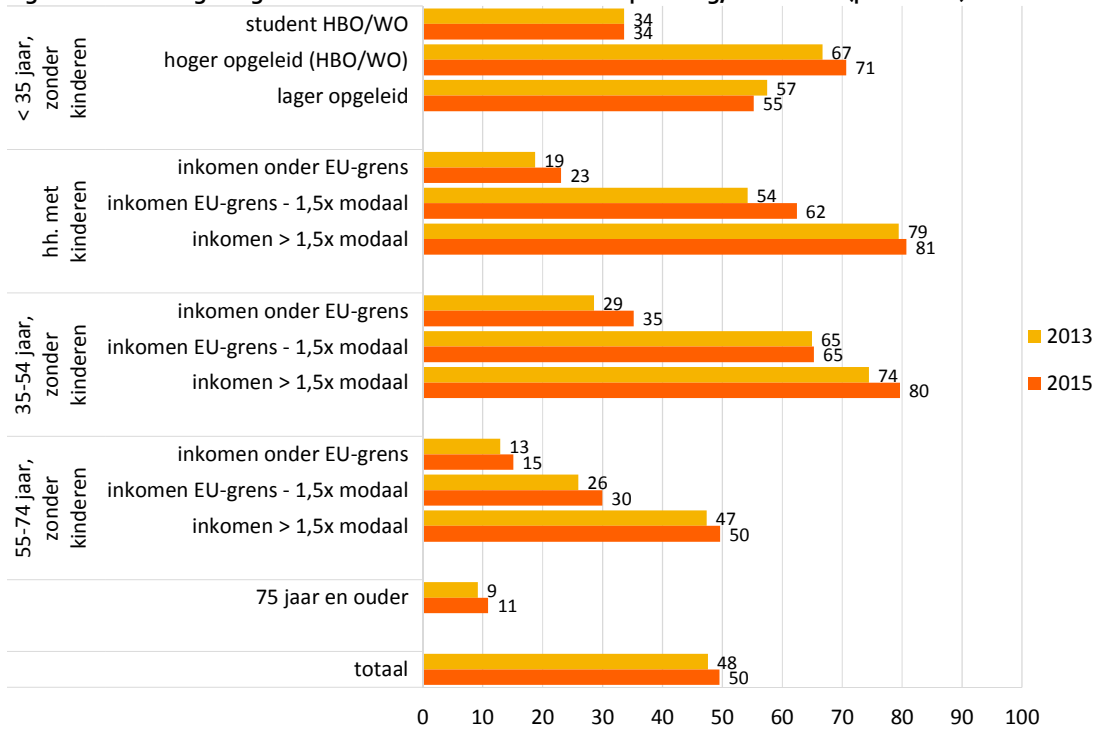
Midden- en hogere inkomens, met name zonder kinderen, zoeken juist iets vaker een huurwoning met een sociale huur. Zij komen hier echter niet voor in aanmerking, hun inkomen ligt boven de EU-grens.

Figuur 4.5 Voorkeur naar segment naar gewenste woongemeente, 2013-2015 (procenten)

bron: enquête

Figuur 4.6 Verhuigeneigden met een voorkeur voor een koopwoning, 2013-2015 (procenten)

bron: enquête

4.4 Zelfbouw: een blijvend segment?

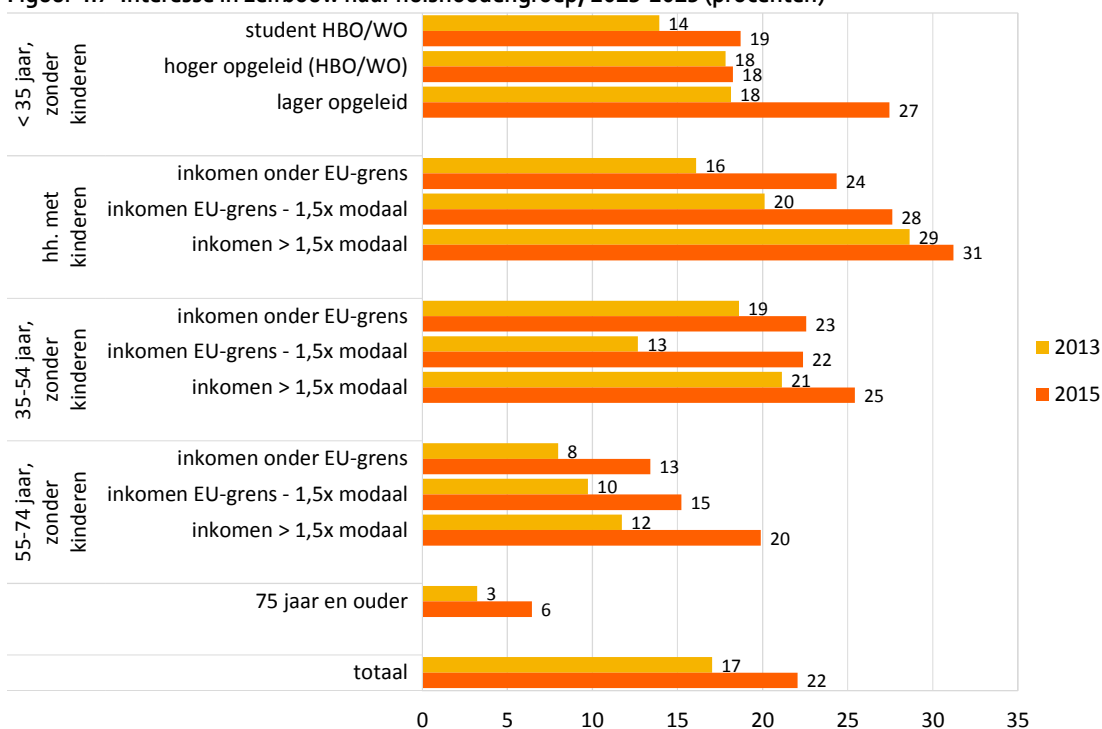

22%
interesse
zelfbouw

Eén op de vijf verhuiscandidate (22%) heeft zeker interesse in zelfbouw, 34% is misschien geïnteresseerd. De interesse is toegenomen ten opzichte van 2013 (respectievelijk 17% en 22%).¹⁰

Hogere inkomens zijn vaker geïnteresseerd in zelfbouw, maar de toename zit vooral bij de lage inkomens. De verschillen tussen de huishoudengroepen zijn daarmee kleiner geworden. Er is ook een verschuiving in het gewenste segment: er is meer interesse in zelfbouw in het goedkopere koopsegment en de sociale huur.

Figuur 4.7 Interesse in zelfbouw naar huishoudengroep, 2013-2015 (procenten)

bron: enquête

Hoewel de meesten een voorkeur hebben voor individueel opdrachtgeverschap (52% van de verhuiscandidate met interesse in zelfbouw), is vooral het collectief opdrachtgeverschap meer in trek geraakt. In 2013 gaf 8% van de geïnteresseerden in zelfbouw aan iets voor collectief opdrachtgeverschap te voelen, in 2015 is dit 17%. Vooral huishoudens die eerder nog weinig interesse toonden voor zelfbouw, huishoudens zonder kinderen tussen de 35-54 en tussen de 55-74 jaar geven vaker aan een voorkeur te hebben voor deze vorm van zelfbouw. Het gaat dan vaak om woningen in het huursegment (zowel sociaal als middelduur).

De interesse in zelfbouw is daarmee breder geworden; zelfbouw is niet meer alleen een segment dat interessant is voor hogere inkomens op zoek naar een (grote) koopwoning.

¹⁰ In de enquête is de vraag naar de interesse in zelfbouw ruim gesteld, dit heeft waarschijnlijk invloed op deze ruime belangstelling. In 2015 is gevraagd: "Zou u zelf een nieuwbouwwoning willen (laten) bouwen of veel inspraak willen bij een nieuwbouwwoning?". In 2013 week de vraag iets af: "Zou u zelf uw woning willen (laten) bouwen, een bestaande woning grondig willen renoveren (een zogenoemde kluswoning) of inspraak willen bij een gebruikelijke vorm van nieuwbouw?"

5 Vraagdruk

Op basis van de woonwensen van verhuiscaprijke huishoudens en de woningen die zij achter laten, kan een theoretisch beeld worden geschetst van de vraag naar en het aanbod van de verschillende woningsegmenten in de regio.¹¹

Naarmate de potentiële vraag van verhuiscaprijken en het potentiële aanbod verder uit elkaar lopen, is er sprake van hoge(re) of lage(re) vraagdruk. Het meten van de 'vraagdruk' is daarmee een manier om de druk op een bepaald segment van de woningvoorraad in beeld te brengen voor de situatie dat alle verhuiscaprijken volgens hun wens verhuizen; dat is in de praktijk vanzelfsprekend niet altijd het geval. Voor de sociale huursector geldt dat in deze theoretische benadering geen rekening wordt gehouden met woningen die door verkoop of liberalisatie uit het aanbod verdwijnen. Hiermee geeft de vraagdruk op het sociale huursegment een iets vertekend beeld. Hoewel een theoretische vergelijking, is een hoge vraagdruk op een bepaald segment in ieder geval een signaal dat toevoeging in dit segment gewenst is en de doorstroming vanuit andere segmenten kan bevorderen.¹²

In Stadsregio Noord is het aantal verhuiscaprijke huishoudens iets afgenomen ten opzichte van 2013. Hiermee komt de vraag van starters en vestigers lager uit. In de afgelopen periode zijn er minder starters en vestigers geweest in de Stadsregio Noord, waardoor de ingeschatte toekomstige vraag ook lager komt te liggen. Ondanks de teruggelopen vraag is er nog wel sprake van een hoge vraagdruk. Dit is er vooral in de huursector en dan met name in de middeldure huur. In de koopsector is de vraagdruk ook hoog, vooral in de middeldure koop. In de goedkope koopsector is juist sprake van een theoretisch overschot, al is dit in 2015 wel kleiner dan in 2013.

In Stadsregio Zuid is een vergelijkbaar beeld te zien. De vraagdruk in Stadsregio Zuid is echter veel groter dan in Stadsregio Noord, dit komt vooral door een grotere vraag vanuit starters en vestigers. Het theoretisch tekort is hier iets afgenomen ten opzichte van 2013. Dit komt doordat het theoretische aanbod iets is toegenomen (meer doorstromers geven aan buiten de regio een woning te zoeken, waarmee er meer aanbod vrijkomt dan er vraag is vanuit doorstromers). Daarnaast is de vraag vanuit starters afgenomen. Een hoge vraagdruk is er zowel in de koop- als in de huursector, maar is het grootst in de sociale huursector.

¹¹ De vraag naar woningen van starters en vestigers van buiten de regio, kan niet afgeleid worden uit de woonwensen, zij zijn niet ondervraagd in de enquête. Dit wordt geschat via de gerealiseerde verhuizingen van deze twee groepen. Daarbij wordt een ophoging gehanteerd, de vraag is immers groter dan alleen de gerealiseerde verhuizingen. Het gaat daarbij om starters en vestigers in zelfstandige woningen, onzelfstandige (studenten)woningen vallen buiten deze analyse.

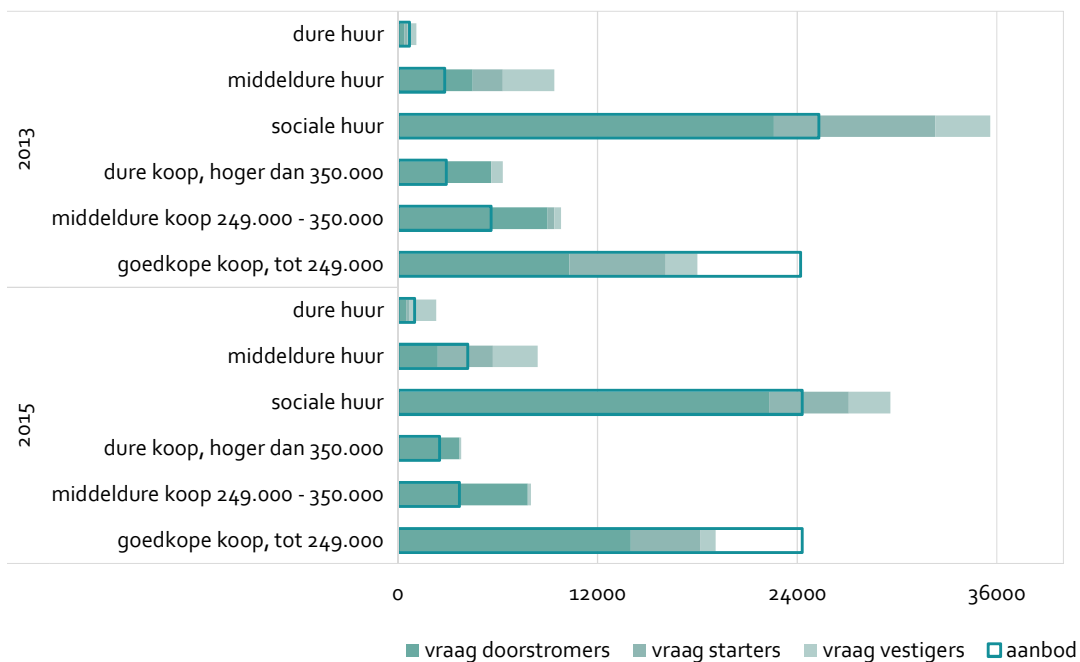
¹² De aantallen zijn gebaseerd op zowel huishoudens die zeker binnen twee jaar willen verhuizen, als zij die misschien willen verhuizen. Het betreft een hypothetische vergelijking, niet iedereen die aangeeft misschien te willen verhuizen, is werkelijk van plan om op korte termijn te verhuizen.

In Amsterdam is de instroom van vestigers en starters in de afgelopen periode toegenomen, en daarmee is de vraagdruk ook toegenomen. Dit is redelijk gelijk verdeeld over de koop- en huursector. Een hoge vraagdruk zien we ook in de koopsector vanaf €350.000,-.

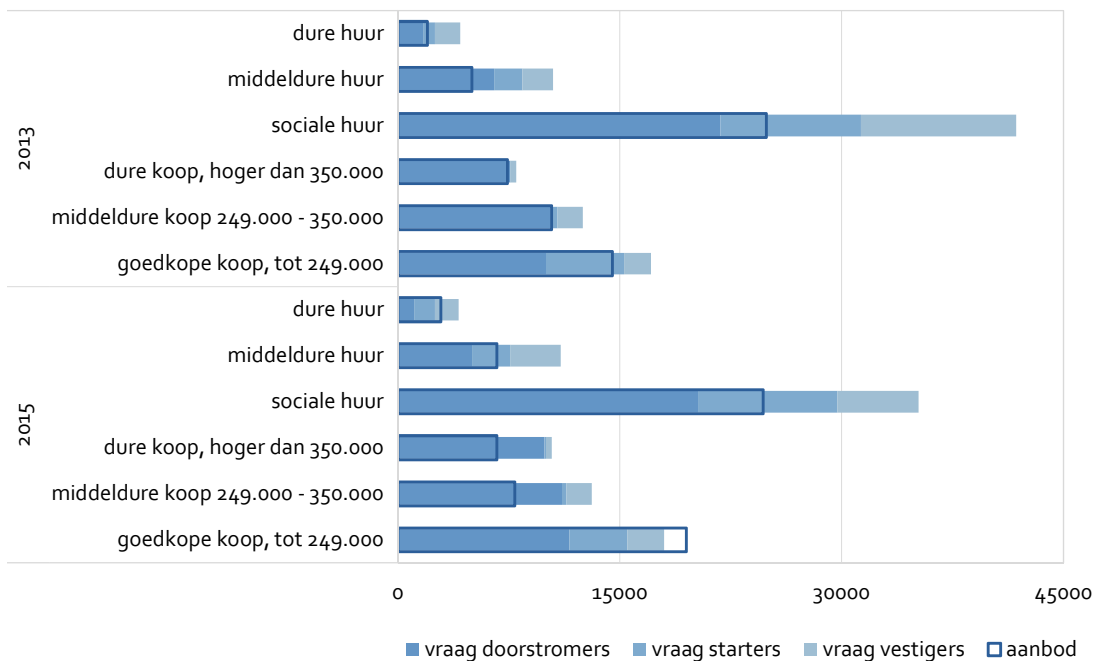
In Almere is de vraagdruk op goedkope koopwoningen laag, al zijn de theoretische vraag en aanbod in 2015 wel dicht bij elkaar gekomen in vergelijking met 2013. Er is daarentegen een hoge vraagdruk sociale huurwoningen en die is toegenomen ten opzichte van 2013.

Figuur 5.1 Vraagdruk per deelgebied, naar segment, 2013-2015

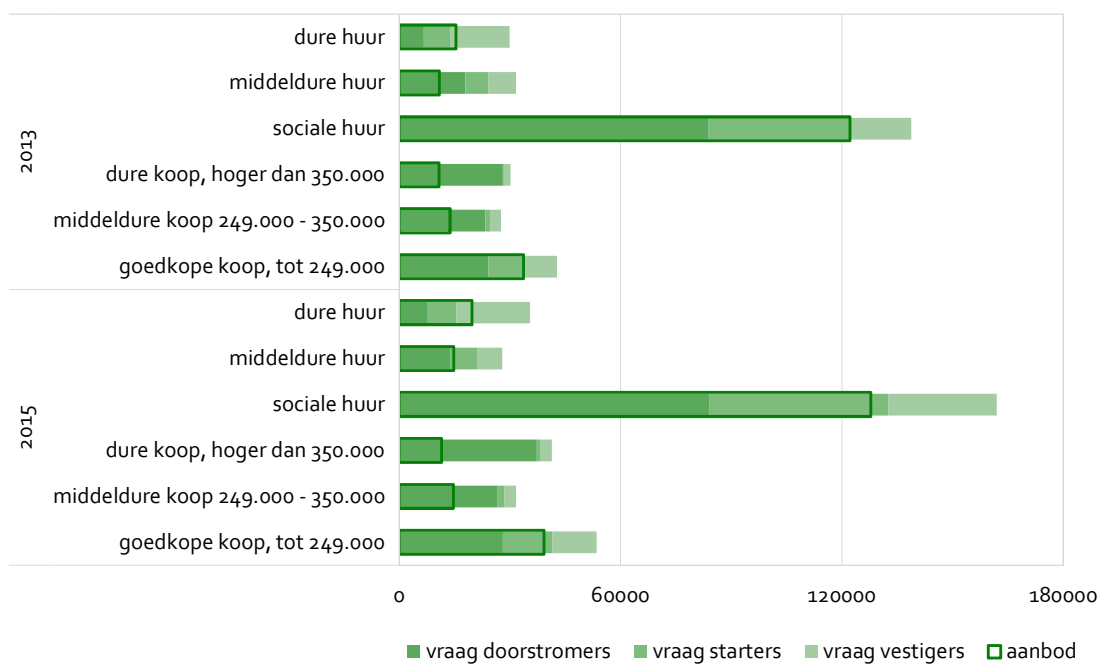
Stadsregio Noord

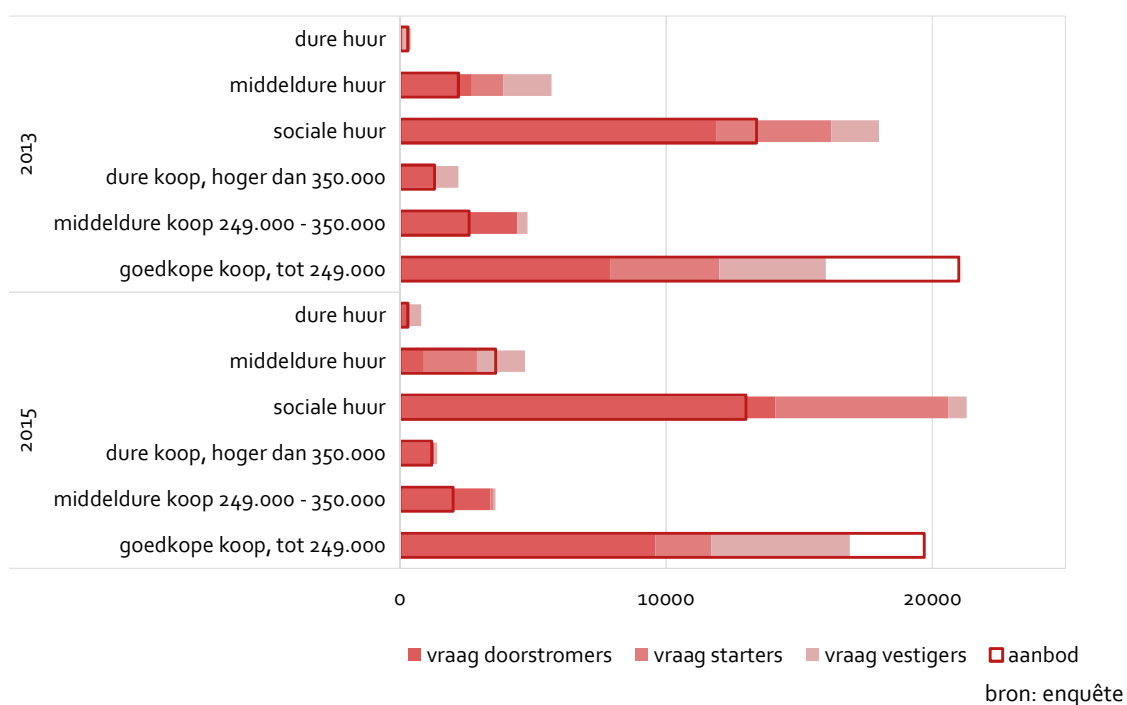
Stadsregio Zuid

Figuur 5.1 Vraagdruk per deelgebied, naar segment, 2013-2015 (vervolg)*
Amsterdam

Almere

* In Haarlem zijn er in 2015 te weinig respondenten om vraagdruk te kunnen berekenen.

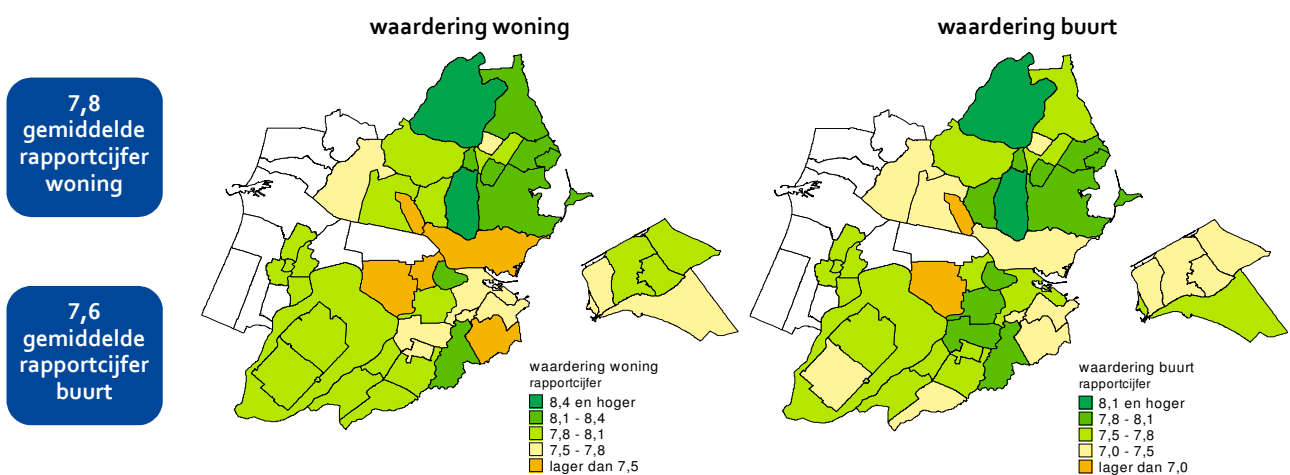
bron: enquête

6 De woonbuurt

6.1 Tevredenheid over de woning en de buurt: iets minder tevreden over de woning, iets meer tevreden over de buurt

Bewoners in de regio zijn in de regel tevreden over hun woning. Het gemiddelde rapportcijfer is een 7,8. In 2013 was dit wat hoger (7,9). De tevredenheid over de woning is afgenomen in Amsterdam Nieuw-West (van een 7,4 in 2013 naar een 7,1 in 2015), Almere Poort (van 8,1 naar 7,8), Nieuwe-Vennep (van 8,2 naar 7,9) en Duivendrecht (van 7,9 naar 7,6). In Landsmeer nam de tevredenheid met de woning wel toe (8,4 t.o.v. 8,0 in 2013).

Figuur 6.1 Waardering van de woning en de buurt naar gebied (rapportcijfer)

bron: enquête

De tevredenheid met de buurt is iets toegenomen. De buurt krijgt gemiddeld een 7,6 in de regio (7,5 in 2013). Vooral in Landsmeer (8,1) en Amstelveen Noord (7,9) zijn de bewoners meer tevreden met hun buurt ten opzichte van 2013 (respectievelijk 7,9 en 7,7). Nieuw-Vennep is het meest achteruitgegaan ten opzichte van 2013 (van 7,8 naar 7,4).

De eigen woning wordt in de regel hoger gewaardeerd dan de buurt. Dit geldt niet voor Amstelveen Noord, Amsterdam Centrum, Amsterdam West, en Amsterdam Zuid. In deze gebieden wordt de buurt net wat hoger gewaardeerd dan de woning. De keuze om hier te gaan wonen heeft naar verwachting voor een groot deel te maken met de locatie. Huishoudens zijn bereid hier wooncomfort in te leveren vanwege de buurt.

Het grootste verschil tussen waardering voor de woning en de buurt is te vinden in Almere: in vier van de vijf wijken ligt de waardering voor de buurt een half punt (of meer) onder de waardering voor de eigen woning. In deze wijken is de kwaliteit van de woning vaak leidend in de keuze om er te gaan wonen.

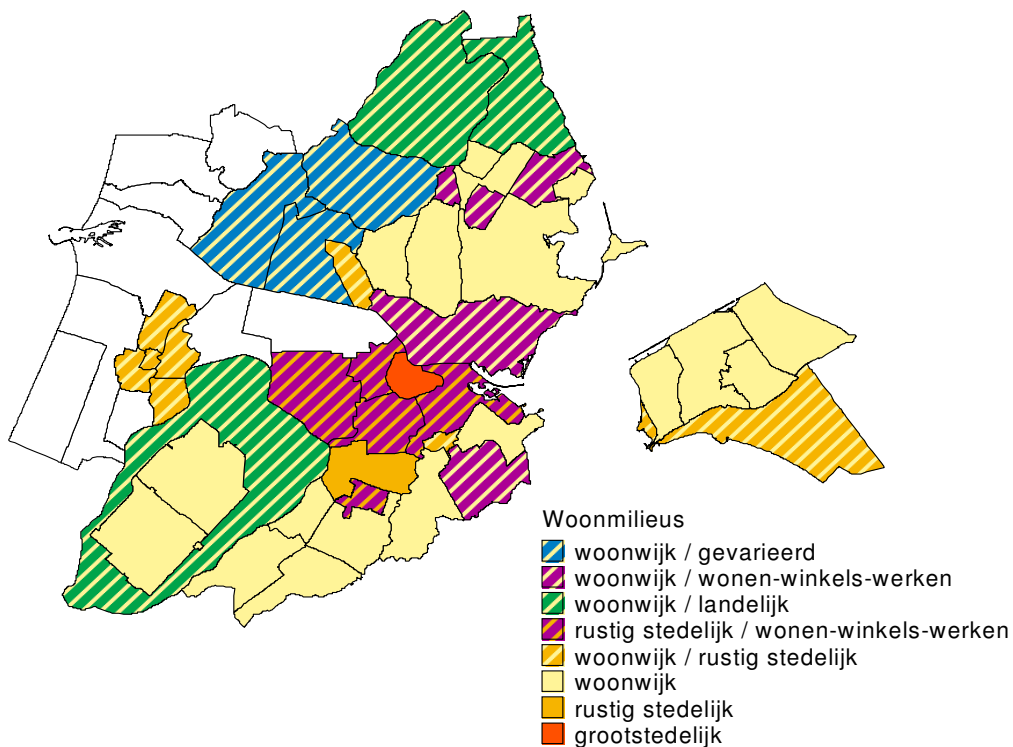
6.2 'Woonwijk' meest voorkomende woonmilieu, 'rustig stedelijk' wonen meest geliefd

In de enquête is aan de respondenten gevraagd hun eigen buurt te karakteriseren. Hiervoor werden acht woonmilieus voorgelegd:

- grootstedelijk
- rustig stedelijk
- gevarieerd
- wonen-werken-winkels
- woonwijk
- ruim wonen
- landelijk
- recreatief

Het meest genoemde woonmilieu is 'woonwijk', gevolgd door 'rustig stedelijk' en 'wonen-winkels-werken'. Vooral bewoners van de groeikernen (Almere, Haarlemmermeer, Purmerend) typeren hun woning als 'woonwijk'. Amsterdam Centrum, West en Zuid zijn het meest 'grootstedelijk', Beemster en Zeevang het meest 'landelijk', Edam en Volendam het meest 'gevarieerd'.

Figuur 6.2 Meest genoemde woonmilieu per gebied, 2015 1)

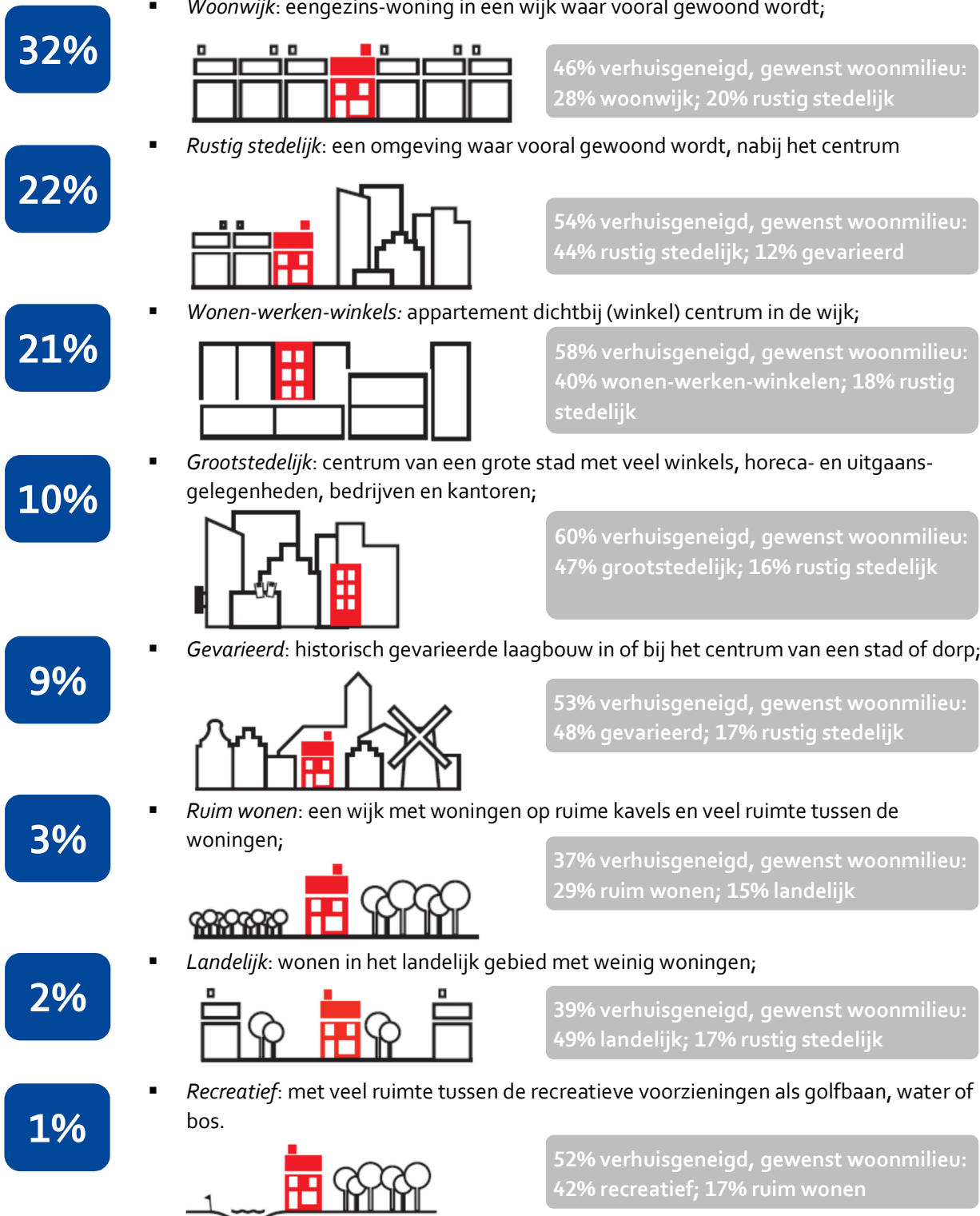

1) Wanneer minder dan 50% van de respondenten hetzelfde woonmilieu noemde, dan is de tweede meest genoemde categorie toegevoegd.

Daarnaast is aan huishoudens die hebben aangegeven te willen verhuizen, gevraagd naar wat voor soort woonmilieu zij dan op zoek zijn. Hieruit blijkt dat 'rustig stedelijk wonen' het meest gewenste woonmilieu is (24% van alle huishoudens die willen verhuizen).

Hieronder is per woonmilieu aangegeven of huishoudens willen verhuizen, en zo ja, naar welke woonmilieu. Van de 32% bewoners die hun woning als 'woonwijk' typeert, geeft 46% aan eventueel te willen verhuizen. Van hen wil slechts 28% in een woonwijk blijven wonen; 20% van

hen wil rustig stedelijk wonen. Mensen die 'landelijk' wonen, willen bij verhuizing vaak in het zelfde milieu blijven wonen (49%), net als mensen die aangeven 'grootstedelijk' of 'gevarieerd' te wonen (respectievelijk 47% en 48% wil in hetzelfde woonmilieu blijven).

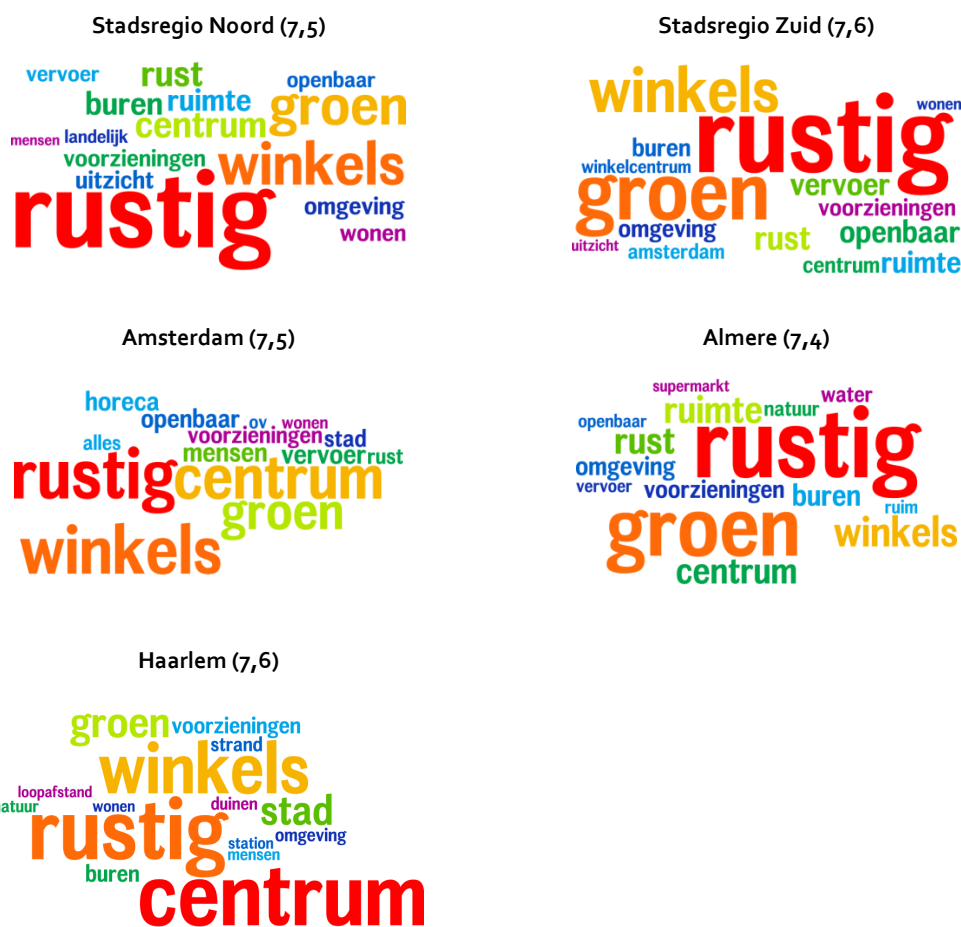
bron: enquête

6.3 Buurt is vooral aantrekkelijk vanwege de rust, het groen en winkels

In een open vraag, als afsluiting van de enquête, is de respondenten gevraagd aan te geven wat hun buurt aantrekkelijk maakt om te wonen. Hieronder zijn de resultaten in wordclouds weergegeven. Hoe groter het woord, hoe vaker dit genoemd is.¹³

De rust, het groen, en de (nabijheid van) winkels maken de buurt aantrekkelijk voor de bewoners. In Amsterdam spelen winkels en (de nabijheid van) het centrum een belangrijkere rol dan in Almere en Stadsregio Noord en Stadsregio Zuid. Het groen wordt vooral in Almere en Stadsregio Zuid genoemd.

Figuur 6.3 Wat maakt uw buurt aantrekkelijk? Meest genoemde termen, tussen haakjes: rapportcijfer buurt

bron: enquête

Ook in alle woonmilieus is 'rustig' een belangrijke kwaliteit. Huishoudens die hun buurt als 'grootstedelijk' omschrijven noemen minder vaak dat de buurt rustig is, maar ook hier wordt de term wel genoemd. De aanwezigheid van winkels is een belangrijke kwaliteit in de meer stedelijke milieus, gebieden die bewoners omschrijven als 'ruim wonen', 'landelijk' en 'recreatief' spelen winkels geen rol. In deze woonmilieus wordt in plaats daarvan de ruimte gewaardeerd.

¹³ De woorden worden los ingelezen, 'openbaar' en 'vervoer' staan daardoor verspreid in de figuur, maar horen uiteraard bij elkaar.

Opvallend is dat bewoners die aangeven landelijk te wonen, (de nabijheid van) Amsterdam als belangrijke kwaliteit noemen.

Huishoudens die aangeven in een buurt te wonen die te omschrijven is als 'ruim wonen' en 'landelijk' zijn het meest tevreden over hun buurt (8,0). Huishoudens die hun buurt omschrijven als 'wonen-winkels-werken' zijn het minst tevreden (7,2).

Figuur 6.4 Wat maakt uw buurt aantrekkelijk? Meest genoemde termen, tussen haakjes: rapportcijfer buurt

Gemeente Amsterdam

Onderzoek, Informatie en Statistiek

Bezoekadres:
Oudezijds Voorburgwal 300
1012 GL Amsterdam

Postbus 658
1000 AR Amsterdam

www.ois.amsterdam.nl

Nummer 2016/35

datum raadsvergadering	:	6 oktober 2016
onderwerp	:	Beleids- en activiteitenplan onderwijs Ouder-Amstel 2016-2020
portefeuillehouder	:	Wethouder M.C. van der Weele
datum raadsvoorstel	:	23 augustus 2016

Samenvatting

Op 28 januari 2016 heeft de commissie Burger en Bestuur de Startnotitie beleids- en activiteitenplan onderwijs in Ouder-Amstel 2016-2020 "Samenwerken aan goed onderwijs" besproken. De aandachtspunten van de commissie zijn uitgewerkt in de ambities en acties in het Beleids- en activiteitenplan onderwijs Ouder-Amstel 2016-2020 "Samenwerken aan goed onderwijs" (hierna: beleidsplan), dat hierbij ter vaststelling aan u wordt voorgelegd.

Het beleidsplan is tot stand gekomen met onder meer de input van de commissie Burger en Bestuur, de directies van de Ouder-Amstelse scholen, de schoolbesturen, de leiding van de kinderopvangcentra, jongeren en ouders.

Wat is de voorgeschiedenis?

De huidige Brede Schoolnotitie gemeente Ouder-Amstel "Naar een permanente huisvesting" dateert uit 2007. In deze notitie is onder andere een toekomstvisie voor de huisvesting van de scholen opgenomen en de rol van de gemeente bij de ontwikkeling van de brede school gedachte.

Van de door de gemeenteraad vastgestelde subsidieregeling Kaders en criteria brede schoolactiviteiten is nauwelijks gebruik gemaakt. Daarnaast zijn de uitgangspunten van de Brede Schoolnotitie notitie inmiddels gedateerd, omdat in de afgelopen tien jaar binnen het onderwijs veel nieuwe ontwikkelingen zijn ontstaan, zoals de verschuiving van taken op gebied van huisvesting naar scholen, de invoering van het Passend Onderwijs en de nieuwe verantwoordelijkheden van de gemeente voor jeugdzorg. Dit beleidsplan speelt in op deze nieuwe ontwikkelingen.

Wat is er aan de hand?

Tijdens de vergadering van de commissie Burger en Bestuur van 17 september 2015 heeft de commissie gevraagd om een startnotitie met betrekking tot het heroverwegen van het lokaal onderwijsbeleid en op basis daarvan te willen meedenken over een nieuwe visie op lokaal onderwijsbeleid voor de periode 2016-2020.

De startnotitie is besproken in de commissievergadering van 28 januari 2016. De aandachtspunten van de commissie zijn opgenomen in het beleidsplan. Onderwerpen die zijn uitgewerkt, zijn het verhogen van het kwaliteitsniveau van pedagogisch medewerkers op de kinderopvang, het verder vormgeven van taalactivering, ouderbetrokkenheid en burgerschapsvorming, aandacht voor talentontwikkeling en een onderzoek naar de mogelijkheden voor nieuwbouw van het Kofschip. De ambities zijn zoveel mogelijk SMART geformuleerd in relatie tot de beschikbare budgetten.

Eerdere notities zijn op 25 maart en 23 juni 2015 besproken met de directeuren van het basisonderwijs en de schoolbesturen en instellingen voor kinderopvang.

Onderwerpen die vanuit het directeurenoverleg zijn aangedragen zijn burgerschapsvorming en taalbeleid. Ook de vorming van een Kind Centrum en ouderbetrokkenheid zijn als aandachtspunten genoemd.

Op 23 mei en 1 juni 2016 hebben twee bijeenkomsten voor ouders plaatsgevonden, een in Ouderkerk aan de Amstel en een in Duivendrecht. Alle ouders zijn via de nieuwsbrieven van de scholen en de media uitgenodigd om mee te denken over het onderwijs. Aan de ouders zijn de volgende vier vragen voorgelegd:

1. Welke rol heeft de gemeente in het stimuleren van burgerschapsvorming?
2. Over welke thema's in het opvoeden van kinderen verwacht u van de gemeente meer informatie?
3. Wat kan de gemeente doen om betrokkenheid bij de ontwikkeling en het leren van kinderen te ondersteunen?
4. Welke vorm van ondersteuning bij "opvoeden en opgroeien" wilt u als ouders van de gemeente?

De antwoorden op deze vragen zijn meegenomen in het schrijven van het beleidsplan. De verslagen van beide bijeenkomsten zijn als bijlage aan het beleidsplan toegevoegd.

Het beleidsplan bevat de uitgangspunten, ambities, acties en bijbehorende budgetten voor het lokaal onderwijsbeleid in de gemeente Ouder-Amstel voor de periode 2016-2020.

Wat gaan we doen?

Een van de aandachtspunten uit het beleidsplan is het passend onderwijs. Scholen hebben vanaf augustus 2014 ook de onderwijs- en zorgplicht voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Een goede aansluiting van de scholen op het gemeentelijke netwerk voor de jeugdzorg is een belangrijk aandachtspunt in het overleg tussen scholen, gemeente en samenwerkingsverbanden.

Daarnaast staat de kwaliteit en de verdere ontwikkeling van Voor- en Vroegschoolse Educatie als speerpunt op de agenda. In het kader van het Onderwijskansenbeleid leggen we in 2017 de focus op de verbetering van de toegang tot de voor- en vroegschoolse educatie, de kwaliteit van pedagogisch medewerkers door financiering van trainingen, de kwaliteit van het taalonderwijs en de overdracht (ook wel doorgaande leerlijn) van kinderen vanuit de kinderopvanginstellingen naar de basisscholen. Kinderen wordt de kans geboden om zonder taalachterstand in het basisonderwijs in te stromen, waardoor het kind de meeste kans heeft op een succesvolle (school)carrière.

In het kader van het ontwikkelrecht van kinderen, zal beleid worden ontwikkeld om een aanbod van voorschoolse voorzieningen te creëren voor alle peuters, ook voor de peuters waarvan de ouders geen kinderopvangtoeslagrecht hebben.

Verder worden met de schoolbesturen, kinderopvang instellingen en andere betrokken partijen de mogelijkheden om te komen tot Kindcentra onderzocht en zullen met betrokken partijen de mogelijkheden worden bekeken om natuurlijke speelplaatsen te realiseren.

Een belangrijke ontwikkeling is de geplande nieuwbouw in De Nieuwe Kern vanaf 2019. Het doel is om in samenwerking met de schoolbesturen te komen tot een vernieuwend aanbod van basisonderwijs en eventueel voortgezet onderwijs in de nieuwe wijk.

Bovendien willen we extra aandacht besteden aan ouderbetrokkenheid. Ouders zijn een belangrijke schakel in het beïnvloeden van de leerprestaties van kinderen. De inzet is om in samenwerking met de scholen jaarlijks minimaal twee themabijeenkomsten over de ontwikkeling en het leren van kinderen te organiseren.

Ook burgerschapsvorming komt op de agenda. De gemeente wil de jeugd kennis laten maken met alle instrumenten van onze democratische staat en laten zien dat zij invloed kunnen uitoefenen op hun directe omgeving.

Tot slot zal in samenwerking met de scholen een programma worden opgezet ter bevordering van talentontwikkeling. Wanneer kinderen in het basisonderwijs voldoende kennis en stimulans hebben gekregen voor hun eigen talentontwikkeling, wordt later het makkelijker om talenten tot hun recht te laten komen. Daarom geeft de gemeente een impuls aan talentontwikkeling in het basisonderwijs.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

De startnotitie, die ten grondslag ligt aan het beleidsplan, is reeds besproken. De aandachtspunten van de commissie Burger en Bestuur, die in de vergadering van 28 januari 2016 zijn genoemd, zijn uitgewerkt in de ambities en acties van het beleidsplan.

Wat hebben we hiervoor nodig?

De implementatie van het beleidsplan kan voor wat betreft de structurele middelen budgetneutraal worden uitgevoerd. Wel wordt gevraagd om eenmalig € 40.000 uit de reserve collegeprogramma beschikbaar te stellen ten behoeve van de realisatie van de ambities uit het beleidsplan, waaronder: opstartprojecten IKC, burgerschapsvorming, ouderbetrokkenheid en talentontwikkeling.

Voorgesteld wordt om de structurele middelen die behoren bij de Brede Schoolnotitie beschikbaar te houden. Deze middelen betreffen € 20.000 voor de uitvoering van de combinatiefunctie en € 10.000 ten behoeve van de uitvoering van de ambities uit het beleidsplan.

Bovenstaande voorstellen leveren een budget op van € 60.000 (€ 40.000 reserve collegeprogramma, plus jaarlijks € 10.000). € 40.000 van dat bedrag wordt gereserveerd voor de overige vier scholen, die in de toekomst mogelijk een kindcentrum willen ontwikkelen. (De Jan Hekmanschool en SKOO hebben in 2015 een bijdrage van € 10.000 ontvangen voor vorming van een kindcentrum). De bijdrage aan de vorming van een kindcentrum vindt op basis van cofinanciering plaats.

Op gebied van talentontwikkeling is de gemeente voornemens om de scholen een programma aan te bieden om leerlingen van de bovenbouw te leren programmeren. Kosten van dit initiatief worden geraamd op € 4.000. De overige € 16.000 wordt gereserveerd voor burgerschapsvorming, ouderbetrokkenheid en initiatieven op gebied van talentontwikkeling. Ook kan dit budget worden ingezet voor het thema Gezonde School indien dit niet uit andere budgetten te financieren is.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Na vaststelling van het beleidsplan, worden alle partijen die betrokken zijn geweest bij de totstandkoming ervan, geïnformeerd. Tevens zal over het nieuwe beleid worden bericht in het Weekblad en op de website.

Wat is het vervolg?

Het beleidsplan zal na vaststelling worden geïmplementeerd.

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel,
de secretaris, de burgemeester

L.J. Heijlman

M.T.J. Blankers-Kasbergen

De raad van de gemeente Ouder-Amstel,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 augustus 2016, nummer 2016/35,

BESLUIT :

- Het beleids- en activiteitenplan Onderwijs Ouder-Amstel 2016-2020 "Samenwerken aan Onderwijs" vast te stellen, waarin ambities en activiteiten staan opgenomen met betrekking tot onder meer de thema's onderwijskansen/vve, Passend Onderwijs, Kindcentra, ouderbetrokkenheid, burgerschapsvorming, talentontwikkeling en sporten en bewegen;
- € 40.000 aan de reserve collegeprogramma te onttrekken, te besteden tijdens de huidige collegeperiode aan ambities uit het beleidsplan waaronder: opstartprojecten IKC, burgerschapsvorming, ouderbetrokkenheid en talentontwikkeling;
- Het bestaande budget van € 30.000, dat behoort bij de Brede Schoolnotitie, beschikbaar te houden voor het LEA-budget, waarvan € 20.000 voor de uitvoering combinatiefunctionaris en € 10.000 voor de in het beleidsplan genoemde onderwerpen;
- De Brede School notitie "Naar permanente huisvesting" en de notitie "Kaders en criteria Brede Schoolsubsidie" in te trekken.

Ouder-Amstel, 6 oktober 2016

De raad voornoemd,

de raadsgriffier,

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

Beleids- en activiteitenplan Onderwijs Ouder-Amstel 2016-2020

‘Samenwerken aan goed onderwijs’

Inhoudsopgave

Voorwoord wethouder	3
1 Waaron dit beleidsplan?	4
2 Participatietraject ouders en jeugd van Ouder-Amstel	5
3 Samenwerking in het onderwijs	6
3.1 Rol lokale overheid	6
3.2 Rol onderwijs	6
3.3 Rol overige instellingen	6
3.4 Lokale Educatieve Agenda	7
4 Huidige situatie onderwijs in Ouder-Amstel in feiten en cijfers	9
4.1 Basisonderwijs	9
4.2 Speciaal onderwijs	9
4.3 Voortgezet onderwijs	9
5 Beleid per thema	11
5.1 Fysieke leeromgeving van het kind	11
5.1.1 Onderwijshuisvesting	11
5.1.2 Natuurlijke speelplaatsen	12
5.2 Kindcentra	12
5.3 Onderwijskansenbeleid	13
5.3.1 Voor- en vroegschoolse educatie	14
5.3.2 Taalactivering	15
5.3.3 Internationale schakelklas (voor nieuwkomers)	15
5.3.4 Kinderopvang voor alle peuters	16
5.4 Onderwijs en Zorg	16
5.4.1 Passend Onderwijs	16
5.4.2 Gezonde School	18
5.4.3 Leerplicht	18
5.4.4 Voortijdig Schoolverlaten	19
5.4.5 Ouder-kindcoach	20
5.5 Onderwijs en Maatschappij	20
5.5.1 Talentontwikkeling	20
5.5.2 Ouderbetrokkenheid	21
5.5.3 Burgerschapsvorming	22
5.5.4 Sport en bewegen	23
5.5.5 Cultuur en Kunstzinnige vorming	25
5.5.6 Milieu en Verkeer	26
6 Financiën	27
7 Ambities	29
8 Bijlage: verslagen onderwijsbijeenkomsten	30

Voorwoord wethouder

Hierbij bied ik u het beleids- en activiteitenplan Onderwijs (verder beleidsplan genoemd) in de gemeente Ouder-Amstel aan voor de periode 2016-2020. Dit plan is samen met de directies van de Ouder-Amstelse scholen, de schoolbesturen, de leiding van de kinderopvangcentra, jongeren, ouders en de commissie Burger en Bestuur tot stand gekomen. Het beleidsplan is een uitwerking van de in het coalitieakkoord 2014-2018 opgenomen uitgangspunten voor het onderwijs in Ouder-Amstel.

Wij willen dat onze jeugd kwalitatief goed onderwijs volgt, alle talent die zij bezit kan benutten en onderwijs kan volgen in haar dorp of in de nabijheid daarvan. Daarvoor moet de gemeente Ouder-Amstel met de scholen en schoolbesturen en instellingen de juiste kaders en randvoorwaarden bieden. Samen met betrokken partijen heeft de gemeente Ouder-Amstel een beleids- en activiteitenplan opgesteld dat aansluit op de vraag wat we voor het onderwijs willen bereiken en hoe we dat gaan uitvoeren.

De focus ligt op een aantrekkelijke woongemeente met daarbij een kwalitatief goed onderwijsaanbod in gezonde en goed bereikbare scholen. Een onderwijsaanbod dat inspeelt op wensen en ontwikkelingen in onze samenleving.

Als wethouder Onderwijs spreek ik mijn waardering uit voor de goede samenwerking in onze gemeente tussen scholen, schoolbesturen en instellingen en vind ik het belangrijk dat dit in de toekomst wordt voortgezet.

Wethouder Onderwijs

Marian van der Weele

1 Waarom dit beleidsplan?

De huidige Brede School Notitie gemeente Ouder-Amstel "Naar een permanente huisvesting" dateert uit 2007. In de Brede School Notitie is onder andere een toekomstvisie voor de huisvesting van de scholen opgenomen en de rol van de gemeente bij de ontwikkeling van de brede school gedachte. De uitgangspunten van deze notitie zijn inmiddels gedateerd, omdat in de afgelopen tien jaar binnen het onderwijs veel nieuwe ontwikkelingen zijn ontstaan, zoals de verschuiving van taken op gebied van huisvesting naar scholen, de invoering van het Passend Onderwijs en de nieuwe verantwoordelijkheden van de gemeente voor jeugdzorg. Dit beleidsplan speelt in op deze nieuwe ontwikkelingen.

Het huidige beleid is ook opgenomen in de volgende documenten:

- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2014
- Notitie voor- en vroegschoolse educatie 2011-2014¹
- Beleidsnota Jong 2014-2015
- Beleidsnota Jeugdzorg 2015-2016²
- Sportnota 2009-2013

Goed onderwijs is de basis van een samenleving waarin mensen zowel individueel als collectief optimaal functioneren. Daarom is het goed om te investeren in onderwijs. Het talent van onze jeugd is het kapitaal van onze samenleving. Daar willen en moeten wij als gemeente in investeren. Want de jeugd is onze toekomst. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor goed onderwijs op hun scholen. Als gemeente vinden wij het belangrijk om een goede samenwerking met partners in en rond het onderwijs te hebben, met als doel gezamenlijk de kwaliteit van het onderwijs verhogen en daarmee de talenten en ontwikkelingskansen van kinderen vergroten.

De gemeente streeft naar een actieve leeromgeving waarin ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen. In deze omgeving zijn de scholen en de kinderopvang van goede kwaliteit, komen kinderen in aanraking met de natuur door natuurspeelplaatsen, worden kinderen met een taalachterstand extra ondersteund om de achterstand in te halen en verloopt de overgang van kinderopvang naar het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs soepel. Zij ontvangen onderwijs in een stimulerende leeromgeving, waarin kinderen de kennis, gereedschappen en vaardigheden meekrijgen die nodig zijn in de moderne samenleving.

Leeswijzer

Hoofdstukken 2 tot en met 4 zijn oriënterend van aard. Allereerst wordt verslag gedaan van het participatietraject voor ouders en jeugd (hoofdstuk 2). Vervolgens wordt ingegaan op de samenwerking binnen het onderwijsbeleid (hoofdstuk 3), waarna op hoofdlijnen de huidige situatie van onderwijs in Ouder-Amstel in feiten en cijfers in beeld wordt gebracht (hoofdstuk 4). Vervolgens worden in hoofdstuk 5 de ambities met betrekking tot het lokale onderwijsbeleid geformuleerd aan de hand van de maatschappelijke ontwikkelingen en trends, maar ook door de onderwerpen aangedragen vanuit het Onderwijsoverleg. Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van de financiën en hoofdstuk 7 een overzicht van de ambities per onderwijsthema.

¹ In het najaar van 2016 wordt een nieuwe notitie voor- en vroegschoolse educatie vastgesteld.

² Naar verwachting wordt in december 2016 zowel het nieuwe Jeugdbeleid als het nieuwe Sportbeleid vastgesteld.

2 Participatietraject ouders en jeugd van Ouder-Amstel

Dit beleidsplan is met inspraak van de directies van de scholen, de schoolbesturen, de leiding van de kinderopvangcentra, jongeren, ouders en de commissie Burger en Bestuur tot stand gekomen.

Ouderparticipatie

Op 23 mei en 1 juni 2016 hebben bijeenkomsten voor ouders plaatsgevonden: een in Duivendrecht en een in Ouderkerk aan de Amstel. Alle ouders zijn via de nieuwsbrieven van de scholen en de media uitgenodigd om mee te denken over het onderwijs. Aan de ouders zijn de volgende vier vragen voorgelegd:

1. Welke rol heeft de gemeente in het stimuleren van burgerschapsvorming?
2. Over welke thema's in het opvoeden van kinderen verwacht u van de gemeente meer informatie?
3. Wat kan de gemeente doen om betrokkenheid bij de ontwikkeling en het leren van kinderen te ondersteunen?
4. Welke vorm van ondersteuning bij "opvoeden en opgroeien" wilt u als ouders van de gemeente?

De antwoorden op deze vragen zijn meegenomen in het schrijven van dit beleidsplan. De verslagen van beide bijeenkomsten zijn als bijlage aan dit beleidsplan toegevoegd.

Jeugdparticipatie

De Jeugdmonitor is voor de tweede maal afgenomen in maart 2016. De vragenlijst is door 499 jongeren van 10 tot en met 23 jaar ingevuld, wat neerkomt op een respons van 24%. Ongeveer een kwart (24%) van die jongeren wil graag aan de gemeente laten weten wat jongeren écht belangrijk vinden en ongeveer 10% geeft aan graag een activiteit (of iets anders) te willen organiseren. Met de jongeren uit deze doelgroep is daar gevolg aan gegeven door middel van het organiseren van drie sessies, die een indruk hebben gegeven van wat jongeren bezighoudt. Jongeren hebben in de sessies onder andere aangegeven inspraak inderdaad belangrijk te vinden. In het kader van burgerschapsvorming ziet de gemeente hiervoor kansen (§ 5.5.3).

3 Samenwerking in het onderwijs

Samenwerking tussen alle betrokkenen bij het onderwijs is belangrijk. De gemeente wil graag samen met scholen en andere instellingen werken aan een onderwijsklimaat waarin ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen. Lokaal zijn er verschillende partijen die ieder hun eigen rol vervullen. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de wijze waarop de diverse partijen en de gemeente Ouder-Amstel samenwerken.

3.1 Rol lokale overheid

De rol van de gemeente was in het verleden voornamelijk gericht op onderwijshuisvesting. Door de decentralisaties in het sociale domein en wetswijzigingen op het gebied van onderwijshuisvesting zijn de rollen van het onderwijs en de overheid veranderd.

De gemeente heeft wettelijke taken op de volgende onderwijsterreinen:

- Onderwijsachterstandenbeleid;
- Onderwijshuisvesting;
- Leerlingenvervoer;
- (Verkeers)veiligheid rond scholen³;
- Leerplicht;
- Voortijdig schoolverlaten;
- Toezichthoudende rol op het openbaar onderwijs.

Naast deze wettelijke taken heeft de gemeente ook eigen doelstellingen vanuit de college-agenda die zij graag wil realiseren. Viermaal per jaar vindt overleg plaats met de directeuren van de basisscholen (het Directeurenoverleg) en tweemaal per jaar bestuurlijk overleg met de schoolbesturen en de leiding van de kinderopvangcentra (het Onderwijsoverleg).

3.2 Rol onderwijs

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs en het daarbinnen aangeboden curriculum (leerplan). Onderwijsinstellingen worden hoofdzakelijk gefinancierd door het rijk. Scholen leggen verantwoording af aan de toezichthouder, de Inspectie van het Onderwijs. Naast het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs hebben scholen ook een bredere maatschappelijke verantwoordelijkheid. Scholen spelen een belangrijke rol in de buurt en de wijk waarin ze staan.

3.3 Rol overige instellingen

In de visie van de gemeente Ouder-Amstel is het onderwijsbeleid onderdeel van een groter geheel, gericht op maatschappelijke participatie waarin de scholen een centrale rol vervullen. Overige instellingen leveren vanuit hun eigen expertise aanvullende voorzieningen als voorschoolse educatie, kinderopvang en naschoolse activiteiten.

Het netwerk van scholen bestaat onder andere uit:

- Ouder-kindcoach;
- Combinatiefunctionaris;
- Kernteam;
- Zorgadviespunt;
- Amstelronde (Passend Onderwijs basisscholen);
- Samenwerkingsverband Amstelland en de Meerlanden (Passend Onderwijs middelbare scholen);
- Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten AM-regio.

³ Verkeersveiligheid rond scholen en veilige schoolroutes zijn opgenomen in het Fietsstimuleringsplan 2016, dat naar verwachting in oktober 2016 wordt vastgesteld.

3.4 Lokale Educatieve Agenda

De Lokale Educatieve Agenda is een instrument voor gemeenten, schoolbesturen en overige partners om in gelijkwaardige verhoudingen tot gezamenlijke afspraken te komen over het onderwijs- en jeugdbeleid. Wettelijk is voorgeschreven dat de gemeente Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) moet voeren met de schoolbesturen over de onderwijshuisvesting en dat de gemeente jaarlijks afspraken moet maken met het onderwijs over resultaatafspraken over de voor- en vroegschoolse educatie. Beide onderwerpen maken onderdeel uit van het LEA. Onderstaand overzicht geeft de (overlappende) verantwoordelijkheden van de gemeente en het onderwijs weer.

	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3
Eindverantwoordelijk	Scholen	In overleg tussen partners	Gemeenten
Uitvoering	Scholen	Gemeenten en scholen	Gemeenten
Beleidsthema's	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onderwijsprestaties 2. Taalbeleid 3. Ouderbetrokkenheid 4. Informatievoorziening aan ouders en leerlingen 5. Doorstroom PO –VO 6. Toegankelijkheid 7. Spreiding zorgleerlingen 8. Passend Onderwijs 9. Veiligheid in de school 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onderwijskansenbeleid 2. Voor- en vroegschoolse educatie 3. Ouder-kindcoach 4. Zorgnetwerk voor de jeugd 5. Voortijdig schoolverlaten 6. Kindcentrum 7. Talentontwikkeling 8. Burgerschapsvorming 9. Ouderbetrokkenheid 10. Gezonde School 11. Combinatiefunctionaris 12. Natuurlijke speelplaats 13. Sport en bewegen 14. Cultuur, milieu- en verkeerseducatie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Voortijdig schoolverlaten 2. Leerplicht/schoolverzuim 3. Schakelklassen 4. Leerlingenvervoer 5. Huisvesting 6. (Verkeers)-veiligheid rond de school 7. Preventief jeugdbeleid

De tweede categorie in het overzicht is de Lokale Educatieve Agenda. Dit zijn de thema's waarover gemeenten, scholen en kinderopvang spreken. Deze kunnen worden aangevuld met thema's uit categorie 1 en 3 die door de gemeente of lokale partners worden aangedragen.

Budget Lokale Educatieve Agenda

De voormalige brede schoolsubsidie van jaarlijks € 10.000 wordt ingezet om de ambities uit dit onderwijsbeleid te verwezenlijken. Daarnaast wordt in de huidige collegeperiode € 40.000 uit de reserve collegeprogramma ingezet. Binnen de huidige collegeperiode is € 60.000 (reserve collegeprogramma, plus jaarlijks € 10.000) beschikbaar voor de ambities op het gebied van de ontwikkeling van kindcentra, burgerschapsvorming, ouderbetrokkenheid en talentontwikkeling. € 40.000 van dat bedrag wordt gereserveerd voor de overige vier scholen, die in de toekomst mogelijk een kindcentrum willen ontwikkelen. (De Jan Hekmanschool en SKOO hebben in 2015 een bijdrage van €10.000 ontvangen voor vorming van een kindcentrum). De bijdrage aan de vorming van een kindcentrum vindt op basis van cofinanciering plaats.

Op gebied van talentontwikkeling is de gemeente voornemens om de scholen een programma aan te bieden om leerlingen van de bovenbouw te leren programmeren. Kosten van dit initiatief worden geraamd op € 4.000. De overige € 16.000 wordt gereserveerd voor burgerschapsvorming, ouderbetrokkenheid en initiatieven op gebied van talentontwikkeling. Ook kan dit budget worden ingezet voor het thema Gezonde School indien dit niet uit andere budgetten te financieren is.

Ambitie:

De samenwerking tussen gemeente, schoolbesturen en overige partners verder versterken om het onderwijsbeleid verder vorm te geven. Het Onderwijsoverleg is hiervoor het platform waarbij de Lokale Educatieve Agenda centraal staat.

Acties 2016-2020:

- Het Onderwijsoverleg met alle schoolbesturen en de leiding van de kinderopvang, dat tweemaal per jaar plaatsvindt, continueren;
- Het met ingang van 2014 ingestelde directeuren overleg, dat viermaal per jaar plaatsvindt, continueren;
- Samen met de scholen en de kinderopvangcentra de inhoud van de Lokale Educatieve Agenda bepalen en daarbij de prioriteiten aangeven.

4 Huidige situatie onderwijs in Ouder-Amstel in feiten en cijfers

4.1 Basisonderwijs

Het reguliere basisonderwijs (bao) is bedoeld voor kinderen van 4 tot 12 jaar, oftewel groep 1 tot en met 8. Het basisonderwijs kan gevolgd worden vanaf 4 jaar, echter pas vanaf de vijfde verjaardag is het kind leerplichtig. De gemeente Ouder-Amstel telt vijf basisscholen en een school voor speciaal onderwijs.

Aantal leerlingen in het basisonderwijs gedurende de afgelopen vijf jaar:

<i>School</i>	<i>1 okt 2014</i>	<i>1 okt 2013</i>	<i>1 okt 2012</i>	<i>1 okt 2011</i>	<i>1 okt 2010</i>
Jan Hekmanschool	481	497	496	487	495
Het Kofschip	297	324	346	368	381
De Amstelschool	195	202	210	202	200
De Grote Beer	253	256	260	271	263
A. Bekemaschool	260	243	256	260	244
TOTAAL	1486	1522	1568	1588	1583
De Pionier	92	109	92	89	103

4.2 Speciaal onderwijs

Voor kinderen met een beperking wordt er speciaal onderwijs aangeboden. Het speciaal onderwijs in Nederland is verdeeld in 4 clusters:

Cluster 1: visuele beperking;

Cluster 2: auditief of communicatieve beperking;

Cluster 3: verstandelijke beperking;

Cluster 4: gedragsstoornis of psychiatrische problemen.

In de gemeente Ouder-Amstel is de school voor speciaal onderwijs de Pionier gevestigd, een school verbonden aan academisch centrum De Bascule. De Bascule verleent psychiatrische zorg aan kinderen, jongeren en gezinnen in Amsterdam en omstreken. De Bascule werkt nauw samen met de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit. De Pionier wordt bezocht door leerlingen uit de regio en daar buiten. De kinderen zijn in leeftijd van 4 tot en met 13 jaar (basisschool leeftijd).

4.3 Voortgezet onderwijs

De gemeente Ouder-Amstel heeft geen scholen voor voortgezet onderwijs binnen haar gemeentegrenzen. De leerlingen zijn aangewezen op het voortgezet onderwijs in de regio en dan met name in Amstelveen en Amsterdam. Naar schatting maakt ongeveer 65% van de leerlingen gebruik van het voortgezet onderwijs in Amstelveen en plusminus 35% van voorzieningen in Amsterdam. Het resterende percentage maakt gebruik van voorzieningen voortgezet onderwijs elders. Onderstaande tabel laat de verdeling van het aantal leerlingen over de scholen voor voortgezet onderwijs in de regio zien. Het overzicht is gelimiteerd tot de scholen in Amsterdam en Amstelveen waar de meeste leerlingen uit Ouder-Amstel naartoe gaan.

<i>School</i>	<i>11-12</i>	<i>12-13</i>	<i>13-14</i>	<i>14-15</i>
Keizer Karel College (Amstelveen)	185	188	159	165
Hermann Wesselink College (Amstelveen)	146	139	113	147
Open Schoolgemeenschap Bijlmer (OSB)	115	110	82	79
Amstelveen College	83	115	97	126
Vossius Gymnasium	34	37	34	35
Sint Nicolaas Lyceum	22	27	27	29
Pieter Nieuwland College	22	25	26	29
s.g. Panta Rhei (Amstelveen)	13	21	23	37
Spinoza Lyceum	18	24	15	17
Fons Vitae Lyceum	17	18	16	13
Chr. scholengemeenschap Buitenveldert	19	20	16	18

Met de schoolbesturen voortgezet onderwijs en de gemeenten Amstelveen, Aalsmeer, Ronde Venen en Uithoorn vindt jaarlijks overleg plaats over de Regionale Educatieve Agenda (REA). Onderwerpen van gesprek zijn onder andere het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) en de evaluatie over de toepassing van de kernprocedure (overgang van de leerlingen basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs).

5 Beleid per thema

5.1 Fysieke leeromgeving van het kind

5.1.1 Onderwijshuisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van het (speciaal) basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Het centrale instrument voor het onderwijshuisvestingsbeleid is de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. Sinds 1 januari 2015 is de gemeente niet meer verantwoordelijk voor het onderhoud van de schoolgebouwen. Vanaf genoemde datum is de gemeente alleen nog verantwoordelijk voor nieuwbouw, vervangende nieuwbouw en de uitbreiding van schoolgebouwen.

Voor het plannen van de accommodatiebehoefte worden prognoses opgesteld van het aantal te verwachten leerlingen. Deze prognoses worden gemaakt voor een periode van tenminste vijftien jaar. In 2015 is een nieuwe leerlingenprognose opgesteld.

Voor zowel Ouderkerk aan de Amstel als Duivendrecht geldt dat niet alleen rekening is gehouden met de leerlingen uit Ouder-Amstel, maar ook met leerlingen uit direct aangrenzende gebieden. Dit wordt in de leerlingenprognose omschreven als het voedingsgebied van de scholen. Voor Ouderkerk aan de Amstel betreft dit Amstelveen (met name de Amstelzijde) en voor Duivendrecht betreft dit Diemen Zuid III en Amsterdam Zuidoost.

In de leerlingenprognose is ook de bouw van maximaal 4500 woningen in De Nieuwe Kern meegenomen, naar verwachting te starten in 2019/2020. In de prognose is tevens de basisgeneratie voor voortgezet onderwijs opgenomen (het verwachte aantal kinderen van 12-16 en van 12-18 jaar).

De Nieuwe Kern

In De Nieuwe Kern worden maximaal 4500 woningen gerealiseerd. Middels prognoses op basis van onder andere het aantal en de typen woningen, zal aannemelijk moeten worden gemaakt wat de verwachte leeftijdsopbouw in de wijk wordt. Hierna kan worden gezien welke scholen daarbij opportuun zijn en welke voorzieningen in de regio gebruikt zullen worden. De gemeente zal met de schoolbesturen in overleg treden over het realiseren van een vernieuwend onderwijsaanbod in de nieuw wijk.

5.1.2 Natuurlijke speelplaatsen

Een uitdagende fysieke omgeving kan bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. Niet alleen de architectuur van het schoolgebouw speelt daarbij een rol, maar ook de wijze waarop de ruimte om de school is vormgegeven. Een omgeving waarin het kind wordt uitgedaagd om op een veilige manier zijn grenzen te verkennen en verleggen, draagt bij aan de algehele ontwikkeling van het kind.

Een natuurlijke speelplaats is een speeltuin aangelegd met natuurlijke materialen, zoals bomen, struiken, gras, hout, stenen, water en boomhutten. In de natuurlijke speeltuin gaat het beleven van avonturen hand in hand met het ontwikkelen van motorische vaardigheden, sociale vaardigheden, samenwerking en het vermogen om problemen op te lossen. Bovendien stimuleren deze speelplaatsen de fantasie en creativiteit en helpen zij kinderen om verbinding te maken met de natuur en te leren over hun omgeving.

Hoewel de gemeente sinds 1 januari 2015 niet meer verantwoordelijk is voor het onderhoud van schoolpleinen, wil zij de ontwikkeling van natuurlijke speelplaatsen stimuleren. In overleg met de scholen zal worden onderzocht waar en hoe natuurlijke speelplaatsen kunnen worden gerealiseerd.

Ambitie:

1. *Goede, veilige en gezonde schoolgebouwen (Frisse Scholen, binnenluchtkwaliteit Klasse A, overige categorieën Klasse B) binnen de gemeente voor leerlingen en leerkrachten, met aandacht voor de ontwikkeling van een kindcentrum.*
2. *Mogelijkheden voor nieuwbouw voor basisschool Het Kofschip, eventueel samen met de Amstelschool, onderzoeken en besluiten over het vervolg.*
3. *Realiseren van een vernieuwend onderwijsaanbod in De Nieuwe Kern voor basisonderwijs en eventueel voor voortgezet onderwijs.*

Acties 2016-2020:

- Een haalbaarheidsonderzoek in 2016 laten verrichten voor nieuwbouw voor basisschool Het Kofschip, eventueel samen met de Amstelschool;
- Laten uitvoeren van een onderzoek naar de behoefte aan onderwijsvoorzieningen voor voortgezet onderwijs in De Nieuwe Kern (DNK) in samenwerking met de buurgemeenten;
- In samenwerking met de schoolbesturen komen tot een vernieuwend aanbod van basisonderwijs;
- Samen met het basisonderwijs en de instellingen voor kinderopvang de mogelijkheden onderzoeken voor het realiseren van natuurlijke speelplaatsen.

5.2 Kindcentra

Een kindcentrum, ook wel integraal kindcentrum (IKC) genoemd, is een basisvoorziening voor 0-12 jarigen, waarin kinderopvang en onderwijs zijn geïntegreerd. Een kindcentrum werkt vanuit één pedagogisch-didactische visie, onder één leiding en onder één dak. Het kindcentrum is echter een middel en geen doel op zich. De uitwerking van het centrum is maatwerk, waarbij de behoeften van de kinderen, ouders en de buurt als uitgangspunt gelden. Huisvesting in één gebouw is wenselijk, maar geen voorwaarde. Van belang is, dat er een rijk dagprogramma is, dat een beroep doet op de talenten en potenties van kinderen en kindnabije zorg regelt.

De doelen die met kindcentra worden beoogd zijn een soepele overgang van kinderdagopvang naar basisschool, een doorgaande leerlijn, een geïntegreerd aanbod, vroegere signalering van sociaal-emotionele en psychische problemen bij kinderen en voorkóming van zware jeugdproblematiek.

Belemmeringen om te komen tot een kindcentrum zijn op dit moment:

- de scheiding tussen de private middelen (kinderopvang) en publieke middelen (onderwijs);
- verschillende cao's van onderwijzend personeel en pedagogisch medewerkers;
- verschillende pedagogisch-didactische visies.

Op langere termijn moeten hiervoor oplossingen komen, deels vanuit het rijk, maar grotendeels door creatieve oplossingen op lokaal niveau.

In 2015 is het totale bedrag van de Brede Schoolsubsidie beschikbaar gesteld aan openbare basisschool Jan Hekman en kinderopvangorganisatie Stichting voor Ouder en Kind in Ouder-Amstel (SKOO) in het kader van de voorbereiding om te komen tot een kindcentrum.

Ambitie:

Vorming van kindcentra in de gemeente Ouder-Amstel; school en kinderopvang op één locatie, onder één leiding, met één pedagogisch beleid.

Acties 2016-2020:

- Via het bestuurlijk Onderwijsoverleg de mogelijkheden onderzoeken om te komen tot de vorming van kindcentra waarbij de gemeente stimulerend en eventueel faciliterend zal optreden;
- Zowel ambtelijk als bestuurlijk deelname in werkgroepen van het landelijk platform kopgroep wethouders "Kindcentra 2020" van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, om instrumentarium te verzamelen en toe te passen op de lokale situatie;
- Volgen en leren van het proces tot vorming van een kindcentrum door openbare basisschool Jan Hekman en kinderopvangorganisatie Stichting voor Ouder en Kind in Ouder-Amstel (SKOO).

5.3 Onderwijskansenbeleid

Onderwijskansenbeleid is bedoeld om gelijke kansen te creëren voor kinderen met een achterstand in de taal en/ of sociaal emotionele ontwikkeling. Het is voor henzelf en de samenleving van groot belang dat kinderen hun capaciteiten optimaal benutten. Daarom zet gemeente Ouder-Amstel in op het bieden van goede onderwijskansen in een zo vroeg mogelijk stadium. In samenwerking met de scholen en kinderopvangcentra worden initiatieven ontwikkeld ter bevordering van de ouderbetrokkenheid bij de onderwijskansen van doelgroepkinderen. Het onderwijskansenbeleid bestaat uit de thema's Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE), taalactivering in de schoolse periode en de internationale schakelklas (ISK).

Voor de uitvoering van het onderwijskansenbeleid ontvangt de gemeente tot en met 2017 een specifieke uitkering van het rijk van € 92.000 per jaar. Het streven van het Rijk is om vanaf 2018 over te gaan op een nieuwe verdeelsleutel die zo goed mogelijk aansluit op het doel door te kijken naar het aantal peuters per gemeente dat binnen de doelgroep van deze decentralisatie-uitkering valt.

Naast de algemene uitkering stelt het Rijk in 2017 en 2018 jaarlijks € 4,7 miljoen beschikbaar om het taalniveau van pedagogisch medewerkers in kleine gemeenten te verhogen. Grotere gemeenten ontvangen hier al budget voor. Wat de gemeente Ouder-Amstel precies gaat ontvangen is nog onbekend.

Tot slot stelt het kabinet via een ingroeipad € 60 miljoen beschikbaar om het mogelijk te maken dat peuters waarvan ouders geen kinderopvangtoeslagrecht hebben, gebruik kunnen maken van een voorschoolse voorziening.

5.3.1 Voor- en voegschoolse educatie

De wet OKE stelt gemeenten verantwoordelijk voor voldoende en kwalitatief hoogwaardig VVE-aanbod op de voorschool en de schoolbesturen voor een juist aanbod in groep 1 en 2 van de basisschool. Uitgangspunt daarin is het zo vroeg en effectief mogelijk aanpakken van onderwijsachterstanden. Daarnaast is de gemeente samen met schoolbesturen, peuterspeelzalen en kinderopvang verantwoordelijk voor een goede afstemming tussen voor- en voegschoolse educatie: er moet een doorgaande leerlijn tot stand komen.

De uitgangspunten voor de voor- en voegschoolse educatie (vve) zijn vastgelegd in de Notitie voor- en voegschoolse educatie gemeente Ouder-Amstel 2011-2014⁴. Sinds 1 augustus 2014 heeft de gemeente ook de coördinerende rol bij de voor- en voegschoolse educatie.

Ambities:

- 1. Het realiseren van een dekkend aanbod van voorschoolse voorzieningen voor alle kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar;*
- 2. 100% van de door de GGD geïndiceerde doelgroepkinderen wordt geplaatst op een voorschoolse instelling;*
- 3. Alle doelgroep peuters die een voorschoolse voorziening hebben bezocht, stromen goed toegerust het basisonderwijs in voor wat betreft ontluikende taalontwikkeling, ontluikende rekenontwikkeling en gedrag;*
- 4. 95% van de doelgroep kleuters stroomt zonder verlengd kleuteren door naar groep 3;*
- 5. Op basis van een kwaliteitsdialoog tussen onderwijs en kinderopvang de beste manier vinden om kinderen te laten doorstromen naar groep 3 in het basisonderwijs (stimuleren van de doorgaande leerlijn);*
- 6. Vorm en inhoud geven aan de coördinerende taak bij de voor- en voegschoolse educatie vanaf 2016.*

Acties 2016-2020:

- Voortzetten Kwaliteitsdialoog vve⁵ tussen kinderopvang en het onderwijs over de voor- en voegschoolse educatie (wat gaat goed, wat gaat niet goed en wat kan beter); stimuleren dat leerkrachten en leidsters in de kinderopvang met elkaar in gesprek gaan en blijven over de wederzijdse verwachtingen en verbeterpunten bij de voor- en voegschoolse educatie; afspraken maken tussen de scholen en de kinderopvang over een 'warme' overdracht en het gebruik van het observatie- en registratieformulier de Peuterestafette;
- Het jaarlijks organiseren van een miniconferentie over onder andere de mogelijkheden om te komen tot een verbetering van 'woordenschat' en andere (actuele) onderwerpen;
- De mogelijkheden onderzoeken om via de bibliotheek activiteiten aan te bieden voor jonge ouders gericht op taal en ontwikkeling van het jonge kind (voorleesontbijt, voorleesmiddagen);
- Vorm en inhoud geven aan de coördinerende taak door de gemeente bij de voor- en voegschoolse educatie;
- Stimuleren en bijdragen aan trainingen interactievaardigheden voor pedagogisch medewerkers in de kinderopvang;

⁴ In het najaar van 2016 wordt een nieuwe notitie voor- en voegschoolse educatie vastgesteld.

⁵ De Kwaliteitsdialoog vve is een overleg dat twee keer per jaar plaatsvindt tussen de leiding van de kinderopvangcentra en de intern begeleiders van de basisscholen.

- De eventuele bijscholing van pedagogisch medewerkers in de kinderopvang tot taalniveau 3F financieel ondersteunen;
- Jaarlijks overleg met de GGD over het indiceren en doorverwijzen van de doelgroepkinderen naar VVE instellingen;
Samen met scholen en kinderopvangcentra initiatieven ontwikkelen voor het verhogen van de ouderbetrokkenheid bij de taalontwikkeling van doelgroepkinderen.

5.3.2 Taalactivering

Tijdens de schoolse periode (groep 1 t/m 8) wordt ingezet op taalactivering voor kinderen met een taalachterstand. Daarnaast wordt in samenwerking met de bibliotheek gewerkt aan leesbevordering. Het is van belang dat kinderen plezier hebben in lezen en voorgelezen worden. Plezier in lezen maakt dat kinderen taalvaardiger worden en makkelijker meekomen op school.

Vanuit het onderwijskansenbeleid worden de scholen ondersteund om taalonderwijs voor risicoleerlingen te organiseren. Zowel bij de Grote Beer als bij de A. Bekemaschool wordt reeds een aantal jaren het project taalactivering gefinancierd. Kinderen met een taalachterstand of dreigende achterstand krijgen gedurende een aantal momenten in de week extra ondersteuning door de eigen groepsleerkracht. Op het moment dat deze extra ondersteuning wordt verzorgd wordt de groep van de betreffende leerkracht overgenomen door een klassenassistent.

De Jan Hekmanschool en de Amstelschool worden in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid gefinancierd voor het verzorgen van extra taalondersteuning voor kinderen die rechtstreeks vanuit het buitenland, via vluchtelingenwerk, worden geplaatst en de Nederlandse taal niet beheersen. Deze extra ondersteuning wordt verzorgd door een van de leerkrachten gedurende 4 uur per week verdeeld over wisselende momenten. De kosten bedragen jaarlijks € 12.000.

Ambities:

- Samen met de schoolbesturen de taalachterstand aantoonbaar verminderen door het bevorderen en stimuleren van taalontwikkeling bij risicoleerlingen;*
- Verhogen van ouderbetrokkenheid bij taalontwikkeling van doelgroepkinderen.*

Acties 2016-2020:

- De gemeente zal deze periode met de schoolbesturen afstemmen welke mogelijkheden er binnen de gemeente zijn om a) taalachterstanden weg te werken, b) leerprestaties te verhogen en c) taalontwikkeling te stimuleren;
- Scholen ondersteunen en faciliteren bij het aanbieden van activiteiten ter bevordering van de taalvaardigheid;
- Samen met scholen afspraken maken over hoe de ouderbetrokkenheid bij taalontwikkeling van doelgroepkinderen verhoogd kan worden

5.3.3 Internationale schakelklas (voor nieuwkomers)

Voor de leerlingen van 12 tot 16 jaar die vanuit het buitenland komen (vluchtelingen en nieuwkomers) en nog maar kort in Nederland verblijven zijn in de gemeente Amstelveen bij scholengemeenschap Panta Rhei drie Internationale Schakelklassen (ISK) ondergebracht voor de Amstelland regio (gemeente Amstelveen, Aalsmeer, Uithoorn en Ouder-Amstel). Na een lesprogramma dat vooral gericht is op het verkrijgen van taalvaardigheid en het kennismaken met de Nederlandse cultuur, stromen zij door naar het voortgezet onderwijs. Een leerling neemt maximaal twee jaar deel aan de ISK of zolang tot het niveau is behaald. Omdat er een wachtlijst is die nog verder zal toenemen wordt in het schooljaar 2016-2017 een vierde klas gestart. Voor de leerlingen van 16 en 17 jaar is een ISK ondergebracht in het Montessoricollege Oost in Amsterdam. Omdat deze school geen nieuwe leerlingen meer kan plaatsen, wordt in het schooljaar 2016-2017 op een andere locatie een nieuwe klas gestart voor deze doelgroep. De kosten zijn jaarlijks € 8.000.

Ambitie:

In het kader van integratie van leerplichtige kinderen, die de Nederlandse taal nog niet beheersen, wordt de Internationale Schakelklas bij de Panta Rhei de komende periode gecontinueerd.

Acties 2016-2020:

- Via de jaarlijkse verantwoording zal de deelname in de ISK van leerlingen uit de gemeente Ouder-Amstel worden gemonitord. In het schooljaar 2014-2015 bezochten 3 leerlingen uit Ouder-Amstel de ISK.

5.3.4 Kinderopvang voor alle peuters

Vanuit de gedachte dat ieder kind ontwikkelrecht heeft, stelt het kabinet via een ingroeipad € 60 miljoen beschikbaar aan gemeenten voor het uitbreiden van het voorschoolse aanbod aan peuters waarvan de ouders geen kinderopvangtoeslagrecht hebben, zodat zij van kinderopvang gebruik kunnen maken. Voor de gemeente Ouder-Amstel betekent dit volgens de huidige verdeelsleutel dat het bedrag jaarlijks oploopt van € 7.000 in 2016 tot € 36.000 in 2020. In het najaar van 2016 wordt een beleidsplan vastgesteld waarin staat hoe de middelen worden ingezet en hoe het aanbod voor de betreffende peuters wordt gecreëerd. Het beleidsplan beschrijft ook de wijze waarop de ouders worden gestimuleerd om hun peuter in te schrijven op een voorschoolse voorziening.

Ambitie:

Voor alle peuters waarvan ouders geen kinderopvangtoeslagrecht hebben, wordt het financieel haalbaar om van een voorschoolse voorziening gebruik te maken.

Acties 2016-2020:

- Het vaststellen van een plan van aanpak in 2016 voor het realiseren van een voorschools aanbod voor alle peuters in Ouder-Amstel;
- Verantwoording aan de raad wordt afgelegd middels een jaarlijkse evaluatie.

5.4 Onderwijs en Zorg

Zorgleerlingen zijn leerlingen die extra zorg en ondersteuning nodig hebben om het onderwijs met succes te kunnen afronden. De scholen en kinderdagverblijven hebben een belangrijke signaleringsfunctie als het gaat om mogelijke problemen bij leerlingen en kinderen. De verbinding tussen onderwijs en jeugdzorg is van belang voor een sluitend netwerk, waarin kinderen met problemen snel geholpen kunnen worden.

In de Jeugdwet is opgenomen dat de gemeente een wettelijke taak heeft inzake preventie en de zorg voor voldoende jeugdhulp. De gemeente organiseert toegang tot jeugdzorg, waarbij ondersteuning en hulp dichtbij is, op maat en integraal ingestoken. Daarnaast is aandacht voor het preventieve deel met als doel zo vroeg mogelijk signaleren van zorgvragen zodat een jeugdige zo vroeg mogelijk zorg krijgt om problemen op latere leeftijd te voorkomen.

5.4.1 Passend Onderwijs

De inzet van de wet Passend Onderwijs is een passend aanbod en de best mogelijke opleidingskansen voor alle leerlingen te bieden. Thuisnabij onderwijs is hierbij het uitgangspunt. Waar mogelijk gaan leerlingen naar het regulier onderwijs. Speciaal onderwijs blijft een optie voor leerlingen die daar (nog) niet adequaat kunnen worden opgevangen. De scholen hebben een zorgplicht binnen passend onderwijs. De schoolbesturen stellen een onderwijsprofiel vast per school. Daarmee wordt het voor ouders duidelijk welke zorgondersteuning op school aan de leerlingen beschikbaar wordt gesteld.

Een van de onderwerpen in de wet Passend Onderwijs is een betere positie voor ouders. Deze wordt op twee manieren versterkt. Als groep krijgen ouders meer zeggenschap over de afspraken

binnen de regionale samenwerking. Op individueel niveau wordt de rechtspositie met betrekking tot het aanbod Passend Onderwijs aan hun kinderen versterkt middels bezwaar en beroepsprocedures. Ten aanzien van het school ondersteuningsprofiel krijgt de medezeggenschapsraad het adviesrecht bij de vaststelling daarvan. Over het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband krijgen ouders (samen met leraren) medezeggenschap in een aparte ondersteuningsplanraad van het samenwerkingsverband.

Zowel de scholen voor het basisonderwijs als voor het voortgezet onderwijs werken samen binnen een samenwerkingsverband. Voor het basisonderwijs is dat Amstelronde en voor het voortgezet onderwijs Samenwerkingsverband Amstelland en de Meerlanden (SWVAM).

Samenwerkingsverband Amstelronde

Om als basisschool de zorgplicht volledig waar te kunnen maken, werken scholen samen binnen het samenwerkingsverband Amstelronde. Amstelronde maakt onderdeel uit van het Onderwijsoverleg, waar Passend Onderwijs structureel op de agenda staat. Het bestuur van het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het opstellen van een overkoepelend ondersteuningsplan dat betrekking heeft op alle scholen binnen het samenwerkingsverband. In dit plan staat:

- De basisondersteuning die iedere school zelf aanbiedt. Dat is de zorg die de school zelf biedt aan alle leerlingen;
- De extra ondersteuning, bestaande uit lichte ondersteuning die een school biedt met inzet van zorgpartners zoals maatschappelijk werk, de jeugdgezondheidsdienst, de leerplichtambtenaar en de expertise van het speciaal onderwijs, ingezet via de leerkracht/ intern begeleider via de zorg- en adviesteams;
- De zware ondersteuning, waarin het speciaal onderwijs voorziet.

Om de inzet van de middelen Passend Onderwijs in het basisonderwijs goed te kunnen verantwoorden vraagt Amstelronde aan de schoolbesturen de volgende vragen te beantwoorden voor elke school:

1. Wat wordt beoogd, wat is het doel van de inzet van de ondersteuningsmiddelen?
2. Wat is met de inzet van de ondersteuningsmiddelen gerealiseerd, hoe zijn ze ingezet?
3. Wat is bereikt met de inzet van de ondersteuningsmiddelen, wat is het resultaat?

Samenwerkingsverband Amstelland en de Meerlanden

De scholen voor voortgezet onderwijs waar de meeste leerlingen uit Ouder-Amstel naartoe gaan, zijn aangesloten bij het Samenwerkingsverband Amstelland en de Meerlanden (SWVAM). Het samenwerkingsverband maakt afspraken over welke begeleiding de reguliere scholen bieden en welke kinderen een plek krijgen in het voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Dit wordt vastgelegd in het ondersteuningsplan, dat tevens beschrijft hoe de middelen voor extra ondersteuning worden ingezet. Jaarlijks vindt overleg met SWVAM plaats in de Regionale Educatieve Agenda (REA).

Ambitie:

Samen met de schoolbesturen een sluitend systeem ontwerpen voor de noodzakelijke aansluiting tussen de zorg in om de school. De gemeente is daarbij verantwoordelijk voor de jeugdzorg en het preventief jeugdbeleid; het onderwijs voor Passend Onderwijs.

Acties 2016-2020:

- De gemeente Ouder-Amstel zal in overleg met de schoolbesturen het Passend Onderwijs en de consequenties daarvan voor Ouder-Amstel bespreken en monitoren via het Onderwijsoverleg en in regioverband binnen het ambtelijk afstemmingsoverleg met Amstelronde met een terugkoppeling naar de portefeuillehouder. In overleg met Amstelronde worden uitgaven van beschikbaar budget voor passend onderwijs door schoolbesturen besproken en wordt over effectiviteit overlegd in het Onderwijsoverleg;
- De resultaten van de monitor Passend Onderwijs worden naar de gemeenteraad teruggekoppeld.

5.4.2 Gezonde School

De gezondheid van leerlingen, leerkrachten, medewerkers en ouders op school is belangrijk. Gezondheidsbevordering en preventie op scholen zorgen voor gezonder gedrag, betere schoolprestaties en minder vroegtijdig schoolverlaten. Gezondheidsbevordering op de school zelf kan gaan over verschillende thema's zoals Roken en Alcohol, Voeding, Sport en Bewegen, Persoonlijke Verzorging, Sociaal-emotionele ontwikkeling, Seksuele gezondheid, Veiligheid en Milieu.

Budget Gezonde School

Momenteel wordt de subsidie Gezonde School bekostigd uit een Wmo-budget voor preventie van alcohol- en drugsverslaving. De subsidie die aan GGD wordt verstrekt is € 8.800.

Ambitie:

De gemeente Ouder-Amstel stimuleert gezondheidsbevordering op scholen ten behoeve van gezonde leerlingen in een gezonde omgeving.

Acties 2016-2020:

- De GGD zal in overleg met de scholen een aanbod ontwikkelen om te werken aan de gezondheid van de leerlingen op de school. In overleg met de school zullen thema's gekozen worden waarmee de scholen aan de slag gaan. De activiteiten zullen gedurende het schooljaar 2016-2017 worden geïmplementeerd.

5.4.3 Leerplicht

De leerplichtfunctie richt zich op leerlingen van 5 tot 23 jaar én hun sociale context en heeft tot doel het bevorderen van deelname aan het onderwijs van alle leerplichtige leerlingen en het voorkomen van ontsporingen in de schoolloopbaan.

Om dit te realiseren is een goede samenwerking tussen de leerplichtambtenaar en de scholen van cruciaal belang. De leerplichtambtenaar is immers afhankelijk van tijdige verzuimmeldingen door school. Een snelle en adequate reactie op schoolniveau door de leerplichtambtenaar verkleint de kans op voortijdige schooluitval. De leerplichtambtenaar staat bij de uitoefening van haar activiteiten een (pro) actieve werkwijze voor en werkt, vanuit haar eigen verantwoordelijkheid, als partner met scholen, ouders en alle betrokken ketenpartners samen.

De leerplichtambtenaar heeft de volgende taken:

- Toezien op de naleving van de Leerplichtwet van 1969, waaronder het behalen van de startkwalificatie voor jongeren vanaf 16 jaar op het voortgezet onderwijs;
- Onderzoek instellen naar leerlingen die zonder toestemming wegblijven van school;
- Samen met de school en ouders zoeken naar oplossingen bij problemen met schoolbezoek;
- Maatschappelijke zorg verlenen om ongeoorloofd schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten te beperken;
- Doorverwijzen naar hulpverlening;
- Deelnemen aan diverse zorgadvies teams;
- Zorgen voor handhaving, zoals de juridische aanpak, proces-verbaal opmaken als daartoe aanleiding is;
- Afhandelen van aanvragen extra verlof als het verlof meer dan 10 schooldagen betreft.

Ambitie:

Blijvend beperken van het schoolverzuim in het basis- en voortgezet onderwijs en handhaven bij ongeoorloofd schoolverzuim.

Acties 2016-2020:

- Jaarlijks de gemeenteraad informeren middels het jaarverslag leerplicht.

5.4.4 Voortijdig Schoolverlaten

Het terugdringen van voortijdig schoolverlaten (vsv) in het voortgezet onderwijs en het MBO heeft zowel landelijke als lokale prioriteit. Het ministerie van OCW heeft convenanten met betrekking tot voortijdig schoolverlaten met het voortgezet onderwijs en het MBO afgesloten. Alle leerlingen die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten worden aangemerkt als vsv'er. Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo of mbo niveau 2 of hoger. Jongeren tot 18 jaar hebben een kwalificatieplicht.

Reden waarom jongeren in het onderwijs voortijdig verlaten zijn onder meer:

- Verkeerde keuze opleiding;
- Problemen op school;
- Persoonlijke problemen;
- De opleiding is te moeilijk;
- Financiële problemen;
- Snel geld verdienen/geld lonkt.

Het aantal vsv'ers in de gemeente Ouder-Amstel ligt over het algemeen onder het landelijke gemiddelde. Wat opvalt is dat het percentage vsv'ers de laatste jaren fluctueert: van 1,5% in 2012-2013 (zeventien vsv'ers), naar 0,9% in 2013-2014 (negen vsv'ers), tot 1,8% in 2014-2015 (negentien vsv'ers). Een reden daarvoor is dat het om een klein aantal leerlingen gaat, waardoor kleine wijzigingen in aantallen relatief grote gevolgen hebben voor het percentage vsv'ers.

	08-09	09-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15
Gebied	% VSV	% VSV	% VSV	% VSV	% VSV	% VSV	% VSV
Landelijk		2,5	3,0	2,8	2,1	1,9	1,8
Aggl. Amsterdam	4,3	4,5	4,3	3,9	2,7	2,7	2,4
Aalsmeer	3,0	2,9	3,2	2,7	1,7	1,4	1,4
Amstelveen	2,9	2,5	3,1	2,6	1,4	2,1	1,5
Amsterdam	5,3	5,7	5,3	4,8	3,4	3,4	3,1
Diemen	4,3	3,5	3,9	2,6	2,4	2,9	1,6
Haarlemmermeer	3,5	3,1	3,5	2,8	1,8	1,9	1,9
Uithoorn	2,9	2,6	2,9	2,7	1,8	1,6	1,8
Ouder-Amstel	3,3	2,3	1,9	2,1	1,5	0,9	1,8

RMC functie

Jongeren van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie vallen onder de RMC-wet (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten). Gemeente Amstelveen voert de RMC-functie voortijdig schoolverlaten AM-regio⁶ uit. De RMC-functie richt zich in de regio gemeenten⁷ op de naleving van de kwalificatieplicht van jongeren op het MBO, in de leeftijdscategorie 16-23 jaar. Door middel van inzet van verschillende instrumenten, zoals een RMC-trajectbegeleider en een leerplichtambtenaar, worden jongeren begeleid naar een opleiding of de combinatie opleiding/werk, gericht op het behalen van de startkwalificatie. Daarnaast worden vanuit de RMC-functie de in- en uitschrijvingen bij de scholen gecontroleerd en geregistreerd. Het Programma vervolgaanpak voortijdig schoolverlaten 2016-2021, dat naar verwachting in 2016 wordt vastgesteld, beschrijft de voorgenomen maatregelen en voorzieningen in het voortgezet onderwijs, het MBO en de maatregelen voor kwetsbare jongeren en oud-vsv'ers.

Budget leerplicht/ voortijdig schoolverlaten

De bijdrage aan Amstelveen in het kader van de RMC-functie is jaarlijks € 3.700.

Ambitie:

⁶ Regio Amstelland-Meerlanden bestaat uit zes gemeenten: Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn.

⁷ Gemeente Haarlemmermeer heeft aangegeven om de aanpak van voortijdig schoolverlaten vanaf het schooljaar 2016-2017 zelfstandig uit te gaan voeren.

De landelijke doelstelling voortijdig schoolverlaten is 1.9% van het totaal aantal leerlingen in het VO, MBO en VAVO. De gemeente Ouder-Amstel kent op dit moment (2016) een percentage van 1,8%. De ambitie is om dit percentage tot onder de 1% te laten dalen.

Acties 2016-2020:

- In regionaal verband actief blijven inzetten op het bestrijden van voortijdig schoolverlaten;
- Preventieve verzuimspreekuren op MBO Amstelland;
- Nauwkeurige monitoring in de overgang vmbo-MBO;
- Actieve bemiddeling richting werk;
- Rapportage via het jaarverslag leerplicht.

5.4.5 Ouder-kindcoach

Op de basisscholen in de gemeente Ouder-Amstel werd tot en met 2015 schoolmaatschappelijk werk aangeboden. De verbinding met de scholen in het signaleren van kinderen die hulp nodig hebben wordt sinds de invoering van de wet Passend Onderwijs en de Jeugdwet steeds belangrijker. Per 1 januari 2016 zijn daarom de middelen voor het Schoolmaatschappelijk Werk en het Jeugdmaatschappelijk werk samengevoegd en ingezet voor de ouder-kindcoach (ok-coach) in het basisonderwijs. De inzet van de ok-coach versterkt de verbinding tussen het onderwijs en de gemeente. Het doel is zorg voor jeugdigen en hun ouders zo vroeg mogelijk en dichtbij mogelijk te kunnen inzetten zodat er snel en adequaat hulp geboden kan worden en grotere problemen voorkomen kunnen worden. Een van de focuspunten van de ok-coach is het (in)formele netwerk rondom jeugdigen zo sluitend mogelijk te maken. Voor de inzet van ok-coach is op jaarbasis een budget beschikbaar van € 65.000.

Ambitie:

Samen met het onderwijs zorgen dat kinderen zo voorspoedig als mogelijk opgroeien en leren zoals beschreven in de Jeugdnota 2017-2021 en in het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband Amstelronde.

Acties 2016-2020:

- De pilot ouder-kindcoach evalueren;
- Onderzoeken of de ouder-kindcoach ook in kinderopvangcentra ingezet kan worden;
- In het REA-overleg afspraken maken over hoe de zorg op scholen voor voortgezet onderwijs kan worden versterkt;
- Organiseren van netwerkbijeenkomsten voor alle organisaties die met en voor de jeugd van Ouder-Amstel werken.

5.5 Onderwijs en Maatschappij

Onderwijs en samenleving zijn met elkaar verbonden. Kinderen worden in hun schoolloopbaan voorbereid op deelname aan de samenleving, maar bovenal groeien zij uit tot unieke individuen die zelf keuzes kunnen maken. Ouders en de school spelen daar een centrale rol in, maar ook de gemeente kan aan dit doel bijdragen, bijvoorbeeld door samen met scholen de ouderbetrokkenheid, burgerschapsvorming en talentontwikkeling te stimuleren.

5.5.1 Talentontwikkeling

Ieder kind heeft talenten. De een kan goed lezen en schrijven, de ander kan mooi tekenen, sporten of toneelspelen. Sommige leerlingen zijn echte uitblinkers en hebben extra uitdaging nodig en andere leerlingen hebben verborgen talenten. Of het nu om uitblinkers gaat of om leerlingen met sluimerend talent: voor ieder kind is het goed om de aandacht te richten op dingen waar ze goed in zijn en ze in staat te stellen om het maximale uit zichzelf te halen. Wanneer kinderen in het basisonderwijs voldoende kennis en stimulans hebben gekregen voor hun eigen talentontwikkeling, wordt het makkelijker om talenten tot hun recht te laten komen. Daarom geeft de gemeente een impuls aan talentontwikkeling in het basisonderwijs.

De gemeente wil dat kinderen opgroeien met de vaardigheden die de samenleving van ze vraagt en wil daarom talentontwikkeling stimuleren, bijvoorbeeld op gebied van ICT en techniek. Gedacht kan worden aan een cursus programmeren, een vaardigheid die steeds belangrijker wordt in de huidige samenleving en die van de toekomst.

Budget talentontwikkeling

De kosten voor talentontwikkeling worden gedekt uit de extra middelen die in de huidige collegeperiode voor onderwijs beschikbaar zijn gesteld. De middelen kunnen op twee manieren worden besteed: er wordt een programma ingekocht, dat in overleg met de scholen is uitgezocht, óf de scholen dienen een subsidie aanvraag in, volgens het subsidiebeleid.

Ambitie:

Talentontwikkeling is een vast onderwerp in het Onderwijsoverleg.

Acties 2016-2020:

- In overleg met de scholen in 2017 een programma voor talentontwikkeling opzetten en uit laten voeren;
- Verantwoording afleggen over de bestede middelen aan de gemeenteraad middels jaarlijkse verslaggeving.

5.5.2 Ouderbetrokkenheid

Het onderwijs is uiteraard niet de enige omgeving waar kinderen zich ontwikkelen. Opvoeden is en blijft in eerste instantie een taak van de ouders zelf. Voor een evenwichtige ontwikkeling van kinderen is het belangrijk dat ouders zich zowel actief met de opvoeding bezighouden als zich betrokken voelen bij de schoolontwikkeling van hun kinderen. Onderwijsgevendens weten als geen ander hoe belangrijk actieve en betrokken ouders voor hun kind zijn. Het is belangrijk dat het onderwijs ouders betreft bij de school en daarmee de randvoorwaarden voor het optimaal kunnen ontwikkelen van kinderen versterken. Creëren van bewustzijn bij ouders kan de cultuur op school positief beïnvloeden. Daarnaast ziet de gemeente de ouders als een belangrijke schakel in het welbevinden en bevorderen van de schoolprestaties van een kind.

Betrokken ouders zijn ouders die betrokkenheid tonen bij de school, die communiceren met hun kind over zaken die op school gebeuren, die zorgdragen voor een rijke leeromgeving voor hun kinderen thuis en in de vrije tijd, die een goede plek bieden om huiswerk te maken. We zien ouderbetrokkenheid als een voorwaarde voor een succesvolle schoolloopbaan. De doelen van ouderbetrokkenheid zijn het verhogen van de leerprestaties van leerlingen en de versterking van de sociale omgeving van kinderen/leerlingen.

Het bevorderen van ouderbetrokkenheid is voornamelijk een taak van de scholen. De gemeente kan de scholen ondersteunen in hun streven naar het versterken van ouderbetrokkenheid indien daar behoefte voor aangegeven wordt.

De gemeente zal in samenwerking met de schooldirecties jaarlijks minimaal twee bijeenkomsten organiseren over maatschappelijke thema's, zoals gebruik van sociale media, pesten, drugsgebruik en game gedrag.

Budget ouderbetrokkenheid

De kosten voor het stimuleren van ouderbetrokkenheid door middel van themabijeenkomsten zijn begroot op € 1.500 en worden gefinancierd uit het LEA-budget.

Ambitie:

De gemeente Ouder-Amstel staat een actieve rol voor de ouders bij de school en kinderopvang voor en wil de ouderbetrokkenheid bij leerresultaten van kinderen waar dat kan versterken.

Acties 2016-2020:

- In samenwerking met de scholen jaarlijks minimaal twee themabijeenkomsten organiseren over de ontwikkeling en het leren van kinderen;
- Initiatieven van ouders in het kader van ouderbetrokkenheid bij de leerresultaten van kinderen faciliteren, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van een locatie;
- Activiteiten die voor de jeugd worden georganiseerd plaatsen op de activiteitenkalender op de gemeentelijke website;
- Met de schoolbesturen en kinderdagverblijven in het Onderwijsoverleg nader overleg voeren over hoe de ouderbetrokkenheid kan worden versterkt.

5.5.3 Burgerschapsvorming

Sinds 2006 hebben scholen de wettelijke opdracht⁸ tot het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie. Zij mogen deze opdracht zelf invullen en worden daar door de Inspectie van het Onderwijs op beoordeeld. Beide begrippen worden uitgelegd als "de bereidheid en het vermogen deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren" en "sociale participatie, deelname aan de maatschappij en haar instituties". Deze opdracht hangt samen met de hoofdopdracht van de school: toerusting tot participatie in de maatschappij.

Burgerschapsvorming is niet opgezet als vak, maar als algemene taak voor de school. Het accent bij burgerschap ligt op het gebruiken van de school als oefenplaats: het oefenen van democratische principes in de klas en op school, het bijdragen door leerlingen aan de kwaliteit van de school door ze verantwoordelijkheden en ruimte voor initiatieven te geven. Zowel in het primair als in het voortgezet onderwijs kunnen bepaalde onderdelen van burgerschapsvorming wel in een vak of leergebied aan de orde komen. Bijvoorbeeld: debatteren bij Nederlands; kennismaken met diverse religies bij levensbeschouwing, het ontstaan van de democratie bij geschiedenis, de rol van de media bij maatschappijleer.

Burgerschapsvorming door de gemeente

Het is niet vanzelfsprekend dat kinderen en jongeren zich interesseren voor politiek en democratie. De politiek staat vaak ver weg van hun belevingswereld. Voor de gemeente is een rol weggelegd in het dichterbij brengen van de politiek en politici bij de jeugd en hen te laten zien dat hun mening ertoe doet en dat zij invloed kunnen uitoefenen op hun directe omgeving. Dat jongeren dit willen is gebleken uit de respons op de Jeugdmonitor van maart 2016: tachtig Ouder-Amstelse jongeren hebben aangegeven mee te willen praten over thema's die hen aangaan. De gemeente speelt daarop in door een structuur op te zetten om de betrokkenheid van de jeugd bij de politiek te vergroten. Kinderen zullen worden uitgenodigd in het gemeentehuis om te zien hoe de lokale democratie in de praktijk werkt. Daarbij zal zoveel mogelijk worden aangesloten op de belevingswereld van kinderen. Ook zullen politici de scholen bezoeken en met de kinderen in gesprek gaan om op die manier de politiek dichterbij de jeugd van Ouder-Amstel te brengen.

⁸ Art. 8:3 Wet op het primair onderwijs en Art. 17 Wet op het voortgezet onderwijs.

Budget burgerschapsvorming

Voor burgerschapsvorming wordt een bedrag van € 1.500 gereserveerd uit het LEA-budget. Dit bedrag wordt besteed aan activiteiten in het kader van burgerschapsvorming op scholen en in het gemeentehuis, zoals begeleiding voor het organiseren van inspraak van jongeren bij thema's als het speelplekkenbeleid.

Ambitie:

De jeugd van Ouder-Amstel maakt kennis met alle instrumenten van onze democratische rechtsstaat en leert hoe je daar als burger invloed op kunt uitoefenen.

Acties 2016-2020:

- In samenhang met het uitvoeringsprogramma Veranderende samenleving een structuur opzetten om kinderen en jeugd te bereiken en te informeren over en betrekken bij thema's die hen aangaan;
- Jaarlijks de groepen 7 uitnodigen in het gemeentehuis, waar zij onder leiding van college- of raadsleden leren over de lokale democratie;
- Bezoek van college- en/ of raadsleden aan scholen voor bijvoorbeeld het verzorgen van een gastles.

5.5.4 Sport en bewegen

De gemeente Ouder-Amstel vindt het belangrijk dat de jeugd voldoende sport en beweegt. Sport en beweging zijn voor de jeugd belangrijk voor zowel de fysieke als de mentale gesteldheid en draagt bij aan een gezonde en sociale ontwikkeling van de jeugd. Een gevarieerd sportaanbod op school draagt ook bij aan een prettige sfeer op school. Vitale leerlingen leveren bovendien betere schoolprestaties.

Uit de Jeugdmonitor van maart 2016 blijkt dat de jeugd (10 t/m 23 jaar) van Ouder-Amstel actief sport. Om een verbinding te leggen tussen onderwijs en de intensieve sportbeoefening is de combinatiefunctionaris ingezet. Op deze wijze wordt een aanbod gecreëerd dat aansluit bij de leefwereld van jongeren.

Ondanks dat een groot deel van de jeugd in Ouder-Amstel lid is van een sportvereniging, hebben veel kinderen overgewicht. Uit het GGD rapport "Zo gezond zijn de kinderen⁹ in de regio Amstelland en Diemen!" (2011-2012) blijkt: 85% is lid van een vereniging, 12% heeft

⁹ De doelgroep van dit onderzoek zijn kinderen in de leeftijd van 5 en 10 jaar.

overgewicht, 60% is lichamelijk actief. De combinatiefunctionarissen spelen ook bij het tegengaan van overgewicht een belangrijke rol door de jeugd in aanraking te brengen met een gevarieerd sport- en beweegaanbod zodat ze gemotiveerd blijven om ook na de basisschoolleeftijd voldoende te blijven sporten en bewegen.

Een coördinerende combinatiefunctionaris stelt samen met de scholen een jaarprogramma van sportieve en culturele activiteiten op, die zowel tijdens als na de schooltijd plaats kunnen vinden. Hiermee wordt ook voorkomen dat elke school afzonderlijk elk aanbod van sport en cultuur moet beoordelen.

De vanuit het sportbeleid ingezette aanpak vraagt om een duurzame samenwerking tussen alle partners. Een centrale taak van de coördinerende combinatiefunctionaris is om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Door kinderen op school van jongs af aan te laten deelnemen aan sport en bewegingssituaties, wordt de basis gelegd voor een actief en gezond leven.

Budget sport en bewegen

De combinatiefunctionaris wordt bekostigd door het Rijk, de gemeente en lokale partners (sportverenigingen, scholen en Coherente). De bestaande gemeentelijke uitgaven van € 14.000 vanuit sport en € 20.000 vanuit onderwijs maken het mogelijk dat er in totaal € 144.000 wordt besteed aan de combinatiefunctionaris.

Ambitie:

Voldoende en gevarieerd sport en bewegingsaanbod voor, tijdens en na schooltijd zodat kinderen een gezonde, vitale en actieve basis meekrijgen wat bijdraagt aan zowel de fysieke als de mentale ontwikkeling.

Acties 2016-2020:

- Stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen voor alle leerlingen;

- Aanbieden van het actuele sport- en beweegaanbod op de website www.sportiefouder-amstel.nl, en hierover berichten via het Weekblad voor Ouder-Amstel, Twitter en Facebook;
- Evalueren van de combinatiefunctionaris in 2016.

5.5.5 Cultuur en Kunstzinnige vorming

Culturele en kunstzinnige vorming is in de eerste plaats een zaak van de scholen. Binnen de scholen geven de cultuurcoördinatoren daar invulling aan. De combinatiefunctionaris verzorgt daarnaast een aanvullend cultuur- en kunstaanbod dat de scholen overstijgt.

Ambitie:

Stimuleren cultuureducatie en -participatie via de scholen.

Budget Cultuur en Kunstzinnige vorming

In de gemeentebegroting is een budget opgenomen van € 14.000 voor projecten en initiatieven op het gebied van kunst en cultuur. Het budget wordt onder andere ingezet om scholen financieel te ondersteunen bij het organiseren van cultuureducatieve projecten. Jaarlijks is een budget van ongeveer € 7.000 beschikbaar voor de scholen. Net als voor de sportverenigingen is ook voor het Muziekcollectief budget voor een combinatiefunctie beschikbaar. Het Muziekcollectief zet dit budget in voor de inzet van freelancers. Als scholen gebruik maken van het aanbod van het Muziekcollectief, krijgen ze 40% korting op de kosten. Daarbij wordt er van uitgegaan dat de scholen het landelijke cultuureducatiebudget van € 10,90 per leerling kunnen aanwenden. De middelen die de gemeente nu inzet voor de combinatiefunctionaris ten behoeve van de activiteiten voor het Muziekcollectief worden besteed aan het 'leerorkest'.

Acties 2016-2020:

- De inzet is dat de subsidie voor het leerorkest wordt gecontinueerd;

- Bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunst- en cultuurvormen en onder jongeren kunstbeoefening stimuleren (inzet combinatiefunctionaris).

5.5.6 Milieu en Verkeer

Milieueducatie

Binnen de regio Amstelland-Meerlanden wordt op tal van onderwerpen samengewerkt, waaronder ook de uitvoering van taken in het kader van Natuur- en milieueducatie (NME). Op basis van een dienstverleningsovereenkomst op het terrein van de milieutaken is voor 2016 een budget beschikbaar van € 1.500 voor het afnemen van lessen over milieueducatie voor verschillende groepen in het basisonderwijs.

Ambitie:

Het milieubewustzijn van kinderen vergroten door het verstrekken van subsidie daarvoor aan scholen te continueren.

Verkeerseducatie

Jaarlijks wordt in het kader van de voorlichting aan scholen ten behoeve van de verkeerseducatie door de gemeente 'de jeugdverkeerskrant' en 'op voeten en fietsen' voor de basisscholen beschikbaar gesteld. Binnen de begroting is hiervoor een budget beschikbaar van € 2.500.

Ambitie:

Bevorderen van veilig fietsgedrag en de veiligheid van leerlingen door het verzorgen van voorlichting over verkeerseducatie (jeugdverkeerskrant).

Acties 2016-2020:

- Subsidiëren van milieueducatie en verkeerseducatie wordt gecontinueerd.

6 Financiën

In dit hoofdstuk ziet u een overzicht van de bedragen die betrekking hebben op de inhoudelijke onderwijsthema's, zoals die verdeeld zijn in de begroting van 2016. Er is een uitsplitsing gemaakt tussen de gemeentelijke middelen en de specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid, waaruit het onderwijskansenbeleid wordt bekostigd.

Onderwijsbeleid algemeen 2016-2020 Gemeentelijke educatiemiddelen					
bedragen * € 1.000	2016	2017	2018	2019	2020
Lokale Educatieve Agenda (LEA)	30	30	30	30	30
Onderwijsthema's	95.7	95.7	95.7	95.7	95.7
Reserve collegeprogramma 2014-2018		20	20		
Totaal budget gemeentelijke educatiemiddelen	125.7	145.7	145.7	125.7	125.7
Budget Lokale Educatieve Agenda (LEA)					
1. Combinatiefunctionaris	20	20	20	20	20
2. Thema's LEA (uit LEA budget)	10	10	10	10	10
3. Thema's LEA (uit reserve collegeprogramma)		20	20		
Totaal LEA	30	50	50	30	30
Onderwijsthema's					
1. Ouder-kindcoach (OKC) (Jeugd)	65	65	65	65	65
2. Culturele Activiteiten (Cultuur)	7	7	7	7	7
3. Natuur- en Milieueducatie (Milieu)	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
4. Gezonde School (Wmo)	8	8	pm	pm	pm
5. Voorlichting verkeerseducatie (Verkeer)	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5
6. Internationale Schakelklas (ISK) (Educatie)	8	8	8	8	8
7. Leerplicht (RMC-functie) (Educatie)	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7
Totaal onderwijsthema's	95.7	95.7	95.7	95.7	95.7
Totale bestedingen uit gemeentelijke educatiemiddelen	125.7	145.7	145.7	125.7	125.7

Budget onderwijskansenbeleid (formeel Onderwijsachterstandenbeleid)

In het najaar van 2016 wordt een nieuw uitvoeringsplan onderwijskansenbeleid 2016-2017 vastgesteld. In dat plan zal worden bepaald hoe de GOAB-uitkering zal worden besteed. Onderwerpen die onderdeel zullen uitmaken van het plan zijn de vve-coördinatie, taalactivering en scholingsondersteuning van kinderopvangcentra.

Voor wat betreft de hoogte van de uitkering Onderwijsachterstandenbeleid is het streven van het Rijk om vanaf 2018 over te gaan op een nieuwe verdeelsleutel die zo goed mogelijk aansluit op het doel door te kijken naar het aantal peuters per gemeente dat binnen de doelgroep van deze decentralisatie-uitkering valt. Tot die tijd worden de bedragen voor 2018 en verder voorlopig verdeeld overeenkomstig de huidige verdeelsleutel.

Onderwijskansenbeleid 2016-2020 Specifieke uitkeringen Rijk					
bedragen * € 1.000	2016	2017	2018	2019	2020
Specifieke uitkering OAB	92	92	pm	pm	pm
Voorschoolse voorziening peuters	7	14	22	29	36
Taalniveau pedagogisch medewerkers*	-	pm	pm	-	-
Overschot OAB 2011-2015: 115	19	96			
Totaal budget onderwijskansenbeleid	118	202	pm	pm	pm

*in 2017 en 2018 stelt het Rijk jaarlijks € 4,7 miljoen beschikbaar om het taalniveau van de pedagogisch medewerkers in kleinere gemeenten te verhogen. Het is nog niet duidelijk welk bedrag Ouder-Amstel ontvangt.

7 Ambities

3.4 Lokale Educatieve Agenda

De samenwerking tussen gemeente, schoolbesturen en overige partners verder versterken om het onderwijsbeleid verder vorm te geven.

5.1 Fysieke leeromgeving van het kind

1. Goede, veilige en gezonde schoolgebouwen;
2. Helderheid over mogelijkheden voor nieuwbouw voor basisschool Het Kofschip eventueel samen met de Amstelschool;
3. Realiseren van onderwijsvoorzieningen in De Nieuwe Kern voor basisonderwijs en eventueel voor voortgezet onderwijs.

5.2 Kindcentra

Vorming van kindcentra in de gemeente Ouder-Amstel; school en kinderopvang op één locatie, onder één leiding, met één pedagogisch beleid.

5.3 Onderwijskansenbeleid

1. Het realiseren van een dekkend aanbod van voorschoolse voorzieningen voor alle kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar;
2. 100% van de door de GGD geïndiceerde doelgroepkinderen wordt geplaatst op een voorschoolse instelling;
3. Alle doelgroep peuters die een voorschoolse voorziening hebben bezocht, stromen goed toegerust het basisonderwijs in voor wat betreft ontluikende taalontwikkeling, ontluikende rekenontwikkeling en gedrag;
4. 95% van de doelgroep kleuters stroomt zonder verlengd kleuteren door naar groep 3;
5. Op basis van de kwaliteitsdialoog tussen onderwijs en kinderopvang de beste manier vinden om kinderen te laten doorstromen naar groep 3 in het basisonderwijs (stimuleren van de doorgaande leerlijn);
6. Vorm en inhoud geven aan de coördinerende taak bij de voor- en vroegschoolse educatie;
7. Samen met de schoolbesturen de taalachterstand aantoonbaar verminderen door het bevorderen en stimuleren van taalontwikkeling bij risicoleerlingen in het basisonderwijs;
8. Verhogen van ouderbetrokkenheid bij taalontwikkeling van doelgroepkinderen.
9. In het kader van integratie van leerplichtige kinderen, die de Nederlandse taal nog niet beheersen, wordt de Internationale Schakelklas de komende periode gecontinueerd;
10. Voor alle peuters waarvan ouders geen kinderopvangtoeslagrecht hebben, wordt het financieel haalbaar om van een voorschoolse voorziening gebruik te maken.

5.4 Onderwijs en Zorg

1. Er is een sluitend systeem voor de noodzakelijke aansluiting tussen de zorg in en om de school;
2. Kinderen leren en groeien zo voorspoedig als mogelijk op;
3. Stimuleren van gezondheidsbevordering op scholen ten behoeve van gezonde leerlingen in een gezonde omgeving;
4. Blijvend beperken van het schoolverzuim in het basis- en voortgezet onderwijs en handhaven bij ongeoorloofd verzuim;
5. Maximaal 1% voortijdig schoolverlaters.

5.5 Onderwijs en Maatschappij

1. Talentontwikkeling is een vast onderwerp in het Onderwijsoverleg;
2. Ouders vervullen een actieve rol bij de school;
3. De jeugd van Ouder-Amstel maakt kennis met alle instrumenten van onze democratische rechtsstaat en leert hoe je daar als burger invloed op kunt uitoefenen;
4. Er is voldoende en gevarieerd sport en bewegingsaanbod tijdens en na schooltijd;
5. Scholen participeren actief in cultuur- en milieueducatie;
6. Continueren van het verzorgen van voorlichting over verkeerseducatie.

8 Bijlage: verslagen onderwijsbijeenkomsten

Verslag Onderwijsbijeenkomst Ouderkerk aan de Amstel, 23 mei 2016

1.1 Inleiding

Alle ouders in Ouder-Amstel zijn door de gemeente uitgenodigd om mee te praten over het onderwijsbeleid. In twee bijeenkomsten, in Ouderkerk aan de Amstel en Duivendrecht, is gesproken over de wensen en behoeften van ouders op het gebied van onderwijs en jeugdzorg en in het bijzonder over het nut en de noodzaak van de ontwikkeling van Kindcentra.

De input van de ouders wordt verwerkt in het Beleids- en activiteitenplan onderwijs Ouder-Amstel 2016-2020. In dat document staan de ambities van de gemeente op het gebied van onderwijs. Het beleidsplan wordt Op 6 oktober 2016 door de gemeenteraad beoordeeld.

1.2 Kindcentra

Een landelijke ontwikkeling is de opkomst van kindcentra. Ook in Ouder-Amstel speelt de vraag of kinderen gebaat zijn bij het realiseren van kindcentra. Omdat de gemeente benieuwd is naar de mening van ouders over dit thema, is Monique Kuik uitgenodigd. Monique is zelf ouder van drie kinderen, woont in Duivendrecht en werkt professioneel aan de ontwikkeling van Integrale Kindcentra (IKC).

Hoewel er geen eenduidige definitie van kindcentra bestaat, wordt het integraal kindcentrum over het algemeen omschreven als een pedagogisch-educatieve voorziening voor kinderen van tenminste de leeftijdsgroep 0-12 jaar, waar leren, spelen en ontdekken met elkaar zijn geïntegreerd. Het voornaamste doel van de transformatie van scholen en kinderdagverblijven tot kindcentra is het doorbreken van institutionele barrières en het integreren van werksoorten uit het onderwijs en de kinderdagopvang. In een kindcentrum wordt gewerkt met één pedagogische visie en één beleid.

Deze kenmerken van een IKC moeten ertoe leiden dat de overgang van kinderdagopvang naar basisschool minder groot is en dat de versnippering van het aanbod (VVE, BSO, TSO, etc.) wordt tegengegaan, zodat er meer aandacht is voor de ontwikkeling van het kind.

Reacties van ouders op kindcentra

Op welke vraag is het IKC een antwoord?

Ten eerste is de leerbaarheid van het kind onder de leeftijd van 4 jaar erg groot. De econoom James Heckman stelt dat iedere dollar die je investeert in een kind onder de 2 jaar oud, zes dollar oplevert. Ten tweede: door te ontschotten en daarmee een doorgaande leerlijn te realiseren, wordt het mogelijk om het kind optimaal te laten ontplooiën. Je hebt in een IKC daarnaast meer ogen en oren in de klas. Pedagogisch medewerkers kunnen bijvoorbeeld leraren ondersteunen bij gedragsproblematiek.

De doorlopende leerlijn is belangrijk. Pas vanaf het moment dat kinderen naar de basisschool gaan, ontstaan problemen en vaak schort het dan aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind. Het is vaak voor die tijd al duidelijk zichtbaar hoe de ontwikkeling van een kind verloopt. In een IKC is het mogelijk om vroegtijdig te signaleren en preventief te werken.

In de basisschool leeftijd gaat het om ontdekken. Wordt dat ook geïntegreerd in het IKC? Je wilt dat je kind opties heeft.

Het is afhankelijk van de keuzes die je maakt als IKC. Het is mogelijk om het onderwijs thematisch in te richten, waarbij spelenderwijs wordt voortgezet wat wordt geleerd op cognitief niveau. Je kunt alle kanten op.

1.3 Burgerschap

De ontwikkeling van burgerschap bij kinderen is onderdeel van het inspectiekader en daarom in eerste instantie een verantwoordelijkheid van scholen, maar de gemeente ziet voor zichzelf ook een rol. Zij vindt democratische vorming belangrijk en draagt er graag aan bij dat jongeren leren hoe je ervoor zorgt dat er naar je wordt geluisterd. De vraag aan de ouders is of zij dat ook zo zien en wat zij dan van de gemeente verwachten. Daarbij wordt de volgende definitie van burgerschap gehanteerd:

"Burgerschap gaat over de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de samenleving en daar een actieve bijdrage aan te leveren".

Reacties van ouders op Burgerschapsvorming

In de latere fase, als kinderen wat ouder zijn, kan de gemeente een rol spelen. Het aanbod moet wel worden aangepast op de leeftijd van de kinderen. Je kunt als gemeente de kinderen uitnodigen en mee laten kijken, maar kinderen vinden het vooral leuk om dingen te doen. In Aalsmeer is een kinderburgemeester in het leven geroepen. Alle kinderen tot 13 jaar mogen hun stem uitbrengen. De kinderburgemeester maakt het gemeentehuis en wat daar gebeurt meer tastbaar. Een ander idee is een kinderdebat over bijvoorbeeld het thema milieu. Maar echt mooi zou het zijn om kinderen een rol te geven bij het uitwerken van een plan voor het speelplekkenbeleid. Op die manier wordt er bij kinderen verankerd dat je invloed kunt uitoefenen en dat er rekening met je wordt gehouden als je je stem laat horen.

1.4 Informatie over opvoedthema's

De gemeente wil graag weten of er behoefte is aan informatie over opvoedthema's en hoe ouders dat graag aangeboden willen krijgen.

Reacties van ouders op opvoedthema's

Hoewel men over het algemeen vindt dat de gemeente de jeugdzorg aan de professionals moet overlaten, is er behoefte aan informatie over verschillende thema's zoals het gebruik van sociale media en cyberpesten, alcoholgebruik en zelfvertrouwen. Hoewel scholen in meer of mindere mate aandacht besteden aan deze thema's, behoort het niet tot de (kern)taak van de school. Duidelijkheid over de rol van de gemeente wordt ook genoemd als iets waar behoefte aan is. De rol van de gemeente zou volgens ouders faciliterend en coördinerend moeten zijn. Zij willen graag dat de gemeente hen op effectieve manier naar de juiste kanalen leidt. Een e-nieuwsbrief Jeugd en Onderwijs zou bijdragen aan de duidelijkheid en de overzichtelijkheid van de ontwikkelingen en de activiteiten op gemeentelijk niveau. Eén telefoonnummer voor als je ergens naar op zoek bent is ook een idee.

Ouders weten elkaar nog onvoldoende te vinden. Er is behoefte aan meer contact met ouders, om dagelijkse thema's rond het opvoeden van kinderen te bespreken. De rol van de gemeente zou kunnen zijn om een ontmoetingsplek te organiseren, zoals het Mama Café. Wat daarbij belangrijk is, is dat het initiatief vanuit de burgers zelf komt. Wanneer het initiatief vanuit de gemeente komt, vermindert dat de belangstelling.

1.5 ontwikkeling van kinderen

De gemeente wil graag weten wat zij kan doen om de betrokkenheid bij de ontwikkeling en het leren van kinderen te ondersteunen. De huidige ondersteuning van de gemeente bestaat onder andere uit programma's in de bibliotheek, de inzet van combinatiefunctionarissen en het project De Gezonde School.

Reacties van ouders op ontwikkeling van kinderen

De ouders zijn tevreden over het huidige aanbod. Het is een goede zaak dat kinderen toegang krijgen tot sport en cultuur waar zij normaal gesproken geen toegang toe zouden hebben. Het leerorkest, waarin kinderen een instrument kunnen leren spelen, is daarom een goed initiatief. Ouders zien de meerwaarde voor sport en cultuur in brede zin voor alle kinderen. Een voorbeeld is het organiseren van sportevenementen waarbij sporthelden worden uitgenodigd.

De gemeente zou ook andere manieren van leren kunnen stimuleren, zodat er meer keuzevariatie in het onderwijs ontstaat.

Het thema multiculturele samenleving zou ook aandacht kunnen krijgen. Kinderen komen nu weinig in aanraking met andere culturen. Ook zouden de scholen elkaar meer moeten opzoeken. Nu is er vaak nog een bepaalde mate van competitie tussen scholen.

Als de gemeente iets organiseert is het vertrekpunt belangrijk. Is er een bepaalde agenda of staat de gemeente er open in en kan er echt nog invloed worden uitgeoefend?

Verslag Onderwijsbijeenkomst Duivendrecht, 1 juni 2016

1.1 Inleiding

Alle ouders in Ouder-Amstel zijn door de gemeente uitgenodigd om mee te praten over het onderwijsbeleid. In twee bijeenkomsten, in Ouderkerk aan de Amstel en Duivendrecht, is gesproken over de wensen en behoeften van ouders op het gebied van onderwijs en jeugdzorg en in het bijzonder over het nut en de noodzaak van de ontwikkeling van Kindcentra.

De input van de ouders wordt verwerkt in het Beleids- en activiteitenplan onderwijs Ouder-Amstel 2016-2020. In dat document staan de ambities van de gemeente op het gebied van onderwijs. Het beleidsplan wordt Op 6 oktober 2016 door de gemeenteraad beoordeeld.

1.2 Kindcentra

Een landelijke ontwikkeling is de opkomst van kindcentra. Ook in Ouder-Amstel speelt de vraag of kinderen gebaat zijn bij het realiseren van kindcentra. Omdat de gemeente benieuwd is naar de mening van ouders over dit thema, is Monique Kuik uitgenodigd. Monique is zelf ouder van drie kinderen, woont in Duivendrecht en werkt professioneel aan de ontwikkeling van Integrale Kindcentra (IKC).

Hoewel er geen eenduidige definitie van kindcentra bestaat, wordt het integraal kindcentrum over het algemeen omschreven als een pedagogisch-educatieve voorziening voor kinderen van tenminste de leeftijdsgroep 0-12 jaar, waar leren, spelen en ontdekken met elkaar zijn geïntegreerd. Het voornaamste doel van de transformatie van scholen en kinderdagverblijven tot kindcentra is het doorbreken van institutionele barrières en het integreren van werksoorten uit het onderwijs en de kinderdagopvang. In een kindcentrum wordt gewerkt met één pedagogische visie en één beleid.

Deze kenmerken van een IKC moeten ertoe leiden dat de overgang van kinderdagopvang naar basisschool minder groot is en dat de versnippering van het aanbod (VVE, BSO, TSO, etc.) wordt tegengegaan, zodat er meer aandacht is voor de ontwikkeling van het kind.

Reacties van ouders op kindcentra

→ *Welke plek heeft sport, spel en hobby in het IKC?*

In het IKC ligt de focus op brede ontwikkeling. Daar passen allerlei vaardigheden, sport, kunst en cultuur in. De verbinding naar naschoolse activiteiten is in het IKC daarom sterker dan in de traditionele school. In het IKC heeft de leraar een belangrijke rol in het aanbod voor ieder individueel kind. Dit draagt bij aan de (talent)ontwikkeling van kinderen.

→ *Wat kunnen wij hier praktisch mee? Ik zie toegevoegde waarde van alle losse onderdelen, maar wat is de meerwaarde van het samenvoegen; onder één dak, met één pedagogische visie, etc. Er staan net twee nieuwe scholen, waar geen plek is voor een IKC.*

Er is geen vaste definitie en het is geen harde eis dat een IKC is gehuisvest onder één dak, maar beleidsmatig kunnen kinderdagverblijven en scholen samenwerken. Dat kan vanuit verschillende locaties.

Moet een kind niet gewoon kind zijn en spelen in plaats van op jonge leeftijd ontwikkelen?

Landelijk gezien wordt de leeftijd voor ontwikkeling lager. De gemeente ontvangt van het Rijk financiering voor het de ontwikkeling van kinderen van 2-4 jaar. Spelonderwijs beginnen met leren gebeurt nu met vve-programma's. Het verlagen van de leeftijd voor ontwikkeling past in de theorie van James Heckman, die heeft aangetoond dat iedere dollar die je investeert in het kind voordat hij 2 jaar oud is, zes dollar oplevert.

Het is belangrijk dat alles beter op elkaar aansluit en dat de nadruk niet alleen maar ligt op kinderen met een achterstand.

Dat is het ook het idee van een IKC. School en buitenschoolse activiteiten (sport, kunst, cultuur, natuur) worden in het IKC geïntegreerd. Een IKC biedt de mogelijkheid om te spelen met tijd. Tijd voor cognitie kun je afwisselen met projecten. Een historische wandeling die je terug laat komen in geschiedenisles. Het aanbod in een IKC is gericht op de optimale en brede ontwikkeling van ieder kind.

1.3 Burgerschap

De ontwikkeling van burgerschap bij kinderen is onderdeel van het inspectiekader en daarom in eerste instantie een verantwoordelijkheid van scholen, maar de gemeente ziet voor zichzelf ook een rol. Zij vindt democratische vorming belangrijk en draagt er graag aan bij dat jongeren leren hoe je ervoor zorgt dat er naar je wordt geluisterd. De vraag aan de ouders is of zij dat ook zo zien en wat zij dan van de gemeente verwachten. Daarbij wordt de volgende definitie van burgerschap gehanteerd:

"Burgerschap gaat over de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de samenleving en daar een actieve bijdrage aan te leveren".

Reacties van ouders op Burgerschapsvorming

Door de meeste ouders wordt burgerschapsvorming als iets belangrijks gezien. Het is alleen niet altijd duidelijk wat de rol van gemeente en wat de rol van de school is. Ouders vinden dat de gemeente faciliterend moet zijn voor de scholen.

Een thema is het opvoeden van kinderen in hun verantwoordelijkheid voor de omgeving. Zo kunnen kinderen de speeltuin of de buurt schoonhouden. Ook zou de gemeente kunnen zorgen dat kinderen met mensen in aanraking komen die zorg nodig hebben (ouderen/ gehandicapten).

1.4 Informatie over opvoedthema's

De gemeente wil graag weten of er behoefte is aan informatie over opvoedthema's en hoe ouders dat graag aangeboden willen krijgen.

Reacties van ouders op opvoedthema's

Ouders zijn geïnteresseerd in thema's zoals sociale media en drugsgebruik; wat zijn de recente ontwikkelingen, wat zijn de gevaren? De school zou hier de *lead* moeten hebben.

Ouderbetrokkenheid en opvoedthema's kunnen gecombineerd vanuit de school worden georganiseerd. Als er een themabijeenkomst wordt georganiseerd, dan is het belangrijk dat dit aansluit op de praktijk. Daarom is het van belang om leraren vanaf het eerste moment te betrekken, zodat de thema's terugkomen in de klas.

Ook de verkeersveiligheid is een thema. Er zijn volgens sommige ouders onvoldoende zebapaden en fietspaden en tijdens de drukke momenten ontstaan er verkeerssituaties die door ouders als onveilig worden ervaren.

Wat ouders ook zouden willen is contact met andere ouders met kinderen in de leeftijd 0-4. Op de basisschool komen ouders makkelijker met elkaar in contact dan via de kinderopvang. Het consultatiebureau van Duivendrecht is er niet meer. Dit is een groot gemis, want daar vond veel ontmoeting plaats.

Ook belangrijk is dat het taboe rond opvoedingsondersteuning wordt doorbroken; iederéén heeft vragen over opvoeding. Laagdrempelige initiatieven zoals de Speelochtend in Diemen, waar een pedagoog aanwezig is om vragen aan te stellen, zou in Ouder-Amstel een waardevolle toevoeging op het aanbod zijn.

Rol van de gemeente is signaleren, meedenken, faciliteren. Bijvoorbeeld financiering van sportstimulering. Maar ook een geclusterd overzicht bieden van wat er is, een wegwijzer. Ook zou de gemeente een rol kunnen spelen in het op elkaar afstemmen van het aanbod rond jeugd en onderwijs. Het zou fijn zijn om als nieuwe bewoners de nodige informatie toegestuurd te krijgen. Het voordeel van informatie vanuit de gemeente is dat het professioneel en onafhankelijk is. Op die manier krijgen alle ouders, ongeacht naar welke school hun kinderen gaan, dezelfde informatie.

Ook zouden ouders willen dat er meer aandacht is voor de multiculturele samenleving door bijvoorbeeld eens een sprookje uit een andere cultuur te behandelen of door samen eens couscous te maken of een suikerfeest te organiseren. Ook vindt men het belangrijk dat er wordt aangesloten op de praktijk en actuele thema's zoals sinterklaas en vluchtelingen.

1.5 Ontwikkeling van kinderen

De gemeente wil graag weten wat zij kan doen om de betrokkenheid bij de ontwikkeling en het leren van kinderen te ondersteunen. De huidige ondersteuning van de gemeente bestaat onder andere uit programma's in de bibliotheek, de inzet van combinatiefunctionarissen en het project Gezonde School.

Reacties van ouders op thema ontwikkeling van kinderen

Het huidige aanbod wordt goed beoordeeld. Vooral het leerorkest en het voorleesuur in de bibliotheek vindt men belangrijk. Voordat er nieuwe initiatieven als een IKC worden ontplooid, moet volgens de ouders de basiskwaliteit van het onderwijs op orde zijn. Een onderwijsassistent voor de klas is onwenselijk. De meeste ouders vinden de IKC- ontwikkeling nu ondergeschikt aan de kwaliteitsslag die de scholen moeten maken. De gemeente moet die kwaliteitsslag stimuleren. Communicatie met ouders kan en moet beter. Ouders hebben behoefte aan meer ruimte voor "extra" initiatieven. Ouders willen naast informatie over de leerprestatie van hun kind ook meer horen over de sociaal-emotionele ontwikkeling, bijvoorbeeld het zelfvertrouwen van hun kind. Ouders hebben behoefte aan laagdrempelige ontmoetingsplekken voor ouders met kinderen. Daarbij kun je denken aan combineren van functies bijvoorbeeld een kringloopwinkel waar je ook koffie kunt drinken en elkaar kunt ontmoeten. Het dorpsplein zou volgens ouders veel meer een rol kunnen spelen bij het ontmoeten van elkaar. De ouders willen graag een natuurlijke speelplek. Er is behoefte aan een helder overzicht (op bijvoorbeeld de website van de gemeente) van waar en wanneer activiteiten plaatsvinden.

Ouders zien mogelijkheden activiteiten uit te breiden bijvoorbeeld met hulp van Coherente. Maar ook bijles integreren in BSO of organiseren van 'computerworkshops' in de bibliotheek zijn genoemd.

1.6 Ondersteuning bij opvoeden en opgroeien

- 1** Ouders willen graag informatie over voorzieningen (Zorgadviespunt (ZAP), ouder-kindcoach (OKC), etc.).
- 2** Overzicht van het aanbod van alle activiteiten en op elkaar afstemmen van die activiteiten.
- 3** Net als bij andere thema's is 'ontmoeting en contact' belangrijk voor ouders.

Brede School Notitie

gemeente Ouder-Amstel

'Naar een permanente huisvesting'

Oktober 2007

Inhoud

	Pagina
1. Inleiding	3
2. Brede School concept	4
2.1 Uitgangspunten brede school	4
2.2 Het brede school concept	4
2.3 Rol gemeente	5
2.4 Doelstellingen brede school	6
2.5 Motie van Aartsen/Bos	6
3. Wettelijk kader	8
3.1 Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs	8
3.2 Bouwheerschap	10
3.3 Vaststellen accommodatiebehoefte	10
3.4 Milieuregelgeving	12
4. Huisvestingsbeleid 2007-2015	13
4.1 Naar permanente en duurzame huisvesting	13
4.2 Brede School Ouderkerk-Zuid	13
4.3 Opheffing dislocatie Wethouder Koolhaasweg	14
4.4 Brede School Duivendrecht	15
4.5 Brede school Ouderkerk Oost	15
4.6 Buitenschoolse opvang	17
5. Organisatorische en financiële opzet Ouderkerk-Zuid	18
5.1 Organisatorische opzet	18
5.2 Financiële opzet	19
6. Kosten en dekking	20
7. Samenvatting	22

1. Inleiding

In het Coalitie-akkoord 2006 hebben de coalitiepartijen ten aanzien van het onderwijsbeleid de volgende afspraken gemaakt:

- Er komt een toekomstvisie voor de huisvesting van scholen; accommodaties voor gymonderwijs in de nabijheid horen daarin.
- De gemeente moet een initiërende en faciliterende rol spelen bij het realiseren van de brede school. In de nieuwbouwplannen voor scholen in beide dorpen moet de brede schoolgedachte in fysieke zin gerealiseerd worden. Ook zonder nieuwbouw moet de samenwerking tussen scholen en kinderopvang gestimuleerd worden.
- De bouwcapaciteit voor basisonderwijs zal afgestemd zijn op de inwoners van onze gemeente rekening houdend met voor-, tussen- en naschoolse opvang. Toevloed van leerlingen uit andere omgevingen leidt in principe niet tot aanpassing van de bouwcapaciteit.

Het college van Burgemeester en Wethouders (hierna genoemd: het college) is tot nu toe ten aanzien van het ontwikkelen van het brede school concept in de gemeente terughoudend geweest, omdat het principiële van mening is dat de basisscholen en het maatschappelijke veld voor het vormgeven van dit concept zelf de verantwoordelijkheid dragen.

Het college heeft daarom in het college programma 2006 – 2010 aangegeven een visie te zullen ontwikkelen over de positie van de gemeente bij de organisatie van het basisonderwijs in Ouder-Amstel. Daarbij wil het college er naar streven, dat er zo gering mogelijk gebruik wordt gemaakt van tijdelijke accommodaties. De nu aanwezige tijdelijke accommodaties worden daartoe zoveel mogelijk omgezet in permanente accommodaties op plaatsen waar dat in relatie tot nieuwbouw logisch is.

Daarnaast heeft het college bij de behandeling van de Programmabegroting 2007 toegezegd, dat in 2007 een toekomstvisie onderwijshuisvesting met concrete uitwerkingsvoorstellen zal worden opgesteld en dat terzake van de realisering gezocht zal worden naar maatschappelijke partners. Deze visies zijn neergelegd in de onderhavige Brede School Notitie. Met name zal aandacht worden besteed aan de voorwaarden waaronder en de wijze waarop en de mate waarin de gemeente het opzetten van brede scholen wil faciliteren.

Op basis van de onderhavige notitie wil het college thans de mening van de gemeenteraad vernemen over de volgende onderwerpen:

- a. de rol van de gemeente bij het brede school concept;
- b. het hanteren van doelstellingen als voorwaarde voor financiële facilitering;
- c. het gemeentelijk huisvestingsbeleid;
- d. de bouw van de brede school in Ouderkerk-Zuid inclusief het voorgenomen samenwerkingsverband met de woningstichting Ouder-Amstel, zoals vervat in de concept intentieovereenkomst;
- e. de bouw van de brede school in Duivendrecht;
- f. de bouw van de brede school in Ouderkerk-Oost;
- g. de financiële dekking.

Bovenstaande onderwerpen komen in deze notitie uitgebreid aan de orde.

2. Het brede school concept

2.1 Uitgangspunten brede school

In juli 2004 zijn door het college voor het voeren van haar beleid ten aanzien van de ontwikkeling van brede scholen in Ouder-Amstel de volgende beleidsuitgangspunten vastgesteld:

- Gelet op de expertise op het gebied van onderwijs, zorg en opvang behoort de actie, samenwerking en organisatie van de brede school principieel bij de scholen en instellingen te liggen.
- De rol van de gemeente ligt vooral in het (laten) uitvoeren van wettelijke taken op het gebied van zorg, opvang en lokaal onderwijsbeleid, die de centrale overheid bij de gemeente heeft neergelegd.
- Als de scholen en instellingen dit willen, is de gemeente met behoud van het eerste uitgangspunt bereid een faciliterende rol op zich te nemen.
- De gemeente blijft alert op mogelijke fysieke wensen op het gebied van brede school ontwikkelingen en faciliteert waar nodig en mogelijk dergelijke ontwikkelingen.

In het Coalitie-akkoord 2006 hebben de coalitiepartijen een nadere richting aangegeven voor de vormgeving van het brede school concept in de gemeente. Zoals in de inleiding is opgemerkt, moet naar de mening van de coalitiepartijen, de gemeente een initiërende en faciliterende rol spelen bij het realiseren van de brede school. In de nieuwbouwplannen voor scholen in Ouderkerk aan de Amstel en Duivendrecht moet de brede schoolgedachte in fysieke zin gerealiseerd worden. Voorts moet ook zonder nieuwbouw de samenwerking tussen scholen en kinderopvang gestimuleerd worden.

Het college wil deze richting thans als uitgangspunt voor haar handelen nemen, waarbij zij er vanuit gaat dat de scholen en het maatschappelijk veld de eigen verantwoordelijkheid voor het vormgeven van het brede school concept ook zullen nemen.

2.2 Het brede school concept

Het is van belang om bij de discussie over de gewenste vormgeving van de brede school een scherp beeld te hebben van het concept 'brede school'. De centrale gedachte van het brede school concept is het optimaliseren van de zorg voor en rond het opgroeiende kind. Om deze zorg te kunnen optimaliseren dienen de instellingen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van het opgroeiende kind (van 0 tot 12 jaar) intensief samen te werken. Deze samenwerking dient gericht te zijn op het realiseren van professionele en duurzame samenwerkingsverbanden. De resultante hiervan zal meer kunnen opbrengen, dan de bestaande zorg van de afzonderlijke instellingen.

Hoewel één (fysieke) accommodatie het eenvoudiger maakt met elkaar samen te werken kan de brede school als samenwerkingsvorm tussen verschillende scholen en instellingen ook opgezet worden vanuit afzonderlijke locaties. Het brede school concept als organisatie biedt hiertoe de mogelijkheden.

De ervaring met de uitvoering van het concept van de brede school leert echter, dat de beoogde, professionele samenwerking het best gedijt als de

verschillende activiteiten en voorzieningen onder één dak of zeer dicht bij elkaar, bijvoorbeeld rondom een gemeenschappelijke campus, ontwikkeld kunnen worden. Bestaande accommodaties bieden doorgaans onvoldoende mogelijkheden een goed geoutilleerde brede school accommodatie te realiseren. Het is om deze reden dat het college heeft gekeken naar mogelijkheden om het concept van de brede scholen voor alle basisscholen in de gemeente zoveel mogelijk ook in fysieke zin vorm te geven. In hoofdstuk 4 zullen de verkende mogelijkheden nader worden toegelicht.

2.3 Rol gemeente

Het feit dat het college een mini-conferentie over het brede school concept heeft georganiseerd betekent niet, dat de gemeente daarmee ook de verantwoordelijkheid draagt voor de totstandkoming en de instandhouding van de (fysieke) brede school. De verantwoordelijkheid voor het opzetten van een brede school ligt volgens het college, zoals reeds eerder gesteld, gelet op de expertise in het veld principieel bij de school en de instellingen zelf.

In de beleidsnotitie over de brede school van 2004 is in dit kader aangegeven dat de gemeente bereid is om een regierol te vervullen, indien het onderwijsveld daarom verzoekt. Deze regierol zal in de toekomst ingevuld worden als:

- initiator;
- stimulator in situaties waarin processen haperen; en
- facilitator als zonder extra middelen van de gemeente de geformuleerde doelstellingen niet gerealiseerd kunnen worden.

Bij de regierol hoort ook het periodiek evalueren, indien de gemeente financieel faciliteert.

Op basis hiervan heeft de gemeente in haar rol als initiator begin 2006 een miniconferentie over het fenomeen brede school georganiseerd. Alle organisaties die daarbij aanwezig waren hebben aangegeven verder na te willen denken over de verdere ontwikkeling van de brede scholen in Ouder-Amstel. Per dorpskern is een voorbereidingsgroep ingesteld. Deze groepen onderzoeken of in beide dorpskernen brede scholen in organisatorische zin opgezet kunnen worden. Het onderzoek zal leiden tot een startdocument, waarin de visie en missie beschreven worden.

Het college gaat er van uit, dat binnen de bestaande begrotingen van de scholen (c.q. de besturen van de scholen) en instellingen middelen vrijgemaakt worden voor het opzetten en instandhouden van de brede school. Pas als blijkt, dat er problemen ontstaan en scholen en maatschappelijk veld hun verantwoordelijkheid, ook in financiële zin, hebben opgepakt, wil de gemeente een stimulerende en faciliterende rol vervullen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het beschikbaar stellen van middelen voor het aanstellen van een brede school coördinator.

2.4 Doelstellingen brede school

Voor de ontwikkeling van een brede school kunnen diverse doelstellingen worden geformuleerd. Deze doelstellingen geven de gewenste ontwikkelingsrichting van het brede school concept in de praktijk weer en kunnen daardoor dienen als toetsingskader voor de gemeente om vast te kunnen stellen op welke wijze de gemeente haar regierol zal invullen. Niet alleen de inzet van een brede school coördinator, maar ook de financiële facilitering kunnen zullen afhankelijk worden gemaakt van de mate waarin de scholen voldoen aan deze doelstellingen.

Het college kiest er in navolging van de gemeente Amstelveen voor om de volgende doelstellingen te hanteren:

1. De brede school biedt een veilige maar ook uitdagende leer/speel-omgeving. Deze doelstelling wordt beschouwd als basisvoorwaarde. Zij beoogt ook dat de activiteiten en accommodaties van de brede school toegankelijk moeten zijn voor de buurt.
2. De brede school creëert een doorgaande lijn in activiteiten en zorg voor 0–12 jaren en dringt ontwikkelingsachterstanden terug. Belangrijke onderdelen hierbij zijn een sluitend systeem voor zorg en opvang en de ontwikkeling van een inhoudelijk doorgaande lijn, ook van binnen- naar buitenschoolse activiteiten.
3. De brede school biedt een dagstructuur of een dagarrangement voor kinderen van 07.30 tot 18.30 uur. Hierbij gaat het om sluitende dagarrangementen, waarbij opvang, zorg en onderwijs goed op elkaar afgestemd zijn. De opvang speelt in op de behoefte van kinderen en ouders.
4. De brede school biedt activiteiten gericht op verrijking van de ervaringen van kinderen en hun ouders. Activiteiten als sport, cultuur, muziek, zorg en creatieve bezigheden dragen bij aan de ontwikkeling van het kind. De brede school dient hiervoor een programma op te stellen.
5. De brede school levert een bijdrage aan de sociale cohesie in de buurt. Door de keuze van partners en activiteiten kan de buurtbetrokkenheid gestimuleerd worden.
6. De brede school is een aantrekkelijke werkomgeving voor de betrokken professionals. Voor het slagen van de brede school is het van belang dat de professionals gemotiveerd zijn, met durf samenwerken en de kansen die er zijn benutten. Door multidisciplinaire samenwerking ontstaat een aantrekkelijke werkomgeving.

2.5 Motie van Aartsen/Bos

Tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen van 2005 heeft de Tweede Kamer de motie Van Aartsen/Bos aangenomen. Volgens deze motie zijn de besturen van de basisscholen vanaf 1 augustus 2007 verplicht er zorg voor te dragen dat kinderen op de basisschool de mogelijkheid krijgen om gebruik te maken van voor- en naschoolse opvang van 7:30 in de ochtend tot 18:30 in de avond, wanneer de ouders daarom vragen. Vanaf 1 augustus 2007 zijn de besturen van de basisscholen derhalve verantwoordelijk voor de opvang van leerlingen vóór en na schooltijd. De scholen hoeven deze opvang overigens niet zelf te verzorgen, zij mogen die taak ook uitbesteden aan een kinderopvangorganisatie of andere organisatie.

De scholen in Ouder-Amstel hebben gekozen voor het zogenaamde 'makelaarsmodel'. Zij werken met één of meerdere in Ouder-Amstel gevestigde instellingen samen. De nieuwe verantwoordelijkheid past goed in het brede school concept. De organisatie hiervan vraagt van de scholen echter veel tijd en energie.

De stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de motie Van Aartsen/Bos is als volgt. Op dit moment hebben de scholen in Ouderkerk aan de Amstel uitvoering gegeven aan de motie door zelf ruimtes voor naschoolse opvang beschikbaar te stellen. Het Kofschip en de Amstelschool is dit gelukt binnen de eigen accommodaties. De Jan Hekmanschool heeft samenwerking gezocht met Villa Kakelbont. In Duivendrecht zijn twee lokalen beschikbaar gekomen voor naschoolse opvang door het vrijkomen van lokalen vanwege de overgangsregeling voor De Regenboog.

Bij de start van het brede school traject in Ouderkerk aan de Amstel hebben de scholen aangegeven prioriteit te willen geven aan de uitvoering van de motie van Aartsen/Bos, maar voor wat betreft de ontwikkeling van het brede school concept een pas op de plaats te willen maken. Afsproken is dat in de tweede helft van 2007 de inhoudelijke discussie weer opgepakt zal worden. De voorbereidingsgroep Duivendrecht is onder leiding van PRIMO voortvarend aan de slag gegaan. De vragen rond de brede school zijn geïnventariseerd en door de groep nader uitgewerkt. Onderwerpen die onder andere behandeld zijn betreffen: oriëntatie op de verschillende brede school profielen, het formuleren van een gezamenlijk visie en het verkennen van de ruimtelijke visie. Voor wat betreft dit laatste kiezen de deelnemende partijen unaniem voor een model waarbij de instellingen zo dicht mogelijk bij elkaar worden gehuisvest. De verwachting is dat in november het startdocument brede school Duivendrecht afgerond en gepresenteerd kan worden.

3. Wettelijk kader

3.1 Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

De rijksoverheid heeft op het gebied van onderwijs, zorg en opvang een aantal wettelijke taken neergelegd bij de gemeente. Deze taken kunnen worden samengevat in het zorgdragen voor adequate huisvesting in de vorm van schoolaccommodaties en het ter beschikking stellen van financiële middelen hiervoor. De schoolbesturen zijn vrij om zelf te bepalen op welke wijze deze accommodaties worden ingericht.

Het centrale instrument voor het onderwijshuisvestingsbeleid is de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Ouder-Amstel. Deze verordening is gebaseerd op de door de VNG uitgebrachte modelverordening, welke door bijna alle gemeenten in Nederland integraal is overgenomen. De inhoud van de modelverordening komt overeen met het rijksbeleid zoals dat tot 1997, het jaar van de decentralisatie van de onderwijshuisvesting naar de gemeenten, door de minister werd gevoerd. Voor de bouw en het buitenonderhoud van de onderwijsaccommodaties ontvangen de gemeenten via de algemene uitkering een bijdrage van het rijk en de scholen een bijdrage voor de exploitatie, zoals de kosten voor verlichting, verwarming en schoonhouden.

In de huisvestingsverordening is vastgelegd, dat jaarlijks een zogenaamd huisvestingsprogramma moet worden vastgesteld. In dit programma staan de voorzieningen die voldoen aan de in de verordening opgenomen criteria alsmede de middelen die beschikbaar worden gesteld voor het realiseren van deze voorzieningen. Zij moeten worden uitgevoerd in het jaar, dat volgt op het jaar waarin het programma is vastgesteld.

In een apart overzicht moeten daarnaast de voorzieningen vermeld worden, die wel zijn aangevraagd, maar die niet zijn opgenomen in het huisvestingsprogramma. Dit kan veroorzaakt worden door het feit dat de aangevraagde voorzieningen geen voorziening in de sfeer van de onderwijshuisvesting zijn of vanwege het feit dat de gemeenteraad om budgettaire redenen voor deze voorziening geen middelen beschikbaar heeft gesteld.

Bij de toepassing van de huisvestingsverordening worden onder andere de volgende voorzieningen onderscheiden:

- nieuwbouw dan wel vervangende nieuwbouw van een school;
- uitbreiding van een schoolgebouw;
- bouw of verplaatsing van een of meer noodlokalen;
- inrichting met onderwijsleerpakket;
- inrichting met meubilair;
- aanpassingen aan gebouwen (bijvoorbeeld voor onderwijskundige vernieuwingen);
- onderhoud aan de buitenzijde van een schoolgebouw;
- algehele vervanging van binnenkozijnen en binnendeuren;
- algehele vervanging van radiatoren, convectors en leidingen van de cv;
- herstel van constructiefouten;
- herstel en vervanging in verband met schade aan een gebouw, onderwijsleerpakket en meubilair ingeval van bijzondere omstandigheden.

Bij het beoordelen van de aanvragen wordt de volgende urgentievolgorde gehanteerd:

- voorzieningen om capaciteitstekorten op te heffen;
- voorzieningen noodzakelijk om een adequaat onderhoudsniveau van gebouwen te handhaven;
- voorzieningen noodzakelijk om te voldoen aan bij of krachtens de wet gestelde verplichtingen bestaande uit aanpassingen voor zover deze geen capaciteitsuitbreiding inhouden (bijvoorbeeld in het kader van de gebruikersvergunning of arbeidsomstandigheden);
- voorzieningen die wenselijk zijn als gevolg van nieuwe onderwijskundige inzichten en/of gewenste bouwkundige aanpassingen om gebouwen aan te passen aan de eigentijdse eisen van het onderwijs.

Op basis van de gemeentelijke Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs worden er voor het realiseren van huisvestingsvoorzieningen waaronder gymnastiekaccommodaties vergoedingsbedragen toegekend. Bij het toekennen van deze bedragen wordt onderscheid gemaakt tussen vooraf genormeerde bedragen en bedragen gebaseerd op de feitelijk kosten per geval (de zogenaamde offertelijns).

De genormeerde vergoedingsbedragen gelden bij nieuwbouw, uitbreiding en de eerste inrichting met onderwijsleerpakket en meubilair van schoolgebouwen alsmede voor vergoedingen voor het gebruik van gymnastiekaccommodaties. Alle in de verordening genoemde bedragen zijn herleid tot het prijspeil 1 juli 2003 en worden vervolgens jaarlijks aangepast aan de prijsontwikkeling. Over het toe te passen prijsindexcijfer worden de gemeenten jaarlijks door de VNG middels een nieuwsbrief geïnformeerd.

De financiële normering voor (vervangende) nieuwbouw valt uiteen in een vijftal kostencomponenten, te weten:

- kosten voor het terrein;
- bouwkosten;
- toeslag voor paalfundering;
- toeslag voor het realiseren van een afzonderlijk speellokaal;
- toeslag voor sloopkosten.

Omdat het niet mogelijk is bij alle voorzieningen de normbedragen te hanteren geldt voor een aantal voorzieningen de zogenaamde offertelijns, dus vergoeding op basis van de feitelijke kosten. Dat geldt onder andere voor de volgende voorzieningen:

- creëren (extra) leslokaal binnen het bestaande gebouw;
- creëren van een speellokaal binnen het bestaande gebouw;
- voorzieningen in verband met eisen voortkomend uit de wet- en regelgeving;
- het terrein toegankelijk maken voor rolstoelgebruikers en/of het
- aanbrengen van een traplift bij bestaande meerlaagse schoolgebouwen;
- aanpassing als gevolg van onderwijskundige vernieuwingen.

Het is gebleken, dat de op de gemeentelijke huisvestingsverordening gebaseerde budgetten in de praktijk vaak te krap zijn. Met name de ontwikkeling van de bouwmarkt speelt daarbij een belangrijke rol. Door

onbalans in vraag en aanbod stijgen sinds begin dit jaar de bouwprijzen excessief. Daarnaast is bij het overleg over de bouw van de brede school in Ouderkerk-Zuid gebleken, dat de op de huisvestingsverordening gebaseerde budgetten nauwelijks of geen ruimte bieden voorzieningen te treffen, die het brede school concept en efficiënt gebruik van de daarvoor gebouwde accommodaties ondersteunen.

3.2 Bouwheerschap

In de Wet op het Primair Onderwijs is bepaald, dat in het geval van (vervangende) nieuwbouw het bestuur van een school in beginsel bouwheer is. Dat wil zeggen dat het schoolbestuur opdracht geeft voor het tot stand brengen van een voorziening in de huisvesting. In overleg met de gemeente kan hiervan afgeweken worden. De gemeente kan namens het schoolbestuur als bouwheer optreden. Dit moet dan schriftelijk overeengekomen worden.

Het college is van oordeel dat bouw, beheer en onderhoud van scholen niet meer tot de taak van de gemeente moeten worden gerekend. Dit betekent uiteraard niet, dat de gemeente financieel geen verantwoordelijkheden meer heeft. Uit overleg met de schoolbesturen is gebleken dat ook zij, mede door het streven naar de bouw van brede scholen met meerdere gebruikers, in toenemende mate voorkeur hebben voor het uitbesteden van het bouwheerschap en beheer.

Vanuit haar rol als stimulator heeft het college aan de Woningstichting Ouder-Amstel gevraagd of zij bereid is de positie als bouwheer en beheerder over te nemen. De Woningstichting Ouder-Amstel heeft aangegeven deze positie in te willen vervullen, maar ook vanuit haar positie als maatschappelijke partner een bijdrage te willen leveren aan de totstandkoming van deze accommodaties. In het kader van de ontwikkeling van een bouwplan voor de Jan Hekmanschool in Ouderkerk-Zuid zijn deze afspraken in een intentieovereenkomst vastgelegd. In hoofdstuk 4 wordt hierop nader ingegaan.

Het spreekt tenslotte voor zich dat het college ook als zij niet zelf als bouwheer optreedt vanuit haar visie over de gewenste ontwikkeling van het basisonderwijs in de gemeente middels participatie bij het ontwikkelingsproces en de realisering van bouwplannen betrokken wil blijven.

3.3 Vaststellen accommodatiebehoefte

Voor het plannen van de accommodatiebehoefte worden prognoses opgesteld van het aantal te verwachten leerlingen. Deze prognoses worden gemaakt voor een periode van tenminste vijftien jaar. De laatste leerlingenprognose dateert uit 2005. Voor zowel Ouderkerk als Duivendrecht geldt dat niet alleen rekening is gehouden met de leerlingen uit Ouder-Amstel, maar ook met leerlingen uit direct aangrenzende gebieden. Dit wordt in de leerlingenprognose omschreven als het voedingsgebied van de scholen. Voor Ouderkerk betreft dit Amstelveen (met name de Amstelzijde) en voor Duivendrecht betreft dit Diemen Zuid III en Amsterdam Zuidoost. Tevens is bij de leerlingenprognose 2005 voor Ouderkerk rekening gehouden met de bouw van 150 woningen in Ouderkerk-Zuid en voor Duivendrecht met de bouw van 400 woningen. Tot nu toe werd om de twee jaar een nieuwe prognose opgesteld. Omdat het beeld van de

toekomstige huisvestingsbehoefte duidelijk is, is voor het actualiseren van de prognose een pas op de plaats gemaakt. In 2010 zal een nieuwe prognose worden opgesteld.

De leerlingenprognose 2005 voor de jaren tot en met 2020 is hieronder in tabelvorm per school weergegeven. In de cellen zijn de verwachte aantallen leerlingen weergegeven. Tussen haakjes staat het aantal benodigde lokalen.

Leerlingenprognose 2005:

Naam School	Feitelijk aantal leerlingen 2006	Prognose aantal leerlingen 2008	Prognose aantal leerlingen 2010	Prognose aantal leerlingen 2015	Prognose aantal leerlingen 2020
Jan Hekmanschool	407 (17)	420 (18)	442 (19)	410 (17)	328 (14)
Het Kofschip	400 (17)	414 (18)	437 (19)	405 (17)	324 (14)
Amstelschool	184 (08)	185 (08)	194 (08)	180 (08)	144 (06)
De Grote Beer	283 (12)	288 (13)	295 (13)	332 (14)	325 (14)
De Regenboog	88 (05)	-	-	-	-
Bekemaschool	235 (10)	230 (10)	234 (10)	258 (11)	253 (11)

Indien accommodaties langer dan 15 jaar nodig zijn, zullen zij uitgevoerd worden als permanente bouw. Voor accommodaties die korter nodig zijn geldt, dat volstaan kan worden met het beschikbaar stellen van middelen voor tijdelijke gebouwen.

Met name in verband met de grote instroom in Duivendrecht van kinderen uit Diemen Zuid III en Amsterdam Zuidoost heeft de gemeenteraad voor aanvragen voor uitbreiding van bestaande accommodaties vastgesteld, dat deze slechts gehonoreerd zullen worden, indien het aantal nieuwe leerlingen waarvoor de uitbreiding nodig is, grotendeels (meer dan 50%) uit de gemeente Ouder-Amstel afkomstig is. Het college is van mening, dat dit beleid naar algemene maatstaven van redelijkheid en billijkheid het (financiële) belang dient van de gemeente om de huisvesting te financieren van leerlingen, die in overwegende mate afkomstig zijn uit onze gemeente, alsmede aan het recht van de scholen op vrijheid van inrichting van het onderwijs. Onder het recht van vrijheid van inrichting van het onderwijs is ook het toelatingsbeleid van de scholen begrepen.

Vanwege het gegeven, dat De Regenboog, op welke school vanuit het verleden relatief veel leerlingen uit Amsterdam Zuidoost zaten, met ingang van het nieuwe schooljaar 2007/2008 zal worden afgebouwd, zijn de leerlingen van de basisscholen in Duivendrecht thans grotendeels afkomstig uit onze gemeente. Bij consequente voortzetting van het thans geldende huisvestingsbeleid zal bij het realiseren van nieuwbouw vooral voor Duivendrechtse kinderen gebouwd worden.

Voorbeeld 1:

In 2010 en 2015 heeft de Jan Hekmanschool respectievelijk 19 en 17 lokalen nodig. In 2020 is dit aantal terug gezakt tot 14. Behoeftedie langer bestaat dan 15 jaar wordt als permanente behoefte aangemerkt. Op basis van het huidige beleid bedraagt het aantal permanente lokalen 14 en het aantal tijdelijke per 2010 en 2015 respectievelijk 5 en 3.

Voorbeeld 2:

In 2006 heeft De Grote Beer 12 lokalen nodig. In 2010 stijgt dit tot 13 en in 2015 en 2020 tot 14. De prognose geeft (net) niet aan dat de behoefte van 2010, 2015 en 2020 15 jaar zal duren. Het aantal permanente lokalen bedraagt derhalve 12, het huidige aantal, en het aantal tijdelijke lokalen in 2010 1 en in 2015 en 2020 2.

Ten aanzien van de tijdelijke bebouwing is het college van oordeel, dat in de toekomst zoveel mogelijk voorkomen dient te worden dat semi-permanente lokalen gebouwd moeten worden of zelfs noodlokalen moeten worden neergezet. Gemeend wordt dat deze oplossing onvoldoende duurzaam is en, zeker indien zoals thans in Ouderkerk deze lokalen niet bij de school gebouwd kunnen worden, niet stroken met het voornemen om fysieke brede scholen te ontwikkelen. Om deze reden zal bij de nieuwbouw van scholen de tijdelijke behoefte gerealiseerd worden als schoolwoning. Dit zijn permanente lokalen die na het onderwijsgebruik verbouwd kunnen worden tot woningen. Bij het beschikbaar stellen van financiële middelen voor de bouw van accommodaties zal hiermee rekening worden gehouden.

3.4 Milieuregelgeving

Minister Cramer van VROM heeft zeer onlangs bekend gemaakt, dat scholen en kinderdagverblijven in de toekomst minimaal 100 meter verwijderd moeten zijn van snelwegen en minimaal 50 meter van provinciale wegen. De regels zullen met name gelden voor nog te bouwen schoolaccommodaties en hebben geen invloed op bestaande bebouwing. De minister doet deze voorstellen om de luchtkwaliteit te verbeteren en om de onduidelijkheid hierover weg te nemen bij de planning van woning- en wegenbouw.

De nieuwe regels kunnen van invloed zijn op de plannen voor de nieuwbouw van de drie brede scholen in onze gemeente. Om deze reden wordt thans nader onderzocht hoe deze nieuwe regelgeving precies zal luiden en of daarmee in de planvorming rekening moet worden gehouden. Het is op dit moment nog niet bekend welke invloed de nieuwe regels precies zullen hebben. Overigens moet in dit kader worden opgemerkt, dat de onderzoeken van de GGD aantonen, dat de luchtkwaliteit in onze gemeente aan de geldende luchtkwaliteitsnormen voldoet. Voorts zal bij de bouw van de scholen aandacht worden besteed aan een gezond binnenklimaat.

4. Huisvestingsbeleid 2007-2015

4.1 Naar permanente en duurzame huisvesting

In het integraal huisvestingplan van 1999 werd geconstateerd, dat de bestaande schoolaccommodaties aangepast moesten worden aan de nieuwe eisen die op dat moment aan schoolaccommodaties gesteld werden. Daarbij werd tevens aangegeven dat vernieuwing van de schoolaccommodaties naar alle waarschijnlijkheid meer rendement zou opleveren dan verder investeren in de bestaande accommodaties. Nieuwe inzichten over de inrichting van de zorg rond kinderen heeft bij het college tot de overtuiging geleid, dat nieuwbouw voorkeur heeft boven renovatie. Het college wil de gewenste samenwerking tussen instellingen, die betrokken zijn bij de ontwikkeling van het kind een extra impuls geven door thans achter het vernieuwingsproces de nodige vaart te zetten. Gestreefd zal worden alle basisscholen voor 2015 te voorzien van huisvesting, waarin het brede school concept op een efficiënte wijze opgezet kan worden.

Het college wil niet alleen dat bij vernieuwing van scholen gebouwd wordt volgens het brede school concept, maar ook dat al die maatregelen in het kader van duurzaamheid genomen worden, die vanuit een oogpunt van verantwoorde omgang met het leefmilieu en rentmeesterschap vandaag de dag tot de maat der dingen horen. Met de Woningstichting Ouder-Amstel is overeengekomen, dat wanneer zij als bouwheer optreedt, de Woningstichting energiezuinige oplossingen, die zich binnen een periode van ca. 40 jaar terugverdienen, zal toepassen. Projecten die een langere terugverdientijd hebben zullen ook uitgevoerd worden, indien de kosten daarvan gedekt kunnen worden uit het positief saldo van de duurzame investeringen, die zich binnen een termijn van 40 jaar terugverdienen.

4.2 Brede School Ouderkerk-Zuid

Bij het onderzoek naar de mogelijkheden van concentratie van de sportvelden in Ouderkerk-Oost is op grond van bovenstaand inzicht bestudeerd of bij de herontwikkeling van de vrijkomende locatie in Ouderkerk-Zuid voor woningbouw ook ruimte gecreëerd zou kunnen worden voor de bouw van drie nieuwe basisscholen. Op basis van deze studie besloot de gemeenteraad in april 2001 het licht op groen te zetten voor concentratie van de sportvelden in Oost en op de vrijkomende grond in Ouderkerk Zuid naast ruimte voor woningbouw ook ruimte te reserveren voor de bouw van drie nieuwe basisscholen en voorzieningen voor kinderopvang. De eerste fase, de aanleg van het nieuwe sportcomplex in Ouderkerk-Oost, is in 2004 afgerond.

In het met het onderwijsveld gevoerde overleg over de tweede fase, de herontwikkeling van Ouderkerk-Zuid, kozen zowel Het Kofschip als de Amstelschool voor handhaving van de bestaande accommodaties. Bij de ontwikkeling van de locatie in Zuid is daarom enkel rekening gehouden met de bouw van nieuwe accommodaties voor de Jan Hekmanschool en de kinderopvang van Catalpa en vanwege nieuwe ideeën over de organisatie van de zorg om het kind, ook gekeken naar mogelijkheden voor door de Stichting voor Kind en Ouder in Ouder-Amstel (SKOO) op te zetten buitenschoolse opvang.

In de voor de locatie opgestelde massastudie wordt uitgegaan van de bouw van een nieuwe school gecombineerd met een accommodatie voor buitenschoolse opvang. Voor de kinderopvang en buitenschoolse opvang van Catalpa is in een apart gebouw ruimte gereserveerd voor 8 groepen. Daarnaast kunnen nog enkele woningen gebouwd worden, waaronder een aantal voor starters. De gebouwen zullen gegroepeerd worden rondom een centrale autovrije campus.

Bij de accommodatie voor de Jan Hekmanschool is overeenkomstig het hierboven geformuleerde beleid ten aanzien van nieuwbouw rekening gehouden met de dringende wens van de directie om alle groepen, dus ook de groepen die thans gehuisvest zijn in De Hekgolf aan de Wethouder Koolhaasweg, weer in één gebouw te kunnen huisvesten. Dit betekent dat totaal 19 lokalen gebouwd zullen worden, waarvan 5 een tijdelijke status hebben. Deze lokalen zullen als schoolwoning gerealiseerd worden. Zodra deze lokalen niet meer voor onderwijskundige doelen nodig zijn, kunnen zij relatief eenvoudig worden omgevormd tot woningen. Met name kan gedacht worden aan woningen voor starters op de woningmarkt.

Tevens is rekening gehouden met de bouw van een gymnastieklokaal. Hoewel sporthal Bindelwijk voor gymnastiekonderwijs binnen de geldende loop/fietsafstand ligt, wordt vanwege de verkeersproblematiek in en rondom de Kerkstraat gemeend dat bij de bouw van een nieuwe school in Zuid eveneens een gymnastieklokaal gebouwd dient te worden. Ter compensatie zal één speellokaal worden ingeleverd.

Naar verwachting zal begin 2009 met de bouw van de nieuwe accommodaties in Ouderkerk-Zuid gestart kunnen worden. Op basis van de hierboven geformuleerde uitgangspunten zal de gemeenteraad binnenkort op basis van een apart raadsvoorstel voorgesteld worden middelen beschikbaar te stellen. In hoofdstuk 5 wordt de financiële opzet van de brede school in Ouderkerk-Zuid nader toegelicht.

4.3 Opheffing dislocatie Wethouder Koolhaasweg

Medio jaren negentig zijn twee noodlokalen geplaatst op het schoolplein bij de Jan Hekmanschool. In verband met een verdere groei van het aantal leerlingen zijn in 1998 de eerste 4 lokalen aan de Wethouder Koolhaasweg geplaatst. Inmiddels staan er 14 lokalen waarvan 6 in gebruik bij de Jan Hekmanschool en 8 in gebruik bij Het Kofschip. Met de verhuizing van de Jan Hekmanschool naar Ouderkerk-Zuid, waarbij de school in zijn geheel op één locatie gehuisvest wordt, kunnen 6 van de 14 lokalen opgeheven worden.

Het voornemen van het college is erop gericht de gehele dislocatie aan de Wethouder Koolhaasweg conform de wens van de gemeenteraad op te heffen. Daartoe zal ook voor de lokalen van Het Kofschip een oplossing moeten worden gezocht. Het college streeft ook voor Het Kofschip (samen met De Amstelschool) op termijn naar vervangende nieuwbouw. Dit zal een nieuwe brede school kunnen zijn in Ouderkerk-Oost. Zie verder paragraaf 4.5.

4.4 Brede School Duivendrecht

Op 23 december 2004 heeft de gemeenteraad de "Nota Uitgangspunten Centrumplan Duivendrecht op Hoofdlijnen" vastgesteld. In de nota zijn de programmatische en stedenbouwkundige randvoorwaarden en uitgangspunten opgenomen waarbinnen herontwikkeling van het dorpscentrum Duivendrecht plaats moet vinden. De nota gaat er van uit, dat de scholen op de Zonnehof nieuwe accommodaties zullen krijgen. Daarnaast is rekening gehouden met de bouw van een nieuw Dorpshuis bij het huidige winkelcentrum.

Bij de uitwerking van deze uitgangspunten wordt er inmiddels conform de wensen van de scholen en de in het Dorpshuis gehuisveste voorzieningen (bibliotheek, peuterspeelzaal, buitenschoolse opvang, Coherente en het Muziekcollectief) van uitgegaan, dat op de Zonnehof niet alleen de nieuwe schoolaccommodaties gebouwd kunnen worden, maar ook alle accommodaties voor de voorzieningen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van het brede school concept in Duivendrecht. Deze ontwikkeling past in de visie van het college .

Op 1 oktober 2006 zakte het aantal leerlingen van basisschool De Regenboog voor de derde achtereenvolgende maal onder de huidige opheffingsnorm. Op grond hiervan heeft de minister van onderwijs aangegeven, dat vanaf 1 augustus 2007 geen middelen meer beschikbaar gesteld zullen worden voor exploitatie van de school. Over de gevolgen hiervan en het gebruik van de school tot het moment dat de nieuwe accommodaties beschikbaar komen heeft het college de commissie bestuur en burger inmiddels geïnformeerd.

Voor de toekomstige nieuwbouwplannen betekent deze ontwikkeling, dat de benodigde capaciteit teruggebracht kan worden tot in totaal 25 lokalen (prognosejaar 2020), waarvan ingevolge het hierboven geformuleerde beleid drie lokalen als schoolwoning zullen worden gebouwd. Op dit moment wordt er van uitgegaan dat in schooljaar 2010/2011 gestart kan worden met de nieuwbouw van de scholen en het Dorpshuis.

4.5 Brede school Ouderkerk Oost

Voor een uitbreiding van Het Kofschip met drie permanente lokalen is reeds door de gemeenteraad krediet beschikbaar gesteld. De planvorming is gereed voor uitvoering. Vanwege een beroepsprocedure tegen de verleende bouwvergunning is echter nog niet met de bouw gestart. In deze periode heeft het college het verzoek bereikt om nog eens goed naar alternatieven voor deze uitbreiding te kijken. Temeer, omdat door deze uitbreiding van Het Kofschip de eerstkomende tien jaar toch nog behoefte blijft bestaan aan tijdelijke huisvesting voor 4 tot 5 groepen en in de nieuwe school onvoldoende voorzieningen getroffen kunnen worden voor buitenschoolse opvang, waardoor in fysieke zin geen brede school kan worden gerealiseerd. Daarnaast is de verkeersontwikkeling langs Het Kofschip (Hoofdenburgsingel) niet optimaal. Deze zorg wordt niet minder in het licht van de voorgenomen woningbouw in Ouderkerk-Zuid. Het college heeft daarop vrijblijvend ruimtelijk verkend of in Ouderkerk-Oost aan de Wethouder Koolhaasweg mogelijk een nieuwe accommodatie voor Het Kofschip gebouwd kan worden.

Hiertoe is in het tweede kwartaal van dit jaar door VVK architectuur en stedenbouw BV een verkenning uitgevoerd. Deze verkenning toont aan, dat in Ouderkerk-Oost hiervoor voldoende ruimte aanwezig is. De locatie biedt bij opheffing van de clubaccommodatie van NEA-handbal en herbouw van ELF'91 een aantrekkelijke mogelijkheid bij de sportvelden en het Amstelbad een derde brede school met daarin alle groepen geherhuisvest te ontwikkelen, inclusief voorzieningen voor buitenschoolse opvang. Het bestuur van Het Kofschip (de Stichting Onderwijsgroep Amstelland) heeft bij monde van haar directeur daarop desgevraagd aangegeven de locatie in Ouderkerk-Oost ook aantrekkelijk te vinden voor de bouw van een nieuwe (brede) school. Het bestuur is daarvoor in beginsel bereid van de realisatie van het bouwplan voor de vergunde uitbreiding van Het Kofschip af te zien, onder voorwaarde dat deze mogelijkheid met voortvarendheid wordt uitgewerkt tot een plan op basis waarvan zo snel mogelijk aansluitend aan de realisering van de nieuwe Jan Hekmanschool in Ouderkerk-Zuid, in Ouderkerk-Oost gestart kan worden met de voorbereidende werkzaamheden.

De Stichting Onderwijsgroep Amstelland (dat eveneens het bestuur van De Amstelschool vormt) heeft voorts te kennen gegeven, dat het voor haar in beginsel bespreekbaar is, dat de Amstelschool in de toekomst ook naar deze locatie verplaatst wordt, indien op de langere termijn door terugloop van het aantal leerlingen op de nieuwe locatie daarvoor voldoende ruimte ontstaat. Ten aanzien van de Amstelschool merken wij op, dat de gemeenteraad in september 2005 middelen beschikbaar heeft gesteld voor uitbreiding. De Amstelschool is inmiddels uitgebreid met een achtste lokaal en een speellokaal. Voorts is de school in het kader van de onderwijskundige vernieuwingen aangepast aan de eisen van deze tijd.

Volgens het hierboven geformuleerde beleid zullen 19 lokalen gebouwd worden, waarvan 14 permanente lokalen en 5 schoolwoningen.

Het gebied waar de brede school gebouwd kan worden heeft de bestemming sportterrein. De bouw van een nieuwe brede school in Ouderkerk-Oost is op dit moment derhalve in strijd met het ter plaatse geldende bestemmingsplan. Op ambtelijk niveau is van provinciezijde echter aangegeven, dat met verdere uitwerking van de plannen kan worden voort gegaan. Verdere ontwikkeling van de plannen past in het geformuleerde beleid ten aanzien van de inrichting van het onderwijs in Ouder-Amstel.

Voor realisering van de school in Ouderkerk-Oost zullen eerst de tijdelijke accommodaties aan de Wethouder Koolhaasweg verwijderd moeten worden, waardoor Het Kofschip gedurende de voorbereidende werkzaamheden en tijdens de bouw niet meer kan beschikken over de 8 tijdelijke leslokalen. Uitgaande van een overgang van de Jan Hekmanschool naar Ouderkerk-Zuid medio 2010, kan Het Kofschip op zijn vroegst 2 jaar later, medio 2012, een nieuwe locatie in Ouderkerk-Oost betrekken. Het bestuur en de directie stemmen er mee in, dat tijdens deze periode de oude Jan Hekmanschool als tijdelijke accommodatie gebruikt wordt. Gelet op de huidige onderhoudstoestand van deze school zullen in verband hiermede een aantal werkzaamheden echter niet meer uitgesteld kunnen worden.

4.6 Buitenschoolse opvang

Door de motie van Aartsen/Bos is de vraag naar buitenschoolse opvang behoorlijk toegenomen. Hoewel geen voorspellingen beschikbaar zijn over de verdere ontwikkeling van de vraag mag verwacht worden dat deze nog verder zal toenemen. Binnen de ontwikkeling van het centrumplan Duivendrecht bestaan voldoende mogelijkheden hiermee rekening te houden. In Ouderkerk wordt bij de ontwikkeling van de nieuwbouwplannen voor de Jan Hekmanschool en Het Kofschip rekening gehouden met de bouw van extra capaciteit voor de buitenschoolse opvang. Gelet op de leerlingenprognoses en de door de bouw van de schoolwoningen gecreëerde flexibiliteit van de nieuwe brede school accommodaties wordt verwacht dat na realisering van deze accommodaties zowel in Duivendrecht als Ouderkerk in de toekomst voldoende capaciteit gerealiseerd kan worden.

5. Organisatorische en financiële opzet Ouderkerk-Zuid

5.1 Organisatorische opzet

In paragraaf 3.2 van deze notitie is aangegeven, dat het college de bouw, het beheer en het onderhoud niet tot de taak van de gemeente wil rekenen en dat ook de scholen in toenemende mate voorkeur hebben voor het uitbesteden van het bouwheerschap en het beheer. Nu de Woningstichting Ouder-Amstel heeft aangegeven deze taak te willen vervullen, dienen over de organisatorisch en financiële opzet nadere afspraken gemaakt te worden tussen de Woningstichting, de scholen, de bij de bouw van de brede school betrokken maatschappelijke instellingen en de gemeente.

Ten aanzien van de brede school in Ouderkerk-Zuid kan de organisatorische opzet als volgt worden beschreven. Allereerst dienen de afspraken over de voorgenomen samenwerking te worden vastgelegd in een intentieovereenkomst. De betrokken besturen en de gemeenteraad dienen hiermee in te stemmen. Er is daartoe een concept intentieovereenkomst opgesteld. Deze overeenkomst is als bijlage bij deze notitie gevoegd. In de overeenkomst spreken de samenwerkende partijen (Woningstichting Ouder-Amstel, Stichting Amstelwijs, SKOO en de gemeente) de intentie uit samen te werken, waarbij iedere partij zijn deskundigheid, met respect voor de andere partijen, inbrengt. De overeenkomst bevat verder afspraken over de grondverkoop, de stedenbouwkundige randvoorwaarden, de bouwvolumes en de posities van de betrokken partijen ten opzichte van elkaar voor de bouw van de school, waarbij de gemeente krachtens de huisvestingsverordening ook financiële verantwoordelijkheid draagt en de bouw van de accommodatie voor SKOO.

In de afspraken over de bouw en exploitatie van de school wordt de financiële verhouding geregeld tussen de Woningstichting, Stichting Amstelwijs en de gemeente. In paragraaf 5.2 wordt hierop nader ingegaan. Ten aanzien van de verantwoordelijkheid voor het ontwikkelingsproces is vastgelegd, dat de Woningstichting hiervoor verantwoordelijk is en een projectorganisatie zal opzetten, waarin Stichting Amstelwijs, SKOO en de gemeente zullen participeren. De vervolgafspraken zullen partijen formaliseren in een ontwikkelingsovereenkomst. Voor de huisvesting van Catalpa, waarvoor door de Woningstichting een aparte accommodatie wordt gebouwd, sluiten de Woningstichting en Catalpa een aparte overeenkomst af.

De overeenkomst is getoetst door het accountantsbureau Deloitte. Deze is naar aanleiding hiervan op een enkel punt aangepast. Deloitte is van oordeel, dat bij verwerking van hun opmerkingen de intentieovereenkomst een goede basis vormt voor een constructieve samenwerking.

Ook is juridisch advies ingewonnen in verband met de Europese regelgeving over aanbesteding bij overheidsopdrachten. Volgens het advies is bij de voorgenomen samenwerking geen sprake van een overheidsopdracht en rust op de gemeente daardoor niet de plicht de ontwikkeling (Europees) aan te besteden.

5.2 Financiële opzet

In de concept intentieovereenkomst zijn, onder voorbehoud van instemming van de betrokken besturen en gemeenteraad, voor wat betreft de ontwikkeling van de locatie de volgende financiële afspraken gemaakt.

De gemeente verkoopt de grond voor de brede school locatie in Ouderkerk-Zuid aan de Woningstichting en hanteert vanwege het maatschappelijke belang van deze voorzieningen voor de prijs per m² een aangepast tarief voor de school en voorzieningen voor kinder- en buitenschoolse opvang van € 220 per m². Voor de te realiseren sociale woningbouw bedraagt de prijs € 10.000 per woning. De kavelprijs voor de 2 onder één kap woningen bedraagt € 100.000 per kavel.

De Woningstichting bouwt vervolgens voor eigen rekening en risico een nieuwe school en beschouwt daarbij de door het ingeschakelde adviesbureau opgestelde kostenraming als taakstellend. De totale investeringskosten inclusief grond worden geraamd op afgerond 5,6 miljoen euro. De gemeente en de Woningstichting beschouwen de vergoeding die door de gemeente op basis van de huisvestingsverordening voor de school beschikbaar gesteld kan worden, zijnde 4.1 miljoen euro prijspeil 1 januari 2006, als de contante waarde van de huur voor onbepaalde tijd. Deze huur zal ineens betaald worden.

Het bedrag van 4.1 miljoen euro zal voor de jaren 2006, 2007 en 2008 op basis van de voor deze jaren door de VNG vastgestelde bijstellingsfactoren worden verhoogd. Het totaal van de verhogingen zal worden toegevoegd aan het hierboven genoemde bedrag van 5.6 miljoen euro. De gemeente en de Woningstichting nemen ieder 50% van de totale bijstelling voor hun rekening. De gemeente en de Woningstichting zijn voorts onder nader aangegeven, strikte voorwaarden bereid zich te beraden over een mogelijke verdere bijstelling, indien en voorzover bij de aanbesteding blijkt, dat het op basis hiervan vastgestelde budget niet toereikend is vanwege een excessieve stijging van de bouwkosten door marktwerking. Ook hier geldt dat de gemeente en de Woningstichting ieder voor 50% de kosten hiervan voor hun rekening zullen nemen.

De kosten van buitenonderhoud van de school komen op grond van de huisvestingsverordening voor rekening van de gemeente. Over de wijze waarop dit geregeld zal worden, zullen nadere afspraken worden gemaakt.

In het kader van duurzaam bouwen zal de Woningstichting al die investeringen doen, die zich in de loop van 40 jaar terug verdienen. Hierbij zal de Energiescan Brede School Ouderkerk-Zuid, die bij de stukken ter inzage is gelegd, als uitgangspunt dienen. Projecten die een langere terugverdientijd hebben zullen ook uitgevoerd worden indien de kosten daarvan gedekt kunnen worden uit het positief saldo van de investeringen die zich binnen 40 jaar terugverdienen.

Voor de exploitatie van het gymnastieklokaal verleent de gemeente geen aparte exploitatievergoeding aan Stichting Amstelwijs. De Woningstichting neemt de volledige exploitatie (beheer, binnenonderhoud, schoonmaken,

onderhoud installatie, verlichting, verwarming) over van Stichting Amstelwijs. Stichting Amstelwijs zal hiervoor de jaarlijks voor de exploitatie ontvangen rijksvergoeding één op één doorbetalen aan de Woningstichting.

Als onderdeel van de nieuwe school worden voor SKOO vier groepsruimten voor buitenschoolse opvang gebouwd. De Woningstichting bouwt ook deze accommodatie en verhuurt deze aan SKOO. Voor investeringen in het kader van duurzaamheid, exploitatie door de Woningstichting en beëindiging gebruik gelden dezelfde afspraken als gemaakt zijn voor de bouw van de school.

5.3 Bij tussentijds beëindiging van het gebruik van de vijf schoolwoningen voor onderwijs zal de Woningstichting deze verbouwen tot woningen voor starters of een woongroep voor gehandicapten. Bij beëindiging van het totale gebruik van de school (en accommodatie voor kinderopvang) zal de Woningstichting in overleg met de gemeente voor beide accommodaties een andere maatschappelijke bestemming zoeken of sociale woningbouw realiseren.

6. Kosten en dekking

Het college is van oordeel, dat de gemeentelijke investeringen in de drie brede scholen zoveel mogelijk gedekt dienen te worden uit de grondexploitaties van Ouderkerk-Zuid (voor de brede school in Ouderkerk-Zuid), het Centrumplan Duivendrecht (voor de brede school in Duivendrecht) en de her te ontwikkelen locaties van de Jan Hekmanschool, Het Kofschip en (op termijn) de Amstelschool (voor de brede school in Ouderkerk-Oost).

De exploitatie Ouderkerk-Zuid biedt naar het zich thans laat aanzien voldoende mogelijkheden zonder risico voor de begroting tot kredietvotering te besluiten. De totale kosten van de gemeentelijke investering kunnen gedekt worden uit de exploitatie van Ouderkerk-Zuid. De kosten en de dekking van deze school kunnen, met inachtneming van de in dit hoofdstuk genoemde uitgangspunten, als volgt in schema worden weergegeven:

Kosten en dekking brede school Ouderkerk-Zuid

Totaal geraamde kosten:

- € 5.6 mio, prijspeil 01-01-2007

Dekking:

- € 4.1 mio, prijspeil 01-01-2006, + 50% kosten indexering VNG over de jaren 2006, 2007 en 2008 + 50 % kosten excessieve stijging door marktwerking, ten laste van exploitatie Ouderkerk-Zuid.
- € 1.5 mio, prijspeil 01-01-2007, + 50% kosten indexering VNG over de jaren 2006, 2007 en 2008 van 4,1 mio + 50% kosten excessieve stijging door marktwerking, ten laste van de Woningstichting Ouder-Amstel.

Gelet op de onzekerheden met betrekking tot de exploitatie van het Centrumplan Duivendrecht moet er rekening mee gehouden worden, dat de gemeentelijke investering voor de scholen in Duivendrecht niet volledig gedekt

kan worden uit de exploitatie. Hoewel het streven van het college erop gericht is om deze brede school uit de exploitatie van het Centrumplan Duivendrecht te dekken, dient er niettemin vanaf begrotingsjaar 2010 met een extra last voor de begroting te worden gehouden.

Gelet op de onzekerheden met betrekking tot de exploitatieresultaten van de te herontwikkelen locaties van de Jan Hekmanschool (Koningin Julianalaan), Het Kofschip (Turfstekerspad) en (op termijn) de Amstelschool (Reijgershof) moet er, meer nog dan bij de ontwikkeling van nieuwbouwplannen voor Duivendrecht, rekening mee gehouden worden dat bij het realiseren van een brede school in Ouderkerk-Oost de gemeentelijke investering niet geheel gedekt kan worden uit deze exploitaties. Ook bij dit bouwplan moet er derhalve van worden uitgegaan dat een beroep gedaan moet worden op de begroting van de algemene dienst van 2010.

Hoewel het begrotingsmeerjarenperspectief in 2010 en 2011 overschotten laat zien, is tevens opgemerkt, dat er voorzichtigheid dient te worden betracht bij het structureel bestemmen van deze overschotten. Gezien het bovenstaande zal derhalve inzet moeten worden gepleegd om alternatieve financieringsbronnen aan te boren. Daarbij wordt tevens gedacht aan subsidies, die mogelijk van rijkswege of vanuit de provincie kunnen worden verkregen. Daarbij zal deelname en ondersteuning door een maatschappelijke partner, zoals met name de Woningstichting Ouder-Amstel, van groot belang kunnen zijn.

Het college zal, tenslotte, de gemeenteraad voor elke brede school op basis van een separaat raadsvoorstel inclusief een financieel dekkingsvoorstel vragen om hiertoe de benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen.

7. Samenvatting

Het college wil de mening van de gemeenteraad vernemen omtrent de volgende onderwerpen:

- a. de rol van de gemeente bij het brede school concept;
- b. het hanteren van doelstellingen als voorwaarde voor financiële facilitering;
- c. het gemeentelijk huisvestingsbeleid;
- d. de bouw van de brede school in Ouderkerk-Zuid inclusief het voorgenomen samenwerkingsverband met de woningstichting Ouder-Amstel, zoals vervat in de concept intentieovereenkomst;
- e. de bouw van de brede school in Duivendrecht;
- f. de bouw van de brede school in Ouderkerk-Oost;
- g. de financiële dekking.

Deze onderwerpen kunnen als volgt worden toegelicht.

Ad a) Rol van de gemeente bij het brede school concept

1. Gelet op de expertise op het gebied van onderwijs, zorg en opvang hoort de actie, samenwerking en organisatie van de brede school principieel bij de scholen en instellingen te liggen.
2. De rol van de gemeente ligt vooral in het (laten) uitvoeren van wettelijke taken op het gebied van zorg, opvang en lokaal onderwijsbeleid die de centrale overheid bij de gemeente heeft neergelegd.
3. Als de instellingen dit willen is de gemeente met behoud van uitgangspunt 1 bereid een regisserende rol op zich te nemen. Deze rol zal worden uitgevoerd als:
 - initiator;
 - stimulator; en
 - facilitator, als zonder extra middelen van de gemeente de geformuleerde doelstellingen niet gerealiseerd kunnen worden.
4. De gemeente blijft alert op mogelijke fysieke wensen op het gebied van brede school ontwikkelingen en faciliteert waar nodig en mogelijk dergelijke ontwikkelingen.

Ad b) Doelstellingen als voorwaarde voor financiële facilitering

1. De gemeente wil dat bij de ontwikkeling van beleid door de in Ouder-Amstel werkende instellingen het kind centraal gesteld wordt.
2. Instellingen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van het opgroeiende kind zullen gestimuleerd worden meer dan op dit moment samen te werken op basis van het zogenaamde brede school concept.
3. Doelstellingen:
 - De brede school biedt een veilige maar ook uitdagende leer/ speel-omgeving.
 - De brede school creëert een doorgaande lijn in activiteiten en zorg voor 0-12 jaren en dringt ontwikkelingsachterstanden terug.
 - De brede school biedt een dagstructuur of een dagarrangement voor kinderen van 07.30 uur tot 18.30 uur.
 - De brede school biedt activiteiten gericht op verrijking van de ervaringen van kinderen en hun ouders.

- De brede school levert een bijdrage aan de sociale cohesie in de buurt.
 - De brede school is een aantrekkelijke werkomgeving voor de betrokken professionals.
4. Indien voldaan wordt aan de sub 3. genoemde doelstellingen van het gemeentelijk beleid kan financiële facilitering gevraagd worden voor het aantrekken van een coördinator brede school en fysieke voorzieningen die er op gericht de functie van de brede school te ondersteunen.
 5. Voor financiële facilitering van een brede school coördinator geldt, dat ook de samenwerkende school/scholen en instellingen zelf middelen moeten inzetten voor het aantrekken van de coördinator.

Ad c) gemeentelijk huisvestingsbeleid

1. De gemeente streeft ernaar, dat alle basisscholen voor 2015 de beschikking hebben over nieuwe of aangepast accommodaties, waarin op een efficiënte wijze het brede school concept ontwikkeld kan worden.
2. Binnen deze accommodaties dienen voldoende mogelijkheden aanwezig te zijn om schommelingen in het leerlingenbestand op te vangen, zowel in de sfeer van onderwijs als opvang.
3. Overeenkomstig staand beleid zullen lokalen die langer dan 15 jaar nodig zijn als permanent lokaal gebouwd worden.
4. Lokalen die korter dan 15 jaar nodig zijn zullen in beginsel gebouwd worden als zogenaamde schoolwoningen. Dit zijn lokalen, die na gebruik voor onderwijs verbouwd kunnen worden tot woning.
5. Verzoeken om medewerking aan de uitbreiding van voorzieningen zullen slechts gehonoreerd worden, indien tenminste de helft van de leerlingen uit de gemeente Ouder-Amstel komt.
6. Bij het vaststellen van de capaciteit bij nieuwbouw zal met in achtneming van het gestelde sub. 5 uitgegaan worden van de leerlingprognose 2005. Dit betekent dat zal worden uitgegaan van het verwachte aantal leerlingen, dat afkomstig is uit het voedingsgebied van de scholen (voor de Ouderkerkse scholen: Amstelveen en voor de Duivendrechtse scholen: Duivendrecht, Diemen-Zuid III en Amsterdam Zuidoost).
7. De gemeentelijke verordening voorzieningen huisvesting onderwijs blijft binnen het tijds kader van deze beleidsnotie het kader voor het vaststellen van de vergoedingen voor onderwijsaccommodaties in Ouder-Amstel.
8. Bij de ontwikkeling van bouwplannen voor de nieuwe basisscholen zal voortdurend gelet worden op de ontwikkeling van vraag naar buitenschoolse opvang.
9. Bouw, beheer en onderhoud van brede school accommodaties behoren niet tot de taak van de gemeente. Met de Woningstichting Ouder-Amstel zal overleg gevoerd worden over de rol die de Woningstichting kan vervullen bij de bouw en het beheer van brede school accommodaties.
10. De gemeente streeft ernaar in het kader van duurzaam bouwen al die investeringen te (laten) doen die in de loop van 40 jaar terugverdiend kunnen worden.

Ad d) Bouw brede school Ouderkerk-Zuid

1. Voor de Jan Hekmanschool, SKOO en Catalpa zullen in Ouderkerk-Zuid op basis van het in deze notitie geformuleerde beleid nieuwe accommodaties gebouwd worden.
2. Voor besluitvorming over de kredietvoting gelden de afspraken zoals die zijn vastgelegd in de tussen de Woningstichting, Stichting Amstelwijs, SKOO en de gemeente gesloten Intentieovereenkomst .
3. Start bouw begin 2009, ingebruikname schooljaar 2010/2011.

Ad e) Bouw brede school Duivendrecht

1. Voor de A. Bekemaschool en De Grote Beer zullen op de Zonnehof in Duivendrecht op basis van de in deze notitie geformuleerde uitgangspunten nieuwe brede school accommodaties worden gebouwd.
2. Er zal naar worden gestreefd om over de ontwikkeling, bouw en exploitatie van beide scholen afspraken te maken met alle betrokken maatschappelijke partners.
3. Start bouw schooljaar 2010/2011, ingebruikname schooljaar 2012/2013.

Ad f) Bouw brede school Ouderkerk-Oost

1. Onder voorbehoud van instemming van de provincie Noord-Holland met de ontwikkeling van Ouderkerk-Oost tot brede schoollocatie geldt, dat voor Het Kofschip op basis van het in deze notitie geformuleerde beleid een nieuwe brede school accommodatie gebouwd zal worden.
2. Er zal naar worden gestreefd om over de ontwikkeling, bouw en exploitatie van beide scholen afspraken te maken met betrokken maatschappelijke partners.
3. Start bouw zo spoedig mogelijk na ingebruikname brede school Ouderkerk-Zuid (schooljaar 2010/2011). De ingebruikname wordt beoogd per schooljaar 2012/2013.

Ad g) Financiële dekking

De gemeente streeft er naar het grootste deel van het vernieuwingsprogramma te bekostigen uit de exploitatie van de bouwlocaties, waarbinnen de nieuwe brede schoolaccommodaties gerealiseerd zullen worden, alsmede uit de vrijkomende locaties van de scholen in Ouderkerk aan de Amstel. Er zal tevens inzet worden gepleegd om alternatieve financieringsbronnen aan te boren. Daarbij wordt gedacht aan subsidies, die mogelijk van rijkswege of vanuit de provincie kunnen worden verkregen. Er dient niettemin rekening te worden gehouden met een structureel beslag op de middelen vanaf het begrotingsjaar 2010.

Ouder-Amstel, 9 oktober 2007.

Kaders en criteria Brede school

Inleiding

Tijdens de startconferentie Lokale Educatieve Agenda in april 2011 is uitgesproken dat de huidige werkwijze in de brede school ontwikkeling aan verbetering toe is. Het onderwijsveld en gemeente hebben gezamenlijk geconcludeerd, dat deze werkwijze nog niet geleid heeft tot een duidelijk herkenbare brede school en/of brede school activiteiten.

Om de ontwikkeling van de brede school te bevorderen is er behoefte aan een (herzien) kader waarbinnen dat mogelijk is. Gezien de regierol van de gemeente is besloten dat zij daarbij het voortouw neemt.

Deze notitie heeft dan ook als doel de gemeentelijke kaders met betrekking tot de brede school te concretiseren. De eerder vastgestelde uitgangspunten in de Brede School notitie "naar permanente huisvesting" zijn daarbij leidraad, met dien verstande dat andere accenten gaan worden gelegd. Deze notitie werkt de uitgangspunten nader uit en vertaalt deze naar criteria en voorwaarden waarmee brede school partners de brede school zelfstandig vorm kunnen geven.

De notitie is tot stand gekomen in samenspraak met de brede school partners; het basisonderwijs, de kinderopvang en welzijn. De partners zijn allen vertegenwoordigd in de LEA-stuurgroep. De notitie is door deze stuurgroep besproken en aangenomen. Het college van B&W heeft de notitie in februari 2012 vastgesteld.

Missie, visie en uitgangspunten

missie

In voorgaande jaren zijn de volgende documenten opgesteld door de gemeente over de Brede school:

2007: "Brede school notitie gemeente Ouder-Amstel; naar een Permanente huisvesting".
2010: "Stand van zaken Brede school Ouder-Amstel".

De notitie "Naar permanente huisvesting is opgesteld op basis van de resultaten van de in 2006 georganiseerde mini-conferentie over de brede school met het onderwijsveld. Op basis daarvan is de notitie te beschouwen als een document met draagvlak. In de notitie staat de volgende missie omschreven die de gemeente ook nu nog passend vindt:

"de brede school optimaliseert de zorg voor en rond het opgroeiende kind".

De "brede school" ziet de gemeente als een samenwerkingsverband tussen brede school partners die als doel hebben samen te werken aan de missie. Brede school partners zijn: Kinderopvanginstellingen, basisscholen en de welzijnsorganisatie Coherente (conform de samenstelling van de LEA stuurgroep). Daarnaast onderscheiden zich ook 'bondgenoten' waaronder de bibliotheek, muziekcollectief, sportvereniging, zorginstellingen of elke andere instelling die een bijdrage kan leveren aan het optimaliseren van zorg.

"Optimalisering van de zorg" houdt in dat de omstandigheden waarin het kind opgroeit zo optimaal mogelijk zijn. Dat kan betekenen dat er hulpverlening beschikbaar is tot aan de mogelijkheid om deel te nemen aan de cursus om talenten verder te ontwikkelen. Het kan gericht zijn op het individu (huiswerkbegeleiding) of het systeem (opvoedingsondersteuning) of een groep (training).

"Zorg" is in deze een ruim begrip. Naar het inzicht van de gemeente betekent zorg bijvoorbeeld het bieden van huiswerkbegeleiding, toe leiden naar hulpverlening of (extra) aandacht voor talentontwikkeling.

Met "het opgroeiende kind" doelt de missie op kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar, opvoeders en professionals in het onderwijs, de zorg of kinderopvang.

Visie en uitgangspunt

Hoewel in de beschikbare notities niet letterlijk omschreven steunt de missie op de visie dat voor het optimaliseren van het opvoedklimaat onderlinge samenwerking en afstemming van belang is en dat dit leidt tot 'meer dan de som der delen'. Ofwel samenwerking leidt tot synergie en moet ten goede komen aan de kinderen.

Hierboven staat genoemd dat de doelgroep waar een brede school zich op richt de kinderen, hun ouders en professionals zijn. De kinderen van 0-12 zijn te benoemen als 'profijtgroep': Zij profiteren van de inzet die opvoeders en professional plegen om zorg zo optimaal mogelijk te laten zijn. Deze 2 groepen hebben kennis en kunde nodig om die taak uit te voeren. Om die reden richt een brede school zich behalve op de kinderen van 0-12 ook op opvoeders en professionals.

Uitgangspunten en definitie

Een brede school samenwerkingsverband kenmerkt zich door samenwerking in een netwerk. Daarbij kan samenwerking zich beperken tot inhoudelijk overleg of een stap verder gaan door ook gezamenlijk middelen in te zetten. Het aanbieden van activiteiten door brede school partners, onder of buiten schooltijd, hoort bij een brede school samenwerkingsverband.

Eén gebouw kan een hulpmiddel zijn om samenwerking te versterken, maar is hiervoor geen voorwaarde.

De brede school partners zijn zelf verantwoordelijk zijn voor het organiseren van onderlinge samenwerking en afstemming. Daar hoort bij dat de gemeente er ook van uit gaat, dat scholen en instellingen middelen vrij maken voor het realiseren van de brede school.

De rol van de gemeente

De gemeente biedt vanuit haar regierol een initiërende, stimulerende en faciliterende rol om de brede school te ontwikkelen. Dit doet zij door:

- Onderlinge samenwerking en afstemming tussen brede school partners te bevorderen.
- Een duidelijk kader te hanteren met behulp waarvan de brede school vorm krijgt.
- Een platform te realiseren voor de brede school ontwikkeling via de LEA.
- (her-)Bestemmen van financiën ten gunste van de brede school .

Desgevraagd is de gemeente een klankbord voor brede school partners en volgt zij ontwikkelingen opbouwend kritisch.

Profielen en ambitieniveaus.

In den lande hebben vooraanstaande instellingen op het gebied van de brede school (Nji, Sardes, Oberon) profielen en ambitieniveaus omschreven. Deze notitie maakt gebruik van deze omschrijvingen. Hieronder een korte toelichting op deze, wellicht bekende, begrippen.

Profielen

Kansenprofiel	Accent ligt op het creëren van onderwijskansen en voorkomen van achterstanden. Dit kan door activiteiten na schooltijd, passen bij de onderwijskerndoelen en het bieden van activiteiten als bijvoorbeeld zingen, computerles of koken.
Verrijkingsprofiel	Het accent ligt op de brede sociale ontwikkeling van kinderen door een aanbod op sportief, cultureel en sociaal gebied. Achterliggende gedachte is dat als kinderen geen gebruik maken van buitenschoolse voorzieningen, je deze voorzieningen naar school moet halen.

Zorgprofiel	Het accent ligt op de verbreding van zorg rond kinderen. Vaak betreft het pedagogische (opvoed-) ondersteuning.
Opvangprofiel	Het accent ligt op de behoefte aan opvang voor kinderen buiten de schooltijden. Vaak gerealiseerd op voorzieningen als naschoolse-opvang, vrije tijds-/na schoolse activiteiten.
Wijkprofiel	Het accent ligt op de brede school als basisvoorziening in de wijk en kent een breed aanbod gericht op kinderen, ouders en buurtbewoners. Het doel is bevorderen van de sociale samenhang.

Ambitieniveaus

Niveau 0: Back to Back	De organisaties hebben geen zicht op elkaar, er is geen of minimale samenwerking. Ruimtes worden niet gedeeld of multifunctioneel (dus i.s.m. een andere partner) gebruikt.
Niveau 1: Face to Face	Organisaties hebben een open houding naar elkaar, ze kennen elkaars expertise en stemmen werkzaamheden af. De afstemming is voornamelijk logistiek. Activiteiten zijn meestal eenmalig. Inhoudelijk werken partners niet samen.
Niveau 2: Hand in Hand	Er is synergie en door nauw samenwerken en afstemmen een kwalitatief hoger voorzieningenniveau. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van elkaars ruimten. Er is aandacht voor inhoudelijke linken tussen de activiteiten van de verschillende partners en onderlinge overdracht. Doelen worden geëvalueerd en activiteiten waar nodig inhoudelijk bijgestuurd.
Niveau 3: Cheek to Cheek	Afzonderlijke organisaties geven hun autonomie (gedeeltelijk) op en gaan op in 1 organisatie die een integraal aanbod verzorgt. Partners formuleren samen (ontwikkelings-) doelen, activiteiten en wat de meerwaarde van de samenwerking is. Partners komen tot gezamenlijke activiteiten in een doorgaande lijn. Wat betreft ruimtes: Niets is van 1 iemand, alles is van iedereen.

Criteria en kaders

Conform de uitgangspunten wil de gemeente de brede school ontwikkeling faciliteren en ondersteunen. De gemeente heeft middelen daarvoor beschikbaar en wil deze zo in zetten dat ze daadwerkelijk bijdragen aan (vorming van) de brede school. Om die reden stimuleert de gemeente samenwerking die zoveel mogelijk uitnodigt tot afstemming door gezamenlijk overleg over inhoud en doelen en waar meerdere partners een rol in spelen. De minimale intensiteit om te kunnen spreken van brede school activiteit is dan ook 'hand-in-hand'.

Voorbeeld: Een brede school met ambitieniveau 1 biedt activiteiten en zorgt ervoor dat deze logistiek gezien afgestemd zijn met partners. Een aanbod zal over het algemeen tot stand komen via een opdrachtgever-opdrachtnemer model waarin sprake is van afstemming maar niet van samenwerking. Dit kun je een zgn. 'stand-alone' brede school noemen. Deze 'brede school-vorm' ontvangt geen ondersteuning via de gemeente. Een samenwerkingsverband meerdere kernpartners die zowel binnen- als buitenschoolse programma's bieden die ook inhoudelijk bij elkaar aansluiten wel.

Van de 5 beschreven profielen dragen het kansen-, zorg- en wijkprofiel het meest bij aan de optimalisering van zorg voor kinderen. Deze drie profielen nodigen uit tot het realiseren van een aanbod waarin partners samenwerken en afstemmen op inhoud.

Bij het opvang- en verrijksprofiel is weliswaar sprake van afstemming maar in mindere mate van inhoudelijk samenwerking. Het accent gericht op de brede sociale ontwikkeling uit het verrijksprofiel vindt de gemeente ook zinvol en belangrijk, echter

het is ook toe te passen in het kansen- en wijkprofiel. Onderzoek wijst uit dat Ouder-Amstel een gemeente is met een bloeiend verenigingsleven waarin volop mogelijkheden zijn voor het leggen/hebben van sociale contacten en sportief bezig zijn. Om deze redenen vindt de gemeente dat de prioriteit moet liggen bij het kansen-, zorg- en wijkprofiel. De keuze voor een van de profielen ligt bij de brede school partners.

Passend bij de definitie van de brede school is ambitieniveau 2 het minimaal nodig om over brede school activiteiten te kunnen spreken. Niveau 3 is het meest ideale niveau waarin het onderwijsveld gezamenlijk werkt aan de optimalisering van zorg.

Elk brede school samenwerkingsverband kent minimaal 2 brede school partners waarvan minimaal 1 basisschool. Afhankelijk van het gekozen profiel of ambitieniveau is samenwerking met bondgenoten logisch.

Procedures en verantwoordelijkheden

Om in aanmerking te komen voor de beschikbare middelen moet een brede school samenwerkingsverband een aanvraag in dienen. Passend bij de gelijkwaardigheid van de samenwerking in de LEA betreft de gemeente de stuurgroep bij de honorering van aanvragen.

De stuurgroep ontvangt de subsidieaanvragen, inclusief het voorlopig (ambtelijk) advies. De leden hebben vervolgens de gelegenheid om binnen een termijn van 2 weken te reageren. Deze reacties worden, tezamen met de aanvraag en het ambtelijk advies, voorgelegd aan het college van Burgemeester & Wethouders. Het college beoordeelt en bepaalt de definitieve toekenning van de subsidie. Het verlenen van beschikkingen en doen van betalingen voert de gemeente uit.

Elke aanvraag van een brede school samenwerkingsverband is voorzien van een (werk-) plan met doelen en verwachte resultaten en, afhankelijk van het gekozen ambitieniveau, een toelichting waaruit blijkt vanuit welke visie de aanvraag gedaan is en vanuit welk profiel partners samen werken. Zie daarvoor het bijgevoegde schema en het format om een aanvraag in te dienen.

De keuze voor een ambitieniveau kan per jaar verschillen door een samenwerkingsverband uit te breiden en intensiveren. Het is voor de ontwikkeling van de brede school van belang een beroep te kunnen doen op daarvoor beschikbare middelen, passend bij het ambitieniveau. Daarom kunnen er aanvragen gedaan worden voor maximaal 1 (kalender-) jaar. Partners kunnen dus elk jaar een nieuwe aanvraag indienen. Omdat er per kalenderjaar subsidie aangevraagd wordt kunnen activiteiten plaatsvinden in de 2 schooljaren die in dat kalenderjaar vallen.

Beschikbaar budget:

In 2012 is er een maximaal bedrag van € 12.500,00 beschikbaar om de brede school te ontwikkelen. Dat houdt in dat er maximaal sprake kan zijn van twee maal een brede school conform ambitieniveau 3.

Afhankelijk van de door de gemeenteraad vastgestelde begroting zijn middelen beschikbaar. Dit kan jaarlijks verschillen.

Indien er middelen 'overblijven' is het mogelijk om extra aanvragen voor activiteiten in te dienen. Beoordeling van de aanvragen vindt plaats volgens de beschreven procedure. De gemeente informeert de brede school partners daar tijdig over.

Indien er minder middelen beschikbaar zijn dan zijn aangevraagd, worden aanvragen op volgorde van binnenkomst behandeld.

Cofinanciering

Cofinanciering door de brede school partners is een voorwaarde. Elk brede school samenwerkingsverband neemt minimaal 25% van de totale kosten voor de brede school samenwerking zelf voor haar rekening. Dit is zichtbaar in de begroting.

Procedure

Aanvraag

- Brede school partners dienen een gezamenlijke aanvraag in conform de criteria en de verantwoording in bijgevoegd schema en met behulp van het 'aanvraag-format'.
- De aanvraag wordt ingediend bij de gemeente Ouder-Amstel ter attentie van I. van der Meer.
- De aanvraag is tenminste 8 weken voor aanvang van de eerste activiteit ingediend.
- Op basis van de criteria vindt een weging plaats en wordt een voorlopig (ambtelijk) advies opgesteld.
- De aanvraag, inclusief het voorlopig advies, wordt toegezonden aan de stuurgroep LEA. Leden van de stuurgroep kunnen desgewenst reageren op het voorlopig advies. Om de doorlooptijd te kunnen garanderen is een reactie binnen 2 weken vereist.
- Het college van B&W stelt op basis van de aanvraag, het ambtelijk advies en de reactie(s) van de stuurgroepleden de voorlopige toekenning vast.
- Uiterlijk 6 weken na indiening van de aanvraag worden de contactpersonen geïnformeerd over de (voorlopige) toekenning van de aanvraag.

Verantwoording

- Uiterlijk 8 weken na afloop van het werkplan/de laatste activiteit dienen de brede school partners de verantwoording in.
- Definitieve toekenning vindt plaats uiterlijk 6 weken na beoordeling van de verantwoording.
- De brede school partners kunnen een voorschot ontvangen op de definitieve toekenning.

Februari 2012.

Ambitieniveau	criteria	Beschikbare middelen	Verantwoording
0 & 1	Er is geen sprake van samenwerking.	Geen.	Niet van toepassing
2	<ul style="list-style-type: none"> In elk geval 3 brede school partners werken samen. Minimaal 2x per schooljaar wordt een activiteit georganiseerd waarvan 1 binnen en 1 buiten schooltijd. 25% van de doelgroep neemt deel. Activiteiten en de samenwerking sluit aan bij het zorg-, kansen- of wijkprofiel. Er is een werkplan. 	Max. € 2.000,=	<ul style="list-style-type: none"> Toekenning gebeurt op basis van een vooraf ingediend werkplan waarin vermeld zijn: Profielkeuze, doel en aanpak van de activiteiten, begroting en een tijdpad. Verantwoording gebeurt door een financieel overzicht, een inhoudelijk verslag van de resultaten en de evaluatie daarvan. Verrekening van gemaakte kosten vindt achteraf plaats met een maximum van € 2.000,=
3 ¹	<ul style="list-style-type: none"> Er is sprake van een samenwerkingsverband tussen brede school partners waarvan in elk geval 2 basisscholen plus bondgenoten. Min. 4x per jaar is er gezamenlijk overleg tussen de brede school partners. Per jaar worden min. 4 activiteiten georganiseerd waarvan 1 voor het personeel van de partners gezamenlijk. Aan de activiteiten neemt min. 25% van de doelgroep deel. Aan de personeelsactiviteit neemt min. 70% van het aantal personeelsleden deel. Activiteiten en de samenwerking sluit aan bij het zorg-, kansen- of wijkprofiel. Een werkplan met een duidelijk te onderscheiden visie. 	<p>Max. € 5.000,=</p> <p>Het is toegestaan om een deel van deze middelen te gebruiken voor ureninzet van (een van) de kernpartners die belast zijn met de organisatie/coördinatie van het Brede Schoolwerkplan. Er mag niet meer dan 40% van het totaal beschikbare bedrag aan organisatie/coördinatie besteed worden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Aangevraagd bedrag wordt vooraf beschikbaar gesteld op basis van een werkplan. Daarin is opgenomen: Visie, profielkeuze, doelen en aanpak van de activiteiten, begroting en een tijdpad. Verantwoording gebeurt door een financieel overzicht en een inhoudelijk verslag van doelen, resultaten en eventuele inzet van coördinatie plus een evaluatie. Op basis van de verantwoording vindt de definitieve toekenning plaats met een maximum van € 5.000,=

¹ NB: Omdat het momenteel voor de gemeente Ouder-Amstel niet aan de orde lijkt te zijn dat er sprake is van 1 organisatie waar brede school partners in opgaan is dit niet als criterium opgenomen bij ambitieniveau 3.

Aan
Gemeenteraad

Van
College van Burgemeester en
Wethouders

Datum
20 september 2016

Betreft
Beantwoording toezegging Schoolgewichten en Meetbaarheid ambitie "alle peuters naar een voorschoolse voorziening".

Toezegging, gedaan 15 september 2016:

1. Schriftelijk laten weten wat de schoolgewichten (i.v.m. achtergrond kinderen) zijn in relatie tot de tabel met aantallen leerlingen op p.9 van het beleidsplan.
2. Toelichten op welke manier het behalen van de volgende ambitie wordt gemeten: "Voor alle peuters waarvan ouders geen kinderopvangtoeslagrecht hebben, wordt het financieel haalbaar om van een voorschoolse voorziening gebruik te maken.

Antwoord:

1. Schoolgewichten

De scholen in de gemeente Ouder-Amstel kennen een schoolgewicht van 0. In 2010 had de gemeente Ouder-Amstel een schoolgewicht van 5 (A. Bekemaschool: 2 en Grote Beer: 3). Vanaf 2011 bedroeg het schoolgewicht van de gemeente Ouder-Amstel jaarlijks 0 (zie bijlage voor een overzicht van de leerlinggewichten en schoolgewichten in Ouder-Amstel over de jaren 2010-2014).

2. Meetbaarheid ambitie "alle peuters naar een voorschoolse voorziening" Het rijk

Vanuit de gedachte dat ieder kind ontwikkelrecht heeft, stelt het kabinet via een ingroepad € 60 miljoen beschikbaar aan gemeenten voor het uitbreiden van het voorschoolse aanbod aan peuters waarvan de ouders geen kinderopvangtoeslagrecht hebben, zodat zij van kinderopvang gebruik kunnen maken. Voor de gemeente Ouder-Amstel betekent dit volgens de huidige verdeelsleutel dat het bedrag jaarlijks oploopt van € 7.000 in 2016 tot € 36.000 in 2020. In het najaar van 2016 wordt een beleidsplan vastgesteld waarin staat hoe de middelen worden ingezet en hoe het aanbod voor de betreffende peuters wordt gecreëerd. Het beleidsplan beschrijft ook de wijze waarop de ouders worden gestimuleerd om hun peuter in te schrijven op een voorschoolse voorziening.

De ambitie van de gemeente is om het voor alle peuters, waarvan ouders geen kinderopvangtoeslagrecht hebben, financieel haalbaar te maken om gebruik te maken van een voorschoolse voorziening.

Om de realisatie van deze ambitie te monitoren wordt de volgende aanpak gevolgd:

1. In kaart brengen van de doelgroep. Dit gebeurt door jaarlijks de volgende gegevens te in kaart te brengen:
 - a. Het aantal peuters (2,5 - 4 jaar) in de gemeente Ouder-Amstel;
 - b. Het aantal peuters waarvoor kinderopvangtoeslag wordt ontvangen;
 - c. Het aantal peuters waarvoor geen kinderopvangtoeslag wordt ontvangen, maar wel een VVE vergoeding.
 - d. Aan de hand van de cijfers die voortkomen uit a, b en c, bepalen hoe groot de groep peuters is die niet naar een kinderopvanginstelling gaan.

2. Door jaarlijks te meten hoe groot de groep peuters is die niet naar een voorschoolse voorziening gaat, in verhouding tot het totale aantal peuters, wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre de ambitie om alle peuters te bereiken is gerealiseerd.

Omdat ouders er ook voor kunnen kiezen om hun peuter niet in te schrijven bij een voorschoolse voorziening, blijft er altijd een groep peuters bestaan die niet naar een voorschoolse voorziening gaat. Om te achterhalen in hoeverre dit wordt veroorzaakt door financiële redenen, wordt een analyse van deze groep gemaakt. Op die manier wordt inzichtelijk in hoeverre de ambitie is behaald.

Omdat het onduidelijk is welk bedrag Ouder-Amstel vanaf 2018 ontvangt, worden in het beleidsplan dat in het najaar wordt vastgesteld de acties voor 2016 en 2017 uiteengezet. De mate van realisatie van de ambitie hangt mede af van de hoogte van de bedragen die de gemeente ontvangt in de komende jaren.

Nummer 2016/40

datum raadsvergadering	:	6 oktober 2016
onderwerp	:	Erfgoedbeleid 2016-2020
portefuillehouder	:	Wethouder M.C. van der Weele
datum raadsvoorstel	:	23 augustus 2016

Samenvatting

Op basis van de beleidsambitie "Economie Ouder-Amstel" en de collegeagenda 2014-2018 wordt met een visie op de bescherming van het erfgoed in onze gemeente uitvoering gegeven aan de ambities die in deze stukken zijn genoemd. Tevens zijn de inspanningen van de werkgroep Cultureel Erfgoed van het Cultuurplatform zeer van belang geweest om de noodzaak voor het beschermen van gezichtsbepalende panden onder de aandacht en ten uitvoer te brengen. Hiertoe is de beleidsvisie "Het Erfgoed van Ouder-Amstel, nu en in de toekomst" opgesteld. Hierin wordt de gemeentelijke visie op de waarden en functie van het gemeentelijk erfgoed verwoord. Tevens bevat de visie instrumenten om (gemeentelijk) erfgoedbeleid te effectueren, zoals het aanwijzen van gemeentelijke monumenten. Aan deze visie is een uitvoeringsprogramma voor 2016-2019 gekoppeld. De eerste stap is het aanwijzen van 10 gemeentelijke monumenten in 2016. Dit zal geschieden in samenwerking met de Werkgroep Cultureel Erfgoed van het Cultuurplatform. Tevens is een Uitvoeringsprogramma opgesteld voor 2016-2019. Hierin worden de acties op het gebied van erfgoed in de komende 4 jaar aangegeven. Per 1 juli 2016 is de Erfgoedwet in werking getreden. Deze wet heeft betrekking op het aanwijzen van te beschermen cultureel erfgoed: roerend (cultuurgoederen en verzamelingen) en onroerend (monumenten en archeologie). Zij vervangt een aantal wetten zoals de Monumentenwet. In dat kader heeft de VNG een nieuwe model Erfgoedverordening opgesteld. Op basis van deze verordening kunnen gemeentelijke monumenten worden aangewezen en beschermd. De Visie en de verordening worden ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Wat is de voorgeschiedenis?

In 2013 is de beleidsambitie "Economie Ouder-Amstel" opgesteld. Hierin wordt een aantal speerpunten genoemd, waaronder het versterken van de toeristische en recreatieve potentie van de dorpskernen. In dat kader is cultureel erfgoed van belang, aangezien erfgoed mede bepalend is voor de identiteit en aantrekkelijkheid van de kernen voor toeristen. In de collegeagenda 2014-2018 wordt erfgoed genoemd als een speerpunt van beleid. Om deze ambitie waar te maken dient erfgoedbeleid te worden opgesteld.

Op 13 september 2013 heeft het Cultuurplatform een conferentie over cultureel erfgoed georganiseerd. De rapportage van deze conferentie "Erfgoed op de kaart" geeft een uitgebreid overzicht van de karakteristieke panden in onze gemeente. In maart 2014 heeft het Cultuurplatform een notitie opgesteld: 'Erfgoed Ouder-Amstel: nu en voor de toekomst'. De notitie bevat aanbevelingen voor gemeentelijk erfgoedbeleid. In het najaar van 2014 zijn de eerste gesprekken gestart tussen de wethouder en de werkgroep Cultureel Erfgoed van het Cultuurplatform om te erfgoedbeleid te komen.

In juni 2015 is de Startnotitie Cultureel Erfgoed in Ouder-Amstel ter kennisname gebracht aan de gemeenteraadsleden. Met deze startnotitie is eerste een aanzet gegeven om te komen tot erfgoedbeleid.

Wat is er aan de hand?

Mooi Noord-Holland (voorheen Welstand Noord-Holland) heeft een (concept) beleidsvisie Cultureel Erfgoed opgesteld. Hierin wordt de gemeentelijke visie op het belang van het erfgoed weergegeven. Op 11 april 2016 is een bijeenkomst gehouden voor inwoners van Ouder-Amstel over het gemeentelijk erfgoedbeleid in het algemeen en over de visie in het bijzonder. Naar aanleiding van de op deze bijeenkomst gemaakte opmerkingen en gedane suggesties is de visie aangepast. De vragen en opmerkingen die door inwoners tijdens en daarna na de informatieavond, zijn gesteld en de beantwoording daarvan zijn als bijlage bij de visie gevoegd.

Op basis van de visie zullen in 2016 10 gemeentelijke monumenten worden voorgedragen voor het gemeentelijke Erfgoedregister (zie hierna). Tevens is een uitvoeringsprogramma opgesteld voor 2016-2019. Hierin worden de acties op het gebied van erfgoed in de komende jaren aangegeven.

Per 1 juli 2016 is de Erfgoedwet in werking getreden. Deze wet heeft betrekking op het aanwijzen van te beschermen cultureel erfgoed: roerend (cultuurgoederen en verzamelingen) en onroerend (monumenten en archeologie). Zij vervangt een aantal wetten zoals de Monumentenwet. De Erfgoedwet kent een aantal nieuwe bepalingen. Het gaat om het vaststellen van een gemeentelijke Erfgoedverordening (voorheen monumentenverordening) en het bijhouden van een erfgoedregister (voorheen Monumentenlijst). In dat kader heeft de VNG een nieuwe model Erfgoedverordening (Erfgoedverordening 2016) opgesteld. Op basis van deze verordening kunnen gemeentelijke monumenten worden aangewezen en beschermd. Voorgesteld wordt deze verordening door de raad te laten vaststellen.

Inhoudelijk (in ieder geval v.w.b. monumenten en archeologie) verschilt deze nieuwe verordening nauwelijks van de verordening uit 2008, waarmee nu wordt gewerkt. Het belangrijkste verschil ten opzichte van de oude verordening is dat er naast (archeologische) monumenten ook regels worden gegeven voor onroerende zaken zoals verzamelingen. Dit is breder dan alleen monumenten. Vandaar dat nu wordt gesproken van een Erfgoedverordening in plaats van een Monumentenverordening.

Wat gaan we doen?

Voorgesteld wordt:

- de Erfgoedverordening 2016 vast te stellen;
- de Visie "Het Erfgoed van Ouder-Amstel, nu en in de toekomst", inclusief het uitvoeringsprogramma vast te stellen;
- Uit de reserve collegeprogramma ter beschikking te stellen:
 - een bedrag van € 600,00 (ex BTW) voor de opmaak van de Erfgoedvisie door Mooi Noord-Holland;
 - een bedrag van € 13.000,00 (ex BTW) voor advisering en het opstellen van redengevende omschrijvingen over 10 potentiële monumenten voor 2017 en 2018 (€ 6.500,00 per jaar);
 - een bedrag van € 10.000,00 voor advisering over en uitvoering van overige werkzaamheden van het Uitvoeringsprogramma.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Ouder-Amstel kent veel bijzondere panden, landschappen, dorpsstructuren en objecten. De aanwezigheid van erfgoed bevordert de aantrekkelijkheid van de gemeente om er te wonen en te recreëren. Het actief beschermen en uitdragen van de waarden van cultureel erfgoed bevordert het zelfbewustzijn en besef van de inwoners dat zij in een bijzondere gemeente wonen.

Met een bestemmingsplan kunnen deze waarden deels worden beschermd (bijvoorbeeld bouwverbod om zicht te behouden, aanwijzen karakteristieke panden), echter sommige activiteiten, zoals vergunningsvrij bouwen, zijn niet uit te sluiten.

Bouwplannen die het aanzien van een pand kunnen aantasten kunnen dus niet altijd door een bestemmingsplan worden voorkomen. Met de Visie en (met name) de Erfgoedlijst worden deze waarden optimaal beschermd. Keuze is om deze bijzondere panden niet te beschermen en niet over te gaan tot vaststelling van deze visie. Daarmee wordt het risico gelopen dat unieke beeldbepalende panden in onze gemeente verloren gaan.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Voor het opstellen van de Erfgoedvisie is reeds een bedrag van € 7.880,00 beschikbaar gesteld uit de reserve collegeprogramma. Dit bedrag is meegenomen in de tweede nieuwsbrief en de begroting 2016. Voor de opmaak van de visie is nog € 600,00 nodig.

Het bedrag ad € 6.500,00 voor advisering en het opstellen van redengevende omschrijvingen voor de eerste 10 potentiële monumenten voor 2016 is eveneens meegenomen bij de tweede nieuwsbrief en de begroting 2016.

Voor het aanwijzen van 10 monumenten in 2017 en in 2018 is nog € 13.000,00 nodig (€ 6.500,00 per jaar). Daarnaast is € 10.000,00 nodig voor advisering over en uitvoering van de overige werkzaamheden van het uitvoeringsprogramma.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Uit het Cultuurplatform is een werkgroep samengesteld (werkgroep Cultureel Erfgoed) die in samenwerking met de gemeente en Mooi Noord-Holland het gemeentelijk erfgoedbeleid vorm gaat geven.

Het aanwijzen van de monumenten zal in samenwerking met (een delegatie uit) de werkgroep cultureel erfgoed geschieden. Hieraan zal aandacht worden besteed in de media (Weekblad, gemeentelijke website). De eigenaars van de potentiële monumenten worden te zijner tijd bij het proces betrokken. De procedure daarvoor staat in de visie als volgt beschreven: "als een object geselecteerd is als potentieel gemeentelijk monument, krijgt de eigenaar een kennisgeving. Een redengevende omschrijving wordt opgesteld. Daartoe wordt het object bezocht en gaan de erfgoeddeskundigen in gesprek met eigenaren en ander belanghebbenden. Eventuele bezwaren mogen dan mondeling of schriftelijk worden meegegeven."

Middels de Nieuwsbrieven wordt de gemeenteraad op de hoogte gehouden van de vorderingen in de uitvoering van het beleid.

Wat is het vervolg?

Na vaststelling door de raad van de verordening en de visie zal gestart worden met de aanwijzingsprocedure voor de eerste 10 monumenten.

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel,
de secretaris, de burgemeester

L.J. Heijlman

M.T.J. Blankers-Kasbergen

De raad van de gemeente Ouder-Amstel,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 augustus 2016, nummer 2016/40,

BESLUIT :

- de visie "Het Erfgoed van Ouder-Amstel, nu en in de toekomst" vast te stellen;
- In de begroting een post Uitvoering Cultureel Erfgoedvisie op te nemen, met daarin:
 - een bedrag van € 600,00 (ex BTW) voor de opmaak van de Erfgoedvisie door Mooi Noord-Holland;
 - een bedrag van € 13.000,00 (ex BTW) voor advisering en het opstellen van redengevende omschrijvingen over 10 potentiële monumenten voor 2017 en 2018 (€ 6.500,00 per jaar);
 - een bedrag van € 10.000,00 voor advisering over en uitvoering van overige werkzaamheden van het Uitvoeringsprogramma.

Ouder-Amstel, 6 oktober 2016

De raad voornoemd,

de raadsgriffier,

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

De raad van de gemeente Ouder-Amstel;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 29 augustus 2016;

gelet op de artikelen 3.16 en 9.1 van de Erfgoedwet, gelezen in samenhang met de artikelen 12, 15 en 38 van de Monumentenwet 1988 en de artikelen 2.1 en 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

BESLUIT :

de Erfgoedverordening Ouder-Amstel 2016 vast te stellen.

Erfgoedverordening Ouder-Amstel 2016

§ 1. Algemeen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop berustende voorschriften wordt, tenzij anders is bepaald, verstaan onder:

- gemeentelijk monument: monument of archeologisch monument dat is ingeschreven in het gemeentelijk erfgoedregister;
- minister: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- omgevingsvergunning: omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- stads- en dorpsgezichten: groepen van onroerende zaken die van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun onderlinge ruimtelijke of structurele samenhang dan wel hun wetenschappelijke of cultuurhistorische waarde en in welke groepen zich één of meer monumenten bevinden.

Artikel 2. Gemeentelijk erfgoedregister

1. Burgemeester en wethouders houden een door eenieder te raadplegen gemeentelijk register bij van krachtens deze verordening onherroepelijk aangewezen cultureel erfgoed (gemeentelijk erfgoedregister).
2. Het gemeentelijk erfgoedregister bevat:
 - a. gegevens over de inschrijving en ter identificatie van het aangewezen gemeentelijk cultureel erfgoed;
 - b. gegevens over door burgemeester en wethouders van de minister ontvangen afschriften van de inschrijving van een rijksmonument in het rijksmonumentenregister als bedoeld in artikel 3.3, vijfde lid, van de Erfgoedwet.

§ 2. Aanwijzing van beschermde gemeentelijke cultuurgoederen en verzamelingen

Artikel 3. Aanwijzing als beschermd gemeentelijk cultuurogoed of beschermde gemeentelijke verzameling

1. Burgemeester en wethouders kunnen ambtshalve besluiten een cultuurogoed dat van bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis of uitzonderlijke schoonheid is en dat als onvervangbaar en onmisbaar behoort te worden behouden voor het gemeentelijk cultuurbezit en dat in eigendom is van de gemeente of dat aan de zorg van de gemeente is toevertrouwd aan te wijzen als beschermd gemeentelijk cultuurogoed.
2. Burgemeester en wethouders kunnen ambtshalve besluiten een verzameling van bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis, die als geheel of door een of meer van de cultuurgoederen die een wezenlijk onderdeel van de verzameling zijn, als onvervangbaar en onmisbaar behoort te worden behouden voor het gemeentelijk cultuurbezit en die in eigendom van de gemeente is of die aan de zorg van de gemeente is toevertrouwd aan te wijzen als beschermde gemeentelijke verzameling.
3. Voor de aanwijzing van een cultuurogoed dat of een verzameling die aan de zorg van de gemeente is toevertrouwd is toestemming van de eigenaar vereist.
4. Over het voornemen van een aanwijzing, bedoeld in het eerste of tweede lid, alsmede over de vervreemding van een beschermd gemeentelijk cultuurogoed of een beschermde gemeentelijke verzameling of over het afstand doen van de zorg daarvoor vragen burgemeester en wethouders advies aan een commissie als bedoeld in artikel 4.18 van de Erfgoedwet.
5. Dit artikel is niet van toepassing op:
 - a. beschermde cultuurgoederen en beschermde verzamelingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet, en
 - b. cultureel erfgoed dat is aangewezen op grond van een provinciale erfgoedverordening als bedoeld in artikel 3.17, eerste lid, van de Erfgoedwet.

Artikel 4. Wijziging, intrekking en vervallen van de aanwijzing als beschermd gemeentelijk cultuurogoed of beschermde gemeentelijke verzameling

1. Burgemeester en wethouders kunnen een besluit tot aanwijzing als bedoeld in artikel 3, eerste of tweede lid, ambtshalve wijzigen of intrekken. Artikel 3, vierde lid, is hierop van overeenkomstige toepassing, tenzij het een aanpassing van ondergeschikte betekenis betreft of het cultuurogoed of de verzameling waarop de aanwijzing betrekking heeft als zodanig is tenietgegaan.
2. Een aanwijzing vervalt met ingang van de dag waarop het cultuurogoed of de verzameling waarop de aanwijzing betrekking heeft wordt aangewezen als:
 - a. beschermd cultuurogoed of beschermde verzameling als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet, of
 - b. beschermd cultureel erfgoed op grond van een provinciale erfgoedverordening als bedoeld in artikel 3.17, eerste lid, van de Erfgoedwet.
3. Zodra de wijziging, intrekking of het vervallen van een aanwijzing onherroepelijk is geworden wordt dat onverwijld bijgehouden in het gemeentelijk erfgoedregister.]

§ 3. Aanwijzing gemeentelijk monument

Artikel 5. Aanwijzing als gemeentelijk monument

1. Burgemeester en wethouders kunnen besluiten een monument of archeologisch monument dat van bijzonder belang is voor de gemeente vanwege zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde aan te wijzen als gemeentelijk monument.
2. Dit artikel is niet van toepassing op:
 - a. rijksmonumenten, en
 - b. monumenten en archeologische monumenten die zijn aangewezen op grond van een provinciale erfgoedverordening als bedoeld in 3.17, eerste lid, van de Erfgoedwet.

Artikel 6. Voornemen tot aanwijzing

1. Een voornemen om toepassing te geven aan artikel 5 wordt door burgemeester en wethouders schriftelijk bekendgemaakt aan alle zakelijk gerechtigden op de onroerende zaak die vermeld staan in de openbare registers, bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Kadasterwet.
2. Voordat een monument wordt aangewezen, voeren burgemeester en wethouders overleg over het voornemen met de eigenaar.

Artikel 7. Voorbescherming

1. De bescherming van paragraaf 4 is van overeenkomstige toepassing op het monument of archeologisch monument ten aanzien waarvan een voornemen als bedoeld in artikel 6 is bekendgemaakt.
2. De voorbescherming, bedoeld in het eerste lid, vervalt op het moment van inschrijving van de aanwijzing in het gemeentelijk erfgoedregister of op het moment waarop het aanwijzingsbesluit wordt herroepen of door de bestuursrechter wordt vernietigd.

Artikel 8. Advies gemeentelijke adviescommissie

1. Burgemeester en wethouders vragen over het voornemen om toepassing te geven aan artikel 5 advies aan een gemeentelijke adviescommissie waarbinnen enkele leden deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg. Van de adviescommissie maken geen deel uit leden van het gemeentebestuur.
2. De gemeentelijke adviescommissie betreft in ieder geval de leden die deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg bij het advies.
3. De gemeentelijke adviescommissie brengt binnen acht weken na ontvangst van de adviesaanvraag schriftelijk en deugdelijk gemotiveerd advies uit.

Artikel 9. Beslistermijn en inhoud aanwijzingsbesluit

1. Op een aanvraag om aanwijzing dient te worden besloten binnen 26 weken na ontvangst van de aanvraag.
2. De aanwijzing bevat in ieder geval de plaatselijke aanduiding van het gemeentelijke monument, de datum van aanwijzing, de kadastrale aanduiding en een beschrijving van het gemeentelijke monument.

Artikel 10. Bekendmaking aanwijzingsbesluit aan rechthebbenden en inschrijving

1. De aanwijzing wordt schriftelijk bekendgemaakt aan alle zakelijk gerechtigden op de onroerende zaak die vermeld staan in de openbare registers, bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Kadasterwet.
2. Zodra een aanwijzing onherroepelijk is geworden wordt deze onverwijld opgenomen in het gemeentelijk erfgoedregister.

Artikel 11. Aanwijzing als voorlopig gemeentelijk monument

1. In een spoedeisend geval kunnen burgemeester en wethouders een monument of archeologisch monument aanwijzen als voorlopig gemeentelijk monument. In afwijking van artikel 8 wordt in dat geval aan de gemeentelijke adviescommissie advies gevraagd over de vastgestelde aanwijzing als voorlopig gemeentelijk monument.
2. Een aanwijzing als voorlopig gemeentelijk monument vervalt na 26 weken of zoveel eerder als burgemeester en wethouders een besluit hebben genomen over de aanwijzing, bedoeld in artikel 5.
3. Paragraaf 4 is van overeenkomstige toepassing vanaf het moment dat belanghebbenden schriftelijk in kennis worden gesteld van het besluit van burgemeester en wethouders tot aanwijzing van het monument of archeologisch monument als voorlopig gemeentelijk monument. Artikel 10 is van overeenkomstige toepassing op deze aanwijzing.

Artikel 12. Wijziging gemeentelijk erfgoedregister, vervallen aanwijzing monument

1. Burgemeester en wethouders kunnen ten aanzien van gemeentelijke monumenten en voorlopige gemeentelijke monumenten ambtshalve wijzigingen aanbrengen in het gemeentelijk erfgoedregister.
2. Als de wijziging ziet op het schrappen uit het register is paragraaf 3 van overeenkomstige toepassing, tenzij het monument of het archeologisch monument waarop de aanwijzing betrekking heeft als zodanig is tenietgegaan.
3. Een aanwijzing vervalt met ingang van de dag waarop het monument of het archeologisch monument waarop de aanwijzing betrekking heeft is ingeschreven in het rijksmonumentenregister of een provinciaal erfgoedregister als bedoeld in artikel 3.17, derde lid, van de Erfgoedwet. Het vervallen van de aanwijzing wordt onverwijld bijgehouden in het gemeentelijk erfgoedregister.

§ 4. Bescherming gemeentelijk monument

Artikel 13. Instandhoudingsplicht gemeentelijk monument

Het is verboden een gemeentelijk monument te beschadigen of te vernielen, of daaraan onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is.

Artikel 14. Omgevingsvergunning gemeentelijk monument

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders een gemeentelijk monument:
 - a. te slopen, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigen, of
 - b. te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
 - a. de uitvoering van normaal onderhoud, voor zover detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur van het monument niet wijzigen, en voor zover de aanleg van een tuin, park of andere aanleg, niet wijzigt, of
 - b. inpartijde veranderingen van het monument, voor zover het een onderdeel daarvan betreft dat vanuit het oogpunt van monumentenzorg zonder betekenis is.
3. Burgemeester en wethouders kunnen in het belang van de monumentenzorg nadere regels stellen met betrekking tot de uitvoering van werkzaamheden aan een gemeentelijk monument. Deze regels kunnen mede inhouden een vrijstelling van het verbod, bedoeld in het eerste lid, of een plicht tot het melden van handelingen bedoeld in het tweede lid.

Artikel 15. Intrekken van de omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 14, eerste lid, kan door burgemeester en wethouders worden ingetrokken:

- a. als de verlening berust op onjuiste of onvolledige gegevens en de juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid;
- b. voor zover veranderde omstandigheden of feiten met betrekking tot de activiteit waarvoor de omgevingsvergunning is verleend, zich in overwegende mate tegen voortzetting of ongewijzigde voortzetting van die activiteit verzetten.

Artikel 16. Weigeringsgronden

1. De vergunning kan slechts worden verleend als het belang van de monumentenzorg zich daartegen niet verzet.
2. Een omgevingsvergunning voor een kerkelijk monument wordt niet verleend zonder overeenstemming met de eigenaar.

§ 5. Rijksmonumenten

Artikel 17. Advies omgevingsvergunning rijksmonument

Burgemeester en wethouders zenden onverwijld een afschrift van de ontvankelijke aanvraag om omgevingsvergunning voor een rijksmonument als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder f, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor advies aan de adviescommissie, bedoeld in artikel 8, eerste lid. Artikel 8, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

§ 6. Gemeentelijke stads- en dorpsgezichten

Artikel 18. Aanwijzing als beschermd gemeentelijk stads- en dorpsgezicht

1. De gemeenteraad kan, op voorstel van burgemeester en wethouders, stads- en dorpsgezichten aanwijzen als beschermd gemeentelijk stads- of dorpsgezicht.
2. Burgemeester en wethouders zenden het voorstel voor advies aan de adviescommissie, bedoeld in artikel 8, eerste lid. Artikel 8, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
3. De gemeenteraad beslist binnen 26 weken na verzending van het voorstel, bedoeld in het tweede lid.
4. Een aangewezen gemeentelijk stads- of dorpsgezicht wordt onverwijld opgenomen in het gemeentelijk erfgoedregister.
5. De gemeenteraad stelt ter bescherming van een op grond van het eerste lid aangewezen beschermd stads- of dorpsgezicht een bestemmingsplan vast als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening. Bij het besluit tot aanwijzing van een beschermd stads- en dorpsgezicht kan hiertoe een termijn worden gesteld.
6. Bij het besluit tot aanwijzing van een beschermd stads- of dorpsgezicht wordt bepaald of en in hoeverre geldende bestemmingsplannen als beschermend plan in de zin van het vorige lid kunnen worden aangemerkt, dan wel of een beheersverordening als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening kan worden vastgesteld.
7. Als een bestemmingsplan als bedoeld in het vijfde of zesde lid, opnieuw moet worden vastgesteld ingevolge artikel 3.1, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening, kan de gemeenteraad in afwijking van artikel 3.1, eerste lid, van die wet, voor het desbetreffende gebied een beheersverordening als bedoeld in die wet vaststellen.
8. Dit artikel is niet van toepassing op beschermde stads- en dorpsgezichten die zijn aangewezen op grond van artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 of een provinciale verordening als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Artikel 19. Wijziging, intrekking en vervallen van de aanwijzing als beschermd gemeentelijke stads- en dorpsgezicht

1. De gemeenteraad kan, op voorstel van burgemeester en wethouders, een besluit tot aanwijzing als bedoeld in artikel 18, eerste lid, wijzigen of intrekken. Artikel 18, tweede en derde lid, is hierop van overeenkomstige toepassing, tenzij het een aanpassing van ondergeschikte betekenis betreft of het stads- en dorpsgezicht waarop aanwijzing betrekking heeft heeft als zodanig is tenietgegaan.
2. Een aanwijzing vervalt met ingang van de dag waarop het stads- en dorpsgezicht waarop de aanwijzing betrekking heeft wordt aangewezen als:
 - a. beschermd stads- en dorpsgezicht als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988, of
 - b. beschermd stads- en dorpsgezicht op grond van een provinciale erfgoedverordening als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
3. Zodra de wijziging, intrekking of het vervallen van een aanwijzing onherroepelijk is geworden wordt dat onverwijld bijgehouden in het gemeentelijk erfgoedregister.

Artikel 20. Verbodsbepaling en aanvraag vergunning

1. Het is in een beschermd gemeentelijk stads- of dorpsgezicht verboden om zonder omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, een bouwwerk te slopen.
2. De omgevingsvergunning kan in ieder geval worden geweigerd als naar het oordeel van burgemeester en wethouders niet aannemelijk is dat op de plaats van het te slopen bouwwerk een ander bouwwerk kan of zal worden gebouwd.
3. De artikelen 15 en 16 zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op het slopen ingevolge een verplichting als bedoeld in de artikelen 13, 13a of 13b van de Woningwet.

§ 7. Handhaving en toezicht

Artikel 21. Strafbepaling

Degene die handelt in strijd met artikel 13 of het bepaalde krachtens artikel 14, derde lid, van deze verordening wordt gestraft met een geldboete van de tweede categorie of een hechtenis van ten hoogste drie maanden.

Artikel 22. Toezichthouders

1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de door het college aangewezen (handhavings)ambtenaren;
2. Burgemeester en wethouders kunnen daarnaast andere personen met dit toezicht belasten.

§ 8. Vangnet archeologie

Artikel 23. Vangnet archeologie

1. Het is verboden de bodem te verstoren in een archeologisch monument of een gebied waar archeologische vondsten worden verwacht als in het daar vigerende bestemmingsplan niet is voldaan aan artikel 3.1.6, vijfde lid, van het Besluit ruimtelijke ordening, tenzij:
 - a. voor de activiteit een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12, eerste of tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is verleend;
 - b. het de verstoring betreft van een archeologisch monument of verwachtingsgebied dat is aangegeven op de provinciale archeologische monumentenkaart of de landelijke indicatieve kaart van archeologische waarden en het verrichten van de activiteiten geen strijd oplevert met door burgemeester en wethouders vastgestelde regels over de toegestane mate van verstoring;
 - c. de activiteit plaatsvindt op basis van een deugdelijke beschrijving van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening wordt gehouden en onevenredige schade voor archeologische waarden wordt voorkomen, of
 - d. met een vooronderzoek is aangetoond dat er geen archeologische waarden aanwezig zijn.
2. Burgemeester en wethouders kunnen nadere regels stellen over het verrichten van archeologisch onderzoek.

§ 9. Slotbepalingen

Artikel 24. Intrekken oude verordening

De Erfgoedverordening 2008 Ouder-Amstel wordt ingetrokken.

Artikel 25. Overgangsrecht

N.v.t.

Artikel 26. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na publicatie.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Erfgoedverordening Ouder-Amstel 2016

Ouder-Amstel, 6 oktober 2016

De raad voornoemd,

de raadsgriffier,

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

Toelichting

NB Deze toelichting is geschreven met de (mogelijke) keuzes die in deze modelverordening gemaakt zijn in gedachten. Als een individuele gemeente op punten andere keuzes maakt, dan sluit deze toelichting mogelijk niet aan. Wel kan ze uiteraard als basis dienen voor een door de gemeente zelf op te stellen toelichting. Voor een goed beeld dient deze modelverordening in samenhang met de hierbij behorende ledenbrief gelezen te worden.

ALGEMEEN DEEL

Inleiding

Het gemeentelijk erfgoedbeleid verandert. Vooral de bundelingen van wetgeving in één Erfgoedwet en de verwachte invoering van de Omgevingswet stimuleren zowel een meer integraal gemeentelijk erfgoedbeleid als de erkenning dat erfgoed een integraal onderdeel is van (de kwaliteit van) de fysieke leefomgeving. Door de invoering van deze twee wetten is het bereik van de gemeentelijke Erfgoedverordening in vergelijking met de voorgaande verordening zowel breder – het betreft nu monumenten én cultuurgoederen – als smaller: belangrijke fysieke onderwerpen zoals de aanwijzing of bescherming van stads- en dorpsgezichten of archeologische waarden en verwachtingen worden steeds minder geregeld via een verordening en meer via het bestemmingsplan en straks, onder de Omgevingswet, het omgevingsplan. Per saldo leidt een en ander tot een vereenvoudigde Erfgoedverordening.

De Erfgoedverordening wordt vernieuwd vanwege de invoering van de nieuwe Erfgoedwet, per 1 juli 2016. De Erfgoedwet vervangt en integreert verschillende wettelijke regelingen op het gebied van het cultureel erfgoed. Naast de Erfgoedwet wordt besluitvorming over cultureel erfgoed in de fysieke leefomgeving op termijn geregeld via de Omgevingswet. De Erfgoedwet anticipeert op de invoering van de Omgevingswet door overgangsrecht als gevolg waarvan delen van de Monumentenwet 1988 van kracht blijven, tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarom is deze verordening zowel gebaseerd op de Erfgoedwet als op de Monumentenwet 1988.

In de Omgevingswet zal materieel gezien het bestaande stelsel van monumenten- en sloopvergunningen nagenoeg één-op-één worden overgenomen. Wel vindt op een aantal wetstechnische, procedurele en inhoudelijke punten stroomlijning plaats, die samenhangt met de samenvoeging met andere stelsels en de achterliggende vereenvoudigingsgedachte. Ook bepalingen over taken en bevoegdheden van de gemeentelijke monumentencommissies, de aanwijzing van beschermde stads- en dorpsgezichten en in dat kader het opstellen van beschermende bestemmingsplannen (straks omgevingsplannen) en de bepalingen over de archeologische monumentenzorg in bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen zullen overgaan naar de Omgevingswet.

Reikwijdte

De Erfgoedwet integreert de Regeling materieelbeheer museale voorwerpen 2013, de Wet verzelfstandiging museale diensten, de Monumentenwet 1988 (Mw 1988), de Wet tot behoud van cultuurbezit (Wbc), de Uitvoeringswet UNESCO-verdrag 1970 inzake onrechtmatige invoer, uitvoer of eigendomsoverdracht van cultuurgoederen en de Wet tot teruggave cultuurgoederen afkomstig uit bezet gebied. In aansluiting op de Erfgoedwet is gekozen voor een brede Erfgoedverordening die conform het begrip 'cultureel erfgoed' ziet op zowel onroerend cultureel erfgoed (monumenten) als roerend cultureel erfgoed (cultuurgoederen).

Deze verordening ziet in beginsel niet meer op archeologie. Archeologische waarden moeten worden geborgd via het ruimtelijke spoor (lees: de bestemmingsplannen en de afwijkvergunning op basis van de Wabo) op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening en artikel 5.2 van het Besluit omgevingsrecht. *[Omdat er binnen de gemeente nog bestemmingsplannen zijn waarin de bescherming van archeologische monumenten niet is opgenomen, is in het overgangsrecht afzonderlijk in een vangnetbepaling voorzien (artikel 23).]*

Wettelijke grondslag

De grondslag voor deze verordening bestaat uit artikel 3.16 van de Erfgoedwet en, op de voet van het overgangsrecht van artikel 9.1 van de Erfgoedwet, de artikelen 12, 15 en 38 van de Monumentenwet 1988. Deze laatste wetgeving blijft op grond van het overgangsrecht van de Erfgoedwet van kracht tot de invoering van de Omgevingswet. Daarnaast zijn ook de artikelen 2.1 en 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) van belang in verband met de bescherming van monumenten door middel van omgevingsvergunningen.

ARTIKELSGEWIJS

Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hieronder behandeld.

Artikel 1. Begripsbepalingen

De wettelijke definities uit artikel 1.1 van de Erfgoedwet gelden onverkort voor de begrippen die gebruikt worden in deze verordening, nu deze verordening berust op artikel 3.16 van de Erfgoedwet en derhalve in samenhang met de Erfgoedwet moet worden gelezen. Artikel 1 van deze verordening bevat daarom uitsluitend de begrippen “gemeentelijk monument”, “minister”, “omgevingsvergunning” en “stads- en dorpsgezichten” waarvan de definitie moet worden omschreven of die korthedshalve zijn gegeven en die niet reeds (in deze vorm) in artikel 1.1 van de Erfgoedwet zijn gegeven.

De voor deze verordening relevante begrippen uit de Erfgoedwet zijn:

- *archeologisch monument*: terrein dat deel uitmaakt van cultureel erfgoed vanwege de daar aanwezige overblijfselen, voorwerpen of andere sporen van menselijke aanwezigheid in het verleden, met inbegrip van die overblijfselen, voorwerpen en sporen;
- *archeologische vondst*: overblijfsel, voorwerp of ander spoor van menselijke aanwezigheid in het verleden afkomstig van een archeologisch monument;
- *beschermde cultuurofgoed*: cultuurofgoed dat:
 - a. als zodanig is aangewezen op grond van artikel 3.7, eerste lid[, van de Erfgoedwet];
 - b. voorkomt in een opsomming als bedoeld in artikel 3.7, derde lid[, van de Erfgoedwet]; of
 - c. in geval van de aanwijzing van een beschermde verzameling op grond van artikel 3.8, eerste lid, [van de Erfgoedwet] zolang nog geen opsomming voor die verzameling is vastgesteld, redelijkerwijs onder de algemene omschrijving van die beschermde verzameling valt;
- *beschermde verzameling*: verzameling die is aangewezen op grond van artikel 3.7, tweede lid[, van de Erfgoedwet];
- *cultureel erfgoed*: uit het verleden geërfde materiële en immateriële bronnen, in de loop van de tijd tot stand gebracht door de mens of ontstaan uit de wisselwerking tussen mens en omgeving, die mensen, onafhankelijk van het bezit ervan, identificeren als een weerspiegeling en uitdrukking van zich voortdurend ontwikkelende waarden, overtuigingen, kennis en tradities, en die aan hen en toekomstige generaties een referentiekader bieden;
- *cultuurofgoed*: roerende zaak die deel uitmaakt van cultureel erfgoed;
- *kerkelijk monument*: monument dat eigendom is van een kerkgenootschap, een zelfstandig onderdeel daarvan, een lichaam waarin kerkgenootschappen zijn verenigd, of van een ander genootschap op geestelijke grondslag en dat uitsluitend of voor een overwegend deel wordt gebruikt voor het gezamenlijk belijden van de godsdienst of levensovertuiging;
- *monument*: onroerende zaak die deel uitmaakt van cultureel erfgoed;
- *normaal onderhoud*: noodzakelijke reguliere werkzaamheden die gericht zijn op het behoud van monumentale waarde;
- *rijksmonument*: monument of archeologisch monument dat is ingeschreven in het rijksmonumentenregister;
- *rijksmonumentenregister*: register als bedoeld in artikel 3.3[, van de Erfgoedwet];
- *verzameling*: cultuurofgoederen die uit cultuurhistorisch of wetenschappelijk oogpunt bij elkaar horen.

Artikel 2. Gemeentelijk erfgoedregister

Het gemeentelijk erfgoedregister heeft betrekking op al het (beschermde) gemeentelijk aangewezen cultureel erfgoed als dat krachtens deze verordening is gebeurd. Het gaat om door het gemeentebestuur zelf aangewezen monumenten, stads- of dorpsgezichten of cultuurofgoederen. [Daarnaast is in het tweede lid geregeld dat ook informatie over rijksmonumenten die in de gemeente zijn gelegen in het gemeentelijk erfgoedregister worden opgenomen. Op grond van de Erfgoedwet ontvangen burgemeester en wethouders deze informatie in afschrift van de minister bij de inschrijving in het rijksmonumentenregister.]

Dit artikel geeft uitvoering aan de verplichting van artikel 3.16, derde lid, van de Erfgoedwet en is daarmee van toepassing op al het cultureel erfgoed, ongeacht of het om onroerende of roerende zaken gaat, dat is aangewezen op grond van deze verordening.

Het woord “onherroepelijk” betekent hier dat tegen de aanwijzing geen beroep (of bezwaar) is ingesteld of dat het is afgewezen.

Artikel 3. Aanwijzing als beschermd gemeentelijke cultuurgoeder of beschermde gemeentelijke verzameling

Dit artikel maakt het mogelijk dat topstukken van het gemeentelijk cultuurbezit worden aangewezen als beschermde gemeentelijke cultuurgoederen of beschermde gemeentelijke verzamelingen, voor zover deze niet al voor het Nederlandse cultuurbezit als beschermde cultuurgoederen zijn aangewezen door de minister op grond van artikel 3.7 van de Erfgoedwet of door gedeputeerde staten op grond van de provinciale erfgoedverordening krachtens artikel 3.17 van de Erfgoedwet. De formele gevolgen van een aanwijzing van een cultuurgoed of verzameling als beschermd gemeentelijk cultuurgoed of beschermde gemeentelijke verzameling zijn beperkt: ingevolge artikel 2 van deze verordening zullen ze ingeschreven dienen te worden in het gemeentelijk erfgoedregister en er geldt op grond van het derde lid, in aanvulling op artikel 4.18 van de Erfgoedwet, een adviesverplichting bij een eventuele vervreemding daarvan door de gemeente of wanneer de gemeente afstand wil doen van het eigendom of de zorg voor het cultuurgoed dat of de verzameling die aan haar was toevertrouwd. De aanwijzing heeft daarnaast vooral een symbolische betekenis en geeft uitdrukking aan het belang dat de gemeente stelt in het betreffende cultuurgoed of de betreffende verzameling.

De aanwijzing van beschermde gemeentelijke cultuurgoederen en verzamelingen kan uitsluitend betrekking hebben op cultuurgoederen en verzamelingen die in eigendom zijn van de gemeenten of cultuurgoederen en verzamelingen waarvan de zorg aan de gemeente is toevertrouwd. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij cultuurgoederen die door de gemeente in bruikleen zijn verkregen uit collecties van derden. Voor aanwijzing van dergelijke cultuurgoederen is overeenstemming met de eigenaar een vereiste. Burgemeester en wethouders moeten voorts in het geval van een schenking, erfstelling, legaat of aankoop eventuele beperkende of andere juridische voorwaarden in acht nemen.

Er kan op grond van deze verordening geen sprake zijn van de aanwijzing van cultuurgoederen van derden als beschermde gemeentelijke cultuurgoederen of verzamelingen, zonder toestemming van de eigenaar. Er bestaat onvoldoende wettelijke grondslag om bij verordening een juridisch beschermingsregime eenzijdig aan een andere eigenaar op te leggen, zoals dat geldt voor de op rijksniveau beschermde cultuurgoederen (zie Hoofdstuk 4 van de Erfgoedwet). Van een eventuele aanwijzing zou daardoor geen enkele beschermde werking uitgaan. Daarom is ervan afgezien een aanwijzingsbevoegdheid voor burgemeester en wethouders te creëren.

Artikel 4. Wijziging, intrekking en vervallen van de aanwijzing als beschermd gemeentelijke cultuurgoed of beschermde gemeentelijke verzameling

Dit artikel bepaalt o.a. dat bij wijziging (van niet-ondergeschikte aard) van een aanwijzing en bij intrekking van de status als beschermd gemeentelijke cultuurgoed of beschermde gemeentelijke verzameling dezelfde adviesprocedure geldt als bij onder meer de aanwijzing daarvan; over het voornemen daartoe vragen burgemeester en wethouders advies aan een commissie als bedoeld in artikel 4.18 van de Erfgoedwet. Bij een wijziging van ondergeschikte betekenis kan o.a. gedacht worden aan de plaatsaanduiding i.v.m. verhuizing van een cultuurgoed naar een andere locatie ter plekke of omdat het in tijdelijke bruikleen wordt gegeven aan een museum. Voorts is hier bepaald dat een aanwijzing vervalt zodra het cultuurgoed of de verzameling waarop de aanwijzing betrekking door de minister op een provincie wordt aangewezen als beschermd cultuurgoed of beschermde verzameling.]

Artikel 5. Aanwijzing als gemeentelijk monument

Dit artikel regelt de toekenning van de status van gemeentelijk monument aan een monument of archeologisch monument (een tuin en een park vallen binnen het begrip 'monument', natuurlandschap niet). De aanwijzing vergt een belangenafweging tussen het met de aanwijzing te dienen belang en de overige bij de aanwijzing betrokken belangen, waaronder planologische en/of economische belangen of het gebruik van het monument of archeologisch monument. Deze formulering is ontleend aan artikelen 3.1, eerste lid, en 3.16, tweede lid, van de Erfgoedwet.

Burgemeester en wethouders hebben beleidsvrijheid bij de aanwijzing van een monument of archeologisch monument als beschermd gemeentelijk monument; er geldt bovendien niet zoiets als de voorheen gehanteerde vijftigjarengrens voor monumenten. Bij de afweging van belangen die daarbij een rol spelen moeten ook de belangen van het gebruik ten opzichte van de te beschermen monumentale waarde uitdrukkelijk en gemotiveerd naar voren komen. Bij de voorbereiding van een aanwijzing moeten deze belangen derhalve in concreto worden onderzocht. Artikel 2 van de oude verordening (vergelijkbaar met het oude artikel 2, eerste lid, van de Monumentenwet 1988) over het gebruik van het monument, keert echter niet terug in deze verordening. Voor de aanwijzing als gemeentelijk monument voegt de bepaling

over het gebruik van het (archeologisch) monument geen belang toe dat niet al op grond van artikel 3:4, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) dient te worden meegewogen. Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State gaat het bij een besluit over de aanwijzing als beschermd monument om de afweging van het algemeen belang dat is gemoeid met de bescherming van het cultureel erfgoed tegen de belangen die de eigenaar heeft bij al dan niet aanwijzing. Het gebruik van het monument wordt beschouwd als een aspect van de belangen van de eigenaar en behoeft daarom niet afzonderlijk te worden benoemd.

Artikel 6. Voornemen tot aanwijzing

Eerste lid

Ieder monument is gegeven de begripsbepaling van artikel 1.1 van de Erfgoedwet per definitie een onroerende zaak (het gebouw). Ieder archeologisch monument omvat ten minste één onroerende zaak (het terrein, dat vanwege en samen met de daar aanwezige overblijfselen, voorwerpen of andere sporen van menselijke aanwezigheid in het verleden, met inbegrip van die overblijfselen, voorwerpen en sporen, gegeven de begripsbepaling van artikel 1.1 van de Erfgoedwet wordt aangemerkt als archeologisch monument). Voor alle zakelijk gerechtigden op de betreffende onroerende zaken is ontvangst van het voornemen van een aanwijzing door burgemeester en wethouders van belang, niet alleen voor de eigenaar. Zie ook artikel 1, onder a, onderdeel 1, jo. artikel 1, onder b, onderdeel 5, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken. Onder zakelijk gerechtigden vallen ook hypothecaire schuldeisers ten aanzien van de onroerende zaak.

Tweede lid

De aanwijzing van kerkelijke monumenten vereist voorafgaand overleg met de eigenaar. Het gaat dan per definitie om een monument dat eigendom is van een kerkgenootschap, een zelfstandig onderdeel daarvan, een lichaam waarin kerkgenootschappen zijn verenigd, of van een ander genootschap op geestelijke grondslag en dat uitsluitend of voor een overwegend deel wordt gebruikt voor het gezamenlijk belijden van de godsdienst of levensovertuiging (artikel 1.1 van de Erfgoedwet). Dit lid stemt overeen met de vergelijkbare eis in artikel 3.1 van de Erfgoedwet en artikel 3.2a van de Wabo en doet recht aan de bijzondere positie van het kerkelijk monument als plaats voor het gezamenlijk belijden van godsdienst of levensovertuiging. Dit geldt naast de algemene regel van artikel 4:8 van de Awb op grond waarvan belanghebbenden zoals eigenaren moeten worden gehoord.

Artikel 7. Voorbescherming

Het is wenselijk ook ten aanzien van gemeentelijk monumenten in voorbescherming te voorzien. Dat gebeurt met dit artikel. De voorbescherming start zodra burgemeester en wethouders het voornemen tot aanwijzing hebben bekendgemaakt aan de zakelijk gerechtigden. Het is vergelijkbaar met de voorbescherming voor rijksmonumenten die voortvloeit uit artikel 5 van de Monumentenwet 1988 (dat, zoals dat luidde voor inwerkingtreding van Erfgoedwet, tot inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft gelden voor rijksmonumenten).

Artikel 8. Advies gemeentelijke adviescommissie

Artikel 15 van de Monumentenwet 1988 blijft van kracht tot de invoering van de Omgevingswet. Op grond van dat artikel dient ten minste in de onderhavige verordening te zijn geregeld de inschakeling van "een commissie op het gebied van de monumentenzorg die in elk geval tot taak heeft te adviseren over aanvragen om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder f, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht." Hieraan wordt in dit artikel uitvoering gegeven. Binnen de commissie zijn enkele leden deskundig op het gebied van de monumentenzorg. Hiertoe behoort ook de archeologische monumentenzorg.

De Monumentenwet 1988 laat de ruimte om voor de adviestaak voor monumenten de inschakeling te regelen van een commissie waaraan in de praktijk meer taken in de fysieke leefomgeving zijn toegedicht. In de praktijk wordt de monumentencommissie bijvoorbeeld wel gecombineerd met een commissie voor ruimtelijke kwaliteit. Artikel 8 maakt daarvan gebruik om mogelijk te maken dat vooruitlopend op de Omgevingswet gewerkt kan worden met een bredere gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit. Nu een voorwaarde van de Omgevingswet zal zijn dat geen leden van het gemeentebestuur deel uitmaken van deze commissie (onder de Monumentenwet 1988 geldt dat voor leden van burgemeester en wethouders), is deze voorwaarde daartoe overgenomen in deze verordening.

Onder de Omgevingswet (artikel 17.9 van het wetsvoorstel zoals dat op 22 maart 2016 is aangenomen door de Eerste Kamer) zal een adviescommissie ingesteld moeten worden die tot taak heeft te adviseren over de aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit, voor zover het andere dan archeologische monumenten betreft. Ook daarbinnen dienen enkele leden deskundig te zijn op het gebied van de monumentenzorg. Het gaat (onder de Omgevingswet) om een adviescommissie met een bredere taak voor de omgevingskwaliteit, waarin de erkenning ligt van het belang van aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap. Het gaat daarbij (onder de Omgevingswet) zowel om de menselijke beleving van de fysieke leefomgeving als om de intrinsieke waarden die de maatschappij toekent aan de identiteit van gebieden en aan dier- en plantensoorten. De Omgevingswet maakt uitdrukkelijk een bredere taakstelling van deze commissie mogelijk.

Artikel 9. Beslistermijn en inhoud aanwijzingsbesluit

NB Gemeenten kunnen afhankelijk van de gekozen beslistermijn er zelf voor kiezen of het artikel nog nadere toelichting behoeft. Als voor de termijn van 26 weken gekozen wordt kan bijvoorbeeld het volgende opgenomen worden: "Wat betreft de termijn is aangesloten bij de termijn die gehanteerd wordt in de Erfgoedwet (artikel 3.2, derde lid)."

Artikel 10. Bekendmaking aanwijzingsbesluit aan rechthebbenden en inschrijving

Eerste lid

Dit artikel geldt naast de algemene verplichting tot bekendmaking van besluiten op basis van de Awb. Ontvangst van de aanwijzing door burgemeester en wethouders is voor alle zakelijk gerechtigden van belang, niet alleen voor de eigenaar. Zie ook artikel 1, onder a, onderdeel 1, jo. artikel 1, onder b, onderdeel 5, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken. Op een aanwijzingsbesluit is deze wet ook van toepassing. Onder zakelijk gerechtigden vallen ook hypothecaire schuldeisers.

Tweede lid

De registratie van de aanwijzing in het gemeentelijk erfgoedregister is een louter administratieve verrichting en niet een besluit. Overigens zal van de aanwijzing ook inschrijving in het gemeentelijke beperkingenregister en in het kadaster plaatsvinden op grond van artikel 1, onder c en e, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken.

Artikel 11. Aanwijzing als voorlopig gemeentelijk monument

Dit artikel biedt burgemeester en wethouders de mogelijkheid om in spoedeisende gevallen een monument of archeologisch monument als gemeentelijk monument aan te wijzen. In dat geval wordt de adviescommissie zoals bedoeld in artikel 8 pas ingeschakeld na de voorlopige aanwijzing. De bescherming van paragraaf 4 geldt echter vanaf het moment dat belanghebbenden schriftelijk in kennis zijn gesteld van de voorlopige aanwijzing. Een bezwaarschrift heeft dus geen opschortende werking en daarmee kan de de voorlopige aanwijzing dus niet eenvoudig omzeild worden. Als de aanwijzing definitief wordt door de opname in het erfgoedregister loopt deze bescherming door. Als er uiteindelijk geen opname in het erfgoedregister plaatsvindt vervalt de bescherming.

Artikel 12. Wijziging gemeentelijk erfgoedregister, vervallen aanwijzing monument

Dit artikel bepaalt dat op het schrappen uit het register van een aanwijzing als gemeentelijk monument dezelfde procedure geldt als bij de aanwijzing daarvan. Voorts is hierin bepaald dat de aanwijzing als gemeentelijk monument vervalt zodra een monument is opgenomen in het rijksmonumentenregister of in een provinciaal erfgoedregister.

Artikel 13. Instandhoudingsplicht gemeentelijk monument

Dit artikel is voor gemeentelijke monumenten naar analogie met artikel 11, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 geschreven, zoals dat is gewijzigd door artikel 10.18 van de Erfgoedwet, met inbegrip van de instandhoudingsplicht die daarbij is geïntroduceerd.

Artikel 14. Omgevingsvergunning gemeentelijk monument

Dit artikel is gebaseerd op artikel 2.2 van de Wabo en inhoudelijk grotendeels gelijk aan de oude verordening.

Artikel 16. Weigeringsgronden

In het eerste lid ligt op grond van de belangenafweging die moet worden gemaakt tevens besloten dat rekening wordt gehouden met het gebruik van het monument. In het tweede lid is voor wat betreft de vereiste overeenstemming met de eigenaar van een kerkelijk monument aangesloten bij artikel 3.2a van de Wabo.

Artikel 17. Advies omgevingsvergunning rijksmonument

Zie de toelichting bij artikel 8. De term "rijksmonument" is gedefinieerd in artikel 1.1 van de Wabo (op grond van artikel 10.9 van de Erfgoedwet). De procedure inzake deze omgevingsvergunning is geregeld in die wet. De gemeenteraad is verplicht om de inschakeling van een commissie die adviseert over omgevingsvergunningen bij rijksmonumenten te regelen bij verordening (artikel 15 van de Monumentenwet 1988).

Artikel 18. Aanwijzing als beschermd gemeentelijk stads- en dorpsgezicht

Dit artikel geeft de mogelijkheid aan de gemeenteraad om gemeentelijke stads- en dorpsgezichten aan te wijzen, *die vervolgens krachtens het bestemmingsplan moeten worden beschermd. Dit is vergelijkbaar met de thans nog geldende artikelen 35 en 36 van de Monumentenwet 1988; echter zonder de plicht de minister te horen. Artikel 36 van de Monumentenwet 1988 zal vervallen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarna is het aanwijzen gemeentelijke van stads- en dorpsgezichten mogelijk via het omgevingsplan. Voor de bescherming van rijksmonumenten binnen het gemeentelijke stads- en dorpsgezicht geldt artikel 11 van de Monumentenwet en van gemeentelijke monumenten artikel 13 van deze verordening. Ook het Rijk zal de bescherming van stads- en dorpsgezichten van landelijke betekenis dan op basis van de Omgevingswet regelen via een instructie aan de gemeenten, die zij moeten overnemen in hun omgevingsplan.]*

Artikel 19. Wijziging, intrekking en vervallen van de aanwijzing als beschermd gemeentelijke stads- en dorpsgezicht

Dit artikel bepaalt o.a. dat bij wijziging (van niet-ondergeschikte aard) van een aanwijzing en bij intrekking van de status als beschermd gemeentelijke stads- en dorpsgezicht dezelfde procedure geldt als bij de aanwijzing daarvan. Voorts is hier bepaald dat een aanwijzing vervalt zodra het stads- en dorpsgezicht waarop de aanwijzing betrekking door de minister of een provincie wordt aangewezen als beschermd stads- en dorpsgezicht. Bij een wijziging van ondergeschikte betekenis kan o.a. gedacht worden aan wijzigingen i.v.m. de verandering van bijvoorbeeld straatnamen of huisnummers.

Artikel 20. Verbodsbepaling en aanvraag vergunning

Artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo geeft gemeente de mogelijkheid om op basis van hun verordening het slopen in een beschermd gemeentelijk stads- en dorpsgezicht aan een omgevingsvergunning te onderwerpen. Daaraan is hier uitvoering gegeven.

Artikel 21. Strafbepaling

Deze strafbepaling is uitsluitend voor overtreding van de instandhoudingsplicht van artikel 13 en de nadere regels krachtens artikel 14, derde lid, noodzakelijk. De strafbaarstelling van handelen zonder of in strijd met de voorschriften van de omgevingsvergunning voor gemeentelijke monumenten is via de Wabo en de Wet op de economische delicten (artikel 1a) geregeld. Langs deze weg is ook overtreding van artikel 14, eerste lid, en 20, eerste lid, van deze verordening strafbaar.

Artikel 22. Toezichthouders

Toezichthouders zijn personen die bij of krachtens wettelijk voorschrift belast zijn met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift (artikel 5:11 Awb). Toezichthouders kunnen zowel individueel als categoriaal worden aangewezen. In de artikelen 5:15 tot en met 5:19 Awb worden bevoegdheden aan toezichthouders toegekend. Op basis van artikel 5:15 Awb is een toezichthouder bevoegd elke plaats te betreden met uitzondering van woningen zonder toestemming van de bewoner. 'Plaatsen' is daarbij een ruim begrip en omvat niet alleen erven en andere terreinen, maar ook gebouwen (niet-woningen). Uit artikel 5.13 van de Wabo volgt dat de ambtenaren die op grond van artikel 22, eerste lid, belast zijn met het toezicht op de naleving ter zake van het bepaalde bij of krachtens de Wabo, voor zover het betreft activiteiten als bedoeld in artikel 2.2,

daarnaast ook bevoegd zijn, met medeneming van de benodigde apparatuur, een woning te betreden zonder toestemming van de bewoner.

Artikel 23. Vangnet archeologie

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient in het bestemmingsplan in de toelichting bij het bestemmingsplan een beschrijving opgenomen te worden van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden. Met de invoering van deze verplichting is de bescherming archeologische waarden in beginsel ruimtelijk geborgd. Er zijn echter nog bestemmingsplannen van kracht van vóór de invoering van deze eisen. Gelet op de geldigheidstermijn van een bestemmingsplan van tien jaar, zal dit ook nog enige jaren mogelijk blijven. Om, mede gelet op de verplichtingen van het Verdrag van Malta, ook voor de gronden waar deze 'oude' bestemmingsplannen nog gelden de bescherming van archeologische waarden te verzekeren, is dit artikel opgenomen. De strekking van dit artikel is te waarborgen dat mogelijk in deze gronden aanwezige archeologische waarden niet worden verstoord, tenzij daaraan aandacht is besteed die gelijkwaardig is aan waartoe artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening verplicht, door middel van de verwachtingskaarten, een omgevingsvergunning of eigen onderzoek dat aan die eisen kan voldoen. Bij eventuele nadere regels van burgemeester en wethouders over het verrichten van archeologisch onderzoek kan bijvoorbeeld gedacht worden aan regels m.b.t. een programma van eisen of een plan van aanpak.

HET ERFGOED VAN OUDER-AMSTEL

NU EN IN DE TOEKOMST

GEMEENTE OUDER-AMSTEL

Postbus 35
1190 AA Ouderkerk aan
de Amstel

T 020 496 21 21
gemeente@ouder-amstel.nl
www.ouder-amstel.nl

HET ERFGOED VAN OUDER-AMSTEL

NU EN IN DE TOEKOMST

INHOUD

SAMENVATTING	8	III. SELECTIECRITERIA VOOR GEMEENTELIJKE MONUMENTEN	51
INLEIDING	10	IV. REACTIES CONCEPTVISIE CULTUREEL ERFGOED	53
Leeswijzer	10	V. UITVOERINGSPROGRAMMA 2016-2019	61
AANLEIDING: HET BELANG VAN ERFGOED VOOR OUDER-AMSTEL	12	BRONNEN	63
Samenwerking	12	NOTEN	64
HET BESTAANDE ERFGOEDBELEID	13	COLOFON	65
GEBIEDSKARAKTERISTIEKEN	16		
1. Amstelscheg	16		
2. Duivendrecht	17		
3. Ouderkerk aan de Amstel	20		
4. De Ronde Hoep	24		
HET AANWIJZEN VAN GEMEENTELIJKE MONUMENTEN	25		
Procedure	30		
DE TOEKOMST VAN HET ERFGOEDBELEID	31		
Nieuwe taken voor het ambtelijk apparaat	31		
Cultuurhistorie in het ruimtelijk beleid	31		
Communicatie en toerisme	32		
BIJLAGEN	33		
I. OUDER-AMSTEL, EEN KORTE GESCHIEDENIS	36		
Het ontstaan van de eerste dorpen	36		
De 16e eeuw	37		
Welvaart tijdens de Gouden Eeuw?	37		
Verlichting in Ouder-Amstel	42		
De 19e eeuw, een overgangperiode	42		
Modernisering in de 20e eeuw	42		
Tot slot	44		
II. BESTAAND BELEID	47		
Rijksbeleid	47		
Provinciaal beleid	48		
Overig gemeentelijk beleid	48		

Kerkstraat, Ouderkerk

Samenvatting

Aanleiding en doel

Cultureel erfgoed is van wezenlijk belang voor Ouder-Amstel en daarom heeft de gemeente besloten meer en structureler aandacht aan dit onderwerp te willen besteden dan voorheen. Onder andere de grote betrokkenheid van bewoners en hun oproep om monumentenbeleid op te gaan zetten, hebben geleid tot dit besluit. Voor u ligt de erfgoedvisie, een eerste stap in het opzetten van gedegen gemeentelijk erfgoedbeleid.

Het doel van de nota is als volgt samen te vatten: deze moet de gemeentelijke visie verwoorden op de waarden en de functie van erfgoed, nu en in de toekomst. Daarnaast vormt de erfgoedvisie de basis voor het ontwikkelen van instrumentaria voor behoud en versterking van cultureel erfgoed.

Visie op erfgoed

De gemeente Ouder-Amstel hecht veel waarde aan cultureel erfgoed omdat het bijdraagt aan een goed vestigingsklimaat en een aangename leefomgeving. Erfgoed geeft een impuls aan toerisme en aan de lokale economie in het algemeen. Onze geschiedenis vormt de drager van onze identiteit, erfgoed speelt in de samenleving een belangrijke, bindende rol.

De identiteit van Ouder-Amstel wordt in hoge mate bepaald door de typerende landschappen en dorpskernen. Gekeken vanuit de geschiedenis en de ruimtelijke kenmerken kan het gemeentelijk grondgebied onderverdeeld worden in vier delen met elk een eigen gebiedskarakteristiek: de Amstelscheg, Duivendrecht, Ouderkerk aan de Amstel en de Ronde Hoep. Door het in kaart brengen van de geschiedenis van de gemeente kunnen de gebiedskarakteristieken herkend, begrepen en gewaardeerd worden. Deze vormen het uitgangspunt bij het opzetten van het erfgoedbeleid.

Gemeentelijke monumentenlijst

In de erfgoedvisie is reeds één concreet instrumentarium tot bescherming van waardevol erfgoed uitgewerkt: het samenstellen van een gemeentelijke monu-

mentenlijst. In 2016 wil de gemeente 10 waardevolle objecten beschermen als gemeentelijk monument, in 2017 volgen er nogmaals 10. De status 'gemeentelijk monument' biedt meer bescherming van monumentale waarden dan de aanduiding 'karakteristiek pand' in het bestemmingsplan.

Met het aanwijzen van gemeentelijke monumenten is de gemeente niet voornemens om de huidige of historische situatie van een pand te bevrozen. Binnen het erfgoedbeleid is er ruime aandacht voor de mogelijkheden om monumentale panden goed te kunnen blijven gebruiken, nu en in de toekomst.

Erfgoedbeleid in de toekomst

Het aanwijzen van gemeentelijke monumenten is slechts één onderdeel van een volwaardig erfgoedbeleid. De gemeente denkt – in samenspraak met de Werkgroep Cultureel Erfgoed en andere betrokken partijen – na over de koers van dit beleid en prioriteiten die de komende jaren gesteld kunnen worden. De volgende thema's worden onderzocht:

- Afdeling/ambtenaar monumentenzorg: hoe en door wie worden de werkzaamheden uitgevoerd die voortvloeien uit de totstandkoming van de gemeentelijke monumentenlijst?
- Cultuurhistorie in het landschap: welke plek krijgt cultuurhistorie in het ruimtelijk beleid? Hoe garandeert de gemeente de bescherming van archeologische monumenten? Is de totstandkoming van een cultuurhistorische waardenkaart en/of een archeologische waardenkaart gewenst?
- Voorlichting en publiciteit: hoe verloopt de communicatie tussen de gemeentelijke monumentenzorg en de buitenwereld? Hoe verloopt de samenwerking tussen de gemeentelijke monumentenzorg en andere gemeentelijke afdelingen en erfgoedinstellingen?

Piet Mondriaan, Boerderij bij Duivendrecht, 1906

Inleiding

Ouder-Amstel kent tal van bijzondere landschappen, dorpsstructuren, monumentale panden en (groene) objecten. Het cultureel erfgoed is van wezenlijk belang voor de gemeente, het draagt bij aan de identiteit en het aantrekkelijke vestigingsklimaat van het gebied voor bewoners, ondernemers en anderen die in de gemeente werken. Ook hebben cultuur-historisch waardevolle structuren, gebouwen en objecten invloed op het imago naar buiten toe. Recreanten en toeristen komen naar Ouder-Amstel vanwege de schoonheid en het bijzondere karakter van de dorpen, de waterlopen en het landschap. In de Startnotitie voor cultureel erfgoedbeleid (juni 2015) viel te lezen: 'Het actief beschermen en uitdragen van de waarden van cultureel erfgoed bevordert het zelfbewustzijn en besef van de inwoners dat zij in een bijzondere gemeente wonen. 'Trots eigenaarschap' is een belangrijk aandachtspunt.

Dat het thema erfgoed leeft onder de bevolking van Ouder-Amstel, blijkt uit de betrokkenheid van inwoners bij historische verenigingen, het Cultuurplatform, het Toeristisch Platform, het Historisch Museum Ouder-Amstel en de Werkgroep Cultureel Erfgoed. Nu is de gemeente aan zet, haar visie op erfgoed ligt voor u.

Het doel van deze nota is als volgt samen te vatten: deze moet de gemeentelijke visie verwoorden op de waarde en de functie van erfgoed, nu en in de toekomst. Daarnaast vormt de erfgoedvisie de basis voor het ontwikkelen van instrumentaria voor behoud en versterking van cultureel erfgoed.

Het gemeentelijk erfgoedbeleid hoeft niet in korte tijd ontwikkeld te worden, dat kan ook een geleidelijk proces zijn. Maar het behoud en de ontwikkeling van waardevol cultureel erfgoed is nu eenmaal deels een publieke taak. De rijksoverheid en provincie hebben sommige objecten en structuren al de nodige bescherming gegeven, maar er blijven genoeg

kwetsbare erfgoederen over die extra aandacht van de gemeentelijke overheid verdienen omdat zij juist op lokaal of regionaal niveau van waarde zijn.

Daarom is in deze erfgoedvisie één concreet instrument voor de bescherming van kwetsbare gebouwen en (groene) objecten uitgewerkt: het opzetten van een gemeentelijke monumentenlijst. Hier is voor gekozen omdat een monumentale status objecten die van groot cultuurhistorisch belang zijn voor de gemeente betere bescherming biedt tegen ingrijpende wijzigingen en vergunningsvrij bouwen dan alleen de aanwijzing als 'karakteristiek' in het bestemmingsplan. Daarnaast geeft deze erfgoedvisie een overzicht van mogelijkheden die in de toekomst nog benut kunnen worden om het belang van het erfgoed steviger te verankeren in het gemeentelijk beleid.

Leeswijzer

In het hoofdstuk 'Aanleiding: het belang van erfgoed voor Ouder-Amstel' is benoemd wat precies de betekenis is die de gemeente aan cultureel erfgoed toekent. Vervolgens wordt in 'De basis op orde' uiteengezet wat de gemeente al doet om aan haar wettelijke taken op het gebied van monumenten en ruimtelijke kwaliteit te voldoen.

Daarna worden de gebiedskarakteristieken van de vier delen van de gemeente beschreven. Deze gebiedskarakteristieken komen voort uit de historische ontwikkeling van het gebied en aan de hand van deze beschrijvingen is het verhaal van Ouder-Amstel op hoofdlijnen afleesbaar. De gebieden zijn van groot belang voor de identiteit van de gemeente en daarom vormen ze het uitgangspunt voor de cultuurhistorische waardebeoordeling van potentiële gemeentelijke monumenten. Inhoudelijk zijn ze van belang voor het gemeentelijk erfgoedbeleid en ze kunnen in de toekomst een basis vormen voor een eventuele cultuurhistorische waardenkaart.

Het volgende hoofdstuk is getiteld 'Het aanwijzen van gemeentelijke monumenten'. Als direct vervolg op deze erfgoedvisie wil de gemeente, in overleg met de Werkgroep Cultureel Erfgoed, een gemeentelijke monumentenlijst samenstellen. Deze visie biedt het inhoudelijk kader dat als basis kan dienen voor een aanwijzingsprogramma. Zo wordt voorkomen dat er ad hoc monumenten worden aangewezen en wordt een evenwichtig, verdedigbaar en representatief monumentenbestand opgebouwd. Uitgangspunt voor het aanwijzingsprogramma is te focussen op thema's die gezamenlijk het verhaal van Ouder-Amstel vertellen en die tot nog toe onvoldoende beschermd zijn. Is dat programma eenmaal vastgesteld, dan kan een inventarisatie worden gemaakt van potentiële gemeentelijke monumenten. Erfgoedbeleid anno 2016 behelst meer dan alleen het beschermen van individuele gemeentelijke monumenten. Daarom wordt deze erfgoedvisie afgesloten met een doorkijk naar de toekomst: wat kan de gemeente nog meer doen om de cultuurhistorische waarden van Ouder-Amstel te beschermen, te ontwikkelen, beter te benutten en meer bekend te maken onder de bevolking? Het laatste hoofdstuk bevat aanknopingspunten voor de uitwerking van meer uitgebreid erfgoedbeleid op termijn. In vervolg hierop kan een concreet uitvoeringsprogramma opgesteld worden.

In de bijlagen bij deze beleidsvisie zijn stukken opgenomen die de onderbouwing vormen van het verhaal dat ten grondslag ligt aan de waarden die het erfgoed representeert en die het erfgoed van context voorzien. De bijlagen bevatten:

- een compacte beschrijving van de geschiedenis van Ouder-Amstel, voor zover die van belang is geweest voor de ruimtelijke ontwikkelingen.
- een samenvatting welk beleid het rijk, de provincie en de gemeente al voeren om erfgoed te behouden en respectvol te ontwikkelen.
- een toelichting op de selectiecriteria die gehanteerd kunnen worden bij de aanwijzing van gemeentelijke monumenten.

- Suggesties en vragen die bij de presentatie van de concept-erfgoedvisie op 11 april 2016 zijn ingediend, plus de reactie van de gemeente op deze inbreng.

Aanleiding: het belang van erfgoed voor Ouder-Amstel

De rijke en gemêleerde geschiedenis van Ouder-Amstel, waarvan in de bijlagen een overzicht is opgenomen, legitimeert de ontwikkeling van een gedegen erfgoedbeleid door de gemeente. Maar wat verstaan we precies onder '(cultureel) erfgoed'?

Erfgoed omvat die materiële, immateriële, zichtbare en onzichtbare overblijfselen van onze maatschappelijke ontwikkeling, die wij als samenleving de moeite waard vinden voor ons gemeenschappelijk geheugen en identiteit.

Het gaat hier dus niet alleen om monumenten (hoofdzakelijk gebouwen) maar ook om archeologie, cultuurlandschap, objecten, ensembles, verhalen en gebruiken. Wat de samenleving belangrijk vindt, kan in de loop der tijd veranderen. De overblijfselen hangen altijd samen met de geografische ligging van een gebied. Erfgoed laat een samenhangend totaalbeeld zien van een plek en een gelaagdheid in de tijd. De gemeente ziet cultureel erfgoed daarom als een levend bestand, waar iedere generatie een nieuwe laag aan toevoegt.

Erfgoed draagt bij aan de eigenheid en herkenbaarheid van de gemeente; een aspect dat in een globaliserende samenleving heel belangrijk is. Het heeft een sociale functie, want geschiedenis kan mensen onderling en met de plek verbinden. Zaken die ons herinneren aan het verleden zou je historische ankers in de openbare ruimte kunnen noemen die het verdienen gekoesterd te worden. Vanwege de sociale binding, maar ook door hun schoonheid dragen monumenten bij aan een aangename leefomgeving.

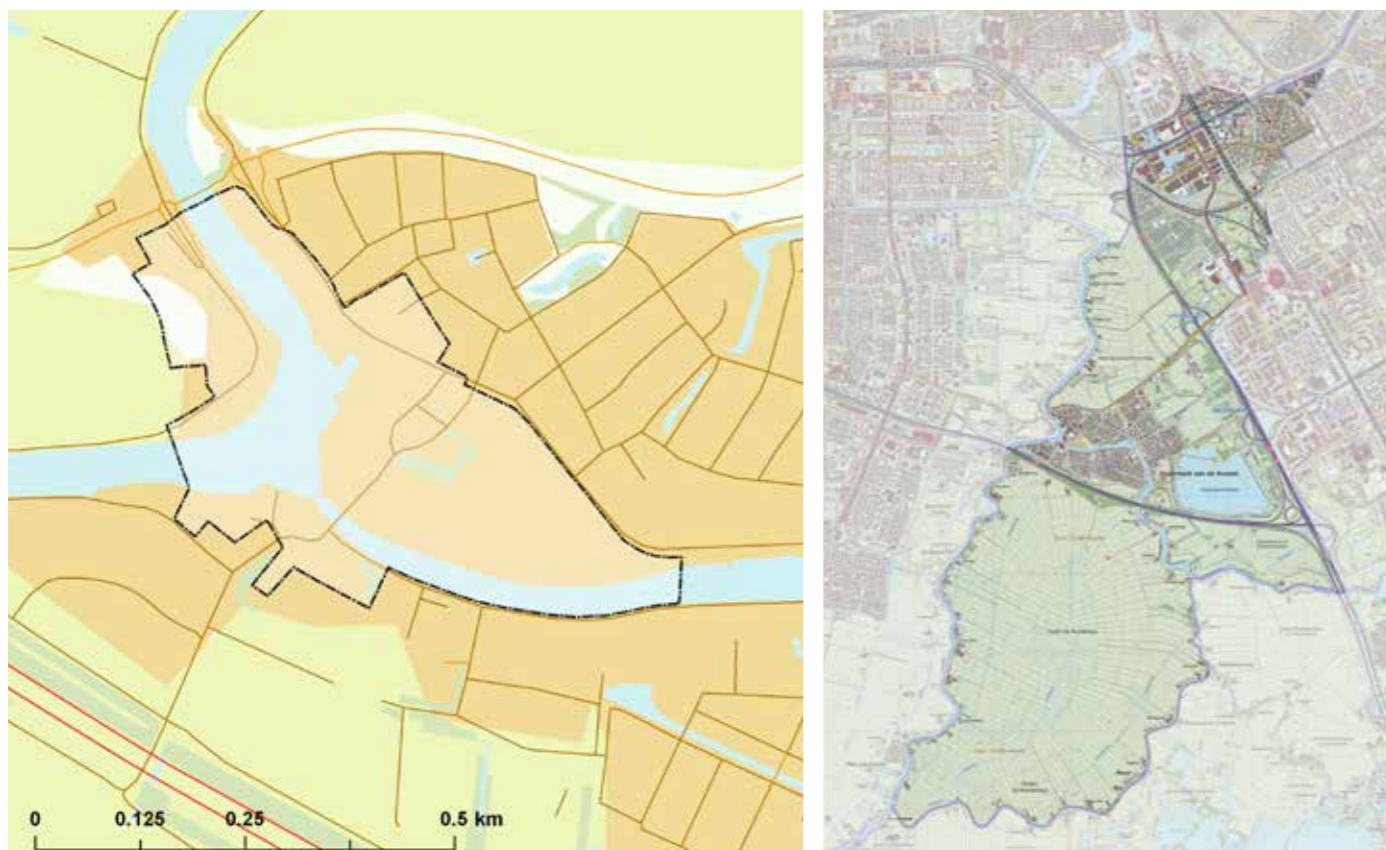
Ouder-Amstel is een gemeente met aan de ene kant een landelijk karakter en een bloeiende agrarische sector, terwijl zij aan de andere kant verankerd is in

de stedenbouwkundige structuur van Amsterdam. Deze combinatie, dat contrast, is uniek en maakt de gemeente aantrekkelijk voor bewoners en recreanten. Het groene en open karakter van de polders, de oude dorpskern en de bijzondere monumenten dragen hieraan bij. De kenmerken van de verschillende delen van het grondgebied worden in de zogenoemde 'gebiedskarakteristieken' hierna beschreven en gedefinieerd.

Het effect dat de kwaliteit van het landschap heeft op de economie zorgt voor een goed vestigings- en woonklimaat. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen garandeert de aanwezigheid van erfgoed een zekere kwaliteitsstandaard, het kan dienen als inspiratiebron bij ontwikkelingen. Op toerisme heeft de aanwezigheid van erfgoed een positief effect. Erfgoed wordt daarom wel 'erfgoud' genoemd. Erfgoed is een verbindende schakel in een maatschappij waar alles met elkaar samenhangt: erfgoed, welvaart, economie, toerisme, natuur, landschap en duurzaamheid. Vanuit die benadering wil de gemeente zich inzetten voor het behoud van haar cultureel erfgoed.

Samenwerking

Het is niet de eerste keer dat het thema erfgoed in Ouder-Amstel in de belangstelling staat, er is in de afgelopen jaren al veel voorwerk verricht. Het Cultuurplatform Ouder-Amstel organiseerde in 2013 een erfgoedconferentie en bracht naar aanleiding hiervan de rapportage 'Erfgoed op de kaart' uit. De Werkgroep Cultureel Erfgoed schreef een eigen Erfgoedvisie en ook voor informatie over de Ouder-Amstelse historie kan men uit vele bronnen putten. De gemeente waardeert de inbreng van de actieve en bekwame verenigingen. Zij ziet hen als belangrijke gesprekspartners en heeft hen betrokken bij de totstandkoming van deze visie.

De grenzen van het beschermd dorpsgezicht (links) en het gehele gemeentelijk grondgebied (rechts)

Het bestaande erfgoedbeleid

De verantwoordelijkheid voor het beleid dat betrekking heeft op cultureel erfgoed van gemeente Ouder-Amstel ligt bij de wethouder Monumentenbeleid, de uitvoerende taken vallen onder de beleidsmedewerker Ruimtelijke Ordening. Ouder-Amstel heeft geen gespecialiseerde fulltime afdeling of ambtenaar voor erfgoed.

het absoluut unieke karakter van deze plek in relatie tot de geschiedenis van de joodse gemeenschap in Amsterdam. De gemeente is bij dit proces tot aanwijzing actief betrokken.

Het belang van erfgoed is deels beschreven in de Welstandsnota Ouder-Amstel uit 2003 en juridisch geborgd via de Erfgoedverordening Ouder-Amstel, die in 2009 is vastgesteld door de gemeenteraad op basis van de Monumentenwet. Hierin staat onder meer beschreven hoe de aanwijzing en instandhouding van gemeentelijke monumenten is geregeld, hoe de Monumentencommissie (ook wel aangeduid als Erfgoedcommissie) werkt, en hoe de vergunningverlening rondom gemeentelijke en rijksmonumenten en het beschermde dorpsgezicht is geregeld. Bij bouwplannen voor rijksmonumenten en binnen het beschermd dorpsgezicht wordt door de Erfgoedcommissie advies uitgebracht aan het college van burgemeester en wethouders. De erfgoedverordening is gebaseerd op de modelverordening van de Vereniging Nederlandse Gemeenten en zal op korte termijn aangepast moeten worden naar aanleiding van nieuwe wetgeving en beleid.

De karakteristieke panden zijn in Ouder-Amstel als zodanig opgenomen in de bestemmingsplannen. Verder maakt de gemeente gebruik van de Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie van de provincie. Archeologische vindplaatsen, historische geografie en historische bouwkunde staan hierop aangegeven.

Voor de Portugees-Israëlitische begraafplaats Beth Haim wordt onderzocht of plaatsing op de lijst van werelderfgoederen van Unesco mogelijk is vanwege

De 18e-eeuwse hofstede Strandvliet aan de Binnenweg

Gebiedskarakteristieken

De identiteit van Ouder-Amstel wordt in hoge mate bepaald door de typerende landschappen en dorpskernen. Het landschap en de natuur zijn in deze groene gemeente net zo zeer onderdeel van de geschiedenis als het gebouwde erfgoed. Het erfgoedbeleid van Ouder-Amstel richt zich daarom op het behoud van de erfgoed in brede zin, inclusief zaken als tuinen, parken, waterlopen en landschapsstructuren.

Gekeken vanuit de geschiedenis en de ruimtelijke kenmerken kan het gemeentelijk grondgebied onderverdeeld worden in vier delen met elk een eigen gebiedskarakteristiek. Die vier delen vormen een basis voor het gemeentelijk erfgoedbeleid.

De gebiedskarakteristieken zijn niet alleen op de kaart herkenbaar maar ze zijn ook zichtbaar en beleefbaar voor wie zich door de gemeente beweegt, en daarom zijn ze zo onderscheidend voor Ouder-Amstel. Deze vier gebieden zouden meer diepgaand onderzocht en vastgelegd kunnen worden in een cultuurhistorische waardenkaart en als gemeente in het kader van de Omgevingswet een Omgevingsvisie gaat opstellen (die naar het zich laat aanzien in 2018 op tafel zal moeten liggen), kunnen deze gebiedskarakteristieken als inspiratiebron of als uitgangspunt dienen. In het kader van deze erfgoedvisie fungeren de vier deelgebieden als basis voor het formuleren van selectiecriteria voor gemeentelijke monumenten.

1. Amstelscheg

Met de Amstelscheg wordt hier bedoeld het noord-oostelijk deel van de Amstelscheg, dat in de Gemeente Ouder-Amstel is gelegen: de Groot- en de Klein-Duivendrecht polder, de Holendrecht- en de Bullewijk polder en de Ouderkerkerplas. Het is een open landschap met een agrarisch karakter, waarmee het Groene Hart reikt tot de rand van Amsterdam, en via de Amstel zelfs tot in het centrum. Het idee om de Amstelscheg als groengebied open

te houden werd in het Algemeen Uitbreidingsplan (AUP) van 1934 uitgewerkt. In dit stedenbouwkundig plan werden uitbreidingswijken van Amsterdam als langgerekte 'lobben' vormgegeven die naar buiten wezen, met daartussen grote gebieden met veel ruimte voor groen, zoals de Sloterplas, het Amsterdamse Bos en de Amstelscheg. De rivier de Amstel met de dijken er langs vormt de ruggengraat van dit gebied. Het is een groene long waar naast agrarische bedrijvigheid ook intensieve recreatie plaatsvindt. De Amstelscheg zorgt voor een aantrekkelijke omgeving om te wonen en te werken, mede vanwege de nabijheid van een wereldstad en het landelijk gebied. Langs de Amstel staan veel historische boerderijen en dijkwoningen. Tot de Amstelscheg behoort ook de Ouderkerkerplas, de Hoge Dijk, de veenderdijk van de Holendrecht en Bullewijk polder, en de restanten van de veenderijen waar van 1802 tot 1940 veen tot turf verwerkt werd (boven- en benedenland).

Er is vanuit verschillende partijen aandacht voor de Amstelscheg. Stichting Beschermers Amstelland zet zich in voor het behoud van dit groene en agrarische gebied. De provincie Noord-Holland en de gemeenten Amstelveen, Amsterdam, Ouder-Amstel en Diemen werken samen in het Groengebied Amstelland. Zij zorgen er gezamenlijk voor dat het landelijk gebied tussen Amstelveen en het Amsterdam-Rijnkanaal behouden blijft. In 2011 is het Beeldkwaliteitsplan Amstelscheg tot stand gekomen. Middels dit rapport erkennen diverse bestuurlijke partijen de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Amstelscheg. De intentie is daarbij om de kernkwaliteiten van het gebied veilig te stellen: behoud en ontwikkeling van de landschappelijke diversiteit, het (veen-)weidekarakter, openheid, rust en stilte.

Elementen en kenmerken die van cultuurhistorisch belang zijn voor de Amstelscheg:

- de veenstromen de Amstel en de Bullewijk;

- de dijken met hun kenmerkende profiel, als ruimtelijk verbindend element in het gebied;
- het open (veen)weide landschap;
- het water en de dijken langs de oevers;
- het agrarische landschap aan de oostzijde van de Amstel met bijbehorende historische boerderijen die lager liggen dan de dijk;
- de middeleeuwse strokenverkaveling: radiale parcelering vanaf de veenstromen;
- elementen van ontginningsstructuur, weteringen, kaden, loopvelden, percelen;
- zicht op de 18e-eeuwse buitens (in gemeente Amstelveen) aan de westzijde.

2. Duivendrecht

De dorpskern Duivendrecht is ontstaan tijdens de middeleeuwse veenontginning. Duivendrecht heeft zich ontwikkeld langs de vroegere Duivendrechtse Laan, de huidige Rijksstraatweg. De lintbebouwing was agrarisch van karakter en werd gedomineerd door boerderijen. De Rijksstraatweg ontwikkelde zich tot de belangrijkste verkeersverbinding tussen Amsterdam en Utrecht.

In de eerste helft van de 20e eeuw volgde een geleidelijke ontwikkeling van woonbuurten en -wijken. In het interbellum zorgde de bouw van forensenwoningen langs het lint voor een veranderend architectonisch beeld. De verstedelijking rondom Duivendrecht werd verder versterkt door de bouw van Diemen Zuid en de Bijlmermeer en de aanleg van grootschalige infrastructuur in de vorm van doorgaande wegen, metro- en spoorlijnen. In dit deel van de gemeente behoren eveneens de golfbanen van Amsterdam Old Course met het bijbehorende karakteristieke clubhuis en het bedrijventerrein met zijn 20e-eeuwse, industriële bebouwing. De contrasten zijn dan ook pregnant in Duivendrecht, het dorp is qua sfeer tweeslachtig: dorp en stad tegelijk. De hoogstedelijke invloed conflicteert met een van oorsprong agrarische structuur, waarvan een bescheiden weidegebied nog getuigt. Een spannende mix van stad en platteland, waarin de jonge architectuur van de tweede helft van de 20e eeuw goed vertegenwoordigd is.

Elementen en kenmerken die voor Duivendrecht van cultuurhistorisch belang zijn:

- de Rijksstraatweg die decennia lang de belangrijkste route tussen Amsterdam en Utrecht was;
- de sporen van het oude lintdorp, de Rijksstraatweg als ruimtelijke structuurdrager;
- de historische bebouwing bestaande uit twee ensembles rond beide kerken met daartussen Boerderij Mijn Genoegen;
- het groene gebied, bekend onder de naam Weitjespark, een residu van het oude veenweidegebied;
- de bebouwing uit de gehele 20e eeuw die de architectonische en stedenbouwkundige ontwikkelingen van deze periode toont;
- het contrast tussen de infrastructuur en de bebouwing van de 20e eeuw enerzijds en de historische bebouwing en de restanten van het agrarische landschap anderzijds.

Zicht vanaf de Rijksstraatweg naar het 'Weitjespark', Duivendrecht

Zicht over de Bullewijk op de dorpskern van Ouderkerk aan de Amstel

3. Ouderkerk aan de Amstel

Het karakter van Ouderkerk aan de Amstel wordt nog altijd bepaald door de oorspronkelijke functie als pleisterplaats aan een doorgaande vaarroute en als middeleeuws bestuurlijk en kerkelijk centrum van Amstelland. Bijzonder is het 'waterplein' dat de Amstel en de Bullewijk vormen, met daar aan gelegen de kerken, de uitspanningen en overige bebouwing die herinneren aan een rijk verleden. Het water vormt de ruggengraat van dit historische dorp en de gemeente hecht dan ook groot belang aan de kwaliteit van nieuwe toevoegingen en ontwikkelingen op, over of rond het water. Nieuwbouw moet passen bij het karakter van de omgeving en wijzigingen mogen het open karakter van de waterrijke omgeving en de doorkijk over het water niet belemmeren. Naast zijn rijke waterhistorie kent Ouderkerk aan de Amstel verscheidene gebouwde erfgoederen die aandacht verdienen. Meerdere panden en objecten, waaronder de Kerkbrug, zijn als rijksmonument beschermd. Het Kampje is in de kern de belangrijkste, centrale ontmoetingsplaats.

In de directe omgeving liggen de unieke Portugees-Israëlitische begraafplaats Beth Haim, de rooms-katholieke Urbanuskerk en de protestantse Amstelkerk. Vooral Beth Haim is een unieke plek omdat het een afspiegeling is van het feit dat de Portugees-Israëlitische gemeenschap in Amsterdam, die een aanzienlijke omvang had, een eigen begraafplaats mocht stichten op een stuk grond in Ouderkerk aan de Amstel. De rustplaats werd in 1614 in gebruik genomen. Het was één van de eerste officiële Joodse begraafplaatsen in Nederland.

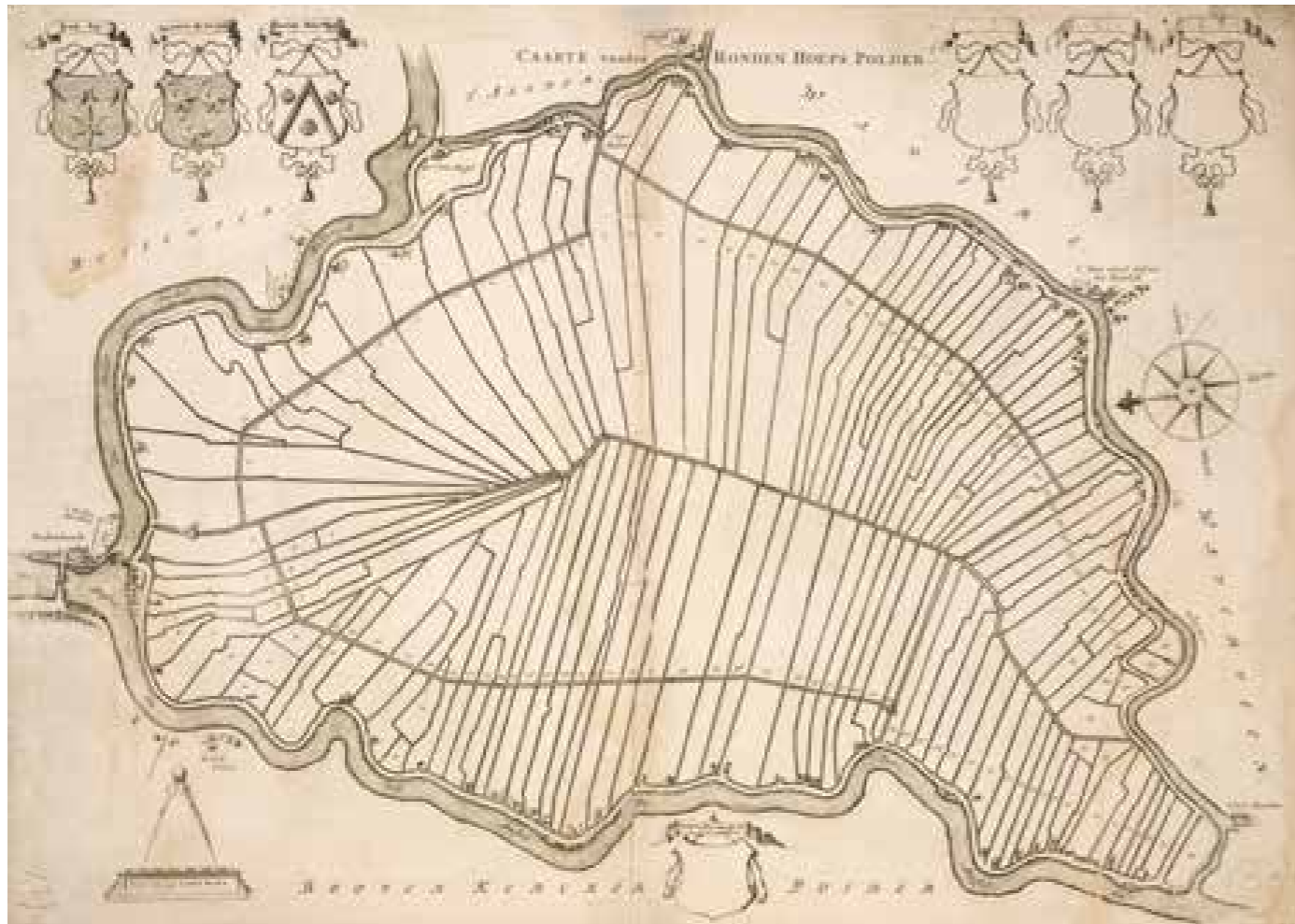
De woningen langs dit deel van Ouderkerk liggen veelal met hun achtertuinen aan het water en de voorzijde gericht op de straat. Deze middeleeuwse kern van Ouderkerk aan de Amstel, inclusief een stukje van de rivieren Amstel en de Bullewijk en bebouwing aan de westzijde van de Amsteloever (gemeente Amstelveen), is in 1990 door het rijk aangewezen als een beschermd dorpsgezicht. Beide zijden van de Amstel werden vroeger verbonden door de Lange Brug, die in 1937 werd vervangen door de iets noordelijker gelegen brug van de

provinciale weg. Het beweegbare deel van de Lange Brug bevindt zich in het Openluchtmuseum bij Arnhem. Op dezelfde plek vaart nu nog op zondagen in het hoogseizoen het pontje genaamd het Jan Coevert veer.

Elementen en kenmerken die voor Ouderkerk van cultuurhistorisch belang zijn:

- de dorpse schaal, de middeleeuwse kern met de historische bebouwing;
- de religieuze bebouwing & Portugees-Israëlitische begraafplaats;
- de ligging van het dorp aan het water, waar het een historisch-functionele relatie mee heeft;
- het relatief groene karakter van een groot deel van de dorpskern, met de begraafplaats, oevers, bomen en tuinen;
- de weg/ dijk als ruimtelijke structuurdrager;
- de terp waarop de kerk gebouwd werd;
- de verbondenheid met Amstelveen via het pontje.

De Ronde Hoep rond 1675

4. De Ronde Hoep

De polder de Ronde Hoep is gelegen ten zuiden van Ouderkerk aan de Amstel, tussen de Oude Waver, de Bullewijk en de Amstel; een uniek voorbeeld van een historisch veenweidegebied. Het is een van de grote open landschappen van het Groene Hart en een nog vrijwel onbedorven voorbeeld van de wijze waarop de mens zich in de vroege middeleeuwen vestigde in een onontgonnen gebied. De oorspronkelijke middeleeuwse verkaveling is nog in tact. Het gebied is populair bij wandelaars en fietsers, aangezien het rondje om de Ronde Hoep geheel over de dijken en langs het water gefietst kan worden wat telkens verrassend mooie uitzichten biedt. Langs de polderdijk staan bijzondere boerderijen. Het dichte karakter van bebouwing langs de Amstedijk, dat afneemt naar het zuiden toe, draagt bij aan de herkenbaarheid van de overgang tussen stad en land. Het buurtschap Waver vormt een kleine, heterogene concentratie van langs de dijk gevestigde boerderijen en woonhuizen.

Het zuidelijke deel van de Ronde Hoep ligt in het gebied van de Stelling van Amsterdam, benoemd tot Unesco Werelderfgoed. De verboden kringen (kringenwet 1853) van Fort in de Botshol en Fort Waver Amstel reikten tot op het grondgebied van Gemeente Ouder-Amstel, dit voormalige inundatiegebied herinnert aan de boeiende militaire geschiedenis van Nederland.

De Ronde Hoep is een bijzonder gebied met een landelijk karakter en karakteristieke landelijke bebouwing, inclusief waardevolle boerenerven en tuinen. Het uitgangspunt van het monumentenbeleid is om de openheid van de polder te behouden en om de waardevolle bebouwing te behouden. Dit betekent niet dat we de huidige situatie willen bevriezen, panden moeten geschikt zijn en blijven voor gebruik. Bij 'minder karakteristieke panden' en bij nieuwbouw neemt de gemeente een open houding aan. Wij sluiten moderne toevoegingen in het buitengebied niet uit, want elke periode moet de kans krijgen om zijn sporen in de geschiedenis na te laten. Bij alle initiatieven is een zorgvuldige, hoogwaardige inpassing in de omgeving het

uitgangspunt, de welstandscommissie toets plannen hierop.

Calamiteitenberging

De polder De Ronde Hoep is door de provincie Noord-Holland aangewezen als calamiteitenberging: een polder waar in korte tijd veel water naar toe kan worden geleid om een overstromingsramp te voorkomen. Calamiteitenberging is een ruimtelijk nevenfunctie, het vindt zeer incidenteel plaats (de kans is minder dan een keer per 100 jaar) en leidt in eerste instantie tot snel stijgende waterstanden tot boven het maaiveld.

De gemeente Ouder-Amstel en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht werken met de vertegenwoordigende delegaties van de inwoners en boeren nauw samen om tot inrichtingsmaatregelen te komen die de inwoners en percelen voldoende beschermen en het unieke open karakter en de slotenstructuur van de polder respecteren. De ruimtelijke aspecten van het inrichtingsplan worden in een wijziging van het bestemmingsplan vastgelegd. Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met cultuurhistorische waarden. In het voorjaar van 2017 zijn inrichtingsplan en bestemmingsplan gereed voor besluitvorming door respectievelijk het Algemeen Bestuur van het Waterschap als de Gemeenteraad van Ouder-Amstel.

Elementen en kenmerken die voor de Ronde Hoep van cultuurhistorisch belang zijn:

- de natuurlijke waterlopen met dijkstructuren die om de hele polder heen lopen;
- de doorzichten vanaf de dijk en het water naar het open polderland met natuurlijke begroeiing en grasland;
- middeleeuwse verkavelingsstructuur met de nog herkenbare elementen die samenhangen met de ontginningsstructuur, zoals boezemgebieden, landscheidingskaden, en gerende, knikkende en gebogen percelen;
- buurtschap Waver;
- historische boerderijen met boerenerven;
- open schootsvelden en inundatiegebieden van de Stelling van Amsterdam;
- molens en gemalen.

De Oude School (1925) in Duivendrecht

Het aanwijzen van gemeentelijke monumenten

De gemeente Ouder-Amstel kent nog geen gemeentelijke monumenten, terwijl er wel degelijk waardevolle en soms kwetsbare panden en (groene) objecten zijn die nog niet afdoende beschermd zijn om ze voor sloop te kunnen behoeden. Daarom wil de gemeente in 2016 tien gemeentelijke monumenten aanwijzen en in 2017 jaar nog tien.

Het in bestemmingsplannen benoemen van waardevolle gebouwen en objecten als zijnde karakteristiek biedt ook een zekere bescherming (afhankelijk van de voorwaarden in het bestemmingsplan). Daarnaast is het beschrijven en waarderen van karakteristieke landschappen, steden en dorpen, die monumenten een deel van hun betekenis geven, ook belangrijk. Maar als een meer integrale bescherming gewenst is, inclusief de achterzijde van het pand, het erf of de tuin met bijgebouwen en het interieur, kan een status als gemeentelijk monument een beter beleidsinstrument zijn. Zonder status van monument kunnen kwetsbare panden gemakkelijk gesloopt of ingrijpend verbouwd worden. Bij monumenten is bovendien de mogelijkheid om vergunningsvrij (aan) te bouwen beperkt.

Met het aanwijzen van gemeentelijke monumenten is de gemeente niet voornemens om de huidige of historische situatie van een pand te bevriezen. Binnen het erfgoedbeleid van Gemeente Ouder-Amstel is er ruime aandacht voor de mogelijkheden om monumentale panden goed te kunnen blijven gebruiken, nu en in de toekomst.

Onze leefomgeving transformeert voortdurend en dat heeft gevolgen voor gebouwen, objecten en structuren. Soms verliezen panden hun functie waardoor leegstand dreigt, en dan slaat het verval toe.

Herbestemming is daarom een belangrijk aandachtspunt, maar daarbij wil de gemeente wel zorgen dat de geschiedenis voor komende generaties afleesbaar blijft. De gemeente wil aanvragers van monumentenaanvragen goed begeleiden, onder meer met behulp van de deskundigen uit haar Erfgoedcommissie. Wijzigingen, aanbouwen en uitbouwen van monumenten zijn vaak wel mogelijk mits ze professioneel worden ontworpen in overleg met de Erfgoedcommissie. Monumenten kunnen met respect ontwikkeld worden als de belangrijkste waarden onderzocht en vastgelegd zijn, zodat alle betrokken partijen op dezelfde kennis en informatie kunnen voortbouwen. De gemeente heeft richting monumenteneigenaren een coöperatieve houding en denkt mee over vraagstukken die bijvoorbeeld gaan over het gebruik van het gebouw, herbestemming en verduurzaming. De gedachte dat monumentenzorg en ontwikkeling niet samengaan is achterhaald. Monumenten blijken bij nieuwe ontwikkelingen zelfs vaak een waardevolle factor of aanjager te zijn.

Uitgangspunt voor het aanwijzingsprogramma van gemeentelijke monumenten is te focussen op objecten en structuren die gezamenlijk het verhaal van Ouder-Amstel vertellen en die tot nog toe onvoldoende beschermd zijn. Uitgangspunt voor het beheer van monumenten is het behoud van de monumentale waarde met daarbij oog voor de toekomst van het gebouw of object.

Daarom is er veel aandacht voor het monument in zijn context: de relatie met de omgeving, het landschap, het erf, karakteristieke beplanting en verwante monumenten. Een boerderij bijvoorbeeld wint aan waarde als hij in een agrarisch landschap staat en een karakteristieke erfinrichting heeft met bijgebouwen, een kenmerkend slotenpatroon en

Boerderij De Paerl, gelegen aan de Amstel in de Ronde Hoep, stamt uit de 19e eeuw

Het houten dijkhuis Karma in Ouderkerk, c. 1900

erfbepanting. Doel is om het historische verhaal waarvoor het monument exemplarisch is te laten zien. Vanuit deze gedachte is het noodzakelijk om ook in de welstandsnota cultuurhistorie een meer prominente rol te laten spelen en zo voor te sorteren op de integrale benadering van de omgeving, die in de nieuwe wetgeving vereist wordt.

Procedure

Het aanwijzen van gemeentelijke monumenten is een bevoegdheid van het college van B&W. De procedure om iets als gemeentelijk monument te beschermen verloopt in hoofdlijnen als volgt.

Eerst vindt een voorselectie plaats door gemeente, in samenspraak met Werkgroep Cultureel Erfgoed en onafhankelijk adviseurs.

Als een object geselecteerd is als potentieel gemeentelijk monument, krijgt de eigenaar een kennisgeving. Een redengevende omschrijving wordt opgesteld. Daartoe wordt het object bezocht en gaan de erfgoeddeskundigen in gesprek met eigenaren en andere belanghebbenden. Eventuele bezwaren mogen dan mondeling of schriftelijk al worden meegegeven.

De onafhankelijke Erfgoedcommissie bestudeert de redengevende omschrijvingen en stuurt een advies over de monumentwaardigheid naar het College van B&W.

Het College besluit op basis van argumenten om een object aan te wijzen als gemeentelijk monument. Het College stuurt een aanbiedingsbrief naar de Raad met daarin een toelichting op het genomen besluit door College.

Eigenaren en bewoners worden schriftelijk geïnformeerd.

De nieuwe gemeentelijke monumenten worden gepresenteerd aan de pers en gepubliceerd in het gemeenteblad.

Eigenaren kunnen bezwaar maken en daarna eventueel beroep. Als de bezwaarcommissie het besluit afkeurt, kan het College nog anders besluiten of de rechter kan het besluit bij een beroepsprocedure vernietigen.

Bij het aanwijzen van gemeentelijke monumenten worden de volgende criteria gehanteerd:

- Cultuurhistorische waarden
- Architectuurhistorische waarden
- Stedenbouwkundige, ensemblewaarden en landschappelijke waarden
- Gaafheid / herkenbaarheid
- Zeldzaamheid

Een uitgebreide omschrijving van de criteria is in de bijlagen opgenomen. Van belang is dat potentiële monumenten op de een of andere manier een illustratie zijn van of bijdragen aan de herkenbaarheid van de genoemde gebiedskarakteristieken van Ouder-Amstel: de Amstelscheg, Ouderkerk aan de Amstel, de Ronde Hoep of Duivendrecht.

De toekomst van het erfgoedbeleid

Zoals al is beschreven, is het uitsluitend beschermen van monumentale gebouwen, (groene) objecten en structuren als maatregel maar een onderdeel van een compleet gemeentelijk erfgoedbeleid. Al in 2009 is in de Modernisering van de Monumentenzorg aandacht gevraagd voor het meewegen van cultuurhistorische belangen in de ruimtelijke ordening en het beschermen van het monument in zijn ruimtelijke context (zie voor een toelichting hierop de bijlagen: Bestaand Beleid). Ook werd toen aandacht gevraagd voor de (duurzame) herbestemming van monumenten omdat een zinvol gebruik de beste bescherming van een monument biedt.

Om op toekomstige ontwikkelingen voorbereid te zijn denkt de gemeente na over de koers; waar zetten we op in en wat zijn onze prioriteiten? Een belangrijk speerpunt is de mogelijke voordracht van de Portugees-Israëlitische begraafplaats Beth Haim als Unesco Werelderfgoed. De gemeente is hier actief bij betrokken.

In dit hoofdstuk worden de gemeentelijke mogelijkheden voor erfgoedbeleid ook op andere vlakken verkend.

Uitvoering van monumentenbeleid

Het aanwijzen van een gemeentelijke monumentenlijst heeft tot gevolg dat er taken en werkzaamheden ontstaan die betrekking hebben op het in stand houden van de aangewezen monumenten, zoals communicatie met en begeleiding van monumenteneigenaren, planbeoordeling, vergunningverlening, het stellen van kaders voor herbestemming, bevorderen van duurzaamheid en het opzetten van eventuele financiële regelingen. Financiële regelingen kunnen nodig zijn omdat onderhoud en restauratie aan

monumenten in de regel duurder is dan onderhoud aan andere panden. Dat komt vooral doordat eisen gesteld worden aan de kwaliteit van de werkzaamheden, er gewerkt wordt met duurdere materialen en er specialistische kennis en kunde ingezet moet worden. Deze extra kosten, ook wel onrendabele top genoemd, is gemiddeld 30% van de begrote werkzaamheden. Deze extra kosten kunnen bijvoorbeeld gesubsidieerd worden via een instandhoudingsregeling, want door vroegtijdig onderhoud te plegen aan monumenten voorkomen eigenaren dat er een restauratieachterstand ontstaat die moeilijk weg te werken is.

Er moet binnen de gemeentelijke organisatie tijd vrij gemaakt worden voor de uitvoering van deze taken. De ambtelijke samenwerking met gemeente Uithoorn, die in januari 2016 tot stand kwam, kan hiervoor mogelijk een oplossingsrichting bieden.

Vervolgstappen binnen dit thema:

- begeleiding van monumenteneigenaren;
- onderzoek naar en opzetten van een financiële regeling ('compensatie') voor eigenaren van gemeentelijke monumenten zoals een subsidieregeling, lidmaatschap monumentenwacht, vrijstelling leges bij (goede) restauratieplannen;
- aandacht voor onderhoud, zodat handhaving minder noodzakelijk wordt; communicatie hierover met monumenteneigenaren;
- aandacht voor herbestemming;
- aandacht voor duurzaamheid/energiebesparing bij monumenten;
- aandacht voor bouwhistorisch onderzoek.

Cultuurhistorie in het ruimtelijk beleid

Cultureel erfgoed gaat niet alleen over gebouwen. Het (cultuur)landschap treedt op de voorgrond.

Gebieden met een hoge cultuurhistorische waarde verdienen daarom meer aandacht om de karakteristieken te behouden en waar mogelijk te versterken. Zij kunnen in een bestemmingsplan (omgevingsplan) een dubbelbestemming cultuurhistorie krijgen of als bijzonder gebied worden aangeduid in de welstandsnota. Op die manier wordt erfgoed ingebracht voorafgaand aan planvorming door het verzamelen van kennis, analyse en afweging. Cultuurhistorie vormt dan geen 'lastige hobbel' achteraf.

Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen vormt erfgoed een serieuze factor in de planvorming, soms fungeert het als aanjager voor nieuwe ontwikkelingen. Een voorbeeld is de herinrichting van 't Kampje in Ouderkerk aan de Amstel: een historische locatie in het beschermde dorpsgezicht van Ouderkerk aan de Amstel. De geschiedenis en het 'verhaal van de locatie' kan het uitgangspunt vormen voor de ontwerpogave. Bij nieuwe ontwikkelingen op locaties waar cultuurhistorische factoren prominent aanwezig zijn, kan ook worden gewerkt met 'gebiedspaspoorten' of 'bijsluiters' waarin een cultuurhistorische verkenning van het gebied is opgenomen die leidt tot een overzicht van inspiratiebronnen, aanknopingspunten, mogelijkheden, kaders en begrenzingen die zijn ingegeven door de cultuurhistorische waarden van het gebied.

Vervolgstappen binnen dit thema kunnen zijn:

- een cultuurhistorische inventarisatie van de vier onderscheiden gebieden om specifieke waarden, kenmerken en kansen beter vast te leggen. Op basis van dit onderzoek kan een cultuurhistorische waardenkaart opgesteld worden van de gehele gemeente die in het bestemmingsplan (omgevingsplan) kan worden verwerkt;
- koppeling van erfgoedbeleid aan ander ruimtelijk beleid, zoals de welstandsnota;
- bescherming van archeologische monumenten en het opstellen van een archeologische verwachtingskaart. Door archeologie in het bestemmingsplan op te nemen als dubbelbestemming, wordt een aanlegvergunning verplicht gesteld en kan archeologisch onderzoek worden verricht.

Communicatie en toerisme

Communicatie is een belangrijk onderdeel van gemeentelijke erfgoedbeleid. Via effectieve externe communicatie kan bewustzijn onder bewoners worden vergroot en krijgen bezoekers meer oog voor het verhaal van Ouder-Amstel. De gemeente wil informatie delen via internet, bibliotheken en het onderwijs. Eventuele informatieborden in de openbare ruimte zijn eveneens denkbaar, al moeten deze met oog voor de kwaliteit van de openbare ruimte ontworpen en geplaatst worden om verrommeling te vermijden. Op dit vlak zijn er veel kansen voor de samenwerking tussen de gemeentelijke organisatie en de culturele instellingen en erfgoedorganisaties.

Er zijn nog andere manieren waarop de gemeente zich inzet voor de 'promotie' van haar erfgoed. Veel recreanten en toeristen zullen bijvoorbeeld bereikt worden, wanneer het de gemeente lukt om de Portugees-Israëlitische begraafplaats op de Unesco Werelderfgoedlijst te zetten. De gemeente zet zich daarvoor in. Tot slot biedt de gemeente Ouder-Amstel financiële steun aan het Historisch Museum Ouder-Amstel, dat gemoderniseerd wordt en dat toegankelijker gemaakt wordt voor publiek.

Vervolgstappen binnen het thema communicatie kunnen zijn:

- beleid voor het behoud en het uitdragen van de waarde van immaterieel erfgoed;
- beleid voor publieksbereik en educatie (bewustwording, samenwerking met scholen, samenwerking met musea, organisatie van publieksactiviteiten als Open Monumentendag in samenwerking met erfgoedorganisaties, bijhouden van een gemeentelijke website monumentenzorg);
- beleid voor erfgoed en toerisme: het verhaal van Ouder-Amstel vertellen in samenwerking met het toeristisch platform.

A scenic landscape featuring a brick house with a thatched roof, a stream, and a field of yellow daffodils. The house is a two-story brick building with a dark, textured thatched roof. It has several windows, including a large multi-paned window on the second floor and a smaller window on the ground floor. A small circular window is also visible. The house is surrounded by trees, some of which are bare, suggesting a late winter or early spring setting. In the foreground, a lush green field is filled with numerous yellow daffodils in full bloom. A narrow stream flows through the middle ground, bordered by grass and trees. The sky is overcast and grey. The word "BIJLAGEN" is overlaid in white text in the upper right quadrant of the image.

BIJLAGEN

Kaart van het stroomgebied van de Amstel, 1755 (Bron: Beeldbank Stadsarchief Amsterdam)

I. Ouder-Amstel, een korte geschiedenis

Een chronologisch overzicht van de ontwikkelingsgeschiedenis van een plek helpt om te bepalen welke zaken voor ons van waarde zijn. De totstandkoming van monumenten heeft altijd verband gehouden met bepaalde historische gebeurtenissen en maatschappelijke tendensen. De geschiedenis leert ons beter kijken naar erfgoed en geeft handvatten voor erfgoedbeleid. Over de lokale geschiedenis valt veel meer te vertellen dan we in het kader van deze erfgoednota doen. We beperken we ons tot de hoofdlijnen van de lokale geschiedenis voor zover deze direct relevant is voor het huidige karakter van het gemeentelijk grondgebied en het cultureel erfgoed. Niet zozeer de lokale geschiedenis staat hier centraal, maar vooral de visie op erfgoed. Het boek Ouder-Amstel, de oostkant van de Amstel in de stroom van de Tijd (2007), heeft als leidraad voor deze chronologie gediend.

Het ontstaan van de eerste dorpen

Het gebied dat we nu kennen als Ouder-Amstel was een moerassig veengebied dat alleen incidenteel bezocht werd door jagers en vissers. Het grondgebied van de gemeente wordt begrensd door de Amstel, de Bullewijk, de Holendrecht en de Waver; destijds de breedste veenstromen, belangrijke schakels in een net van water.

De eerste permanente nederzettingen ontstonden rond het jaar 1000 op de oeverwallen langs de veenstromen. Al in 1105 werd een schout in Amstelland, Wolfgerus van Aemstel, vermeld. De Bisschop van Utrecht breidde zijn grondgebied namelijk uit naar het westen door onbewoonde gebieden te ontginnen en te annexeren. Dat was noodzakelijk, omdat hij te maken had met overbevolking en voedseltekorten. De Amstelstreek was echter

zo nat, dat de oeverwallen niet genoeg ruimte boden en er zelfs terpen werden opgeworpen om de bevolking te beschermen tegen overstromingen. De Amstelkerk van Ouderkerk aan de Amstel staat op zo'n vluchtheuvel.

Gestaag werden de natte gronden drooggelegd en gereed gemaakt voor graanteelt. De sloten werden met de hand gegraven, zij liepen loodrecht op de veenstromen en voerden het water af. Omdat de grond door inklinking steeds lager kwam te liggen, werden dijken aangelegd om de landbouwgrond tegen overstroming te beschermen. De polder was ontstaan. Uiteindelijk bleken de natte gronden ongeschikt voor akkerbouw en werden in gebruik genomen voor veeteelt. Dat zou tot op de dag van vandaag zo blijven.

Men kan zich voorstellen dat de veengronden slechts stukje bij beetje drooggelegd werden en dat het gevecht tegen het water eindeloos voortduurde. Al deze inspanningen hebben geleid tot het karakteristieke Amstellandse polderlandschap met zijn sloten en dijken. De unieke structuur van de Ronde Hoep is zelfs tijdens de turfwinningen onaangeroerd gebleven en dus het directe resultaat van middeleeuwse inspanningen.

Te midden van de polders ontwikkelde Ouderkerk zich tot het bestuurlijke en religieuze centrum van Amstelland. Het dorp is het oudste van de streek, ouder ook dan Amsterdam. Al rond 1105 kreeg Ouderkerk zijn eerste schout; Wolfgerus van Aemstel. Gedurende twee eeuwen zou dit geslacht Amstelland domineren. Zij deden dit vanuit het Slot van Aemstel, dat vermoedelijk op het oudste deel van de huidige Portugees-Israëlitische begraafplaats stond en dat in 1204 door Kennemers werd verwoest. De familie Van Aemstel is geheel uit het zicht

verdwenen toen Gijsbrecht IV in 1296 medeverantwoordelijk gehouden werd voor de moord op graaf Floris V en genoodzaakt was om te vluchten. De macht over Amstelland zou in de daaropvolgende jaren meermalen heen en weer geschoven worden tussen Utrecht en Holland, totdat de graaf van Holland vanaf 1317 definitief de heerschappij over Amstelland wist te verwerven. Het belang van Ouderkerk als centrumplaats in Amstelland nam af, aangezien Amsterdam en Nieuwer Amstel een zelfstandige parochie kregen en Amsterdam het bestuurlijke en religieuze centrum werd. De opkomst van Amsterdam heeft ook positieve gevolgen gehad, want de toenemende behoefte aan voedingsstoffen, paarden en hooi bracht welvaart op het platteland. Bovendien profiteerden de Ouderkerkers van hun ligging aan de belangrijke handelsroutes tussen Amsterdam en Leiden en Amsterdam en Utrecht.

Uit dezelfde tijd stamt ook de oorsprong van het buurschap Duivendrecht. Het plaatsje wordt vanaf 1344 in stukken genoemd, vanaf 1350 heeft er een kapel gestaan. De exacte locatie van deze kapel is echter niet bekend. Duivendrecht bestond aanvankelijk uit enkele boerderij, bedrijfjes en een paar uitspanningen aan wat toen de Duivendrechtse laan heette en later de Rijksstraatweg genoemd werd. Deze situatie zou eeuwenlang zo blijven, pas aan het begin van de 20e eeuw zou het dorp een grote transformatie ondergaan. Waver was een vergelijkbare enclave van boerderijen die gebouwd waren op de oevers van een veenstroom. Het dorp heeft tot op heden zijn landelijke karakter weten te behouden.

De 16e eeuw

Zowel Ouderkerk als Waver en Duivendrecht profiteerden van hun ligging aan belangrijke handelsroutes, maar een echt welvarende regio is Ouder-Amstel nooit geweest. De plattelandsgemeenschap had te kampen met de eindeloze strijd tegen het water. De steeds terugkerende overstromingen betekenden grote verliezen voor de boeren. Daarnaast had men te maken met invallen van plunderende bendes, aangezien men niet binnen de beschermende muren van de stad woonde.

De 16e eeuw, die zich kenmerkt door de reformatie en de Tachtigjarige Oorlog, is een extra onrustige periode geweest. Aangezien kerk en staat nauw met elkaar verbonden waren, brachten de hervormingen van de reformatie grote politieke onrust met zich mee. De effecten van deze ontwikkelingen zijn merkbaar tot later in de geschiedenis, wanneer alle geloofsgroepen een eigen kerk gaan bouwen. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog waren er veel oorlogshandelingen in onze regio, waarvan Ouderkerk slechts één keer onderdeel is geweest, namelijk toen Spaanse troepen in 1574 het dorp plunderden. De inwoners van onze gemeente zullen verder vooral last gehad hebben van de nadelige economische effecten van de oorlog.

Welvaart tijdens de gouden eeuw?

Toen in de 17e eeuw de welvaart in Amsterdam steeg, profiteerde Amstelland mee. De handel tussen de stad en het platteland nam toe en verliep vooral over water. Boeren leverden melk, kaas en boter aan de stedelingen. Daarnaast waren de waterwegen druk bevaren met schepen om personen en goederen te vervoeren. Het vaarverkeer nam aanzienlijk toe toen er langs de Amstel een jaagpad aangelegd werd. Trekschuiten voeren nu stipt op tijd af en aan en de gemeente fungeerde als pleisterplaats en profiteerde van de bedrijvigheid.

Toen in 1629 de Watergraafsmeer drooggelegd werd, nam in Duivendrecht het verkeer over land toe. De Rijksstraatweg werd de belangrijkste verbinding tussen Amsterdam en Utrecht. Dit leidde uiteindelijk tot het ontstaan van een lintdorp met winkeltjes, woningen en een etablissement voor bewoners en reizigers. In deze laatste categorie zijn er nog twee in bedrijf, Brugzicht en Lotgenoten.

Een andere belangrijke ontwikkeling speelde zich af op religieus gebied. Terwijl de 16e eeuw en het begin van de 17e eeuw zich kenmerkten door religieuze conflicten (o.a. tussen katholieken en protestanten, tussen rekkelijken en preciezen) ontstond er in de 17e eeuw een zekere tolerantie richting 'anders denkenden'. Dit resulteerde in de oprichting van vele schuilkerken die uiteindelijk

Begraafplaats Beth Haim

Intermezzo: Jan Benningh

Als gevolg van de dalende veengrond en geregelde dijkdoorbraken, werd het kwetsbare polderlandschap regelmatig geteisterd door overstromingen. Dit met grote economische schade voor de boeren tot gevolg. De wateroverlast ontstond vooral door ongecontroleerde afvoer van Stichts water naar het noorden, gebrekkige bestrijding van dijkdoorbraken en van het waterbeheer in het algemeen. Jan Benningh, een voorname Amsterdammer, was - samen met enkele medestanders - de eerste die erin slaagde betrouwbare afspraken te maken tussen alle belanghebbenden. Op basis van deze waterovereenkomsten kon Karel V in 1525 besluiten tot de oprichting van het eerste waterschap in de regio: Hoogheemraadschap Amstelland. Daarmee kwam een einde aan eeuwenlange conflicten tussen Holland en het Sticht. Jan Benningh mogen we dus beschouwen als één van de grondleggers van het moderne waterschap. Hij zorgde ervoor dat er nieuwe dammen in het Gein, de Bullewijk en de Oude Waver opgeworpen werden. Met de oprichting van het hoogheemraadschap kregen alle polders hun officiële benaming. Vervolgens werd er serieus gekeken naar de bemaling van de polders, die tot dan toe door 36 kleine molens werd uitgevoerd. Drie grote poldermolens kwamen tot stand en domineerden vanaf dat moment het landschap. Het gevecht tegen het water heeft diepe sporen in het landschap nagelaten. Water en de watergebonden elementen vormen een belangrijk onderdeel van het erfgoed van Ouder-Amstel. De invloed van deze ene Amsterdammer reikte ver.

Aanval van de Pruisen op Duivendrecht, 1787 (bron: Rijksmuseum)

volwaardige kerken mochten worden. Dat men in de 17e eeuw ruimdenkender was, blijkt eveneens uit het feit dat de Portugees-Israëlitische gemeenschap in Amsterdam, die een aanzienlijke omvang had, een eigen begraafplaats mocht stichten op een stuk grond in Ouderkerk aan de Amstel. De rustplaats werd in 1614 in gebruik genomen en zou de naam Beth Haim gaan dragen.

Ondanks de welvaart van de Gouden Eeuw, bleef Amstelland zijn agrarische karakter behouden. In 1766 stonden er op dit gemeentelijk grondgebied slechts 284 woningen. In de dorpen woonden middenstanders: winkeliers, handwerkslieden, vissers en een enkele rentenier. In de polders woonden boeren en hun arbeiders. Industrie was er nog weinig, alleen aan de Amstelveense zijde van het water was een kruitmolen en in 1769 verscheen er ook een kruifabriek in de Ronde Hoep. De polders in het gebied hadden steeds vaker te maken met wateroverlast als gevolg van de voortgaande bodemdaling. Het groeiende probleem kon worden ondervangen door bemaling door grote windmolens.

Ouder-Amstel in de 18e eeuw

De handel in buskruit was aantrekkelijk, want ook de 18e eeuw kende zijn conflicten. De Republiek raakte door verlichtingsgedachten verdeeld onder de patriotten en prinsgezinden. Deze conflicten leidden in 1787 zelfs tot een inval van de Pruisen, die aan de zijde van de Oranjes stonden. Op 1 oktober 1787 vielen de Pruisen Ouderkerk binnen. De daadwerkelijke oorlogshandelingen beperkten zich in Ouder-Amstel maar tot deze ene dag, maar het effect van de onrust was groot. De patriotten werden in de dorpen ingekwartierd en de polders werden geïnnundeerd, wat tot grote schade voor de boeren leidde. In 1795 braken wederom roerige tijden aan toen de Fransen de Republiek innamen.

Toch heeft de bouw niet stil gestaan in de 18e eeuw. De oudste nog bestaande kerk stamt uit deze tijd. Aan de Kerkstraat in Ouderkerk werd een Hervormde kerk in Neoclassicistische stijl gebouwd. Het ontwerp kwam van de Amsterdamse architect Jacob Eduard de Witte en Amsterdam nam een groot deel

van de bouwkosten voor haar rekening; de lijntjes met de stad waren kort.

De 19e eeuw, een overgangperiode

In de 19e eeuw hadden de bewoners van het platteland het relatief goed, zij beschikten vaak over een stukje grond waar groente verbouwd en vee gehouden werd. Bovendien leefde men niet zo dicht op elkaar, waardoor besmettelijke ziektes minder hard om zich heen grepen. Er was werk in de turfwinning, maar dit zware werk werd vaak gedaan door jonge en sterke gastarbeiders uit Duitsland en stond bekend als werkverschaffing voor de allerarmsten en werklozen.

De Industriële Revolutie ging niet aan Ouder-Amstel voorbij; in 1843 werd de Rhijnspoorweg aangelegd die deels door Ouder-Amstel liep. Dat was vroeg, gelet op het feit dat de eerste Nederlandse spoorlijn tussen Amsterdam en Haarlem slechts vier jaar eerder aangelegd was. Belangrijke bestuurlijke ontwikkelingen waren de grondwetswijziging van 1848 en de gemeentewet van 1851. Vanaf dat moment treedt het gemeentebestuur steeds meer op de voorgrond in de Ouder-Amstelse geschiedenis. In 1873 kwam er een gemeentehuis, een gebouw in Waterstaatsstijl, dat in 1980 moest wijken voor het huidige gemeentehuis. In Duivendrecht werd een kerk in waterstaatsstijl gebouwd, die nu in gebruik is als pastorie. Het was de voorganger van de neoromaanse kerk uit 1878 die er pal naast is gebouwd.

De toenemende overheidsbemoeienis werd wederom voelbaar toen in 1901 de woningwet werd aangenomen. Deze wet heeft grote gevolgen gehad voor het gebouwde erfgoed van onze gemeente. Onbewoonbaar verklaarde woningen maakten plaats voor woningwetwoningen. Deze nieuwbouw voldeed aan de nieuwe woningeisen die een gezonde woning voor iedereen moesten garanderen.

Modernisering in de 20e eeuw

In de dynamische 20e eeuw volgden de veranderingen elkaar in rap tempo op. In 1916 werd Ouderkerk aangesloten op het elektriciteitsnet, in 1925 op

Rijkstraatweg Duivendrecht

de waterleidingen en in 1927 op gas. Het contrast tussen dorp en platteland werd groter: Waver werd pas in 1957 aangesloten op het waterleidingnet. Ten gevolge van alle modernisering kreeg de Nederlandse bevolking langzaam wat meer vrije tijd. Er werden gebouwen opgetrokken voor vrijetijdsbesteding en als gevolg van de verzuiling gebeurde dit onder de vleugels van de kerk. Het gezellenhuis in Ouderkerk bijvoorbeeld, opgericht door de Rooms-katholieke gemeenschap in 1902, heeft meer dan 100 jaar dienst gedaan. Om het pand een toekomst te kunnen bieden, krijgt het een nieuwe functie en zijn er plannen voor renovatie. Rond 1935 ging Duivendrecht meer en meer bij de stad horen. Nadat de Watergraafsmeer volgebouwd was, werd de gevoelsmatige afstand naar de stad nog kleiner. Ten gevolge van betere vervoersmiddelen en een toenemend bewustzijn van 'gezond wonen', trokken steeds meer Amsterdammers naar de Randstedelijke gebieden. Langs de Rijkstraatweg verrezen woningen en vervolgens is Duivendrecht naar het achterland toe uitgebouwd. De verstedelijking blijkt bijvoorbeeld ook uit de aanleg van de golfbaan in 1934, een plek die nog geen honderd jaar later mogelijk al weer een transformatie zal ondergaan.

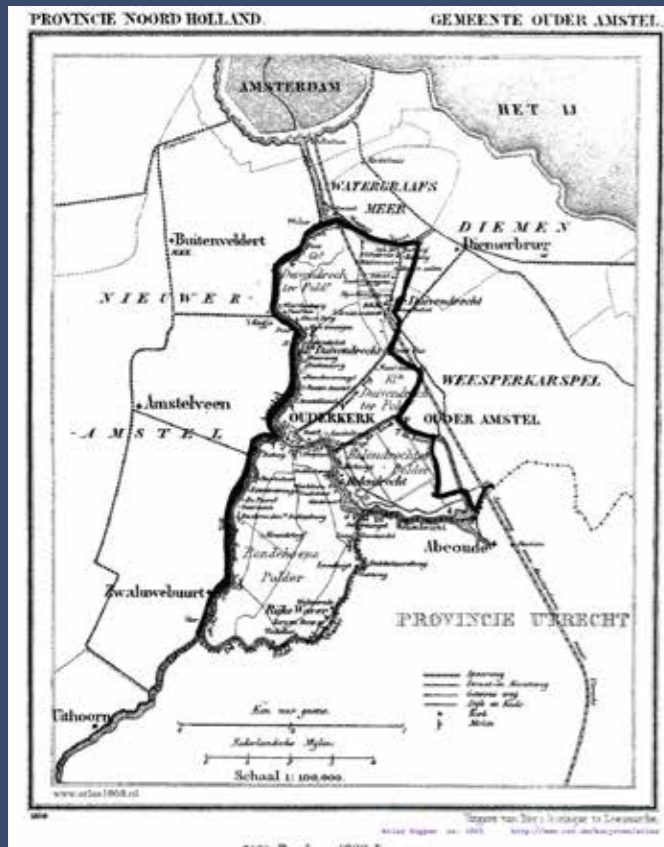
De verkeersrevolutie van de 20e eeuw heeft Duivendrecht ingrijpend veranderd. Het spoor en de A10 doorkruisen het oude lintdorp. De komst van het NS station in 1993 betekende het einde van de eeuwenoude verbinding tussen Amsterdam en Utrecht, de Rijkstraatweg werd een doodlopende weg.

Ouderkerk kreeg uitbreidingswijken voor forensen in de wederopbouwperiode. De uitbreiding van het dorp ging stapsgewijs voort. Het plattelandsdorp is vanaf 1950 verdrievoudigd, maar heeft desondanks haar landelijke karakter weten te behouden. Door alle uitbreidingen is de bouwgeschiedenis van de 20e eeuw goed leesbaar. Aan de Koningin Wilhelminalaan bijvoorbeeld zien we naoorlogse architectuur en in de jongste wijken vind je de architectuur van het einde van de 20e eeuw. Een voorbeeld hiervan is de bebouwing aan de Jan Benningheweg, met woningen uit de jaren negentig van de 20e eeuw.

Tot slot:

Het is logisch om de geschiedenis van gemeente Ouder-Amstel te eindigen met de polders. Deze historie begon immers met het ontginnen van de natte veengronden. Ondanks alle veranderingen, ook binnen het boerenbedrijf, heeft Ouder-Amstel nog steeds een belangrijke agrarische sector. Het open landschap met daarin het water, de schilderachtige dorpen en de nabijheid van de stad kenmerken Ouder-Amstel.

Intermezzo: Gemeentegrenzen

Kaart 1868

Ondanks de ingrijpende veranderingen zijn de gemeentegrenzen nagenoeg ongewijzigd gebleven. Dat is een gevolg van het natuurlijke karakter van de grenzen die grotendeels gevormd worden door waterwegen. Grenswijzigingen hebben daarom vooral in het noordelijke deel van de gemeente plaatsgevonden. In 1921 bijvoorbeeld heeft Ouder-Amstel een stuk van de noorderlijke gemeentegronen afgestaan aan gemeente Amsterdam.

Zicht op Ouderkerk aan de Amstel

Golfclubhuis Amsterdam Old Course

II. Bestaand beleid

De gemeente Ouder-Amstel heeft in haar omgang met cultureel erfgoed rekening te houden met erfgoedbeleid van het rijk en de provincie Noord-Holland. Ouder Amstel heeft 36 inschrijvingen in het register van de RCE en heeft één beschermd dorpsgezicht. In dit hoofdstuk is er aandacht voor het bestaande beleid, te beginnen met het erfgoedbeleid van rijk en provincie.

Rijksbeleid

Monumentenwet en MoMo

Het rijk heeft in de Monumentenwet 1988 de wet- en regelgeving op rijksniveau rondom cultureel erfgoed vastgelegd, zoals de aanwijzing en bescherming van rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten die van landelijke betekenis zijn, zoals het beschermde dorpsgezicht Ouderkerk aan de Amstel.

In 2009 heeft het rijk een Modernisering van de Monumentenzorg (MoMo) doorgevoerd omdat de algemene opvattingen over de omgang met monumenten waren veranderd. Monumenten werden niet meer zozeer als geïsoleerde objecten beschouwd maar in hun ruimtelijke context beoordeeld, waar zij hun betekenis voor een belangrijk deel aan ontlenden. Gebieden worden steeds belangrijker dan individuele gebouwen. Ook de inzichten over de organisatie van de monumentenzorg zijn veranderd. MoMo werd gebaseerd op drie pijlers:

- het meewegen van cultuurhistorische belangen in de ruimtelijke ordening;
- het streven naar krachtiger en eenvoudiger regels;
- het stimuleren van herbestemming van monumenten die hun functie verliezen.

De voornaamste doel van de MoMo was het sectorale, op behoud gerichte denken over de omgang met monumenten te veranderen in een meer

integrale aanpak. Monumentenzorg werd nog te vaak als hindermacht achteraf ervaren. Erfgoed moest vooraan in het gehele planproces een constructieve rol gaan spelen en meer ontwikkelingsgericht worden benaderd.

Toch blijft de bescherming van individuele objecten als rijks- provinciaal of gemeentelijk monument ook van belang om op het niveau van het gebouw de monumentale kenmerken voor de toekomst te kunnen waarborgen.

Wet op de archeologische monumentenzorg 2007

Het uitgangspunt van de Wet op de archeologische monumentenzorg is om archeologische resten zo veel mogelijk in de bodem te behouden ('in situ'). Alleen als dat niet mogelijk is, worden archeologische resten 'ex situ' behouden door deze op te graven en te documenteren. De wet hanteert hierbij het principe dat de verstoorder betaalt. De initiatiefnemer is dan verantwoordelijk voor kosten van archeologisch onderzoek. De wet legt de verantwoordelijkheid voor de archeologische monumentenzorg bij gemeenten.

Bor

Sinds 2012 is in het Besluit omgevingsrecht (Bor) expliciet bepaald dat gewoon onderhoud aan rijksmonumenten vergunningvrij is en daarnaast dat sommige ondergeschikte wijzigingen van rijksmonumenten vergunningvrij zijn. Hierover heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) een brochure uitgebracht.

Wabo

Op grond van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht 2008) is een omgevingsvergunning nodig voor het slopen binnen het beschermd dorpsgezicht. De vergunningplicht biedt daarmee tevens de mogelijkheid om te kunnen sturen op behoud van de niet-monumentale bebouwing binnen

het beschermd gezicht. De juridische borging van de aangewezen waarden uit de beschermde gezichten is geregeld in de diverse bestemmingsplannen van de gemeente. Buiten beschermd dorpsgezicht geldt alleen meldingsplicht bij plannen voor sloop.

Nieuwe wetgeving van het rijk

De komende tijd worden op rijksniveau na elkaar de Erfgoedwet en de Omgevingswet van kracht. Het erfgoedveld krijgt met beide te maken. Duiding van erfgoed valt binnen de Erfgoedwet, de omgang met onroerend erfgoed valt binnen de Omgevingswet.

Erfgoedwet 2016

De nieuwe Erfgoedwet bundelt bestaande wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed. In de Erfgoedwet staat hoe met erfgoed wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarbij heeft en hoe daar toezicht op wordt gehouden. Een groot deel gaat over roerend erfgoed in musea, archieven en bibliotheken. Het aanwijzen en afvoeren van rijksmonumenten is opgenomen in de Erfgoedwet. De Erfgoedwet bepaalt bovendien dat de eigenaar de plicht heeft het monument zodanig te onderhouden dat instandhouding gewaarborgd is. Bovendien is voor het doen van archeologische opgravingen een wettelijke geregelde certificering nodig.

Omgevingswet 2018

Anno 2016 geeft de Wet ruimtelijke ordening (Wro) aan welke rechten en plichten burgers hebben als ze gaan bouwen of verbouwen, maar naar het zich laat aanzien vallen vergunningsaanvragen voor wijziging van gebouwde en archeologische, rijks-, provinciale en gemeentemonumenten vanaf 2018 onder de nieuwe Omgevingswet. Deze wet bundelt bestaande sectorale wetten met als doel het op een integrale manier benaderen van de fysieke leefomgeving. Gemeentelijke monumenten moeten worden opgenomen in het Omgevingsplan. Ook de advisering door de gemeentelijke adviescommissie voor omgevingskwaliteit (die ook over monumenten zal adviseren) wordt geregeld in deze wet. De Omgevingswet en de bijbehorende decentralisatie van taken op het gebied van ruimtelijke ordening

naar de gemeente maken een gemeentelijke Erfgoednota noodzakelijk. Ook de bescherming van stads- en dorpsgezichten uit de huidige Monumentenwet wordt onderdeel van de Omgevingswet, net als de vereiste om bij het maken van ruimtelijke plannen rekening te houden met het cultureel erfgoed. De bestaande sloopvergunningplicht in een beschermd gezicht wordt in de Omgevingswet vervangen door een op de bestaande waarden afgestemd sloopvergunningenregime. Ook het stilleggen van werkzaamheden bij archeologische toevalsvondsten door de gemeenten, komt onder de Omgevingswet te vallen.

Provinciaal beleid

Ouder-Amstel kent geen beschermde provinciale monumenten.

Vanuit de provincie Noord-Holland is sinds 2010 de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van kracht, waarin de nadruk ligt op de samenhang van landschap met de structuren daarbinnen. Het begrip ruimtelijke kwaliteit heeft een belangrijke plek in het provinciaal beleid. Het zuidelijke deel van gemeente Ouder-Amstel, waaronder de Ronde Hoep, wordt in de Leidraad aangewezen als open landschap en als stillegebied, waarmee het belang van het open en agrarische karakter van de polder wordt onderschreven.

Ook besteedt de Provincie in de Leidraad aandacht aan het zogeheten dorps-DNA. De Noord-Hollandse dorpen zijn de afgelopen decennia steeds meer op elkaar gaan lijken en de provincie stimuleert gemeenten om ontwikkelingen in en aan de randen van dorpen vorm te geven op basis van de ruimtelijke kernkwaliteiten. Ouderkerk aan de Amstel en Waver zijn dijkdorpen met een duidelijke relatie tot het water en de polders. Duivendrecht was een lintdorp, waarbij de oorspronkelijke relatie tot de Rijksstraatweg en tot het achterland van belang is.

Overig gemeentelijk beleid

De welstandsnota

De welstandscommissie adviseert het college op het gebied van ruimtelijke kwaliteit, op basis van de door de gemeenteraad in 2003 vastgestelde

welstandsnota. In deze welstandsnota is een beleidskaart opgenomen die een overzicht geeft van de onderscheiden gebieden en de bijbehorende welstandsregimes. In het centrum van Ouderkerk aan de Amstel geldt een bijzonder welstandsregime vanwege het rijksbeschermd dorpsgezicht en daarnaast geldt in nog vier gebieden een bijzonder welstandsregime; hier is extra aandacht voor ruimtelijke kwaliteit wenselijk:

- Ouderkerk aan de Amstel: Wilhelminalaan e.o., gebied met woningbouw uit het midden van de twintigste eeuw;
- Ouderkerk aan de Amstel: uitbreidingswijk Benning uit de jaren negentig;
- Duivendrecht: Rijksstraatweg vanaf het station tot aan de Weesper Trekvaart;
- Bedrijventerrein, gelegen in de noordoosthoek van Ouder-Amstel op een zichtlocatie vanaf de A10, bestaande uit recent gebouwde kantoren.

In het buitengebied geldt een regulier welstandsregime. Inzet voor het beleid in de Ronde Hoep is het beheer van de openheid en het behoud van de landschappelijke waarden. De openheid van het landschap moet zichtbaar zijn vanaf de randen van het gebied.

Beeldkwaliteitsplan

De gemeente Ouder-Amstel heeft in samenwerking met de andere partijen het eerder genoemde Beeldkwaliteitsplan Amstelscheg (2011) opgesteld. De provincie Noord-Holland, de gemeenten Amsterdam, Amstelveen en Ouder-Amstel, het Waterschap Amstel Gooi en Vecht en verschillende Amsterdamse stadsdelen spraken de intentie uit om de kernkwaliteiten van het gebied veilig te stellen: behoud en ontwikkeling van de landschappelijke diversiteit, het (veen-)weidekarakter, openheid, rust en stilte. De bestuurlijke samenwerking is erop gericht om vanuit een gezamenlijke visie op ruimtelijke kwaliteit te motiveren waarom bepaalde initiatieven wel passen en andere niet.

III. Selectiecriteria voor gemeentelijke monumenten

De afweging of een gebouw, park, object of structuur van dusdanige betekenis is dat het bescherming als gemeentelijk monument verdient, wordt gebaseerd op een redengevende omschrijving en een aantal criteria. Een potentieel monument hoeft niet aan alle criteria te voldoen om bescherming te krijgen.

Van belang is dat potentiële monumenten op de een of andere manier een illustratie zijn van of bijdragen aan de herkenbaarheid van de genoemde gebiedskarakteristieken van Ouder-Amstel: de Amstelscheg, Ouderkerk aan de Amstel, de Ronde Hoep of Duivendrecht.

Cultuurhistorische waarden

- Nederzettingengeschiedenis: het object is van belang voor (één van) de nederzettingen van Ouder-Amstel;
- Sociaal-economisch ofwel cultuurhistorisch belang: het object is van belang vanwege de bestemming die verbonden is met bijvoorbeeld een bijzondere sociaal-historische, economische, technische, religieuze of cultuurhistorische ontwikkeling in de gemeente;
- Historische waarde: het object is van belang vanwege een plaatselijk of regionaal historisch gegeven, zoals bekende bewoners, beroepen, bijzondere activiteiten en/of gebeurtenissen.

Architectuurhistorische waarden

- Ontwerper: het object is van belang voor het oeuvre van een (lokale) bouwmeester, ingenieur, architect, tuin- of stedenbouwkundig ontwerper, dan wel een beeldend kunstenaar;
- Schoonheid: het object is van belang wegens de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp;

- Architectuur: het object is van belang vanwege het bijzondere materiaalgebruik, detaillering, constructiemethode, kleurgebruik en/of de ornamentiek;
- Interieur: het object is van belang vanwege het interieur of bepaalde onderdelen daarvan, of vanwege de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur;
- Bouwtypologie: het object is van belang als goed voorbeeld van een functionele en/of typologische ontwikkeling;
- (Toegepaste) kunstwerken: het object is van belang vanwege de (toegepaste) en/of toegevoegde kunstwerken uit een bepaalde periode.

Stedenbouwkundige, ensemblewaarden en landschappelijke waarden

- Het object is van belang als essentieel onderdeel van een groter geheel (ensemble), dat cultuurhistorisch, architectuurhistorisch, stedenbouwkundig, landschappelijke van belang is voor Ouder-Amstel;
- Verkaveling: het object is van belang vanwege de wijze van verkaveling, inrichting van de openbare ruimte, historisch-ruimtelijke relatie met groenvoorzieningen, wegen of water;
- Silhouet: het object is van belang voor het beeld van een van de gebieden/nederzettingen in Ouder-Amstel.

Gaafheid / herkenbaarheid

- Architectuur: het object heeft een meerwaarde vanwege de architectonische gaafheid van de detaillering van exterieur en/of interieur;
- Omgeving: het object is van belang in relatie tot de structurele of visuele gaafheid van de stedelijke, dorpse of landschappelijke omgeving of binnen een ensemble.

Boerderij Zorg en Hoop aan de Ronde Hoep Oost is als rijksmonument beschermd

Zeldzaamheid

- Het object is van belang vanwege architectuurhistorische, stedenbouwkundige, typologische of functionele zeldzaamheid, eventueel verbonden met een bijzondere ouderdom.

IV. Reacties conceptvisie cultureel erfgoed

Op 11 april 2016 heeft in het gemeentehuis van Ouder-Amstel een bijeenkomst plaatsgevonden waarbij het concept Erfgoedbeleid werd gepresenteerd. Ook konden reacties worden gegeven en vragen worden gesteld. Er zijn veel reacties ingekomen, zowel tijdens de bijeenkomst als daarna. Hieronder zijn de reacties per onderwerp gebundeld en beantwoord. De opmerkingen zijn in de huidige versie van de Erfgoedvisie verwerkt.

A. Algemene reacties

1. Meer aandacht voor interieurs en tuinen (zoals ze vroeger waren);

Met het aanwijzen van gemeentelijke monumenten wordt het mogelijk om ook het interieur en/of de tuin te beschermen als deze zo bijzonder zijn dat ze van algemeen belang zijn. Hierover zal eerst contact opgenomen worden met de eigenaar.

In Noord-Holland kennen we de 'ervenconsulent': een ontwerper met verstand van (boeren) erven, die eigenaren en gemeenten kan adviseren over de traditionele en functionele inrichting van boerenerven in een bepaalde regio.

Met de invoering van de omgevingswet zal de aandacht voor integrale benadering van het landschap, de tuin en het erf toenemen.

2. Geef vooral ook aandacht aan de samenhang (ensembles) in het historische beeld;

Deze opmerking wordt (nog beter) verwerkt in de visie.

3. Zet sterk in op de exploitatie van het erfgoed - daarmee blijft het vanzelf behouden.

Het belang van exploitatiemogelijkheden van monumenten wordt in de erfgoedvisie onderschreven, zie de paragraaf 'Het aanwijzen van gemeentelijke monumenten': 'Binnen het erfgoedbeleid van Gemeente Ouder-Amstel is er ruime aandacht voor de mogelijkheden om monumentale panden goed te kunnen blijven gebruiken, nu en in de toekomst.'

Eén van de vervolgstappen van het erfgoedbeleid kan zijn om beleid op te stellen voor herbestemming van monumenten, zie de paragraaf over 'Uitvoering van Monumentenbeleid'.

4. Mogen er zonnepanelen op de daken van monumenten worden geplaatst;

Of het mogelijk is om zonnepanelen op een monument te plaatsen is afhankelijk van de situatie, op deze vraag kunnen wij dus geen eenduidig antwoord geven. De gemeente heeft een coöperatieve houding en staat open voor samenspraak met eigenaren. De gemeente wil de bestaande situatie niet bevriezen. Zij wil ruimte geven voor bijvoorbeeld ontwikkelingen op gebied van duurzaamheid. In overleg met deskundigen kan naar antwoorden gezocht worden op dit soort vragen, afgestemd op elke specifieke situatie.

5. De nieuwe brug over de Amstel moet passen bij het dorps Ouderkerk;

De gemeente hecht groot belang aan de kwaliteit van nieuwe toevoegingen en ontwikke-

lingen. Nieuwbouw moet passen bij het karakter van de omgeving (zie cultuurhistorische waarden deelgebieden). Wijzigingen op, aan of over het water zouden bijvoorbeeld het open karakter van de omgeving en de doorkijk over het water niet mogen belemmeren.

6. Zijn de bouwplannen nabij de Urbanuskerk (Ouderkerk) strijdig met het karakter van het groengebied;

De bouwplannen nabij de Urbanuskerk worden getoetst aan de beschrijving van het beschermd dorpsgezicht. Er wordt advies ingewonnen bij de Erfgoedcommissie.

B. Voorstellen voor aanvullen/aanpassen visie

1. De naoorlogse periode wordt in de nota nu niet genoemd. Het is aan te bevelen om de wederopbouwperiode (1940-1965) aandacht te geven. Een signalerende functie zou de nota toekomstbestendig maken. Doorgeredeneerd kan er ook al een doorkijk gemaakt worden naar de periode 1965-1980;

In de bijlage (historische beschrijving van de gemeente) zullen we meer aandacht besteden aan de ontwikkelingen van na 1945, en ook in de gebiedskarakteristieken past inderdaad een verwijzing naar de wederopbouwperiode. Gebouwen van alle leeftijden kunnen aangewezen worden als gemeentelijk monument; dat geeft ons de mogelijkheid om ook de jonge architectuur te beschermen met een monumentenstatus.

2. Gemist wordt het kenmerkende van een deel van het erfgoed door de relatie van Ouder-Amstel met het water. Ouderkerk aan de Amstel en Waver zijn dijkdorpen met een duidelijke relatie tot het water en de polders;

Het water vormt inderdaad een integraal

onderdeel van de geschiedenis van Ouder-Amstel en wordt benoemd in de cultuurhistorische waarden van alle deelgebieden.

1. Niet duidelijk is waar de objecten van het watererfgoed (molens, gemalen, damsluizen, gebouwen e.d.) onder vallen. Kan dit verduidelijkt worden;

Deze vallen onder de cultuurhistorische waarden van de Ronde Hoep en de Amstelscheg.

4. Op pagina 23 van de conceptnota staat: 'De verstedelijking blijkt bijvoorbeeld ook uit de aanleg van de golfbaan in 1934, een plek die nog geen honderd jaar later alweer een transformatie zal ondergaan.' Verzocht wordt de cursieve zinsnede te verwijderen aangezien deze transformatie nog onzeker is;

Wij zullen de tekst wijzigen: 'een plek die nog geen honderd jaar later mogelijk alweer een transformatie zal ondergaan.'

5. Ook moet aandacht worden besteed aan natuur en landschap;

Natuur en landschap worden nadrukkelijk als kernkwaliteiten benoemd in de gebiedskarakteristieken van de Amstelscheg en de Ronde Hoep. Zij komen zijdelings aan de orde in de cultuurhistorische waarden van de andere deelgebieden. Bovendien zal er ook in de omgevingswet (2018) nadrukkelijk aandacht zijn voor natuur en landschap in relatie tot cultureel erfgoed en ruimtelijke ordening.

6. De aanduiding van het gebied tussen de Amstel, de A2 en de Bullewijk (beschrijving gebiedskarakteristiek Amstelscheg) is verwarrend. Het aangeduide gebied is een deel van de Amstelscheg. Ook de Polder de Ronde Hoep en polders in Amstelveen, de Middelpolder en de Bovenkerkerpolder en groen en oeverzones in Amsterdam worden gebruikelijk tot de Amstelscheg gerekend. Zie bijvoorbeeld het Beeldkwa-

litesplan Amstelscheg (2011). Een suggestie voor de aanduiding van het gebied ten noorden en oosten van de kern Ouderkerk'. In de toelichting kan dan worden opgenomen dat in dit gebied liggen: de Grote en Kleine Duivendrechtse polder en de Holendrecht- en Bullewijkpolder met de Ouderkerkerplas. Aan de bolletjes toevoegen een bolletje met de tekst 'molens en gemalen' (Er zijn in dit gebied 2 molens en 4 gemalen);

7. 'zoals weteringen' bij Weteringen De Ronde Hoep bij het 3e bolletje van de gebiedsbeschrijving Ronde Hoep schrappen. Naar men algemeen aanneemt zijn de huidige weteringen geen elementen van de ontginningsstructuur (1100 tot 1200), maar uit de tijd dat 36 kleine molens werden vervangen door 3 grote molens (1637);

8. Er is binnen de huidige gemeente ook verveend, nl. in de Holendrechtse polder. De huidige Middenweg is de voormalige grens. Het landschappelijke verhaal stopt echter niet bij de Amstel. Het Amstelveense deel van de Amstelscheg hoort er ook bij. De geschiedenis van de vervening en het daar uit voortvloeiende onderscheid boven- en benedenlanden wordt dan ook duidelijker;

Deze historische opmerkingen/toevoegingen zullen door de redactie gecontroleerd en verwerkt worden.

9. De komende jaren zullen de meeste sloop- en bouwactiviteiten plaats vinden in de Nieuwe Kern en Amsterdam-Duivendrecht. Deze plaatsen worden niet genoemd in het concept.

De Nieuwe Kern en Amsterdam Duivendrecht zullen nadrukkelijker benoemd worden in de nota.

C. Voorstellen voor toevoegingen op de ontwikkelingsgeschiedenis

1. De karakteristieken van de gemeente zijn in de bijlage erg kort en algemeen. Daar valt veel meer over te melden, zowel op detailniveau als op een hoger (landschappelijk) schaalniveau. Verwezen wordt naar diverse publicaties en websites;

Er is bewust gekozen voor een korte en bondige nota. Wij zullen erop toezien dat de inhoud recht doet aan het doel van de gemeente: 'de gemeentelijke visie verwoorden op de waarde en de functie van erfgoed, nu en in de toekomst. Daarnaast vormt de erfgoedvisie de basis voor het ontwikkelen van instrumentaria voor behoud en versterking van cultureel erfgoed.' Doel van deze nota is niet een uitgebreide beschrijving van het gemeentelijk grondgebied op te stellen, dat doen de diverse publicaties en websites al heel erg goed.

2. De beschrijving van de geschiedenis in de bijlage is hier en daar wat gekleurd. De beschrijving geeft een redelijk evenwichtige kenschets van de 16e eeuw. De samenvatting is niet helemaal juist. Dat geldt met name voor de zinsnede 'intolerantie naar alles wat niet gereformeerd was'. In de 16e eeuw waren Joden die in Spanje en Portugal werden vervolgd welkom in de Republiek;

3. Het intermezzo over Jan Benningh (of Jan Banninck) klopt hier en daar niet en de laatste alinea (Vervolgens...enz.) heeft betrekking op de polder De Ronde Hoep waar Jan Benningh geen bemoeienis mee heeft gehad. Jan Benningh heeft zich met enkele medestanders vooral verzet tegen wateroverlast in de polders rond Ouderkerk als gevolg van de ongecontroleerde afvoer van Stichts water naar het noorden. En Jan heeft het Hoogheemraadschap van Amsteland niet gesticht, maar Karel V in 1525. Het verhaal van Jan Benningh, de afdammingen en de stichting van het hoogheemraadschap van

Amstelland staat beschreven in 'Omzien naar water, een historische terugblik van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht' van Roel de Neve en Alex van Heezik. Verwezen wordt naar enkele relevante pagina's hiervan;

4. In het stukje over 'Welvaart tijdens de gouden eeuw' toevoegen dat de polders in het gebied door voortgaande bodemdaling en vaker wateroverlast, overgingen op bemaling door grote achtkante windmolens;
5. Er worden vraagtekens gezet bij de zin 'De 18e eeuw zou zich onder Frans beheer voltrekken'.

Deze historische opmerkingen/toevoegingen zullen door de redactie gecontroleerd en verwerkt worden voor zover mogelijk en relevant in het kader van de gemeentelijke beleidsnota.

D. Voorstellen voor en vragen over bescherming landelijk gebied

1. Het landschap is hier de moeder aller cultuurhistorie. Door de mens gebruikt en gemaakt. Dit moet bewaard blijven;

De gemeente onderschrijft het belang van het landschap. Deze 'groene draad' is verweven in de hele nota. Zie bijvoorbeeld: 'De identiteit van Ouder-Amstel wordt in hoge mate bepaald door de typerende landschappen en dorpskernen.'

2. Niet de bebouwing, maar het landschap is het oudste en meest fundamentele erfgoed;

Mee eens. Zie opmerking D1.

3. Welke criteria worden gehanteerd voor de nieuwbouw van woningen in de polder om het karakter van het buitengebied te behouden;

Het uitgangspunt van het monumentenbeleid is om de waardevolle bebouwing te behouden. Dit

betekent niet dat we de huidige situatie willen bevroren, panden moeten geschikt zijn en blijven voor gebruik. Bij 'minder karakteristieke panden' en bij nieuwbouw neemt de gemeente een open houding aan. Wij sluiten moderne toevoegingen in het buitengebied niet uit, want elke periode moet de kans krijgen om zijn sporen in de geschiedenis na te laten. Bij alle initiatieven is inpassing in de omgeving het uitgangspunt, de welstandscommissie ziet hierop toe.

4. Bewaak het landschappelijke karakter van de Amstelscheg;

De waarde van het landschappelijke karakter van de Amstelscheg wordt onderschreven in de gebiedskarakteristieken.

5. Is een bestemmingsplan voldoende om het open landschap te behouden;

Ja, dit kan met het bestemmingsplan behouden blijven.

6. Silhouetten van dorpen vragen om zichtlijnen;

Deze opmerking zal verwerkt worden in de nota voor zover mogelijk.

7. Cultuurhistorische waarden van de Ronde Hoep zijn het oorspronkelijke verkavelingspatroon en de openheid met bebouwing aan de randen (met waardevolle boerderijen). Er zijn ook natuurwaarden in de vorm van het weidevogelgebied;

De cultuurhistorische waarden worden benoemd in de nota. Natuurwaarden zullen aan de orde komen in de omgevingsvisie.

8. Het zuiden van de Ronde Hoep is onderdeel van de verdedigingslinie de Stelling van Amsterdam;

De forten Fort in de Botshol en Fort Waver Amstel liggen niet binnen de gemeentegrenzen, maar de invloedssfeer van de forten, de zogenoemde 'verboden kringen' (kringenwet 1853), reikt wel tot op het grondgebied van de gemeente. Bij een inventarisatie van waardevolle bebouwing in de Ronde Hoep houden we rekening met de verboden kringen en elementen die hieraan herinneren.

9. Wellicht kan geprobeerd worden een deel van de Ronde Hoep, aansluitend op de Stelling van Amsterdam, als werelderfgoed te laten benoemen. Het prachtige uitzichtpunt bij de Keabrug is een fietsknooppunt en ligt vlak bij Fort Waver-Amstel.

Het zou geweldig zijn wanneer de Ronde Hoep hiervoor in aanmerking komt, maar vooralsnog richt de gemeente zich op de mogelijke aanwijzing van Beth Haim tot Unesco Werelderfgoed.

10. Wat is het effect van de functie van de Ronde Hoep als calamiteitenberging voor het cultureel erfgoed in de polder? De wateropslag in de Ronde Hoep zal ongetwijfeld negatieve effecten hebben op zowel de landschappelijke waarde als cultuurmonument als op het bebouwde erfgoed in de polder.

Een calamiteitenberging is een polder waar in korte tijd veel water naar toe wordt geleid om een ramp te voorkomen. Calamiteitenberging vindt zeer incidenteel plaats en leidt in eerste instantie tot snel stijgende waterstanden tot boven het maaiveld. De provincie Noord-Holland heeft de polder De Ronde Hoep aangewezen voor calamiteitenberging als ruimtelijke nevenfunctie. De kans dat de Ronde Hoep daadwerkelijk wordt gebruikt als calamiteitenberging is minder dan een keer per 100 jaar. Het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht werkt momenteel aan een inrichtingsplan voor maatregelen die de gevolgen van de geregleerde inlaat van water voor de inwoners moet

beperken.

De gemeente Ouder-Amstel en het Waterschap werken met de vertegenwoordigende delegaties van de inwoners en boeren nauw samen om tot inrichtingsmaatregelen te komen die de inwoners en percelen voldoende beschermen en het unieke open karakter en slotenstructuur van de polder respecteren. De ruimtelijke aspecten van het inrichtingsplan worden in een wijziging van het bestemmingsplan vastgelegd. In het voorjaar van 2017 zijn inrichtingsplan en bestemmingsplan gereed voor besluitvorming door respectievelijk het Algemeen Bestuur van het Waterschap als de Gemeenteraad van Ouder-Amstel. Dit onderwerp wordt opgenomen in de beleidsvisie in de gebiedskarakteristiek van De Ronde Hoep.

E. Voorstellen voor aanwijzing gemeentelijke monumenten

1. De Rijksstraatweg beschikt over architectuurvoorbeelden uit de hele 20ste eeuw. Dit moet een beschermd dorpsgezicht worden met als speciaal oud centrumpje de St. Urbanuskerk uit 1878, de twee boerderijen (rijksmonumenten) en Lotgenoten (fundamenten uit de 18de eeuw, dit was ooit Katuijl). Dit ensemble samen met het futuristische station Duivendrecht is een opvallende combinatie;
2. Het ensemble van de huizen aan de Rijksstraatweg moet worden behouden als bijvoorbeeld gemeentelijk dorpsgezicht;
3. Het kan toch niet zo zijn dat nu al die ordinaire rijtjeswoningen aan de Rijksstraatweg op de monumentenlijst komen;
4. D 'Oude School moet een gemeentelijk monument worden;
5. Het ensemble bij de Kleine Kerk achter het dorpsschooltje met alle andere huizen langs de Rijksstraatweg is uniek, ook bij eerste uitleg Kloosterstraat/hoek Rijksstraatweg Brugzicht;

6. Het ensemble Kleine Kerk, de schoolmeesters woning en D 'Oude School moet bewaard blijven, maar geen horeca in deze gebouwen;
7. Het clubhuis en de golfbaan van de Amsterdam Old Course moeten op de lijst van gemeentelijke monumenten komen te staan. Beide voldoen zonder meer aan de voorgestelde selectiecriteria;

We zullen bovenstaande opmerkingen ter overweging meenemen in de selectieprocedure voor gemeentelijke monumenten.

F. Rechten van eigenaren van toekomstige gemeentelijke monumenten

1. In de nota wordt niet ingegaan op de juridische positie van de eigenaren zoals het maken van bezwaar;

Deze opmerking wordt verwerkt in de nota.

2. Het staat een onwillige eigenaar vrij bezwaar aan te tekenen als zijn eigendom als monument wordt aangewezen, maar deze mag die aanwijzing niet tegenhouden als er zwaarwegende argumenten zijn om het eigendom op de monumentenlijst te zetten;

Dit is juist.

3. Geef eigenaren de mogelijkheid om een groot pand te mogen bewonen met meerdere gezinnen. Hiermee worden de instandhoudingskosten beter te dragen;

De gemeente denkt mee aan gebruiksmogelijkheden van monumenten. In de toekomst zou uitgebreider beleid over herbestemming geschreven kunnen worden, waarin dit soort onderwerpen aan de orde komen.

4. Wordt er meegedacht met de bewoners van panden die op de monumentenlijst komen;

De gemeente vindt communicatie met bewoners bijzonder belangrijk. Bewoners worden al tijdens de selectieprocedure tijdig op de hoogte gesteld van plannen en ontwikkelingen. Na aanwijzing tot gemeentelijk monument neemt de gemeente een coöperatieve houding aan ten aanzien van monumenteneigenaren.

5. Communicatie met de toekomstige eigenaren is van het grootste belang. Als het duidelijk is wat het voordeel voor hun is zullen ze minder snel bezwaar maken;

Zie antwoord F4.

6. Kan men zelf zijn perceel aanbieden als monument;

Dit kan zeker.

7. Verwacht wordt dat dat belanghebbenden graag zo snel mogelijk willen weten waar ze aan toe zijn. Daarom indien mogelijk aanwijzing van alle gemeentelijke monumenten in één jaar in plaats van steeds 10 per jaar;

Daar is geen budget voor. De gemeente zal belanghebbenden tijdig informeren.

8. De onafhankelijkheid van de commissie die voorstellen doet voor de monumentenlijst is belangrijk;

De selectieprocedure zal door de Erfgoedcommissie en de werkgroep Cultureel Erfgoed in samenspraak uitgevoerd worden. De gemeenteraad zal over de uiteindelijk besluitvorming gaan op voordracht van B&W. De Erfgoedcommissie is een onafhankelijke partij.

9. De eigenaren willen betrokken worden bij het adviestraject indien hun kerkgebouw (De Kleine Kerk) als monument wordt voorgedragen.

De gemeente staat altijd open voor de input van eigenaren. De selectieprocedure wordt echter

uitgevoerd door de specialisten van de Erfgoedcommissie en de Werkgroep Cultureel Erfgoed.

G. Overige opmerkingen/geen cultureel erfgoed betreffend

1. We hebben een rugbyteam nodig: BV AMC-Rugby;
2. Zorgen voor een betere vindbaarheid van bijeenkomsten op de website. De aankondiging van deze bijeenkomst was niet te vinden;
3. Ouderkerk noemen als Walhalla voor schaatsen op natuurijs;
4. De Ronde Hoep is vrij van rijwegen;
5. Schrijft men Ronde Hoep of Rondehoep;
6. De Rijksstraatweg heette vroeger Duivendrecht-selaan. Deze naam dient in ere hersteld te worden;
7. Zijn de tuinparken goed gedocumenteerd en digitaal gearchiveerd voor de toekomst;
8. Kunnen beelden in de tuinparken worden verworven voor een eventuele herplaatsing?

De gemeente neemt bovenstaande opmerkingen en bijdragen ter kennisneming aan.

V. Uitvoeringsprogramma 2016-2019

ONDERWERP	2016	2017
Organisatie / afdeling monumentenzorg	Inventariseren van toekomstige taken medewerker monumentenzorg en de hiervoor benodigde uren vaststellen	Aanstellen medewerker monumentenzorg / onderbrengen van de taken bij een van de medewerkers/ externe kracht inhuren
Aanwijzen gemeentelijke monumenten	Voorbereiden opzetten gemeentelijke monumentenlijst ism Cultuurplatform	Inventariseren, beschrijven en aanwijzen tweede tranche van c. 10 gemeentelijke monumenten
Vergunningsaanvragen	Monumenteneigenaren begeleiden en kaders bieden bij vooroverleg, planbeoordeling, plannen toelichten bij de commissie welstand en monumenten. Eventuele inhoudelijke ondersteuning betrekken extern (MOOI Noord-Holland)	
Financiële regeling voor gemeentelijke monumenten	Onderzoeken mogelijkheden voor instandhoudingssubsidie, abonnement monumentenwacht, vrijstelling leges enz.	Opstellen van een passende en haalbare financiële regeling
Onderhoud van monumenten, voorlichting	Onderzoeken behoeften van monumenteneigenaren en activiteiten op dit vlak bij andere gemeenten	Opzetten van beleid om onderhoud te stimuleren
Herbestemming	Bij initiatieven vanuit de samenleving: vooroverleg organiseren, betrokken blijven en begeleiden van de aanvragers. Eventuele inhoudelijke ondersteuning betrekken extern (MOOI Noord-Holland)	
Duurzaamheid, energiebesparing bij monumenten	Bij initiatieven vanuit de samenleving: vooroverleg organiseren, betrokken blijven en begeleiden van de aanvragers. Eventuele inhoudelijke ondersteuning betrekken extern (MOOI Noord-Holland)	
Bouwhistorisch onderzoek	Bij initiatieven voor (ingrijpende) restauraties en herbestemmingen: bouwhistorisch onderzoek aanbevelen als basis voor latere planbeoordeling, betrokken blijven en begeleiden van de aanvragers	
Koppeling erfgoedbeleid aan ruimtelijk beleid	PM	PM
Cultuurhistorische verkenningen vier gebieden	PM	PM
Archeologische verwachtingenkaart	PM	PM
Opstellen beleid archeologie	PM	PM
Uitdragen waarde immaterieel erfgoed	PM	Samenwerking zoeken met Toeristisch Platform, Cultuurplatform, Historisch Museum Ouder-Amstel, bibliotheek, historische verenigingen en andere gemeenten.
Publieksbereik en educatie	PM	Samenwerking zoeken met scholen, Historisch Museum Ouder-Amstel, bibliotheek, historische verenigingen en andere partijen
Erfgoed en toerisme	Samenwerking zoeken met Toeristisch Platform, Cultuurplatform, Historisch Museum Ouder-Amstel, historische verenigingen en andere gemeenten	

ONDERWERP	2018	2019
Organisatie / afdeling monumentenzorg	Opzetten volwaardig erfgoedbeleid in samenhang met omgevingswet	Uitvoeren erfgoedbeleid in samenhang met Omgevingswet
Aanwijzen gemeentelijke monumenten	Inventariseren, beschrijven en aanwijzen derde tranche van c. 10 gemeentelijke monumenten	Inventariseren, beschrijven en aanwijzen eerste tranche van c. 10 gemeentelijke monumenten
Vergunningsaanvragen	Monumenteneigenaren begeleiden en kaders bieden bij vooroverleg, planbeoordeling, plannen toelichten bij de commissie welstand en monumenten. Eventuele inhoudelijke ondersteuning betrekken extern (MOOI Noord-Holland)	
Financiële regeling voor gemeentelijke monumenten	Evt. uitvoeren financiële regeling	Evt. uitvoeren financiële regeling
Onderhoud van monumenten, voorlichting	Uitvoeren beleid om onderhoud te stimuleren	Uitvoeren beleid om onderhoud te stimuleren
Herbestemming	Bij initiatieven vanuit de samenleving: vooroverleg organiseren, betrokken blijven en begeleiden van de aanvragers. Eventuele inhoudelijke ondersteuning betrekken extern (MOOI Noord-Holland)	
Duurzaamheid, energiebesparing bij monumenten	Bij initiatieven vanuit de samenleving: vooroverleg organiseren, betrokken blijven en begeleiden van de aanvragers. Eventuele inhoudelijke ondersteuning betrekken extern (MOOI Noord-Holland)	Onderzoeken mogelijkheden om verduurzaming monumenten te stimuleren
Bouwhistorisch onderzoek	Bij initiatieven voor (ingrijpende) restauraties en herbestemmingen: bouwhistorisch onderzoek aanbevelen als basis voor latere planbeoordeling, betrokken blijven en begeleiden van de aanvragers	
Koppeling erfgoedbeleid aan ruimtelijk beleid	Onderzoeken invoegen van cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening in het kader van Omgevingswet	Invoegen cultuurhistorie in Omgevingsvisie en omgevingsplan
Cultuurhistorische verkenningen vier gebieden	Opzetten eerste gebiedsbeschrijving met handvatten voor koppeling aan omgevingsvisie	Integreren gebiedsbeschrijvingen in omgevingsplan
Archeologische verwachtingenkaart	Verkenning mogelijkheden	Archeologie in omgevingsplan
Opstellen beleid archeologie	Voorbereiding op omgevingswet	Archeologie in omgevingsplan
Uitdragen waarde immaterieel erfgoed	Samenwerking zoeken met Toeristisch Platform, Cultuurplatform, Historisch Museum	
Publieksbereik en educatie	Samenwerking zoeken met scholen, Historisch Museum Ouder-Amstel, bibliotheek, historische verenigingen en andere partijen	
Erfgoed en toerisme	Samenwerking zoeken met Toeristisch Platform, Cultuurplatform, Historisch Museum Ouder-Amstel, historische verenigingen en andere gemeenten	

BRONNEN

Literatuur

- Beeldkwaliteitsplan Amstelscheg 2011
- M. Beek en A. van der Mark, Het ene gebied is het andere niet. Atlas van beschermde stads- en dorpsgezichten in Noord-Holland, Alkmaar/Amsterdam 2009
- D. Bekuis & A. Haartsen, Water van niveau, Amsterdam 2007
- Eerste Kamer der Staten-generaal, Bundeling en aanpassing van regels op het terrein van cultureel erfgoed (Erfgoedwet), 's-Gravenhage 2015
- Gemeente Ouder-Amstel, Bestemmingsplan Beschermd Dorpsgezicht Ouderkerk aan de Amstel, Ouderkerk aan de Amstel 2009.
- Gemeente Ouder-Amstel, Cultureel erfgoed in Ouder-Amstel, Startnotitie Cultureel Erfgoedbeleid, Ouderkerk aan de Amstel, Ouderkerk aan de Amstel 2015
- Gemeente Ouder-Amstel, Erfgoedverordening Ouder-Amstel 2008, Ouderkerk aan de Amstel 2008.
- Gemeente Ouder-Amstel, Welstandsnota Ouder-Amstel, Ouderkerk aan de Amstel 2003.
- Provincie Noord-Holland, Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, ontwikkelen met ruimtelijke kwaliteit, Haarlem 2010.
- A. Quirijnen & A. de Boer, Erfgoed op de kaart. Behoud, onderhoud en herbestemming van cultureel erfgoed in Ouder-Amstel, Ouderkerk aan de Amstel 2013
- P. van Schaik, Ouder-Amstel, de oostkant van de Amstel in de stroom van de tijd, Ouderkerk aan de Amstel, 2007
- Werkgroep Cultureel Erfgoed Ouder-Amstel, Erfgoedvisie Ouder-Amstel, Ouderkerk aan de Amstel, 2013?
- WZNH, Borging van Cultuurhistorische waarden in bestemmingsplannen, Alkmaar 2013

Relevante websites

- www.beschermersamstelland.nl
- www.monumentenouderamstel.nl
- www.rotterdam.nl/tekst:algemeen_aanwijzing_selectiecriteria
- www.metropoolregioamsterdam.nl/landschap/projecten/amstelscheg
- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/erfgoed/inhoud/erfgoedwet
- www.ouder-amstel.nl/bestuur-en-organisatie/publicatie/raadsvoorstel-200909
- www.ouder-amstel.nl/inwoners/publicatie/welstand
- www.cultureelerfgoed.nl

Gesprekken

- Werkgroep Cultureel Erfgoed, Marian van der Weele en Elizabeth van den Kerkhoff (gemeente Ouder-Amstel) en Dorine van Hoogstraten (MOOI Noord-Holland), 25 november 2015
- Marian van der Weele en Elizabeth van den Kerkhoff (gemeente Ouder-Amstel) met Marris van Zandbergen en Dorine van Hoogstraten (MOOI Noord-Holland), 7 januari 2016
- Ans Quirijnen, Alex de Boer (Werkgroep Cultureel Erfgoed Ouder-Amstel) met Marris van Zandbergen en Dorine van Hoogstraten (MOOI Noord-Holland), 14 januari 2016

NOTEN

Herkomst beeldmateriaal

- Piet de Boer: voorpagina linksboven, rechtsonder, p. 7, p. 15, p. 19, p. 21-22, p. 25, p. 27-28, p. 33-34, p. 38, 39-40, p. 45, p. 46 boven
- Ans Quirijnen: p. 43
- Dorine van Hoogstraten: voorpagina rechtsboven en linksonder, p. 18, p. 29
- Beeldbank Stadsarchief Amsterdam: p. 35
- Philadelphia Museum of Art via internet: p. 9
- Open Topo: p. 13 rechts
- Wikipedia: p. 13 links
- http://digitalepolderatlas.tudelft.nl/_popup/rondehoep_natuurlandschap.html: p. 23
- Rijksmuseum: p. 41
- Internetsites divers: p. 46 onder
- Insprekers 11 april 2016: p. 55

1. www.ouder-amstel.nl/bestuur-en-organisatie/publicatie/raadsvoorstel-200909, www.ouder-amstel.nl/inwoners/publicatie/welstand
2. maps.noord-holland.nl/GeoWebHTML5/Index.html?configBase=https://maps.noord-holland.nl/Geocortex/Essentials/GeoWeb50/REST/sites/Informatiekaart_Landschap_en_Cultuurhistorie/viewers/ILC/virtualdirectory/Resources/Config/Default
3. https://maps.noord-holland.nl/GeoWebHTML5/Index.html?configBase=https://maps.noord-holland.nl/Geocortex/Essentials/GeoWeb50/REST/sites/Informatiekaart_Landschap_en_Cultuurhistorie/viewers/ILC/virtualdirectory/Resources/Config/Default
4. Voor meer informatie zie: www.beschermersamstelland.nl
5. www.metropoolregioamsterdam.nl/landschap/projecten/amstelscheg/

COLOFON

Gemeente Ouder-Amstel
Ouderkerk aan de Amstel, augustus 2016

MOOI Noord-Holland:

Dorine van Hoogstraten (projectleiding)
Marrit van Zandbergen

Met bijdragen van:

Marijke Beek
Marjorie Verhoek

In samenspraak met:

Cultuurplatform Ouder-Amstel
Ans Quirijnen
Alex de Boer

Vormgeving:

Funcke creatieve partners
Toprapport | Merijn Groenhart

UITVOERINGSPROGRAMMA 2016-2019			
ONDERWERP	2016	2017	2018
Organisatie / afdeling monumentenzorg	Inventariseren van toekomstige taken medewerker monumentenzorg en de hiervoor benodigde uren vaststellen	Aanstellen medewerker monumentenzorg / onderbrengen van de taken bij een van de medewerkers/ externe kracht inhuren	Opzetten volwaardig erfgoedbeleid in samenhang met omgevingswet
Aanwijzen gemeentelijke monumenten	Vorbereiden opzetten gemeentelijke monumentenlijst ism Cultuurplatform	Inventariseren, beschrijven en aanwijzen tweede tranche van c. 10 gemeentelijke monumenten	Inventariseren, beschrijven en aanwijzen derde tranche van c. 10 gemeentelijke monumenten
Vergunningsaanvragen	Monumenteneigenaren begeleiden en kaders bieden bij vooroverleg, planbeoordeling, plannen toelichten bij de commissie. Eventuele inhoudelijke ondersteuning betrekken extern (MOOI Noord-Holland)		
Financiële regeling voor gemeentelijke monumenten	Onderzoeken mogelijkheden voor instandhoudingssubsidie, abonnement monumentenwacht, vrijstelling leges enz.	Opstellen van een passende en haalbare financiële regeling	Evt. uitvoeren financiële regeling
Onderhoud van monumenten, voorlichting	Onderzoeken behoeften van monumenteneigenaren en activiteiten op dit vlak bij andere gemeenten	Opzetten van beleid om onderhoud te stimuleren	Uitvoeren beleid om onderhoud te stimuleren
Herbestemming	Bij initiatieven vanuit de samenleving: vooroverleg organiseren, betrokken blijven en begeleiden van de aanvragers. Eventueel betrekken extern (MOOI Noord-Holland)		
Duurzaamheid, energiebesparing bij monumenten	Bij initiatieven vanuit de samenleving: vooroverleg organiseren, betrokken blijven en begeleiden van de aanvragers. Eventueel inhoudelijke ondersteuning betrekken extern (MOOI Noord-Holland)		
Bouwhistorisch onderzoek	Bij initiatieven voor (ingrijpende) restauraties en herbestemmingen: bouwhistorisch onderzoek aanbevelen als basis voor besluitvorming en begeleiden van de aanvragers		
Koppeling erfgoedbeleid aan ruimtelijk beleid	PM	PM	Onderzoeken invoegen van cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening in het kader van Omgevingswet

Cultuurhistorische verkenningen vier gebieden	PM	PM	Opzetten eerste gebiedsbeschrijving met handvatten voor koppeling aan omgevingsvisie
Archeologische verwachtingenkaart	PM	PM	Verkenning mogelijkheden
Opstellen beleid archeologie	PM	PM	Voorbereiding op omgevingswet
Uitdragen waarde immaterieel erfgoed	PM	Samenwerking zoeken met Toeristisch Platform, Cultuurplatform, Historisch Museum Ouder-Amstel, historische verenigingen en andere gemeenten.	
Publieksbereik en educatie	PM	Samenwerking zoeken met scholen, Historisch Museum Ouder-Amstel, bibliotheek, andere partijen	
Erfgoed en toerisme	Samenwerking zoeken met Toeristisch Platform, Cultuurplatform, Historisch Museum Ouder-Amstel, historische verenigingen		

2019	
Uitvoeren erfgoedbeleid in samenhang met Omgevingswet	
Inventariseren, beschrijven en aanwijzen eerste tranche van c. 10 gemeentelijke monumenten	
ssie welstand en monumenten.	
Evt. uitvoeren financiële regeling	
Uitvoeren beleid om onderhoud te stimuleren	
ntuele inhoudelijke ondersteuning	
Onderzoeken mogelijkheden om verduurzaming monumenten te stimuleren	
r latere planbeoordeling, betrokken	
Invoegen cultuurhistorie in Omgevingsvisie en omgevingsplan	

Integreren gebiedsbeschrijvingen in omgevingsplan	
Archeologie in omgevingsplan	
Archeologie in omgevingsplan	
Museum Ouder-Amstel, bibliotheek,	
gemeente, historische verenigingen en	
gemeenten en andere gemeenten	

Memo van de Werkgroep cultureel erfgoed van het Cultuurplatform over erfgoedbeleid in Ouder-Amstel

Erfgoedvisie Ouder-Amstel - Werkgroep Cultureel Erfgoed

Vertrekpunt

Erfgoedvereniging Heemschut heeft in 2013 De Grote Monumenten Gemeentetest gedaan, een landelijk onderzoek naar het monumentenbeleid van gemeenten. In veel gemeenten is er een nota erfgoedbeleid, maar laat de uitvoering te wensen over. Uit het onderzoek bleek onder meer dat Ouder-Amstel tot de categorie slechtst presterende behoort. Er is dus werk aan de winkel. Stop het weinige, voor erfgoed beschikbare gemeenschapsgeld niet in nota's maar in behoud en herbestemming van erfgoed. Laten we proberen verdere verrommeling, verminking of sloop te voorkomen. Tot dusver zien we in het gemeentelijk erfgoedbeleid wel ambities en nota's, maar weinig uitvoering. Maak het beleid daarom niet ingewikkelder dan nodig is. Nodig is dat iedere inwoner kan begrijpen welk erfgoed voor Ouder-Amstel van belang is en waarom. En, zeker niet het minste: laat het ook zien! Laten we dus proberen in Ouder-Amstel een heldere, beknopte visie te formuleren. Maar ook gewoon aan het werk gaan met het opstellen van een monumentenlijst. De werkgroep pleit ervoor dat een krachtig uitvoeringsplan gekoppeld wordt aan de beleidsnota. Ook het uitvoeringsplan moet gedragen worden door college en gemeenteraad, liefst met een tijdpad!

Over visie

Erfgoedbeleid begint met het vaststellen van een visie. Erfgoed staat niet op zichzelf, maar is nauw verbonden met ruimtelijke ordening. Meestal wordt die geïntegreerd in de structuurvisie¹. Hoe zien wij erfgoed in de wereld van morgen? Welke cultuurhistorische waarden zijn er in de gemeenten aanwezig en hoe worden die gewaardeerd, welke prioriteiten of speerpunten stelt de gemeente, wat zijn de ambities? Een erfgoedvisie moet richting geven aan ons handelen, moet inspireren en moet ons onderscheiden van andere gemeenten. We moeten ook rekening houden met actuele ontwikkelingen.

Modernisering en decentralisatie van monumentenzorg leggen een grote verantwoordelijkheid bij gemeenten. De daadwerkelijke bescherming van cultuurhistorisch erfgoed moet op lokaal niveau geëffectueerd worden. (Handreiking cultuurhistorische waarden in bestemmingsplannen, WZNH 2013).

Cultureel erfgoed omvat gebouwen, archeologische vondsten, karakteristieke landschappen en landschapselementen, geschriften en immaterieel erfgoed. (Startnotitie) Cultuurhistorische waarden: de positieve waardering van sporen, objecten, patronen en structuren die zichtbaar of niet zichtbaar onderdeel uitmaken van onze leefomgeving en een beeld geven van een historische situatie of ontwikkeling. In veel gevallen bepalend voor de identiteit van een plek of gebied en aanknopingspunten biedend voor toekomstige ontwikkelingen en onderdeel van de manier waarop we ons land beleven, inrichten en gebruiken. (bron: Rijksdienst Cultureel Erfgoed).

Erfgoed is voor Ouder-Amstel belangrijk

- Erfgoed spreekt aan omdat het onze geschiedenis vertelt. Het verbindt het heden met de toekomst en het verleden. Het geeft ons identiteit.
- Erfgoed heeft een hoge belevingswaarde. Men beseft door de zichtbare aanwezigheid van erfgoed in een bijzondere gemeente te wonen/werken.

¹ De Structuurvisie Ouder-Amstel (2007): 'In de structuurvisie legt de gemeente Ouder-Amstel vast wat er volgens haar in de toekomst met en op haar grondgebied zou moeten gebeuren. In de visie wordt rekening gehouden met de bestaande ruimtelijke waarden en kwaliteiten van de gemeente en de toekomstige wensen en eisen op het terrein van onder andere wonen, werken, recreëren en mobiliteit.'

- Erfgoed kan rendement opleveren. Het maakt een gemeente aantrekkelijk voor toerisme, recreatie en als vestigingsplaats voor bedrijven en particulieren.
- Over het Ouder-Amstel tussen 1000 en 1500 is weinig geschreven. Erfgoed - vooral archeologie - kan ons meer vertellen over onze bakermat en over onze rol in het toenmalige Amstelland.

Visie van de werkgroep

- Erfgoedbeleid is onmisbaar voor het behouden, versterken en herstellen van het woon-, werk- en leefklimaat in de gemeente.
- Permanent werken aan ruimtelijke ordening, die geïnspireerd is op cultuurhistorie, maakt onze dorpen aantrekkelijker. Dat heeft een meer blijvend effect dan het organiseren van incidentele of periodieke evenementen. Simpel gezegd: in het dorp wonen, werken en winkelen moet iedere dag een belevenis zijn!
- Erfgoedbeleid is een zaak van algemeen belang en kent veel raakvlakken met particulier belang. De verantwoordelijkheid voor het lokaal erfgoedbeleid berust bij de gemeente. De gemeente heeft de regie bij de uitvoering van het beleid.
- Erfgoedbeleid in Ouder-Amstel is lange-termijn beleid. Succesvol erfgoedbeleid verbindt het verleden met de toekomst. Niet alles kan of moet altijd behouden worden. Veranderingen maken dorpen en landschappen leefbaar voor de toekomst. Een goede keuze kan alleen gemaakt worden op basis van een degelijke inventarisatie.
- De zichtbaarheid van ons erfgoed maakt dat we de waarde ervan ook meer beleven. Erfgoedbeleid kan daarom niet zonder effectieve communicatie met alle partijen. Een breed draagvlak is onontbeerlijk.

Doelen van de werkgroep

- Inwoners van de gemeente moeten trots kunnen zijn op (de ruimtelijke kwaliteit van) het dorp, het landschap waarin ze wonen (en werken).
- Het verhaal van Ouder-Amstel (dorpen, landschap, cultuurhistorie) beter vertellen. Bijv. dat Ouderkerk ouder is dan Amsterdam. Maar dat zie of lees je nergens... Erfgoed moet 'gecommuniceerd' worden.
- De bestaande identiteit en het imago van Ouder-Amstel moeten worden versterkt, zodat het interessanter wordt voor toerisme en recreatie.
- Inventarisatie en waardering van cultureel erfgoed (archeologische, bouwhistorische, landschappelijke) met daaraan gekoppeld bescherming tegen vermindering en/of sloop.
- Scheppen van een breed draagvlak voor erfgoedbeleid door eigenaren, inwoners en andere belanghebbenden erbij te betrekken (o.a. historische verenigingen, museum).
- Een actieve, stimulerende en faciliterende rol van de gemeente.

Stappen

- Inventarisatie. Het opstellen van een monumentenlijst, die als toetssteen kan dienen voor de ontwikkeling van gemeentelijke plannen (bestemmingsplannen, woningbouwplannen, infrastructurele werken). Samenwerking met externe deskundigen (bijv. WZNH) is nodig, ook al vanwege de juridische aspecten. De erfgoedlijst wordt vastgesteld door de raad.
- Het erfgoed wordt daarbij aan de hand van algemene en zo objectief mogelijke maatstaven onderverdeeld in categorieën. Selectiecriteria onder meer:
 - Rijksmonument / beschermd dorpsgezicht /overig
 - Van algemeen cultuurhistorisch belang /uniek karakter
 - Algemene bouwhistorische waarde /belangwekkende details
 - Jong /oud
 - Verhaal /functie /karakteristieke bouwstijl
 - Ensemblewaarde/intrinsieke waarde
- Opstellen van redengevende omschrijvingen aan de hand van bovenstaande criteria. Uitgangspunt: www.monumentenouderamstel.nl.
- Bescherming van erfgoed

- Het vaststellen van een gemeentelijke monumentenlijst heeft de voorkeur boven bescherming via bestemmingsplannen.
- Het aanpassen van de gemeentelijke erfgoedverordening waar nodig.
- Beeldkwaliteitplannen kunnen nuttig zijn om het cultureel erfgoed en zijn omgeving te beschermen.

Onze cultuurhistorische waarden

Om een aanzet te geven voor de discussie over de vraag 'Welke waarden willen we beschermen en waarom?' hebben we bijlage 1 toegevoegd. Het gaat hier om wat wij als prioriteiten zien.

Wat zijn voor de werkgroep de prioriteiten?

- Algemeen: Treffen van maatregelen treffen bij acuut bedreigd cultureel erfgoed zoals Gezellenhuis, Huize Karma, d' Oude School.
- Duivendrecht: Behoud van de karakteristieke lintbebouwing langs de Rijksstraatweg.
- Ouderkerk: Dorpskern m.n. herinrichting van Het Kampje als 'centrale ontmoetingsplek'.
- Amsteloevers/-scheg: Behoud van karakter als groene brug tussen stad en platteland.
- Rondehoep polder: Behoud van middeleeuws cultuurlandschap.

Bijlage 1. Cultuurhistorische waarden

Het karakter en de eigen sfeer van Ouder-Amstel worden in sterke mate bepaald door vier bijzondere plekken, hieronder genoemd. De 34² rijksmonumenten hebben daar een belangrijk aandeel in. Maar er zijn ook veel andere karakteristieke gebouwen en landschappelijke elementen die de identiteit van die vier plekken versterken.

Amstelscheg

Een grote open ruimte met een agrarisch karakter, waarmee het Groene Hart reikt tot het centrum van Amsterdam. De rivier de Amstel is de ruggengraat van dit gebied. Deze groene long biedt naast agrarische bedrijvigheid ruime recreatiemogelijkheden. De Amstelscheg zorgt voor een aantrekkelijke omgeving om te wonen en te werken: de unieke combinatie van wereldstad en platteland. Langs de Amstel staan fraaie, oude boerderijen. Tot de Amstelscheg rekenen we ook de Hoge Dijk, de veenderdijk van de Holendrecht en Bullewijkerpolder, en de restanten van de veenderijen waar van 1802 tot 1940 veen tot turf verwerkt werd (boven- en benedenland).

Duivendrecht

Ontstaan tijdens de middeleeuwse veenontginning. Duivendrecht heeft zich ontwikkeld langs de vroegere Duivendrechtsche Laan, de huidige Rijksstraatweg. De lintbebouwing was agrarisch van karakter en werd gedomineerd door boerderijen. De Rijksstraatweg ontwikkelde zich tot de belangrijkste verkeersverbinding tussen Amsterdam en Utrecht. In de eerste helft van de 20e eeuw volgde een geleidelijke ontwikkeling van woonbuurten en -wijken. De lintbebouwing bestond steeds meer uit vooroorlogse forensenwoningen. De verstedelijking werd versterkt door de bouw van de Bijlmermeer. Duivendrecht is qua sfeer tweeslachtig: dorp en stad tegelijk. Stedelijke invloed wordt gecombineerd met een van oorsprong agrarische structuur. Een spannende mix van stad en platteland.

Ouderkerk

Ouderkerk aan de Amstel is gesticht in de 11e eeuw. De kern is een beschermd dorpsgezicht. Tot de 17e eeuw was Ouderkerk verzorgingskern voor het omringende gebied, met veeteelt en visserij als belangrijkste bestaansmiddelen. Daarna vestigden welgestelde stedelingen zich met buitenplaatsen langs de Amstel. De bouw van een nieuwe brug en provinciale weg betekenden een ingrijpende verandering. Het karakter van Ouderkerk wordt nog bepaald door de oorspronkelijke functie als pleisterplaats aan een doorgaande vaarroute en als middeleeuws bestuurlijk en kerkelijk centrum van Amstelland. Bijzonder is het Waterplein met de kerken, de uitspanningen en overige bebouwing die herinneren aan dit verleden. Bijzonder is de directe nabijheid van de Portugees-Joodse Begraafplaats Beth Haim, de R.K. Urbanuskerk en de protestantse Amstelkerk. Het Kampje is in de kern de belangrijkste, centrale ontmoetingsplaats.

Rondehoep

De Ronde Hoep is een polder en stiltegebied gelegen ten zuiden van Ouderkerk aan de Amstel. Polder de Ronde Hoep is een uniek voorbeeld van een historisch veenweidegebied. De polder is een nog vrijwel onbedorven voorbeeld van de wijze waarop de mens zich in de vroege middeleeuwen vestigde in een nog onontgonnen gebied. De Ronde Hoep is een historisch, middeleeuws veenweidegebied. De oorspronkelijk verkaveling is nog in tact. Eén van de mooiste veenpolders van de Randstad. De polder is ideaal voor weidevogels en is kwetsbaar. Populair bij wandelaars en fietsers. Langs de polderdijk staan veel bijzondere boerderijen.

² De Nota Erfgoed op de kaart (2013) noemt 39 rijksmonumenten, o.a. omdat hierin de Amstelkerkpastorie met koepel, poort, hekwerk en wagenschuur als afzonderlijke monumenten zijn geteld. De Rijksdienst Cultureel Erfgoed heeft ze alle een eigen monumentnummer gegeven.

Aan
de gemeenteraad

Van
college van burgemeester en
wethouders

Datum
28 september 2016

Kopie

Betreft
Raadsbesluit Erfgoedbeleid 2016-2020

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Donderdag 29 september 2016 staat op de agenda van de commissie Ruimte het onderwerp Erfgoedbeleid 2016-2020.

Met deze memo willen wij u informeren over een erratum in het raadsbesluit behorende bij het raadsvoorstel Erfgoedbeleid 2016-2020 aangaande de dekking van de uitgaven ten aanzien van dit erfgoedbeleid.

Inhoud toegestuurde raadsbesluit

In het toegestuurde raadsbesluit, tweede bullet staat per abuis... "in de begroting een post Uitvoering Cultureel Erfgoedvisie op te nemen met daarin:

- een bedrag van € 600,00 (ex BTW) voor de opmaak van de Erfgoedvisie door Mooi Noord-Holland;
- een bedrag van € 13.000,00 (ex BTW) voor advisering en het opstellen van redengevende omschrijvingen over 10 potentiële monumenten voor 2017 en 2018 (€ 6.500,00 per jaar);
- een bedrag van € 10.000,00 voor advisering over en uitvoering van overige werkzaamheden van het Uitvoeringsprogramma"

Juiste formulering van het raadsbesluit

Het juiste raadsbesluit moet zijn als volgt onder de tweede bullet:

- uit de reserve collegeprogramma ter beschikking te stellen:
 - een bedrag van € 600,00 (ex BTW) voor de opmaak van de Erfgoedvisie door Mooi Noord-Holland;
 - een bedrag van € 13.000,00 (ex BTW) voor advisering en het opstellen van redengevende omschrijvingen over 10 potentiële monumenten voor 2017 en 2018 (€ 6.500,00 per jaar);
 - een bedrag van € 10.000,00 voor advisering over en uitvoering van overige werkzaamheden van het Uitvoeringsprogramma.

Onze excuses voor de verwarring. Zo nodig kan dit ter vergadering worden toegelicht.

Nummer 2016/40

datum raadsvergadering	:	6 oktober 2016
onderwerp	:	Erfgoedbeleid 2016-2020
portefuillehouder	:	Wethouder M.C. van der Weele
datum raadsvoorstel	:	23 augustus 2016

Samenvatting

Op basis van de beleidsambitie "Economie Ouder-Amstel" en de collegeagenda 2014-2018 wordt met een visie op de bescherming van het erfgoed in onze gemeente uitvoering gegeven aan de ambities die in deze stukken zijn genoemd. Tevens zijn de inspanningen van de werkgroep Cultureel Erfgoed van het Cultuurplatform zeer van belang geweest om de noodzaak voor het beschermen van gezichtsbepalende panden onder de aandacht en ten uitvoer te brengen. Hiertoe is de beleidsvisie "Het Erfgoed van Ouder-Amstel, nu en in de toekomst" opgesteld. Hierin wordt de gemeentelijke visie op de waarden en functie van het gemeentelijk erfgoed verwoord. Tevens bevat de visie instrumenten om (gemeentelijk) erfgoedbeleid te effectueren, zoals het aanwijzen van gemeentelijke monumenten. Aan deze visie is een uitvoeringsprogramma voor 2016-2019 gekoppeld. De eerste stap is het aanwijzen van 10 gemeentelijke monumenten in 2016. Dit zal geschieden in samenwerking met de Werkgroep Cultureel Erfgoed van het Cultuurplatform. Tevens is een Uitvoeringsprogramma opgesteld voor 2016-2019. Hierin worden de acties op het gebied van erfgoed in de komende 4 jaar aangegeven. Per 1 juli 2016 is de Erfgoedwet in werking getreden. Deze wet heeft betrekking op het aanwijzen van te beschermen cultureel erfgoed: roerend (cultuurgoederen en verzamelingen) en onroerend (monumenten en archeologie). Zij vervangt een aantal wetten zoals de Monumentenwet. In dat kader heeft de VNG een nieuwe model Erfgoedverordening opgesteld. Op basis van deze verordening kunnen gemeentelijke monumenten worden aangewezen en beschermd. De Visie en de verordening worden ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Wat is de voorgeschiedenis?

In 2013 is de beleidsambitie "Economie Ouder-Amstel" opgesteld. Hierin wordt een aantal speerpunten genoemd, waaronder het versterken van de toeristische en recreatieve potentie van de dorpskernen. In dat kader is cultureel erfgoed van belang, aangezien erfgoed mede bepalend is voor de identiteit en aantrekkelijkheid van de kernen voor toeristen. In de collegeagenda 2014-2018 wordt erfgoed genoemd als een speerpunt van beleid. Om deze ambitie waar te maken dient erfgoedbeleid te worden opgesteld.

Op 13 september 2013 heeft het Cultuurplatform een conferentie over cultureel erfgoed georganiseerd. De rapportage van deze conferentie "Erfgoed op de kaart" geeft een uitgebreid overzicht van de karakteristieke panden in onze gemeente. In maart 2014 heeft het Cultuurplatform een notitie opgesteld: 'Erfgoed Ouder-Amstel: nu en voor de toekomst'. De notitie bevat aanbevelingen voor gemeentelijk erfgoedbeleid. In het najaar van 2014 zijn de eerste gesprekken gestart tussen de wethouder en de werkgroep Cultureel Erfgoed van het Cultuurplatform om te erfgoedbeleid te komen.

In juni 2015 is de Startnotitie Cultureel Erfgoed in Ouder-Amstel ter kennisname gebracht aan de gemeenteraadsleden. Met deze startnotitie is eerste een aanzet gegeven om te komen tot erfgoedbeleid.

Wat is er aan de hand?

Mooi Noord-Holland (voorheen Welstand Noord-Holland) heeft een (concept) beleidsvisie Cultureel Erfgoed opgesteld. Hierin wordt de gemeentelijke visie op het belang van het erfgoed weergegeven. Op 11 april 2016 is een bijeenkomst gehouden voor inwoners van Ouder-Amstel over het gemeentelijk erfgoedbeleid in het algemeen en over de visie in het bijzonder. Naar aanleiding van de op deze bijeenkomst gemaakte opmerkingen en gedane suggesties is de visie aangepast. De vragen en opmerkingen die door inwoners tijdens en daarna's na de informatieavond, zijn gesteld en de beantwoording daarvan zijn als bijlage bij de visie gevoegd.

Op basis van de visie zullen in 2016 10 gemeentelijke monumenten worden voorgedragen voor het gemeentelijke Erfgoedregister (zie hierna). Tevens is een uitvoeringsprogramma opgesteld voor 2016-2019. Hierin worden de acties op het gebied van erfgoed in de komende jaren aangegeven.

Per 1 juli 2016 is de Erfgoedwet in werking getreden. Deze wet heeft betrekking op het aanwijzen van te beschermen cultureel erfgoed: roerend (cultuurgoederen en verzamelingen) en onroerend (monumenten en archeologie). Zij vervangt een aantal wetten zoals de Monumentenwet. De Erfgoedwet kent een aantal nieuwe bepalingen. Het gaat om het vaststellen van een gemeentelijke Erfgoedverordening (voorheen monumentenverordening) en het bijhouden van een erfgoedregister (voorheen Monumentenlijst). In dat kader heeft de VNG een nieuwe model Erfgoedverordening (Erfgoedverordening 2016) opgesteld. Op basis van deze verordening kunnen gemeentelijke monumenten worden aangewezen en beschermd. Voorgesteld wordt deze verordening door de raad te laten vaststellen.

Inhoudelijk (in ieder geval v.w.b. monumenten en archeologie) verschilt deze nieuwe verordening nauwelijks van de verordening uit 2008, waarmee nu wordt gewerkt. Het belangrijkste verschil ten opzichte van de oude verordening is dat er naast (archeologische) monumenten ook regels worden gegeven voor onroerende zaken zoals verzamelingen. Dit is breder dan alleen monumenten. Vandaar dat nu wordt gesproken van een Erfgoedverordening in plaats van een Monumentenverordening.

Wat gaan we doen?

Voorgesteld wordt:

- de Erfgoedverordening 2016 vast te stellen;
- de Visie "Het Erfgoed van Ouder-Amstel, nu en in de toekomst", inclusief het uitvoeringsprogramma vast te stellen;
- Uit de reserve collegeprogramma ter beschikking te stellen:
 - een bedrag van € 600,00 (ex BTW) voor de opmaak van de Erfgoedvisie door Mooi Noord-Holland;
 - een bedrag van € 13.000,00 (ex BTW) voor advisering en het opstellen van redengevende omschrijvingen over 10 potentiële monumenten voor 2017 en 2018 (€ 6.500,00 per jaar);
 - een bedrag van € 10.000,00 voor advisering over en uitvoering van overige werkzaamheden van het Uitvoeringsprogramma.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Ouder-Amstel kent veel bijzondere panden, landschappen, dorpsstructuren en objecten. De aanwezigheid van erfgoed bevordert de aantrekkelijkheid van de gemeente om er te wonen en te recreëren. Het actief beschermen en uitdragen van de waarden van cultureel erfgoed bevordert het zelfbewustzijn en besef van de inwoners dat zij in een bijzondere gemeente wonen.

Met een bestemmingsplan kunnen deze waarden deels worden beschermd (bijvoorbeeld bouwverbod om zicht te behouden, aanwijzen karakteristieke panden), echter sommige activiteiten, zoals vergunningsvrij bouwen, zijn niet uit te sluiten.

Bouwplannen die het aanzien van een pand kunnen aantasten kunnen dus niet altijd door een bestemmingsplan worden voorkomen. Met de Visie en (met name) de Erfgoedlijst worden deze waarden optimaal beschermd. Keuze is om deze bijzondere panden niet te beschermen en niet over te gaan tot vaststelling van deze visie. Daarmee wordt het risico gelopen dat unieke beeldbepalende panden in onze gemeente verloren gaan.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Voor het opstellen van de Erfgoedvisie is reeds een bedrag van € 7.880,00 beschikbaar gesteld uit de reserve collegeprogramma. Dit bedrag is meegenomen in de tweede nieuwsbrief en de begroting 2016. Voor de opmaak van de visie is nog € 600,00 nodig.

Het bedrag ad € 6.500,00 voor advisering en het opstellen van redengevende omschrijvingen voor de eerste 10 potentiële monumenten voor 2016 is eveneens meegenomen bij de tweede nieuwsbrief en de begroting 2016.

Voor het aanwijzen van 10 monumenten in 2017 en in 2018 is nog € 13.000,00 nodig (€ 6.500,00 per jaar). Daarnaast is € 10.000,00 nodig voor advisering over en uitvoering van de overige werkzaamheden van het uitvoeringsprogramma.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Uit het Cultuurplatform is een werkgroep samengesteld (werkgroep Cultureel Erfgoed) die in samenwerking met de gemeente en Mooi Noord-Holland het gemeentelijk erfgoedbeleid vorm gaat geven.

Het aanwijzen van de monumenten zal in samenwerking met (een delegatie uit) de werkgroep cultureel erfgoed geschieden. Hieraan zal aandacht worden besteed in de media (Weekblad, gemeentelijke website). De eigenaars van de potentiële monumenten worden te zijner tijd bij het proces betrokken. De procedure daarvoor staat in de visie als volgt beschreven: "als een object geselecteerd is als potentieel gemeentelijk monument, krijgt de eigenaar een kennisgeving. Een redengevende omschrijving wordt opgesteld. Daartoe wordt het object bezocht en gaan de erfgoeddeskundigen in gesprek met eigenaren en ander belanghebbenden. Eventuele bezwaren mogen dan mondeling of schriftelijk worden meegegeven."

Middels de Nieuwsbrieven wordt de gemeenteraad op de hoogte gehouden van de vorderingen in de uitvoering van het beleid.

Wat is het vervolg?

Na vaststelling door de raad van de verordening en de visie zal gestart worden met de aanwijzingsprocedure voor de eerste 10 monumenten.

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel,
de secretaris, de burgemeester

L.J. Heijlman

M.T.J. Blankers-Kasbergen

De raad van de gemeente Ouder-Amstel,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 augustus 2016, nummer 2016/40,

Gelezen het memo van burgemeester en wethouders 'Raadsbesluit Erfgoedbeleid 2016-2020' d.d. 28 september 2016,

BESLUIT :

- de visie "Het Erfgoed van Ouder-Amstel, nu en in de toekomst" vast te stellen;
- uit de reserve collegeprogramma ter beschikking te stellen:
 - een bedrag van € 600,00 (ex BTW) voor de opmaak van de Erfgoedvisie door Mooi Noord-Holland;
 - een bedrag van € 13.000,00 (ex BTW) voor advisering en het opstellen van redengevende omschrijvingen over 10 potentiële monumenten voor 2017 en 2018 (€ 6.500,00 per jaar);
 - een bedrag van € 10.000,00 voor advisering over en uitvoering van overige werkzaamheden van het Uitvoeringsprogramma.

Ouder-Amstel, 6 oktober 2016

De raad voornoemd,

de raadsgriffier,

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

Van: stichting oud-duivendrecht <st.oud-duivendrecht@planet.nl>

Verzonden: woensdag 28 september 2016 20:45

Aan: Anke Swets

Onderwerp: SOD: Belang van behoud van Erfgoed

Commissie Ruimte 29 september 2016: Erfgoedbeleid 2016-2020

U buigt zich de komende tijd over het behoud van Erfgoed in de gemeente Ouder-Amstel.

Bericht van de Stichting Oud-Duivendrecht voor de bestuursleden van de gemeente Ouder-Amstel:

ERFGOED IS VAN EN VOOR ONS ALLEMAAL

Erfgoed: dat zijn onze collecties, archieven, monumentale gebouwen, historische landschappen, archeologische vondsten en de verhalen en tradities die we doorgeven. Erfgoed is overal om ons heen en wordt dagelijks op allerlei manieren beleefd, door jong en oud. In musea, vanaf een terrasje in een historische binnenstad, fietsend over een eeuwenoude dijk, surfend vanachter je computer, tijdens een dorpsfeest of landelijke feestdag. Erfgoed is een cadeau uit het verleden dat waarde toevoegt aan ons dagelijks leven. En erfgoed is meer dan dat: het heeft maatschappelijke en economische waarde en het biedt continuïteit in een bewegende samenleving. Erfgoed is een magneet voor recreatie en toerisme, versterkt het vestigingsklimaat en daarmee de vitaliteit van stad en platteland, bevordert de sociale cohesie tussen buurt-, stad- en landgenoten, en houdt onze culturen en verleden levend. Ons unieke cultureel erfgoed fungeert als visitekaartje naar de rest van de wereld. Erfgoed betekent identiteit. Van mensen, van Nederland én van Ouder-Amstel.

29 september 2016

**MOOI
NOORD-
HOLLAND**

ADVISEURS
OMGEVINGSKWALITEIT

HET ERFGOED VAN OUDER-AMSTEL nu en in de toekomst

**Dorine van
Hoogstraten**

**mmv Marrit van
Zandbergen**

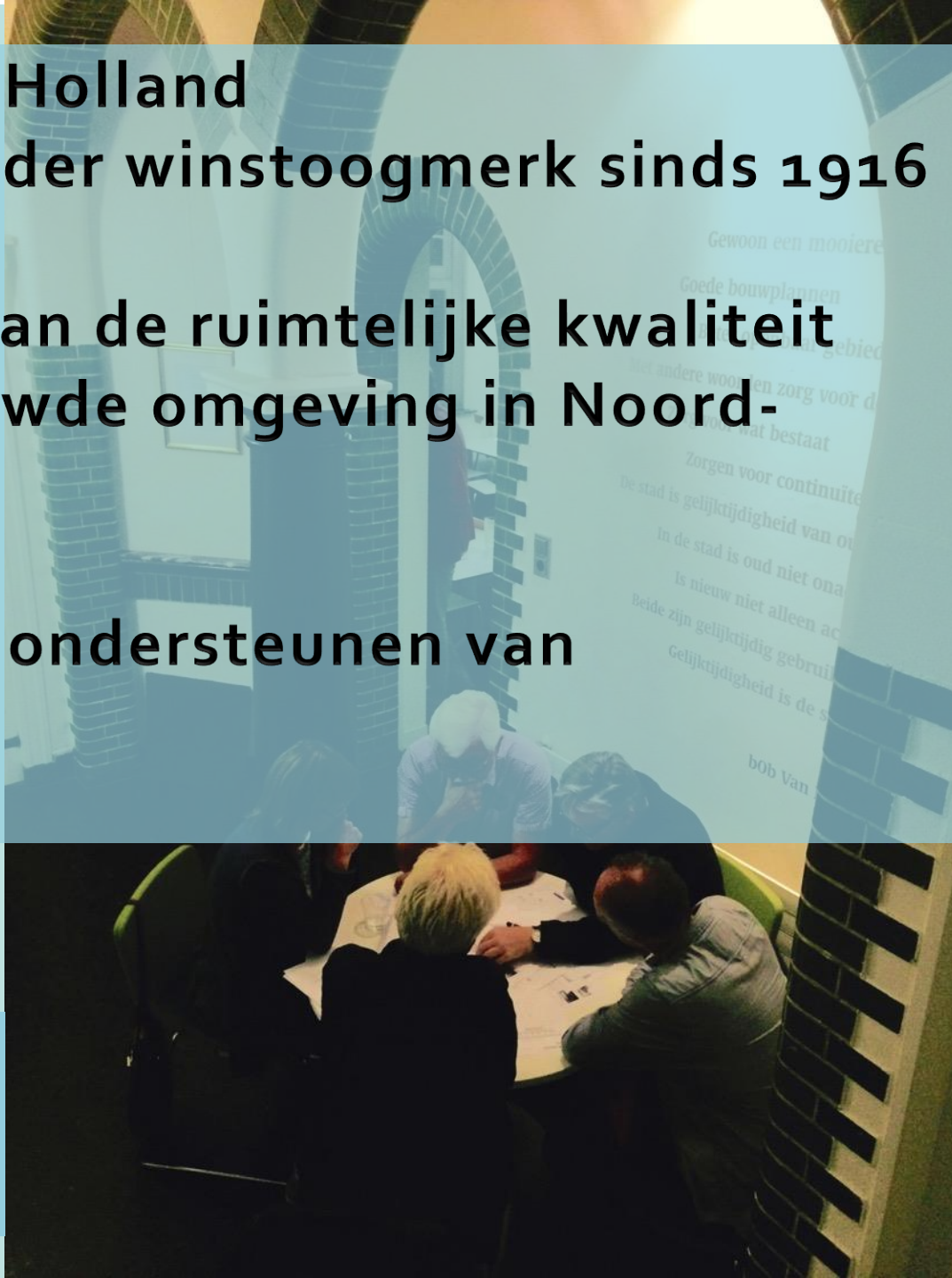

MOOI Noord-Holland
Stichting zonder winstoogmerk sinds 1916

**Bevorderen van de ruimtelijke kwaliteit
van de gebouwde omgeving in Noord-
Holland**

**Adviseren en ondersteunen van
gemeenten**

34 gemeenten
11 medewerkers
c. 60 adviseurs

INHOUD

AANLEIDING: HET BELANG VAN ERFGOED VOOR OUDER-AMSTEL

HET BESTAANDE ERFGOEDBELEID

GEBIEDSKARAKTERISTIEKEN

1. Amstelscheg
2. Duivendrecht
3. Ouderkerk aan de Amstel
4. De Ronde Hoep

HET AANWIJZEN VAN GEMEENTELIJKE MONUMENTEN

DE TOEKOMST VAN HET ERFGOEDBELEID

AANLEIDING: HET BELANG VAN ERFGOED VOOR OUDER-AMSTEL

- eigenheid, herkenbaarheid
- maatschappelijke binding onderling en met de plek
- kwaliteit van de leefomgeving, historische ankers
- aanjager nieuwe ontwikkelingen
- recreatie, toerisme
- vestigingsklimaat bedrijven
- vestigingsklimaat bewoners

ERFGOED - ERFGOUD

- monumenten
- archeologie
- cultuurlandschap
- structuren
- objecten, groen
- verhalen, gebruiken

**Erfgoed omvat die materiële,
immateriële, zichtbare en
onzichtbare overblijfselen van onze
maatschappelijke ontwikkeling, die
wij als samenleving de moeite waard
vinden voor ons gemeenschappelijk
geheugen en identiteit.**

HUIDIGE BELEID

Welstandsnota

Erfgoedverordening

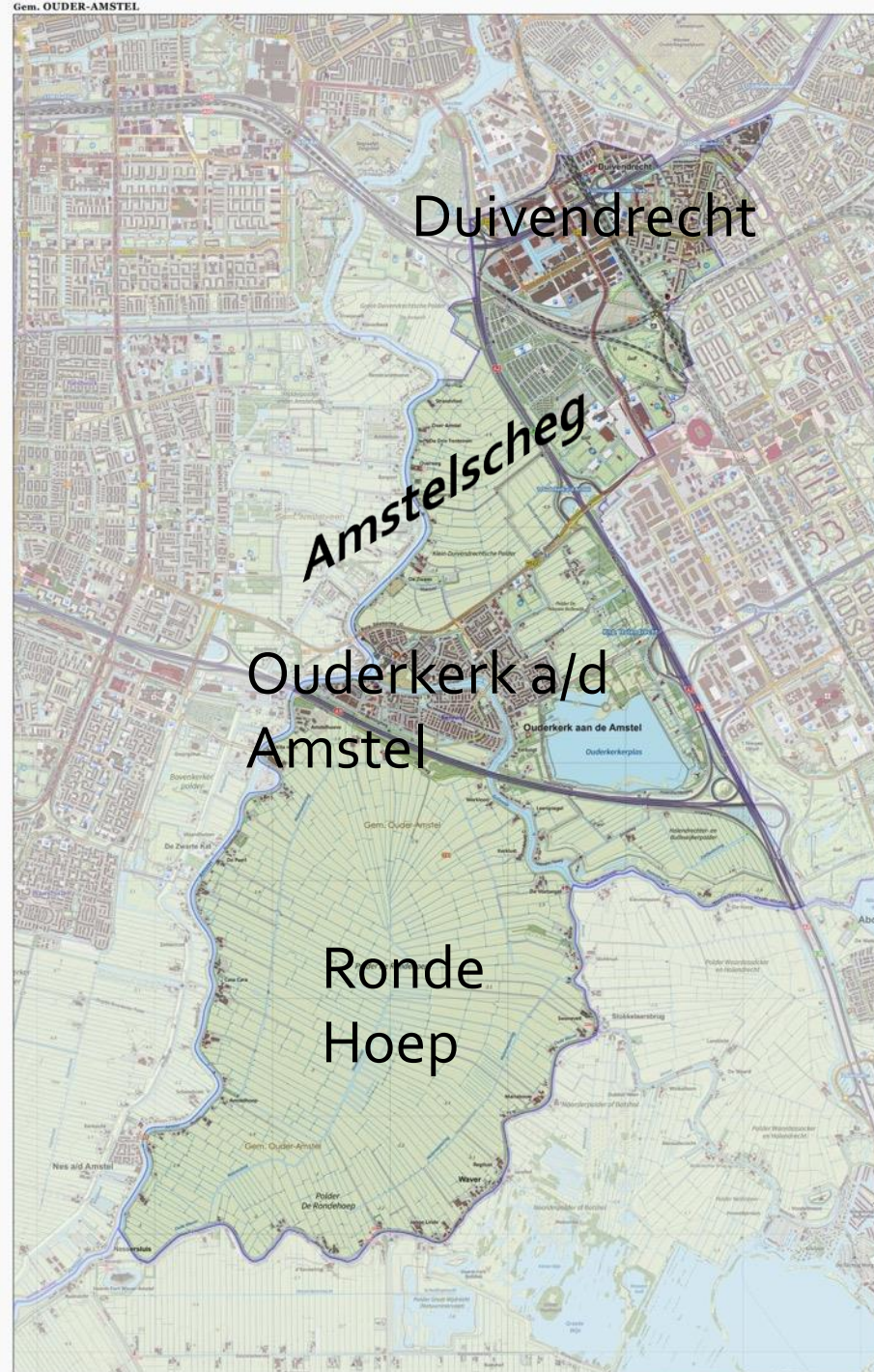
Bestemmingsplannen

Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie

ERFGOEDWET

OMGEVINGSWET

GEBIEDS- KARAKTERISTIEKEN

Amstelscheg

- **Veenstromen**
- **Dijken**
- **Open landschap**
- **Agrarisch**
- **Ontginningsstructuren**
- **Buitens zichtbaar**

Duivendrecht

- **Rijksstraatweg**
- **sporen van het oude lintdorp**
- **historische ensembles rond beide kerken**
- **groen gebied (Weidjespark), residu veenweidegebied**
- **bebouwing 20^e eeuw, contrast infrastructuur en historische bebouwing**

Ouderkerk aan de Amstel

- Dorps
- Religieuze bebouwing
- Ligging aan het water
- Groen karakter
- Weg/dijk structuurdrager
- Terp met kerk
- Verbinding Amstelveen

Ronde Hoep

- natuurlijke waterlopen met dijkstructuren
 - zicht vanaf dijk naar open polderland
 - middeleeuwse verkavelingsstructuur
 - Waver
 - boerderijen, molens, gemalen

WAT GAAN WE DOEN?

AANWIJZEN GEMEENTELIJKE MONUMENTEN

Criteria gerelateerd aan gebiedskarakteristieken;
aan te wijzen monumenten vertellen een stukje van
het verhaal van Ouder-Amstel

- Cultuurhistorische waarde
- Architectuurhistorische waarde
- Stedenbouwkundige, ensemblewaarde en landschappelijke waarde
- Gaafheid / herkenbaarheid
- Zeldzaamheid

Gemeentelijke monumenten

Niet: de huidige of historische situatie van een pand bevroren.

Wel: monumentale panden goed kunnen blijven gebruiken, nu en in de toekomst, met behoud of versterking van de monumentale waarden.

MOGELIJK TOEKOMSTIG BELEID

UITVOERING MONUMENTENBELEID

- begeleiding monumenteneigenaren
- onderzoek naar financiële regeling
- aandacht voor onderhoud
- aandacht voor herbestemming
- aandacht voor duurzaamheid/energiebesparing bij monumenten
- aandacht voor bouwhistorisch onderzoek

MOGELIJK TOEKOMSTIG BELEID

CULTUURHISTORIE IN RUIMTELIJK BELEID

- **Gebiedskarakteristieken: verder uitwerken en in bestemmingsplan/omgevingsplan**
- **Welstandsnota actualiseren en afstemmen op erfgoedbeleid**
- **Nieuwe ontwikkelingen: aanjager, inspiratie, kaders.**
- **Archeologie: verwachtingenkaart, in bestemmingsplan**
- **Omgevingswet: de omgeving van het monument moet beschermd worden**

COMMUNICATIE EN TOERISME

- uitdragen waarde immaterieel erfgoed, het verhaal van de gemeente
- educatie, draagvlak, publieksbereik
- toerisme

29 september 2016

**MOOI
NOORD-
HOLLAND**

ADVISEURS
OMGEVINGSKWALITEIT

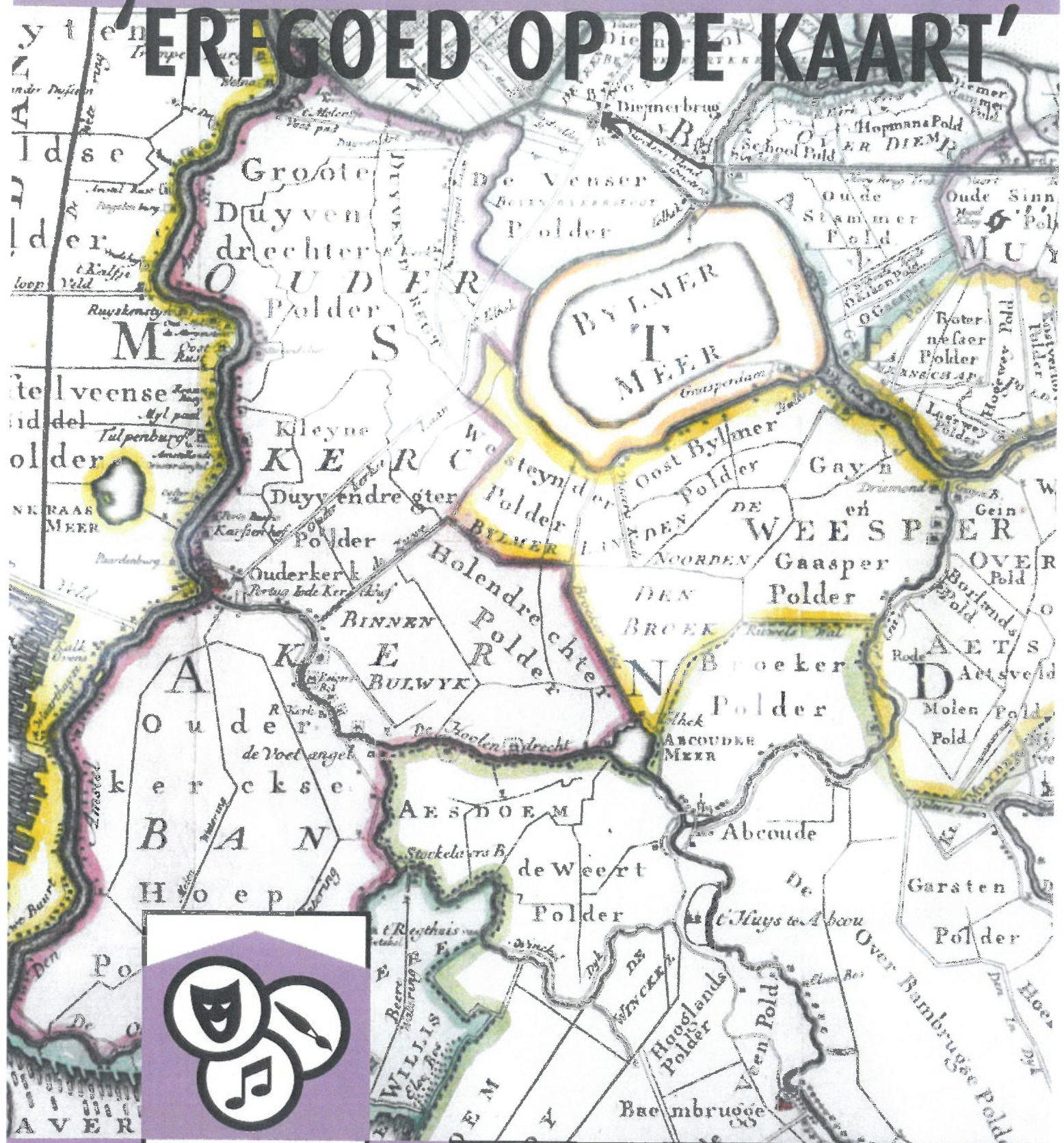
HET ERFGOED VAN OUDER-AMSTEL nu en in de toekomst

**Dorine van
Hoogstraten**

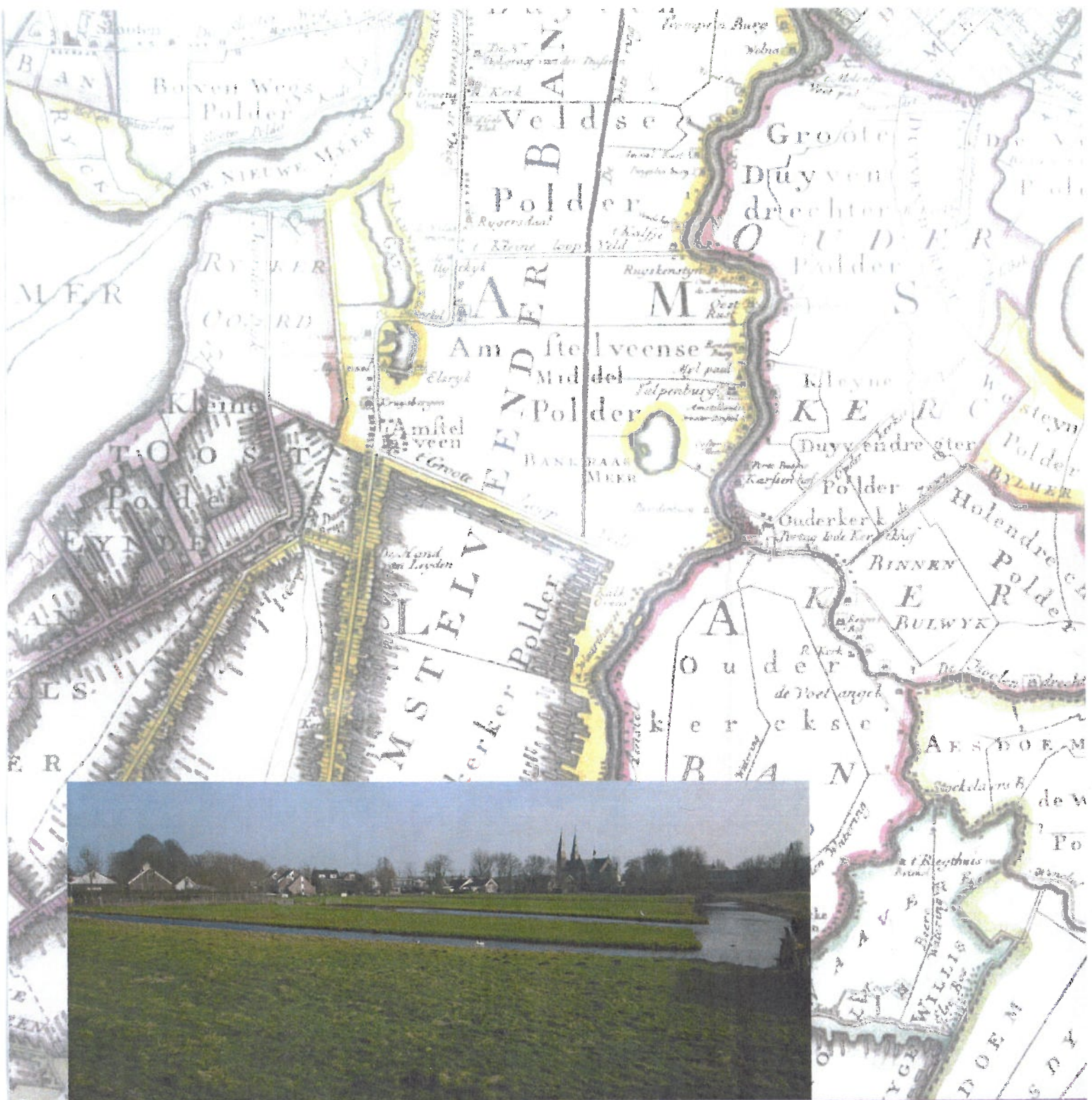
Rapportage Conferentie 13-09-2013

ERFGOED OP DE KAART

Cultuurplatform
Ouder-Amstel

Behoud, onderhoud en
herbestemming van cultureel
erfgoed in Ouder-Amstel

Borging van Cultuurhistorische waarden in bestemmingsplannen?

Er zijn nog niet veel voorbeelden van bestemmingsplannen, waarin de cultuurhistorie goed en volwaardig is geborgd. Bovendien moet ook de gemeentelijke organisatie anders worden ingericht. De beleidsterreinen ruimtelijke ordening, monumentenzorg en archeologie (erfgoed), en vergunningen en handhaving kunnen niet langer 'op zichzelf' werken. Integrale begeleiding en beoordeling van ruimtelijke ingrepen is echter nog niet overal aan de orde.

Jef Muhren, directeur WZNH, in Handreiking Cultuurhistorische waarden in bestemmingsplannen, Alkmaar april 2013.

Voorwoord

In Ouder-Amstel hebben we niet alleen rijksmonumenten (39), maar ook veel ander waardevol, cultuurhistorisch erfgoed: karakteristieke gebouwen, landschappen en archeologische waarden. Behoud, onderhoud en herbestemming van cultureel erfgoed zijn actuele onderwerpen. Zeker nu de budgetten voor cultuur vanwege bezuinigingen sterk onder druk staan, is het zaak om na te denken over de manier waarop we in Ouder-Amstel met monumenten - ons cultureel erfgoed - willen omgaan. Behoud en herbestemming van cultureel erfgoed zijn niet alleen van cultuurhistorisch en maatschappelijk belang, de aantrekkelijkheid van cultureel erfgoed vertegenwoordigt ook economische waarde. We denken dan niet alleen aan toerisme, maar ook in termen van aantrekkelijkheid als vestigingsplaats van en voor bedrijven en als woonbestemming. Het Cultuurplatform wil samen met alle betrokkenen de gemeente adviseren over het beleid op het gebied van behoud en herbestemming van cultureel erfgoed in Ouder-Amstel.

Op vrijdag 13 september 2013 vond in de Amstelse stroom in Ouderkerk de allereerste conferentie over behoud en herbestemming van lokaal cultureel erfgoed in de gemeente Ouder-Amstel plaats. De bijeenkomst werd georganiseerd onder de titel 'Erfgoed op de kaart'. De bijeenkomst was bedoeld als eerste stap op weg naar een betere bescherming van waardevol erfgoed in de gemeente. De diversiteit onder de ruim vijftig deelnemers aan de conferentie was aanzienlijk: vertegenwoordigers van politieke partijen, lokale bestuurders en ambtenaren, makelaars, eigenaren van monumenten, verenigingen voor cultuur en historie en geïnteresseerde inwoners uit de hele gemeente namen eraan deel, evenals de portefeuillehouder voor cultuur in het college van B&W, burgemeester Mieke Blankers-Kasbergen.

Na de opening door voorzitter Karel Loeff (Erfgoedvereniging Heemschut) en een korte introductie van Sylvia Dubbeldam (Cultuurplatform) over de rol van het Cultuurplatform verzorgden drie deskundigen presentaties.

Barend Hoogendorp (Monumentenwacht Noord-Holland): Hoe houden we erfgoed in tact?

Bernard Brons (Nationaal Restauratiefonds): Hoe kunnen we dat betalen?

Leo Dubbelaar (Cuypersgenootschap): Wat kan de gemeentelijke rol bij bescherming van erfgoed zijn?

Na de pauze was er een forumdiscussie aan de hand van stellingen.

Voor een uitgebreide inventarisatie van het cultureel erfgoed in Ouder-Amstel kan men terecht op:

www.monumentenouderamstel.nl

Ans Quirijnen en Alex de Boer,
Cultuurplatform Ouder-Amstel

Erfgoed op de kaart van Ouder-Amstel

Waarom een conferentie?

Karel Loeff, directeur Erfgoedvereniging Heemschut¹

De verantwoordelijkheid voor de bescherming en instandhouding van cultureel erfgoed wordt steeds meer een zaak van lokaal beleid. Dat geldt zeker voor lokale monumenten. Dat vraagt niet alleen om visie, maar ook om proactief beleid. Te denken valt aan de economische voordelen die de inzet van cultureel erfgoed voor recreatie en toerisme kan opleveren. En aan het aantrekkelijker maken van Ouder-Amstel als vestigingsplaats voor bedrijven en als woonbestemming. De vooravond van de Open Monumentendagen (14 en 15 september) is een prachtige timing voor een conferentie over dit onderwerp. De conferentie is bedoeld als een begin van de discussie en als gelegenheid om met elkaar kennis te maken. Het is mooi om te constateren dat de 'driehoek' Burgers-Overheid- Ondernemingen zo goed is vertegenwoordigd. Geld speelt ook een belangrijke rol in de zorg voor cultureel erfgoed. Tijdens deze conferentie komen procedures, onderhoud en financiering aan de orde. De drie-eenheid 'Beleid-Techniek-Geld' komt dus eveneens nadrukkelijk aan bod.

De rol van het Cultuurplatform

Sylvia Dubbeldam, voorzitter

Het Cultuurplatform is in 2008 opgericht om de gemeente te adviseren over alles wat met cultuur te maken heeft. Behoud en herbestemming van cultureel erfgoed behoort tot de beleidsprioriteiten van het Cultuurplatform. Cultureel erfgoed draagt bij aan de identiteit van de gemeenschap en geeft een gevoel van verbondenheid. Dat verklaart ook de betrokkenheid van burgers als er sloop van een monument dreigt.

Het college van B&W stelt (coalitieakkoord 2010) dat ons cultureel en historisch erfgoed van grote waarde is én behouden moet blijven. Toch zijn er regelmatig problemen rond bescherming en herbestemming van monumenten (o.a. boerderij Landlust, Sophia's hoeve, Anthoniushoeve, Urbanuskerken). Er is dan sprake van tegengestelde belangen of – tenminste – van verschil van inzicht. Veel van het ongenoegen komt voort uit het gebrek aan een breed gedragen visie op de betekenis van cultureel erfgoed. Het werd tijd om na te denken over de vraag hoe cultureel erfgoed kan bijdragen aan een sterker Ouder-Amstel. Mede op basis van de uitkomsten van deze conferentie zal het Cultuurplatform advies uitbrengen aan de Gemeente Ouder-Amstel.

Cultureel erfgoed in Ouder-Amstel

Rijksmonumenten zijn niet het enige erfgoed in Ouder-Amstel dat we waarderen. Er is veel meer dat van belang is voor de lokale geschiedenis.

We noemen: karakteristieke gebouwen, landschap en natuur, historische plaatsen, kunst, volkscultuur, archeologische waarden.

Rijksmonumenten

Ouder-Amstel heeft 39 door het Rijk aangewezen rijksmonumenten: boerderijen, woonhuizen, kerken met pastorie, een begraafplaats, een molen en een gezellenhuis. Rijksmonumenten zijn beschermd op grond van de Monumentenwet 1988. De bescherming heeft als doel waardevolle architectuur en stedenbouw te behouden en cultuurgeschiedenis te bewaren voor de toekomst. Sinds 2008 is er een gemeentelijke erfgoedverordening. Daarin is de inschakeling van een monumentencommissie, die adviseert over omgevingsvergunningen voor wijzigingen van Rijksmonumenten, geregeld.

Beschermd Dorpsgezicht

In onze gemeente is de oude kern van Ouderkerk aan de Amstel aangewezen als Beschermd Dorpsgezicht.

Gemeentelijke monumenten

De Erfgoedverordening uit 2008 biedt de mogelijkheid objecten van plaatselijk of regionaal belang als zodanig te benoemen. De Gemeente Ouder-Amstel heeft geen gemeentelijke monumenten aangewezen. De gemeente beschikt nu niet over de financiële middelen om actief monumentenbeleid te voeren. In het collegeprogramma 2010-2014 "Zeilen tegen de wind in" is opgenomen dat er een notitie monumentenbeleid verschijnt. De bespreking van de notitie is uitgesteld in afwachting van de uitkomsten van deze conferentie.

¹Erfgoedvereniging Heemschut is één van de oudste particuliere verenigingen voor bescherming van cultuurmonumenten. De vereniging komt al meer dan 100 jaar onafgebroken in actie bij verwaarlozing of dreigende sloop van monumenten.

Karakteristieke panden

In bestemmingsplannen zijn bouwwerken/objecten vanwege de architectonische en historische waarde als 'karakteristiek' opgenomen omdat zij belangrijk zijn voor de omgevingskwaliteit. In het geval van een karakteristieke aanwijzing zijn in het bestemmingsplan bepalingen opgenomen zodat ook op die panden een bescherming rust. Voorbeelden zijn de bebouwing langs de Amsteloevers, de Waver, de Rondehoep Oost en aan de Molenkade.

Monumenten website

De website www.monumentenouderamstel.nl bevat meer dan 120 objecten die van cultuurhistorisch en landschappelijk belang zijn. Het is de 'monumentenkaart' van Ouder-Amstel.

Archeologische waarden

De laatste decennia is in de gemeente Ouder-Amstel meer dan twintig keer archeologisch onderzoek verricht. Onderzoek in 2003 heeft bevestigd dat sommige gebieden binnen de gemeente van archeologische waarde zijn. De dorpskern van Ouderkerk is zelfs van hoge archeologische waarde. Helaas is vastgesteld dat in het Archeologisch Depot van de Provincie Noord-Holland te Wormer geen bodemvondsten uit de Gemeente Ouder-Amstel zijn geregistreerd. De vraag is dus: waar zijn ze dan wel?

Vrijwilligers

Sterke punten in Ouder-Amstel zijn verenigingsleven en vrijwilligerswerk. Er zijn veel verenigingen en stichtingen die zich bezighouden met het cultureel erfgoed. De toegankelijkheid en het behoud van cultureel erfgoed worden voor een belangrijk deel gedragen door particulier initiatief en door vrijwilligers.

Uit de Cultuurnota ('Kunst & Cultuur in Ouder-Amstel: een 'verbindende' factor')

Ondanks deze brede inzet is de aandacht voor cultureel erfgoed als culturele en economische pijler nog steeds te beperkt. Al in 2009 constateerden we dat het bestaan van zoveel historie voor veel inwoners eigenlijk heel vanzelfsprekend is. Als gemeente zouden we nog meer moeten laten blijken dat we trots zijn op onze historie.

Het college van B&W heeft in haar collegeprogramma 2010-2014 'Zeilen tegen de wind in' opgenomen dat ons cultureel en historisch erfgoed van grote waarde is en behouden moet blijven. Daartoe zal het actiever moeten worden ingezet als kwaliteit bij beleidsmatige overwegingen op het gebied van cultuur, ruimtelijke ordening, toerisme en economische zaken.

Hoe houden we het erfgoed ook op termijn in tact?

Barend Hoogendorp, Monumentenwacht Noord-Holland

'Wie het verleden kent, kent zijn toekomst'. Direct na de oorlog was er weinig aandacht voor erfgoed. Er was sprake van grote leegstand en achterstallig onderhoud. De mentaliteit na de oorlog valt het beste te omschrijven als 'alles wordt nieuw'. Men was druk bezig met de wederopbouw van wat de Tweede Wereldoorlog had aangericht. Veel erfgoed werd gesloopt. Deze 'rampen' zorgden er anderzijds voor dat een nieuw besef ontstond dat hier historie werd vernietigd. Er ontstond een tegenbeweging van klokkenluiders, particulier initiatief en historische verenigingen. Die heeft ertoe geleid dat erfgoed nu niet langer als elitair wordt gezien; behoud en restauratie worden breed gedragen.

Rol Monumentenwacht

Door de jaren heen is de rol van de Monumentenwacht veranderd. Tegenwoordig huldigt men het principe: Voorkomen is beter dan genezen. Onderhoud is goedkoper dan restaureren. Je hebt meer plezier van het pand en een goed onderhouden pand is beter verkoopbaar.

Door het terugtreden van de overheid is er meer particulier initiatief mogelijk en nodig. De overheid faciliteert hooguit en scheidt kaders. Wat hebben we geleerd: leegstand voorkomen, toekomstgericht denken, eigen verantwoordelijkheid nemen. Bij herbestemming is het zaak een goed model op te zetten met duidelijke exploitatie. Want behoeften en functies veranderen met de tijd en met de gebruiker. Laat een gebouw vitaal zijn, gebruik het hoe meer hoe beter. Want er dreigt een overschot aan gebouwen (niet aan woningen).

Bouwkundige inspecties blijven van belang. De overheid heeft belang bij monitoring van de bouwkundige kwaliteit van monumenten en het behoud van historische 'bouwmassa'. Het belang voor de eigenaar is dat hij inzicht in de kwaliteit van het pand houdt en preventief én planmatig onderhoud kan doen. Daardoor houdt hij controle op de uitgaven en heeft hij meer woonplezier.

Lessen uit het verleden:

- Voorkom leegstand
- Vermijd de waan van de dag
- Tijd kopen als dat nodig is
- Zorg voor maatschappelijk draagvlak: betrek jongere generaties
- Hanteer een bouwkundige ondergrens
- Doe concessies voor gebruik naar de eisen van de tijd en de (nieuwe) functie
- Kijk naar de exploitatiemogelijkheden en naar de functionaliteit
- Vergeet 'eindbeelden'

Houdt het levend...

Monumentenbeleid is het begin en niet het einde!!! Een monumentenlijst vraagt actief beheer van overheid, eigenaar en cultuurhistorische organisaties.

De taak van de overheid verandert: meer monitoring en ondersteuning, met in dat proces een plaats voor vergunningverlening en handhaving

De eigenaar is verantwoordelijk voor preventie, onderhoud en (toekomstig) gebruik.

Cultuurhistorische organisaties kunnen een zinvolle rol spelen bij planologische ontwikkelingen, vergunningen, ideeën voor hergebruik, redende omschrijvingen, signaleren van nieuwe ontwikkelingen. Ze moeten kennis verzamelen en doorgeven aan volgende generaties.

Hoe kunnen we dat betalen?

Bernard Brons, Nationaal Restauratiefonds

Restauratiefonds

Het Nationaal Restauratiefonds is opgericht in 1985 en is een onafhankelijke, particuliere stichting. Doel: behoud van beschermingswaardige panden (rijksmonumenten, provinciaal, gemeentelijk). Het fonds geeft voorlichting en advies en doet de uitbetaling van rijkssubsidies. Ook biedt het financieringsoplossingen voor eigenaren. Het fonds werkt samen met rijk, provincies, gemeenten, monumentenwacht en particuliere organisaties.

Financieringsmogelijkheden

Het fonds maakt gebruik van de inzet van zgn. revolvingfondsen. Dat zijn laagrentende leningen in plaats van subsidies; de duurzame inzet van gelden wordt aangevuld met marktconforme financieringsvormen.

Rijksmonumenten

Voor woonhuis monumenten is er de Restauratiefonds-hypothec. Voor niet-woonhuis monumenten zijn er de Restauratiefonds-hypothec of de Restauratiefondsplus-hypothec. Een derde mogelijkheid is 'aanvullend' financieren, marktconform ('scherp' tarief).

Gemeentelijke en provinciale monumenten

Voor gemeentelijke monumenten bestaat de Cultuurfonds-hypothec (in Noord-Holland momenteel niet beschikbaar). Voor provinciale monumenten (met woonfunctie) is er de Noord-Hollandse Monumenten-hypothec. Ook hier is aanvullend financieren tegen marktconform ('scherp') tarief mogelijk.

Subsidies

Rijk

- Ondersteunen eigenaren rijksmonumenten door de instandhoudingsregeling (Brim)
- Budget beschikbaar stellen voor herbestemming van rijksmonumenten
- Fiscale aftrekmogelijkheden voor eigenaren van rijksmonumenten

Provincie Noord-Holland

- restauratiesubsidies
- stimulering herbestemming monumenten

Wat zou de gemeente kunnen doen?

- gemeentelijke monumentenlijst
- adviseren, begeleiden en verwijzen eigenaren
- subsidieregeling voor onderhoud van gemeentelijke monumenten
- een restauratiefonds oprichten, dat scherpe voorwaarden biedt
- meedenken over de mogelijkheden en oplossingen m.b.t. herbestemming

Tot slot: de goede voorbereiding ...

Een paar tips:

- RestauratieWijzer van het Restauratiefonds
- Websites:
www.restauratiefonds.nl
www.monumenten.nl
- Gids Monumentaal Wonen, te downloaden op Monumenten.nl

Een gemeentelijke monumentenlijst?

Leo Dubbelaar, Cuypersgenootschap

Cuypersgenootschap

Het genootschap werd in 1984 opgericht. Het aantal leden (landelijk) is ca. 400. Het genootschap heeft als doelstelling het behoud van bouwkundig erfgoed uit de negentiende en twintigste eeuw en concentreert zich in toenemende mate op de bescherming van erfgoed uit de periode van na 1940. Er zijn ca. 15 actieve vrijwilligers. Viermaal per jaar verschijnt het Cuypersbulletin. Elk jaar wordt een jaarboek uitgegeven.

Monumentenbeleid in Ouder-Amstel

De gemeente Ouder-Amstel heeft een actuele erfgoedverordening. De gemeente telt 39 inschrijvingen in het Rijksmonumentenregister. De gemeente kent een lijst van karakteristieke panden. In Ouder-Amstel zijn geen gemeentelijke monumenten aangewezen. Bij de inwoners is veel draagvlak voor het behoud van cultureel erfgoed.

De gemeente Ouder-Amstel is de enige gemeente in de regio zonder gemeentelijke monumentenlijst. De aanduiding karakteristiek/beeldbepalend in het bestemmingsplan geeft slechts een geringe mate van bescherming. Sloop blijft dan nog redelijk eenvoudig. Mede door veranderende wetgeving is een monumentenstatus de beste bescherming voor erfgoed.

Een paar voorbeelden van kandidaten voor de gemeentelijke monumentenlijst:

Urbanuskerk

Rijkstraatweg 230 Duivendrecht

Kleine Kerk

Rijkstraatweg 129 Duivendrecht

Woonhuis Nicolette

Dorpsstraat 18 Ouderkerk aan de Amstel

Boerderij

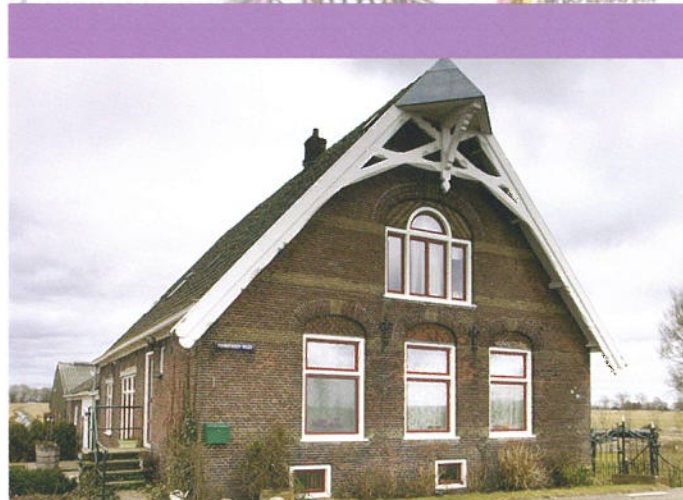
Rondehoep West 70 Ouderkerk aan de Amstel

Boerderij Kerklust

Rondehoep Oost 6 Ouderkerk aan de Amstel

Nieuw Wittenburg

Dorpsstraat 26 Ouderkerk aan de Amstel

Wat wil het Cuypersgenootschap?

- Een begin maken met een (beknopte) gemeentelijke monumentenlijst
- Gefaseerde aanwijzing om het in crisistijd haalbaar te maken
- Een goede voorlichting aan eigenaren van (toekomstige) monumenten
- Behoud van de aanduiding karakteristiek voor de niet als monument te beschermen waardevolle panden

Een beschermde status als monument is het beste instrument tegen de sloop of vermindering van historische panden en biedt mogelijkheden tot restauratie- en onderhoudssubsidie.

Commissie voor welstand en monumenten Ouder-Amstel - Uit het Jaarverslag 2012

Monumenten

De advisering over monumenten en welstand is in Ouder-Amstel geïntegreerd. In de geïntegreerde commissie worden voor beschermde monumenten in één behandeling zowel het welstandsadvies als het monumentenadvies opgesteld, liefst in een zo vroeg mogelijk stadium van de planvorming. Als de gemandateerde het wenselijk acht dat meerdere verschillende deskundigen naar een plan kijken, dan kan het plan voor advies voorgelegd worden aan de Monumentenadviescommissie. Deze vergadert maandelijks in Alkmaar. Eventuele verdere behandeling kan vervolgens weer in de geïntegreerde commissie plaatsvinden.

De integratie van de monumenten- en welstandscommissie is ook naar volle tevredenheid verlopen, er wordt regelmatig van de mogelijkheid van gecombineerde planbehandeling gebruik gemaakt. Vanuit de gemeente wordt aangegeven dat aan de gemandateerde behandeling van adviesaanvragen geen behoefte is.

Discussie

Onder leiding van Karel Loeff (Erfgoedvereniging Heemschut) werd gediscussieerd aan de hand van drie stellingen.

1. 'Koester de rampen' Barend Hoogendorp

Een "ramp" is in dit verband een tot de verbeelding sprekende kaalslag, die iedereen als voorbeeld dient van hoe het niet moet. In elke gemeente zijn dit soort 'rampen' wel voorgekomen. Heel leerzaam. Wat ging er toen mis? 'Rampen' hebben in elk geval mensen gemobiliseerd: Dit willen we niet meer. Als een pand niet beschermd is door de monumentenstatus, moet de gemeente sloop of ingrijpende veranderingen toestaan. Vermelding van een lijst van karakteristieke panden in het bestemmingsplan is een minimale beschermingsconstructie. Het is lastig om maatwerk te leveren in een bestemmingsplan. Met een gemeentelijke monumentenlijst kun je preciezer aangeven wat je wilt beschermen. Enthousiasmeer, denk na over herbestemming.

Vraag eigenaar pand uit Waver: De Rondehoep is als calamiteitenpolder aangewezen. Wat gebeurt er met mijn pand uit 1650? Als de polder weer droog valt, dan is er extra hulp nodig om te renoveren. Antwoord Mieke Blankers: Er bestaat hiervoor een schaderegeling.

Jo Blom: Er zijn al voldoende inventarisaties. Er is een monumentenlijst uit 1992 en een monumentenkaart uit 2011. Oproep aan allen om met het Cultuurplatform te komen tot een aanpak, vrijwilligers in te schakelen en lokale erfgoed specialisten te betrekken in een werkgroep.

Paul Theeuwes: De conferentie is een mooi begin. We moeten behouden wat we hebben, niet alleen naar de gemeente kijken, zelf actie nemen. Uit oogpunt van cohesie is samen werken aan behoud van erfgoed heel belangrijk.

D. van Muyden mist jongeren onder de aanwezigen. Dat hebben we aan onszelf te wijten. Het onderwerp weten we kennelijk niet interessant te maken voor ze. Ans Quirijnen zegt dat cultuureducatie één van de speerpunten is van het Cultuurplatform en het Historisch Museum. Martijn Kahlman vindt dat we ons niet zo druk moeten maken over de jongeren. Die hebben echt wel belangstelling voor monumentenzorg. Alleen doen die dat anders en meer oplossingsgericht.

2. 'Met laagrentende leningen kunnen alle restauratieopgaven met succes opgepakt worden' Bernard Brons

Financiering is er op 3 niveaus: rijk, provinciale en gemeentelijke overheid. Daarnaast zijn er belastingvoordelen, die behoudens uitzonderingen alleen voor de rijksmonumenten gelden. Voorbeelden van herbestemming: het schooltje van Dik Trom heeft diverse nieuwe bestemmingen gehad, van opslag van een veehouder tot museum. Een steenfabriek wordt onderkomen voor woningen; vooral door particulier initiatief. Een grote boerderij wordt zorgboerderij. Villa Nieuwland, voormalige woongelegenheden voor werkers aan de Afsluitdijk werd jeugdherberg; een asielzoekerscentrum is nu woning met bed en breakfast. Financiering door het fonds is mogelijk als de bank niet wil helpen.

Vraag Hans de Swart: hoe soepel is de toekenning, welke criteria worden gehanteerd? Antwoord BB: Tijdelijke oplossingen kunnen uitkomst bieden. Houd wel in de gaten dat een laagrentende lening gepaard gaat met hoge aflossingen.

3. 'Een beschermde status is het beste instrument tegen de sloop of verminking van historische panden en biedt mogelijkheden tot restauratie- en onderhoudssubsidie'

Leo Dubbelaar

Beleidsvrijheid

Elke gemeente heeft de vrijheid om wel of niet een gemeentelijke monumentenlijst te maken. Bijna elke gemeente in Noord-Holland heeft dat gedaan, met uitzondering van de Gemeente Ouder-Amstel. Rineke Korrel wijst erop dat dit niet betekent dat de gemeente en de gemeenteraad achteroverleunen.

Er zijn argumenten voor en tegen. Het kostenaspect is erg belangrijk.

Kosten

De volgende kosten zijn gemoeid met het opzetten van een gemeentelijke monumentenlijst:

- Het maken van een inventarisatie.
- Het inhuren van deskundigen voor het maken van redengevende omschrijvingen.
- Mogelijke beroepsprocedures.
- Een gemeentelijke subsidieregeling voor eigenaren al dan niet gecombineerd met een vrijstelling van een deel van de OZB.

Om te vermijden dat de kosten bij de start teveel oplopen, is een gefaseerde invoering wenselijk. Goede voorlichting is ook een niet te onderschatten aspect. Eigenaars kunnen tegen de aanwijzing in beroep gaan.

Op een vraag van Chris van der Linden schat Leo Dubbelaar de kosten voor de gemeente op ca. € 5.000,- per pand. Dat is excl. ambtelijke kosten.

Bescherming

Biedt het bestemmingsplan misschien al voldoende bescherming? Dan heb je ook geen gemeentelijke monumentenlijst nodig (Paulette Koek). Wanneer een gebouw als monument is aangewezen en voorzien van een redengevende omschrijving, is dat tevens een bescherming tegen vernietiging/sloop en ingrijpende veranderingen. Die bescherming biedt het bestemmingsplan niet. Mieke Blankers wijst op de mogelijkheid om een bestemmingsplandeskundige in te schakelen.

Monumentenbeleid in Rijnwoude (Groene Hart)

Het gemeentebestuur wil het dorpse en landelijke karakter van Rijnwoude zoveel mogelijk behouden en waar nodig gaan beschermen. De initiatieven van de burgerwerkgroep worden dan ook zeer op prijs gesteld en passen uitstekend in het streven van het gemeentebestuur. Medio 2011 heeft de Gemeenteraad het nieuwe monumentenbeleid vastgesteld en in 2012 zal gestart worden met het daadwerkelijk aanwijzen van een aantal Gemeentelijke Monumenten. Het is een misverstand te denken dat eigenaren van gemeentelijke monumenten alleen maar beperkingen ondervonden van de monumentale status van hun object. De gemeente wil via subsidie voor onderhoud, vrijstelling van bepaalde gemeentelijke leges en ruimere bestemmingsmogelijkheden, eigenaren stimuleren hun bezit te restaureren of te onderhouden.

Job Dresden, Wethouder Monumenten Rijnwoude

Conclusies

De Gemeente Ouder-Amstel is één van de weinige gemeenten in Noord-Holland die geen gemeentelijke monumenten heeft aangewezen. De gemeente beschikt nu niet over de financiële middelen om actief monumentenbeleid te voeren. De rijksmonumenten in de gemeente hebben een behoorlijke bescherming. Dat was ook niet het hete onderwerp. Veel deelnemers maakten zich vooral zorgen over karakteristieke panden, die niet zijn aangewezen als monument. In de bestemmingsplannen zijn wel karakteristieke panden opgesomd. Maar de beschermende werking van die bestemmingsplannen is beperkt.

Voorzitter Karel Loeff: Vaak zijn mensen trots als hun eigendom de status van monument heeft gekregen. De aanpak van restauratie en onderhoud moet met gevoel voor verantwoordelijkheid gebeuren. We moeten trots zijn op wat we hebben. Ons erfgoed is belangrijk voor de lokale samenhang en identiteit. Monumenten zijn er een onderdeel van. Die moet je koesteren.

Sylvia Dubbeldam: Het doorvoeren van veranderingen is altijd lastig. Maar als je altijd blijft doen wat je altijd al deed, verandert er weinig. Misschien moeten we een onderscheid maken tussen 'hardware' en 'software'. Hardware zijn de regels, afspraken en sancties. Die zijn ook nodig. Maar minstens zo belangrijk is de software: de houding t.o.v. samenwerken, met elkaar in gesprek (willen) gaan, gemeenschappelijke doelen vinden, mensen betrekken, samen een visie ontwikkelen. Tussen hard- en software moet een goede balans gevonden worden.

En hoe nu verder?

De bijeenkomst van 13 september 2013 was een goed begin, maar zelfs nog niet het halve werk. Ons erfgoed is bekend, gedocumenteerd, gefotografeerd,

gedigitaliseerd, toegankelijk, gewaardeerd en geliefd. We moeten nu werken aan inbedding van de cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening. Van 'cultuurhistorie EN het bestemmingsplan' naar 'cultuurhistorie IN het bestemmingsplan'. In de gemeente zijn heel veel mensen betrokken bij cultureel erfgoed. We moeten met elkaar gaan werken aan een nieuwe visie op monumentenzorg. Het Cultuurplatform zal daarom met de vrijwilligers die zich na afloop van de conferentie hebben opgegeven, op korte termijn een advies aan de gemeente opstellen, op basis van de uitkomsten van deze conferentie.

Om over na te denken

Hoe zit het eigenlijk met de belevingswaarde in de dorpscentra van Ouder-Amstel? Is er verschil tussen steden en dorpen? **Zie onderstaand kader.**

Alleen toekomst voor binnensteden met hoge belevingswaarde

Alleen binnensteden met een hoge belevingswaarde kunnen de toekomst rooskleurig tegemoet zien. Stadscentra die alleen functioneel zijn krijgen het de komende jaren moeilijk. Dat voorspellen onderzoekers van de Atlas voor Gemeenten, in opdracht van de provincie Gelderland. In het rapport 'De toekomst van de Gelderse stad' zetten ze uiteen hoe binnensteden moeten omgaan met de razendsnelle opkomst van het online winkelen. Alleen binnensteden met een hoge 'belevingswaarde' zijn levensvatbaar. Zo'n belevingswaarde hebben steden met een historische binnenstad vol monumenten, met veel horeca, musea, exposities en evenementen. Binnensteden die alleen functioneel zijn, zullen het moeilijker krijgen. De onderzoekers zien daarom goede kansen voor Arnhem, Nijmegen, Tiel, maar ook Zutphen en Harderwijk. Apeldoorn en Ede, die vrij nieuwe en weinig opwindende centra hebben, scoren slecht. De Stentor, 13 oktober 2013

Lijst van Rijksmonumenten in Ouder-Amstel

Nr. 1-2

Monument nr. 31950, 511286

- Achterdijk 1
- Ouderkerk
- R.K. Kerk H. Urbanus, complex met pastorie

Nr. 3

Monument nr. 511287

- Achterdijk 1
- Ouderkerk
- R.K. Kerk H. Urbanus Vollebregtorgel

Nr. 4

Monument nr. 31951

- Achterdijk 2
- Ouderkerk
- Laag huis met topgevel (restaurant)

Nr. 5

Monument nr. 31952

- Binnenweg 2
- Ouderkerk
- Poldermolen De Zwaan

Nr. 6

Monument nr. 31953

- Brugstraat 2-4
- Ouderkerk
- Huis met topgevel

Nr. 7

Monument nr. 31954

- Dorpsstraat 1
- Ouderkerk
- Boerderij De Haegh

Nr. 8

Monument nr. 31955

- Hoger Einde-Zuid 6
- Ouderkerk
- Hoogelust

Nr. 9-10

Monument nr. 31956, 31957

- Hoger Einde-Zuid 17/18
- Ouderkerk
- Schoonzicht

Nr. 11

Monument nr. 31958

- Holendrechteweg 8
- Ouderkerk
- Boerderij Amstelbocht

Nr. 12

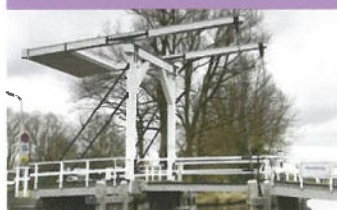
Monument nr. 31959

- Holendrechteweg 53
- Ouderkerk
- Boerderij Leerspiegel

Nr. 13

Monument nr. 31977

- Kerkstraat bij 1 ongenumerd
- Ouderkerk
- Kerkbrug

Nr. 14

Monument nr. 31960

- Kerkstraat 1
- Ouderkerk
- Pand met topgevel (bakkerij Out)

Nr. 15

Monument nr. 31961

- Kerkstraat 3,4,5,6,7,8
- Ouderkerk
- Diaconiehuisjes (museum)

Nr. 16

Monument nr. 31962

- Kerkstraat 9
- Ouderkerk
- Laag huis met rechte kroonlijst

Lijst van Rijksmonumenten in Ouder-Amstel (vervolg)

Nr. 17

Monument nr. 31967

- Kerkstraat bij 10 ongenummerd
- Ouderkerk
- Portugees-Israëlitische begraafplaats Beth Haim

Nr. 18

Monument nr. 31963

- Kerkstraat 10
- Ouderkerk
- Pand met gezwenkte topgevel (Vegahuis)

Nr. 19

Monument nr. 31968

- Kerkstraat 11
- Ouderkerk
- Amstelkerk

Nr. 20

Monument nr. 511294

- Kerkstraat 13,14,15
- Ouderkerk
- Diaconiehuizen NH Gemeente

Nr. 21

Monument nr. 511290

- Kerkstraat 20
- Ouderkerk
- Amstelkerk-Pastorie

Nr. 22

Monument nr. 511289

- Kerkstraat 20
- Ouderkerk
- Amstelkerk-Pastorie complex

Nr. 23

Monument nr. 31964

- Kerkstraat 20
- Ouderkerk
- Amstelkerk-Pastorie Tuinkoepel

Nr. 24

Monument nr. 511291

- Kerkstraat 20
- Ouderkerk
- Amstelkerk-Pastorie toegangspartij

Nr. 25

Monument nr. 511293

- Kerkstraat 20
- Ouderkerk
- Amstelkerk-Pastorie hekwerk

Nr. 26

Monument nr. 511292

- Kerkstraat 20
- Ouderkerk
- Amstelkerk-Pastorie wagenschuur

Nr. 27

Monument nr. 31966

- Kerkstraat 45 (46)/48
- Ouderkerk
- Pand De Korendrager

Nr. 28

Monument nr. 31965

- Kerkstraat 54
- Ouderkerk
- Pand met gevel met rechte kroonlijst

Nr. 29

Monument nr. 511503

- Rijksstraatweg 226
- Duivendrecht
- Boerderij Wintershoven

Nr. 30

Monument nr. 511504

- Rijksstraatweg 228
- Duivendrecht
- Anthoniushoeve

Nr. 31

Monument nr. 31970

- Rondehoep Oost 8/b
- Ouderkerk
- Boerderij Werkloon

Nr. 32

Monument nr. 31971

- Rondehoep Oost 13
- Ouderkerk
- Boerderij Zorg en Hoop

Nr. 33

Monument nr. 511295

- Rondehoep Oost 29
- Ouderkerk
- Gezellenhuis

Nr. 34

Monument nr. 511288

- Rondehoep Oost 31
- Ouderkerk
- Pastorie St. Urbanuskerk

Nr. 35

Monument nr. 31972

- Rondehoep West 40a
- Ouderkerk
- Boerderij, dwarshuistype

Nr. 36

Monument nr. 31973

- Rondehoep West 41
- Ouderkerk
- Boerderij Zomervreugd

Nr. 37

Monument nr. 31974

- (De) Waver 3
- Ouderkerk
- Boerderij Wielenrust

Nr. 38

Monument nr. 31975

- (De) Waver 29
- Ouderkerk
- Boerderij Groenendaal

Nr. 39

Monument nr. 31976

- (De) Waver 34
- Ouderkerk
- Boerderij Bouwlust

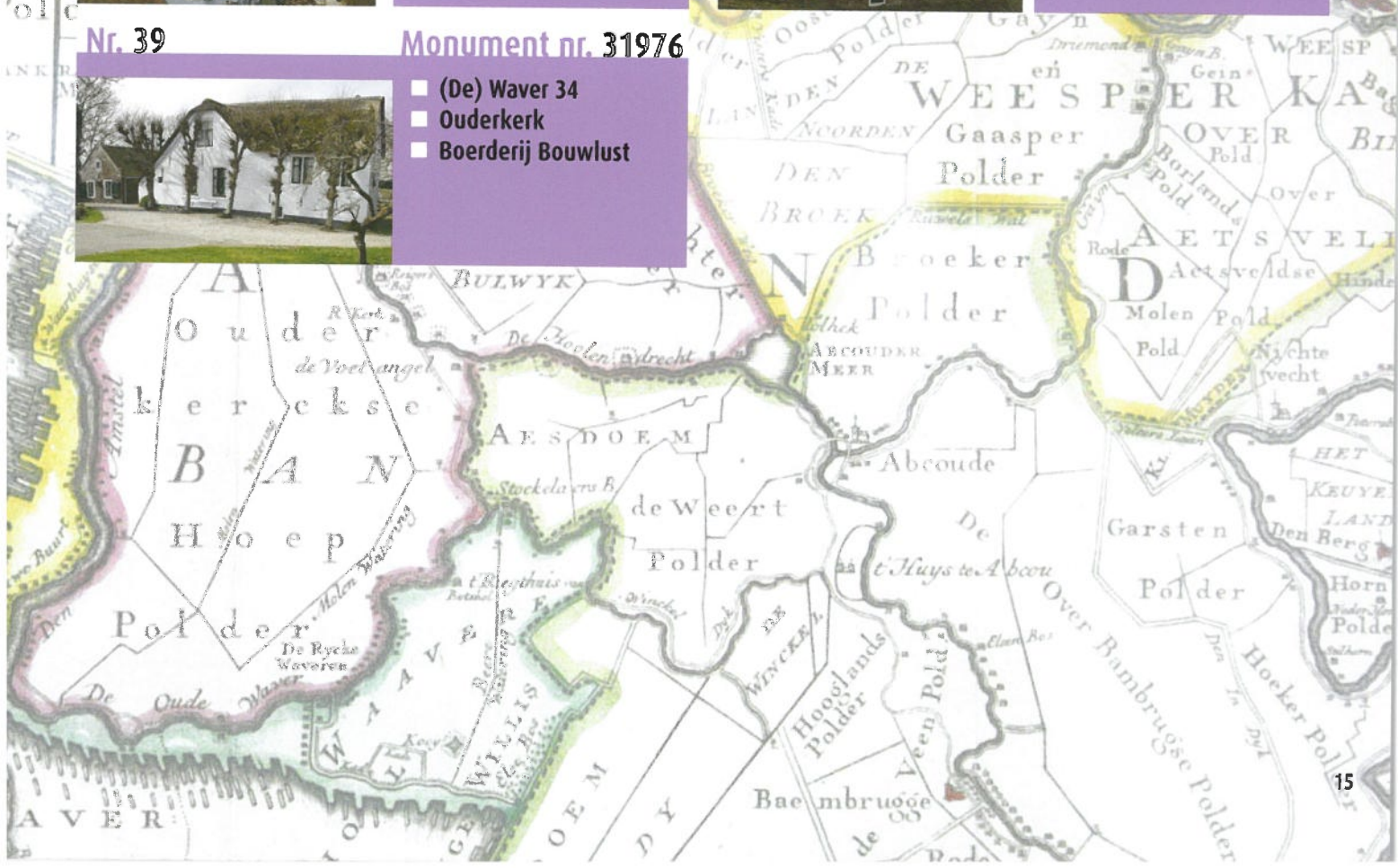

Foto: Jos Teeuwisse

Karakteristieke panden Ouder-Amstel

cf. lijst Gemeente Ouder-Amstel 2013-02-25

Volgnr.	Straat en huisnummer	Plaats	Naam / type
1	Achterdijk 4	Ouderkerk	Restaurant
2	Achterdijk 8a	Ouderkerk	Woonhuis
3	Achterdijk 14a	Ouderkerk	Woonhuis
4	Binnenweg 3, 4, 5	Ouderkerk	Boerderij Bosch-Lust, Amstel-Land
5	Binnenweg 6	Ouderkerk	Boerderij Ooster-Amstel
6	Binnenweg 7	Ouderkerk	Boerderij Rundervreugd
7	Binnenweg 11-12	Ouderkerk	Voormalige munitieopslag
8	Binnenweg 13-14	Ouderkerk	Boerderij
9	Binnenweg 16-16a	Ouderkerk	Boerderij De Drie Fonteynen
10	Binnenweg 18	Ouderkerk	Boerderij Strandvlied
11	Brugstraat 6	Ouderkerk	Woonhuis
12	Brugstraat 8	Ouderkerk	Woonhuis
13	Brugstraat 10	Ouderkerk	Woonhuis
14	Brugstraat 11	Ouderkerk	Woonhuis
15	Burg. Stramanweg 97	Ouderkerk	Boerderij Immanuel
16	Dorpsstraat 1a	Ouderkerk	Woonhuis
17	Dorpsstraat 7	Ouderkerk	Café
18	Dorpsstraat 18	Ouderkerk	Nicolette
19	Dorpsstraat 24	Ouderkerk	Woonhuis
20	Dorpsstraat 26	Ouderkerk	Nieuw-Wittenburg
21	Dorpsstraat 28	Ouderkerk	Welgelegen
22	Dorpsstraat 36-38	Ouderkerk	Slagerij/ Den Elskamp
23	Dorpsstraat 40	Ouderkerk	Woonhuis
24	Hoger Einde-Noord 47-50	Ouderkerk	Woonhuizen
25	Hoger Einde-Noord 54	Ouderkerk	Voormalig burgemeestershuis
26	Hoger Einde-Zuid 3	Ouderkerk	Woonhuis
27	Hoger Einde-Zuid 12	Ouderkerk	Stroom en Lommer
28	Hoger Einde-Zuid 15-16	Ouderkerk	Vrede Lust
29	Hoger Einde-Zuid 19-20	Ouderkerk	Woonhuis
30	Holendrechteweg 37	Ouderkerk	Boerderij Eben Haëzer
31	Holendrechteweg 52a	Ouderkerk	Boerderij
32	Hoogedijk 3	Ouderkerk	Boerderij
33	Korte Dwarsweg 8	Ouderkerk	Boerderij Panta Rei
34	Middenweg 5	Ouderkerk	Elisabeth Hoeve
35	Middenweg 7	Ouderkerk	Boerderij
36	Molenkade 30	Duivendrecht	Woonhuis
37	Molenkade 31	Duivendrecht	Woonhuis
38	Molenkade 32	Duivendrecht	Woonhuis
39	Molenkade 33	Duivendrecht	Woonhuis
40	Molenkade 34	Duivendrecht	Woonhuis
41	Molenkade 35	Duivendrecht	Woonhuis
42	Molenkade 36	Duivendrecht	Woonhuis
43	Molenkade 37	Duivendrecht	Woonhuis
44	Molenkade 38	Duivendrecht	Woonhuis
45	Molenkade 39	Duivendrecht	Woonhuis
46-53	Molenkade 40-40G	Duivendrecht	Complex woonhuizen
54	Rijksstraatweg 184 en 186	Duivendrecht	Boerderij Mijn Genoegen
55	Rijksstraatweg 230 en 232	Duivendrecht	St. Urbanuskerk en Parochiehuis
56	Rondehoep Oost 6	Ouderkerk	Boerderij Kerklust
57	Rondehoep West 32	Ouderkerk	Boerderij
58	Rondehoep West 43	Ouderkerk	Boerderij De Paerl
59	Rondehoep West 51	Ouderkerk	Boerderij
60	Rondehoep West 53	Ouderkerk	Boerderij
61	Rondehoep West 60	Ouderkerk	Boerderij
62	Rondehoep West 63	Ouderkerk	Boerderij
63	Rondehoep West 70	Ouderkerk	Boerderij
64	Waver 5	Ouderkerk	Boerderij
65	Waver 7	Ouderkerk	Boerderij De Jonge Linde
66	Waver 11	Ouderkerk	Huis schoolmeester
67	Waver 33	Ouderkerk	Boerderij Regtlust
68	Waver 37	Ouderkerk	Boerderij
69	Waver 48	Ouderkerk	Poldergemaal

Over het Cultuurplatform Ouder-Amstel

De Gemeente Ouder-Amstel wil kunst en cultuur stimuleren en daarbij gebruik maken van de deskundigheid en ervaring van iedereen die in Ouder-Amstel op dat terrein actief is. In 2008 heeft de Gemeente het initiatief genomen voor de oprichting van het Cultuurplatform Ouder-Amstel. Doel van het platform is de gemeente - gevraagd of ongevraagd - te adviseren over kunst en cultuur in Ouder-Amstel. Daarnaast wil het platform een overlegorgaan zijn voor instellingen, verenigingen en kunstenaars, voor professionals en voor amateurs door het contact tussen gemeente en mensen die op cultureel gebied actief zijn te verbeteren en zo het culturele aanbod in de gemeente te versterken. We streven ernaar om de inwoners actief te betrekken bij culturele activiteiten en de deelname eraan te stimuleren. Het platform bestaat uit een aantal betrokken bewoners en vertegenwoordigers van de domeinen erfgoed en historie, muziekeducatie, (culturele) evenementen en beeldende kunst.

Aanvullende Lijst Bijzondere Objecten/Landschappen Monumentenkaart

www.monumentenouderamstel.nl

Volgnr	Straat en huisnummer	Plaats	Naam/type
1	Binnenweg 1A	Ouderkerk	Karsenhof, Grafmonument Goudstikker, Grafmonument Veldwachters
2	Binnenweg 17	Ouderkerk	Boerderij Over-Amstel
3	Binnenweg 22	Ouderkerk	Molensloop "van Twisk"
4	Brugstraat	Ouderkerk	Covertveer
5	Burg. Stramanweg	Ouderkerk	Veenderij De Toekomst
6	Burg. Stramanweg 96	Ouderkerk	Woonhuis
7	Dorpsstraat 21	Ouderkerk	Drievliet
8	Dorpskern	Ouderkerk	Beschermd Dorpsgezicht
9	Hoger Einde-Noord 31	Ouderkerk	Geijssel (v/d Velden)
10	Hoger Einde Zuid 22	Ouderkerk	voormalige Gereformeerde Kerk
11	Holendrechteweg	Ouderkerk	Boerderij Kerkzicht
12	Holendrechteweg	Ouderkerk	Landje van Geijssel
13	Holendrechteweg	Ouderkerk	In- en uitvaart kanaal Holendrecht- en Bullewijkerpolder
14	Holendrechteweg	Ouderkerk	Hoogendijk
15	Holendrechteweg/ Amstelweg	Ouderkerk	Veenderij Holendrecht- en Bullewijkerpolder
16	Kloosterstraat 1	Duivendrecht	Café
17	Kloosterstraat/ Rijksstraatweg	Duivendrecht	Complex woonhuizen
18	Koningin Julianalaan 24	Ouderkerk	Christelijk Gereformeerde Elim kerk
19	Julianalaan 32	Ouderkerk	Woonhuis 'Karma'
20	Korte Dwarsweg 3	Ouderkerk	Woonhuis
21	Korte Dwarsweg 10	Ouderkerk	Woonhuis
22	Machineweg	Ouderkerk	Veenderij De Nieuwe Bullewijk
23	Machineweg	Ouderkerk	Veenderij De Zuidveenderij
24	Middenweg/ Holendrechtzijweg	Ouderkerk	Ouderkerkerplas
25	Molenkade 29	Duivendrecht	Woonhuis
26	Rondehoep	Ouderkerk	Polder
27	Rondehoep Oost	Ouderkerk	Ondiepte Bullewijk bij Voetangel
28	Ronde Hoep Oost 4	Ouderkerk	Boerderij
29	Ronde Hoep Oost 11	Ouderkerk	Boerderij Veelust
30	Ronde Hoep West 61	Ouderkerk	Boerderij
31	Rijksstraatweg 5-31	Ouderkerk	Dotinghuizen
32	Rijksstraatweg 118	Duivendrecht	Gevangenisje
33	Rijksstraatweg 125	Duivendrecht	Groot Giessenhof
34	Rijksstraatweg 127	Duivendrecht	Schoolmeesterhuis
35	Rijksstraatweg 129	Duivendrecht	De Kleine Kerk
36	Rijksstraatweg 215	Duivendrecht	Café
37	Rijksstraatweg 222-224	Duivendrecht	Winkels
38	Rijksstraatweg	Duivendrecht	Weidegebied Rijksstraatweg
39	Schoolpad 1-2	Duivendrecht	d'Oude School
40	Waver 46	Ouderkerk	Boerderij Swanevelt
41	Zwarte Laantje 4	Duivendrecht	Golfbaan en Clubhuis Old Course Amsterdam

Colofon

- Sponsor Rabobank Coöperatief Fonds Amstel en Vecht
- Foto's Piet de Boer, Hans Dornseiffen
- Tekst Ans Quirijnen en Alex de Boer, Cultuurplatform Ouder-Amstel
- Vormgeving info@ArtplusAdvice.nl, Ernestine de Bruijn
- Verspreiding Aan alle conferentiedeelnemers en belangstellende organisaties

Speciale dank voor hun bijdragen aan de erfgoedconferentie:

- Erfgoedvereniging Heemschut
- Monumentenwacht Noord-Holland
- Nationaal Restauratiefonds
- Stichting Cuypersgenootschap

Rabobank

Aan
de gemeenteraad van
Ouder-Amstel
Kopie

Van
college van burgemeester en
wethouders

Datum
4 oktober 2016

Betreft
Beantwoording vragen uit commissievergadering 29 september 2016 over erfgoedbeleid

Is aanwijzing op vrijwillige basis mogelijk?

Het is technisch mogelijk aanwijzing op vrijwillige basis te doen, zie bijvoorbeeld gemeente Westerveld. (<https://erfgoedstem.nl/college-stemt-met-vrijwillige-gemeentelijke-monumentenlijst/>)

Dit moet worden vastgelegd in de erfgoedverordening.

Het is echter niet wenselijk omdat daarmee het algemeen belang van het behoud van een pand niet kan prevaleren indien de eigenaar niet wenst mee te werken. Monumentenzorg is al jaren geen hindermacht meer; het (her)gebruik van monumentale panden staat voorop bij de behandeling van verbouwingaanvragen. Onderhoud waarbij het uiterlijk niet verandert is vergunningsvrij.

Voordelen van gemeentelijke monumentenstatus:

- Eigenaar krijgt extra begeleiding van erfgoedcommissie als hij wil verbouwen, wat de waarde van zijn pand verhoogt na de verbouwing.
- Raad kan overwegen vrijstellen van leges bij omgevingsvergunning in te stellen. Dit werkt goed; het is een service die niet-monumenten niet krijgen. Let op: dan ook overwegen of dat dan ook voor eigenaren van rijksmonumenten geldt.
- Raad kan overwegen lidmaatschap van de Monumentenwacht te geven, dat werkt preventief en helpt mensen bij het stellen van prioriteiten bij het onderhoud van hun pand. (inspectieabonnement kost jaarlijks 42,50 euro per pand, <http://monumentenwachtnoordholland.nl/abonneren/>)

Gang van zaken die wordt voorgesteld:

- Gemeente stelt lijst op van potentiële monumenten in samenspraak met Werkgroep Cultureel Erfgoed.
- Eigenaren van potentiële monumenten ontvangen een brief waarin wordt uitgelegd dat de gemeente voornemens is het pand te beschermen gezien de bijzondere kwaliteit, met de vraag of een onderzoeker op bezoek mag komen om interieur te bekijken en informatie te verstrekken over de gevolgen en andere vragen te beantwoorden.

Gevolgen bescherming zijn:

Een eigenaar moet bij een ingrijpende verbouwing een omgevingsvergunning monument aanvragen. Hij/zij krijgt dan vanuit de gemeente extra advies en begeleiding van de verbouwing om deze kwalitatief zo goed mogelijk te laten uitvoeren binnen de financiële mogelijkheden van eigenaar.

Bij sloop moet een sloopvergunning worden aangevraagd.

Na dit gesprek kunnen mensen aangeven als ze het echt niet willen. Het college zal het bezwaar serieus meewegen in de beslissing om het al dan niet aan te wijzen.

Als het college besluit tot aanwijzing kan eigenaar naar de rechter gaan. Dan wordt publiek belang afgewogen tegen privaat belang. De ervaring leert dat, mits de voorlichting vooraf goed is, slechts een zeer klein percentage deze stap zet.

Waar is het juridisch geregeld dat aanwijzing van gemeentelijke monumenten een verantwoordelijkheid is van B&W?

Normaliter is in de erfgoedverordening opgenomen dat het een bevoegdheid is van het college. De Raad controleert en stelt kaders. Je kunt ook vastleggen dat het raadsbevoegdheid is, maar dat maakt het hele proces omslachtig, lange vergaderingen worden nodig om alle potentiële monumenten gedegen te behandelen en het proces wordt minder overzichtelijk voor burgers.
(zie Erfgoedverordening Artikel 5)

Wat zijn mogelijkheden om te handhaven als eigenaar zijn monument verwaarloost?

In de erfgoedwet staat (met een verwijzing naar de monumentenwet) dat het verboden is een beschermd monument te beschadigen of te vernielen. Samen met de instandhoudingsplicht uit de Wabo zijn dit instrumenten om een eigenaar aan te schrijven. Wel dient de gemeente dan goed duidelijk te kunnen maken dat de gevolgen van de verwaarlozing kunnen leiden tot het verval van een monument. Hier zijn in den lande vele voorbeelden van.

De benoeming van een gemeentelijk monument is dus sterker dan de bescherming die de Wabo biedt.

Om verval te voorkomen is het mogelijk het lidmaatschap van de Monumentenwacht cadeau te geven, dat werkt preventief.

Wat betekent de term "cultuurgoed" in de verordening artikel 3?

Deze term wordt bepaald in de Erfgoedwet, Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen van de erfgoedwet, Artikel 1.1. Begripsbepalingen
(<http://cultureelerfgoed.nl/dossiers/erfgoedwet>)
cultuurgoed: roerende zaak die deel uitmaakt van cultureel erfgoed;

Nummer 2016/52

datum raadsvergadering : 6 oktober 2016
onderwerp : Ontwerpbestemmingsplan Ronde Hoep West 52A
portefeuillehouder : M.C. van der Weele
datum raadsvoorstel : 4 oktober 2016

Samenvatting

De eigenaar van het perceel Ronde Hoep West 52A wil op zijn perceel een nieuwe kap-schuur bouwen. Op deze gronden geldt echter de huidige bestemming "tuin". Op gronden met deze bestemming mag niet gebouwd worden. Uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening bestaan er geen bezwaren tegen de bouw van deze schuur. Om die reden wordt voorgesteld de bouw daarvan mogelijk te maken. Het voorliggende bestemmingsplan voorziet hierin. Aan de zuidzijde van het perceel is de bestemming "wonen" met dezelfde oppervlakte verkleind. Op deze wijze blijft het te bebouwen oppervlak gelijk. Het ontwerp bestemmingsplan heeft ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingekomen. De raad wordt daarom voorgesteld het bestemmingsplan vast te stellen.

Wat is de voorgeschiedenis?

Dit bouwplan heeft een lange voorgeschiedenis. In 2007 heeft de toenmalige eigenaar van dit perceel de gemeente verzocht de huidige agrarische bestemming te wijzigen in een woonbestemming. Er is daartoe een wijzigingsplan gemaakt waarin twee woningen en bijgebouwen (schuur) mogelijk werden gemaakt. De reeds bestaande schuur is daarbij wegbestemd, omdat de toenmalige eigenaar voornemens was deze af te breken. Elders op het perceel zou daarna een nieuwe schuur worden gerealiseerd. In de beheersverordening voor De Ronde Hoep hebben deze gronden dan ook de bestemming "Tuin" gekregen.

Wat is er aan de hand?

Het perceel is ondertussen verkocht. De huidige eigenaar heeft inmiddels een omgevingsvergunning voor de bouw van de twee woningen. Hij wil echter de schuur op een andere locatie realiseren dan waar het in het wijzigingsplan mogelijk wordt gemaakt, namelijk op de oorspronkelijke locatie waarop nu nog steeds de oude schuur aanwezig is. Deze gronden hebben echter de bestemming "Tuin".

Voorgesteld wordt de bestemming van deze gronden te wijzigen om de bouw van de schuur mogelijk te maken. Voor de regeling is aangesloten bij de geldende beheersverordening 'De Ronde Hoep'.

Er is een flora en faunaonderzoek gedaan. Hieruit blijkt dat de mogelijkheid aanwezig is dat vleermuizen voorkomen in de te slopen bebouwing. Dit betekent dat voordat er begonnen wordt met (sloop)werkzaamheden onderzoek gedaan dient te worden conform het vleermuisprotocol en zo nodig mitigerende maatregelen getroffen moeten worden. De eigenaar zal hiervan in kennis worden gesteld.

Wat gaan we doen?

Voorgesteld wordt het ontwerpbestemmingsplan "Ronde Hoep West 52A" vast te stellen.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Ter plaatse van de nieuwe schuur is in het voorliggende bestemmingsplan de bestemming "Wonen" opgenomen. Aan de zuidzijde van het perceel is de bestemming "Wonen" met hetzelfde oppervlakte verkleind. Aan die gronden is de bestemming "Tuin" gegeven. Op deze wijze blijft het te bebouwen oppervlak gelijk. Uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening bestaan er geen bezwaren tegen de bouw van deze schuur op de gewenste locatie.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Alle kosten komen voor rekening van aanvrager. Kostenverhaal is niet aan de orde.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Tegen de vaststelling is beroep mogelijk bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Aangezien er geen zienswijzen zijn ingebracht is deze kans nihil.

Wat is het vervolg?

Na vaststelling van het bestemmingsplan kan de schuur worden gerealiseerd met een 'reguliere' omgevingsvergunning.

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel,
de secretaris, de burgemeester

L.J. Heijlman

M.T.J. Blankers-Kasbergen

De raad van de gemeente Ouder-Amstel,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 4 oktober 2016, nummer 2016/52,

BESLUIT :

In het ontwerp bestemmingsplan Ronde Hoep West 52A op een specifieke locatie de aanduiding tuin te veranderen in wonen en omgekeerd, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0437.BPBRHW52A-VA01.gml met de bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBKN (GBK 2012-04-17).

Ouder-Amstel, 6 oktober 2016

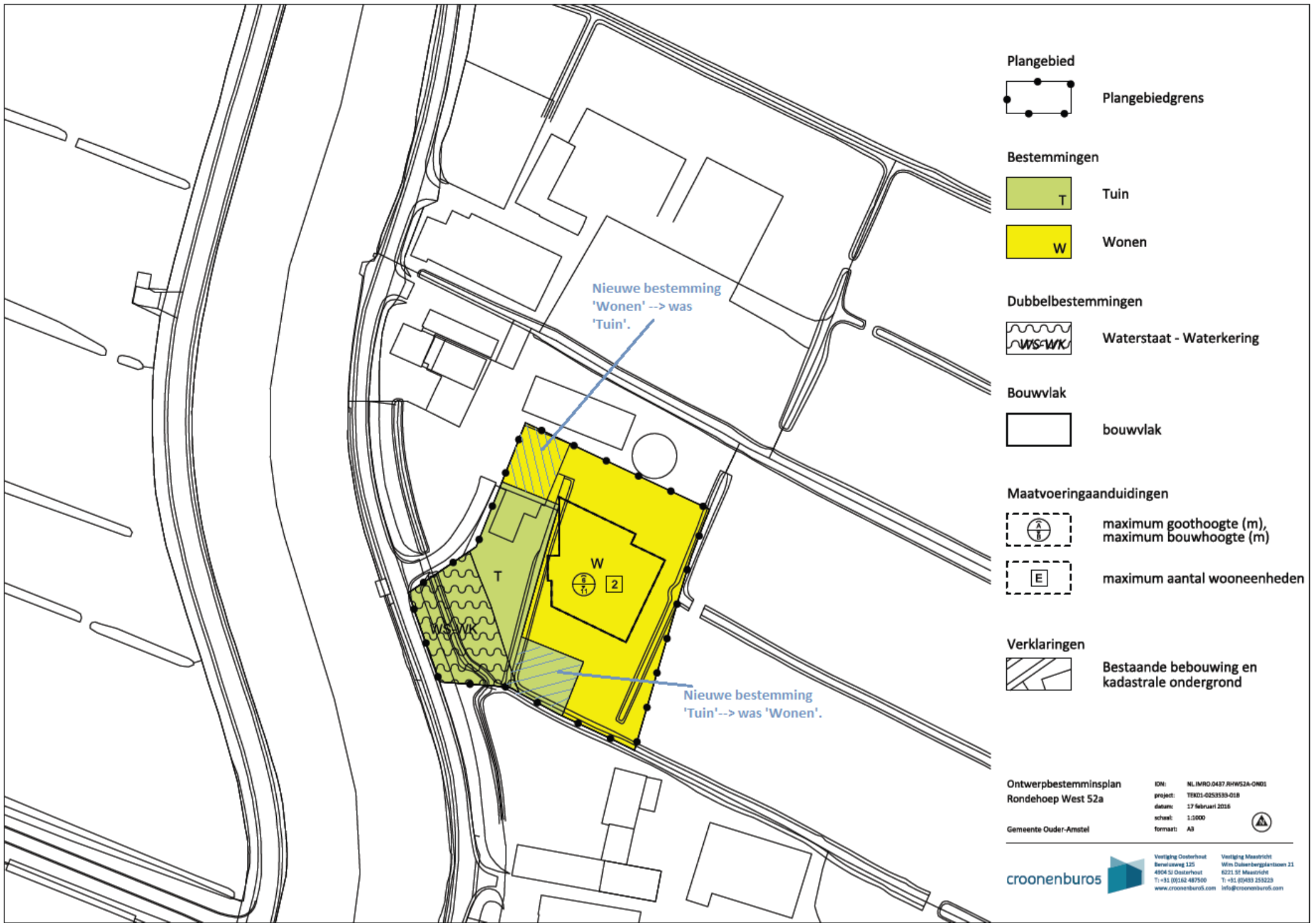
De raad voornoemd,

de raadsgriffier,

de voorzitter,

A.A. Swets

M.T.J. Blankers-Kasbergen

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

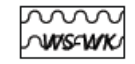

Tuin

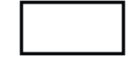
Wonen

Dubbelbestemmingen

Waterstaat - Waterkering

Bouwvlak

bouwvlak

Maatvoeringaanduidingen

maximum goothoogte (m),
maximum bouwhoogte (m)

maximum aantal wooneenheden

Verklaringen

Bestaande bebouwing en
kadastrale ondergrond

Ontwerpbestemmingsplan
Rondehoep West 52a

IDN: NL.IMRO.0437.RHWS2A-0N01
 project: TER01-0253533-018
 datum: 17 februari 2018
 schaal: 1:1000
 formaat: A3

Gemeente Ouder-Amstel

croonenburo5

Vestiging Oostbroek
 Bovenlaanweg 125
 4104 SJ Oostbroek
 T: +31 (0)162 487500
 www.croonenburo5.com

Vestiging Maastricht
 Win Duinenbergplantsoen 21
 6221 SF Maastricht
 T: +31 (0)43 255228
 info@croonenburo5.com

Inhoud

Hoofdstuk 1 Inleidende regels	3
Artikel 1 Begrippen	3
Artikel 2 Wijze van meten	7
Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels	9
Artikel 3 Tuin	9
Artikel 4 Wonen	10
Artikel 5 Waterstaat - Waterkering	12
Hoofdstuk 3 Algemene regels	13
Artikel 6 Anti-dubbeltelregel	13
Artikel 7 Algemene bouwregels	13
Artikel 8 Algemene gebruiksregels	14
Artikel 9 Algemene afwijkingsregels	14
Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels	15
Artikel 10 Overgangsrecht	15
Artikel 11 Slotregel	16

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In dit plan wordt verstaan onder:

1.1 plan

het bestemmingsplan 'Rondehoep West 52a' met identificatienummer NL.IMRO.0437.RHW52A-ON01 van de gemeente Pijnacker-Nootdorp;

1.2 bestemmingsplan

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.5 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

1.6 bebouwingspercentage

een in de regels aangegeven percentage, dat de grootte van het bouwperceel aangeeft dat maximaal mag worden bebouwd;

1.7 bed & breakfast

een kleinschalige accommodatie gericht op het bieden van kortdurend toeristisch nachtverblijf met de verzorging van ontbijt zonder dat het een zelfstandige woning/wooneenheid betreft;

1.8 bedrijf

een inrichting of instelling gericht op het bedrijfsmatig voortbrengen, vervaardigen, bewerken, opslaan, installeren en/of herstellen van goederen dan wel het bedrijfsmatig verlenen van diensten, aan huis verbonden beroepen en bed and breakfasts daaronder niet begrepen;

1.9 bedrijf aan huis

het door de bewoner van de woning bedrijfsmatig verlenen van diensten c.q. het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid, geheel of overwegend door handwerk, dat door zijn beperkte omvang in een woning en daarbij behorende bouwwerken met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend, niet zijnde detailhandel, behoudens de beperkte verkoop van artikelen verband houdende met de activiteiten;

1.10 beroep aan huis

een beroep of het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, architectonisch, kunstzinnig, juridisch, (para)medisch, therapeutisch of daarmee naar aard gelijk te stellen gebied, dat door de beperkte omvang in een ondergeschikt gedeelte van een woning en daarbij behorende bouwwerken, met behoud van de normale woonfunctie, wordt uitgeoefend;

1.11 bestaand

bebouwing of gebruik dat op het tijdstip van de eerste terinzagelegging van het ontwerp van dit plan bestaat of in uitvoering is, danwel na dat tijdstip is of mag worden gebouwd en/of gebruikt krachtens een omgevingsvergunning, waarbij in het kader van bouwen de omgevingsvergunningsaanvraag voor dat tijdstip is ingediend;

1.12 bijbehorend bouwwerk

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak, waaronder tevens begrepen een uitbouw;

1.13 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.14 bouwgrens

de grens van een bouwvlak;

1.15 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.16 bouwperceelgrens

de grens van een bouwperceel;

1.17 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde, zijn toegestaan;

1.18 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden;

1.19 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.20 hoofdgebouw

een gebouw, dat op een bouwperceel door zijn constructie of afmetingen, dan wel gelet op de bestemming, als het belangrijkste gebouw valt aan te merken;

1.21 huishouden

een aantal, aan elkaar door familieband of anderszins gerelateerde, personen, die gezamenlijk één eenheid vormen en als zodanig ook gebruik maken van één woning;

1.22 kampeermiddel

tent, tentwagen, kampeerauto of caravan dan wel enig ander onderkomen of enig ander voertuig of gewezen voertuig of gedeelte daarvan, voor zover geen bouwwerk zijnde waarvoor een omgevingsvergunning voor het bouwen is vereist; een en ander voor zover deze onderkomens of voertuigen geheel of ten dele blijvend zijn bestemd of opgericht dan wel worden of kunnen worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf;

1.23 maatschappelijk

educatieve, sociaal-medische, sociaal-culturele en levensbeschouwelijke voorzieningen en voorzieningen ten behoeve van openbare dienstverlening en kinderopvang, alsook ondergeschikte detailhandel en horecabedrijf ten dienste van deze voorzieningen;

1.24 opslag

het bewaren van goederen, materialen en stoffen zonder dat ter plaatse sprake is van productie, bewerking, verwerking handel, en/of activiteiten van administratieve aard;

1.25 peil

- voor gebouwen waarvan de toegang onmiddellijk aan de weg grenst: de hoogte van de kruin van de weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
- voor gebouwen in het talud van de dijk: de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang van het gebouw;
- in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld;

1.26 uitbouw:

een uit de gevel uitstekend ondergeschikt deel van een woning, zoals erkers, toegangsportalen, (bij)keukens, en woon- of slaapgedeelten alsmede uitstekende delen van inpanidige garages en bergingen;

1.27 voorgevel:

de naar de weg gekeerde gevel van een gebouw of, indien het een gebouw betreft met meerdere naar de weg gekeerde gevels, de naar de weg gekeerde gevel, welke door de gevelindeling en/of situering van de oprit en/of de voortuin als meest representatieve gevel van het gebouw dient te worden aangemerkt;

1.28 voorgevellijn:

denkbeeldige lijn die strak loopt langs de voorgevel van een gebouw tot aan de perceelsgrenzen;

1.29 waterhuishoudkundige

waterhuishoudkundige voorzieningen zijn voorzieningen die nodig zijn ten behoeve van een goede wateraanvoer, waterafvoer, waterberging en waterkwaliteit;

1.30 woning:

een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden, waaronder onder andere worden begrepen zorgwoningen, studentenwoningen en expatwoningen;

Artikel 2 **Wijze van meten**

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de afstand tot de bouwperceelsgrens

Tussen de grens van het bouwperceel en een bepaald punt van het bouwwerk, waar die afstand het kortst is.

2.2 de bouwhoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk geen gebouwe zijnde met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.3 de dakhelling

Langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.4 de goothoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.5 de inhoud van een bouwwerk

Tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.6 de oppervlakte van een bouwwerk

Tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.7 hartlijn

Vanuit het hart van de lijn wordt gemeten.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Tuin

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a tuinen;

met daaraan ondergeschikt:

b water, behorende bij de aangrenzend gelegen hoofdgebouwen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de volgende regels:

a de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde mag niet meer bedragen dan 2 m, met dien verstande dat de hoogte voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde voor zover gelegen vóór de voorgevellijn maximaal 1 m mag bedragen.

3.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken, wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

a het opslaan van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijke gebruik onttrokken voorwerpen, goederen, stoffen en materialen en van emballage en/of afval, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;

b het opslaan, opgeslagen houden, storten of lozen van vaste of vloeibare afvalstoffen behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond.

Artikel 4 Wonen

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a wonen;

met de daarbij behorende:

- b tuinen, erven en terreinen;
- c wegen en paden;
- d parkeervoorzieningen;
- e water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
- f groenvoorzieningen.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende regels.

- a ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' mag het aantal woningen niet meer mag bedragen dan op de verbeelding is aangegeven;
- b het bebouwde oppervlakte per bouwperceel mag maximaal 50% bedragen;
- c ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' geldt de aangeduide hoogte als maximale bouw- en goothoogte;
- d de inhoud van een woning inclusief uitbouwen mag niet meer bedragen dan 750 m³;
- e de voorgevel van een woning is georiënteerd op de dijk;
- f de inhoud van bestaande woningen mag maximaal met 30% worden vergroot, waarbij het bepaalde onder d van toepassing is.

4.2.2 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende regels:

- a de gezamenlijke oppervlakte van bijbehorende bouwwerken bij een hoofdgebouw mag maximaal 120 m² bedragen;
- b de maximale goot- en bouwhoogte van bijbehorende bouwwerken bedraagt maximaal 3 m respectievelijk 6 m.

4.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de volgende regels:

- a de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 2 m;
- b de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 3 m.

4.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

- a 4.2.1 onder f voor het vergroten van de inhoud van een woning met meer dan 30%, met dien verstande dat:
 - 1 het bepaalde in 4.2.1 onder d van toepassing is;
 - 2 het karakter van de woning niet onevenredig wordt aangetast;

- b 4.2.2 onder a voor het vergroten van het oppervlakte van een bijbehorend bouwwerk bij een woning tot maximaal 60 m², met dien verstande dat dit bijbehorend bouwwerk wordt opgericht ten behoeve van landschapsbeheer.

4.4 Specifieke gebruiksregels

4.4.1 Beroep aan huis

Aan huis gebonden beroepen zijn uitsluitend toelaatbaar onder de volgende voorwaarden:

- a ten hoogste 40% van de vloeroppervlakte van de woning mag worden gebruikt voor aan huis gebonden beroepen met een maximum van 45 m².

4.4.2 Bed & breakfast

Het gebruik van een gebouw voor bed and breakfast is uitsluitend toelaatbaar onder de volgende voorwaarden:

- a ten hoogste 65 m² van het gebouw mag worden gebruikt voor bed en breakfast;
- b in de omgeving van het gebouw mag geen onevenredige vergroting van de verkeers- en parkeerdruk optreden;
- c het gebruik mag geen onevenredige afbreuk doen aan het karakter van het perceel en de omgeving.

4.4.3 Strijdig gebruik

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

- a permanente of tijdelijke bewoning, voor zover het vrijstaande bijbehorende bouwwerken betreft;
- b bewoning als afhankelijke woonruimte;
- c recreatief nachtverblijf.

Artikel 5 Waterstaat - Waterkering

5.1 Bestemmingsomschrijving

- a De voor 'Waterstaat - Waterkering' aangewezen gronden zijn behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor dijken, kaden, dijksloten en andere voorzieningen ten behoeve van de waterkering.
- b Waar een basisbestemming samenvalt met deze dubbelbestemming geldt primair het bepaalde ten aanzien van de dubbelbestemming. De bepalingen van de basisbestemming zijn alsdan uitsluitend van toepassing voor zover deze niet strijdig zijn met het bepaalde ten aanzien van de dubbelbestemming.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene bouwregels

7.1 Ondergeschikte bouwdelen

Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, liftschachten, gevel- en kroonlijsten, luifels, uitbouwen, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding van bouw-, c.q. bestemmingsgrenzen niet meer dan 1 meter bedraagt.

7.2 Algemene bepaling over bestaande afstanden en andere maten

7.2.1 Maximale maatvoering

Indien afstanden tot, en bouwhoogten, inhoud, aantallen en/of oppervlakten van bestaande bouwwerken die gebouwd zijn met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet, op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan meer bedragen dan ingevolge hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen deze maten en hoeveelheden als maximaal toelaatbaar worden aangehouden.

7.2.2 Minimale maatvoering

In die gevallen dat afstanden tot, en bouwhoogten, inhoud, aantallen en/of oppervlakten van bestaande bouwwerken, die gebouwd zijn met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet, op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan minder bedragen dan ingevolge hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen deze maten en hoeveelheden als minimaal toelaatbaar worden aangehouden.

7.2.3 Heroprichting

In het geval van (her)oprichting van gebouwen is het bepaalde in [7.2.1](#) en [7.2.2](#) uitsluitend van toepassing indien het geschiedt op dezelfde plaats.

7.3 Verbod

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning bouwwerken geen gebouwen zijnde op te richten in de vorm van reclameborden, neonreclame of lichtbakken.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

8.1 Strijdig gebruik

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

- a opslag van bagger, grond en grondspecie;
- b opslag van vaten, kisten, al dan niet voor gebruik geschikte werktuigen en machines of onderdelen daarvan, oude en nieuwe (bouw)materialen, afval, puin, grind of brandstoffen;
- c uitstallings-, opslag-, stand- of ligplaats voor kampeer en verblijfsmiddelen;
- d het houden van wedstrijden met motorvoertuigen of bromfietsen;
- e het (laten) landen of opstijgen van ultralightvliegtuigen;
- f kampeerreinen;
- g seksinrichtingen;
- h speelautomatenhallen;
- i inrichtingen ten behoeve van het verstrekken van verdovende middelen vallende onder de Opiumwet;
- j opslag van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk.

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels

9.1 Afwijken maatvoering

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van de regels van het plan, voor het overschrijden van in deze regels genoemde maten en percentages, zoals goothoogte, hoogte en oppervlakte van gebouwen en bebouwingspercentages, met niet meer dan 10% en met dien verstande dat de bouw- en gebruiksmogelijkheden van nabijgelegen percelen niet in onevenredige mate worden beperkt en/of indien ter plaatse aanwezige waarden niet op onevenredige wijze worden of kunnen worden aangetast.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 10 Overgangsrecht

10.1 Overgangsrecht bouwwerken

- a Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
 - 1 gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
 - 2 na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
- b Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde onder a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het bepaalde onder a met maximaal 10%.
- c Het bepaalde onder a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

10.2 Overgangsrecht gebruik

- a Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
- b Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het bepaalde onder a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
- c Indien het gebruik, bedoeld in het bepaalde onder a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
- d Het bepaalde onder a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 11 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

'Regels van het bestemmingsplanRondehoep West 52a'.

18 februari 2016

Ontwerpbestemmingsplan

Rondehoep West 52a

Gemeente Ouder-Amstel

Ontwerpbestemmingsplan

Rondehoep West 52a

Gemeente Ouder-Amstel

Toelichting

Regels

Verbeelding

Schaal 1:1.000

Datum:

18 februari 2016

Projectgegevens:

TOE01-0253533-01B

REG01-0253533-01B

TEK01-0253533-01B

Identificatienummer:

NL.IMRO.0437.RHW52A-ON01

Datum

18-02-2016

Opsteller(s)

HW, MV

Projectleider

C. Stolzenbach

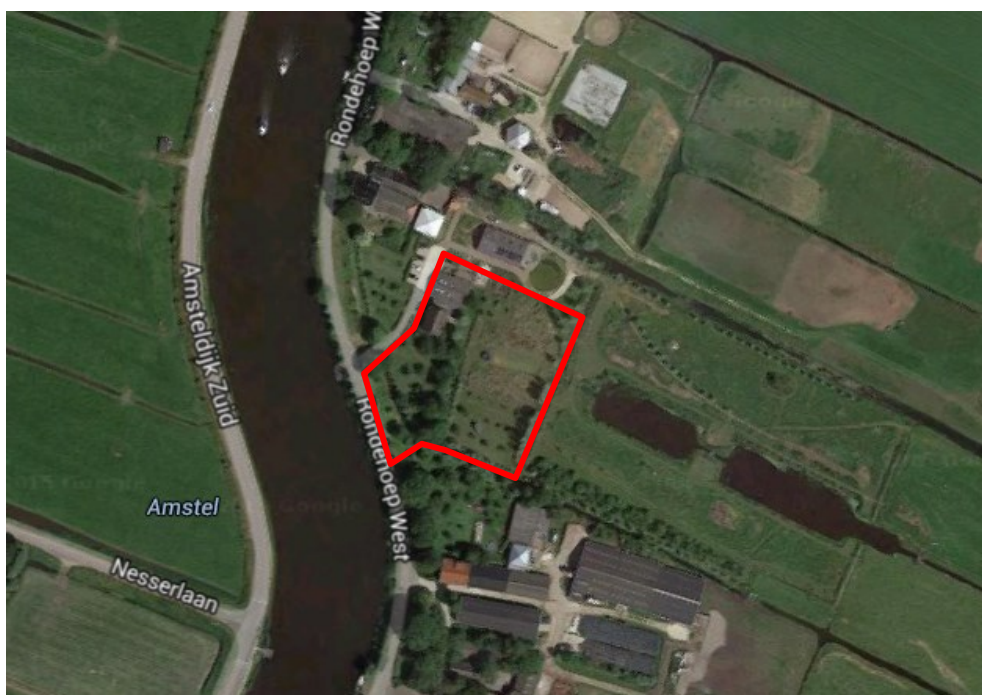
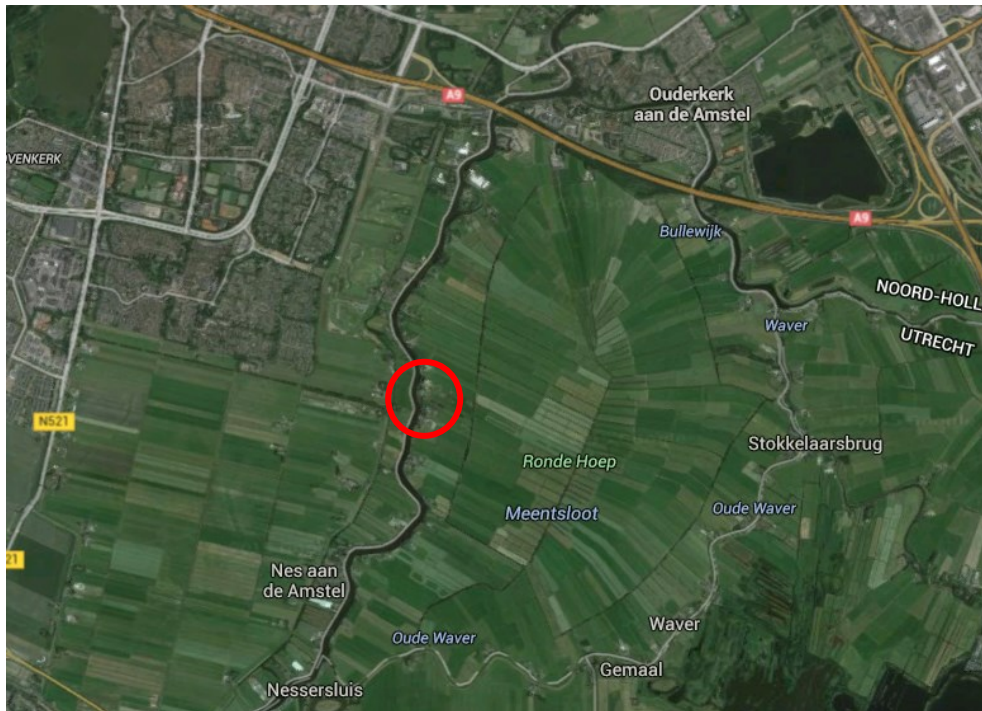
Vrijgave

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doel	1
1.2	Plangebied	1
1.3	Vigerend plan	1
1.4	Leeswijzer	1
2	Planbeschrijving	3
2.1	Huidige situatie	3
2.2	Het plan	3
2.3	Vertaling in het bestemmingsplan	4
3	Haalbaarheid	5
3.1	Uitvoerbaarheid	5
3.2	Procedures	5

Bijlage:

Bijlage 1	Quickscan flora en fauna Rondehoep West 52A, CroonenBuro5, 26 januari 2016
-----------	--

Ligging en globale begrenzing plangebied (Google Maps)

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Voor het perceel Rondehoep West 52a in de gemeente Ouder-Amstel gelden de bestemmingen 'Wonen' en 'Tuin'. Er is een omgevingsvergunning voor het bouwen verleend voor de realisering van twee woningen. Initiatiefnemer wenst op de locatie waar reeds bebouwing aanwezig is, een nieuwe kapschuur te bouwen. De gronden op deze locatie zijn echter voorzien van de bestemming 'Tuin', waar geen gebouwen zijn toegestaan.

Voorliggend bestemmingsplan voorziet in een woonbestemming ter plaatse van de te realiseren schuur. De huidige woonbestemming is aan de zuidzijde verkleind, zodat het totale oppervlak van de woonbestemming niet toeneemt. Voor de regeling is aangesloten bij de geldende beheersverordening 'De Ronde Hoep'.

1.2 Plangebied

Het plangebied van voorliggend bestemmingsplan ligt ten zuiden van de kern Ouderkerk aan de Amstel, ten oosten van de Amstel aan de Rondehoep West. De begrenzing van het plangebied wordt gevormd door de tuin- en woonbestemming die voor het perceel zijn opgenomen. De ligging en begrenzing van het plangebied zijn op nevenstaande afbeelding opgenomen.

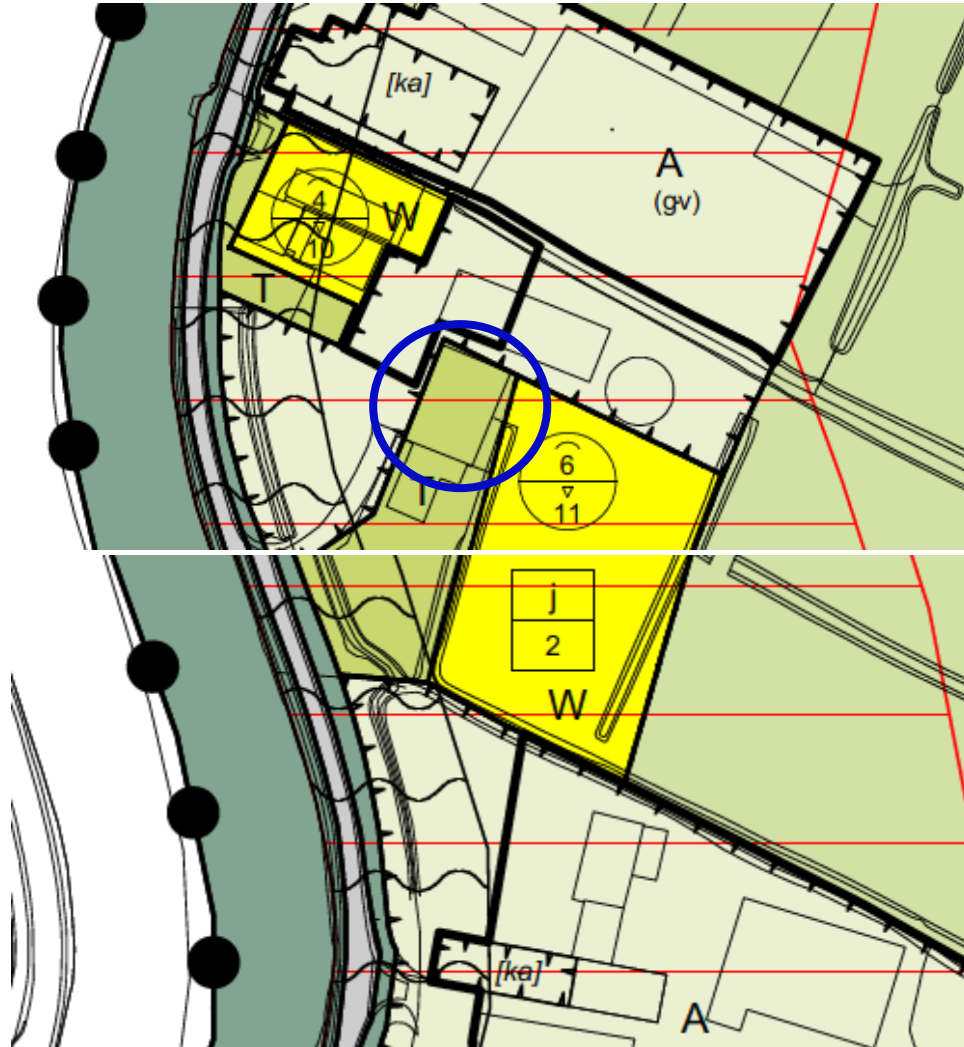
1.3 Vigerend plan

Voor het plangebied vigeert de beheersverordening 'De Ronde Hoep' die op 25 september 2014 door de gemeenteraad van Ouder-Amstel is vastgesteld. In de beheersverordening is het wijzigingsplan 'Rondehoep West 52a', dat op 12 april 2011 is vastgesteld, opgenomen. Het wijzigingsplan maakt de ontwikkeling van twee woningen op het perceel mogelijk.

Voor het plangebied zijn de bestemmingen 'Tuin' en 'Wonen' opgenomen. Binnen de bestemming 'Wonen' zijn maximaal twee woningen toegestaan met bijbehorende bouwwerken. Binnen de bestemming 'Tuin' zijn uitsluitend tuinen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, toegestaan. Om de kapschuur mogelijk te maken, is de bestemming 'Tuin' gewijzigd in de bestemming 'Wonen'.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de huidige en toekomstige situatie van het voornemen beschreven en er is aangegeven hoe het voornemen in voorliggend bestemmingsplan is vertaald. De haalbaarheid van het voornemen wordt in hoofdstuk 3 beschreven.

Uitsnede verbeelding beheersverordening De Ronde Hoep met in blauw de locatie van de nieuwe schuur

2 Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de polder De Ronde Hoep, ten zuiden van de kern Ouderkerk aan de Amstel en ten oosten van de Amstel. Op het perceel Rondehoep West 52A staat een woning met bijbehorende schuur. Overige bouwwerken die op het perceel hebben bestaan, zoals schuren en een mestsilo, zijn inmiddels gesloopt. Er is een omgevingsvergunning verleend voor de bouw van twee woningen op het perceel. De bestaande woning en schuur worden gesloopt.

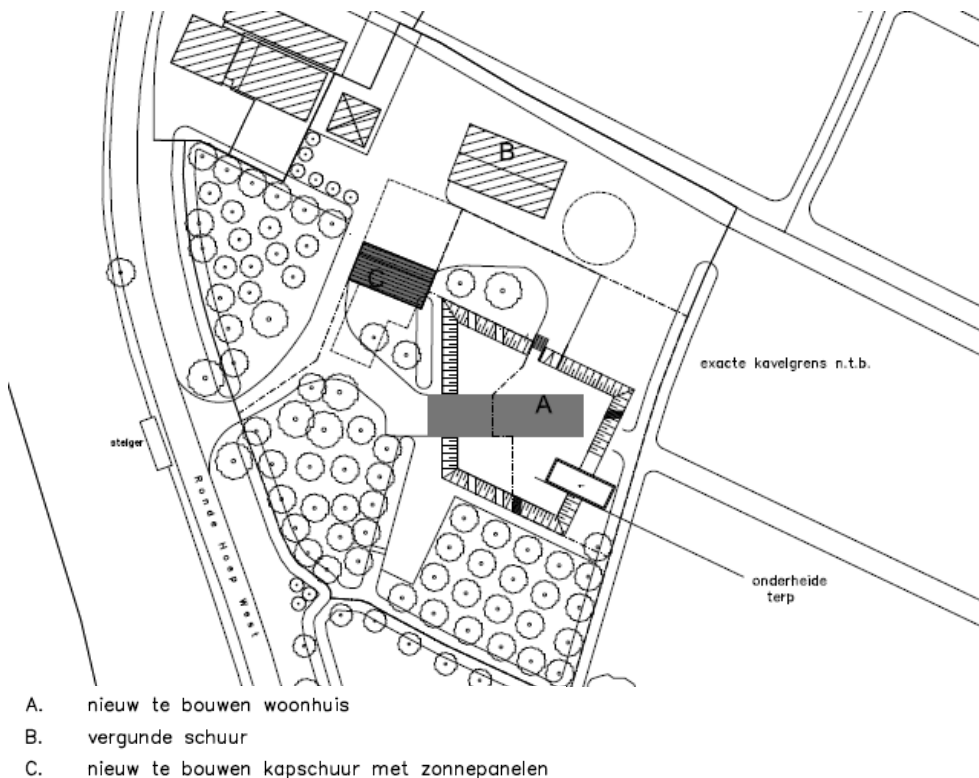

Afbeelding huidige situatie

2.2 Het plan

Het plan bestaat uit de realisering van een kapschuur aan de noordzijde van het perceel (gebouw C op onderstaande afbeelding). De schuur wordt maximaal 6 meter hoog en het heeft een oppervlakte van circa 120 m².

De huidige bebouwing is reeds gedeeltelijk gesloopt en wordt geheel gesloopt. Ter plaatse van de schuur is in de beheersverordening 'De Ronde Hoep' de bestemming 'Tuin' opgenomen. Binnen deze bestemming mogen geen gebouwen worden gebouwd. Voorliggende bestemmingsplan maakt de bouw van de kapschuur mogelijk.

Nieuwe situatie Rondehoep West 52a

2.3 Vertaling in het bestemmingsplan

Ter plaatse van de nieuwe schuur is in voorliggend bestemmingsplan de bestemming 'Wonen' opgenomen. Aan de zuidzijde van het perceel is de bestemming 'Wonen' met hetzelfde oppervlak verkleind en is de bestemming 'Tuin' opgenomen. De totale oppervlakte van de woonbestemming blijft hiermee gelijk. Binnen de bestemming 'Wonen' zijn bijbehorende bouwwerken met een gezamenlijke oppervlakte van maximaal 120 m² toegestaan. De maximale goot- en bouwhoogte van bijbehorende bouwwerken bedraagt maximaal 3 meter respectievelijk 6 meter.

3 Haalbaarheid

3.1 Uitvoerbaarheid

Het bestemmingsplan Rondehoep West 52a' voorziet in een passende regeling voor de realisering van een kapschuur op het perceel. Ter plaatse van de nieuwe schuur is een woonbestemming opgenomen. De huidige woonbestemming is aan de zuidzijde verkleind, zodat het totale oppervlak van de woonbestemming niet toeneemt. Gezien het karakter van het bestemmingsplan is een toetsing aan de provinciale en gemeentelijke beleidskaders niet zinvol.

Het wijzigingsplan 'Rondehoep West 52a' dat in 2011 is vastgesteld, heeft de bouw van woningen op het perceel mogelijk gemaakt. In het kader van dit wijzigingsplan zijn diverse onderzoeken uitgevoerd naar de uitvoerbaarheid van het plan. Uit de onderzoeken is gebleken dat er geen bezwaren zijn tegen de realisering van woningen op het perceel. Er is dan ook geen noodzaak tot het opnieuw verrichten van onderzoeken, met uitzondering van het onderzoek naar flora en fauna. Dit onderzoek is door Croonen-Buro5 geactualiseerd.¹

3.1.1 Flora en fauna

Uit het onderzoek blijkt dat te slopen gebouwen in het plangebied een potentieel geschikte verblijfplaats voor vleermuizen vormen. Vleermuizen zijn zwaar beschermde soorten en staan vermeld op Tabel 3 van de Flora- en faunawet en Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In verband met de mogelijke effecten die de planontwikkeling kan hebben op de hier potentieel aanwezige vleermuissoorten, is het uitvoeren van een nader onderzoek noodzakelijk om hier inzicht in te krijgen.

3.1.2 Financiële uitvoerbaarheid

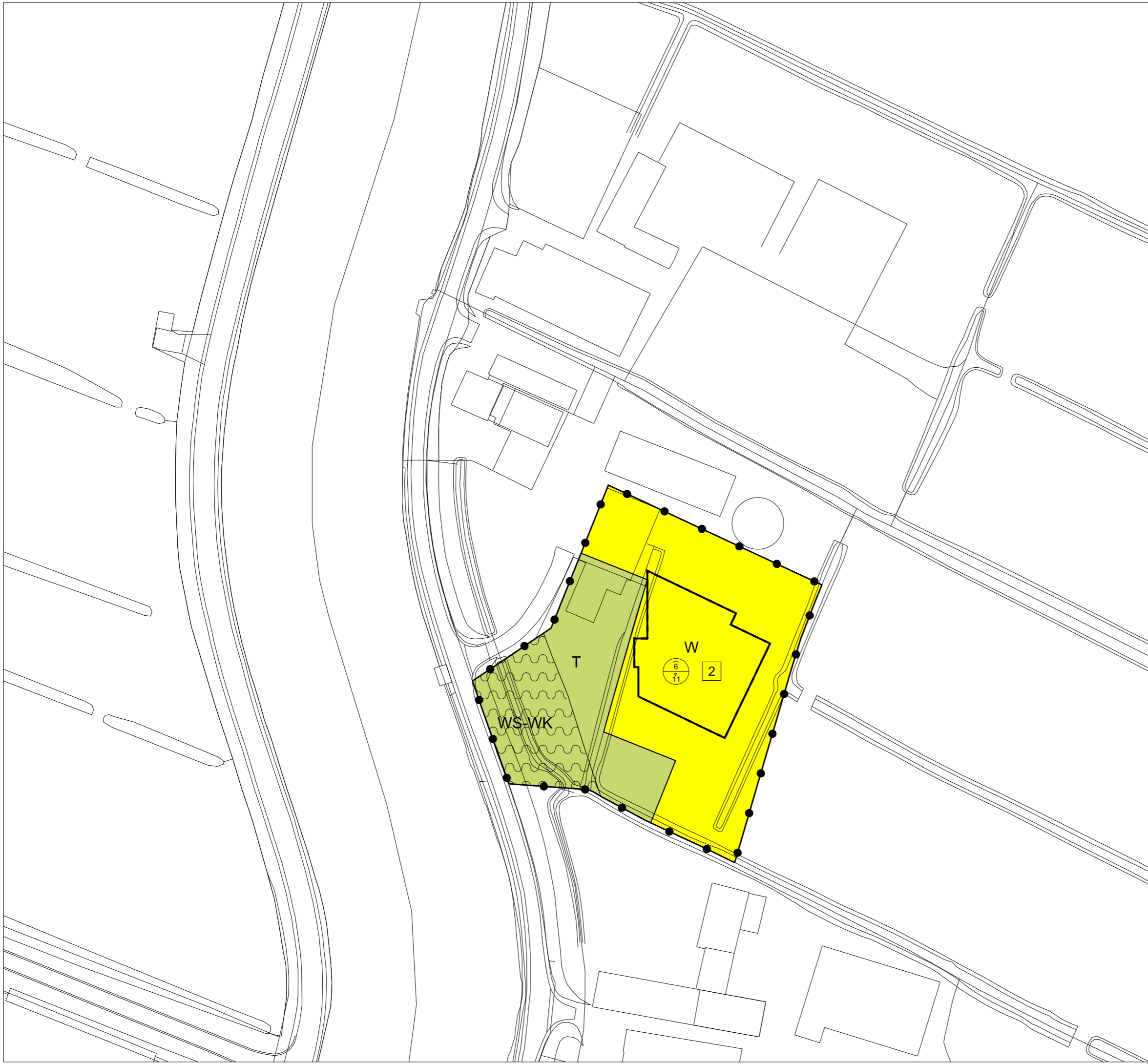
Onderhavig bestemmingsplan maakt geen bouwplan mogelijk als bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening, kostenverhaal is daarom niet aan de orde. Er is een sprake van de noodzaak van het opstellen van een exploitatieplan of het sluiten van anterieure overeenkomsten met ontwikkelende partijen. Het bestemmingsplan is economisch uitvoerbaar.

3.2 Procedures

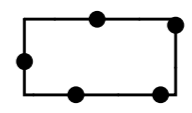
Het ontwerpbestemmingsplan 'Rondehoep West 52a' wordt overeenkomstig artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening in vooroverleg gezonden naar de betrokken instanties. Daarnaast doorloopt het ontwerpbestemmingsplan de procedure van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening. In dit kader wordt het ontwerpbestemmingsplan gedurende een periode van zes weken ter visie gelegd, waarbij gelegenheid wordt geboden tot het indienen van zienswijzen.

De resultaten van de procedures worden te zijner tijd in de toelichting opgenomen.

¹ CroonenBuro5, Quickscan flora en fauna Rondehoep West 52A, 0253533, 26 januari 2016

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

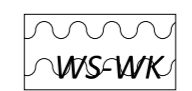

Tuin

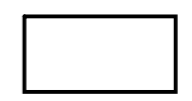
Wonen

Dubbelbestemmingen

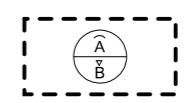
Waterstaat - Waterkering

Bouwvlak

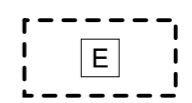

bouwvlak

Maatvoeringaanduidingen

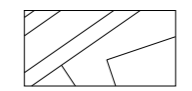

maximum goothoogte (m),
maximum bouwhoogte (m)

maximum aantal wooneenheden

Verklaringen

Bestaande bebouwing en
kadastrale ondergrond

Ontwerpbesteminsplan
Rondehoep West 52a

Gemeente Ouder-Amstel

IDN: NL.IMRO.0437.RHW52A-ON01
 project: TEK01-0253533-01B
 datum: 17 februari 2016
 schaal: 1:1000
 formaat: A3

